AUTHOR _____

TITLE ARUK

_____

_____

_____

_____

IMPRINT _____

NO. 2927

RR _____

הועתק והוכנס לאינטרנט
www.hebrewbooks.org
ע"י חיים תש"ע

CALL NO. ENA 348

DATE MICROFILMED _____

These images are from the collection of the Library of the Jewish Theological Seminary (JTS). JTS holds the copyrights to these images. The images may be downloaded or printed by individuals for personal use only, but may not be quoted or reproduced in any publication without the prior permission of JTS.

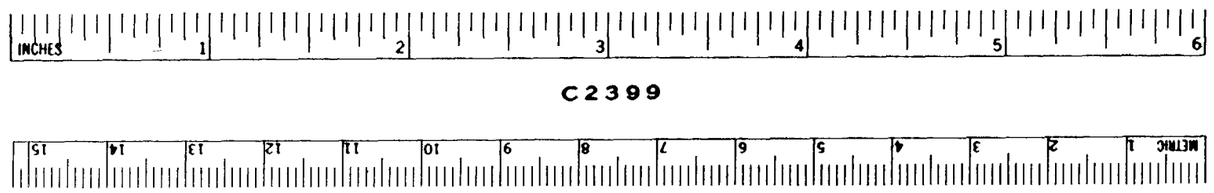

FILMED FOR THE JEWISH THEOLOGICAL SEMINARY OF AMERICA

XEROX University Microfilms, Inc.
A SUBSIDIARY OF XEROX CORPORATION

LIBRARY
OF THE
JEWISH THEOLOGICAL SEMINARY
OF AMERICA

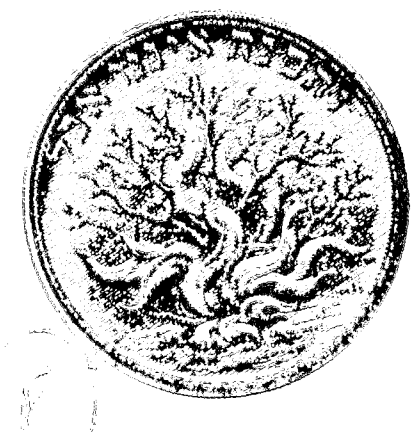

345

הועתק והוכנס לאינטרנט
www.hebrewbooks.org
ע"י חיים תש"ע

These images are from the collection of the Library of the Jewish Theological Seminary (JTS). JTS holds the copyrights to these images. The images may be downloaded or printed by individuals for personal use only, but may not be quoted or reproduced in any publication without the prior permission of JTS.

הועתק והוכנס לאינטרנט
www.hebrewbooks.org
ע"י חיים תש"ע

אבא

אבתיכם

אבות

אבינא

אבונה רואה

אבדומה

These images are from the collection of the Library of the Jewish Theological Seminary (JTS). JTS holds the copyrights to these images. The images may be downloaded or printed by individuals for personal use only, but may not be quoted or reproduced in any publication without the prior permission of JTS.

בשם המלמד אדם דעת

זה ספר הנקרא ספר ערוך שחיבר הרב המובהק הפטיש החזק תאג דאוריתא בוצינא דנהורא הגאון ר' נתן הצדיק העניו ז"ל בן כבוד גדולת קדושת מארנא ורבנא יחיאל הרב הגאון ז"צל בן כבוד גדולת קדושת הרב הגאון רבנא אברהם ז"ל ולתחיה ברומי

שער ראשון

אב בשבת בפ' ג' דף הבונה אא דאזרך איכא בינייהו דתנא קמא סבר [illegible] מיחייב [illegible] קבלן דאות לה מלטורי בעלמא מיחייב פי' שתי אותיות שהן שם אחד איכא בינייהו דתנא קמא סבר לא מיחייב אי הכי היינו ר' יהודה דהוא גופו תנא קמא דר' שמעון ומיחייב כי האי גוונא ותו תנא אין הכי גמר מיהו ר' יהודה אינו מחייב אלא בשתי אותיות שהן מילה ידועה כגון שש שהוא מלשון משרד וכל דמיון אבל אם דאין מהן מילה ידועה כלל אם נתכוין לכתוב אזרך וכתב אא ר' יהודה לא מחייב בהכי כיון דלא משתכחת מינהו שם ולא ידועה ור' שמעון אמר לך כיון דאיכא כתיבא כי האי גונא בגלטורי ומהן ילכל בשער כתיבא שהיא מלאכה מתקיימות או [illegible] [illegible] גלטורי קמישן שכותבין מהן אותיות [illegible] בהן לא כותבין אלא כמקום אמן אמן. **אנרא** בר' גמ' דף משילין פירות ובגמ' דף המוצא [illegible] וכן תנן בבבל מערבין נתנן במגדל אאבא דלבבי פי' לבנה סדורה אחד על גבי חבירו ואין סדורין ולדבר שסודר זה אצל זה או זה על גבי זה קורין אותו בלשון פרסי אנרג.

מן חבר אחת מן התורה

סליק פירקא דא"א אב

בפ' במה אשה יוצאה ולא בטוטפת בגמ' פי' ר' יוסף אב טוטפת חומרתא דקטיפא ויש מי שאומר כי הוא מבוי מרגלות שתולין הנשים בצואריהן משום עין רע ונדחו דבריו ואיתוקמא ומנו טוטפת אבזיינו כלומר אבן שיש בו מיני הרבה כי הרג מיני זיני והרבה וכל זני דמרגלי פי' כל מיני זמר והיא הנקראת טוטפת מפני שנותנת למעלה מן המצח במקום טוטפת כדתנן [illegible] אשה בסבכה המוזהבת ובטוטפת ובסרבוטין ואוקמא ר' אבהו טוטפת מאוזן לאוזן סרביטין המגיעין לה עד לחייה ויש מפרש חומרתא דקטפיתא קשר שתלוי בצוארה לקטוף את העין אלא תלוטו בו וביון דמשום הצלה רצו לא הוי כקמיע מומחה ומשרי אפי' זינה שנותנין על המצח כמין הקבוצין בדין יוצאה דלא שלפה ומחויא אבל בשיין הפורין אינה יוצאה הואיל ואין הן דילמא שלפא ומחויא.

האב זכאי כבתו בקידושיה בכסף בשטר ובביאה בפ' נערה שנתפתתה פי' אשה שמקדש אותה בשטר ובביאה לא יתן לו אביה עד שלוקח ממנו כספה ולמדנו שהן לאביה מדכתב והיתה

אבוהון דטולהו דס' בר' גמ' דף כמה מדליקין פי' כל מצות [illegible] למדה שלא יהיו בזוית.

אב טומאה מד סוף ספיקן טומאי בפר' ד' בטהרות אבות טומאות דרבנן הא דתנא בסיפרא בני ישראל מטמאין בזיבה ואין הגוי מטמא בזיבה אבל גזרו עליהן שיהיו כזבין לכל דבריהן ובכ' פרק היד בנדה מעת לעת דרבנן והמגע דרבנן ודסי תבוסה מדרבנן ואותן דר' מס כלים כולהן אבות הטומאות דאורייתא ומטו טומאתן בסוף מקוות פי' אבות הטומאות שאר הטומאות מפני אפי' כל תופש כור ועוגב וסדר טהרות היה קדרות סדר טומאות אא כינה **אבות** מלאכות מ' חסר אחת ירו מעין לאבות מלאכות מן ההורה כנגד [illegible] שבת בתו ר' יוסי בר אבון בשם ר' [illegible] בר חנינא אומר זה הדבר אין כא [illegible] אחד לשלשים ה' חמשה [illegible] מיכאן למ' מלאכות חסר [illegible] רבנן דקיסרין אמרין מן אחריה [illegible] למד ל"ח שמונה לא מתמעטין [illegible] ושם מהן באותן הלכה אב הטומאה [illegible] ולד הטומאה אינו מטמא אלא

אביי בל ארמי׳ כאדם שקורא אבין וסליק אביי ריש׳
ובין שהיה מן האבות וגדולה קריאה רבנן הכי׳ ורבא
אבא שמותיהן כאשר הוא ברור׳ ואמ׳ר נחמן דצוית
לית לאבא׳ וזה ריש שבראש המילה סימן הוא לרבי׳
ולמשנא קללא׳ וכן רשמי בר חמא אמר שמו׳ ומכן
מקומות מן התלמוד׳ היינו דשמעי׳ ליה לאמר׳
וכן נמי ראבון אבין שמו תרלא אבון דסמכא אבין
אבי אבון הרבה בכל התלמוד׳ וכן נמי ראבינא
אבינא שמו׳ ר׳ אשי׳ ואבינא סוף הוראה מאה פפי ולא
חד אבונא׳ וכל היוצא באילו דאבה ר׳ אחבה׳ וכן כפרם
בר אפרם׳ ויש בתלמוד ראבי׳ שמ׳ ראבי בר יהודה
הר הבית שטוין כפול היה׳ ושבח דאיסתפק ליה
אמ׳ ר׳ יהודה אמרה א״ר יהודה אמרה׳ ואמ׳ הכי אמ׳
ראבי יהודה משום סמיקא׳ **אביון** כי שומע
אל אביונים יי׳ בב״ר רב׳ פר׳ ע״ה אמ׳ ר׳ ברמן בר
לוי לא ראשו של פסוק זה ולא סופו ראשון וכו׳
אביון לאכסיף למיתבעיה׳ בב׳ המקבל בגמ׳
דאחד שכר מן האדם׳ פי׳ אביון רחוק מן הטוב׳ נ״א לדוא
ובויק׳ רב׳ פר׳ אשרי משכיל אל דל במר בהר סיני ז׳
שמות נקראו לו׳ אביון מסכן׳ עני׳ דל׳ מך׳ רש׳ דך׳
עני כמשמעו׳ אביון שהוא רואה דבר ואינו שותק
דבר לכל מסכן שהוא בזוי לבני כל היך מה דאת אמ׳
וחכמת המסכן בזויה׳ דל שהוא מדולדל מנכסין דך
שהוא מדוכדך׳ רש שהוא מתרושש מך שהוא לטב
כל עשוי כאסקופה התחתונה׳ **אביונות** ובגמ׳
תמרות׳ אביונות וקפריסין׳ בב׳ חבוש במעשרות
דחוץ מן היין׳ בכי זעד מברכין׳ ובר׳ א׳ דבכל מערבין
פי׳ אביונות פרי׳ עצמו קפרים הינו שומר לפרי והוא
כן של אביונות שנקראו בושיאא כמו הנץ לרמון׳
אביונין וכתהן הרכותם׳ לאתים׳ לאביונין׳
כפר במגלה אשה ינ׳ **אבל** אמ׳ להן אבל
בגמ׳ דכל אוגרין פי׳ אבל אמת׳ תרג׳ אבל שרי
[illegible] שטין׳ **אבל** האבלתי כסיתי עליו את
התהום׳ בב״ר רב׳ פר׳ לג׳ הובלתי כת אין עושין כסוי
לגגית לא מכסף ולא מזהב אלא מן החרס מימינה וכול
מאובלא ועד סיכרא פי׳ מבית האבל ועד בית הקברות
שקוברין בו המת׳ עיין במשקין בב׳ ואילו מגלחין
וכב׳ כני מעיר במגלה׳ ובכתובות פר׳ ב׳ **אבל**
רבתי בגמ׳ דתקוני באילו מגלחין בר׳ מסכתא היא
ויש בה הלכות אבלות ורוב הלכות ואילו מגלחין בה
שבות וכן אית שמסות׳ גדולה ואחת קטנה׳
אובלא אובלא דקצרי בגמ׳ דר׳ יוסי בכל חמנים׳

בשבת׳ ובר׳ א׳ דחולין׳ ובגמ׳ דג׳ מלכים נמי בחלק׳
פי׳ כלי של ברזל הוא ובריתו כעצין של קנקן׳
ושיעורו כמעי קנקן של יין ומנוקב נקבים דקים׳
וכשמגרדין הכלים כופין אותו ומניחין תחתיו גפרית
על גחלים׳ ופורסין על אותו אובלא ומתגפרין ומתלבנין׳ ע״ל ר׳ שמי בר חמא אמי היה שמו
בשל רחל אבן גחלה שעולה עליה הכוכב ירעה
שרוה ללבנה׳ והיא שרויה במים ומכה עליה
במזורי מכה׳ ומהפך ומכה ועוד שורה ומכה ואחרי
שישלים שוטרה ומלובשה ועוד חוזר ושורה אותה
פעם אחר פעם עד שתתלבן היטב׳ בא עריבה
של כובסין שהיא מנוקבת שיוצאין המים ומשירין
הבגדים כמו שעושות הכסיס שלנו כשמכבסות הבגדים
ויש אומ׳ כלי של כובסין שהוא מנוקב ומזלפין בו מים
על הבגדים׳ ומסתברא אמ׳ אביי כי אובלא דקצארי
ובתקיבל שלו מרגרסי׳ לענין אחד בג׳ מלכים אובלא
דקצארי ובית קיבול שלו סאחיף על רישיה׳ **אובלא**
א״ר חסדא אבי חתן ואבי כלה מעידין זה על זה׳ לאו׳ ע״ל ה״ל כמ״ש בה׳ עדות
ראומן להדדי לא כי אובלא להדדי׳ רבא על אמן בפר׳
דיני ממונות פי׳ אובלא כיסוי החבית שאין בה דיבוק׳ ע״ל שבועה שמות שר׳ אבין
אלא במה בלבד׳ **אבולאי** דמחוזא בר גמ׳ דעירובין
ובגמ׳ דר׳ יהודה דעושין פסין פי׳ אבולאי תיקרה של
מבואות להיזוק מפני כובד הכורי שעושין אותן כוכי
עליה דירה לשומר המבואות׳ ולאו משום עורה פתח׳
ובלשון יון אמבולי׳ ובכל ישמעאל דמב׳ ובגמ׳ דלאבבה פהדרין
בריש יומא׳ אמ׳ ליה אביי לר׳ ספרא הני אמבולאי דמחוזא׳ ע״ל ה״ל ברכות
מאי טעמא לא עבדי׳ וכו׳ ובגמ׳ דראית בפ׳ תינוקת בנדה
אתקין רבא במחוזא משום אבולאי פי׳ שהיו סוגרין
המבואות בלילה׳ ולא היו יכולות לצאת בלילה לטבילה
והתקינה שתהיינה טובלות בליל שמיני׳ פתחו מאבולה
תרג׳ פתח אבולהא׳ **אבלונא** מיטות של
אבלונא׳ בלמ׳ בפר׳ במעלותך מי לא עסקו בכלי אבלומנם
בגמ׳ דאחר הבגד׳ בלדס הטמא בזבח פי׳ כלי של
עור קשין ועבין׳ **אבן** אבן תקומה׳ בגמ׳ אמ׳ דם׳ ע״ל ה״ל מ״ש בה״ל שב
במה אשה פי׳ כשהיא תלויה על אשה הרה אינה
מפלה׳ ומותר לצאת בה בשבת׳ וגם המשקל שכנגד
אותה אבן מותר׳ ומותר לצאת בה׳ אבל משקל׳ ע״ל סיכרא כ״ה בית הקברות
דמשקל עליה בתרין׳ וכל תיקן דאיסורא לקומרא
ואין יוצאין בה׳ **אבן** אבן שואבה המחטאה
ירבעם׳ בגמ׳ דר׳ הדיוטות בחלק׳ ובגמ׳ דקבי עגלה
שתלה בכותה׳ פי׳ שהיא שואבת הברזל ומושכו
חנלו שם לגגו של עגל ושואבה את העגל ומעמידו
באויר׳ **אבן** אבן מסמא בב׳ בכלים׳ ובר׳ גמ׳׳ ע״ל ה״ל כמ״ש בה״ל שבת

אבא יודן שמו ורישׁ קריא קארו ליה אבדן

אבזקת מאי הבדיקה אמ' רבא אבזקה בגמ'
דהשוכר את החמור בפ' השוכר את האומנין פי'
אבזקת תולעת הנק עש ואוכל הבגדים שהן מצמר
ויש מפר' אבזקת רקב בעצמות מולאות שהן פרודות
כגון טבלאות של בית רבי **אבזר** עולה וכל
אבזירהא בר' גמ' דשילו מנחות נקמצות אינהו וכל
אבזירהו בפ' גמ' דפ' בן סורר ומורה פי' כל מידי
דשייך לאותו מצות ובלע"ז ישמי קורין של קדירה
אבזר **אבט** אבטאות של כרכין בגמ' דמעשה
שעשו אנשי טבריה בפ' כירה כריכה שעושין
בבית המרחץ ויש אומ' פעין עבטויט של מיתבר
רגלים וכן פי' שמא באמבטי פירש"ה כשאלו
את בן זומא בפ' אין דורשין בחגיגה **אבטליאות**
בשני אבטליות כגון שולמי וצלמי בגמ' דמעשר
בהמה מצטרף בפ' מעשר בהמה בבכורות פי'
אבטליאות פי' כרכין גדולים במקום שיש שם
גשר דמי ואין שם מים ביניהן ומני למעול הני
להני **אבטינס** הולכוהו לעליית בית אבטינס
בר' משנה יומא ובר' תמיד פי' מוליכין אותו לאחד
בית נקרא בית אבטינס שהיו ממונין על מעשה
קטרת כדי שילמדוהו חפנה **אביי** של מר
ר' יעקב החבר בן מר ר' נסים אשר ממדינת קירואן
באתר מערבא לבית דין הגדול של אדון שרירא
ראש ישיבת גאון ולבית דין הגדול של אדון האי אב
בית דין זא השאלה והשיבוהו כך ושאלתם איה בפירוש
דגמרא כל רב בבבל וכל רבי מא"י ושר מאי טעמא
מקצת תנאי ואמוראי בשמא גרידא כגון שמעון
הצדיק אנטיגנוס יוסי בן יועזר יוסי בן יוחנן
ר' שמואל אביי ורבאי ומקצתהון בשם רבי כגון ר'
הונא ור' יהודה ומקצתהון בשם רבן כגון רבן שמעון
רבן יוחנן בן זכאי ידיעתנו כך ראינו כי בודאי
כמה ששמעת כי רבי מחכמי ישראל הסמוכין
שם בסנהדרין שלהן דאמרי לעניין סמיכת זקנים
דסמכין ליה וקארו ליה רבי ויהבין ליה רשותא
למידן לדיני קנסות ורב מחכמי בבל הסמוכין
בישיבות שלהן והדורות הראשונים שהיו גדולים
למאד לא היו צריכין לדבר בם לא ברבן ולא
ברבי ולא ברב לא לחכמי ארץ ישראל ולא לחכמי
בבל שהרי הלל עלה מבבל ולא נאמרה רבנות
בשמו ובנביאין חושבין אותם שאומ' חגי הנביא
לא אמר עזרא מבבל ואין מרבין אותן ...

הזכרת שמותהן ולא שמענו כי התחילה זו אלא
בנשיאים מרבן גמליאל הזקן ור' שמעון בנו ורבן יוחנן
בן זכאי כולם נשיאים ואף רבי התחיל במוסמכים
באותה שעה ר' צדוק ור' אליעזר בן יעקב ושטו הדבר
מתלמידי רבן יוחנן בן זכאי ולהלן וסדור בפי העולם
גדול מרב רבי וגדול מרבי רבן גדול מרבן שמו
ולא מצינו אחד שנקרא רבן חוץ מן הנשיאים ואעפ
שמענו בפסחים עדיות בלשון הזה מי שיש לו תלמידין
ולתלמידיו תלמידין קורין אותו רבי נשתכחו תלמידיו
קורין אותו רבן נשתכחו אלו ואלו קורין אותו בשמו
ואעפ כן לא מצינו רבן אלא בנשיאים רבן גמליאל
רבן שמעון רבן יוחנן בן זכאי רבן גמליאל בן שמעון
רבינו הקדוש ואעפ שנק' רבינו יהודה הנשיא
לא נאמ' רבן אלא רבינו בלשון הזה ואעפ"כ כינה שמו
וכן אומר כהן אומ' ויש בתנאי מי שקורין במקומות
ידועין כגון ר' חמא אומ' בשבת ר' אבא אומ' בתודאה
התקילה וסוף בברכות ר' אבא אומ' שלהראה סומבוס
בכתובות אבל מר אחת משנה לדרכים או מר שזה
עיקר שמו כגון מר בר אשי מר ראשי גלויות או
מי שזה חלק שמו כגון מר קשישא ומר ינוקא בני
ר' חסדא אלו דרך אחת ודרך שניה ראשי גליות
שבבבל והנשיאים והמעוררין לנשואה מבית דוד
כגון מר עוקבא מר יוחנא מר זוטרא מר יהודה
ויש מהן שמאחרין את מר אחר שמותיהן כגון מר
יהודה בר מרי בר מר אמימר אלא רבו שמואל
שתלמידין אומרין מר שמואל ומבית דוד שקורין
אותן רבנא נחמיה ורבנא עוקבא ברי בריה דרבי
ואמרי' אדבריה ר' חסדא לרבנא עוקבא ודרש
אבל רב שכתבתה כי הוא בקוראין בשמותיהן
לא רב שמו אלא אבא שמו ומפני בכמה מקומות
מן התלמוד דקא את שמואל לא ידע אבא וסבר
אבא ובוראו באילן ואמרי נמי כי סלק אבא ...
דייני אמליה ר' יוחנן מאן ריש סידרא בבבל אבא
אריכא קרית ליה להיר נאי וג' ואת אבא אריכא
קרית ליה אבא שמואל ודאי כיון דהוא רישא דאמוראי
דקדייה ומשום דכולהו שמעיה לא קריוה רב ולא
איסתמיך התם דליקרי רבי הילכך רב הוה מכבין
ליה לשמיה הכי ושמואל הוה מיכלב אריוך ושביר
ושקידי אבל כינוי של רבות לא דאפי נחמני
שמו ומפני בכמה דשמתא בגמרא ואשתי רבנן
דבר אחר דר' אבא הוה ותלמידיה וכיון דהוה
שמיה נחמני כשם אבוהי לא הוה קארי ליה

אביי

שבירה

יהודה הנשיא כינוהו רבינו הקדוש

אבשות עתים ויש אות אבניות חמישות (כרמא)
נבעו [illegible] הזקוקות
למנחה מפני הנשואות שנכנסו בה בעל הבית
[illegible]
והנשואות לא אמרו ג' שלא כדי שלא יפחותו הא
[illegible] לא אמרו ג' לא שלא להוסיף
שאין מטריחין אותו להוסיף הא אם רצה לפחות
פוחת [illegible]
איך כדתניא שאין [illegible] בשר בחוצות במנחה וכול

אבנט את הבדיל ואת העופרת תר' יון ית
אבנא ית אברא

אבק אבק שעל רגלין
בפ' מי ברכות בם אינו חוצצין לא יטבול אדם
באבק שעל גבי רגליו פי' שמא ישרה במים (דרכים)
ויעשה טיט וחוצץ לא ישמש בחול ובאבק
עבורה שהסיקוה כתב במשקין ובמי פירות
ובאבק דרכים ובאבק סופרים בפ' הבונה פי' הכותב
באצבעו כהוך אבק דרכים ובאבק סופרים ועשה
הדיו ושם מהן על הקלף וכתב באצבעו כהוך האבק
פי' אבק סופרים שמשימין על הכתיבה להשחירה
עלה בה אבק מסולה במנחות בפ' כל קרבנות העבור
מאבקין ומעשנין ובפ' ב' בשביעית אין מאבקין
בר' גמ' דמשקין עד שיסירו האבק מעליהן בנא
וראה כמה אבקה קשה של שביעית בקא דקידושין
בגמ' יתרה עליו אמה עבריה בר' דמשקין ...
ובר' גמ' דהמוכר [illegible] דהלוקח לולב בסוכה
לולב [illegible] פי' אבקה כמו ריח איסור שביעית
המוצא פירות עבד ה' וסחורה אינה עיקר לא להרסה
לאכילה ולא לסחורה כמו אבק רבית אסורה

אבק אבקה כשער וירח בשלשה בפ' כיצד
מברכין בגמ' רבא דבא להן יין

אבזק האבזק שבמרחץ במקוות בפ' מקוות [illegible]
פי' כמין [illegible] שמשכין להום ויורדין מן
המרחץ לאבזק ויש אומ' האבזק הוא הלשונה
חמין וקרים נמשכין להגרו בה ויורד על האמבטי

אבקתא (מותר) בפ' החור מן הורק בגמ'
בדרגש [illegible] ומפשר באבקתא [illegible]
[illegible] בגמ' ואם יש לו [illegible] רבה בגמ' שהר
פרשיות [illegible] חלב
[illegible] בן ציר [illegible] דבר שבוא
[illegible] להכנס [illegible] קורין אותו אבקתא [illegible]
[illegible]
[illegible]

לגברא אריסא אי כאען מלקטי בה לפוס גבריא (אריבא)

אבר כהכן באבר משיחור בפ' דהבונה (השורפין)
פתילה של אבר בפ' ד' מיתות בר' גמ' דמתנות
דאברא שויב קילה בר' גמ' דבא לן כהן גדול ביומא
של אבר עופרת הלג' ואת העופרת וית אברא (וכמן)
כן האבר שבצד עורי הבהמה בפ' כלי מתכות
יד בכלים

אבר כיצד מאברין את העדים
פר' ח' בערובין פי' שבולטין מן החומה אבר אבר
כאיברין של אדם שבולטין מן האדם מאן דתני
מעברין כעין אשה עוברה שבולטת כריסה ומטה
מיטמא איברין ומיטהרת איברין בפ' השידה פי'
אעפ שהיא פרודה איברין ופרוקה מה נדה אינה
מטמאה לאיברים אף על אינה מטמאה לאיברין
כר' גמ' דפאר' עקיבא פי' אם נחתך הגלמן (קנידה) כנדה
אינו מטמא כנדה אף על אבר מהוכה אינה

אבר אבר אחד יש בו באדם בגמ' ד' הדיוטות
בחלק ויקם דוד מעל משכבו אפי' בוס שיהא (שבוע)
מאורון מעשה שלא יראוה אשה אחרת נהעלמה
ממנו הא דר' יוחנן דאמ' אבר קטן יש בו באדם
משביעו רעב מרעיבו שבע קטן לזמן שאין אדם
מונע עצמו מתשמיש ומשביע הוא רעב והוא
אחריו ביותר ואם מרעיבו שאינו משמש ביותר
הוי שביע ואונן להוט אחר אותו מעשה איבריה
דר' ישמעאל בר' גמ' דהשוכר את הפועלין

אברא את הויה בגמ' דכותבין בפ' גט פשוט אברא באעי
רחמי בגמ' דמועד בהמה באילן טרף בחולין

אביר שבאבירים בסגמ' דפ' אם אינן (מכלי)

אברואר אבל בקושקו ואברואר [illegible]
[illegible] ושמעון [illegible] בלשון [illegible] ולן באדה
הנגאת בפ' יוצאת שבת פי' אבראריחומות (העיר)
ולשון פרסי הוא קישקי לשון ישמעאל גוסאק (ולאחד)
יקרא אוסק ובל' מקרא יקרא מגדל מגדל עוז מפני
אויבי וה' קישקא בשונא

אבריגא בר
גמ' הדר בראיה במהורקי ואבריגא פי' [illegible]
[illegible] פרסי שלוחים

אברהם
שודין עומד לפני [illegible] בבר' רב כר מטו על סימן תיקון
סופרים זה שכינה היתה ממתנת לאברהם ביוב ר'
בר' [illegible] בוס השמים

אבואלי הוו יתבי בגמ'
דלא יחפור פי' אין אישתפח ד' ברבי וזוטרי כולהו
שארי איסור הנו זוטרי לקדוש כוננא אגבא (דחמרא)
הוו [illegible] כגון דהוו [illegible] חד רב וחד זעיר והוה
מטרפין והב הוא זקנא זעירא לשוור ביניהון זה

עג' נבעון מצפוני
עג' את הבדיל ואת העופרת
עג' אבר קטן יש לו לאדם

דמאר עקיבה בשבת׳ ובגמ׳ דהזהב׳ בתינוקות
בנדה פי׳ כל היכא דמסיט לה זב לכלי חרש
אפי׳ בלא אבן מסמא הרי זה טמא מחמת הסיטו׳
ותנא בסיפרא מנין לעשרה מרכבות זה על
גבי זה׳ אפי׳ על גב מסמא׳ ת״ל כל המרכב פי׳
שאפי׳ שמו האבן על מרכבות׳ ורכב הזב על גב
האבן׳ כל המרכב שתחת האבן טמאות׳ זה פי׳
אבן מסמא׳ וכיון שאם רכב הזב עליהן טמאין על
גב אבן מסמא הכי נמי טהור׳ אם רכב על גבי אבן
מסמא נטמא׳ דתנן באבות הטמאות למעלה מן
מרכב שהוא מטמא תחת אבן מסמא׳ ותניא
בסיפרא והיושב על הכלי אשר ישב עליו הזב׳
מקום שיושב הזב מטמא׳ ישב טהור נטמא׳
זה פי׳ ר׳ נסים זק״ל׳ פי׳ במ׳ א״ר עקיבה בשבת
לענין אבן מסמא׳ כאן שאמר על מושב ועל האבן
עב׳ ושטלה ע״ג ונטלה האבן ובא אדם וישב על
אותו מושב׳ והאי הוא דכת׳ והיושב על הכלי אשר ישב
עליו הזב׳ והאי עליה אפי׳ ישב על י׳ מצעות זה על
גבי זה מסמא׳ אע״ג דהא בזב אמורה׳ נמי
ומשכב נמי מטמא באבן מסמא׳ וקאמ׳ רבא
דקא סבר ר׳ עקיבה ע״ג כנדה׳ פי׳ אחר אבן
מסמא כדכת׳ ושומה אבן על פום גומא׳ שאם
יש אבן על משכב זב או זבה׳ וישב אדם על האבן
אעפ׳ שלא נגע אדם במשכב שהאבן חוצצה טמא
אעפ׳ שהאבן אינה מקבלת טומאה׳ ואפי׳ ישב על
י׳ מצעות ואפי׳ על מסמא׳ פ״א אבן מסמא דר׳
פ׳ דם הנדה׳ אבן גדולה שאינה מיטלטלת דכת׳
ושומה אבן על פום גומא׳ והנדה יושבת עליה
מה שתחת האבן טמא׳ ובית אבן היתה נקראת
בפ׳ ג׳ כבורה׳ ובי׳ ומצא אמה כך שמה לשכת בית
אבן שכל מעשיה בכלי גללים וכלי אבנים. וכלי
אדמה ויש מפר׳ משם רועה אבן ישר׳

אבן אבן שנויה בעדיות בפ׳ ג׳ כל המטמאין באהל כם
יב׳ כבלים טובעת אדם׳ פי׳ אבן שעולה על המעלות
והג׳ אבן שניה׳ ואורגין בלא חכמי׳ בספקה
דהחדש׳ וכן בל יון׳ ויש מפר׳ מאותם שיודעין
בה בחכמה כמה שעות הלך ביום׳

אבן אבן טועני׳ בפ׳ סורר העעות ובב׳ אלו מציאות׳ אם מחיה
אבן השועי׳ מלבש וימח את כל היקום׳ כלום׳ אם
כסוק המים כאילו נמחת מן העו׳ כשם שאי אפשר
לאבן הזאת להמחות כך אי אפשר להבטל ערל
הגשמים שילכו׳

אבן אבן טוען אבן גדולה

היתה בירוש׳ כדגרסי׳ באילו מציאות בגמ׳ עד מתי
חייב להכריז׳ ת״ר מי שאבד לו אבידה נפנה לשם
וכל מי שמוצא אבידה נפנה לשם זה עומד ומכריז
וזה נותן סימנה ונוטלה׳ וזו היא ששנינו צאו
וראו אם נמחית אבן הטוען

אבן הבור מים כמ׳ יש נוחלין במקוה׳

אבני אבני כהם בשבועות׳ בפ׳ ג׳ ומהן אילו הן אבני
כהם כל שאינה יכולה להינטל באחת יד׳ דברי
ר׳ מאיר׳ ר׳ יוסי אומ׳ אבני כהם כגון כל שהן
נוטלות שתים וג׳ על הכתף׳ והיינו אבני דאכתי׳
דגרסי׳ בפ׳ המוכר את הבית שהן גדולים ואין יכול
לשמש ביה אלא בכתף׳ ונותנין אותן על העומרין
כדי שלא יפזרם הרוח׳ ויש אומ׳ אבני עומרין׳
כדגרסי׳ בפ׳ גמ׳ דכל שעה לבהנו מהכפי כיפי.

אבני אבני שיש טהור׳ בגמ׳ דאין דורשין
בחגיגה׳ ת״ר ד׳ נכנסו לפרדס׳ זה מפו׳ בהל׳ רבתי
ובהל׳ זוטרתי׳ שהיו עושין מעשין ומתפללין תפלה
טהורה׳ ומשתמשין בכתר׳ וצופין בהיכלות׳ או
רואין היאך משמרות במעמדן׳ והיאך היכל אחר
היכל ולפנים מהיכל׳ וקאמ׳ להן ר׳ עקיבה כשאתם
מגיעין אצל אבני שיש טהור אל תאמרו מים׳
ופי׳ כי מי שהוא מגיע בנפייתו לאותו מקום
נראין לו שם מים רבים׳ ואין שם מים כל עיקר
אלא דמות בעין נראה לו׳ ואם אמ׳ הרי מים נהדף לפי
כי שקר הוא אומ׳ ואומ׳ דובר שקרים לא יכון לנגד
וכן מפו׳ בהל׳ רבתי כלשון הזה׳ מפני שאומרי סתח
היכל ששי מטולין לו אפי׳ גלי מים׳ ואין שם אפי׳
טיפה אחת׳ אלא אויר זיו אבני שיש טהור שהן
כלולות בהיכל׳ שהיה זיו פניהן דומה למים׳
ואם אומ׳ מים בלו מה טיבן ולכל בריתא ושואלן
עולין למרום׳ לא בשמי׳ ליבו׳ חשין יהופין לאדם
שנותה בעו׳ דבר ברוח׳ ושומעין ואומרין
כשיך הסופי׳ ברוח הקודש זבניר לאדם

אבני ולי׳ אבני בית קולסק בגמ׳ דין
מגלחין חייב להכריז בפ׳ אלו מציאות פי׳ בגמ׳
מרקולים׳

אבנים אין אובנין את הגמל בפ׳
מי שהחשיך בגמ׳ שבת׳ פי׳ אובנין מפטמין
כדכת׳ והאבורים אבוסים׳ והיא מאכילין אותו
הגמל הבהמה׳

אבוס אבוס שלכם עולין
בנדרים בפ׳ אין בין מודר הנאה פי׳ כן קורין לכלי
שאוכלין בו טלאים׳

אבנט אבנטות
ביוסי׳ כעשה בפ׳ הראה פי׳

ונ״א כל המרכב

ונ״א והיושב על הכלי אשר ישב עליו הזב

ונ״א ד׳ נכנסו לפרדס ... הלכה שני

ונ״א עין כנדה

ונ״א ... לשכת בית אבן

ונ״א על המעלות

ונ״א שכמו אין בסיחרי באהרן נכרך

אבשות

שנשח
[illegible] פי' המונח שלהבת בלחה כגון
כגון ורמצא בגן ורחה שלהבת מר היחיד לל הרבי
[illegible] ורתו פי' דאדייה אדוייה ובם הגוזל עבים
בגמ' החזל מטובב ובמים צלולין כמר לא אמרן לא
דאדייה [illegible] אבל מטוה לידיה מיגזל גזלה והשבה
[illegible] כגון אגוזולים הגביה אבל הגביהן קנאן
[illegible] שיזה את הכלי בדלבל שבדגלן וכן
הגלבלא הגביה את התררה את כדרך הביאור
אד בבר רב סר יב ה שמות נקראו לו עד עב לבעב
ענן חזיז ונשיא אד שכ ואד יעלה מן הא' שהוא
שחקים
שערים עם שהוא מערבב את פני הרקיע של עבים
שמיא
ענן שהוא [illegible] בריות בגועם וכה עם ענני
חזיז של וברק לחזיז קולות שעושה חזיזות חזיזות
ישעיהן
ברקיע ומשרת רוח הקודש היך מה דאת אמר חזון
אד בצמון ונשיא של [illegible] ורוח
שנפנה [illegible] טוב בגמ' המחין כדיין
בגמ' דתנן מתגלגלין את הבהמה פי' אחר כלי שאוחזין
בחלוקה
את הנהר **אדרא** מבי סדין נפקוה
דרבנן פי' [illegible] שלך וכו' גמ' [illegible]
בגומין ר' חסדא אדרא [illegible] אודרא בשכבתן וכו'
[illegible] ההנאראמי לה חבורא וגרסינן
[illegible] ראודרא [illegible] בשר
אודרא כן [illegible] כגון בריה וכמה וכו' וצא בכן
דעפרא הוא הקרקע שלו עבדים הם העבדים והשפחות
ובהמות [illegible] בלמנק
בגמ' [illegible] אודרא דאמרי [illegible]
לאודרא [illegible] אודרא
דנדא לא מסקא פי' [illegible] שאמר
שאינה [illegible] הל' קול
[illegible] ושקטו ה
לסדר [illegible] עשה פי' ב' עצמות
יש [illegible] ואת עדן השושן
דקין [illegible] אחר ארבע
[illegible] כתב
[illegible] שהן
דהחלו
שחשבה שיש **אדרכונים** [illegible]
וכר' גמ' דהשותפין פי' [illegible] שקן כגון
ובלא הקין [illegible] וכל השרמות
עד [illegible] הזה
בגזין [illegible] **אדרן**
[illegible] פי' לבבותן
כמו דעבן בעשיתה בבין **אדרלי** גמ' שמואל

הא' סכינא דבינו אידכי' כמו במה טומנין בגמ' ר'
לאמרבן עזריה פי' סכין שעושין לשמרה בי גזרהא
דקנ שפיר דאמרי שאם יש כהן בין נדבכי הבנין קנס
או שהיה הבנין בקנס מותר לטלטלה לכתחילה
שאין עושה גומא בקנס וכו' גמ' דהשותפין טפח
והורא לבינו אידכי פי' בין שני שורות שורת של
אריח מיכאן ושורה של אריח מיכאן כנגדה וטפח
באמצע **אדילי** דימא בר גמ' דהמומר
[illegible] פי' זה לויתן **אדם** על שום
[illegible] שנלקח ממנה כבר יב בבריותא דר' אליעזר
אדם דאית ליה מיצא
אדם אמר דם מות
בגמ' דכמה בהמה וכו' גמ' דכבאין קני והמה כאדם
עבדו בריות כאדם הראשון וכו' כבר רב כס פר' יצו
וע' כרם אדם חסר לב א' חוה אמר הונא היכן מצינו
ביתה
שנקראת חוה שדם כדכתי' כבפארה אדם לשבת
ומתרג' כתשבחות איתתא דיתבא בביתא בכלרב
פר' כב וגמ' יב אמר רשב"ג ד' שמות נקראו לה כנגד
ד' תקופותיה ארץ תבל אדמה ארקא **אדם**
בדבש
בפנוי [illegible] וטרידכבשי כגון שנתן
וכונא כגון אנירי דכבישי בירקא פי' דג'יס
לאהר כשרמודין הן לבנים ומיוס שיני מתחולין
להאדם אמרי דכבישי שמשמשן דודאי לאו
בני יומן נינהו **אדמדמני** וטויישין מוחיה
דלא ובלטה ותפיא בבר רב עם מן התיבה כם
כר' לה פר' עוחה השד אירה רע וכד מהילד
שם ינוקא גבלן אדמדמני שהן ממועין וסכין את
מוחו ואלוהו היותשין **אדני** ואבני השדה
יהיה בכלאים פר' ח' פי' אבא אדם הגדולים ביערים
ויש אומ' חיה דומה לבני אדם וכו' אדני השדה חיה
[illegible] בר נשרפה והמרחי מן טבוריה
ונבוה את פרוח
מפסיק טבוריה לא חיי **אדרן**
[illegible] על גבי כסא או על גבי אדרינו
כגון
כם כל [illegible] מגלחין בגמ' רהקוצר וכו' מי ספסל
דהיה בנים גדולים והקטנים שם אודיינר דנטורא
הוא דעבידא פי' רחזל אודינא שהיא מכתשת
עשויה משפחה לשברות ואין בה שבח מממון
אבהן ור' גרשום ז"ל פי' אני לא והענה לכן את אודיינר
עצמו
בור וכיסוין [illegible] לאמצע והוא אודיינר מתמתת
הוא' שעריכין תמיד לנקות הבור ולכסותו שלא יפול
בו דבר כדי שיקו בה אדם יקיים ואלא שבאולם
טורחין בו השכר [illegible]
השכר לאמצע דאפי' קרן ואוי לבטוחה ולכסותו:

על חמשה שמות ענייים מש בלק כמס ואד ועלה
על והמה כאדם עברו ברית
על ועכרם אדם חסר לב זו חוה
[illegible]

בס' **אבלווי** יתבי חון בבוראי רבה כל
גמ' דלולב ועקמה ובס' גמ' דמשקין ובגמ' דפ' ויאמע
בסנ' פי' אברוא שלנו מניחין לבל תחת הלאונות
להברותן· מיובלין האילנות שהן בריה להן כלות
מאכל· ברכת להבריות את דוד· לפסוני פי' פלחי·
כדרכת כמו פולח ובוקע בארץ·

אברזין
מעיין רז משכנא והשתא אברזין· בר' גמ' דפ' מרובה
פי' והלא עוצבא שנוכאן כדתנן בפ' כן בכלים
כל מקום שיש חסרון מלאכה· פלוני שעדיין חסרה
מעשה· ואחר כך מתקיים מלאכה· אין המחשבה
מטמאתן· ועוצבה היא מכוסה המרכבה שהיא
בכל משנה פטיטון של כוס· ועוד נותנין אותה על
המיטה ונותנין עליה כסתות· ואינה צריכה קיצוע·
פלוני כון שהוא עשוי למכסה אין חושש לקיצוע·
ואחריה שנינו זה המשכנה שהקשה ממנה אביי
לר' יוסף ועמדה זו הקושיא על ר' יוסף כב' שנים
כמו שעמד עליו דין נכסף שלא זכתה התורה לב
את משעת נטיעה והיא מפורשת בר' גמ' דנערה
בכהונה· ופירשה בכאן אותה שלא עשה בה מעשה
קנאה זו העוצבא בשיעור השם· כי בשעת הגאולה
היתה נקראה משכבא· עשאה עוצבא נקראת
אברזין והוא מכסה טופיטון של כוס· וכל פארסי
נין אברזין· וכפ' דם חטאת בגמ' דנהגו מן הצואר
אצבא לקצותה איכא בינייהו·

אברך
ויקראו לפניו אברך· בבל' רב אב בחכמה ור' בשנים·

אבלנים
כדאמרי פרסאי אבהנים בס'
גמ' דפ' כל שעה הינן נא כאן שנמצא מעט·

אברושי
שמן ועל הירקות בכזית מברכין
אברושי· בגמ' דחוץ מן היין פי' אברושך הוא
חבין קדרא ומתי במקומן דהוא קימחא ודובשא
ומישחא·

אברתא
בדהמג בגמ' דאזובין
בפ"ה שרצים בגמ' איזוב אברתא בגמ' דחבילו קש
בתפוח עתרי ואברתא בגמ' דמתרפין באן מעמידין

אבשונא
לא ליפחר אינש קימחא
דאבשונא בהגדה דמגילה נוטלין שעורים שלא
הביאו שליש ונותנין אותן בתנור לבש ופין שייבש
מולל אותן בין ידיהן ומלבנין מן הקדירה ויש אומ'
שיבלי דשערי רטיבתא·

אושא
העפצים
והאובשים משיבאישון בר' מעשרות· יש מפרשי'
תמוחים קטנים· ירון משיקראו באושא והוא שיהא
חרצנה שלהן נראית מבחוץ ומסתברא העפצים
והאובשים משיעשו חרץ ומסתברא לי שהן באושא·
שכל במקרא ויעשו באושים·

נגמר מספר ערוך פרק שני
תהלה למלבין אדום כתולעת ש
נגינותי אנגן ועוז וכוח ישר לשי
להתחיל ולחסול בפרק ערך שלישי

אג
האוג והחרובין בפ"א בפיאה האוג
והחומץ והכמבר· בדמאי בפ"א האוג והתותים מ'
משיאדימו· בפ"א במעשרות רפה שהיא מקבלת
את האוג· בכלים בפ' כן קנדל עומקי· פי' אוג אילן
שיש בטוירה לו סומאק ובעלו מתקנין העורות לבנים
שקורין קורטוביש בלעז· ואילן העולה ביער הוא·
ופריו דומה לשער תותנות ואדום הוא ומבשלין אותו
וחומץ הוא והוא כמו זרע קנבים·

אגא
אבא
שאול אומ' אף החוגה את השם באותיותיו· תניא·
בגבולין בלשון אגא בחלק בגמ' חוץ לרוש בלשון
עגה בלשון לעוזי· שאינו צריך לכך· ואיכא דאמרי·
לשון אגא כל לשון שאינו עברי הוי עגה· והגמ' הדין
בירושלם אבל משום הכי בגבולין שבירוש לא
מישתרי בלשון עגה·

אגאה
בבר' רב כסף
ב' כתגות עור שרפיקין לעור ר' אלעזר אומ' אגאה·

אגבסטם
במדינה ממונה בפר' יב' בב
רבה הלכות השמים·

אגוגא
דמוריא
דמגילת איכה מי יתן ראשי מים·

אגד
בא'גדי השום ואגודת השום· בפיאה בפ"ז כרש
האגודות של בות חשוקים טמאין· בהמעלה פ"ה
במכשירין פי' אגודות הנמכרת בשוק שדרכונו
לזרוק מים של גבי ירק· ואין ממעטין ביום טוב·
בס' לולב הגזול פי' הותר אגודן ביום טוב· אחר
שעקצות של הוצא ונענו בהושענה עצמה·
כדי שלא יתפזרו וכן דרך אגודי ירק· אבל יוצא
הוא באגד שעל גבי המכה בגמ' החמור יוצא במרדעת
דפ' במה בהמה· פי' אגידת סתיתון שעל גבי
המכה· לא ניתנה לאיגד יתירה קא מפלגי בר' גמ'
דהחובל פי' צריך לקשר המכה אבל לא קשירה
יתרה חזקה· ר' יהודה סבר אם עמד הנחבל
ועשה איגד יתירה פטור החובל·

אגורת
בה שערה· בגמ' ולא במחט שאינה נקובה בפ' במה
אשה יוצאה·

אגרנא
אחר ואגרתא בגמ' בס'
אין מעמידין בגמ' דמתרפין

אגיא

עיין לוגתא בערכה

עיין כל לשון שאינו עברי הוי לשון עגה

ליהוה

נאמר ואדיר אור [illegible] וחמשה

להתחיל ולגמור [illegible] חמישי

[illegible] ואהבן כעזאה השמש בגבורתו. בגמ' ה"ש דהשתא פיל תלת חכמי עתידין להיות כעזאה השמש בג' העולם להיות שמנה חלקים יתר על אורן כרמית ואור החמה יהיה שבעתים שבעתים שבעתים שבעתים כאור שבעת הימים כמו שעתיד הקב"ה להלביש לצדיקים בעוה"ב דכתיב [illegible] ואהבה כשמש בגבורתו. עכ"ל. ומה שהוא עכשיו מאדום ומירוק בלגמ' דסליק גוולמי פיל בסוף מיהות בגמ' העובד עכ"ל. ובגמ' דפ' כל גוולמי כגון שראה העובדי ואהבה ונשקן לה. אלא שהעמיד עכשיו עכ"ל כהמ"ל. והשתחוה לה מאהבה כשגגת אלהים. אלו כשגגת עבודה. או שהיה יראה והשתחוה מיראה להלחש לאלהים העבודי עצמו בלש עכ"ל כשגגת אלהים אחרים. או כשגגת עבודה זה פיל תלמוד מהיכי ל' האויר גאון עכ"ל. ומי אוהב בהמון. לשון נאה לה"ב בהמון אלהים. אמונה בתשואה [illegible] כפשוטה בגמ' פי' אמונה לשון אחז. אמ' רבא לאיש חיובר לאוין תפשי בפי קיחושין דכתי' הריני שתי נשים האחת אהובה והאחת שנואה. שנואה בעשואיה. ואפי' אמרת כי פתיין אאי זן זן. לן חיובי לאוין. בגמ' דפ' אילן הן הגלין אחל בגמ' דפ' אין מעמידין דהעשויות וכפ' אילן מעלמין בגמ' דנזיר. ובפ' הניזקין בגמ' דריאתי. לית בעיר ולא אחל בפ' בגמ' ריפוי. אחרא וקיראן וקסבאן בפ' גמ' דפ' שרצים ור' קשיא אהלא הוא שאחזן ברשעות למורכסא אשקיה בחשבא אחלא לשונא. פי' אדום כהולעה אלהא. והא בכר שני. בפ' גמ' דפ' אל עקיבה. מעון בוריה אחלא. והזכוכי' דקאמא ג' אוכרית. האוקלי הרי גוזי אלהא. ודי. שמ' מיכ' כי אהלא עיני כדי. בקר וזבידי אאחלא ודי. שמ' מיכ' כי אהלא עיני בן כוני. הוא ושמיע נפשי ומכבדין בו בגדים. ותחצין ידיה. כמו בעור [illegible] ושמעינן כי שיקרו מיין עשב התוך אהלוי דאל יקל. בפ' הקומבי את האומנין בגמ' פל האומנין בפ' גמ' דנדרים אלא לאחשם בין חד מין הגוים ואהלפ אפלוי. של תגרי. המוכרים בושם. כדל פור קאמינן ואתלפ אחלפ. ומרגמינן דשמא. ואקפי לאשלמיין אחל בגמ' דפ' חומר בקדש. ומשמ' דפ' כהן גדול ונזיר אחל זרוק הומי אהל פיל כשהוא חוט שיהיה רטיבה ומגדל שהן נושאין את האדם בהוכה.

ודמטמא סבר שמיה אהל. וכמי שאהיל עלין וער הקבר דשמו. ור' יוסי דמטהר סבר לשון שמיה שוהל ולא האהיל על הקבר. ואיהה בפ' בכל מערבין. ובפ' מעין אסורין בנזיר אמ' רבא בגון שנכנס בשידה ומגלל ובא חבירו ופרע שם שה המעניבה דטומאה עכ"ל ואוקבין כעזאה השמש בגבורתו. ובא בהדי הדדי קשיא. ובפ' גמ' דפ' לא יחפור העני מטמ' אהל טומאה פיל שלא ישא עוף בפיו כזית בשר מן המה. וישב על אותו עוף הנוטה בל הלן ובא אדם התחתון ואהיל עליו. ויהגל בהוך אהלה כדי כשיעור נתמן ההובה אל חבית אהלה כדי. משנטה אהל שרה טבה אהלן. אהלן. בל גמ' דפ' לטובינא. בכל מערבין. ובגמ' דפ' מקום שנה גן אהיב בפ' מעמידין בגמ' השלקוה אהיב שליקי. בפ' לולב הגזול עטלה פיומתו. ובפ' אילו פלי בגמ' הניאה אהיב סומקא. בל גמ' דהשתא קיבלים דאהיב פיל מכבדות שלם המרח. ופיל אהיב פרי שלם הגמל שמיון מכושלין וכל בוסר בלש תלמוד אהוב. בפ' המקבל בגמ' המלוה מאן דאכיל אהיגא מרירא אבא ליקנין. אהרא. בפ' גמ' דפ' משקין למגדל אוהרי בפ' גמ' דפ' הניזקין אזלי ואוהרי פיל בתמן אוחרי. עשויין כמין חרוזה שלם דקל כדכת' סלם חורי עלי ראשי. והן רחבות מלמעלה וצרות מלמטה. ועשוייה כמין מסגרת בתוכן [illegible] בתרגום הדגים או העופות בהול בסגרן. וכיון [illegible] קשות בעלמא וש בהן גזל. אהורייתא. בפ' גמ' דפ' אין קשרים. ובגמ' דפ' השוכרת הפן אהורייתא דרש בהגדה דמגילה בר אחבום אהוריית דאבא. פיל שומר אריות סוסים. וחסור בעלמא. תרג' אוריא דמרוהי.

נשלם ערך פרק חמישי

ותפארת ליצור מעשה [illegible]

נאמר ואדיר אזן ועוצם יחמשי

להתחיל ולגמור פרק ערך ששי

אן. בל גמ' דפ' ערב פסו כדי כשהוא ראוי. בפ' בן זומא הקניה והאזוה. **אזן**

אגוסטשו בל ויק' רפ' הבן יקיד פ' אמרים בן כוש יון מיוחס. הרבה אויגוסט שוחט. **אזן** ואלוזבר. בפ' גמ' דפ' שור שנגח את הפרה. ובפ' הלוקח עובר בגמ' דג טומא. ובגמ' כופו מאי טעמא. **אזל** וינעניך בבחולה. הרג ומלכי מלכיך כד מן אזלא.

עיין בלוות ואהלא וערב אחד הי
עיין מנוי
עיין המן העמיד עיין עמון עיין
עיין בלש תלמוד אהיב
עיין ומי אוהב
עיין הלכות שבת ויום טוב ותע
עיין הלכות שבת
עיין מנוי ואהלא
עיין הלכות שבת
עיין בהמות
עיין הלכות שבת
עיין הלכות שבת
עיין הלכות שבת

ומה לימוד ליה מהאי כזאת אין יכולין לעשותה.

אונקלוס דמיא בכף מן שמעתין בגמ' דל יהוה ובגמ' דשבת פרי אבטר שלמים וש מפרים שכת בהן אונקלוס דמיא. **אדלי** מעלין בדיופי מאדין. כס גמ' דעורבין פלי אדלי נתפרשו לפנים עם דיומי. **אדלי** שעם אחקין בטופס. ושעם אזוקין בתורף כגמ' דשנים אוחזין. צפר עורב ודג שדק פשחון של גרמיהון. **אדלי** אוזין בריש בכגיד הנשה בגמ' דשולח אדם וישקף על פנים סדום תרירו ואוזיל. וכן וישקיפו. השקיפה בשקיפה. והתניא מקן בראשו כמין שער דלה. **אדונדקי** זיל כתוב אדונדקי באיגרתך וכפ"ש פרי בגמ' דשחוזה דס פיל עניין אחוזים הוא. ושמעתי מפי ר' משה הדרשן אשר הוא מעיר עבודה זרה כי אדי נדקי בהגדה שלך שכך דרך לכתוב באיגרות תיבות חמורות. **אדר** בל גמ' דפ' אשה מכורין אותן ד' מיני ארוים הן ארז. קיתום. עץ שתין. וברוטי סרגי קסרום אלו אתגן דבי ר' שילא אמרי לבלוגא ואמרי לה גולפשי. גבתלן בגמ' דדור המכול עשה לך הבדיל עצי גופר עשה לך. אמר רב אדרא דבי ר' שילא אמרי לבלוגא דאמרי גולמיש. ותנן גופר קדום. טוף אדרא. ברקואות דמי שאסרון קולוקיסין יבוש בהן אדר אדרא כשמה. כתיבה בפ' יום טוב שתלמיד אויר במרוס ולי יעשה מהן עדיה שהיא חשובה לשני לי במרוס דכתיב אחוה מרס ותלונו עד משא נשק. של אדרא כשמה הוא מאולפי סרכין והוא גדול ומשלח פירות (ועטפס הרשה. ואפ מקויג בן הכרם אין חיה יכולה לכרסם בהדיו ומשתמר לעולם. **אדר** גמ' דפ' המוכר את הספינה מעשי עם הדרא. וכתיב שש ורקמה מעזיים. הנה מפרשין לחיות לנמ. והוא הקלש שלפניה. **אדרבה** בגמ' דפ' המוכר. יכנס אדיר ויפרע לאדירים באדיריים. יבנס אדיר זה הקב"ה ויפרע לאדירים שלהן ישל. דכתי ואדירי שב תפצי בסי מאדירים מאדירים מהן מעזיים דכתי ואפי גויים אדירים. מהן מיס דכתי מקולות מיס רבים אדירים. **אדרא** בעז בס פ' לישמעאלה הוא חבית דאשתיקל בדוה אדרי. גוי עקטן מדרא חבית ר' דקטן. **אדרא** דשתין לאורכא אדריה תמיחבית פיל קטן. **אדרא** דשתין ועבדין בה עלייה תבן במעמוה דמי איכה ובשבועות כס פ' ג' בגמ' דאס לא רציתי עתה

ועל מ' משה הדרשן מעיר גדולה היה

עין אלבלגה מיני מרגיס הם

עין עצי גופר

עין חבית במרוס יני

בקורה בית הס. ולא יהא היזק דבשם אלמלא דאחזיק תל סר. או אדרי תל דשמם אדרי היא עורות פיל זה המעשה בימי אפיפיות.

מעשה בשבוך מלכא

במדבר כוב שהיה הוא פרקה על הא מיתוק ועבדה כוכבן ראשונה שנן ובמה וכן שניה וכן שלישית אמתן לן תכמין הבא עור של בהמות מליאות תבן ויסבך הנחש שהן בהמות ויבלעם ויפלח כריסן ויקבע וכן עשו. וכן ממובע פחלן. יציא אדורה לבית דין בפ' אבק"ת פיל יציא הלבלה לפיות דין לשומה לנוזק בתשלומין. שמע מינה דכל מה שפחתה הבלה בין מיתה לתשלומין על המזיק. יש מפר עיקר הבלה עורה. עלבן קראה אדורה. ויש מפיאין סח בשה עורה ועור בהמה סומאה. ויש ששונין אדורה בשוב וישן שלבן קראה אדורה שמוחה בלע ברכה. **אדרוונטים** שנו עושה אותה. בבר רב פפ' ח נעשה אדם בעפרון בולמן בפרי אלה פקודי מתוך שעוב מפיאה הבסים האחד ונפוים עטלף ועניך היכל הוא. **אדרכתא** אגיבמיה. בב' גמ' דהגוזל בתרין. ובר' גמ' דהמפקיד אדרכתא אמתו לטוף. בגמ' דאין התונה בם מחובה וכפ' יש בכור בגמ' דשחוה בי כרה. ובם שבועה העדוה בגמ' דמשם ביב פיל אדרכתא דהמסקיר סדר הדין מתניא פלוגי שטרון בפרק דין ומקוימין. ומחויבין הלוה לפרען לא פרע קודמין שטר החוב למלוה אדרכתא על גבי הלוה ומגבי זין. ואחר הזכרה שמין בבני הלוה ומחלטין למלוה. שו מצאת בפקר בני חורין כהבין לא סיקנא. ואחר שיטרוף קורעין השטרות. ומחזיר בהן לו אדרכתא על הנכסי הלקו. ואחר כך קורעין את האדרכתא ומחזירין לו שומעין על שהיה זן ומחלפין אותה שלוה אבי אלא בחנם מעות העדים מיד ז' כה הלוה בשדה. ויש אומ' מעשה שלמכר אדרכתא מיד לן בראשון. **אדרמלך** ועמלך אלהי סעריס. בגמ' פירות דהע"ז דר בשתו אדרמלך זה ערך ושדר לשמרון בעזיעה שמרשו לרבו כל מה שעשתה. **אדרי** כמו דאדרי סוכה. ויש בורא מפי השלין שאדרמלך ועמלך סיוסף ופסיוע.

משלש פרק עשר משעי

תפארת לבח בשבועי

חמיס ויצא לחוץ לפי שכרי כמה שייעי **איזדקור**
ושכלן ושתו בהגלה דהעזקין בגיטין. עניין ניקור העץ
וקיפוץ. כמו שיזדקר הגוי בבה ראשי. **אזכיר**
צריך אדם להתפלל במקום שהוא מיוחד להתפלה. מאי
טעמא בכל מקום אשר תזכיר אזכיר. כה"ג **איזלי**
מרי מר מסוק לה לסורא באיזלי. בגמ'
דעירובין פרי כגון שהיו מבשלות שמסמיקין ביצים
לשון הטהר או נמי בין רשות הר והמבוי. והיו פורשין
לשם איזל שהן מצודה הנעשות מן החוטין של טווי.
תרגם מטוה עזלא ותשב מרי מר הלשון של נהר
בין המבואות אי נמי בין המבוי ובין רשות הרבים.
ומתיר אותן בלתי נקרה. ואינו חושבן מפוש אלא
כסתום. ולא חשש שמא יעלה שורטון ויתעלה עם
רשות הר ויעשהו כמפושט. **אזלי** מקרבין
קישורי באילן טרי בגמ' דעלה מן הגג. **איזלי**
וגיפר בם גמ' דמשקין דאיזלי. באילן מצי בגמ' דלי
שמטען בין לאחר פרי פקעיות של חוטין עבין טווין
כמלבוש איזולהא דאיכדי. בר גמ דבכל מערבין פרי
איסוריותא והן חבילות של חזין שקושרין אורגין
האיברין הן עובדי האדמה. **אזמיל** אזמיל
של ריטוב בגמ' בהמה. ובגמ' דבמה אשה
פרי ברגל שהוא דבוק בעץ. ושפיקבן נגריס כעין
ומשירין בה לוחות החבילה. וכשאין קורין אותה
פרוצורא. המעצד והאזמיל במשנה כעין בפרי
הסיוף. וכפב בחולין תרגם חרבות צוריס אזמלון
חציף. **אזמרגדין** קנעא בה. בפסו דכי
תשא. וכל ניקן לכל תולעת קטיר אזמרגדין. וש
ספניס שכתב בהן זמרגדין. **אזן** אשפתהן בקבר
פתוח הרגליה אזניה. **אזנקא** בהשותפין
בגמ' דפותחל עב. פרי הנעשה בבין הכותל
אזור איזורן מוכיח עלין. בר גמ דואיזל
ובכל הבשר בגמ' דרשב"ג פרי שאין לו אלא חלוק אחד
מושרו ומתגפף במקטירו וחוגרו באיזורו ומכסה
חלוקו ומודים לרבנן שאין לו חלוק אחר. זה פרי מר
זל ורחל פרי הדי כלום היה שמה שרוש איזורו
ונותן היה איזורו מוטח עליו שאין לו חלוק. **אזן**
מעלין אוזנים בשבת פרי בב' מערב.

מליק פז **אחלפח** **אח**
איזן קרשין שאין מהאחין בפ' איזן מגלחין דאין קורשין
פרי אלר חמרא אבל לאחותיך. **איחוי** אכסדרי
שהוא כעין אריגה. הלר ושאין להפכן למטה ונעשה בן
אחוי פרי לפיך החלוק להפכו ולהיות היה תיאור שלו

חמרא ושכר ושאר משקין שאין בהן משום יין נסך
ומותרין בהנאה. **אחותן** אחותן הגדולה בגמ' דבשר בהמה
טהורה בפ' כל הבשר פרי אחותן הגדולה בהמה
שנה אחת. ומה אמו שבעטה לזיר להתעשר
כלך חיה עם בניה כדגמ' בבכורות פרי הלוקח
עובר בהמה. הלר גדייה שנולדה משלשה בטהרה

שולי התלוש והשוליים ועשה בית שפה. בבל' בפ'
לפיכך. כי בליה פתח שהוא לפי קטנה זה אברהם
שמיחה את כל העולם כולו. בר קפרא אמ' כזה שמאחה
את הקרע. **אח** את נפשך מקריבה עוזן זה לפי **אחותה**
בבל' רב פר נג ויסע משם אברהם. וגם אמנה **אחותי**
בה אבי היא. בשיטותהן השיבן במוגמן. בכך רב בשותפי פרק
להן. לפי השיבן במוגמן. בכך רב בשותפי פרק.
אחאב את לשמיים. שאב לעפר. אחלק. טרי
את לשון ערה. באדם השומשמין על הערה. כמו כן
כל הזוכרו אומ' את לראשי. שאב לעפר שהיה מרחם
עליה עלב בן. **אחותן** מה. הלל בר גמ'
דכיון גדול וזיר. וכר גמ דמגילה. וכר גמ דמי
ולאחותן מה. הלל בזיר. אם כן מה. הלל ולאחותן
לאכל שכן. אם כן מה הלל ולאחותן. הרי שהיה
הולך לשחוט את פסחו ולמול את בנו שבשדיהן
שעשה שהן מצוה עשה. הפסח והמילה מצוה עשה
הן והן בכרת דכתי וערל זכר אשר לא ימול בשר
ערלתו וכרתה וג וחזל עשה הפסח וכרתה וג
ושמע שמה לן מה. יכול יטמא אמרה לא יטמא
דדיקין מדכתי ובדרך לא היה וחזל לעשות הפסח
וכרתה וג וכן ערל זכר אשר לא ימול כלומ אין
לשאר להיטמא למתו ולבטל המצוה. יכול גם למה
מצוה לא יטמא. שאם יטמא נמנע בטל מן
הפסח. הלל ולאחותן. הגה הניזר מצוה שלא להטמא
וכתי ולאחותן מופנה ללמד ממנה לאחותו את
מיטמא. אבל מיטמא הוא למה מצוה. אוקיפ
שמבטלה העבודה. פרי ולאחותן מה הלל מופנה
הוא ולא הוה צריך ליה. ומה אם לאבין ולאחותן אין
מיטמא לאחותו לא כל שכן. למה בא לומ לך שהרי
היה הולך לשחוט את פסחו ולמול את בנו ושמע
שמה לן מה. יכול יטמא אמרה לא יטמא וכל
כלומ יכול כשם שאין מיטמא הנזיר שהוא
מלעשות הפסח אן מתעכב למול את בנו כשהוא
לפי. יהעשק במצוה ול יטמא בשותו הנזיר שטומר
טהרתו ואין מיטמא. יכול כשם שאין מיטמא
לאחותן אין מיטמא אבל מיטמא הוא למה מצוה
אחותן אחותו הגדולה בגמ' דבשר בהמה
טהורה בפ' כל הבשר פרי אחותן הגדולה בהמה
שנה אחת. ומה אמו שבעטה לזיר להתעשר
כלך חיה עם בניה כדגמ' בבכורות פרי הלוקח
עובר בהמה. הלר גדייה שנולדה משלשה בטהרה

עב' הלל
שבה

עב' ולאחותן
מה קרי

עב' אחותה לבן
קטנה

עב' וגם אמנה
אחותי

עב' פי לוגוש
אח אבי הוא

עב' איזל
בלומ
מעלות

עב' הלל
פרה

עב' הלל
שבה

עב' הלל
בהלל אכל

עב' הלל
פרה

וכן שנים גמל היה יהיר בין הגמלים, מלשון יהירות וגדולות.

קליפ פח אחלפט

כשמתן אטבא דמיקרי בה הקומץ

אטבא רבה בגמ' לשתי פרשיות פי' ערב שחוזרין בו הקלף שלא יתהפך, וקורין אותם בלעז מורדיקלן, אור כהנע באטבי בעגלתה פי' אטבי הן המסגרות שמשימין בהן העגלה למעלה לאחר שטוענה, ובלעז אשטרי טורא.

אסברח שבן באטצה קורין למה דמי מענך כלומר דחמשה חמשה נשתה פיל כגון אחת בש בן אט בה גז דן יכ כך לע מם קכן רף שן תה. כת ראשונה עשרים. כת שניה מאתים. כת שלישית שלשים. שהיה הגר שאין להן שיעור. ה שנים בשש ה שמאתים פחות אחת. ו שש נונין ת.

אטר ובבוטנא והאשדים. בחס שטעית בף כלב גדולפיל אטדין עכבורה ומיש הדם הן.

אטיטם העלה בלורות מגבל כס חלה. ובתמורה כהל איטן קדשים בגמ' דאקבאן אטויפי תמימים. פיל שם איש.

אטיופי בני מעמידין בגמ' דשיטן דצריס פל כעגן שיש בפילות הגבוה יש לומ' חלב טמא שם, ומכוסה מן העין ואין נמכר.

אטלם נמכרין באטטם. במשנה המורה בף איטלז יקדשים. ובבורות פל כל סמוך עטלז של שנה שלשי איירין. בגמ' דשיל שיש בה עז. פיל אטלם קעוות. יש מהן שעיס מתוחם וכדוכסי נשעוס בהן. ומלע בהן הבשר. בבר ל בסם טובה. למקום שישלן הנאה ממנו. פיל אטלזין שווקים. כמו אטלזה של נשי.

אטלזין ככל דאלה שלפ מנה באיפר האיטלזין. פיל שניהם איפר האיטלזי. בבל דקדושין. ובפ איזהו מקומן בתוספ' האיטלזי. לוגיין באיטלזי. כס פ' מרדי ומורה איפר האיטלזי. כמה שהיה מגמי מעשה כאטלרים בגמ' דקידושין. כמה פרוטה אחד מעשרים האיטלזי. ואמרי כי תימי הני מילי בגדולין אבל בקטנים ומכל התם ואיטלזי יהיה שיתלק היא איטלזין. תרגי ירמי היא איטלזשם ובן בכל רמ פל לוח סמוכין ותרגי ומתורגמת באטלזין. ובן בכל רמ פל לוח וניס מיר כפיס תל ירח איטלזין דהיא ומתי. ונשבת בארץ עוון תרגי ומתבזינן באיטלזין.

אטלם מרחה בכל איטן שורי בגמ' דהריא העשוי כאטלם שהוא כלי עץ שמניחין עליו הדוח מהלסת בו' קורעין אותן מיקום קרע שם יש בו שתין אומרין מרחמה שתין הוא.

ואפ' לאו מתנין עליון רוק ודבר קל כמו קש ונופחין.

האוטם אי מבצבצה כשלה, ואי לאו טרפה.

ששי אמות במדות בלף פתחו של היכל ודומין את הטומאה באהלות הוא אוטם. באהילות פי' בטומן אדם וכלים ביפה כנגד האוטם. בתרה פג שבעה ימים ט אוטם סתם, כגון שקופים אטומים. וכבש היו עושין מזר הבית להר המשחה. כיצד כיפין של גבי כיפה כנגד ואוטם מקנה קבר התהום. כהן השורף אתה הפרה. ופרה וכל מסעדיה יצאין בהר המשחה. פיל היה עושה כיפה אחת ועושה לה ירך וכיפה עד שמגיע להר המשחה. והירך נקרא אוטם. ואחר כך עושה כיפין על אותן הכיפין. ואוטם כנגד הכיר. כדי שיהא תחת כל הכפש תלוש ואפ היה אוטם כנגד אוטם לא היה תחתם חלוש והיה

אשמא או דרפקא טומאה צוקמה ועולה. או דאטמא. באיזן מצאוה קם אשמא בנהר מלכא בר גמ' די יוחסין.

אטמהתא דשורא בכיצד מטמידין עושין קרפף לשל דבריך. מאיר פיל יריעה של חלמה.

אטימום בבר רבי ורשאלין: פר מוט אלהים נעב בעדה אל ל חגאי בשם ל יצחק אומ' אין כתיב עומד אלא ונשב. אטימום היתה. ונעבת של השר. וכן בפסקה דהחדש שלו חגאי בשם ל יצחק וכשלשו אטימום מכין בלש יון. תרג לכל העמים איתגלי לכל עמהון ד היין אטימום ומתקין לן אטומיקאה בשלמלך בילגדין.

איטפח ל זירא בר גמ' דפ' שאכלן פיל קס מחלון.

אטקטקיא מפסקא דאיכה. שריך מוריס. בר קלרא אמ' שדם בר יונס. דהוה איתן אקטקטיא של שדים שדותין האוכלין בכי תרבות.

קליפ פט

כיפה באגמון.

אחלפי אי דלמא אחלפו דהא. בפ' אחלפו דהשתא. ובפ' גמ' דגיטין ובפ' דהשתא. ובר' גמ' דל השנה. ובפ' גמ' דגיטין ובפ' שאל אביו ואחיו ובפ' שבועת העדות ובפ' שבועות פיל כולהן צריכי דלמא סמוך דלמא ליתא בהאי דמתרגי כי יקרון ארי הוה משמע דצריך לחזר אחריהם כי צריך להעיד שלא יתערבו. כי תימי בלבבך צריך בתרגי דלמא דאי אמ' ארי משמע דמצוה להרהר זה הדבר. קמל דלמא פלוני הזהיר בלבך לומ' כן. כי פתח תפתח אתה יודע. אבל כמה מפחדין שמרבין אם יפתח לא הוה קפיץ נמי. דאי קפיץ לא הוה מתחם. שלא להכי מתקנתי הקיסון אלא יודע פתח תפתח. דהכי מיתסר הדבר לא

עבבעותה גג נכנסין לדיר להתעשר ובכבר שיהו
כולן בני שנה אחת כדכת' שחותו בפ' בהמה המקשה
בגמ' דהמבכרת פי' היו תאומים בבטנה זכר ונקבה
ונתכרכה הנקבה בזכר והוציאתו הנקבה והיא
נפטרה הרחם ואם יצא ראש הנקבה תחילה פטור
מעשה בא' שהיה מצטער על אחת בס' כהובות
פי' על אשה אחת שהיא בחוצה לארץ כיון דשמע
דיעקב מחוד ממחילות לא יצא **אח** ושתהא
לפני מבוערת בס' גמ' דפ' יציאות השבת ... אח
אר' אחוונא בהוצא דשמ' משן בשר אחוונא ואישתכח
עלביתא וערבתא שבלובא דאמרי צפצפה ערבה
ונהגו חכמ' סימן של ערבה שהיא אחוונא קנה שלה
אדום עלה שלה עגול ופיה חרה למגל ושמולא מ'
עצים הנדלקין משחונה פי' עצים שחולקין מעצמן
בלא טורח ובלא טרחה ויש מפר' עצים שמאיש
נשרפין **אח** ביחד ושנים וג' ס הושבן אחים
יחיד בגמ' דפ' כל הגט **אחר** אחידת מגדל
שד' בר' מצילה פי' אחזו מגדל שאורין לפנים שרים
כא מגדל שהוא מחוץ לשד' **אחז** אחוזת דם
במשנה באילן טרי בכור שאחזו דם' במשנה בכורות
פי' חולי יש לבו שאם לא יקיז ממנו דם מתה
אחז בס' ויקרב מטה מה לא מטו את אחז של
ידי שנתיסר בבטן בכורן **אחיה** יבנה
מזבח חנניה יגן בכור בס' גמ' דברכות פי' יבנו
מזבח בבבל ויהיה זה כ... לוי **אחילי**
מאי אחילן אר' אלעזר ... עצמות בגמ' דאין
עומדין וברסאות דפ' מי שאחזו המאלה כריסן מקבר
דבר אוחזו אחילו **אחמריא** ומשכח
ליה בחמריה בלשון אידיבן בע' דקדטיסים
אחימן ששי ותלמי בפ' ואילו נאמרין בכל
לשון בגמ' דואילו נאמרין בלש' הקודש אחימן
מה ימן שבאחים ששי שמשים את הארץ בשחתות
תלמי שמשים את הארץ תלמים תלמים **אחר**
המספר אחר מיטתן של תלמ' חכמ' בפ' קמ' דמ' מו
שמתן פי' אחר מיטתן לשון הטייה הוא כלומ' נוטה
מדרך ישרה וכדתניא דבי ר' ישמעאל אם ראית
תלמ' חכמ' שעבר עבירה בלילה אל תהרהר אחריו
ביום שמא עשה תשובה ולא תאמ' שמא אלא ודאי
בודאי עשה תשובה זה פי' רחנאל והגאון דאשכח ר'
אלעזר אמ' לבן דוגמא השקוה אחר מיטתן הוא ופר'
שמספר עמהן בגנאי לאחר מיתתן ואחר אחיתופל
יהוידע בן בניהו ואביתר ושרי צבא למ' יואב

ע"כ אחיתופל זה יועץ

ע"כ שלה הכל ... שמות בקצבי

ע"כ בע עד מטלטלין ... של בגד שהאשה אודית עצמה בין באחל השמש

ע"כ הב' הל' שחר

ע"כ למה נקרא אחימן ששי ותלמי

ע"כ הרהור דר' פי' תלמ' חכמ' נבדן

בר' גמ' דברכות ובפ' ב' בסנהדרין בגמ' דואין מוציאין
למלחמת רשות אחיתופל זה יועץ וכה' ושבועת
אחיתופל וכו' יהוידע בן בניה זה סנהדרין וכו' באבן
כה' ובניהו בן יהוידע על הכרתי ועל הפלתי שהיה
בניהו ממונה עליהן ובגו עמו ולמה נקראו סנהדרין
כרתי שכורתין הברית פלתי שמופלאין בדבריהן
ואביתר אילו אורים ותומים וכול' תנו כיצד
שואלין באורים ותומים וכו' בס' גמ' דואין כהן גדול
אחר אחר אחר בר' גמ' דיומא פי' עד כאן לא
פליגי רבנן עליה דר' עקיבא דלא מטמא את בועלה
אלא אב' כמוצאת נדה בספק בואחר באחר שכבר
עברו שני זמנים כדי שתושיט ידה תחת הכר
או תחת הכסת עתבול עד ותבדוק בו זהו עד אחר
וכדי שתרד מן המיטה ותדיח פניה זהו אחר דאחר
וכן מתבכרה בפ' שני **אחר** ואחר עורי שקפן
זהו כבר רב פי' מתי וירא אלה אמ' אברהם אחר שמתלבר
עצמי הרבה גלים בא להדבק לגאה אותו ומכשיר
אחזה אלה אילו שעשיתי כן מהיכן היה ערלה
נגלה על הקב"ה **ואחר** נדרים לבני אחר
אדם כדרך שהשמשות ... בבל רב פי' טל קוס
עלה ביתאל **אחר** כבוד שלמו בגמ' רב
לבם **אחרי** אחרי קול רעש גדול בהמבוא
גבו שני שאחרי פרע לנדרים כהבקבל בגמ' דאחר
שכר האדם בפבל מניבין פרע לנושא אחרים
בפ' ד' מיתות פי' לאחרים גוים אחרי ... בס'
גמ' דפ' ב' דסוטה **אחוריהן** ... בתרומה
אבל לא לקודש בפ' חומר בקודש כלי אם עבר
משקין טמאין אחוריו טמאים ... כלי טהורי
אבל לא לקודש ... ויש להן אחרים והגד'
בפ' כל ב' פסח ... הכרים וה ... שתמש
באחוריהן שיושבין על גבן ובתוכן נותנין ...
חשובין כמו כלים וכן השקין והמרצופין פעמים
יושב עליהן ופעמ' טוען בתוכן ... בכלים פ' ב'
כל שאין לו תוך בכלי חרס אין לו אחורים בפ' שני
בכלים **אחריות** נכסים שיש להן אחריות
בפ' ב' בקידושין במשנה ... טר' אחריות וגבסין
קרקע **אחוריהן** ... ושפר ...
... בנוחה ... אחרים לראשון ...
אחור גמל האוחר בגמלים בר' גמ' דהאחר
לתחרין ובפ' ב' ... במועד ...
ובפ' שבועות העדות ... דמשמע ...
האוחר נוחר בשיירה והורג ויש מפר' ... ריב'

ע"כ הב' ... בספר ... אחריות

וישעשעון

פי' המוך נשר פלש יון אכסא · בל הרושה תאוא
אין אכסנאי ... מלם בימוא · גמ' נקי רבנן לאו
בני ... [illegible] ... אינון ... נקי מחבירת זו
כחותן ... [illegible] ... רבא בדריהו שאין דרך
... [illegible] ... אבני הארץ ירודים ונבזים · זו
[illegible] ... בבבא מציעא · דהשותפין ובגמ'
[illegible] ... דהשוכר

אכלושא ... לא ... בגמ'
אלו אומנין · ... שבה ... אכלושי בבית
פי' ה... אומר לפניא ... ובבלן חלשי
אבל שאר ... עלה אין דומה הבא טעון
לבא ריקם ... עושה מלאכה ... שרגא

אכם בפ' אילן
להן לפי חשבון זה נותנין לבן ·
טרי בגמ' דהריא אמר יוסף לא קשיא הא באוכמא
בצירא בבכורות בפ' על אילו מומין ... דמנה
אילן · ובגדה ... המטלטלין ... אמר חסדא
אוכמא ... לקיא · חורא באוכמא ... בניר
בפ' ברות ... שור שחור שימצא בין לבנים
אותו שחור גדוע הוא ופחות ... חיורא באוכמא
לקיא · כתם לבן שימצא בעור שחור · מכה היתה בעור
לפי נעשה שם כתם לבן · אחרבא ... שאם שלא
נתאכמו ... שלא נתפחמו · נתאכמו פלגא אוכם ·
נתפחמו פלגא פחם · בל ... ואמונה ·

אכמאתא דחולין ... דבמה מדליקין
פי' כשהפתים שוהין בתנור ... גדל בהן נשב ירוק
אכמאתא דאמר ... שהפת ... עומדות
במקום אחד ימים הרבה גדל עליהן ... אכמד

אכמד ... לה ימים ...
מהן פתולה · שרא · בפ' קידושין פי' רקן בתוך ... שה
דאמר ... ברגמ'
גערו בו · **אכנדיה** ...
... שחוק · פי' אכוונגרי פי' מסדרי שולחנות
... עבודתם · ואם נשברה רגל השולחן שאר
... פי' בתשובות אכוונגר שהוא ממונה על
שולחן המלך · שולחן ... פרס אכונגי והמלך גאר

אכלבר לא ... בבל אכלבר
בל גמ' דם חוטר קודש ... דשתי הלחם פי' עצי

אכפא אכבלגם דיל · עם ... דיקירי
אושא ... אכפא הרגאלן ... דמי שאחז

אכפריא הבנית
זקן ... הרגלי
אוכל בגמ' דשבועות קנס בפ' שקומן רבה

אכסדרה בבקום ... של גבי אכסדרה
שיש לה ... בפ' ... השר ... אכסדרה
דאמר רבי ... ואוחרתא באושפיזיו מאן ... חולקין

אכסדרה · עיין אכסדרה בלשון תלמוד אכסדרא

ובפ' גמ' דיש נוחלין · ובל גמ' דהקומץ רבה פי'
הוא אכסדרא בלשון תלמוד · והוא בית שיש לו ג' דפנות
ודופן ד' שמעמידין בה דלתא איגה מגופפת כל עיקר ·
אלא ברחבו של בית כולו · וכמו שעושין לה אמה אחת ·
פצים מיכן ואחת פצים מיכן · היו חסר חין ... ·
כדקאי בבקומץ רבה אותן פצימין חיזוק לתקרה
הוא דעבידי ולא מיקרי בית וכמור מן המזוזה ·

אכסדרה דביר ... יש לה פצימין רחבים · הרבה
עד שעושה כמין בית ולכן אמרין אכסדרה דבי
רב אידי ... הוא · אלא אכסדרה רומיתא
דאין לה פצימין אלא קטנים שיעור אמה אחת ·
ותמצא העולם כמין אכסדרה הוא דומה · ומצוין אינן
מסובך פי' סרכך על גבי אכסדרה שיש לה פצי'
כגון שעושה שתי דפנות אחת ברוח מערב ואחת
ברוח מזרחית · על פתח האכסדרה וסיכך עליהן
אם יש לפתח האכסדרה פצימין נראה כאילו פצימין
כדופן שלישית וכשרה · אין לה פצימין אבל אמר
פי' תקרה שבראש יורד וסותם פי' אימרתא לה
דופן אמצעית של אכסדרה · כגון שיש לה ב' דפנות
בהלכות אחר במערב ואחר בדרום ואכסדרה ברוח
צפון ויש לאכסדרה ... לחיין אורך
לחיין ... סוכה ... וכשרה · אין לה פצימין
אם כהן ... אבל ... כשרה · רואין פי
תקרה שבראש אכסדרה ... יורד על הארץ והוא
דופן וכשרה · רבא אמר פסולה וכל אמר נסחה דופן
האמצעי נשאר כשרה ... המסדרונה · אכסדרה ·

אכסן ... בגמ' דאין מעמידין ... מלאן עושה
באומנא ... אוקימי · ... פי' אכסן דגרדאי ·
המרכבות ... אורגים · והרג ... אכסן

אכסן ... אכסנאי
... בל השולחן ... דאין
חולקין ... לכל ... אחד · אין ...
... מקודה ... אבל זבל
... [illegible] ...
עד ... [illegible] ... רב ...
הבאה ... לן מלין לאחרין והל
וכלך ... אכסנאי · ... ונכנס כי'
אם ישבה אותה אכסניה שלא ... מכאור הוא בעל
הבית שלא היה יכול ... האכסנאי ויגמר
ויש ... הוה קבל את בעל הבית

אכסירגון ... אכסירגון מכרכין
מיא דכולהו ... כיתר

נ"א על כל כו' ... בהל' שבת ובספר אהבה

ביד ... ר' דוד ... ... כ"ר ... אכסנדרון ...

ארא מיפתח תפתח כי גוע אהרן נמי אי הוה שמ
ארי משמע דעדיין לא מית אלא מיית והולך להכי
אמ דהא מית אהרן דכבר נסתלקו ענני הכבוד של
שכבר מית אהרן ובאילו לשונה כלים דבית שמאי
ובית הלל מתרגמי לחשי כי מצא כגון כי גוע ור'
עקיבה הוה מתרגם ליה כמו כי יקרא כך פירושו של
תלמידי מגאנצה מפי מורה לו ורח"ל פי' האי
כי מצא בה ערות דבר אלא אם מצא בה הוא ובית
הלל האי איהו כלומ' מנא אי לא מצא אי שכר
אי כתי' כי יקרב והי כוסהמיני **איבן** ודיתא
תרג' ואת האיה ואת הדיה **איל** בן יומו קרוי
איל בר"ה גמ' דמרובה **איל** קמצא דבי בפר' ש'
דפסח ובפ' אין עומדין בגמ' דשמע ובפ' דואילו
מותרין בנדרין ובפ' ח' בעדיות פי' איל קמצא
הוא שושבינא והוא מסביל ממיני חגבים הוא
וראשו ארוך **אולת** מן הדרוס במשנת
מעשר שני בפ' כרם רבעי ובר"ג דביצה שם מקום
הוא **אולה** אלא אם כן היה מומחה באילה
ביבנה פר' ד' בכורות שם איש הוא **אילא**
דספינתא בפ' הנודר מן המבושל היה מנהג
הספנים לעשות כמין איל של עץ וממלאין אותו
מזון פעם אחת עשו כן ושכחוהו גוים של שפת
הים ומצאה ר' עקיבה השבעתי אתכם בנות
ירו' בצבאות באילות השדה בס' כתובות ובילמ' ברכלבר
סוב **אילוניתא** דברעהא דלא ילדה
בפ' ק' דכתובות קטנה לא הגיבס שמא תימצא
אילונית ונמצאו [illegible] בר פר אחרון דיבמות
בת כ' שנה שלא הביאה שתי שערות היא אילונית
לא חולצה ולא מתיבמת במשנה נדה בפ' יוצא
דופן **אימא** הכוש והאוקל והאימא בפ' י"א
בכלים בפ' [illegible] ובפ' כל הגוים בבגד ובמנר
של הארוגא יש ששונין [illegible] פי' [illegible]
כשור ופלגש ושמעתי [illegible]
אימ [illegible] במשנה [illegible] בפ' ג'
אירין [illegible] כל גמ' דהאשה [illegible]
[illegible] בגמ' דסדר נחלות **אישא** אישר
כהן גדול במשנה בפ' ב' ביומא ובתמיד בפ' החלון
אית דאית ליה הורא ערשי תרי ומרי
בחלק בגמ' [illegible] סדום ובעדה בפ' תינוקת
בגמ' הזב והזבה

סליק פ' אחל

פרק י"א **אך** אכין ורקין
מיעוטין בס' פר' ג' דר"ה השנה פי' [illegible]

כלומ' מיעוט בכור בהמה טמאה מפדיון ירק קודשין
מיעט בעל מומין הכי נמי עושה בה חלין נוהין
הכוהן כדין אך ורק **אך** חלק בלגמ' דפסחי'
פי' אכין ורקין מיעוטין ובזה אך חלק יום י"ד
חציו מותר וחציו אסור **אך** הגדיל בס' פר
הזהב פי' מכה גדולה היה באותו היום שבירכו
ר' אליעזר דומיא דראוק של חוה **אכוון** תנן
או עכוון תנן בל' אם דכיצד מעברין בפ' דבכורות
שלאילן מומין פי' כנס הרגיזו **אכוורנקא**
ההוא אכוורנקא דהוה ליה לריש גלותא בכוסתאניה
כוורנקא נטיעה של שמחה זה העטוף אכוורנקי
של מלכים ויש ששונין כוורנקא ובל' כך יש
מהן **אכטא** האי אכטא טויבא
בפ' אין מעמידין דהחרצנים [illegible] בתשובת
גאונים אכטא טויבא בכס' ופי' הוא רבצא קמח
ועשביך ושורין אותו בחלב ומעמידין עליהן
אכל אכל ר' אליעזר אומ' האוכל אוכל ראשון
וכול' בפ' ב' בטהרות האשה שהיתה מבשלת ירק
והאי מתני' מיפרשא במס' חולין בפ' השוחט אחד
בעוף **אכלה** ארי אין לנו בס' מי שאחזו בגמ'
דזה גטיך מחוס פי' אס מהו מחול זה אנפ
שאכלו ארי והא לא נתקיים התנאי שהרי לא
מת מסכנה אותה החולי והוא הדין נפלה הבית
או שנשכו נחש אבל אם התנה אם לא יעמוד
מחליו ונשכו נחש הרי נתקיים התנאי כי לא
עמד לפיכך זה גט [illegible] גט כל מקום אחד
כמאכל [illegible] דרופאי דלא בלום הוא בגמ' דכל
המנחות [illegible] דחייב על לשתה
אופלא תחלת אופלא וסוף אופלא בפ' אין מעמידין
בגמ' דמרכבין ובל' גמ' דהנודר מן הירק פי' תחלת
אופלא תחלת הלילה מותר לבהמה בשלבה לימין
סוף אופלא כשעבר תכאב ושיר המעט
שאוכלין [illegible] אופלא [illegible] לפתח אות
העין לברר את המאור **אכל** כדי שיבטל
המזון שבמעיים בברכות בפ' אלו דברים מן המאכלות
בפ' דתמיד **אכלת** הגפן הקבר בכלאים
בפ' כל סאה פי' המפת הגפן [illegible] ומכלאים
ויש אומ' הקפת הגפן ויש אומ' צריך להרחיב לו
בית רובע וגם הקבר צריך להניח לו בית רובע
אכלוסא בגמ' דהפסח ששחטו בפר' אילו
דברים בפסח ובפ' אילו הגולין ובפ' הערל תרג' ירושלמי
ויש לאל ידי אלוהין סגאין וכן ונבל ממנו רב

עי' הל' טו"ר
שמה בהל'
אישות

עי' הל' ת"ג שם
בהל' שב

עי' הל' רה שנ'
בהל' שוכה

עי' הל'
הל' כד

עי' אולם
רמ"ש אמר זה הארבה
פי' התוון
ל' נקח טוב
פר ראו הלבה

עי' אך
תפוח פ"ה

חבע

בר נחמני אמ׳ לשון יונית הוא ארון אחר׳ ובלעז
אלמרון עד שמשלי אבלה על דבורה׳ באתה לו
בשורתה על אמו׳ מרגלית כפסו׳ דויהי ביום כלות
משה׳ אילון מרגליטוון׳ פי׳ אולון בלש׳ רומי כולן לפי
שבעולם הזה יש בהן פסולות׳ אבל לעולם הבא אינן
... יהיה׳ אולון כרוסוון היו היה דבר׳ והנה מנורת
זהב כולה ול׳ כלומ׳ בגון יש פסולת בישראל׳ אבל
לעולם הבא כולו טהור׳ כזהב טהור בלא פסולת׳
פי׳ בל׳ רומי זהב כרוסוון׳ בויקרא ושם אמן׳
שלומות׳ ובוכי תמכרו ממכר לעמיתך׳ אמ׳ נבוכדנ׳
על שלכם של כסף ושל זהב ההד׳ ויעשו להם א׳ זהב׳
נבוכדנצר
אבל של אולון כרוסוון פי׳ כולה דהב דכי׳
אולי גלגון מלכא עבד צלמא דדהב׳
שלו בהגדת ולמדין בולקחהם ל[illegible] ביום הרג׳
ובכל שלח לך בפס׳ למתנו׳ הנחה[illegible] האולגין
שלו ודין מפיך ובבל׳ רב׳ פי׳ כתו ... את האדם׳
אין הקב״ה מרע מן האומה עד שהוא קורא אולגין
שלה מלמעלה אחר כך פורע מסנה ההד׳ באיוב
לבן יכיר מעבדיהם׳ פי׳ ... שטר חוב ודין׳
אלוים בש׳ רב׳ פי׳ כון ויטעינו׳ אלהים׳
אלונים בלעוים אלמונשם׳ איצונים׳
אלוא ... ומלחמא ברכואות במר
אלוותא שאחזו׳ מעשה ... אלוותא
אלוותא בשחי ... במ׳ המוכר ... יין בגמ׳ דר׳
אליעזר אומ׳ ... שמעשין ... דחוו
קשין חזו ... דנגרי וחציש זה ... ופי׳ דתלבי
ולפי פי׳ זה אינו אלוים ואלונא ואלוותא ענין אחד
פא׳ המפח קומם אלוותא חוכות ... דקשין כל
כך חזו ... דנגרי ... אמות הספסל׳ הכא
אלות פי׳ היכל׳ אלשון ביל׳ במ׳ סל ויקחו
לו ברעש אלשין׳ בבל׳ בב׳ פי׳ צח וקול שמעיב כפר
ר׳ ... אבל ... לאו ...
... כמ׳ ... ...
ארשחסמווי בפי׳ רב׳ פי׳ מ׳ נעשה אדם׳
בשעה שבא הקב״ה לבראות את האדם נעשו אותו
יבראו שהוא גומל חסדים׳ ... יבראו שכולו
שקר׳ נטל הקב״ה אמת והשליכה לארץ׳ אמרו מלאכים
השרת לפני הקב״ה מפני מה ...
שלך תעלה אמת מן הארץ ...
אלון ... וישב באמן ... אלון
עבר בתוך העיר׳ אלון כה׳ אומרים לקרוש ... הקשה
שבכן זה גורמים ... ויאמרו אלון איה שרה אשתך׳

אלון נקוד׳ כשם שאמרו לאברהם איה שרה׳ כך אמרו
לשרה אין אברהם׳ אליהו מכעשה אשר כולן
קשה ואלה רכה׳ שאם ישמע אדם דבר שאינו הגון
יכוה אזנו לתוכה׳ כם הל״א דכתובות׳ אליהו
משל מי׳ ר׳ אלעזר אומ׳ בלבינתי׳ פי׳ נהרא ... מגד
כולן בכר׳ רב׳ פר׳ על׳ באגד׳ אליון אטופרא
דאילונא ברכואות דמי שאחזו׳ פי׳ צבור בהן
אלוונטון מין מבשם אלפטון במ׳ י״ד
במנחות כל ק׳ לבנות׳ ובמ׳ דהמוכר פירות׳ פי׳
השמש בל׳ יון אילאום׳ אין מביאין במקדש יין
שנעשה בשמש שאינו מן המובחר׳ פא׳ י׳ שחור
שוש בן כונס שמש׳ ובפס׳ דויהי בחצר הטלה׳
ועיר שמש אלון פולם׳ פי׳ אואילן שמש פולום עיר׳
אלוות דופילום׳ בכר׳ רב׳ פר׳ מב׳ ואת החורי׳
אלות דופילוס׳ ולמה קראו אותן דופולם שבררו אותן
ויצאו לחירות כדור הפלגה פי׳ בלש׳ רומי אולודרי
חירות סולום עיר׳ אלוורים אלא בכלים
האלוירין במ׳ גמ׳ דוא ... קיסרים׳ וכן דכל היד בני אל
הקברות לא ורכל אלא בכלים האלוירין ... ממדינת
הים ורכל פי׳ בגדים הן ודרשם המלבושין כגון סוני
כפותא לבנה והגלפסא כמו מרוב דמיתעבטה׳
סומקריש׳ ... מחמת אלא למכרן לאלוירין׳
במ׳ ... לאלוירין׳ ובמ׳ ז׳ בטהרות המנח כלון
בחלון של אלוירין פי׳ שמשין שמשמשין בני אדם
קדוי... ופי׳ לא ... לאותן השמשין
שהן חשודין בזימה שמא יטמאו לנשותיהן זו ע׳
בשלשה זרע׳ ויש אומ׳ חשודין לאחתן ונותנין אותן
לטעמיהם׳ ויש ספרים ... זה דטהרות בחלון
של אלוירין ... אחת לאחת׳
כדתנן אמ׳ ר׳ יהודה מודה ר׳ אלעזר בן חנינה בחלונות
של אוצרות שהן נפתחות זו לתוך זו׳ אליוות
ר׳ יהודה אומ׳ הארוס טמא מפני שהאליות יושבת
עליו בכלים ... כלי עץ כלי עור׳ פי׳
ארוס אמרו במדבר מאי ארוס׳ טובלא דחד טמא׳
אבר אמ׳ דבובה׳ ... ושמו דבדבה׳ ועושין כלי
חרש עגול ארוך אמה והוא חלול ובאמצעו האחד
משימין היתדים של ... ועל פיה מכסין עור׳
ונוטין ... נקוב ערב׳ ונושאה אותה לחופה ולמוחום
החליל׳ ופי׳ אליות ... אלי כבתולה חוגרת שק׳
והיא אשה שמלאכתה בכך לקונן ... ויושבת
... כלי׳ ובמ׳ כל כלי שם שנתלו מרשם של
זמר ורועין של ... כמו כן׳ הוא כלי

ענ׳ נשבר כתוב׳ ונרמז ... בהר דומה גוש עמה
ענ׳ אלוהות ... שהוא משבט בנימין ויש אומ׳ משבט גד ויש מזה העני ... בע גד ובע ירושיה
ענ׳ בלשון רומי קורין לזהב כרוסוון
ענ׳ ענ׳ של נבוכדנצר ועו׳ ... שר שעשן במדבר
ענ׳ חסד ואמת נפגשו בשעה יצירת אדם הר״א עם מתלוקותן
ענ׳ אלי כבתולה חוגרת שק
ענ׳ אלון איה שרה משכב ... נקוד

ומאן לא עלה עזרא מבבל עד שעשה כסולת (כנגדה)
נקייה. לפי כל הארצות כעיסה מגובלת הן
כהן בחזקת שלא ספיקות. ופי' אלמנת עיסה כל
אחת ואחד מאנשי אותה משפחה או אותה העיר (תיקרא)
שנשא אשה שאינה ממשפחת עיסה ומת היא
אלמנת עיסה. וידוע כי היא אשה שבא עליה פוסלה
מן הכהונה. כגון כהן גדול שבא על אלמנה אעפ"י שמת
היא פוסלה מן הכהונה לכהן הדיוט. ודבר זה בכ"א
בכתובות גלפי. הל' בן ט' שנים ויום אחד גר
עמוני ומואבי וכול עד סוף הלכה. וזה העיד ר' יהושע
ור' יהושע משנה היא בעדיות בפ' אחרון.
אלום התואה והחלטות והאילום בפ"ק דיבמ'
יוס' ויש ששונין והאילום. פי' בושם הוא נבתש
עם המלך. **אלמוג** היא של מתכה וחורמה
של אלמוג. בגמ' דבמה בהמה טובעת של אלמוג
בפ' יצא בכלים הסייף והסכין **אלמוגים**
כסיתא. בר גמ' דאם אינן מכירין. פי' אלמוג כמון
עצי אלמוגים ובלעז קורלו. **אלנוסית** מוחמם
בשבת בפ' כירה בגמ' מעשה באנשי טבריה אדם
אדם אלנוטית ובפ' גמ' דביצה משתבכין מפתסג
באלנוטית ומניחה בחלון ובגמ' דר' שמעון במנחות
היו מעלין לו שמן ואלנוטית מחצה לגג. פי' בגד
שמסתפגין בו לאחר שרוחצין. ובל' יון לנתיון ויש מהן
בגו למוד. **אלנתית** בר חולין הלוקח מבין
הכותים לתת לתוך המורייס או לתוך האלנתית
ובהוספתא בר' מס' דמאי. ובגמ' דהחומץ של גוים
בפ' אין מעמידין. אי זהו אלנתית כדתנא גבי שבת
בפ' ר' אליעזר אומ' בגמ' דאונשין אי זו מילין אי זו
אלנתית יין ישן ומים צלולים ואפרסמון דעבדי לה (אלנתית)
מעורתא. בתוספת מעשר שבאין ועושין את היין
המרבין אלנתית בתוך בותן אינו צריך לברך בסוף
כיצד מברכין בירו' ירוש' בסוטה בפ' ואלו נאמרין
ר' פטר בר חואהא עאל לקיסרין שמעון דהוה
קארין שמע אלנטתון. ופי' לשון יון באתו לגבינן.
שמע ר' יוסי איקפד את מי שאינו יודע לקרות
אותה אשורית לא יקרא אלא קורא אותה בכל לשון
שיודע. ויצא בה ידי חובה. **אלנקי**
מכתפי להו בשברתא באלנקי. בפ' אין צדין בגמ'
דשחטה בשדה לא יביאנה. פי' אלנקי מרדעת של
כתפים. פי' שמנהג הכתף לנושאו על כתיפו. ...
שנושא ומתקן בו המשאוי. פ"א אל' אמר ובלבד שלא
יכתף. שלא יאוה מאוח ידו על ברתו. ונושאין

אחד ידיהן. וזהו פי' אלנקי. שאני איתתא (רביעתא)
דילמא נפלא להכי שארי לכתף שסומכת ידה על
ראשה ונפלה ומרי מר וכול עד לאפוקינהו בכתף.
אלנגלגין וכבר פי' לזה הכל למעלה.
אלים ובלשב' בפ' רפואה דמאי שאחד ההוא
תורא דאלם ידא בר גמ' דהחובל פי' דאלם של עם
שכסח. בכל רב פר' לן אלישה והרשיש. אלם (וטרסום)
אלעזר ר' אלעזר מרא דארעא דישראל מפן בפ'
כלהיד. אמר קארי לה מארא דארעא דישראל
דהדא איתתא דאתית דמה קמי דר' אלעזר הוה (יתיב)
ר' אסי קמיה אמ' ליה רס' חימור הוא כתר דנפקא.
איטפל בה ר' אסי ואמ' ליה בעלך הוה בא בדרך (וחימדהין)
קארי ליה ר' סוד יי' ליראיו. **אלף** בספר הזקן
אף היא עשתה טבלה שבמרש ה' שוטה כתובה עליה
אמ' ריש לקיש משום ר' ינאי באלף בית. פי' מכר
מילה אות אחת. אלף מים. למד. מלוש שין משכב
והכותב רואה האות וכותב המילה שלמה. **אלף**
יחל מבר' אלף. בילמ' בותדבר מרים אמ' ר' אבהו
מהו יחול שהקב"ה משלם לכל א' וא' מישראל
אלף ורבבה שהיו משמרין אותו כנגדן שנ' וממנשה
נפלו אל דוד. ואחד מהן כורז לבשו תגא כבוד
לצלמו של הקב"ה. **אלפא**
לסולת במנחות. בפ' כל הקרבנות. הציבור. פי'
ראשונה להביא ממנו סולת למקדש שהיא (מובחרת)
כמו אלפא שהיא ראשונה לאותיות של יון והוא
מן אלוף שנורי. **אלפינו** מסובלים וכו' בפ'
גמ' דהיה קורא. **אלפא** באילפא דאזלא במיא
בב' גמ' דכיצד מעברין. כגון שהולך העלהו על
השכר בנוד מלא כספינה בים. באילפא (דשטופא)
בפלגום. בר' רב נחמ' והייתי כשוכב בלבים
והשרכן מנגרים באונות. באילפס. **אלפס**
אין עושין אלפסין חדשות. בפ' המביא כדי יין בגמ'
דאין פוחתין הלפסין ממימין ביום טוב מפני
שהוא כמכשיר כלי. רשב"ג אומ' יש ממנו שכתן
כבן לבס והבר שנ' למד. **אלץ** לשון שפלים
למנוס. תרג' מטוק לשחוק מכיבה אולצנא לבומא.
ביסמי רעבון ובומי. אולצנא. ובן תרג' לשון ולבכן
אלצרין ובא מסקטין ואספטרו בילין
משיובשוקין פה התחנה חייבין במעשר בירוש'
בפ"ג דמעשרות. ובפ"ג בדמאי ובר' תוספת מעשר
ראשון. **אלקטיות** במעשרות בפ"ג. (המעביר) בגן
האונס פי' בתים העשויין מחוץ לעיר להחדר
בקיץ.

ענ' למה נאסרה לכהן גדול כמ' ששר. באלמנות דר קסם ודר קסב ודר איסורי בי אה פר יח
ענ' הל' שוטה
ענ' יכול מעדד אלף
ענ' הל' כמ' שנ' בהל' שבת
ענ' ראשון ... עליון שמו אלפא
ענ' הל' כמ' שנ' בהל' שבת
ענ' הל' פר' זמנים
ענ' הל' שבת

שמזמרה בן האשה הענושה בפיעמי חבלותיה.

אלכסון ואי עטרובילין ומיכסמין בפ"ג בפ"ג בגמ' דשאלון דבריה אפורין למיכור בגולה פ"ק מיני קרחת חשובין הן כמין ארזים. ותולין אותן לפני עכ"ם

אלכסנדריא תרג' נוא. והכרתי את חמון נוא. נתה אלכסנדריה ונתנו אנטפטרות בגמ' דנהר

אלל בפ' אמרי שקידה. בפ' ג בזבחים מן חקופה והקופט ע"ג הל' סוכה (מן האב ובפ' דטהרות העור והרוטב והשלרלר. ובפ' בחולין מאי אלך. אלך יחנן מרקדא. מאי כורקדא כגון בשר המת. ריש לקיש אמר בשר שנפטחה סכין מעל הבשר. ונשאר בכלך העור. ואמרי אלך מאן דאמר דאמר מרקדא. כי איכא כזיה מאי האוי פירשא בלמאנא הוא. ומוציא כרים לקיש ע"ג דיוני ישראל שנמשלו כאבא החכוא זה פיל לחצל. פ' בשרי שנפטחו סכין מעט בכאן ומעט בכאן בכלך העור. ותרג מרגלים אלין שחופרין בכל הארץ בכאן ובכאן לא ינוחו במקום אחד. ומאי אלך דלמא בבמי אלך דמרקדא דפלניק איסיכנא הדין כותבון.

אלא תלתא פירי לאלא. בר' גמ' דהמקבל תנן התם בשוקצין בפ' אחרון מליצי זיתים בית שמאי מטמאין ובית הלל מטהרין. סיל פליגי זיתים הנמצאים בקסלן שאינן נמכרין בבית הבד בגמ' דאין עושין לה תלוק אפשוטי אמרה לי אמי ינקא דקסלן ליתי לסילתא דאיכא ולשרקיה שפיר מיקשטא לאולמא ממקום הזית להעבה. שילה מקוטנא לאולמא ממקום הזית להעבה.

אלמנה והאלמנה אשר תהיה אלמנה מכהן יקחו. בפ' יוחסין בגמ' דלי ליעזר בן יעקב אומר ישראל שנשא גיורת מביהן אין ישראל לא הכי קאמר משאר כהנים יקחו אלמנה כלומר כהנים ידיעתם יקחו אלמנה ומגרשה ואחרים יקחוה ואחרים אלמנה משמשת בקבלן ומכון. הטעם לי והשוע לי יחזיעו בכן בפרשת עב אלמנה עיסה שהיא מוזהרת להפרישה. בפ' ד' דכתובות. וכן בפ' יוחסין בתמיר לי לאעזר אומ' ודאין בגמרא מוהר. כילי לי והשוע גמון זל עיסה אלמנה שיש בה מסק מסוך שפוסק מן הכהונה. ואין ידוע אי זהו אותה מעיסה כולה. או אותה העיר כולה נקריה עיסה בלמ' שמזמה לשמה של שאור שהיא מקפלת ונפל בה כלום. ואין ידוע אי זהו בעין שממרו כל הארצות עיסה לארץ ישראל ואין ישל שמם לבבל. ועיקר הדבר כי יחסר בבל יחסין מבוררין. וכל מעבר וכל נתין ומשל וגוי ושפל משוחרר שבהן ידועין הן מאבר דור.

ומאב

שתהא רחבה שש אמות ואמה פרסן ואמה מורן
לצורך אגפים. כלומר לגודדי המים שלא יצאו
לחוץ. ויצאו בהן גידודין גבוהין אמה. בית הקילון
שעוברת בחצר שרוחצין של כל הבית דין בתוך
אמה בית השלחין. אמה דריחשא בגמ' דמר
שמעון פי' כל תשמיש הריחיים שליד קרי אמות
הריחים. באמה ומכניסין בהגונג בהכבד
פר כלו בכלים. כמו ששנינו במעשר שני שדחקו
באמה של בנין שבידו. פי' באמה דבר המעמד
במגירה. אם אותו באמה ובלשון בני [illegible] פל
ויצא דופן המסוים כיפות עבות מתוך האמה
בפ"ח במקוות ארץ ישר' יד לאמה תיקצין בגמ'
דה שדרים. צב צריך בתשמה של האמה כל גמ'
דכ' עד כלכן פי' תאבד שמושכין בה נקרא אמה.
אום. אם נטלה האום שלה כשרה. בגמ'
אין טרי ובגמ' תנא היא האום היא טרפחת ורא
שלפוחית פי' בית הרחם כדתנן בבכורות אין
פרה וחזירה ויצאת מתלבשת דרדובר שמותבין
האום שלה כשבל שלא הלר. אמבוהא
אום שבאשה לעולם מלאנדם. בויק"ר פר' אשה כי
תזריע. אמבטי כי תזר אמבוהא בדריה
בס' גמ' דיומא ובגמ' דתעניות. פי' המון. אמבטי
ורוחץ שם באמבטי גדולה. בנדרים בפ"א [illegible]
המודר [illegible] ובפ' [illegible]
המעורב במקוות ובמכשירין בפ' [illegible] חבתים
ר' יהודה אומ' באמבטי גדולה אם יש בה רשותי קטנה
רוחץ בה מיד. אמבטי. אמבטי שלושה
מים בבד רב [illegible] ונשאר מעשה
לחוב. ויש רחוקים [illegible] למה כים ולא במקוה
שלא הוי [illegible] לרחוץ בה [illegible]
רותחין [illegible] דזכר פי' אמבטי
אמבטא [illegible]
[illegible]
אמברא [illegible]
[illegible] אמברא
[illegible]
פי' [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] אמגושא
[illegible] אמגושא
[illegible] הכנים

בגמ' [illegible] בהמה פי' מכשף שהיה מחשב
המותים. [illegible] שהיה בימי מרדכה אמגושי הוה כמו
אותו [illegible] אגמושתא. רב ושמואל
חד אמ' חרשי והוא מכשף. שכן בלשון יוון קורין
למכשף מגוש ולהכי יפה לאור בשביל מכשפות.
וחד אמ' גדופי והוא כופר בעיקר ולהכי יצא לאור.
שאומ' לי ואורי [illegible] ואמגושא הוא אגושא
והנס בגמ' [illegible] אמד הרוח שפיזרה את
העמרים [illegible] בפ' ח' באומד ה'
קשן גחלים [illegible] הרבה לעשר אומדות
בפ"ב דאבות עשר והכך ביום אומדין אותן בפ'
מי שאחזו קורדייקוס ובגמ' דכל המנחות באות
בשם שאדורם גדולה צפולה באומד ובמחשבה
פי' שאותן שיכן מסד זה של ארז ואוכל מסד אחר.
ויכול לאמוד בדעתו כמה סאין יש בו כך הדומה
מעשר שנותן [illegible] באומד ובמחשבה. הא
דאמיד הא דלא אמיד. בפ' השותפין בגמ' כמה יהא
בעשר אי אמיד [illegible] בכתובות בפ' נערה
בגמ' דהאב [illegible] אם לא אמידא עשה
לך בפרושה [illegible] הכנים אם דולא אשה
[illegible] עשה
כפרושה. אמדלא דרגא דאמדלא לא
ניגחיה אדיקלא. בפ' מי שהחשיך בגמ' והגיבה. פי'
סולם [illegible] לעלות בו [illegible] והוא שבה כמלונה
במקשה והוא מלונה לשומרי פירות [illegible] ר'
[illegible] שאסור להניח סולם על הדקל
[illegible] בעדי האילן ואסור
[illegible] נופח באותה החקיקה
[illegible] הענים חסולם
[illegible] שדי.
וכן אסור להביח [illegible] הסולם הנעוצים
באילן [illegible] והן שלבותיהן שהן ודאי
עידי [illegible] אמלתרא בפ' גמ' דעירובין
אלא [illegible] לא [illegible] אמלתרא [illegible] בפ'
המזבח [illegible] של [illegible] שכשר.
פי' בגמ' [illegible] אמלתרא [illegible] בריה דרבא אמ'
קיש. פי' קורה [illegible] קיני [illegible]
[illegible]
[illegible] לוח ארז רחבה ד' [illegible]
[illegible] הקורה ועושין כעורות
הקן [illegible]
לשאת [illegible]

ועוד בפ' יהר אמגוש פי' מכשף
עי' יד לאמה תיקצין
עי' אמה כנות מילה
שבהל הן שחי
עי' בי' הרחם ... אשה לעולם ... דם
עי' הל עשחי
עי' לבמלונה במקשה
קטנה
עי' גוזלר
עי' שלביבותיהן
עי' גחוזלר

ותרג' חדר המקרה· בית קייטא· **אלוקריאני**
תובעו בה' בפ' דבחדש השלישי· **אלקפטא**
בר' גמ' דשבועות מלכא ודופא ואלקפטא וריש
גלותא· פי' אלקפטא ממונה· על ריש גלותא וחשוב
מרטלא שממונה תחת המלך הכי כמו שאת
עדיף מתולדה דבהרת· **אלל** כטבעת אדם (ענ' הל' שקן ... קלם כמ' ... וטהרה)
פר' יב' בכלים האוכר והקולמוס· פי' עץ שחותכין
בו הקולמוסין ומעברין בו הדין· ויש אומ' כלי הוא
שדומה למספריים· והוא לקציצת הקולמוסין·
אלריא ת"ל המשמש מטתו מעומד אוחזתו
שעות· מיושב אוחזתו אלריא· בגטין בפ' רפואות (ענ' המשמש מטתו מעומד ומיושב)
דמי שאחזו· פי' מהפך· ולשון לעז הוא ארר·
אלריא במסכת שמיני עצרת· למלך שבאת
לו שבעת ימי המשתה מטרונה מרמזת לבני
פלטוריו עד שהמלך עסיק באלריא שלו· שאו לך
צרכיהן פי' שמחה הוא· **אלריא** ירוש' בבמה
אשה הצנופות אלריא· כמ' דג' את העוף הטהור·
ועוף בלשון אורלו· **אלש** ששיבנה אלוש· (ענ' ויסעו ... אלוש)
בבר' רב' פר' וירא אליו· הוא מדבר סין· הוא מדבר אלוש·
מאי זה זכות זכו ישראל שנתן להן המן לושו ועשו
עוגות· **אלת** בס' גמ' דמקום שנהגו
פי' הוא כמו אלו שפרשנו למעלה·
מחינא ליה באלתא דחקיק עליה וכול
בר' פר' המוכר את הספינה· וגם זה כמו מקלות ויש
ששונין מחין לה באלוותא· ויש ששונין לוחות
ויש מפר' עצים שמנהיגין בהן הספינה· והס
מוררא דלבדות· **אלותא** בגמר דדור
המבול מחלק· אם של אש מביא יש לנו מין א
ואלותא שמך פי' מין הוא שהיה מכבה את האש
וכיון שגאו נמחלק· **אלתיות** שהיו מעמידין
האלותא משם· בפ' ב' בתמיד העצמת האלותא·
בס' גמ' דטרף בקלפי· ובסיפרא ונתנו בני אהרן הכהן
אש· והצית עו האש באלתות בפ' ג' בברה· פי'
עצים קטנים להלהיב עצי המערכה כדכת' מעשע (ענ' שלחיך פרדס רמונים· ... תשנה ...)
יו' כסתרא· ובנות האודים· ואלו הן קטנים שבין אלתות
מצותין את האור בעצים קטנים כאותה ששונין
לעני' מערכה· ורווח היה בין הגזרים שהן מציתין
האלותא· **אלתית** בס' מכשירין אר' יהודה
אומ' חהבה האלתית פי' דג' עומד במקום אלתית
ויש מפרשין דג קטן ששמו כן אלתית·
קליקפ' יב' אחל פ' יג' אם
איתעא מלכות עלבך בגמ' דשתי הלחם· **אם**

במכילתא ואם מזבח אבנים תעשה לי ר' ישמעאל
אומ' כל אם ואם שבתורה רשות חוץ מזה· ועוד
שנים ואם תקריב מנחת בכורים וכול· אומ' ר'
יהודה לפסוק ולחזור וכול עד זו מנחת העומר
מנין היא באה מן השעורים· **אם**
אם יש למקרא ואם יש למסורת· בפ' א' בסוכה ובר'
גמ' דסנהדרין· ובר' גמ' דאילו הן הלוקין ובגמ'
דיקונה את עצמה בהאשה נקנית ובפ' גמ' דכיצד
צולין פי' אם למסורת דסוכה· רבנן סברי אם יש
למסורת· וכיון שכתבו ב' חסרין לא מלא נצרך
לדרשן בסכה אחת בסכה אחת בסוכות שתים·
הרי נמצאו ד'· ור' שמעון סבר אם יש למקרא
ונצרך לדרוש על פי הקרוי ונמצא בסוכות
בסוכות בסוכות ונמצאו שש· פי' אם יש
למקרא דכיצד צולין ר' יהודה סבר אם יש למסורה
יאכל כתו' בבית אחד יש רשות לאוכל
לאכול ולאוכל· קמ' זהר רחמ' שלא יאכל אותו
אלא במקום אחד· ולא בשתים· ור' שמעון
סבר אם יש למקרא יאכלוהו על הפסח
קא מזהר רחמ' להאכל בחבורה אחת· ולא
בשתי חבורות· אבל חבורה אחת בשני מ'
מקומות רשאין ועיקר הדבר מפורש הוא·
פי' אם כמו שאמרו זה בנין אב מבנין אב
ומכתוב אחד· כל שנעשה מושבו ואינו קורא (ענ' הל' הסוכה)
לאימא· בס' גמ' דקישן במוסף· כאן בבעלי
כאן באימהות· בר' גמ' דבכל מערבין בגמ'
דהיו שם גדודיות· האימהות של בעלים·
במאה בר' גמ' פי' ראשי במקום גדולים
ומניחין בארץ לעשות מהן זרעי· ובפלמ'
באם בתקה· אר' אחא רבינה אחת יורדת
מיד האימהות· **אם** בית השלחין אינו
מוכר לך· בגמ' דהמוכר שדות פי' אמה
המים להשקות ממנה נטיעים· כדכתיב
שלחיך פרדס רמונים· אלו שאילן מתערבין
באמה ויוצאין· בר' גמ' דכל שעה· וכף
הוציאו לו את הכף אמה המים שאינה
יכולה להתקדש כאחת בפ' בפ' ב'· ובפר' ד'
בגמ' דהמוכר פרות· **אמה** בית השלחין
אינו מוכר לך· נותן לו ב' אמות להוכה ואמה
אחת מיכן ואמה אחת מיכאן· אגביה אמה·
בית הקילון וכול עד שגביה פי' אמת המים
כדי להשקות ממנה בית השלחין צריכה

שתהא

אמן קטופה׳ ושפסק אמן לשנים׳ **אמנה**
היו דברינו בגמ׳ דעדים בחזקת הבתים שטר אמנה
בסנה׳ דמי שמת ובגמ׳ דהעדים בראשה שנאמנה העשא
בכתובות ובגמ׳ דבכל כותבין כהונא גט שפי׳
והעיקר באמונה בגמ׳ דמי שהוציא בפר׳ הזהב׳
אמנה בינו לבינו׳ בפ׳ גמ׳ דהכותב לאשתו

שנ׳ הל׳ הכ׳ אישה

עושין אמנה בפירות ואין עושין אמנה בדמים
בגמ׳ דאי זהו תרבית ואיזהו נשך׳ ובגמ׳ דמשך לגוזל
את חבירו בפ׳ הגוזל עצים פי׳ שטר אמנה כתוב
לו שטר חוב על עצמך והאמין לו עד זמן פלוני ותן
לו פי׳ אמנה היו דברים׳ ראשי את מעידין עידי
מודעא עדות על כפה׳ מיגו דאיבעי כתבי השתא מאי
למודעא נאמנין׳ ומדעי לה לשטר המקנה
טעמא כיון שמעידין כאנסיה במכירה׳ כי
האי גונא להיכתב בו שטר מכירה׳ וכיון שנה לדשטר
להיותן נאמנין ולא דאמרי לשטר אמנה
אמנה לא כתבי אינשי׳ וכיון שלא נתן להיכתב
אעג דאמרו עידי השטר אמנה היו דברינו אין
נאמנין׳ וקיימי׳ לן כותיה׳ פי׳ היינו והגונה באמונה
וכול׳ פי׳ באמונה כגון שאמר לו אם מאמינו בכמה
קנית חפץ זה ומר ממך כך וכך׳ אמ׳ חכמים
כגון זה אם קנה׳ ידיעות בו׳ דברים׳ ויש בהן שאין
שווה דינ׳ את כחות מדינ׳ ויש שווה יותר מדינ׳
לא יחשוב הרעות באמונה ויאמר לו קניתי׳ בו
דינרין׳ ויחשוב לו פלאחת בדינר [illegible] בשוויהן׳
כמו ששווה יותר מדינר׳ או כולם באמונה׳ או
כולם בשומא׳ ואם יחשבם לו באמונה במעלה
לו יותר מדינר שנתרצה לו שכר כהו ושכר חמר
פונדק׳ וכולם בדמי הקנייה׳ כי אילו כולם על
דמי הסחורה [illegible] חשובין׳ אבל שכר עצמו אין
מעלה שכבר׳ נתן לו שכר ומשלם [illegible] הסחורה
עושין אמנה בפירות פי׳ המוכר כשעומד באמונתו
ונותן לקונה חטים כשהתנה עמו אעפ׳ ששוות
עכשיו יותר מעתה׳ אבל אם נתן לו המעות במה
ששווה לו עכשיו לאיטול ממנו מראיות הש[illegible]
וזה אין עושין אמונה בדמים׳ **אמן**
ונותנין פיאה מכל אומן ואומן בר׳ בפרק [illegible]
מעות אבל בהל׳ כתוב מאומן לאומן בבב״מ
בפ׳ השוכר׳ פי׳ מאומן לאומן משורה לשורה׳ והן
מצוותא דהשותפין׳ תרג׳ ירו׳ סאת שדך׳ אומנא
אחדיא׳ פאת ראשכם׳ אומנא דרישכון

אמן ההיטבי מנוא אמון תרג׳ האאת טבא
מאלכסנדריא רבתא׳ כנחום׳ ובר׳ בר רב פי׳

שנ׳ אמון פרגוג בת אמה בת פרגוג

בד׳ עניינים שמון פרגוג׳ אמון מוצנע׳ אמון מכוסה׳
אמון רבתא׳ **אמן** האגוזים שאמנן בעוקצם
בפ׳ דיתים שכבשן פי׳ אמנוס קיבצם׳ ויש אומ׳
האגוזים שחמרן׳ ומי׳ חימרם כמו חמרים חמרים׳
עימרם כמו כי קיבצם כעמיר גרנה׳ אמנתן הזה
בפסוק דויהי בשלח׳ **אמנום** מנהר ועד אמנם׳
בפ׳ ג׳ ארצות בשביעית׳ כמו השורי אמנה׳

שנ׳ שלשה שמות של מנעל חליצה

אמפליא חליצה באמפליא חליצתה כשרה׳
ביבמות בפ׳ מצות חליצה אמפליא ופונדא[illegible]
סנא אנפלא׳ בכלים בפ׳ הבגד מטמא פי׳ בגד
מצות חליצה כאן באמפליא של עור׳ והן מנעלים
קטנים שחופין את רוב הרגל ור׳ מנוח פי׳ עור
הוא ועושין בארץ ספרד׳ ומכניסין בו רגליהן ומגיע
עד הקרסוליים׳ כשהוא מבגד צמר נקרא ערדליים
בפ׳ שני דרבנן׳ ובלעז פידולי׳ **אמפולי** בתתן
לך׳ ונהגו באמפולי׳ בשביעית כל השבעין׳ פי׳
ר׳ מנוח נתנו בסמיכה׳ ובלעז סרגלא׳ וישאומ׳ דבר
שנותנין בו החטה משוהין ובלעז מפולא׳
אמפומיות בברייתא דר׳ אליעזר סי׳ מ״ב
וחלונות אמפומיות בין אילן לאילן נחל ורואין אילן
את אילן׳ פי׳ חלונות פתוחים מצד לצד׳ אמפורין
אמפר ולפושים ולאמפיר׳ תרג׳ ירו׳ ולאמפורין

שנ׳ הל׳ כהן שנ׳ בה [illegible] שבת

ורישי אומי׳ ובן בבל רב׳ **אמץ** [illegible] אין
את המתה וכל הרואין עם יציאות הרי זה שוקף
דמים׳ בפ׳ שני בשבת פי׳ סותמין עיני המת
לאחר מיתה שלא יהיו עיניו פתוחות [illegible] ויוסף
ישית ידו על עיניך׳ **אמץ** בר אוושא דאחוי
לאומצא בגמ׳ דחבילה קש אמבה לבושל באומצא
שפיר דאמי׳ בפ׳ כל הבשר בגמ׳ דספק המושלך
את העוף פי׳ להיאכל נא׳ **אומצא** ביצי
ופרזיקא בפ׳ דגיד הנשה בגמ׳ דעולא בבשלו
כרגמ׳ דכיצד צולין פי׳ אומצא דאמריק חתיכה
של בשר שהאדימה׳ חתיכה ומלחיה אמי׳ לבשל
בקדירה מותר׳ שפריה בשיפודא מידב דאיב

שנ׳ ביצה בלע׳ ביצים

אחתיה אגומריה׳ מושאב שאיב וכן הל׳ בעי
פי׳ ביצים בקרמינהו חתביניהו ומלחיהן אסי׳
לקדירה שפיר דאסי׳ תלינהו בשפודא שרי׳ מידב
דאיב אחתינהו אגומרי מישב שיבן ושרי
אמר בפ׳ א׳ דר׳ הש׳ כבני מרון כבני אימרונא׳

שנ׳ עוברין לפניו כבני מרון

פסקי דארבא׳ קורות של ארז עשוקעין בכותל
ונראין בולטין ארוכין ומשוקעין ומשובין עד שמגיען
לסדר שלפתח׳ וכן מגדל האחד׳ ומחובר למעלה
הגובה׳ ורואה אותן במקום קורה העמודות במקום
במקום עשרים׳ **אמם** מעל שבגב׳
האימום כמ״ש פ״ר ר׳ אליעזר הולין׳ וספ״ד מרובות׳ ובכלים
פ״ר כן סמל שימיך הכדור והאימום בפ״ב בגמ׳
דכלים פי׳ דפוס של מנעל **אמום** של
גודל מנעלות׳ אמום של גוים׳ מבנות בב׳ כלכל
בעל׳ בתים פי׳ אמום של [illegible] אמום
סורמא בלבן וגודל מנעלות׳ עושין צורת ראש האדם
וגודלן עליו המעגלות כדי לראותה אם היא נאה׳
ואחר כך משימה על ראשו [illegible] אמום של עושי
סבכות׳ היכי [illegible] שהן נעשין באומן׳
אמן האומנין קורין בראש השילין׳ בפ״ב
בברכות לא יעשה עמו כאומן׳ בנדרים בפ״א
בין המודר הנאה מחבירו לא יעשה עמו באומנות
חפירה לבעל הבית׳ לפי שכשמדיר חופר ומכה
בארץ מרפא את הארץ׳ [illegible] לחפור ולמודר
שחופר עצמו ומהנהו׳ [illegible] ברשות שלא
יהנהו מחפירתו׳ לא עשה לרעהו רעה שלא
ירד לאומנות חבירו׳ בגמ׳ דחזיון הן חלוקין
[illegible] שממשמשין את ידיו׳ בר״ה דהבונה׳ פי׳
מלמד את ידו אומנות׳ [illegible]
ונחית [illegible] אבוי [illegible]
[illegible] משכן [illegible]
לאותה המלאכה שכן [illegible]
הטס על הסדן׳ מכין [illegible] על הסדן
כשמתחיל במלאכה [illegible]
אמורה ולא רוחה לטעול [illegible] ולא [illegible]
ולטעול [illegible] לרדד ולא [illegible] אלא אותה [illegible]
חשובה היא׳ מורייס [illegible] בגמ׳ דהמודר
בפ״א מעמידין [illegible] וכל
יהודה בן גמלא משום ר׳ חנינא בן גמליאל [illegible] חילק
אותן׳ פי׳ מורייס אותם שיוצא מן הדגים
ומוכרין אותם ללפות בהם את הפת [illegible] של אומן מותר
לקיות׳ [illegible] דדרכו [illegible] של ישראל אין מערב
בו יין׳ [illegible]
הדגים [illegible] בזוהר [illegible]
אותן העשוי למכור לישראל אין מערב [illegible] בין
[illegible] דלא [illegible] ישראל [illegible] דר׳
אבהו המורייס אותן בגוי [illegible] והוא [illegible]

עי׳ ה״ל שב

עי׳ ה״ל כמ׳ שב בה לקרית שמע

עי׳ לא עשה לרעהו רעה

עי׳ ה״ל כמ׳ שב שהב׳ ובה״ל שבכם

ליה פעם ראשון ושניה מותר וג׳ אסור׳ פי׳ פעם
א׳ וב׳ [illegible] שומנו מערבב בהן חמרא ואסיר׳
ויש שאומרין מורייס אותן פי׳ השמנונית היוצא
מן הדגים הכבושין במלח שני חלקים דגים ואחד
מלח המתמצה מן [illegible] ראשון ושני כשהן
כבושין בן מותר [illegible] אחד מלח׳ [illegible] מורייס
אותן המתמצה מן הכלי ויוצא ראשון ושני כשהן
כבושין בן מותר שמשמנו של דגים ודישבן הזק
מאד׳ אבל אחרי כן מכחיש כח הדגים והמתמצה
שומנן׳ וצריך להטיל עליהן יין להכשיר [illegible]
טבחא ואומנא׳ בפ״ב [illegible] בגמ׳ [illegible] שבחצר
ובר גמ׳ דהשואל פי׳ שהוא דלא ידע למי שהרג
[illegible] וכן טבח שהגדיס׳ או הטריף הבשר׳
וכן אומן מוהל דלא מאריך כולה מילה דבאשי ליה
כדאמ׳ בשבת בפ׳ ר׳ אליעזר אומר אם לא הביא כלי
אמ׳ פפא האי אומנא דלא מאריך סכנה׳ וכן ספר
מאתא׳ פי׳ [illegible] שכותב שטרות של כל העיר
שמספר [illegible] מעבירין בהן מיר
ונטל **אומנא** דאומנא בגמ׳ דמפ׳ שאחזו
קרנא דאומנא [illegible] קרן של
מקיזי דם׳ **אמן** עונין אמן יתומה וכו׳
[illegible] קשיא ליה לר׳ [illegible] דגמרי׳
בגמ׳ דהחליל כיון שהגיע לאותו אמן [illegible] מניף
בסודרין וכו׳ [illegible] ברכה [illegible]
הסודרין [illegible] אמן יתומה [illegible]
[illegible] אמן [illegible]
[illegible] מערבבין [illegible]
ברכה [illegible] אמן [illegible]
שישמע ברכה ואחר כך יענה אמן ולא יענה
אמן יתומה והא דעונין אמן בהנפת הסודרין׳
בקריאת ספר תורה [illegible] ולא [illegible]
ששליח צבור [illegible] רבים [illegible] וכן [illegible]
בגמ׳ דסוכה דבני מערבין [illegible]
[illegible] ועומד אחר מכן [illegible]
[illegible] בסודרין ועונין אמן
[illegible] אחד [illegible]
[illegible]
[illegible] צריך [illegible]
לשתוק [illegible] ברכה [illegible] אחר
[illegible] אמן [illegible]
[illegible] אמן יתומה [illegible] שחטף
ואמ׳ אמן קודם שתכלה ברכה מפי המברך׳

עי׳ [illegible] קופר

עי׳ ה״ל כמ׳ שב [illegible]

עי׳ מורייס

עי׳ [illegible] אמן יתומה

[illegible]

המכוה דגמרירי כל זמן שארון ושכינה שרויין שרש
במקומן פי' חוץ למשכן ישראל אסורין בתשמיש
המטה· **אמת** אמת תמשר להאי בב' היה קורא
בגמ' ואילו הן בין הפרקים כי' זה כאילו שיחה אמת
אחזתו· כדרך שיחה מילה אחזת השותין· כדאמ'
בס' מי שאחזו ודילמ' שיחה דלאו לאו קטיה· א' כמו
שיחה דהין הין קטיה· **באמת** מחון ראה
היכן הכתובות קורא בשבת· **באמת** האשה
חוגרת בסינר· בס' המצניע כל באמת הל' למשה מסיני·
כמותן בס' פר' הזהב בגמ' דבאמת בין הירדן לערב
קשה בכך מפני שמשביתו· **אמר** ר' אלעזר
ערה אמרה· כל באמת הלכה היא ובב"א דירוש·
ובפ' ב' בכלאים· **אמת** מלבן לבוש בשבת
בגמ' דהבונה· פי' רחב מלמטה· כמו לבינה שקר·
כלאות אחרנא כריעה קאי· **אמיתה** אמיתה
של תורה· בס' פ"ט דמגילה פי' לכך כת' ואמת· ללמדך
שצריכה שרטוט כאמיתה של תורה פי' מזוזה
שהיא אמיתה של תורה· כדגרסי' בב' הקומץ רבה
בגמ' שהר פרשיות· דאמ' רב כל מזוזה שאינה
מסורגטות פסולה· ועוד אמרו שרטוט של
מזוזה הלכה למשה מסיני· ורבנן היכי אמרי אר'
יצחק מנסך שיודעין לחקקה שהוא אמיתן לא כ'· ובן
בן בר גג דאילן כתנאי' ורבנן יפתוה ודוי' חיבוק
עבוד שלא אמרו הגיעוך והגיע ... ובו לא רצן
לומ' בו לא אמת· **אמיתא** נבן מאמיתא ובן
בפ' גיד· בגמ' דחבילי קש במפולי מין מיתחו והוא
בע' מיד שרוין שלוע כמשחתין **אמתלא**
א' זכן אמתלא בס' משנה דגטין
ובגמ' דהאשה שנתאלמנה בכתובות
פי' בגמ' דסוף גיטין ר' זביד אמ' במקום אמתלא
חוששין לאמתלא· פי' כלומ' יש פנים לדבר שיצא עליה
קול שהיא מקודשת אע"פ שאינה מקודשת· כגון
ההוא מעשה באשה אחת שהיתה בנשואי' וכ'
בכתובות בפ' האשה בגמ' דהאשה שאמרה אשת
איש הייתי· עד כיון שנתנה אמתלא לדבריה
נאמנת· ולא תאמ' שכל אמתלא צריכין ודבר להישמע
ולהיאמר שלא יש מקום שמראה הדבר שיש שם
אמתלא כגון זה המעשה וכיוצא בו· יצא הקול אע"פ
שלא נשמע האמתלא בהדיא אמתלא היא ותשובה·
ובלבד שלא יהא שם אמתלא דבעינן אמתלא
להישמע בהדיא ובריא· ובלבד שלא יהא שם מקום
אמתלא·

(בגליון: ע"ל הל' איסור' באמה)
(בגליון: ע"ל הל' תשובה)

וסייעתא דסייעיה ל' כהנא לא קמא ולא דמיא להתקדשה
ואחר כך בא בעלה וכו' במקום אמתלא· כיון
דאקשי' ומסקי' על דר' זביד ישמע מיניה הין
כוותיה· **אמתנטין** בילמ' אספה לי ע'
איש· למה ע' כנגד אמתנטין של ישראל· שנא'
מי ירדו אבותינו· פי' אפתנטין·

(בגליון: ע"ל שיחה מילה אחזת השותין)

שאלה ותשובה של ר' האיי גאון ז"ל

(בגליון: ע"ל רבינו הקדוש שלא הכניס ידו למטה מטיבורו לעולם)

בענין האוחז באמתו· ושאלתם הא דאמור רבנן
בדבר הקדוש שלא הכניס ידו מאבנטו ולמטה
היכי מפרש ובקינוח ובמילן אחרניתא· היכי
עביד בין הא ובין ההיא דר' טרפון דמתרצא היכי
ר' טרפון אומ' המכניס ידו למטה מטיבורו תיקצץ
אמ' לו לר' טרפון ישב לו קוץ בכריסו יטלנו· אמ'
להן לאו והלא כריסו בוקעת· מוטב תיבקע כריסו
ואל ירד לבור שחת· כבר מוקמי' שלא בשעת קינוח
ובשעת קינוח בצרור ובחרש שפיר דאמר·
אבל במים אין צריך ליגע· ועוד שאין מכנים ידו כדי
שתיגע באמה אלא כשידו מלובשת במטלית עבה
כדתנן כל היד המרבה לבדוק בנשים משובחת
באנשים תיקצץ· והנא בדליג בלעין שכבת זרע
אם בא לבדוק את עצמו בצרור ובחרש בודק· אבל
במטלית לא· והא תניא בודק עצמו במטלית
ובכל דבר שירצה כיד' אמ' אביי במטלית עבה
הכא נמי במטלית עבה· ודברים הללו מכבנים
אבל מאחור ליתן בה· כי כל כך מפני החימום
שלא יבוא לידי הוצאת שכבת זרע לבטלה· ועוד
מקומו בפני· אבל בנשוי שאמ' שיש לו פת בסלו·
לפי שאין לו פת בסלו ולא כמהרה בא לידי חימום
בכמו מידם זו דקאמרי' שמואל ור' יהודה הוו קיימי
על איגרא דבי כנישתא וכו' עד אתנן באמה והשתין
מים לחוץ ומקשי' והיכי אמ' הכי· והא תניא ר'
אליעזר אומ' כל האוחז באמה ומשתין מביא מבול
לעולם· ומתרצי' בה כמה פירוקי וכולהו איתנהו
ועוד מעיקו איבעיה אימא נשוי שאני· דאמ' רב
נחמן אם היה נשוי מותר·

(בגליון: ע"ל הל' כב' שאמ' מגילה וחנוכה)
(בגליון: ע"ל שרטוטה של מזוזה הלכה מסיני)
(בגליון: ע"ל הל' כב' שב' בספר נשים)

קליק פיג

אחלפיי אין כסף

(בגליון: ע"ל ויצאה חנם אין כסף עד כאן)

לאדון זה אבל יש כסף לאדון אחר· בב' שפחה שנתפתתה
בגמ' דהאב זכאי· ובר' גמ' דקידושין פי' בכסף תניא
לן שהאב זכאי של ויצאה חנם אין כסף· אין כסף
מבדר בה ויצאה חנם· ואנן ידעינן דחוב בכסף
משמע אין כסף· דהל' רחמ' למה לי אלא לגרם

פי׳ כבש כבשים השנוין על ידי מונה· כדירים
כבשים במזבח בהיכל בירושלם· בפ״ג בנדרים
ובפ׳ האיש מקדש בגמ׳ ובהמקדש במויד קידש
פי׳ הנודר דבר ואמ׳ הרי עלי כאימרא כבש של
תמיד שהוא עולה כדירים דיר של בהמות של
קרבנות· או כבשים של מערכה או כאישים של
עולות הרי זה נדר· בקרבן ירושלם· כלומ׳ יש
תנא דאמ׳ ירושלם מקדשת היא כמזבח
וכונא בו· ויש אומ׳ אין קדושה לירושלם·

אמר אימראי בקהא לבדך בגמ׳ דכשתכרו
רגליה· באילו טרי׳ דייקך עבדא ואימרן פנעלם
דגל עבידתא ואימרי בעל הבית· בר״ג דהשוכר
את האומנין **אימריא** אולא לבו נשה בגמ׳
דהשוכר את הפו מאי אומריך האימריית פי׳
פי׳ שהכעיסך· **אמר** בחוק לבן שאין בו אימריא
בתענית בפ״ג ובגמ׳ דנודות הגוים בפ״א ומעמודין
פי׳ על פי מדות· תר״ג על אימרא· כל שאינו יכול
לבוין אימרא בחשת חלוקין בפ׳ מושקין בגמ׳ דההדיוט
ופי׳ איש בעארס חשובין כשתופרין מתחין את
התפר בבגד נאה סארגין על הגם ועל האימרא
בר״ג דר׳ אליעזר אומ׳ האורג פי׳ להאויר [illegible]
על הגם שהוא מקום מעוקם כגון [illegible] יוצא
חוט אחד לכאן וחוט אחד לכאן [illegible] שנמצא
כמו סימן· או על האימרא שנמצא של הצד·
כלומ׳ שהאימרא [illegible] בהוא אורגן כמין אותיות·
שנמצא כמין כותב· וכן פי׳ בר חגיגה [illegible]
האמרה חשיבה אחת בעולם· ציור מיוחד בעת [illegible]
[illegible] מצרים· [illegible] ובן פי׳ התשובה [illegible]
מצרים· [illegible] מצרים· ותרגום
[illegible] באו אחרהן [illegible] פוד׳רה
[illegible] [illegible] פי׳ [illegible]
בוין הב׳ [illegible] של הבי עד· [illegible]
[illegible] ר׳ יעקב מכבר חנין אמ׳ [illegible]
שארי ואמרי אימרא כחד [illegible] כולהן
פי׳ כולם מתירין הקשרים שעל [illegible] ביחד·
ואחר כך קושרין כל אחד ואחד בפני עצמו [illegible] חד
וקשר חד· כלומ׳ מתיר [illegible] וקושרן [illegible]
ואינו מתיר כל [illegible] ביחד· אמ׳ אי [illegible] לגאולה
אהיה [illegible] ולא אתעכב עד שאקשרם כולם·

אמר בבר רב [illegible] לבדו· בפ׳ [illegible]
למלך שהיה לו כלב [illegible] ואריה [illegible]

הקול אימורין· בפסוק דההחדש לעתיד לבוא עושה
הקב״ה את החיה הכל אימרא ועושה שלום בעה״ז
שנ׳ זאב וטלה ירעו כאחד· בילמ׳ בספר בראשית פי׳
אימורין בייתו בלשון דומשתקי· **אמר** תנא
האנא בפ׳ אימוראה· בפ׳ גמ׳ דבמה אשה· פי׳ פרק הוא
בשבת בתוספתא שכל משעות שלן שעונות על
דרך אמוריים· דבר זה יש בו דרך האמרי ודבר זה
אין בו· **אמר** ואמר להרגן ותרם עיני עלך
ואמ׳ דאומרתו סיבעי ליה· בפ׳ גמ׳ דהרואה· **אמר**
בי רב אמרי במערבא דפוס בדיתא· אימוראי
דנהרדעא כולן מפורשין בפ׳ פר׳ דסנהדרין· פי׳
אימוראי הראשונים נקראין בעל התלמוד שאחר
ד׳ חכמי משנה היו קודם שדיברו במשנה נקראין
תנאין שאותן של אחרין נקראין אמ׳ אימוראין שהן
בעלי מימריות· לשמטיה לאמוריה מינה בר
גמ׳ דפ׳ כיסוי הדם· פי׳ כבסקוה לשעה· וכל
אמירות בלשון נאמרות· פי׳ נשמטוה לאמוריה
ישתקו המתרגם דבריו שלא כהלכה· לחד כמר
תני תאנא· אמרו בברייתא בפ״ד אמרן לנוסלח
מלב׳ כדתנן האשה שהלך בעלה למדינת הים
באו ואמרו לה מת בעלך או גירשיך· וקימ״ל דאי
בחד· בפ׳ משנת סוכה פ״א ד׳ פרקים בשנה היו
כל המשמרות שוות באימורי הרגלים בקרבנו
הרגלים· כגון חטאת צבור וכונא בהן דתנן
בהן נתבלו דברי כהונה לפנים מן הקלעים
וכן כל החובות השוות ברגל מחמת הרגל ברגל.
אבל העולות הבאות נדבה נתנו והיינו שאומר ברגל.
ולמה לא שמן אימוראין מפנו בעצמה· **אמר**
במגילת [illegible] בפ׳ אוספין [illegible] שהם
תמורותיהן של [illegible] **אמרכל** דפר׳
[illegible] משיח וחתיכתן אמרכלין· בפ׳ גמ׳
[illegible] סוחרין [illegible] וז׳
אמרכלין· [illegible] הן הממונין· ובר״ג
דהספר· [illegible] אמרכולין [illegible] דישאיהן
הר״ג אמרכלא· [illegible] ירו ואמרכלין·
ירו בפ׳ המנחות ובתוספתא שקלים בפ׳ [illegible]
שהוא מר של הכל· **אמרפל** [illegible]
אמש [illegible] התמיד של בין הערבים
בר״ג דחדר· ובר״ג [illegible] ובראמ׳ [illegible]
פי׳ שלא [illegible] אותן [illegible] הקריבו
התמיד [illegible] באותו הלילה דתשמיש

עיין אמוראין ותנאין מום בנ׳ מר

ירוש את [illegible] האמרה

[illegible] מצרים

חדש: לי חייה נפל ליה ושעבאבי תאנה דהיין
תלמה וזהן עיקר הדבר. **אנבך** שנפץ אנטול
בקרא דחזקה חסל. כמו אנשיקא קפושקיא.
אנבל אנבך אנטול זהו רבויה שלהורה. **אנבל**
בקרא המשמה סקקוש. מעיל כולן תפלה. וניבוא
ע"ז ובגזלן. ובהן עם אויבולן. ומלה לון מצד זה ולון
מצד זה של אוטפול כמו החוג והעיבול
אנביקראות שלכלים עב כסמיהן בגמ
דהמכי. קפ' דהגוזל ומשכיל מקו אנביקראות
ורן בהזוהה מתלפף שמבחוקלון קנה. של בני סלים
שלי ויעוה עקראות בל נעם אל בלוקלון. ובן בלעז
קורין שהם שוקלין. ויש לומרין קורין אוהן תרועלן.
אנגלי ושמוים לא זכו בעיני. הרב ואנגלי
מרחמן אנגלי עלין בשבת. ורב זהיר אנגלי
אין בקוף בשלה יוי. ברב ליה מיוך באנגלי
מרחמן. **אנגריא** אלא דהוה בני ישראל
ניאקא ואנגרין. יש מפלהן מן המלכות וחד
מדינה. **אנגריטים** ל' לעזר כך שמעון
מעט שנגר בטים והוא מפיק עובדיה. בפסח דויה
בשלם של פסחיהם קונבל כל דבר של כהיסן.
אגרסים דויהן קרון בלמדין. **אנגרון** מכרכין
מיוא דסילקא וכל בגמ דחזון מן היין בכי יצד
ובלמ דשבועה שלנו אוכל בלגרסיהון. ובגמ
דאמר בארבלה. בפ' יום הכפ' ביומנא אל פילני
בלעז כלפאי. **אנגרון** שמוש ומיזרי ל'
בגמ דאבוב רואה בחן של רגיס יקיל מים של
אותן עשב הנקרא פיגר. ואוסי שכשנותן סקוטות
אנגריא כסלל ל' נזירים. מעט מה נעשה
אבריחם בו ונשתעבדו בהו ל' שנים. מעט שעשה
אנגריא לחלבי חכמי שבירק אפ חטין או שעורים
אנגריון בגמ דהשולחנות האומנין. ובגמ דשחל
שעל גבי כיסה ואנגריכתי. בפ' האשה בהמה
עיבדא אין דיכון בבי עה תיבי שתיבי אנגריון
ומכיוך תיכון בבי עה תיבי שתיבי אנגריון עשה.

דבכל כותבין פ"ל שנוכחתי מביאין העני לשמחת ה' ברכות
אותן ומעמידין בהן בפה אחד כאן שעושין לשמחת ה' ברכות
כמואנלאות. ולותבין אותיות ונקראין וכתבן אל בבב
במחיקה. שן מעשה מוחט כעין זה שיעין גט.
אנטיוקי אבל אעלה אנדיסקי סיולתא
דשמעין היא בגי בך ל' כפ חזקת הבית. פיל
אפ אבי. פרדכה מפוייט פתחא אדם בבוב דלתיב
בכיתיה ונאקא עביד מדעם מסיע בכרעא. ונפ
הזכיר קיעבה. לא כל שהוא יכול למבוב. והני מילי
דבר מתחא אעלה מן מלכותה דלא תיבעי יהיה
בכסף ונגנזתא. אבל אעלה אנדיסקי שהן בגוב המם
המשלחים את עושי המלאכה. כי אמרו וודעין
שזה בבוב ואין עוסק במיחוה סוערבא דשמואל
הוא ופעור מבלוס. פיל של רחוב אם נמצאו בני
אדם שאינן בט המקום ואמרו לשלטון כי זה
פרדכה עני הוא. ונתרצה השלטון והחב לו אנדיסקי.
שהעיד לו המם שעשו. אינו נותן לבני המקום
ולא כלום. **אנדיפא** ל' נחמיה אות כקי לעשות שב וגכ במם שב
אנדיפר בשבת בפ המוציאין בגמ מאי כלכוב.
ומאי אנדיפר. אמ רב צידעא ובה צידעא. פיל
כלבא צידעא שקורין בלעז טיגלא. אנדיפר בה
צידעא לתוך הפרחת שלה. ויהו שעתה שיהא מעתן
גדול פן צידעא הוא מיקטע הטבה מן הצד עד
סוף שעל ואל בגוה עד סוף הטבה. ומעין אותן
ונקרא כלכוב ומעין מיקום אחד דין כמו חוט ועין
בת צידעא. נראין לרבי ר' יהודה במועיא חבוט
שהוא הדק לפי מרבה בשער. ורבי ר' נחמיה
בבוצה הגיד שהוא עב כאבוב הקיר. ואי סלקא דע
צידעא ובה צידעא אידי וזידי חבוט היא
ובה צידעא הוא שעיקן בגד זה כמין שעריך זה
חבוט כך עריך זה שלא אמרי דבי ר' אמי פנאי
צידעא אנדיפי. שלי כלהגוף ומלא דשם
צידעא מן דיקה כאבוב. בגמ מתעטרין בעלה.
ומכיוך תיכון בבי עה תיבי שתיבי אנדיפר בשבת
עיבדא אין דיכון בבי עה תיבי שתיבי אנדיפר בשבת

אין כסף לאדון זה כשיוצאה מרשותו אבל יש כסף
לאדון אחר ומנו אב. ואסיקנא האי קרא יתירא
דסולה קא ממעט לזן הבת שלא תזכה בקידושיה'
פי' כסף שיוצאה מרשות אחר פי' הנעורים
יוצאת וחוזרת לאביה כי עודה קטנה היא אינה
יוצאה' וכשיוצאה מימי הנעורים ואין לאדונה כסף
כך כשיוצאה מרשות אביה בימי הנעורים כסף
קידושיה לאביה ואקשי' והא לא דמיא יציאתה מרשות
אדון היא יוצאה לגמרי לא נשאר לו כלום רשות בה
ויציאתה מרשות האב בקידושיה' עדיין נשארה
לאב רשות בה' מסירה לחופה' ומסלקי' מיהא
מילתא סבר נפקא לה לגמרא' דאמ' מר אין אדם
מוכר בתו לשפחות אחר אישות' ונשואו' מלפרה
מיהא נפקא לה מרשותה דתנן נערה מאורשה וג'
והאי כסף מיבעי לה' לכי דתניא ויצאה חנם
אלו ימי בגרות אין כסף אלו ימי נערות' ודייק
רבינא מדכת' קרא אין מלא ביוד' ולא כתיב חסר
בלא יוד' דרשי' ביה לאו והכי קאמ' אין כסף לאדון זה
הי' אבל יש כסף לאדון אחר ומנו אב' וכי האי
תלמא דתניא וזרע אין לה' אין לי אלא זרע כשר' זרע
פסול מנין' תל' אין לה עיין עליה אם יש לה אפי' זרע
פסול זה פי' רחזל' **אלין** אין לו מוח בקדקדו
בהל' דיבמות ובמנחות' בפ' התודה היתה באה
בגמ' דולי תודה והמורתה' כשנהן אמ' לו ללוי'
אלין אין מונין על המידות יתר משתות
בפ' המוכר את הספינה ובפ' בל המקרא' בר
בהל' דהתודה היתה באה ומסקנא מאנא מאתן ול
חו' דינרי כ' שקלים' בה שקל מן שקלים הא' מ
שקלים ובל שקל ד' דינרי הוא ר"מ' ומנה אינו אלא
ק' דינרי' ואלו מנה של כסף היה והוא ר' דינרין ומוסיפין
עליו שתות מלבד הקרן ועלה ר' ה' **אלין** אין
מלכות נוגעת בחברתה' בפ' ג' סמכין בגמ'
דעשרה ושבעים פי' שהיו מדברות אלו על כך
כדי שלא יבא אחד שמונה [illegible] ויקבל המלכות
שעדיין לא נשלמה מלכות שמואל ולא חלה מלכות
שאול **אלין** אין אומרין מי שלא ראה החדש
יבוא ויעיד' בפ' ב' דשוה בגמ' דר' לעזר' ובפ' ב
דשואות בגמ' דאבשלום אין לו בן' בעבור הזכיר
שמו [illegible] **אלין** מעיקרא לך ל'
יעקב מאותך' בשהם על [illegible] בגמ' [illegible] החבר הספינה
מעיקרא לך ר' מינגא מאותך' בר פי' המוכר את

פי' אם אינך מקשיב לדברי ארץ נחלה אתה
בר' חיננא משמיה דגע לך' עד שתסיר דברי ר'
חיננא' ולא תהיה מצוה אזנך לדבריו אלא אסיר
דבריו מתוך אזניך אלא אני מייסרך שלא תזכיר
שמו כלל **אלין** דסירכן להדדי בגמ' דהויא
מר' דחזל' שלא כסדרן' קבלה רב מפי רב' פי' סרכי
תרתי ראות באמצע' ונקרו מיפרקי מהדדי אם
הראשונה עם השלישית דודאי הוא טרפה' ורז"ל
הגאונים כתבו כיון דהדא סירכא על חברתה היא
מרבוצא ורבוצתא לא איכפת לן מהאי סירכא
דהינו רביעתיהו' וכדאיתה רבה מה בחיים
אפי' כדלא סריכן דחיק אהדדי וכשרה' **אלין**
אני והוא הושיעה נא' בפ' לולב וערבה פי' הדברי'
אומרי' כדכת' בכל צרתם לו צר' ומפרש באיכה
גדע בחרי אף את הקב"ה כבר נשבעתי לאני עמון
אני בצרה' כדין הוא שאהא עמך בצרה
ההד' השיב אחור ימינו ואומ' אם אשכחך ירוש'
וכמו גלה לדניאל הקץ שהוא דכת' לך וג' לקץ
הימין וג' עד קץ נהי' למינו' כל זמן שימינו
משועבדת' כב משועבדין גאלה' ימיני' גאלתי בני'
הוא שדוד אמ' למען יחלצון ידידיך הושי' ימי' וענני'
אלין אין פוחתין עלין שטר אונו [illegible]
[illegible] דר' מאיר אומ' עבד [illegible] ור"ג דקידושין
[illegible] שלא כתב עליך אונו אבל כשכתב אונו
זהו מחורין' [illegible] אותו ושטרות
יתמות על שמן' בחזקת הפתים בגמ' דולא
לאב שהן כוונה ארתו ובפ' ר' כנאמר היתה
תוהו אוות ונותיות' בגמ'
דראש השנה [illegible] יה' נסהבו
אילה שלוחה' אועתא דרקון' פי' אונו שטר
המכר [illegible] **אלין** הזון והמפקח
בגל כפסח [illegible] אשת איש נותן שמה
בזמה כבגמ' דשיבולים' פי' רק לא אכלתו בווני'
ראשית אוע בגמ' דהמפלת מין בהמה' בפ' המפלת
בעודה' ומפרש מי שלבו דוה עליו' אם יקומו הריזה
בכור לאמוך וכול' **אנבא** הא שמוע מאנבגא
חיוה' בגמ' דסתם נזירות ל' יום הא דר' אמ' דח
שרצים השפוין [illegible] גאון ז"ל
דמעניות גרסא לך כתבו' והבין [illegible] דינר
דאמ' [illegible] שרצים' וריש
ששונן [illegible] ומפרש [illegible]

הדס

אנטיוקסר שאחזו׳ דמר בר״גמ׳ · ביהודה
בברר״ב פר׳ כ״ד ויי פקד את שרה סלק יד ויחי אוחד
אין התל אחד לא המן ואנטיוקסר שלו בס׳ פר׳ נון ויהי
בעת ההיא וירד יהודה וארא במלך אדרת שנער׳
אר׳ חנגא בר יצחק את פורפירה בבלאה ופוח בבל
עבדא הכא לא כל מלך שלא היה שלטון בא׳ ישר׳
אין מלכותו כלום ומלך בבל אנטיוקסר שלו היה
וישב ביריחו והיה משלח זה לזה כתבות וזה לזה חוריות׳ מה לשהות

אנין כר״גמ׳ דפאין נותנין אונין של פשתן בפה׳
במה מדליקין ובנגעים כר׳ רגא האונין של פשתן
חושיהלבנו פי׳ אונין בל׳ מקרא תקוה וקו חוטין

אניצי בס׳ איכן
כמו את תקות חוט השני׳ הירק׳
מציאות ואניצי פשתן ובנדרים בכל׳ הנודר מן
משהן עולה שלו מותר לכסות באניצי פשתן ובגמ׳
רחבה קש דדייק ונביך העומד לטוויה׳

אניוכי תובל זו אניוכי בגמ׳ דלשכת הפרהדרין
בר יומא והוא דגרסי בהו באין מעמידין גבינה
ישעה

אנך בית עוזי וספר תורה אי זה מהן
בסים לחבירו בגמ׳ דקרטיסים יורד בלשון אודין
פי׳ בלעז כמשמעון אונכא והוא שוהם בל׳ מקרא׳
בכלים בס׳ כל כלי שנחלק ואנגין

אנלגין של ספר תורה ובית הנגר פי׳ פספל שמשימין
עליו ספר לקרות בו כמו כמו נרתיק שלעור שמכניסין
בן הספר׳ בס׳ ר׳ אליעזר ועושין

אנמלין

אנונה אינומולין בשבת פי׳ [illegible] ומר בגי׳ יוד׳
פבל רב פר׳ מזה ואמר אחרים של אנשי אשכר׳
אר׳ יוחנן לאוהבו של מלך שהיה סוחר משעלה או
אעונה אמ׳ לו המלך אני מבקש לכפול אעונה שלך׳
ובבל׳ מה ויהי אחרי הדברים הא׳ והאלה ג׳ ג׳ היתה
אומרה לו איש חותכת אעונה שלך אמ׳ לו יה׳ עותך לחם
לעבדים׳ ואיך רבבה בר אשרי המשכיל בהר סיני׳
ואין הוא ארעונה ופי מלך דוד הושא לו ספר שלו
והראהו פסוק זה סגר כלן ליבוסי וג׳ וכד׳ אעונה
את נסיב׳ אילו כר מתעות בינו בס׳ ואהבת צדק פי׳
אעונה פירנוק ובלעז קורץ למאכל הסום אעונה׳
ובל׳ ויק׳ רב׳ יהיה אעונם ושותק פי׳ יהיב כלשעומה
בארץ לעניים ושותק׳ **אנקי** בתרג׳ ירו׳ דהיא
מוצאות שעת אנקי דעני לאנושא פי׳ שעת
אנקי׳ שעת הדחק׳ ובבל׳ רב פר׳ יג׳ זה תולדות השמים׳
כמעט בשר ודם מוחק אות האנקי שלו דר שהוא רשה׳ ואם
קימעא פרס הכא והתרג׳ יב׳ אמר לשחקים׳
האמת שהוא רפין יהל חזקים׳ ויש לגרוס את בשר
ודם מוסף בורס אנקי על ידי שהות הוא מעלה חלודה׳

אנס בברכות ירו׳ ישנו בגי׳ הכא חזקים וג׳ כרסי
שאמ׳ אין אונס בגטין כר״גמ׳ דהשולח גט׳ פי׳ כיון
חגט על תנאי כך כלום׳ אם לא אבוא מיכן ועד ל׳
יום׳ ונאנס ולא בא׳ ומשום אונס הייתי ובטל הגט
אין ממש בדברין אלא שאונס כיון שלא נתקיים
התנאי הגט גט והגירושין גירושין׳ שאני רבא דאנסו
לבזות
לזה עידאנה פל׳ אבי׳ היה לו חולי ולא היה לו
נקבו׳ והיה מתירא לעבור לפני הרבה לסרום שמא
ידחיקוהו נקבו ויבוא לידי ביסופא׳ **אינוס**
דמדין׳ תרג׳ ירו׳ כהן מדין׳ פי׳ חמור המדין׳
דבר המתרגם בגעתו׳ שמן קורין בל׳ יון לחמור
איניוס׳ בלע׳ פולקמו׳ ובשאר קורין לו גידרו׳

אנפליא ופלניא ומכנסים׳ בס׳ הנודר מן
הירק בגמ׳ דהנודר מן הכסות׳ ובל׳ גמ׳ דכל הגט
ואנפליא פסולין׳ שני אנפלאות בגמ׳ דכל הגט ואנבליא
פסולין׳ שני אנפלאות בגמ׳ דכל כתבי הקודש׳ בבר׳
רב׳ ולבני הפלגשים׳ והוא אמלא שפירשנו למעלה׳

אנפק אנטלו בס׳ חזקת הבתים אנפקא דחמרא׳
בר״גמ׳ דמר שאחזו אנפקא דחמרא׳ אמ׳ ליה

אנפקא מזיגא׳ חמרא אשקייה׳ אשקייה׳
חמרא חיוא משמע׳ בס׳ גיד הנשה בגמ׳ שולח אדם
אמ׳ ליה לשתי מר אנבג׳ אמ׳ ליה מושב למר
לאימר׳ איסתרגוס כדאמר רבנן׳ או אנפקא ׃ פדאמיר

אנפקינון אינשי בר״גמ׳ ד׳ יוחסין
במשנה דמנחות בכל הקרבנות אין מביאין
אונפקינון ואם הביא כשר׳ ובגמ׳ דעושה אשה
הבשמים משקה ובהגדה דמגילה׳ ובס׳ המוציא
יין בגמ׳ דשור׳ ובר״גמ׳ דאילו עוברין בפסח תנא
לאות אונפיקנון שמן זית שלא הביא שליש ולמה
סכין אותו משום שמשיר את השיער׳ ומעדן
את [redacted] הבשר׳

אנפוריא במשנת אילו מציאות בכל כלי אנפוריא אין חייבין
להכריז׳ פי׳ בגמ׳ כלים חדשים שלא שבעתן המים׳

אנפרות אם באנפרות פטור מלעשר
בס׳ השולח גט בגמ׳ דהמוכר את עבדו׳ ובר״גמ׳
דהמוכר את הזרע׳ פי׳ אנפרות דהזרוע שלקח
אנס גוי באונס שלא כדין׳ כדגרסי׳ בהעוקין בגמ׳
דלקחו מן דסיקריקון הל׳ הכא מאי רובו ותחתיו
אנפרות אין בו משום סיקריקון׳ אר׳ אין אנפרות
בבבל׳ ובגמ׳ בועתה יגדל נא כח אדני׳ ואומר
חי אני לגבורות את שלי לפי אני נוטל אנפרות מהן

עיי׳ אדרת שנער בתי׳ שני בקלבי
עיי׳ אונין בל׳ משנה מקרא ולשון תקוה כמ׳ שאמ׳ כה״ל שבט
עיי׳ הל׳ הל׳ סוכה
עיי׳ אנפליא ועיי׳ לחמור אינוס וגם אמ׳ בער אנקטמין
עיי׳ אונכא כלומ׳ שוהם בל׳ מקרא
עיי׳ רחץ
עיי׳ הל׳ לאימר הל׳ שב
עיי׳ יוסף ועיי׳ ברא
עיי׳ חייא מוצאות כמ׳ שני כמ׳ מדרש נבע
עיי׳ הרקים שמן לשחקים

כרוב מידן היתה זאת לך למה הבנים עצמן [illegible]
במרכבה **אנדרוגינס** [illegible]
טומטום ואנדרוגינס [illegible] ולא קורין [illegible]
ובפ' הערל בגמ' אמרי בי רב משמיה דרב הל' כר'
יוסי באנדרוגינס ושמואל [illegible] והרכבה בקדוש [illegible]
ושר' מפורש ר' יוסי אמ' אנדרוגינס בריה בפני עצמו
הוא [illegible] זכר [illegible] הרכבה דתנן בשביעית
ר' יוסי ור' שמעון אומ' שתי שבתות [illegible] כפ"ג
דר' השותפין דתנן [illegible] כמה הם קישויה
וכול' עד ר' יוסי ור' שמעון אומ' אין קישור [illegible]
משתי שבתות קידוש כדתנן בכלאים פ' ז
המסכך גפנו על גבי תבואתו של חבירו הרי זה
קידש וחייב באחריותו ר' יוסי ור' שמעון אומ' אין
אדם מקדיש דבר שאינו שלו **אנדרוטא**
[illegible] אנדרטא וסגיד ליה בשבת כר' גמ' דף
כלל גדול [illegible] דלא [illegible] ואילו מגלחין
דאין קורין [illegible] נשיה דר' תנחום וכול' [illegible]
[illegible] ובר' השנה בפ' א' אין מכירין [illegible]
[illegible] בההדרטא [illegible] ביה
אנדרטא פי' אנדרטא צורת איש [illegible]
[illegible] אנדרטא [illegible] שהיו עובדין
אותו [illegible] מצוי בבית
הכנסת [illegible] גזר המלך [illegible]
[illegible] הגזרה [illegible]
מלכות [illegible] **אנדרומוסיא** בב"ר
פ' כה ויהי נח בן חמש מאות שנה אמ' [illegible]
[illegible] אנדרומוסיא באה לעול'
והרגה את הרעים ואת הרשעים [illegible] אחרת
אמ' [illegible] אנדרומוסיה באה לעול'
והורגת טובים ורעים [illegible] אנדרומוסיה [illegible]
[illegible] **אנדרפטא** אמ' רב
[illegible] אנדרפטא [illegible]
[illegible]
[illegible] הרשעים
[illegible] אנדרפטא [illegible] **אנחותא**
[illegible]
[illegible] אנחותא [illegible]
[illegible] **אנטיגרס** [illegible]
[illegible]
[illegible] **אנדרייקוס**
[illegible]
[illegible] ונעשה

ונעשה אנדרייקוס ובפ' ד' אי' אמ' לוי מעשה
באשה אחת שעבדה [illegible] מנורה של זהב והלך
אנדרייקוס [illegible] סיח של זהב [illegible]
עד כפה סיח את המנורה ובפ' ד' [illegible] אמ' ר' יוסי
[illegible] עושה אנדרייקוס של [illegible]
[illegible] פי' כל [illegible] קורין [illegible]
אנטיכי בפ' השולח [illegible]
[illegible] לא יצא [illegible]
[illegible] **אנשי** [illegible]
[illegible] שותין [illegible]
[illegible]
[illegible] פי' [illegible] **אנטוכיא**
דקיסרי בגמ' [illegible] המלך [illegible]
[illegible]
[illegible] אוכרכוס [illegible]
[illegible]
[illegible] **אנסו** [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] **אנפל**
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] **אנסן**
[illegible]
[illegible]
[illegible] **אנסטריטין** [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible] הלש' [illegible]

[illegible]

אנדיקי יורא זה האנדיקי בב׳ המוכר את
הספינה פי׳ בגמ׳ עיסקא דר פגוה והוא המרון
שבתוך הספינה ולשון לעז ממש [illegible]

אנדרופי בבר׳ רב׳ פר׳ יח׳ עבן יכ׳
את העלע׳ וברא׳ זה תולדה נח׳ לזאת יקרא אשה [illegible]
את לגוי שניתנה תורה לישראל בלש׳ הקודש וכשם
שניתנה בל׳ הקו׳ כך נברא העו׳ בלש׳ הקו׳ שמעית
מימיך אמר גוי גיניסי איתא אנתרופי
אנתרופיא גברא גברתא אלא איש ואשה למה שהלשון
הזה נופל על הלשון הזה ר׳ יודן בשם ר׳ אסי אומ׳
ושמע רבים ויוסף לקח זה משה ר׳ כשם רבי
הקב״ה עשה לך שרף לא הפריש אמ׳ אם אעשה אותו
של זהב ושל כסף אין הלשון הזה נופל על הלשון אלא
הריני עושה אותו של נחשת שלשון הזה נופל על
לשון הזה נחש נחשת מכאן שניתנה תורה בלשון
הקודש פי׳ גיניי היינו לשון זכר גוניה לשון נקבה
בלש׳ רומי קורין לאשה יוניקא
איש בלש׳ רומי קורין לזכר אנדרו ולכן קורין לבני
איש לו זכרות ונקבות אנדרוגינוס ויוניקא לנקבה אין
קורין אנתרופיא לזכר אלא קורין אותה לנקבה לנקבה
קורין איתתא ולזכר קורין גברא לנקבה אין קורין
גברתא אלא איש ואשה למה שהלשון הזה נופל על
הלשון הזה **קליקפיד אזול פטון**
אמ׳ לה נשי למנך אסרוא אסחון

אס
אסי מגרוותך בלוס פרשתה מתנה הרי קטושנה
שלש השמיר [illegible] בבר׳ רב׳ פר׳ [illegible] ויאמר למך לנ׳
[illegible] [illegible] משה הוא בן [illegible]
אם ישר לבתולה והן לבעולה והן אומרין לו אסרא
[illegible] אסר מוגרותיך לא מיד [illegible] לחנקו עד שנטולה
עור ומלות אותו **אפיא** רחיקא [illegible]
בר׳ [illegible] רוסא [illegible] מקום לחוץ [illegible]
שיצא מתמונור העץ **אפ** [illegible] דאדרי הספינה
[illegible] דבמה [illegible] והמעביר את
ההוא [illegible] עליה [illegible] ארבלה [illegible]
יש מסר שנכנס לו שרץ קטן שנקרא [illegible] סוינא
בנחירין ובר׳ גמ׳ דאילן [illegible] ותולעת [illegible] אסורר
סוינס [illegible] **אפקא**
[illegible] מקום שנהגו בגמ׳ דו[illegible]ליס ובר׳ גמ׳ דסני שאחזן
פי׳ הדס רענן [illegible] הדס [illegible] נקודה [illegible] **אפקוני**
[illegible] דכל [illegible] פי׳ בשוקע [illegible] הגרון
[illegible] חמה [illegible] ושמה
הערסי [illegible] שמקיא [illegible] והוא

אכבוה כסורר
אין שושין אפקטפיזין [illegible]
כל הכלי במלקות שמכין בהן זה בל׳ אג׳ דכתובות

אסדא בס׳ גמ׳ דפ׳ג׳ בזבן הזב והטהור
שישבו בספינה או באסדא ובנגעים בפ׳ כל הבתים
[illegible] בספינה או באסדא פי׳ עצים מורכבים
זה על גבי זה שתי וערב כדכה׳ [illegible] אשימם בדוברות

אסד פטור חמור דק
[illegible] ומפן בגמ׳ סדה׳
[illegible] איסרין בחלוות דרבא בהודאה פי׳ כסא שהחה
מראשותיו כדכת׳ וישם מראשותיו ושוו איסדורי
ועוד מכן בע׳ סדר

איסטגיות בכלים זמנין
בפ׳ כלים שחצו ר׳ יהודה אומ׳ איסטגיות רבן
אומ׳ אם יש לה ספינות פי׳ איסטגיות כמו גג׳ ולא
גג ממש אלא כעין כיפה [illegible] כמין קובה [illegible]
איסטגיות [illegible] וסמות [illegible] שמות

איצטגנין המתבונן באיצטגנינות שלו
[illegible] איצטגנינות [illegible] לישראל [illegible]
[illegible] איצטגנינות שלדוד [illegible] נדרים
המתבונן במזל שלו ואין לו בן אלא אחד עם ישמעאל
אמ׳ לו אברהם [illegible] מאיצטגנינות שלך אין מזל לישראל
פי׳ ענין מזלות שמא [illegible] איצטגניני פרעה
[illegible] משה בדאי [illegible] ובב׳ דשלה
בגמ׳ וכן לענין הטובה הנה [illegible] איצטגניני
פרעה [illegible] ובגמ׳ [illegible] גדול מיוסף הקרא הורד
[illegible] שהוריד איצטגניני פרעה [illegible]
ידעו לפתור החלום [illegible] ובפ׳ [illegible] אומרין
בגמ׳ דן שבטים אמרו לו איצטגניני לפרעה עבד
[illegible] בב׳ כסף [illegible] עליכן ובס׳ [illegible]
דהשותפין איצטגנינות [illegible] לו לאברהם [illegible]
[illegible] דאמ׳ [illegible] המזמנה [illegible] אברהם דאיצטגנינ
גדולה [illegible] בלבר [illegible] המזלות היה לו
והיה [illegible] זקן ויושב [illegible]
[illegible] זקנים ויושבין [illegible] ושמונה עמהן ויש
אסטרויה ספרים שכל בהן [illegible]
אין בונין עמהן [illegible] וגרדון אסטדיה [illegible]
[illegible] פי׳ [illegible] משחיקות [illegible] אסטדיה [illegible]
לבנות עמהן [illegible] שופכי דמים [illegible] בגמ׳ שלה
ובפ׳ שור שנגח ד׳ וה׳ שוורים [illegible] חייב
[illegible] כי יגח שור ולא שיגחנו אחרים [illegible] מגדלין
אותן לקוביא [illegible] אותו [illegible] שוורים
אחרים [illegible] המכנה [illegible] ההבאי
[illegible] שלוחיו [illegible] חייב
[illegible] שכל [illegible] **אצטוה**

עי׳ תורה שניתנה
בלש׳ הקודש ועולם
שנברא בל׳ הקודש

עי׳ [illegible] ויוסף
לקח [illegible]
[illegible]

עי׳ [illegible]
לשון הוא [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
אברהם
ויצחק
בנין

עי׳ [illegible]
[illegible]
[illegible]

בכל שנה ושנה ומאריך להם ואינם כלום׳

אנקטמין

טהורין ואין יוצאין בהן בשבת׳ בפ׳ במה אשה פי׳ לוקטמין פי׳ בגמ׳ מאי לוקטמין [illegible] דאכפא [illegible] חמור של עץ חלול ותולה בו מיני צבעונין ומרכבו ושוחק בו בפני רבים [illegible] מעולה ואין תורת כלי עליו לפי׳ טהורין ואין יוצאין בהן בשבת רבא בר אמ׳ קישורי ופירושו כי מבטין שני עצים ארוכין וזקין ה׳ אמות הם בהן ד׳ אמות במקום רגלים ואותו [illegible] עם [illegible] ועומד עליהן מלמעלה והולך בהן ומרקד בהן רבה בר הונא משמיה דעולא אמ׳ פראמי ופי׳ חתיכה של בגד שקושרין לזקנים על פיהן למען רירם מפני שהם מתרפפות׳ פי׳ חמרא דאכפא גידם [illegible] שעושין לו יד של עץ ונקרא חמרא דאכפא׳ [illegible] מהו אנקטמין טהורין אר׳ אבהו אווסקטמין חמרא דידן [illegible] הוא חמור בלי יין כמה שכתבנו למעלה׳

אנקיות

בכלים בל״ב טבעת אדם קנה [illegible] של סדוקות טמא׳ [illegible] אונקיות של [illegible] כלים [illegible] שאונקיות טמא׳ פי׳ [illegible] מלוה בקנה [illegible] לקיבול הוא [illegible]

אנקלי

של כהנים טהורה׳ בכלים פי׳ אונקלי של כהנים [illegible] זורקין למראות העין כי כשרוצין לטבול על כתפיהן של ארוך שוקען בשק ופושטין ידיהן מקצתם שלא יפול השק [illegible] אבקה [illegible] טהור׳

אנקלי

[illegible] ותולין בו כל דבר [illegible] אונקלי [illegible] האה בפ׳ [illegible] בכלים [illegible] והאשקולגיר [illegible] אילן [illegible] ואילך [illegible] בקנים [illegible] מים [illegible] קורות [illegible] הרי [illegible] כמוה האשקלונים [illegible] זה עין בפקחים [illegible] שלמה [illegible] פשר אחד [illegible] דתנינא אונקלי [illegible] כלים [illegible] אונקלי [illegible] על בשרו׳

וכך [illegible] בזמן [illegible] תפלה של יד׳ [illegible] [illegible] על [illegible] הריזה [illegible] וכך [illegible] [illegible] שבה והניחה [illegible] לפי׳ [illegible] בתוך [illegible] גדול׳

באונקלי

במעשה דחוף ושמעי׳ [illegible] באונקלי של אשתו [illegible] דחוף ד״ח בכלים׳

אנקלי

בפ׳ אין מעמידין בגמ׳ דמתרס׳ אדיהושע בן לוי מעלין באונקלי בשבת׳ [illegible] אונקלי אמ׳ ר׳ אבהו [illegible] דלבא׳

אנקלוסין

בבר רב [illegible] את המרכבה של יהודה בר סימון [illegible] אנקלוסי מרוכם לאיפרכום [illegible] ומאיפרכום לאיסטר [illegible] [illegible] לך מי יהלכן אנקלוסין לא תגבשך משפט׳

אנקולמוס

בס׳ המוכר את המוכר בגמ׳ דהמוכר את העיר [illegible] אנקולמוס אינו מכור׳ פי׳ עבד הוא סופר [illegible] שיודע לכתוב כל שרות העיר וחשבוניה וכל [illegible] כל המכר׳

אנקום

[illegible] תוממה׳ החיות של אש הרקיע [illegible] המים׳ [illegible] אונקום של [illegible] בן אונקום [illegible]

אנשי

מעמד [illegible] סדר התענית [illegible] פי׳ הכהנים [illegible] ישראל [illegible] כל הכהנים והלוים וכל ישראל שכל משמר ומשמר׳ הגיע זמן המשמר כה [illegible] ולוין עולין לירושלים׳ ישראל שבאותו המשמר שאינן יכולין לעלות לירוש׳ [illegible] בעריהן [illegible] [illegible] מעשה [illegible] מתפללין כל אותה שבת׳ וישראל [illegible] נקראין אנשי מעמד׳ [illegible] אנשי מעמד בשביל שעומדין [illegible] ארבע תעניות בשבת׳ [illegible] דעל כל משמר ומשמר׳ [illegible] שעובדין באותו היום [illegible] אנשי משמר נקראין שעובדין [illegible] אנשי משמר [illegible] להתענות׳

אנתא

בתרומות בר [illegible] קדוש [illegible] לחם שמן׳

[illegible] (margin glosses, right: [illegible] פראמי; [illegible] דאכפא; [illegible] אונים; [illegible] אנשי מעמד [illegible])

מנחות

11

אסטים ל'

גופו ל' כלות בבית חופתן
יומים אותו איסטים היא זו בל' [illegible] העדים [illegible]
בשבועות איסטים היא זו [illegible] הנקן (עדים מסכב)
שלהם את העדים שהעידו [illegible]
אותו [illegible] לבא [illegible] דבר זה ורחוץ [illegible]

אסטטאגות בבר' רבה

[illegible] נבון חוצה
[illegible] אמר ר' יהושע בר נחמי' אות
[illegible] אסטטיאגות [illegible] ובלא [illegible] דיינרד
ובהדבר [illegible] ספרים [illegible] סטוסיאות

אסטפני לעולם והקפלוטורה [illegible]

אסטרוביל [illegible]

שערה ועד חנוכה [illegible] בתנאי
מכרעת האיסטרוביל אבל לא את הקלח. בבר'
המוכר ובל לא יחמור בגמ' דמרחרין ושל חמור שלשה
מן האיסטרוביל שבן ד' מן הקלח ובגמ' דמעשרות
האשה אגביה עישור [illegible] האיסטרוביל ד' ריחין
ובב' המוכר את הבית וכו' בב' א"ר יהושע עליהם
ושל האיסטרוביל ובבר' רב' פר' כ"ה ויאמר יו' את
את הדרס אמ' איסטרובילין של ריחים כמחה
[illegible] הלולות [illegible] כל איסטרובל [illegible]
[illegible] החתונה הקבועה בן [illegible] ויש
[illegible] הריחים [illegible]

איסטרוביל [illegible] דעו אילן דבר שאסור
למכור לגוים [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

איסטרטיא [illegible]

ויש ספרים [illegible] באיסטרטיא
[illegible] דוד
[illegible]

[illegible] [illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]

איסטרטיג [illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] דוד
[illegible]

אסטרטינון [illegible] איסטרטיגוס

בילמ' כוהנים [illegible] לאסטרטיון בולקחים
לכס' [illegible] אסטרטיון [illegible] ונסמך לשור
[illegible] במדבר
[illegible] כסף
[illegible] איסטרטיון [illegible] איסטרכום
רואה אותו [illegible] איסטרטיגין רואה אותן
[illegible] כמו איסטרטיג וזה
[illegible] אונקלוס [illegible]
[illegible] אלא אם כן [illegible] שלו.

איסטרולוג בדבר' רב' המלך אסטרולוג

ובכל כך ויהי בעת ההיא וירד יהודה בעת ההיא
היתה רואה באסטרולוגיאה שלה שעתידה להעמיד
ממנה בן [illegible] נשא אשה [illegible] פר' [illegible] ונסתן
[illegible] לקח לו עבד
[illegible] נתישא
[illegible] למלך שהיה לו
בן ורואה באיסטרולוגיאה [illegible] להולד.

איסטרופימטה [illegible]

בבר' רב' פר' [illegible] ויהי אך יצא יצא יעקב
[illegible] איסטרופימטה [illegible]
[illegible] עד שנכנס
[illegible] אך יצא יצא
[illegible] יצא
[illegible] איסטרופימטה [illegible] שבמדוה
[illegible] היה
[illegible]
[illegible] ובספר אחר
[illegible] איסטרופימטה [illegible] קורין

אסר בפ' ערב פסח

[illegible] דרישא
[illegible] כמוך
[illegible] שיהיו
[illegible]
[illegible] חבר'
[illegible] ר' עקיבא את [illegible]
[illegible] חבר'.

אסוא [illegible] בכרון [illegible]

[illegible] את הסועלין ובבר' רב' פרשה אחר
[illegible] אסיא

אסויה [illegible]

[illegible]

אצטווה

כל משנה דפסח עד גב המעטוף.

שכמותן בגירה על חמשה והיעטויה ראשונה

לשמה בטהרה בפי מקום שנפש ובקשו

וכרמלה בכל שמה

אצטווה שם פרט

העמודים כל שבתה תא יעטוותיה אין בה משום עדות

הוי כפי אותה פרי יעטווה דאות אלמים דומה לפקעה

כשהוה ששינון את הפקעה והיו פטוניות

ו׳ברמלה אוין לא׳ ראשונה החיר ולא ראשונה הדפס.

שפטווה עם גבי שפטווה בגמ׳ דכומל בפי החלון אין

מעתה בעה אפטווה הוי סוכ דלא קאי עליה

למי דסבר בגמ׳ דאין מקיפין בפי המבוא כדי יין

רבא שרוב למובכי אקלידקא ולמובכי איצטווה.

מפקא דמשקין דמיגמשיטבי בפי פוף המיד

נשחט ובגמ׳ לקיבל בכל הפעלין בזריקה איצטווה

שלפני העמודים מקום צל כאמה ואמה כלפנים

כה פתח ומעתין עליה פרגמטין וכן עושין בפני

כל החנויות ואותן פטוין ואוזן ארבילגא ופרגודים

עושין לפיאות בעזרה פי׳ דעביד מעשה

אפטווה בפי שאחרון שבפטווה שהוא הפתח

זם שפטיפו ליאוי ואפטווה לקה. ויש שפיני שכתב

בפתח איצטווה. המעזר

אפלטין בפי גבי זוית בית

שפטוט ואחוזתיהם שרוש שרי המלוכא ג׳ שרי.

אפטוט לשון הפסו ולשון לפת הוא אפיוטרי.

אפשטרין בבבל רב מר כץ ויתן לך הגל.

ושולחי הרשות שפשטה אפ שפיתק אפ עולם

חוזה הקן בפי הבא כיון שפשטות שלידתן של

עולמי כלות. שפן קיומן בפי הפתח ולשון השטן

לעיל הוא איצטוניא. בבבל רב

אפשטרין

צופן חלפי. קשבי רב

כל עלי אפי. וימלו וישבו שפשטה שלפני אוד אות

ואפלטרוניא שבפטווה. ובאות אחרונה יפגע באולמים

ביקש לחרגן חזקיה מן אפלטות שלפתח. רב לבב

קשבי אות הדלת שבפתח ביקש לזרוק ולחרגן

לפשוט ידיה שלפתח ולהעלות עליה כאלו נתפסק

ופשוט ידיה בשבה ובגמ׳ בחגיגה

בחלטיס. ופגע בדגלי פרגודים שבמקום שהיה

בפתח. ובגמ׳ דבעי מיתיבי פרגודים שבכל מקום

הוא ורב שלקי כשמעי. ולא שפי אחר פתח הקודש

חלטי חריש. ולא אפלטיה מלוה קאי. ובכל ערבי

שנצטער ינובבין פשתן ובגדי צמרי

אפטומא

דלשון בגמ׳ דאיעטעידן. ובגמ׳ דחולין

בפלטיה של אפטומכיא שהיה מוכר

תיגלס שקלטי אפטומכיא דבר שעון על

אפשטמיניא גם בגמ׳

דבמה אשה משבית ומוליכה וכן

ואי סטומכיא נראה דשבי עשלן ומשפי

אפשים

היין כמו שמשמלין קנין.

קונה משפיצה כלי גדול וברחה לשפך גחל

אמרה משפיצה ולשון עדיה בשבה ובגמ׳ בחגיגה

בחלטיס. ופגע בדגלי פרגודים במקום שהגג

בפתח. ובגמ׳ דבעי מיתיבי פרגודים שבכל ערבי כל שם

הוא ורב שלקי כשמעי. ולא שפי אחר פתח הקודש

חלטי חריש. ולא אפלטיה מלוה קאי. ובכל ערבי

שנצטער ינובבין פשתן ובגדי צמרי

אספכתא

מוסף ... תיסלי אספכתא
בפ"ג פשוטו בגמ' דמי שפרע חובו ובמאי קא מפלגי
ר' יהודה סבר אסמכתא לא קניא ומר סבר שסומך
בדעתו שיכול לגורשו עד הזמן ולא גמר להקנותו
ואעפ"כ איקנו מיניה בבית דין חשוב כדלא אנס
קנא דהכי גרסי' בפ"ד נדרים לגבי נדרי אונסין ...
תנן מי שפרע חובו והשליש את שטרו וכו' עד א"ר
נחמן ושמעה בר אבוה אמר רב אין הלכה כר' יוסי
דשמ' אסמכתא קניא והל' אסמכתא קניא והוא דלא
אנס והוא דקנו מיניה בבית דין חשוב

אסימון

בפ"א דמעשר שני אין מחללין מעשר שני על אסימון
ובפ' הזהב אסימון ובל' הזהב אסימון קונה את המטבע
ובגמ' דמעשר שני ובגמ' ... שאכלו ובגמ' דמערבין
ברתאי במ' בכל מערבין פי' כסף שאין עליו צורה
מלשון סומא שאין לו עינים ועוד בלשון יון קורין לכסף
ולכל כסף אסימי' קערות כסף תרג' ... חד'

אסנא

בפ' אין מעמידין בגמ' דמתרפי'
שיתא קירשתא דאחסנא ... [illegible]

אסינא

פי' גרעינין של דקל ושמו אסנ'

אסינתא

... בגלעונות דמי שאחזו
... באסינתא פי' גמ' דבבונה ...
ובפ"א ... [illegible]
שעורים ... [illegible]
... [illegible] ... כל
הקרא אסינא ... [illegible]
חתן ... [illegible]
עד שיצמחו ומוציאין אותו לבניהן ...
... [illegible]

אסף

בפ' ... [illegible] ... אספי
... [illegible]

אספוגא

בפ' ... [illegible]
בגמ' ... [illegible] ... קטן ...
... [illegible]

אספריכא

... [illegible]

אספסטי

... [illegible]
... [illegible]
... [illegible]
... [illegible]

אספסתא

... [illegible]
... [illegible]

אספלידה

בתרי
כל השותפין בגמ' דסמך לן כותל אחד הנהו תרי
אחי דפלגי בהדי אהדדי חד מטייה אספלידא
מטייה תרבצא פי' אספלידא מערה פי' אכסדרה
פי' תרבצא חצר ממי שאול במערה תרג' עד
קדם שאול באוספלידא

אספלנית

בבכור
בבשר כל כאב ג' על ג' העושה אספלונית בין
בין בשר ... פי' רטייה שעושין מן חלב
ודונג כדאמ' אביי אמרה לי אימא רטיה דמלהן
כאיבי שב מאני תרבא וחד מאני קירא ומנהג
אילו להינתן על מטלית של בגד ואחר כך מורחין
אותה על המכה

אספמיא

וגלות ירושלם
אשר בספרד תר' ירון בספמיא ובבר' רב' פ' מה אחר
הדברים האלה דרמסקוס אסיא ואספמיא

אספנן

בפ' כל בשבת חבית חוץ מן
המניח היכן וקולס האספנן ובמכשירין פי'
המעלה ב' יהודה אומ' חרובה טהורה ודג הלגרר
הבא בקופה וקולס האספנן הרי אינו בחזקת טהרה
ובפ' כירה ובר' גמ' דייס טוב שחל להיות בשבת
פי' קולס האספנן דג במקום אספמיא ושמו כל
ערבי שבוט ובל' קודש שיבוטא בלשון דרבנן תנן
בונתא כדאמ' מרדתא דבונתא ויש אומ' שהוא ...

אספניק

עשרה כסף וחגורה אחת תרגום
איסמקי חדא והוא חגור חדשה

אספנדמון

ביומ' ויקחו לי תרומה בראש אלמן הדר איספנדמון
מאכל בהמה ובלעז פרדיב

אספסתא

אספקא

על בנו תרג' על אספקריה
בפ' לא בגט ר' אחר משם ר' ואשיהן הוה ליה
הספקא דבסא בנהרדעא פי' צלוחית של כסף

איספקלטור

ויש ספרים שכתב בהן
ספיקלטור ... ספקטר

אספקלריא

ויש
ספרי שכתב בהן ספקולרוא והרבה גמרי בלא ספקלר'

אספרגוס

בנדרים בפ' הנודר מן
המבושל ... הכרוב מותר באספרגוס מן
האספרגוס אסור מן הכרוב ובגמ' דלא יכחהון
לן בפ' ערב פסחים אספרגוס מעטרף
ואמרי לה אין מעטרף ובפ' גמ' דג שאכלן
ששה דברים נאמרו באספרגוס ...
... ובכל פי' ר' האי גאון ז"ל ...
אספרגוס ... והוא ... בין
וקורין אותו בספרגוס ובל' יון אספרגוס יין של
בקר ... שותיהן בבקר ואמ' הגאון ...
... ואמרי ... משום ... הון ... בה'

ע"ג הר כבר ... חצר
ע"ג הע הסמיכה ... שבת
ע"ג ... האספנן ... קורין אותו ...
ספרד תרג' אספמיא
... [illegible]
ע"ג הל' איסור ...
ע"ג זה כבר ... ברבי הקדוש

לא [illegible] לקוץ מבוסה האירני סרק
וביין רב פר [illegible] כמו נהר דעותיה [illegible]
כמי אוסיא. ובס [illegible] רב [illegible]
יהיב ליה [illegible] קנטירין דכסף ואמליה [illegible]
זמן לי אוסיא [illegible] לאוני [illegible]
מנהון [illegible] בכי הכובו בשלח [illegible] שלא
היה לו אוסיא בארץ ישראל לא היה יפה כבוס.
ובמגילת איכה [illegible] עלה דאת [illegible]
מעבנא אוסיא דידי מר אוסיא שדה **אסכרא**
תלמוד המוכר את הספינה מוכר את האסכרא [illegible]
אסכלה דתנן עשה כבש לדרך [illegible] גבה
ארוך וחקוק בו חבקים מקום נתינת [illegible]
ומשימין בו [illegible] ושולן עלו
ובלע ובלל [illegible] אסכלה [illegible]
ולא על האסכלה [illegible]
מלבין [illegible] אסכלה [illegible]
וגם [illegible] כמין [illegible]
אסכורה כמו דמפרש [illegible]
[illegible]
[illegible] ציור של [illegible]
[illegible]
מושל למלך שהיה לו בן ועשה לו [illegible]
[illegible]
[illegible] **אסכופה** [illegible]
בין [illegible] כותל [illegible]
על האסכופה [illegible]
יקוד על [illegible] רחוקה [illegible]
מאסכופות [illegible]
בנד [illegible]
[illegible] **אסל**
בלים [illegible]
משוי [illegible]
[illegible]
[illegible] **אספלא** בהשלן
[illegible]
ואם לא [illegible] עור האסלה [illegible]
שלה [illegible]
[illegible] העור והמשמרת [illegible]
יעשה ואם עשה פטור אבל אסור. [illegible]
דרבנן משמרת והסמ [illegible]
[illegible]
[illegible] לה בודא.

ומרין [illegible] דרכים [illegible]
[illegible] חמה ובחומין [illegible]
כמו [illegible] מימין [illegible]
[illegible] שלחנות [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
ולגבה [illegible]
[illegible] הואיל ולגבה [illegible]
[illegible] ובן כמו לישב בו [illegible]
מטה [illegible] אחד [illegible]
היא [illegible] שולחן קטן [illegible]
בר יהודה [illegible] כל הלביד והנח [illegible]
[illegible] גם זה לגבין עשוי [illegible] בן
חמנים. **אספלא** הוא סכך של ברזל דתנן
[illegible] מדרס [illegible]
מדרס [illegible] של ברזל.
[illegible] עור [illegible] עור האספלא [illegible]
[illegible]
מאי עור האספלא [illegible]
כמו [illegible]
[illegible]
עור [illegible]
[illegible] עוהל [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] של ברזל
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] רחבות [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] מחתה [illegible]
העור [illegible]
[illegible] קורין [illegible]
[illegible] **אספן** [illegible]
[illegible]

כותר יה

במה יקנם המלוה אותו העבד לא יתן לו לוה איסר׳
שאם מעותי׳ קטנ׳ והחטין לא משל לפי׳ לא קנה׳
עד שיראה איסר כנגד לבו בגמ׳ דרבן גמליאל בתמי׳
השחר פי׳ כשכוכב אחד מתקטל ויבורר בתוך
מעיו השחור והוא ציפור שבשילהי החזה באמצעיתו
בולט והוא כשיעור איסר׳ ויש מפר׳ עד שיכוף וימהו
ויראה איסר מוטל בארץ כנגד לבו׳ מפני שהאיסר
מטבע קטן ואם לא ישוח ויעיין אינו מביטו בארץ
בעת שהוא מוטל כנגד לבו׳

אסר בפ״א

דיני ממונות דואילו הייהם יודעין ובני יכניה
אסיר ושאלתיאל בנו אסיר שעיברתו בבית האסורים
שאלתיאל ששתלו אל שלא כדרך הנשתלין גמירי דאין
אשה מתעברת מעומד׳ ד״א שאלתיאל שנשאל מאל
חי׳ זרובבל שנזרע בבבל׳ ומה שמו נחמיה בן
חכליה שמו׳ ולמה נשאל כלהו ומחל לו על כל עונותיו

ממן בוין ר׳ בכ׳ פר׳ זאת תהיה׳ **איסור** בשבועות
כולל כיאילו הן הלין בגמ׳ ראש חדש ובבג׳
שלא אכלו אכל מוכלן׳ ובכ׳ ו׳ יוחסין בגמ׳ דישראל שנשא
חללה׳ איסור מוסיף איתלה׳ ובלא ד׳ אחד איסור
כולל איסור בת אחת׳ ובכריתות בכ׳ אמרו לו אכלת
החלב בגמ׳ דרש ביאה אחת׳ ובר״א מי דג מיני אסורין
בנזיר׳ פריך אמרו לבל אסורין שבתורה׳ מה
שאין איסורו איסור עולם׳ ואין איסורו איסור הנאה
ויש התר לאיסורו נתנה לו מתורה קשות בעיקר
וכל׳ ובר׳ גמ׳ דואילו עוברין בפסח׳ פי׳ נזיר שאין
איסורו איסור עולם עד מלאות ימי נזרו בלבד׳
ואין איסורו איסור הנאה עליו אלא שתייתו בלבד
תהא׳ והנן ממעטין לנזיר בין יש התר לאיסורו
שאם זה היי בעצמו שנשאל על נשמתו עכשיו
אחר מלאות ימי נזרו מותר הוא בין עצמו של ואחר
ישתה הנזיר יין׳ עשה כן משרת ענבים שאין
בו אלא טועם יין בענבים עצמן׳ כלאים שאיסורן
איסור עולם של אותו חקור השמורין׳ חוקים שחקקתי
לכם כבר השתרוסו באיסורן לעולם׳ כלו כלאי
הכרם שאיסורו איסור עולם׳ שלא תוכל מסוך לזרוע
כלאים׳ ואיסורו איסור הנאה׳ דשלחן המקדש׳ ודרשי
ביה פן תוקד אש׳ ואין התר לאיסורו לעולם׳ כי שריפה
הוא הולכה׳ והוא הדין בערלה בשתיהן שאיסורן איסור
הנאה של ערלים לא יאכל׳ ודרשי לה חד לאיסור
אכילה׳ וחד לאיסור הנאה׳ ואין התר לזה האילן כולו
שם ערלה כל לא בו ולא בפירותיו הללו׳ אבל לאחר
כן מותרין הפירות׳ **אסרי** לגון שרה׳

אין לך כל גבן וגפן שבארץ ישראל שאינה צריכה
עיר אחת לבצרה׳ ואין לך כל אילן סרק שבארץ
ישר׳ שאינו עושה פירות׳ שנ׳ כל אלהים ומלך
בכ׳ כתובות׳ **אסרפן** בס׳ גמ׳ דפר״ש
דעירובין המוצא מה מוטל באיסטרטיא מסנהו
לממין איסטרטיא בגמ׳ דחולית המור׳ בכ׳ הזורק
ובילג׳ פי׳ כל קדשים אני מהלך את עצי באיסטרטיא
בסילקי הרינו עמך ומשמרך׳ פי׳ איסטרטיא כמו
ט׳ אסטרטא של מעלה׳ **אפרטיון** בבר״ר כח
והיאחר הדברים׳ הן אדוני׳ אמ׳ לה תירא אני
אחדש׳ אמרה לו אהרגני׳ אמ׳ לה לא די שאמנה
באסרטיון של כופים׳ לא שאמנה באסרטיון של
רוצחים׳ פי׳ חבורה לפי העניין׳ **אסיתא**
חסידתא בר״ג גמ׳ והמוצא יין׳ בגמ׳ בהמוצא תפילין
הקירא אסיתא דהוה בי מר שמואל דהוה מחזקא
אדרבא׳ והוו שקלי לה בי׳ ושדרן לה ארשי׳ אמ׳
הרי תורה כלה עלה׳ ובב׳ אילו מגלחין נשואה שכיב׳
אמ׳ לה ר׳ חסדא לר׳ חנן בר אמי׳ כפו לה אסיתא
בעיבורא׳ ובכ׳ נערה שנתפתתה בגמ׳ דהאב אינו
חייב במזונות בתו׳ כפו אסיתא בעיבורא ולינקוד
עלה ולימא הכי עורבא בעי בני והוא גברא לא
בעי בני׳ ובב׳ אילו טרי׳ בגמ׳ דנשתברו רוב צלעותיה
אמרי׳ התם בוכנא בלא אסיתא׳ הכא דר׳ כהנא
ור׳ אסי בוכנא ואסיתא׳ ובכ׳ בנות כותים בגמ׳
דהמקשה בידה אסיתא דנחשא׳ פי׳ אסיתא
חסידתא׳ כמו שסובל המכתה כחסיד הטעלב׳
פי׳ אותיתא חסידא שחסידה מכבנס והיא מרובה
והיא מכתשת [illegible] **אספא**
בכל דב׳ כך יה לא טוב הא׳ אמרין לה תלמידין
שבין חדא אספא מיני׳ ובזמן רב בובי ימוך
[illegible] עד התכנסת לפי העניין׳
אסקדירא בר׳ גמ׳ ואילו קשרים והוא סי׳
קשריר והוא הגורן׳ קטרין איה חבל קטן והוא
קשר של קימא שהוא כמו טבעת ואינו מתה לעולם
ומבל אחד שקושרין באותו טבעת דאוינ ביה
לגדר׳ פי׳ הקלע כשבאין לגדרו במקינה והוא
קיטרא דקיטרי באיסקדירא׳ פא קיטרא טרה
באיסקדירא כך הן עושין לספינה מנקבין בה
נקב ושוקלת כמין טבעת ואינו זז משם
לעולם׳ ומטל ארוך אותו קושרין בו ומגבהי
ומצחו של קירא׳ **אסטוורא**
עד ארבע שהיה בר״ח דממונה תלוייה׳ ובר״ג

והשתא רב נמי סיבההוא עידנא ושארו בשאלות
איספרגוס שאמרו חכמי במיני והא תניא סומכו
בפת ומשני הוא בחמרא הא בשיכרא והוא מניהן
בחמרא רק אחריו לוקה והא תניא לא רק אחריו
לוקה כן מיהו במעורבין [illegible] אספרגוס
של יין סומכו במיני שליין. ושל שכר סומכו בפת
אספרגוס של יין רק אחריו לוקה ושל שכר לא רק
אחריו לוקה. **אספלוה** דידיה בשלשי
אתי' בר"ג דכתובות פי' המשאות שלו שם הקציר
שלא מקדים לפנין יום אחד. **אספרי** בסנעשר
שני כל"ר טרסין [illegible] אספרי כסף ובכ"ג דעידיות
פי' הכסף נחלק כה חלקים. ד' חלקים נקראו אספרא
ור' האיי גאון ז"ל פי' אבערי גרסי והן חתיכות של
כסף. **אספר** בחלק ג בגמ' דד' הדיוטות
ועוד [illegible] מנאי ציס' אמר רב לבן אספרי
ובתשובות לא כך אלא הוא לגון אספר מחנה רומיין
שבאין עד אשור והורגין מהן ואילך משעבדין.
אספליטון פי' רב פר' [illegible] תהיה' רפאני
אשה זו טוה סועה אחת עבה ומעה אחת דקה
אותן לציבין [illegible] לאיספליטין
אספרמך בגמ' דחותנין כבי תחת קדלא
ההוא עכברא דאישכח [illegible] אמר
[illegible] לבר' בפ' התכלת [illegible] תניא
[illegible] אות חייב אדם לברך מאה ברכות בכל
יום שנ' ועתה ישראל מה ה' [illegible]
חויה בריה [illegible] ומזלן כהן באיספרמקי
ומגבר פי' איספרמקי מיני בשמים. **אספלון**
[illegible]
איספרון [illegible]
[illegible]
יון [illegible]
חוטי [illegible] **אספרוסה** [illegible]
[illegible]
לאיספריאה. **אספניא** [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
אסקוטלא [illegible]
בס' משנת [illegible]
בקטלא [illegible]
ובג' [illegible]
[illegible] פי' טבלא [illegible]

והרי [illegible] כמין [illegible]
וכן שמס בלעז [illegible] אסקוטלא איסקוטלא.
אסקוטלא טרקלי באסקוטלא
[illegible] בס' פר' חסידים ובגמ' דמתרסין בב' אין
[illegible]
[illegible] איסקוטלא [illegible]
[illegible] אדם [illegible]
[illegible] בה ומכה בה. **איקולוקטמה**
בבר' רב פר' [illegible] ר' יהושע בן
חנניה איסקולוקטימה [illegible] **אסקונדרי**
בפ' דקידושין בגמ' [illegible] אמ' ליה ר' נחמן לר'
[illegible] מר שמואל באסקונדרי [illegible]
ויש ספרים שכת' בהן סקנדרי בלא א' פי' ר'
[illegible] שמשחקין
בן התינוקות [illegible] כסף [illegible] אותן
[illegible] ועושין [illegible]
[illegible] שמואל באסקונדרי
[illegible] משחקים [illegible] של שמועה
[illegible] בריינ' וכן פי' ההוא
[illegible]
[illegible] אסקונדרי
[illegible] **אסקלה** [illegible]
[illegible] איסקרי.
אסקריטון [illegible]
[illegible]
[illegible] איספריקון [illegible] קרוסטולי.
איסקריסאין [illegible]
איסקרוטא [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
אסקורדא [illegible]
[illegible]
אסקרפ' [illegible] הקידושין [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] חשים [illegible]

ענ"א אסקוטלא

ענ' ועיין מיד כתוס'

ענ' ועתה ישראל מה ה' שואל מ'

ענ' [illegible]

ענ' טבלא

בגמה

אא בלשון רשה · כלומ׳ יהי רצון שירבו רשותם לחבריה
כמו שאני חוגגת מהן כחתיכות של [illegible]
השטן מנהר · **אפי** כמו דסוכה פה אל
תפלה הערבי בגמ׳ א״ר ראובן אין אדם יכול
לשלות על אופי של דוד · פעמ׳ קורא עצמו מלך
ופעמ׳ קורא עצמו עני · וכל זה בויקרא באמור
כמו קחו [illegible] · פי׳ אופי עיקרו ויש אומ׳ אופי
בנקרא כמו זה שורש של דקלים · וכן אופתא
ד׳ [illegible] הגזול בגמ׳ ר׳ יהודה · ואימא אופתא
כמות [illegible] שהיא פרס · והוי כמות ועומד
חוץ · ובלע״ז [illegible] · ובגמ׳ דהריאה באילן פרת
דדמיא לאופתא פוריתא · דאמ׳ פתיא כאופתא
פי׳ פתיא קשה כדכת׳ אנשים ריקים ופוחזים ·
ארכא דאמ׳ נפחא כאופתא כפחוה מחול · אורתא
דאמ׳ רשיעא כלומ׳ חלקה · כלומ׳ קמש כאשר
הקיד כשאומרין אותו · [illegible] גרי גדול אור
הושעיה [illegible] זו שהיא יודעת אומן של זה
יודעין מהו מבקש [illegible] יודעין היאך הוא
מחכבין · [illegible] אותו דשמו · **אפדנא**
[illegible] דרבא [illegible] דאבר ·
ובר׳ גמ׳ דמי שחפר [illegible] בין זה אפדנא
מקבל קבולי [illegible] קמ׳ בגמ׳ דחברי
[illegible] נחמן [illegible] ואילן
[illegible] ובלשון [illegible] אל
[illegible] סועה [illegible]
[illegible] · **אפודת** עמכה זהביך תיפהר
[illegible] כענין של ונשם גרעין
[illegible] · **אפזוזם**
[illegible] עקרה בירו · **אפזים**
[illegible] ראשון · **אפזים**
[illegible] ויורדים בן
[illegible] קונים מן סונטין
[illegible] מן האשתכר
בן · **אפזויקן** בר׳ גמ׳ דמקום שנהגו
[illegible] רואם [illegible] ברכה לנו מגאר
טעמ׳ כין דעייש [illegible] ביה עינא ·
פי׳ כפתיהו · **אפטרא** כמו דבחודש הזה
[illegible] שנשבה בין [illegible] לסדין בין
כך אמ׳ הקב״ה היו מושר [illegible] תורה של
כוס הזה באו [illegible] דבחדש [illegible] בעיני הזה
[illegible] רב פר׳ [illegible] והקולנסמגב
אפטרא [illegible] ובלעז פטורי ארבא ·
אפטרופום [illegible] תגשר אירן
אפיטרופיא דבבקין לקריאתה · ובפסח בס׳ האשה

וזהו מבואר · [illegible] מבהישיש לאדם ברגלו
ומשימין עליו מלח שאינה יוצאת לרפואה · כדתנן
ויוצאין במלח שעל המכה · **אסתלוקנית**
בס׳ לא יחמור בגמ׳ דמרחיקין מי רגלים · לא קשיא
הא במלח סדומית · הא במלח איסתרוקנית ובס׳
משילין בגמ׳ דוכן האשה · פי׳ סדומית ואיסתרוקנית
מקומות הן · ומלח סדומית אינו נפסק במים עד
שישחק · וכל הקומץ רבה שהלא לא תשביתו מלח
הכי מלח שאינה שורפת · ואי זו זו מלח סדומית
מנין שאם לא מצא מלח סדומית שהביא · יביא
מלח אסתרוקנית · הל׳ הקריב · **קליק פסון**
משכא
אחל פיור **אפא**
דאפא דברא · כליוס הכהן בגמ׳ מי שנשכו · ובס׳ יוסף
פרא דכבא קמ׳ צבוע זו אפא · פי׳ מסורקיה דר׳
שמעין נפרזא וצבוע תרוייהו אפא נינהו · מר
נפרזא שם נקבה · וצבוע שם הזכר · גיא צבועים ·
תרג׳ מישר אפעיה · **אפעה** מולד לע׳ שנה ·
וכנגדו באילן חרוב בפ׳ א בכורות · **אף** במנחות
כס׳ גמ׳ דשרט סלחם · מורדת בשר ודם מסיתא
חבירו לדרכי חיים מדרכי מיתה · והקב״ה מסית
את האדם מדרכי מיתה לדרכי חיים · שנ׳ ואף
הסיתך מפי צר · מגיהנם שפיה צר · שיהא עשנה
צבור [illegible] שפתי צר [illegible]
[illegible] לא הוכן
[illegible] ונעים
[illegible] שולחנך
הרבה · [illegible] מלא
דשן · **אפוד** [illegible]
אפוד בת בכי [illegible]
[illegible]
[illegible] שנויים ·
[illegible]
[illegible] עבדין
כל [illegible]
הא [illegible] כל
אלהות [illegible]
שווה **אף** [illegible] שגרא
לה [illegible]
בגיטין [illegible] אוכלה
ונתן [illegible] לא תלך
בעין [illegible] משלשה
[illegible] של
[illegible] של
אותה [illegible] בנהרא ·

שנ׳ עשית כמו [illegible] ואל כמו שב
שנ׳ מלח סדומית ואיסתרוקנית [illegible]
עשיון אופי של דוד
שנ׳ [illegible] שחיטה
שנ׳ צבוע ונפרזא
שנ׳ וספי גורגרנין ונעלהם
שנ׳ ואף הסיתך מפי צר
שנ׳ מנשה בן חזקיה
שנ׳ עולים ויורדים בו
שנ׳ [illegible] ובישרתו
שנ׳ [illegible]

דשתי פרשיות בס' הקומץ רבה הא דעבידא כי
סיכתא יהא דעבידא כי אסורא · ובר' דפ' האומ'
משקלי עלי בערכין אר' פפא הא היא אסתוורא עד
ארעא נחית · פי' אסתורא הוא עצם היורד מן השוק
על העקב עד ארעא נחית · כלומ' לא מיפסיק בעקב
ויש מפרשין איסתוורא גבוהא עד ארעא נחית
ואין בו טפוף עד סוף העקב · פי' הא דעבידא
כאיסתוורא כעין השוק עם פיסת הרגל שחציה
זקופה וחציה שכובה · כאשורן אחזה רגלי · יתרג'
באיסתוורא אחדת רגלי ·

איסתלגיות

של מלאכי חבלה · והכסופית שהיא רוח רעה
יושבין ושומרין לאדם · מהי ועבור על אחת מהן
ויכשל · בס' גמ' דג' שאכלו ·

(margin: שכל ימי עני רעים ופירושו)

(margin: הכסופית שהיא רוח רעה)

אסתנא

בס' הרואה בגמ' דעל ההרים אימתי מיתחזי
רקיע בטהרתה · אמ' עולא בזמן דאין מטרא כל ליליא
[illegible] · ובצפרא אתי אסתנא ומגלא להו לשמיא ·
ובהלכ' ההדר עם הנכרי עריבתא הל' צילותא
כיומא דאוסתנא · ובמגלה בס' בני העיר בגמ'
דעוד' אר' יהודה בית הכנסת האי דקאי עילוין
לבי כנשתא לאו משום מטרא אלא משום דבשא
צלותא כיומא דאסתנא · ובפ' כל כתבי הקודש
בגמ' דמצילין תיק הספר · איכא בינייהו דמנח
אסתורא דדהבה · או נמי יומא דאסתנא ·
ובכתובות בס' האשה שנתאלמנה עדיה בצד אסתן
ואסר · ובס' ט' הקידושין בגמ' חביב הלל אומ'
כמעשה היינו דר' חנינא דאמ' עדיה בצד אסתן
ואסר · ובב' יש אחלין דהוא' זה כתב [illegible] לאו
היינו דר' חנינא דאמ' עדיה בצד אסתן ואוסר
פי' עדים הללו בצד צפון ואוסר פי' יומא
דאסתנא יום שמנשבת רוח צפונית · ולד' רוחות
יש להן שמות · רוח מזרחית שותא · שין במה
מדליקין · רוח מערבית מערבא שין [illegible]
רוח צפונית אסתנא · רוח דרומית שרא שיב' ·
כמו שיב' פי' הערל [illegible] גיטין סוף [illegible] מתכוון
[illegible] תרגו' מן צפונא איסתנא [illegible]

(margin: פי' שולחן תרג' פתורא)

(margin: שג' ד' שמות של ד' רוחות בלשון התלמוד)

איסתנים

בס' ב' ברכות · אינו
[illegible] של בני אדם איסתנים אני · ובפ' אמ' להן
הממונה · ובס' גמ' ד[illegible] ·

מעשה

בא ששתה מים [illegible] להלמידין [illegible] מהן
[illegible] אסתנים היה ומת [illegible]
שעה [illegible] אדם מים [illegible] להלמידין
[illegible] שנאמ' [illegible] שחה בגמ' [illegible]

ר' ינאי אמ' כל ימי עני רעים זה איסתנים וטוב
לב משתה תמיד זה שדעתו יפה · ובב' ערב פסח
בגמ' דסמוך למנחה ולא הואר' שיתא איסתנים
הוה · ובס' המקנא לאשתו בגמ' דוכן לעניי' הטובה
כלום אתה איסתנים יותר מפרעה · ובגמ' דר' שבנה
דחלק ק' ינאי אומ' כל ימי עני רעים זה איסתנים
ובב' רב פר' כא' ויברך אלהים מפני איסתנים פי'
אדם שיש לו נפש רעה · ואינה מקבלת כל דבר
מאוס קורין לו איסתנים ·

אלתנר

שבקן דאסתכר · בקמייתא דפ' שור שנגח בגמ'
דשור של פקח פי' חליתי מן השאלה · כגון
איסתנים אני שהוא כל יום חולה · ויש שהן לועגין
ההינס להנה אבוך חולה · פי' איסתנים · ויש לומר
אסורטוס ·

(margin: עונ' בלשון יוני איסתנים סוף חולה)

אסתנדרא

דמישור ברכות
דר' יוחנן · ובס' הזורק בגמ' דהוה במזרח · ההוא
גיטא דהוה כתיב ביה לשום אסתנדרא דכשר ·
פי' שלטון שלאותה העיר ·

אסתקר

בפר' אלו בגמ' דהכונסין דעיניה חזותיה · אסתקף פרח
רוחיה ·

אסתקטרין

בונין חב' כר' והוא אשקיט
וראשית שמשה משחור' יהודה בר יחזקאל אמ' זה
שמן אסתקין · פ' אנהבמקין · פ' קסכתון ·

אסתרא

בס' גמ' דהשולח פי' דאמ' ליה
חבריה אסתרא מאה מנה יהיבנא לך · יהיב ליה
מאה ומעי דהפוס לשון אחרת אסתרא · יהיב ליה
אסתרא סלע קטן דהוו פלגי דזוזא · ובב' ט' דקידושין
בגמ' דכסף [illegible] שמאי אומ' [illegible] ר' זורי שא
מאי סלע פלגא דזוזא דעביד אינשי דקרו לפריד
לפלגא דזוזא איסתירא · וזו ההלכה כולה בפ' יש
בכור לנחלה בגמ' דה' סלעים שלבן פי' סלע זו
פלגא דזוזא דקרו איינשי לפלגא דזוזא ובגון איסתירא
דהיינו סלע והוי סלע הוי [illegible] כאיסר [illegible] האי
כסלע דאורייתא · ובזו הלכה יש אומ' איסתרא
פי' כורסיא שלאותו מקום שהן קלפי · פ' אחר
כורסיא הוא כסרסיה ששעשין בו כל סחורה · וכס'
מי שהיה נשוי בגמ' דוכן ג' אמ' נחמן אמ' אבוה בר
אבוה המדירו זוזי חודתי שלא שכבו יותר על
קרן שלהן שלא נתחלפו מעותיהן רעים בחדשים
וטובים · פי' [illegible] כלו' [illegible] מעותיו שנתחלפו
[illegible] מושהכרי יותר על קרן חולין באמצע זמן
[illegible] שהיו מעותיו שהטילו טובים ועשו מהן סחורה
והמדירו שלא לקחו מן הסחורה אלא כשיעור רעים
בחשבון הטובים שנתנו אסתירא דעצאתא

זעה

של מעבר של מעלה גירדא של מטה **אפנני**
פי' בהעלותך בא המלך לפנים במדינה ויצאו והבו
לאפנוי שלו ובואתחנן כי הדבר ויצא מן השמור
והן הולכין לאפנוי שלא ישבן הנשאות מן השלמים
השמועך וג' פי' עשין מחנה הגוי **אפס** בל
גמ' דיש נוחלין **אפוסקותא** בבר' רפ"ע
והרפשמוע לבן איעזר סגולהיה ובה בה ויקח
העבד עשרה גמ' זה שהוא אוהבו של בת על אחת
כמה וכמה ובין דלא חמא אטסקותיה ויחבק לו
פי' אפוסטיקיותיה בלשון אפליצא **אפסניא**
בסנהדרין בא כהן גדול וכסף וזהב לא ירבה לו מאד
לא כדי ליתן אפסניא ובר' גמ' ד' כהן גדול אין מושיבין
לא מלך ולא כהן גדול בעיבור השנה מלך משום אפסניא
כהן גדול משום צינה פי' ההוצאה שנותן לחיילותיו בכל
חדש בחדש הוא נוטל המס בשנה ומעבר לכן
חדש בחדש ואם יוסיפו חדש צריך ליתן להם שכר
לכך דוחה העיבור כהן גדול אם עשו מרחשון
תשרי מפני מה הרין הצינה שהוא [illegible] ירחא
אזיל ובמרחשון לעולם מרויה ואלו שנקבעו כסדרם
תשרי ובלשון יון קורין להוצאה אפסניא **אפסנתין**
בעו' [illegible] מעמידין בהן והחומץ של גוים [illegible]
יהושע [illegible] בין משום [illegible]
[illegible] ובל [illegible] חד [illegible]
[illegible] בארץ כל לשנה והוא [illegible] **אפסר**
בל כמה בהמה יוצאה [illegible]
בגמ' [illegible] שיש לה אחריות [illegible]
דארעא הוא פי' רסן ובלשון [illegible]
לא שנו [illegible] דבכורות **אפיפסן** [illegible]
[illegible] ככל [illegible]
[illegible] מחרס [illegible]
שעשה [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
פי' אפיפורין [illegible] וחיותיו של
[illegible] מרובע [illegible]
וכשורה [illegible]
[illegible] הספרים [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] הדום רגלי

וכן יש לפני תיבת ספר תורה וזה שם עמד באורך פירקין
גפירקסותא הן האפיפורין ובל' יון קורין לכסא שתחת
רגלי המלכים אפיפורין **אפיפורות** בכתוב
בלא זמן ערים המדלה את הגבן על [illegible] ספירות
פירא [illegible] שעושה [illegible] הרבה [illegible]
אפופסין [illegible] עורם פי' [illegible]
[illegible] של עצמן [illegible]
את האפופסין [illegible]
את [illegible] ובכל [illegible] ומשה היה
רועה ולא עוד אלא שנטלו האפופסין [illegible]
צריך לא איוסיף [illegible] ובר' וידבר יי' אל משה
במדבר פי' יהד פיס שבו [illegible] להקריב
ונתן להן אפופסין והגורם חרוב יחרבן א"ר אבא בר
כהנא בשם ר' יוחנן מחורב יחרבן שנטלו אפופסין
מאשם ומושלה ישר' [illegible] בקשת [illegible]
אפופסין [illegible] יי' אלהי הרוחות משה נטל [illegible]
[illegible] הדברים [illegible]
והוציא [illegible] אפופסין [illegible]
והוא [illegible] אפופסין
אם לא יגיד [illegible]
[illegible] במדבר סיני [illegible]
אפופסין [illegible]
הרשע [illegible] אפופסין מתוך [illegible]
[illegible] אפופסין [illegible] **אפץ**
[illegible] חנניה [illegible]
[illegible] זה [illegible]
[illegible] השערות [illegible]
[illegible] בדאפיינן
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] וספוקה
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] **אפיקטפיזין**
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

עי' וקסטנא גורדא בתערא
עי' אטער סגולה
עי' ד' שמרחין בטף
עי' הל' קידוש החדש
פירוש והגהות חרוב יחרבן יפה מומ'
עי' הל' כלי מקדש כל עניים
עי' הל' כלי שבת וגב בשם שבר
עי' עי' אהן אטונה
עי' ותחת רגבין כ' לבנה הסביר
עין מסלאיך באות' זיד סר' רר' אשר רישה
עי' והארץ הדום רגלי

יוס' שמחתו עליו אפטורפוס אין אפטורפוס לעריות
פס' מי שהיה כתובות פר' אפי' חסיר שבחסידים אין
מוסרין אותו אפטורפוס לעריות תרג' ירו' ומשה פסקה
ויפקד מקידים אפטורפין בכל ארעא שהיה שר
ביתו אפטורפס אב ילדים בלשון יון פרעוה
וכן בלשון אב פטריאטין **אפטין** פס' פל א"ב
טורי בגמ' בודגים בזמן הסולתנית והאפיין **אפפח**
חמ' עיוש ואספריא [illegible] יהושע [illegible] ישרא' הר
ואפכי **אפכי** [illegible] פר כב והי' [illegible]
[illegible] והיה [illegible] ירושלם אמ' להם עוד [illegible]
שמחה שבו בימי כלו ישראל איפכי על עונותיהם
דא' שמואל בר נחמני אפכי גדולה [illegible] כל
עונותם ביום שחרב בית המקדש [illegible]
בת ציון וג' וכל זה העטין במגלת איכה בעונותם עונך
ובויך רב בויהי בסמך ולזקני ישראל בוכי ימוך
במ' אשרי משכיל אל דל בשם ר' יוחנן בר חנינא
אמ' כב' מפורש בה [illegible] אשרי [illegible]
נטל איתמר לא זה [illegible] אשרי משכיל
אל דל ביום רעה ימלטהו ואין יום רעה אלא דינה של
גיהנם של [illegible] רעה [illegible]
ואומ' אשרי [illegible] קוסין למצוה
כלומ' מחל להם עונותיהם
אפכות
[illegible] שהיה [illegible]
באר [illegible]
[illegible] להוסיף [illegible]
לישראל נזהרו במצות [illegible]
דבר [illegible] עפר [illegible]
אפל [illegible] בחרפי [illegible]
[illegible] דהוו [illegible] בגמ' [illegible]
אפל [illegible] אחרין בם [illegible]
פיר' חדר [illegible] ודבם [illegible]
אל הגמל **אפליון** [illegible]
בתי [illegible] יושבין [illegible]
ועולם [illegible] הלכן בן באורה
שעה [illegible]
לארץ והרעד **אפליון** [illegible]
הקודש בגמ' [illegible]
אפליגת [illegible] שאכלן
ובבר [illegible]
אפמא [illegible]
[illegible] באיפומא [illegible] המונחא [illegible]
דפריש [illegible]

וכל אילן טוף בגמ' דכפרחיון הגג והוא אדיון דאמר
לה לחבירא חולשא מאיסורא כל מאיגרא לארעא
פיר' [illegible] בתוך הבית פתוחה לגג והוא
לול כלשון הקו' פיר' [illegible] דהוה סלקין בסולמא תיבה
עולה אותה העדה על הגג ובגג היה לול ויוצאות
הלול ויוצאות מן האויר לגגיות עכשיו עכביה
בפתחה מגג טפח אותו לקמיה דרבא ור' יוסף ושארו
לה להשב עלה
אפמיא אריסטון הביא
בכורים מאפמיא כמ' חלה ובראש' דר' יוחנן
להסתאר [illegible] עד היכן [illegible] תחות הבא
תרגו' אפמיא הוין תרג' ירו' שפם אפמיא וירד
הגבול משפם מחוץ עינן שפמה **אפומפיא**
כיצד היין המוס עשוין לישראל כחומה ידרש ר'
יוחנן [illegible] שרח [illegible]
המן [illegible] הוו [illegible] [illegible]
[illegible] מרוות
אפנדה בגמ'
הרואה [illegible] אדם [illegible] ס"ף
כלי לבוש שהוא חלוק קטן ויש בו מקומות הרבה
תפורין ונותנין שם דבר המצורע לכן וראויה
בשבת בגמ' המצפע בין [illegible] ויש
[illegible] והיו [illegible] **אופנים**
בם [illegible] ואופנים
אפנים בפנים
בם [illegible] ולן בפרס [illegible]
[illegible]
מין ירק [illegible]
[illegible]
[illegible] שהל
[illegible] יוסי ר'
[illegible] בבטל
יוס' [illegible] חמץ
[illegible]
חלקים **אפקרסות** ביה [illegible] בירה
[illegible]
[illegible] יפה
[illegible]
אפקרסין [illegible]
[illegible]
[illegible] מחד
[illegible] טרא
[illegible] אומר
[illegible] בפני
[illegible] דסמך ואמרו [illegible]
אבוי ורבא [illegible]
מפוס דהוה עליה אכנתא [illegible] פנים

שלמונשו

עיו' תמ' עונך בת ציון
עיו' ביום רעה ימ' יו'
עיו' הל' מה ש' בהל' בדרות
עיו' ... ובמן
שמשנית הסכל שיבה בעולם
עיו' הל' דעות
שלוו וחוסם ... כיצד היין
עיו' הע' והלוה

ובלע' פרומה· **אפריון** בפ"א דסוטה בגמ' יום
לשון הטובה· הושיבה באפריון ואהרן ומרים
מרקדין· פי' מטות שנושאין בהן הגלות: **אפרכי**
אפרכי שבזה למעלה מאיפרכי שבזה בר"ה דשבוע
אחד למלך יוצא ואפרכוס נכנס בר"ה דפסח' ובבר'
רבה פ' נעשה אדם בצלמו· למלך ואפרכוס בקרובין
ובלע' כאאס בחקות מלך ששלח איפרכון ש"ע· מר
מפסיק לאיפרכון צרכין אנשי מדינה אמ' הקב"ה
איפרכין שלהם לבם והן מפסיקין לבם· יגי ובאר שני
בבל' רב בר לך לך איפרכיא של **איפרכיא**
ובלע' בר וידבר כתוב כתובה באיזו שנה· באיזו
חדש· בכמה בחדש· באיזו איפרכיא· בעופה גמר'
אפרסמון תרג' ירו' ושם איפרכוו והון
בב"במה מדליקין בגמ' דהחלב מבושל [illegible] מא
במשחא דאפרסמא לכורמים· תנו ר' יוסף אילן
מלקטי אפרסמון מעין גדי ועד רמתא· ונגבים שו
חלבון ורוק ובפ' במה אשה בגמ' דלא תצא· ובראליהם
המכסה שהן מטילות מור ואפרסמון· ובפ"ג דע"ז
להן המונה לא למדוד אפרסמון אומ' לו המוכר
עד שאמדוד לך· ובפ"ג דסדר תעניות האיך הדם
אסאי עץ שמן אפרסמא· ובפ' כצד מברכין והוא
על המוגמר· מישחא דאפרסמא מברכין עליה
שמן ערב· ובר"ג דפ"אם אינן מכירין אותן ורוק
ובפ' המוכר את הספינה בגמ' דסמך הקונה שני אילנות
ובפ' אין מעמידין בגמ' דהנותן אגרת יין ישן ומים
צלולין ואפרסמון· ובחלק בגמ' דאנשי סדום נותני
עיניהן בבעלי ממון ומפקידין אצלן אפרסמון ומניחין
אותו בבית גנזיהן ולערב באין וחותרין את בתיהן
והיו מריחין ככלב· שנא' ישובו לערב יהמו ככלב
ובבר' רב' פ' כה פי' רבה רעת הג' היה מביא אפרסמון
ושף באבן ובא בלילה וחותרו פי' שמן אפרסמון
הוא צרי ואינו שלוקטים [illegible] נלקט הרג
שעף וקטף ואומרי הברי [illegible] שרף [illegible] הקטף
לעת שרף שלוקטין שהוא עף ושם מעמידין כנגד
הנר· אבל שמרחין סביב הוא עף ובא הנר ודולקת
ויש מטר בורכאן [illegible] ויש שממנו יוצא שמן
בר' כלאים האפרסקין והשקדים: **אפרסק**
ובל' מעש רות ובפ' כירה בגמ' מטלטלין נר
אפריקי בס' גמ' דמס' המוכר בעירוב דאמר
למדינת אפריקי [illegible] תרג' ירו' [illegible]
עמרן [illegible]
בפ"א דסוטה בגמ' דוק [illegible] הטובה
אפריז

דוד נמי מהדרים אתי דרה והנות עזובה וכול ובר'
יוג' רבה [illegible] יקיר [illegible] פינחס עטרה נתעטר אפרים
ממרים מבני יעקב בשעה שנפטר לו אפרים ראש
השבטו ראש ירה ומשלו שבטו יהא [illegible] שטרך
בן תוחן בן [illegible] ירבעם בן נבט איש אפרתי
[illegible] אפרתי: **אפשוט** [illegible] בן עמרם
בס' גמ' דר' יוחנן פי' [illegible] **אפותא**
בס' [illegible] הברטס [illegible] שחלקו לשנים מאי
עליה אפתא ובר"א דהמוכר את הבית [illegible]
[illegible] ר' יוסף [illegible] רחוק
[illegible] חדר שחלקו לשנים מאי עליה אפתא· ביה
שהוא סתום לחצר השותפין חולקין לשנים [illegible]
גובה הבית שנעשה כמין אפתא· פי' [illegible] אותן
אפתא הוא שמקרין [illegible] הבית תחת הקירוי
מעלה [illegible] ומשתמשין בו פי' [illegible]
כגון גזוזטרא שאחורי הכותל [illegible] לבית והוא כעין
חוציע שהוא סביב בית המק' וזה של [illegible] חלון
[illegible] משתמשין בהן [illegible] **אפתא**
בריך [illegible] דהאי אפתא בס' ט"ע [illegible]
[illegible] **אפותא** בס' אין מעמידין בגמ'
דבת ישראל [illegible] אפותא וקטלה
מרק [illegible] אופתא בס' גמ' דסדר תעניות
דרמתא לאופתא [illegible]
אופתא [illegible] בס' אין מעמידין [illegible]
אפתק [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
אפתק בס' השולח [illegible]
[illegible] ובפ"א [illegible] דיופטי
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
אולפין [illegible]
[illegible]

ור״י פי׳ הר״ג ור״ש יפה שו׳ **אפקלין** [illegible]

ארה״ג יודעי׳ לא שוה שהכנס [illegible]

והיתה סבורה [illegible] מוירין [illegible] שוה

אפקלין ובלשון [illegible] כוון שראתה [illegible] בדברי

[illegible] שהיא קובלת את בנה לדיין [illegible]

דדייני במרזבתא ובמלגי דוחלה [illegible]

מרזבתא היא מרזבתא [illegible] אפקילין [illegible]

אחד [illegible] מרזבתא [illegible] **אפקלוטין**

במגילת [illegible] **אפיקומיא** [illegible]

מעברין בגמ׳ [illegible] מודדין [illegible]

[illegible] **אפיקימון**

[illegible] מפטירין אחר הפסח אפיקומן פי׳

[illegible] עושין סלוק לסעודה [illegible]

מגדים [illegible] כל הסעודות [illegible] בגמ׳ א״ר יוחנן

[illegible] וכן [illegible] בתוספת פסחים

אפיקורין [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] **אפיקירוס**

[illegible] זה [illegible] חכמים

[illegible] חבירו [illegible]

[illegible] **אפיקורוס** [illegible]

[illegible]

אפיקירוס [illegible] **אפיקרסין**

[illegible]

[illegible]

[illegible]

אפיקרשין [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] ואפיקרסין [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] **אפיקרסין** [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] **אפיקותא**

[illegible]

וכה [illegible] בגמ׳ [illegible] פי׳ ראש [illegible]

בן [illegible] הרבה [illegible]

[illegible] הר״ג [illegible]

[illegible] **אפר** [illegible]

[illegible] כה פי׳ סדר [illegible]

[illegible] זה אפר

[illegible] בגמ׳ [illegible]

[illegible] אסור [illegible]

אפר [illegible] פי׳ [illegible]

[illegible] פי׳ אפר [illegible]

[illegible]

[illegible] [illegible]

אפר [illegible] **אפר** [illegible]

[illegible]

[illegible] וכה גמ׳ [illegible]

[illegible] בגמ׳ [illegible] בו חמץ [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] **אפרגויאה** [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] **אפקר** [illegible]

[illegible]

אפרקסין [illegible]

[illegible] **אפרהנג**

[illegible]

[illegible]

[illegible] **אפרחורן** [illegible]

[illegible]

[illegible] **אפרוזא** [illegible]

[illegible] **אפרווה**

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] **אפרון** [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

דאמר כת' ויהי לשלמה ארבעים אורות סוסים [illegible]
לשלמה ארבעת אלפים סוסים הא כיצד [illegible]
[illegible] היו [illegible] סוסים

אינגאן [illegible]

[illegible]

איצטרוני [illegible]

לחבורת [illegible] מהן [illegible] מהן
[illegible]

אוצטרויר איצטרו

[illegible] דרא
[illegible] חרבן
[illegible]

אצטרפיה [illegible]

[illegible]

אצטו [illegible]

[illegible]

אצטר [illegible]

[illegible]

קליון פליון

אוכלפיון [illegible]

דאין [illegible] שליטן [illegible]
[illegible] דברי סדום הן [illegible]
[illegible] גדול [illegible]
[illegible]

אקון [illegible]

[illegible]

אקורם [illegible]

[illegible]

אקוונוס [illegible]

[illegible] הים הגדול [illegible]

אקליבוקוסא [illegible] **אקלידא**

אקלריטה [illegible]

[illegible]

אקן [illegible]

[illegible]

אקן [illegible]

[illegible]

אקליפין [illegible]

[illegible]

אקאם [illegible]

[illegible]

ש"א [illegible] אורות סוסים

ע"ב [illegible]

ע"ב [illegible]

ע"ב [illegible]

דיוקנין

ע"ב [illegible]

ע"ב [illegible]

ע"ב [illegible]

את אשתו לדבר מצוה שלא יצא ברגלים חוצה. פי׳
לצאת ובשלהי היוצא מבי׳ ר׳ וכן בן רגלה כרע של׳
כלומ׳ כל פי׳ שיצא לאשתו וכריחיה שלא כרצונה
חוצה וכן גם כלא לצאת נפש לא טוב נפש היוצאת מבינייהן
לא יהא הגון שאין החס דשגב איציצא מדקי׳ כפ׳
אין עומדין בגמ׳ אמ׳ נמי וכפ׳ אחרון דיבמות בגמ׳
דיבגל לבוש וכפ׳ חבית בגמ׳ איכא ביניהו
דאתי בתר איציצן וכפ׳ הני מיל׳ מוהכלי אגב
איציצא כס׳ גמ׳ דפ״ג דמעשרין וכפ׳ המפקיד בגמ׳
ויעשו לו שהות לין איכא בינהו משום איציצא
פי׳ איציצא אגב איציצא מזקי אגב שדורין
המשים זה מזה מתגבר שיש להן מושכין׳

אצא כפ׳ אמה עזולת בגמ׳ שהייה
דרגלא אצף דהוה ביה איצא מוירי זוזי חריפי׳
פי׳ אעג דהוה ביה איצא הפסד דברגלא מוכרין
פירו׳ עלמא שכר זוזי חריפי דברגל מצוויה הוצאה
ומזונות בזול לקח מעשר יומות השנה אמה
שמתה מתכירת השכר משתכר בזוזי חריפי׳
דיקח מזונות בזול זה כי המורה של מגנאצה׳
פי׳ לא מפי המורה איצא שמרים זוזי חריפי דמאן
דאיתלה זוזי גרישי וחשיב מפיק להו כולה שתא
וזוזי טאבי מצנעלה לריגלא׳

אצא דסכר ברפואות דמי שאחז וסימניך איצא דטיבא
כהרא פי׳ איצא עשב כשגדל למהר יסכר הנהר
בעלה שלו׳

אציץ בהגדה דמגלה
שקלו אסיצא דבית הכסא ושדיא לה ארישיה׳
וכפ׳ פי׳ שמה בגמ׳ דאם אמרה רצו מה הנית לי
בנפ׳ ל׳ פטאאם אמ׳ איציצא דהרסנא פי׳ אציץ
ועציץ וגסטרא אחד הן ופי׳ בנ׳ גימל׳

אצבע בר׳ גמ׳ דכ״ב מעברין אמ׳
רבא ואין כי אצבע בקירא למברא. פי׳ אוצבעתא׳
פי׳ כאצבע בקירא קרושה שלא יכנס בה. אמ׳
אשי ולמיחו באצבעתא בביתא של באצבע
שישים אדם בתוך אצבעו לו מהרה׳ פי׳
באצבעתא בקיומ׳ר קירא רכב׳ שכשמניח
אצבעו בתוכו עושה גומא וכשמגביהו מפעפע
ועולה ולשכבה באצבעתא בבזרא׳ פי׳ כמו
ששוקע באצבעו באריגתא כגון חרדל וכוצא בו׳
נראה כאילו שנשה גומא וכאשר מירים אצבעו
חוזרת ומתמלאת הגומא מיד׳ פי׳ כסברתא
בגומא לגמרא כמו היתר בכותל שאינו לו
לסעלה ולא להוריד כך אף בגמרא׳ פ״א

כמו שצריכין להכניס היתד בכותל שאין בו נקב׳
בבכורות כפ׳ גמ׳ דפ׳ מומין אילו נקב לא ישלם
נגשה שמא ישא מבינייתן אוצבעתא׳ בנדה פ׳ יוצא
דופן מחות פג׳ כגון אצבע בעין פי׳ הכא עבר
נערה פחותה מבת ג׳ שנים אינו חייב כנס שהוא
כאדם נותן אצבע בעין דומה׳ עין מדמעת
וחוזרת ומדמעת׳ אף זה שמוציא בתולין חוזרין
ובאין בתוך ג׳ שנים אחרים׳ ולא הוייה באותו בשה׳
בגמ׳ דכתובות וכפ׳ דמנחות בגמ׳ שאמרו ר׳
הקומץ׳ זו זרת׳ זו קמיצה׳ זו אמה׳ זו אצבע׳ זו גודל׳
פי׳ זו זרת אצבע קטנה שמה זרה למ׳ דוד ממנו׳
ועד גודל למדידת החשן כדכ׳ בזה זרת ארכו
וזרת ארכו׳ זו קמיצה של מעלה מן הזרת היה
קומץ מן המנחה וכו׳ בהמיד בפ״א היה מספרין
הפריש את הריאה מן הכבד ואצבע הכבד מן
הכבד פי׳ הוא יותרת הכבד׳ כפ׳ ערב פסח
בגמ׳ ואפי׳ פי׳ התמחוי ואי בעית אימא באמה
לפי שאין כל האצבעות שוות׳ בר׳ גמ׳ דתינוקת
והבודק עצמה בביאה ראשונה של בעל שלו׳ שני׳
לפי שאין כל האצבעות שוות׳ פי׳ אבר שלאיש׳

אצוא כפ׳ כל שעה בגמ׳ ואילו ירקות חרחבינא
אמרי ריש לקיש אצוא דדיקלא׳ וכפ׳ גמ׳ דעושין פסין
מאי עורקבלין אמר ריש לקיש אצוותא חרצוותא׳
פי׳ הן ירקות שיוצאין בהן בפסח׳ שיוצאין סביבות
הדקל׳ ר׳ האי גאון ז״ל פי׳ צמח עבה למאד׳ ויש
בו כמו ראשי המחטים ומחרז׳ פ״א אצותא׳

אצן בפסו׳ דהי׳ בשלח לאעזר בי״ר שמעון
אזל לגבי׳ ר׳ שמעון בר יוסי בן לקוניא׳ בכנס
ליה חד תור ואפא ליה חדא אצן דפיתתא ופתח ליה
ליה חד כוב דחמר׳ פי׳ אצן דפיתתא קיטורא
דלחם בלעז׳ בלו׳ תכר מלא׳ אצו כמו הצברים
הפיתא׳

אצטבלאות בעירובין בפ׳ עושין
פסין בגמ׳ רלא׳ לעולם אימא עבטע רוכב הרי הוא
כחמר ומוהר׳ א״ר יהודה אמ׳ אבימי והן ששין
אנטבלאות אצטבלאות׳ הר׳ שורות שורות ההיא
כחמר׳ דאין מונעין אותו דריסת הרגל דהא יכול
להלך בין האילנות הוי כמו שנזרע ואסור׳ פ״א
עיקר המילה אורות סוסים הם בל״ש יון ופי׳ כי
נוטעין האילנות זה בצד זה כגון העמדת סוסים
בתוך אורוותן זה בצד זה׳ ומסיקנא אצל דאינה
עשויה מצטבלאות מותר כר׳ יוחנן׳ ובסנהדרין
בפ׳ כהן גדול בגמ׳ דלא ירבה לו סוסים׳ ר׳ יהודה

דאמרה

ענ׳ תשלום ישאל שמא ישא מבינייהן אוצבעתא
ענ׳ גם כלא דעתה נפש לא טוב וחוש
ענ׳ דוכהר׳ במחבר את ג׳ פסלה כי בעלה כנגד דיארבה ולא באו מארדד כמו שאמר בהר מסורי בשה וכמו נשים
ענ׳ אצבע כלומ׳ מילה ואבר כלומ׳ מילה כמו שאמ׳ בע׳ אבר שהיש כלומ׳ מילה
ענ׳ אציץ וגסטרא אחד
ענ׳ קירא פירוש רכב

פי׳ שם אוס

אלא בגמ' דשרו אשה לבעלה
וכן המוכרת שדה בגמ' קנה בעלה מ"ל אורה
מוקמי אליבא דר"מ הא כר"י
אלא יביא אורה לבית ד' כגון דבבא לקמן
בגמ' דמכרט בתשלומי נזקין מ"ל השתלף שמירה
בלם בדבה וכבר פרעו כל אחד ואחד ע"ש
אלמא בחזקת שבעין הם ואינו חוזר לגבות
בבבא ד' דיהו לאחרה מובטיא מ"ל אורה עז'
אלא בפ' אלו מגלחין מתני' אין הולכין
ביום ד' הראשון מפני הראשון ע"ש
ומ"ל דאמרי' שמע מינה מתנה מפריחי' ונשמ' שמעתי'
שובכין ומהגמין חציבין בהן ונשם שבשבי שמשתין
בהן ונשם שלבני אדם שחרים כדי שישמדו שם
ויצאו אותן ויהיו כנגדן ואעפ"י כן עוברין
אלא שאסר לעשות כן מטעם דרס שלא
אלא בפ' בשבת לא יצא
החויט ומן גרדי באיזה שבאזנו ובפ' המוצא י"ל
דעור כדי לעשות קמיע ובפ' דאל' עקיבה לכלי
שאין אדם טורח לשרות קמחים לצבוע אבל דומיא
לאיזה כלי הוי גאון ז"ל בדבר ונקרא עידה ובשלש
אחרי אין דרך ואע"פ שאין מוך חתיכה קשה מן הצמר
ומן הפשתן אין מצמר שלפנים שאורגים שהן בתוך
אלא בהזכות
מים פחות קפ"ג כמין מילתי
אלא בפ' העושה ארשפס ומעקם אחת באחרון קדש נאמן
אלא בפ' אלו המעקים ושבה אחרון הקדש
בכלים בפ' כל כלי אריטה של נחושתין טמאה מ"ל
אריכות ערוכות של עמומין שלפנים שם הלחם. פ"א
אריכות בכף זמיל לוחות אלוכין שמקנחין בהן הלחם.
פ"א שאריכות שמעורכין שלפנים בפ' החובל
בגמ' דרמי אומתה את ראיתי עלמי באריא אריא
ארבא. ובפ' גמ פשוט בגמ' דרשב"ג נמי ניחא ליה דיהו
זכותא גבי זכותך דרמות עלמי באריא באריא.
פ"ל כאב אריכות שאורה בגמ' מריבות פ"א כאדי
אומה
אורב אלא מ"ל בריה דרבינא מנקטינן ליה
באריכה. מ"ל כל שעה בגמ' דמצי שורץ מ"ל היתה
הדפה בעיקריהן. והיתה משמרת אוסף לשום מצה.
אלא בפ' ערב פסח בגמ' דמצי יפתח לו.

השוכר את הפועלים בגמ' קנה קניתי מ"ל אורה
וכן המוכר את הספינה בגמ' קנה קניתי מ"ל אורה
הקונה פירות מחבירו כגון קונה מהבעלה ובוער
בדרך וגורר במסורים ומוסק בזיתים מ"ל ואפילו כל
שובכי דרך אלא מוקמי אליבא דר"מ הא כרבנן
והא בדאיתה ודקא אמי ליה מאי קא אמי ליה שני'
אלא יביא אורה לבית ד' כגון דבבא לקמן
בגמ' דמכרט בתשלומי נזקין מ"ל השתלף שמירה
בלם בדבה וכבר פרעו כל אחד ואחד ע"ש
אלמא בחזקת שבעין הם ואינו חוזר לגבות
בבבא ד' דיהו לאחרה מובטיא מ"ל אורה עז'
אלא בפ' אלו מגלחין מתני' אין הולכין
ביום ד' הראשון מפני הראשון ע"ש
ומ"ל דאמרי' שמע מינה מתנה מפריחי' ונשמ' שמעתי'
שובכין ומהגמין חציבין בהן ונשם שבשבי שמשתין
בהן ונשם שלבני אדם שחרים כדי שישמדו שם
ויצאו אותן ויהיו כנגדן ואעפ"י כן עוברין
אלא שאסר לעשות כן מטעם דרס שלא
אלא בפ' בשבת לא יצא
החויט ומן גרדי באיזה שבאזנו ובפ' המוצא י"ל
דעור כדי לעשות קמיע ובפ' דאל' עקיבה לכלי
שאין אדם טורח לשרות קמחים לצבוע אבל דומיא
לאיזה כלי הוי גאון ז"ל בדבר ונקרא עידה ובשלש
אחרי אין דרך ואע"פ שאין מוך חתיכה קשה מן הצמר
ומן הפשתן אין מצמר שלפנים שאורגים שהן בתוך
אלא בהזכות
מים פחות קפ"ג כמין מילתי
אלא בפ' העושה ארשפס ומעקם אחת באחרון קדש נאמן
אלא בפ' אלו המעקים ושבה אחרון הקדש
בכלים בפ' כל כלי אריטה של נחושתין טמאה מ"ל
אריכות ערוכות של עמומין שלפנים שם הלחם. פ"א
אריכות בכף זמיל לוחות אלוכין שמקנחין בהן הלחם.
פ"א שאריכות שמעורכין שלפנים בפ' החובל
בגמ' דרמי אומתה את ראיתי עלמי באריא באריא
ארבא. ובפ' גמ פשוט בגמ' דרשב"ג נמי ניחא ליה דיהו
זכותא גבי זכותך דרמות עלמי באריא באריא.
פ"ל כאב אריכות שאורה בגמ' מריבות פ"א כאדי
אומה
אורב אלא מ"ל בריה דרבינא מנקטינן ליה
באריכה. מ"ל כל שעה בגמ' דמצי שורץ מ"ל היתה
הדפה בעיקריהן. והיתה משמרת אוסף לשום מצה.
אלא בפ' ערב פסח בגמ' דמצי יפתח לו.

שלו ויוסף אבי הלוה מילי יהודן אחרונים בטומאת שלו
מחשוך אור העשב שעין שערם אלא פרשון
דשרצים אמר לשון יחסרו לון ובגמ' דהלשה בעפרון לו
יפי אמי מחלקה ותתני שאבל לאחין עד אחד אמר
והלשה דו יחסרו ובפ' קמי העורך ואני מלי מקשי
ואוכבים ב' ואלמלה. וכרמי דבמה מדלי מדלי לאחיו
לתוך אדרבפש דקתני שמא שה ימין לאחיו הוא שיהן
דתנן כל ממש. אלא התיר הלשון
ערבה שניה העומדת בצד והגשר שהוא שקוף
בוספינה שניה. פ"ל פונש ואורבא אל שלא ערבה.
ואיה דאמרי איכוך. תחת הערבה ועלה הדם תורג
חלף ארבעה ימים אסור. אלא בהלשה דחזקה
הבית ההיא רבא דהוה מלינן שלה ביומי. פ"ל
כי קטן שלבסוף דומה לערבה. ובפ' אלו זהן שכך
שין פוסקין על הפיות שמיני ושובבי ואורבי. פ"ל
שלבני אלמנה ארבה פטיות. אלא בפ' כ"ג
באהילות ארובה שהוא בתוך הבית וכונס מי
לוג אלבלא ומארבל בפ' אילן מצי בגמ'
דמצי בגל בשר ינוען בבבא. תרג כמי
דמחזרין בערבא. אלא כמשנה בפ' פ"ג
דשרבבו ד' דבריס פטורין בחזרה. מבשר. עניס
מכל מקום. ופטורין מרחיצה. ידים. ומדשאר. למלערב.
פ"ל בגמ' ובפ' בכל מערבין בגמ' דר' ליעזר אמרב
כאדבעה וקנים. ואבא חד ליעזר ובפ' אלבעה
ארבעה דבריס היה לו עקיבה חורשין ואת אוכל דרש
כמותו. בפ"ג דר' ה"ש בגמ' דעל חרשין פ"ל אילן ד'
דבריס מפורשין בפירקי רם פ"ל שמע. ובתוספה
סוטה ר' שמעון בן יוחאי אומ' ד' דבריס היה ר' עקיבה
חורש ושקאני לורש. ודברי נראין מדברי. היי
השאומ והרשרה אבה האי לגבי שעבד עז. ואנן אומ'
לא היו יכולין שדות ופרדסים. וכשבאו לתלן
היה ישמעאל אומ' לן שני נותנין חלקים שאני
וכן שרה אומ' לאברהם גרש האמה הזאת ואת בנה
ודברי נראין מדברין כיוצא אומ' הצמח
ושחט להם ומעט להם וג' שוה להם דברי ר' עקיבה
ואני אומ' אף אותה מכנס להם כל צרכן ובקר שבעולם
סופן לדין אתריך. השיבה אותן רוח הקן היקר
דבריהם לון. ודברי אני רואה מדברין. כיוצא
ואתה אומ' ושבי החרבות הללו וג' ותלמ דבריהן קל
וחומר. ומה אברהם שלא שמע אלא מפי ירש
העולם שעתידין שלמה מלכות שלו ומה אלקינו
שבא

שם ואורה כל עוברי דרך

אלבעה כל הלשון בהלכות ומלאכות

אלבעה יכה אותן וגי' ירלקון ו"ש

אלבעה שאין נבלע קול אחרון ונתלה בו שמן אורה כגון יחלך אומ' וגלך בשר כחלב

האומנין בגמ' הביא חמוס והביא שועל. תלר
קבל כהף ארדב לעריבה. ובפ' אחרון דשובין בגמ'
דנגר ההיא אסיפא דהוי כי מר שמואל דהוה מחזיק
ארדבא פיל ארדבא חני להך **ארדכל** בגמ' דאין עושין פסין האי מחיצה דארדכל אין שחיה
מחיצה. ובפ' דבבא מציעא בשר שמסר לארדכל
ארדכל חויב ובכל רבי כה ויתעצב אלבן למלך
שבנה פלטין עלידי ארדכל דשהשותה ואז ערבה לן
עלמי דאוי להתרעם על ארדכל לחרשי הש"ס
ולבושם. **ארץ** בפ' גמ' דשבת אבל אין בעצים
דממוקצה התם בארזי ואשוחי וכולי עד ואפי' לי
ש מערון מודה. ובגמ' דהמביא כדי יין וסיפק לניהן בארזי
ואשוחי וכולי עמיקי דמוקצה מחמת לחמרון בים
ואפי' שמעון מודה. פיל ארזי ששוחי ארזים
ברושים העשויין לקורות שאין דעתו שיאכלו
להסיקן. וגמר והקצה שומן מדעתו. **ארזלא**
בגמ' דשלן עושין פסין הכא במאי עסיקי בי ארזלא
פיל כמלטה במקלשה ותרג בערסל מבתותא. והוא
חבלים מהוחים שמיגעה למיליות כמין מיטה
לשכב עליהן השומרי. ולישב תחת צלף ציפס
סתוח כולן. **ארזל** בפ' גמ' דהמוסר שדה הסמיכה
לבידי חשוכי ארזלא דמתניתא בר יומיה וכולי עד דאמר
פרסי. ובזבחים בפ' גמ' דפרה חטאה בשלמא לגאון
לגאיר מכול לארץ דימיא הסמוקא שלא למגאר
דאמר ירד היכא קא גוריסוה קטנה הכוס להוסה
והא אמרה כ"ב חטה לבידי חשוכי ארזלא וכולי
פיל אשכוח דשם בן יומן. **ארץ** בפ' המוכר
הפירות השוין למחר אוהן ארבי דארזנאי פיל ספוטה
ארז. **ארזן** ברפשוה דפ' שחחז בידי
שבע חיטי ארזניהא פיל ז' חטים חזקים דשדיין
ארזק בגמ' דהנזקין שמעקל ארזקן
פיל אלזקא קורנס של פחמין. סמ"ג מוזכחא. סמ"ג
מוזבחא. ונהם בעל מם. **ארזפתא** בפ' גמ' דבב שנחאות הפרה. סמ"ג ארזפתא.
הדיפון. **ארח** בפ' שור גלגמ' דבב בתרא
ובפ' דעירובין רחבה לקבל ארוחת. ארוח חצי לבינה
שלג טטח. ובפ' המפנין פרי יין בגמ' דאין אורחי לי
חייה נפל ליה ארחא דתגורא בחמתן שובא שמטה לי
חייה חצי. האנא ריסתא מעליא קא בעינן כלומר
התר לה להחזיר האריה במקומה. סמ"ג נפלה ארחא
בתורא כלומר נפל ארוח ממקום אחר. והתירה לגרון
ולהוציאו משם. **ארח** בפ' הדיפה בגמ' דמקום

שנשקרה אורח טוב מהו שומ' נכול אורח בזמן בין
בפ' כלהיד בגמ' של הנשים סיל לעניין נדה שבא לה
הקפוץ באורח. ובפ' שתי בגמ' דהכישה בן שפחה
משום דאמ' לה קמי אורחי ופרחי מצן אורח. ובגמ' סכנה
דהמשרה דלת להלאורחי ופרחי. סיל עובדים ושטים
היורדים וחוצים על רעיהן. סמ"ג אורחא. אורח פרחא
רוכל המתיר בעורות. כילה בסמך שוראן כשפ'
אלח ארח חיים לגמ' לגמ' סלוק עצמך מדבר
שאין שלך שם האמ' מהו שכרי אלקבה דייך
שאה עצב משאול מצוה. **אלטבון** בפ'
אחרון דיומא בגמ' דלשכת הפרהדרין. מעשה
בארלבץ אחד שהיה בודק אשוטה בשוק העלין של
ציפורי. פיל אלטבון הזונקרין אוהן על שם עירן.
אלטלאי בעומאה. תנן האח בין המבכי.
אליא בפ' דשקין. דמכבשין למאבד אמן
דריחיא ומאריבע אוריא. **אלמאות** והאומנות
בגמ' שפ' גרודיות בבזיגך מעבדין כבר פיל בשן
שהורשריה. **אלוא** ארבא בפ' גמ' דהשואל
וכפ' המוכל כבר פיל בעל ארבא. **אלוך**
מן שמואל. בפ' במה בהמה בגמ' דהחמור ובלי
גמ' דתכלה אמ' ליה לעי לשמואל אריוך לא תתיב
אכרעך עד דמפרשת להו מעלתא. ההכלת אינה
מעכבת את הלבן ובפ' קידושין בגמ' כל מצוה
שאינה הלויה לעשין עבדה אמקיה לון לשמואל
אריוך סמך ה' ואשן אריכול. **אלח** בפ' גמ' דאי
זהו נשך הלויה ק' שלבלין בק' וה' ועריך. ובגמ'
דלוב לערבה אחא בר קרישא מק' שקשין בכרמין.
ואבלן זיתין אריך אי לא אריך. פיל כשר להטות
מן הזיתים שלהקשקשן בשביעית אי לא. כדאת
אי אריך לגזז למיחזי. ובפ' גמ' דבשה מדלקין
בבי כנ' והוא קא אריך ליה לבשויה כלומר עורך
משראפין ומקטן. **אלח** בפ' גמ' דכלים בשר
כדי לעשות ארוכה לשש המטה פיל ממטה
אבר שעיון עלן בשר כרשעו פיל אם יחתך ממקן
יד אן רגל מחמת חולי או דבר אחר אם יש על
האבר חתי שנשאר בשר חי אולן היד כמוהו
והנחתך והוה דבוק בגופן והיה מתרפא מטמאין
וכמשא וכאוהל. משרש בפ' קמא דיבמות. אלח
שאינה הלויה לעניין עבלה. אמקיה לון לשמואל
אריוך סמך ה' ואשן אריכול. **אלח** בפ' גמ' דאי
זהו נשך הלויה ק' שלבלין בק' וה' ועריך. ובגמ'
דלוב לערבה אחא בר קרישא מק' שקשין בכרמין.
ואבלן זיתין אריך אי לא אריך. פיל כשר להטות
מן הזיתים שלהקשקשן בשביעית אי לא. כדאת
אי אריך לגזז למיחזי. ובפ' גמ' דבשה מדלקין
בבי כנ' והוא קא אריך ליה לבשויה כלומר עורך
משראפין ומקטן. **אלח** בפ' גמ' דכלים בשר
כדי לעשות ארוכה לשש המטה פיל ממטה
אבר שעיון עלן בשר כרשעו פיל אם יחתך ממקן
יד אן רגל מחמת חולי או דבר אחר אם יש על
האבר חתי שנשאר בשר חי אולן היד כמוהו
והנחתך והוה דבוק בגופן והיה מתרפא מטמאין
וכמשא וכאוהל. משרש בפ' קמא דיבמות. אלח
יש בקצוה אחר כדי לקרקן חוט ערב יש בן
לעלה ארוכה. כדאת כי אעלה ארוכה לך. **ארח**
בפ' גמ' דשם אינן מצרין מעמיס בא בארוכה
מעמיס אינו בקצרה אינו מהבסה אלא וכ' שעות

שנשקרה אורח טוב מהו שומ' נכול אורח בזמן בין
בפ' כלהיד בגמ' של הנשים סיל לעניין נדה שבא לה
הקפוץ באורח. ובפ' שתי בגמ' דהכישה בן שפחה
משום דאמ' לה קמי אורחי ופרחי מצן אורח. ובגמ' סכנה
דהמשרה דלת להלאורחי ופרחי. סיל עובדים ושטים
היורדים וחוצים על רעיהן. סמ"ג אורחא. אורח פרחא
רוכל המתיר בעורות. כילה בסמך שוראן כשפ'
אלח ארח חיים לגמ' לגמ' סלוק עצמך מדבר
שאין שלך שם האמ' מהו שכרי אלקבה דייך
שאה עצב משאול מצוה. **אלטבון** בפ'
אחרון דיומא בגמ' דלשכת הפרהדרין. מעשה
בארלבץ אחד שהיה בודק אשוטה בשוק העלין של
ציפורי. פיל אלטבון הזונקרין אוהן על שם עירן.
אלטלאי בעומאה. תנן האח בין המבכי.
אליא בפ' דשקין. דמכבשין למאבד אמן
דריחיא ומאריבע אוריא. **אלמאות** והאומנות
בגמ' שפ' גרודיות בבזיגך מעבדין כבר פיל בשן
שהורשריה. **אלוא** ארבא בפ' גמ' דהשואל
וכפ' המוכל כבר פיל בעל ארבא. **אלוך**
מן שמואל. בפ' במה בהמה בגמ' דהחמור ובלי
גמ' דתכלה אמ' ליה לעי לשמואל אריוך לא תתיב
אכרעך עד דמפרשת להו מעלתא. ההכלת אינה
מעכבת את הלבן ובפ' קידושין בגמ' כל מצוה
שאינה הלויה לעשין עבדה אמקיה לון לשמואל
אריוך סמך ה' ואשן אריכול. **אלח** בפ' גמ' דאי
זהו נשך הלויה ק' שלבלין בק' וה' ועריך. ובגמ'
דלוב לערבה אחא בר קרישא מק' שקשין בכרמין.
ואבלן זיתין אריך אי לא אריך. פיל כשר להטות
מן הזיתים שלהקשקשן בשביעית אי לא. כדאת
אי אריך לגזז למיחזי. ובפ' גמ' דבשה מדלקין
בבי כנ' והוא קא אריך ליה לבשויה כלומר עורך
משראפין ומקטן. **אלח** בפ' גמ' דכלים בשר
כדי לעשות ארוכה לשש המטה פיל ממטה
אבר שעיון עלן בשר כרשעו פיל אם יחתך ממקן
יד אן רגל מחמת חולי או דבר אחר אם יש על
האבר חתי שנשאר בשר חי אולן היד כמוהו
והנחתך והוה דבוק בגופן והיה מתרפא מטמאין
וכמשא וכאוהל. משרש בפ' קמא דיבמות. אלח
יש בקצוה אחר כדי לקרקן חוט ערב יש בן
לעלה ארוכה. כדאת כי אעלה ארוכה לך. **ארח**
בפ' גמ' דשם אינן מצרין מעמיס בא בארוכה
מעמיס אינו בקצרה אינו מהבסה אלא וכ' שעות

נשבעתי שלא אתנה ימידות. ירש אותה הארץ שלא
שניצטוינו מפני הרבה שיש בדין שירש אותה הארץ.
וזה נביא מפשיטין על כך. כדאמרינן עד הדס הוא
תשלטן ושעכס שלא תשאנו את גילולכם והדס הוא סכין
שמלירים של חרבכם עד עד ואת הארץ תירשון. ואומה
שאת דברי מדברין. כיוצא בו אתה אומר כה
אמר ה' צום הרביעי וגו' זה י"ז בתמוז. שבן הוקעה
העיר. ומה נקי שמן רביעי שחיטן חמוש רשעי. ואילך
צום העשירי זה י' בטבת שבו סעד מלך בבל על
ישר שר ויהי דברי ה' אל בשנה התשיעית בחדש
העשירי בעשור לחדש לשמך. נקשרה כהבלאה
חיום ואת שמם היום ואילך ואת אומר צום העשירי
תצי יום סלן בן. אלא שביהודה מתענין על המעשה.
ובגולה על חשמועה. שכיון בשלישי עשרה בעשרה
וחמשה לחדש לעלותינו בא אצל הפליט וגו' ושמשבן
ועשן יום שמעשה ביום שריפת דברי אנו רואה
מדברין. ארבעה אבשה צריכין להודות.
בראמ' דה רואה מקום שנלפעלי הניסי נאון זכר
הע דשמך יהיה ד' צריכין להודות. מעלי טעמי לא
אמרי רבנן בפירוש דקרא סחרין לשם דשבדרן
והולכי דרכים ומארבות יתרה מצוין. ואפי הולכין
מעיר לעיר. ואחריהן מי שיהיה חבוש בבית האסורין.
דמיטלטל מיהו. והדבה נמי מצוין אפי על כרחן
ומסיקנ. ובתריהון מי שיהיה חולה ונתרפא דמיטלטל
מן מצר דמיחבש לשולטנא. ושכיחי נמי טובא.
ובתריהון יורדי הים דמיטלטל מן כולהון. ושמעתא
סתומה לפום מ"ד לכתחלה. דבתר דגלי אוכדי.
ובתריהון הולכי מדברות תעניות. דלא משכחי מאכל
ושתה ולקרובים למיתה יותר מן החיים. ובתריהון
מי שיהיה חולה ונתרפא אפי חושש לגרונו ראשון.
ובתריהון מי שיהיה חבוש בבית האסורין דמרתקין
סכנה טפי מן שולטנין. וכלהו מהני עדיף מסייה
מדברותייהו. אלחנן ויפתח צוב
שלמה ושם חדוש והגבעוש. ועגל ושמע אלדיכל
שלמה ואלדיכל ושמעוכעש. ונעמדים ושחונים האסיר
דשלמה ודושש ואשתוכלינו ולפתי אבשש. אלגזי
בגמ' דעגלה חדין כי קטור היה. אמלה ויעטר אלגזי
כי' מרי. אמלה דעבוד אהרן וקבריה בהר. אזל
קבורה בקרקפא לא מזיק ול"ל דאייתאון זכותיה שוה
אהרן. ופי' ל' חמשן ספר כי לא נאמרה שהמדבר
אלא שבשוה על ההורג סיפק אהרן עראי ונשתקבע.
מי אהרן כשם שמכפרה אותו אבל עכ"פ אין זה.

שע"מ הרביעי

שע"מ צום העשירי

עיין הלכות שבת הל' ש

עיין חלה מאכלות אסורות וגוונא

אנרסים בי"מ בי' ויקח קרח משה
אהה המלכות: ועשה אותן שגרטים מיל כי עבודה
הקן עליהם בכרתם. שאין פיל כהף שהיה סוגן הארון.
אנרליא שלמ' בכה עלוהך בסל קחאה
הלוים מי שמכר ספינה לחבירו ונאפרוש כלה ?
שרגשא שלה. מיהו שיזכה הלוקח בהן כך שע הלה
המוכרה הספינה מכראה הקרקע ואת הנס ואת
ההוגן. מי שרגשא שיהן כלפי המהיגין שהה.
אנרמין שרגמין טוב כל שהוא בפאלי עיבה
בגמ' דמיש בשמים. וכפלפס פל כן בבגד מעמען
חוץ מפשל אלגמין ושל זהורית ובגדים שלפי כרי
הבגדים חלוק שנרשה בן נגע מצינשה האמוריות
שבן. שמי הן אלגמין. אנרגטין כבי"מ בעל
הראשון. שהיה הדין ארגנטין מקחיך ומרקיד
קמיהון וכולן פי שר של מרחץ. אנרגטין
דכפפא. כפ שהה ירו ובפם דבחדש השני שהלך
שהיה נושא שה בהן והיה בן ארגנטין ושה. שהי
המלך אם שב ממהין עד שעש עושה ארגנטין
חדשה כולן. שלי חשוב כלי שמשתמשת בו בית
המלך. אנקסטום בויק רפ בעו זכוח הדוה
עמי שלעולם הזה בזמן שרוח צפונית מנשבת בו
אין רוח דרומית מנשבת בו וכולן שכל לשהיך לבוא
שמי הקבה"ה מביא רוח אנרסטים לעולם שמשהמשת
בו שתי הרוחות. ההד אומר לעתיד הע ושהיתין אחר
הכלאי וגם אנקסטום וכן מי שיהברזל. כלומ'
שגרסטו סבלקטו בשנג. אנקי בפ"ק דפ"ג
שאכל וכפ"ק דשבת כתם אורדיון בי וגונבין לאבין.
מי אורדיון כשהן. מלשון הדברים שהיה שמוע
מתאוה להן וכפ"ק דעבודין בגמ' דשלקות
בישהו דאסה קטשה ואורדי ודוסמן וכולן ומפ אנפף
בגמ' ד' יושבת בקתידרין. שיהה לה מיה ותבשילן
דאורדי. אנקי בפ"ש דעבד אמ' לי מלי יהודה דבי
ר' יוחנן טוחנ ליחיש באחדי. היאי מעלן דאחזיק
מגורא דאורדי. ולבר מן היה חזקה. וכפ"ק דחזקה
בגמ' דחזקתין ג' שנים. פלי אורדי חיוחי כתם ומוסרות
מי טרתח. ובאוה ואוכלוה הזרעים שבקטות השדה.
ויש ששלין קירות וגדרות לשדה ומעחין לקרקע
מעמו חוץ לקיר ומשלימין שם זרע. ומה שעפרין
באות החוה ואוכלות. ואלין בבעלות בשדה. ואם
נחלוק אדם באותן קרקע שהוא חוץ לגדר איהה
חזקה לדיהול למיחר דכיון דכלין רעע עדודי אכפי
ליה. לא אוכחת לי עלה. אנקי בפ השופך אות

ה' חומנין

כמעשה: כשרדף לבן ויעקב והשיגו ומצאו ישראל
[illegible] לעשות עמו רעה והעלהו ועדו הגל כאילו עשה
את מוצא לענין התיבה וכול [illegible] ואמרי [illegible]
שישי ושאחי [illegible] אדום ויושבה בארץ עמון [illegible]

בארע ארמניא: **ארם** כמברה [illegible]
[illegible] [illegible] בארעתא לא בארעתא
[illegible] [illegible] וברמתי [illegible] הע
[illegible] [illegible] הואיל
[illegible] [illegible] [illegible] אסורין פי' [illegible]
[illegible] [illegible] דכן [illegible] עם החמורים
ובהרמות [illegible] דיק [illegible]
[illegible] [illegible] דשם בשוקים סוגים
[illegible] [illegible] נשים
[illegible] [illegible] דשם [illegible] נפשיה
בדיק [illegible] שהן [illegible] מהכשלן

דלא חשבה [illegible] על הארי **ארמון**
[illegible] ארמון שהיה מגשש באשות
[illegible] [illegible] פי'

ארן בשדות [illegible] ובבתים [illegible]
[illegible] [illegible] של [illegible] פי' ארון
של [illegible] [illegible] [illegible] הכותל
[illegible] [illegible] בגמ' דעל ג
[illegible] [illegible] קודש ארנא
[illegible] [illegible] בבהמה
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
שמשם יוצא הנראה [illegible] [illegible] ששם
ארורה [illegible] דביל [illegible] דבר
[illegible] [illegible] [illegible]
ארן [illegible] ימים ועצים היו [illegible] שם
עצי ארזים ארנים [illegible] על ארנים [illegible]

ארנון אורנון [illegible] מר אם אינן מכירין ארונים
של [illegible] [illegible] פקוד כל זכר [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]

ארנן [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] שורבות [illegible]
[illegible] [illegible] סגורה [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]

שמן הכשר יקח מממנו ובגמ' דבל בתרן בגמ' דמסי'
אותו לגיר' מנחה זו מורה המלך זו כסף [illegible]
והלך זו אר נונא: [illegible] כל דיש מחוזה בג
זה שורר לו אחד כוכו שרגו כשכוניהם משום ארנונא
אייתו ארגוניך אייתו דימוסיך ובגמ' [illegible] השא
פי' כסף [illegible] שגל כל אדם [illegible] ארנונא
ארוחה [illegible] העובר ממדינה למדינה
לו כל עיר שעובר בה ארוחה ופי' [illegible] ובא חלק
לאיש האחד. **ארנס** כר [illegible]
הכא במאי עסקי' כורתם פי' יש בקומה הרוכלים
חפצים קטנים כגון חוטות ומרגליות דאיירי
בעררר דדמי לאגוזים ומאונס נחרד[illegible] פי' ערדי
ופי' ארנס שהן דומין לקישואין ודלעין והן [illegible]
קנים שכורכין עליהן [illegible] [illegible] האחד מהן
כנגד [illegible] ערנאסה והאשה מעשה אותה בידה
ומושלכת מחן חוטר דפילכא: וקרא קופה הרוכלים
שמלאה מהן ומוכרין לנשים והוא הארמון שעונין
בבל [illegible] דבטנים ויש מי ששונה אורום ומפרש
קופה הרוכלים שהיא מלאה עצי אורים שהן עצות
[illegible] [illegible] ודומה לקישואין ודלעין **ארנק**
בפ' דיש מסמנות: אחד אומר בארנקי שחורה ואח'
אומר בארנקי לבנה פי' כא רבא לפרש דברי ר'
יהודה ואמר [illegible] כוכבא מולתיה כשמכחישין זה
לזה עדותן עדות [illegible] שאחד אומר בארנקי שחורה
הלוהו מנה ואחד אומר כל בארנקי לבנה הלוהו מנה
לא בהלואה [illegible] אבל אם נחלקו במנה עצמן
זה אומר במנה לבן וזה אומר במנה שחור כלומ' אין
מכחישין ואקשי לה דרבא והכחשה בכלים
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] והא
[illegible] [illegible] [illegible] שחורים [illegible] לבנים
היו [illegible] זה אומר מנה שבתוך בארנק
[illegible] [illegible] [illegible] כיון דלאו גוף
[illegible] [illegible] [illegible] ארנק
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] במנה [illegible] [illegible] דבלא
אחד מידבר [illegible] [illegible] ונקרי [illegible] אחד
[illegible] [illegible] [illegible] הריסה נבון
[illegible] [illegible] [illegible] בדיני נטמעה
[illegible] [illegible] [illegible] חדשה
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] להו
[illegible] [illegible] [illegible] ואהכי
[illegible] בחדשות שעדיין [illegible] [illegible]

עי' מנחה בכלו והלך

עי' ערדל ואורנס

עי' סבכיות

עי' [illegible] בחלצן

שבועות
בס' [illegible] התעניות כיצד [illegible] שמפשיט קולו
[illegible] מאריכה [illegible] והוספה
ששה ופר' [illegible] דברכות [illegible] להאריך
בגאל ישר' בתענית הא כן שעה שהוא מוסיף עליו
מאריך׃ **ארך** אמר לנזיקים ולרשעים
בפס' דשובה [illegible] בחלק׃ **ארך**
של נחום [illegible] בכל [illegible] השדיות
בה העיד ר' יהושע [illegible] בזה המלך
לעניין אר' ב' קורה שנשברה סומכין אותה בספסל
או בארוכה [illegible]׃ **ארך**
בבר' רב' ויהי בגמעם [illegible] לכל מקום
שאתה מוצא אכילה [illegible] מקדש
זה יצר הרע שהוא משגה [illegible] כיצד עמון
ומואב [illegible] בבר' רב' [illegible] אין
לארכולסטים [illegible] ויעקב פי'
לארכולסטים [illegible] ויעקב
לבן נדמה לארכולסטים [illegible] של לסטים
בבר' רב' פר' נח ויהיו [illegible] אמר ר'
יצחק [illegible] ארכיסטרטיגוס דלא יהא
ברנש רב מדבר [illegible] שר השרים
לשקין [illegible] במסתר
[illegible] לארכיטקטון שעשה מדינה
ובה [illegible] ומתמונות וכל פי'
רחל האומן [illegible] בפס' ויהי
בשלם ארכולטרין [illegible] בבר' רב' פ' נז
[illegible] ויעקב [illegible] ארכונטוס
[illegible] ברושם
[illegible] באשבי
[illegible] ארכונטוס [illegible] פשוט ההגון
שטרא [illegible] מנה גא של
אומה זו ראשונה של מלך קורין [illegible] ובלשון [illegible] וחבורה
[illegible] ראשי עם [illegible] חבורה
[illegible] נוטל [illegible] וארכונים
בפני עצמן [illegible] ארכונא
בפס' [illegible] יודאי מה
עשה [illegible] וכפור
[illegible] עליהם
קריה [illegible] באורבי [illegible]
[illegible] שהיה
[illegible] דלא
[illegible] שבציפורי
בעין [illegible]

עד קני דזיהרא

עד שרהטבחים בלשון יון

עד ומזרעך לא תתן להעביר למולך

עד ויהא ראשי עם

עד [illegible] בדרך

סביבע טמס [illegible]

עד ציפורי שם מקום הוא

ארכובה בס' יד בכלים מכלי מתכות
בסוה שיונה מפתח ארכובה שנשבר בתוך
ארכובו פי' כדגרסי' [illegible] דבי רב עבדין
כמין [illegible] לא [illegible] למגררא
[illegible] שקא וכרעא דארס [illegible]
לכן כסופה [illegible] זקיף וכן מפתח
שמתכל בארכובה עם השוק שמן מפתח של
ארכובה׃ **ארכבתא** בבר' רב' בר [illegible] דהמנקבל
אר' יוסף בוכרא וכופתא וארכבתא וקני והיזרא
דבגל חבירו פי' היו נוהגין לעשות [illegible] לעשות
סביבות שדותיהן כעין חומה נותנין טיט כשיעור
אמה בקרקע סביב השדה ולכייבש מוסיפין עליה
כשיעור אמה שניה ולכשיתיבש מוסיפין עליה
כשיעור אמה שלישית [illegible] קורין בוכרא
שהוא בכור׳ שניה [illegible] שהיא אמצעית כי
דגרסי' לא גרושות ולא מחוקות אלא [illegible] שלישית
ארכבתא שהוא רוכב על כולן [illegible] עושה
שלשתן בבת אחת שלא היה יכול לעמוד שהוא
טיט בלא אבנים׃ קני דזיהרא פי' יתידות שנועצין
בקרקע לגדור סביבותיה גדרקונים׃ **ארכל**
בבר' רב' פר' כה והנחש היה ערום אבל כל פשתן
הארכלין [illegible] מה [illegible]
[illegible] פשתן הגסין [illegible] של בגדים [illegible]
שהן כוש׃ **ארלוגין** למלך שהיה לו אורלוגין
וכיון שעמד בו מסר לו אורלוגין שלו פי' סימני
השעות וכבר פי' בשער השעות׃ **ארם**
בס' משנת מגילה ומזרעך לא תתן להעביר למולך
ומזרעך לא תתן לאעברא בארמיותא פי' לא
תתן באומה [illegible] מזרעך שמעבירים זרעם
למולך כגון ארמיים שאותה אומה להעביר זרעם
למולך׃ ומכלל דברין משמע ששאר האומות
שאין מעבירין זרעם למולך מותר׃ [illegible]
אותן [illegible]
בישר' [illegible] מדבר
[illegible] זרות וכל
[illegible] ארמית וכל
וכן בערב פסח ד' דברים [illegible] את
בנו [illegible] שהיה נושה בארמאי [illegible]
[illegible] כיון [illegible] אמרו ביה
[illegible]
אשכחוה [illegible] אמרו לה [illegible]
[illegible] **ארמי** ארמי אובד [illegible]

עד [illegible] דהמנקבל ... נושה [illegible]

עד [illegible] במעשה

במעשה

כשמתמלאין העיוורית אין טובלין מן העיוורית
שאין נוטלין מן הידים. **קליף פ"ט**

אחל פ"ב אש מחתה ומזורה.
דטרף בקלפי פי' אש מוחתה. דכה ולקח מלא המ
חלב אש. מזורה דכה להעלות על תמיד. והא
הדליק נחה באש. לאשתא תלתא לאשתא
בס פי' במה אשה. של אישתא בה יומא
בכליס. פי' שהוא יום ראשון שאחזהו אשה ה
תלתא שאחזתו מג' שי' ג' ימים וש רצופין
אישתא צמידתן שאוחזה ג' ימים
ואין נתלית טן המעש קשה היא הרבה טובלין
קסן שהוא גדול וחלסן במקום שיש שם קנה
ולתתי למעה מכל החידקן גלישסקיה ולתחתון
ואוהן חתיכות יחתכם קדוב לעורף. **אישתא**
דמיתון קשה מדקין טצא. וסימנך תיאתא קיירא.
בגמ' דאמי' תמונה. פי' חתמות שלסתיו שילוב
שהוא חזקה לא היתה מתגברה על הקירוה שיש
בעולם. כמו התור חצונך אילנך שתבוני ריחן
בעגיס הדבה ואם מקשה שיוט מהחתם. ובכל
ג' דכל שעה אמ' ליה השי אישתא צמידתא השורג
כשעת הכבה דאמי' מסתגי דלי שעי אמ'
לא קשיא הא בחולה מחתם אוכצנא פי' בחולה
מחתם אישתא. יכול לעורך מחתם אוכצנא שחולה
שיומה שיט יכול לעורך. פי' מחתה אישתא
ממש הוא דלא יכול למידהם מחתם אוכצנא
שעטורה ארבה ונעטנן דאהיט. ובל משם נדרים
כאימרא כאישים כורים כבר פי' ובס כלהמנ
פאות בגמ' ואם תחמיצו שיריה. הלא מעיין
פשטר חטאת וכל שר כל שהוא ממנו לאישים
ומשיחין בשל תקטירו. ובס טשאין על האטסה
בגמ' כהת שטערב ולזה פי' הוה יכיל למיתר

כל שאוד וכל דבש לא הקטירו ממנו שאה לי'.
ממנו למזה נ. לומ' לך כל שממנו לאשים שידין
הי' הן בכל תקטירו. **אוש** בס' יב בבריתא
דל ליעזר מקבא שם אדם ועזר שנקח ממנו
נקבות אש. מה עשה הקב"ה נתן שמן ביניהן וה
אש הולכ' בדרכ מוטב זאש לאן הויב נוטל שמי
מביניהן שנאמ' אש. שלכאש היא עד אבדן
האכל וג' ובגמ' דמלא בשאוה דרשי' עקיבה אוש
אשה זכו וכולב בכל דב פי' סא' ר' שמעון בן לעזר
שנה. ואוש בא מבעל שלשה ויבא לאוש הם וג'
וקל לשעב אוכל בכורים וכולב **אשה** בעלה
משמתה. בס' בקידושין בגמ' דכל מצות האש
פי' מכין הבעל כל צרכי סעודה וקן מפרש השוה
הכה אשה לאוש לכל עניני שבהורה וקן לגיני
והן למכות. אוש מקדש את בתן ואן האשה. אוש
מוכר את בתו ואן האשה וכולב בשאוה בגמ'
דהיה נוטל אושה הפרס. באשה שהגרלה בעלה
הכה מדבל שהיא כפרה ומליחה. כשהיה מגיע
לי עקיבה לפסוק זה היה בוכה וכולב פי' ועצ בדבר
שהה אומ והוא לא ידע ואשה וג' בס' מי שאמ' היוב
עיר ושמע. ובס' גמ' די' יותסן. ובס' גבפרה.
שרף בקלפי אישר כהן גדול אדום. ובמו. כל
במקדש אבי אבי לכב' ישראל. **אוש**
חיב כמ' פעמים. חי כמ' וכי הוא בן חי וכולב שבעה
שכשה אוש ואשתו. לבהמה מי אית לה בחלק
בגמ' דדר המבול פי' בשביל שלא באו על
שאין מוין עשה לזן שבוד וכה לשון אושות
כבאדם. **אשת** חבר הני הוא כחבר. בי
אמ' משבועת העדות אשה יוצא לרצונה ואשה
לרצונה. והאוש אוב מוציא שלא לרצון אפשר
בה בגיטה. בגמ' דהעזקן ויעבוד ישרא באשה
ואשה שמר. את בהן ובנתן שלכם דומה לעקב
מה יעקב עד שלא עבד נשתא אשה נשתעבד.
משעבד אף אתם עד שלא עבד גוב גוב נשתעבדתם
משיעבד גוב נשתעבדתם. בבר רב פי' עה ויבא
עם אל ואל אוש אוב מטמא באוד אבל לא בלובן. כל תמ' דבעה
ואשה מטמא באוד אבל לא בלובן. כל תמ' דבעה
כותם. ובסימן זאת תהיה טומאתו בלובן שומאה
האשה באוד. **אש** כמשור שנגח אשה הפרה.
בגמ' החומר בור. כגון אותן החופרים לאושים טל
יסודותיו כדתי ואושות יחיטן. והאכלי סודותיך היוב
ואבנות אשיהחזר **אשת** כלבאת אכסת

ובעי למזבן באנקא בארנקא דמוחיה כרא׳ דמי
ארנס כמ׳ בזוה אשה פגמ׳ [illegible]
[illegible]
רקן של נחש בנבק שהוא [illegible]
ארס של נחש בשינו והוא עומד לפי [illegible]
ונחש [illegible]
[illegible]
ארום [illegible]
[illegible]
ארום [illegible]
ר׳ יהודה [illegible]
[illegible]
ארסה [illegible]
ארקטון [illegible]
ארקטון [illegible]
ארסקינוס [illegible]
[illegible]
ארפכס [illegible]
[illegible]

ולא עמדו [illegible] ולא עמדו [illegible]
[illegible]
ארפס בבכורים [illegible]
ארץ [illegible]
[illegible]
ארקפט [illegible]
[illegible]
ארקופא [illegible]
[illegible]
ארקופא [illegible]
ארקין [illegible]
ארקש [illegible]
ארקש בן [illegible]
[illegible]
ארקבג [illegible]
[illegible]
ארש [illegible]
[illegible]

פגע

עיי טינבורה

עי׳ עושה אגוז בא מפרכם

לו׳ לא הייתי מביא שלא אומר לי החזן עד שתכנס
לפנים׳ וחכמ׳ אומ׳ מביא אשם תלוי אלא על דבר שזדונו
כרת ושגגתו חטאת׳ ובפ׳ רשנה תמורה׳ אשם תלוי
ישרף׳ ר׳ עקיבא אומ׳ יקבר וכול פיר׳ סל ח׳ בגמ׳

אשומא בפ׳ מתנות נכנסו להן לבה״ד
הנודר בשום׳ עושי חמה עשו את אשומא׳ ומאי
ניהו ברוא קרחא׳ ולכך נק׳ אשומה שהיא שמים מכמוך׳

אשמאי ירוש׳ בפ׳ כל הצלמים שאשמא אימרא

אשן בפ׳ כל
כמ׳ דשמי׳ ומכהן יכפר עלון בה׳ הל׳ מפני שיבה ה׳
דקידושין בגמ׳ פלפולות האבי׳

אשן וכול זקן
יכול ממי׳ מפני אשמאי הל׳ זקן וכול
בפ׳ מי שהחשיך בגמ׳ דמהדרין פקיעי עמיר
מהחוכן׳ ובפ׳ בהמה שהיא מקשה בגמ׳ בהמה
שנחתכו רגליה אשון הוו עומת הגדיס׳ רכי כר
לא הוו עומת הגדיס׳ ובהול׳ א דרשויות הגז לירכב
לה מהאי דרשו׳ מהאי דאשן פיל אשון קשה׳

אשן כי עלון עברתם על עבדכם׳ תרג׳ ירו׳
ארום ברום כדין באישון שירותא׳ וכמו השחר
עלה תרג׳ ירו׳ ומאשון מסקי״ם לקנו׳ תרג׳ ירו׳ אשון
סיבתא׳ לא עת האסף המקנה תרג׳ ירו׳ לא אשון
למכנס׳ ומצא יעקב וטמנה שימשא דלא באשונה
ויהי עוד כברת הארץ במועד שנת השמטה יאכבן

אשן האנשים בפ׳ בלא עת עורה׳ ולמי הגבעות
בבר׳ רב׳ פר׳ לד׳ ויזכר אלהים את נח ר׳ סמכה שבהיה
דר׳ ירמיה רבה קומי ר׳ ישמעאל בר יוסי אמר לה
יומא חד המורתה בבנ׳ ולא אתחבוב
אמ׳ לה ולמה לא אתחבנית מן קדיה
חיית באראא תלתין כיון דשמע כן מסר לה
התלמידי׳ והוו על עימיה לאושנא כמו באישון
בלות בחוד של מרחץ שלא יהא חיד עומד׳
ומעשה זה בפ׳ א׳ דקידושין בגמ׳ כל מצוה האב׳
ר׳ חייא הוה יתיב בר משומא חליף ואזיל ר׳ שמעון
בר יוסי ולא קם מקמיה והול׳ על אמות שמען בהם
יושב ומהדר׳

אשון באשכונית בפרג׳
מאימתי מוציאין בטאה כמאושטה׳
באשמורת ירים בגין

אשכן ...
בגמ׳ ... סנהדרין ...
...
...
אולך בזרוע׳

אשפר בפ׳ ערוך ...
... יהודה לכהן קם ...
... בזרוע ...

באומטותן טוריד׳ פר׳ אושפרי אומרין שמוחקין הבגדים׳

אשקלון בכלים בפ׳ הסייף הברומים האשקלונים
שנשברו וואוקלי שלהן קיימת׳ כבר פיר׳ בע׳ אונקלי׳

אשקלתא בפ׳ חזקת הבתים בגמ׳ דערים
טוב תלויה לפני אסטרא חכן חתם רבה בר ל
הוא אסורגא ואשקלתא פיר׳ לשטר המקנה׳

אשקוש בפ׳ א׳ בנזיר בגמ׳ האומר קונם כינוי
כינויין דשבועה שבועה שבועא שקוקא אמ׳ שמואל
אשקושא לא אמ׳ כלום׳

אשר בפ׳ א׳ דכתובות
בגמ׳ כתובה כתובה דהבוד׳ משחנא משבעתא
מתלשה מאשרה ולא מסנקה פיר׳ משחנה שמוחקת
את הגיע תשלומי שמשלשלין את המרגים׳ מאשרן
שכותבין על כה כמו חוטי דשריון׳ ולא מכנין שאין
הבשר מתעדן בהן׳ ובגיטין בפ׳ גמ׳ דפ׳ המזיקין ר׳
יהודה אמ׳ להו הוחזקו ר׳ ששת אמ׳ להו אשרתא׳ פיר׳
אשרתא הייתי הוחזקו יצא שלשון הזה אומ׳ ובדברי
דגט פשוט אבל בין עדים לאשרתא אם טובא כתב
כשר׳ פיר׳ אשרתא היא אשרתא והוא קיום השטר
שמקיימין בית דין וכת׳ ביה אישרוהי וקיימוהי׳

אשר בפ׳ ערב פסח בגמ׳ ואפי׳ מן התמחוי
כל אשראי ספק אמר ספק לא אמר׳ וכי אמר מצוה
דעות ענהו׳ ובפ׳ איזהו נשך בגמ׳ לקח הימנו
חטים לא צריכא דאית לה אשראי בשוקא׳ ובפ׳
כל הגט בגמ׳ המלוה מעות לכהן ׳סורה שכוחא
עשירה לא שכיחא׳ אמ׳ לה היינו דאמרי אינשי
מות חבר אשר חבירך
לא האשר פיר׳ ובפ׳ פ״א דגיטין
ר׳ ששת הוה לה אשרתא דפרסלא במחוזא פיר׳
זבין פרבלא באמונה במחוזא פיר׳ חבילה של
בגדים׳

אשר בפ׳ הרואה בגמ׳ דמקום שנעקרה
ע״ז לא ידה שאבותיו אומ׳ אשור צדיקי׳ ובפ׳ כל
כתבי הקדש בגמ׳ עולה דלקב ... אשור היוא
ובפ׳ ... בראשונה היה עושה ... דין
והאי דקא רהיטנא אבתריהו׳ ... אשור

אשר ... אשור הוא מהכה מהכן
בפ׳ דסנהדרין ספרים נכתבו ...
אין נכתבות אלא אשורית׳ ובגמ׳ ... קודש
בלהלא ואחר שהעיד על התורה ... אשורית
ובסנהדרין ... הורה׳
ובמשנה ... סנהדרין ... אשורי
התורה׳
שעלה עמהם אשור רב אם ...
ולמה נק׳ שמו אשורי שמאושר בכתבו׳

כבר פי' בער' אספסטא· **אשבורן** באלמה

בפר' כל המטמאין היה אשבורן אין שקדש כומא ובטהרות

בפר' חדר המעק והקטפרס וכולה והאשבורן חיבור

לטומאה ולטהרה· ובפ"ג דמקוות שוה למקום למהר

באשבורן· ובס"ג דכל שעה סוכן במקום מדרון

ואי שופכן במקום האשבורן· ובנ"ג בפ' השוכר באגנ'

כמלאת הפשסך· תרג' וחסר העוק והקטפריס וכול'

פי' במקום הושר יש מקום עמוק שיקוו בו המים·

ושפאות מקום עמוק אשבורן· **אשדת**

וידות האוסנים· תרג' אשדת גילגלא· **אשוויה**

הנוגע בעמר שעל האימה באשוויה טהור· בלנס

בס' הנוגע בככר פי' העין שכורכין עליו צמר רכן

ובלע' קורין קנקולא· ובלשון ערבי שמו אורנאסי·

והנוגע בעמר שעל גבי האשוויה ובטוי שעל

גבי הפלך ויש מפרשין זה הדיבור מתרג' יצועי עלה·

אשוחי וארזי כבר פי' בערזי· פי' אשוחי

עניס מין ארז ששמו שוח ועץ יפה מתוקן למעשה

דומין דארזי· פי' אשוחי נקבות ארזי' ארזים זכרים·

אשחור בס' דשוטה בגמ' ומן לנעין השובה

ולאשחור עבד תקועו וכול'· **אששיות**

בחלק בא מדור המבול ואם מן הארץ הוא מביא

יש לנו אששיות של בהמל שאנו מחטן את הקרקע

כמו עששיות של שמל והם חתיכות· **אשד**

בלשון פוגרין אשד לא ביום אחד· זהו מדוחשך

האמור בתורה· ותרג' ירוש דחסר סנליה· ר' שמעון

אומ' כל שנשרף אש כיון פי' כמו נמרח נמע כבו

ביצין ר' עקיבה אומ' כל שרוף באשכין כלומ'

נתכבה ור' חנינה בן אנטיגנוס [illegible] של שמר אין

חשוכים· קא סבר גורעין ומוסיפין ודורשין וקורו בה

מראו חושך והיך פוסי· **אשכול** בס' סוטה

סוטה· ובתמורה בגמ' ריש קרבנות משמת ר'

יוסי בן יועזר וכול' במלו האשכולות· מאי אשכולות

אמ' יהודה אמ' שמואל איש שהכל בו· כלומ' תורה ויראה

ועצה וכוחא ביה· **אשכף** חדרא דאושכפי

ברגמ' דכל הכלים· ובפ' ערב פסח בגמ' ואטו רב המחוי

כגון ר' חנינה ור' הושעיה דאושכפי נינהו· פי' רצענים

של מנעלים· **אשכת** בשאין שור בגמ' ובחגביר

למיעון· לחבוש את האושכף· **אשכר** צמדי

כרס· תרג' אשכרין דכרס· **אשכרוע** אשכרוע

ביומא בפ' אמ' להן הממונה· ומה שני גורלות של אשכרוע

היו וכול' ובנגעים בפ' כהרת בית ישראל הריני כפרתן

הריני כן כאשכרוע לא שחורים וכול' ובגמ' דהמוכר

שנ' אשל אבילה שהייה לויה·

שנ' עם רבינו יוחנן היתה באילן גדול

שנ' שמות של ארזים זכר ונקבה

שנ' מדוח אשד

שנ' אשם הלוי זה אשם חסידים

שנ' אל העשב

את הספינה אשר מעבר לחוץ הכהן אשר ויהי [illegible]

של שקמה של שיקבי יהודה ובמשנה תרג' מורניין

ואשכרעין· פי' כל ערבי בקס ולשון לעז צבוגוס והוא

מינקוסין עץ שהוא לא לבן ולא שחור ולא אדום אלא

בינוני· **אשל** בכתובים בפ' כה אומ' אשל·

אמ' יודן אמ' פרדס· ר' נחמיה אומ' פונדק ר' יודן אמ' אשל·

בדים ושאול יושב בגבעה תחת האשל ברמה·

ובפ"ב דשוטה בגמ' דשמשון ויטע אשל בבאר שבע·

אמ' ריש לקיש מלמד שעשה פרדס ויש בו מגדים

ומ"ד דתניא באשל דבראהם· בפ"ב עדן בגמ' בבור

שיש לבור· ובהל' דחזקת הבתים· ובס"ג ד"ע בגמ'

וחכמים אומ' נטע אידיתן אסור· פי' אשל דבהבי

חכמ' גדול פ"ד כדכת' הנה אשור ארז בלבנון וכדאמרי'

אם רצית לחנך התלה באילן גדול אן ערי כהלה

דבעים מרחקי מההיא דוכתא חד אשלא· ובזמני

תשוי הדר אשלי· ובס' השוכר את האומנין בגמ' להבדיקה

אי כמי לאשלא יהודה· ובס' הראשון דשחיטת התלמה בגמ'

העשה סוכתו בראש האילן דתרותקם באשלט

מלעיל ברמוזות דמי שחזו אשלא דפוריא

חדתא מקיפתא· ובס' כמצותה האשה בגמ' דמסך

המשיחו את בבן פרס· ר' פפא אמ' חב שקי

דאודריא ואישלה דם מחותא עשה גוזה מרנסס

מהן· וכה' הכותב בגמ' הנח סדוחה הלושן· פי'

אשלא חבל שעושין מגמלין או מקנבס· ונל לשון

חבלא [illegible] שלדקל ומחבכין בהן את הספינה·

אשלג בשבת [illegible] ובעודה

פרישה· פי' רגלם עהר ובורות קימוניא ואשלג·

פי' בגמ' קימעצא אמ' יהודה שאור רוי· והאשלג

[illegible] ודוחבן בן ידיהן

והוא מושך את הזוהמא· **אשל** אמ' שמואל

[illegible] אמרה

[illegible] ומעשה בר

מזה דפרזלו· **אשם** בס' מרה בעו [illegible]

אשם תלוי [illegible] ובזה דן

פסוקין· ובסרי חובה בפ' ספק אשם תלוי על כלאה

ואחרו ובס"ד שחיטהל עקיבה אומ' על ספק

מעילות אשם תלוי וכול' ובס' המביאין אשם תלוי

ר' אליעזר אומ' מתנדב אדם אשם תלוי בכל יום

ובכל שעה שירצה· והוא היה נקרא אשם חסידים

אמרו עליו על בבא בן בוטא שהיה מתנדב אשם

תלוי בכל יום· חוץ מאחר יום הכפורים· יום אחד

אמ' מאחר יום הכפורים המעון הזה אילו היו מניחין לי

קליק ערך אלף מספר ערוך והוא
עשרים ואחד פלקים. אשריך קפל
ערוך ששרך אלף שלך נכנס
באזל ויצא בהדר שבוח וון
והלל למקים כל אפקי אלקים.
משפיל ומרומם המגביהי לשבת
ימיועני לחוק ערך ביתי.

בא

ושב הכהן ובא הכהן וזה היא שיבה זו היא בשה.
בר גמא דאיתן הן הלוקין. ובר גמא דכתיב אשה אחין
ובס גמא דשמעה לסהין גדול ובר ההכלה בגמ דהלמד.
ובס כיסוי הדם בגמ השוחט ובמצאה טרפה.
של זו היא שיבה. זו היא בשה. מה שיבה בא הכהן
מביאן לפית המנגעי דילמיתי גזירה שוה. מה
שמה חולין וקונה נחוח ועסק בן שבוע כשמצאו
שמה ואינו עתיד אתם הבית כדרכה ושב הכהן
קשביעי ורוה טמא הנגע בקירות הבית. וצוה הכהן
וחלטו עד ושער אחר וקתוטח אתהבית. אף
בשה נמי דכתי ובא הכהן ושה והנה טמא הנגע
בבתי אשפה דכתי ועתק את הבית. איני עתק אתי
הבית אלא חולין וקונה נשחט ועתק בן שבוע בקן
מקן בהורת כהנים. מה מצינו בפושה בתשעה
חולין וקונה נשחט ועתק בן שבוע. אף שחוץ
שלשי אם פשה עתק. שריבתי למידת ג שמעים
לשאר מחוות שמרה שא לחתוך השכם להרגו
בחתרה.
בפ"ק דחולין. ובפ בן סורר בגמ הבא
כיל היכן מצי רחמנא אס אשמעינן. ומצינו הגנב
ועיל ושלם כשה. דמשמעותיה. חזקה דשלם
מעתיה. עצמו על מעותיו. הא מיתמר. אוכי שוקאי
בשאר קטלטלי. ליה למיתיה דכי הא. ובקלי בעי
ברשותה. בכתובות בפ הכותב כתב לה יהא
עליך וכל מיל מה שתכרם את שתעשה לה
פיל בתעשה דכי חזית אינש הן תעשי לה
כל שתכרה לה אן שתעשה לה בתובה.
הש כי רב דיוסי בבאגא. בפ"ק דסוטה וכגון ש
ושיון באגא בארעא דיתמי לא מתקלין מיל.

לעתיד

בפל רב פל סוח והיה כשער תריד. וכפשוטו עתידה
לבוא אמ הקבה לאברהם כשר חטאתו וכל בניו
דורשין לו עתידה עבה בשלוש וירד בשלוש. **ואתנא**
ואתה מרכבות קדש. שות הוא מרכבה שנאי. שר
שעתיך בכל ומשתחוים דומה לו. וחוא נשאה משתחוים
דדומה לו ותיבד לאו קדוש ה'. בשוה מי מרה
ואילו מגלגלין סמוך למזרח חגך פיל באו רוב שפושיה
במיס לישראל שנקראו שפושיה ויבוא שקול ברוב
ישראל ובא לדוגלה שהיא חזקה דבעניה מיא בחזה
מרה נמרקה ביון. בילמ והיה עקבי האמר בלבב
בשעה שנכנסו אוכסם להיו כל היו תורקים לשומרה
ומתרקין והיו משלימין מסומרין והיו עושין עגל
בהיכל בתוך הנצפס שלהן הושמה שאגן צוריך
הלא לוקחין מן הנצב לשמרה ולא דומיה
הם גמל דכתיב קמאן. וכס כלאים שמרה הגרדיים
ושמרה הכובסים אסורין משום כלאים. פיל חוטין
של אורגים שמשימין משום שמרה על שמרה בן.
צמר שמגשה בו צבעו דוגמאות חיוינו נמי
שיהין דכשראוי הל ירו באוי בשרף.
בגמ דגיד הנשה ונהג
יהושע רחמי אמכלפא של עגיא וכלב בפר ר פי פ"ג
ובס עה. לשמיאתלטין שהין
עומדין ומתגששין לפני המלך. אילן רצה המלך
פירוש לכל בפ"ק דסוטה ובס עה ושמר ועקד לבדן
לשתלטים שעומד והגשש עם בע של מלך תלה
עינו ורצה המלך עומד על גביו. והגריש ומתמיד.
בגמ כולכחתם לבפ בנים הרש. תוקשין ושתלה
כך נכנסין פיל שרים. **אתנן** ירח האיתנים
ירח שעלדן בו איתש עונה. שהן קיסוזה
הרים אתה ויב יהי מלשון הורים. האבותו והאיתנים
מוסדי ארץ בלשון הקסוזה. ובלתמ רבא
קדם עד שעמד לעד יהי. ואחר שהיין **אתנן**
כתורה פלפל האיסורין איזהו אתנן אמרה. תאלה
לזונה הילני כסתרך שוק. שוכן אמרה. אינה
מותר כלפי לשאה לתורה אי לך פלפל זה ומותר לפי
זה ושלם. **אתנם** בילקוט סמוך לעמי אל
תתיין. ובגמ בע אילן שנתלקט אין קורין חוטן
עלמות הרג עקים אתנתיאל עולם שמיין את שמות
עלבלש יון ואתלטיפיה כלומר
נשכועת העתים בגמ ואיזה טהמים שא ברזיין
לחתר. רמין סבני דין מיני ואוקי מאחרין. כלומר
במיקומה. **אתלוג** תרג הדר. הדר בשיעשוע לשעה.

אשור זהנה׳ פ״ט דיומא בגמ׳ דשבת׳ אשר
בבר רב של שדי יתן לבם רחמים ר׳ פינחס בשם
ר׳ ינאי אשרי הגבר וכל עד סוף פרשה׳ ובברכות בפ׳
נערה בגמ׳ האב אינו חייב׳ אשרי שומרי משפט וג׳
וכי אפשר לו וכו׳ אשש בפ׳ כל שעה בגמ׳
ולא במעשר שני׳ לחם עוני פרט לחלה ואשישה
מאי משמע דהאי אשישה לשון דחשיבותא הוא
דכת׳ ויחלק לכל העם לכל המון ישראל׳ אשש
וסליקא דשמואל דאמר שמואל אשרשא גרבא דחולין׳
כדכת׳ ואוהבי אשישי ענבים׳ ובס׳ נדר לעזר
אומרת לון אמר רבא לא להרחיק אינש אורחא
בפומא דאשישא דילמא אתי עדי שחוטה ואוהבי
אשישי ענבים׳ תרג׳ כרס אם יתובון ושבקן להון
ויחון דמן לגבר דאשתלי׳ ואמ׳ מילא ברחמנידי׳
אשש בפ׳ הנודר מן המבושל הנודר מן
העדשים אסור באשישים׳ ר׳ יוסי מתיר מן
האשישים מותר בעדשים ובגמ׳ [illegible]
אחרון כתן רה״ל הנודר מן העדשים מותר באשישים
אשישים הן שהוא שחקן ומשנה אותן מברייתן׳
אשש בבר רב פר׳ [illegible] ואומר עשן ישבו
רבי אמר אבהו למי שהיה מפקפקות בידו היכן
נתאששו בידן אמ׳ לעזר [illegible] אלא [illegible]
פי׳ נתקיימו ונתחזקו כדכ׳ זכרו זאת והתאוששו׳
אשת בפ׳ אלו הן הנשרפין בגמ׳ מני שנשתחוב
[illegible] ואת אשת רעהו לא טמא שלא ירד
לאומנות של חברו׳ ואל אשה נדה לא יקרב שלא
יהנה מקופה של צדקה וכו׳ ובתר׳ אומנות מרע
לא עשה לרעהו רעה שלא ירד לאומנות חברו׳
אשת אשת חבר טוחנת עם אשת עם הארץ
בזמן שהיא טמאה בראש׳ דשחיטת חולין וכו׳
ובשלהי דמס׳ חגיגה פי׳ החברים חבר הן׳ וחבר זה
אוכל חולין בטהרה הוא [illegible] עם הארץ טמאה
הוא [illegible] חבר׳ [illegible] עם הארץ מדרס
לטהרות [illegible] אשת עם הארץ הוא מה התירו
לטחון [illegible]
[illegible]
[illegible] מדרס שבי [illegible] ומחסור
אשת [illegible] ערן את האישות
[illegible]
[illegible] פי׳ [illegible]
[illegible] אמר ר׳ יהודה [illegible]
[illegible]

ע״ג ואוהבי אשישי ענבים

ע״ג שלשה אשישים שדרש ר׳ ישמעאל בשביל הקדוש שבת

ע״ג [illegible]

ע״ג [illegible] בתנא [illegible]

פי׳ ואת אשת רעהו לא טמא

ע״ג ואומנות חבירים

ע״ג באש ושרפו אתו ואתהן

ע״ג אשישות

ע״ג כמו [illegible] תמם יהוד

ושבירול החג שרץ כשיצא מנרתיקו והולך רירין
נופלין [illegible] תרג׳ והתנשמה ואשותא.
אשותא אשיתא פי׳ כותל׳ אשתאתא
בר׳ גמ׳ דכל העברים [illegible] סבר אשיתאתא
בעלמא פי׳ חומה של חול׳ אשתקד
בשקלים בפ׳ ג׳ שופרות פי׳ שלא שקל אשתקד
שוקל לשנה הבאה׳ ובר׳ גמ׳ דפסחים [illegible]
יפיות בלומ׳ שהיא קדמונית׳ אשתומם
בפ׳ דחולין בגמ׳ השוחט [illegible]
עומד ותולין אשתומם בשעה חדא [illegible]
בס׳ גמ׳ דמי שהוציאוהו פי׳ שם אדם ר׳ יהודה בר אשתידא׳

סליקא אלף כא

אתן
בר׳ ספרי זאת תורת הנזיר ביום מלאת ימי נזרו׳
יביא אתו אחרים מביאין אותו והלא הוא מביא את
עצמו [illegible] שדרש ר׳ ישמעאל [illegible]
בתורה וכו׳ ובבר׳ רבה [illegible]
[illegible]
[illegible]
ירו בפ׳ [illegible]
אתב
באבות בפ׳ בן [illegible]
כל המצות [illegible] תורה [illegible]
בפ׳ [illegible]
[illegible] בן ביום טוב שהכנסים
[illegible] בפ׳ [illegible]
פי׳ לשון [illegible]
[illegible]
[illegible] לשון [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] אתזהב
[illegible]
[illegible]
[illegible]
את [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

ברמשנה דמי שאחזן שבריצא דפליגי בין פרמיגא
ליחזן לכלבא בביתא דעיינא. פיל בביתא שחוק לן
שבשמעא שחור שבכובין העין **בבויתא**
בס' פסוי הוס בגמ' השוחט ומעצא טריפה ז"ל שחוט
עופא כלי בביתא דמיא דמורה ריחא דדמא
פיל הפשחה היתה במשרה בתוך המים. ולשם נפל
ואפ"ג שהוא מיטלא בלעג. ושמ"פ שחוט על המשרה
ויפרוש. **קליק פב אחלפך בגד**
בפ"ק בערכין לעמה עמדה פרשה בגדי כהונה
למלך כרכוזה. לומ' לך מה קרבנות מכפרין אף בגדי
כהונה מכפרין. וכ"ל **בגד** בס' גמ' דפל' פרה
תעשה טוב צואן והפשתן בפ"ה. וכפ' הגוזל ומאכיל
בגמ' המפר כלין. ועמד זה והפגין בפלה. פל' והבגין
פיל זעיק **בגד** אין בין ערות לבגדות אלא ן
חדשים כלבד. בפאיטן נערות בגד נערה שהארסה
ונתגרשה. פיל הבין חדשים לפאמרי שמתעיבתא
ידועה. ותחילת נערות דודאי היא הסרת לתיעוקות
לאו בזמן תלתא מיהתא אלא בהבאות שהי שערות
וקמי חכי לקטנה היא. ומן התלת ואילך דעמתין
שערות בשיעור שאמרו חכמ' שהיא לה נערות:
ושהי שערות סימנה וברור דמתחיל נערות לומ'
בן חדשים הויא בוגרת. ומתיא סימנ בנערות
או בבגד יב' מרשה ועד סופה אויתי שהי שערות
עידנא מיחשבן חדשים. ובתרתין הויא בוגרת
לאויתא שהי שערות שלא בתחילת יג' מן ההיא
מוקש הוא דאקשא להו בגד להקלה בגמ' דגמ
פשוט מיל גדלה ונעשית קולא עבה שפורדים
אבגדי מבגדים. בגמ' דתשמיש מא מתגה לה
כלומ' שמיחים שמא רשש חקנה שאין חלק
וגדל הכשר ויוציאנה. **בגדונדי** בס' השוכר
את האומנין דגמ' שהשכיר את הפרה. ואי אתעבד
בגדונדי הרעיונין שמשנתו מיל' ארץ ידועה בפורס.
והמוציא בצורים שעתן המחזיק ביתר שלו מפרי שה
בפה משלשי לשעתן שמשעת. **קליק פג**
בשעה שעשה בפ' כלל **אחלפך בד**
גדול שני מין עושין זיתים בכוס ובקופה. שבל
העגל כותש ומביאם לבוריתא. וכ"ש אחרון דשרגיתא
בכוס תבל בעני הבדל. שמין של בדיל. שמחמת
שלבדיל. סוף מל' דשבה מיל שמין המעשך
קונה שלש גבר וגם כשהיה אסור ביולדת בשבת.
ומתעלה הנוקעות לשלשה בשבת אסור לעשב

עליהן כרכי דזוגי מחעלות כוכבים שעם שעם

זוגות. וכן עושין בסחורה להשהלח בסמיונות אשור
להתיר בשבה לנשבעתה. אלא נחמן עז לחלבא
וחלבניזה ועז עגולה לפיניהה ותני דיוריא ותמרי
דמיסק מוגלגא דל' יהודה ול' שמעון פיל כל שהעמידן
בדברים הללו ונא העמידן לשחיטה עכשיו שם
מקום לשאוב מן הדברים בשבת או העג והרחל
וכוצא בהן לשלטן ביום טוב מותר. דקיימ לן היל כל
שמעון דנתי ליה. מעקנה אע"ג גוזזות ועומדים
בלטר. **בדדין** לוקחין מהן שמן בס' גמ' הגוזל
ומאכיל והשיקן היקבים טרוש ויצהר. הרג ובדיק הבד
מיושא. פיל' שמבעבעין בו הזיתים שמן היה
והמוציא שעושין בו שמן שמן בדין **בה**
בפ"ג בבריתה בגמ' המפטם את הקטורת. רחמ"כ
בד בבד. ואת אמרת בהדיא. והאמ"ל יהודה
המקום יודע בהכרעה כלומ' היה שוקל בהכרעה
לבד אלא מיחזן במוזנים שהן והמקום יודע משקלן
כמה. שלא ישיה הכרע בכל שקל **בח** בפ' אמ'
להן הממונה בגמ' בשחר היה לבוש אלו עטין בריה
דל' עילאי דשמ"קרא בד בבד. בד המבחר מבר.
ובפ' בא להן בגמ' כהן גדול ממש שיהא שש
בבגדי לבן ואילין. שבעה הכתנה שש. ועשה את
הכתנת שש. ואת המצנפת שש ואת מזרי המשש
ואת מכנסי הבד שש משזר. ועיקרי ומגבעות
שהיה. השרקרא חד לגופה שיהו של בוץ והוא
משתים גמרא גמירי לה. בד משתים חוט. ואחת
יחזקל שמבהיא שקרא ומכנסי משתים. והלכה
דכל הזמנין שקיבל בגדים עשרה מהן צריכין שיהיו
של בוץ חדשים שזוריך שיהיו חוטן מסולם שהוה.
בח בפ' אין מעשרות בגמ' שם מעשרין בדי
מחבושין ועיטרות סיל' עציר דיקס מעשרין
בעציס שהחבלין הולכין מהם שהיו עציהן
כלומ' בדין של פוחלין ושל עציהה. אבל מעשרין
שתים שלשים בבד לחוסך להחזיר. מי יימר
כמה מחטין הוטן בבד. כיון שהלוין בן מחזיר
ונמעלה חוסך להחזיר. בס' גמ' הפאילן הן
שאמ' אברהם למשמרתי עונשו של בדאי אמת
ל' מאיר אוקי שמואל בשמשמן מעשרין ומחזירין

בתל מישוה

בקעה שיש בה שדות הרבה׳ כלומ׳ כל הבקעה לא
אשרינן בשביל שדה אחת של יתומים שיש בה מוחזק
ועומד משו אם בודאי ודעינן איזהו של יתומים׳
ובס׳ המוכר את הבית מאי בינייה אר׳ אבא פיסק
באגר׳ פי׳ פוסק דלאו האוו מ קבן דלא חשיבין
לאיודרמי בפני עצמן אלא על גב העיר מנכט רי
באגר פי׳ שדות הרבה כשיעור קב בור בית רבע׳
הין חסר הין יתר׳ ועומדת על מיצר אחד׳ ושוכרין
שומרין לשומרן מן בהמה וחיה שלא יאכלום
כשהן זרע׳ ומבני אדם כשנעשית קמה׳

בארז בארזא מגורי פרך ורמונ בארז
ובכנס׳ בס׳ כל כב בעל בתים לא הכירו רמונ
בארז ומטרי גבעלא שיהיו מתעשרין ודמי בכל
מקום׳ פי׳ שם מקום׳ וכן פרק מקום׳ ופירותיהן
גדולים וחשובין׳ ובס׳ גמ׳ דהערל׳ ובס׳ גמ׳ דעג׳ וכר
גמ׳ דביצה׳ **באלא** בהל׳ א דפ׳ אתו ואת
בנו׳ הע עירי דבאלא כשירין לגבי מזבח׳ פי׳
יער ששמו כן׳ פי׳ בראי מדג׳ חוץ בראי והן מדבריות׳

בארג סוג בפ׳ אין מעמידין בגמ׳ והחומץ
מרתק חמר בורג פי׳ בארג גושב המרא משבשלו
בארג לאון פרסי המין מבושל שאומר על
שלשן כגון דשבקי להו עובדים לתשרי והלאן
כמו ושבג דשתי חיוא מינה׳ מפרש לה חולה
למרדיה דחזיא ואין בו משום גילוי׳ לא בארג
עשבים טובים שמשימין ביין וממתיקין אותו׳

באש בס׳ מי שמתו בה׳ לבעל קרי באושא
הוה בקילנא דר׳ אוש שבי בגמ׳ דבמה מדליקין׳
מהו לסבור בנותא מן קדם באושא בשבתא בר
חולה׳

קליקפא אחל פב

בב בס׳ במה מדליקין בגמ׳ ער׳ ג
עבורות אבא חומרא מלא ושב דרי חומרא
שבא חמרא נפיקי מוחי ורחמי אבא בחומרא
לא מוחי ולא רחמי [illegible] רבא מחגדא רועה סכנה
שאינו יכול להלך ולדבר והעד בורחת בשעוגים
בשעה גדולה היום פי׳ דמתרגמי חוזרין ריגן
ובבא הדיר׳ כחתן הבונה צא להוך הדיר שלו
מושלו לא חשבון הבריחות שברחה ושם [illegible]
אותה שבבא מלונה בפתח חצרה שלא [illegible] הכל
אוהבין אותו ומשלמין בשלום בעל המנות כדרי
שישלם עמו׳ אבלאום רואין הן שנכנס אדם
בבית המרכס׳ או בבית המושל לה יענש׳ כל ומקין
בורחין ואין אחד מקן שנה אלא׳ פי׳ אבא בינא

לפתח ביזיון ונדרים פי׳ ר׳ אליעזר אמ׳ ליה תבר
יתהון אבבא׳ כבא בן בוטא הוה יהיב ליה אבבא
דשין דינא׳ ובס׳ גמ׳ דנדרים סלון נואף איתיב
כבא כבא׳ **בבי** בס׳ כיצד משתתפין ביב
שהוא קמור ד׳ אמות בר׳ הר׳ והן יורדין לביבי׳ בעל
בס׳ כל הצלמין זו עומדת של הבירי׳ וכר׳ בר׳ רב׳ מלך
בשר ודם בונה פלטין בתוך הביב וכול׳ ובס׳ יג׳ אה
תולדות השמים מלך בשר ודם בונה פלטין ואם
נתן ביבה של פתחה אינה נאה והקב׳ה ברא את
האדם ונותן ביבו על פתחו והוא נאה והוא שבחו
פי׳ בלע לבני קלבא שיורדין שם כל השופכין׳
והאדם עשוי ביבו של חוטם של חמה׳ **בבואה**
בס׳ גמ׳ דיבמות ובס׳ כל הגט בגמ׳ מי שהיה מושלך
בבור ודילמ׳ שד הוא דחזר ליה דמות אדם׳ איכהן
כמו אידמוי מודמי דחאזו ליה בבואה דבבואה
וכול׳ ובס׳ גמ׳ דהשוחט או בשוק לתוך איגן של מים
לבבואה קא שחיט׳ ובגמ׳ דפ׳ אדנדרים הלכתי
לשאוב מים מן הבאר ונסתכלתי בבואה שלי׳
ובס׳ כל הצלמים בס׳ הל׳ דהגזור׳ או לבבואה סגר
ואלורי׳ או לבבואה דידיה קא סגד׳ ומיהו שעורר׳
אמר רב׳ כי יהי רקיע הכא לו מאורות גדולות והבאן
לו׳ אמ׳ לו ראה בבואו שלך׳ מאורות גדולה הבא
לו מאורות קטנות הבא לו ראה שם בובא שלך
מאורות קטנה׳ ובילמ׳ באחרי מות׳ אשרי שחט
שור אין שוחטין לא לבתוך ימים ולא לבתוך נהרות
למה שהוא עובד לבבואה׳ אם מוצא בימי גדעון
היו עובדין את הבבואה שאומר שכרעו על
ברעיהן היו עובדין לבבואה פי׳ הצלמות ראין
במים׳ **בוביא** ההוא מתחזין הדין ואסיר׳
בגמ׳ דכל שעה׳ ובס׳ דר חשות מזבח בגמ׳ אחד
כל שבשל׳ ובס׳ במה מדליקין פתילת הבגד
שאינו יהא לבובא׳ פי׳ כמין של חרש שמסרקין
אותו [illegible] **בובי** [illegible] כך נקורי
במו׳ קסת [illegible] ממומנה בשל בלוה
במקרין [illegible] בלבלה [illegible] דם דיני
ממונות [illegible] זה בורר [illegible] ליה לחור
ולברורין [illegible] לשער אמת הורג אין עדי
ראים כן המכברין בבוסה פי׳ לאון לענ סלדם
שנתפללין כן חיות וחשורה שמנאים כן חיות׳
ודגים׳ ומקום ששם עופות קורין ביברי ביברי
שאין בן היושב׳ בס׳ העור בגמ׳ דעבבר
בלומ׳ אין דרין בו ישוב אלא במים׳ **בביברא**

ברסואות

שמביזזין

שה להלה מו׳ אסורות

שני׳ ואשר בדא מלבו

פי׳ בודד להן הוצאה׳ כדכת׳ והחדש אשר בדא מלבו

בד בד כפ״א דברכות בדו בד׳ קיימה מאכרך׳

פי׳ אחריך זמני מאריך לשון ערבי לאחורניתא ורין

מסתבר **בבא** כבלים בפ״כ עמי סדין׳

יד הבדיד ארבעה׳ וכל פ״ק דמשקין בגמ׳ דעוגות

שני׳ עוגיות ובנכי

פשי עוגיות׳ א״ר יהודה כנכי תניא במי הכי בל

תוספתא שביעית׳ אילו הן עוגיות בדידין שבעיקרי

זיתים ושבעיקרי גפנים׳ פי׳ בדידין בדלת והן

עוגיות והן בנכי ועד שמן ג׳ עלוגות׳ ולמה

עושין עוגה כדי שתחזיק מימיה ולא יתפזרין

ותרג׳ מערוגות מטעה עוגיות׳ ואותן הברזל שבו

חופרין ראילך שמו בדיד׳ ובלעז קורין אותו בגמ׳

שני׳ שינוי וסת תחילת חולי כתי׳ שם בהצדעות

ובבר רב בר״א תולדת נח בן שורותם יזהירו

עושין בדידיות קטנות׳ ובלבמבסר שלה לך דברי

נראן כמתלהמים׳ עד היכן עורדין לשלוט מי יוכל

לראות פע אחד מהן בדודין כברזל **בדד**

במגילת איכה ישבה בדד׳ אל׳ כדביה למנך שהיה

עושה כל זמן שהיה עושה רצון היה מלבישו בגוים

[illegible]׳ וכל זמן שהיה כועס עלין היה מלבישו לגוים

בדודין׳ פי׳ בגדים של סמרטוטין ר״ק ישר׳ כל

זמן שהן עושין רצונו של מקום מלבישך רקמה וכל

זמן שהן מכעיסין אותו הוא מלבישן בגדי בדד׳

של איכה ישבה בדד׳ **בודיא** בספר״א דסוכה

מסככין בבודיא׳ ואם ישנה קידשין מסככין בה׳

פי׳ מחצלאות של קנים דאית להו גודא שבפפני

ד׳ קצורתם ואוגדין ותופרין והכפיפה והתפרה של

נקין קיר׳ ובפתחא תפירה וכפופה ותהא אסורה

לסכך בה׳ וכשפתה פשוטה אינה בנוה ותכורה

מותרת לסכך׳ ובפ׳ איזהו נשך בגמ׳ הלוהו על

השדה הרי משכנתא באתר דמסלקי מסלקי׳

אע״ג דמתסרי דגל בודיא פי׳ מן חתמרים שעבד

ומחצלאות הפשוטות ותחת הדקלים לי עם ערוכין

שני׳ בורגנין כמשו׳ בהג׳ שבת

התמרים שאוררין מן הדקלים ובלעז שמה בודה׳

ובפ׳ נערה שנתפתתה בגמ׳ זה מדרש דרש רב

אלעזר זילן שותן מתמרי׳ ה״א דאבודיא דל

פי׳ השוכר את הפועלין בגמ׳ ואלו אוכלין יצא

הבודל בתמרים ובגרוגרות פי׳ שמפריש

רעות מן הישות׳ כי תניא דפועל אוכל בהן בקוחלני

שהן התמרים רעים ואינן הטוות לגמלא באינן

חייבות במעשר ועושה להן כלים של כסנר

תמרים ומנחין בתיבה ומתבשלות בהן׳ ובאותן

פועל אוכל שלא נגמרה מלאכתן למעשר׳

שני׳ ואסירה כל בדיליך

ואסירה כל בדיליך׳ בגמ׳ דר״א ר׳ אליעזר אומ׳ תולין

פי׳ כאן המינים שמבדילין בין ישראל לאביהן

שבשמים׳ יום טוב שחל להיות באמצע שבת

המבדיל אומ׳ בין יום השביעי לששת ימי המעשה

מאי טעמא לסדר הבדלות הוא מונה׳ בפ״ק

דחולין׳ **ברדס** הבדסין והברדסין והדלמטיקין

בפ׳ כלאים׳ פי׳ גלומקרין המעטורה ופרדסין כמו

כן אילן כנופי ואינו עבין כמו ברדסין בלע׳ לחוא

ברדסין בגדי צמר שאין תפורין׳ **בדק**

בפ׳ משנה דכתובות שהנוה היפה בודק פי׳ מה

שמלומד לאכול ירק אם יחזור לאכול בשר יבוא

לידי חולי׳ כשמואל דאמ׳ שמואל שינוי וסת תחילת

חולי׳ ובפ׳ אהלות בודקין לעושי פסח ואין בודקין

לתרומה׳ פי׳ עד הוא בודק מבית מן העפר שהוא

יכול להסיטו ונותן לתוך כברה שנקבים ומחה׳

אם כמצא שם עצם כשעורה טמא׳ שלשה בודקין

מיהה נבראו באשה וכל עד חדש כר׳ אליעזר וחדש

כרבנן דאמ׳ יולדת דחתם פי׳ בודקי בשעת לידה׳

מאן דאמ׳ דבר׳ ר׳ אליעזר דאמ׳ יולדה דמשמע

שהמיתה [illegible] ומיתות ילדות׳ והיכן דבמ

שדוכן בה השרתה׳ ופרק שבודקין בה על מומי

בפ׳ במה מדליקין בגמ׳ על ג׳ עבירות ובראשו דאי

שמעדין בלה בסנהדרין אין בודקין אותו בן חקירה

באיזה שבוע ובכל ובגידה [illegible]

בן שנה ויום אחד נדריה [illegible] ובת י״ב שנה

ויום אחד נדרה קיימין ובודקין כל י״ב ובן י״ג

שנה ויום אחד נדרין נבדקין׳ בן י״ג שנה ויום א׳

נדרין קיימין ובודקין כל י״ג וג׳ בפ׳ גמ׳ דמי שמתה

בודקין לגטין ולא לקידושין׳ **בורן** בפ׳ עושין

פסין לבירעות בגמ׳ דהותר להקריב אימא אימור

א״ר יהודה בר אבא אמרם אין בורגנין בבבל

ולא פסי בירעות לא בבבל ולא בחוצה לארץ׳

פי׳ בורגני כמין סוכות עושין לשמירת לנער

מן המבואה׳ ומקום שמצויין גדודי דמתמן דמסתמן

דסלקי ושמשבולהן דמיא׳ וכמו לארץ דשכחי

גנבי לא עבדי בורגנין ופסי בירעות לגבי בבבל

שכיחי מרפסתא ולא עבדי רבים למיתי לגמ׳

למיפרקינן במקום שלא דלגוסי׳ ובפ׳ איזהו נשך

בגמ׳ הלוהו על שדה אתא בורגא שמונה לגו [illegible]

שדיה׳ פי׳ נחלאו אנס מינס׳ ובפ׳ חזקת הבתים

בגמ׳ בלחזקה ל׳ קנן שקיל בורגא באורעה כי

פסח מים בארעה ואחמנה החוא אותרא ונמלן

קיחת

ביזרא דשפספתא פי׳ שלחו נבוכדנצר לדניאל
להביא לבבל זרע אספסתא [illegible] ובגמ׳
דהשלקות ביזרא דשתנא ברכות [illegible] אחזו
ביזרא דגרגלא בפ״א דקידושין בגמ׳ חזון [illegible] הערלה
מעורב בזרע ושארי׳ בפ׳ אילו טרי׳ בגמ׳ דפירות
חיה ר׳ חיננא בר כהנא הוה בה הויא גינתא שדא
ברזינא ולא צמחו באורחא באצי רחמי וצמחו
ובגמ׳ דכלה מן הגג עביד ביזרי חיושי בלום אם
היו שם גבעולין ששם ובלש ישמע קורין לזרע
בור׳ **בזר** בפ״א דכריתות בגמ׳ המפטם את בעמים
הקטורת הר׳ קטרת מחזירין אותה למכתשה
בימות החמה בזרה שלא תתעפש כלומ׳ מפזרה
בזתה בפ׳ גמ׳ דמי שהוציאוהו תהא
שביתתו ביזתה פי׳ מקום שהיה בתוך התחום שבת

קליק פז אחל פח בחל

בשביעית בפ״ ביחלו כונס לתוך ביתו ובמעשרות
מאימתי הפירות חייבין במעשר משיבחילו
פי׳ משנתבשלו ולא נתבשלו כטוב [illegible] וגם
נפשם בחלה בי׳ [illegible] מתן ביחלן הייתה במדות
וגם נפשם בחלה בי׳ בגדה בפ׳ יוצא דופן משל
משלו חכמ׳ באשה פגה בוחל וצמל׳ פגה עודה
תינוקת בוחל אילו ימי הנעורים בזר וצמל׳ עד
כון שבגרה שוב אין לאביה בה רשות [illegible] פגה עודה
תינוקת [illegible] הבאלה חנטה סגוה׳ **בוחל**
אילו ימי הנעורים כדתנן האונס משיבחילו
ואמרבה בב״ב חנה אר׳ יצחק משילבשו ראשיהן
ואובעיא אימא מהכא ותקצר נפשי בהם וגם
נפשם בחלה בי׳ צמל׳ כמאן דאמ׳ יצאה מלשון ובוזה
ריקנית׳ אילו שלשה סימני בדדי׳ **בחנמל**
ביאג׳ ויחר ברד יהרוג בבדר גפנם ושק׳ בחנמל׳
בא חנמל׳ שקמותם בחנמל׳ תרג׳ [illegible] בגלדא׳ השוק
בחר בדרש [illegible] השחר [illegible] יהודה
ותנן בבחורתן כותיה שהלכותיה מחוברות מתוקנות
מכל המשנה׳ ושמעתא בים שהושיבו את ר׳ אלעזר
בן עזריה בראש [illegible] שומר פתח המדרש ונכנסו
כל הלמ׳ חכמ׳ וכל אחד אמר מה ששמע מרבו׳
בחרתה [illegible] כסף חלה׳ הבחיל
איוב צווח מב׳ יבן ירעה ואומ׳ עד התנועה כנגד
מידת הדין אמ׳ לו אליהו מה אתה סוגה לגאותה בבחרתה
בגעים יותר [illegible] אוי פי עלזה בכלי
בחש בפ׳ [illegible] מבבכין בגמ׳ [illegible] בוחשין
את השטורה פי׳ מערבין בעוד וכיון [illegible] אותו

חומץ
בפ״א [illegible] בן
ומערשין שרב [illegible] באיגדאן
פורין בקטן [illegible] פי׳ כשהקדרה היה
רותחה [illegible] ועושות כל מה
שבתורה [illegible] שמחמת עדקותם
הון ולא הוצאה מחמת [illegible]
שאחזו ובחסיה [illegible] ובגמ׳ דיני
ממונות אותביה קמיה בבירושיה ובגמ׳
דעדיין ביצה בפר׳ [illegible] בת שלשה
בברא [illegible] דמהולתן
אדלא אבדן בחמשא פר׳ הזיז [illegible]
מה שלפניו [illegible] יכה [illegible] באבן או
בבינאא [illegible] ומשפש בידו כדבר שאבד
ונסן משל ממשמש [illegible] מה שלא אבד ויש
את שלא אבדו [illegible] ממשמש מבקש במשענו
אלא [illegible] בשביל שלא יכשל [illegible] שמבקש
עבודתו׳ [illegible] עניים בגמ׳ דגזל מטבע
[illegible] קפדי׳ ובפ׳ [illegible]
בגמ׳ [illegible] עד [illegible] באגם׳ ובהגדה
דהשוכר את המוע׳ בחס בתריה׳ **בחוש**
בפ׳ גמ׳ [illegible] כגון דהאי זב [illegible] ירדן
קני [illegible] בחשיה פי׳ [illegible] קורקרון והוא

קליקפח אחלפט בט

בכריתות בפר׳ מחוסרי כפרה אילו מביאין קרבן
עולה ויורד על שמיעת קול [illegible]
ובהודיות בכ׳ הודה [illegible] על שמיעת
הקול ועל ביטוי שפתים׳ ובכ׳ המפקיד [illegible] השוכר
את הפרה [illegible] ביטוי שפתים
חטאות׳ [illegible] מודע
משבועת ביטוי [illegible] שבועת ביטוי האדם
לבטא בשפתים [illegible] הדבר שלא
לצורך שאוכל ושלא אוכל [illegible]
בט בפ״ב דבבא מציעא [illegible] בהגבהה
כמו בהבטה פי׳ [illegible] הבית כגון
שהגביהה לו [illegible] ולו
קנאה מיד [illegible] לו שכרו להיות יושב ולשמור
ומביט במציאה כדי שלא יבוא אחר ויטול אותה
כיון שלא הגביהה לו לא קנאה ואם אמ׳ לו טול
מה שעושה בשכרך [illegible] שגורם
הבטה [illegible] והוא [illegible] דבר המתקיד
שהוא חשוב כמציאה שכל המחזיק בה זכה בה
והוא דסבר קנה [illegible] שהטיל עצמו

[illegible] וגם נפשם בחלה בי
[illegible] שבועות [illegible] בכר ויקרא

המבזבז אל יבזבז יותר מחומש היתר
לעני לבדו שלא כולם ג' תקנתא ושא [illegible]
בחכמים· **בז** דור שבו דוד בן קטיקורא להלן
חכמ' וכל עד דאמר באזי ובזוזי דבאזי פיר' בזוזי
שודדין על ארץ ישראל וזמן שודדין אחר'
ושודדין השודדין וישראל עומדים· הבוגדים' ויא'
תרג' בזוזין פריקין· **בז** כלגמ' דהמוכר
את הספינה· ובחלק בפ' הל' דעדה קרח· אחי לה הרה
לבזיזה דהוה נסיב מן חוטרא דקיטרא מבינהון
סלאוג' וחזאי ההיא כותא דסליק הגנא ביניה·
ובפ' [illegible] וזרק בגמ' הנודר מן המבשל [illegible]
ואטקי [illegible] בגוונו נבלי העבירים מתכנסין
החובלים [illegible] בלולאות ושובין אותן מבפנים·
ובפ' חזקת הבתים באמר ושמואל [illegible]
[illegible] שורה בתוך שורה· שנמצא
[illegible] בכל שנה [illegible] שורה
בכל שורה [illegible] בכל שנה [illegible] חזקה·
[illegible] השורות [illegible] פירות·
ובוי קרב [illegible] דמה הכה את הביות
הגדול [illegible] חביות הקטן בקיעים· אר'
הונא דמן [illegible] רסים לן
הדין ביזא [illegible] **בזה** [illegible] קדשים
ושלמים בזה [illegible] בהם
[illegible] כמדר הזה
[illegible]
ועשרה קערות וכפות· **בזבזיה**
[illegible]
[illegible] דסדום בסגמ' דבמה בהמה·

בזבנא בפ' גט פשוט בגמ'
כת' בו מלמדה' ההוא בזבנא דאתא לקמיה
דשמואל· פי' בזבזאי פי' הממונה על המכס
של עוברי גשרים· **בזגד** בפ' אירלן
בגמ' [illegible] תרג' חרבא ועבד בזיגא חיישינן
פי' חתיכה· **בזך** בפ' תמיד פר' השער
בקרבים הנתונים בבזך· בפ' [illegible] דבמה אשה
בך בזיך כמן כמון [illegible] בין אהרן
בין [illegible] אחד הוא ולן העני
[illegible] במקום שתעמוד
תעמוד שלא [illegible] בזך כמן כמו
כמו שאת [illegible] שלא התקון [illegible]
[illegible] בך שלא [illegible] אחריך בין שלא
תרחיב [illegible] בזך [illegible]

חושש [illegible] כמין כמוך· החטא וחבא· **בזל**
בפ' המוכר את הבית בגמ' דמכר את הסגטור· [illegible]
שוריה ביזל· [illegible] אר' פיסקי באגי·
בזק בחלק בגמ' דדור המבול אייתיה
[illegible] לעיניה בזק כהון [illegible] והון
חרם בזק כהון [illegible] והוו גירי· ובס' משנת
עירובין בוזקין מלח על גבי כבש [illegible]
דהמוכר את הספינה· דלית גלא עד דחזינן
לבי ארבעתיה דגוכבא [illegible] והוא בר
מבזק ארבעין גרייר דבי רש דחרדלא· בבר'
רבה בל' לא ידון רוחי אר' חייא בר אבא [illegible]
ממלא רוחי בהם· בשעה שאני ממלא רוחי באדם
לפי שבזק [illegible] בבזקת באחד מאיברין·
אבל לעתיד לבוא היא מבזקת בכל הגוף [illegible] ואנו
את רוחי בקרבכם· ובפ' [illegible]
[illegible] בזק ר' יהודה בר סימון
בשם ר' לוי בן פרטא בזה שבוזק גפת בכירה·
פי' לשון פיזור ונקדר בבזק· ביומא בר אמ'
דבראשונה· [illegible] דהאי בזק לישנא
דמובזק הוא ודילמא [illegible] הוא· כיון
שנתמנה אדם פרנס על הצבור [illegible] מתעשר·
דמעיקרא כת' בבזק ולבסוף [illegible] פי'
[illegible] כמו אבנים שמשלך· ובספו'
[illegible] ויפקדם בבזק· כלומר
מקבצן כאלו בזקתן· כדאינון [illegible]
אמריא· ומנו בהגדה מהו בזק [illegible]
אחד [illegible] שמנה האבנים
[illegible] בזקא דכיפא
בקילעא· **בזר** [illegible]
[illegible] בזרא בקוק ידיה· ומראייתא בחוק
ידיה· פי' [illegible] דמיס· ויש [illegible]
[illegible] אחת של זרע שאין לה דמיס ולא ערך·
מפני שהסתירה [illegible] בעיניהן של
וטיסוה להראותה לכהן· [illegible] כבר
[illegible] אצבעותין· [illegible] החבל יד
[illegible] שהיו זרעונים [illegible]
[illegible]
[illegible] ביזרא דנפל
[illegible] כיון שגדלו והוקשו לזרע [illegible]
הזרע על הארץ [illegible] מחרוש או הנבש אחרי
כן הוא צומח· בחלק [illegible] ד' שלחייה לאיתנור

שנים כירי קיל
בגד מונח
עין משפט מהרי"ט
יוסף צדיק ואחין

ביזוחא בי כירי קילבע מולייר. **בי כוי** לא חיי חזקה ברגמ' דבכאן בתרא כיל רשוכן ושמעון שכיעים וכן שיכין והכותב עד ס אמה אומרת ומשם ונמצאת בנאו שמעון לבדן. ועכשיו נמצאו בכותב זה כיח החלונות להכנים כיכן רששי הקורות מחצר רשוכן. שיש יכול רשוכן לטעון לשעון ששיש הן חזקה שלי. שיכול שמעון לומר לא עשיתי בכחלי כך שאם תתן לי הוצאה לא שיעטרין לנקב במקבת בכותלי.

בי מדרי בשמת כפ חכיה בגמ' כלשנן אין אחמין שלה הע בי מדרי דכבל מהדרי מיין לעין עיניס. והאי כיון דאין שדיר שדריה לא מצי מעכב. ובכורות כפ מומין שיצן בגמ' דהוו שוכבי שלה פסא לן ישראל שדה מיס שלגבי חטיס ואין על גבי מקום קשה. שלה הע בי מדרי דכבל מהדרי מיין משם לשון עיניס לעהר ארץ ישלי ויהיו שוכבין ממין לבי לא ישראל את מקום עמוך. שיבלעו שם המיס.

בי מוכסי שלי מוכסי נשי עקרא דהעלסקאט ברגמ' דמגילה. ובפרק' דכתובות כיל מקומות כמו שהוא בגמ' החולץ בגמ' המחזיר גרושתו שלחופה בי מוכסי לרבא. **בי מנקניה** בגמ' דרשי שמ אמה. אם לא השיג שלי אין יחוד עקב שבגיד. ויש אומ' מקום שמוציא הרבי. **בי נצרופי** בלשא דפל כתבי הלן. כמו בישראל שפרש לחעלה. מי הוא בפ נערות היה פגז. כ דאמרי בעז בפרק העלסן בגמ' דפיאה והו אשרה. חמ שמואל כגון דשמי חני המוכי ליחון לשיכרא בבי נצרופ. **בי סרסין** בלגמ' דחזקה הבתים החזק דשמ' לה לחבריה כל עמה. עבמי דבי בי סרסין מזכנעא לך. וכרגמ'דפ כיי שמה. **בי וכה** בפ' רב סר פה והאמר שבבה עמה. הומיה הוא ומגרה ערג בויכה היא ושויעלה. **בין** בפגמ' דכמה אשה שב בין כמוכן. **אינ בינתא** פיל שבעה גרגרים מוכע כמין שלא משכחי לה. בלגמ' דשא יחנוך פיל הגרע שעל הידק בעת שנעשה. פיל מעשה בינתא גרעינין דחדל. לכא למיחש דשכלה דבורים דיכון דהן דיכון משוך לא משכחי להו דבורים בעפר. אלי באטרפא הדר פחי כלומ אם אוכלין העלה שלחדל מאי איכפת לה חזר וגדל. ברחוקה דמי. שאחזן מיזדקר מבוהא דשי לא מעקר להו למעיינה שלה. **בין** בפגמ' פיל יומר שלא ושפה זרע ברגילין. שערות דמאה אשה שמביא מייקרא דכלבא. פיל ג מוזכן כלב.

בי חוזאי פיל כל לקבלבן. דם הכפר העלה באש אמור. הותי כאדא כפ להכשר בגמ'

עין משפט מהרי"ט
שיריא אסור

עד המנטה קנאה ירא קשיא כן כבר כי האי
גונא אחרי רבנן תנא הוא ופליג׳ **בטש**
רבה בר רב הונא איקלע לאקרא דשגמא קריבו ליה
צחנתא באורתא שמושה לההוא גברא דהוה
קא קרי בטי של מאי קאמר בטל ולא תרכל ורגל
כל אין מעמידין בסמך קורט של חלתית
בטש כל השולה את בגמ׳ הלל התקין
פרוסבול מאי פרוסבול א״ר חסדא פרוס בולי
ופרוס בוטי בולי אלו עשירים דכת׳ ושברתי
את גאון עוזכם ותני ר׳ יוסף אלו בורות שביהודה
בוטי אלו עניים כדכת׳ והעבט תעביטנו
אמ׳ ליה רבא לנענא מאי פרוס בולא אמ׳ ליה
פרסא דמילתא **בטש** בבר׳ ר׳ פנחס
ויבא שני המלאכים וכו׳ וירא יעקב וכו׳
תני משום ר׳ נחמיה כל תיבה שצריך משום
למד שתחילתה נותן לה הא בסופה סדומה
שערה חרנה והכת׳ ישובו רשעים לשאולה
רבא בר זבדא אמ׳ לבית התחתונה של שאול
יש מלך בוטי כמו אבטי **בטח** הבטח
אינו מטמאות הטומאה פר׳ יב׳ פאה איכא
דאמרי אבטח ובהספרא אבטבי כגון טיט
בבנין שסמוך לחלון וזיז נהון עלת׳ כל הבטח
של חלון של ... מבלגים רחב מחוץ
בטם כל הרואה בגמ׳ מקום שנעקרה
איכא דאמ׳ מילתא א״ר ששת ונפקו בוסמי
דיורא ורבנן לנוענן ובהגדה דהשוכר את
הפועלים אתו הרי בוסטור דיורא וכל פי׳ ש...
ענוגות של אש **בטש** בבר׳ ר׳ פר׳ לה
תולדות נח א״ר הונא ערקין הוינא מן הכי גוהה
בחקל בבייטא דמרבריה והין בידין ערות
בשנה שבהן הייתי יודעין שהוא יום וכשעה
שמבהיקין היינו יודעין שהוא לילה פי׳ בטיטא
מעילה **בטל** כל דמגילה במשנה
אי זו היא גדולה כל עיר שיש בה י׳ בטלנין וכל
ובגמ׳ דסנהדרין פי׳ י׳ בני אדם שיושבין בבית הכנסת
ובטלין ממלאכתן ועוסקין בצרכי ציבור. ירוש׳ י׳
בטלנין בבית הכנסת מסלקהון **בטם** בלגמ׳ דפ׳
אם אין מכירין אותו למוגים בוטמי כאלה
וכאלון תרג׳ כבוטמא וכבלוטא והוא האלון תרג׳
ירו תחות בוטמא **בטן** בשביעית בכל כלל
גדול הלה והבוטנא פי׳ כמו בטנים ושקדים
והלבן נקל **בטן** הבטן והעקטון והארוך

ענ׳ פרוסבול כמש׳ את גאון מגלה רשעה

ענ׳ ישובו רשעים לשאולה

ענ׳ עשרה בטלנין

ענ׳ בטנים ושקדים

ענ׳ והיה לכם לזרא

כל פר׳ פר׳ עור בסלים פי׳ כמין כנור גדול
שהוא נתון לפני הכבשן וכך אומרין בן שיש כנור
שעושים ביד ואינו נותן לפני הכבשן כמין מעור של
עור שעושין בעל אומנות לפני בטש כלי שלא
יתלכלכו בגדיו ובויק׳ רב׳ פר׳ זאת תהיה וזכור את
בוראך מהיכן נתחייבו ישראל בגזרה ובצרעת
וכל עד רבנן אמרי מהמתאוננים ההדה עד חדש ימים
והיה לכם לזרא א״ר אבהו לזירנא ולבוטנא
פי׳ נפוחה כי דגרסי אוידי דצרעת מגופיה מתילא
מכיתא ליה עלעיתו ומשנא ליה כך במ׳ איכה
שרתי במדינות והוא בטנא תרי כלומ׳ שנכנס
בטנם **בטנת** תרין מינין אתרדבאומ׳ ליה
חמות מרבועיתא בארבע תרתין פי׳ מקום
שרבצה בקרקע עשתה שני רשומים שם שוחר
עבר׳ תרג׳ תורה נטבין **בטן** אמ׳ אמימר
לקני ובטני שריין בפאיל טר׳ בגמ׳ סימני העוף
פי׳ שמות של עופות הן **בטרי** בחולין כל
בהמה המקשה בגמ׳ בהמה שנחתכו רגליה אמ׳
אביי ד׳ ביטרי בתורא פי׳ ... בפורתא התרא
מלש טחורי זהב ועכשיו קבלה בידינו מרוד׳
בפורתא ד׳ אצבעות **בטש** אוטא חמרא לזמן
בטושא לגרגא ברת׳ דבל כתבי הקדש ובספרי
שהחשיך בגמ׳ דהמלקטין אשכחיה לגבי ליה
דבי נשיא דהוה קא ... בטש ביה
ובר׳ דפ׳ כיצד מעברין בורוריה אשכחתיה
לההוא תלמידא דהוה קא גריס בלחישא בטשא
ביה ובגמ׳ דהכונס עץ ההוא גברא דבטש
בכספתא דחבריה ובפ׳ האומר עמוס בגמ׳ השוחן
הכא במאי עסיקי׳ דאגריה לבטושינהו בטשא
במעיתא פי׳ בעיטה שהוא רפיסה ברגל
בטיתא כל מצד מברכין בגמ׳ דחוניין
היין האי עובדא ושקלוה לפיצא ואהדר בוטיתא
וכבר׳ איל טרי׳ בגמ׳ אחוזת דס׳ א״ר יוסף האי מאן
דאכל יין ביערי ופטא ... בוטיתא דפרחא
ושתי רביעתא דדובשא בקוורת תמוז אלוהא
ריקנא מיתנשקרא תנא דספירה פי׳ בוטיתא
האי אבטחות **קליק פט אחל פי**
ביאה ביבמות כל הנושא ... ביאה
משוח דהוא אב והוא בעל כהון ובכר׳ דפ׳ שבעת
כהן גדול ובפ׳ ד׳ מיתות בגמ׳ הבא על בשתו
היינו דאחריה להיבוש ובכל׳ כל שר בראשית
אמרין החיה והבהמה והעוף בביאה שבתו

בית בושת בה"ערוך

זה בית בושת של הן והווטב. עור הרשעה ענר שבבית הבושה מל שנר שבבית הרחם. ושקוניין

בית גלוא בל' אמ' דאגילה

מכל שיכין זה בית גשם שבהן ובכל העצמים בגוף הגוים העובדים את ההרים. ובמסורה בל' גסרת כל האסורין בית גשם. קורין אותו בית כריא. פיל' גשם שם גבוה. כמו גם מכין ל. בית כריא שהבול בשחה כמו כרו לבור שחה. ואמ' לה גשם לשון ומכין לה כלה שהבלה מן העו. ואמ' לה גשם לשון גלויה ומפורסמת. בית לשון שהבלה ונם תרשה. קאי בית גדיא קורין אותו בית כריא. פלא גדיא גדי כריאו חגיר בפ"ן

בית גילגול בשופטין

בפרשת שלך יהוה. ובטהרות פל' טון מת שמצ שפל בית גילגול ואיטלין שביב בית גילגול כל שאין יכול לב טול סאה של חטים וירון לפני סרדיוטו. איה דגרסי כל שאיט העובר ומפרשי מדרון להאחד מעובדי דרכים. פיל' בית גילגול מקום וכשאדם טעון משוי לא יכול לא מלאטה למעלה ולא למטה. בירושל' בית גידגוד פיל' שבשביל מקום מעבר ער. כדמתרגם בפ' שופטים ומל' משעול מש עוב אין זה יכול לכתים אחת. כמיון עד שיצא חבירו. למלאין מכול המעבר שני בני אדם.

בית גידגור מלש גדוד חמשה ואחיזתה.

ואל יצאו ל שאין העובר ל טול סאה של חטים וירון לפני סרדיוטו. והוא שבל בית גידגוד בלוע מקום ער.

בית דבש בפ"ג דפסח בית המטבחיים

בית מרבחיא של דם ומים מצוין בבית הדגיד.

בית מרבחיא בית המטבחיים

דם ומים ניין ושמין הדם נזרק והיין מסנגן. וכן היין בפ"ק דמו' לתן המזבח צטוה ואכל עם הקטנים.

בית חלק המזבח צטוה ואכל

בא"ן. ובפ' יקרא עליך מכות החלבות ולפנים. פיל' אותו בלפי דרום עקרא בית חלבות ששם מעיינין אם פגיעין. והבלתי ראוי שדרש הוא. ופמול לנגבי שחיטה החשאת.

בית חץ החציר בכלאים כת"ן פיל' קקורו.

בית יד בל' בתה אשה בגמ' ובמוך שהקיבה לעדתה. נעשתה לה בית יד. פיל' בית יד שעושה לעדה כדי שהכשה אוהבה כדי שתבדוק מוך

בית יד לעדתה ולא הגיב בו ולמן תיגעב בו. פיל' שעל אוטקן. בפ"ג דפ"ח דקדושין הת' עומד. פיל' שעל ידין בתפילה

בית כסא בל' מי שמתין בגמ' היה עומד

לא שאין אלא בבית הכסא קבוע פיל' מקום שהאדם

בית לחם בל' מי שמתין בגמ' היה עומד

בית מאה כבלאים פ"ב בעירובין ל יהודה

אומ' עד שיהו הסאתים. פיל' מקום שראוי לזרוע בו סאה נקראבית סאה. סאתים בית קאתים. והוי חמשה אלפי גרמידי בה בריית' דיבנה. ומחזר ל' דגוד המשכן דהוה חמשה אלפי גרמידי דכה אורך החצר מאה באמה ורוחב חמ' בחמ'. חמשים מעת מאה הוי חמשה אלפי.

בית שאור בפ"ק

שנה בסוגיא דפ"ל חמץ נכרי. כל הכלים שנשתמש בהן בצונן משהגעש בהן לשאור. חוץ מבית השואל וחימוצו קשה. לשאור אפי' בית החרוסת כבית השאור. שחימוצו קשה דאמי. פיל' כף עץ שמשתמש בהן חמץ בצונן דצונן הוא לא כלב חוץ מבית השאור. פיל' כף הוא שעושין בו לחמץ עיסה. בגון דחיק כרותח ובשב. ואין משתמשין בו מעה אלא בהעגלה. וביה חרוסת כל שעושין בו מעה אלא הכף ומחמה חומץ ועיר. כדי לעבה בו אלא הכף ומחמה בלע הכלי. ואין משתמשין בו מעה אלא בהעגלה. ובכלים פל"ח בתעך בית שאור מונף עמיד פחות בכלים פל"ח בתעך בית שאור מונף עמיד פחות כל חרש עשוי להניח בו שאור והוא מונף עמיד פחות

בית תומין בפ"ג דפ"ח של

שבבית שתים שאחד משתמש בלילה ובו ביום והשני משכים בבקר ומניחה לחבירו בתמיד ובלבד דפלי ישמעאל במנחות בבתים תומין שומרין עיסה שבבית השני. פיל' בתים תומין בתמידין הין שנים שומרין עיסה שבבית חבירו ובתים הין שלשה שומרין עיסה שבבית חבירו ובתים הין ארבעה שומרין עיסה שבבית חבירו. ושיטה להן ד' הין כעבים אלה הרב

בית גדיין ובית כריא

בית הדגיד

בית המטבחיים

בית הכסא קבוע פיל' מקום שהאדם

בית מדרון

בית מדרון

בית עשר בית כרשן

בית עשרת מיני

בית פרת צוצאה בהולכו

בית צפורית

בית קלים

בית קרוסת

בית שאור

בית שמש

בית תומין

בית תומין

ובס״גמ׳ דפ׳ ואילו מגלחין ובגמ׳ דחכמ׳ אומ׳ עד חצות
כמי שחל ביניהא מחלבא וחשי׳ מבינתא דר׳ ישיה
עד טופרא דכרעאי׳ בפ׳ ר׳ אליעזר אומ׳ תולין בגמ׳
יין כמולין ביניתא מתוי׳ ה׳ ברגמ׳ דבא לו כהן גדול
מהשמיט ביניהא ברגמ׳ דהשוכר את הפועלי׳ אדיש
ביניתא באשו למקס׳ בפ״ג מינין אסורין בעיר
בגמ׳ דפסח נזירות של השעורה ולא יחטיא הרג׳
כבינת שערי׳ **בין** בין זכאי בין חייב בשבועה
לא השעול בין ר״ב פר׳ של תהי עד חנם והוא עבר׳
בין בר״גמ׳ דברכות ר׳ יהודה סבר בין השמשות
טובא האוור׳ וכי טובלין מבעוד יום טובלין ור׳
מאיר סבר לה כר׳ יוסי דאמ׳ בין השמשות כהרף
עין וכו׳ ובס׳ גמ׳ דבמה מדליקין אמ׳ יהודה אמ׳ שמואל
בין השמשות דר׳ יהודה כהעלם טובלין בו. לברא
אימא לר׳ יהודה ספיקא הוה לא בין השמשות דר׳
יהודה לר׳ יוסי כהעם טובלין בו׳ פשיטא מהו דתימ׳
וכו׳ עד והדר מתחיל בין השמשות דר׳ יוסי וכו׳
תמ׳ דבא סימן המתחון הך תנא סבר שלשים בין
השמשות דר׳ יהודה והדר מתחיל בין השמשות
דר׳ יוסי׳ והאי תנא בין השמשות דר׳ יוסי מיש
שייך בדר׳ יהודה׳ **בורן** פסק דסוכה ובשלמ׳
בשוראן כשב׳ מי שנלח [illegible] פי׳
מספרברא עיין בירון הוא׳ **ביור** בב׳ כלל
גדול אמרו בשביעית לא לבור ולא לבנן וכו׳ פי׳
ביר חומר [illegible] בעל המרחץ׳ **בירה**
כפ׳ אלו עוברין ושורפן לפני הבירה מעני המערבה
ובר׳ גמ׳ דיומא מוכח שעברה לראשונים ולא חלדה
לאחרונים׳ במדות בפ״א במסיבה המולכת תחת
הבירה׳ פי׳ הרת המקדש׳ בפ״א בגמ׳ סמך לו
כותל המשתר בית לחברו׳ ובר׳ גמ׳ דהמוכר
את הבית ישנה גם׳ ובכ׳ מי שמת בגמ׳ השולח
פסלוערה ולא ההלכה הטלה ר׳ אחא שר הבירה לפנו
חסמ באשא פי׳ פלטורין׳ **בית** ובאשרלו
הבית מי שמיוחד ביתו לו׳ ובפ״ג ביומא פי׳ מי
שאינו מכניס אורחין בתוך ביתו לא ביתו מיוחד לו
ולא לאחרים׳ פי׳ מי שאינו משאיל כלו לאחרים
נכנים באין בביתו׳ **ביתא** בא ואיתר בר׳
גמ׳ דהמועא יין בייתא איתבא יתיב׳ בפ׳ בגמ׳
עלים בגמ׳ ר׳ מאיר אומ׳ בעצרים׳ ובר״גמ׳ דכיצד
הרגל בית שדרין בו בני אדם הוי מיושב ואין חייב
ואפי׳ איתהמם בהדבנא וניבי חרב׳ ולמאן דאמ׳

עי׳ בין׳ השמשות

עי׳ בור ובנין
יע׳ צאה כו׳
והמראות

משום שאינה הוית בית שמשתמשין בו כלום ראוי
כיון דמשתמש בהדבנא ועיבי לא חרב אחד להקן אף
הבית כפ״ב בנדה׳ פי׳ אותו מקום׳ **בית אב**
בפ״א ביומא בגמ׳ מפרישין כהן גדול׳ הכא דאיכא
טומאין וטהורין בההוא בית אב׳ כי דתניא בתוספתא
תענית פר״ב ל״ד משמרות עלו בגולה וכו׳ עד משמר
שיש בו שבעה בתי אבות׳ כלומ׳ ז׳ משפחות כדפת׳
ביה אב אחד אחוז לאלעזר וא׳ אחוז לאיתמר׳ כל בית
אב מקריב יומו הקבוע לו׳ משמר שיש בו ח׳ מקריבין
ו׳ ימים וב׳ מקריבין יום א׳ וכו׳ וכבר פי׳ עשר ועשר
משמר׳ **בית און** היתה נקראת כבר פי׳ בערך
אבן׳ **בית אל** בבר׳ רב פר׳ עלו ואמר
שלחני אמ׳ הונא בפ׳ אם אינו אומ׳ לי לו׳ ואם ואמר לו
הקב״ה למה גלתה לו אומ׳ לפני רבונו של עולם
בניך חורי׳ גזירות שאינך מבטל גזירתן׳ ואם
יכולני לבטל גזירתך אילו עתידין לגלות עליך
בבית אל ולהחליף שמך ואני עומד שם ההד בית
אלהינו׳ עמך אין בהלא עמנו׳ וכר׳ פר׳ פ״ג דירא
אל יע׳ אמ׳ ברכיה בשם ר׳ לוי מי מקים דבר עבדו
אין אנו יודעין שעשה מלאכין ישנים׳ לא מלאך
א׳ שנגלה על יעקב ואמ׳ לו עתיד הוא לנגלות עליך
בבית אל ולהחליף את שמך ונגלה עלו הקב״ה
בשביל לקיים דברו של מלאך׳ ירושלם שלהתהבי
מתנבאים עליך עלאחרכמ׳ וכו׳ **בית אילן**
בפ׳ המקבל בבבא מציעא המקבל שדה מחבירו
והוא בית השלחין או בית האילן יבש המעין ונקצץ
האילן׳ **בית קטל** אוקני בבלגס פר׳ ו׳
אולו כליס׳ ובפ״ק סנדל עמקי׳ כלבית אצבעות טהורות
חוץ משל קוצץ מפני שהוא מקבל את האוג׳
נקב עד אם אינה מקבלת את האוג טבורה פי׳ בית
אצבע שלה שוקעת וזה צורתו זה
בית אצבע׳ פי׳ בית אצבעות דבר העשוי מעור
הכתים ומשים בהן אצבעותיו׳ וזה הסוהם בתוכן
שהיא מקבלת לפי שבשעה שמקבצים הקוצים
מקבצים עמהן האוג ועושין אותו להוכה׳
בית בלע כל טהורות מטמא טומאות אוכלין
כביצה וכזית׳ בבית הבליעה׳ **בית בעל**
בחזקת הבתים שהיה בית בעל חזקתו ג׳ שנים׳
ובר׳ גמ׳ דמשקין פי׳ בית הבעל שהוא בעמיה ומשתלכת
אין צריך להשקותה ופי׳ בגמ׳ עיין׳ בנגע
בית במיא בר״גמ׳ דמגילה והסירותו דמין׳

זה בית

סליק פ״י אחל פ״א בך

באהילות פרק אחרון שדה בוכים · ובפ״ק דמשקין
בגמ׳ ומפנין את הקברות מאי שדה בוכים · אמ׳ ר׳
יהושע בן לוי · פי׳ שדה בוכים מאחד בין במקומות
ומשכבין לשם מת אשר מקבר [illegible] מן הדרים
במקום אחר ששם בית הקברות ונוטלין אותו משם
ומשם אותו וקוברין אותו במקומו ואומרי עליה
משום יאוש בעלים נגעו בה גזירה שמא שלדם
מתמו אבד ונפל לשם · ולמה נק׳ שמו שדה בוכים
שמספידין בה מתים שכן דרך כשהמתים נעברים אלון
עוברין ובוכים · ובאה להם מחולו בשום יחד אלונא ·

בכיאר כד גמ׳ דהזורק שכן אורג זוקקין
בוכיאר לשולחן בירועה · ויש שגורסין בוכיאן פירוש
הקנה שהחוט של ערב תלוי בו · שזורקו האורג בתוך
הירועה לרחבה לאורג בכלל הירועה שורת המקום
שנארג בו החוט וכן נקש המסכת והוא כעין לכהא
ומתנא · ופי׳ לכהא עץ קטן כמו זרת שחוקק באמצעו
מקום לארוג בו · ש״א לכהא ומתנא קנה קשור בחוט
ארוך שכשיזרקנו לא יאבד לא מוני [illegible] חוטו והוא
נמשך אחריו

בכן כד גמ׳ דהמ׳ [illegible] בוכנא
בם ואבנה · ובפ׳ המוציא תפילין בגמ׳ דגר אמ׳ ליה
בוכנא קמורה · ובס״פ א׳ דבי צנה ר׳ ששה שמעקול
בוכנא · ובפ׳ לולב הגזול פיטומתו תנו׳ יוסף נטולה
בוכנתו · ובפ׳ בעות בורים בגמ׳ המשקה עדה אוא
בוכנא אבזנא · ובפ׳ אולן בגמ׳ נשתברה צלעותיה
בוכנא ואסיתא · פי׳ בוכנא עלי · אסיתא מכתשת
וראש העלי [illegible] כמו עלי · והחלוא חקוק כמין
מכתשת [illegible] ושני ראשי הצלעות נכנסין
בה · ובר׳ גמ׳ דהו[illegible] ועשאן לים כבוכנא דידן
שיתן

בכר [illegible] רא שתא אחין בגמ׳ מצוה
בגדול לכבד [illegible] אשר תלד · מיכאן
שמנה בגדול [illegible] לנחלה · ובתו ומותכר
המפריש בג׳ פרקים משערין את הפלכה · בבכורות
ובחיסות ובאמצע הקיץ פי׳ בבכורות עביבות
פיסוח תאנות ·

בכוא ושמהא וארכבתא
בכר פי׳ בעה ארכבתא ·

בכרא במעועית
בפ׳ בלל הגדול את הערכבלן והלצבין והבוכריא לשון
ישמעאל פי׳ גר ·

בלושרות בילמ׳ פי׳ כרתשא
מנגיא אפי׳ בבושרות מהו בבושרות דלא בעי בכי
ודעורות שירה ·

סליק פ״א אחל פ״ב

בל בפ׳ אחרון דזבחים היוצק והבולל והבותת
ובפ׳ במנחות דו בלולה [illegible] בלולה רכה ·

ובדמאי בפ׳ הלוקח מן הנחתום בתמרים ובגרוגרות
בולגו ונוטל ש״א בורר ונוטל ובפ׳ ש׳ דר׳ קשבנ׳ גרוגרות
ר׳ שמעון שזורי סבר ליה בילה וכפ׳ המודר מן הספינה
בגמ׳ קנה שע האילנות ובפ׳ מי אילן הנקין בגמ׳ האורל
בכורים · ובר׳ גמ׳ דע׳ כסוי הדם כדי זורע דאמ׳ כל
הראוי לבילה אין בילה מעכבת בו · מי׳ הב׳ מנחה הראויה
לבילה והם עד ס׳ עשרונות אין בילה מעכבת בה
אלא אע״ג שלא בלל כשר · וכל שאין ראוי לבילה כלומ׳
מנחה מרובה שהיא יותר מס׳ עשרונים למעלה
בילה מעכבת בה · הילכך פסולה בלא בילה · ואיסתירטיא
ובפ׳ בוטי · ובוש׳ רב כר׳ מר דמאי מיי׳ [illegible] מסף
יהודה גב׳ בולאות ש״א גב׳ רוכסין [illegible] ח׳ [illegible]

בל בפ׳ כל הבשר בס׳ גמ׳ דהעוף עולה כו׳ סלק
ר׳ זירא משכחונהו לר׳ אמי ולר׳ אסי דלא אברלו
בבלאי חמותות · ובס׳ גמ׳ דהקומץ רבה פי׳ ברכי
ודוהי בחמרת ישן ואכלו בלא בטוי ידים · הרי אתב
רברבי כרבנן לעטו כדרב ושמתי בלום דקוברין
דרב אמו׳ בלא בטוי ידים במפה · הא קאמ׳ לה
דעתו קצרה עלי׳ · כלומ׳ נבולה ידי · אלא מה שאני
אוכל במפה דעתי אנוה ואיני יכול ליגע במפה ·

בלגה לעולם חולקה בדרום · בס׳ תלשנה סוכה פי׳
בלגה שם המשמרה ומסקנא דשמעתא מפני
שהתה ולא באה במקדש לעבוד עבודתה קנסוה
בחלקוה שתהא לעולם בדרום · ותניא נמי בלגה
גרשיה ותנאה לעולם טבעתה קבועה פי׳ שהיה טבעת
של בלגה קבועה בקרקע שמשימין שם ראש השור
ואין יכול לזוז משם · שהטבעת רחבה מלמטה וצרה
מלמעלה · כנגד ראש השור ולא היו נצרכין לאחוז
מיד · וטבעתה של זו קבועה שלא פרקה · שלא היה
הרחב מנגד השוחטין ואין יכולין להכניס ראש השור
בתוך הטבעת · וכל משמר היה לו חלון לתת בהן
הסכינין השוחטין · ולזה סתמו חלונה שלא היה מקום
שישימו הסכינין שם בדרום · שהיה לכן פורח ווילוני

בלדר בכר׳ רב׳ מר ר׳ ריבא עבר קרב לדד
ונבשל בה · בויק תא אחר מנא · יברוניאלץ עלה חד
ובלדרין מן מלכותא ונבשל כהאכסנ׳ נגד אתא בהד
בלדר וחמתה וחוזה ונסבה · ובבי׳ יומך בס׳ כר׳
אשרי מושכל בחר יומין עבד חד בלדרין דמלכותא
וחמאי והאיכן עבדין בתרא מצרכתא · פי׳ חד מן
רכרבנ׳

בלזם בלזם רב׳ כר׳ אמ׳ כבסן של הרצן
יין בי רה׳ בין שבנה שלמה את בית המקדש ונשא
פרעה אותו הלילה שתה יין והוא שתה בלזמותו

על מנת לקבל פרס וכול הלבן ושנו לתלמידיהן
ולתלמידי תלמידיהן ולא אמרו פירוש עמהן ודיקן
אחריהן · אמרו אילו היו יודעין אבותינו שתחיית
המתים ומתן שכר של צדיקים בעולם הבא לא היו
שונין כך · עמדו ופירשו מן התורה ואמרו מסורת
ביד פרושין לצער עצמן בעולם הזה ולעולם הבא אין
להן שכר · ויצאו מהן שתי משפחות רעות צדוקין
וביתוסין לשון ביתוסין · **בית עליה**
בר׳ גמ׳ דסנהדרין ושמעתתא צדק׳ אמ׳ ר׳ יהודה אסי
בן בית ועליה פי׳ צריך הדיין להיות בקי במשפט
הפסדת העליה על הבית כמה הוא · כמו שאדין
רשה. יש לבעל העליה מהמתנגעות כמסור
בפ׳ הבית והעליה · ר׳ נתן אומ׳ בעל הקרקע נוטל
ב׳ חלקים · ובעל העליה נוטל שליש · קא סבר מסתרא
עליה בביתה תולתא ותולתא באשי למישקל · ובין גרון
אמ׳ יהודה בין תנור לכירים פי׳ צריך להיות בקי
כמה הרחקת התנור מן הכותל או מן המעזיבה
שתחת התנור · וכמה הרחקת הכירה בדינין
הללו · ולא יהיו בטעו כבזיון · מפני שהן בלא נשואות
ממון · ובלא עבירה ממון לא צריך הוא להתעסק
בהן · כמו שהן מפורשין בפ׳ לא יחפור · **בית פאגי**
בר׳ המביד נשחט בגמ׳ השוחט את הפסח על החמץ
דתנן השוחט את התודה לפנים ולחמה חוץ לחומה
לא קדש הלחם · מאי חוץ לחומה · אמ׳ ר׳ לחומת בית
פאגי · וריש לקיש וכו׳ · ובפ׳ האשה דפסח בגמ׳
האוכל לא שנו אלא דקאי חוץ בית פאגי אבל קאי
לפנים מחומת בית פאגי · שוחטין עליו · ובמשנה
מנחות בפ׳ ב׳ הלחם · ולחם הפנים כשרות בעזרה
וכשרות בית פאגי · ובפ׳ השוכר את הפועלים בגמ׳
דשילו אוכלין כגון לפנים מחומת בית פאגי · ובר׳
גמ׳ דר׳ עגלה ערופה · ובפ׳ דסנהדרין בגמ׳ דערופה
העגלה · מצאן אבית פאגי והחזירה עלהן פיר׳
חומת בית פאגי הוא חומת ירושלם · **בית פך**
בכלים פר׳ ה׳ תנור תחלתו ד׳ · ובר׳ גמ׳ דבמה
טומנין בית הפך · ובית התבלין ובית הנר שבכירה
מטמאין במגע וכלו עד משהו · פי׳ בית הפך מקום
שמשימין בו פך השמן · בית התבלין מכון למטה
בפ׳ כ׳ זה · בית הנר מקום העשוי בכירה לשום בו
את הנר להאיר את הכירה · **בית פרס**
פר׳ יז׳ באהילות החורש את הקבר הרי זה עושה בית
הפרס · עד כמה עושין מלא המענה ק׳ אמה · בפ׳ א׳
דמשקין בגמ׳ ומציינין את הקברות והא תניא ג׳

בית הפרס פי׳ שדה שאבד בה קבר ונחרש בה קבר
ושדה בוכים · מאי שדה בוכים ר׳ יהושע משום
דעולא אמ׳ שמספידין בה מתים · וטומאת בית הפרס
דרבנן הוא · כדגרסי׳ בפר׳ מי שמתו ובפ׳ חומר בקודש
ובפסח בפ׳ האשה אונן ומצורע ובית הפרס
לא העמידו דבריהן במקום כרת · **בית צבע**
בפ׳ משנה חומר בקודש אחורים ותוך ובית הצביעה
בתרומות · אבל לא בקודש · פי׳ ר׳ יונה משום שכוי
החיבה שומן בו זה לא אצל הכלי שאין דרך בני
אדם לגעת בו · כי דרך בני אדם לחטוט הכלי
ולשתות מכנגד אזנו · ועיי׳ הדעה משוני ואין שותין
ממקום שכל בני אדם שותין בו · לא שותין מצד
אזנו כמו שאמרנו · ושמואל פי׳ מקום שצובעין
מן נצבעה לה קני · כמו מקום שתופסין וכן משמע
בית הצביעה מקום שאוחז באצבעו · **בית צואר**
בר׳ גמ׳ דבמה טומנין מתירין בית הצואר אבל לא
פותחין · פי׳ אם קשור בחוט שהיה יכול להתירו מתירין
אבל אין פותחין לכתחילה · **בית רובע** בפ׳ ג׳
בפיאה עד אות קרקע בית רובע חייב בפאה
פי׳ דילוף שדך מכלאים דגבי כלאים כתיב שדך
שיש בה רובע זרע ממין אחד ימעט ר׳ יהו
במשנה בית סאתים · בפ׳ ו׳ דפיאה קמה ה׳
סאתים ושכחה אינה שכחה · וכן גמ׳ כתובות אומ׳
ז׳ על ז׳ שיכול לזרוע בה ה׳ זרעונים בערוגה זה פיר׳
רחז״ל פי׳ בית רובע הקב׳ מצאו בתוספת כלאים
רובעה קב ו׳ אמות ומחצה של ד׳ אמות ומחצה
בית שער בר׳ גמ׳ דהדר · וכשוטה בפ׳ שוחט מלחמה
בית שער אכסדרה ומרפסת פי׳ יש למגדלים בעלים
זה לפני מזה והריוח שבאמצע נק׳ בית שער
בית שקע בפ׳ ב׳ בכלים ובית שקען של נר
משמתן באויר · פי׳ כלי שולפות וקושקע
ומעיין אותו למעלה מן הפרח של מנורה · ועלאותו
הכלי מעירין הנר · והוא לשון דברים את שלא ולכך
המנורה · ואת שיקבל השמן שנשפך מן הנר · פרח
בית תבלין בפ׳ ב׳ בכלים בית תבלין של
חרש · פי׳ כלי חרש הוא ויש בו בתים הרבה · כדי
לשום בו תבלין וזהו צורתו
ביתור בפ׳ חלה השור אישן הקולב חבית
חטות מביתור פי׳ שם מקום · **ביתות**
בגמ׳ דכריתות ובפ׳ גמ׳ דשבת ובמ׳ משנת ביצה
אין משקין ושוחטין את המדבריות · אבל משקין ושוחטין
את הבייתות הלנות בעיר · והמדבריות הלנות באפר.

ברך אלהים ומלך· ברך ולספר מיסון· שכ' ובונע ברך
נאץ יי' ובצואות בני ישר' וגו'· שדי לא פרשונה
שגיא כח· מי שהוא אומ' שדי לא מע' שגבורה אין
קץ אלא איוב אינו על בריותיו לפי כחו אלא לפי כוחם של
פי' לשון חירוף הוא בלעז בלשימואה· **בלע**
ובכד ואשפר מפורשין בשוטה בספר ואילן נאמר
בגמ' ז' ז' שבטים· **בלעם** בלע עם·
בחלק· פי' שיועץ עצות רעות לבלבל את ישראל
ד"א בלעם בלא עם· כלו' שאין לו חלק עם עם ישר'
פי' בלא עם שיצא ממקומו והלך לעם אחר של בלק
בר' גמ' דפ' אילו טרי' והוושט עצמו והלכך שחוהכן
וכוין יונה· א"ר יהודה מבלערא· פי' בית הבליעה
וכמה אמ' אבוה פחות משעורא ועדיף מחטיא
בשמאלה איכה נפלה עטרת ראשנו בר בריה
דר' יהושע הוה לה בלום אית חד דחליש לה·
בלפסין בר' גמ' הנודר מן המבושל ר'
יהודה ור' שמעון אוס' לקדירה בלפסין ר' יהודה אוסר
ור' שמעון לא אוסר ובפ' ב' במעשרות הגה עושה
בלפסין לא יאכל בבנות שבע· ובפ' הנודר מן ירקות
בלופסין [illegible] תרומות היה עושה
משו' בלופסין פירוש דאקרוב דעבדין פי'
מיניהו לפרדי· ובפ' אחרון דעוקצין
ר' יוסי אומ' חוץ מן הבלופסין· פי'
בלוסין ומין עפרות הקרוה עשה
הוא שהוא [illegible] ירקות מפורש בלפסין
ונמצאות בספר אחר בולוסין· ומין
ערבונות הן· **בלר** בלש רפו
חם הגלחת שערו ובלוריתו· בפ' סנהדרין
בגמ' דלא ירבה לו סוסים מגדל בלורית היו· בפ' אין
מעמידין בגמ' מספרין ובגויים הן הלוקין בגמ'
וכתובה קוצו בלורית אחר מגולה ובלוריתו נעשה
בבלוריתו· **בלר** בפ' דחמרת האולירין
מביאין בלורי נשים· פי' סדינין לפני שהם גוים
רוחצין [illegible] ולא עי' מה שאול ראשי נשים·
בלר בפ' [illegible] בגמ' [illegible]
רבבך [illegible]
וכראש פי' יגל הארץ· כלום מן הארץ· **בלר**
בר' ר' בפ' [illegible] לפני [illegible] בפתח
[illegible] ורואה בלורין אבות [illegible]
והלך **בלש** בפ' ו' דרחוות [illegible] היה לו
שהן כבשין [illegible] את העזרה· [illegible]
שנכנסה לעיר [illegible]
בולשת

אחרון דעוקצין ובפ' כל היד· ובכתובות בפ' האשה שנתאלמנה
בגמ' שר שכבשה כקוס· ובשבת בפ' במה בגמ'
כל שלא בא כמוהן אין לך כל רגל ורגל שלא בא
לעירובי· ובב' יום טוב שלשה באה לעיר וביקשה
לחטוף ממתהאה העיר· בסוגי' דכיצד מברכין
שדר בלושי ומיירי לה עין חיפוש שמחפשין את
העיר· הרג ויחפש ובלש· מקל הלבשין· בכל לב
עד פר' יח בכלם פי' בעלי המכס שלהם שמשימין עומדין
לעיין הנכנסים ויוצאים ובודקין מקל שלו או של
מהלכה לראות מה בתוך השק· והוא כמין שיפוד·
ובילמ' ויהי בעת ההיא וירד יהודה כוחה שבעולם
בלשיר מסר לפרסו אם בורח ממנו חור' וכן לכה
ארה לה שלה עימה ארוקילין ובלשיין כבר שלבנו
ארוקילין· **בלהא** איהו קורא דבק בבלהא
ובבגדי
בר' גמ' האשה שהלך בעלה· פי' הדביק שעוה
כלאים ושם במרחץ והלך ועבר לפניו ולא בשקרוה
כא ולא כסקרוה בלוג ולא המירוה· ובפ' האיש מקדש
בגמ' התקדשי לי [illegible] צייד כבלהא· ובר' גמ' דחולין
בליהא דפרסאי· [illegible] אומ' אם לא לוירד
בליהא דאית לה [illegible] של בגד· בלויי
בלי סוד· **קליקמוב אחלמע** **בם**
ולא כתפילה בם פי' [illegible] שמים
ארה קורין בקל רם ולא בתפלה [illegible]
כם יש לו לדבר רשות ולפסוק מן התלמוד ולא לדברים
אחרים· בם עשה קבע אמ' רבא המפסיק בשעה
שקורא בתלמוד ושח שיחת חולין עובר בעשה של
והשנת בם· בם יש לך רשות לדבר וכו' פי' ודברת
בם· בם ולא בתפילה· שבקריאת יכול להפסיק בין
פרק לפרק ולהחזיר שלום לכל אדם· דתנן בפרק היה
קורא ובפרקים שואל מפני הכבוד ומשיב שלום
לכל אדם· ירו' ר' הונא בשם ר' יוסף ודברת בם·
מיכאן שיש לך רשות לדבר בם· אבל בתפילה אי
אתה יכול להפסיק בין פרק לפרק ולהחזיר שלום·
דתנן במשנה עומדין לפני המלך שואל בשלומו לא
ואפי' [illegible] לא יפסיק ולא בתפלה שלא ישיח בתפלה
[illegible] שניא חיי העולם·
[illegible] גדולה [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

ע"ג שדי לא [illegible] שגיא כח
ע' מבלעתא שאין בהם שמי
פי' ודברת בם
פי' בסתר [illegible]
[illegible] שער קטן [illegible]

אחת שאוחת בית המקדש ול׳ שמחת בת פרעה׳
בלט . ויקח תרזה ואלון תרג׳ ונסיב תרזא
ובלוט אלונים מבשן יתרה האלון. בלוטא׳ בר
גמ׳ דאם אין מכירין אלונים בלוטי׳ בלט
בכ״א במשנה שוטה פיה מוריקות ועיניה בולטות
בלשו׳ דעירובין בלחם דאסאין מכירין בולט
כדינרי זהב׳ בגמ׳ דבבל כותבין בהמוציא גט שנ
בב׳ הוצאות בג׳ מי שנטל את הארון הא כיצד
דוחקין ומולטין ויוצאין בפרכות ונראין כדדי
אשה שנ׳ צרור המור דודי לי בין שדי ילין
בפ׳ גמ׳ דבא לו כהן גדול כיצד נעשית ר׳ יוחנן אמ׳
בולטות ריש לקיש אמ׳ מצטרפות׳ ובפ׳ המוכר
פירות ודילמא בולטין כתרנגולין הוו׳ פי׳ רחז״ל
בולטין מביטין כלומ׳ צומחין שצצין ויוצאין כגון
כנפי התרנגולת כשפושטין אותן מתחברות
קצות כנפיהן ונראין כפירקא בולטות כמו חומרתה
בולטו׳ ובב׳ בהמה המקשה בהמה שנחתכו רגליה
בלוטי הוו צומת הגידים׳ בלווט בפ״א
ביומא בגמ׳ ללשכת פלהדרין׳ לשכת בלווטי היתה
של חכמי העצה׳ ובלשון יון הוא׳ ובבב׳ רב׳ בנ׳ זר
וירא יעקב ללון עתיד שבדיעה בלווטין ובמגלת
איכה ועיר אמרן מקום בלווטין של ירושלם׳ דאת
באשי מיתעברין ארסטנטום או פוליסטום דרבי
ציון אנטלות אילו בורגין בלטוטי׳ ובות׳ רב׳ בויר
החלש והמסגר אלו אילו הבלווטים׳ בלווט
בסגמ׳ דס׳ כל המנחות באות כית הלל אומ׳ כט היתה
במקדש ומרחשת שמה׳ ודומה כלבוש עמוק׳
וכשבתה מוגן שתובן דומה כמין הבורקי הברבותיס
כמין בלווטי חיוס׳ פי׳ פרי האלונים׳
בלוועל בפ׳ חלק יצאו אנשים בני בליעל
בל׳ גמ׳ בלי עול שפרקו עול שמים מצואריהן פי׳ כל
ויעלו׳ בלורין היו עושין בלורית בית קדש
וקדשים׳ בנדרים׳ ובפ׳ כתוב של היכל פי׳ גרגבות
בפ׳ מחין אילן בגמ׳ מרוס חוטמן בלום׳ בלם
בלם לה אורחא בפ׳ כל הבשר בפ׳ הלכות הגוף
העולה׳ בנדרים בגמ׳ דל׳ צור חוטמה נאה
בלום הוא׳ בגמ׳ דכיפור הדס תולה ארץ על בלימה׳
א״ר לשא אין העולם מתקיים אלא בזכות מי שבולם
עצמו בשעת מריבה פי׳ חוטמו בלום סותמין
נקבי חוטמין׳ בלם בפסו דזכור אל
תהיו כסוס כפרד הסוס הזה אינו מתהגן והוא
בולם פי׳ מבעטו׳ בולמוס בפ׳ יום הכפו[רים]

ע״ן בלוטי הוו צומת הגידים

מצינו פלוסופה סורחנה בכוכבים

ע״ן פי׳ בלורית בלי שלח יתה אות

ע״ן חרוס

ע״ן תולה ארץ על בלימה

ע״ן בולמוס

מי שאחזו בולמוס׳ ובבל׳ רב׳ פר׳ מא וישא לוט
את עיניו׳ כלומ׳ שלוהט אחר בולמוס עריות סוף
שמאכילין אותו פי׳ בלש׳ יון גרוע של שור׳ כלומ׳
זה החולי הרבה אוכל׳ כלחוך השור׳ וישאו לשון
לעז כמו שאוכל הרבה קורין אותו בולימון׳
בלן לא לבלן ולא לספר׳ בב׳ ה׳ בשביעית
כלל גדול נתנה לבלן במעילה פר׳ ה׳ הנהנה שווה
פרוטה׳ ובפ׳ הזהב בגמ׳ מצד מסך ובזבין בפר׳ ר׳
יהושע ר׳ יוסי את שעל הבלן טהור פירוש שמצא
שרץ במקום בעל המרחץ שמשמש לבני אדם מדליק
האש של מרחץ טהור׳ בלן בכלים בפר׳ כב
סדין שהוא טמא מדרס ועשאו בלן טהור מן
המדרס׳ ויש הרבה וילון בזיז׳ והנה בער וו׳
ופי׳ מסך ובלשון וילון׳ בלן בגיטין בהגדה
דנזקין אדליק שרגא על ד׳ ומיתחזי בלונא
דגושפנקא חשבי דחמאי הוו מיהום לוייא
דגושפנקא ומשמשין פי׳ בילונא דגושפנקא פי׳
חותם של מטבע׳ בלם בפ׳ גמ׳ דבבל גדול
בשבת׳ שבן עני אוכל פיתו עיסה בלופה פי׳ פת
שאינה נקייה׳ ואין מנקין אותה יפה יפה׳ וסובה
ומורסנה מעורב בה׳ ובפ׳ ב׳ במקוות על הנקיים
חוצצין על הבלוסין אין חוצצין פי׳ בלוסין מלוכלכין
כמו עיסה בלופה׳ ובבר׳ רב׳ פר׳ כלא אותה׳ ה׳
למלך שהיה לו אוצרות בלוסין׳ והיו בני המדינה
מלוין אחר המלך׳ כלומ׳ עין של מלך רעה מה שעשה
המלך פתחות המסורין שבהן ומלוכל המדינה
השרים שרוה׳ [illegible] בלם בלסוקא בר גמ׳ דמאי
שהחשיך פי׳ התיכות גדולות של זכוכית כדרכת
עשות ברגל בבר׳ רב׳ פר׳ [illegible] תולדות הש׳ וה׳
בשר הדר מוסר בולם [illegible] על ידי שהות הוא
מעלה חלודה [illegible] יקרות וקפאון וקיפאון כתי׳
דבר שהן מכוסין מכם עתידין הן להיות צולן לכן
ההד והולכו עורים בדרך לא ידעו׳ פי׳ בולום
מראה של זכוכית׳ והוא תרקיה האמור בבבל רב׳
לעניין בולם אינקי׳ ויש אומ׳ עקיה הוא זוהר׳ ובין
הרג׳ לבם שבו ויש פי׳ בולם גל׳ בלסמר
בפ׳ אילו טרפי בגמ׳ סימני חיה קרנים היה ובלסמר
היה׳ מיכון תשובה לאותו אין הזה מן השמים׳
כלומ׳ משה לא היה לא קנאי ולא בלסטי׳ וידע שמן
בלש הקודש׳ ובפ׳ [illegible] דויהי בחצי הלילה׳ ובלבל והי
חושך אפלה׳ השליך עליהם אבנים בלסטרא בדד ויהי
ברד׳ ובלשון בלס טורי׳ בלספי כנסו כולם׳

פסוק בע׳ ארך פי׳ בע׳ של השרים

פסוק בע׳ אונקי כלומ׳ שעה החמץ

ע״ן תרקיה ונקיה וגוור

הפרד׳ ע״ן בלסטרא זה
בלקח רת׳ שם
טוב כי ראני
הכברתי׳

כשוחט
שמועה זו כמו שהיה בן עזאי יחיד ומפורסם
טבריה שאין בחכמי דורו כמותו וטבריה היתה
מדינתו. **בן ערל** בס' גמ' דף הזרוע והלחיים
פי' אמ' לו ריש לקיש לר' יוחנן מילי שעתאוחה ערל
שמתים. ויש מי ששונה ערל בדלת והיה אדם
שלא מדקדק הרבה בשמועותיו. וכן אמ' לו אם שונה
אתה בן ערל לא הבא חששא שמא טעות דהא
קאמ' טמאה. ואמ' ז"ל היה שונה כלשון בן הדל
ופי' הן דעתך לן. כלומ' הן דעתך בדברין דהא
קאמר טמאה. **בן פניו** למטה. בת פניה
למעלה. כדא' בסוטה בגמ' וכן לענין הטובה. פי'
במס' נדה בספר המכלה מפרש טעם דמילתא
בן פקועה הבא על הבהמה מעלי' הא בשחיטה
חולין בר' גמ' בהמה שהיא מקשה פי' בן פקועה
כגון בהמה שנשחטה ובקעו כריסו ומצאו בתוכה
ולד. כדתנן השוחט את הבהמה ומצא בה בן ח'
או בן ט' מת ומוציא את דמו מצא בן ט' חי וכו'
עד וכשאומ' שחיטת אמו מטהרתו. **בן ציון**
בר' גמ' דף ו' יוחסין וריחקה בן ציון בזרוע ממנו.
שפסולין הן. ועוד אחרת קירבה שהן כשרים. פי'
בן ציון שם אחד חשוב. **בן קמצא** לא רצה
ללמד על מעשה הכתב ביומא במשנה בס' פרש
אמ' לבן המונה פי' בה' אצבעות היה נוטל ד'
קולמוסין וכותב בהן שם בבת אחת. שאסור לספר
בשעה שמהלל השם עד אומרו. **בן תמליון**
צא כון דקארו ליה שם ו[illegible] במעי' [illegible] פי'
קדשי קדשים פי' שר' בעון בפ' כל הצלמים של
עקיבה אני אהיה אוכן לבניך. פי' לשון בונה אמ'
מה טעם רישה הקב"ה בטהורין יותר מן הטמאין
לא שרוצה להקריב לו מקן של... ויקח מכל הבהמה
הטהורה וג' ובפר' עג' ומבא ויששכר יודע בינה לעתים
בן במנחות בהקומץ רבה בס' גמ' און שמהבה
המלח למגאי אותו לבי דהנא בתורת כהנים בפ' ולא
קרבן מנחתך בס' תנ'. יכול תביאנו. ת"ל המלח. ולא
תשבית תביא מלח שאינה שובתת. פי' שכמעשה
בשבת כחול זה סדומית שהים מוציא גליו ונעשים
מלח. איסתרוקנית מין אחר שמוציא על ידי אדם
לא סדומית מלח חלק שאינו מתפזר ומתבשל
לאוכל כמו... בס' גמ' דף המשקין מים או מלח לא
והא תנא מים ומלח בשלן בין בעיסה בין בקדירה. בן
קשיא לא בתלה סדומית שהיא קשה. לא במלח
איסתרוקנית שהיא רכה. בטל מאי הבנאי. אמ'

רבא בר עולא הכי קאמ' יכול יהבה לן במלח הרבה
כהבן בעיטו. יכול יעשה כבנין שיתקשה המנחה
אבנים שלמלח זו על גבי זו ושורות קמח באמצע
יכול לטחן בו טעם כביצה. כלומ' כל דהוא מלח עד
כדי לחבין שיש בו מלח. **בן** בפסק' דשוש
אשיש. הניקה בן שיכה בן אבנים. מלמד שהניקה
בניהן שלאומות. ובבר' רב' פר' עד הניקה בנים
בנאים שלה. כל מי שבא לשוש שמיר נעשה
יהן שמנים. **בן** בס' גמ' דכתובות ובשוטה
בר' גמ' דף ואילו נאמרין וחברון שבע שנים נבנתה
מאי נבנתה. אילימא דבנה ממש וכו' עד רב אמ'
אלא שהוא מבונה שלא' מן כנען. בר' גמ' דף משוח
מלחמה. וירצאיש הבנים מאי בנים רב אמ' ששנור
כל שמכונה מכל מום. כלומ' כל מום היה בו
בבנין גדולה מאה פעפר וחד נאמ'. פי' מר שבאין
ק' אנשים על אמו וכלב אחד. **בן** ר' יוסי של
בעאין מצד אחד חוצין. בפ' כמה וכו'. ובס' גמ'
דאילו קשרים פי' ר' יוחנן בנאין אלו תלמידי חכמי
שעוסקין בבנינו של עולם. וקאמר על רבב שבבגדיהן
לכבוסו שלא יהו מן המשניאין. לא אמ' כמו דאחד
נראה חוצין לא עלתה לו טבילה. אבל בבגדי הבורים
אם עבר מצד לצד חוצין ואם לאו אינו חוצין וכן
הי'. ובקש' ר' יוחנן איזהו תלמיד חכם שמחזירין לו
אבידה בטביעות העין זה המקפיד על חלוקו בהפכו.
בנות שקמה בר' דמאי ובר' גמ' דכובלות
בנות בכיצד מברכין פי' כלשון ציצלי.
שוח בר' דמאי עג'. ובשביעית בנות שוח שביעית
שלהן שניה שהן עושות לג' שנים. ובפ' ד"ר הש
בגמ' דא"ן בשבת ובא בעבלות בכיצד מברכין.
בנות שוח בפ' ב' במעשרות ובבכורות פר'
הלוקח עבד בגמ' היוצא מן הטמא. ובבר' ר' פר' פן
ויתפרו עלה התאנה. מה היתה אותה התאנה אמ' פר'
שבע אירטות יומים ראשון לעולם. פי' בנות שוח
התאנים. לבנות הן כי דאמרי בכיצד מברכין. ובר'
מז' דשב לענין דברים האסורין למכור לגוים
בנות שוח בפסטורייהו. אמ' רבה בר בר חנה אמ'
יוחנן תאיני חיוורתא ובנות שבע ובלוסין כולן
מין תאנים. ובנות שוח שביעית שלהן בשנה ב'
של שמיטה. שמינה שחונטין בשמיטה אחר. פי'
בשבטו עושין ביתדין בשנה שלשבוע כי מאחרין בשבטו
אחר ג' שנים באילן אבל מה שחונטין קודם ט"ו
בשביעית מן השביעית חשובין ומאחרין בשנה אחד

ענ' טובריה שהרבן עזאי כוד
ענ' היניקה בנים שלה
ענ' ויצאשיש הבנים כהן ... בקאבי
ענ' בנאין אילן תלמידי חכמי וגם ... ערון בן
ענ' איזהו תלמיד חכם
ענ' ויתפרו עלה התאנה מה היה אותה התאנה
ענ' וכל קרבן מנחתך במלח תמלח
ענ' מלח סדומית ואיסתרוקנית

ושור העולה לבעלים בבמה קטנה. אבל נותר ופגול
זה וזה שוין. אי זהו במה גדולה בשעת איסור במה
אהל מועד כדרכו אין הארון נתון שם. אי זהו במה
קטנה בשעת היתר במה אדם עושה על פתח חצרו ועל
פתח גינתו ומקריב עליה הוא ובנו. בשעתה כל ואין
[illegible] כמו עשר שבועות עושין לו במה של עץ
פי' מגולה עץ. בפ"א דע"ז איסטרטיא ובימה פי'
מזבח לשם ע"ז. ובילמ' וישמע פרעה את הדבר.
העלו את משה אל הבימה להרגו פי' מקום שדנין
בו. בפ' כל הצלמים ג' אבנים הן שחצבה מתחילה
לבימוס הרי זו אסורה פי' לעשות ממנה כאן לע"ז
בבר' רב' וה' פקד את שרה שהיה רואה את שמעון
בונה בימסאות ועד חגבין ומקריבין עליהן.
והשמדתי את במותיכם. הרג' בפסיכון פי'
מזבחות לשום ע"ז. **במות** בפ' גט דמגילה
את שמונה הלוחות והבמות אין בהן משום קדושה
פי' הלוחות שעושין לספר תורה. הבמות עמודין
שעושין לספר תורה. פי' החלון של מעלה ושל מטה
מבפנים ואחור הן נקראו במות ולוח שבין עמוד לעמוד
של ספר תורה הן הלוחות.

מלול פי"ג
אחל פי"ה **בן אלעשה** חתנו
דר' יהודה ועשיר גדול היה [illegible] דהעדר [illegible]
המבושל ובגמ' דיציאות השבת המסורה. בן
לעשה. **בן אלמנה** מורים בפר' ר'
ליעזר לאטועים את יונתן בן אלמנה. ולא [illegible]
שמעון ממקומו [illegible] ויונתן [illegible]
אם לא [illegible] עצמי [illegible]
[illegible] היה מרגלא דידה. **בן ארזא**
על הצלצל בפ' ה' בשקלים. שר' היה ממונה
על כל השיר [illegible] והוא היה מנגן
בהן כדתנן בתמיד והקיש בן ארזא בצלצל.
בן בטיח בפ' י' בכלים מאור שלו נעשה
בידו [illegible] שיעורו מלא אגרוף [illegible]
של בן בטיח. [illegible] הנקרא בן בטיח
[illegible] אגרוף. **בן בריות** בכר"א
דשבועות [illegible] שהן של בני בריות פי' בני
בריות הן ישראל [illegible] כי יגח שור את שור
רעהו. ר' [illegible] ולא גוי. [illegible] באמרו
רעהו. **בן גן** הרג' [illegible]
[illegible] **בני דין** [illegible]
סוטה [illegible] בני דינאי [illegible]
[illegible] דכתובות [illegible]

ע"ג במה של עץ

ע"ג והשמדתי את במותיכם

ע"ג פי' הלוחות

ע"ג אגרוף של בן בטיח

זה

כגון אשתו של בן דינאי. פי' שודד לסטים רוצח.
בן דין בפ"ה בכלים תנור תחילתו. זהו
התנור של בן דינאי [illegible] תנורו
של בן דינאי שהיו בו דברים. **בן הנפל**
בפ' העור והרוטב בגמ' עברי. הד' הצב
[illegible] להביא [illegible] ומן הנפל [illegible]
מן שרץ [illegible] **בן יוכבד** בגמ' דחלק
[illegible] בן יוכבד אבל בלשון [illegible] שהוא
[illegible] פי' דמות כלב הוה
בריה על [illegible] כתיב [illegible]
ועבד אדוני זה נבוכדנצר [illegible] נבוזראדן
שר הטבחים עומד לפני מלך בבל ירושלם.
ומיסתפק נבוכדנצר לירושלם והא כתי' [illegible]
אלמנך בבל [illegible]
[illegible] ור' יוסף [illegible]
מרכבתו [illegible]
ודומה כמי שעומד לפני המלך. **בן כוברי**
בפ' שקלים [illegible] יהודה [illegible] כוברי [illegible]
פי' שם אדם. **בן מרון** בפ"א דר"ה השנה
כל באי עולם עוברין לפניו כבני מרון. פי' כבני אמרי.
בן נח נהרג על פחות משוה
פרוטה. ולא ניתן להשיבון. פי'
גמ' דהדר [illegible] השוכר את הפועל
[illegible] בהשיבון
[illegible] השיבון [illegible]
מהני לה השבת הגזלה לבעליה
כלום לא נהרג שכבר נתחייב
הריגה משעה [illegible] **בן נצר**
בפ' נערה שנתפתתה בגמ' אמר [illegible]
ליסטים [illegible] בן נצר הוא
[illegible] **בן קמצא**
[illegible] בן [illegible]
[illegible] **בן עוף**
[illegible] דכתובות [illegible]
[illegible]
[illegible]
בן [illegible] קודם שיחשיך מפני [illegible]
בן עזאי [illegible]
בגמ' [illegible]
[illegible]
[illegible]
פי' [illegible] ידוע [illegible]

שמועה

שחוננין הן כגון ובשנייה בוחל ובשלישית נגמרין
והן [illegible] ובכל שנה הן חונטין בשנה אחד על שבוע
נגמרין בג׳ ומה שחנטו בב׳ נגמרין בד׳ ומה שחנטו
בג׳ נגמרין בה׳ ונוהגין בזה מעשר עני דקימא לן
בתר חנטה אזיל ואית נגמרין בה׳ בג׳ חנטו לפי
הן פירות ג׳ ושחנטו בד׳ נגמרין מן בה׳ ונוהגין בהן
מעשר עני ושחנטו בשנה השמטה בז׳ בשנה
השמיני שהיא שנה שניה של שבוע ונוהגין בהן דין
שביעית כי בשביעית היתה חנטתן ושלא לדרך
סידורן לעולם כל הפירות שחונטין בשביעית נוהג
בהן דין שביעית בשנה השני של שבוע והיא
שנה גמירת הפרי הנחנט בשביעית עצמה
נמצאו בכל שנה ג׳ פירות בזה האילן מקצתו אוחל
וכן שחנטו מקודם לכן שנתים ומקצתו בוחל
וכן שחנטו מאשתקד ומקצתו פגין והן שחנטו
בזה השנה ובעינן שמפרשינהו מכאן בתלמוד אמר
ושמואל בגמרא מהו [illegible] שוח כוטירא
ואמר כלאין מין תאנים הם שאמרנו ואמרו בכל
שנה הן עושות אף אותה לג׳ שנים ופירשו בכל
שנה עושות אלא אין פירותיהן נגמרין עד ג׳ שנים
כיצד יודעין [illegible] איך יודעין פירות של כל שנה ושנה
ר׳ יונה אמר קושרין בחוט [illegible] בחוט לבן ואותן
בחוט שחור ואותן בחוט אדום [illegible] שמעתי [illegible]
בהן קוסמין גם זה [illegible] אחד וכל תנא רשב״ג
מהוצאת העלין עד חנטת הפגין נ׳ יום ומן הפגין
ועד השיתין הנובלות נ׳ יום ומן השיתין ועד
התאנים נ׳ יום [illegible] תאנה [illegible] חכמה
אמר יהודה מונה [illegible] יום [illegible] ואם חל בהן
בטן [illegible] [illegible] אם כן והוא [illegible]
[illegible] לשנה [illegible] והוא [illegible]
ועושות לג׳ שנים׳

בניתא

בס׳ [illegible]
[illegible] בניתא [illegible]
הרגל [illegible] כיצד השן [illegible] בניתא [illegible]
[illegible] ובלא השוכר את האומנין [illegible] שאנשים
[illegible] בניתא [illegible] [illegible] כמו [illegible]
[illegible] [illegible] אדם לחברו
[illegible] צריך [illegible] דרבנן [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] דאוכל
[illegible] [illegible] ר׳ יהודה [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] דג
שנמצא [illegible] [illegible] [illegible]
מה היא דל [illegible] וכן [illegible] [illegible]

ד״ה [illegible] בשלש [illegible] כמו [illegible] במה [illegible]

ש״נ אומה שהיה בימי מרעה

[illegible] ב׳ [illegible] ובוחל [illegible] רסידה באשדל

[illegible] בוירא וליטרא

בנכי

בר׳ גמ׳
דמשקין מאי עוגיות א״ר יהודה בנכי וכרשיני [illegible]
בדד

בנני

כל האמות היו בבינונית
בר׳ גמ׳ דסוכה ובגמ׳ דשתי הלחם ובמ׳ [illegible] בכלים
כל כלי בעלי בתים האמה שאמרו באמה בינונית
ומפרש שם כי האמה של מרעה היתה קטנה
ואחרת היתה עליה יתירה חצי אצבע כמצאת
האמה שהיא ו׳ טפח וחצי אצבע היא הבינונית
כמו בינונית היא של מרעה והיא ו׳ טפח וגדולה יתירה
שלשה אצבע והקטנה היתה בת ה׳ טפח וזה פי׳
עיקר שאחר מעשה מעשה עשה האמות יתירות

בינתא

כמושחל בינתא מבינתא דרישא
ככר פי׳ כע בינתא דליבא

קליקפון

אחלפסו

בס

בס׳ דמנחות
בגמ׳ אחת מנחה חוטא ר׳ עמרם אמר כגון שהחזירו
לכיסה גרושה ביסה בטוטה כלומר כלי שרת
שמקדשין בו המנחה ובכלי שרת והן בס״ו פי׳
כגון ביסה ביסא לא מזלגות ובמגרפות איכה
ותוער משלום נבשי שמה מן כל בים [illegible]
[illegible] המוציא [illegible] מאי טעמי [illegible]
משום דאכלה בסיה כי היכי דלא [illegible]
פי׳ [illegible] [illegible] [illegible] שיש [illegible] קורין [illegible]
ביותר ואי אפשר לאחוז פי׳ והן [illegible]
לפי [illegible] [illegible] ארוך שאם היתה ארוך [illegible]
והיו אוחזין אותה ולא היתה יכולה לזוז ממקומה

בסיה

בס׳ הגוזל ומאכיל בגמ׳ שאף כהר׳
אבדה בסיסה [illegible] מעמידין אותה פי׳ בוסיה
כשיתה

בסילאוס

בס׳ [illegible] [illegible]
ושירתו לגב לגרמה [illegible] לאדון לרבי [illegible]
[illegible] בורך רב [illegible] בסילאוס [illegible] אגרפום
בירו [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] שם אחד [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] קיסר אגוסטוס

בסלקי

אין בורך [illegible] בפ׳ [illegible] ובטהרות
פי׳ [illegible] [illegible] רשות היחיד [illegible]
ורשות [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
גדולה היתה פי׳ [illegible] גדולה [illegible]

בסן

בב׳ [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] שהגוה
לא [illegible] [illegible] שבורות

בסס

בר׳ גמ׳ [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] מתוקות
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] כל [illegible] [illegible]

[illegible]

ובסג׳ דכתובות אר׳ עתידין צדיקים שמצבצין
והולכין ועולין לירושלם שנ׳ ויציצו מעיר כה׳
ובפ׳ אילו טרי׳ בגמ׳ הריאה שנקבה או שנצבצה טרפה׳
עליון ריאה
ובגמ׳ אלו טרי׳ בעוף מכניס ידו לתוך מוחו ובודק׳
אי מבצבץ ועולה טרפה וכו׳ כיאוש המפיס
מורסא ורואה׳ אי מבצבץ ועולה ויוצא מן המוח
טרפה׳ **בץ** כפ׳ המוציא יין בגמ׳ סיד צריכין
דבריך יהודה בביצת הגיד׳ ובפ׳ פרא דביצה ר׳
יהודה אוסר בלובן מפני שצריך ביצת הגיד׳ סיד׳
גיד הוא סיד כמו ביצה׳ והוא חלק ולבן פי׳ בגיד׳
ביצת החרגול׳ ובפ׳ כמה אשה ופי׳ בחרגול׳
ובפ׳ ח׳ בכלים׳ כל כלי בעלי בתים ביצה הנעמרת
המעופה פי׳ היא בת היענה שמעמתא׳
ומעופה בעתכה׳ בר׳ גמ׳ דס׳ ח׳ שרצים יושב ידן
אתפל הגו׳ מקרי רומים ועד מצי כינס׳ פי׳ לבע
אנכא׳ ובג׳ איזהו נשך על הביצים של׳ וכר׳ ובפ׳
הבערה׳ המביא כלי חרש ביצה היוצרים כשרה׳
פי׳ כל כלי שמתחילין עושי כלי חרש לעשות׳
תחלה עושין החומר עיגולין כצורת ביצה ואחר
כך פותחה לאותה שעושין לעשין הכיה בפ׳ אי
זהו נשך׳ **בץ** בפ׳ הבערה פי׳ טרמיין ומאי
פגה כפולין א׳ פני שהן פי׳ בצים ובסג׳ מ׳ סוקודין
תלמיד א׳ בץ לכאן והורה לפנינו אל בצים אין
מכשירין פי׳ אותו תלמיד שהורה פי׳ בצים
אין מכשירין ולא פירש כי מי בצים החלמון
שלהן הוא׳ והשומעין חשבו כי מי בצים הן
כדרכה היאך אומו בלא ביצה׳ וטעו בהא דתנן
מי קרמין ומי פגה פסולין לגבי חטאת מפני שהן
בצים איזהו פסור וכו׳ **בץ** בגמ׳ דעז׳
העגלים של נערים ושל בצבוץ מנגבין ובר׳ גמ׳
דתינוקת מפרש מצבוץ פשתן מלבש בוץ׳
בציון בוצין מכרכה ידיע׳ בפ׳ ג׳ שאכלין
בגמ׳ נשים ועבדים וקטנים׳ פי׳ כשיוצאים
הקישואין לאחר ידאין אי הוו שפירי אי לא׳
ובנדרים בסג׳ דר׳ אליעזר אות פותחין את לה איתה
לו תרין בוצין׳ פי׳ קישואים׳ חד בוצינא איתה אות
לה תרין שוקין דסברא נרתה את לה ותרין נרות
[redacted] **בוצינא** בוצינא׳
בגמ׳ דחתלגי ובכתובות בר׳ גמ׳ דף הכותב׳ ובפ׳ ט׳
דתמורה בפ׳ הלא יוחנן בן נורי של בצר׳ דב׳
בר׳ גמ׳ דלפני שהיה מטמא דילמא
בצין בוצינא דריחיא על ... הגלגל חמר

דהא מעולם לא מעע עקרב בעטן רא קשיא
משום שהוא עומד באמצע הגלגל׳ כבוצינא
דריחיא פי׳ אותו חור באמצע הריחים׳ שכל
מה שהגלגל וחוזר הריחים מכל מקום הוא
עומד במקומו שי׳ נמי בצינרא דדשא פי׳ מה
שמן הדלת הוא עומדת במקומו בציר שכל
מה שהדלת נפתח לכאן ולכאן מכל מקום הוא
במקומו׳ **ביצית** בס׳ גמ׳ דף הזורק מר
היחיד הא בוציה דמישן אין מטלטלין בהן
אלא בד׳ אמות׳ אמ׳ רבא לא נצרכה אלא להיתיר
ביצה שביניהן ובר׳ גמ׳ דהמוכר את הספינה
ר׳ כהן אומ׳ המוכר את הספינה מכר את הבציה והלל
ואמ׳ רבא בציה היינו דוגית ר׳ כהן כבשר הוה
קארי לה בציה׳ כדאמרי אינשי הני ביציאתא
דמישן פי׳ ביציאתא ספינות קטנות שמהלכות
לפני גדולות במקום מים מועטין שאין יכולה
הגדולה ללכת שם׳ ונכנסין בקטנה ומעבירה
והיא קלה ומהלכת אפי׳ בביצה׳ ולמה נקראת
ביצה ובמישן קורי בלש׳ ישמעאל מייסן נמוא
בקצה בבל במקום שאגמי מים׳ ובמקום
יש גומא וקנים׳ ועושין להן ספינות קטנות קלות
ויש שעושין ספינות אחת ספינה קלה להן
דפנות שהן מחיצה׳ ובאמצעיתה חלל שעשוין
מן נסרין שתי וערב׳ והמים נכנסין לה׳ ולא
תטבע לעולם׳ ופי׳ זה כמו שר׳ פדה׳ פ׳א
בכגד׳ **בצל** בעלים הסריסים׳ בפ׳ ב׳
בשביעית׳ ובפ׳ ד׳ בשנה בגמ׳ ולרקות פי׳
בעלים שנחבך זרעם ולא ועשו זרעונים׳ כמו
הסרים שאינו עושה זרע׳ ית׳ מה בצלים
הסריסים אותן בצלא קוסראי דלא עבדין
זרע׳ פ׳א שמרעך זרעם קודם שהוק שו
להתגדל ראשים׳ **בצלין**
הקישואין פי׳ בער׳ קייץ׳ **בצל**
שלרפה פי׳ בער׳ רפה׳ **הבצל**
והבצלצול בר׳ כלאים ירו׳ בצלצול מגלגולית בלש׳
ערבי צנון פוגלא׳ ויש מפר׳ בצלצול בצל של שיער׳ שיש
בצע בר׳ גמ׳ בסנהדרין אי זהו משפט
עמו שלום׳ הוי אומ׳ זה בצע׳ **בצע**
אומר כבר פי׳ בל אומר׳ **בצע** הבוצע
הוא פושט ידו תחלה בר׳ גמ׳ דג׳ שאכלו׳ ובגמ׳ בכ׳
העוקין בגמ׳ אין דברים שאמרו מפני דרכי שלום׳
אמה על ועל ר׳ פינחס בן יאיר מימיו לא בצע

אין גוזבר אונסת כי דרך הלכות שחי פרה על כדייק סר מורג צו כונגד כו שכפה סר או׳

עג׳ בת היענה היא ביצה

עג׳ בוצינא כמו׳ הנרות הנרות הם בוצינא

המבעה
[illegible] בעע [illegible]
והמ[illegible] פי' בגמ' [illegible] דבעא [illegible]
ושרוצ' את זה [illegible]
בהורן של [illegible] של ראש [illegible]
בעט [illegible]
ובנוטה [illegible] שוסה
[illegible] ודרג [illegible] בעישה
שיעמוד ברגל ובגמ' במהדורה [illegible]
של ארץ [illegible]
אולי כדי שלא ובעטי [illegible] כדי [illegible]
בעוא [illegible] בגמ' [illegible]
וכי ההוא מעשה דבעיא [illegible] ובגמ' [illegible]
לעזר והלא [illegible]
מאן מעשה בעל [illegible] כלם [illegible]
בעל [illegible] בכורות [illegible]
בגמ' [illegible] הרבה [illegible] המעונב
נקב במוניא רימון טהור מכלום ובר' [illegible]
ובר' דסוכה רמון [illegible] בעל [illegible]
כמונים [illegible] בעל [illegible] כלם [illegible]
ביחזקאל [illegible] ואילו נאמרין בכל לשון ר' חזק
הוא [illegible] מנן [illegible]
בעל [illegible] להושע [illegible] פי' מנן
משום מדין [illegible] מעלה
וכל [illegible] והיא בעולת בעל אמ' רב
בעלה נתעבר בה' והיא לא נתעטרה בבעלה
רבנן אמרי [illegible] ובעלה בכל מקום האיש אשר
ברד הכא כל אשר האמר [illegible] שרה אמ' בקול
ביון בבכורות [illegible] המושוע [illegible]
פי' שארך [illegible] עד הארכובה כמו [illegible]
רב [illegible] קדושים [illegible] בשר בעל [illegible] היו ר'
יהודה [illegible] אף בעל [illegible] פי'
[illegible] בידי [illegible] חבית [illegible]
[illegible] ורגל [illegible] וגומן ובעל[illegible]
[illegible] זרועה [illegible]
כמו [illegible] כמו שאסורה [illegible] אסורה לבעל
של [illegible] כשם שה[illegible]
המורדים [illegible] ירו
בגמ' [illegible] ר' עקיבא [illegible] בחלה
מירוח הגר [illegible] הגר [illegible]
גזירה משום בעלי כיסין פי' [illegible]
שלוקחין [illegible] האו
דזבין [illegible] למירוח הגר פוטר [illegible]

[illegible] בשוחן
[illegible] גמ' [illegible]
[illegible] ושמה סכין [illegible]
[illegible] הכותים [illegible]
[illegible] סכין [illegible] לקרא [illegible] כתיב
[illegible] ר' חייא [illegible] חשב
ללחום את [illegible] הכין [illegible] אם יודע
[illegible] כלומ' מה [illegible] ועשה
[illegible] לבנך מה שהמ'
[illegible] ואם לאו [illegible]
[illegible] סכין [illegible]
[illegible] ללמוד [illegible] אחר בפ' כל
[illegible] דברי
כלום [illegible] בעל נפש לא [illegible]
[illegible] כי דתנא [illegible]
[illegible]
[illegible] בעל נפש [illegible]
גמ' דכל שעה בעל נפש לא [illegible] פי' חסיד
[illegible] ומדקדק על עצמו [illegible]
[illegible] בעל נפש דכל שעה [illegible] הדעת
[illegible] לבעל הקורה שיכנס
[illegible] הרבה
[illegible] יותר [illegible]
בעמדם [illegible]
[illegible] בעמדם [illegible] כלומ'
בשעה [illegible] וישראל [illegible]
בעץ [illegible]
[illegible] ללמוד
[illegible] ובפ' [illegible]
[illegible] ובפ' [illegible]
בגמ' [illegible] ובפ' [illegible] רבה בגמ' [illegible]
ר' יוסי בן יהודה [illegible] לא [illegible]
עד [illegible] ובפ' כלום [illegible]
[illegible] טהור [illegible] הכדי [illegible]
בעצ' [illegible] בער [illegible] בא
[illegible] כל שיש לו ביעור יש לו שביעית
ויש שיש לו שביעית ואין לו ביעור [illegible] בגמ'
ובפ' אחרון [illegible] ערב יום טוב [illegible] של
פסח של רביעית ושל שביעית היה ביעור [illegible]
היה ביעור וכו'
קליפי אחל[illegible]
בין [illegible] בגמ' [illegible]
[illegible] בגמ' [illegible]
[illegible] השדה

וכו' גמ'

מאי נברכה שמע"ר בקיע פי' בקיע אשק של כופמין שמ"אביי וכי תימא ל' כהנא גוהה וכר גוהה. פי' ל' גוהה דוכתא דמסקנה לחבוט בה בגרים אחרא דוחא ואמנה לכוהל"י אמות. ומחקע וכמוסד דמנדישאן והוו כר גוהה ומשפה אוהבו מקום נבוהב ג' טפחי. ומסתיב זה מהגמוד ארץ ישרא דגלסי בפ' משקין) ועושין נברכה במועד. זה הבקיע כל שהוא תיאוש שקצן בקיע עפעטו וזה צורתה:

בקע בפ"ג בכלים הסיוף והסכין קידוש שניטל עפעטו טומא מפני בית ביקועו. וכפל כפי בכלים יד הקרוס של בקוע של עדר ששה. פי' קידוש שמבקעין בו העצים מן ויבקע עצי עולה. ומפי אוכלה בקעות. בפ' השוחט בגמ' השוחט את המסוכנת. פי' חריכות של עצים. ואיהה מוזה שמא ובקע בעד ונשפך זה שוזה טובלן למפרע אמ' כשיבקע העוד. בגמ' דכל הגט פי' בפשבקע העוד ונשפך היין זה התרומה והמעשר. אם באותה שעה ושהה שם טובלן אבל קודם שישפוך העוד לאו. בפ' השוחט ובפ' האיש מקדש בגמ' האומ לאשה הקדשתי ל פרטמרה זו. אלא הוא השוא קידוש מחבירו בוקע לה קנאי. לפי בקיעבו למקנאי. **בקר** ובגמ בחולין בפ"ב ל' שמעון אומ אם שהה כדי ביקור. כדי ביקור טבח חכם. פי' בזיקה הסכין. בפ' אע"פ שמת מעשה הפקר. תשמעוטה ונפשהה תרג' ורוש חשמעטין יהה ותביקרון יהה. אתי וידעה את זרועך תו ואן בקרונותך. וישבור נהם אבו מלך אנשוש ויקיש ופוחזים תרג גבינן קריין ובקרן שהם בלגמ' דמי שפר שאר כל הבהמות מבעטין לבקרות ובכל כי פי' הרבה אלפה ע' והא בקורה אנטוטיונס היתה רופעת ותרבינן ממתה בקורה שלי יהודה. והיה לשעשה שור. תרג ויהי לעת ארבעה בקרן דהורין. שור אשתיך תרג' יון בקורת תוריכון. ותרג שלשן בקר תורך פי' במקום ששה עומדין השוורים. בלגמ' דפ' השוכר את הפועלין הוה עיולן בקרא דחורי בן חד לחד. פי' עמ בקר. ובלגמ' דפ' המפקיד הניח בקרן שומר שכר דיחמי חוץ. ופ' הכותב בגמ פירות הלוטין הנתן בקרן דיחמי. ובפ' אחרון דמכות עד יומין היה מפה בפטיש אל הוצן זמרין דבקרי. בגמ' דמי שפסק לשאר כל הבהמות מבעטין ביבא טעם מידי בעצן לחמיה ונן אחא מיטרין. אמ"ה ל' נחמן בר אושפרתי. פי' שם אמון שלי ספא. **בר בטני** בפ' בן סורר בגמ' מאיימי חויב. ובילמ' בר זה שמוה. דברי נחוה מלך מגשן אשר יסרהן אומן. מרהן אשר יסרסן אמון. מלמד שכפהן ש' בת שבע על שמוד ומכה אוהן בשבטן ואמרה לן לאון מאל שלהיך. כמה בני הכל יודעין שאבך ירק שמיס. ואם יהיה בך דופי אתתן אמו גרמה לן. ומה בר בטנ. כל נשים

עין בקיעה

עין בדיקת הסכין

עין שם אמון שלי ספא

עין מה אשר יסרהן אמון

על פרוסה שאינה שלו׳ בר׳ גמ׳ דהכל שוחטין כלומ׳
לא בירך המוציא על פת שאינו שלו׳ שלא כהוגן
שלא מיגעיה ידיה׳ **בצע** כס׳ ב׳ בגמ׳ כל
שלא נעשית צבא שאולאו׳ [illegible] שני בצעים
הן כהר המשחה העליונה והתחתונה׳ **בצק**
החדש׳ בפ׳ אילו עוברין בפסח׳ פי׳ שלא נחמץ
וסימנו [illegible] **בצק**
שתחת הצפורן באילו חוצצין פ׳ ט׳ במקוואות׳
פי׳ בצק שתחת הצפורן בין צפורן לבשר שהוא
לח כמו בצק **בצר** מן היצר ונעשה
מבצר׳ בפ״ק דנגעים פי׳ מגוררת סביבות
המכה כעיר בצורה׳ וכן בנגעים מבוצר
ושלא מבוצר׳ **בצר** בס׳ גמ׳ דהקומץ
רבה האי מאן דבצריה לגלימיה לא עבד ולא
כלום׳ פי׳ שחתך ממנו קרן אחד שהיה בעלת
חמש כנפים׳ **בובד** והגזרה והבניה
וקירותיה [illegible] ובצורתא ובנינא וכותלא׳

סליק פירוש אות בית

בק מכון והוא דאטיק בה׳ בפ׳ ג׳ דש׳
[illegible] דברים ובר׳ גמ׳ דע׳ ההלכה אבין
לא מדבק פי׳ עניין דיבוק׳ כלומ׳ היה עובד
ומדביק סמוך לכותל׳ **בק** דלבקי
מאי [illegible] בר׳ גמ׳ דפסח׳ וברגאות דמי
שאותן ולא לבקי סיכבא דשכיב בשבתא׳
פי׳ עניין חיפוש׳ **בק** באילו טר׳ בגמ׳
נשתברו צלעותיה אמ׳ או בקהה לבקיאות
בקה פר׳ [illegible] ובר׳ גמ׳ דע׳ המוציא [illegible] מאי
[illegible] דאויר
באמרי ובאוירי [illegible] ובכ׳ היה [illegible]
תחת המטה בגמ׳ חולין משום בקי יפר׳ יש
מי שאומ׳ פשפש בלע׳ [illegible] ונמצאין
במטות ובמחצלאות ששוכבין בהן בני אדם׳
ובספינות ובכל מקום ויש אומ׳ זבובין קטנים
בק׳ לא תחלב בוק סריקי בר׳ נחמן הכי
[illegible] הרי היא כמחטה בריש והויא קטין
[illegible] שמות בגמ׳ סיר קרקס ובכ׳ אין
[illegible] לבלקות אמ׳ להו רבא לאו
אמינא לכן לא תיתבו מקי קריקי בר׳ נחמן
הכי או׳ בחמין דבק אפי׳ ניטל כולו כשר
פי׳ כלום ריקים כמו בקבוק׳ [illegible] ודברים
שאין בהן ממש׳ **בקה** בר׳ גמ׳ דאילו
טריפות בגמ׳ דאילו כשרות בבהמה הא[illegible]

בוקא דאטמא דשף מדוכתיה טרפה׳ פי׳ בורכא
באסיתא של ירך שנדו ונמשך ממקומו׳ שף מלשון
שפיפון עלי ארח׳ **בקיה** כס׳ גמ׳ דל הערל
חברו [illegible] תלמידי [illegible] הרגול בית בקייה׳
פי׳ הרגולין של אותו מקום חריפין ואין להניח
להרגול אחר להיות עמהן **בקון** בפ׳
[illegible] בגמ׳ אין בונין עמהן [illegible] ההולך
לאיצטדינון ולבקון [illegible]
[illegible] בקון וכול פי׳ כולן עניני [illegible]
בקיונם בפס׳ ד׳ דר״ה המתחלת לעולם
[illegible] רב אומר [illegible] לעולם [illegible] פתח אשרי
העם יודעי תרועה׳ [illegible] יודעי הריע
כמה קרנות יש להן כמה בוקיינום יש להן וכולי
פי׳ כולן חצוצרות ושופרות המה׳ **בקלס**
בב״ר פ׳ אלה תולדות נח קם נסיב בקלסא והבר יהון
[illegible] בקולסא [illegible] דרבא דיהבון עניין כלי סימכא
בו׳ **בקע** בפ״ג דפסח בגמ׳ אין חוששין
ספק על ספיקן ולא שילן׳ היינו דתנן בפר׳ [illegible]
בטהרות נכנס לבקעה בימות הגשמים והטומאה
במקום פלונית [illegible] פי׳ בקעה הוא [illegible]
שדות הרבה׳ ובר׳ גמ׳ דשבת ובקעה אינה כר׳ היחיד
והא תנן בפ׳ ב׳ בטהרות בקעה בימות החמה רשות
היחיד לשבת וכולי פי׳ [illegible] ואין
אדם נכנס בה׳ לכך רשות היחיד לזה ולזה׳ [illegible]
בימות הגשמים רשות היחיד לכאן ולכאן [illegible]
בה [illegible] ויש פי׳ בגמ׳
דשבת׳ **בקע** בפ״ג דמשקין בגמ׳ ועושין
נברכת במועד׳ [illegible] והוה בקיע׳ והא דתניא
הנברכת והבקיע גוהה ובר גוהה׳ פי׳ [illegible]
יחפור ולא נברכת הכובסין [illegible]
[illegible] לעשותה נברכת הכובסין [illegible]
הרחוק מן הכותל [illegible]
[illegible] ששורין הבגדים בתוכה׳ [illegible]
בתוכה במים [illegible] כדי לכבסן אבל [illegible]
הנברכה העשויה [illegible] להטיל בתוכה
הבגדים לכבסן [illegible] בהולכה ובהובאה ברגלים
או בכל כלי עץ כדרך שהכובסין עושין [illegible]
[illegible]
לא צריכה להרחיק [illegible] ר׳ חייה בר אבא [illegible]
[illegible] נברכה הכובסין [illegible] מן הרחוק [illegible]
[illegible] ג׳ טפ׳ וסד בסיד [illegible]
[illegible] ועושין נברכה במועד׳ [illegible]

ע״ג בצק חדש

ע״א אשרי העם יודעי תרועה

ע״ג גוהה ובר גוהה

ע״ב בוקא דאטמא רמ״ש כהמ״ש

[illegible]

לחבירו.
בלשיס כסף. וכתבו בתרגום כסף המוכר כירות
חרישה מקבל עליו רובע. כל מקום שיש לו בית רובע.
חוץ ממקום אחד ימצא. כי יסמיאום ובור. ומקרש הוא
טוענא לי ינפי משום דמיחני כמיקייס בכלאים.
וכלפ במעשרות האומ לחבירו הי לך איסר זה כפ
השעה שסבור לו רוכלך. וכפ בעלגדות אמרו אחבוה
מלאכות היו לפעמ מוציא שוכלין הרבה. פורך ושוכל
ובמשנה סלא דטעה. הבורר קטניה בוס טוב וכלל
פ' בורר עשל פסולה מן האוכל ומשליכ. או נוטל
האוכל ומניח את הפסולה. ובגמ דכתא מיעבא
שטרי בוררין וכגמ פ' מאי שטרי בוררין אומ
הרגימו שטרי טעיהא שימוש בית דין. ל יהודה
בורר לו אחד וזה בורר לו אחד. ובגמ גמו פשוט
כוותכ שטרי בוררין וכל מעשה בית דין שקיבלו
מדעת שיהו שטרי טעיהא בית דין שקיבלו
שטרי טעות בגמ דיני וכתבום בשטר. ובכתיבת
הגמ דפ אחרון המביא ששה תלוי. מוטת קשות
לאו דוקא אחרון אלא לגדר עיכ. וכו גמ דסנהדרי
אס ברור לך הדבר כבקר אמריהן. פ' אס ברור
לך הדין כמין שברור הבקר אמריהן שהיא שעה
אחת בוס בלי ספק. אמור לחכמה אחותי את. אס
ברור לך הדבר באחותך שהיא אסורה לך והתורה
פ' כאחותך שהוא יצא ממעט אמרך. שהיא אסורה
לך אמריהן. ובכ גמ דמי שמתה אחיו נקמיה דר' יחמן
אמ ליה זיל בורנא כלותך. פ' בורר דגיר דמי.
קבלה שט חזקה. וכפ מי שמתה בגמ שכיב מרע.
שנתחב כל נכסיו. תשאר אבא שעוכיס טוב עשרה
בחר סימן יפה לכלשנה. ועיקר הדבר מפן בתחילה
והשוער
תוספת עירובין. כי כך היוס עתיה התורה צח
ובכ כל היד כלי בבעידה וכקן כרכום כברור שכן
פ' קרבום דרשן לגמוח גמ שערוה בכל שנה
ברור בור בהעקבל פלי אין
בבבא מיצעא ומשנה בה הבירה אס אוכר ואין
מעכיר. פ' כל שנה שאין נזרעה ורגילה תשס. לא תבור.
לשמיר ולשיח. יהיה. תוגן להוכאי ולבוריהנא. ופכ
השכ בגמ שטוף נהר. שור יחתן כלי שהרוח דעתה
מרה טרף. פ' ופרקי. לעולה יש קציץ לגר באוכן ישל
לסקים מיד מעשר. ומקבל מאן אחוכר הוא חוכר
חוכר שמוציא חוצ ושעלין מן הפירות הלן. אבל מקבל
מבעל הבית שעלין שלו. ברור בהעקבל פלי אין
מיתה כסר פ' בעל בז.

שבית ... שהן מתגבהות שבלא הן רואות
... ובנקתר
כל כך למה כדי שיהא ... מלובן ומרוקן

בר גזא תרגו׳ את הנשר ואת הפרס

בר המדורה בסנה׳ דיומא ויש אומ׳ בר
נוחם דורן דאבא דודי תס הפירות

בר חדיא כפשו׳ ... בגמ׳ פירות העוף הבן זה הבן לפיכן
להביא את בר יחדאי המחבר את אביר שורקו
וכל ויה רב פר והוא ישקוט וכל אחרי כן ובר
אחרי מות ר׳ לוי בשם ר׳ יוחנן בר שחינא הדין בר
הודיש צופה מאכלין ביה ...

בר יומיה בגמ׳ דבמה טומנין אותביה ההוא בר יומיה
לרבא בגיזי צמר שאין מטלטלין אותה פי׳
היום נפשם לפסורה פי׳ ר׳ אידי היה
וקורין אותו בר יומיה כדמפרש בחגיגה בפרק א
דספר שיהון קטון ר׳ אידי בר אבוה דר׳ יעקב
בר אידי הוה רגיל דהוה אתי תלתא ירחי באורחא
והוה יומא חד בבי רב וכול׳ והוו קרי להן בר בי רב
וחד יומא

בר יוכני בפ׳ יום הכפורים בגמ׳
האוכל כוס הכפורים ואמ׳ ביעתא דבר יוכני וכפ׳
יומ׳ דסוכה וכפ׳ אחרון דבכורות בגמ׳ הכל נכנסין
לדיר פעם אחת נפלה ביצת בר יוכני וטבעה ס׳
כרכים ושיברה ש׳ ארזים

בר לווא בפ׳ במה בהמה יוצאה בסולם שבצוארו א״ר
הונא בר לווא פי׳ כשיש מכה לבהמה קושרין
לה דף בכתפה אצל לחייה פי׳ כדי שלא תחזור
לחכך המכה

בר מיחם דודי שדיבר
עמך רבא מרקד בי כובי בר מלחך פי׳ כבי
פא בינקי בפ׳ ... [illegible] בפסח

בר מחוזניתא בפ׳ המוכר את הבית בעיר
בגמ׳ רשב״ג פי׳ עבדי דמרי מהאן שעובד
ויודע כל שדות העיר בפרטיהן ובמצריהן וכל
שדה ושדה מיד מי הוא והבלינוס לחוות ומי עריס
שלה

בר נפחא בחלק בפ׳ מעשה דסנחריב שנדרמ׳
ויחלק עליהם לילה וג׳ א״ר יוחנן אותו מלאך
לאברהם ... לילה שמו של הלילה אמר הורב בר
ר׳ יצחק בר נפחא ... שעשה עמו מעשה
לילה של מן שמים נלחמו ... קיש טבא
דנלחמו מדבר ... פי׳ מסתבר ... דר׳
יצחק נפחא ... דר׳ יוחנן הוו קרי לה בר נפחא

בר נפחא בפ׳ אילו טרפו׳ בגמ׳ סימני ...

שנ׳ שבר יוכני כמ׳ שאמ׳ בפ׳ מסורת

שנ׳ הדין עופה מאכלין ביה ...

שנ׳ ... לאברהם ... לילה שמו

בר נפלא בחלק פי׳ שם עוף שהוא נפוח
בשעה משיח ... א״ל ר׳ יצחק לר׳ נחמן ... בר
נפלי פי׳ משיח שיקים סוכת דוד הנופלת

בר פרא בפ׳ במה בהמה מתנו׳ אין העגל יוצא
באפסר א״ר הונא בר פרא פי׳ עושין לו עול קטן
שילמוד למשוך ...

בר פיסא בתמורה
בגמ׳ דף יש בקרבנות לבלתי ... אם אתה עושה
לי כן מוטב ואם לאו הוא יורד כרסים לשאול פי׳
... לשאול לקבר כמו והנה ... ומהך נפיסי

בר פחתי בפ׳ כיצד מברכין בגמ׳ ...
פי׳ בר רברבי כדכת׳ והפחות ... בר
פאתי כדכת׳ ומחץ פאתי מואב בר״ה גמ׳ דף היה
קורא בר פחתי שמעביר ידיו על גב עיניו ומל׳
פי׳ ר׳ האיי גאון ז״ל מפרשי רבנן שלא יראו עיניו
כשהוא מסביב ומתעה פי׳ ... היה
באותו היום לבנון וחשש שמא ילעיג כשהוא
מסביב עיניו בר פחתי פי׳ היה מכסה עיניו שלא
יביט הנה והנה ויבהר אחר מעשה ... ורחל
פי׳ בעת שהיה מעביר ידיו על עיניו לרחצן במים
ומפרש כי כן בר בחמונה לר׳ יהיב ידיה על אפוהי
ההיא שעתא מקבל מלכות שמים

בר פוירי הוה קאים קמיה דשמואל בפ׳ גיד הנשה בגמ׳ פי׳
שם איש

בר קשא דטס בדיבא דטרקיה
חיויא בפ״ח שר בגמ׳ אבוב רואה ובר״ה גמ׳ דף יש לכן
ולא מאי ביעורת בר קשא דמתא לדרות פי׳ בר
קשא אופס העיר ויש אומ׳ ממונה על העיר

בר שורא בפ׳ גמ׳ דף כיצד צולין שורא סביב
ובר שורא פי׳ בר שורא חומה קטנה שבנויה
לעזרה והיינו חיל והיא שוה בקרקע של עזרה
והחומה שחוץ ממנה גבוהה והוא שורא וזה נקרא
חיל

בר שטיא ביבמות דף ר׳ אח׳
בגמ׳ וכולם שהן לן קידושין ובפ׳ ב׳ בכתובות בגמ׳
העדים שאמרו כתב ידינו זה מזה דהוה עובדא
דבר שטיא וכול׳

בר בגמ׳ דף לולב וערבה
ובחלק בשעה משיח ... בבר והא דעייל
בלא ... פי׳ ששמעו חשובין הנכנסין בלא
רשות ... לגע הסכנה מועטין
אבל אותן שאין ... בשכינה המגונה
הרבה הן ויש מהן שאומרים העולם בגן עדן בבניה
כלומר שהוא ... ר׳ שמעון ובנו
מועטין והן שאמרין ... בדור זה

בר

הפירות וברכת המצות שאעפ שפותח מהן בברוך
חותם מהן בברוך ברכת הפירות פיר' כמוש'
ברכת המזונות תפלין ומזוזות וציצית **ברכה**
הפירות בא"י אמ"ה בורא פרי העץ או בורא פרי האד'
ברכת המצות בא"י אמ"ה אקב"ו להתעטף בציצית
בגמ' דף לולב וערבה תנא תפלין כל זמן שמניחן מב'
עליהן דברי ר' מאיר וחכמים אומ' אין מב' עליהן אלא שחרית
בלבד איתמר אביי אמ' הלכה כר' מאיר וכול' עד כל
זמן דמנח הוא מברך עליהן וכן הלכה תניא בק' פה'
בירך [illegible] פטר את של זבח תניא בתוספ' פסח
איזהו ברכת הפסח בא"י אמ"ה אקב"ו לאכול הפסח
ואיזהו ברכת הזבח בא"י אמ"ה אקב"ו לאכול הזבחים
ובזבח בר' גמ' דפ' כיצד שמשור ואכתי להכי הוא דאתא
מיבעי ליה לכדתניא מניין לנתונים בזריקה שנתנן
בשפיכה יצא ת"ל ודם זבחיך ישפך סבר כר' יהודה
דאמ' לא זריקה בכלל שפיכה ולא שפיכה בכלל זריקה
דתנן בירך הפסח פטר את של זבח וכול' ובגמ' גמ'
דפסח בשתמצא לומר [illegible] זריקה בכלל וכול'
שר' זריקה בכלל סול' קיימי' הפסח דמו בשפיכה
כדתנן כהן הקרב אצל המזבח זורקו זריקה אחת כנגד
היסוד [illegible] כגון השלמים וכיוצא בהן בזריקה
ואמר' כשתמצא לומ' לדברי ר' ישמעאל דאמ' ברכת
הפסח פוטרת את של זבח ואינו צריך לברך על הזבח
ברכה בפני עצמו אבל ברכת הזבח אינה פוטרת את
של פסח זריקה בכלל שפיכה והטעון שפיכה בכלל
זריקה והטעון שפיכה אם יזרקיהו לא רצה אלא
טעון שפיכה לדברי ר' עקיבא לא פוטרת את זו
ולא זו פוטרת את זו בפ' כיצד מברכין בירך של
היין שלפני המזון פטר את היין של אחר המזון
פיר' לאחר המזון [illegible] סעודתו [illegible]
לברך ברכת [illegible] ואינו צריך לברך בורא פרי הגפן
[illegible] עובדים וכיוצא [illegible]
[illegible]
סעודתו [illegible]
מברך [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
בר' [illegible]

בריה דר' זירא כל הברכות כולן אעפ שיצא מוציא
חוץ מברכת הלחם המוציא לחם מן הא' וברכת היין
בורא פרי הג' שאם לא יצא מוציא ואם יצא אינו מוציא
יח' בברכות בפ' מי שמתו תאנו כל מצות שאדם
בעור אדם מוציאים הרבים ידי חובתן חוץ מברכה
וכול' ואמרינן כל שאינו מחוייב בדבר אינו
מוציא את הרבים ידי חובתן הוא מחוייב אעפ שיצא
מוציא אחר [illegible] ברכת המזון וכול' [illegible]
ושבעה וברכת מי שאכל הוא יברך בעאי רחבה
ברכת הלחם וברכת קידוש היום מהו מי אמרי'
כיון דחובה היא ספק דילמא ברכה לאו חובה ופשטו
ליה מיהא דאמ' אשי ביהוין בי רב פפי וכול' עד
הוה מקדש להן שמע' מיהא שאעפ שיצא מוציא
והוא הדין לברכת הלחם של מצה כל המברך ברכה
שאינה צריכה עובר משום לא תשא בפ' אין מעמידין
בגמ' מזכירין גבורות גשמים ובסוטה בס' ואילו
נאמרין בברכת הבית מרובה בהבוגות בתר'
העושא פיר' ברכת הבית מרובה הא דאמרי'
כר לאחד נר [illegible] כל כי [illegible] אין נותנין לו
כגון זה [illegible] נותנין לה [illegible] בבית אחד
בפ' הקורא את המגלה אין אומרין ברכת אבלים וחתנים
ואין מזמנין על המזון בשם בפחות מי' גמ' ברכת
חתנים בי' וחתן מן המנין ברכת אבלים בי' ואין
אבלים מן המנין וכול' עד ר' קאמר' יוחנן ברחבה
ואסיקנא ברכת חתנים כל שבעה מי איכא משחת
ליה פנים חדשות כי הא דרבא מיקרי בשה דרב
ריש לקיש הוה וכול' פיר' השיר גאון של ברכת רחבה
מאי דבריך יהודה [illegible] דריש לקיש [illegible]
ביה העושה כולה כגון צידוק הדין וחותם [illegible]
כגון מתים [illegible] דילה הכי הוה אחר
שקוברין המת [illegible] ועומדין מעמד ומושב [illegible]
יש להן מקום ברחבה [illegible] אומרין שבו יקרים
שבו [illegible] עמדו יקרים עמדו
[illegible] למקום אחר ומכריזין שבו יקרים שבו
[illegible] ובאותה [illegible] ישיבה מנחמין את האבלים
בין שהאבלים עוברין [illegible]
שראוין לעמוד בשורה וכיון שיושבין אין מנחמין
[illegible] כישיבה [illegible] שעכשיו [illegible]
בשאר הפנים [illegible] מנהג לעמוד בשורה וכו'
[illegible] עוברים ומקום ישיבה
[illegible]

ענ' ברכת הפירות וברכת המצות
ענ' ברכה בטלה [illegible]
ענ' ברכת רחבה
ענ' הל' כמו שאמ' בהל' ברכות

החולץ פרש [illegible] אומרי [illegible]
מכליהן ובברייתא לחולה ונקל וכר' את דה"ג
טרף עיזו ברייתא קרי [illegible] שנקבה
ההוא דביע ביני דשתאי לקמא דלא שרי סברי
למיטרפיה וכו' עד הע רחוו ברייתא הכי [illegible]
וכר' דפאילן פרה אם עולא יש לה קרן כושט
אין חוששין שמא הבריא כדמוכח חוץ פרע
ובפ' גיד הנשה בגמ' ונוהג בשליל או צדדין
אירץ בה מידי דמיניה בכי לה שארי [illegible]
אסיר׳ **בר הטופל** את הבריא טהור
ואת הטמא טמא בכלים בפ' ג' פי' כלי חרש שלם
אם טופל עליו רעי של בקר אם נגע אדם טמא
באותו הרעי לא נטמא הכלי ואם הרעי [illegible]
הנסדק ולא נתפרד ובהבגד פר' כג בכלים ג'
על ג' באשפות פריא וצורר בביתא און בריא און
צור מלח פי' בגד מושלך באשפה ויש בו ג' על
ג' והוא שלם ויתחן להיות בה מלח ולא השבר
טמא ואם הוא שלם וידוע שאם צרר בה מלח
תישבר אינו מקבל טומאה ואם היה בתוך הבית
והוא שלם [illegible] שאינו מחזיק לצרור בו מלח
טמא ובפרק ישל פה במקוות בעל קרי שטבל
ולא השתין מים ר' יוסי אומ' בחולה ובזקן טמא
בילד ובבריא פי' אם טבל בעל קרי ולא השתין
מים קודם הטבילה יהא טהור עד שישתין
ובשעה שישתין נטמא בתחלה וצריך לטבול
שנית וזה הדבר בחולים ובזקנים שלא הבאן
מהן שכבת זרע בכוח אבל הבחורים אינן כן
שאם טבלו קודם שישתין נטהר פי' בריא שאינו
לא חולה ולא שכיב מרע ובגמ' דשחיטות חולין
[illegible] שיעור לזקן ולילד ואמר יוסי בילד
טהור בזקן ובחולה [illegible] עד כמה כל זמן שעומד
על רגלו אחת ובזקן עד כמה עד שיורתת עד
[illegible] כל זמן שעומד על רגלו אחת
וחולץ מנעל ונועל מנעל בכלים בפ' כ"ד ג'
תריסין [illegible] שה[illegible]ה על הברירה פי'
בגד [illegible] שמניח על בגד חדש [illegible]
הבירייה ובר' דר' יוחנן בכל ברייה [illegible]
כולן מיוחסין [illegible] בלוח פסולין [illegible]
במלמדי ונשי [illegible] חולה [illegible]
משורין [illegible] חולה לחריש [illegible] גוססת שרובן
פסולין [illegible] גוססין למיתה **בר**
במקוות פ"ז של שהיא מבריית המים פי' לדגים

על הבריא
זאת לחור
אחרון

על הטבל [illegible]
במקוות לעניין
בעל קרי

על בור וסירה
גרמו לו [illegible]
[illegible] בקיצור
[illegible]
[illegible]

למעשה [illegible] כ"ל
[illegible]
בם [illegible] שלשה דרש [illegible]
אמר ומתוך [illegible] אחד בירך בארץ [illegible]
פי' המסור [illegible] כשברה בגמ' [illegible]
שוב [illegible] בשם הכל והלכה דאת צלור
אחרון זה [illegible] של מרדכי [illegible] שהיה נטוע
למזרח [illegible] שברא הקב"ה בריה [illegible]
בר בפ' הבונה החורש כל שהוא [illegible] חזי
חזי לצורייא [illegible] פי' לגומץ של דלעת וכדאמר דף
אין צריך [illegible] שקיעין בטפיחין ובבורות חויבי
ארבע [illegible] שקיעין [illegible] דעזין [illegible]
הבד השוה [illegible] בור המתגלגל ברגלו [illegible]
בהמה פי' [illegible] המתגלגלת ברגליהם [illegible]
היכי [illegible] דקין מגלגלו [illegible] כוחו הוא
דההוא [illegible] בר חובין [illegible] בכל [illegible]
ולא [illegible] לבור [illegible] מעשה גרמו לו [illegible]
[illegible] מעשה של יוסף [illegible]
גרמו לו [illegible] המוכר את
הספינה [illegible]
בור [illegible] הדין [illegible]
אותו [illegible] כר כותנו בור נסירה
גרמו לו [illegible] כמו [illegible]
ובסוטה [illegible] שאול [illegible]
שלקח את הצפחת והחנית [illegible]
הרגו צדיק הוא ואין ראוי לרדפו [illegible]
לא [illegible] הצפחת והחנית [illegible]
מים מן הבור ושכחום שם בבור [illegible]
ומשם [illegible] הבור לקחו [illegible] הצפחת והחנית
בבור [illegible] מה [illegible]
[illegible] הועדה [illegible]
ומצאו [illegible] ולקחו משם וכיון [illegible]
[illegible] בדור [illegible]
לו לא בור [illegible] **בור ספינה** [illegible]
בכלים [illegible] פ' [illegible] בכלים ובאהלות [illegible] יש [illegible]
ובגמ' [illegible] מדלקין [illegible]
[illegible] אותן [illegible] גדולות של [illegible]
ובמסדרות [illegible] הקדש [illegible]
ולקדרה [illegible] שהוא [illegible] **בור**
[illegible]
[illegible] לבור [illegible]
[illegible]

תופתה

תהדר והאושר בכל עלי ברושים ובשמרות הרג
[illegible] ברואת פי׳ ורבא עמלק
[illegible] שפטים לא תהי קוראים [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] דברי שלא וענה
[illegible] ברואת [illegible] התורה [illegible] בה
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] שלשה נקראת בשלם
[illegible] ברותי [illegible] דברכות נאמרה
ברית בחלה ועל עבירה בכורים וכול פי׳ ברית
[illegible] ברית [illegible] בלשון
[illegible] [illegible] כתסורה הבראת
ויש אותה דברי הברית [illegible] הוכחות והיה כי
[illegible] [illegible] בגמ׳ נשים ועבדים
כלומן את צריך שיקדים ברות לתורה שזו נתנה
לג כריתות וזו ניתנה בי״ג כריתות פי׳ ג
כריתות בלוחות שניות הנה אנכי כורת ברית
[illegible] הברית [illegible]
[illegible] [illegible] כמו שנתנה
[illegible] [illegible] הדברים [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] הדברים
פי׳ ר׳ אלעזר אומ׳ לך לך יהושע ברית הן הדברים
וכול [illegible] [illegible] פי׳ ר׳ יהושע
[illegible] ברית הן הן הדברים שנאמרו
לו למשה מסיני ואעפ שהן הלכה למשה מסיני
לאו שנתנו בכתב שהרי משה שכל הדברים המפורשים
במשנה הלכה למשה מסיני הן אעפ שהן שנוים
קליק פירוש אזל פ׳ בשל
בפ׳ המוציא יין בבח׳ עור כדי לעשות קמיע הבד
[illegible] פי׳ [illegible] כמו שהוא בלא
מלח [illegible] [illegible] אותו של משקל
[illegible] [illegible] לצורך משקל
משקל [illegible] שלא יחסיר׳ בושלי
[illegible] פ׳ [illegible] בגמ׳ נשל הנבלות
[illegible] [illegible] ולקח הכהן את הזרוע בשלה
אין בשלה אלא שלמה ר׳ שמעון בן יוחאי אומ׳ אין
בשלה אלא [illegible] עד האיל דהלכ׳ עלמ׳ בהדר
איל מבושלה ר׳ שמעון בן יוחאי סבר מבשיל
והדר חתיך לה ומר סבר חתיך והדר מבשל לה
בפ׳ גיד הנשה בגמ׳ ירך׳ בשן בפ׳ הקן את
המגלה עומד בגמ׳ כהן שיש בידו מומין אדם

שנ׳ [illegible] ישראל בכנין
שנ׳ כי [illegible] בשר קדש בכנף בגדו
שנ׳ כי [illegible] הם רבותינו המתרגמין
שנ׳ ונתתי לכם לב בשר
שנ׳ [illegible] בבני [illegible]
שנ׳ [illegible] תיקנו [illegible] בגיטין
שנ׳ ולקח הכהן את הזרוע בשלה
שנ׳ [illegible] שבת

חיים [illegible] ישמן אות [illegible]
מורידין לפני התיבה לא אנשי [illegible]
בית שאן בשקר [illegible]
[illegible] כר [illegible] רב של גוה [illegible]
[illegible] פי׳ ולא נכר קברות לבקר כי כלן
[illegible] [illegible] בגמ׳
[illegible] [illegible]
פי׳ הדן השדר [illegible] כנף [illegible]
משום דתנן בפ׳ ראשון [illegible]
בהן [illegible] כמו [illegible] פכע
בכנסן במקומן של שרץ הקדש [illegible]
הקדש׳ במכילתה בפ׳ ג׳ אחר שיש [illegible]
כראוי פי׳ נאמר על האוכל בשר [illegible]
ולהר [illegible] וכבר פי׳ [illegible] בפר׳ [illegible]
כרוך [illegible] [illegible] [illegible]
בשר לב מוסר [illegible] של חבירו בשש
בפ׳ [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] בשש [illegible] כל דבר
[illegible] הפה שמו לפתח בלא משנה׳ [illegible]
דרבנן בשש ועמד בארץ [illegible] חמוקה
בקערה [illegible] [illegible] צריך
המברך להתבושש ולחזור על לפתו אחר שלא
מברך [illegible] שיש בו מלח מפני שהוא לחם
יפה׳ ואין צריך לא מלח ולא [illegible] בשש
עור בית הבושת כבר פי׳ בער׳ בית בשות
חזירה לא עזר [illegible] בכתובה׳ טל החזיר
ריש לקיש [illegible] כ׳ עזר [illegible] דעומות
סליק פ׳ אזל פ׳ בא בת
בפ׳ המביא גט [illegible] כדתב [illegible]
מפני מה תקנו זמן בגיטין ר׳ יוחנן אמ׳ משום
בת אחותו כיון [illegible] בזמנו ישל גט
[illegible] [illegible] לא [illegible] למה [illegible]
לה ומר ר׳ יוחנן משום אחותו זימנין דאונסא
ומחפי [illegible] מעשה בא שהיה נשוי בת
אחותו [illegible] [illegible] זה המעשה
[illegible] בפ׳ השולח גט [illegible] בן השרפי׳ הכר
האוהב את שכנו והכ׳ עד הנושא את אחותו עליו
הכת׳ אומ׳ וכו׳ בת ארעא בפר׳ [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
בת [illegible] [illegible] [illegible]
של כסף [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]

גב בדאמרי׳ דקטהדרין [illegible] גבגא
גבה עינה חוה׳ ונותן שעוי בגדאשת וחילבן׳ פר״ש ראוה
שרירות לבם היה הולך׳ ובאגדה״ס בשוטח גבוה
את האבנה: פר׳ האדם הגדול חולק כבוד לכד׳ אחוה
גדול כמותו׳ גב בפ״ח שר כגון׳ אבוב רעה ועבן דפסין
מינה גוזי גובי׳ ובב״מ דשבת משכח ביה חוין
שדי בתרי גובי׳ ובב׳ רב״ד פ׳ הגוזל
כאונרגובי כמי לא
שעוד דיקלא ופסקי׳ דדיקלא מיקרן
קני מאי טעמא השלא נמי אגבי
פי׳ חתיכות׳ גב בפ׳ אילו
מגלחין בגמ׳ דסמך׳ ר׳ אליעזר אומר משחרב׳ כל
עטיפה שאינה כעטיפת ישמעאלים אינה עטיפה׳
ועד כמה אר׳ נחמן [illegible] דיקנא פי׳ ר׳ שריר״ל
עד גובי דיקנא הוא שער שעל הלסתות׳ והרי עטיפה
זו למעלה מן החוטם הוא שעדיין הישמעאלים מחזירין
קצה מצנפת שלהן על פיהן ועל ראש החוטם ועושין קריה
רבה לא תעטה על שפם׳ ובעזה בפ׳ המפלת בגמ׳
וחכמאות׳ כל שאין בו מצורת האדם והגבינים והעיניים
והלסתות וגבות הזקן׳ פר׳ גבות הזקן היא הפנים׳ האדם
מקום הזקן עד שיהיו כל אילו כאחד שון בצורת
זה הו פי׳ ר׳ גרשום ז״ל גב פר׳ מקוות יש מעלות
במקוות זו למעלה מזו וזו למעלה מזו׳ מי גבים
שתה טמא׳ ובחלק בענין קונרוב כמשק גבים
שוקק בו׳ מה גבים הללו מעלין את האדם מן הטומאה
והל׳ אף עמון ומואב טוהרו בסיחון׳ ובהמקדש בן
במקוות הטמאה את המעיין לתוך הגב או לתוך הגב
פי׳ מן הנחל הזה גבים׳ והן דקדקים שיש בו המים׳
גב בפ׳ כיצד מברכין על החומץ ועל הגובאי׳
פי׳ חגבים מין חגב ובלעז [illegible] והוא ארבה כשר׳
גב עורת או שבור תרירז אוד הביריר או
והגביא אנטבים׳ גבח בפ׳ מומין אילו בגמ׳
כיפיה תש״ר דבר גביח׳ פי׳ בעל קומה׳ ומסקנא א״ר
פתא בארבא שמעטה סכבי׳ פי׳ ארוך ודק וסרעפת בולט׳
וסגי [illegible] לראשו ויש מכר׳ ארוך וגבין בלומ׳ כפוף׳ אח׳
ריש לקיש גבחן [illegible] גבחת שמא [illegible] סכרינהו תולין
גבחאין בלא חבא ויש לו באגבות׳ בגמ׳ ובחגבים בפ׳ אלו
טר׳ בלא גבחות גבחות יש בשדרה שלו כעין גמל׳ ורבה
אין לו אלו גבחות ואין לו׳ גבל בפ׳ ואילו בפסוק
בס גמ׳ בענין החדש׳ ובא׳ השור והחטב לגבל להמלה בטהרה
ולנטולה ידים ר׳ מילי אם יש גבל העושה עיסתן
ברחוק ד׳ מילין לבבר ימתין עד שמא״י [illegible] אבל
אם יש ברחוק ד׳ [illegible] ימתין עד שיגיע

למיר׳ ויגבל עיסתו בטהרה׳ וכן לא יתפלל ולא יאכל
עד שיטול ידיו׳ והני מילי דבעינן ד׳ מילין לפניו וכול
לא עושה עיסתו בטמא דמזומן לו מקוה ידין בשמר
ומתפלל׳ עד מיל כלפי קורא [illegible] והשעמר שאין
לן מיר לטול ידין [illegible] בצרור או בעפר וכול׳
וגם טובל בכלי [illegible] בלא [illegible] בעד כל׳
וכן עבודת העכו בהולך ד׳ מילין נק עיבודה ונטהר׳
אבל לא גובלין במשנת שבת וניגבול בהדי קיטמא
וניגבול בדושא וניגבול בנפטא׳ בר׳ גמ׳ דמי שאחזו
ובר׳ גמ׳ דם בממה מדלי׳ כל השמנין יפין לדין ושמן זית
מן המובחר׳ [illegible] לגבל בו לבשן פי׳ לשרותו
בשמן סרק שאין עושין במיס לבשן שמעשין
לו דבליות בעשן השמן עד שנשחרין׳ ומגררין
אותה שחורית ומשימין בדיו׳ גבול
להורי קבול להורי׳ בפ׳ כיצד מברכין בגמ׳ על הירקות
פי׳ ראש כירק אדם צריך לחזור ולברך
ברכה אחרת׳ וכן גם אמ׳ הבא מלח הבא ש׳
לתרין אמ׳ מחמת סעודה לא הפסקה הוא דא׳ר׳ יהודה
אמר׳ רב׳ אסור לאדם שיטעום כלום קודם שיתן מאכל
לבהמתו והל׳ ובב׳ אי זהו שוק בגמ׳ אין מושיבין
חנוני דשמ׳ גבול להורי׳ כלומ׳ לפתח שור בין השורים
אין לו טורח׳ גבל בפ׳ דשבת׳ ובגבולין
משיצת האור כרובן׳ בגמ׳ דם לולב וערבה ראשון
דאורית מן התורה מנה לן וכול׳ פי׳ כל ארץ ישראל היא
גבולין לבד מירושלם׳ ובפ׳ ס״ג בכלאים היה לו גבול
הוא דריסת האדם סביב הערוגה לשון גבול הוא׳
גבל תרג׳ ירו׳ שעיר׳ גבלא׳ בהררם שעיר׳ ארעה
שעיר׳ גבלית באהילות ראשנה׳ יד׳ הר׳ ממש
את הטומאה בכל שהוא׳ והגזרה והגבלית בפותח טפח׳
פי׳ גבלית אומר׳ [illegible] בתוספתא אי זהו גבלית׳ כל
המעונה המעוקה [illegible] ומשייר רוב האמצע׳
גבן בפ׳ המצנע הגבן משום מאי חייב
פי׳ המקפא [illegible] והמקבן כמותו׳ החלב היוצא
לעשותו חריץ של הגבינה׳ גבן בפ׳ הגוזל
ואמשר בגמ׳ [illegible] ר׳ יוחנן גברא גבן
הוא והא מסרחי גבינה׳ ובפ׳ המפלה בגמ׳ וחכמ׳ אומ׳
כל שאין בו מצורת האדם והגבן והעין׳ ובפ׳ אחר
זהו גבן האסור בתורה׳ פי׳ גבות עינו ר׳ דוסא [illegible]
כל שגבינין שוכב׳ פי׳ שהן גדולות ותלויות על עיניו׳
תרג׳ ירו׳ מפרש גבן הו׳ גבן [illegible] או גבן [illegible] או דגבינה
דגבינוה [illegible] שער בגביני או
סו״ה [illegible] ותרגמה לעמעצי׳ תרג׳ ותעמצתא לגבינו׳

ע׳ בזורדר׳ [illegible] בארגמן [illegible]
ע׳ הל׳ ספר טהרה
ע׳ עטיפה בע׳ שאר בע׳ עטף וגב׳ בש׳ עטף
ע׳ גבות הזקן
ע׳ כמשך גבים שוקקבו [illegible] ר׳ זכאי [illegible]
ע׳ גובאי
ע׳ הרג׳ ירוש׳
ע׳ [illegible] בהל׳ שבת
ע׳ סימני [illegible] וסלעם
זנב׳ סלעם יש לו גבחות ויש לו זנב׳
ע׳ הל׳ [illegible]

מגיעין אילו הקשקשים שבו תהוחין [redacted] חרשי אין
סנפירין [redacted] בם שרלמה הורך לומ שהן טהור
[redacted] נחש דכה לורתן נחש סל דע ארמשו
הולגל והוקש לדבר טמא ושמא טמא הוא וכול
גא מאימתי כג בשביעית אין בוני מדדאות
על גרוגרות פי' משן במורמלוש כל גיא ולשא
נא דבר
גובא [redacted] המורה
פי' [redacted]
[redacted] קיטרה
ר' יהודה בר שמעון [redacted] יהודה בן פריעא כל זמן
שישראל עושין רצון של מקום הן מוסיפין כח הבורא
כדכת' באלהים נעשה חיל ואם לאו כביכול יולכו בלא
כוח לפני רודף של אותו רודף מלא כשם שגלו ברוח
מלפני הן נואי מלא ההד ובא לנתן מלא גול מלפני
ובישראל ויבן בלק את הכל גואל ויורך מכתן
אפשר לומ' אין מודה הקב"ה למדת בשר ודם
בשר ודם מכה ואחר כך מרפא והקב"ה [redacted] עד
שלא יכה כרפאי לישראל ואחר כך אומ' וגלה אסר
וכול גואל [redacted]
הפותה פי' [illegible] גאלין בגמ'
[redacted]
[redacted] של שן ושל ספירה [illegible]
[redacted]
[redacted] פי' שיים קליקפא
[illegible] בסוף חונר
קדוש [illegible] בדים מסומבות וכול
בה השותר [illegible] ויסרום ויגוב ויגיף והיגבב
מגבה והיא טהורה ושל עץ לאוה יגבי פי' מלש
יבושות והנה חרם והרג נגוני גב במצה
בפ' יום טוב מטבלין מגב לגב בגמ' פי' כמו
מגב לגב הרוצה לעשות [illegible] על גב בדין עושה
בדון על אבגורתן שעשה פי' אם כשהטביל כלין
לבדו לעשות שמן הוצה לשמרן באותה טבילה
ואין גותו יכול לעשות ירצן באותן [illegible] על אורמד
טבילה [redacted]
אחר שהטביל כלי לבדי רוצה אני להטביל
לגות יכול לעשות [illegible] קא עביד דהא אין
צריכין טבילה היה אוכל בחבורה אחרת ביום טוב
ישביל [illegible] כלים קא עביד [illegible] כמתקן
מנא ואן כיצד מגב לגב רוצה לעשות טיהרתן על
גב גתו און גיתו על גב שיסדן מטביל את כלין
מחבורה לחבורה והאוכל בחבורה זו וביקש

שנ' בלגוא יושא

שנ' באלהים נעשה חיל

שנ' [illegible] בלאו שה

שנ' [illegible] ואם בה ברכות

שנ' הל' חנ' שב

לאכול בחבורה אחרת טובי
גב [redacted]
בגמ' גנב עלמי שע עריס ובב' חזקה [redacted]
שנים משרך וכס' גמ' דפ' חזקת הבתים [redacted]
בגמ' זה בורר וכו' כו מתם בגולתי [redacted] שערות
שאומרן במה [redacted] פי'
אמרי לנעץ [redacted] שערות
[redacted]
בגבה ומחת בבריסה פי' כף זה מקום [redacted]
הגד' כמו כף האשה במקום ערותה [redacted]
מלמעלה [illegible] הכף מאי כף [redacted]
מקום תפוח יש באשה למעלה מאותו מקום [redacted]
כף ומין שמתגדלת [illegible] שהוא
מקום תפוח קורין אותו עלגבה כלומר [redacted]
גבוה וזהו עלגבה ובריסה הוא מקום [redacted]
ושיהיו במקום אחד [illegible]
אחרים [redacted]
עיין ובן [redacted]
[redacted] ערוה [redacted]
[redacted] וגם חזקה הבתים
אחרים [illegible]
למעלה מן האגד [illegible] כף שמגבהן הכף ולמטה
מן הבית שעקן בית ערוה וכן היה כרבנן ובשמוע
זה פי' רחוב בבא מציעא גב בספ' הזהב
בגמ' שומר [illegible] של הגבור ועל האבור פי'
על הגבור [illegible] גב
בשבועות בפ' [illegible] שהחד
רבי [illegible] בפ' הפמוא המגבב על
החוט [illegible] דס' והכהן עד מתי אוהד
מגבב [illegible] פי' מקבץ [illegible] קש והרג
לגבבא [illegible] בר גמ' דפ' אילו עוברין גמ' דבוי אבכן
את הקומה [illegible] גב
בשבת פג ט' רה שהשוה בקש מגבבה וכר'
ר' שלא בצבור או בכל [illegible] בקש שאין בגבבה
וכלו [illegible] כלכל [illegible] ושל בלגבם
בגבבה פי' סילוק של עצים כגון קש גב
בב"מ דבדבות [illegible] דומה להיות
דשלפא [illegible] מגבבה דשמרת ובגמ' דאומרה קורין
קרית שאוב מאי בין חבלה לבנן ועל ובלגמ' דף מי
שאקו ומטמינן בגבבי דשמרא פי' גזי עמרי
גב אין מגביהין מכל כלי עץ פ"ב בכלים
חולקין את הגבוים בפלוג פה כמו עלגבי חרשים

גב בר גני

פי' גובהא דנחשא' דכ' יום הבכורים' ישאקנה של
נחשת ארוך' ראש אחד בפום' וראש אחד בפיו
כנגד הכוס' חזי בבלואה ומסהכין **קליקפגב** בזור עורה
בס' גמ' דפל' מרובה

אחלפג גג

ועל אותה שנינו מעשה שבא מגגות בית צריפין
ושתי הלחם מעין סוכר' **גג** הקודש וגג החול
בפ' ב' במעשר שני' בתוספתא ובמנחות בפ' אר'
ישמעאל ומפן בגמ' הר' כשנכנו מלכי בית חשמונאי
זה על זה וכו' עד עומד לא הוו ידעי מהיכא איתוי
אכרוז ההוא חרשא ואותיב חד ידא באיגרא וחד ידא
בצריפא' אמלהן ר' מרדכי' כי הירא דוכהא דשמה

גממה

גגות צריפין איצריפין גגות כדין וא שכחו
בס' גמ' דגוריות [illegible] הכל מושכין העבכר אמ'
[illegible] שקודו [illegible] גיצי
ר' ספא [illegible] שפתה דמרים גיצ' פי' יש בקטנות
שגונין כמוזוגין בחטין כן יוצא בתוך הפולין קטנות
שטומין וקשין שאין נכנסין בשיני אדם' וכן עוטות
ובהמות אין אוכלין אותן [illegible] הן וקשין כמו אבן
ונקראין בלע"ז [illegible] מקרטמין
גיצי [illegible] לשון אחד הן' ב[illegible] הכוסס את החטה
ובדאי העבברים ומקרטמין דברים שאין אדם
ולא עוף ולא בהמה כוססין אותן' ויש מכל [illegible]
חהול מחסל [illegible] שסיאוגן [illegible]
היא דאמר גיצי בלע"ז שבכל כך דרך הכוססים שאני
גלמוא כוססין [illegible] דבל שאין [illegible]
אלא כדי לעשות הפסד לעשירים [illegible] הכסף

גיגית בס' גמ' דשבת הילקטו קטנה היתה
בין שני בתים וגיגית פרוקה מונחת על גבי [illegible]
אם יש לגיגית פורח [illegible] פי' כלי [illegible]
או כסוי בסולם מפולשת [illegible]
פתוחי' בפ' [illegible] שורין דין גיגית פר'
וקדירה ושכור וכל [illegible] כלי שעורים שנותנין לתוכן
[illegible] [illegible] ועשרין בשבת שמרלפין
מבעוד יום ונותן בשבת' קדירה [illegible] אותה
בערב שבת [illegible] וכן שמוד' בב' שמ'
[illegible] בשבת אין [illegible] לגיגית [illegible]
פי' כלי שעושין בו השכר ומשום הכי [illegible]
שמעהיג עצמו לשתות ולא יהיה לו ריוח בסחורתו
וכבר [illegible] אין עושין כסות לגיגית [illegible]
[illegible] וכו' [illegible] וכן [illegible]
[illegible] [illegible] חלוי [illegible]
[illegible] [illegible] אחד [illegible]

והוי'
דס
ומוצא

[illegible] והמדבר [illegible] בתורה
וכו' [illegible] אורה בגיגות של זהב שכבה
גיגית כפי' שתיבה באמיתין [illegible]
זרעי' וכו' גמ' דעתו [illegible] הקבה [illegible] ישר
כאגריתא וכו' ובא' אילו הן הנשרפין בגמ' [illegible]
הנהרגין [illegible] כמה [illegible] עשור
מן חריות [illegible] חורין [illegible] משום שהוא
מעורך של מעלה **קליקפג אחלפד**
גד גד וסימן בסנהדרין במה אשה
פי' [illegible] מזל' כלומ' התגבר מזלו וסימן לא
אלהינו כמו [illegible] מסקי' אושכר ובושכר שיכור
בשיכול' כלומ' כפורו בלא יכולה' וכו' ואילו מגלחין
וסנהדרין בפ' כהן גדול בגמ' וכשמעברין אותו
וכו' גמ' דפ' [illegible] מאי דרגש [illegible] שעווה מיטה
לכבוד מזל הבית' ואין אדם יושב עליה' ובפ' השוחט
אחד בטוף בגמ' השוחט לשם הרים הא באומגדא
דהר' פי' לשיד ההר' כגון ערסא דגדא' מיטה
עשויה לכבוד הר הבית' כגון מזל או כוכב' ובב'
רב פי' עב כא גד' אתא גדא' [illegible] גדא
דעלמא' הרגירו [illegible] ובב'
סן אמ הקבה [illegible] ההוא
גדיא [illegible] באשון פורע יקוס
אהים [illegible] **גד** מלא כתפי כגרי
בכרי עבדי גהרא קוצו' כר' גמ' [illegible] המקבל פי'
בשאין רוח [illegible] קושרין הספינה בחבל
ויוצאין המלחים על שפת הנהר [illegible] ומושכין בחבל
אותה בתוך הנהר' [illegible] כתפי המושכין
קוצו מן האילנות שלא ויכבוד' **לגוד**
ולכבוד וכו' בהלא דעירובין' ובס' גמ' לסוכה כגון
ושאינה גבוהה' [illegible] פי' גוד [illegible] גוד אסיק
מחיצתא וגוד אחית מחיצתא' דנותן [illegible] בירת
שנכנה' וסיכך על גבו' אם יש בין [illegible] ולמיכוך
ד' אמות כסולה' ופי' גוד אסיק מחיצה' כלומ' הכן
בלבך [illegible] מחיצות מגה העמוד'
הרג וימשכו ולגדו' [illegible] או גוד אמרי'
או חבוט אמרי גוד וחבוט לא אמרי' [illegible]
משוך [illegible] **גוד** [illegible] אחית מחיצה' בס' גמ' דפ'
הגורק [illegible] הוא הני בצירתא
[illegible] בצירתא
[illegible] קשורות [illegible]
גבוהה [illegible] רחבות ד' של'
[illegible] דמתא

ואל תקוץ בעפעפיה ולא תסבינך בגבינהא׳ גבן

בב׳ מומין אילו ר׳ חנינה בן אנטיגנוס אומ׳ כל שיש לו
שני גבינין ושתי שדרות וכול בב׳ אי׳ט [illegible] חיה
ובפ׳ המולה בגמ׳ וחכמ׳ אומ׳ מעורת השפעה בריה
שיש לה שני גבינין ושתי שדרות׳ גבנוני

ענ׳ שפעה כמה שאמ׳ כעין שפע וכאן שפע

מהו׳ בב״א ממולדין בגמ׳ כמ׳ ישר לא היניק׳ ובגמ׳
דפ׳ הערל פי׳ בני קטורה הדרים בהרים שהן גבנונים
כדגרסי׳ בפ״ד מיתות המגדף אלא מעתה בני קטורה
לא חייבי׳ וא״ר יוסי וכו׳ לאת בריתה הסר׳ לרבות את
בני קטורה׳ גבינה כרוז׳ בפ״ג דתמיד׳ פי׳
שם אדם שהיה מכריז בשחר׳ כדגרסי׳ בפ׳ פר׳ יא
ביומא אב״ע כהן מה היה אומ׳ עמדו כהנים לעבודתכם
ולוים לדוכנכם וישראל למעמדכם׳ והיה קולו
נשמע לג׳ פרסאות׳ גבינה תרג׳ ירו׳ או אבן
וכבר רב׳ פר׳ סב׳ ולבני הפילגשים אמ׳ גביניה בן
קיסם אוב הולך ודן עמהן׳ וכר׳ גמ׳

ענ׳ את בריתה הסר

גביהה בן פסיסה׳ פי׳ חסד היה והיה
אב׳ דהבי קאמ׳ לה או קאימנא ובעטנא אך שיטנא
לעקמומיתך מינך׳ אמ׳ לה אם אתה עושה כן תקרא
אומן ונאמר׳ תוקרי ונשכר הרבה תטול׳

ענ׳ גביהה בן פסיסה

גבעול בפרק בפ״ק מצות אזוב ג׳ קלחין ובהן
ג׳ גבעולין׳ ובפ״א דיומא בגמ׳ כל שבעת הימים
כמה היין ויהא בהן כדי הזאה אחד שיטבול ראשי
גבעולין ויזה׳ כמו והפשתה גבעול׳ גבר
גברא דמרים מנא גברא דפרצא נא׳ פי׳ שאין יעכב
מרים אנא ורגילנא לשלמר מכסאי שושהאי און דמאחר
ליה ולא דחיק ליה׳ כמו גברא אנא שמראה לחבר
חוב שני כשירצה ללוות השטר הפרוע שיכיר [illegible]
מן הוא וילווין בעין יפה׳ גברא דנשי קטלוה׳
בר גמ׳ דפ׳ השואל פי׳ גברא דנשי קטלוה לבי שבא
דחבור עליה׳ כלומ׳ העברים לפני סוררא כנשים
במלחמה לפני אנשים הן חשובין׳ וזה מפני שרצוה
תשושת כח הרגוה׳ והן מחמת התבוכה היא הנ׳ משור
לשון אחר׳ אבל עכברי איחבל [illegible] כגון ראובן
ששאל משמעון עבדו להבא על שפחותו נמתה לה
הריון ומרוב [illegible] עלהן תשש כחן ומתו׳ וכן זה
המשל גברא דביאה עביקטלוה לא דינא ליה
עלוהי דאיהו הוא דקטל נפשיה דלא הוה לה להריק
עצמו בביאות כל כך׳ כך השוורא לא היה לה לאכול
הרבה׳ גבר פוס דין חד׳ בר׳ אה׳ דפ׳ כירר מעמדין
פי׳ אושפיזא׳ בר פס׳ דותאמר׳ אין מה יתאונן
אדם חי גבר על חטאיו׳ אמ׳ הוא יעמוד כגבור

ענ׳ שגלשו מן הגלעד

ענ׳ גוש כלבן חוש ואורש

ענ׳ את אשר [illegible] בלום בשלהבית [illegible]

ענ׳ מה יתאונן אדם חי גבר על חטאיו

[illegible] של חטאיו וכו׳ בב״א בין המודר בגמ׳ הערס
את מקרותיה׳ אין השכינה שורה אלא על גבור ועשיר
וחכם ועשיר וכולם ממשה׳ בוש רב׳ [illegible]
במחור׳ עיר גבורים עלה חכם׳ ר׳ יהושע בן קרחה
אומ׳ גבורים כל׳ עיר שכולה גבורים ואין בה
נשים׳ גבר בפ״א דתמיד פעמים שהוא
בא מקרות הגבר׳ ובפ״א דיומא
בפייס הורמין את המזבח מקרות
הגבר׳ פי׳ בגמ׳ מאי קרות הגבר שופרב
קרא גברא׳ ר׳ שילא אמ׳ קרא
תרנגולא׳ ויסתו מעמון גבר תר׳ ירו׳ ונטלו מכרך
תרנגולא׳ גבשוש בפ׳ כלל גדול אמרו
בשבת בגמ׳ אבות מלאכות היתה גבשושית וכו׳
פי׳ גבשושית תל קטן של עפר׳ אם היה בביתו
ונטלו חייב משום בונה׳ שהוא משוה את הבית
בשדה חייב אם שיווה פעה׳ ושוה משום חורש׳
וכן פי׳ ר׳ האי גאון כל חפירה ונעיץ וחריץ לפוח
את הקרקע שהוא צריך לה בשדה בכלל חורש ובבית
בכלל בונה׳ וכל השוואת פני קרקע בשדה משום
חורש׳ ובבית בכלל בונה כגון המדייר והמעדר
והמכבד׳ שהוא משווה גומות המפעפע גושים
והממלא נקעים שתחת הזיתים העושה עוגיות
לגפנים׳ כלאוי המפורש בתלמוד ארץ ישראל
משום חורש׳ שגלשו מן הגלעד׳ תרג׳ כבכני׳ דיעקב
דלקטו אבנין ועבדו גלשושיתהון בטור גלעד׳
ובלחשון בגלוען [illegible] גם מגבוה יראו
שאפי׳ גבשושית קטנה דומה עלין כהרי הרים׳

ענ׳ עיר גבורים עלה חכם

ענ׳ קרות הגבר

גבתא בפ׳ במה אשה בגמ׳ הכנים ושריה
באבוהון דמחשב ושלו׳ ובגייוס הכסו בגמ׳ משושבן
ובפ׳ גמ׳ דפ׳ אל עקיבה׳ ובפ׳ מי שרחצו׳ ובפ׳ הערל׳
בגמ׳ או גזו פצוע דכא׳ אידפסד גובתא דשכבת
זרע וכו׳ ובפ׳ אמ׳ דפ׳ השואל פרה דאי בעי מנח לה
בגובתא דקניא׳ ובפ׳ אילו טרי׳ בגמ׳ נשתברו רגליה
ההוא גובתא דהוה נפקא מאיכסי לחובלא וכו׳
וכל חבית בגמ׳ אין עוקבין גובתא רב אסר ושמואל
שאדי וכו׳ פי׳ גובתא היא שפופרת שלוקחה או של
עצים שנותנין אותו בנקב החבית או ביד הנוד [illegible]
יין׳ להיות מושכין ממנו יין מן החבית או מן הנוד׳
רב אסר ושמואל שארי׳ [illegible] בשפופרת חלוכה
שאינה מתוקנת להכניסה לנקב אבל להתוך דברי
הכל אסור׳ ואם היתה חלוכה ומתוקנת דברי הכל
מותר להחזירה בנקב החבית או בעד למשוך ממנו׳

ענ׳ פצוע דכא

פי׳ גובתא

אלהא· **גד** בפ' אין דורשין בגמ' ולא במרכבה
בגודא דגמלא· פי' כשע' שרים שלגשר שמונחין
זה כנגד זה· שיש ביניהן ריוח כמעט· כך הפרש בין
שני העולמים למים התחתונים· בפ"ד דסנהדרין
דאמי לגודא דגמלא כיון דקם דק· פי' שרים של
גשר העשוי מחדש אין אדם ממהר לעבור עליו
לא עקב בנד גודל· כיון שמתחיל להלך עליו הגשר
מתחזק ויורד· אין אדם מתפחד לעבור עליו· **גד**
בפ' מי שאחזו בגמ' זה גטיך מקיום· וכן שושמי'
אגודה דנהר· ובפ' יום הכפורים בגמ' ותשמיש המטה הנהר·
אגודא דנהר פפא· פי' כמו על כל גדותיו· וכן גודי
גד בר' גמ' דיום הכפורים והוא כזרע גד כסבורתי·
א"ר אשי עגול כגידא ולבן כמרגלית· פי' הוא
ולשון הקן כסבר· ובלעז כולי אנדרו· **גד** בפ'
א"ר עקיבה בגמ' מעין למולטה ולבסוף· פי' עונשה ענבה·
דכת' ויגד דברים· שהן באדין· פי' דלת רגש והוא
הנני מגביל את העד הזה לגנבה תרג' מרד כגידין
גד בפ' לולב וערבה בגמ' שני סכסלין שלגש
משביח דההוא גברא משווין ליה גודא ומלייא ביה
מיא· ובר' גמ' דפ"ד יעיר אותי קנו· הגוד והמשמרת
כפרפר' כע' אסל· **גד** בפ"ק דפסח ראה אחד
מרובה בג' שהיא כמגד יין לשילוח ובלע' פי' מקום
בבית המקדש שעשו אותו נושר קבוע לנס' באורה
ששנין בה· גיגרבות חשמונאי את אבני המזבח
שקצנום מלכי יון לגן· ומשם לשילוח קרובה הוא·
ומעין שגד היא ע' דאמרי' בפ"ד מיתות בגמ' הנודר
בשמן· מותבר' משרשים ראה אחד מרובה· ובול
אמרבי א'גד נמי מותבב כתוב· דכת' העורכים לגד
שולחן· **גד** בפ"א דאהילות אדם אינו מטמא
עד שתצא נפשו פי' מסותך בגידים· ובס' אגדה ד'
מיתות דשקלה לספירים וגדייה לגמלויה· ובר' ריז' גיגע·
רב פר' אל תהי עד חנם· מעשה בשלמון א' בקיסרי
שהיה מגייר בגנבים ובלע' ... מנגיד· בר' מעשרות
הפרסקין משי[redacted] החוטין של הבגד·
ירך משיפולן גידין ורמין· בר' גמ' דפסחי סורר משיקים
זקן התחתון ובלע' עד שיהא ר' דיסוי את הקפת הגוד
ולא הקפת ב' עברי· בפ"א דקידושין בס' הל' וחכמ' אומ'
סיכום דאמר אל ... הגיד היא ... אלא
ובמלאנגר אין בבהמה לא· פי' הוא הארכו· **גד**
בפ' כל הבשר ר' עקיבה אומר חיה ועוף אינן מן התורה
שנא' לא תבשל גדי בפ' ג' פעמים פרט לחיה· ובלע' ובגמ'
בשר בהמה טהורה· אמ' שמא גדי לרבות את החלב

וכול עד בחלב אמו· ולא בחלב בהמה טמאה·
גדגדניות בס' תלאמות בפ' הבואה ג' גדגדנים
ובל' ובר' גמ' דפ' בכל מערבין· מגרגרין במעפונין גרגירה
ובגדגדניות· והא תנא גדגדניות מרובי' בנים ישאבו ובול
עד כי אמ' רב בהנדקוקי· אדאי פי' גדגדניות הן להנדקוקין
וחשובי' בנים ושרלן שהן מחמצבין את הזרע· ואם הוקשו
לזרע· אפי' מרובי בנים לא יאכלו· ובס' פיאה יבן גדגדניות
הנדקוק ולשון ישמעאל הוא· והוא עשב שאוכלין גמלים·
ולא יאכלוהו אדם אלא על ידי הדחק· ויש מפר'
כולא נדרן· כמו כזרע גד· **גדיגור** בפ' ...
בקס קמנה הוי נכנס הזאב כגדיגור· ובל' פי' כמו
הכלוב שנותנין שם פרוצי' החיות הארי והזאב· וזה
כמו אותו· ובס' גמ' דפ"ק דב"ק שור האורג הנד ארי בשבת
אינו חייב עד שיבעטנו להוגדי שלו· **גודיולין**
גדיר דתבילהא הרג' בגלגמר תכלב·
בהל' א' דכתובות· ובהל' א' דמנחות· מטע שאמרן זו ורה
זו קמיצה זו אצבע זו גודל כבר· פי' בע' אצבע· בס' גמ'
דפ"א בקידושין גדול תלמוד שהתלמוד מביא לידי מעשה
ובל' ובס' פרא דבבא קמא א' יוחנן אומקיים אמרי'
לימוד לא אמרי· והא אמ' מר גדול התלמוד ובל' ופרקי'
לא קשיא הא למיגמר הא לאגמורי הא לאחריני מעשה
גדול· שמ' מינה· דלמיגמר הוא· ולא ועמוק קמיה רבה·
כפי עדיף מבואו וקדים על לאגמורי הוא לאחריני·
בס' גמ' דפ"ק נוס י'ן· ר' לעזר ברחוק אומ' עשה דברים
לפועלן ודבר בהן לשמן· אל תעשם עטרה להתגדל
בהן· ובל' בס' פר' מי שמת אין העדים חותמין על
השטר לא אם כן נעשה גדול· ובל' פר' לא בעשו
הסוכר גדול· **גדל** בס' גמ' דפ"א דמעשר' ...
הנודר· כל מגדל מהולהן למגדל אהורי· בס' גמ' דפ'
חזקת הבתים· אולהן של תלמידות· שני שלשים גדיל
ושני שלשים גידול· פי' הע מילי דיחיד· אבל דרבים
לא· אפשר דצריך לאותבי מאכל לפרכל א' וא'· ודקא
מקשי' טבעתן מבחוש· והא תנא טבעתן מבחוץ
לא קשיא דטבעתן מבחוץ בדאיכא עקמה· דלא
ניהזיק ביה· אי נמי דלא משתמש ביה טבעתן מבפנים
דליכא יגעקא· אי נמי בדאיכא שמונה נקיט ליה
מבחוץ לטבעתן· ואי ליכא שמעתא· והוא ...
לשולחנו נקיט ליה מבפנים· אי נמי בימות עבוד ליה
מבחוץ· פי' שני שלשים גדיל מכוסה במפה מדבר שבוא
עשוי גדיל ארוג· מקור שמשים הלחם עליו שלפים
גלויבלא מפה· שעלין מניחין קערות וירק שלו והלבבן
המפה ויקלקל הסעודה· וטבעתן של שולחן שתולין אותו בו·

ע"ג שיעור וזה מבהיל בין ימים למיד ורמה הוא
ע"ג על כל גדותיו
ע"ח שמונאי
ע"ג העורכים לגד שולחן זה עץ
ע"ג שיעור מאכל תבני חכמי
ע"ג לא תבשל גדי בחלב אמו

גבוה י׳ ורוחב ד׳ הו״ל כרמלית דמיין ואין מטלטלין
בה אלא בד׳ אמות. ולא אמרינן שאין במחתן י׳
בפחות מג׳ טפחים גבוה ד׳ טפח רוחב. אבל [illegible] י״ש
בפחות מג׳ ד׳ לית לן בה. דכל פחות מג׳ כלבוד
דאמי ונחשוב שהיא רחבה למטה ג׳ טפחים.
ומותר לטלטל בכולה. וכיון פחות מג׳ ד׳ שי
מלינהו שוה ג׳ טפח קני ואורבע כיון דאין
נחשין לעיגל אותן הקצר לית לן בה. ומותר
לטלטל בכולה. מתקיף לה ר׳ נחמן בר יצחק
ומי לא מלינהו קני ואורבע לומ׳ גוד אחית מ׳
מחיצתא. וכראית כאילו הן רחבות המחיצות
למטה כמו מלמעלה. מילא תניא וכו׳ אמ׳ ליה
אביי אתה שהבאה ראייה מן החכמ׳ פוטרין לא
תסברא דאמרי גוד אחית מחיצתא. והתם עמוד
וכו׳ הכא כמו גבי בעית עמא גוד אחית מחיצה
וכי תימא מאי שנא עמוד מקנא דחכמ׳ פוטרין
התם גבי קנה. אם האומר גוד אחית נראה שהגדיין
בוקעין בה ואינה מחיצה. הכא גבי עמוד. אם
תאמ׳ גוד אחית מחיצה פרצות כמחיצה שאין
הקצר אלא ג׳ טפחים ואין הגדיין בוקעין בה.
גודוא גלימא בס׳ גמ׳ דפ׳ כל גגות. פי׳ משכן לו
טלטול. גוד גרמא וכו׳ פי׳ חתוך
מאכל מן שינים ויגיע חמות המים באנטוכי
כלומ׳ כיון שנחתך המאכל מן החולה בוערות
ממנו חמות ומתחממות מי רגלין כחמורה
אנטוכי כדתנן אנטוכי אעפ׳ שגרופה אין
מחנה. פי׳ פול שנס מן העצם שהיה לעצם
פה ואותן [illegible] שהיה שוהה אחד פיתו [illegible]
לאינטוכיא זה. בס׳ גמ׳ דפ׳ ואין מגלחין. בפ״א דבבא
בתרא ולא את הטרקלין ר׳ יהודה אומרת דינא
דגוד או אגוד וכו׳ פי׳ לשון גוד או אגוד משוך
או המשך שאמ׳ לו קנה או מכור. ובפ׳ פרו שוחט
בגמ׳ והאיש אש [illegible] אמ׳ ליה לשמעיה גוד לה
דין נבי למולנו כלומ׳ משוך אותו ועבור. אין
זפרותו למוך בשם דויה באולם אמ׳ ליה
גוד חמי [illegible] כלומ׳ לך וראה לו. בפ׳ עושין
פסין בגמ׳ מותר להקריב ולא [illegible] כל מגדים
אין בנות ישראל שמגדולות פתחין לצלעהן
כלומ׳ שמושכות [illegible] עד שבאות
[illegible] ופה ומלאו כמגרל כלומ׳ שמלאות
[illegible] ואם ששונין אותן דעירובין מגדות
ומפרשי׳ אותן שאמרות לבעליהן [illegible] קן

עו׳ ועי׳ פרחון כל מגדים

ע׳ מחיצה

גד כל גמ׳ דפ׳ השואל וכל גמ׳ דפ׳ המוכר
כדיין אתקין רבא במחוזא דדרו בדוחקא עדרן
בדיגלא דדארו בדיגלא עדרן באגרא וכו׳ פי׳ שהיו
רגילין לשאת משאן בדוחק בין ידיהן. כלומ׳ שנהוג
להוליך הכד בידן לשיעור ישנה כיוס טוב להקל
הטורח בדיגלא בעץ שיש לו ב׳ ענפין בראשו. באגרא
בחוט. כאבכא עלהכא. דדארו באבכא לבא להקל
המשוי לפרוס קודרא עלה. ואי לא אפשר לפרוס
סודרא משלף סחיטה שאריבא שינוי. ובס׳ גמ׳ דפ׳
השוכר את האומנין אתקין ר׳ חייא בר יוסף בסורא
דדרו באגדא וכו׳ פי׳ תיקן בהנו אותן שי דטעני
חבית במוטו. ואיתמ׳ משלם פלגא מאי טעמא
נפיש להד ונוטר לתרי. קרוב לאונס וקרוב פשיעה
הוא. ומתריץ רבא איבא דר׳ מאיר. שמ׳ מינ׳ הי״ל
כר׳ מאיר. בפ׳ דתעניות בגמ׳ עד מתי שואלין
וכל גמ׳ דפ׳ אילו מציאות. מאי כמושות. ר׳ יוחנן אמ׳
סאה דאבי מתיגדא. פי׳ זקנים המהלכים במשענת
שבטך ומשענתיך. תרג׳ חוטרך ואורייתך
גד בס׳ [illegible] גוד ליה גלמא. פי׳ לחתוך
וישאום לחמור. ובהל׳ דפטר אני למיגד ליה
גלימא וכו׳ ובפ׳ חזקת הבתים ר׳ ישמעאל אומר
חכמ׳ אומ׳ עד שיגדור ג׳ גדירות וכו׳ ובפ׳ השוכר
את הפועלים בגמ׳ ואילו אוכלין. פועלים שהיו עודרים
גוררים בתמרים וכו׳ בפ׳ נערה שנתפתתה בגמ׳
זה סודר שום העומד ליגדד בגרוד דשמי.
ובבר רב פ׳ ע״ב [illegible] שהוא לגדד
עלעיהן של [illegible] פי׳ כעין [illegible] ובב״ר
[illegible] תפילין בגמ׳ שרשין והא איכא קינסי
[illegible] ונוף של גדי. גדר בהל׳ דעירובין
איכא גידודי [illegible] לא גידודי פי׳ התם כשנפרץ
מגדו כל [illegible] ראשון. איכא גידודי כשנפרץ הכותל
חתיכות חתיכות קטנות עומדין כעין יתידות דדרים
ולא עשה לה להולכי [illegible] ובפ׳ [illegible] בגמ׳ מעשה
דאנשי טבריה הא דאית לה גידודי. ובס׳ גמ׳ דפ׳
כל גגות דרש מרימר גידור ה׳ ומחיצה ה׳ אין
מצטרפין והל׳ מצטרפין כגון גבשושית שבקרקע
גבוה ה׳ טפ׳ והוסיפו עוד ה׳ טפ׳. בפ׳ כיצד
מעברין היו שם גדודיות וכו׳ פי׳ חתיכות [illegible]
הכותל. בגמ׳ מאי גדודיות א״ר יהודה ג׳ מחיצות שאין
להן תקרה. והרבים [illegible] בבבא בתרא השותפין
שרצו לעשות מחיצה. בגמ׳ סכרות. מאי סמריצה. פי׳
קיר לנה ברעה גדיריה. תרג׳ לנה הק פרתה

תודהא

עידן לחמור גידר׳ **גדישו** כפיאה לון ובעידיות
פר׳ ד׳ העמוד שהוא סמוך לגפה ולגדיש פר׳ אי זהו נשך
מסך על הגדיש בר׳ גמ׳ דפ׳ ואינו נאמרין בכל לשון
שלמד שהיו המים נגדשין ועולין׳ ובפ׳ ב׳ מידות במנחות
לב׳ המידות שהיו במקדש היו נגדשות פר׳ תוספת
למעלה מן המידה׳ כמו גדיש׳ **גדיש** כויק
רבאחרי מות פר׳ ויתרון ארץ עובדא הוה בתרין גברין
דהוו עלין למבריה חד סמי וחד פתיח׳ והוה ההוא פתיחא
גדיש לה ותבון למיקטרי באורחא׳ לקטין שיבבא
ואכלין׳ דין הוה פתיח איסתמי לא סלקין מתמן׳ עד
זמן דגדיש הווא סמיא להווא פתיחא׳

קליות פר׳ ד׳ אחר פר׳ ה׳ גה

בפ׳ א׳ דמשקין בגמ׳ מקרין את הפרצה׳ כותל הגוהה
בל׳ הר׳ סוהר ובונה כדרכו׳ משום הסכנה׳ פי׳ גוחן
גה בפ׳ הקורא את המגלה למפרע׳ ובפ׳ ואלו מגלחין
אין מגיהין אפי׳ אות מספר העזרה׳ ובפ׳ ב׳ בכתובות
בגמ׳ העדים שאמ׳ ר׳ אמי ספר תורה שאינו מוגה
עד ל׳ יום מותר לשהותו׳ ובפ׳ א׳ דפ׳ ב׳ דיני גזלות
מגיהי ספרים שבירושלם נוטלין שכרן מתרומת הלשכה׳
ובר׳ גמ׳ דפ׳ היה קורא בקורא להגיה׳ פי׳ שאינו קורא
מילה במקודה אלא ככתיבתה כגון מקרא קוריה יקרא
כגון חסיד בעיני זה קורא לפניו׳ וזה שצריך לכוין את
לבו׳ פסק שבתחילה היה קורא להגיהו׳ ולא היה קורא
לא לדילוגין׳ וכיון זה לבו וקרא שלא לדילוגין יצא׳
גוהא גוהא מיבעי ליה׳ בפ׳ הרואה בגמ׳ על השעות
פי׳ איבא טמותא׳ כי בעת שרואה הקב״ה צער לישראל
שמצערין אותן אומות העו׳ ביותר מחשב להביא להן
מבול מוריד כמין ב׳ דמעות חס ושלום דמעא מעי
אלא טיפות ומתנחם הקב״ה שלא לאבד עולמו וכול׳
וזהו גוהא׳ והשיב ר׳ קטינא לאובא טומיא כמו שהוא
שקר׳ שהוא אומ׳ גוהא׳ כך הם שקר כל דבריו׳ שאינו
דמעות אלא כמו ספיקות כפים׳ אוזר הקב״ה למעלה
וסופק כפו׳ וכול׳ וזהו גוהא׳ וזה שאמ׳ ר׳ נתן מתאנח
חס ושלום שיש שם אנחה׳ אלא גוזר על המלאך שיתאנח׳
וזה שאמ׳ דוחק את רגליו תחת כסא הכבוד גוזר על מלאך
לדחוק את רגליו וכול׳ **גוהא** גוהא וכר גוהא׳ בם
דמשקין בגמ׳ ועושין נברכת׳ פי׳ גוהא בריכה גדולה
שעושין בחצר שיכנסו כל השופכין בה גוהא׳ בקיע׳
והיא נברכת קטנה שעושין סמוך לגדולה כדי שיכנסו
בו המים היוצאין מן הגדולה לקטנה כשהיא מלאה ובגו
בקיע עוד מפורש׳ **גהין** בפ׳ ערב פסח בגמ׳ אפי׳ עני
שבארץ ישר׳ בבגדי פשתן המגוהצין ובשבועות פר׳ ג׳
פרקים בגמ׳ שבה שחל ט׳ באב׳ וגיהוץ שלנו
ככיבוס שלהן׳ וכלי פשתן אין בו משום גיהוץ׳ בם
הנ׳ א׳ דכתובות גיהוץ שלנו ככיבוס שלהן׳ וכול׳
פי׳ גיהוץ שלנו ככיבוס שלהן לפי שכלי פשתן שלהן
דקין הן ביותר׳ וכיבוס הראשון שלהן מתלבנין׳ י׳
ככיבוס שלנו׳ מוחזרהוא אבן שמתלבנין בה בגדי
פשתן׳ יקראת כלנו לכא׳ **גהץ** בבר׳ ר׳ בפר׳
לך לך׳ ואם האומ׳ גהץ ושמח לבנה לא יצא שעדיין
לא הורשה׳ אבל משהורשה וילך אברם׳ **גהרק**
בם גמ׳ דפסדר תעניות האילו בימא דעובא מפקין
טה בגוהרקא דדהבא׳ ובפ׳ אי זהו נשך בגמ׳ שין יוסי
רב סעורים אחוה דרבא הוה הקיף אנשי דנא
מנובלא דמעייל להו בגוהרקי דכולהו תסתכל מגוהרקי
דר׳ חייה דמנפשיה סליק ומנפשיה נחית׳ ובם פר׳
כל הגט חליף ואזיל ר׳ אחא בר יעקב ט׳ יתיב
בגוהרקא דדהבא וכול׳ פי׳ כסא של זהב׳ **גהק**
בל׳ מי שמת בגמ׳ הוה עומד גוהק וגוחן׳ פי׳ ונשר׳

קליות פה׳ אחר פו׳ גן

בם פר׳ א׳ דכתובות אמ׳ קרא וארב לו׳ עד שיתכוין
לארבו׳ ואמרי דבי ר׳ ינאי פרט לזורק אבן לגון׳
כלומ׳ בא וארב לו׳ לפטור את הזורק המתעסק אדם
הדבה׳ והרג׳ א׳ מהן שפטורי׳ בם גמ׳ דכתובות וישבע
יוסף את בני ישראל אמר חנינא דברים בגון׳ יודע יוסף
בעצמו שצדיק גמור הוא וכול׳ ובפ׳ האיש מקדש בגמ׳
האיש מקדש את בתו׳ ואמ׳ קרא דברים בגון אם
גט למה מיאון׳ ואם מיאון למה גט׳ פלומ׳ דברים יש
לומ׳ ולהקשות זה בזה׳ **גוויה** בפ׳ בכל מערבין
בגמ׳ הכל נלקח בכסף מעשר׳ כמה אוכלין מצטרפין
לפסול את הגויה בבחצי פרס׳ ובכריתות בפ׳ אמרו
לו בגמ׳ כמה ושהה כל האוכלין מצטרפין לפסול את
הגויה בבחצי פרס׳ סעד אכל וחזר ואכל אם
יש מתחילת אכילה ראשונה עד סוף אכילה אחרונה
כדי אכילת פרס מצטרפין׳ יותר מיכן אין מצטרפין
לא הסירן לו לוכל פחות מכשיעור לירד ולטבול
טובל ועולה והשלמו מצטרף וכול׳ בם גמ׳ דיומא
בהל׳ המשרה את אשתו ר׳ שמעון אומ׳ שתי ידות
לככר מג׳ לקבי חציה לבית המנוגע וחצי חציה כדי
לפסול את הגויה׳ ובר׳ מס׳ טהרות וחצי חציה לפסול
את הגויה׳ ובם׳ מקוות כל האוכלין מצטרפין לפסול
את הגויה בבחצי פרס׳ וכל המשקין מצטרפין לפסול
את הגויה בבחצי פרס׳ רמון שתי סעודות לעירוב
כביצה׳ לטומאת טומאות אוכלין כגורגרת׳ להוצאת שבת

ע״נ חוהריא יע סוג מוהה

ע״נ ואין מגיהין אפי׳ אות אחת מספר העזרה כמ״ש בכתובות יום טוב

ע״נ דברים בגון

ע״נ בקיים

ע״נ הלכה שלמה בהל׳ תעניות וגם בריבג

תינוק קבועה מבחוץ שלא באותו צד שהוא יושב אלא
בצד האחר. והא תניא מבפנים לא קשיא. הא דאיכא
תינוק שיושב אצלו יחזיר השולחן שיהא הטבעת
מבחוץ. שמא יחזיק התינוק בטבעת ויהפך השלחן
או כגון שמשא שעומד לפני השלחן ומשמשו
יחזור הטבעת מבפנים שלא יזיק השמש. הא
בימות ויכול להחזירן שיהא הטבעת מבחוץ לפי
שרואהו יכול לשמור שלא יגע בו. **גדיל**
שנים גדילים ארבעה. בר׳ גמ׳ דיבמות בענין גדיל
גדילים בגלימא. בר׳ גמ׳ דפ׳ הערלה פי׳ כגון שעטנז
ויגדול פתילתא ויטמי שבחלון. ברפואות דפ׳ חר
שאחזו על מנת שיש לי בה שפחה ואינה גודלת
בו׳ כל האיש מקדש בגמ׳ התקדשי לי בכוס זה
מי סברת גדלה גדולה ממש ליאזמאי גדלת גודלה
פירגוולת שער של נשים. סו״מ גדלה דברניתא דרכה
ויגדיל על פיהם. הגודלת הכוחלת הפוקסת בה המנע
פי׳ הגודלת מעשה עבות הרג׳ עובד גדילן. בגמ׳
גודלת משום אורגת. כוחלת משום כותבת. פוקסת
משום טווה וכו׳ עד כוחלת משום כותבת. גודלת
ופוקסת משום בונה ר׳ יהודה אומר אף גודלת משום
טומא מושב מפני שהבנות יושבות בו וגודלות.
בפ׳ קטן בכלים. פי׳ המגדלת שער של נשים יש לה
צורת כפה תושב עליה הכלה ומקשטת אותה. אזל
נסיבה גדיל כלילי דינא מלכא. בפ׳ יש נוחלין בגמ׳
הכותב נכסיו לאחרים. **גדם** בר׳ גמ׳ דפ׳ סדר
תעניות האמורים בשני ידיו ובפ׳ נגמר הדין ואם לא
חסר השני גידמין. **גדם** בפ׳ ח׳ שר׳ בגמ׳ ושוה
את אבוה רואה אמר ר׳ יצחק בר בירנא דלמא
אפא וגודמי גבי הילולא. ובר׳ גמ׳ דפ׳ אלו הן הגולין
כגון דאשדא פסא. ומחייה לגודמא בדיקלא וכל
עליה סרוסבול פי׳ ענף. **גדין** דקיסמי חיטמין
חיטמין דרגירו קסמים בידם. גדן לקראת צמא
התיו מים גידעון למוץ. **גדף** בר׳ כריתות
יצא מגדף שאינו עושה מעשה. ובגמ׳ פי׳ כאדם
שאומר לחברו גרדת הקערה וחסרתה. קסבר מגדף
היינו מברך את השם. כגון גורף קערה וחסר מן הקערה
מעותה. שלא שכנושט ידו וכופר בעיקר. גירפת הקערה
ולא חסרתה. קסבר מגדף היינו עובד ע״ז. מעורר לגבי
גירף קערה שכפר בעיקר ולא חסרה שלא פשט ידו לשם.
ובס׳ גמ׳ דפ׳ כלל גדול אמר בשבת מאי אמגושתא אמר
רב חרשי ושמואל אמר גידופי פי׳ שמחרף כלפי מעלה
וכבר פי׳ בער׳ אמגוש. ובר׳ גמ׳ דפ׳ מי שהיה טמא

ע״נ גדפנא כלומ׳ מסגרת

ע״נ גודלת שער של נשים

ע״נ תלמי חכמ׳ צירא דיגר כפר תלמי חכמ׳ כמיוזמונד

ע״נ מגדף כלומ׳ שאומר ברכת השם

ע״נ תתורגמ׳ כלומר גשר

קסבר מגדף היינו מברך את השם. מגדף בה׳ [illegible]
וכו׳ בס׳ כמה אשה בגמ׳ ולא בכוכלת ובהמנא דגל יוחסין
ובר׳ גמ׳ דפ׳ היו בודקין פי׳ ר׳ שרירא גאון ז״ל מגדף
מראה תמה גדופים. ויש מפר׳ כמו לריבו עלה במערבא.
גדף בס׳ גמ׳ דפ׳ דסוכה הא דליתא לה אוגנא
וכו׳ בפ׳ בריתא. והוא מסגרת שנעשה לה ביה דבוב
בס׳ גמ׳ דעל ר׳ עוקבא ובן דורא מגוי עבד לה גדפנא
דלעשה ומלוה מואן ואורחאן. והגבול סביב לה. תרג׳
גדפנא מקיפה. ותרג׳ מסגרה גדפנא. **גדר** בס׳
גמ׳ דפ׳ היה קורא פי׳ שם שאין מתגדר במלאכתו וכו׳
פי׳ עיין מתגדל. מהו מתגדל ואין לי שררה במלאכתו
אפשר שמתגדר במלאכתו ויש מפר׳ מהו אינו מתגדר
במלאכתו שאינו עוסק בתורה כלל אפשר אינו מתגדר
בשלו שאינו רוצה לבטל דברי תורה. בפ׳ יום הכפו׳
בגמ׳ תשמיש המטה הבר זה הניחן לבית רבי
להתגדר בה. ובר׳ גמ׳ דפ׳ בבא בתרא מפני מה תלמי
חכמים אין מצויין לצאת מבניהן תלמי חכמ׳ א״ר יוסף
שלא יאמרו תורה היא ירושה לנו. ר׳ שישא וכו׳ כדי
שלא יתגדרו על הציבור. רב אשי אמר משום דקארו
לאינשי חמרי. ובהלכ׳ דחולין אין מקום הניחו לך
אבותיך להתגדר וכו׳ ירו׳ בדמאי בפ׳ ב׳ הכל מודים
עלוואת להן באו גדיין. בה׳ וכתת נחש הנחשת כיון
קם יכוין ממשה ועד חזקיהו להעבירו לא עטרה
הניחלו הקב״ה להתעטר בה. **גדר** בפ׳ אי זהו
נשך בגמ׳ אין מושיבין בגודרות בר׳ חורש. בפ׳ חזקת
הבתים בגמ׳ חזקתן ג׳ שנים. ובפ׳ הכותב בגמ׳ הנרה
פירות אמרי׳ לקיים הגודרות אין להן חזקה פי׳ כל
דבר המהלך בדרכים ובשווקים שיתכן נמי מעצמן
נכנס או שהם הכניסן לבית והחזק בו אין לו חזקה.
גדר בר׳ גמ׳ דפ׳ המוכר את הספינה המה יומם
יושבי נטיעה וגדירה וכו׳. **גדירה** איכא
סנהדרין שגדרו פרצות של ישר׳. וכבר רב פי׳ יש
גדירה של שם אשר אמרו חולגבול להם. במקום
בפ׳ מעיין ומודין שהוא גודר בכלים ומוכל בהן.
וכלים שגדר בהן לא הוטבלו פי׳ בגדרים וכו׳ בהן
שירפשו המים ממקן. **גרדון** בס׳ גמ׳ דפ׳ אין
המחדר דבא בר שילא אמר לה כל דבי שכיב גרבא
אגרבא רביב גרדוא זוטרא שרטא תיתורא
אפריוס שדירה הוה קא שכיב קרי אנפשיה
למשפטיך עמדו היום כי הכל עבדיך. פי׳ גרדונא
שרשן חמור. תיתורא גשר אפטריוס גרדומי ה
מסתברא גרדונא מין של מעלה גודרתו ובלי׳ וכו׳

ציונים בכ״ש יו״ד למחבר

קורין

מלשכחת רה דמחשיך למי גזא עקר׳ ובנדרים בר
גמ׳ דפ׳ נערה׳ שמ׳ מינה לבי שמוי מיגז גיידי׳ וכפ׳
מי שאמ׳ הריני נזיר׳ בר׳ הל׳ הריני עירה׳ אבעיא להו
בעל מיעקר עקיר׳ או מיגז גייז׳ פי׳ מיעקר עקר
מעיקרא או מיחתך חתיך מהשתא׳ ומזה הערך והן
גוזזי׳ וקצ מחולה שהוא בער שלפנו זה׳ ג״ז
בבר׳ רב כר ר׳ ובל צבאר׳ ר׳ אחא הוה מושתעי הדין
עובדא׳ חד בר נש הוה קאים על כיף נהרא חמא חד
עור שען חד עקרבנא ומגזא ותיה נהרא׳ כיון
דעבדא שלחותיה אחורתא׳ ובויק רב כפר ויהיב כם
על הרא יין׳ אלה לה כדין גזין נטרונא מן הכא׳ פי׳
עכשיו עבה שומרי העיר׳ דרך לעבור גבולם׳ תרג׳
למיגז משיזבא׳ כסוס שוטף במלחמה׳ תר׳ כסוסיא
דמגזא בקרבא׳ ג״ז כפ׳ פר׳ א׳ דפסח וסיפא
לאפוקי גזאהא פי׳ שבילין עמוקין שאין מיוחדין
לעליה ולא לירידה׳ וכפ׳ השול בגמ׳ השול פרה ושילחה
לגא עריבא דאיכא גזיאהא׳ פי׳ דרך עקלתון׳ וכפ׳
ערב פסח בגמ׳ לא יכחהו לך למאר נפקא מינא לגווי
גזייתא ענה דשמטיה סוסיה ואתו דברי להו פי׳
שקולין במדבר ולא ביישוב׳ וכשבאין לשבילין
שהן באין ביישוב בורחין סוסיהן דרך אותן שבילות
והולכין אחרים ומבהיגין אותן׳ ובענין אחר אין מנוין׳
ור׳ האי גאון ז״ל פי׳ לאפוקי גזייתא׳ מקום העבודה׳
כדמתרג׳ ועבדו׳ וגזון׳ וכה׳ כן נגזו ועבר׳ כלומ׳
אותו מקום שאין ידוע המורד הוא או להעלות
מחמירין ודבן בו כדרך ירידה׳ וכפ׳ ערב פסח
אמרי גזייתא בעלמ׳ היא כלומ׳ עובדת בעלמ׳ היא׳ סבתיה
כפם דזכור הוו זהירין למי גזר טבא ג״ז
לא תתעב אדומי למוגזי נשא בשתא זכור את
אשר עשה לך עמלק פי׳ לשלד ג״ז כפ׳ ר׳ אליעזר
רועין ובחלק לעניין משיח או בכלל דידוה גזיר פאטו
וכתב דעתי יו׳ משפטיך כנה אוושך פי׳ שוטרים
שחותכין כבו עדים ולוקחין ממונם׳ וכגמ׳ דפ׳ סדר
תעניות … נתנו אתכם נבזים ושפלים
א״ר יהודה אמ׳ רב לברכה דלא מוקמי מינן לאריסי
ולא נהרא גזיר פאטר ולאריסי בכרמי ג״ז
כפ׳ דבכורות בגמ׳ שהוצא מן הטמא דבש הגזין
והזירעין שחור ומותר באכילה׳ וכפ׳ כל דבר ר׳ אליעזר
הזורע העד חובין הגזין׳ ובכל הוד פר׳ … בגמ׳
פתח שמואל רבה … הוא מקרקש גזיר דכלמה פי׳
מיני דבורים וצירעין ג״ז כל בלהיר בגמ׳
אל הנשים אר׳ יוחנן …

סא דבזיזה׳ והוא העיקר ופי׳ בע״כ׳ ג״ז
כס הל׳ רבבא קמא׳ וכפ׳ שור שנגח ד׳ וה׳ בגלל
זה וזה חייבין מיתה׳ הא תבריה ר׳ עקיבה לגזיזה
פי׳ שיכבר כל זית שלוחס בהס׳ וכר׳ גמ׳ דסנהדרין
גבהא דרוחצנים עלה עריה לגזיזה וקס׳ פי׳ הריס
כל זית שלו׳ וכר׳ גמ׳ דפ׳ מי שמהן והוא ירד והכה
את השרי׳ תרג׳ דהבר גזי׳ דבר דאתבל׳ פי׳ חתיכות
חזקות של ברד׳ וכפ׳ הרואה בגמ׳ על הרעמים ר׳
אחא בר יעקב אמ׳ מיטרא בעינא מירוסא מסי
וכריך בקקא וקיפא דברק׳ ובעננא מתפזר
גזיזי דברדא ומפשר לה שור מירוסא מסי׳ מלש׳
המק ימק׳ כלומ׳ מחמם הברד גזיזי השלג והן
נמוסין ויורדין בענים׳ פא מירוסא מסי לשון קטור
הוא׳ כדאמרי בבר׳ רב טיפה של מטר פיטואה
ונקטין׳ וכריך ברקא ומחממו ומפשר׳ ג״ז
כן כצד מברכין בגמ׳ בירך על הפירות שא הייכר
דבי שלקיה לה למדא אילה לגזה׳ ובכא׳ מעמידין
בגמ׳ השיאו לדבר אחד׳ עד כאן לא פליגר יהושע
עלה דר׳ אליעזר בקטפא דגזא׳ ובפ״א בכדה
בגמ׳ ר׳ אליעזר חולין אותו ר׳ נשים׳ עד כאן לא פליגו
רבנן עלה דר׳ אליעזר לא בקטפא דגזא׳ פי׳ שרף
שלגוף העץ שלאילן׳ מלש׳ גמעיות של הקדש׳
ובגמ׳ דכ העדר מן המבושל זימנא חדא טבעת
ספינתא דכולה עיסקה הוה מחת בההוא גיזאתא׳
ואשתכח בההוא זימנא׳ ובהל׳ דחולין בגון דפסק
לה גווא לגזי׳ פי׳ שחתך לה עצים לגזי׳ ובפ׳
מי שהחשיך בגמ׳ הגיע למעד הסם בגוזא פרסיכנא׳
פי׳ נמועים שטוחים אילך ואילך כרחוין כעין
דלה׳ פא אותה מחיצה אחת שבאילן כשירה לה
דחק באילן וסיבך על גבו ולגו דכפיה אבן מעגנין
היוצאין לחוץ ומשום הכי מותר׳ שבל צדדין לרבא
למשמע מינה׳ וכפ׳ הל׳ אשן לי נחיה אגוזי׳
וכי סלק לא לנח כרעיה אגווזיה אלא אקנה׳ בלש׳
ערבי קורין לקורה גאשור והוד פי׳ מזה בער עמודא׳
ובר׳ גמ׳ דפ׳ מי שאחזו לכרסים ולבחסיה בגואזא
דמהרתי וכי בשול גוזא דמהרתי בשלשה
כולה דמפר לה אוזא סולתא ושרגו׳ בפ׳ כיצד
הרגל בגמ׳ הכלב׳ ובפר הכונס בגמ׳ שלח עד פקחי׳
פי׳ גוזא עצים יבשים׳ סולתא עצים הדקים׳
ג״ז״ב בלא בחמשי מגזיב׳ והלך מסורל
הדמשי ובשביבה פג׳ מרעה בביעור׳ כל שהעדין
עלי בבל מארץ ישראל ועד גזיב׳ ג״ז״ב״ל

עני׳ ויהוא ירד
והכה את הארי

עני׳ גוזא
וסולתא

כל ... גדול ... ככר
... שון ...

כבולעת: כל המטמאין לצטרפין לפסול את הגויה
בדבריהם ומעשה פסול משהתערב שמעון אומ׳ שתי
ידות לככר מג׳ לקב חצוה לבית המנוגע וחצייה
לפסול את הגויה ג׳ ל׳ תסה וחצי חציה לטמא אוכלין
אוכלין פי׳ ל״ר שמעון שתי ידות לככר הם שתי
קשודות וכל ככר וככר ה׳ ביצים שהקב כ״ד ביצים
וחצי הככר שהן ד׳ ביצים הוא הפרס שנותן הנכנס
לבית המנוגע הוא טמא והן טהורין עד שישהה בכדי
אכילת פרס פת חטים ולא פת שעורים וכלל וחצי
חציו חצי פרס שהוא ב׳ ביצים לפסול את הגויה בכחצי
פרס שהאוכל כשיעור הזה אוכלין טמאין כפסל
כולו מלאכול את התרומה ואסור לאכול את התרומה
עד שיטבול [illegible] שמש שנא׳ בה כסלה והוא
ששנינו כל האוכלין מצטרפין לפסול את הגויה בכחצי
פרס וחצי [illegible] לטמא אוכלין כביצה
ו[illegible] בגמ׳ השווה מלבן לוגמין בכדי אכילת
פרס [illegible] פרס שמלן ר׳ פפא
[illegible] טומאת הגויה [illegible] דאורייתא פי׳ פרק חצי
חלה [illegible] האוכל האוכלין מצטרפין לפסול את הגויה
בכחצי פרס [illegible] אכל [illegible] חלב טמא
ו[illegible] טמא אם יש [illegible] שיעור חצי פרס
כטמא גופו מלאכול תרומה והן [illegible] טומאת
גויות ועל זה התקין רבינו [illegible] אכילתן
טהר [illegible] שיעור כרת [illegible] מעט עד
שיצטרפו לכזית כשיעור פרס נצטרפו כל האוכלין
וחייב ואם שהה יותר מזה אין מצטרפין [illegible]
[illegible] [illegible] ואכילת אוכלין חצי פרס מעט
מעט כשיעור שהוא [illegible] פרס מצטרפין
ואם הוא שיהא יותר מזה [illegible] האוכלין [illegible] שיעור
[illegible] לכזית שיעור [illegible] לחצי פרס [illegible] ר׳ פפא
הא לטומאת גויות [illegible] [illegible] מקולין בה
[illegible] פי׳ [illegible] [illegible] טומאת גויות
[illegible] שאוכל אוכלין טמאין [illegible] משקין
טמאין שפוסל את התרומה [illegible] הדברים שגזרו
[illegible] [illegible] את התרומה [illegible]
אוכל ראשון וכל [illegible] [illegible] דאורייתא
[illegible] דאורייתא [illegible] לתרומה [illegible] ערב
[illegible] אוכלין
[illegible] התרומה משקין טמאין [illegible] ערב

גויה בר׳ [illegible] אברהם [illegible]
[illegible] אברם [illegible] אברהם [illegible] הקדוש [illegible]
של [illegible] [illegible] ובסוף [illegible] על [illegible] ואין הן

ער הע בה
[illegible] בם
טהרה

[illegible] שיעור פרס
[illegible] וככר [illegible]
[illegible] וכם טהרה
[illegible] אסורות
[illegible]

[illegible] אברם
ואברהם

ר׳ עינים ור׳ אזנים וראש הגויה ובגופה פר׳ ובגויות
[illegible] ראשי איברים שבאדם אינן מטמאין משום
[illegible] החקוק [illegible] ידים ורגלים
אזנים ראש הגויה פי׳ ראש הגויה הוא ראש
[illegible] מה בפרק דקידושין [illegible] בכסף
[illegible] ראשי איברים שבאדם [illegible] עבד יוצא
בהן לחירות והויין בה סירוס דאמי׳ [illegible] סירוס
דאבר [illegible] ראש הגויה וכל [illegible] גמרא דראש
הגויה הוא ראש האמה שהוא הגיד

משכחת

משל

והוא כערים גדו[לות] ובעורות משמיס שהבתולה
כשם שהשמיס אותה מגביה ראשך כמו יכולת
עד שתראה המקום שלו מעלה ממנו. כך הערים
הללו אי אתה רואה את ראש המצר עד שתגביה
ראשך. ותשא את עיניך כמו יכולתך. ואם במעני
אתה תמיה איך יאמר שאני הדבר בקצבה והוא כמ
האמור והסדר מעשה שהיה ראוי להתחיל והוא
כמעני נשים הבאי באמרך ואתן חיה אחת שתש חיטי
ושלש זה מעלי באנשים. ולמה עשה לא קצבה מדוקדקת
וכן מהבות כסיל מאה אחת וגמלים כמ לכל
אפי חמרא שתי. הרי זה מעני שאי אפשר להיות והכן
כמשמעו שיהיה שור כנגד אחת לשנים הבאי החי.
וכיוצא בזה תוסיף בעילין שלדבר. כלומ
שאין היה בין אחד נבנס יכול לשתות כך היה שותה.
אף תוסיף עליהן תפוח. כי פעמ[ים] כור. ובפרכת ש
כתיב מטה אחת. לומ[ר] כי לא נעשה כמו הין
נשים לנשים. כאשר. ראו כורך הרבה והמטה לי נעשו
כאשר. ירצה קהל גדול כאחד בעלמא. וכן גפן לשון
בן. וכיון שמקרו אנשי התלמוד וראו כי לא בקבוק
נאמרו מאותות הללו אלא הבאי גלו כי כן הן. ואשר
אמרה מאי שנא הני מדדמי להו כי פורש כך. וכל
שפורש אם כך אז שהוא נודע שכך אין לומ[ר] בו כך.
שאף במקרא יש לומ[ר] כן ומאי שנא כי יגיה לך אש
אוכלה. כיון. להיסח הדע[ת] הוא שאין לך להוציא
דבר מתוך שמועתו אלא בדרשה. שאין דברי חכמים
וכל דברי הוא אדם כך. ואשה השוטה לי שרירא. לי
השוור בשה גאונים זל בר[ומ]ה דפר[ה]
בשביעית
שמעצל אשה פסיל שמן גוים בין במועד בין
פי שאנו וקצין קודם שביעית הסכך היבש. סביב
שמן בשביעית ובמועד במקום הקצין. גזה
בכל השמות בגמ[ר] הרגל כיצד אור לחמשה האי
מאן דנקיט מגלגא והובלגא ושתי אזוכל וכולל עד
מאן דעקיר מגלגא ושתי עביד ואכל על
שמחרף ושוין שהשה. מסיע אויב ומתעסק. הרג בעיל
דבבא וגוזמא. גזה כל המוכרת את הסירה
העולה מן הנהר בשרשין וכל פי גזע בלוע
האילן ומשלה הנראין לעין וחמה זורחת עליו זהו גזע.
וכל אילנות העולין מאליהן הן מלמעלה וזה שכה ויצא
חוטר מגזע ישי. לכל ובל שמות בארץ ושלין
זורחת עליו שורש כדאת ואור משרשיו יפרה.
וכן השועיא תפילין בגזע שרשיו גבוהין בית גזה
מחנף. וכאלן בשלין גזעו מחנף

בפ' ושמעא בגמ' שאלו את הזקנים דכי מוקף
ונשאתי מיטרא. פי' כי שי כח ריחחא בעלמא. גזל
בסבמה בהמה בגמ' ונא ברצועה שבוגלן דעבדילה
לגזרא. פי' בהמה המוכנת לגזל שחה בחברתה עושין
לה רצועה שלא יזוק. פי' שם שיהיה פרסה של בהמה חזקה
כן גזרי שהיה ברצועה להתקשר. גזל כ גזרי
עצים לבונה שעשה. כפ' בתרא. וכבן בשקים
ובמיקרא בבל קרבן מנחה האומ[ר] הרי עלי עצים לא שעים פעמים
יפחות מששה גזרי. וכפ' בתמיד החלן מעלין
בגזרין פי' גזרי עצים חתוכות עצים ומשימין
אותה על המערכה. ושמ[ר] הכה ונתן עצים עליהן.
וכן היו עושין בשעלייבין תמיד שלבין הערבים.
וכן מפו בפ' בומא שבית מסדר מערכה וכולל
בזבח כפ' הלשו דפין קדשי קדשים גזירין שעשה
ארבע אמה ורחבן אמה ועביין כמחץ גדש שלשה.
שלא ירמיה באמה גדומה שלא כי היכי דיהיו עב
העלה אשר על העצים אשר על המערכת. שלא יהו
עצים יוצאין מן המזבח כלפי. בר גמ' דפ' שיעור
שומע אם לא אלך. ששיה שאינה אהלי יהודה הגונר.
פי' הגונר. המוהל. בפ' גמ' דפ' מרובה שילין יהודה
בן נקוסאה גזירה לשקך בגרא דתמזלא. פי'
הייתי משקה לך עד שהייתי מעשר שוקך. וישן מפל
כל ברזל ממש כעין ובמגזירות הברזל. וכפ' ואילן
הן התשרפן פרחי כהונה מועילין שאוהו חוץ לעזרה.
ופוצעין את מוחן בגזרין. וגם לה כלי ברזל נישן
בגזרין של עצים. ובפ' אילן מגלחין גזירות ביה
לן. פי' פיסין דיני. נפשות הקובר את מתו ובכל
גזירות בפ' ימים לא בפ' לן. פי' כדאמ[ר] גזירה
של גבי הרגל שאין לן לגלח. וזולתי זה מגזירות
ואם לא גילח ערב הרגל שאסור לגלח אחר הרגל כי
ימים לא בפ' ובגמ' דפ' הזורק גזירה שה. אלא
הוא דרש שנאמ[ר]. מוצאת שהה לעיר דכל גזירה
דלא מצרא היא ליכא למיימר עלה. וכן מפו בפ'
דפ' שילן דבריס בפסח טהי גזירה שוה. לא גמיר לבו
דאין אדם לן גזירה מעצמו. אלא כן קיבלה לחבותן.
אבל היה לכם לדון כל וחומר דאדם אין כל וחומר
מעצמו. גזל בל בבא בתרא מקום שנהגו
לבנות הגזוזטרא גזירה ובגמ' דפ' הבית והעלייה תחתון
הבא לבנות בגזוזל שומעין ע' בגזירה אין שומעין.
ואם מדעתם לשבת סנהדרין היתה יושבת וכל ואם מל
בזבח יודו ובאו לתן בלשכת הגזית. פי' בעיה
הלשכה באבנים מסולתות שוות. לא הבית שהיה

כפי' דפשה עד שימרח הגזבר' ובפ' במעילה,
הגזברין שלקחו את האבנים מותלין בענים'

גזוזטרא בהחליל בגמ' ומתקין שם שיר
לעזר בווה ששנינו במדות וחלקה היתה בראשונה
והקיפוה גזוזטרא' פי' חלקה כמו בקעה היו באין לידי
קלות ראש שהיו כנוסין מבין הנשים' ועשו גזוזטרא
סביב לחצר ויוצאות מן הקרקע וקירוי על גבה והיו
הנשים עומדות על גבה על גזוזטרא ואנשים למטה
בחצר' ותנא בראשונה כשהן רואין שמחת בית
השואבה היו אנשים מבפנים וכו' עד התקינו ג'
גזוזטראות בשוה כנגד ג' רוחות להיות הנשים
רואות מלמעלה' ובפ' הזורק כי נד שתי גזוזטראות
זו כנגד זו בר הר' ובפ' חלון שתי גזוזטראות בר
הר' ובפ' חזקת הבתים אין מוציאין זיזין וגזוזטראות
בר הר' ובפ' ח' באהילות הזיזין והגזוזטראות ובזבין
פי' והושע זה שהקיש על הגזוזטרא שר גזוזטראות
דרכי' והגרה והבניה וקירותיה הרג' ובגירדה
ובניה' ועוד מפו בע' זיז' ויש מקומות כב' אוריות
ויש גזוזטריות ויש גזוזטראות

גזל כס' גמ' דף הגוזל' דאמר רב גזל ולא נתייאשו הבעלים
וכולי לא דכולי עלמא איתא להו דר' חסדא פי' מדאמרי
תרוייהו איתא להו ר' חסדא שמ' מינה הל' כוותיה
בבר' רבסר' גב' והוכיח אברהם את אבימלך אר
זכו גזלו ר' לעזר בר קפרא אומ' שגזלו בפרהסיא
היך [illegible] דעת [illegible] אשר [illegible] בדרך
[illegible] בפרהסיא אף גזלן בפרהסיא ר' שמעון
[illegible] מהכא והבאתם גזול [illegible] הפסח
[illegible] שבגזל [illegible] גזלן [illegible] שבאלו וכל
[illegible] רב פפ' [illegible] ר' יוחנן אומ'
כל הגוזל את חבירו שוה פרוטה מעלה עליו הכת'
כאלו הרגו [illegible] בן ברוקה [illegible] בעצ' מחמס
בני יהודה אשר שפכו דם נקי בארצם [illegible]
[illegible] כאדם אוכל
[illegible] אשר
[illegible] ר'
[illegible]
[illegible]
[illegible] היא [illegible] קשיא אסורה יש
[illegible] דגזל [illegible] ואחניך
ביה [illegible]
[illegible] דהתם [illegible] ראשונה והדר [illegible] דרחבה
יחזיר לבעלים כלומ' יחזיר רשות של חבירו שגזל

עג' גזלן

עג' בן ארחות [illegible]

עג' [illegible] גדולות [illegible] בשמים [illegible]

כמות שהוא לחברתה בעין' שלא [illegible] ופרק'
הכי קאמ' יש דין גזל בשבת' כי עד דין גזל בזמן
[illegible] שם עמו הגזל לרשות' אבל אם היתה רחבה
שהיא של גזל ברחבה יחזיר לבעלים' כלומ' אם גזל
מחבירו חורבה ולא בנאה' ולא קנאה בחזקה אלא
עדיין חורבה ויחזור לבעלים כמות שהיא בעינה
דהא לא קנאה' אבל בנה לה והחזיק קנאה' אמ' הכן
ומוהבין על זו השמועה שלו שהבונה ברשות
חבירו בגזילה' והמחזיק בגזלה קנאה' והתנן שני
גזוזטראות זו למעלה מזו' [illegible] עליונה מחיצה
למעלה ולמטה' ועוד עשו לה מחיצה י' טפ' ולא עשו
לתחתונה שתהן אסורות' והא העליונה החזיקה
על גבי התחתונה בגזלה' [illegible] כן [illegible] די
גזל בשבת' וקנה הגזלה [illegible] מחיצות
למעלה למטה [illegible] דהתחתונה אסורה' [illegible] העליונה
דורסה' אלא עליונה במאי אסורה' הרי יש לה
מחיצות ורשות התחתונה שעוברת [illegible] היא
קנאה בחזקה' אלא [illegible] שיהו אסורים עד
שיעריבו' [illegible] שאין גזל בשבת [illegible] בלא
[illegible] אסורה [illegible] ופריך ר' [illegible] עשו
מחיצה [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
בחצר אחת' ופרק' כיון דחזרו ועשו [illegible]
[illegible] העליונה [illegible]
[illegible] מהדיה [illegible]
חלקה [illegible]

גזמא [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] הבור [illegible]
[illegible]
בג' מקומות דברו חכמי' לשון הבאי התורה [illegible]
[illegible]
וכל' פר' [illegible] ולשון הבאי ודברי הבאי [illegible]
[illegible]

והא

[illegible] ההיתה לבחירה אבל כסא גלון
[illegible] אותו מרוחב הלוח ולכל צד עץ ג׳
[illegible] אותם קנים תחת מראשות הלוח
ועוד [illegible] כמ״ש דקוכה בגמ׳ חבול קש חציא
לבי [illegible] קש׳ גל׳ כמ׳
[illegible] הבאר ושלו׳ [illegible]
וקבין [illegible] דמיה
[illegible]
[illegible] דכ׳ ירמיהו [illegible] וישמע בגמ׳ טרוף
[illegible] רבא לאליקים שמעיה
[illegible] לסרור׳ ובמ׳ המקבל בגמ׳ המקבר
[illegible] ובמ׳ חשותפין בגמ׳ כופין אותו לבנות
[illegible] יהודה הכל [illegible] ואפי׳ [illegible]
[illegible] רחבל גמא סגירה [illegible] הלכות איגלו שערים
[illegible] גלי כלומ׳ [illegible] שערים לעיר גל׳
[illegible] בגמ׳ [illegible] מעזיה בבן
[illegible] ובמ׳ יתבע [illegible] מעיד
[illegible] החוור [illegible] למקרן
[illegible] דבי [illegible]
[illegible] הסוטה נמצא טמון בגל׳ ובמ׳ [illegible]
[illegible] לבותל [illegible] באהלות ביה שמעון
לאחוו [illegible] ערורות [illegible] טומאה
בעד הכלים׳ טומאה בוקעת ועולה בוקעת ויורדת
ובגמ׳ בנדה לגלסטוא שמעורב עם שניגלו טהורין
גלגולתא חלי׳ ותיב׳ בר׳ גמ׳ דמ׳ המוציא יין פי׳
גלה אותה למעלה וישב על האבן או על חמור השב
עליה בר אינש דאתי לקובלנא הוא יאה וגולתא יאה
בר׳ גמ׳ דמ׳ יש נוחלין פי׳ בן אדם הבא לנגדין הוא נאה
וכסותו נאה׳ ובמ׳ משילין בגמ׳ וכן האשה ששלה שובחין
עליה אמ׳ להו גולתיכון שקלי׳ ובהגדה דפר׳ השוכר את
הפועלים ואולתא דדהבא פרסי עליך׳ ובבר׳ רב״פ ב׳
ויעשו לכם חגורות הרג׳ איסטכיון גולן סדוני׳ ובמד׳
לא כפיתו בפרקליטהון ר׳ יוחנן אמ׳ בגולתהון ר׳ הונא אמ׳
בגושפיהון׳ וכן בבר׳ אמ׳ ירו׳ גולתא׳ על כנפי בגדיהם׳
פי׳ ירו׳ גוליהון׳ וכן גד׳ לטרתא׳ גליכון׳ גל׳
בחלק במתני׳ סנחריב אחר בן עושב׳ ואין לאו אם
עושה אותו גלגלא בגוים׳ פי׳ גלולא שנגלה בגוים׳
פ״א בגלגל לנצח ויאבד׳ ובהגדה דלא״ו דמגילה ובמ׳ גמ׳
ראש״ב ערכין אי סברת ג׳ גלות לא היו אלא ב׳ היו׳ גלו
י״ב לכיבוש יהויקים׳ שהוא י״ח לנבוכדנצר׳ גלו בי״ח
לכיבוש יהויקים שהוא י״ט לנבוכדנצר׳ דאמ׳ מר שנה
ראשונה כבש נינוה׳ שנ׳ כבש יהויקים׳ מלך נבוכדנצר

ירמיהו
[illegible] שנת ד׳ ליהויקים דכת׳ בחד׳ בשנת
הדבר אשר היה אל ירמיהו על כל עם יהודה
הרביעית ליהויקים בן יאשיהו מלך יהודה היא
השנה הראשונה לנבוכדנצר מלך בבל והתנא
בסדר עולם שנה שמלך נבוכדנצר כיבש נינוה
בשניה כיבש יהויקים׳ וכת׳ בספר מלכים בימיו
עלה נבוכדנצר מבבל ויהי לו יהויקים עבד ג׳
שנים וימרד בו׳ [illegible] בשנת שלש
למלכות יהויקים מלך יהודה בא נבוכדנצר מלך
בבל ירושלם ויצר עליה [illegible] יהויקים
בן יאשיהו מלך יהודה׳ והתנא בס׳ עולם ואפשר
לומ׳ כן׳ והלא לא מלך עד שנה ד׳ ליהויקים [illegible]
בשנת [illegible] ה׳ שנים היה במלכו [illegible]
כשנכבש׳ ג׳ שעבד וג׳ שמרד הרי י״א שמלך
וכן כת׳ בס׳ דברי הימים בן עשרים וחמש שנה יהויקים
במלכו וי״א שנה מלך בירושלם׳ עליו עלה נבוכדנצר
מלך בבל ויאסרהו בנחשתים להוליכו בבלה [illegible]
הוליכו׳ [illegible] בסדר עולם מיד מת בשנה אסר
[illegible] קבורת חמור יקבר׳ נמצא בשנת
[illegible] שהיא שנת [illegible] לנבוכדנצר
[illegible] ויקח אותו מלך בבל
בשנת [illegible] יהויקים [illegible]
[illegible] ירמיה זה העם
אשר [illegible] מהר׳
הל שבע׳ ומה [illegible] יהויקים שנת
שמלך׳ פי׳ גלו בית גלו [illegible]
החמישי בשבעה לחדש היא שנת י״ט למלך נבוכדנצר
וכת׳ בס׳ ירמיה בשנת י״ח לנבוכדנצר׳ הא כיצד י״ח
לכיבוש יהויקים׳ שנה י״ט לשמלך׳ חז׳ ירו׳ [illegible] העם
העביר אותו לערים׳ דלא יהודון מועין לבנוי דיעקב
אמרין לא אכסנאי גלולאי׳ וכו׳ ירמיה כת׳ בת גלים׳
בת גולים׳ בדרתהון דגלולאי אברהם יצחק ויעקב וכול׳
בגמ׳ רב״א הכהן המשיח פי׳ והוא ויקרא [illegible]
כה׳ ומה לך פה גלוה וכו׳ גלוה׳ אי זהו כותל בצד [illegible]
כאן ואיזה עמוד העומדת כאן אר׳ לעזר צריך שיהא
לו או יתד קבועה בבית הכנסת כדי שיזכה ויקבר
באותו מקום׳ גל׳ ברגמ׳ דק׳ השולח גט גלוי
דעתא בגיטא לשון מולתא׳ גל׳ כמ״ש דעירות
ומטמאין משום גולל ר׳ מאיר אומ׳ מטהר׳ ובפר׳ א׳
בנזיר הגולל והדופק ורביעית דם׳ ובמוכה פר׳ הישן
בגמ׳ בר׳ האיך שהיה ר׳ מאיר אומ׳ כל דבר שיש בו
רוח חיים אין עושין אותו וכול׳ עד ולא גולל בקבר׳

ע״ל יגיבן הדלתות
ע״ל בן גילו גלות בן חלדן
[illegible] ערערות
ע״ל כסרכליהון יע׳ גמסה אישמן
ע״ל בגלגלו מנעה יאבד

הרשכה
ותו' ר"ש היבא יתקין פסידא ואמר בתולה היתה להוסה
מן האחרות ולא היתה נרשמת עד שיבא אחר
מן ויגז שלים׳ קליק פ״ז אחלפה
גח כראמ' דף היגוקות שאני כתובה דמאחי
בה טפי כלומ' נושאין ונותנין בה ומאחרין עד חצי
הלילה ובשלות דר' אחא דנשאי והאידנא דקא סלקין
במנחה דתעניתא ביום דמגרמי בר חמי עד זמן
נעילה דיומא דכפורי חזיא לה בתפלת נעילה
ולא מיחלפא פי' דמיתעסקין ברחמי עד זמן
גחט בפ' הרואה כפול חמור גחוט מלפולך
פי' חסר מתהפך גחך בפ' המפלת בזמן המפלת
מין בהמה עד כאן הביאור יונא לר' ירא לידי
גיחוך ולא גחך וכס' גמ' דף [illegible] דיני ממונות גחוך הוא
דקאמר לה ליחזקאל שכב על צדך וגו' תרגום יצחק
שרה גחכת שרה ויהי כמצחק במגחך לצחק בנו
למגחך בנו גחולנא כבר נפחא בפרק איש
כרי באמ' סימני העוף פי' עופות שהן ספק יושר
טמאין הן אם טהורין מהן בגמ' גחר בפ' הרואה
בס' הל' מקום שמעתיה הרואה את הכושי ואת הגיחור
ובגמ' יהודה אומר הרואה את היר הגדול והא דגחורי
מעשה דדיורי בבתי אפילו ובבכורות בפ' מומין
אילו הכושי והגיחור הסלטים והתחרים פי' מאן
חורין שהאיר כמו האור וכלא ישמא אגחר ויש
אומ' נהוראתחמים קליקפה אחלפט
גט בפ' מגיטין הזורק גט לאשתו וזהו
מתוך כיתה ובגמ' פי' רחול קיבלנו מרבן אבי זרקא לה
בחצירה גו מישתירא לגיטא עד דמאמר גיטא
לידה דגרסי' שרון מאחר מכולה עד שיתגט לידה
בפ' אחרון דבבא בתרא גט פשוט עדיו מתוכו ומקושר
מאחוריו פי' גט פשוט שטר פשוט כגון שטרות
שלנו והאי גט יתני בשאר שטרות מיירי דכל
שטרות איקרי גט כי היכי דאמרי גט חוב שאין בו
אחריות פי' עדיו מתוכו במקום כתיבה תחת
הכתיבה פי' מקושר היו עשוי בקישורין תפירות
וכך היו רגילין לעשותו בראש של קלף והיו כותבין
שיטה אחת זכרון עדות שהיתה בכעין ואחר כך
מניחין חלק כשיעור שיטה אחת והיו מקפלין שיטה
הכתובה על שאינה כתובה ותופרין אותן ואחר כך
כותבין בשיטה ג' כדרך של כך וכך כן ומניחין שיטה
חלק וחוזרין ומקפלין שיטה הכתובה על החלק ותופרין
אותן ביחד ושוב כותבין בשיטה ה' שנה כך וכך
לבריות עולם ומניחין שיטה וחלק ומקפלין ותופרין וחוזרין

הזמן
הכתיבה של החלק אילו הקשרים משלימין כל זמן
ושאר כל השטר כותבין פשוט כשאר כל השטרות
וזהו פשוט שבמקושר ומסובבות מועטות מצי עבדין
מקושר אהרא דכהני הוה ודינו של מקושר שיהיו
עדיו תחומין מאחריו מאחרי הכתיבה בין שיט
כדמפרש בגמ' מפני שיכול לעשותו פשוט שיקרע
התפירות גט קרח בפ' במד' הזורק מפורש
איזהו גט קרח כל שקשריו מרובין מעדיו ובגמ'
דחלק אב שכהב לגטו לבנו פי' שטר צואה
ובכ' רב פי' פס' ויוסף את [illegible] והיכן לו קטור ולכם
הפילגשים קליק פט אחלפי
גיא גיא בן הנום ביל' בפ' קדושים
ובמגילה איכה טומאות בשולה ערל [illegible]
כל בתי ע"ז היה בירושלם המולך היה חוץ לירוש'
והיה עשוי צלם והיה לו ז' קנקנים והיו לפניהן
והיו כמו של עגל וידיו פשוטות כאדם שפושט
ידיו לקבל מחבירו והיו מסיקין אותו באש
והכומרין נוטלין התינוק ונותנין לתוך ידיו של
מולך והתינוק צווחן [illegible] נק' תופת והיום
שהיו מנהמין בתופים שלא ישמע אביו קול הנער
וויגעתין לא הנום שהיה התינוק מנהם וקול
מנהמותיו עולות דא' הנום שהיו אומרין יהנה
לך ויערב לך ויתבסם לך וכול גידור
ירד כל השוכר את האומנין ואם יש במגלה כדי
לבקוח גיידור [illegible] אין חייב להעמיד בן סמוך
אחד פי' חמור [illegible] גיידור גים בפ'
אילו עוברין בפסח ולהביא מן הגיים ובפ' השבת
ובמות אתה יודע שהמדינה הזאת משובשת
בגייסות פי' חיילות גיית בגמ' דף קבורה בגייפ
אחס בטוב גייפ אחות [illegible] מפני שבעמון
פי' שלא [illegible] פי' ויק' בב' פי' [illegible]
ופס פסו דעשרין ארמאי [illegible] גייפא כחוורין ונמ'
ומסלגא לבושיה גיות בפ' רב פר לז ויבכר
להיר את נח על העב' קרא [illegible] ההוא רבה
הן דמחזירת גיות ובמיך ר"ב [illegible] שור או כשב
הן דמחזירת דקדוקי קליק פי אחלפיא
גל בפ' [illegible]
מיטתא [illegible] דגון [illegible] וכבר וכפא
גמ' דפ' ליעד [illegible] הגוד [illegible] שילה
גלון לא ועשה וכול פי' כפא גלון ומיטא [illegible]
מלא לנבבם [illegible] שק' רסנין [illegible]
וחוזרין להקן ולהקל בקש של כן ביום טוב ובשבת

בעזה

ע"כ גט קרח

ע"כ המולך והתורה גיא בן הנום בו' אמר בירושלים

ע"כ הל' [illegible] בהל' גיטין

ע"כ בלשון יון קורין לחמור גיידור

ע"כ גט פשוט ומקושר וכתיבתו

ע"כ אחס בטוב גייף

ש[illegible] מתיבו אחר שיעקין וכם מדות
[illegible] שם בור הגולה ובגלגל נתן עליו
בר פי' [illegible] מדרין זה הגלגל לגלגל בית
הבר ושם [illegible] מכביר על הקורה שעל בית הבור
גלגל [illegible] עוש מעל מעל אדם כפו בבבורות
על אלו [illegible] של [illegible] עגל [illegible]
דתניד יהבו [illegible]
בשר כל במסכרין פי' [illegible]
אותן [illegible] בפא דקדושין [illegible] חנכון
את [illegible] לגלגל שבועה מן התורה של ואמרה
[illegible] ותנן אמן שלא סטיתי ארוסה
ונשואה [illegible] גלגל כל עושין פסן בגמ'
ר' [illegible] אומר היתה שבילי בית גלגולי קאמרת
[illegible] בבכורות א"ר אלעזר לא הוזכרו שבילי בית
[illegible] אלא שכן רשות היחיד לכך ולכך פי' מקום
[illegible] עולה ויורד שאל הגאון את קורן גדגור ומא
[illegible] של גולגולי גלגל
[illegible]
[illegible] הנדה כלא זו [illegible]
[illegible] בס' ב' כאילות השורה ומגולגלת [illegible]
וכל בכר ד' מיתות בגמ' בעל אוב היינו דורש לגולגולת
גלגל בכל המיטות מאין בס' ג' במדיות כל
הקישות טהורין חוץ משל גלגולין דברי ר' חסא וכל'
ובכל הבגדים פי' יש בנגעים כל הראוי ליטמא
טומא מת אותם שאינן ראוי ליטמא מדרס בנגעין
כגון קלע של ספינה וילון ושבים של שבכה ומטפחת
ספרים וגולגלין פי' מיויזר ויש אומ' חוטין של משי
והן גדילות ובויק רב בכל אמור פי' אמרות וכבס
דפרה עלידי שלא המתין לשאול להתפיים מדוד אמר
אבי ראה גם ראה כנף מעילך בידי שמ לו אבנר מה
אתבעי מן גולגלי בסורה הועדה פי' ציצית גלגל
בסיר פי' כהן גדול ונזיר מלא תרווד רקב ב' מתים
שנקברו זה עם זה נעשו גלגל זה לזה גגנ שערו
וקברו נעשו לו גלגלים אף סוף דבר אחד נעשה
לו גלגל [illegible] בגמ' שילדיה בבית וג' דתניא
איזה שיש רקב וכל פי' דבר הגלגל עמו כמו
הכרמים ונעשה גלגל [illegible] והן הברים ודחו תלויכין
את הרקב אף סוט [illegible] שגלגל עמד שם הרקב ונעשו
גלגלאות [illegible] גלאקסינן
בכר רב כר [illegible] כתובה [illegible] גלאקסינן
[illegible] הין בכורות [illegible] גלקב בפרק שבה
[illegible] ואין [illegible] בפר ישמעאל החטים

[illegible] גולבא שיפון דומא דישראל
גלו כסת בילוחה גלי כך גלקב
בסנה' שבועת הקדון מגלבקים בשות[illegible]
הנקרא ארבעונה גלג בבר ר"ב כר לו והיו
כח' [illegible] גלגא לאותך דלא קטעתא אותא שורר
ואין קטעתא אותך שורר [illegible] וקטלך
ובל זה המעשה [illegible] כר והוא ישקם קדושים
סל [illegible] יהבון מינהון ומאן יהיה לה
דינא [illegible] ביתיה
ובכל [illegible] דאר
יכיל למגלגלא גלגסיר למשבחא שבחא גלודקא
בס' אין עדין בגמ' שחטה לא יבישנה זקן אחד היה
בשכונתינו והיה יוצא בגלודקא שלו פי' ולא זכר
הדורגלו תרג' ולא דכר בית מקדשא דהוה גלודקא
נלא חם מאד כמלך עתיד לבידור תרג' היך מלך וחטימום
לגלוגדיקי גלזם בעגילת איכה ועושין רושם
במוקדת העלגסיון בן רקיע בית המקדש פי' רמזים
גלדא בר גמ' דפר' במה טומנין מגרד אדם גילדי
עוש [illegible] מכה שעל בשרו ובס' ט' במקוות אילו
[illegible]
עלו ונעשה כמו גלדי על בשרו ובב' אלו טרי'
בגמ' על גמום [illegible] בס' המדיר בגמ' היו
בה מומין הוגד [illegible] שני [illegible] ר"א
קודם שחיטה פי' שאר הדם שעולה על המכה
כמו שק תברתי על גילדי [illegible] מנהגו של
עולם מי שהיה לו מכה ונרפאה והעלה גלדה
נותן בה דברים כמו עפר גפן או סרק של פשתן
ברוכך השמן שבלשון חשק שאינו רך א קשה
שק הפרש על גילדי בס' אלו טרי' ובפירש בכר'
זה האכלו הגלודה ר' מאיר מכשיר בס' לולב הגזול
בגמ' יקלף [illegible] רבא האי אתרוגא דאיגלד כאהינא
סומקא כשירה בס' אלו טרי' בגמ' הריאה האי ריאה
דאיגלד כאהינא סומקא כשרה פי' נקלפה
הריאה כגון שניטל קרום העליון כמו התמרק
האחמק שנקלפה עורה כשירה שהקרום התחתון
מגין ובס' אלו מציאות בגמ' דר' שמעון בן אלעזר
בשוקא דגלדאי בס' גמ' ראשית הגז ובס' כהן
גדול בגמ' הסנהדרין מת לו מת כראמר ר' אבהו
[illegible] וכל דהא שכיח בשוקא
דגילדאי [illegible] דגשי ערקא דבלו ובגמ' דדיקה

ע' כסף גולגלתא [illegible]
ע' הוגדר [illegible]
ע' גולגולת יע' מיויזר
ע' [illegible] סומקא כמו [illegible]
ע' [illegible]

ובפ' השואה הרואה בגמ' קוריס התנסי [redacted]
כמאה ופאות' וארבן מגמגמין [redacted] כמוה
[redacted] וכן הוושה' ודבאשר יגע שלפע השדוד'
לעקיבה אות לרבות גולל ודופק' ור' משמעו' אות גולל
ודופק היכא מהדרי ליה' ומהלט דמתובות אי לר' יהושע
עד כה פתוחי הגולל סל' גולל כסוי הקבר' ידופק מבנים
מירק' ורתק כמו כותל והמה טמן [redacted] הגולל
שלבלך שרתם [redacted] והדופק [redacted]
ובהלה [redacted] זהו הגולל
את שהגולל כשמו [redacted] דפקין שחור' פי'
דפק דפקין הסמך שמסמיך קדופק' גלגל
[redacted] מעמידין מכתבא גלגל בזע ורגלא
[redacted] סל' אדם הממונה על המכס ומחזר
על הכנסין וויצאין ומרגיש בגונבי המכס' וכי
דגרסי בפסח' והוו דגים כהו רגלא' זה פי' רחלי'
ובס' סר השולה גט בגמ' המוכר את עצמו שקלה היה
חירתא דגלגא' וכס' אלו טרי' בגמ' סימנה הגלף
אתא גלגא ופסקיה' פי' מרווח וגבר זה השין וכן
הוא אות כמסר יבוא הגלל עד [redacted]
[redacted]
[redacted] כל דברי'
[redacted] חבית ס נתרועעה
ונופלת [redacted] שהוא נוטל הגולל ורול
סל' טו ככלס אילן כלס מגולין במדיר פהול כרוח
גללים וכלי אדמה' ובהמרבא סל' טו בפרה כל הכלים
מקדשין אתי כלי גללים וכלי אבנים וכלי אדמה' פי'
כלי גללים מעגלי הבקר' כלי האדמה' כלים העשוין
מן העפר' מה אות כלי גללים וכלי אדמה שלא
הוסק בכבשן' סאין מקבלין טומאה' כלי שאינו
כלי חרס' ובס' השולח את הכד ההופך את הגלגל
פי' זבלי כהמה והוא הגלגל ענות האדם וג' גלגל
כל כל הבשר בגמ' החולץ את הצואה סדרי הלדה
גללי מרולתן ובס' המשנה את הסדר דימי מסחר
דעתי סעלה עה [redacted] ומעתיק לה' ובס'
האוכל מברך על וקידש פ' בתוס' ר' חנינה בן [redacted]
לחמש [redacted] דשערי ומולחי גללניתא' פי' חוץ בין
גלגל בפ' [redacted] בגמ' סוס כדי לבשות
מה' חבוי בגלגלא שהוא סל' גלגל שהן ידועין

ומשולין [redacted] ביביר כנסרי [redacted]
שמועילין לדיקה' גלגל [redacted]
בייצה בגד המיוחס בשביל שמתגלגל [redacted]
ביצה מגולגלת עד שיעבר בס גמרה [redacted]
כיאתא בה דימה [redacted]
[redacted] פי' עגית [redacted]
[redacted]
[redacted] מגולגלת [redacted]
[redacted] סי' בלוקח [redacted]
[redacted] שוקיות שולת מצויתן מדי [redacted]
שעקהא היא טובה מכל דבר [redacted]
גלגל [redacted] בפ' ר' חבית [redacted]
מגולגלין ובאין ומצעדין [redacted]
פי' ויחוס הנמתקין [redacted] נקרשין מגולגלין
גלגל [redacted] ערבי מן [redacted]
עד שהגלגל [redacted] וכל עד משגלגל [redacted]
טוהרה זאת [redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted] ומתירא שמא [redacted]
וכם בעדה בגמ' כעדי דואו שעתא' רבן הלל
בלא כחלה עולד לה ספק טומאה עד שלא גלגלה
הטעשה בטומאה וכול מסורשת בכאן ובס' הכפיא
אין מגלגלין בטופח פי' עיסה שנגמרה [redacted]
לעשה מקרון [redacted] גלגלתי' גלגל בפ' גוררין'
פני שהיה עומד על חכמי' ישר אות גלגל קבוע
ומגלות ק' ובגמ' ובראמרים המוכר את הספינה
האי גלגלא דקבעא קאי דהדר' בס' השואל במגמין
מאמרינן כי בגלל הדבר הזה' והוא דבי ר' ישמעאל
גלגל הוא שחוזר בעולם' ובס' ויקרא סל' אשר תשכיל
אל ראבו כה' נתון תתן לו' כי בגלל הדבר הזה'
גלגל הוא ועובר על הכל' העון הזה דומה לגלגל
[redacted] וכבר סל' בעל אנטוליא' ובס' גה רב החוצל
עכמותי שליחודה היו מגולגלין' ובס' המוכר את
הבית מכר את הגלגל' ומפרש בגלגל בגמ' חומרתא
של פוח אבן גדולה ויש בה נקב' ועלכן גב' חומרתא
שהיא כעין טבעת' כדגרסי' חומרתא דמהדרשא
פטור אבל אסור בחומרתא ומכנס אותה בתוך
הקורה השובבת על הגזיתים כדי שתסבב
שרובן ומתגלין' עבור הגולה בשבת בתלך בגמ'
אמשי דור המבול תנא ר' יוסי בן דורמסקית אומר
אנשי דור המבול לא כה גאולא בגלגל העין

שדומה

ענ' גולל ודופק
בתוס' בהג
חבל ענ' כסף
טהרה

ענ' הגלגלא ענ'
דנדיא

ענ' כי בגלל
הדבר הזה

ענ' כלי גללים
וכלי אדמה

ענ' גלגל
חומרתא

גלמודה פתח בעניין סנחריב למחר
כל חד וחד מיניה בן ניתי לה. גלמודה טינא מוניה.
פי' גולם חותם שבטבעת הדג הוא סיד של חומה.
טינה פי' החומה. כלו' דהכי אמ' לבן למחר לא תהן
עושין אותו לא ואז מה יפשו כל מספר החומה כתלוא
חותם טבעתו יהא החומה נהרסת בהלכות
גדולות בה' שבת הני גלמודה אסיר לטלטולינהו
בשבתא טיבעי דטינא. גלמיש ברג"ם
אם אינן מכירין מאי קחזים אר' אדא ואם לא גלמיש.
בראשון פ' מסכ' עירובין כגר שוש
גלסטר
גלוסטרא ובפ' כל הכלים בגמ' ר' יוסי כל הכלים של
גלוסטרא. פי' קלוסטרא ופי' לעזר קנס ומקלות וגלוסטרא. פי' קלוסטרא ופי'
בפ' חלומות דהרואה בתם
בער קוף גלסק
מיני גלוסקאות הביאו לפני והמוקבל פר' ן בדרמאי
קח לו גלוסקין אחת ובפ' ב[illegible] מדלי בגמ' המוכבה ובפ'
גלו דכתובות עתידה ארץ ישראל שתוציא גלוסקאות
וכל מיני מילת של יהי פסת בר בארץ וגו' ובפ' בכל
מערבין בגמ' ר' יהודה אומ' או גלוסקין אחת ובפ'
חלון בפסח וגזירה שמא יוציא גלוסקא יפה ודעתו
עליה. ובכל שנה בגמ' ולא במעשר שני ואינן
קריין להן כמין גלוסקאות ובפ' דנדרים המוס'
שהנחתום מטפל בהן את הגלוסקין ומולין ובבר רבי'
[illegible]
[illegible]
גלמא
[illegible]
יוס' [illegible] ר' יהודה אומ' גלוסקאות [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
רבא פר' [illegible] ובל' יון תיבה גלוסקין.
בגדות כל הרואה בתר [illegible]
גלע
והיאך יכולה להיגלגל [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

את השבים עפרים מבני בניה של רחל מעיד על
פקידת עקרות יהודה מעיד הקב"ה [illegible] האש
כשאמ' הושעוה ותשרף וכן חנניה וחבריו שהן מבני
יהודה. גלען בפרק גדול אמרו בשביעית
פי' ז' קליפי רימון והנץ שלו קליפי אגוזין והגלעינין
יש להן [illegible] ובפ' אחרון דתרומות גלעיני התמרה
בזמן שהוא מכונס אסורות ובשבת פ' כלל גדול
חוץ מקליפיהן וגלעיניהן בפ' יום הכפורים ובכל כלי
פי' יין בכלים האוכל ביום הכפורים ככותבת גסה
כמוה ובגלעינה ובזיתים פי' שם בעוקצין כל
הגלעינין [illegible] ומטמאות ולא מצטרפות ויש
ספרים שכת' בהן גרעין ופי' בגמ' גרעי' גלית
בגמ' דיומא בפ' הלא לנשכה סנהדרין ובתגי' רבה
בל גמ' דפ' בני העיר אמ' ... מוטה אורח אורחא
לאושבה [illegible] ובפ' המסיר
[illegible] ופרשין מעמידין בגמ' יוחרם
הדריינו ומנלה לתמורה באלפי חוריה ובב' גמ' דפ'
הנודר מן המבושל ר' יהודה [illegible] מדרשא
שקיל גולפא על כתפיה ומעלה לבית המדרש ויושב
עליה. אמ' גדולה מלאכה שמכבדת את בעליה ובפ'
גמ' דפ' חומר בקודש [illegible] דינא הוא
[illegible]
קטנים וחביות [illegible] אחד הן והן של חרש.
גלף בפר' רב פי' [illegible] ועבתו אותה עיקר
[illegible] עיקר מיטרין
גלפקר [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
בחורף ויש בהן [illegible]
גלש [illegible] ולא במעשר שני המעיסה
[illegible] על הקרח
גלותא [illegible]
פי' [illegible]
גלקפיא
גם [illegible]
[illegible] והוציאו חלבן ובפ' בראשונה [illegible]
[illegible] יגום [illegible] ישרש ומודים
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] בכלים. נגרעו

גרוגרת
התמרה
פי'
שאני גלוסטרא שאני בהן
שאני גדולה מלאכה שמכבדת את בעליה
שאני גלוסקין [illegible]
[illegible]
[illegible]
שאני [illegible]
שאני גלעד [illegible]
[illegible] החיה
[illegible] ומקבל
היושבים

אמ' רבא האי דיקא [redacted]
רשוהו ... כיון דקאי [redacted] כעשים וג'
[redacted] גררה והעמידה על ... כעשר ...
בקולפי בכליוס היתה כבלע והוס [redacted] בכליוס
שהיתה ... לדה עבה והוא דק ... שנאה
העורך ... ואם האמר דהוה גודר ... או שוה
כמוכר ... היה בר [redacted]
סם באהילות השלג והכמר ... [redacted]
[redacted] השלג ... ולסגור
[redacted] ... יקרי ...
קשרו הדומות ... אותו הקפות גודרי דכם
אמר [redacted] קפשון ומתרג' ... עדי וגודרי ובע
ישמעאל ... גלדין ... גמ' דם המוכר את
הספינה הבוא גלדנא דימנא היא' דאית בה יבדר
שיערי בס' גמ' דם כיצד מברכין כל נפש מתובא נפש
אמר רבא אמ' גלדנא דבי גילדי' ... דכריתות
בס הל' המטמא את המשכן טוב גילדנו ...
מכוחה ... ובראשית ... גילוח
אויף ... בפתא דגלדנאי ... של רגס
[redacted]
וסל [redacted] הטור ... של ...
אמר ... יהיה ולא ... [redacted] ... יהיה
[redacted] ... עם עורו
... עורותיו גלדוקא ... גמ' דף
... גלגודי ... למעלה ... הכ'
גלח בפ"ע בפסח בר גמ' ל' מאיר והאי דשמן
בתוך הבין החמה בגלגלי ... ובר גמ' ...
למעוטי רגלוהי ... גלדור
בפתיוקת בגמ' הזב ... דלא דינא
דדייני בגלחי ... כמרין סדום ששמה כן דנין
בה ... תורש חד ... חד חוזן ובר...
השוורים ... גלשורא כבר מה בראש
הערוך גליון ... גמ' דם כל כהצר וקודש
הגיליון של מעלה ושל מטה וכל מר של מעלה ושל
מטה ... שבתחלה ושבסוף קודש ...
ושאר ולכל היד החוצה מקום ... מירבס
כדתנן ... כרג הגיליון שבספר של מעלה ושל
מטה שבתחלה ושבסוף מטמא את הידים ...
... משום גליון ... מקום ... לא ...
דבי קודש ... כתב ... ובעל

... גלדינא ... כת ...
חולבים גזול השוקה ...
נקודה ... כן ...
... והאירבור ...
[redacted]
... הסרטור
... חל' ... יודון ... ידיון
... גל ...
... והצלב ... יכולין להסבל
מדעה ... שמכונה ישרא' אמר ... הגליון
יכול ... מסכ העיר
סר גליון חלמין ... והנה ... חמבאי ...
גלונא ... שלמה ...
... בן איש
הש... גלד
[redacted]
... גלם
[redacted]
... מחסות ...
סטורחן טהורין וכלל ... ובטבעות ...
... בכל דברים רבן ... [redacted]
עד גמר כל ... לכל ...
להתחיל לעשות ועדיין לא נעשה ...
כל העומד לסוף ... אדם עד שלא נעקה בן
שמו גולם ... גלמי ... וכן זה ... מתח
שאין לה ראש חד ולא ... ... מטומא.
גלימא ... גמ' ד' ...
... כשיושב ... כאדם שאינו יודע
לעשות כלום ... בגולם ...
... כמו ... ו... כמו ...
מתבות בגמ' הגוזל ומאכיל ... יכול
לגלות ... הל' וחושב עם קונה ... ידלחן עם
קונהו ... יכול ... החשבון ... וחצ
עם קונהו. גלמודה ... דש מבטלה
בגמ' דף ... הדברים מגולמדה ... כמו ביום
... יצחק ... גלם
... ארפשד ... מסכה ...
... גלמודה ...
של הקדים ... הכרובות ...
ועל גלגלותם ...
שולם ... וכוסות ...
בגלגולו.

עני' ליוה
עני' ...
עני' קטן ... מולבים
עני' מלכי צבאות ידודון ידודון
עני' ... מפני השם והחמה ...
עני' ... עם כיסס
עני' גולם ועורה כמו שמה בשם גלם
עני' חשב עם קונהו ...
עני' פוס הגמל את יצחק ... שיר כמו ... גרפתם
עני' ותולגל גבעות ... זכות
עני' גלונות ... הצפרדעים ... בגדתי
גלמודה

לעשות תרוי לעשה קטה וסוף סוף קני נמיאן. **גמ׳** זן
פ׳ ערב פסח בגמ׳ לא יפחתו לן גמוד מסיט ונקן
כרעיהן. ופיל נדחקו ונמעטן. סע״ג גמור בריאיה
פיל שבריה. והתגדה דהעדקן בגיטין ארץ ישראל
בזמן שיושביה עליה רווחאין יושביה עליה גמיאי.
ובר״ג דת שיץ טורי. ושט דאכלן ביה ופעיט ביה
גמדאי בוה ומתחשלה. פיל מכוין לה ופשיט ליה.
ובר״ג דת בא לן סהן גדול השי גמדא דעדש שריא פיל
לבד כוען וקמוט והוצן שה. **גמ׳** בפ׳ המוכר
פירות לחבירו בגמ׳ מי שישלן גיטה. ב גומדין ומחצה
ובנומי. פיל כט בכשם כמה שלזקנה ואגמדיס של
ערביים פיל בגד שהוא שמה עליהה וטעין אותן
ערביים עלטהם ומטיהם וישלן אוהה והוא לא
יהיה אלא במדבר מרוב הקור. וגמד פיל אמה. כדכה
ולה שהי פיוה גמד ארכה. ומתרג׳ ל יוסף גלמידי.
וכן פיל ב גומדין ומחצה. כלומ׳ אמהיס נחצי. וים אומ׳
גמד והוא שיעור אמה בלא אצבעות. כלומ׳ מהוחה. ודומה
לעניין של מעלה אין. ושביה עלה גמדא. **גמ׳**
איש אשר יד ימוץ. תרג׳ גבר גמיד יד. ימיעה.
גמ׳ בפ׳ אין בשרכין בגמ׳ לא היה מכה. תניא פסק
היא אמה. וגמדא אמה וקלה. יוצאה ממנה. טיר
מגריפה כלי שחופרין בה את השדה אין המזבח. תרג׳
ויעין ומגרופיהיה. ואמה היתה ארכה. וגמדה אמה
וגבהה אמה. ו׳ טפחים הוי בקומה. שחלונהן היתה.
גמדאי ר׳ חייא בר גמדא בפ׳ גמ׳ דתמיד. ובפ
גמ׳ דלעיל אעפ בפ מרובה בגמ׳ השוחט. **גמ׳** בפ
יום הקדש. ומהדרי ממציעות של הקדש. ובמועדות בפ
גמ׳ שלא ישמשו על הפרסין שעושין סביב לאולין את
הקדש. קנאון היה קורא גזאוותיה. ועל הן הטבעים הבאין
משדשי אילנות וקן קיקושי אילנות ושפעסיקן.
גמ׳ במגילה אוכלה הזורה לרשע אמליה
חילפה. אמליה הנשוי הד גמיץ. ופשיט שלוי קיקלן
סב בכי הוא גדולה להאוסף. לקלי שמשפל קולן. ואסף
גומיץ. **גם זן** בפ סדר העמידה בגמ׳ נחום אומ׳ שש
גם זן. יש מפל שש מקום. ואמ׳ בדברי חמוש יש שם
אחה מהן הגרוס גם זן. **גמטריא** בפ גיד הנשה
תקומה וגימטריאות פרפראות להלחם פיל במקום אחר
כותבין. במקום כאשה כותבין. **גמל** בר גמ׳
דק היה קולפת העגלה עומד הוי מעלן דסמוך שומיבנה
לבוריה בגימל ושין בשה סין פיל. **גמל** בר גמ׳
דק הראוב נפלה שפת גמל אפרצען. פיל גמל שהיה נושק
שוהפוין לה אשר הוא שאל כוסלאות ואל להשתה

בפ כיצד בגמ׳ אין העדים זוממין עד שיגמור מהן דהעמן
ניחוש שמא אם הזורק קטלן נעניין בלעם גמיא שניה
למיבעי קרא אעפ דהוו לה גזוהי מישה. **גמל** שעיר בלעם
בפ בגמ׳ אם היה רקק מים הוי מעין דזרק ואפ
אגודה דגמלא מחייב. בפ דמשקין בגמ׳ צדין שה
האשה. והוא דלכא גמלא והוא דלכא מצרא. פיר גשר
של נסרים. בפ לא יחפור בגמ׳ חצוה. ואי איכא גושרא
מחטינן. ואי איכא גמלא לא מחטינן. ובפ לא יחפור
ובפ גמ׳ דלי מיתות כי מטעא לשקוייה מיא פשר קלא
אגמלא דאוסקוסתא של עלוחים שעלגשר קטן.
גמל בלגמ׳ דפ מי שהפך את מריון דבי לאמי וג
הוה ליה גמלא בהדי הדדי פיל צמד שלבקר. **גמץ**
בבי רב סר פ״ק ובווק רב בם אחרי מוה ל הונא בשם
ל יוסף אפ דור המבול לא נמחו מן העולם עד שהבו
גיל גמוסמסיוה לכל ולקבה. ובילמ׳ בפ מי בראשית
הונא הכהן בר אבון לא נתהם גזר דינן שלדור המבול
עד שנכהבו גמומסיקין לזכר ולנקבה ולבהמה.
ובפ״ק דבחדש למלך שנשל שיש ולא כתב להן גמיסקין
וכיון שנשאשה בה גניסין כתב לה גמיסקין של כתובה.
ולשון יון הוא. **גמץ** בפ בזמה אשה אין העגל
יוצא בגימוך פיל תופלן לו עוף בפיו שלא יכול לינק
החלב. כא עין קטן כמו עוב כדמפרש בגמ׳ מאי
משמע האי עוב לשנא דמיכף הוא של הלכוף לאגמון
ראשון. בפ לולב הגזול אוגדין לולביהן בגימוטיה של
זהב. של חוטין שלזהב. ועיקרו מלגמי. **גמר**
מבטלין את המוגמר אלא לאחר מעודה. ובביצה בפ״ק יום
טוב ומניחין את המוגמר ביום טוב. ובפ״ק בשבת
בגמ׳ אין. ומניחין מוגמר תחת הכלים מהגמרין
וכול. ובפ גמ׳ מי שאין מניחין לאשה המוגמר ולאשה
תימצא לגמ׳ פליגי הא גמרינן לך הלכה כמותן. ואי
לא פליגי הא לא פליגי. **גמר** בר גמ׳ רס האשה
בפסו ולך ויקחאשה גמר בה דבעס. גומר שהכלגומרין
בה ובעל. **גמר** בפ״ג בומא ומקטיר את
הקטורת. ובקשות להן המיומנה בגמ׳ הבאו לן אשה
שבני מסדר המערבה משמא דגמרין. ובפ הכונס
צאן לדיר בגמ׳ הכל השולחאות הבערה ואפי ויסך אותם
לויי לאמלה משמא דגמרין פיל לא אמרה ומשום
חכם אלו משום סתם. **גמר** ושעיר שאבן
שיקדן. תרג׳ לאבן גמר. **גמר** תרג׳ תכלת לבושי
תכלת פחות וסגנים לבושי מכלול תרג׳ לבושי גמר.

עי׳ גניסקין
עי׳ בהעלותך
עי׳ מגריפה
עי׳ נחוס
עי׳ גזאוותיה
עי׳ קנה וסוף
עי׳ בשלח
עי׳ בהעלותך

שיעורן בזיתים. לאמתם שיעורן בחה אתן. ובפ' גיד
הנשה בגמ' ר' אמי גיס ליה פר' רחל מנחן עם הבשר
כדעבד בר פילי מאי פשה דהוה גיס ליה
ואמ' שמואל הלכה כטר מעשה דבר פילי בגמ' דהקוטר
גיד הנשה פי' בר פילי מנקר ירך של בהמה חיה
גיס בגיד הנשה כלומ' מנח אומן עם הבשר
לא היה מדקדק עליו ליטול כולו כדר' אמי בלועי כוליא
דהוה גיס לה חזייה שמואל אמ' לה חוט בר טפי
כלומ' חטט אחריו אילא דחזיתך הוה כביה בן
אסורא אירתיה נפל סכינה מידיה אמ' לה דאודי
לך כל יהודה אודי לך דאמ' יקיס מצות נטולה כלומ'
אי צריך לדקדק אחריו וכן עשה ר' יהודה ברקוס
של פאחו ר' יהודה אומ' גומלין עם השופי פי' חותכין
ובס הל' דפ' אילו טרי' לא קשיא הא דאיתעקורא עיקור
והא דאיגוס איגומי פי' נתעבלו כדאמ' אומנין
עם השופי ובגמ' דעקבה הראשה אמ' ליה בבל [illegible]
את גוס שארי'. ובפ' בהמה המקשה בגמ' מעבדת
נגומיון כותלי בית הרחם מהו פי' נתעבלו שפרע
בית הרחם. כדאמרי' בעינן נטל לחי התחתון דשיגוס
איגומי' ודאיגוס איגומי' מי לא איפסלי והא אנן תנן
פרה שקרנה וטלפיה שחורים וגיס' תרגמה זעירה
לעילאדכותיה. ובפ"ד בשבועות ובפ' המוכר את הספינה
זיתים לקוץ קוצן למעלה מו' או גומס מעל הארץ
כשירצה להו' ישמע פי' פרס אומ' גוממין גם
בפ' ג' בכלאים. נוטעו [illegible] קישות ודלעת בתוך גומא
אחת פי' גומא גמ' ברכה [illegible] בן [illegible]
[illegible]
אמ' דפוין אורסין ג' גומות בנחל פי' ג' מטרות
בנחל: גם בפ' כיצד מעברין בס' הל' היתה
עשויה כמין [illegible] גם'. ובפ' דפסח בגמ' בסכה
אמרו. ור' יוחנן אמ' שורה אחת כמין גם'. ובפס"ד דפסחים
תנן בווסת דר' יוחנן בית שמאי אומ' שתי שורות
[illegible] חילונה רואה את הפתחי עלונה
[illegible] פי' [illegible] שלפני הפתח שורה ויבנה
[illegible] הפתח. ובפ' [illegible] בגמ' העולה [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

ענ' גיד הנשה

ענ' [illegible]

ברתוקן פי' כלומ' [illegible]

ענ' מוצא בהמה [illegible]

ענ' חופר גומא [illegible]

ובפ' אילו מומ' בגמ' אף בשמרה מידת ארכו ומידת גמין
פי' אחד אומ' כך ארכו וכך רחבו ואחד אומ' מידת גמין
ואינו יודע שבין האורך ובין הרוחב אמות היינו גמין
מידת פ' כדדי' ולא לא מידת ארכו ורחבו דידעבדוקא
כמה ארכו [illegible] לאחד [illegible] דאמ' הספינה
איבעיא להו פיס לו את הקרבנות או כמין גמא.
או כסירוגין פי' מיצר לו את הקרבנות של שדה בלבד
ושאר כל השדה לא מיצר לו. מזרחה וצפונה של שדה
ומערבה ודרומה לא מצר לו או מצר מערבה
ודרומה ולא מצר לו מזרחה וצפונה וזהו כמין גמא.
ועלתה בתיקו בעין וקימ"לן כל תיקו דממונא לקולא.
ויד הקונה על התחתונה ואינו לוקח אלא במחוה שכך
הוא הדין שלא להוציא ממון מחזיקין בספק. ויש מי
שאומ' חולקין מפני שהוא ספק. ולא נתברר לנו להכריע
הלכה למעשה זה פי' רחל. על הגס ועל האמרא
בל' גומדא [illegible] אורך כמ' [illegible] בער' אמר
ובכל מתבות פר' יד בכלים ושלגס שבו בר מתוך
גמו טהור פי' מספרת אחוזת משוך עם הרגל שאינו
נפסק. ובגמ' על ג' סוכה משאה כמין גם ר' עקיבא
מטמא. ובפ' בני העיר בגמ' ראש חדש אדר בא ולא
למען דאמ' כי הסטו היא דמיברכי בההוא גרמא יש
שאין בההוא גוונא. גם כס' ז' בשבת המוציא
יין כדי מזיגת הכוס חלב כדי גמיאה את איבשאן
להן כדי גמיאה או כדי גמיעה אמ' נחמן בר [illegible]
[illegible]
כבדם [illegible] בחוצין ולא אכל אמ' רב בר שבא
לא אכל וכין דחזייה ר' נחמן ולא אכל אמ' גמר לשבא
פי' מקולקל במיעט והאדקדק הקירוש שהאכל ואין
בו כח לאכול [illegible] שמא יקיא. לכך [illegible]
זס החסדי' כלומ' הוא על שם זה האיש שאמר בר
שבא כמו אכילה גסה. [illegible] הדברים כי
אם עקרב שתי וערב והסומפוניה ויהיה חיתוכו לאחת
שהרי [illegible] בסלין [illegible] אחר עליהן
[illegible]
[illegible]
[illegible] והוליכו הן
על כרחו. גם [illegible] עדים
[illegible] אמר [illegible] כדי

לעשה

מ..דין הצד שפיר דאמרו ולא חיישי׳ דדילמא מר
גזרד׳ ונפל עליהן׳ ובס׳ גמ׳ רס׳ המניח והא בעבין
איקליה ואיגנדוריה בקטמים׳ ובפ׳ שור שנגחאת
הפרה כפ׳ החומר בור דאיגנדר איגנדורי לבור׳
ובכ׳ אין מעמידין בגמ׳ דמותרין ואיגנדר עלה׳
ובס׳ גמ׳ דפ׳ ג׳ ביבמות היא דאמרי אינשי קבא רבא
וקבא זוטא מיגנדר ושויל לשאול׳ ובר׳ גמ׳ דפ׳ הגורן
גמו ההוא גברא וכול׳ איגנדר גיטא ומטא למ׳פלא
יע׳ מיאה
פי׳ נתגלגל הגט ונפל בספל היוצא והבולט מן
הכותל׳ כי דגרסי׳ ספל היוצא מן הסוכה׳ ואמרי׳ כסר
נא כסל
וכסל מהאי גיסא והאגנדריה ס׳ זמנים׳ ברסואוה דמאי
שאחזו נגרדן׳ בר׳ גמ׳ דפ׳ י׳ יוחסין אמ׳ ליה אנא פרהא
הונדריא הוא דקא עבידנא׳ אמ׳ ליה מי סאני מר
למימר מעקה כדכה׳ באורייתא׳ אי מחוצה דאמ׳ הבנין

גנדרפום בר׳ אמ׳ דחגיגה והיוצא יחיד
בטלה אמור גנדרפום אחריה׳ פי׳ חולו של שטורה׳
וכשעבור החולו הוי פיקס לבירכך לא חשיב ליה שוטה
כי עביד האי גרידא׳

גנח בפ׳ הרואה בגמ׳ על
האומר גנח גוחא׳ בס׳ גמ׳ דיום טוב של ראש השנה
ויבב את סיסרא׳ מר סבר גוחי גנח וכול׳ ובפ׳ אעפ
בגמ׳ ומעקה את בנה׳ תניא ר׳ מרינוס אומ׳ גונח יונק
חלב בשבת׳ ובס׳ פר׳ מרובה בגמ׳ אין מגדלין הר׳
מעשה בחסיד אחד שהיה גונח מלבו ושאל לרופאים
ואמרו לו אין לו תקנה עד שיונק חלב עז משחרית
לשחרית׳ ובבל׳ רב׳ פר׳ נ״ט וישאר אך נח׳ אך מועט׳ שועל
אף הוא גונח דם מן הצינה׳ פי׳ מוציא קול כעין
ומשליך דם׳

גונח עובר ארחות ימים׳ תרג׳
דגנח אסטרטיוטייא׳

גנח בפ׳ השוכר את
הפועלין בגמ׳ שאילו אוכלין מן ההורה הלין הורין דגנבין
ארמאי וגנחין יהון מהו׳ פי׳ מסרסין להון׳

גנבא
והכהו בסמיכה תרג׳ וכפיתיהו בגנבא׳ ויקח המכבר
ויטבול במים׳

גנן בפ׳ היה קורא בגמ׳ קרא
וטעה דאמר ר׳ אסי הוו קטרי גננא לר׳ אלעזר
פי׳ כילה חופה׳ כחתן יוצא מחופתו תרג׳ כחתנא
נפק מגנוניה׳

גנן בית בכור לנחלה פר׳ ח׳
בבכורות׳ ובפ׳ ג׳ דכריתות׳ ובהמפלת פר׳ ג׳ בנדה
המפלת שפיר מלא מים מלא דם מלא גנינים׳ פי׳
גננים חתיכות חתיכות של בשר ואינן שוין אלא יש
מהן חתיכות גדולה כעדשה וקטנה כחרדל וראיה בגמ׳
מלא דם ומים ולא כלום הוא אלא גנינים אמאי איבה
חושבה כחוש שרץ ולד היה ונימוח׳ ומסקנא ר׳ זירא
בר טוחבה אמ׳ גנינים הנך ופירושו גוונים הרבה׳ איתה

דא׳ יהמר כוליה בחד גינא הוה קאי׳

גנן
במאה ירו׳ בגמ׳ דכל הזיה׳ ובילמ׳ סך ואהה תכוה בשמן
שהיתה הקרבנות היתה סאה ארבליה עושה סאה סולת
קמח סאה מורסן סאה קיבר סאה גנינים׳ פי׳ המורסן
העבה היוצא מן הקמח׳

גנס בלמ׳ דע״ז ויום
ענ׳ יום הולדת את פרעה
גינסייא של מלכים׳ יום הולדת את פרעה תרג׳ ירו׳
יום גינסיא דפרעה׳ ובפקו׳ דנחמן אמ׳ להם יוסף לאחיו
עד שלא ירדתם למצרים היו נוהגין בכם מצריים עבד׳
משירדתם והודעתם גינסיא שלי׳ פי׳ בל׳ יון גינסיא
יום הולדת מלכא׳ ובב׳ ואילו נאמרין בגמ׳ ג׳ שבטים
אמ׳ ליה גנסי מלכות אני רואה בו׳ פי׳ טכסיסי מלכות׳

גניסר בפ׳ ע׳ בפסח בגמ׳ כל מקום שאין מפני
מה אין פירות גניסר בדו וכול׳ ובהמעביר סג׳ במעשרות
סוכת גניסר שענשיש בה ויחיד והרנוגים פטורה׳
יש מפל׳ מקום קרבויש בונגות ופרדסים׳ ים כנרת תרג׳
ענ׳ למה לך גניסר
ימא דגניסר׳ ובילמ׳ בבר׳ שלח לך כי הבאו ארצה לחה
קורין גניסר׳ גני סרים׳ אילו המלכים שהיה להן גנות
בתוכה׳ ור׳ יהודה בר סימון אומ׳ ליה מה גניסר שהיה
לנפתלי חלק בתוכה של ולמנחתלי שרים אלף׳ ובילמ׳
ענ׳ ותיבב אם סיסרא
פר׳ לאה רחה׳ האו כן נפתלי ומי גבוהה גניסר׳

גנית כאהלים נטעו׳ בילמ׳ בזמן שישראל עושין
התיבה׳ העמיד הקב״ה ממנו ע׳ אומות וחלק להן הארצות׳
ענ׳ גונח הלב
והן גנתיא לגנתיים ומצרים למצריים ומחלק והולך
ובחר לו הקב״ה ארץ ישראל והושיב בתוכה י״ב שבטים׳
ובבר׳ רב׳ פר׳ ל׳ צהר תעשה לתיבה׳ ועריקין קורין מן זומי
גנתא בהדא בשיטה דטיבריה׳

קליקפיג
אחלפיג

גם בס׳ בבדמאי ולבל׳ והשפיע׳ גסה
במידה גסה רשאין למכור את הדמאי פי׳ כי מידה
הואיל והלוקח משתכר מפריש׳ אבל המוכר מידה
דקה כגון החנוני השיל׳ והוא משתכר הוא מפריש׳
ענ׳ והכסהו בשמיכה
לפי שאין רשאי למכור דמאי אלא אם מתקנו׳ ובבא
ג׳ קמא ובבל׳ח די׳ נתן שיעור לבש ונתן דמים לנח׳
ותניא דבי ר׳ חייה נתן דמים לנבש ושיעור לנח׳ דהכי
ענ׳ הן ושומן
אמרי׳ הן מידה גסה׳ ולא הן ולמטה מידה דקה׳ שומן
מידה דקה׳ ולא שומן ולמעלה מידה גסה׳ ובס׳ ד׳ דשביעית
ענ׳ הע״כם שאל באיסורי ביאה
בראשונה היו אומ׳ מלקט אדם עצים ועשבים מתוך
שלו כדרך שהוא מלקט וכול׳ הכי סוגייא דמתני׳ מלקט
אדם עצים ועשבים מתוך שלו כדרך שהוא מלקט
של חבירו בין דקין בין גסין משרבו להיות מלקטין את הכל
וקן אומרין דגסין ליקטנו וכול׳ ובתלמוד ירו׳ בבר׳ אילו
ענ׳ דרוסה
טרי דרוסה הארי בגסה וכול׳ כל׳ עוף גדול כגון הנשר
וכיוצא בו׳ ובפ׳ כסוי הדם לא בבבל׳ גס ולא בחול׳ גס׳

המה היו רוכליך במכלוליס׳ גמש בסגמ׳דפ׳
שני שעירי דגמיש ליה לרישיה ולא אדעתיה׳

סליק פ״ב אחלפ״ג

גן בפ׳ עושין פסין הגינה והקרפף שהן ע׳ אמה
ושיריים על ע׳ אמה ושיריים׳ ובר׳גמ׳ דפ׳ בכרם
מערבין כי קאמר בדאינטעתא ובפ׳ המוכר את
הספינה בגמ׳ ר׳ שמ׳ בגמ׳ מי סברת׳ מאי שלוחים
באגי׳ לא מאי שלוחים אינטעתא דכת׳ שלחיך
פרדס רמונים׳ ובפ׳ א׳ דעז׳ בגמ׳ ר׳ ושמעאל דהנך ר׳ — שנ׳ שלחיך פרדס רמונים
ליעזר אומ׳ השבת מתעשרת זרע וירק וזירים הגם
כר אינטעתא׳ פי׳ גן ממש׳ גן בפ׳ חזקת
הבתים בגמ׳ ואילו דבריס׳ אמ׳ ליה מאי קא עביד
אברהם אבי׳ בבנתה דשדה׳ פי׳ שובב׳ גן
בפ׳ האשה שהלך בעלה בגמ׳ צריכה גט חדשה
ואוכלת בגינת התרומה׳ עלכן באה אלינו הרג׳ ירוש
בדין כגן׳ גן בפ׳ ערב פסח מהחיר
בגיות ומסיים׳ בשבח׳ בר׳גמ׳ דפ׳ג׳ שאכלו העונה
אמן אחר ברכותיו הרי זו משובח׳ ומפן בתלמוד — שנ׳ העונה אמן אחר ברכותיו הרי זה מגונה כדמשני בהא׳ ברכות
ארץ ישר׳ והא תניא הרי זה מגונה׳ בשאר ברכות׳
אבל בבונה ירוש׳ וכיוצא בהן שהן סוף ברכות
הרי זה משובח׳ הרי כאן לבתחילה כאן לבסוף ור׳
אשי דהוה בהרא הוא עני אמן דבונה ירון בלחישה׳
משום דהויא ברכה אחרונה עונין אחריה אמן וכיוצא
בה כל ברכה אחרונה עונין אחריה אמן׳ גן — שנ׳ גנים בנשתה
אינו גיניה כבר פי׳ בער׳ אנהרתפי׳
בילמ׳ והיה עקב ועתה ישר׳ היושבת בגנים גן
חברים כשם שחברים יושבין גנונה גנותיה — שנ׳ היושבת בגנים חברים
ועוסקין בתורה שנ׳ יורד אצלם׳ ואני מקשיב לקולם
בג׳ משמיעין בקולך השמיעני׳ גנב
בתעניות בפר׳ בג׳ פרקים גבבי גונבי עלי וכול פי׳
גונבין דעת יושבי סרדסאות׳ באמרם להם כי
הראנים הבכורות הללו אנו מוליכין אותן למקדש
במכתש שלפנינו׳ ובעלי שעל כתפינו לעשות בהן
קציעה של דבילה׳ פי׳ בעלי יד המכתש׳ כדכתי׳
אם תכתוש אהבבהבי׳ גנבר בפ׳ המגרש
בגמ׳ גוסן שלחש שחרור׳ מאי אסורתה׳ אמ׳ אביי
גונברא ומרהבא וכבריתא פי׳ זנגבילא ובלעז
אנוכרון׳ גנב בר׳גמ׳ דפ׳ המוציא יין מאי טעמ׳
גמלא זוטרא גנבתיה׳ מאי טעמא הורא אדרבא
גנובתיה׳ ובפ׳ אילו מגלחין בהלא אמ׳ ר׳ יוסף
שארי שמתא אגנובתא דכלבא וכו׳ ובפ׳ אילו טרי׳
בגמ׳ סימנו חיה שור בדסקן בדסקן רב רישיה

רבן גנובתיה רבא בסיעתיה׳ וחילופיהן לחמרא
נבק מיניה למקח וממכר׳ ובר׳גמ׳ דפ׳ אוהו ואת בנו
רבן אונה וזוטרן גנובתיה׳ פי׳ זנב יחפין הרג׳
כאוף גנביה׳ גנג בפ׳ אילו טרי׳ בגמ׳
סימני חיה׳ ומי מרעה גניגי היה או פלסטרי היה
כבר פי׳ בער׳ בלסטר׳ פי׳ קנגי׳ והן בער׳ קוף
גנגליון פי׳ גלגלון וכבר פי׳ במקומו׳
גנגן בכל כלי עץ כל״ן בכלים ורביעיה
שלאצילה וגנוגנה של עני פי׳ הרמילו של
עני׳ גנד בפ׳ כל כתבי הקודש בגמ׳
מצילין מזון ג׳ סעודות׳ ר׳ ענן לבש גנדא׳ ובס׳ גמ׳
דפ׳ היה נוטל את המנחה בי דינא רבא לפרע
מהני דחיבי גונדי׳ שאומרין קרב אליך אל תיגע
כי זג׳ פי׳ בגדים שחורים׳ גנד בסגמ׳דפ׳
ד׳ נדרים ושיבעיא אימא גונדא רחימנא׳ ובפ׳
אילו טריפות בגמ׳ סימני חיה לא מצית עבדת
ליה משום דנכשיק גונדיה׳ ובהגדה דפ׳ השוכר
את הפועלים נשא זיקא ואוש בינה קני סבר
גונדא דפרשי הוי׳ ובפ׳ א׳ דעז׳ בגמ׳ יום גנוסיא
אונקלוס ול׳ שדר קיסר גונדא דפרשי אבתריה
ובהגדה דהניזקין בגיטין יומא חד הוה חליף
גונדא דרומאי פי׳ חיל׳ גנדל בפ׳
המגרש בגמ׳ ב׳ גטין והאנא דידן דילמ׳ גונדלית
חתום׳ פי׳ גונדלית בשמאל הרואה לכתוב ראובן
מתחיל מן השמאל והולך אל ימין וכותב׳ ובאריה
ראובן שניהן נקראו גונדלית׳ וחיישי׳ דילמ׳ היוונים
התחילו מן הימין מדומין שהתחילו התום ראשון
ונמשך כתיבתן אל השמאל׳ או העדים התחילו
מהופך אל השמאל׳ וכולן אחר התחלת שם
העדים הולכין׳ לפי׳ את שהעדים נקראין בו
לבדו הוא כשר׳ וגם פי׳ גונדלית בין בזה
ובין בזה׳ זה פי׳ רחזל׳ פי׳ של גאונים ז״ל גונדלית
חתמו דאמקין סהדותן סחור סחור לקמיה
לדה משה ויגרל׳ ואישתכח דכולהו אקמיה
כתיבי׳ פי׳ משום הכי קמא כשר ובתרא פסול׳
פי׳ ושאלתם גונדלית בקמינן קורין שמאל
גונדליתא׳ והמשמש בשמאל קורין אותו גונדא
דילמא אטר גונדלית חתם שמא בשמאל חתם׳
גנדר בפ׳ ר׳ ליעזר דמילה בגמ׳ הקש
ובר׳גמ׳דפ׳ שור׳ ובביצה בר׳גמ׳ דס׳ המביא לא ניתיב
איניש אפומא דליחיא דילמ׳ מיגנדר ליה חפץ׳
ובסגמ׳ דמסכ׳ תמיד אמ׳ משרשיה שמעי מיניה

מפיה

בגמ׳ השוחט את המסוכנת׳ גועה כשעת שחיטה אר
זהו פירכוס מלשאס. יגעה שור על בגלו **געגע**
בס״פ כהה אשה בגמ׳ הכנס׳ בן שיש לו געגועין על
אבין וכול כשגדל העכבן במיתת אבין נוטל רצועה
מנעל אבין המת וקושרה על בשמאל׳ הבן להשקט
לבו וסכרה [illegible] **געל** בתוספת החומה
פלדג טמא [illegible] ביצים מותרין באכילה׳ ביצים
מעורות הנכנס [illegible] **קלויק פויר**
אחל פ טו **גאת** בשוטה כפר משוח
מלחמה אר׳ תרעו [illegible] הגהה [illegible] פי׳ מלך יהנגט
ראגכס׳ כלומ׳ [illegible] זה בזה להשמיע קול
וכר גמ׳ [illegible] חביה׳ ובבב׳ אחרון דמכשירין אם טמאחל
האשה שלא לרצונה שדם מגופתה טמא יטמא חלב
הבהמה שלא לרצון שדם מגופתה טהור׳ וזה כמו דם
מגוף [illegible] יהנגט **גאת** בפ״א במוצא בגמ׳ שבכהן
אחד נוטל חלק בראש ושתים בשכר הגפה דלתות
ובר׳ גגות [illegible] שעם החיצון מגופפין ואינן שבגו
מינו מגופף. בס״ו כליה ובפ״ד בעידיות העמוד
סמוך [illegible] עד ובית הלבונה שכחה
ובפ״ב [illegible] לבור ולגפה׳ ובפ׳ אחרון דע״ז כדי
[illegible] ובפ׳ חביה אין נוקבין מגופה של
חביה׳ ובפ׳ כיסוי הדם בקיד ובחרסית ובלבנה והמגופה
שכתשה׳ ובר׳ ירים אין [illegible] לדיס ולא בדפנה ולא
בשולי המחץ׳ ולא במגופתה [illegible] ובפ״ב בכלים מגופה
היוצרים [illegible] פותחה בה טהורה פי׳ הטיט של כלי חרש
שהוא סגור׳ ובכל כלי [illegible] בכלים יעזרן [illegible]
רוחהו [illegible] פי׳ [illegible] הדלתות ועוד כדכת׳ ויסבן
לו [illegible] והוא הסדור עם חיברו בעלעור
עניים בד׳ רוחותיו שעשה לו מחיצה׳ ובהעוסק פר׳
יג׳ באהלות חגיגה ולא מירקה׳ ובפ״א דערה בגמ׳ סעד
דייה שעתה מעשה בשפחתו של רבן גמליאל שהיתה
גפה חביות של יין׳ ובג׳ [illegible] מגיפין או פותחין׳ ובפ״ג
במעשר שני אוצר שגפן או קנה מעשר׳ פי׳ [illegible]
פרמן מלשו׳ מגופת החבית׳ ובס׳ גמ׳ [illegible] עושין פסין׳
חצר מתוך טומו׳ [illegible] שנשאר מעט מיכן ומיכן
מן הכותל של חצר דחשיבם כפסין ונעול הדלת אחריו
[illegible] דשא׳ ועשית לו מסגרות [illegible] גיפוף פשך
גוף בר׳ חלק גוף ונשמה יכולין לפטור עצמן
גוף בפ׳ ערב פסחים בגמ׳ [illegible] מן המחור
[illegible] גדול עושה לו פירות ולו שכר פי׳ מלוה
[illegible] ונוטל משכן שדות ובתים בנכייתא׳ כמו

העבירותיו
עושה מצוה שמרוה לעניים ומקיים העבבו
גוף גדול שמשמר ממונו מן הלסטים שבמקום
נגנב׳ ושדות וכרמים אין נגנבין אוכל פירות שמותרו
ואוכל פירות בלא פירות בלא עון ולא שכר מצוה׳
מצוה ואף נקי אשה ולבושה לקיים מצוה קחו נשים
והולידו בנים וג׳ גוף נקי שמנקה עצמו מן החטא׳
נושא אשה שמקיים מצוה עונה ולו בשם׳ **גוף**
בפ״א בקידושין בגמ׳ כל מצוה שאינה נוהגת בארץ וג׳
אר׳ יהודה הכי קאמ׳ כל מצוה שבחובת הגוף נהגת בין
בארץ בין בחו״ל [illegible] חובת קרקע אינה נוהגת אלא בארץ׳
גוף בר׳ גמ׳ ד״ע ובנדה בר׳ גמ׳ [illegible] כל ההד׳ ובפ׳ הבא
על יבמתו בגמ׳ לא יבטל אר׳ אסי אין בן דוד בא
עד שיכלו כל הנשמות שבגוף שנ׳ כי רוח מלפני יעטוף
ואע״פ כר׳ גוף זה מקום שיש בו נשמות שברא הקב״ה לבני
אדם׳ עתידין להיות בעולם עד ביאת משיח׳ כמו פרגוד
שמו גוף׳ ובאותו פרגוד מצויירין כל נשמה משנברא
העולם ועד סופו׳ שנ׳ כי רוח מלפני יעטוף׳ והכי משמע
מהאי קרא בעיניי שאפרש כלומ׳ כי רוח מלפני יעטוף
זהו פי׳ רוח׳ כמו רצון מלפני יעטוף שכוב׳ והכי קאמ׳
רצון מלפני לעכב משיח עד שיכלו ומוצאין דרוח רצון
דכת׳ אל מקום אשר יהיה שמה הרוח ללכת׳ ומתרגמי׳
לאתר ד׳ יהוי המן רעוא למיזל אזלין׳ ויעטוף לשון
איחור׳ כמו ובהעטיף הצאן׳ והכי קאמ׳ רצון מלפני
לעכב משיח לבוא. עד שיכלו כל נשמות שעתידין
להולד׳ והכי קאמ׳ בגאולה קא מיירי׳ **גאת** מכני
שמנו בגיוף׳ ובכר פי׳ בער [illegible] **גאת** בס׳ גמ׳ דכר
א׳ דממונות בתחילה על גבי ובסופן על כסא׳ פי׳
התחילתן על גפי מקום שהוא גבוה׳ ולבסוף על כסא דהיינו
מקום נמוך׳ בתחילה על דכת׳ אם בגפו יבוא׳ ובס׳ על כסא
שהכניסו לחופה עם רוח׳ **גאת** בפ״ב שעירי בגמ׳
מסרן זובח וקוסר בפיגוף גפו ונושק בבהמה׳ בפ״ד
מיתות המגפף והמנשק ובלא עד עובר בלא תעשה
המגפף למעוטי גיפוף ונישוק במעטי׳ ונישוק שלא
כדרכה׳ **גאת** בזבח פר׳ חטאת העוף ובסיפרא
פר׳ ואם מן העוף שייבש גפה ונסמית עינה פי׳ יבש
כנפשלה מן וגפין די נשר לה׳ באהלות פר׳ ז׳ אמר
יהודה שאמרו בארץ שהיא נטלה באגפיים׳ פי׳
כשתומכין בידיה של אשה שהיא גסה מזה א׳ ומזה אחד
בפ״א דמכשירין שכן מלא שרוה ונתנו על גפו הנהר׳
בילמ׳ פר׳ קחאת [illegible] בנאות דשא יר׳ [illegible] כשהיו
חוץ היתה הבאר [illegible] מים בשמים׳ עומד
על היאר׳

שנ׳ געגועין כמ׳ שנ׳ בהמ׳ שבכל

ענ׳ כי רוח מלפניו יעטוף

ענ׳ מאחרי הפרגוד

ענ׳ ובהעטיף הצאן

ענ׳ וגפין די נשר ליה

וכל ואילו מגלחין בגמ׳ אין מברין ת״ר ההולך לבית האבל
אם היה לבו גס בו יברוהו של מטהו זקופות׳ ובפ״ק דשוטה
בגמ׳ וכל הרוצה לראות בוא וראה חוץ פירות׳ ההוא גברא
נכסיה לטוביה׳ אתא טוביה׳ א״ר יוחנן הרי בא טוביה
עד ואי אנס דגיים בה הא גס ביה׳ בפר׳ האומר התקבל
גט בגמ׳ ור׳ אלעזר אומר מיד׳ מהו דתימא במותרבהא לא
איתיה קמל דילמא בהדיה דאזיל מיגס גיים ביה׳ ובפ״ק
דחולין בגמ׳ מתוך הטבעת ריש לקיש אוסר בחור׳
דכובנא קרי עלה ר׳ יוחנן גיסא לגיסא׳ ובר׳ גמ׳ דנדה
ודילמא הגס הגס חזיתיה׳ פי׳ רח״ל הגס הגס בשחותא
בשחותא אתא׳ לבי לא ארגישא ליה׳ ואשמו׳ הגס הגס
קרוב לבדיקה יראה אז היד ולא ידענא ביה׳ כדאמרי
לבו גס בה׳ וכן פי׳ גיסא גיסא דהכל שוחטין קרוב קרוב
לראש׳ חלש לבו גס בה׳ ומי לבו קרוב לה׳ וכן כל גס
בתלמוד עניין שוגון לכל והמשכיל יבין׳ גס
בר׳ גמ׳ הל׳ מי שמת והמגס דעתו כלפי מעלה׳ פי׳
שטורח להקב״ה יותר ועובר הוא ומולל בדברי חכמים
שאמרו לא נכון לעשות כן׳ כההוא מעשה דרבא דא׳
י׳ חסידים אמליה מי איכא לאטורח קמי שמיא כולי
האי וכול עד זה אתה הטרחה תאנה שלא בזמנה׳
ובעדה פר׳ האשה בגמ׳ צמרורית ודותה וגוסט׳ פיגמו
דואמר ציון ובמגילה איכה מה יתאונן אבותיכם אין
אמרו׳ לתת להם לחם כדרך שהמלכים אוכלים׳ כדי
שלא יהא אחד מהן גוסט ודרלא שומרתן זהן מתרעמין
ואומרין נפשינו יבישה ונפשינו קצה בלחם הקלוקל
פי׳ גוסט אכילה גסה ונפיחה בטן׳ דרלא לשון לעז
הוא דוטרי׳ גס בר׳ גמ׳ דשוטה אזהרה לגסי
הרוח מניין שנ׳ שמעו שמוע אל הגבהו׳ פי׳ גדול
נמוכי רוח וכול כל אלו גס קרובי עניין אחד הן
גס בפ׳ מי שטבל פר׳ ה׳ במכשירין האשה
שהיו ידיה טהורות ומגיסה בקדירה פי׳ בוחשת בקדירה
בעץ פרור׳ ובמשלה סר׳ קדשי המזבח רביעית דם
שהגיס בה טהרה פי׳ שנער או שהפקרבה משום מסכת
דבר בעולם׳ במקל או בכוש טהור אותו המגיס אגע
שהאהיל עלן מאי טעמא דכיון דהגיס בה לא קגזו
דלא חסר מרביעית טעמא׳ דדבק במקל היה
טהור אותו דם׳ ולא מטמא באהל גס שמטר
עם לא עצום׳ תרג׳ והגסר דעמהון לא גסים גסס
ויקח שלשה שבטים בכפו תרג׳ תלתא גסיסין גסס
בר׳ גמ׳ דפ״ק יוחנן אכלס גוססה רואני ששועותיה
אחזתן על גיסיהן פי׳ מזה שלהן על צד האומנה
תרג׳ של גסיסין גסטר בפסח בר׳ גמ׳ דנ המרווטע

ובר׳ גמ׳ דפ׳ בא סימן׳ ורבא אמר מוציא משקה מרתא לע״ע
גסטרא בלבד מאי טעמא מר זוטרא וכול לפי שאין
אומרין הבא גסטרא לגיסטרא׳ פר׳ גיסטרא חצי כדה
שאורגין בה העשבים׳ ובל׳ יון גסטרא׳ ובלעז גסטרא׳
וכל משנה גזרה׳ ובל׳ הקן עציץ׳ ואם ניקב החצב במעטו
משקה אין אומרין הבא גסטרא ומעה תחתין כדי
שיקבלנה שיזוב ממנה׳ דהקבבלעס פה וכן גסטרא
שנתחעה ואינה מקבלה משקין׳ אע״פ שמקבלת
אוכלין טהורה שאין שירים לשירים׳ פי׳ כי עיקר
גסטרא שנחלק לשנים הוא והיינו ב׳ פנים׳ ובפ׳ שרואה
שרצים בגמ׳ אין עושין הילמי׳ אין עושין מי מלח
מרובין מתוך הכבשין שבתוך הגסטרא׳ ובפ״ג דבן
בגמ׳ שר׳ שיש בה לגץ והוינן בה ונישוי גסטרא׳
אם קרא ונתצתם את מזבחותם׳ לא תעשון כן לי״י׳
פי׳ חורכה לשנים׳ חציה נופלה לכאן וחציה לכאן גופה
לכאן כלומר עושה אותה נבלה׳ אם קרא ונתצתם את
מזבחותם ועתוץ כן הוא שמשליך את האבנים
אילך ואילך׳ ואם קרא לא תעשון כן לי״י כל עציץ
נתוץ׳ ובפ״א דחולין בגמ׳ השוחט מן העוף׳ ובפ׳ השוחט
א׳ בגמ׳ השוחט את העוף שחטו את הושט אמ׳ חזקיה
עושאה גסטרא נבלה׳ ובפ׳ אלו טרי׳ בגמ׳ נשתברו רוב
צלעותיה גסטרא הוא כמו גסטרא קשה פי׳ כיון שניטלו
מן הבהמה צלע מיכן וצלע מיכן זה כנגד זה הרי זה
גסטרא׳ ובפ׳ העור והרוטב בגמ׳ והמפשיט ההסר
דגורד את הטפלה דעלקה מיגלן הכא דעבדה לגסטרא
בפ״ד מיתות בגמ׳ מצות הנהרגין אומר דעביד
ליה גסטרא׳ פי׳ שחותכין מאחורי גופו׳ ואינו מתיז
ראשו אלא חותכו לשנים׳ גסטר בויך רב
פר׳ אשה כתבו לעשות לרוח משקל׳ אין לך כל טיפה וטיפה
שבעת חורדה מן הרקיע שלא בראה הקב״ה גסטרא בפני
עצמה׳ פי׳ קנטרין ובפ׳ גמ׳ דפ׳ השוחטין וכל טיפה
וטיפה בראתי לה דפוס בפני עצמה׳ גסטר
בפ׳ הל׳ דפ״ק אין שמדין ולא גסטרא וגסטרא כהונתן
ל׳ קירטון׳ ובפ׳ גמ׳ דפ״ק כתבי׳ ומאן אנשי גסטרא של
ציפורי לגבורה מפני שאסטווריאס של מלך היה
ובפ׳ גמ׳ דפ״ק דשוטה וכבר שלחה מלכות הרשעה לחרמן
אצל גסטרא בית פעור וכול עניין שלמונות המק׳
גסטרון בפ׳ אילו מציא׳ בגמ׳ מחרוזת של
דגים׳ מוצא כלי כסף וכלי נחשת וגיסטרון וכול וכו׳
הקורן רבה בגמ׳ ג׳ קין מנורה של בעל ושל כסף
ושל גסטרון פי׳ גסטרון בלעז מתכת העשוי בכל
מיני מתכות׳ גע בפ׳ השוחט את העוף

ע״נ לבו גס בה כמו שנ׳ בקריה שורב

ע״נ ונתצתם את מזבחותם כמו עושין

ע״נ וכל טיפה וטיפה בראתי לה דפוס בפני עצמה

ע״נ הלכה שבת

בראתי

המוהיר גרושתו· הר׳ גר שבא להתגייר אומר לו מה
ראית שבאת להתגייר וכול׳ כותים גרי אריות הן
בפלוגתא דר׳ ישמעאל ור׳ עקיבה בפ׳ ר׳ יוחסין בגמ׳
כל האסורין גר בפ׳ קדשות הציבור כ״ס
מה בודק· הגזבר הוא יושב והקונה בידו זורק בידן
והקיש· פי׳ הפקיד יושב והקונה בידו זרק הגר הוא
הסלון הנעוץ שם נהחלף היין וזרק גיד של שמרים
הקיש בקנה הכה בקנה על החבית שירגיש המעוט
יין ויסהוס החבית· גר בשבת בפ׳ כל הכלים
מגירה לגור בה׳ ובפ׳ במה אשה בגמ׳ ולא בקמיע·
היה שם כה על ידי כלם· ועל כירעי המיטה הרי זה מותיב
יגור ויגינו· ובל העור והחוטב בגמ׳ המפשיט·
ר׳ ירמיה [illegible] מיהא דתנן בתנור שנטמאה כיצד מטהרין
אותו חולקו לשלשה וגורר את הטפלה וכול׳ ובאסום
פר׳ טון בכלים· אין טמא עד שלא עד ד׳ טפח בזמן שהוא
עהוד לגור· ובבכורות פר׳ מומין אילו בגמ׳ עינו
גדולה· והא תנן אין פר׳ ב׳ בפרה פרה שקרניה וטלפיה
שחורים יגור· פי׳ יגסר· כמו מגורה במגורה· ובס
גמ׳ דבבא קמא היוצא מתחת המגורה ומתחת הריחיים
והגרר במגירה הרי אילו שלו· גר בפ״ט דע״ז
בגמ׳ יום גינוסיא· הוה ליה ברחא דשמה גילן עבדא
איסורא· שדר ליה גרגליא· כלום׳ עצפה· גילא גיירא כחיזורין
ומכלגא לבו שיא· נואף אשה חסר לב· תרג׳ מאן דגייר
איתתא· לא תנאף תרג׳ יון לא תגייר· עמי בני ישראל
לא ההון גיורין· מות יומת הנואף והנואפת· גר
בפ׳ אין צדין בגמ׳ שוחטין מן הנגררין ביום טוב פי׳
עושין פתח לחיה שנכנסין בהן רגליהן· וידוע שהפתח
והמחול נגרר אעפ׳ שנמצא ביום טוב שוחטין אותן·
כיון אי אפשר להינצל ממנו וכאילו הוא מוכן· אבל
מן הרשתות [illegible] שמערב יום טוב נצודו אין ניצודין
ביום טוב· שאיפשר שניצולו ואינן מוכנין זה טעם של
תנא קמא· וססכתי מלכב׳ תרג׳ ושיגרי מצרים· אל
בהגל בם· אל תתחר במרעים· תרג׳ לא תגרי· גר
בס גמ׳ דפ׳ ד׳ נדרים· אילן ה[illegible] ידעת דאמרן מגירתא
שלך דבדחי· משכנתה ומגרת ביתה· גר
בנדרים בפ׳ נערה בגמ׳ [illegible] רב שדר גרדא [illegible]
כר׳ עד שהיה מורה בקשה היה בורק גוררים ומתירין
ארכו לא באנשי ישוב והדעת כלך [illegible]רים· גר
בפ׳ [illegible] ומגרי דרובא אילנא ריקנא מרלולבי
גמים· פלו משעי· גר בב״ר ר׳ [illegible]
הלך אלו יגרר· מגורר· תלמוד שעלו בן עמחים פי׳
[illegible] וחבורות· שעלו [illegible] גרייה [illegible]

דגרסי׳ בפ׳ בנות כותים בגמ׳ המשקה
כדק· גר ובר׳ גמ׳ דף בא לו כהן גדול
ובס״ד מיקוה בגמ׳ הנודר בשמן נמק כי גורייתא
דנורא מביה קדש הקדשים פי׳ כלב· ובפר׳ כיצד
משתתפין בגמ׳ המניח את ערוב נבח בך כלבא עד
נבח בא· בך גוריתא פוך· פי׳ שאם מנבח כלב דבר
מעט שותק· נבחשבך כלבא פוק של שלו אינו שותק
אף הוא שובהאלנבחין וכושנסת כלבו איננה מתפייסת·
ובפ״א עד בגמ׳ רשב״ג בגורתא קטנייתא דנדושיר·
פי׳ כלבא קטנא בבריותה היא ורגליה קטנות וגייליון
בעאדם לשחק בה׳ גר אשדה אותם בסיד·
תרג׳ יה׳ ותשען יהקן בגירא· עצמות מלך אדום בסיד·
תרג׳ על דאוקיד ארמא מלכא דאדום וסדינון בגירא
דכותא· ובמגילת איכה כלה יי׳ את חמתו למלך
שעשה חופה לבנו גירה וסידה וציירה· ובפ׳ המוציא
יין בגמ׳ סיד כדי נרצין דברי ר׳ נחמיה בביצה הגיר·
פ״ט ביצה הסיד· שמ׳ מינן סיד וגיר אחד הן· ואומ׳
על גירא די כתל היכלא· ובס׳ גמ׳ דפ״א דביצה תניא ר׳
יהודה אוסר בלום מפני שצריך ביצה הגיר· פי׳ במקום
מקום בר בישרא לעולי וצריך ביצה הגיר לגבן·
פ״ט ביצה הגיר קורין לדבר שמשחרין בו לבחנחון תנשורהן
חלק באתריה דר׳ יהודה בר בישרא למחו· וכלונ שיאסר
לחוץ· והוי חלק מעצמו· ואין צריך אחנוח באתריה
דר׳ יוסי בר בישרא לעולי ולא הוי חלק וצריך אחנוח·
גר והיה בכל לגאנסי תרג׳ והיה בבל לגירים·
גם מזבחותם בגלים· תרג׳ אף אגוריהון אסגיאו כיגרין
נשמרו שומרון לגי הסדה· תרג׳ ואשוי שומרון
לאיגרי חקלין· גרב בס׳ הרואה בגמ׳ חיום לברך
אתא גורייא בלילא וגוריא למתא· פי׳ בא שודד
למתא בלילה ושדד העיר· ובס׳ גמ׳ דפ׳ החובל אם לה
זיל גרביה· פי׳ משכנהו· הא תנא דידן ולא שמיעא
לי׳ ואב הוה שמיע לי· ולא אתיא להרצא למימר לי
בדינה גרביה· פ״ט של רבו׳ משכינו והביאהו מלפש
ברן נחל מעבר גר׳ כלום׳ הכרוחון· כי דאמרי בנות
כותים שאינן בר רבינא עביד עובדא כרב וכולי
עד לא עיית גרדייה אמר ליה ור׳ הכהן· בפ״ט דחגיגה
בגמ׳ נשים ועבדים שאינן משוחררין· שדור דבר
מלכא גרביה· ובפ׳ השולח גט בגמ׳ אין סורין את
החבלין [illegible] להן מאשר היקון העולם דחקן
דרבנן [illegible] אורילתא דלא עבדו בהן [illegible] ובגמ׳ המוכר
את עצמו [illegible] מגויס ולא
הוא [illegible] גרב

ע״ג הל׳ כמ״ש [illegible]
יע׳ בזהר שירצה [illegible] גורותין
פירושם [illegible] בש נרדשיר ובש קטן כלום כלבים קטנים
ע״ג מגורה במגורה יש [illegible]
ע״ג הל׳ כמ״ש [illegible] גיטין
ע״ג [illegible] בם

[illegible] [illegible] [illegible] [

משמיא מעקרה׳ ובב״מ ג״מ ד״ה המניח את הכד ההוא
גרגותא דבי תרי ימטו הוה דשקיל חד מינייהו׳ ובס״ג ג״מ
ד״ה חשוד א״ר פפא האי מאן דשקל לחברתיה אושלה
האי גרגותא סתמא ונפלה לא באעי ליה בי גמותם
קרי ואעיל כרוה גרגותא בארעיה פי׳ גרגותא שמורע
משקין אותה שדה ונכלתא מכי לה שעל כי ביבי לשאבור
ולשקול מיניה משום קחהא גרגותא אושלה׳ והא אזל
לה גרגותא סתם ונפלה׳ באעי לה ועביד מינה כל
מאי דבאעיה מקום גרגותא׳ מקום לחפור שם בורה
ובפ׳ חזקת הבתים בס הל׳ בד״א כמחוץ אין שם בור
הגר׳ לו מעד ולו חצב והיה שדה גדולה מאוד והביש
מבוש בתוכה של היינו שדה אילן עד הירכן קנה. פי׳
ר׳ מריעם משמיא דר׳ יוחנן כל שעקרות בשמן וכור
ריפתא כל שחטן ומשקין אותה מגרגותא חדא׳ ובפ׳
ר׳ יוחנן בג״מ כל שהחזיק אבותא׳ אמי׳ ריש גרוהא
לא מוקמי מינהו׳ **גרגותני** בפ׳ החובל
מאל ריעני הכהן חייב לשעווני׳ העלו מכתן גרגותני
פי׳ מקום קיבול׳ ובלעז ט שפולא׳ ובר׳ ג״מ ד״ה חומר בקודש
של וגרגותני שאין במכן כשסופרת הגוף׳ ובעג בפר
ר׳ ישמעאל בג״מ ירד לבור׳ א״ר הונא לא שאין לו שלא
החזיר גרתוע לגה׳ פי׳ בלעז סינת טורי׳ ובג״מ
בהגדה דהעיזין ובריך רב פ׳ אחרי מות פי׳ ויתרון
ארץ בכל אבה׳ הסרכה ועשה פסן גרגותני ונטרף
את כל כב׳ המקדש ונעל שם׳ **גרדא** בפ׳ סגד
מברכין בג״מ חזן מן היין והא רבא שתי חמרא פרי
[illegible] דרישא׳ פי׳ חיכי דעגרים לאוביה
טובא כי היכי שבחן בכרם פסח בג״מ סמוך למנחה׳
ובב״ר אימר הוצאה׳ שותין א״ר חסדא בעשו האי
אכלו ירקין משום דגריד וכלל פי׳ דאגי הי [illegible]
ולמרפסו ונותן לו תאוה לאכול׳ ובג״מ ד״ה בגמה שמעון
הא תניא אלא כר׳ יהודה סבר גרידי׳ ובמנחות ד״ה כלה
גדול הולכה רשי כלמוכה [illegible] ואשר
מחרך׳ ובפ׳ הזורע מן זכבסים כדי לגרור בהן ראשו
המכל׳ ובס״ח שרגשיה לגגות גרדא דאסיתתן דגריד
מעי׳ ולהפלי פי׳ קליפה של כגם דאיגריד מעיינו
להמשי שקיימין [illegible] לפיקה שאם יקבלו מחובה
בכמעה דולי נעך המקוה בשן הגרידה וישון ודרך
שר ובלעזב בסם בג״מ׳ יפתח לי הכי והן דאמים
אגרדן אחדא לה רוח סלומא׳ פלות הנפה על קניסה
מגרלא מן הדין רוח כלא׳ כסבהני הרשם׳ ובפ׳ רואין
[illegible] שומר שכמוך וגרדו והמגירה של גלדן
כפרי ובהגדה ד״ה השולח את המועלין׳ אזל לאמרא

הוה יהיב אגירדא דדיקלא׳ ובפ׳ הגוזל עצים בג״מ
חנותן לאומן׳ ובפ׳ המקבל בג״מ חמרהו בא׳ מארי כרוה
דר׳ כהנא בגירדא דסורבא לחקן אפרבלי׳ בלעז
פלאנרי׳ דלבא שמחא דלקמיה אן שיהא רב ואמ׳
כא דשרגשיה לבפוטשיה לדרכו ברגל כדי שיהא עבי
דרסא לבא שבה דאכתוה בא׳ למיגרדיה ולרכובם
ובב״ר לא עבר אומלום לה הבא בג״מ אין עושין להחליק
דילמא מדבק גירדא מינה ואתי לידי כחות׳ שפבה
ובפ׳ חבות אבל לא מהמעלין ולא מהגרדין׳ ובפ׳ חזקת
הבתים בג״מ בד״א במחשק הרחוצו סכן גרדן הלבישו
פי׳ גירוד זה חיכוך בכלי׳ כי הא דתניא אין גורדין
מגורדת בשבת מגוף שלאורס רשב״ג אומר אם היו
ידין מלוכלכות בטיט ובצואה גורר כדרכו ואינו חושש׳
ר׳ שמואל בר ר׳ יהודה עבדין לה אימא מגרדא דבמתא
להתחכך בה׳ ובב״ק מעמידין בג״מ מהדרין לאסוקי
גירדא דבלא או גירדא דמנבא פי׳ לאחותר לרפואה
המולה לה עלוה הבשר לתקומן גירדא דבלן פנה
שגורדין מבגד בלוי׳ כלו מעשה שעקרא חצב בלש
דרבנן גירדא דאסנא מה שגורדין מן הסנה ובג״מ
דיוחתין הל׳ היין החדשים גרודין מוהרין ובפ׳ ג״מ
ד״ה השחיר מאי שפוריה׳ אמר אבוי טיגן ולדרגא גלדא
דאשאון גירדא דאשפא׳ יש אומ׳ קליפה שלאחר עקרא
מה שגורדין האושכרים מן העור׳ ובפ׳ הקומץ רבה בגמ׳
בפרשיות הטועה בשם גורד מה שכהב ותולה מה
שגרד והרבאות השם על מקום הגרד׳ ובר׳ ג״מ דמל
בסוי הדם ויגרדיה ונכסיה מולא׳ דתנן דם העוף
ושעל הסכין חייב לכסות׳ אלמא גריד ליה ומכסי ליה׳
בלאיבף בג״מ ומעקב את בנה׳ ובכריתות בג״מ דר׳
שחוטה דמוריה גבי דם מהלכה שהוא בשלן בינסו
מרמוסים׳ הא תנינן [illegible] בכבר גורקן ודוכלן
של בין השונים מותן [illegible] גורקן הדם ולקבבן
ואמר כך אוכל הבשר׳ ובפ׳ [illegible] בבלוסי
מן [illegible] ומן [illegible] מחוה שגורר הסל דכב
ויקח לו חרש להתגרד בו׳ בפ׳ [illegible] דבא
א״ר חסדא [illegible] במחצב בשר׳ [illegible]
הא גריד הא [illegible] לבס
שראשו קצר וחד מגריד שכמה [illegible]
שמוציאו לחוץ׳ עבל שאין במוקלב [illegible] קצר׳
לא גריד שכבת זרע מפות הדוחה׳ [illegible] בלשון גרדותא
דוחי דהוא הא דעבשי [illegible] נואו
מוציאין אותם לחוץ [illegible] בג״מ
אינו [illegible] הרוס׳ בפ׳ דנזיר הריב [illegible]

עי׳ הל׳ ספר תורה

שב׳ הל׳ שב׳

שב׳ הר׳ [illegible] [illegible] שהר׳ [illegible]

בהלכות גדולות ובשאלתא דיומא
דכיפורי מאי שארי למיכל בגורדא לישן לבן
פי׳ פדור ולשון ישמעאל גורב׳ גרב
בפ״א דשבת בגמ׳ אילו מהלכות העלו בו ש׳ גרב שמן
ויסתם בעליה ודרשו ובכם בר׳ גמ׳ דפ׳ מקום
שנהגו ושותה ש׳ מאות גרבי יין פי׳ גרבים חביות
פטסין כדין לגיון בב׳ חרש הן מהן גדולים ומהן
קטנים ובמגילה איכה יתיב עוד שמעיה מפיק
ש׳ גרבין דמרקוני בכל ערובה באילין קסיות
פי׳ כפיפות של פתיתי לחם בכל ערב שבת
לעניים. גרב בפ׳ אומנין אילו בגמ׳ דרין
שוכבין תנן הקיח והגרבין בעלי קיח בבינים
גרבתין בגיד פי׳ שהעור שלו ארוך על הארובה
גרבל כר׳ גמ׳ דפ׳ מי שאחזו לייתי
אוררא דעמרא וניגדול כתילאתא וניטמוש
בחלה דחמרא וניגביל בהדיא קיטמא פי׳ מגלגל
המתלה באפר. גרגל בפ׳ ח׳ שרצים בגמ׳
חילמי. א״ר ששת גרגלא אתי לידי מעלי [illegible] וכר
גגרת בכל מערבין השחלים והגרגיר שזרעו לירק
מתעשרין זרע וירק ובפ׳ [illegible] דיומא בגמ׳ כל שבעת
הימים המורא גרגר בשוק וכבר פי׳ בערך אורות
גלגלר בפ׳ כיצד מברכין בגמ׳ ערב
הירקות הני גורגלידי דליפתא פי׳ [illegible] בפ׳
ט׳ בחלומות דהרואה חאזי הרתי גרגלידי דליפתא
[illegible] לפתות. גלגו בפ׳ ע״ז [illegible]
מיניה מר אבהו הנהו גורגי דארמאי פי׳ עקלין
טורשי. גרגל בהמינס [illegible] בשביעית
[illegible] שלאחר ובפ׳ ד׳ במעשרות השחלים והגרגיר
בלבד גרגל היינו גרגל דלעיל יש מפרש שבה
גלגלי. גרגר בבית שמאי מר׳ ו במשנה בב׳
גרגרין פרטו ובפ״ז גרגר יחידי ר׳ יהודה אומ׳ אשכול
וחכמים אומ׳ עוללות ובהרוטב [illegible] בטהרות ואם היה
זב או זבה אוכל גרגר יחידי טמא פי׳ ענב אחד
לבדו ובפ׳ א׳ במעשרות באשכול [illegible]
מגרגר ואוכל והמשכיר כג׳ ר׳ עקיבא אומ׳ באשכול
פי׳ אוכל ענב אחת אחת ובפ׳ במה אשה בפלפל
ובגרגר מלח פי׳ קורט של מלח ובכל קרבנות פ׳
ח׳ בקרבנות אין מביאין מן הגרגרין שנשרו במים
[illegible] אם במיקר [illegible] אין [illegible] כשר
מן האילנות [illegible] אין מביאין [illegible] שאין מן
המובחר ובזה הפרק זית בראשון [illegible] ונותן לבין
הסלי גמ׳ איבעיא להו מגרגרין תנן או מגלגלין תנן

עי׳ גורב
עי׳ בני גרגרני יש שמפרש כור
עי׳ גרה אחד
עי׳ יהודה גרוגרות כמו שמפרש בגמ׳
עי׳ במשנה החדשה

פי׳ בגמ׳ [illegible] רוקט הזיתים ובכל לקיטה
ושבו ג׳ מיני שמנים לפי שאין מתבשל כולן
ביחד ושמע מגרגר הכין כלומר לוקט אחד מן
המבושלין או מגלגלין הכין שעושה לכן פיקין שלא
יתערבו אחרים ומניחן עד שלא יתבשלו יפה יפה
ויתרככו כביצה מגולגלת. רה״ג דתנא שמן זית
מזיתים. כלומר שיתבשלו יפה יפה וכן עושין סימן
לזית השני ומניחן עד שיתבשל יפה יפה ובזיתים
פי׳ ט׳ במנחות המניח זיתים בגת לגרגרן פי׳
לגלגלן ובאיזהו [illegible] בשביעית וכן גרגרי של
צרורות פי׳ אבנים קטנות. גרגר בפ״א עבודה
בגמ׳ ומניקה אתבנא דדרכא על חמרא דחמרא הוו
להו בני גרגרני ובפ׳ גמ׳ דגיטין אכלה בשוק גרגרה
בשוק ובפ׳ משנה דנדה ביה הכל אומ׳ הרי זה גרגרן
ובבכורות פר׳ ט׳ בשדה ר׳ יהושע אומ׳ כשישתה
או גרגר כשר פי׳ שפכה בגרון ולא שהה שישתין
על הכלי. [illegible] אם שפך המים בקנה ולא הגיע בפיהן כשר
ובפ׳ גמ׳ דפ׳ כיצד צולין השותה כוסו בבת אחת הרי זה
גרגרן כי הייתי זוטר׳ הרג׳ אי הוות גרגרניתא
גרגרת בפ׳ ב׳ דחולין שחט את הושט ופסק
את הגרגרת פי׳ הוא הקנה. גרוגרות בפ׳
ד׳ במעשרות גרוגרות משדרש [illegible] ב׳ תוספת מעשר
ההורס גרוגרות והוא עתיד לדורסן תמרים ועתיד
לדושן ובשבת בפ׳ כל הכלים מגריפה לגרוף בה את
הגרוגרות פי׳ גרוגרות יבישות מפורדות דבילה
מחוברת תאנים קדושין בין רטובין בין יבישין
גרגרת בפ׳ ח׳ שרצים בגמ׳ תאני יהודה
גרוגרות אין עושין מי מלח עליו ובפ׳ יום הכפור בגמ׳
ובתשמיש המיטה תאני יהודה גרוגרות אסור שישב
על גבי קרקע ביום הכפורים פי׳ שם בינוניהן
גרגש בפ׳ אילו קשרים בגמ׳ מקפלינן ההוא
גברא דאכיל גרגישא ואכל תבלי וקדחו בה לניבה
ומית ובפ׳ המפקיד בגמ׳ [illegible] שחוה ואי בעית
אימא משום גרגישתא השי מיצא והשי לא מיצא
פי׳ עפר [illegible] שאין בו הערובת ועושין ממנו כלי
חרס כגון הדנא וכוצא בה יש עפר שמוצץ ויש
עפר שאינו מוצץ ובפ׳ אין מעמידין בגמ׳ והשתא
ומאי חצבי חדתי חיורי ומלאו להו מיא ותאיר
בהו גרגישתא והוו להו בע׳ מכוערי במעשה דהרג׳
הרג׳ שמעי גרגישתא. גרגתא בפ׳ הקורא
בגמ׳ מקום שנעקרה ובפ״ג דפ׳ המוכר את הספינה
והמתשא [illegible] חנן בר אבא אר׳ אבא אפי׳ יש גרגותא

עי׳ בע׳ מכונות הרג׳

משנאי

בין כסף ובין זהב **גרם** בפ׳ גיד הנשה בגמ׳
אמ׳ כהנא דגרמותא משדרא פר׳ אבר קטן שיש בגי
אדם שכולין בו בפ״ג דברכות בגמ׳ וחכמ׳ אומ׳ ובפ׳
יש נוחלין בגמ׳ סדר נחלות והא ראמ׳ נחמן והא דעשירא
ביד פיר׳ ג׳ כנים היו לר׳ נחמן ומרי ומעבר ומחב החכיבות עמו
חיה נושאו ואמ׳ קדוש בר נחמן השך היה נושא
המת ומיטתו בכל שנה אלא אותו עצם שן היה ויש
המת אינו מטמא דתנן בפ״ג באהלות וכמ׳ כהן גדול
ונזיר בגמ׳ מלא תרווד רקב כל שבמת טמא חוץ מן
השינים והשער והצפורן ובשעת חיבורן הכל טמא
עד תלוש הוא ובתו בר גמ׳ דפ׳ דם נדה כל דבר שהוא
עם אדם כשאלו ואין גזעו מחלף מטמא לאפוקי שן
אנשה אינן מחלף לא אלא ערע הצפורן והשער אינש
שעלה לו גזען מחלף הכי אינו מטמא אבל רמה
אובין מטמאין במות אמ׳ כשערשו לו שעלה עמו
ואם התחיל אחר מהן אין גזען מחלף פי׳ בשהיה
הלך האוכל מלבו בידן לבמה ... מה אירע
ביתה דגרמא דעשירא פיד׳ ונעשה גדול מלבם
בפ׳ ג׳ שבבא בגמ׳ ... כקא
גרם
אחרונא ... ר׳ שמעון לגרמיה הוא דעבד פי׳ הוא
סבר כיון דשרא לה כהא הוא לה כתשעם ... לחודיה
ואחרים ... הוא ... ותני דעבד לדעתיה
הוא דעבד ... וכן כולה בגמ׳ ... הלב
... אמר ר׳ ... דעבד לגרמיה הוא דעבד
ובפ׳ ... בגמ׳ ... קדושין ... מאי דעביד
לגרמיה הוא דעבד פי׳ יש ... אלו ... לב
אחר ... הראשון לעצמו עבד וחולקין עמו חבירו
ויש ... לגרמיה הוא דעבד שלא היה יכול להעמד
גרממיא בפ״א דיומא בגמ׳ לנשכת פלהדרין
גומר ... גרממיא ... ובפ״א דמגילה אבל
זמן עצי הכהנים ... גרממיא שלאדום
... ואם איפרכו והבן איפרכי
... בכל ... גרממיא ... גרממיא
הגרממיא ... **גרם** בפ׳ הגוזל בתרא בב׳
הלהוחנן למוחין לאחן ... דינא דגרמי אמר ר׳
... דתנן למחשבת הכרם שנגררצה
אותו ... לגדור ... גדר הרועה קיר וחייב
באחריותו פי׳ חייב ... לגדר
והרוע ... לגדר והרוע ... בעבן
ונוסף ... הכרם והרוע ... גדר גרם
לגרע ... בשלה גדר ... הזרע
שנאסף ... כי ... שלא עשה מעשה ...

... ישב ולא גדר הניח לחפירן חייב וכן היל׳ ופירו׳
דינא דגרמי לשון המגרד כמו גורם לשכינה שתסתלק
מישראל **גורם** גורם גלות לבנין ותנן בזה הפר
הבנאי שקיבל עליו את הכותל לסתרו ואם מחמתו
המכה נפל עליו חייב יקימו כי השי׳ סרמא
גרם בפ״א דחולין אר׳ יהודה את שמונה
וכול עד ... הן הי׳ שהייה דרסה חלדה הגרמה
ועיקור מאי קמ״ל כולהו תנינא פיר׳ כולן שנויה במשנה
מהבא שמעת לתלמיד **שהייה** דתנן בפ״ב
נפל הסכין לאחר שהתחיל השחיטה והגביהה נפלה
כלין והגביהן השחיז את הסכין ועף וכא חבירו
ושחט אם שהה כדי שחיטה אחרת ... פסולה
דרסה דתנן בפ״ב הרי את הראש בבת אחת
פסולה **חלדה** דתנן בפ״ב החליד את הסכין
תחת הושט ופסקו ר׳ ישבב אומ׳ נבלה **הגרמה**
דתנן בפ״א השוחט מתוך הטבעת ושייר בה כמלא
החוט על פני כולה כשרה הא לאו הכי פסולה
עיקור דתנן בפ״ב שחט את הושט ופסק
את הגרגרת ואחר כך שחט את הושט ... ותנן
בפ״א ... השוחט ונתנבלה בידו והנוחר
והמעקר פטור מאותו ואת בנו ותנן בפ״ כסוי הדם
דפטור מכיסוי הדם פיר׳ שהייה לאחר שהתחיל
לשחוט ... נפל הסכין בידו ושחט שיגמר וישחוט
השחיטה כדי שיגביה בהמה אחרת וירביצנה
דקה לדקה וגסה לגסה ועוף לעוף בכל ענינים שהה
ביני ביני כשיעור פסולה ... כשרה אבל
אם שחט מן הקנה של בהמה ושהה כשיעור הזה
לא חיישי׳ לה ואם שחט רובו או חצין ושהה בשיעור
הזה פסולה ובעוף ... שהוא ... אבל בגרגרת
לא רשי׳ שחט מקצת ושהה מקצת ולא קלוס הוא
ופסוקת הגרגרת ... בבהמה או בעוף
שלא על ידי הסכין ... שחט העוף בסכין יפה
אם שהה מקצתן ושהה לא חיישינן אם רובו כשר
ואם חצין כשר דהא נשאר או מחצה על מחצה
כרוב הא דשחטיה לרובה דגרגרת כשרה ואי
מחצה על מחצה אינו כרוב הא לא עבד ולא כלום
ואי שהה כדי שחיטה אחרת וגמרה שחי׳ כשרה
דרסה [illegible] היה שוחט והכביד ידו
על הסכין ונתקו את המערכין בבת אחת ולא הוליך
והביא פסולה ואם הביא כשירה דרסה לשון כוח כלומ׳
דריסה הארי **חלדה** כגון שהכניס הסכין בין
העור לסימנין או בין סימן לסימן או כגון גמ׳ ...

(שוליים) עי׳ ר׳ נחמן דיה כסר ... שהיה בגוונדר
(שוליים) פירוש חמשה דבר שמכסין את השחי׳ עד כאן
(שוליים) עי׳ דרסה לשון הוא

דיהבי גרדוי גרדי בהון והוא שקע בהון פי' היה מסקנ
ר"ש ש"ס כרשם הלחי ומושך ידו ואינו נוגע בהן
גרד בב' מקום שהגן בגמ' וחכמים אומ' בכסח
שתלוש במקום השיער בין שתלש במקום הגריד.
פי' הגריד' מקום היבש. בבב' רב כל ס' ויתן את פני
העיר ה' שמעון בן יוחאי עשה טמון במערה יג
שנה הוא ובנו אוכלין חרובין של גרודה. בפ' המוצא
תפילין בגמ' שרשיו והא קנהרי קיימי בגרודיא פי'
יבש כמו אין משקין שדה גריד. פס' גרודא. פי'
אילן קרח שאין לו לא אמירין ולא עלין. גרדי
בר' גמ' דף אין עושין פסין אלא מאי גורדיתא דקתני
הו אילן. פי' עיקר של קנים שמחבר לקרקע ויש בו
קנים הרבה מדובקין זה בזה כמו אילן. גרדי
בפ' דסוכה בגמ' סוכה ישנה ובהל' דפ' ההכלת
אר' יהודה אומר עשאה מן הקונין ומן הגירדין ומן
הנימין פסולה מן הסיפין כשרה. פי' מן הגירדין ומן
הנימין פסולה. פס' מן הגירדין שמשיירין בסוף
הבגד שחותכין בגד לאחר אריגתו אין רוצין
לציצית עשוי מהן שעוקרין מתוך הבגד במספרים.
קונין צמר שתולין בשעה שמהלכת הבהמה בעבין.
סיסין אילו ציצות של שרי שנשוי לשם בגד. וכן
קיבוריאתא דשמ' רב כהן שלא נבנו לבגד קורא
עליהן שם ומשום מינשה אורג תרגו' ירו' גרדי יחד
הווה תמן. וארכים דגרדאי. בס' גמ' דשאלו כהן גדול
בגדי שרד בגדים שגורדין אותן מבריתן ומשרדין
אותן כלומ' מעט שאין אותו והוא מקמטו במחט.
גרדוק בויק' רב' בר' צו ממלא ולשעה
כשעמד דיגרוש לגרדיון היה בן מה קרחין גרדקלי
בעולה בס' גמ' דף ר' אליעזר האורג. פי' בעל גרדי.
גרדם בס' במה מדליקין בגמ' ג' עבירות
עלה למטה ונפל. והא דומה כמי שעלה לגרדום
לידון. ובפ' ע' דע"ז בגמ' אין בונין עמהן בסילקי
... וגרדום. ובפס' דשמעו אלה עשה לי
המשלי בסולן והלאו בגרדום. פס' גרדון. פי'
מעלות שעושין לדיינין שיושבין עליהן כשדנין
כמו שעשה שלמה מעלות לכסא אשר ישפטו
שם. ובלע' מעלה גרדו. גרדם בפ' ע'
דסוכה בגמ' חביות קש' ... בפרה פר' ...
אובג' גבעולין שיורין שלהם וגרדומין כל שהוא.
ובר' גמ' דף ההכלת מאי שירין ומאי גרדומין לאו
שירין הן דאי מסיק מישהו גרדומין דשיגרד
לא הדא קתני שירי גרדומין כל שהוא ודילמא גרדומין

ושירין דמה לי האיתמר. דבעינן בגרדומין כדי לענבן.
ובס' גמ' דף הקומץ רבה אמ' פס' גרדומי ציציות כשרות אף
פי' כשיכלה הציצית ולא ישתייר ממנו אלא מקצת
ובהא' גורא באותו. גרדים בבר' ר' פר' ... יכר
אהרן אהבה אלכסנדרוס מקרן שולגבי מלכא קינר
לאחורי עלמר חשך כתף מטעם גרדומי דדהב
לחם של זהב בהק שולחן של זהב. גרדון בפ'
אין מעמידין בגמ' לא יתיחד אדם היכן דא מר
אינשי גירדנא דלסטיא. שהוא בגידה משנה.
פס' גירדוא דלא טייען. פי' שאין עמו. ובפ' אנפ
בגמ' ומניקה את בנה דדרכא על דינא דחמרא
הוו ליה בני גרדוני. פס' גוגדני. פי' גרדן אדם שנפרט
שער בשרו ויש מפר' בעל גרב.
גרדידא
בס' בב' פי' זה מלך פלשתים גררה. לגרדין וכן תרג
יתיש ויגר בגרר. מלך פלשתים גררה.
גרה בפ' ג' בזמן ובפ' ג' בשמיד החזה והגרה. פי' ממקום
שחותך הראש עד הצואר נקרא גרה והוא אברי
שמולך אדם אחד. גרוה בפ' דעירובין בגמ'
אלמסתבא וכל דהמלה שיהא אלפי גרדי. ובפ'
כל שעה בגמ' המוכל חמץ גדיון אכלא גריון מ
משלהם. ובהל' ע' דף הגוזל עצים. ובפ' דב"ב פי' ...
בגמ' מתוך שעורי חוב אי הוה ליה זוזי הוה מסלקינא
ליה מכולא ארעא השתא דלית די יהיב לי גריון
דארעא. ובר' גמ' דף המוכר את הספינה. פס' מידה.
גרזם בויק' רב' בר' צו פר' זובח תודה
אר' סימון הדין גרזמיתא באה באחרונה למה
שיש בה מיני הרבה. ובפ' אומר פר' ... בהרר
ג' כפק לטופה בגרזמין דדהב ובלחם דדהב.
ירו' בפ' פסד מברכין בגמ' היו לפשטונים הרבה
גרזומין. אר' ירמיה בשם ר' אחי מברך שברא
הטרמוסא ובלבד קודאו. ויש בה תרמוסין ומינין
הרבה. ובר' מגילה אורכה בלא ועשו אותו בנב
בגרמוזי הנה שהם באה באחרונה.
גרם בר' גמ' דף כל הכלים היכן דינשל חדיד הוא שמקצין
זורקה לבין הגרוסטוני. ובפל' מחכות פס' לא בכלבר
משברין כלים מן הגרוסטוני. ובפ' הזהב בגמ' ...
ההוא הסלע חסרה לא יזרקנה לבין גרוסטאני
ובעי' בפ' ר' ישמעאל בגמ' מכרך הלוקח גרוסטאני
הגויים. ובפ' הקומץ רבה שבעה קני מנורה ...
היכה באה מן העשת ומן הזהב עשאה מן הגרוטאות
פסולה. פי' הגרוטאות שבורות ושברי כלים. ובפס' ...
והקבוע לשון יון הוא ... כל מיני ... השבורים

בין כסף

אף כאן בשכר אותו סלע המשתכר נותן אחר הוספה׳
והא דתנן בשקלים האחין השותפין חייבין בקולבון ופטורין
ממעשר בהמה׳ וכשחייבין במעשר בהמה פטורין מן
הקולבון׳ כיצד כל ישראל חייב כל א׳ מהן חצי סלע של
בקע לגולגלת מה השקל וכשישקלו חייב ליתן קולבון שלא
נתן אלא חצי סלע׳ ובמקום שיש ב׳ אחים אם חלקין
בממון נותן זה שקל שהוא חצי סלע וחצי סלע ונותנין ב׳
קולבונות ואם ממון א׳ הוא נותן סלע א׳ שלם ופטורין
מב׳ קולבונות׳ ת״ו בעלים ולא לכל אדם שוין לגאולה
כשיעור זה׳ אלא שהבעלים מוסיפין חומש ואינה יוצאה
מידו׳ דכת׳ ואם גאל יגאל את הש׳ המ׳ אתו ויסף חמ׳ כס׳ ערך
עליו וקם לו׳ ותנן ולא הבעלים ולא לכל אדם׳ מה בין בעלים
לבין כל אדם׳ אלא שהבעלים נותנין חומש ולכל אדם אין
מקדש חומש׳ המקדיש וגאלה אחר יוצא מידו ביובל׳ גאלה
בנו יוצאה ביובל׳ ואם גאלה אחר אינו מוסיף חומש
ואינה יוצאה ביובל וחוזרת לכהנים של והיה השדה ב״ג
ביובל קדש לה׳ כש׳ החרם לכהן תהיה אחוזתו׳ שלש פי׳ עסוקין בשדה
אחוזה׳ ואפי׳ עושין פירות בשנה ששוין ק׳ סלעים אין עושין
סלע ופונדיון בשנה והיינו דאמרי׳ בגמ׳ אין נשך לענין פירי
דביהא מידי דהוה אשדה דיהיב ד׳ זוזי לשתא דהיינו
סלע דהוה ד׳ זוזי ואעג דקא אכיל פירי טובא׳ וכמו שהן
הוא סלע ופונדיון לשנה בך כשאוכל הכהן ג׳ או ד׳ שנים׳ או
אפי׳ היתה שנה שביעית לענין קדש שגאלה מנכה סלע
ופונדיון לשנה׳ דתנן מגרעין אכלה הקדש כן ופת׳ שנים
הבעלים גורעין הימנו סלע ופונדיון לשנה׳ ומשה הקשה
אלא מעתה השאיל ושביעית אפקעתא דמלכא לא תהוי
לו בגירוע׳ כשהיתה לפני כהן׳ אמאי תנן נותן סלע ופונדיון
לשנה מסורה שגאלה׳ והיינו שנים שהיתה לפני כהן׳ מגרע׳
ותנן בתורת כהנים ונגרע מערכך מלמד שאם היתה
בך כהעי״ב ג׳ שנים מגרעין סלע ופונדיון בשנה׳ השיבו
שם ההם השאיל ודין מי שעשה ביה פרי לבושי ד״ז
ולמוהו׳ לפי הנאם מינה׳ אבל לענין המוכר שדה לחברו
שם הבואות בענין׳ ובגמרין בר גמ׳ הל׳ אין מקדשין רב
ושמואל דאמרי תרוייהו אין מקדישין לגאל בגירוע מחו׳
מב׳ שנים קודם היובל ואם לגאלה אינו נותן לגזבר ב׳
שנים ב׳ סלעים ול׳ פונדיון אלא נותן ג׳ שקל שלם לחומר
שעורים מאי טעמא משום [illegible] עד רשותה שענים
סלע כשנודון כשהקדישה [illegible] אפי׳ ב׳ שנים לפני
יובל [illegible] סלע ופונדיון לשנה לפני ואם פחות
מב׳ שנים הקדישה [illegible] שקל מלו׳ ובפ׳ א׳ דקדושין
תנן וקונה את עצמו בשנים ויובל ובגירוע כסף [illegible]
באריבון כסף [illegible] אמ׳ חזקיה דא״ק קרא והשיב

מרומר שמגרעת כדיוה יוצאה פי׳ שמגרע מדמיו לפי
שנים שעברו ופודה את עצמו׳ בפ׳ כיצד מברכין בגמ׳
חוץ מן היין׳ ובפ׳ מקום שנהגו בגמ׳ כיוצא בו׳ והא תנן בפ׳
ד׳ בשביעית מאימתי אין קוצצין את האילן וכול׳ הגפנים
משיגרעו׳ א״ר אסי הוא בוסר הוא גרוע הוא פול׳ פי׳ הא
דתנן בגפנים משיגרעו בעת שיהיה בוסר ושיעורו כפול
הלבן יש לו גרעינה ולא כל פרי׳ ואסור לקוצצו ולהפסדו
דלאכלה אמר רחמ׳ ולא להפסדה׳ ירו סוף פ׳ האשה רבינא
בר ספא חרובין שלשולת הוא חרוב׳ וגפנים משיגרעו׳ א״ר
הונא משיזחילו מים כמ׳ דתנן כי יגרע נטפי מים
ובס׳ גמרא המוצא יין שיבעי׳ להו גרעינין אם רבו אר
עולא ונגרע מערכך פי׳ גרוע שבפרי׳ פי׳ שהגרעינין
גורעין את האוכל׳ לא גלעינין והמ׳ כגלגל׳ בס׳ גמ׳
רש״י יוחסין ודברים נאמרו בגרע׳ ובשבת פ״ב בכלים
מספר הגרע טמא פי׳ גורע הדר׳ והוא הספר׳ ובמגלה
איסהוד מן תנן וכול׳ עד אמ׳ מר [illegible] מיירי לה רישיה
גרע׳ ובחלק בס׳ עשין סנחריב גרעוה לארמון ושפר
לה׳ איבא לה כורע בדיקנה ולא שבעות חבובמינה
פי׳ גלחה זקנו וחרפהו נשבר לו שלא כעם אתה לה
נורא ולא שבעת חובה מינה שהענשה מסעו כל מיני
לעצה׳ והגלח את שבבו מחלופה הרג וגרעתי ויגלח את
חצי זקנם׳

גרף

בס׳ טרה לא יוק עד שיגרוף
ובפ׳ ר״א אומר תולין מגרפין לפני המפטם׳ ובפ׳ כל מקום
שנהגו גורפין מתחת רגלי הבהמה׳ ובמ׳ המביא כדי
יין אין גורפין התנור וכירים בשבת׳ ובפ׳ כל הכלים
מגריפה לגרוף בה את הגחגרה׳ ובס׳ גמרא כל השעה
אשה לא תלוש במים הגרופין פי׳ משוכין לשעה
מן הנהר כמו נחל קישון גרפם׳ ובס׳ גמ׳ דף׳ ואילו
עוברין בפסח אי דקא גריף בעלה דעתו אגריפה אדם
כלומ׳ שאוכל הכותח בפעהן שאין טובל בו שום אדם
ובס׳ בבא קמא בגמ׳ הצד השונה טותקין ביבותיהן
וגורפין מערותיהן בתלמ׳ ויהי כל הארץ שפה אחת הב לי אבן
והוא נותן את המגריפה׳ ובפ״ח בכלים היתה גורפתן
והכתה הקוץ וכול׳ פי׳ אם היתה מושכבת את האפר מן
התנור או שנכוית נשרפו ידיה וכן טמאות ובכפשה ידה
בפיה ונגעה בדבלה של התחמה כמו מאה דיקה מסואבות
ובפ׳ במרחד וגופלו והעזרות׳ ובס׳ ג׳ פוריחון הן שומעין
קול המגריפה׳ ובפ׳ ה׳ נטלו את המגריפה או קודה העולה
ולמזבח׳ ובהסיף פ׳ י״א בכלים מגריפה שניטלה כפה
טמאה משום שהוא כקורנס׳ וישו הרג המגרופה׳

גרת

בס׳ כל כתבי הקדש באו עוסקין יוצאה
שלקטו גרף של רעי הוא׳ ובס׳ גמרא [illegible] נוטל [illegible] עושין

ענ׳ בוסר וגרוע ופול
ענ׳ כי יגרע נטפי מים
ענ׳ ונגרע מערכך
ענ׳ אשה לא תלוש מים במים הגרופין כמ׳ שאמר בהל׳ חמץ ומצה יש אבי׳ כי המים [illegible] או [illegible] ואולי [illegible] בא שם
ענ׳ נחל קישון גרפם
ענ׳ ויען [illegible] מגרפה

או ... אפוקתא או דוקנא דמידבק בקירא׳
או בקנדרוג או בסנדרוס ואייר׳ ... סבינא ותיירחן
ושחט פסולה׳ פי׳ ... שער׳ ... צמר׳ אסוקהן
צמר׳ קנדרוג דבק׳ סנדרוס עיטרן׳ רוקעתא סמרטוט׳
מצוי לשון חלדה׳ כחולדה בעיקרי בתוס׳ דמיכסיא׳
הגרמה משויר כובע ולמעלה פסול׳ למטה
כשרה׳ עיקור היה שוחט ופירכסה הבהמה או
שהגביה רגלה לארץ ונתעקרו הסימנין פסול׳ גרם
מזבחים ... כל ... הקדשים א״ר ירמיה
באמה גרומה׳ ובבר רב פר׳ יב׳ של הודות השמים
והודש׳ ע׳ יוצא אמה גרומה ממעבי אמן
ובההוא כך את הספינה באלא הסיטון היה שוקל
גרשין בסין אתקילא אחרנין פי׳ תוספת׳ גרמד
בפ׳ איזהו נשך בגמ׳ ביצד מאן דיהיב זוזי לגינאה
וקא אכלו ירקי מן ארעא ואמילא יהיבנא לך גרמידא
גרמידי׳ גרמיד אמה ... גרמידא׳
גרמן בב׳ המקבל את הספינה במק׳ מקום
שנהגו למוד א״ר ... פי׳ ... שישולם ...
הבזול ... שחוקק׳ גרמן בפר׳ ב
בפרה בהרת ... כגרמני ... והפחה ...
עג׳ ובפר׳ רב׳ פר׳ ... בכל מקום גרמני מוכר
משי ... ביוהר׳ גרמם ... תשא׳
ובפסו׳ דבי ... שעה׳ ...
מחנית ... גרמני׳ גרן כמ׳
... יוסף ... ובמן עד גרן האטד׳ וכי גורן
האטד ... פי׳ האטד קוצין הן ... שיבשן
גורן ... כגרן זה ... אטד׳ פי׳ הגרן
שיבשן סביבין קוצים כדי שישמרו׳ גרס
בר ... סממנין מעברין
את הכתוב ... ובכל ... בענ׳
... גרס ... הקילוי פי׳
אם ... [illegible]
... למורך אזכל
המורי׳ ... של גרוסות׳
סל׳ ... ובג׳ ... יומר ...
חוות ... לרחן
רבנן ... גרסי ... [illegible]
... גרסן בפ׳ האשה שהלכה
היא ... לגרסנא דבי נשי
פי׳ ... בית אבי׳ גרע
בר׳ ... וה׳ סבר גורעין ומוסיפין ודורשין׳
פי׳ גורע ... והלכך ... אותיות׳

ע״ל חלדה מה לשון הוא

ע״ל ... תורה ... השקל

ע״ל גורן האטד ... אסד

ע״ל ... איסורי ביאה

ע״ל שני עור ... של הורה

ע״ל ... שארו עד לו

ונעשו מרה אחת ונהיה לו׳ ודרש הכי ועשהם אותו אחלתן
שארו לו זה שאמ׳ חכמ׳ גורעין ומוסיפין ודורשין׳ לשון
גריעה ממש הוא׳ ומה רבא דאמר ... דאבוי׳ ואמ׳
ספינא חריפא מעסקא קרא׳ ומילתא דדאמר בה הדר
הוא ונפיק קרא לא הכי פירושיה קא סבר כל קרא דכת׳
בג׳ הקו׳ ומפרשין לה בל׳ ... או ... עקה
כמות שהוא לא נראה במועט וגורע ודורש וכן פתרון
ונתמעטה נחלתן של מורישה לשארו כלומר הנחלה
שהוריש אביה לבתו שהיא שאר בעלה כדכת׳ ודבק בא
והיו לבשר אחד׳ ומי שהוא שארו קרוב לה אין ...
הנחלה זה פי׳ רחז״ל׳ ובר׳ ... המקבל א״ר יוחנן
משכנו ומה׳ ... לארבעין
פי׳ ... בין ... הבן ומשכנו המשכן בארבעין
הוא׳ מי המוציא לו הס׳ ומשכן כנגד חובו ...
ועכשו ... גורע ... וזהו ...
כתבו לארבעין ... ומשכנו ...
פירעון הוא שאמר ... עד ... ברשות
לה גרע׳ ובג׳ השדה ...
לא העולה ... פי׳ שדה אחוזה ... מקדיש
בר ישראל שדה אחוזה בשעה שהיובל נוהג מקדישה
משנת היובל ... אחר׳
נותן זרע כחומר שעורים ... שקל ...
מזרע חומר שעורים ... נותן לפי חשבון זה שכן
כל ... וזה ... שנים
שהיא יובל ... הקדישה
אחר שנה ... שנה
היובל ... היובל
יקדיש שדהו ... וכמה
... לכל שנה ... ונגדיין ...
לשנה ... שנה
... בכורות ... ופי׳
... שוה ... פלח
סונדיון ... קולבון ... [illegible]
מטבע ... [illegible]
שאם ... [illegible]
חומר שעורים ... [illegible]
שנים ... [illegible]
מציע ... בכל מקום ... [illegible]
גדולים ... [illegible]
... [illegible]
מטבע ... [illegible]
... קולבון

ע״ל קולבון

אופנין

נשם כבלי רב פלילה ותשובה שליו הזנה שור
לו. מאחר המי שחה הכשרתן. דלת טוטפות רעץ דישר
אמבטנא. והוא שהקבה שומר לחזקל אמור לה שה ארץ
מטוהרה היא ולא גושמה קוים זשם.

נשת בס גמרא דף תבלת ושאני. משתמול שגשפנא לה. סגי
הכי שינשפנא לה. פיר שֶׁעָשָׂה עוררה ולא הויא נאה.

גשפנק כלבמה ששה בגמ הבנים. ולוחתמא
בשיתין גושפנקי. ובהגדה דהיזקין בהגטין שדניין
שיאוג עד דמיותחזי ביה. לועז דגלשפנקא וכולן ובל
גמא תמי שאחזן כרה בירה ומלא ומכסיא שטיחא
וחתמם בגושפנקיה. פיר חותם גשפיק. כמי שאחזן
בגמ נשתתק משה שיטמא לגשפנקי וכדומ. פיר
גושפנקי הן גלופקין העשוין בימות הגשמים. ומדיקן
בימות החמה.

גשקר בר גמ דכמה מדליקין
יצחק בר זעירא שומ גושקרא פיר הכיבוי ולא מיי
המובחר. וכס הניזקין בגמ שם היה סיקרקון חוריתא
ליכא גושקרא איכא פיר הכיבוי שמועשין מן הקמח
בלוש ושמעבל גשקר.

גשר בר גמ דף מי שאחזן
ר ששת חזק מותעסק בגשורי. שמ גדולה החמה
שה בעניה. פיר גשורה וכשורה אחד הן והן קורה.

גשר בס כיצד מעברין גשרים תפשות שיש בהן
בית תדירה. ובפ הרואה מיקס בגמ ועל הרוחות הרואה
פירה שגשרא דשכיסתגא. ובר גמדף המוכר את
הספינה וקימא אתרי גשרי דרדיגא

גשתא בר גמ דף השרצים. ובפ העור והרוטב בגמ ר יהודה אומ
חלשאין פחלודה. שלי אושי תנן דידן סבר לה כר יהודה
דאזלבתר גישתא פיר גישתא ההוא העור משמש
בידי שם הוא דך או אשון. ואמ גשהא דתנשמרת
אשון בגש תא דחולה. **גשהא** בעז בפ השוכר
בגמ נטלאה המשפך. שאני התם דלונית חמרא
ואת גשהא שיך. פיר עושין כמין קנה של זכוכית והיא
אורפה בקצה ומכניסה בפוטח כשאר ואחר
לקנקן פיק ושואבה עד שמוציא מן היין לתוך
כלי. ה"ג שלופת מאולה מל הקנקן כולה.

סלוק פיח **אחלפוס** גר פיר
כל השם אבל פוחשיך חוא כן הגית וכ שכ. פיר
בימי חבציר שמתחין והבדיל ומלקט שמעתין
לעשות מלוסה עד שיבדיל ואפי שמאלא בין קודש
לחול דין דכן אלי אושי למעט שנין צריך לומ בלה הבדלות
אבלצריך להזכיר ברכה ושם ומלכות דלא גרע מברכת
המזון וברכת הארות וכן הלסה. בפ הניח בעוה כרם
רבעי פיח הלבשומ שולט לומ. שמס חגיגה יעותה לגמ

הנשה. פיר מניחה עם הארץ שאלן לשנה הבאה
הגתות שנאמרן עם הארץ עב התרומה. ובפ אחרון
דזבחים פרת חטאת שנשרפה חוץ מגדה או בשש
גיתות. או ששרף ב כבת אחת כסולה. פיר גומא חיא
כקרקע צורת גג מתוקן לשריפת הפרה.

גת בגמ ג מלבים בחלק לכך תחתן שלוחים של מורשה גת
אלי חינשבר פפא אכל הקלפה לכן תחתן שלוחים כנומ
שתהגרשן מלבות לבב דוד שהרג גליה ולקח השיר
שלן ששמה גת והורישה לשפיבה אכזוב שתהב לביתו
שלדוד למלכי ישרל. כלומ שבונן יכן להבני גת.
בס הגוזל זוטא בגמ נטלן מפסים גוים דדויב
בגיתי פיר בכח וכגמה בלא טעבה.

תפארת

נזר אעטר ליאיו חומל
חילץ וזירן קיבול ישקן ואמר
בספר הערוך בערך גימל
ובקשתי לאדון פותח דלת
להנחיצי למדר מספר הערוך ערך ד לת

דב

בס כיצד צולין בגמ ג ותקשת כרעיה שפדיה בשיפודין
מירב דבוב וכס גמ דס הגמדיר בבתובות דייב עבירי
ושתי ליה לירא מפהמץ. תגא כי יזוב. יחדי ידוב.

דובי דבב בכסו ויהי כוסי בלוה משה. ויהי
בדד
ושש מתלקחה למלך שהיה לו ב לוגיות קשין
הבוטן
זה לזה. תגא שיבה עשיה. ודבובי עשוי.

דבב

בס גמ דף השה שהלך בעלה. ובר גמ דחלק. ובבבורות
אגורה
בר גמ דס כל כסוי. ובשקלים. ירן כס גמ דס מהרסין
בס עולמיס וכול עד דובב שפרי ושעס. ככומץ של
עצבים. מה כומר של עצבים זה כיון שמעה אחת
עון מיד דובב. אף שפהותיהן של מדיקים כיון שאומרין
הלכה משיב מדרשות שמהן בקבר. סס דובבות מס
הנשה יש לן בר נזירא אמ כהדין דשרי דחמרי שתיק ואמ
לי יצחק אמ כהדין דשרי דחמרי שתיק ואמ. דשרי
ליה טעמיה בפשוטה אדול האומ דבר בשום שמקן.
ירשן כתוב שמל השמועה עומד כגרגן. אך בעלם
והתלמידים. חזינה לשפוותיה דקיק דמכין

רבב

ישחק לי לזבוב. יכלי לי שעם קיטרי מסריתי בדרישי.
כסגיאן כדבי. **רב** בגמ דף לשער האורג
הנן בני לדבוי והני לא באשן לחבוי. ואפילו חום
דביולה
בגמ דמכאן צדין. היבי דאמרי מקשר צידה לשמשק.
בשלמא נשן שמוציא לשמוי ומיר דבוי שאורב שלן
כדרך שהציידי אורב לצידו. כגי שאומ הורב בגמם פרק
כס כלי.

עין דובב שפוי
ישנים

גדף של דעי לבתחילה׳

גלפות בפ׳ המוכר את הספינה זיתים לקוץ מנו שהו גרופות פי׳ הבטינה שהיא קטנה נקראת גלפות ותנן נמי בפ׳ טבעת פר״ב בכלנד גרופות של זית טהורה עד שתשלק׳ ופירשו קישורי זיתים׳ והן כעין אמירין בעיקרין ונופל השאר פי׳ גרופיה מיוחד הי׳ כגון פקק הגפנים והקנים ובסג״מ דפ׳ מרובה׳ וקוטמי׳ נטיעה בכל מקום חוץ מן מגרופות של זיתים פי׳ ענף של זיתים׳ פי׳ ר׳ חננאל בכוית כביצה מוחד׳ ובבר רב פר כה של שהיה שאול גרופות של שקמה גלגלו הקב״ה והביאו בימי דוד׳ ובפר׳ לב ואתה קח לך מכל מט׳ זמורות נטיעות ייחורים לתאנים גרופות לזיתים׳

גרין בפ״ב בביצה יום טוב׳ ובכל המיטמאין פר׳ ג׳ בעדיות אמר רשב״ג מוסרן של בית אבא לא היו אומרים פותן גרופות אלא רקיזין פי׳ תרג׳ חלות גריצין׳ והוא לחם עבה׳ ובכל שעה בגמ׳ ואילו דברים שאינו קרוי לה פת עבה׳ דנפיש בגריצא׳ — עי׳ חלות

גרם בר גמ׳ דפ׳ כל שעה מר בר רב אשי אשכחיה לר׳ לבינא דקא שייף ליה לברתיה גורקי דערלה׳ ובר גמ׳ דפ׳ ג׳ מינין אסורין בנזיר אמר [illegible] טר׳ מהו גורקי טר׳ פרי שלא בישל כל צרכו [illegible] גרגרים של ערלה׳

גרדקון [illegible] דפ׳ במה׳ אומרין בכל חוץ את הכלים חוץ מכלי כסף בגרדקון פי׳ כשמוצאה הצורף את הכסף מן העפר [illegible] ומביאו קונא ושורה אותה בנחת ונחפרין את הכסף והוא מהלבן׳ לפי שנן חכמי׳ אותו [illegible] מכלי כסף בגרדקון שהוא מעשה אומן׳ [illegible] גרדקון דקי׳ בלעז׳ ובשחורף בן מהלבן הרבה׳ והוא מתקן כלי מסב שיש מהכן ואסור [illegible] בשבת׳ — עי׳ הס הל׳ שבת — מכבר — בב אילן

[illegible] בגמ׳ [illegible] ובנדה בפ׳ בא סימן דרש מרי מר׳ תרגומא דאגרגא אסירא חזי זה דדרסה ושכלה והיינו גירותא׳ ובפ׳ כל הבשר בגמ׳ הבחל אסר לן [illegible] לישנא דבוורא׳

סליק פ׳ [illegible] אחל פ׳ [illegible]

גש בפ״ב בטהרות השרץ ומ״ל עד גוש מארץ טהורה וגוש שארץ העמים ומ״ל עד ר׳ עקיבא מטמאין וחכמ׳ מטהרין פי׳ חתיכה של עפר עשרה כמוס [illegible] בגמ׳ דפ׳ ד׳ דשבת על גושה לשרוף פי׳ עפר׳ כדכת׳ וגוש עפר׳ ובפ׳ השואל בגמ׳ [illegible] אמ׳ שלא אמרים לקיים לא [illegible] שמבקרן בגושיהן עפר שהפרקה [illegible] ומשקען בתוכו כמו קוטי׳ [illegible] וגוש של זיתים [illegible] — עי׳ בלשון אשה הכ׳ נגוש אודנא

לתנור׳ פי׳ חתיכה של זיתים כחושה אבל לא הוציא שמנה׳ ובמשקין פר׳ ב׳ בטבול יום אימתי בזמן שהן גוש בקערה טהור׳ פי׳ מקובצין חתיכה אחת ובמגי׳ איכה רבתי [illegible] ר׳ לוי ר׳ שמעון בר שמואל אמר כמין גושין

גש בפ׳ האשה שהלכה בגמ׳ הכל נאמנין דילמ׳ שאני התם דגושא צערה׳ פי׳ שכבר גש והניח צערה׳ וכי יגח שור׳ תרגום ושרוס יגשר׳

גש בפ׳ גמ׳ דערכין׳ ובהן כהשר פר׳ וכי ימכור בית מושב כגון קצרה הישנה של ציפורי וחקרה של גשיש חלב׳

גשש בפ׳ גמ׳ דפ׳ כל הכלים א״ר יוחנן גשיש של ספינה היה פי׳ עץ ארוך שבו מגשש לפני הספינה׳ ובפ׳ הזורק בגמ׳ הזורק מן הספינה א״ר שישא גששי אולי [illegible] טר׳ מרגלים שגוששין את המקום ברגל או בעץ׳ כמו שאומרים לראות את עומקו לילך שם הספינה שלא תכשל׳ ובפ׳ המפקיד בגמ׳ מעות והשי דנא דשכיחי גששאי לבן שמורה אבן [illegible] מיה פי׳ אדם שממששין בקרקע ומגלין הטמונות׳ ובפ״ק דגטין א״ר ירמיה לא קשיא הא דרבנן דתנן בפ׳ ב׳ בחלה עפר חוצה לארץ שבא בספינה לארץ חייב במעשר׳ ובשביעית א״ר יהודה בזמן שהספינה גוששת פי׳ קרקעיתה נוגעת בקרקע הים׳ ובפ׳ ג׳ במקוות ועל הגשיש של מיטה יתיר דאמרי נקשיש וטועי בכך כל מיטה שאין טורסין יש לה גשיש ומהו גשיש כל מיטה שהיא של פרקים ומהדקין [illegible] זו [illegible] יש לה כמין עצים ארוכים שהם מדבקים אותה ונגשות זו עם זו ושם אותם עצים המדובקין ומגשין אותה נקראין גששין׳ ומעין שהוא כך דאמרי מר שעשבה זרועו או שוקו באין החכמין ומביאין כמין דפין ולוחות׳ ומעותין על השבר ושמן גששין כ׳ דאמרי׳ בתוספת במקוות והאגד של גבי השבר והשירים והנזמים והטבעות והקטלאות חוצצין דמ׳ אין חוצצין׳ ויש אומ׳ שהוא מיטה של בקיס למיטה ויש לה רגלים כדדתנא׳ ויש של גשיש של מיטה ד׳ טבלות של תחת רגלי גשיש טמאות׳ ארבעתן ויש אומ׳ גשיש הן ארוכות של מיטה כמון דפלי חות לעבר [illegible] גושש [illegible] של [illegible] מתעסק [illegible]

גשם ונהמה באחריתך הרג׳ [illegible] בשרך [illegible] ועם [illegible] הרג׳ [illegible] גשמיה [illegible] בבר רבי [illegible] לב תרג׳ [illegible] דססלי׳

גשר בפ׳ [illegible] בגמ׳ הדלת אי בא דאמרה [illegible] בגמ׳ דלת׳

גשם

לכל הדברים ואסורה לבעלה כמו כיבמה ליבם,
ויבמה לבעלה אחת ביאה בשה. ששה לבעלה שתהא
קיימה. דבר שלעולם בבל. תרשותקין לי
ה בנדרים הויא עלך חדש, והרי שתהן עלי אסורין,
ושתים מותרין בדבר שלעולם בבל. בגון חד הביה
והעזרות והבור שבאמצע הדרך ואסורין בדבר שרי
שהה העיר כגון הרחבה והמרחץ ובית הכנסת
והספרים.
גלולים גדרים נחלקין בית שמאי
הע נדה, וחלה, ומקוה, וד שחזרן בית הלל להורות
כבית שמאי. מתני האשה שבאה ממדינת הים,
ובכתובות מי שחציו עבד וחציו בן חורין. כל חרס
מעיל על הכל בבא דעידות מעוש אלמלי דבר אחד
פסול לעדות. בגמ דיש ממונות בג זה בורר שלי יהודה
שומעי פיל אובלין עדיקה מן הגויס. אינגע בדבר אחד
קשה לדשני אחרי. בס גמ דף מפטין אינגע לחורין לשה
לצרעת. ובס כאד עולין בס גמ נגע בחרסו מדבר רב
אמ בועהא דשואי בהדי בישהא אט למי כלים
במילתא נמי. לא קשיא לריחא בדבר אחר. פיל קשה
ליח הפה ולצרעת. דבר שאין מתכוין
סבר לה כר יהודה. מלאכה שאי עריכה לגופה סבר לה
כר יהודה. בזבח בס גמ דף כל הממיד. ובס כיצד
בגמ מיחד שפיגהן. ובס גמ דף כיצד. הא שמעת לה
לר שמעון דאמ שאין דבר ובלעד חרן. ובס המצניע
הנן המת במיטה חייב. וכן בכזית וכולן לר שמעון אף
פטור. דאמ איש לקיש פוטר היה לשמעון אף
במוצאה המת וכולן עד כשיבין דהא נמי מלאכה
שאינה לצורך גמ וכולן מיחא שמעי עיקר פלוגתא
דר יהודה ור שמעון ממלאכה שאינה צריכה לגופה
דתנא קמא דמחייב היינו ר יהודה ורחולפיל פלוגתי
דר שמעון ור יהודה בהדיא גא אשכחן היכא פלוגי
אלא מדוקיהן. בס ר אלעזר האורג חמתהו אחמתין
הזן לרבוס. כגון גחלת של מתכת. ועקרב שלא תשך
דשמואל כר יהודה סבירא לה. מהן איכא דאית ביה
דתנא קמא דמחייב היינו ר יהודה ורחולפיל פלוגתי
דר שמעון ור יהודה בהדיא גא אשכחן היכא פלוגי
אלא מדוקיהן. בס ר אלעזר האורג חמתהו אחמתין
לא קשיא הא דר יהודה דאמ מלאכה שאין צריך לגופה
חייב. הא ר שמעון דאמ פטור עליה. והא הא דתנן
ועל עקרב שלא תשך ובולעד וכי אמ שמואל כל
דמעורי שבה כטורי. אבל אסור. בר מהני תלת דפטור
ומותר. דתנן ועל עקרב שלא תשך. שמעי מינה
כי פליגי במתעי במלאכה שאינה צריכה לגופה פליגי.
וקשיא לן הכי קשיא דשמואל כר יהודה סבירא ליה.
דתנן המלחס שפיגהן ובלעד. ושמואל הוסיף בס כיצה
דשמואל ור שמעון ור יהודה בהדיא גא אשכחן היכא פלוגי
אלא מדוקיהן. בס ר אלעזר האורג חמתהו אחמתין
לא קשיא הא דר יהודה דאמ מלאכה שאין צריך לגופה
חייב. הא ר שמעון דאמ פטור עליה. והא הא דתנן
ועל עקרב שלא תשך ובולעד וכי אמ שמואל כל
דמעורי שבה כטורי. אבל אסור. בר מהני תלת דפטור
ומותר. דתנן ועל עקרב שלא תשך. שמעי מינה
כי פליגי במתעי במלאכה שאינה צריכה לגופה פליגי.
וקשיא לן הכי קשיא דשמואל כר יהודה סבירא ליה.
דתנן המלחס שפיגהן ובלעד. ושמואל הוסיף בס כיצה
דשמואל ור שמעון ור יהודה בהדיא גא אשכחן היכא פלוגי
אלא מדוקיהן. בס ר אלעזר האורג חמתהו אחמתין
הנ בלחוך פליגי ר שמעאל ערל יהודה אומ לעולם

משכה שאינה צריכה לגופה כר יהודה סבירא לה.
דבר שנבלתן מטמאין במגע ובמשא
כס שור שנגח את הפרה בגמ לתוך שור. פיל בהמה
וחיה כדסי בהו בהדיא דמטמאו במגע ובמשא.
אבל העופות דאינן מטמאין במגע ובמשא גא
כגידים שביה הבליעה. דבר שמוסר
נפשו עלין. בס השוכר את הפועלין בגמ שכיל פועל
לישנה. פיל בדבר שמוסר נפשו והוא כדי שכרו.
בדבר שאין רוצה. בס כל שעה בגמ השוכר
תרומה ומעשר ובמעשרות בכלי. ישמעאל בגמ העומר
היה מתיר. משי שש היה אוכל מכל חיטי ושערי ב
שמליה דבר שאינו רוצה כגון שאינו נוקאמיבעיא
כי קא מיבעיא לי דבר שאין רוצה. מאי תיפשוט
ביה. דאלר יצחק יהודה בן לוי אמ יוחנן לי לוי בעל וכולי שמע מינה
חטים ושעורים וכיוצא בהן. דבר שרוצה בעל
וכדומה לו. ובס הנודר מן תירוש בגמ קונם פירות
אילן ודילמ בדבר שרוצה בלא תיאר לאילן חסילה
כעף הלוף והשום והבצלים. דבר שיש בו דעת בישול
כי היכי דמפיקן טמאי. בי הל מפיקן טהור. בי
גמ דף כשם שהמים מוקין אותה. ומפרש שם מה
שונה רשות היחיד. אף שרץ רשות היחיד. מה שונה
דבר שיש בו דעת לישרל. אף שרץ דבר שיש בו דעת
לישרל. ובגמ דעתה. ובס גמ דף מא דפסחים.
דבר אל בגמ דיממות מהל הצד השוח בהן
שכן ישנן לפני הדיבר. פיל שלשתן קודם מתן תורה
היתה. מילה בימי אברהם. פסח במצרים. עולת התמיד
שהקריבו במדבר. הן אמה ובנותיה אמה ומדבר.
מחצי הין. בס מי דהטובילו קמיה מיל נרשה כמן שמדבר.
עד הגמ. בילמ בס שלח לך והשו כל העדה כיוש דברים
הרבה מקבים הכל פיל שחוטו מגדל אוזים. ומרגלים
וטווסים. שעפ שהן מצויים. לשפוך. יש בהן מאכל.
אבל מי שגדלן לנוף או לכבד אותן מאכל נעוד
הן מבקשין לשוטל הני הן עליהן נאמ יש דברים
מרבים הבל. אל יוחנן אמ בני שמרבה דברים
הפת מדבר. דברי נרגן כמתלמ
אל אעזר בנושלם ר יוסי הגלילי אומ כמתלמדים
כאדם ששכן מתו והוא עשוה בכוכה בין עשן
דברי ולפני הדיבר כפל כיל בעלין.
ארמון אמ רבא כמאן דאמ מאירסתי לפסחא

ודבה ישוח ומנפה להן מיכאן ומיכאן ושמא דבורי
בריש ה"ו ספל ישרל מודי דכבי סא רבב בריש והוא
השיאך נהוו סר בע ריש· דבא בויקל רב אמ
בחלק ופ מיך דבאיך שהין כל ישר דובאות כסף
ומביאות לארץ ישר· דבדבן כגון כמא [illegible]
הדבש והדבדבניות אעפ מתכלפות וכול ס"ר [illegible]
ויאמו מין ענבים אעפ שמנסטות ביד הגוים
הואיל ומנסטות מעצמן מותרין ואין בין הכשר משקה
ואין משקה היוצא מן הענבים מכשיל אלא דבר·
דביון במגדל הקן את הה עומד· רוחב [illegible] הריסה
חוריונים הדביונים· טל כל המקראות הכא לגנאי
כגון ישגלנה· ישכבנה· בעפולים קורין בטחורים·
חורייונים קורין הדביונים· חוקיהן קורין צואתם·
למחראות קורין למוצאות· אלו הן גנאי גלוי בלשון הזה
לפי שמשמעו אותן שלא להוציא אדם דבר מגונה מפיו·
פי ישגלנה משמע ישכבנה· משמע דרך אישות
בקידושין ובחופה· עפלים· משמע נקבים· חורי
יונים· משמע צואת יונים· הדביונים משמע מן
שביונים· מחראות צואה· כדכת לענין עם וישימוה
למחראות· דבל בכד הריני מן הגרוגרת
ומן הדבלה· ובגמ דשבועות בגמ שלא אוכל ואכיל
ובוס הכן בגמ אסור באכילה אבל דבלה קציעות
פי' כשהענבים לחים כותשין אותן במכתשת
ועושין אותן [illegible] ועושין מהן כעיגולים ועוד
[illegible] גרוגרות והאומר לה התאנה החלקה [illegible]
[illegible] להן תאנה [illegible] חולי [illegible] שפירה
[illegible] תרג כנסו חמרא ודבלתאו דלבב
בם [illegible] סוכה המדובללת סר בגמ רב אמ
מדובללת מדולדלת [illegible] יש בה מעט סיכוך ועפב
אם צלתה מרובה כשירה· וחדא קתני· וסמוך אמי
מדובללת והיינו [illegible] וקנה יורד· דבק
ג' דברים [illegible] כבר [illegible] בדק בר' [illegible] והוצאן
לן [illegible] דמנבד
[illegible]
[illegible]
[illegible] דבק כדי [illegible] בר
[illegible] ביין בגמ נטלה מן הגג [illegible]
[illegible] ור' אסי [illegible] טל כלנו [illegible]
בדין [illegible] ונותנין [illegible] ומשימין אותן במקום
[illegible] מאכל [illegible] מאכל [illegible]
[illegible] אחד [illegible]
[illegible] כל נתפסין מורח באן

עד דברים הבאים מחמת הסעודה ושלא מחמת הסעודה כמו שי' בהלכותיו ובדק כתב סעודה שלו

[illegible]

עד [illegible] כתב וקורי

עד ובעפולים

עד וישימוה למחראות [illegible]

עד [illegible] שבת

[illegible]

ונשען עלין ואומן כחבטר ומותר ואם נתפשפג כנפין
אינן במה יפרח ולא להישען ונחבטו בקרקע ואסור·
וזהו בחדא גמא שאמרי בתרי גפי אסור· דבר
כמ כיצד מברכין בגמ היו לפנין מיני הרבה· אמר רב פפא
הלכ' דברי הכל דברים הבאים מחמת הסעודה בתוך הסעודה
אין טעונין ברכה לא לפניהן ולא לאחריהן שלא מחמת
הסעודה בתוך הסעודה טעונין ברכה לפניהן ולא
לאחריהן· פי' כל דבר הבא בתוך הסעודה לאוכלבהן
פת· כגון מיני תבשיל וכיוצא בהן דעבדי למילפת
בהן· אין טעונין ברכה לא לפניה ולא לאחריה· והיינו
וכיוצא בהן ואע"ג דאמרי בבלאי טפשאי דאכלי
נהמא בנהמא אם נהמא ממש הוא דבריך כל פת
פוטרת את הפת ואם אינה פת הרי היא תבשיל
ופת לדברי הכל פוטרת את התבשיל הבא מחמת
הסעודה בתוך סעודה אבל דברים הבאים בתוך
הסעודה שלא מחמת הסעודה כגון מיני משקה
חביצא ברובשא ופאלודג וכיוצא בהן· שאינן
למזיקה ולא ללפות טעונין לפניה ולא לאחריה
פי' פאלודג לשון ישמעאל הוא והוא מאכל שעושין
מן ביצים ושקדים ודבש דברים
הבאים שלא מחמת הסעודה לאחר הסעודה כגון
אבטיחים וענבים ורמונים וכיוצא בהן שאינן
באין ללפות בהן שכבר סילק הפת מלפניו ועדיין
לא רחצו ידיהן· הרי אלו טעונין בין לפניהן בין
לאחריהן· שכיון שלא באו ללפות בהן את הפת אין
ברכת המזון פוטרתן מלברך אחריהן הולכך צריכה
ברכה לפניה ולאחריה זה פי' דברי ר' פפא שפסק
הל' דבר הגורם לממון כממון דאמי בפר'
מרובה באמגנב וטבח בוס הכלן סבר לה כר' שמעון
דאמ דבר הגורם לממון כממון ודמי דתנן בזה
הפרק ר' שמעון אומ קדשים שחייב באחריותן חייב
אלמא דבר הגורם לממון כממון דמי· דברים
האמורים בפרשה· [illegible] ויבמה
יבם בשוטה דאמ רב קנה [illegible] בממון
בגמ אחד המערה [illegible] הגומר [illegible] לכן
קנה [illegible] דברים האמורים בפרשה [illegible]
[illegible] ר' יוחנן אמ
קנה לכל הדברים [illegible] בביאה
[illegible] המהר
[illegible] עלה [illegible] אבל אם בן עלה
[illegible] שקנה לכל הדברים
[illegible] ר' יוחנן אמ בהערות בשר אשה קנה

ליכל

מלאכה הוא ומה ניין שמעשר שכרן של צדיקים קרוי
מלאכה.

שנאמר וכשובך וגו' ושלמו בלה מקודי ויבואו את המשכן
זשה לא יגרע מעצדים עיניו תזעלך אברהם הולד את יצחק
דומה לן שלא הולדות יצחק וגו' יעקב הולד את יוסף ראובן
ושמעון לא את את יוסף וכהאן כי לקנס הוא לן. זיין
איקונין שלו הוי לא יגרע מעצדים עיניו. דף לג
סם"ג שאלן. ובפ' בא שעה בגמ' ושיל דברים. האי
אודגן. והאי לא אודגן. פול כשנעשה כרי אז הוא דגן
ונתחייב בתרומה ובמעשר ראשון קרינן ליה כדגן מן
הגורן ראשית דגנך. בשיבלים לא אודגן. עלין לא
נתחייב בתרומה. וכי דקאמר יבש בגמ' דף כיצד
מעברין. ובפ' השופר את המועדין. את הטבל מתחייב
במעשר. עד שיראה פני הבית מכורש קהם. כי
קאמר ליטאי בזיתים וענבים. אבל הטבל
גרן בהדיא כתיב כיה. פשיטי קאמר ליטאי
מתחייב עד שיראה פני הבית מעשר
עני. אבל תרומה ומעשר
שני ומעשר
ראשון
גמו
חייב בגורן. וכפ' גמרא השולח
מן סבר דגנך. ולא דגן גוי. ומר סבר
דיגונך. ולא דיגון גוי. פול משום דאמר דגיך
ולא דגן גוי. סבר כיון שלקח פירות שנגמרו מ
מלאכתן מן דגן גוי קיימן ופטור. ומאי דאמר דיגונך
סבר. מה שאתה מדגן התוא מתרח כגון מי רוח +
דישראל הואגמר מלאכה לגמרי. ולא מירוח גוי.
ועוד חייב ליעשר פירות הלקוחין מן הגוי קודם
שמיריחן. משום דאין קונין לגוי מארץ ישראל להפקיע
מיד מהעשר. דף לג בגמ' דפ' בגזיר
הקאמר דיגונך. טריגון"ך. פטרגון"ך. טטגון"ך.
תלי בית עגול דגון טריגון פטרגון שיש מטמא
ובל גמ' דפ' פשוט. שרפן טיגון קורן ליה דגיה.
בלגמ' דפ' המוכר את הספינה. דגית חינובצית. וכבר פי'
בטל ביציה. ובפ' גומא. תרג וכדגונין על גבי מים.
ואמריכן בפירות דוגה. תרג ובנתבון כדגונית ציידין.

פרק שבעה אחין

כפ"א דבבא מציעא בגמ' זה ישבע. ופ' אחרון דבב
בתרא בגמ' מי שמתחין שטר חובו. אמרבא אל נתחל
במקויים כופי עמו לא מליגי דיחלוץ. וכי פליגי
בשאינו מקויים לפרע מודה בשטר שהתבו לה פרע לא פרע. ומר
סבר לפרע מודה בשטר שהתבו צריך לקיימו. ומר
סבר אפי' לפרע לא. ובשפ"ג פרק מודה בשטר
מעמיד. וארוקין בן מלוח ולוה יחלוק. ושאינו מקויים חס
ושלום. דאין קונין בגוי מארץ ישראל להפקיע
מיד מהעשר. דף לג בגמ' דפ' בגזיר
הקאמר דיגונך. טריגון"ך. פטרגון"ך. טטגון"ך.
תלי בית עגול דגון טריגון פטרגון שיש מטמא
ובל גמ' דפ' פשוט. שרפן טיגון קורן ליה דגיה.
בלגמ' דפ' המוכר את הספינה. דגית חינובצית. וכבר פי'
בטל ביציה. ובפ' גומא. תרג וכדגונין על גבי מים.
ואמריכן בפירות דוגה. תרג ובנתבון כדגונית ציידין.

פרק שבעה אחין

כפ"א דבבא מציעא בגמ' זה ישבע. ופ' אחרון דבב
בתרא בגמ' מי שמתחין שטר חובו. אמרבא אל נתחל
במקויים כופי עמו לא מליגי דיחלוץ. וכי פליגי
בשאינו מקויים לפרע מודה בשטר שהתבו צריך לקיימו. ומר
סבר לפרע מודה בשטר שהתבו צריך לקיימו. ומר
סבר אפי' לפרע לא. ובשפ"ג פרק מודה בשטר
מעמיד. וארוקין בן מלוח ולוה יחלוק. ושאינו מקויים חס
ושלום. דאין קונין בגוי מארץ ישראל להפקיע
מיד מהעשר. דף לג בגמ' דפ' בגזיר

מודה בשטר שהתבו צריך לקיימו והיל כל. רשב"ג
סבר אעפ שאין יכולה מלוה לקיימו יחלוקן דמלוה
דמאחר שמודה המלוה בשטר שהתבו. מחר שתודה
שמא כי זה השטר כתבתיו אני ומקדש הוא. ובגמ' זה נמי
שכופך איש ודעבזה השטר מעולם. אין צריך לקיימו.
ובפ' בכתובות בגמ' דאמר הונא אמר רב מודה בשטר
שהתבו צריך לקיימו. ובפ' המוכר פי בגמ' ניר
והכא במודה בשטר שהתבו צריך לקיימו קא
ובפ' אי זהו נשך בגמ' מלוה ישראל מעותיו. דאר' יוסי
מודה בשטר שהתבו אין צריך לקיימו. וגובה מנכסים
משועבדים פי' לוה שמודה בשטר שהתבו
אין המלוה צריך לקיימו אעפ שטוען הלוה איני
וגלה המלוה שפי ממשעבדי דהא מודה בשטר
מעלמא הוא ובדין נכתב. וכן שטוענ
פרעתיך שוין פוסל השטר. ונמצא כטוענ
סוענה אחרת. ועלן להביא ראייה הוא פרעתני.
בזמן ששלח צבור אומ מודים בלשם אומ מודים
אנחנו לך. ויש לו לשלם בשוטה כי
אילו סמכינן בגמ' בקבת סנעם עד שיהו מודים
לך. פי' למשה רשם הישמה בן מ' יעקב משמע
דקאי מודן ציבור עלי שלח צבור דקאי עלי אמלך
בספ"ק דברכות. יש הכל שוחקין עם שלח
ציבור במודים ונוחשין ואומרין וישם עלינם
הרבה. לכאן שאינו מודה בעבודה בפ' הניזוק
השוחט. לסמן פי' כאן המתנשא ליגע בחבלים
ובדם להצית השלהבת וכוונא בהן האמורה אעפ
שאינו באקי. והואיל ומודה ומשלם כמו שכתב
שם בן לחלק יוחנן כהן גדול העביר הורשת מעשר.
בס"ם מעשר שני. ובפ' המוכר שה הניזק בגמ'
שילין אוכלין. והא תנן בפ"ג דשוטה יוחנן כהן גדול
העביר הורשת מעשר. ובגמ' תנא אף הוא ביטל
שה"הוידוי וגזר על הדמאי. ומסקינן תרתי תיקן
וידוי דחבריס. וגזר על הדמאי דעמי הארץ
פי' ביטל וידוי דחבריס שהיו מתודין במנחה
ביום טוב. ואמ' מעברתי הקודש מן הבית כמו
שהוא מפן במשנה במס מעשר תלוד. ונמה ביטלן
דאמ' רחמ' תנו מעשר ראשון לגוי. וכן היו נותנין
להן. ואם האמר נדוין אשאל מעשרות כיון שאין
מתודין על מעשר ראשון שוב אין מתודין על שאר
מעשרות. לפי' ביטל הוידוי וגזר על הדמאי. פי'
גבולי ישראל וראה שאין מפרישין עמי הארץ אתאר

סי' מודים אנחנו לך

סי' דמאי כיצד בהלכה

סי' דוגיה קטנה פי' בע' בעית

סי' מודים אנחנו לך

מהכא' ושם דביר לפנים קרית ספר' **דבר**
בר' גמ' דתעניות לדידן אית לן פירי בדברא פי' רבשה'
דבר בהאשה בגמ' פר' ג' בכתובות דבר
דעימיה מדברנא דאומיה פי' מנהיג אומתו'
דברי כילנ' ושם אמו שלומית בת דברי
שהיתה דברנית' ומתוך הדיבור עונה אותה' מיכאן
שהשיחה רעה לנשים בויק' רב' שלומית ל' לוי אמ'
פסוק שבח ליך שבח ליך בת דברי שהכישה דבר
על בנה' ובויק' וירא איש מצרי מאנב' שלומית שהיתה
יפה מכל מום' **דבש** בפ' המוכר את הספינה
בגמ' פרוה כוורת דבש כוורתא אינו לא משקה ולא
אוכל' בפ' א' דחלה בכל שעה בגמ' ואילו דברים
הספגנין והדבשנין וכול' פי' פונגלי' ירוש' ספגנין
טריקטא' דובשנין מלו גלה' אסקריטין חליטין דשוף
חלת המסרת חליטין דרוכ' א"ר יוחנן כל שקאור
מהלך תחתיו חייב בחלה' ובהמוציא' ויוצא בה ידי
חובתו בפסח' ריש לקיש אמ' אותן כין אמלה ר' יוחנן
ובלבד עלידי משקה' בפ' המפקיד בגמ' המפקיד
אצל חבירו פירותיו' והחמיץ שמן והבאיש' ובפ'
מי שהחשיך בגמ' הגיע לחצר' בל שהדבש למאי
חזי לכהותא דגמלי' נמאס והפסד' ובר' גמ' דפ' מי
שאחזו' ובן אמגוזא דחלבנתא דבשנתא פי' חלבנה
מתוקה בדבש' **דבשק** בר' גמ' דבמה מדל'
ובדבושקי דאבר' פי' בעצים' **קלוקפא**
אחלפוב **דג** בר' גמ' דר' יוסי טוב
דביצה' ובפ' אין מעמידין בגמ' שלקוה' א"ר אחי אמ'
רב' דגים קטנים מלוחים אין בהן משום גיעולי גוים
פי' כשמלחן ישר' מלוחתן היא בישולן' והגוי לא בישל
בלום' ואו כבר מבושלין הן' **דגל** בפ' במה אשה
בגמ' לא יצא האיש בתלמ' חכם המרגלין זה בזה בהלכה
הקבה אוהבן [illegible] ודגלו עלי א' פרב' תלמ' חכמ' המקשין
ומקשין זה בזה בהלכה הקבה אוהבן' ובר' גמ' דמאן
מעמידין [illegible] גללא בזוג ודגלא בחבריה' ידעי
מכתב עם [illegible] כך דיגלא שהוא הכוכב
מאיר בכוכבות חבירו' ומח כוכבים' עד שקרי' תרג'
[illegible] דגלא הוא [illegible] לאו
[illegible] תרג' [illegible] לא [illegible]
[illegible] שקורין
[illegible] אבן [illegible] בזוב [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] הבקרים [illegible]

שנ' למהוה [illegible] שלומית בת דברי [illegible] טוב

שנ' דגמא [illegible] [illegible] ופי' [illegible] אותה

פבע

פקד

והכיל נמי אם עושה רכולות בין שני אנשים
אותם שני אנשים אחד מכיר בחבירו ושעשה רכלות
ביניהן [illegible] שמע הרכלות' כן הגוי מכיר בחבירו
דגל דרין בדיגלא בבר' פי' בעל גד'
דגל בפ' המצניע' לזרע לדוגמא' ולרפואה'
ובפ' דשבת בגמ' לא יצא' ולא צבע בדוגמא שבעולם.
ובפ' גמ' דפ' כלל גדול' אמ' רבא הכי נמי חזין לדוגמא
ובפ' המוציא יין בגמ' עיר' סממנין כדי לצבוע בהן
דוגמא לאירא' ובפ' גמ' דרבא קמא' הכ"ל אין לוקחין
מן הצבע לא אותות ולא דוגמאות' ככרם' [illegible] בעלי
אותות' **דוגמא** השקוה בר' יהודה פ' בעדיות
ובר' גמ' דמי' שאחזו' פי' דוכמא פי' שכמותה השקוה
כלומ' שמעיה ואבטליון שבאין מטיפת גרים הן
השקו גזרה להראות שהן חשובין בישראל' ונמצא
מזלזל בכבודם' ומחזל פי' כל ואילו מגלחין
ירון על כד דברים מנדין על כבוד הרב' וזה אחד מהן'
ונאשר לא יבוא לבטלת [illegible]
יבדל מקהל הגולה' א"ר יצחק [illegible] מיבחון מיעבדו
במתני' בתענית' שלח לו שמעון בן שטח צריך [illegible]
ובכל' בלהשנה שלח לרבן גמליאל כל המעכב את הרבים
לעשות מצוה' צריך נדוי' בפסח' אמשי תודוס איתה
גזרת עליך נדוי' תנן את מי נדו את אלעזר בן הנך
שפקפק בטהרת ידים' הדה אמרה המפקפק בדבר
מדברי סופרים צריך נדוי' בעדיות' דיבמה השקוה מהו
דיבמה השקוה דכמה דכותה' פי' גרים שכמותו
השקוה' כלומ' גרים שמעיה ואבטליון הדה אמרה
המגנה וכן אפי' לאחר מיתה צריך נדוי' [illegible] לפני
האי גאון ז"ל אשכחן בפירוש דאות גבן דדייך כמוא
מיצבע' אי הכא מפרשי רבנן מיצבע מאי טעמי
אשקיוה' והשיבם הכי קראו עקביה בן מהללאל
לא השקוה' אלא היו כמה ראין אותה' שהיא הודה שנסתמה
והראוה כאילו מי שוטה הן' כדרך שאמ' שלמה חלקו
את הילד החי' ושלא נעשה כך' אלא כל שסדק נחקוה
כדי שיתגלה לך הספק' **דוגמא** הוא בחבבה
שלו' בר' גמ' דסוף' דורשין כלומ' מדוגם שאין כמותו
בכל הרבנות' והוא ראה המלאכים הדומי' למיטטרון
על כן לא טעה' וכן [illegible] אות הוא בצבא שלו' בבר'
רב' פי' [illegible] ויברך אלהים את יום הש' ממלאכה עולמו
שבת ולא שבת ממלאכת הרשעים וממלאכת הצדיקים
[illegible] ונוטל שכר [illegible] מראה [illegible] כמו
דיגמטרי' שלהן ומעין שכר עבודות רשעים נקראת
מלאכה' שנ' כתה יו' את אוצרו ויוצא כלי זעמו' כלי

[illegible]

שנ' עדו את אלעזר בן הנך שפקפק בנטילת ידים [illegible]

שנ' הכל

שנ' המוכיח [illegible] אחר מותו חייב נדוי [illegible]

שנ' ודגלו עלי [illegible] [illegible]

שנ' [illegible] [illegible] [illegible]

שנ' [illegible] [illegible]

מלאכה

ובס׳ גמ׳ דמסכת את אביר פוק חזי מאי עמא דבר קיימי
סאגי להו בחד שומר דיו להכאי ודין לבבאי פי׳ דואג
חזי׳ **דח** בחלק בגמ׳ ר׳ עקיבא לא תמיל דוויי
בלובך דגיברין גיברין קטיל את דוייג׳ הא שלמה נמי
אומרה דאגה בלב איש ישחנה׳ ובס׳ החולץ בגמ׳ המחזיר
ישר׳ בזמן הזה דווים דחופים׳ ובס׳ המכלה בגמ׳ המפלת
כמין בהמה כי הוא ראשית לו או מי שלבו דוה עליו׳
יצא זה שאין לבו דוה עליו׳ ובאבות בכ׳ ר׳ אומ׳ מרבה
נכסים מרבה דאגה׳ ובס׳ אלו טרי׳ בגמ׳ נפלה מן הגג
ועלה דאחוון קימי׳ טר׳ כגון ולא דוי׳ **דווח**
מלך ישר׳ חי וקיים׳ בגמ׳ דפסח אוגן מכורין׳ פי׳
נרשלה מלכות בית דוד כירח׳ כמ׳ כירח יכון עולם כעת
נבקיימה הוא ראש הלבנה עולם׳ **דווד** דוד
העורים הדייג מעוט על שו׳ בס׳ גמ׳ דאילו הן הלוקין׳
דוה בס׳ גמ׳ דביומא דתנן מניין שאין המשמשה
עד שיצא מידה׳ שנ׳ ואיש כי ישכב את אשה דוה׳
דול בס׳ השותפין בגמ׳ כופין אותו לבנות העיר׳
ודילא לו מדוול מיחיר׳ ואי לא מדוול מהדרינן להו
קמו להו׳ ובגמ׳ זלו את השדה זימנין דהאי מדויהל
והאי לא מדוול פי׳ ... ומזה אין דולין מים שתרבש
דולא אר׳ נחמן בדלי ומאי לר׳ שמשקין אותה בדלי
ממעין בכל ארץ ישר׳ שדולין להם מ׳ לר׳ נחמן׳
דור בס׳ האומר ומוסר בגמ׳ אין מרשין אצל בו׳
דור לא בכאן מעמידין בגמ׳ דעבודה זרה לא חוצין׳ או
בדוורא הוה יתיב במחמר נקוט לך זימנא מאי האיר ובס׳
... כשבת לא קשיא הא דקבע בה דור בהמא״ן׳
פי׳ שוטר ששולח אילו האי גרותא פלן איש ידוע שסר
כתב אלין יושב׳ והוא המשכיר ומשלח כל איגרת למטר
שנשתלחה לו׳ **דווש** בס׳ החופר וגמ׳ קרא ושושה
אבל פתח מלמטן ורבו דושה נקט ואזיל פי׳ הלכהו
והאי עודוכה נקט׳ **דווש** בס׳ פסחה מר׳ ראוהו
התוקע לתוך הבור או לתוך החדות׳ ובכ׳ המוכר את הבית
לא את הבור ולא את החדות׳ והבור פי׳ במלכר וכגון על
פי הבור ... שבבית
והסוכה שבחוץ במשנה כתיב׳ החדות פי׳ בגמ׳
דהאו׳ חתו בור מיגו הנתולה שבלא במגירה הדות
כמין **קלוספא אחלפא דחן**
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

דח בחלק א׳ דקידושין בהיו׳ יהודה עדין וכר
גמ׳ דפ׳ אחרון בעירובין האוכא דבר ר׳ יהושע הואיל והלכ׳ זה
ושעשה כומר לגע דחי שכל אחר הנופל הל׳ גאוה הל׳
וכס׳ ואילו מגלחין בגמ׳ הקובר את מתו׳ עב׳ כל המתים
כוה מרוחה אטרהו הדיזה משובח כלומ׳ זה מדחה קושיא
שלזה׳ וזה מדחה קושיא שלזה׳ וכפ׳ בן סורר בגמ׳ הרץ
במחתרת אותביה ר׳ חסדא לר׳ הונא באהילות כו׳
יצא ראשו אין נוגעין בו שאין דוחין נפש מפני נפש׳
פי׳ אין הורגין את הולד להחיות אמו׳ בויקרא רבא פרשה
ראשונה כתיב אתון אמרין ליהויקים נבוכדנצר בעי
לך אמרו לו ואפשר כן שאין דוחין נפש מפני נפש׳
אתון מחיין ית נפשכון ומנחתין לדידי׳ אמרו לו כך
כך עשו זקנינו בשבע בן בכרי הנה ראשו מושלך
אליך בעד החומה׳ **דחל** בס׳ גמ׳ דפלגא יחתור
זימנין דמיתר עורב טומאה ושארי הדם וסגיא
בדחלא שלמא קהלי פי׳ לשון יראה׳ כי ירא אלהים ג׳
תרגום יערי דחלא דיי׳ את׳ כגון שעושין צורת שלעין
ונראין כבני אדם להפחיד העופות כשמתנדנדה ארוחן
הרוח יברחו העופות ויברחו קהלי **דחס** בס׳
החולין בגמ׳ וכן שאר כל הנשים שלא מיעוט דיחסא
ובס׳ גמ׳ דג׳ מצות חלצה דחילו דמשה עלה דחרם
אם שמדד מאן דחלין למחסיה לברעיה׳ פי׳
לאכבד רגלו בקרקע המרחץ׳ ובויק׳ רב׳ פר׳ אמור
ועדף שן עבות זה לזה מה הדם זה דחום בעלם׳ כך
לא דחושת בבנים׳ **דחף** להחוף את כל אורבך׳
הדגירו למדרגות כל בעלי דבבך׳ וכן הפך ודחה ידו
בגרונו **דחק** בס׳ גמ׳ דס ואילו מגלחין הוי כולי
האי דקא דחק הגולה נתן דבר׳ פי׳ למיהוי חוץ נשיא
ומוב החלתם בגמ׳ כל הכלפים שאין הם כיצד דוחקין
ובלשון פרוזה׳ **קלוספרא אחלפא**
דגטמא כל עין דג׳ המעלמא בלוחר
משל לבעלמא בחובה ומצוותיה שלעולם וחד זמן
דיגטמא וחותם׳ פי׳ יוסף גזרא נוחם אחת שלא יתן שכר
ויקח ביד השער שלא יהא אדם מחמך ביתמורים׳
והלא שיבא כותב שמו ושם זקינו והדת נתנה בשושן
הבירה היא ודיגטמא את פרשת בשושן בירתא׳
פי׳ דיגטמא כתב הוא׳ **דיטומלוס** בבר׳ רבה פר׳
ממו וינגבי ואחתבו כו׳ גד׳ אר׳ ברכיה על דמולמוסין
למיקרא לשמוא דמטרונה׳ וכן בס׳ ביעור עצרתא׳
קלוקפא אחלפא דח ... אגדה
אמרית למלחים בית שאמר אלא לא מכוסה הלך שורק
פי׳ העושים שבעים שנה אותה היו מנוקים׳ ונעלה

עי׳ דאגה בלב איש ישחנה כמ׳ שאמ׳ בע שח

עי׳ שאין דוחין נפש מפני נפש

עי׳ כירח יכון עולם

עי׳ דוד העמידה הריג מצות על לא כמ שאמ׳ בספ׳ לקח טוב הינך כתי׳ וי׳ מי יגור בו׳ וגל בהודת התלה ובמשנת המוחה ערוך וגם בסוגיון אותן מ׳ אדם נפ

עי׳ הל׳ הל׳ שבת

עי׳ שאלה ... דחתו אם לגי

עי׳ דגטמא ... ביו״ש ... אסור בשה

תרומה גדולה בלבד דכת' ביה מיתה דכתי' ומתו בו
כי יחללוהו' ועוד הוא דבר מועט שמין פטין הוא ונותנין
בו' ולפי נקראת תרומה ב' מט' וגזר על חבר הלוקח
מעם הארץ הבואה שיפריש ממנה תרומות מעשר
ונתנה לכהן' וכמה היא התרומה מעשר א' מי' דמאן
דאית ליה ק' סאין חייב למיתבן לה לכהן' ולוי' ולוי
מפריש מאותן י' אחד ויהב לכהן וזה קרוי תרומת מעשר
דכת' ואל הלוים תדבר וג' והרמותם ממנו תרו' יי' מעשר
אמ' להם בני בואו ואמ' לכם משם שהתרומה גדולה
יש בה עון ומיתה ותרומת מעשר יש בה עון ומיתה
דכת' ואת קדשי בני יש' לא תחללו ולא תמותו' לכהן הפ' שוה
ותנוה לכהן מעשר שני העלוה ואכלוה בירושלם'
שאין לכם הפסד בו מעשר ראשון ומעשר עני
שהוא בשאר המועט סנהבירך עלנו הראיה'
ואי מיהו הראייה העניים והאביונים
שלא הפריש עם הארץ לו גם לכן' ואי לא לא'
מודים אותה בעל מי' [illegible] אין מעשרין
את הודאי' בפ' במה מדל' פי' ספק חשיכה ספק
אין חשיכה שהוא בין השמשות' שאסור לעשות מלאכה
מדרבנן' [illegible] אסור להתקין שהוא כמלאכה
גמורה' תיקון הטבל אבל הדמאי שהוא ספק מותר
להתקין כיון דספק מלאכה היא' ובין השמשות דרבנן
כולי האי לא גזרינן' [illegible] בפ' מרכין
ומדדין את התבואה עם הזרעים' והאשה מדדה את
בנה' ובגמ' בפ' מקום שנהגו תרנגולת שברחה
מדדין ומחזירין אותה למקומה' ובג' אילו מציאות
בגמ' שלא אחר הפגה אמ' עוקבא בר חמא במדידה
אי במדידה כחוש [illegible] אותו' פי' מהלכין
מעט' כדכת' אדדם עד בית אלהים' [illegible]
בן קטין עשה דד לכיור [illegible] להן המנורה' פי'
כמין דדי אשה שמשם [illegible] הלים ורוחצין ידיהן'
דד' בפ' גל' דל' כהן גדול' ובג' ד' מסותה בגמ'
בגמ' הנודר בשמן שדוה' כדורא וכספורה
דאברא שאינו קלה' בפ' אי זהו נשך בגמ' דמפכין
ההוא דודא דבי מר עוקבא' ובס' גמ' דבי מר עוקבא
זבן חדא מגוי עבד ליה גדמא דפוסתי' ובפ' רתוקת
בגמ' רואה ועוה' אמלה עבדי חסרה תרנ' על
סיר הבשר' על דודי בשרא' [illegible] בפ'
[illegible] מברכין בגמ' הביאו לפניו מלח' ר' אבהו אכיל
עד דהוה יתיב דודבא אפותיה' ובפ' המגרש בגמ'
כתב בכתב ידו [illegible] קצרית מאי אמרי דבבתא
דביע כפי' ובפ' אין טרי' בגמ' שתברו רגליה

עד שיעור תרומת מעשר

עד דודעם

עד אין הודאי בין השמשות

עד הבג שב

עד מדדים עד בית אלהים רמ' שמע' כל דודאי

עד שנך שעיר רואות את מוריך

אמ' רב יצחק הא בהונא ורא דיבבא בת שתא
פי' זבוב' כדאמרי' בתחילת ערך דלית' ישרוק
יי' לזבוב' פי' דיבבא אפותיה היה יוצא השמנונית
במוצחו ומפי יושב הזבוב במצע חן לאכול היה
מתהלך ואוכל' פי' דיבבהא דבינ' כפי' זבובין נ"א ונופל
ש בין הגמודים ואינה פוסלת אם שותה במי
חטאת' מפני שמוצצת ואינה מוקאה ולא היו בו
שאובין' דוכאות כך היו שמניחין
במודרין' פי' מצבות גדולות היו בונין בדרך מידן
למקום שעומדין עליהן אנשים' ובידן סודרין' כשמגיע
שעיר במדבר מניפין בסודרין א' לחבירו עד שמגיעין
אנשי ירוש' הנפת הסודרין' ויודעין שהגיע השעיר
במדבר' ואז כהן גדול קורא ספר' דדנים
ככל רב' אישה ותשיש כתם ודדנים' כת' דדעם'
וכת' אחר אומ' דודנים' ר' סימון אומ'
דודנים' [illegible]
ישר' דודנים
שבאין ודודין [illegible] דודנים
אמ' חנן בשעה שהן
בעצי הישון אומרין לחוץ בני
ובשעה שהן בירידה באין ודודין
אותו' ובלש' ישמעאל יקרא משא בערב
ביער בערב תלינו ארחות דדנים' ישם מפורשין
קליקפג אחלפה דיהא
בהגדה דהניקין לובן ביצה מוכר מן העור שכבת
זרע דהוא מן הזוזי' [illegible] בר
כגעים' של שלג עזה' שלסד דיהא ממנה' ובפ'
כלהון פר' ב' בנדה השחור בהרת דיהא טהור'
וכתאושה פר' ב' בנדה' עכור עד שדיהא הרי זה כונס'
פי' כהה עמוק עינו' ובפ' גמ' דהערל' ויש אומ' כל
שעכבת זרעו דיהה' ויש אומ' כל שאין מן רגליו
מחמירין' פי' כדגרסי' ביתרוקות בגמ' דהא יזוב דיהא
ודומה ללובן ביצה שאינה מוזרת שכבת זרע
דהן בפ' כל הנשבעין בגמ' חזרה שבועה
קריב לגבי דהנא ושרדהן פי' לשון ורד קורי דהן'
הולשה מחלב תרג' אי דהנה מן החלב' ועיטרון מן
חלב ירושבי תרג' ודהוני' וחלב דבחיך לא הוחלב
הרג' אי דהנה מן הרב' ושוקר לב עצמותיך' תרג'
ודוהנא לגרמיך'
קלופי' אחלפה
דן בפ' גמ' דב' במה מדלי' רבא חזייה
לאבוי' דקא דשוו למגרח' ובפ' בכריתות בפ' הל'
המפטם את השמן' וכי יתן נתן קאי הבשן דוז
לפומיה דרבנן' דהא גוזז שינך רואות את מוריך'

וכס גמ'

בדמות של מעלה יורדין ומסתכלין בדמות של מטה
ובפ׳ מאלו נאמרין באל׳ י׳ שבטים וג׳ והמשנה בבג׳
גדול באה דיוקנו של אביו ונראתה לו. ובל׳ גמ׳ דבאלו כהן
דמות דיוקנו אני רואה במלחמה ונוצח ובל׳ גמ׳ דכל
שעה׳ הוי המהלך תחת צורה ותחת הדיוקנאות פי׳
צורת אדם המצויירות בכותל שתהיינה אסור לקיותן
פני מצויירין כיצד נעקד יצחק ושאר מעשים׳
ובפ׳ הגוזל עצים בגמ׳ לא יתן לבנו אל׳ והודה אתי
שמואל אין משלחין מעות ביוקני ואפי׳ עדים חתומין
עליה פי׳ דיוקני צורה ידועה לו כגון שקוש בעין
ואפי׳ עדים מעידים שאמ׳ לתן הכל בכתב תגיד
כתב ידי הוא׳ ואין העדים יודעין מה כת׳ בו׳ אלא
כבכון הן למטוה׳ פי׳ כל אמ׳ לנו העיד על שזו דיוקני
שלו הוא׳ ובס׳ גמ׳ ד׳ה המקבל לבית אי אתה נכנס
אבל אתה נכנס על שכר הכתף ועל שכר פונדק
ועל שכר פונדקאות פי׳ ששכרו לצור בו צורות
ודיוקנאות בפונדק אף בכלם הר׳ ירו כרם בדיוקנא׳
פי׳ גאון דיוקני הוא צורה ועיקר צורת אדם המצויירה
בו איקונין והצורה המצויירת על הניר שועלהסיד
בדיוקני כלומ׳ זו שניה לא כעין דיוקני׳

דיוטא בס׳ הזורק הוי שתיהן בדיוטא אחת וכו׳ ובב׳ כיצד
משתתפין שתי דיוטאות זו כנגד זו׳ ובס׳ הל׳ דכל
המוכר את הבית על מנת שדיוטי העליונה שלי
ודיוטי התחתונה שלך׳ ובפ׳ מי שמתבגמ׳ שכיב מרע׳
ובס׳ גמ׳ ד׳ה דיו מחוונות בג׳ זה בורר׳ יא׳ אומ׳ בדיוטי
העליונה׳ יא׳ אומ׳ בדיוטי התחתונה׳ פי׳ עליה׳
ובתלמוד במגילת אוסתר תניתי בתלמי דיוטונא
דביתי מתבראי׳ פי׳ עליתא דביתי׳

דיוטרוט בבכ׳ ר׳ פ׳ ב׳ ותפקחנה עי׳ שני׳
לעירוני שהיה עובר לפני חנות הזגג והיתה לפניו
קופה מלאה כוסות דדיוטרוטין בשעה שהיה יוצא
לתלות את הקופה היה מביא יתד ותוקעה ותולה עצמו
בה׳ ואחר כך תולה קופתו פי׳ כלי זכוכית חשובין׳

דיול בפ״א דיומא בגמ׳ ערב יום הכפורים
עובד אחתוך דיולא כהוי חזי קמוה בשוקא לא התלוש׳
פי׳ דיולא כלומ׳ הממונה על המכס חזי בשוקא זמר
לא תתלוש׳ שהוא יודע כל מה שעשית ותמשך לדין׳
ובס׳ גמ׳ ד׳ה כיצד צולין אמ׳ הונא בני חבורה נכנסין
ג׳ יוצאין אפי׳ באו׳ פי׳ חבורה שנמנו על הפסח ובאו
מקצתן מהן בבית שדרך בני אדם להיכנס לאכול׳
ושיגרו הדיורא שהוא כמו השמש שלהן ותפש אחרי
השאירים ולא מצאן אפי׳ אם נתקבצו מכל החבורה

אר״א ג׳ יש להן להתחיל לאכול לבדם ואין צריכין להמתין
עד שיבואו׳ וכיון שנתאחרו יותר מדרך בני אדם כולן
אבל פחות מג׳ לא זה הנכנס׳ אבל אם היו מקובצין
וראו מקצתן למקצתן ויצאו ונתאחרו יוצא מן השיעור
שאמרנו יהדר כהן דיולא ולא יתאמו אפי׳ לא נשתיירו
מכל בני חבורה אלא א׳ כיון שהיו שם ויצאו מתחיל
לאכול אפי׳ הוא לבדו ואינן יכולין לומר לו למה לא המתנתה
אותנו׳ אמ׳ רבא ונותן דמים אם אכל׳ יותר מחלקו
ולמה הכל כוונתו׳ והני מילי דעל בעידנא כרבא דהדר
בהו דיולא׳

דיומן בילמ׳ כנחלים נטיו למה
כינה אותם בנחלים׳ ביקש ליתן דיומן בישראל
למה שהנחל הזה כשעבר אדם מתמלאין וכול׳ פי׳
עניין דרי׳ כלומ׳ דבר שיש קצבה שאין נותנו ויפחות׳

דויסא ודייסא בביצה בפ׳ יום טוב מערבין
בדייסא׳ ובפ׳ אין מעמידין בגמ׳ שלקות איירבא
ביעיה אדדי ודייסא׳ ובפ׳ כיצד מברכין בגמ׳ חוץ
מן היין בדייסא׳ ובפ׳ אין מעמידין בגמ׳ שלקות וכול׳
עלמא לא פליגי דמברכין בורא מיני מזונות׳ פי׳
ריפות גרידי בלא דבש׳ ובלש׳ ישמעאל הריסה׳

דיון בב״ר רב׳ פר׳ ג׳ והיו שניהן מדיינין זה
אומ׳ אני אשלוט ביום וכו׳ ורב בלבין תרג׳ ירון ודיין
בלבין

דיוספק בהגדה דהניזקין בגיטין
ועלא שקא דדיוספמין חרובי בית תרי פי׳ רגל הכסא
כגון מרכבה שנושאין אותו בני אדם ופעמ׳ בבהמה
בדגרסי׳ בר׳ גמ׳ ד׳ה אותו ואת בנו כי מעיילת לי
כורייתא בדייסקי׳

דיוצנא בפ״ו טרי׳
בגמ׳ סימני העוף׳ תסיל פסול בתורין וכשר בבני
יונה׳ דייציפי תורין של רחבה כשירין משום תורין
ובג׳ ע׳ מדמה לו צלולה׳

דיור בפ׳ העזקין
בגמ׳ המשכנא׳ ובבכורות בס׳ גמ׳ ד׳ה [redacted] עבד
כמה׳ ההוא דיקארי לחבריה דיירא בת דיירתא׳
פי׳ גר בה גיורת׳

דיות בפ׳ כל שעה בגמ׳
חמץ של נכרי חזינן דמדיירתו ודאי בלעי׳ פי׳
מזונין׳

דיותק בפ׳ ואלו מגלחין וכותבי׳
במועד וכול׳ עד דייתיקי מתנה׳ ובל׳ א׳ דבב׳
טעם ואמי נשים ושתחרי עבדים דייתיקי מתנה
ושובר׳ פי׳ לשון יון לשטר צוואה קורין דייתיקי׳
ועיקר האותיו׳ למיקמי ולהיות׳ ולטוב אדוני תרג׳
ירן דייתיקא דריבוניה׳ ובילמ׳ ויהי בימי אמרפל
אמ׳ לו כתוב דייתיקי שהוא בני בורך לו חפץ אחד ממה
נפשו מבקשת

קליק פ״ח

אחל פ״ט

דד בפ׳ א׳ דביצה

ע׳ צורה ולעקב אווד ונגדתשה לי יוסף כאן וערכה ...

ע׳ למה שמ׳ כנחלים נטיו

ע׳ גוג כרדן אסהאב ומה ...

ע׳ הל׳ כל שמ׳ בהל׳ עירובין

ע׳ לאחק ...

ע׳ בני חבורה

ולאחר זמן בדקה עצמה והיא אינה טמאה שנגעה [illegible]
באותה שעה ומיכן ואילך ולא קודם. דיין
בפ' המוכר כתב בדין גמ' דין דיותא ובגמ' דגט
פשוט דמיותא ליה פי' דמדיות בדין החלק לגמ'
עושה עקודים של דיו[illegible] העמודים לא שרא.
ובגמ' דהראה באילן טרי כדיותא טהורה. פי'
שחורה כעורב. **דיוזגי** בס"א דשוטה בגמ'
מי לנו ממשה. תנא אותה שבת שבת של דיוזגי
היתה. כשלה רשות מזה ונתנה לזה. פי' דין
ב' זוגי זוגות של מנהיגין כלומ' שהיתה של משה ושבת
של יהושע ונטלה רשות ממשה והיתן היא זוג [illegible]
ונטל הדיבור. **דיומד** עושין פסין לבירות
דיומדין יראין ובר' גמ' דסוכה ר' עקיבא אומ' דיומדי
סוכה כמה פי' דיומדין ב' עמודין. **דיוסטר**
דיוסטר חיבור למומחה בשעת מעשה. פי' שני
צדדין. דיו ב' סטר חד כדכת' ולסטר חד הקמרת.
והוא לגן שיש לו ב' צדדין והוא יד לקרדום. איכא
דאמ' דיסטר ומפרש די שנים ולן דמתרא ודיוזגי.
וחרב פיפיות תרג' סייפא דיוסטרא בכשול וכלפות
תרג' בקופיץ ומפסלת דיוסטר. **דיוסק** בר'
גמ' דסמו שמדהו המעלך עצמות ממקום למקום לא
יהא בדיוסקיא ורכב וכול ובר' גמ' דכ' מעשה פעם
אחת שבאו דיסקייא מלאה פירות בטפין ובמקו'
בפ"א בגמ' דיסוקיא מלאה חמץ ובפ' המוכר את הספינה
בגמ' המוכר את החמור אמ' שלא בדיסוקיא [illegible]
ובפ' הגוזל עצים בגמ' נתן לו את הקרן כמו שהיתה
דיוסקיא שלאבון מופקדת בור אחר. **דיופי**
בס' גמ' דתרובין [illegible] בדיוטי ומשומין באודך פי'
בס [illegible] שמותר להעלות [illegible] מקבת בדיופסי
היין בסוף יום פה אחר [illegible] עד שמריק כל
חיין שבתוכו [illegible] מאודך [illegible]
כלי [illegible] כמין כוז [illegible] קבים
[illegible] ויש צריו [illegible] ותמני
פו. וכל זמן שפיו סתום אין המים שבתוכו יוצאין
מן הנקבין שבח הרוח [illegible] וכשמותחין
פיו [illegible] דוחה את המשקה שבתוכו ומטיף
טיפה אחר טיפה טיפות דקות ואותן [illegible] כלי
נחשת כגון קפל וכיוצא בו [illegible] נוטפת טיפה על
הכלי [illegible] את הקול טיפה אחר טיפה כמין קול
משורר [illegible] מאי לאו [illegible] אדם שחתכו
חכמ' לחולה [illegible] ישן ומבקשין להקיצו ועשין
לפניו זה הקול [illegible] בלבד [illegible]

משום סכנה אבל לבריא אסור שמוליך קול בשבת.
וקשיא לרבא דאמ' לא אסרו לא בקולם לשיר בלבד.
וסריך לעולם שתולה ניעור ורואה כדי שיישן [illegible]
דמישתמעי הלכן טפי דמתיחין מאדן [illegible].
דיופוטא בויק' רב' בגמ' אמור ולקחתם לכם
לא אישתייר לו מכללין כחות אלא הדין דיופוטא
והדין דיופוטא מסהיד עליה. פי' מעיל שיש בו
שתי צורות קורין כך בלשון יון. ס"א פטיטא והוא לשון
לעז ממש טפיטו. **דיופולי** בס' גמ' דה'
סדר תעניות כיצד אמרו לא זזו משם דיופולי רומי
והכו את מוחו בגיזרין פי' ב' שלוחים. **דיופלוסטון**
בר' גמ' דהחליל תניא ר' יהודה אומ' כל מי שלא ראה
דיפלוסטון של אכסנדריא כיר דין פלטין [illegible]
[illegible] **דופרא** בר' דמאי להשיתין כטורין
חוץ משל דופרא והמינר פי' בשביעית אורלין
על השפחין ועל הדופרא. ובר' גמ' דה' עושין פסין
תנן התם ר' יהודה אומ' כל השיתין פטורין חוץ משל
דופרא. מאי דופרא אמ' עולא אילן העושה פירות
בשנה. **דופרצוף** בר' גמ' דה' עושין פסין
אמ' ר' ירמיה כיון שברא הקב"ה את אדם הראשון
דיו פרצופין בראו ונסרו ועשאו לכאן גביס ולכאן
גביס. ובר' ויק' רב' מאהל מועד לאמר אמ' ר' סימון
דיפרא צייתין הוה [illegible] דיבור יוצא חנם לישראל וסם
המות לאומות העולם. **דיין** בפ' אילו
מציאות מצא כלי אנפוריא החוא דשקל דיין [illegible]
ובפ' נערה שנתפתתה באלו אין חייבי [illegible]
מרדיתא דדיין חליותא פי' עוף הנקרא דיין
ובפ' אלו טרפות בגמ' סימני העוף אמ' יהודה חסידה
זו דייה לבנה. ולמה נק' שמה חסידה שעושה חסד
עם חברותיה. האנפה זו דייה רגזנית. [illegible]
[illegible] ועל החסידה. תרג' [illegible] דייתא חיוריתא.
דיומסי בבא רב' פר' [illegible] חיי שרה
שם ועבר היו מהלכין לפני המטה וראו אי זו
גזירה מופנה לאברהם אבינו וקברו אותה בדיופירין
שלו. **דיוקן** בר' גמ' ר"ה ואילו מגלחין
אבל חייב בכפיית המיטה. תאני בר קפרא [illegible]
דיוקני נתתי בהם ומעונותיהם [illegible] והמבין
מיטתן עליה. ובפ' חזקת הבתים [illegible] ואמרו
[illegible] מערה דאדם הראשון [illegible] בת קול
ואמרה לו נסתכלת בדמות דיוקני [illegible]
אל תסתכל [illegible] עושה [illegible]
גיד השם [illegible]

שנ' ולסטר חד הקמרת

שנ' וחרב פיפיות שמשיר דיו דם

[illegible]

שנ' אודך בלומ' [illegible]

[illegible]

[illegible]

ידין ידות לזה שומעין שאמ׳ כהן יכול אפי׳ דליכא
וכל מן הל אותם אפי׳ לבוז׳ ומ״מ לחלק אבל חולה
מונח לזה שזמנו שאמ׳ בהלכה׳ ומה ראויה לזמן
ודקל בחלק ואמר הפירות לבזבז אחד שיבא הכת
מיעט הגדול. וגם פי׳ ר׳ משולם בר משה [illegible]
[illegible] ובג׳ איזהו ערים [illegible]
את הבכורים׳ ובכל הקרבנות פה במנחות אין מביאין
מן הדלעות [illegible] הרוגליות׳ ובכל מקום שנהגו [illegible]
[illegible] עד [illegible]
ובכל השוכר את הפועל [illegible] היה עושה בידין של
שושה בריה דלא אידי ברוגליות׳ [illegible]
[illegible] פרס׳ פי׳ [illegible]
גדולה [illegible]
פרגולא אגדא [illegible] דלוי כבר פי׳ [illegible]
[illegible] דדייר לונאה [illegible]
[illegible] דדלוי׳ כגו מי שעושה את [illegible]
עושין אותו כמו [illegible] בטעון [illegible]
[illegible] דלא [illegible] פי׳ [illegible]
אחרים מגבוהין [illegible] אומר [illegible]
[illegible]
[illegible] גאון [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] דהוא גברא [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] בשר [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible] ובנו׳ דשמע [illegible] האומר
דלוי [illegible] לבן פרה׳ פי׳ [illegible]
[illegible] כגון [illegible] סתר
[illegible] שאמר רשב״ג כולן [illegible]
[illegible] רבנן [illegible]
[illegible] רבינו [illegible] הפירות דלוי את
[illegible] שהוא יותר׳ ובכולה [illegible]
[illegible] לה גומא [illegible] דשארי [illegible]
[illegible] להו לוקח [illegible]
[illegible] להקובן [illegible]
לה [illegible] ומיד הוויא חזקה׳ [illegible] מוכר
[illegible] מערות [illegible] קרקעא לאחר
[illegible] ר׳ [illegible]
ר׳ [illegible] שמעון ר׳ [illegible] בהמה
[illegible] הכנים והם [illegible]
דברי ר׳ יהודה׳ נוטלין חלות [illegible] השבת
[illegible]
[illegible] טוב [illegible]
[illegible] קרובה [illegible] היא [illegible]
[illegible] מוד [illegible]
[illegible] כך טוב [illegible]
[illegible] מיותר [illegible] בשבת האחרת׳
[illegible] והבשר המדולדלין בבהמה׳
[illegible] בבכורות [illegible]
[illegible] הדלדולין [illegible] באדם׳ ובשרים
[illegible] האבר המדולדל בבהמה
[illegible] באדם טהור׳ [illegible]
[illegible] והדלדולין [illegible]
[illegible] בבשר [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

הכרין נדוכין במדוך של עץ׳ ובר׳ גמ׳ דפ׳ יום הכפו
או דכן במדוכה׳ מלמד שירד להן לישראל תכשיטי
נשים עם המן׳ דבר הנדוך במדוכה׳ ובס׳ גמ׳ דפר׳
הטדר מן הירך דידמי במדוכין׳ **דך** בס׳ גמ׳
דל השולח את הטעלן גוביא סריא אדוכתין פלין
ובר׳ גמ׳ דל המוכר את הספינה׳ ההוא דדוחקא מורח
על ארעא והוה אמר אורחא לדוך פלן׳ פי׳ מקום׳
דך כל המעמיד ירן ונשיא נשיאי הלוי דוך
דוכים הוא כמה דוכים שנו לבעלי׳ **דכמה**
השקוה השקוה ככר פי׳ בעל דגים׳ **דכן** בבא
במידות והדוכן נתון עליה׳ ובר׳ גמ׳ דמגילה׳ והלוים
בדוכנם׳ ובב׳ לא יחפור בגמ׳ חנות פי׳ לשון ישמעאל
שם האיצטבא דוכן ועומדין עליה הלוים׳ ובפר׳ לא
יחפור בגמ׳ חנותא׳ ארבעין מותבין׳ דריש
דוכנא פי׳ ממונה התחון שיושבין ללמוד הנערים
ואין לרב משכירתן כדי ריש דוכנא אלא מסייעין לה
מהתא כלומ׳ הציבור שוכרין אותו׳ ופי׳ ריש דוכנא
ראש האיצטבא שם ישיבת הנערים׳ ובהקלות
כל ז׳ בכלים דכון שיש בו בית קיבול קדירה טהור
משום כירה׳ וטמא משום כלי קיבול פי׳ דכון עושין
בארץ ושל מתכת של חרס כעין איצטבא וחלולה
חלול ועושין בה מקום לקדרות מלמעלה והאש
דולק תחתיה כלי קיבול׳ כלומ׳ כלי הוא הרחב שתוכו
שהוא רחב׳ כל׳ דכון שיושבין כמין מכתשת של
עץ וכירה עליו כדכה או דכן במדוכה׳ **דכוס**
בגמ׳ דפ׳ דיני ממונות׳ הא לו דוכוס אחד ובבר׳
רב׳ פר׳ ס״ח שרי מסין דוכסין ובויק׳ רב׳ פ׳ זאת תהיה
דוכסא רואה אותי ונוטל אותי׳ זאת הברכה׳ ויאמר
המלך טוב התיצבה כה ויסב ויעמוד׳ ויעמוד׳ אותו ויסב
של אבא בר כהנא אין הוה דוכוס איתעביד אי׳ ...
ואין הוה איתעביד איסטרטולוס׳ בילמ׳ בר׳ ואלה
שמות משל לאחד שרגס אקונין של דוכס׳ פי׳
שר׳ ואיסטרטולוס גדול ממנו׳ במגילת איכה
מבנין ר׳ אלכסנדרי ויגל את מסך יהודה׳ דוכסין ...
רב׳ בל׳ ואת ויגל את מסך יהודה׳ גלי דוכסין סלו גלי
בולאות כלומ׳ גלו השרים והעשירים **דכמסן**
בילמ׳ קח את המטה על מה שנו׳ שהיתה הבאר
נעשית לכל אהל ואהל דכסומני׳ לא היה אחד מהן
מצטער לילך למלאות ממקום אחר כלומ׳ שבכל
ריח עושה המים והיה הולך עד אהלו **דכם**
בילמ׳ ואברהם זקן׳ ומן שלמה כיון שהזקין חלו דילכם
שלו והי׳ מתהדק על עצמם׳ **דוכוסטוס** - בפ׳

עו׳ הפשיטי׳ ... היה יורד עם המן

בסדר מטע׳ עי׳ ונזיר

ואיפרכוס גדול ממנו

(פרשיות) המוציא יין בגמ׳ קלף ובפ׳ הקומץ רבה בגמ׳ שם
אמ׳ רב דוכסוסטוס הרי הוא כקלף [illegible] (דוכסוסטוס)
כותבין עליו תפילין׳ פי׳ ... [illegible]
מגילתא דמיתכתבא על ... [illegible]
ונזהר שלא ... ודאי קלף לתורה מסייע לה קלף
דהוא אסור דמגלתא מכלפי בשר׳ ... [illegible]
וכתיב פרשיות ... מקום בשר׳ ... [illegible]
דאיקלף מיניה הוא על דוכסוסטוס׳ כדרך בו (הפרשיות)
ומנהגו ... [illegible]
הכי הוא וקאמר רב ... כותבין תפילין על הקלף.
ההוא ... [illegible]
דוכסוסטוס׳ קלף במקום בשר׳ דוכסוסטוס במקום
שער׳ ומפרק רב שאם כתב על דוכסוסטוס יצא
... על הקלף ... [illegible] בזה ובזה
כסול ומפרק׳ ... [illegible]
תפילין׳ ... [illegible] קלף
הוא מקום שער ... [illegible]
ודאמרי׳ ... כותבין על דוכסוסטוס במקום
שער׳ לא במקום שער ... [illegible]
... [illegible] הלכה
לגשה ... תפילין על הקלף ... ממקום שער
בכלל הקלף ... מקום שער׳ הוא
מקום שנקלף ... כנגד מקום שער
ונמצא קלף ... מקום שער העיקר בו׳
ואין כותב שם כלום התפילין ... [illegible]
דוכסוסטוס ... המקום שיהיה דבוק
על הבשר בהמה ... (הפנימי)
אלא מן הפנים ... **דוכסוסטוס**
בר׳ גמ׳ ... [illegible]
בע טרזין **דוכיפת** זה שחור ... וזה
שהוא ... [illegible]
בל׳ ... [illegible]
... [illegible] **קליפת** (בס׳ ...)
דל ... **אחלפת**
... [illegible]
היצאה ... [illegible]
שהסקר ... [illegible]
בשוה ... [illegible]
שיסול ... [illegible]
בתורת ... [illegible]
על ... [illegible]
כמה ... [illegible]

ידין יפה

היה דלי קשור בדלגו פי' חבל או חוט. ובפ' הבא על
יבמתו בגמ' לא יבטל דרך ולא הדולי ובפ' אלו טרפ'
בגמ' סירכא חיה' כהדין ברומי כל מאן דמנוגע להבין
לה מסתפי' ואמר דוולא כשוק כבר פי' בע'
בסתקי' ובלש' ישמעאל קורין לעניי כשהן דלו.
דלב בפ' אם אינן מכירין ערבוים
דולבי' לח ולוז וערמון. תרג' ודרדלמבד לה. תרג'
פסודי דלוחיא. אשחק בבוא מחדכס' בבוא כשושה
כחדכס' לא תרגא מסוד פתאום' דלטור
בפ' נגמר הדין בגמ' רחוק אמ' לו וכי דלטור אתה
וכבר פי' והנחש היה ערום. והחר' אומ' דילטורא
לבוראו וכמו דפרה על ידי שהיה בהן דלטוריין
פי' כל יוחנן ופני דליטורי ויגנה'. דולבון
בפ' לולב וערבה' ובפ' בבא קמא דילבונא דילהון
היא ובפ' אחרון דגיטין בגמ' כיצד ועשה ר' יוחנן
אמ' אמר ר' דילבון אמ' שע הכא הואיל והעירן
ליבטלבי פי' א"ר יוחנן לחזקיה בנו של ר' חייה
שהוא בבלי דילבון אמ' כלומ' ר' כהנא החכם שלכם
שהוא בבלי אמ' דילהון הייא מדרבנן' ואינה
לא הלכה ולא איסור' ועיקר כי א"ר יוחנן הלכה
למשה מסיני ויסוד נביאים בזמן בית המקדש
ובגבולין וכי א"ר כהנא בזמן הזה מדרבנן ומעשה
דרב בהדי דר' יוחנן פורקן לו כל קושיא שהיה
לו' בהגולל בתרא והא דאמרי' לחזקיה משיבון
אמ' לו דילבון אמ' מפרש בגיטין וחזקיה בנו
של ר' חייה קורין אותו בבלי בכמה מקומות רב'
מה בבלי אומ' בדבר זה' דאתא דחזקיה בנו של
ר' יוחנן הוא אמ' לו דילבון אמ' דלמטקון
ומנעלות הפיתון לא ילבש בהן
עד שיבחין בפ' כלאים פי' בלע' קלני' והוא
מוכסר טוב ומנעלות הוא כרולי בלע' מכסות
של צמר' ויש אומ' דלמטיקין בלע' קטנא' וכן
אות דלמטיקא יה' מעפר יק' דלם
בגמ' דמקור שיבא שמלובהן נאה ואין בהם
דלם' דלקקום כבר על כגלגקום'
דלע בפ"א בכלאים דלעת יוונית
עם המצרית פי' קיקיון הר' מארץ יון'
דלף בר"ג מ"ר ויה לבן המשונה לשבירי
דשמשא קשי משמשא וסימוך דילפא
ובפ' אוצר בגמ' ומנקה את בית הבדלים בכנדילפא
פי' מכס שעושין דלתות דולפות תמיד' ובפ'
כהרין אלו בגמ' דגרוס דופעות דולפות ומודרות

פי' דולפות דמע יותר מדומעות דלפא
בס' פר"ג במידות ואמ' ס' בית דילפא יש מפרשי'
תרג' ויחבר ולפיו דלפק בפ"א דבכורות
בגמ' דג טמא הדולפנין. פנין ורבין כבני אדם
מאי דולפנין א"ר יהודה בני ימא פי' אדם.
דלפק פ"ח בכלים השולחן והדולפקי' יש
להן אחוריים והוכ' בפ' גמ' דפ' חומר בקודש ובמנחות
פר' ב' הלחם' ובפ' כ"ר בכלים השלחן והדולפקי שניכחתן
או שחיפן בשיש' ובפ' פר' השוכר בגמ' המעביר
נבלי לגין על השולחן ולגין על הדולפקי פי' כלי עץ
שמעמידין בו כלי יין כמו כוסות ואשישות.
דלק בפ' ערלה מי שהיו לו חבילה
תלתן של כלאי הכרם ודלקו' ובפ"ג דמידות
שבדרום שער הדלק' ובר"ג מ"ר דפ"א דיומא.
דלר בס' רפואות דמר שעתא' הוא מלמעלה
והוא מלבמטה אוחזתו דלרא' כבר פי' בער' גב.
דלת בס' מקרבה בגמ' אין מגדלין' דלת
הננעלת לא במהרה תפתח מאי היא' מר זוטרא
אמ' לסמיכה' פי' שכל מי שחזרו לסמכו פעם
אחת ולא נסמך' שוב לא במהרה הוא נסמך.
כמפו' בפ' השוכר את הפועלין שמואל ירחינאה
דר' חוי' והוה קא מצער ר' למיסמכיה ובכל ר' אשי
אמ' כל המיטשאין לו לא במהרה מריעין לו בבינור
וכן א"ר אחא מדומר שלעולם אין מריעין לו בבינור
כלומ' אין מטיבין לו משום מולתא דנפשיה כמפור'
בפ' השותפין דלת דלהאמנה הגורת
אין כותבין בה בשבת' היכי דאמרי דלהאמנה איכא
דאמ' דחדי שופא ואיכא דאמרי גישמא. פי' שופא
לוח כדיבלא וכפים מעץ ועגה; ומתרג' שיפא' ואמ'
לה דלת בה בשמה' ויש שגורסי' שיפא וגישמא
פי' שיבא שאינה עבודת משני צדדיה' והגומל
עמודים דמתרג' שיבבן' פי' גישמא בית קיבול
של ציבור שאינה כתלמן לא יורדת ומשמשבת
בארץ' בפ' המוציא תפלין בגמ' דלת שבסמוך צד.
סליק פת' ה'
אחלף ריא דם
בס' ואלו הנשרפין בגמ' שיצא כוהנים מהצבאו עד
דמ' נכר' אם דילו' ומתו יוחנן ועלגא' וכן בס' פר' כיצד
אשת אחיו ובפ' רבן גמליאל אמ' אין גם אחר גט' הסוגיא
דהלוף אבבא דמר חנוה ונגמה ל' שישא ההוא מדם
ההוא דימה מסלות מנחה' ובפ' גמרא שמחה לכהן
גדול דדימא מהלכות פי' כולנם שגם אחד מהן
עלה אלא באתם ופר' גמ' דהינוקת דמות עד כיו

עלהב

עי' הלכה שאלה בגמ' מורה

עי' הלכה שבת

עי' וכפים מעץ יגנה

עי' בני' דילפאנ

ואי דוא נתנו לו דימוס [illegible] לכסף [illegible]
עבד חד לגון [illegible] דימוסיון [illegible] מדינה
[illegible] כמו [illegible]
[illegible] בקדושים [illegible]
[illegible] בכרכין
בגלגלות ובדימוסיות ובמגלת איכה הכביר [illegible]
הכביר [illegible] דימוסיות [illegible] וגלוגלות דמאך
בר מגלת איכה [illegible] כל כסף וזהב [illegible]
[illegible] דמאך כל [illegible]
דחלה [illegible] מעוררים [illegible]
שלשה [illegible] שעד היום [illegible]
אפריקי [illegible] דמע
בכה [illegible] התרומה [illegible]
אלא [illegible] חשבון [illegible]
יוחי [illegible] בתרומות [illegible]
תרומה שנפלה [illegible]
[illegible]

[illegible]

קלנפיא אחל פ' לב דן

[illegible]

[illegible] דינא רבא ודינא זוטא [illegible]

[illegible] לא ידון רוחי באדם לעולם [illegible]

[illegible] דנג [illegible]

[illegible]

ענ' הכביר נחושה

ענ' ראויה שלתרומה לתרומה בין [illegible]

ענ' מדומע כלומ' מעורב כמו שמו' [illegible]

ענ' [illegible]

ענ' דינא רבא ודינא זוטא

ענ' לא ידון רוחי באדם לעולם

ענ' [illegible]

ענ' [illegible] ר' נתן [illegible]

ענ' [illegible] על פני הארץ

ובגמ' דפ' דבמה שורפין [illegible] או עד פרט לכל איסי·
או עד פרט לגדולה [illegible] שהיא מוקשה
ולצורתה כדמה [illegible] ודומה לכבש
או לכבשה ודומה לעגל·

דמאי

בפ' הזהב באג' ונותנה למעשר שני הא שמעו מינה דתנן בכל
מה דתנאי הדמאי אין לו חומש ואין לו בביעור [illegible]
יש לו וכו' ובג' [illegible] הלוקח בגמ' [illegible]
בפ' ד' בדמאי ר' אליעזר אומר אין אדם צריך לקרות
שם על מעשר עני של דמאי וחכמים אומ' קורא שם
ואין צריך להפריש וכו' ובג' בהמה המקשה בגמ'
ר' שמעון שזורי אומר אף בחולו של מועד [illegible]
ותניא בתוספתא דדמאי [illegible] ר' שמעון שזורי
המפריש תרומה [illegible] שערבם
שבת על עם הארץ כך אימת דימוע על עם הארץ·
[illegible]
עם הארץ [illegible] שבת [illegible] שבת [illegible]
[illegible] משקרי [illegible] שבת [illegible]
[illegible] אימת דימוע· וכיון שהפריש [illegible] תרומה
[illegible] ואחר כך חזרה למקומה ונתערבה
[illegible] הארץ [illegible] חבירו [illegible]
תרומות מעשר אימת דימוע [illegible]
שהפריש [illegible] ואחר כך נדמעה [illegible]
[illegible] דמאי [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
צריך להפריש [illegible]

דמאי

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

דמאי

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] דמאי [illegible]

נשבה אחד למלך [illegible] שהיו בקרובין [illegible]
[illegible] דומה [illegible]
[illegible]

דימוס

על גבי דימוס [illegible]
[illegible] על גבי דימוס [illegible]
[illegible]
[illegible] אחד
[illegible]
המסיך בו דימוס אחד [illegible]

דימוס

פטור אחה [illegible]

דימוס

[illegible]
[illegible]
[illegible]

דמסי

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
רבן יוחנן בן זכאי [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

דימוס

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

דימוס

[illegible]
[illegible]

דימוס

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

ענין נדמה
פבע
פבע
פבע
ענין אימת שבת על עם הארץ
ענין דמאי
ענין [illegible] עם [illegible]
ענין [illegible] רחל עם יעקב

ורב דיג

דישתקע כתר שרשתא קלונקניון
אנדרלפיון דעי ... של שבת
[illegible]
[illegible]
[illegible] לצרי והוצאה לבטל הבית [illegible]
הכושה [illegible] והכושה לבטל הבית [illegible]
[illegible] ובהדר שקני [illegible]
[illegible]
[illegible] בני מעבר ... ההוא דתנן [illegible]
[illegible] שבבה עליהן יום הכפורים [illegible]
[illegible]
יוסיהקפקרים [illegible]
הכפורים [illegible] קרבן של
[illegible] באבויה בזמן שאמר
[illegible] חטאה
[illegible] ורוצה
להביא קרבן [illegible] שבשעה
[illegible] היה [illegible] שהלב הוא לא היה
[illegible]
[illegible] בין מודעת
[illegible] דעת
[illegible] אותות בין שתה
[illegible] מעברין
לבונה [illegible] מודיעין
[illegible] דיועה
קשה את חסרה [illegible] כל אלה פקודי
[illegible] חי מהרף ואלו [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
שאסר [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
יהודה [illegible] הדרן
[illegible] דוחין
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

גם ומותה היה יכול ליבטל בלא אונס ודאי אשר
בין לאחר ספס ותוך ונתנה לאחר ואמ אי עמרו היו
שטויה מודעא לראשונה ולא קע שעקן דיענ
תרג ויצב ודשין קליקפיוד אחלפתור
דת ושמן דף לחן בר גמר דף כל כתבי הקן
בכל כל הכלים כל כלי עץ טהור ופולי דת
שלנח המרץ שקבען בכותל ובפהמוגב את הכרת
סוכך את הדלת פיר כסר ולוח ושבלה גדולה שהיא
לנהבוס ועשין עלה לחס כשהן בכרות מבין
עד שירחמיצן לי דאמרי ברושים כאן ני אהבל
לוח אלונים מעשן עשו משוטיך קדשך עשו שן
מגורמא מעל הדף פיר כמו מגדל או שידה והן
שוויין ליתן לתן סלים או כלים והן עשויין תחתיים
שוי לו ושלישים בר גמ דעו ובר גלו דף הינוקת
הדף העדשים והלולבין מדיחין פיר העגרי ס
שמניחין של הענבים ובפר זהו בגמ פוסק עומד
[illegible] והוא מחוסר מכמר שלוי לפי דפי
[illegible] ובפ לולב הגזול בגמ אתרוג הכושי
[illegible] דפן דפן פיר מרובע כגון לוח
[illegible] ופן בדפן חלון שנראה
[illegible] מכן דפלומטרמלא מרגלית
[illegible] כמין תיבה
דלפון בבר רב כהנא [illegible]
[illegible] בשעה שעלו הים [illegible]
[illegible] דלפון דפן [illegible]
[illegible] הדפולוגוס
[illegible] דוסן ישבם
[illegible] מושבות
[illegible] ובפ
[illegible] מיוחם
[illegible]
דפן [illegible] כבר
[illegible] הבית ופיבוץ [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

והקב"ה אומר דונטיבו הה"ד הנני ממטיר לכם לחם.
ובילמ' בר' [illegible] והיו למלך תסורשות בכל מדינה
ושלח המלך לאספטורים לחלק את דונטיבים לאומות
פי' אונטוטיבא לגדודים ליתן לבני [illegible] שנתנו מתנה
ונתן מתנה לבני ישרא' שנזכרו במזוזות. ובמה
יקום משל למלך שמרד במלך [illegible] לו דונטיבון
ולא אורלא שוקלין ומחריבין [illegible] בשעה שמרדו
לא [illegible] לא עמהן [illegible] כמוד לאחרן מהן
הבשר [illegible] לא [illegible] והוא. **דנמטק**
בילמ' [illegible] אשה לאחר שבוה חייב לדנסטק.
ובא' [illegible] לומי שלוה ב' דעסטוסין בין
שעשה [illegible] ירח [illegible] ובצה
לך אם הנחתן [illegible] דנשים ליתן
שכר. ובס"ג רב במה אשה ירא היושב בבית
מרועע עושה מלאך המות. דינקטום שלוהבת
ישי מות עלימו [illegible] ברעך וכול
פי' מלוה בלשון דינקטום. **דנק** בב'
המקבל בא' לשעם מועטות. דיבנא הלוא דנקא
פי' המנהג הידוע השתל נוטל החצי ומי שהלא
שהלו שלא עובד השתלין בכלל השדה מלבד שנוטל
שלישי בא השתל להסתלק דינו ליטול רביע כך
הנוהג אחר שיטול האילן היורד למקומו לעבוד
האילנות שליש דהוא כגון שדה אילן שעולה להן
בכל שנה י"ב יהו חולקין אותן בעל הבית והשתלא
זה נוטל ו' וזה נוטל ו' כשיבוא השתל להסתלק
הוריד אדים במתן ומן נוטל האדים ד' שהן שליש
הכל. ונוטל בעל השדה ו' שהן חלקן בכל שנה ושנה
נשארו שנים שהות לו"ב ורביע להן שנשאר אחר
שנטל חלקו שלשים. וזהו פי' ריבעא של שמונה
הנותרים שהן שתים לי"ב. **דנר** בב' גמ'
פשוטו בגמ' [illegible] אל חשש [illegible] רישא דקתני
בית דינרי זהב [illegible] דינרין [illegible] דינרי של
כסף [illegible] דסגי לן בין דינרי לדינרין דהכן
[illegible] האשה [illegible] וכול' [illegible] גמ' דבר
הזהב איסר אחד מכ"ד בדינר של כסף [illegible]
של זהב.
סליק פ"ב [illegible]
דיוסטרון בערכין בגמ' [illegible]
שדה שאין לה בדיסטורין [illegible] לה [illegible]
וקדשה על מנת שיש בה בית כור [illegible] צריכה
דקתני בדיוסטורין פי' זו השדה [illegible]
באריסות. **דסק** בר' גמ' [illegible] איתי' שלה
דיסקא [illegible] בר' גמ' [illegible] ומצוב

עי' היושב בבית מרועע זה [illegible] ישי מות עלימו

עי' תפוחי זהב במשכיות כסף

עי' שיעור איסר ודינר

כגון דנקיטו דיסקא מבית דין הגדול ובב' השולח
גט בגמ' העדים החתומין על השטר מעיקרא במאי
אסקעינהו בדיסקי. ובב' אחרון בגמ' כתבו
עדים בר' הדף אלא רב בדיסקי הוא דהוה חתים פי'
רב בדיסקי הוה חתים [illegible] אגרות של רשות שאין
לראייה עדות. אבל בשאר שטרות תחת הכתב היה
חותם רב. ולא היה מן הצד בין גט לגבי הכתב בין
רגליו כלפי הכתב לא חיישי להו ולא שעה פסולין ולכן
אמרי הגט אם גט הוא פסולי ואם נימא העדים
בסוף א' מהן שאין סופו של אחר בין גט כלפי הכתב
בין רגליו כלפי הכתב הוא הכשר.
דסקס בבל' רב' פר' ג' וירבו [illegible] שהיה מלא מים והיו
בה דיסוקסים נאים. ובב' [illegible] אדם בדולקיא
והביאו לפניו דיסקוס [illegible] טרטזין.
פי' שולחן. ובב' [illegible] נתן טעון לה [illegible]
דדהב בגו דיסקוס דדהב. ובויקרא [illegible] שור או כשב פי'
[illegible] ובאחרי מות. [illegible] שני דיסקין נאים. ובילמ'
בראשי' [illegible] לשון יוני הוא.
דיסקוסקלין בילמדנו פר' ויקרא כטלה
הזה יורד בכמה ודיסקולקלא שלו. פי' הורדה
ומוסרי. ובלשון [illegible]. **דסקר** בבר' רב
פר' [illegible] ואומר [illegible] טעינא
לה חד דיסקרין [illegible] פי' [illegible] תפוחי
זהב במשכיות [illegible] דזהב בגו דיסקרין
דכסף. [illegible] דיסקרין
מהו עושה [illegible] והכסף
דבחדש [illegible] אדם עושה ב'
דיסקרין לו [illegible] שלו [illegible]
וכול' [illegible] דסקין [illegible] דיסקרין.
פי' קערה. **דסקרתא** בב' [illegible]
בא' [illegible] יהודה
כגון דסקרתא דריש גלותא. **דסקרתא**
דוכתא. פי' [illegible]
והייא של יחיד. [illegible] קריה [illegible]
סגיא לה בחד גברא [illegible] דיסקרתא [illegible]
בגמ' עבד שנשבה [illegible] דיסקרתא [illegible]
לגוים. **דסתן** [illegible]
[illegible] הרבה. [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
דסקרן [illegible]

דיסקיא

כל גמל דפכלי גדול פי' מדקדק עד חוט העורב [illegible]
להדבק ולהלבש עם חבירו וזהו בכלל עריגה
ושל גדולה רוחתו בו יקים בגחוס' תרג' ודק דקין
[illegible] [illegible] הזרוע [illegible] תרג' [illegible]
[illegible] מדקדקין [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] דקין [illegible] דרדוק [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
שבעין השתא [illegible] בכמה דידהו [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
יין [illegible] קטר' [illegible] **דקה**
[illegible] שם [illegible] דקה
[illegible] דקה [illegible] **דקון**
[illegible]
[illegible] דיקון [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] **דקל**
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] **דקל** [illegible]
[illegible]

[illegible] דיקלא [illegible]
[illegible] בגון [illegible] דקלים שסומכין זה לזה [illegible]
[illegible] ונסמך על חבירו **דוקלא** [illegible]
[illegible] פי' דקל שפדה עליו [illegible] כגון
פירות הרבה [illegible] דקל [illegible]
[illegible]
[illegible] חדשים [illegible] דקל נערה
[illegible] פי' דקל המשיר פירותיו קודם [illegible]
[illegible] גדירות לא
[illegible] לא [illegible] ג' [illegible]
[illegible] יש [illegible] דקל נערה [illegible]
[illegible] בשנה [illegible] ג'
גדירות בשנה [illegible] ג'
[illegible] קולית [illegible] קולית
[illegible]
[illegible] הדקל [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] **דקל** [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
דקליקון [illegible]
[illegible] דקליקון [illegible]
[illegible] **דקר** [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

דפן בפ׳ המקבל בגמ׳ המקבל שדה מקבלן
לנרעה חטיאתן בני מרושנא לדפניה ובר׳ גמ׳ דפ׳
השולח גט׳ והא דאמ׳ להו משום הכי דדפונה פי׳
הכה׳ דפן בפ׳ מקום שנהגו בגמ׳ מרביבין
דקלא פסו דר׳ דשיכרא דדיפנא פי׳ שכר שעוה
מפרי האילן ששמו דפנא׳ ולשון יון קורין לאורן
דפנוי׳ בפ״א דמשקין בגמ׳ ומקרין את הפרצה׳
כיצד מקרין א״ר יוסף בהוצא דפנא׳ ובפ׳ גמ׳
דהשותפין הכל כמנהג המדינה לאיתויי מאי
לאיתויי היכא דנהגי בהוצא ודפנא פי׳ עבדי׳
לחייה של גדר מן הדפנא׳ ומגדלין אותן מהוצא
הוקל ור׳ האיי גאון ז״ל פי׳ הוצא גדר של קנים
דפנא עמודין שמחזיקין בהן מחיצות הקנים שלא
תדחה אותה הרוח ויפילו׳ דפני בפ׳ וישב
של דפני אנטוכיא׳ במגילת איכה ישבו לארץ ידמו
ובורך רב׳ וחשה כי וזוב רבלה׳ תרג׳ ירד דפני׳
הגבול משפט הרבלה׳ דפוס בפ׳ כל שעה
בגמ׳ אלו דברים עשנה בדפוס ובקערה כיון׳
פי׳ דפוס מצוייר ובקערה בפנים אחרת׳ ובגמ׳
דהשותפין כל טיטה וטיפה בראתי לה דפוס ע׳
בפני עצמה׳ ובפ׳ הזהב בגמ׳ ה׳ חומשין הן דתנן
בפ״ה בדמאי הלוקח מן הנחתום מעשר על הצנונה
מן החמה ומן הצנונה מן החמה ואע״פ שהדפוסין
הרבה׳ הלוקח מן הפלטר מעשר מכל דפוס ודפוס
דברי ר׳ מאיר׳ ירו׳ שהיה ר׳ מאיר אומ׳ דפס אחד
ופלטר משתמש בכמה נחתומין הולך כל שיש
לו מיפסין הרבה׳ הלוקח ממנו יעשה מכל א׳ וא׳
שהן א׳ מנחתום א׳ ור׳ יהודה אומ׳ מאחד על הכל
פי׳ ר׳ יהודה אומ׳ נחתום עושה כמין טופסין ופלטר
משתמש מנחתום אחד׳ ובפ׳ הב׳ לנהרי תלתא
גברי זבין בחנות ואחד ... זבין דפן
גולל ודופק ככר פי׳ בגול דופק דפח
בפ׳ אלו מט׳ בגמ׳ וחתיכה של בשר ולהוי חתיכה
גופה סימן או רפקא און דמטרים׳ דפר
בכר רב׳ כפ׳ יא׳ עלבן ויעזב איש של יוחנן אשתו
מגרשהו ונותנה לו ליתורין ובפ׳ מוהר ומוהר ע׳
מדאפרין׳ דפתר בפ׳ ב׳ דמגילה על קבור
ועל חדיפתרא׳ ובפ׳ ב׳ בגמ׳׳ ובפ׳ המוציא יין בגמ׳
שור דמולח וקמיה ולא עבדין בלא בל ופרא
הוצאון דיפתרא של אלוהות ... דיפתראות
ויתקמות ... לידע היא הויה עושה חדרים׳ חדרים

סליק פ״א אתחיל צד״י דץ
בפ׳ לולב הגזול אמ׳ רבא לא לידוץ איניש לולבא
בהושענא פי׳ לא ינעוץ׳ בפ׳ גיד הנשה בגמ׳ ועוג
בשלב׳ רושה ככבש הלוי שבורה השחיטה׳
חייב אצדדין מקוה קף מנקוריה אידץ אלא בית
מידיה דמכדילה שערי׳ ואי לא אסיר׳ דציה
בריישיה דרומחא׳ בר׳ גמ׳ דפ׳ המוכר את הספינה
ובפ״א דבכורות בגמ׳ דנטמא שקלב סיבתא
דהודצא לא עאל׳ דעדצה עאל׳ ובפ׳ אין מעמידין
בגמ׳ אין מהרהין כיר״א דיוצא ודמעברא טל
דירא היוצא מן העין׳ דיוצא שנוקב בו העצר
כמו המחט׳ דמצ׳ דס שיש בעין׳ דץ
בפ׳ כ״ד בכלים ודיצת הערבים טהורה מכלים׳
של הרים קטנים מותרין׳ דץ דיצה ומזה׳
סליק צד״י אתחיל קו״ף דק
באלו טרפות עופדן נוקבו הדקין פי׳ לבני
מיעים הדקין׳ בפ״ב בדמאי פגמה ומדדה בדקים׳
טפילה דקה לגמח׳ ירו׳ הן מידה גסה׳ מן הן
ולמטה מידה דקה׳ שומן מידה דקה׳ מן שומן
ולמעלה מידה גסה׳ באלו טרפו׳ בגמ׳ עד לקנה
החסר תא שמע מהא דתנן בפ״ב בכלים
הדקין שבכלי חרש וקרקעותיהן ודפנותיהן
יושבין שלא מסומכין פי׳ הכלים הקטנים אם
נפחתו ונשתיירו בשולים או בדפנותיהן שהן
הצדדין שיעור שיש בו הן וקרקעותיהן במקום
שלא מסומכין כיש מעשא באמרה במאג-
רידא׳ וזהו חלב שעל הדקין׳ בפ׳ גיד הנשה
בגמ׳ ונוהג בשליל ... בנזירים מה
עבד לדקיה דלא עסרוח פי׳ שאם יגרון
הדם קודם קיבוח ראשון ויעח האימורין
להקטיר עם הזבחים שלא ... או אפשר
שלא וסריחו הדקין המעיים הולבץ מותר
להקטיר׳ זבלקן ומולדין בפ׳ שמוי הדם ובפ׳
אלו טרו׳ בגמ׳ מן תנא׳ כולהא דדייק ונקיין
לא חוששי׳ דדייק ולא עביד חוששי׳
דקוקא חוששי׳ דקוקתא לא חוששי׳
פי׳ דייק ונקיי לא חיישי׳ משום ריסון ...
... הוא דיה׳ ולא מנין קשה חוששי׳ ...
... בפ׳ ... גיד ...
של ... בשתים ...
... מוציאין והשותפין

פי' היה עושה מחיצה בינו לבין הנשים רבן בקנס'
דל כשוטה ברא"ג דהיה נוטל ובפא"ד [illegible]
בגמ' השותפים ובפ' ר' ישמעאל בגמ' אסורין בחדש אמ'
ליה ר' אבוה כל יאושיהן דדאריה לא תניב אכריך
[illegible] דמגרשותה לא להרא [illegible] מכלל
שהם שם זקן דור דוראבה יקלל ואל
לא יברך משום דאבות יקלל ואת אמו לא יברך אל
תלמוד לומר דור שאביו יקלל [illegible]
[illegible] ובכל [illegible]
[illegible] כח' פי'
לשון דורות [illegible] כנסת
הגדולה שהן צדיקים [illegible] מהרשאין
מן [illegible] דרא במלחמות פגי הדירה
והגוה שבהקצוה דבירין [illegible] פי'
[illegible]
[illegible] בלא [illegible]
[illegible] פי' [illegible]
[illegible] מצבן קדש
[illegible] דרבון בפ"א בבכורות
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
דרג [illegible]
[illegible]
כבר [illegible] דרג [illegible]
[illegible] המדרגה
[illegible] מדרגה
דרגון [illegible] [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
דרגש [illegible]
[illegible]
[illegible]

דחמרא שארי ליה בסיפולא· פי' דורדייא שרירא
שמרים כולן לשון אחת הן ובלע"ז ישמ' שמן דורדי'
אך שמריה תרג' ברם דורדיהא· דרדג
בב"א דכתובות בגמ' א"ל יוחנן בן ברוקא עבדא לבר
אומיך דרדוגי מישחא ארישא דרבך פי' גאון ז"ל
יציקת השמן· דרדק בפ' איזהו נשך
בגמ' הלוהו השדה אמ' ליה דרדקי פי' נערים·
דריוה בב"ר פר' נ"ד כל השומע יצחק לי·
(ובפס) דשוש אשיש· כמו כאן עשירה ושמ' להם עשיה
שנותן דוריה לעולם· ובילמ' והלכן הג"מ' מוחל
עונה עמו ישר' ונתן דוריה שעשה הרי לנו שהוא
מוציא דוריה לעולם ויקרא גדולה· ובכי תבואו אל
שלחן· הריאהם נחטין ארץ היו זהירין להיות
מעלין לדורשהא פי' הרין· דרדר בפ'
ז' מסביבות ומאכל בהמה החוחים והדרדרים פי'
מלג וקוץ ודרדר· דרדור בפ' אין מעמידין
בגמ' חרס הדרדורין והקובאות של גוים· ובס"גמ' ד'
ר' ישמעאל [illegible] ענבים בגת בפלגר והדרדורים
מעם שהוה מגלגל מהן מותר· ובפ' טל בכלסר ר' יהודה
אומ' דרדור עגלה פי' חבית של עץ עגולה עשויה לוחות
לוחות ומטם שהיא גדולה כיון לעגלה מכוסה מלאה
ונקבוה ובלע"ז בוטירה· דרך ברא"ג דשבת
המוציא חוץ ממחלת ר' לסוף ד' והעבירו על דרך
פטור פי' שהעבירו על עצמו כיון [illegible] פטור
לכך בשבת [illegible] ובס"גמ' [illegible] בג'
זה דמות [illegible] הדרך· פי' שפירשו
שהעביר [illegible] כדכת' גבר בעלמה·
דרך לשון זכר· בעלמה לשון נקבה· בר' גמ' דקידושין·
דרכון [illegible] דכיתה· פי'
[illegible] ר' יוחנן ור"ש [illegible] דר' מאיר [illegible] לקיש
[illegible] להיות אחד ע'
בלבד·
[illegible] ר' מאיר [illegible] ודברים
[illegible] אחד ע'
[illegible] ר' יוחנן [illegible] שש
[illegible] בגאונה
בלבד· [illegible]
[illegible]
[illegible] וכל
[illegible] מקדש·
[illegible] בלבד· ר' יהודה
[illegible] שהן גדולה
[illegible] בערלה·

ע"נ שמרים וע' דורד ודלו [illegible] תרג'
ע"נ דורא בין יקלל ואת אמו לא יברך
ע"נ דרין וע' כרס [illegible]
ע"נ [illegible]
ע"נ [illegible] שבר
ע"נ דרך גבר בעלמה
ע"נ בסתר המדרגה
ע"נ [illegible]
ע"נ דרגש וע' מיטה ודלו' [illegible]

פי' הסדוקרים שמעל ודקרו והם מן ודקרעת ש'
ובפ' דסוכה בגמ' חוטב קש קנים סמדוקרים מסככין
בהן פשיטא היינו יחדות היינו קדוקען היינו [illegible]
דוקרני דיוקני פי' עיקר הקנים שמחבש אש בן קנים
הסדוקרין [illegible] מסככין בהן דינן כדין האפקותא.
דקר ברגות חולין מנעביח דיקורא
של [illegible] קומט ראשון של [illegible] ונותן לו פי'
קלופות [illegible] שחוטים. דקר בפ' הרואה
אמר ר' יהודה אומר הרואה את הים הגדול והאי דכ[illegible]
דשינוי ברסאי מתאי קרירא [illegible] ובב' לא יחסר
בגמ' עטל מתאי דקירא אתאי ובגמ' דר' יוחנן
והיכא קמא אמר ר' יוחנן מאי מהאי דקירא ונשבא.
פי' לשון לעז הוא קוריאה של נהר. דקרדוקין
בבל' [illegible] בשם ר' מאיר לא גדולתו של נחש
זה מפלתו ערוד מבל [illegible] ר' הושעיה רבה
את דקרוקים היה עומד בקנה דרגלים היו לו.
דקרן בבל רב [illegible] כרן דקרן [illegible]
סלקן [illegible] קרן עור פנוי.
דקרן במנחות ברגלי [illegible] סענין
של זהב היו שם מפותלין מראשיהן כמין דקרנין
היו שסומכין בהן הלחם פי' כמין קנים [illegible]
מלמעלה. בלק פיז אחל פיה
דר במנין [illegible] שביעית הסודייך
שדהן עושה סהר בית סאתים פי' מדיירי [illegible]
בן כל בהמות [illegible] שוירשו
זבל [illegible] השדה כמו דיר של בהמה [illegible]
[illegible] אין מדיירין שדה בחולו של מועד
ובגמ' שולה [illegible] שהסחי ובפ' השולח גט
בגמ' השולח עבדי ובבכורות [illegible] בגמ'
העורסי אומ' [illegible] בפ' ד' שבשביעית שדה
שנתקוצה בשביעית הזרע למוצאי שביעית
נזייבה או עדוירה לא תזרע במוצאי שביעית
ובפ' דעירובין דירא סהר ובפ' הגוזל [illegible]
בגמ' אין פורעין אמ' הני המדדי דיירי [illegible]
אסור ליקח מהן פי' חצאין שנכנסין לדיר [illegible]
התחום אסור [illegible] הדיר [illegible]
דערכה בהמות של מדינה לדיר [illegible]
הבבלי. דר דיורין [illegible] דקונם
השבן [illegible] הדורן. דר [illegible]
שמונה [illegible] דדרי [illegible]
ודיוריה ובפ' בני העיר [illegible]
דיורי ובפ' [illegible] בגמ' ר' יוסי אומ' אומן [illegible]

משקלה ככר זהב היכי מה מנה ליה אמ' רב ראויה לינח
של ראש דוד ר' יוסי בר' יהודה אומ' אבן שוהם היתה
בה והות דריא לה ר' אלעזר אומ' אבן יקרה היתה בה
ששוה ככר. ובפ' המוכר פירות לחבירו בגמ'
מרתק בלחמרא דלא שברי הולכא מיא לגו חמרא
היא בפ' השולח גט בגמ' ובראשונה דרא לא אבינא
למולתיה [illegible] דר' התורביה ובר[illegible] כרת
הכסף הנהו שקולי דדרו חמרא ובפ' דר' השנה
בגמ' [illegible] ובספרא דכולה עלמא דרור חירות
[illegible] לשון דרור אמ' ר' יהודה בר' מדוואר דריש ומחציל
סחורות בכל מדינתא פי' כשורץ הספל שעושה
הסחורה ומולך מדינה לסחור ודומה למדוואר שהוא
עוף [illegible] בגמ' מה הן [illegible]
[illegible] מדוראה [illegible] שמשגת האדם.
ובפ' [illegible] ובפ' המקבל בגמ' המקבל שדה
מחבירו לזרעה חטין [illegible] ולא דרוק לגבראי דמשפרא
[illegible] ושפרנו [illegible] ולא [illegible] דרוקי.
דר בפ' איזהו נשך בגמ' [illegible]
מחוסר משדה חומה [illegible] ומדרשי.
ובקגדה [illegible] השוכר את הפועלין [illegible]
ובפ' [illegible] בגמ' ר' יוסי אומ' [illegible]
[illegible] לשנא [illegible] דר' יוסף [illegible]
[illegible] זרה השוה [illegible]
דרה [illegible] אשה זורה [illegible]
[illegible] דרן [illegible]
ושמבל [illegible] מדרי. דר בפ'
במה אשה [illegible] לדור [illegible] שלשים
[illegible] שלשים [illegible] יוסי הכהן
בגמ' [illegible] בגמ' [illegible]
[illegible] מדריה פי' [illegible] דבר
בין [illegible] הגדולים [illegible] ככר
[illegible] של שנים [illegible]
[illegible] בגמ' [illegible] דרי דרי.
[illegible] ובגמ' [illegible] דרי דרי שוחת [illegible]
[illegible] דרא קמא [illegible] בגמ' [illegible]
פי' [illegible]. דר בפ' [illegible]
[illegible] הגחלים [illegible]
[illegible] דור אחר פי' [illegible]
[illegible] דקן גדול [illegible]
[illegible]
[illegible] דר
[illegible] דיר [illegible] קנה.

פרהיה

כל כלי פרקים ג׳ [illegible] השויה כקדרה
טמאה מדרס כי׳ מכני שאדם סומך עליה כדאמר׳
פיס טוב׳ ובמה במה אשה אם יש לו בית קיבול
לענין עגלה של קטן לפיכך אם דרס טמא עליה
ויש ביניהן דבר חוצץ ונל עליה כוחו אעפ׳ שלא נגע
בה טמאה׳ ובא סימן כל המיטמא מדרס
מיטמא טומאת מת וכו׳ גמ׳ דכל חאזי למדרס מ׳
מיטמא טמא מת׳ יש שהוא מיטמא טמא מת ואינו
מיטמא טמא מדרס לאיתויי סאה ותרקב׳ דתניא
היושב על הכלי וכו׳ יכול כפה סאה וישב עליה יהא
טמא ת״ל והיושב על הכלי אשר ישב עליו מי שמיוחד
לישיבה יצא זה שאומ׳ עמוד ונעשה מלאכתנו איני
ג׳ דריסות עניין אחד אבל הראשון בפכין והב׳ בעריה׳
והג׳ באדם׳ [illegible] הפירושין [illegible] בפ״ח של פרה שפיר
גאון ז״ל הרי זה אומ׳ מיטמאיך לא טימאוני ואתה טימאתני
אלה הם המשנה זו ששנינו׳ המקדש מי חטאה לא
ינעל סנדל שאם נפלו משקין על הסנדל נטמא
וטימאוהו הרי זה אומ׳ מיטמאיך לא טימאוני ואתה
טימאתני׳ והמשנה השנית הוא ששנינו
נפלו משקין על בשרו טהור של כסותו נטמאת הרי
הוא אומ׳ מיטמאיך לא׳ ומפני המשובשות האילו יתברר
פירושן בה יודע שרשן׳ והוא שכל כלי שנפלו עליו או
על מקצתו מים אפלו משקין טמאין הרי הן טהורין ונטמא
לחטאות׳ אבל אדם שנפלו עליו מים טהורין אינו מטמא
לגבי חטאות בנפלם על מקצתו עד שיפלו על ראשו
ועל רובו׳ ועיקר שיהיה ג׳ לוגין מים שאובין שיעורו׳
ואם נגע אדם בכלי אשר נטמא לחטאת׳ כבר נטמא
האדם ההוא מפני שנגע בכלי שנטמא לחטאת׳
ואלו הדברים האילו ששנינו שמקדש מי חטאת
לא ינעול סנדל׳ שאם יפלו משקין על הסנדל
ויטמא הסנדל ובנוגעו בסנדל יטמא אותו הסנדל
לעצמו׳ ואנו יודעין שהמשקין האילו שנפלו על הסנדל
וטימאוהו אילו נפלו על האדם ההוא המקדש לא
טימאוהו עד שיהיו ג׳ לוגין ויפלו על ראשו ועל רובו
אז יטמאוהו׳ ועכשיו שנפלו על הסנדל שהוא כלי
אעפ׳ שאין שיעורן ג׳ לוגין וטימאו את הסנדל וחזר
הסנדל וטימא את האדם כענין מי המשקין האלה
אשר הזכירום בשני הלשונות האלו [illegible] כי
מי נדה מטמאין כל האדם וכלכלי בשיעור [illegible]
ואולם משקין טהורין הן ומטמאין את הכלי [illegible]
חטאת׳ ומטמאין את האדם גם לענין מי חטאת׳ [illegible]
[illegible] עניין המשנה השנית אשר שנינו נפלו המשקין

על בשרו והדין ההלכה ולפי שנינו שהוא טהור׳
כאילו נפלו על ראשו ועל רובו והן ג׳ לוגין׳ לא היה
טהור לחטאת׳ אלא טמא לחטאת׳ ולפי׳ אם נפלו מים
מועטין על כסותו חזרה הכסות ההוא וטימאתהו׳ ולכן
יהיה כאומ׳ לכסותו׳ כי המשקין אשר נפלו עליך
וטימאוך׳ אילו נפלו עלי לא טימאוני׳ ועכשיו שנפלו
עליך וטימאוך חזרה אתה וטימאתה אני׳
והמשנה השלישית הוא ששנינו השורף
פרה או פרים ושעיר המשתלח עצמן אינן מטמאין
בגדים הרי זה אומ׳ מיטמאיך לא טימאוני וכו׳
ונתחלפו בפרשה ונאמ׳ כי אחיך זה על השורף
את הפרה ואמ׳ והשורף את הפרה יכבס את בגדיו וכו׳
וכן אמ׳ על פר ושעיר הנשרפין והשורף אותם יכבס
בגדיו וכו׳ ועוד כת׳ והמשלח את השעיר לעז׳ יכבס בג׳
הרי יודעין שכולן חייבין לכבס בגדיהן׳ ואנחנו יודעין
כי בגדים שאינן על השורף אותם׳ שאם נגעו בפרה
ובפר ושעיר הנשרפים ושעיר המשתלח אינן צריכין
כיבוס׳ אבל בגדים שעל השורף צריכין כיבוס אעפ׳
שלא נגעו בפרה ולא בפר ושעיר׳ ולא בשעיר
המשתלח׳ וכיון שנטמאו בגדים של השורף חזרו
וטימאו את השורף׳ ואילו לא היה על השורף בגדים
לא היה מיטמא׳ על כן איה להתמה ולומ׳ אם שורש
טומאת בגדי השורף הוא הפרה והפר והשעיר מדוע
לא יטמאו בגדים אחרים בנגעם כי נשובהן ונאמ׳
לו׳ כי זה אשר טימא בגדי השורף לא מפני נגיעה
טומאות אלא מפני שריפתן׳ וראויה לדבר שאם נגע
איש בהן ולא שרף אותם אינו מיטמא ולא בגדיו׳
ולכן יהיה השורף כאומ׳ לבגדיו מטמאיכם לא טימאוני
וכו׳ והמשנה הרביעי הוא ששנינו האוכל
מנבלת עוף טהור והוא בבית הבליעה מיטמא בגדים
הרי זה אומ׳ מיטמאיך לא טימאוני וכו׳ ופירושה כי
נבלת העוף אינו מטמא לא אדם ולא כלים בנגעם בה׳
וכשאוכל אדם אותה הוא מטמא את הבגדים
והן מטמאין אותו׳ וכן הוא אומר לבגדיו מטמאיך לא
טימאוני׳ והמשנה החמישית הוא ששנינו
ולד הטומאות אינו מטמא כלים׳ לא משקה טמא
משקה טמא וכו׳ ופירושה שהנוגע בזב ובזבה
ובוולדת ובשרץ ובנבלה ונגע בכלים אינו מטמא
אותם׳ ואם נגע במים שבתוך כלים או במשקה שעל
גבי כלים טימא בכלל כי המים הביאו הטומאה עליהם׳
ונשאו הכלים כאומ׳ לאדם מטמאיך טימאוני וכו׳
והמשנה הששית הוא ששנינו אין כלי חרש

[illegible] וישב על הכלי אשר ישב עליו הזב

[illegible] והשורף את הפרה יכבס בגדיו במים

[illegible] נבלת העוף אינו מטמא לא אדם ולא כלים בנגעם בו

[illegible] הטומאות כתולדות הטומאות והנוגע אינו טמא

ירו א״ר יוחנן ור״ש לקיש חד אמר ר׳ מאיר ודברים
מקדשין וחד אמ׳ ר׳ מאיר כל הדברים מקדשין. פ״בא

דרכי האמורי כבר פי׳ בער אמר.

דרך בההורס פ״ב בתרומות׳ הפועלים אין
להן רשות לתחום חוץ מן הדרוכות שהן מטמאין
הגת׳ פי׳ דורכי הענבים מפני שהן מטמאין את
הגת׳ כשיתחילו לדרוך מפני הפסד כהן זה פי׳
רשב״ם.

דרכא לה חמרא אגבא
דכרא עיה׳ בפ״ג דפ״ח שרינים פי׳ דרך לן והבן׳

דרכון בשקלים פ״ב מצרפין שקלים
דרכונות׳ בפ״ים בכור לנחלה ומנין נפדין בכסף
ובשווה כסף חוץ מן השקלים׳ ומ׳ תנא חוץ מן
השקלים מעשר והראוי שקלים דרכונות מפני
משוי הדרך׳ פי׳ שצריך להעלותן לירושלים טעמ
מפני משוי הדרך התירו לצרפן לדרכונות שהן זהובין
הא לאו הכי לא׳ ובפ״ג פשוטו דרכונות דיאשן
ומוחזן אין פחות מב׳

דרמלים
כבר רב׳ פר׳ ע״ג ויסגרו בעברו אל לוי שקבע
דורמולסיאה שלו במדינה׳ נטלו זוהבו ואסרו
בבית הסוהר׳ ונתן איפרגוס שלו׳ ועליו זה כמון ...
אנדרטוסיאה שפרשנו׳ ובפ״ו דויהי בחצי הלילה
ואחר נתן להן דורמוסיה׳ דבר כבד מאד׳ ובפ׳
ויחשך אפלה׳ לא תגרו הביא עליהן דורמוסיות׳
פי׳ זה הדבר׳

דרמלק כבר ר״ב לט
וירא אלהים מקום של אברהם היה מכונס היה׳ ר׳ יודן
אמ׳ כהדין דורמולסק׳ ובפ״א זה יושך בגמ׳ אין פוסקין
אמ׳ ליה ר׳ זירא לר׳ אסי א״ר יוחנן אפי׳ בהורמוק הזה׳
ובר׳ האומר להבירו עד וקדש בגמ׳ האומר לאשה הרי
את מקודשת לי על מנת שאדבר שחוק לבני יקוד
לפני׳ עשה כדורמוס הזה פי׳ הרחבה גדולה בלש
יון דרומוס׳

דרמי בפ״כל הזבחים
בגמ׳ טמא פסול אמרו זקני דרום לא שנו׳ אמ׳
עולא תקע להו ר״ש לקיש לדרומאי׳ בפ׳ לא יחתור
בגמ׳ מרתי מחא הגבלות׳ הרוצה שיחכים ידרים׳
וסימניך שולחן בצפון ומנורה בדרום׳ פי׳ ולך
אצל חכמי דרומי׳ ומאור תורה וחכמה מהן׳ ויש
אומ׳ הרוצה שיחכים בשעה שיתפלל יכוין פניו
כנגד מזרחית דרומית׳ והרוצה שיתעשר יכוון
פניו כנגד מזרחית צפונית׳

דרמשק
ת״ר ירו דמשק אשר משכב לחה׳

דרמסקן
בפ׳ כיצד מברכין בגמ׳ על הירקות הבאות לפגו כרוב
ודורמסקין ותרגו׳ ובפ׳ הגזל ומשכיל בגמ׳

שכטף נהרי השוכר את הפועל להביא כרוב ודורמסקין
פי׳ פרונבא ומברכין עליה בורא פרי העץ.

דרץ בפ״כל גדול בגמ׳ הקורע
ידיעה שנפל בה דרנא קורעין אותה והעפר אותה
וברא גמ׳ דפ׳ הבונה קרש שנפל לתוכו דרנא מטיל
לתוכו עבר והמתן׳ ובפ׳ גמ׳ דפ׳ אילו טרי׳ והתנן
דתנא ואת נטלתם תשקן לרבות דרנן שבבהמה
פי׳ תולעים שבראשי הבהמה ושבמעיה׳

דרס דרסה חלדה הג׳ ועיקור׳ כבר פי׳
בה גרם׳ בפ׳ א דחולין בגמ׳ השוחט מן העורף
מפני שהוא דורס׳ ובפ׳ הל׳ רובא בעוף אין חוששין
שמא ידרוסו זה על זה׳ פי׳ שמא ישענו על הסכין
בכוחם הואיל וחס שנים ויחתכו הסימנין קודם
שיולכו ויביאו הסכין׳

דרס כל גמ׳
ראשית הגז הנותן מתנה לכהן עם הארץ כאילו נותנה
לפני ארי מה זה ספק דורס ואוכל ספק אינו דורס
ואוכל וכו׳ פי׳ ספק אוכלה חיה ספק ממית את הבהמה
ואוכלה׳ בפ׳ פר׳ א דבבא קמא אמ׳ שמואל ארי
בר׳ הרבים דרס ואכל פטור׳ דרס בהמה ואכלה
לאחר שלא המירתה פטור דהרגו אורחיה והוי
ליה שן ברשות הרבים׳ טורף ואכל שבתחילה הרג
ואחר כך אכל דלאו אורחיה הוא והוי לה תולדה
דקרן המשונה׳ פי׳ דרס ואכל זהו זה שהארי
הבהמה בידו ומתה באורם שלו ואכלה פטור׳ שכן
דרכו בעת שרוצה לאכול׳ וקימ׳ לן שן בר׳ הרבים
פטור׳ אבל אם טורף בבין ובשוק והוי חייב
ואמם שאחרי ישם ואכל ששונה ודינו כדין
הקרן בר׳ הר׳ דבהדא ... דרך הארי לחוס חוץ
הזאב לטרוף׳ דתניא רועה שהניח עדרו בא זאב
וטרף ארי ודרס ובול׳ דתניא ואקשי׳ על שמואל
והכא ארי טורף כדי גורותיו ומחנק ללבאותיו וימלא
טרף חוריו ופ׳ ומשכנותיו טרפה׳ ועוד בשביל
גורותיו כאמ׳ אין דעתו לאכול אלא להמית ולהאכיל
לבניו׳ וכן שער הפנים׳

דרס
בר׳ בצעה אין נותנין את העור לפני בית הדריסה׳
דריסת הרגל בב״ק דפ״א דחוגיגה׳ ובפ׳ ... בגמ׳
שובר אדם בדריסות ומטהרות׳ בפ׳ אין דורשין
בגדי עם הארץ מדרס לפרושין׳ פי׳ הפרושין
חוששין את בגדי עם הארץ כאילו ...
... ... ובר׳ גמ׳ דפ׳ ...
... המדרסה ... ...
שקיבה בגמ׳ מעין לסמוך׳ והאותן בג׳ תריסין

פי׳ כ״ד בכלים

ע׳ דורמוסיות זה הדבר
רמ׳ שפ׳ בלקח טוב פר׳ ...
... הבדרה׳

ע׳ דרכי האמורי אוצ׳ ... ...

ע׳ דרכן וגב׳ בפ׳ דרגא אות יש ...

ע׳ הנותן מתנה לכהן עם הארץ כאילו נותנה לפני ארי

פ״בא

ע׳ ארי׳ טורף כדי גורותיו ... המשאמ׳ ... ר״ש ...

מיין חלב עשר

ע׳ הרוצה שיחכים ושיעשיר

פ״בא

מי שמטמא את המשכב בה׳ דברים לטמא אדם וכלים
בגדים עומד ויושב ונתלה ושוכב ונשען במגע ובמשא ורבו
חכמי לקצר דברים ומצאו דברים שהחתון עמידה
ושכיבה ותלייה [illegible] מדרס [illegible]
שנשא חבר גופו של טמא על המשכב או רובו גופו
[illegible]
שבמשנה טמא מדרס הוא משכב ומושב ומטמא [illegible]
אחרים וכל מקום שאומרין [illegible]
אינו מטמא אחרים ומניין שכן הוא דתנן כל המטמא
מדרס מיטמא בטמא מת ויש מיטמא טמא מת ואין
מיטמא מדרס ואמרי עלה לאיתויי סאה ותרקב
דתניא והיושב עליהם כל אשר ישב עליו הזב יכול כפה
סאה ויושב עליה יכול יהא טמא ת״ל והיושב מי שמיוחד
לישיבה יצא זה שאומרין עמוד ונעשה מלאכתינו
ואילו דברים מיטמאין הן בטומאת מת ואינן מיטמאין
אחרים כדין טומאת מדרס שהוא משכב ומושב
כלי זכוכית וכלי חרש וכלי נתר והגור [illegible]
הבלבלים [illegible] ומוכני [illegible] משקין [illegible] אבל
משקין לאחר [illegible] שאין משכב ומושב [illegible] שכן
טומאת מדרס [illegible] אם נגען [illegible]
אם נגעו טמאין את המשקין [illegible] שכן [illegible]
ומחמס על [illegible] טהור פסלה לתרומה [illegible]
שבוא העושה משכב ומושב בטומאה קלה שהוא
התחתון שהן [illegible] שהוא
[illegible] ואין [illegible] ומניין שכן [illegible] והכותים
[illegible] משכב [illegible]
[illegible] דהא קא דריס [illegible]
אלא [illegible] התחתון של בועל נדה כעליון של זב [illegible] והושע
עליון של [illegible] מטמא [illegible] ומשקין [illegible]
של בועל נדה אינו מטמא [illegible] ומשקין ובשבל
[illegible] שבועל נדה [illegible] משכב ומושב
[illegible] טומאה קלה [illegible]
[illegible]
[illegible] ולא
ולא [illegible] וכן אם נכנס אדם בבית המנוגע
ושהה שם שיעור זה שאומרין [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

ומה שהבטיחנו [illegible] טהרי [illegible] וג׳ וגם ביד הנביאים
ואת רוח הטומאה אעביר מן הארץ׃ **דרפתק**
[illegible] בגמ׳ האומר אין תורה כולהי גופי דרופתקי כינהו
[illegible] לגוטב לגברא [illegible] והאי דרופתקא דאורייתא
[illegible] כי [illegible] דר [illegible] נשתיים [illegible]
[illegible] **דרצין** [illegible] אשר בגמ׳ [illegible]
דבר שעון [illegible] זנגבילא או נמי דרצין פי׳
מבני סממנין הוא ושרוש הוא ובל׳ ערבי שמן דארצין׃
דרוקא [illegible] שמעון
[illegible] מרדיה [illegible]
[illegible] ולא [illegible] דרוקא [illegible]
[illegible] חיל. **דרקון** [illegible] בגמ׳ לא יקרא
את דרקונא [illegible] ובל׳ כל הצלמים
צורת חמה צורת דרקון [illegible]
מזקין לה דרקון ומכסה בית הרחם [illegible] רב בר
[illegible] תהיה [illegible] לוח [illegible]
[illegible] שהיתה צרה צורת דרקון של [illegible] פי׳
דרקון נחש **דרקטי** [illegible] דכתובות
[illegible] דורקטי [illegible] ובנדה בספר
[illegible] ושאין בה יין זה דורקטי [illegible] זה דורקטי פי׳
דור קטנה שלא [illegible] ויפסק הדור [illegible] דור קטן בתה׳
[illegible] ומשותהן בתה׳ **דררא** בל׳ גמ׳
דבבא מציעא ובל׳ שבועת הדיינין בגמ׳ הטוענה
היכא דאיכא דררא דממונא [illegible] היכא דליכא דררא
דממונא לה [illegible] בגמ׳ [illegible] חזקה
ג׳ שנים להאי אית לה דררא דממונא ולהאי לית לה
ובהאשה [illegible] בכתובות בגמ׳ ב׳ אנשים זה אומר
כהן אני [illegible] מודה ר׳ שמעון משום דאיכא דררא
דממונא [illegible] דאית
להן דררא דטומאה [illegible] **דרדרא**
[illegible] וזכור [illegible] ר׳ אבהו אומר
[illegible] ר׳ אביתר אומר לדריא [illegible] והאמר
[illegible]
[illegible] **דרור** [illegible] ר׳ אליעזר האורג
[illegible] שאינה
מקבלת דרור [illegible] ר׳ ישמעאל למה נקרא שמו
ציפור דרור [illegible] **דרש**
[illegible] בחלות׃
דרת [illegible] על
[illegible] דרתא [illegible] לדרתא שבירא [illegible]
[illegible] החמר [illegible]
[illegible] דאית דירתא [illegible]

שנ׳ [illegible] מדרס [illegible] הוא
[illegible]
שנ׳ והיושב על הכלי אשר ישב עליו הזב
שנ׳ [illegible]
שנ׳ דור [illegible]
שנ׳ שיעור [illegible]
שנ׳ שיעור [illegible]
שנ׳ [illegible] דרור
שנ׳ [illegible] טומאה וטהרה [illegible]

[illegible] את חבירו אלא במשקין · שמטמא משקין
הרי [illegible] מטמאיך לא טימאוני וכו׳ · ופירושה
כי כלי חרש כת׳ בו וכל כלי חרש אשר יפול מהם אל תוכו
וג׳ מכל האוכל אשר יאכל וג׳ עד וג׳ ופירושן יטמא
על המשקה ועל האוכל שבהן · לפי קדירה שנתנה בתנור
ונפל שרץ בתנור ולא נגע · אם קדירה ופושה הרי היא
טהורה כי לא טמאה התורה את הכלים אשר היו
בתוך כלי חרש [illegible] שאוכל אשר בתוכו ונטמא
הוי פירשה [illegible] מכל האוכל אשר יאכל [illegible]
וכל משקה · אבל אם היו המים בקדירה יטמאו המים
וטומאות ולכן הקדירה אומרת לשרץ מטמאיך לא
טימאוני כשהוא [illegible] ועתה [illegible] טמאתני
טמאתני · **המשנה השביעית** · חנו שנינו
כל הפוסלת התרומה מטמא משקין להיות תחלה לטמא
אחד ולפסול אחד חוץ מטבול יום · הרי [illegible] מטמאיך
לא טימאוני וכו׳ ופירושה כל אדם שפוסל את התרומה
כגון שאכל אוכל טמא ראשון או נגע באוכל טומאה שני
או ששתה משקין טמאין ונגע בככר לחם של
ואם הככר נגע בככר אחר הרי הככר השני טהורה
ואם נגע במים ונפלו על ככר לחם נטמא לפי
שהמים [illegible] בככר השני מה שלא
יפול ככר הראשון [illegible] הרי נתבאר פירוש
שבעתם · ואמנם [illegible] בחלקים
החלק [illegible] טהרת חולין [illegible]
מגע בין [illegible] הטומאה בין [illegible]
[illegible] לחלק ד׳ חלקים · הטהרה הא׳
למעשר [illegible] למעשר הוחזק לחולין [illegible]
במעשר · הטהרה הב׳ לתרומה [illegible]
למעשר הוחזק לתרומה ואסור בקודש · הטהרה
הד׳ [illegible] לקודש הוחזק לקודש
ואסור [illegible] לחומר הוחזק לקל · טובל ולא הוחזק
[illegible] ויש בין תרומה לקודש י׳ מעלות
וכן [illegible] חומר בקודש מבתרומה [illegible]
[illegible] לקודש [illegible]
[illegible] לקודש · הנושא
[illegible] נושא את התרומה [illegible]
[illegible] ואחר כך קושר ובתרומה קושר
[illegible] ועוד [illegible] הגמרי [illegible]
[illegible] לקודש אבל לא לתרומה [illegible]
[illegible] לקודש [illegible] לתרומה הרביעי [illegible] קודש
פסול [illegible] לתרומה · [illegible]
[illegible] טהורה ולקודש [illegible] שהיד

מטמא את חבירו לקודש [illegible]
לפני [illegible] צריך להיות [illegible]
ולתרומה ולקודש [illegible]
[illegible] וראוי [illegible]
אחרים בין אדם בין כלים [illegible]
[illegible] כלי חרס [illegible]
שלא נגעו בו [illegible] ה׳ [illegible]
אבות הטומאות [illegible] ושכבת זרע [illegible]
[illegible] כדי [illegible]
טומאות שהן מטמאין את האדם [illegible]
[illegible] כזית [illegible]
ולא במשא כיצד כגון [illegible]
[illegible] טומאה
והיה [illegible] הוא [illegible]
[illegible]
[illegible] ומי [illegible] כלי [illegible]
[redacted] [illegible]
[illegible] והטומאות [illegible]
[illegible] ושכבת
זרע [illegible]
ודם [illegible] אדם [illegible]
אף [illegible]
[illegible]
[illegible]
אבל [illegible]
טהורה · [illegible] משכב ומושב [illegible]
בטהרה [illegible]
[illegible]
זיבה [illegible] זב וזבה נדה [illegible]
או [illegible] טומאת משכב
ומושב [illegible] משכב
ומושב [illegible]
טומאת משכב ומושב [illegible]
[illegible]
ומושב [illegible]
אלו [illegible]
[illegible]
ומושב [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

Marginal notes:
ענ׳ וכל כלי חרש אשר יפול מהם אל תוכו
ענ׳ פירוש וכל [illegible] באויר כלי [illegible] טהרה
ענ׳ חמש אבות הטומאות כל [illegible] כסף טהרה
ענ׳ חמשה טומאות יוצאות מן האדם ומטמאין במגע ובמשא
ענ׳ [illegible] מעלות יש לטהרה
למעשר ואסור לתרומה · הטהרה הג׳ לקודש [illegible] לתרומה הוחזק
ענ׳ אלו הן הדברים [illegible] לטומאה
ענ׳ חמשה משקין [illegible] משכב ומושב
ענ׳ במשכב
[illegible]

דרשינן כחוברה בלשון לרלה ואפלה כחשוכא
דליליא וכהברה — קליק פא
אחל פב — הא — בחלק החוגה
את השם באותותיו וכמ׳ תמלה ושמר באמ״ר נחוטב
קיחקנה ובחלק מעט מנחים חנעו בשם מן סהצון
פי׳ מפתחין כמו כצורתו — האג — במ׳ דסוכה
באמ חביל קש הני הוצר והמג׳ מסכבין בהן ובמ׳
בבל מערבין בגמ׳ ברגו בראש הקנה האטדין וההגין
מן אילן ובמ׳ המוכר את הספינה [illegible] קנה שלשה אלא
מסמכא דבין ליה תלת חיא דמואחא ויהי אומן את
חדסה תרג׳ גבעון הגנתו — הגדום — בן לוי
על העיר בשקלים במ׳ אלו הן המלואין — הגמון
במ׳ חבות בגמ׳ כל שבא מחמרין הגמון קומון ובמ׳ [illegible]
בגמ׳ ויום גינוסיא של מלכים [illegible] להגמונא הגמונא
לקומוא בר׳ גופין אפי׳ מסגמונא להגמונא בילמ׳
פר׳ וישמע יתרו להגמונה שלהן עשו [illegible] מידה
רחמים והעבירו על בני ישמעאל אחיו פר׳
שלטונים — הגן — בלד׳ רמותו בגמ׳ [illegible] הגהרגין
נמשך [illegible] [illegible] דמעט משכו דהגו׳ פר׳ הוגב
[illegible] [illegible] נשחטו הקטנים ונשארו הגדולים ונשאין
[illegible] אחוריהן תרג׳ הוי מדין והלך בכרה קלה
תרג׳ לנקא קלנא — בבר׳ רב׳ העזים הלבישה בתמורין
[illegible] ישראל [illegible] יבין בוג הן מר [illegible] הגוג
והן [illegible] [illegible] מארץ — הגן — הוגג ילדים
סבר [illegible] בענ׳ [illegible] — בבר׳ רב׳ [illegible] מלט בר
[illegible] אומ׳ אם ארשה [illegible] [illegible] [illegible] ידע
שקן [illegible] ואם ארשה שקן [illegible] כבוד [illegible] אני
ידע שקן [illegible] — הגן — [illegible] [illegible] בר [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] המוכר [illegible] החוצין
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] תולה שם
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] אבל
[illegible] [illegible] [illegible] באומר הזה [illegible] אומר האל
יי׳ בורא השמים [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] קנה
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] אחרי [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] — הדר — [illegible] מן
[illegible] [illegible] שמעון [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] שנעשה לצרה נטל
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] בבית [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] אורך — הגהות — ב[illegible] העדר [illegible]

המטתא בירא דההיא איתתא דרא טעינתא ארא
קודשא ואברהם ור׳ יוסי דפסחא והוגרא צערי
מפסח ועד עצרת — קליק פב אחל פג
הודו — [illegible] ומכוש ומעילם ותל מהודו
מעבר לנהרי כוש תרגום כוש הודו תרג׳ האיפשר
דישנו [illegible] משבע וכולי — הדיוב — במ׳
רפ׳ ואילו מגלחין ר׳ הונא בר כנשיה כתאות הוו קא
רבנן תנא להן [illegible] דמן הדיוב לא שנו אלא
שלא האיע לגבורות זהו שיתה ששקיה במ׳ גמ׳ דם לא
יחפור בעא מינה יעקב הדיובא מר׳ חקדא פי׳ שם
מקום — הדיוט — בר׳ גמ׳ דם׳ המקבל ר׳ מאיר הוה
דורש לשון הדיוט פי׳ ר׳ מאיר דמאשו תנאי כמו
וסבר כמו בלדאי לא קנו בהא מתניתין וזה דורש
לשון הדיוט כדברי תורה שאינו צריכין [illegible] ומקיים
דבריהם [illegible] דאיתן אם [illegible] בהן תנאי בכתב תרג׳
[illegible] הדיוט ואינו [illegible] רש ונקלה — הדיוך —
בבר׳ רב׳ פר׳ [illegible] ויסע השלמים חריבה להן בדיצה
והריבה להן בהדיוך [illegible] [illegible] — הדים — בפ׳ אין
מעמידין בגמ׳ והשלקות ודילמא הדומי הדמוויה [illegible]
בר׳ גמ׳ דם׳ ויוחסין משלגרי הדמוי אין בו משום [illegible]
בבר׳ [illegible] משלא הדמי כלומ׳ איברים [illegible]
משלגרי גרונות וישסעהן כשסע הגדי תרג׳ והדמיה
כמא [illegible] גדיא ויתבמה [illegible] תרג׳ והדמה
הודס טוב — [illegible] במ׳ ערל מעשר שני [illegible]
[illegible] [illegible] ודמי מעשר אסור לאונן האוכלן בטומאת
עצמו לוקה והרוב בביעור — הדפה — בפ׳
דכרכות ויגש אחד לו דחיהו — הדיק — במ׳ במה
אשה בגמ׳ ובמוך [illegible] הא דמהדק הא דלא מהדק
[illegible] [illegible] ואפי׳ תעני הדוקי הוא מהדק ובר׳ גמ׳ דם׳
ר׳ [illegible] הולך אמ׳ רבא לא לידחיק איניש אודרא
בטומיה דשישא דילמא אתי לידי סחיטה ובפ׳ אילו
טרי׳ בגמ׳ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
והיטלה הדוק של קורה פי׳ שם [illegible] [illegible] חתיכות
קרא והירקא והירת — הדר — במ׳ גמ׳ דם׳ במה מדלן
והמהדרין מן המהדרין [illegible] [illegible] [illegible] דבבא
קמא כל שהברש [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] אמרינן
במהדרנא משום דר׳ [illegible] [redacted] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [redacted] [illegible] [illegible]
אחר [illegible] בכסף [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ויהר [illegible] פי׳ [illegible] שלשון
משלו בך הגוי [illegible] רבה זה אלי ואנוהו [illegible] שכרו
בהדר [illegible] מצות לנאד לגנאי מיבן [illegible] מה שמעינן

עי׳ מהודו ועד כוש
עי׳ ה׳ הפוך כושי עורו
פכע בע [illegible] פיר׳ [illegible] [illegible] האגי קרן
עי׳ [illegible] [illegible] רש ונקלה כמ׳ שאמ׳ בקהלת
עי׳ ויגש ג׳ ח׳ לו הדיפה טרושין אות בעצמו
[illegible] הגד׳ בה׳ [illegible] היתה

וחטרים לא תוהו בראה לשבת יצרה פיר' חטרים יחידי
ובל' אחר חבושים הללו אחר עצמים אנו יודעין
[illegible] ברייה [illegible] העולם חייך שאנו [illegible]
[illegible] כל העולם יחדיו חטני כל יום
הכה [illegible] הגדול ר' יהודה נשך בדהיטב
כל [illegible] של נמר כמו [illegible] דהיטבי

[illegible] כל הטורד [illegible] ואסור
[illegible] קרי
קטנו הטרי' דכותי [illegible] כל
[illegible] ראש [illegible] אסור
[illegible] בערב פסח [illegible]
[illegible] היא וכל גמ' [illegible]
בישריה היא פי' מהרה **חיכל** היכלית
היכלי' היכליה הנה [illegible] ראשון ומקדש ב
ומקדש ג' שמ' מיועה [illegible] חרוב [illegible]
[illegible] וכל גמ' [illegible]
[illegible] ידועה [illegible]
[illegible] ובחנ' **חכן** [illegible]
[illegible] **קלין פן**
אולפן הל לא [illegible]
והלך [illegible] ולא [illegible] ולא [illegible]
הלאות [illegible]
[illegible] **הל**
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] **הלמוש** [illegible]
[illegible] **חלן** [illegible]
[illegible] רקוט
הלירסטון [illegible]
חליוני [illegible]
[illegible]

ושמה דרך ארץ מותר לשנות בה' ובר'גמרא' החולין
הי"ל כר' שמעון בן לקיש בהנ' הלו' ומפרשין אשר
אחר החולין [illegible] שעיה דהנ' בכל יש נוחלין
המחלין [illegible] שלשיה דהנ' עוד [illegible] נוחלין
הכוהב כל נכסין וכו' וכר' גמ' [illegible] בבר
השנה [illegible] בכריהות
בפ' [illegible] הפסק בה אשר
דבריו [illegible] זה [illegible] **חלכה**
כל [illegible] בפ' [illegible] אשר [illegible]
הלכה [illegible] הלכה [illegible] שחולך
ובא מקדש ועד [illegible] ישראל [illegible] כאשר
[illegible] השוכר את [illegible]
פירות [illegible] מדיניות במגילת איכה
[illegible] לבך למסילה דרך הלכה' אר'
[illegible] כר' [illegible] ישראל
שבינה עמהן **הלכא** באו הנה הנכה'
[illegible] **הלום** בסנהדרין בכ' כהן גדול
בגמ' לא ירבה לו נשים' ואדוניה בן חגית מ' לאמר
אר' יהודה [illegible] שביקש להלום ולא הולמתו' פיר'
שבקש [illegible] העטרה והיי שב
העטרה [illegible] ראשון ולא הולמתו שזו היתה
לבית דוד' [illegible] שבקש להלמו שהתו שב
בראשו [illegible] שהיה לו לדוד ולא הולמתו
[illegible] חללה מרופה לדוד ואינה
[illegible] בראשו והוא עדות
לבית דוד שכל הראוי [illegible] הולמתו [illegible]
[illegible] הולמתו [illegible]
[illegible] דוד [illegible]
[illegible] הולמתו [illegible]
[illegible] ועדות [illegible] הנזר
[illegible] עדות לבית
דוד [illegible] הולמתו [illegible]
[illegible] **הלמה** [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] **חלמון**
[illegible]
יהודה [illegible]
[illegible]

עי' לא תוהו בראה לשבת יצרה
עי' [illegible] דבר [illegible] נעשה
עי' שיהי לבך כמסילה דרך הלכה
עי' ואדוניה בן חגית מתנשא לאמר
עי' [illegible] כל עצמותי
עי' נזר ועדות לבית דוד
עי' העכנה שלם לו
עי' חלמון ביצה כדשבת [illegible]
עי' [illegible] דרך ארץ

אחר מעשה הקבה׳ ובר גמ׳ דעשה ירוש מהו שרש
בדברים הך עבודה לקח מתוך את הדרא מעזרה אחרת
נעם [illegible] עד כשה [illegible] עד שלשה ימנו במשה
שהוא אוד מגריש חומש [illegible]
[illegible]
סימני חיה הדורות בלוכות והחוקות [illegible] הדורות
[illegible]
[illegible]
[illegible] בהדורה ככר [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] עמוד החוזר [illegible]

עיין עמוד החוזר מביא את הערס לי׳ דרקון

[illegible] הדרקון עיין שרק החוזר [illegible]
וכל [illegible] ושעוהן גוים ג׳ [illegible]
[illegible]
הרקבה [illegible]

והסולם

[illegible] ואולי כלים אדומים.

חמר [illegible] הבשר [illegible] רבא אביל

לה וקמוי [illegible] שלבשר

חלק [illegible] אומרת

הזרוע [illegible] כנגד

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] יוחנן בן [illegible]

דורש המקרא [illegible] והלל

עד [illegible] יש שאורסין [illegible]

[illegible] סיר

כמו [illegible] בל ערכי [illegible]

[illegible]

המוך [illegible] ובן [illegible]

[illegible] וכן [illegible]

[illegible] בן בבשר דלת [illegible]

[illegible]

[illegible] והוא [illegible] חמרוך

בכל [illegible] דור [illegible] שב

עשיר [illegible] ורבוה [illegible] של

פריה ורביה [illegible]

משקל [illegible]

[illegible] שם

[illegible] עדה

[illegible] בעל.

[illegible]

[illegible] השילוח

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

ברית זה טרוגין [illegible] גוון דינה וכן כולם.

הנאתו הנאתו ובי עורו [illegible] כאחת בגמ' דפ

[illegible] מוכ דרך האוכלה [illegible] ולבעה [illegible]

וכיון שמגיע [illegible] והנה [illegible] הטותל

הכרי כשוה [illegible] מושרה וכובס כגון גירוה

[illegible] מושרה [illegible] בן [illegible]

והכביסה שאחר [illegible]

הנאתן אחר [illegible] הנה

שמצבה [illegible] יער [illegible] בגמ' העולה

קדשי קדשים הנה [illegible]

[illegible] זה [illegible] כזה

[illegible] בכל [illegible] הגבול

והאור [illegible] הגבול [illegible]

הגבול [illegible] המוקדים [illegible]

אברה המוקדים גבוה [illegible] הארצות [illegible] מספר

יהושע [illegible] יער

הצון [illegible] חטוים

[illegible] הנח [illegible] בגמ'

כוך הקרוב [illegible] סבר

[illegible] ואקשי

[illegible]

המוכרים [illegible]

[illegible] ועל כן

[illegible] ספר הכדזא [illegible] הדבר

[illegible] ומפלס דרכין

[illegible]

[illegible] הנזיר [illegible]

[illegible] הספוג

[illegible] בגמ' בכל

מקום [illegible] הגדולה

[illegible] הנדרון [illegible] הנדבא

[illegible]

הגדרון [illegible]

[illegible] הנרא [illegible]

[illegible]

[illegible]

הנקודי [illegible]

הנקא [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] הנטאה [illegible]

[illegible]

ענ' למה זכה הכהן בזרוע והלחיים והקבה כמ"ש [illegible] זרוע [illegible]

ענ' הנה [illegible] באכרזה

ענ' בלשון ארמאה כאר רא והמרך [illegible]

ענין [illegible]

ענ' [illegible] דור [illegible] בנכסים כמ"ש [illegible] טוב

ענ' [illegible]

ענ' למה [illegible]

ענ' [illegible] שלח [illegible]

ענ' [illegible] וזו [illegible]

מורו נא משבען [illegible] בל הר הארח ברומי ש מאן ירשע
או זהו סונין [illegible] או זמן ספר האומר ובורבן
שמוש ביציאות הרשם מעשין אותה [illegible]
מבעין אותה [illegible]
דרכן [illegible]
כה [illegible]
שבועת [illegible] אותה

הלכה [illegible] הגה

[illegible]
[illegible]
האוכל [illegible]
[illegible]
ההרבן [illegible]
כשר [illegible]
[illegible]
[illegible]

הגה

[illegible]
[illegible]
כדי [illegible]
כדי שיצא הזרע [illegible]

הלכה [illegible] הין

כל [illegible]
[illegible]

בהקרים תרוין בשערה של החומר [illegible] ושל כוונה [illegible]
אלא [illegible] הצואה [illegible] בשוק [illegible]
שנאמר [illegible] הגמרא דתניא [illegible]
והן כשן זרים התלוין בשערה שאין בה שיעור [illegible]
החר אלא נראה בהבלו ועומד באויר [illegible]
דמשמע [illegible] אסורה ובזם ההלכה [illegible]
[illegible] אינו חייב [illegible] עד שיתכוין
[illegible] בכ״ב במדות הר הבית היה [illegible]
אמות על [illegible] אמות [illegible] הר הבית מקודש [illegible]
[illegible] הר שהשיט בני [illegible] אמה ורחבו
[illegible] בלא קירוי [illegible] במדות
[illegible] שומד כהן המשחה [illegible]
ועומד ורואה [illegible] של היכל [illegible] הזאת הדם [illegible]
הר המשחה הוא הר הזיתים [illegible]
בן [illegible]
[illegible] הקטורת [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

עג׳ [illegible] לא מבל

עג׳ [illegible] אשה [illegible] בשעת תשמיש כדי שלא תתעבר [illegible]

עג׳ [illegible] שבו העשור

עג׳ כ׳ [illegible] ומתעבר [illegible] של הלמוד הזה

עג׳ ההרים התלוים בשערה וכל [illegible] [illegible] לענין שבת.

כיו' [illegible] ובאורתה קלו' חוק הבתולות
גז' [illegible] ותורת [illegible]
[illegible] הנפקך [illegible]
קמו [illegible] כלבו' הנפק' [illegible] ונאו
שבת [illegible] הנבק
[illegible]
[illegible] הנקן [illegible]
[illegible] הנקה [illegible]
[illegible] חנוחות
[illegible] מגופך [illegible]
הגוף [illegible] לדרשו [illegible]
[illegible] ברכה הכות מוחות
ברכה [illegible]
[illegible]
כסוק [illegible] שפורת
[illegible] כנקראות
[illegible]
[illegible] לארץ [illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible] הסם

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
על [illegible]
[illegible]
חנוכה [illegible]
[illegible]
[illegible]

הוקף [illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
ואיזהו [illegible]
עד [illegible]
אני [illegible]

[illegible]
דאמר [illegible] הולה [illegible]
דאמרי [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
וסודך הטעם והספירה [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
ומקבל [illegible]
על [illegible]
הדין [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]

עד הגוף כלו' [illegible]

עד הגוף כלו' [illegible] עבר [illegible]

עד [illegible] שבועות [illegible]

סורנס

נפשי ותברך נאור ואדיר ברבים

ויחיד אלבב בהדיר. שחזק ערך

האלה קדיר. ובערך ואן חיצעיר

מכל כוח יחלוקך כופר אשכול

ואלי

בפ"א דנדרים בסוגיית שמ' מינה ושב דמישרא

נדרים בשתריה דרפים. פילפ"א תורץ. ואנא

כורגמ"ד ויחסין עד היכן הוא בבבל. רבינו שמ' עד

נהר גוזק. ושמואל אמ' ואינו. ובבבל רב פפי לון יומ' ליה

עברת עד נהר ושב. וה בתגילה"י כה

הין עריה לרוש. עמד ושמע את כל האותות

רבן יוחנן בן זכאי ואמ' ליה. אמ' ליה אומרים

אמ' ליה והא אמרת בן ו' ליה עמלבו רבן יוחנן. פילו

לשון ערער. וה לשון שמחה. בפסו דעשר תעשר.

בגמ' בפ"ק דרוש"ה. ועל"ע מאור שעיניו מאירות

יותן. כמקום שאומרים ו' ה. כשהן משלימין

שש הן אומרים וו. וכשהן משלימין עותן לשלשים

אומרים וה. כסגמ' דפ' ואילו מגלחין שמ' דשכנגדם

אומ' ו' שש דלמ' ו' לחבובין. פילפ"א כשהיה נפטר אדם

זרע כוכבות שזל להבל דלמ' שביק זרעא. פ"א נשמ'

דשכנגדם היו חכמות והיו מלעגות ואומרות שוי להזלק

כדאת אמ' חבוב תחבוב. ושוב כל ו' ימים

האומרה בגמ' בית לו בארבעה. ונותן ד' אמות

בקרקע עד שימות ושוב. פילפ"א לשם

להפר. ויל בס' המוסגר אות הבית האומרת

המחזק מדרשות חילפות. בכלס ג' תירוצין

גסדינן הן. העשוי לשכיבה שוין מדרס. לוולגן פרוש

עין נכון למועדי רגל

עין נ"ך לשון ערער וה לשון שמחה

עין שפה דבר' כ' כ' רשב"ן שם החולה מלכבית עולמין

ולמובסין שהוא תרומה אעפ שעינה תרומה וכו'

[illegible] ר' אלעזר המזיע [illegible] כגון שבע הכנג על

רגלין של [illegible] שלא שהרג [illegible]

כהגלין דלרפא [illegible] שהרג [illegible]

בפסח ושמעתי שהיו אומרין הרוגי [illegible] אין בל

בריה [illegible] כבודו [illegible]

[illegible] בת הרוגת [illegible] להרוג [illegible]

ואמרו הן [illegible] הרגוהו כדי להציל [illegible]

[illegible] [illegible]

[illegible] שוריינוס [illegible]

הוא [illegible]

יהא בעיר **הרגן** בכבורות [illegible] על אילן

[illegible] אומר עקיבא [illegible]

הר [illegible] שכולם [illegible]

הרהמין [illegible] בכל שעה [illegible]

ירקות **הרדע** [illegible] אחות [illegible]

[illegible] הדרדע [illegible] בגמ' [illegible]

[illegible] הגמל הדרס [illegible]

[illegible] דרכי [illegible]

[illegible] [illegible] על שפת

[illegible] בירושלים [illegible] מרים

[illegible] והוא [illegible]

בלעז **הדרפא** [illegible]

[illegible] יהודה הדרפא

הדרא [illegible] מחלוקין

[illegible]

[illegible]

[illegible] **הדרחולים** [illegible]

מכסי הרחולים [illegible] הרדולים [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

הדרידום [illegible] הרודום

[illegible] על [illegible] אחר [illegible]

[illegible] מעשה הרודום

של [illegible] **הדרהן**

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] **הדרהך** [illegible]

בודקין את הלב ובור עד בחולד ובמורשת ובהרהור

כיר ובמורשת שמא ראש בריה יפה [illegible] שמץ

[illegible] [illegible]

הדרונא [illegible]

[illegible]

[illegible]

הדרונק [illegible] ההוא גברא [illegible]

[illegible]

[illegible] הדרונק [illegible]

בחולד **הדרונק** [illegible]

[illegible] יהודה [illegible]

חייב [illegible] משום [illegible]

[illegible]

שער **הדרגין** [illegible]

[illegible]

[illegible] **הדרמין** [illegible]

[illegible]

[illegible] הדרמין [illegible]

ברה [illegible]

הכי [illegible]

[illegible]

הדרמין [illegible]

[illegible] **הדרמוני**

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] **הדרכין** [illegible]

[illegible] **הדרכין** [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] **הדרכין** [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

הוי תמון המוטל בספק נוטל ב׳ ואילו נ׳ נוטל קרקע
שווה כ״ה דינרין דשמרי דילמ׳ יורש הוא ונוטל כ״ה
מ״ג מעות דאמרי דילמ׳ לוקח באחריות הוא ולוקח באחריות
בהשלמות מעותם מגיע ליה׳ וזה אליבא דר׳ אסי׳ בס׳
אילוהן הנחנקין המותר על דברי נביאו כגון דמיכה׳
בס׳ גמ׳ דר׳ חאוה לחברו לבן אמור הנני [illegible]
וו דשלום קשיעא׳ למדך [illegible] הבריות לשון אלא
כשהוא [illegible] חסר [illegible]
בר׳ גמ׳ [illegible] נזיר תנא [illegible] ר׳ יוסי [illegible]
[illegible] שבקנמה של בכורה׳ [illegible] שבשכיבה
לא ידע בקומה ידני מאי הוה לה למיעבד מה דהוה הוה
נפקא מינה דלפניה אחריני לא איבעי ליה למישתא
חמרא׳ בילמ׳ אלה עבר [illegible] והתרין [illegible] בעות [illegible]
מהו מאבהן [illegible] שמאבהתן היה הדבר׳ ראה מה כה׳ ושכבה
ולא ידע בשכבה ובקומה׳ ובקומה נקוד למה שהיה
שכור [illegible] אבל בלוט פגייע והרגיש בה׳ [illegible]
ובקומה נקוד׳ מפני כך הוא מתפרסם שבה בכל הרי
חייב הוא [illegible] בפ׳ אודחולין בגמ׳ השוחט
במגל ידי [illegible] פי׳ אופהא עיקר
חריות של דקל מתקרע מעט מעט קרעים קרעים
ארוכים וכשכוהם [illegible] נכנס בתוך הקרע ואינן
עבר ממקומו׳ והיכי קאמ׳ כלום אין בדבריו כלום׳ פסא
סידקין נראין [illegible] ואין בהן ממש׳
וועורת דר׳ [illegible] בר׳ גמ׳ [illegible]
ובהתודה [illegible] [illegible]
וויעוזין **וותן** [illegible]
פי׳ ותן הוא [illegible] רפואות [illegible]

ערך ואו נשלם׳ שבח לבורא עולם

וערך זיין להתחיל ולגמור יסייע לעדיך

זאזא

צרור המור׳
[illegible] בשבת ראמי [illegible] פי׳ [illegible] של
אילן [illegible] ומקשין [illegible] מראש
[illegible] [illegible] האור [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] שבשמן דורא
[illegible] סביב האילן [illegible] **זב**
[illegible] וזבחת
מקום [illegible] זב [illegible] כלום
[illegible] הדס׳ [illegible]

בר׳ גמ׳ דר׳ [illegible] הנהו ג׳ נשים דאתיין ג׳ קנים
חדא אמרה לזיבתי וחדא אמרה לנדרתי חדא אמרה
לעונתי ומפו בשקלים׳ ירו׳ בהאיל הן הממונין בגמ׳
פתרויה׳ [illegible] שאמרה [illegible] סברין מימר שופעה דם
כום והיינו זבה ונדה [illegible] [illegible] אמ׳ להו ר׳
מרדכי בימה איספרתא ונדרה עולות׳ זו שאמ׳
לעונתי סבר מימר שופעה דם כמעיין דהיינו זיבה׳
אמרלון [illegible] ושריקן עולות׳ וזו שאמ׳
לזיבתי סבר מימר זיבה ממש אמרלון [illegible] באה
את בנה׳ **זב** מיטמא בראיות ג׳ בג׳ ימים אחד
ובג׳ ראיות בג׳ ימים כמפון בס׳ כיצד הרגל בג׳ מועד
שבעידו בג׳ ימים׳ בס׳ בנות כותים בגמ׳ דם הטהורה
זוב דומה למי בצק של שעורים׳ זוב באה מבשר
המת׳ שכבה זרע באה מבשר החי זוב דיהה ודומה
לביצה מוזרת׳ שכבת זרע קשורה ודומה ללובן ביצה
שאינה מוזרת **זב זג** בס׳ הנדה בגמ׳
והשרץ והנבלה אמ׳ רבא הא זב גזר קיימת טמאין׳
פי׳ שרנים טמאין יבישין׳ **זב זגי** בס׳ גמ׳ דפל
ואילן מגלחין אחאנא הגאמרי אזב זאגי מרבדקי׳
פי׳ אחינו שחורים שעל קנהן נבדקין׳ כלומ׳ במקום
שחורותם נבדקין השמנין הן אם לאו׳ כמו שאמ׳
בגמ׳ בג׳ דברים עבר את האדם בכוס בכיס בכעסו׳
זבח בחטאת העוף פר׳ ב׳ במעילה זבחי
שלמי ציבור׳ פי׳ אותן המביאין בעצרת כדכת׳ בפר׳
אמור ושני כבשים בני שנה לזבח שלמים׳ **זבל**
בס׳ בסוה טומנין לא בזבל ולא וכל בה המוצא יין
זבל חולדין וג׳ ובכל קרבנות פה במנחות אין מוצאין
לא מבית הזבלין וכו׳ ובס׳ בשביעית מזבלין ומשבלין
ומעדרין ומסלקין׳ פי׳ מזבלין ומעדרין
במשקאות משלכין זבל בשדה או בעיקר האילן
מעדרין חופרין מזבלין מפרקין ירו׳ [illegible]
היבולת כלום אם יש לאילן יבולת יסיר וירפא׳
ירו׳ מפרקין בעלין כלומ׳ מסבב העלין שהן יבשים
ירו׳ מאבקין שעושין להאבק כלומ׳ משליכין בעיקר
האילן׳ ירו׳ מעשנין מהנונין לה׳ כלומ׳ שעושין עשן
תחת האילן שימותו התולעים׳ מסלקין מסירין
האבנים׳ מכ׳ מקלו האבנין מקרסמין כמו מכרסמין
שחותך הענפים שיבשו׳ מזרדין כורתין הפרחין
העולין בשורש האילן מפסלין שנוטל הפסולת׳
ויש אומ׳ מזרדין שחותך קצת מן הענפים הלחים
ומניח מקצתם מפסלין שנוטלין מן הכל כדי שיתעבה
בקורה׳ [illegible] לחות מזהרין [illegible]

[illegible] הנע [illegible] את בריה שלום
עז׳ למה [illegible] שבקומה [illegible] [illegible] מהם
עז׳ והתרין שהיה בעת לוט מראבהן
עז׳ אופהא
עז׳ בשלשה דברים עבר את האדם
עז׳ מזבלין חייבין ומעדרין
עז׳ מעשנין מסלקין מקרסמין ומזרדין מפסלין מפרקין ומאבקין ומזבלין וכורתין
עז׳ מה [illegible] יש [illegible]
הוא בשייר [illegible]

של צורות טהור מכלום· ובכל ובכר

הבגדים פל׳ א׳ בנגעים כל הראוי ליטמא טומאה מת
אע״פ שאינו ראוי ליטמא מטמא בנגעים כגון של
ספינה וילון ושבים של סבכה׳ ובר׳ גמ׳ דכ״ר א״ע
תולין וילון מותר לנטותו וכו׳ ובפ׳ גמ׳ דפ״א דביצה
מפני מה אמרו וילון טמא מפני שמשמש מתחמם
כנגדו קלעים לחצר הרג׳ וילון לדרתא׳ ובכל בז
קורטינא׳ ובגמ׳ דעל העוקץ בחרוצה וילון דמתגלגל
ומיתחזי נהורא דקוניא׳ ובר׳ גמ׳ דפ״א דורש
וילון אינו משמש כלום נכנס ערבית ויוצא שחרית
פי׳ וילון פרוכת׳ והוא הרקיע שעלפני הרקיעים
כוילון לפני המתחים· ולם בפ׳ העוצק בס״ה ל׳
לא היה חיקרקון ויתמר ר׳ הלל בריה דר׳ ולם
מימות משה ועד ר׳ לא מצינו תורה וגדולה במקום
אחד· ווס בפ׳ גמ׳ דפ׳ כהן גדול עובבמאי
נחא לה דלתרגום בית השחיטה דמאי ובפ׳ בלחלים
עוטפין איתווס רואי טינא· ובפ׳ גמ׳ דפ׳ כיצד הרגל
דמו ורם בלשנא לשון גיעול הוא׳ וסת כפ״ט
בנדרים אילו היתה יודע שלמחר אומ׳ עליך כך וסתו
שלכל לגרש נשוי בל׳ עדיות ובר׳ נדה כל אשה שיש
לה וסת דיה שעתה בפ״ב דייע גלות בגמ׳ ג׳ ארצות׳
ובגמ׳ דעקיבא אומ׳ דאמ׳ שמואל שינוי וסת תחלת חולי׳
ובפ׳ גמ׳ דפ׳ הבא על יבמתו נשואין ומלקיות כר׳ וסתות
ושור המועד כרשב״ג ושם מפורש· ורד בפ׳
ז׳ בשביעית שאלגדול בגמ׳ דפ״א דעדה בגמ׳ ר׳ אליעזר
אומר נשים והתנן הורד והכופר וכו׳ עד פרי וורד
חדש שכבשו בשמן ישן וליקוטא הורד ויש בחדש
חייב בביעור· ירו וורד קדש ורד שביעית בשמן של
ששית ויש בחדש ורד שביעית בשמן שמונה׳
ובחיה עובד׳ כ״ב במעשרות׳ א״ר יהודה מעשה
בגינת וורדים שהיה פירו וכו׳ ובפ״ח שרצים בב
מלכים סכין על גבי מכותיהן שמן ורד· ובפ׳ אלו
טרי׳ בגמ׳ הרואה וסימניך כהלכה דורדא דמתורן
בהרואה׳ ובפ׳ גמ׳ דפ׳ סר שעתא ליה ורדא חיורא
דקארי כחד דרא· ובר׳ גמ׳ דכ׳ השוכר את המועבלין
ונהדר לה כליליא דוורדאי קומקא׳ בתולת הורד
שטוח כדך כבר פי׳ בער׳ בתולה׳ שושנת העמקים
הרג׳ ועובדין של בורדא גינתא דעדן׳ ורידין
בחשוחה פ״ב בחולין ר׳ יהודה אומ׳ עד שישחוט את
הורידין׳ ובברכות בפ׳ תפלת השחר בגמ׳ ר׳ נחוניא
בן הקנה׳ ובחלק בנעין סנחריב הזהרו בורידין כר׳ יהודה׳

ענ׳ קלעים לחצר יע׳ [illegible]

ענ׳ יא ועי׳ כסי ר׳ א׳ תורה דהד יע׳ [illegible]

ענ׳ המקיז דם ושימש את אשתו

ענ׳ שינוי וסת תחלת חולי כמו שא בהל׳ דעות

ענ׳ ויורד בגמ׳ מורה

ענ׳ ה׳ [illegible] שחי

ובפ׳ כל הזבח בגמ׳ נשפך צריך שיתן ורידין לתוך הכלי
פי׳ חוטין דדים מלאים דם וסומכין לנשמה׳
ורדינא כפ״ק דסוטה בגמ׳ שמעון רספא
אמחרא תמניתא הט וכו׳ כגון ורדינא מיבר׳ ושוקא
דרנש׳ ובפ׳ מי שאחזו בגמ׳ א״ר שמעון לא שנקרין
מאנשי ורדינא פי׳ מקום אנשיה זקנין וגירצין
ומקפידין זה שזה אין לבכור קטן לבכור גדול׳
ורשכי בפ״א דקידושין בגמ׳ [illegible] האומר
מותר להחזיר החוץ גאריא ומחוץ ורשכי קרי שיתא
ונשוו חמשה פי׳ רחל׳ מרגלות ר׳ גרשום ז״ל פי׳
מצנפת שנותנין על הפרחת פנוותלן בלעז׳ ושט
בס׳ גמ׳ דכ׳ ואין מגלחין כפיטורי בפי׳ השט פי׳ בעל
פיטורי· וותק בפ״א דברכות ותיקין גומרין
אותה עם הנץ החמה׳ ופירוש טוב של ראש השנה אין
משלימין בתורה תלמיד ותיק׳ ותקא בס גמ׳
דכל שעה ותיקא שאני פי׳ העשוה כלגת ומושחא
ויתמחא׳ דמרי פירות אין מחסרין וכו׳ ותק
בס׳ גמ׳ דפ׳ המדיר את אשתו כשר כל הדר בגמ׳ פי׳
שמשור אות המקיז דם ושימש הוין לו בנים ותיקין
ובפ׳ רפואות דפ׳ מי שאחזו הא דשתי פילא חיורא
מאחזתו ויתק פי׳ חלישות׳ ותם בפ׳ כל היד
נמצא על שלה והם טמאין· אי זהן שיעור ותם׳ פי׳
אותאום וכבר פי׳ במקומו׳ יותר בפ׳ שור
שנגח את הפרה בגמ׳ הסופר בור מה כל האומ׳ הקב״ה
יתרן הוא יתותרו מעיו וכו׳ ובפ׳ רב פר בה כשמ׳
עשו את דלוי אמ׳ חנינא כל האומ׳ הקב״ה יתרן הוא
יתותרו מעיו׳ אלא מוריך רוחיה וגביה דידיה׳ זעקה
אחת הזעיק יעקב לעשו ואיכן כפרעון בשושן של
וינעק זעק גדו וכו׳ ויתור אסור במודר הנאה׳ בפ׳
א׳ דמוגלה אין בין המודר׳ ובר׳ גמ׳ דפ״א בין המודר
פי׳ אפי׳ דברים שדרך בני אדם לוותר עליהן כגון
דריסת הרגל בחצר דם שאם יכנס אדם ויהלך בה
אין מקפידין עליהן וכיוצא בהן אסור כגון זה אסור
אי״ד כא׳ מחיר שחלקו ובא בעל חוב ונטל חלקו של
א׳ מהן רב אמ׳ בטלה ושמואל אמ׳ ויתר וכו׳ בפ״א
דבבא קמא סמוך כל שחבתי ובבבא בתרא בס גמ׳ דס׳
האומ׳ לחבירו פי׳ רבינו בקרקע דרבינו במעות
כגון שהיה עזבון מורישה קרקע שוה דינר כל א׳
נטל חלקו קב׳ דינ׳ בא בעל חוב טרף חלקו של א׳ מהן
בחובו ושער לאחיו ש׳ דינרין אם הוא יורש עמלבן
דינ׳ מן הקרקע׳ ואם הוא שלא באחריות אינו נוטל
כלום׳

והוא מסך

עניין ופתו זה השחין כמון שאת בלקח כלוב כרש כיאי הרכוה

הוי רמון

דורד הוא לא הוה דא כולי האי ורחצת קרבן· תרג׳
ירוש׳ ותשזג אוריא׳ זג ברגמ׳ דפ׳ אין עומדין
אותי כסא דזוגתא· בפ׳ מקום שנהגו בגמ׳ מולי כין
ומביאין כלים· [illegible] דפ׳ שותף וכוס מבירך
הזגג׳ וכפ׳ המניח את הכד הקדרין והזגגין וכול
ובפ׳ גמ׳ דפ׳ המוכר את הספינה ושל עמרין ושל זגגין
תלויה באויר ב׳ טפח׳ ובגמ׳ תריסין כל כד׳ בכלים
של זגגים טמאה· טמא מת׳ פי׳ עושה מלאכה
זכוכית׳ פי׳ קבא דזכוכיתא קב של זכוכית חשיב
ויקיר׳ זגדים במומין אלו פ׳ מ׳ בבכורות
סבי שמש והזגדוס והצירן פי׳ בגמ׳ מחור הוא
מרידן וחדא מדריהן· שיני אחת דומה לשלג· ואחת
דומה לאוהן שעיניהן משונות· ועוד פי׳ בברייתא
שגבינו אחת שחור וגבינו לבן· מצאי טעמא נא כל
זוגא שוו להדדי זגרוס קארי ליה· פי׳ זוג שנים דיס
שנים· כלומ׳ הזוג של עינים או של גבינים בשתי
עניינים׳ זגתא בפ׳ השוכר את הפועלין
מובחר שבעופות הרנגולת· את אמרת זגתא מוכחת
והא עד פסיא קניא׳ ובפ׳ דבכורות בגמ׳ דג טמא
איתיה לה תרי ביעי הי דזגתא חיוארי והי דזגתא
אוכמתי׳ פי׳ הרנגולת שחורה המפוטמת המצווה
בין הקוצים· ואינה יכולה לפגוע הקנה מרוב שומנה
ועושה על בעה תנחם הרג׳ וזגתא על בנתא׳

זד אחל פ״ג קליק פ״ב

בלא דשופטה׳ וכן לענין התובה מאי דכת׳ כי בדבר
אשר זדו עליהם׳ בקדירה שבישלו בה נתבשלו מאי
טעמ׳ דהאי זדו לישנ׳ דקדירה הוא דכת׳ ויזד יעקב נזיד·
בס׳ גמ׳ דפ׳ בן סורר ומורה וכי יזיד איש ומוריש ב·
אמ׳ ליה ר׳ מרדכי לר׳ אשי מאי משמע דהאי מזיד
לישנא דבשולי הוא דכת׳ ויזד יעקב נזיד׳ בפר׳ טובה
השוחט בנוף בגמ׳ השוחט בהמה אותיבייה ר׳
המנונא לעולא· מיהא דתנן מ׳ ב׳ בטהרות השלישי
[illegible] בנזיר הדמע׳ פי׳ הבשיל שיש בו שמן של
תרומה· כי תרומה שנתערבה בחולין נקראת דמע׳
זהב יהז בשתי הלחם פ׳ י״א במנחות
ב׳ הלחם ארכן ז׳ טפח׳ ורחבן ד׳ טפח׳ וקרנותיהן
ד׳ אצבעות והיינו זד״ו׳ לחם הפנים ארכו י׳ טפחים.
ורחבו ה׳ טפח׳ וקרנותיו ז׳ אצבעות והיינו יה״ז׳

זה אחל פ״ד קליק פ״ג

ברגמ׳ דפ׳ אמ׳ להם הממונה זיהא דשימשא פי׳
חמות השמש שפר ואבד השמש באותו מקום·
וסימנך ולא דחלאי כלומ׳ אחר שתדין החומץ מחמץ

ריחו חזק כמו החומץ עצמו· זה בפ׳ הרואה מקום
בגמ׳ של הזיקין זיה זה הוא דעבר פירזין הוא שמראה·
זה בס׳ שופרה משרבן נחשו הלבי וכהל
א׳ דחולין ואמרו לה אין מזהיבין אותו· פי׳ עיני לבהות
שפתו לפניו לבבכס הלג׳ שדו קו מוקר זהבי לבכון·
זה יין כוות רב׳ בר׳ אחרי מות׳ וכפסו
אחרי מות׳ ר׳ לוי פתח אמרתי להוללים אל תהולו וג׳
ר׳ לוי קרא יתהון זיהיינא אילו שהן שלבי עולם פי׳
שמחים בכל עת׳ זהב בפ׳ א׳ דחולין בגמ׳
נמצא כשר· מפוימתי תורין כשרין משיזהיבו·
זהם בכתובות בפ׳ המדיר בגמ׳ כר
המומין· והא תנן בכ׳ על אילו מומין חזקן והחולה
והמזוהם· בסיפרא ואם מן הצאן קרבנו פרט לזקן
ולחולה ולמזוהם· ובפ׳ אין מעמידין בגמ׳ בהמת ישראל
לא מייחד המצא באפיה גברא· ובפ׳ מצות חליצה בגמ׳
חלוה בסנדל בשעה שבא נחש על חוה הטיל בה
זוהמא׳ ובר׳ גמ׳ דפ׳ יש בכור· אפי׳ למאן דאמ׳ אין
מזהמין את הולד לוי פסול למוקרי· ובר׳ גמ׳ דפ׳ כל
הבשר שהחמין מפעפעין את הידים ואין מעבירין
את הזוהמא· חלאתה בה׳ תרג׳ דזוהמתיה ביה׳
מזהמין את האולנות בפ׳ ב׳ בשביעית· ובר׳ פר׳ ר׳
ישמעאל בעא הרי דיהומי הוו חד לא קומיה אילנא
וחד שארי לאברוי אילנא ואסיר׳ זהר
בר׳ גמ׳ דפ׳ במה בהמה ולא בזהוריה· פי׳ לשון זהוריה
שהולך לפום מששים נוי׳ ובגמ׳ דפ׳ טרף בקלפי·
והיה לשון זהוריה מלבין ובפ׳ המוכר בגמ׳ אם היה
מרוקם ושאר ירוקתן כשני חוטין של זהוריה׳
ובדפשות דמי שאחזן ליתי חוטא דזהוריתא׳
והבגד פר׳ ינ׳ בכלים חוץ משל ארגמן ושל זהוריה
טהורה׳ ובס׳ גמ׳ דשופטה מאי חופת חתנים זהורית
מוזהבת׳ זהר בפ׳ פ׳ ט׳ דפסח׳ ר׳ מאיר
אומר׳ ובר׳ גמ׳ דפ׳ היו בודקין באיל וגו׳ האי קרא
וזהורי׳ הוה דחזא· ובר׳ גמ׳ דפ׳ השוכר את הפועל
והיין זהוריה מעין שומריק דר׳ נחמן ובפ׳ יוחסין
נבל זיהרא באיסורא׳ זהר השמש
והירח׳ תרג׳ ירו׳ שימשא וזיהרא׳ זהר
בס׳ גמ׳ דפ׳ דעזן זהיתא מבואה לדי זרזורה׳
ממו בפ׳ דשבת ירו׳ זהרא בפ׳ חזקת
הבתים בגמ׳ בדנא במחוזי והני זיהראי דנבן ורוק
פי׳ זיהרא כבר פי׳ בעל בקרן ופי׳ זיהרדי
המונן מן המלבות לקבל טסקא דפרדסי שמס
כן׳ ואי עאדיק מאריה דפרדסא ולא פרע טסקא

עד אמרתי להוללים אל תהולו

עד בשעה שבא נחש על חוה הטיל בה זוהמא

עד חלאתה בה עד זוהמתה בה שאת רשעתה

עד ועוש שלבנה תנחם

עד בדבר אשר זדו עליהם לשון דבשולי הוא דכת׳ ויזד יעקב נזיד

עד חופת חתנים

עד דחזא דה שאר בה זהורה וגו׳ בעדיהוע

עד שיעור שתי הלחם ולחם הפנים כמ׳ שכ׳ בסדר עבודה

פרבג

כורכין מלבוץ ותכריך· קוטמין תרג' אפר קטם·
ויש אומ' שובר הראשים· כמו נקטס ראשן סכין
הפגין הפירות שלא נתבשלו סכין שמן ומוד מתבשלין
ובגמ' בפ' א"ר ישמעאל התם פטומי מילא· בפ' בפ'
ג' דברכות· חד זבילא בתרא· ובר' אגדה המקבל
שדה א"ר יוסף דולא ומרא קבילא ונוקא דבעל
הבית· פי' כליו [illegible] הנושאות זבל ומשלכות על
המת· זביל בר' אגדה בנה העיר הנ
זבילי דחומשי· פי' עושין סביבות הספר מסגרת
של עור באבה· כדי לשמור הספר [illegible]
כמו וזבלני אישי· זבלגן בפ' הקורא את
המגילה עומד כהן שידיו א"ר הונא זבלגן אינו
נושא את כפיו· ובר' אגדה מומין אילו· א"ר יוחנן
הקרחנין והננסין והזבלגנין פסולין· פי' מי שיש
לפלוף בעיניו· ויש אומ' שיוצא ריריו· זבן
בפ' על אילו מומין נפגם הזובן והעריה של נקבה·
פי' האבר שיזוב ממנו· ועוד בפ' ישמעאל קורין
לאבר זובן· זבן בפ' אגדה ד' נדרים
מהו בזבנא דרמי על אפיה· פי' סחורה שאינה
עוברה אלא על ידי הדחק· בר' אגדה מוקה הבתים
אמ' עביד איניש דזבין דיעה· פי' יקנה המריבות
כלומ' אעפ' שהיא שלו אינו מוצאה בידו לא במריבות
ודינין אקנה מותו בשביל המעות· זיבורא
בר' אגדה דחגיגה מאי רעות רבות וצרות· אמ' רבא
רעות שנעשות צרות זו לזו כגון זיבורא ועקרבא
פי' כגון שעקצו זיבורא ועקרבא ביחד· לעקיצת
עקרב יושב חמימי ולעקיצת זיבורא יושב קרירי·
וחילופא סכנתא· נמצא המועיל לאחד מזיק לזו·
לכן הן צרות זו לזו· כמוכן בפ' אין מעמידין בגמ'
מתפתפין· זיבוריות בפ' דבבא קמא
כתובת האשה בזיבורית· זבוריות
בכלידות פי' אחרון במקומות הטובים כדרכו דכך
כלה זיבורית שמי שיש על ידיו· פי' טובלין ולא
הטובים בות ידו· ויש אומ' ולא זוברית לא עלהה לן
עקירה בטוחה· סליק פ"א
אחלפב זג בפ' בהמה יוצאין
לא בזוג ולא בהבן ולא בזוגין· ובפ' אחרון דמעשרות
לא ימכור אדם את הבען ואת זוגין ואת גפנו· ובג'
מינין [illegible] בנזיר וחייב על היין ומס ועל הזוגין בפני
עצמן וכו'· החרצנים אילו החיצונים· והזוגים אילו
הפנימיים· דברי ר' יהודה· ור' יוסי אומ' שלא תטעה
בזוג של בהמה החיצון זוג· והשני ענבול· זג

עי' נקטוס ראשון
עי' זוג וענבול
עי' [illegible] תמוגים
עי' דברי חכמים מרבעה כמשנ' בר קלבי
עי' רעות רבות וצרות
עי' זבב עקרב תרגום סול אסה זבב זבבור
עי' חרצנים ועד זג

בפ' במה אשה ולא בזוג אעפ' שהוא פקוק· ובפ' במה
אשה ובני מלכים בזוגין· פי' במלבושיהן משום נוי·
והחיצון זוג והפנימי ענבול· זג בפ"ג בפיאה
שקיבלו מן הזוגין פי' מן החכמ' שבפר' א' באבות
שקיבלו תורה מאנטיגנוס· ולמה נק' זוגות שהן נזכרים
ב' ב'· בפ"א בסנהדרין בגמ' עיבור החדש זוג בא
מרקידה· פי' בתלמוד חכמי בא מטבריה פי' דאמרו
במגילה רקת זו טבריה· ותפשו נשר עיכבו המלך
כי נשר הוא מלך· כדכת' הנשר הגדול· ויש אומ'
עיכבו המטר הנושר מן השמים· ובידו דברים
הנעשים בלוז היא הכלה וציציות וכוהם יצא
לשלום· ונימוס אירכי נחשון כלומ' נשיאי בית דוד
המתיחסים מזרע נחשון שהן מזרע יהודה· ולא
הניח אדומי זה שר אדום המושל עליהן· בעלי אסופים
הם חותמ' כותבי דברי חכמים· כד' ומו' נתן בנו אסו·
בשקל קבוע נציב אחד זה חדש העיבור· בירח שמת
בו אהרן זה חדש אב· זג פי' ג' כבלם הסייף וכו'
והשיר והזוג של ספרים שנחלק הראשון טמא· ובית
בשער פר' ד' בנגעים כדי לקרות בזוג וכבא [illegible]
בנוה שתי שעות האמורות בפרה ובנגעים כמה
שיעורן כדי שיהיו נוטלין בפי הזוג· ובפ' אגדה המקבל
אבל זוג של ספרים· פי' מספרים· זג ששה
עדים· הר"ג שיהא אגן· פי' ערב פסח [illegible] כי
מיון בי מר· הוה זגין אברוכי· ובפ' כל הכלים באבות
נזבל דאיסתיור [illegible] שאדר לטלטולי כה למיגזא
עלוהי· ובפ' כל כתבי הקדש בפ' מימר יוה דר' יוסי·
לא מזגגא רישי אבי פריא כמא דלא מהפרכא· פי'
לא שכבתי על המיטה· ובפ' [illegible] הן הנחקין בגמ'
בגמ' הגונב נפש ישן דזיגא עליה· פי' כשהיה ישן
סמוך עליו והסב לו· ובפר' בהמה [illegible] ולרי חטאת
דיגא כאני למיגזא עליהן· ואישמח דקא מעיל
בקדשים· ובפ' בבא קמא בגמ' הכשרכי לא צריכא
דיגא מיגאי· זג בפר' רב פר' יג הבקראו'·
עובדא הוה בדרומא דהוה תרגי פונדקי והוה קאים
לבושי דיגי בלולא· זג בפ' [illegible] בגמ'
אין עושין [illegible] והיכא דזיג ליקיישי [illegible] ובגמ'
רם כיצד [illegible] דדיגא כי [illegible] חמרא
לא אכלי· ובפ' בהמה המקשה בגמ' בהמה שנחתכו
רגליה כיון דזיגא אעפ' לא חבריה אמרי ולא באפרכי
שבועתא ומימשך הכי לבני כלומ' אפילו שבועה
וחיואר דאדיס· ובפ' המפלת בגמ' המפלה שפיר הוא
שפירא דאתאי לקמי דר' [illegible] וכל אם אם אותא

דולד

ובפ׳ אין בין המודר הנאה ובפ׳ אחרון דבכורות בסמך
ללוקח ושנותן לו במתנה אמ׳ שמואל אין המים מטהרין
בזוחלין אלא פרה כמאן חסורי פר׳ בע׳ כתף **זחל**
בפ׳ אילו מותרין בגמ׳ ובחגבים כגון הכחל הזה מותר אוסף
החסיל תרג׳ דמתכנשין ית זחלא כי אם תאוריך יוסף
סלק תרג׳ כזחלא יתר הגזם תרג׳ מותר זחלא
זחל בפס׳ דפרה זוחלין אמר דבר פדא פר׳ נובען
פנין **קליקפו אחלפז זט**
בפ׳ הכל כשרים החדש טמא מפני זוהמו ובג׳ עלג׳ פר׳
כח בכלי העושה אגד מן החדש טהור מן הזוהם
ובר׳ גמ׳ דפ׳ אילו מציאות בזוטו של ים ובשלוליתו נהר של
וכו׳ ובפ׳ כל הצלמים בגמ׳ המוצא המטלטל מן הים ומן הנהר
ומזוטו של ים וכו׳ ובל מגילה שוכה ונרדין הגלגל הבור
זן בבל שהוא זוטו פי׳ ארעיתו ותחתיתו **זיטא**
בב׳ר רב׳ פל׳ יט׳ וייצר יו׳ ובפ׳ כל הרבה הרבה כעון
קומי ראבהו אמ׳ מעין העוד ושבעה חשו׳ אמ׳ להו
מדידכו אנא מוטי לבשיטא ופשא דטא או בטן פר׳
דטא יחי אפשא שבירה ובאומות שהן קורין אותן זיטא
כלומ׳ בין ז׳ יחיה איבא יחוה או כשוח כלו׳ בין ח׳ יחוה
זיטויטום בב׳ר רב׳ פר׳ לט׳ שפה אחת הסיד
קנערן ועשה זוטסטם וכמי שהוא מתרשי מיהר
קליקפז אחלפח זוורן
בפ׳ המנחיל בגמ׳ את החי במיטה איכא סוסא דבי
זיורין ור׳ האי גאון ז״ל פי׳ סוסא דבי זיאדין וכך פי׳
הנין וכיוצא בו שהמלכים צדין אותו העופות קורין אותן
באז׳ ואחד העוסק בהן קורין אותו באזיארבלש בארסי
ובזמן שהן יותר ואחד קורין אותו באזיארין ויש להם
סוסים מיוחדים לשאת העופות הדורסין הנקלאין ודחרי
רבא האי דהלא בן בתירא מרגד בסוס לה בשום
העומד לבני אדם הוא דהאי לדברי הכל מותר אלא
אפי׳ לסוס העומד לבני אדם להתה עליהן העופות כשהולכין
לצייד כך כדי שלא ליגען לפרוח עד שיגיע למקום
הציד וכיון שמגיעין למקום מורידין אותו ומתירין
ומפריחין אותן והולכין וחורסין וצדין והן העופות כגון
הנין שנקרא באז׳ **זין** בפ׳ גה׳ ירפ׳ ב׳ דינא ממונות
בג׳ לא לדיין ליה כבר בתיה שלבו גר׳ לדיין ליה כמו
מרעה כדכת׳ כי קרן עור פניו והא ... בה בכלבותי נה׳
ויש מגר׳ בן בתוה בת פרעה ממי שגדלתן ירמיה טחר
העבור על את הדרך פי׳ שהעביר עליו את דרך בני אדם
וחבלם והסו וכגע שתן דיני קנסות פא בעל דרך
ובסמך אוצם רבג׳ מניקה בני זוהנו פי׳ בעל זין והדר
בפ׳ אדר׳ הש׳ בגמ׳ ולנטיעה בחדש זיו ירח שנולדו בן

ע״כ בחדש זין ... שאר בקור

זיותני עולם בס׳ נשנה שוטה משמה ישמעאל בן טאבי
בטלזין הכהונה נאת האזוזים בהס׳ תרג׳ירן זיותניא
דכהון וכן בבר רב׳ **זיין** בפ׳ הכונה בס׳ גמ׳
האי דבאני זיואני הא דלא באני זיואני וכפר
הקוניין רבה בגמ׳ ב׳ פר׳ שוית את רבא שבעה עריכין
גג זיוני שעטנז גז׳ **זיז** בפ׳ אחרון
דעירובין זיז שלפני החלון ובפ׳ חזקת הבתים זיז
עד טפח יש לו חזקה פי׳ כגון לוח יוצא מכותל ראובן
לחצר שמעון יש לו לראובן להשתמש באותו הזיז
שיש בו טפח כמה שיחפוץ ויש לו לתלות חפצים
וירדין באויר שמעון ובפ׳ השותפות בגמ׳ סמך לו כותל
אחר משתמש בכתלה ובזויה עד ד׳ אמות פי׳ תרג׳
ותעב זיזא מן הקורות שיוצאות מן הכותל לחוץ כי
דאמרי׳ בס׳ גמ׳ דפ׳ מרובה ז׳ דברים נאמרו בירן אין
מוציאין בה זיזין וגזוזטרא יוצא מן הכותל משום
אהל טומאה אי נמי מתזיקי עולי רגלים ותנן בזיז
זיז פר׳ יד׳ באהילות אי זהו זיז שפניו למטה והגזוזטרא
שפניה למעלה כלומ׳ זיז יוצא מן הכותל וראשו כפוף
למטה וגזוזטרא יוצא מן הכותל וראשה נשור לג׳
למעלה בס׳ גמ׳ דפ׳ אלו טריפות על הארץ להוציא
זיזין שבעדשים פי׳ התולעים שבעדשים שמן זיז
זיז בויק׳ רב׳ פר׳ אחרי מות פרה איסור
עופות זיז שדי וזיז עמדי אר׳ יהודה בר סימון
הזיז הזה עוף גדול ובשעה שהוא פורש כנפיו מ׳
מכהה גלגל החמה הה״ד המבינתך יאבר נץ וג׳
ולמה נק׳ שמו זיז שיש בו מכל מינים מטעמים זה
מזה **זיון** בס׳ גמ׳ דפ׳ ההודה כי היכי דלא
לימטי זיינא זיינא הוא דלא לימטי הא רוחא לא
באני ובס׳ גמ׳ דפ׳ המוכר את הספינה כי היכי דלא
לימטי פסידא ובפ׳ א׳ דעירובין בגמ׳ ואם יש לו
ל׳ ששה קס אבבא דבי זיינא זה דומה לאבבא
בי זיינא שער בנ׳ בב׳ **זוון** בר׳ גמ׳ דהשותפין
אם זינך עלך ספרך כמן פי׳ אוצף שבלו זינך
עלך כמלכים ומדומה אתה מנעמך שאתה מלך
הרי זה ספר ייחוסך כאן וידוע שאתה עבד בן עבד
דלא רך ולא בן רך וסוף הדברים ההמיהו ואוקמינא
מהעביד כלומ׳ הנעשה הודורוס חפשי זה פי׳ גאון
ורחל פי׳ קנינא מהעביד כלומ׳ אפקידך את רכושך
לבני החיל כי עבד אתה החלנו מאהכם הרג׳ירן איזדויינ׳
זוית אחת דשריא זיינא בל גמ׳ דס א׳ בטס פי׳
כלסטרי **זיינקי** בר׳ גמ׳ דס׳ מנשה האשה
ז׳ אפי׳ דיורי זיינקי פי׳ מבוגג טוב׳ **זיור**

ע״כ ... חגבים ... כמו ... אחרונה
ע״כ ... כמו ... גג הלכות אחרונה
ע״כ בתהוי ... מאהה במאוד ות מאהה במירד
ע״כ וזיז שדי עמדי
ע״כ באז ובאז יאר
ע״כ הנץ יע באז
ע״כ כיהרן עוד פנין
ע״כ הוו להו בש זיותנו

ואתי אהרריורא משכחי ליה דינא דמרכוהא למיזבן
ההוא פרדיסא ולא והפרחשי טוסיקא וכו' עד אבל לא
אכרגאלא מזבני ארעא כלומר דינא דמלכותא דכרגא
שקרקא בכדי מנחיזזה שם לשון פרסי הוא · זהר
בפ' אין מעמידין בגמ' דהחומץ כוח מוסיף זיהרא קלוש ·
ובפ' אילו טרפות בגמ' דרוסת הזאב דזהריה בהדי דשקיל
לה לסיחושיה הוא דשארי · ובפ' השולח גט בגמ' אין
לוקחין ספרים למלא זיהרא שריתנהו לנהרא · ובפ'
דם הנדה בגמ' הרוק נמי דזיהרא נפקא דמעברא
גופה לא נפקא · פי' זיהרא ארס ·

אחל פה סליק פד

זווא

בפ' המקבל ובפ' חזקת הבתים בגמ' ולא את האב · ובפ' כל הנשבעין דאמ'
המקבל רבא אפיק זווא דסרבלי ובס' גמ' דע' איהבי אפי'
זווא בסרבלי וכו' עד במר שאסור בסרבלים ·
בפ' במה בהמה ובפ' דסוכה בגמ' ושאינה גבוהה ·
איתמ' רב ור' חנינא ור' חביבה ור' יהושע בן לוי ור'
אלעזר ור' יוחנן מתנו בכולה סדר מועד כלפי האי
זווא חלופי ר' יוחנן ואייל ר' יונתן · בפ' מי שמתו בגמ'
ר' יהודה אומ' מברך לפניהן ולאחריהן · ר' יוחנן ור' יהושע
בן לוי ור' אלעזר ור' יוסי בר חנינא זווא כגון ר' יוחנן ור'
אלעזר ור' יוסי ור' אלעזר ור' יוסי בר חנינא אי איכא פל'
יוחנן ור' יוסי ור' יהושע · בפ' המדיר בגמ' ר' יהודה אומ'
חודש אם הימצא לומ' זווי זווי קתאני · בס' גמ' דמסכת
בהלכתא בשבה מאי טעמא לא משום דקאי' מעדים
בזוור פי' יום ג' מעדים ב' פעמ' בזווי בשעה שמועת
ובשנה שניה משום הכי חוישי' לסכנה כי מעדים
ממונה על הדם זה פי' החזק · זווא בפ' ג'
דמגלה איתור זווא מביתיה וקא שקיל לה למזוזה ·
פי' היה נוגע מקפריס · זווא בס' גמ' דמשקין
תנא לה זוזא דמן הדיב · ובר' גמ' דהמפלת וכן פירוש
זוזא מוהדיב · פי' שם מקום · זוזי אתיק אל
פני אתיק יהרג אוי לקבל זוזי · בס' גמ' דפ' במה אשה
לעוקלזוזא חיוורא פי' זוג של כסף צרור רבע של
כסף והרג תגא אחד דכספא פי' שקל של תורה הוא סלע
וכן הרג שקל סלעא ויש בו ד' דינרין ודינ' זוז אחד
שקל דרבנן חצי סלע ויש בו ב' דינרין כי דגרסי' בד' פ'
הזהב תנן במעשר ב' פרק' הפורט סלע של מעשר
שני בירושלים שמאי אומ' בכל הסלע מעות וביה הלל
אומ' בשקל כסף ובשקל מעות · בס' גמ' דחגיגה זוזי ·
לגלגלא לא שכיחי להתהלא שכיחי פי' המרכיזא
מעות לעני במעה שהי' נגשים עלנו ומעה אותן ועגשים
באים ולוקחין המעון וכו' מסתלקי' הוא בא ועשה בן

ענ' קביל עינה חלא למסה

ענ' הדויב שם מקום הוא

ענ' שקל ודינ' וזוז אחרין

בס' יוסי והיינו דאמרי אינשי ... רקמות תבואה אינו
מזוריילמי · שתולם אותן הגוארד מגני ·

זווג

המזווג בכלאים בפ' השוכר את הפועלים פי' מזווג
כוהן עול על צואר שור וחמור עגלה צב
הרג' ירו שש עגלן מזווגן · זווד בס' גמ' דפ'
ואילו מגלחין המוש ההוא זוודא לשידך · וכר' גמ' דפ'
מי שהוציאוהו גוים · למאי נפקא מינה למשמושי
ליה זוודא פי' הכריכן · זווד · בס' גמ' דפ'
מציאת האשה זוודין קליל ואורחא רחוקה פי' צידה
שנושא לדרך דחוק · זוור בפ' עד דו שון בגמ'
בית שמאי אומ' בדין ההוא גברא דקדים בזוודא ·
דאודרי פי' שם שמשמשין בו כל דבר ושקורין בלע'
ישמעאל מזור · זווק בגמ' הכחל בכל הבשר
אמ' ליה ר' נחמן זויקוליה כחל פי' עזבון הכחל מן
החלב כמו זיקים סלעים · זוור בפ' אילו טרפות
בגמ' דגרוס זיזור דמזוור שיניה פי' מהומתין עיניו ·
זוות בפ' אילו מגלחין בגמ' דסמך אמ' אבטול
ספרא משמיה דרב · שפה מזווית לזווית פי' שעשיה
שפה מזווית לזווית כלומ' אם צריכא כולה היקון שאר ·
אבל מקצתה לא · הנחה כל שהיא מתמצבה פי' אם
עשה שפמו והניח מקצה שאינו עשוי מותר לבטל
כי מעכבתו באכילתו ובטציאתו בן

אחל פז סליק פה

זין

בפ' רבפסל סדו דינא הד
ג' שבן קילון דאהאזין ובו כמזא יתיקא בגמ' דשב
בגמ' ואיזה החיתוי האלה דמיא אלא לבורא דתנן
פי' במכשירין נחלה דתה ערובה מים הנוהגין
והנפן הרי זה בפיחון · ובס' גמ' דאבן לבורה דע
אם יש בו מים הנותנין בכי יותן · בפ' השוחט היוצא
הראש במה אחה בחלק בגמ' דג' מלכים בר' יוחנן
מלקה הנוהגות זו אחר זו פי' כשמלקות כשאדם
מכה זה בזה ומשימ למרחוק בין הדרך והמבש שה
ישראל מאחריו זה · כמין הסיד זוז זוז
בפ' בכרעבות בגמ' במקלה סקבחה מוזרים · הייבן
מניח הימ' מכפר משיח גדרות ומכפר עמיה · בפ'
מעשות האשה בגול המשא אהבוק הבא משבון ...
כדי שיבוח דיבוק שלו פי' מלוה ולא יחזור החושן

זחל

בפ' בעדיות ובמעין פה במקוות
העיר' זוחין על המעלה ובכל ובשעם כה בפוח
ובסח שרצים ... הלמי כל המים מטהרי
בזוחלין וכו' ולקדש מי חטאת · ובס' כל הזבחים · שקבל
נשפך על הרצפה · ובפ' ג' בעדיות העיד ר' צדוק על זוחלין
וכו' שקילן ... אמת מכן כשרין · בפ' במה בגמ'

ענ' הדוחל ירבעם ... ישר' מאחרי

ובס' אין בו

המעלה בזכורן ואחד הנשאר בגורלות׳ מעלה
בזכורן איזו אלה שדרכו וכול׳ עד ועולה את השבת
להיכא [illegible] אלא אימא עולה כדרכן
ועולה [illegible] שבת ובסיפרא פל׳ שוב׳
הל׳ מעונן זה המעביר ג׳ מיני זכורן על העין׳ ר׳
יהודה אומ׳ זה המחשב עתים ושעות׳ ואומ׳ זה היום
יפה לצאת ומחר יפה לקנות׳ בגמ׳ רב פל׳ אומר ג׳ דברים
נאמרו במזל. זכורן המזל הוא רואה ואינו שומעו׳
ומי שצריך לו שומעו ואינו רואהו׳ שאינו צריך לו לא
שומעו ולא רואהו כך [illegible] אשה שהמזל רואהו
ולא שומעהו׳ [illegible] שצריך לו שמעקולו ולא רואהו׳
אבנר ועמשא שאין צריכין לו לא שומעהו ולא רואהו׳

קלוף פ״ט אחל פ״ו זל

בס׳ א׳ דכתובות בגמ׳ דמתני׳ האשה שנחבשה תנא
קמא סבר כיון דאתחזק לא מפקר לה חוש׳ לשמא
דבר דינא׳ בס׳ גט׳ דחבל שמה אמה מזלה לא מחלחל
פל׳ אגב דזלפיהון׳ בס׳ גמ׳ דהדרכות אי זלה קמא קמי׳ מינה
פל׳ סחורה שהוא בזול קמיה קנה ממנה שסופה לעלות׳
בפ׳ ט׳ דגטין בס׳ הל׳ הואיל הן גט זה עבדא בהקפי׳ רמא
עמא לה׳ שכיחא לה כורא לה׳ בס׳ אגב בגמ׳ דשכבה
חוי דלבאגם לנו כי זלזלו׳ זול בס׳ התכלת
עביד זול בס׳ מר עבד הוא אשה עבד זול בוס׳ ומיחד לה׳
עביד זול בוס׳ בתלת מני האשה שהיא בה חורין׳
שנו בלשון הדיוט שהלך והוסיף שם שויה ומה בכך
מהלל׳ זלג בס׳ ערב פסח בגמ׳ רבי ישמעאל עונן
אתה הכי זלגו עיני דלעוני׳ דמעתה על לחייה׳
תרג׳ ודימעתה זליג על לסתותהא׳ זלדקן
מחלק בגמ׳ ר׳ עקיבא זלדקן קורטמן עבדקן סכים׳
פל׳ מר ישען שערות זקנו עשוי אות טזורים דחוקים
אובן משעו׳ הוא קורטמן׳ בלשון ערוס׳ מי שהוא עבדקן
כלומ׳ אבה הוא שבים שנלבה ט דשמרי כלברעה סכים׳
זולחן בס׳ אלו טריפות בגמ׳ סמוכה לה ועבנשואי
וזולחן דאמרינן קמיה קן בגו׳ פר׳ זיקא שמכבד את
הבית׳ זולחא חיגו ריפה שמרבין׳ ובס׳ גמ׳ דפר׳
המוצא אמימר שרא זולחן [illegible] וכול׳ עד הכא
ליכא [illegible] פר׳ אמימר׳ הוזר לזלף ולרבין במתנזא
[illegible] דאיכא דמיך [illegible] רבה של אבנים
ולכא חושש [illegible] ומוחדש׳ הנספה שכבה אין שולחן
אם חפים בטל מיזו זלחים׳ זלוע זלע דרבש׳
תרג׳ שנבוך דבש׳ ירושים הלוך וקנות בקטוע זלף
פרעלין׳ מלמא [illegible] דפסח׳ [illegible] שמבן
זולף ולומר ומי הדבקים פר׳ אמינו שלגבי פיה הבד

יצעומי וסוחטו הנמרי׳ כל מידי דשפך קטר זילוף ובס׳ תנא
דמין לאשעור אומ׳ הולן מזלפין עליו ביד אבל לא בספין
ובהמוקדש כג׳ בפרה׳ זלף זלף את המים כיצד
ועשה זילוף עד דמונא אריסיה ואמ׳ ליה זל אשמי
לבן מלך פל׳ כוסה מלאה טונא׳ קלוף פ״א
אחל פ״א זם אבדו עשה הל׳ חובד
זמינונו׳ זם בס׳ אין דורשין בגמ׳ ר׳ יוסי בן
יועזר אין העדים זוממין נהרגין עד שיזומו שניהן
בבינצר העדים פל׳ יב׳ בסנהדרין אין העדים נעשין
זוממין עד שיזומו בגבם פל׳ עד שיזומו העדים
עצמן ויאמרו להם אתם הייתם עמנו במקום פל׳
באותו היום שהעדתם שהרג פל׳ את פל׳ במקום פל׳
ואז העדים חייבין מיתה׳ אבל אם יאמרו ההורג היה עמנו
או הנהרג מוכחשין הן ובטלה עדותן והרוצח פטור הן
פטורין׳ וכן מפרש שם במשנה כיצד מעידין באיש
פל׳ שהרג את הנפש אומ׳ להן היאך אתם מעידים וכול׳
אמ׳ מנא הני מילי אמ׳ רבא דאמ׳ קרא והנה עד שקר העד
שקר׳ עד שתשקר גופה של עדות׳ דבר״ל ישמעאל
תנא וכול׳ זם בחלק בגמ׳ ד׳ הדיוטות מאי אמורי
בלועבר׳ פי׳ אמ׳ דוד לפני הקב״ה אילו זממא כפלח
בפומיה דמאן דפתי לי ולא אמרית מהדא מילתא
בחנני יי׳ ונסני וג׳ ובר׳ גמ׳ דכ׳ ואין קושרים אלא
דזממא גופיה פי׳ נוקבין לה לחוטמה דגמלא וסתמין
ביה יתר וקיטרין ביה אפסרא והיינו זממא׳ וקשר של
קיימא הוא׳ ובתר החוא קיטרי בההוא אפסר הלבא
אריכא דמשכין לה לגמלא לה׳ והוא קיטרא דקיטרי
לזממא׳ ונכתה הגמלים תרג׳ יח׳ ושרא זממי גמליא׳
ומקריבים פתיך תרג׳ וזממי בספרך ורמן מזמסור
וזמם דטעני בהרומות בס׳ הזורע כרמו לזומם את
הבהמה כשל׳ פי׳ לא חוסם׳ זמבוקא
בכר פיל כנ׳ אדר׳ זמה בס׳ החולץ בגמ׳ ספק בן ט׳
ר׳ אליעזר בן יעקב אומ׳ הרי שבעל נשים הבות ואינו יודע
אי זה מהן׳ ובן הוא שבאו עליה נשים הלכה ואינו יודע
מאי זה מהן קשבה׳ לא נמצא אב נושא בתו ואח נושא
אחותו׳ ונמלא כל העולם ממזרות׳ ועל זה נאמ׳ ומלאה
הארץ זמה׳ ורבא אמ׳ לך הכי קאמר זו מה היא׳ אין אדם יודע
אותה שנעשאו׳ אם מותרת היא לו אם אסורה׳ ובסיפרא
בס׳ קדושים תהיו זמה זו מה היא׳ זמזמי כל גמ׳ דפ׳
ערכין פל׳ החלילים׳ זמיה פל׳ גמ׳ דפ׳ המוכר את
הספינה׳ ובגין מיא מתרדת וזיה בגרי סיטרי דפורא פי׳
ישראלים טוב נודרין בשני נחרות סורא׳ זמון בפס׳
רל׳ חל בפסח הולגבות ובאגנותה׳ וביגמבל אחרי מוה

ש״נ כמה
בכבא
ש״נ אי זחל מעונן מכשמות בהלעין
ש״נ עדים זוממין כמ שבהל׳ עדות
ש״נ האשה שהעלה שמה שנוזקה כמ׳ שאמ׳ בין לבא
ש״נ גירי כי זימון יש׳ שהוא כבר די״ג גרמי רע שוד
ש״נ ותמהון
יעבר פי׳
ש״נ הוו להון בני זלזמי
ש״נ זלדקן קורטמן וסכים
ש״נ זמה כלומ׳ זו מה היא

גמ' דפ' בכל הכלים הכל מודים בסיבי ויירי ומזורר
כיון דקפיד עליהו מיוחד להן מקום פי' סיבי יתידות
המוכנין לנער בין המשי וכדומה לו. והוא הרג' יתידות
סיבי. כלי אבן פגון קרשים שכובשין
בהן הזיתים כדתנן מכבש של בעלי בתים מגורי בלן
עץ שהכובס מכה בו הבגדים על האבן בשעה שמלבנן
ואילו כיון קפיד עלייהו שלא יתושתו או יפגמו שאם
יפגמו קורעין הבגדים והמשי ולכך מייחדין להן מקום
ובנוא מוקמינן וכן הן מפורש בתלמוד ארץ ישראל
בגורת דיענר ביה מגורי דיחבית ביה בבוכנא ד"י
כתיש ביה **קליס פנ' אחל פט' זך**
בפ' דבכורות ולא זכיתי שתאמר ובס' גמ' דפ' דפ"ק
זכינו שאין טומאה ידים במקדש פי' שעהן עניין
מצוה. ובס' בא סימן בגמ' שתי שערות אמר רבא
בהאי זכינהו ר' חנינה בן אנטיגנוס לרבנן **זך**
בס' גמ' דפ' דמשקין ובס' חזקת הבתים בגמ' בלדא
במחזיר אמר שמואל מאן דזבין זיכיא אדעתא דארעא
קאני פי' שמכבד הקרקע ומוצא ממנה עבים
המוכבין בקרקע משקל ומזגין הארץ **זכוכית**
בפ' דשבת בגמ' יוה דבר כלי זכוכית מאי טעמא גזרו
בה טומאה וכול' עד ככלי חרש **זכר** זכרי
למקדש כהלל בפ' ערב פסח בגמ' הביאו פי' בזמן שבית
המקדש קיים היה מה על אכילת מצה ובמרור על
אכילת מרור וכורך מצה ומרור ואוכלן בבת אחת
כיון דשניהן מן התורה אין זה מבטל זה. אבל בזמן
הזה דמצה דאורייתא דכת' בערב תאכלו מצות ומרור
מדרבנן דכת' על מצות ומרורים בזמן דאיכא פסח אי
דליכא פסח [illegible] כדמפורש בגמ' דפ' ערב פסחים
אסור לאוכלן בבת אחת דאתי רבנן מבטל דאורייתא
הי"ל זה אוכל בעצמו וזה אוכל בעצמו ואחר כך אוכלן
בבת אחת זכר כשהיה במקדש קיים. כיון דשניהן
דאורייתא שמותר לעשותן כן בבלל וכיון דבבר
בירכנו על אכילה לזכרון בעלמא לא מברכינן עליה
ובכל רב פר' כ' אמר יצחק כל המזכיר צדיק ואינו מברכו
עובר בעשה שלא טעם זכר צדיק לברכה וכו'
המזכיר שם הרשע ואינו מקללו עובר בעשה של
ושם רשעים ירקב. ר' שמואל בר נחמני אמ' מזיש
הקב"ה שמזכיר את ישראל ומברך שנ' יי' זכרנו יברך
זכר בפ' ראשית הגז בגמ' חומר בזרוע
מסהבדא מעשה הוה למילף שכן זכרים כהנים
מרובים מרחם אדם פשוט לפני דיבור פי' הבכור
זכר ומעשר וראשית הגז פטורין והבכור נוהג בין

בבהמה טמאה בין בבהמה טהורה אבל המעשר
וראשית הגז אין נוהגין אלא בבהמה טהורה בלבד.
מעשר וראשית הגז [illegible] מכל
בהמה אחד זכר ונקבה והמעשר [illegible] מרחם
המעשר וראשית הגז לא [illegible] ופשוטין
לאפוקי בכור דלא פשוט הוא. נתחייבו ישר' בבכורה
קודם מתן תורה לאפוקי מעשר וראשית הגז דלא
הוזהרו בהן קודם מתן תורה. ואמרי אדרבא מבכור
הוה ליה למילף שכן דומה לו באילו יתגר שלקרון
בשותפות נתנו לכהן ובמכירה פי' בהמה שמהק
אמה בעה לדהה פטור מן המעשר דילוף מתחת
אמו לאפוקי בכור וראשית הגז שנוהגין אפילו
ביתום. והלוקח והנותן במתנה פטור ממעשר בהמה
כדתנן בבכור פרק א הלוקח והנותן פטור. לאפוקי בכור
ראשית הגז חייבין בבהמת השותפין כדאמרי'
לעיל לאפוקי מעשר בהמה דאינו נוהג בבהמות
השותפין דתנן האחין השותפין החייבין בקלבון
פטורין ממעשר בהמה הבכור וראשית הגז ניתנין
לכהן לאפוקי מעשר בהמה דלא דהוא הבכור נאכל
לכהנים והמעשר לכל אדם. הבכור קדוש מרחם
אמו וראשית הגז אין צריך לקרותו קדוש לאפוקי
מעשר שצריך לקרותו קדוש כדי שיתקדש של
העשירי יהיה קדש. והנך היוצא עשירי סוקרן
בסיקרא ואומר זה מעשר. במכירה כדתנן בתמורה
מעשר שני מוכרין אותו תמים חי ולא בעל מום חי
ושחוט הנך של מעשר בהמה ששונין זה לזה עניין
ואיה בעיה אומר המעשר פשוט וראשית הגז נמי
נוהג פשוט ופשוט עדיף לה למילף דלאפוקי
בכור דלאו פשוט הוא. ויש מי שמשרש בקדושה
כי הבכור וראשית הגז אין מקדשין אלא הן לבדם
לאפוקי מעשר שמקדש לפניו ולאחריו אלו הכי
וכול'. ובס' גמ' דפ' המכלה בן זכר בא שלום לעולם
של שלום כר מושל ארץ. ואמר יצחק דבי ר' אמי זכר זה
ככרו עמון כלומר סעודתו דכת' וכרה ארץ כירה
גדולה. נקבה נקיה באה ואין עמה כלום. בפל' שור
שנגח את הפרה בגמ' החופר בור. בס' על אחרון דיבמות
אמ' להן זכר של רחמים עדיין לי וזקן אחד מלהגר
פי' זכר של רחמים אילן של יצחק וזקן א' מנהגן
אברהם. ורכבו עליו כמ' ר' מיתה בגמ' בעל חוב
הל' בהוספה סנהדרין ובאמרא בס' שולם בעל אוב
זה המדבר מבין הפרקים וכול' ואוהה נמי בסימרא
בפל' קדושים עד ודורש אל המתים. תר' אחד

המעלה

ע"כ ולא זכיתי שתאמר ויצאת ... בשלוה ... מבואר ... בהגדה
ע"כ הלל הלחם ומצה
ע"כ המזכיר שם צדיק ואינו מברכו עובר בעשה
ע"כ יי' זכרנו יברך בר רב
ע"כ בכור וראשית הגז למי נוהגין

מ״ד בשביעית והמזנב בגפנים פי׳ הקוטע מקצת
זנב גפנים להגשר כוחם מלש׳ ווזנב בך׳ **זנב**
שועל בגמ׳ דפ׳ במה אשה זנב לשון בג׳ טרף בקלפי
בגמ׳ קשר לשון בהקומץ רבה בגמ׳ שתי פרשיות לא
ועשנה כזנב רחבה מלמעלה וקצרה מלמטה **זנב**
בפ״ק דעוקצין זנב האשכול שריגא פי׳ קנוקנה אחת
של אשכול והיא עוללה האשכול עשוי מן קנוקנות
וכל אחת ואחת מלאה ענבים **זנגבר**
בפ׳ כיצד מברכין בגמ׳ אכל אורבן שאינן ראויין
בי זנגבילא בומא דכפורי פטור ובר׳ גמ׳ דפר׳ ואילו
עוברין בפסח זנגבילא רטיבתא ופלפלי אתיבתא
ומה נקיה ובשר שמן ויין ישן דמעלי לכולי גופא
ובבמה אשה ובדבר שעוהן להוך פיה זנגבילא א״ר
אמי דעדצין פי׳ בהשובוה עש בשמים מארצין
וחדין טעמן ויבשין וזנגבילא דומה לחריכות שגר
עצים והוא גינגיבר דאר׳ צי׳ לשון ערבי הוא ודומה
לקלפי עוק ואדום הוא ובל׳ ערבי קינמה והוא זנגמון
זרנוקא בפ׳ סדר העניה האילן בגמ׳ אי זהו דבר
אמ׳ ליה מ״ש עובדיך אמ׳ ליה זרנוקא אנא ואסרנא
גברי לחוד ואינשי לחוד פי׳ שומר בית האסורים
זנח בכל קרבנות פה׳ במנחות מרחש ודנוחא
אלפא לסולתא **זונין** בר׳ כלאים החטין והזונין אינן
כלאים זה בזה ובר׳ כלאים ירו׳ זונין מין חטים אלא
שהפירות מזנין כהדא דתאני ולא תזנה הג׳ ובבר׳
בם סדר בראשית ר׳ לוי אמ׳ בר טירי בשם ר׳ יצחק אמ׳
אף הארץ זינתה הוה זרעין לה חיטין ומסקנא זונין
אילין זוניא מדריה דמכולה מיטין ובבם טאם לא״ר
א״ר יצחק חיטיא דקרתך זונין מהון זרע׳ פי׳ זונין
עין אלה בלע׳ ובלי שמע׳ ...ון והן זרעונין שחורים
הנמצאין בין החטים **זנם** בויק״ר ... היה
א״ר הונא ההיר זונין שלהן ובול בבפו דהשומר מה
אשר זונתיה ועל אסחותה סש׳ זונתיה פי׳ מכנסים
וישי מפרשי אזור כמו זונו של מעלה **זנם**
בויק״ר אחרי מות ובבפו דאחרי מות למלך שהיה
בתו ערער בשושבינות דבר של זונמון סש׳ זונמא
פי׳ פשע של מורה **זנק** בר׳ כל הזבחים שקיבל
בגמ׳ נשפך על הרצפה אמ׳ ליה תניא חבית שנשברה
תחת העזוק מים שבתוכה ושבתוכה לה פסולין ובפר׳
השוחט בו בעוף ר׳ אליעזר אומ׳ דייה עם ציקה ובר׳
גמ׳ דפ׳ האשה שהיא עושה צרכיה אמ׳ שמואל במזנקא
פי׳ דעת כמו קולח מן יזנק הבשן **זנר** וחגור
נתנה לכנעני תרג׳ ווזארא יהבת יתה לכנענאה

ירו׳ בפ׳ במה אשה החריטין זונארין מצווירין כמ׳
דתימא וויצר אותו בחרט בפיר׳ רחל כה כם אמ׳
דנגמר הדין אמ׳ כה בירו׳ בחלק ויאמר המלך לרצים
הנצבים עלין סובך והמיהו כהני ה׳ מי הין אבנר
אמ׳ לו כלום יש לך עלינו אלא הדין זונרא והדין כלי זיינה
וכלי זיין ורסן הסוס כך שמש בלש״ן אמ׳ לה הא
טריטין לך כלומ׳ אין אנו חפצים בעבודתך ולא במתנותך
ג׳ הויות בזה הכרך זוני וזונם וזונארא וכולהו איתנהו
זע אחלפוי״ב קלוקפ׳ינ״ב
בפ׳ הרואה בגמ׳ על הזיקים ועל הזועות פי׳ זועות
גוהא והן רעדים שרעד ורעש הרג׳ זייע בפ״ג
בשביעית אבנים שזעזעתן המחרישה ובר׳ ערלה
זיעזעתן המחרישה ועשאן כבתר פי׳ נענען והחרידן
זע ריש פ״ט בטהרות ובה גמ׳ דמעילה מאימתי
מקבלין טומאה משיזיעו דיעה מעטין אבל לא
זיעת קילוח ריש פ״ב במכשירין זיעת בתים בורות
שיחין ומערות טהורה ובר׳ גמ׳ דכל שעה משום
דזיעא בעלמא הוא מיהותים ורמונים ובר׳ גמ׳ דפ׳
כל הזבח שקיבל מאי לא יחגרו ביזע אמ׳ אביי לא
יחגרו במקום שמזיעין כי דתניא כשהן חוגרין אין
חוגרין לא למטה ממתניהם ולא למעלה מאציליהם
אלא כנגד אציל ידיהן אמ׳ ר׳ אשי אמ׳ לי הונא בר נתן
הוה קאמינא קמיה דיזגדר מלכא והוא מיקלי
הימיינא ותהיה עכלי ובול עד איקויים בך והיינו
אומיר ול׳ **זעף** בם הרואה על הרוחות מאי
רוחות אמ׳ אביי זעפא פי׳ של זעף רוח קשה גדולה
באה מעבר המדבר תרג׳ זעפא רבה **זער**
בסיפת אבשלום כי חשך יואב את העם תרג׳ זער
יואב ית עמא **זף** וכולו ובעלה כל
הסומין טולמוס לנבני יתבלה ועשרה לחס תרג׳ טולמוס
דלחוס **זף** בר׳ גמ׳ דפ׳ כהן גדול ושיר ובה גמ׳ דשוטה
תנן החס בכמי שטבל פה במכשירין כל הנצוק טהור
חוץ מדבש הזיפים והצפחה מאי זיפים א״ר יוחנן
דבש שמזייפין פי׳ לפי שהוא טוב הרבה ובולין
לערב בו פסולת ריש לקיש אמ׳ על שם מקומו כדכת׳
וטלם ועמלה ביוצא בדבר אמ׳ בבוא הזיפים ואין
הן דומה לדבורים ול׳ הן דבורים ודמין חיגגין
ועירעין **זפק** בם אלו טרי ניקבה הזפק ובר׳ גמ׳
דפ׳ קדשי הקדשים הל׳ במיפרא בסר העוף והסיר
את מוראתו זה הזפק יכול יקוב בסכין ויטלנו הל׳
בנוצתה ובול עד קודרה בסכין כמו ערבה **זפת**
בפ׳ במה מדליקין לא בזפת ובה גמ׳ דפ׳ א׳ דשבת

עג׳ ווזנב בך

עג׳ ויאמר המלך לרצים הנצבים עליו סובו והמיתו את כהני ה׳ כי גם ידם עם דוד ... הוי״ה שבמ״ב בקלבי

תר׳ ונגביל ופלפלא ודארצין

עג׳ גוהה

עג׳ הה״ שב

ובפ׳ יום הכפורים בגמ׳

עג׳ לא יחגרו ביזע כמ״ש אמ׳ בשו׳ יזע

עג׳ יזגדר מלכא

עג׳ בבוא הזיפים

עג׳ מיני דבורים הן

עג׳ מוראתו בנוצתה

עג׳ וחגור נתנה לכנעני יע׳ זונאר ולג׳ כשו חגר יע׳ שזאר

עג׳ זונן הבשן

אילו תנו זמיין ואילו תנו עסיין ואילו מבקשין ארונה
ואילו מבקשין זמיות אלגלות ובויק רב אהוא בר מעת
וחיים אם לכסין ולארטנות ולזמיעות ולדרעסיות את
מלבא עליא וכם מר אשרי משכיל ר' יוחנן חוץ בחילמיה
בר שהא דבני אחתיה מזמרין תש דינרין

זמולסטר

בר גמ' דפ' כל הכלים מקבוע של
דבלה וזומולסטרין של קדירה וסכין קטנה שעל
גבי השלחן ובם גמ' דהוריות האוכל מזו מולסטרון
ובהסייף והסכין פר' יג בכלים זומולסטרין שניטלה
כפה טמאה מפני מזלג ניטלה המזלג טמאה מפני
כפה ובם כה בכלים נודות יין ושמן וזומילסטרא
פי' זו מיני סטרא פר' כלי של מתכות ראשו א' מזלג
וראשו אחד כף מזלג מעלין בו בשר מן היורה וכף
מעלין בו ירק פי' כעין זה תרווד כמא דפרזלא
דמסקין בו מריקא ושתלין בו בשר פי' זו מה לי עושה
הרין כלומ' דין עביד רבא כדתנן ניטלה כפה טמאה
מפני המזלג פי' שמעבר הזוהמה לסטר

זיכרין

של צבעים בם איזו עוברין בפסח
גמ' הכא רב גידק מיא דחזרא פי' מים של קובין

זמר

בם שוטה בגמ' משכבלת סנהדרין
אר' הונא זמרי דנגדי ודבקרי שארי דגילדאי אסיר
פי' בגדי מושכי ספינה בקרי מושכי משואות
עם הבקר והן מזמרין כדי שיהא עוסק למושכם
ועיין בהון ר' הונא ולא הוו גדופי דעבדין היה בהן
גידופין ובם הלא דגטין זמרא מנא לן דאסיר
שירטוט וכול עד אבל במנא שארי קתני בגמ'
דפ' אין דורשין אחר מאיר את זמריא לא פסק מפומיה
בחלק בגמ' השואל אין הורה ר' עקיבא אומ' זמר בכל יום
פי' זמר שמזמר בכל יום הזמירות אינן יוצאות מפיו
אף מי שמחזר תלמודו ואינו שוכחו

זמר

בם פר' כלל גדול בגמ' אבות מלאכות זימר וצריך
לעצים חייב שתים פי' זומר חייב משום נטיעה
שהרי המטבע מתגדל במקום מה שזומר ומתייפה
בזמירה ולכך זומר כנוטע ונוטע עצמו אינו אב
אלא חייב משום זורע כי הנוטע הוא הקובע ייחור
שרביט בארץ להתגדל והזורע הוא הבורר
זרעים בארץ להצמיח ולמדנו שיש תולדה להלכה
וכולן חוזרין על עיקר האב ועיקר הזימור מחרך
ענבים ובוסר של גפן

זמר

בם כלה כל הזמורה
שהיא קשורה בטופח וכול גמ' הכא במאי עסקינן
באביה פי' זמורה אמיר של פרי באביה
בקרקע

זמר

בפסוק דזכור לבני שהן יורשין ישראל

מה טיבה של זמורה אמר והנס שולחים את הזמורה
אל אפס וכיון שבא עמלק חתכו למורה בהם
פי' כיון דבא עמלק למחה [illegible] ומחק למדה מעשיו
זקיע של חס קרא שמו ועזב [illegible] בגרוע
והוציא את הזמורה פי' כח ונוע

זמר

בם גמ' דפ' אילו הן הנשרפין זמרי בן סלוא עד שנעשה
כביצה מוזרת פי' שעשין מראין רעים כביצה מנערת
וביבמ' למה נק' שמו זמרי אר' יצחק מפני שנעשה
אותה רשעה כמה כעמוד עד שהזליך כביצה
מוזרת

זמרגד

כומז תרגמו זמרגדין וחלי
כתם תרג' ומאני דזמרגדי

זמרגד

ותכול
שבא ונטל בכסף טבעת ומלכות דזמרגד

זמרגד

הטבעת שבא תרג' היא דזמרגד סברז להו

זמית

בפ' כיצד מברכין בגמ' חוץ מן היין ובגמ' על דבר שאין
גידולו ובפ' הנודר מן הירק בגמ' ר' מאיר אומ' ועל
המלח ועל הזמית פי' זמית מרק בלשון קוריי
למרק אמו' ויש מפרשין סלמון

סליקפיא אחל פיב

זן

בפנדל
פר' כל הכלים הזן והבר כיור פי' ומאני פי' אבנט
ובלשון ארמי קמרא ובפרוזת מתחקה ובלשון פרגולי
ובלשון יון הוא והוא פי' והזונות רחצו וישאו' והזונות
רחצו אילו כלי זיין ובם בשוחה המום ובנבוך
דנחמן ובאריכה מה עוידן בשעמרדן ישר נגו ושמ
של הקבה ב' מלאכים א' להלביש עטרה ואו' ואוסרן
ויני כמו דאיתו מוסר מלכים פתחו בם למדע
בו והחון אהרן השר שלו והעמידן בבימה

זן

בפ' אורכה ובגמ' בתולה כתובתה מאתים מזובח
מזוח מזון פי' מפרנס העולם ובבר רב פל עד
בר עיבור לחם בנשמתו מזון לאפס בר אילה
מיכין שכל הדברים קורין למזון ובהעושה פר' יג
באהלות לזוק את עינו ומדבר על חבירו ולהשמיש
כפותח טפח

זן

בגמ' דפ' אין עומדין היינו
דאמרי אינשי מלא כריסא זיני בישא פי' מה שאכל
ונמלא כריסו עושה מיני רעה ובם אגדתא דבבא
קמא וישכיבה במשכב אשר מלא בשמים וזנים
ואר' לעזר זני זני אלא מיני בשמים שכל המריח
בהן בא לידי זנות

זן

בם אגדתא דירושלמי
אר' לעזר למרק שהיו זיונות אחת של מוכיחין
הכן שאמרים שובה שובה ולא של אלהן שאין במקום
הכלים ולא רבה מזונות ממש וכול ואיש משך
בקשת לתומו מהפכין טעמו ר' לעזר אומ' לבית המלך
רבא אומ' לתמם ב' חזיונות

צב

כפל כראשונה

סג' [illegible] שמו סבוא
סג' והזונות רחצו כמ' שב' בקאבי
סג' שבר שנעשה ונשמע כמ' בגמ' שבת
סג' בר לכתוב ומזון
סג' הזומר רמ' שמו בהע' שבת
סג' והזונות רחצו רמ' בקאבי

סלד כשביעי

ושמעאל אומ׳ פגומה שלא זקפה וכל׳ בפ״א זהו
נשך בגמ׳ מלוה ישראל אם משנתגייר זקפן עליו במלוה
זקף בב״מ דעדיובן בגמ׳ שיירה ר׳ ישמעאל
אומ׳ כדי שיזדקף הגדי בבה אחת ובכל גמ׳ דף ב׳
שאורי שליים הבקורים זורקן שתה אחת ומיטמא
ובפ״א מק׳ המתמונה בגמ׳ הגמ׳ בן לוי עד שיהיו אחיו והיו
נזקפין בבת ראש לאחוריהן ובפ׳ כל היד בגמ׳ משל
משלו אומר איזדקרא ומצליה אתא פ״ר שלה שאסוריה טלטולה
ובא הרס מצליה ובפ״ק ר״ב אם הכהן המשיח
גבר׳ אר׳ שמואל כחמש כהן הרגולו דגג׳ מאחר
לאחר מזוקף ובס׳ גמ׳ דף מי שהוציאוהו אחרים אומ׳
למקום שרובו נזקף פ״ר הואיל וגופו בתוך התחום
ורגלו אחת בלבד חוץ לתחום הוויא לו רגלו לגבי
שאר גופו מיעוטה והיא טפילה לגבי גופו כי האדם
למקום שהוא רובו שם נזדקף בפ״א דר׳ הש׳ בגמ׳
כל באי העולם עוברין ובטל אר׳ יוחנן וכולן שקרין
בזיקרא אחת פ״א עסקרין בסיקרא אחת פ״ר מבוא
כל באי העולם בהבטה אחת ורואין הדברים שכך
מדרש ר׳ נחמן היוצר יחד לבם זקיפה
בחלן בגמ׳ אנשי דור המבול לא הוה ידעו מאי אכלה
יומא חד הבר רומאנא ונפלה המלצא וכול׳ עד ואכלה
זקיתא בס׳ גמ׳ דב׳ השוכר את הפועלים כן
זקיתא איכא בהדן ולהציב הדרבן הרג׳ ונאמצא
זיקת דברי חכמים כדרבונות הרג׳ פתגמי חכימין
מהיבין לזקיתן ולקילשונין דאשעין לאלפא חכמתא
לטולקי ומנהרא היא דמות זרה להרהם

קלתן פ״י אחל פטו זר

בס׳ בהאכל לא את הזיירין גמ׳ זיירין דורי פ״ר
כשמהגדלין ומקשין כראין דעדו ובן אחד אחד שאין
נשאגין כאגודה ואמ׳ אגדן במקום הן עומדין והכובש
פ״ר במעשרות ובפ״א בע״ז בגמ׳ ר׳ ישמעאל אומ׳ חשבה
מתעשר זרע ירק וזירין ובס׳ גמ׳ דמרובה לא קשיא
כאן בזרע כאן לזירין זר בפ׳ כלל גדול בשבת
הזורה והבורר והמרקד סלן אחד שכולן העברה
פסולה שהיא מעורבת במאכל ואינה מחוברה ואינה
דומה לקלטה שצריך פרוד או עקרורה שצריכה ניפוץ
אלא שבכל אחת מהן יש לה דרך כל דבר שהוא
להבדקת הרוח הוא תורב עלו משום זורה ואפי׳ נטלפן שלימן
אוכל שיש בו פסולת או עפר ונפח בידו הרי זה זורה
והבורר הוא שנוטל פסולת מתוך האוכל ומשליכו
עד שיטול האוכל מבין הפסולת והמרקד הוא שמניח
את האוכל והפסולת בכלי כגון נפה וכיוצא בה כדי
שיצא זה מזה אם האוכל דין יפול האוכל למטה
וישאר הפסולת למעלה בס׳ גמ׳ דף המפלה ארחר
ורבעי זריה מלמד שלא מכל טיפה אדם עד שלא הגרתה
מבורר שבה משל לאדם שזורה התבואה בבית
נוטל את האוכל ומניח את הפסולת ר׳ אבהו דאמר
כה והזרני חיל למלחמה אמ׳ דוד לפני הקב״ה רבון
העולמים זירוזהו וזרזתם זר לזורנא
ולכותנא פר׳ ענין הרחקה וכבר פי׳ בער׳ בטן
סורנא הרג׳ זורו מעט זר בפ״א דבבא
מציעא בגמ׳ מצא שטרי חוב שפשיטי דסיפרא
זאיר לה פ״ר בשביל שכרות השוכר מערבין זר
בס׳ גמ׳ דבא לו סימון ובפ׳ כהן גדול ג׳ זירין הן של
מזבח זכה לו אהרן ונטלו כלומ׳ נטל אהרן את
הכהונה של שלחן זכה דוד ונטלו כלומ׳ זכה לדוד
המלכה ונטלו של ארון הא התורה והיא כל הרוצה
יבוא ויטול זר בע״ז בס׳ גמ׳ דף ר׳ ישמעאל
מצרא זירא ר׳ פפי שארי ור׳ אסי אסר פ״ר גוף שעגר
חרצנים שלין זרבוב בנין רב פר והוא ושקיט
השותים במזרקי יין רבנן אמרי בכוסות שיש להן
זרבוביות זרד בפ״ב בשביעית ר׳ יהושע
אומ׳ בזירודה ובמסולה של חמושית כך של ששית
ר׳ שמעון אומ׳ כל זמן שאני רשאי בעבודת האילן
רשאי אני במסולו פ״ר לפי שיש באילן ענפים
לחים יותר מדאי חותך מקצה ונוטל מהצב
ירון כזירודה וכמסולה של חמושית כך של ששית
שהיא ערב שביעית ואינו יותר מיכאן ר׳ שמעון
אומ׳ כל זמן שאני רשאי בעבודה האילן רשאי אני
במסולו עד העצרה ובס׳ הבונה המקרסם והמזרד
ובר׳ גמ׳ דמשקין מעין שאין מקרסמין ואין מזרדין
ואין מגססין באילן וכול׳ ובס׳ גמ׳ דף כל התשמיש כיצד
מבטלה קירסם וזירד בפ׳ ממנין ובפ״א דסוכה חבטה
קש וחבילי עצים וחבילי זרדים בר׳ גמ׳ דף הוצאה
לן כל השמים זרוד זרדו וזרד אימיה עלה לגגי
פ״ר זרד הוא עלין עשבים כגון חבילי זרדין כלומ׳
רבוי חבילות קמחות ועלהה לגג ת״ר בגמ׳ דף ר׳
הבונה והתולש עשבים והמזרד זרדים אם לאכלה
כגרוגרת ואם לבהמה כמלוא פי חזיר זרזיר
בפ׳ כיצד מברכין בגמ׳ חוץ מן היין חלקה טרגים סולה
זרזיר וערסן ותמן בגמ׳ חילקא חיטי דמיתברן באסירא
שעם שני טרגים גג׳ ד׳ ערסן ה״ה ועבדיהון זרזירא
בוריא מיני מאן טיבל הירא דשליק להן חיטי בעייהו
מסרבורא פרי [illegible] ובס׳ גמ׳ דף מי שהפך מפורש׳

ע״כ אורחו [illegible] זריה אינסה [illegible] קטרקיר שלבה [illegible]
ש״ב שלושה כתרים כהן שאמרו הלכת תורה
ע״כ היוצר יחד לבם
ע״כ ולהציב הדרבן
ע״כ דברי חכמים כדרבונות
ע״כ המקרסם והמזרד כמו שאמ׳ בהל׳ שב׳
ע״כ הזורה והבורר והמרקד כמו שאמ׳ בהל׳ שבת
בפרק חונן [illegible] שיר [illegible] אחת

ארמא האנא באירו חוצצין פל׳ ט׳ במקוות׳ אירון
חוצצין בכלים הזפת והמור בכלי זכוכית מטפחת של
זיתים ושל יוצרים ושל מפסלי אילנות אין חוצצין
ר׳ יהודה אומ׳ אף של קייצין פי׳ סורר שמשירין על
באילן הזמורות כדי לשמרן ולקייצין לקטוף הקוצין

קלין פ״ג אחל פ״י זקן

בפ׳ הר׳ ואקטל הזיקין בגמ׳ מאי זיקין כוכבא
דשביט׳ ובלשון ארמי בצוצרת אש זיקוקין דינור׳
פי׳ ר׳ האי גאון ז״ל אש שמקדחת למעלה ונראה לה
אור׳ של [illegible] אש מג׳ זיקות ובזיקות ביערהם׳ (ענ׳ קודח ראש משאגי זיקות ובזו׳ בערתם)
והעמודין של אש שנראין למעלה חייבין לברך ברוך
שכחו מלא עולם׳ ושביט הוא עמוד כשבט כדכת׳
דרך כוכב מי׳ וקם שבט מי׳ ובר׳ דראשית הגז ונפקין
זקוקין דינור מפומיה דרב לפומיה דרבי׳ זק
בפ׳ דקידושין זוקקין את הנכסים שיש להן אחריות
לישבע עליהן׳ ובפ׳ ד׳ בבכורות עד כמה שיש בו
זיקה תרומה ומעשר׳ ובר׳ גמ׳ דפ׳ ב׳ ביבמות׳ קסבר
אין זיקה׳ ובפ׳ הקומץ בגמ׳ ג׳ מינין של נזיר ד׳ מינין
שבלולב׳ שעם מינין עושין פרוה וכול פי׳ ענין שורה
מל׳ אסורים בזיקים׳ לאסור מלכיהם בזיקים
ומלכיהם נהוגים הרג׳ ומלכיהון זקוקין׳ זק
בס׳ גמ׳ דפ׳ ר׳ ישמעאל בעו׳ ר׳ אשי אמ׳ זיקא בין מלא
בין חסירה שארי׳ ובויק׳ רב׳ פר׳ ויהי נפרוק אותן
זיקיא בהדא משכבא׳ ובפ׳ ט׳ במקוות ועל של זיקין
אינו חוצץ׳ פי׳ נודות׳ נעבן כמו נד׳ תר׳ ירו׳ זיקיא׳
חמת מים׳ תרג׳ ירו׳ זיקין דמאי׳ זק ובפ׳ יום
הכפורים בגמ׳ כל האוכלין ואיש כי יאכל קדש ב׳
פרט למזיק׳ פי׳ כגון הכוסס חטין ושעורים של התרומה
וכן האוכל תרומה אכילה גסה שמזיק ולא נהנה׳
ובס׳ גמ׳ דדיני ממונות בג׳ דזה בורר לו׳ האני ראיידי
בר אייבו בעזקין דבי קרנא פי׳ מסכתא דנזיקין
משונה חיצונה שהיה שונה אותה׳ קרנא שם חכם
ידוע׳ ותמן בפ׳ ב׳ דדיני גזלות׳ קרנא שקיל׳ זקן
בפ׳ דברכות בגמ׳ דסמך בשחר אמרו לו זקנך
מגודל אמ׳ להן כנגד המשחיתים׳ פי׳ המשחיתים
המתגלחים ומשחיתים זקנם׳ כנגדם אני מגדל
זקני׳ כלומ׳ זה עושה חילוף ממעשיהם׳ ונמצא זה
חולק עליהן׳ כך זה היטה וזה זקף׳ בס׳ גמ׳ דפ׳ היו
בודקין אמ׳ בדיני ממונות שדק הדין וכל מאי שדק
הדין אולי מצא קש דינא כלומ׳ בקש׳ כמו זקן גדול׳
שאלו נתנו בזה הדין כמה ימים עד שנעשה זקן
דין׳ כיון שנתברר לנו זכות נחתיניהו׳ אומ׳ כך

בדיני ממונות ואין אומרין כך בדיני נפשות׳ אלא
כלומ׳ שמאחרין בדיני נפשות הרי זה משובח׳ מאי
נזדק הדין חכם דינא כלומ׳ שאנו ונתנו בו עד
שנתברר כאור׳ כדכת׳ בששים הבכה וכו׳
בפ׳ מצות חליצה בגמ׳ חלצה בסנדל ושל זקן העשוי
לכבודו לא תחלוץ בו ואם חלץ חליצתה פסולה׳ פי׳
להפריכין שהיה מנהגם לקבור בסנדלים׳ וכן
במנחות בר׳ גמ׳ דהתכלת׳ ומודה שמואל בזקן
שעשאה לכבודו שפטורה מן הציצית׳ מאי טעמא
אשר תכסה בה׳ והאי לא לאיכסויי עבדי בה׳ בהקיש
שעהא׳ ודאי רמינן ליה משום לועג לרש חרף עושהו
בר׳ פ׳ בן סורר עד שיקיף זקן התחתון ולא העליון
אלא שדיברו חכמ׳ בלשון נקיה׳ ובפ׳ כל סימן התחתון
ובפ׳ הערל בגמ׳ ר׳ אליעזר אומ׳ אם לא׳ פי׳ זקן התחתון
אותו מקום׳ בר׳ גמ׳ דפ׳ האשה עושה צרכיה לילד׳
ולזקן שהיו מהלכין׳ פי׳ זקן זו השמש׳ ילד זה הדס
נטלה אצבע מן העין דמעה ממהרת לבוא׳
זקן זה קנה חכמה׳ בסיפרא בפ׳ קדושים
בבר׳ רב׳ ובילמ׳ כי בן זקונים הוא לו׳ שהיה איקונין
שלו דומה לו׳ בבר׳ רב׳ פר׳ ל׳ זקניך וכלן יושב׳
ארצנו׳ זקנינו כת׳ זקני אשמה שבכן דקלים׳ כרם
צדיקים של בסדום צדיקים חסר שלא היו צדיקים׳
ובויק׳ רב׳ פר׳ טוב מלא כף נחת׳ על הזקן זקן אהרן
וכי ב׳ זקנים היו לו׳ אלא כיון שראה משה ר׳ שמן המשחה
שירד על זקנו של אהרן שמח׳ כאלו על זקנו ירד׳
דקר בס׳ גמ׳ דפ׳ אין זוקקין את המנורה ביום
טוב׳ ובביצה בגמ׳ דפ׳ יום טוב הבא במנורה של
חוליות עסיקי׳ ומשום דמיחזי כבונה׳ ובאוטב
בפ׳ משוח מלחמה׳ ובנקיבין של עם היו מעמידין
זקיפין לפניהם ואחרים מאחריהן׳ פי׳ עקיבן לסוף
האיל׳ זקיפין גיבורים עומדים לפניהן ואחרים
מאחוריהן׳ כלומ׳ שני שדות היו אותן זקיפין למנ׳
זקיפין׳ שאם נמלטו מן הכנענים יבואו לאחרונים׳
ובס׳ גמ׳ דפ׳ כל שעה זיקפן אסיר פי׳ שמתקבצים
להוכה מים ומתחמצין׳ ובס׳ גמ׳ דפ׳ הרואה׳ וכורע
בס׳ בגמ׳ לא יאחוז [illegible] זוקפה דידיה דימנא
בידיה דשמאלא וכל׳ פי׳ יהפוך בהן ידו הימנית
בתוך ידו השמאלית ובהן של שמאלית בידו הימנית
לטרוף נחריה דימינא והנטו בחוטמו בצד ימין׳
ואם מהרא מעין של עצמן יבכו בצד חוטמו
השמאלית׳ ובס׳ המוצא גט שני בגמ׳ נכתב טופס
כהונה משמטות׳ רב אמ׳ משתפגום׳ קא משתזקין׳

ושמונים

כל כיצד מברכין בגמ' חוץ מן היין ובפאחרון דשבת
בגמ' שהלקטין ושוין שבוחשין את השתית בשבת
ושותין זיתום המצרי. ובפ' אילו עוברין בפסח חומץ
האדומי וזיתום המצרי. גמ' מאי זיתום המצרי תני
ר' יוסף תולתא שערי ותולתא מילחא ותולתא קורטמי.

זית כל הציר מקדש בו ובשילוח בגמ' האומ'
אשה התקדשי לי בתמרה. ובס' גמ' דפ' שבועת הפקדון
לא שנא כזית כדי' ולא כזית וכזית פרטא האוי.
ובס' גמ' דפ' ב' בזבח כזית תנן או כזית וכזית תנן
בכל מי שמתו בגמ' העומדים בשורה. ובס' גמ' דפ'
סדר תעניות האילו. ובחלק בגמ' דר' הדיוטות זיתים
שכבשן בטרפיהן. פי' זו המשנה בעוקצים וראש
הפרק הם הזיתים שכבשן בטרפיהן לפי שלא כבשן
לא למראה. הוא אמ' להלמודן הויא דרב ושמואל קא
תאניא הלכה קשה היא וצריכא יגיעה כמו החוויא
דרב ושמואל כולו הגוי בעוקצין הוויא פי' באותן
הדורות לא היו יגעין אלא בדברים הקשין שבכל השאר
פשוטין היו להן ולא היו צריכין להיטרח בהן. פי' זיתים
שכבשן בטירפיהן ונגע שרץ בטרפיהן שהן חוץ
לקדירה לא טימא למה שבקדירה. האשה שכובשת
ירק בקדירה ותולה ממנה ירקחין לקדירה ונגע בה
שרץ אין מטמא למה שבקדירה מהטעם בעוקצין
וג' מתוכם פי' וג' אחר' סא מהבהנים ומהר
עמיים.

קליק ערך זיין בקדר ערך שביעי
תהלה ותפארת וגבורה לצור ישעי

נחוץ ... במהירות
שמיני לערוך בזהירות

חב כל הושטו לו בגמ' היה
מהלך בהיכל. חביבין ישראל שלא הצריכן הכתוב לשלוח.
פי' הלא תראה בכל שעה הצריכן הקב"ה לכהן במקום
שלחן הקשת רמוטר לחוץ המעמונים. כי בשעה
שיפוס אל הקודש לובש מעיל שהוא כשלח וזה
לובש. כדכת' והיה על אהרן לשרת ונש' ונשמע קולו
הקולות בבואו לפני לפנים לא הצריכן לזה המעיל
לפי שלא חיישי להא דקאמ' ר' יהודה. ובכל גמ' דפ' הקורא
שני'. אמ' רבי כשהלכתי להרצות מדותי אצל ר' אלעזר
בן שמוע ואמרי לה במשת מדותיו של ר' אלעזר בן שמוע
מתמע יוסף הבבלי ונשב לפני והיה חביב לו עד לאחת.

פי' להרצות מדותי לדקדק הרבותי' למה מדותיו
להראות ולדקדק הלכותיו והיה חביב לו עד לאחת
כל מה ששונה היה חביב לו. עד אחת שפירשו לו.
שלא היה לו חביב. עכבו פעמ' מראות שמתק דנראה
לו מה ששנו'. בס"ר מגאלגה כת' עד שבלע ל'.
ובס' גמ' דפ' א' דפסח דאיתכשר בחיבת הקודש
ובמנחות מר' המנחות והנסכים בר' גמ' דפ' כל
העומד לשרף כשרון דאמ' נותר ופרה אמאי
מיטמו טומאת אוכלין עפרש בעלמ' הוא שמ' לה חיבה
הקדש מכשרתן. פי' חיבת הקודש משויא להן
לשאין מוכשרין ולשאין ראויין לאכילה כראויין
לאכילה. ובר' גמ' דפ' אעפ' חיבה חופה קונה. אין
חיבה ביאה קונה. חב כל בכתובות בגמ'
עיר שכבשה כרקום. אבל אם יש מחבואה אחת
על כוהנת כולן. ובס' ז' בביאה משהלך המחבא.
פי' שיבדוק במחבואין כדכת' מכל המחבאים והחבא
שם. ובס' כל המנחות ובספרא מה בין מחבת למרחשת
שהמרחשת יש לה כיסוי והמחבת אין לה כיסוי
דברי ר' יוסי הגלילי. ר' חנינה בן גמליאל אומ' מרחשת
עמוקה ומעשיה רוחשין. מחבת צפה ומעשיה
קשין. פי' מחבת צפה שאין לה בית קיבול אלא חלוקה
היא. כדכת' על מחבת בשמן. גמ' מאי טעמ'
אימא מרחשת. משום דאיתיה ארחשושי הלב.
כדכת' רחש לבי דבר טוב. כלומ' הרהורי הלב.
מחבת דאיתיה אמחבואי הפה. כי דאמרי אינשי
קא מכח אכותי. כלומ' שעבב בפה הדיבור. אי
אימאי איפכא. מחבת דאיתיה אמחבואי הלב כדכת'
למה נחבאת לברוח. מרחשת דאיתיה ארחשושי
הפה. כי דאמרי אינשי קא מרחשא שפוותיה.
סא רוחשין רותחת מעשיה קשין יש בה מים מועטין.
ובס' כתם כותם אם היתה במחבא והגיע שעת
וסתה ולא בדקה טהורה. שחרדה מסלקת הדמים.
כל לולב הגזול בגמ' הלוקח לולב. ובכ' הלוקח
עצים בגמ' נותן עצור לצבע. על קנה ועל גבנים
שגיבבן בחרבה. שלוקטין לשמרן לאוצר לקטן לאכילה
למאכל לבהמתן יש בהן קדושת שביעית שמתבערי'
בשביעית דיסורין לאחר שיצאו בשביעית. ליקטן
לעצים לשורפן אין בהן משום שביעית ומותרין
אפי' לאחר שיצאת שביעית. כל גמ' דפ' מרובה ושאר
כל האילנות מן חבו שלאילן ולא מן חודו. פי' על מעצבין
שבצדדין שחותבין האילן ולא מן החוד שקר לבו
אילן הלב. יהי אל חיקך תלאשל בעין ידך בחיקך.

ע' זיתום המצרי ... ומעה
כמו כשלג
ע' ... אישון בישה
ע' מחבת ומרחשת
ע' רחש לבי דבר טוב
ע' והיה על אהרן לשרת ונשמע קולו

מטש חלקה אחד לשעה לשלשה פרגים שנים
ששי א׳ לשרבעה׳ **זרד** בס׳ כלאים ומנער
שלזרד פי׳ מונלים שלעור שמגיעין עד הירך׳
זרדא בפ׳ במה אשה ולא בשירין אמ׳
אבי׳ שירין זרדא פי׳ שרין העושין מן טבעת
קטנות ואחין לו בלש׳ ישמעאל זרד׳ **זרדתא**
בפ׳ ערב פסח בגמ׳ לא ימחהו לו דבי זרדתא שורי׳
הא זרדתא קמייתא למהוא לאפתחה משירין שידי׳
ובס׳ גמ׳ דפ׳ האשה שנפלו לה אבא זרדתא פרא פיר
כי נזיכא׳ **זרז** בפ׳ אילו הן הלוקין בגמ׳ תוספ
באחה ידו ובר׳ וישלח אין מזרזין אלא למזורזין׳
ובפ׳ דקידושין בגמ׳ וללמדו תורה אם היה בנו זריז
ומחלו בתלמודו׳ למהר לשלחם הר׳ ירו למזרזו׳
זרז בהכדור פר׳ כג׳ בכלים אילו טמאין משום
מרזב האשקלוני פי׳ דבר שבו חובשא את החמור׳
כדרכו ויחבוש את חמורו תרג׳ וזריז ית חמוריה׳
ובלעז [illegible] והיא ארוכה של עץ ואינה מצויה אלא
באשקלון ובר׳ גמ׳ דפ׳ עושין פסין והעלה זרזי האנס
על בשרו קל׳ שנה׳ בר׳ גמ׳ דשבת א״ר יהודה זירזא
דיקני׳ ובר׳ גמ׳ דפ׳ מנוה חטצה אר׳ כהנא הוה קאימנא
קמיה דר׳ יהודה ואמ׳ ליסק תיב לזירזא דיקני פי׳
משר של קטם חבילה של קנים׳ **זרזיר**
בס׳ גמ׳ דפ׳ החובל לא לחנם הלך זרזיר אצל עורב וכו׳
ובפ׳ אלו טרי׳ בגמ׳ סימני העוף׳ עורב זה עורב׳ למינו
להביא את הזרזיר׳ **זרח** בפ׳ ד׳ בשבועות
האנס משהזריחו אוכל פתו בקן בשדה פי׳ הן
האנשים שהתחילו ליבשל מל׳ ויזרח לו השמש וכי
שמש לאחד זרחה והלא כל העו׳ [illegible] זרחה ובפ׳ אן
הן האוכלין בגמ׳ לא יכן גולן מאי דכתיב יבדיל [illegible]
מזרחה שמש וג׳ אמ׳ לו הקב״ה למשה הזרחה שמש
לרוצחין פי׳ היקנה לכן הקנה שיחיו ויזכו מגוד
גואל הדם׳ **זרנך** בס׳ גמ׳ דפ׳ כיסוי הדם יורה אומ
[illegible] הזרנך פי׳ בלעז אורי [illegible] **זרנק**
בר׳ גמ׳ דפ׳ המקבל מרא וחבילא וזרנוקא דבעל השות
ובגמ׳ דפ׳ חזקת הבתים אמ׳ להו זרנוקא אמ׳ להו׳
ובפ׳ גט פשוט בגמ׳ כה׳ בו מלמעלה מנה אמ׳ לה קום
אזרנוקא וכר׳ פי׳ חמת העשויה מעור למלאת בה
מים מן הבור׳ כאובות חדשים׳ תרג׳ היך לגינין זרנוקין
פי׳ הייתי כנאד בקיטור׳ תרג׳ אחם הויתי זרנוקא
דתליא בקיטרא׳ **זרע** דבר שזרעו כלה כבר
פי׳ בעל דבר׳ **זרוע** בפ׳ ג׳ הארוע והלחיים
בתוספתא שבת בפ׳ הגוזז מנין לזרוע שהוא יד שנ׳

ומהוין העבותים אשר על זרועותין כפשוטם
אשר בע׳ ו׳ אם מעל ידין ובילמ׳ בר׳ פינחס את
למוד פעיגורא על בני בלשונך כול את הלחי אתה
כיוונתה לנקובה האשה והאיש כול את הקיבה
אתה יגעת בזרועך כול את הזרוע אתה הייתה
מטיל שלום בין אדם לחבירו אתה מכרך את
בני בשלום של ישע [illegible] א״ר שמעון בן
לקיש מה פינחס הוא אליהו אמ׳ לו הקב״ה אתה נתתה
שלום בעו הזה ביני ובין ישראל אף לעתיד לבא אתה
שיתן שלום ביני ובין ישראל [illegible]
בר׳ גמ׳ דפ׳ אין דורשין ושערה תלוי בזרוען פי׳
הכל תלוי בזרועו של עולם א׳ הגבורה היא הזרוע
כדכת׳ לך זרוע עם גבורה׳ **זרת** בר׳ גמ׳ דפ׳
במה אשה וכמסמר הצלוב עבדי לה לזירפא פיר
צער שבא מחמה רס׳ ואותו מקום שאוחז בין נחשה
הפוח נדומה כדמות הדרקון ולא בג׳ הדרקון כיהם
ושנו בכל גופו והא אין לה במקום שאוחז בלבד ואותן
ג׳ עושין לכן המין לרפואה וזה עושין דברים קרים
לרפואו׳ ירו ובמסמר הצלוב של לעכיבהא בוין
רב׳ קור וחום חמה ועכבית׳ יש מפר׳ זירפא יבולם
ומלא בירוקא׳ **זרת** בפ׳ ר׳ אליעזר אומ׳ בגמ׳ אין
עושין להחלה לקשריה בשערתא אבל בפרזלא
לא משום דלריפ׳ ובס׳ גמ׳ דפ׳ בהמה המקשה ומשרטו
במים ומשלשאורכה דוקא עמר אבל פרזלא זריף
ובפ׳ הערל בגמ׳ אי זהו פצועדכא [illegible] ומסטרין
לה ודוקא בשרתא אבל פרזלא מיזרק זריף׳
ובפ׳ קמרל בגמ׳ אין [illegible] מהדקין אבל בידר
לא מאי טעמא דלא [illegible] זריף פי׳ מלבין החוב׳
פא נגיעת היד קשה והיא שורפה׳ **זרת** בפ׳ א
דעז בגמ׳ אין בוש חקקוה לדמותה דר׳ מאיר בפידתא
דרומי אמר [illegible] דרחמן לה פי׳ יתפשטו סבאח
נטורפיה׳ **זרק** בכתובות בס׳ גמ׳ דפ׳ הנושא
וזרוק מרה בתלמידים יפלום הטיל אימה עליהם
בכר׳ רב׳ פר׳ [illegible] זרוק מוחרא לאוירא [illegible]
לך למה שכתב ורחל היתה [illegible] מראה
ויהי יוסף יפה תואר [illegible] **זרק** כמשך
גבים שוקק בו תרג׳ און [illegible] דאזין
בזורקתא׳ **זרת** זו זרת כבר פי׳ באצבע׳
בכר׳ רב׳ פר׳ סוף ויתרועין הב׳ [illegible] דזכור עד שהוא
במועי אמו זרקא מתיחא לקבלת פי׳ זרתו שגופו
מהוח לקיבלה לגבח׳ **זרתא** בנדה בפ׳ האשה
מירגלים נהר וכוריה מאי בוריה [illegible] **זיתום**

בפ׳ כיצד מב׳

ענ׳ [illegible]
שנ׳ פינחס הוא אליהו
שנ׳ [illegible] מזרזין אלא למזורזין
שנ׳ לך זרוע עם גבורה
ענ׳ ויזרח לו השמש וגו׳ פי׳
ענ׳ דסת׳ [illegible]
שנ׳ זרוק מרה בתלמידים [illegible] תלמ׳ תורה
ענ׳ באוזרו׳ [illegible] הזרוע והלחיים והקיבה [illegible]

אחרים וסמך עליו ולאחר כן שוכר עליו עד מוג'
בקידושין בב' האומר לחבירו בגמ' האומ' לאשה קדשיני
שנים שבאו ממדינת הים והאשה עמהן וכול' בפ'
השידה פר' י"ח בכלים המיטה מיטמאות בחבילה
ומטהרת חבילה' ובר' גמ' דפ' ערב פסח אין עושין מצות
חבילות חבילות' **חבל** בר' שוטה ומביא
חבל מצרי וכול' ובס' גמ' דפ' מרובה לא עוד אלא שנוטל
מלא חבל חרס בדרוס' בב' רב פר' נ' חלילה לך' ובויק'
רבבנו פר' אהבת צדק אתפים בתרין רישי בעית
דינא ובעית בעלמא אם לית את מרויד איבחר לך
בעלמא' **חבל** ובילמ' אלה פקודי המשכן
משכן העדות למה משכן משכן ב' פעמ' שנתמשכן
על ידיהן' הוא שאנשי כנסת הגדולה אומרין חבול
חבלנו' חוי שנתמשכן ב' פעמים' **חבס** בר' גמ' דפ'
הבית והעלייה בחבטה נפל או בחבסה נפל' פיר'
שנתרעע הכותל ונפלו העליות ונשברו התחתונות
ובר' פר' השוכר את האומנין בגמ' דסמך כל האומ' אומ'
שבור בשחבסו לאלתר' פיר' שיברו מידי' ובפ' אילו
טרפ' נשתברו רוב צלעותיה' ובר' הפרק הגולגולת
שנחבסה ברובה טריפה פיר' נתכווצה ונשברה'
חבץ בס' גמ' דפ' הנרצע הר' החולב והמחבץ
והמגבן כגרוגרת' ובפ' השוכר את הפועלים בגמ'
ואילו אוכלין יצא החולב והמחבץ והמגבן שאינן
גידולי קרקע' ובמגילה אוכה חד מן היום אמ' ליה
לינוקא דירושלם זבין לי בעין וחובצין פיר' אמ' ליה
מינוקא הדין חובצא דעינא חיוריתא' פיר' מחבץ מ
מפיק חלב מן החמאה דכת' כי מיץ חלב יוציא חמ'
חבץ בב' כיצד מברכין בגמ' חוץ מן היין וכב'
אילו מנחות נקמצות בגמ' ר' שמעון אומ' אר' יוסף האי
חביצא אי אית ביה פרורין כזית מברכינן עליה וכול'
פיר' פרר הפת על הקערה ושפך המרק עליהן' במשקה
פ"ב בטיבול יום ואם חיבץ כל מקום שהלך השמן
פסל' פיר' כשיתערב השמן במוקפה ויעשה אחת כמין
חמין קידרא' **חבוץ** בפ' השואל בגמ' השואל
פרה מחבירו ושלחה לו' אר' שמואל האי מאן דגזל
חבוצא דתמרי' ובר' גמ' דפ' האשה שנפלו לה חיבוצא
דתמרי מאי תיקון פיר' חביצה של תמרים יגיעה של
תמרים כמו עיגול של דבילה' אילו ג' חביצא של
גבינה ב' של תמרים' ג' של פת' כולן לשון קיבוץ הן'
חבק בהמפקיד פ"ג בכלים שירי מזרן ז' טפח'
כדי לעשות דבק לחמור' פיר' כי שמשימין על
משוי החמור' ומשימין בו קושרו [illegible]

בשביל שרא ופשרו אם נגע עליו מטר' ושאומ'
הוא כמו נמטא' ועוד מש יתן אותן על החמור הסרגא
מרמע והוא מזיע שלא יבטנו' בפ' במה אשה בגמ'
בירית טהורה' מני לרבות את הקילקי ואת החבקול
הכלא שק' פיר' בעל קילקי' בס' הרואה כתם מתנ'
על שוקה ועל פרסותיה מבפנים טמאה' ועד היכא
אמרי' דבי ר' ינאי עד מקום חבק' פיר' כשמצאתה
הדם על שוקה ועל פרסותיה באותן הצדדין שמדבקין
זה בזה מבפנים' וכשעוכלין האפילייא ושלה לולאות
ומחברין אותן לולאה באמצע השוק' פעמים
מבפנים ופעמ' מבחוץ וזהו מקום חבק' פא' עד
מקום חבק עד מקום שמחבק ירכה של שוקה
שבשכופפת שוקה לירכה' וזהו מקום חבק עצמו
הוי כלפנים כנגד התורפה אם נמצא דם במקום
חבק טמאה' אם נמצא על שוקה של ירכה מבפנים'
חבר בס' גמ' דפ' יום טוב של ראש השנה' לא אמרן
אלא בחבר עיר וכול' פיר' גדול העיר אשר וועדן עליו
הזקנים שכל אלה חברון' פא' ציבור מקום שמתחברין
בני העיר להתפלל בו' ר' יהודה אומ' משמו של ר' אלעזר
כל מקום שיש שם חבר עיר היחיד פטור מתפלת
המוספין' פיר' שיש שם חבר עיר שמתפללין בו תפילת
המוספין היחיד חייב להתפלל תפלת מוסף וזהו פיר'
בחבר עיר' איכא ביניהו בב' חומר בקודש בגמ'
בתרומה' וכר' נדה כיצד דויה שנה אם עולא
חבריא מדכן בגלילא' פיר' החברין אוכלין חולין
בטהרה' בס"ב במידות שאחד מניף לכל החוברין
ואינו סומך לכל החוברין' ובר' גמ' דתמורה ואי נמי
רבנן הא כה' קרבנן מיבעי ליה לרבות כל בעלי חוברין
לסמיכה וכול' פא' מניף חזה ושוק שבשלמים
בשבילו ובשביל חבירו' ובר' גמ' דפ' אין עדין של בדבר
באתא פיר' ר' הונא רבו ר' חיסדא ור' נחמן חבירים
והיה קורא להוא חברים וכן לר' חיסדא ולרבא בר
ר' הונא בר חברין' באתא בקושיות גדולות' בב' במה
אשה בגמ' ולא בכובלאר בחבר טוב או בחבר רע'
פיר' באשה טובה או באשה רעה' בר' גמ' דפר' היו
בודקין חבר אינו צריך התראה פיר' ר' מכני מה מהרין
שלא יאמר הרוצח לא הייתי יודע' בר' גמ' דפ' מי שהחשיך
מאי רב בחבר גואלי' פיר' אבוי אשכחיה לרבא דיתיב
משפשף ליה לבריה עגבא דחמרא שיכשוף כי דאמרי'
ואם מבעבע משפשף כלומ' ילך ויביא ידו על גומה כדי
שיסיר מעליו שיגוף הקרי כך רבא היה מעלה ומוריד
בנו כעין השפשוף על גב החמור מן הצד' לא על שדרן

עי' ב' מרטע וסרגא

עי' שוטה

עי' מכלת פי' מטה שלבגד

עי' אלה פקודי המשכן משכן לא' חמ' ב' בעה'

עי' גולגולת שנחבסה ברובה טריפה כמ' שאמ' בהל' שח'

עי' מחבץ כמ' שאמ' בהל' שבת

עי' הבדל ברכות

עי' למה מהרין כמ' שאמ' בהל' סנהדרין פר' י"ב

ותחבק חיק נכריה רא ותבריק חובא דאחריה·
היחתה איש אש בחיקו דילמ' סאיר כך נש נורא
בחובה· **חביב** בר' גמ' דף השוכר את האומנין
אמ' ליה רב חביבי אמ' אי לא וכול' ובפ' חזקת הבתים
בגמ' כל חזקה של' יהודה הוה קאימנא קמיה דחביבי
ובפ' השוחט בעוף בגמ' נפלה הסכין אמ' ליה רב
לא כדיקנא בחביבי דאי שויתה· פי' דודי הג' ירוש
דוד אהרן· חביבא דאהרן **חבה** בפ' אילו טרפ'
בגמ' סימני העוף הספיקות חובה מוגה וכול' **חבה**
בסנה' דף מרובה אמ' ליה דידי קא מנטרו להו חובר'
פי' שם אשה· **חבט** בפ' לולב וערבה חריות
של דקל הן מלקטין וחובטין על גבי המזבח· ואותו
היום נק' יום חיבוט חריות· בר' מידות חובטן במקלן
ורשות היה לו לשרוף את כסותו· ובס' פר' ג' בפרה חובטין
אותה במקלות וכוברין אותה בכברות· בפ' המוצא תפ'
בגמ' סיד נראין דברי ר' יהודה בחובטן פי' כס' שרוף
בר' גמ' דף מי שהוציאוהו הואיל והקרה הבית חובטת·
פי' ר' נסים ז"ל פי' שהביא פתוח משני צדדין ולהלה
במקצת הבית מדתן הקורה כגון שקבוה כותל מקווה
הרי הוא כדי אחוז ומעלין בהוכן ואם האמ' הרי
הוא פתוח לצד מערבית ובאילן פרוץ למקום האסור
לו קמ"ל ר' הונא דהקורה הבית חובטה ראה כולן
הקורה יורדת וסותרת צד מערבית· בפ' שור שנגח
את הפרה בגמ' החופר בור· בור שחייבה עליו התורה
להבלו ולא לחבטו פי' שמתחממות הבל וחמימות
שבתוך הבור ולא מה מחמת המכה שנחבט בקרקעית
הבור· בר' גמ' דחולין חבלא קדים או חבטא קדים·
פי' חמימות קדים או פציעות המכה· בר' גמ' דף הבית
והעליה· אין בחבט נבלאו שחבטם הרוח והפילם
מלמעלה למטה גיסתברו· ובפסו' דפרה אמ' ליה
חבוש חבטוך דהא טובה בקולבא· פי' ואחבטך
שינה להלקותך בשביל פנים אחרים· **חבטא**
בהנקף קני ובסוגי· דהבית והעליה בבר פי'
בע' בפי' בפ' אילו נערות בס' הל' הבא על אחותו אור
זירא מפני שנחבטות על גבי קרקע כולהן נמי חבוטות
מחבטתי בס' הל' א' דבהוב... אמ' להו ר' נחמן אסבוה
כופרי מברכתא חביטא לה פי' גאון ז"ל כופרא עצים
להיים הנלקחים מן חרות של דקל· מברכתא את
בברכת של כנבאן ונעשה סימן לאוחז מקום והוא
הכותל והלין והן בכופרי· כי כבר חבטו בברכתא· כי
כבר ידעינן הנשים מקור ונברכתא אחד· לכן כיון
מברכתא· כלומ' על מקור חבטו עצמו· **חבש**

מים
בפ' אחרון דמקוואות· אילו שאין עושין שיבוא בהן
קישרי העגו והנמין וחבטו של סנדל פי' מנעל
שיש לו רצועות של סנדל· **חבט** במגלת איכה
שהוי במדינות כקב חבוטים ונותנים יתר קדר ויהבא·
הא נסב קרבוהי ומעוהי· **חביצ** בפ' בכל בכלם
הפכים הגדולים והחביצות שיצוק קרקעותיהן כל
שהן של חבוה קטנות· אינם דאמ' והאבוניות מל
כאובות חדשים· בפ' מרב במקוואות ר' ליעזר אומ'
היורד בפי חבויה פי' המנקין בורות וחבויין מוציאין
מים והטיט בחבויים ושמה חבייה· ומריחין לחוץ
ופיה צר· ובפ' כלל גדול בגמ' הלש מאן דלביד
חביתא חייב ז' חטאות· משום חופר בחרקים·
וכשטוחן משום טוחן· וכשמשליך צרורות וחרסין
שבו משום בורר· וכשלש הטיט הלש· וכשמחליך
ממנו הטיט מוחק· ומיקר המלאכה בעין וגמר
מלאכה והשוואה מכה בפטיש· **חבל**
בפ' ר' ליעזר אומ' האורג בגמ' כל המקלקלין· וכמר
המניח את הפד בגמ' ושחייב האעל משום קמיה
דר' יוחנן כל המקלקלין פטורין חוץ מחובל ומבעיר·
חובל בצריך הדם לכלבו· מבעיר בצריך לאפרו
לכסות בו צואה· ובפ' נערה שנתפתתה בגמ' בושת
חבל עליך כן … שלא … שהיא מקיימה·
בבלי מתכות פי' ידי בכלים … בית
שמטריאות משיחבל· מה לא חיבלות· ובס' פר' כיצד
העדים· סנהדרין … [illegible] …
חבלנות· קראוי חובלים אותן תלמידי חכמים שבבבל
שמחבלים זה בזה בהלכה· בר' גמ' דף … שמעון
בן זה בורר· **חבל** בר' גמ' דף לא יחפור
חבלא קשי לכותל פי' … חבל· היינו גבל פי'
בע' הא· **חבל** בפ' דבבא קמא בגמ' הכושרים
והא איכא מרבה בחבלה· חבלה עשה לחזק
בין הדלתות· בר' גמ' דמעה דתנן כר' ערלה מוזאהן
לו חבילי הלבן· בר' גמ' דף השולח את הפועלים
הן פרטן חבילות· פי' השבועות שאין בהן ממש
ובפ' אי זהו נשך בגמ' אין עוסקין תנו' המוליך
חבילה ממקום למקום של אדם שמוליך סחורה
ממקום הזול למקום היוקר ברשות מוכר סוחר·
ובפ' השוכר את הפועלים בגמ' שוכר שלוחן מוציאין
כי דעתו ההוא כששמת קבולה לפי טור כגון שלוחן
המעשר חבילתו של פגדין … ערבונו …
עד חוזר בך וקיבל בעל הבית את החבילות …
דינתן שהוא עושה מלאכתו ופטור הפועלים·

אחריה

בו גוונה שמן ורדים ומיני דחבורה שאינה חוורה
את גיהנם שאינו עומד ונמר חברבורותיו וג׳ עד חבורה
שאינה מוקפת חבורה מלשון חברבורותיו כגון יחרה
מתהולים ויגל בגלגלו מרובע מכלכל
חבר בר — בבל רב כר׳ יג׳ בלאים שאומר כברא
בימי יגה ההד׳ הוא ענה אשר מצא את הימים במ׳
מה עשה הביא חמורה שיווג לה סוס ויצא ממנה
פרדה ואמר לו הקב״ה עשו בהמה דבר הדין ואתה
בראת דבר הזה חייך שאני בורא לך דבר הזק הביא
חעכב זיווג לחרדון ויצא ממנה חברבר ומעולם
לא נשך אדם חברבר וחיה שבשטתן פרדה
וחם על סוכה כרוה לבנה בפ׳ אין עומדין בבבלי
וירוש׳ בגמ׳ נחש או לך לחברבר שפגע בר׳ חנינא
בן דוסא ומאי נינהו דהדין חברבר כד הוה נכית
לבר נש אם בר נש קדים למיא חברברא מאית ואם
חברברא קדים למיא בר נש מאית אמרו לו תלמידיו
רבי לא הרגשתה אמר להן יבוא עלי מתוך שהיה לבי
מכוון לתפלה אם הרגשתי שר׳ יצחק בן אשר ברא הקב״ה
מעיין תחת כפות רגליו לקיים מה שנ׳ רצון יראיו יעשה

חבש — בכור בס׳ גמ׳ בכורות ובפ׳ אין עדין בגמ׳
שנפל ובן את מוצא באפרסקין ובפ׳ עשר בגמ׳ ומעיקה
את בנה אמ׳ אבור אפיקרא וחבושא פי׳ הן פרישין
ובלעז קטוני

חבש — בפ׳ עשר בגמ׳ ומעיקה
או שהיה בעלה חבוש בבית האסורים בבית הסוהר
תרג׳ בית חבושיא בפ׳ אלו טרפות בגמ׳ נפלה מן הגג
כולא דמילתא דכל החבישי חוושי פי׳ כל דבר
הקשור [illegible] עליו עומד במקומו חוושי׳ פי׳ כל
דחבוש חוושי׳ פי׳ בלעז דמולתא כל דבר הקשה
דחבל חוושי משום ריסוק איברים

חבת — בפ׳ ב׳ ביומא החביתים והוין ובפ׳ שתי הלחם חביתי
כהן גדול לשון ובכל פי׳ כהן גדול מקריב בכל יום
עשירית האיפה מחבת מחציתה בבקר ומחציתה בערב
דכת׳ זה קרבן אהרן ובניו וגו׳

סליק פא

אחל פב

חג — מסכת חגיגה פי׳ גאון
ז״ל כמו ריקוד וכרפום בשמחה וכל אדמה חיגא
וראיה במקרא יחוגו וינועו כשכור ומעשר זה אוכלין
ושותין וחוגגין ועושין חגיגה שהן חביבין ביום טוב
הוא שאמר הכת׳ ועשית חג שבועות וג׳ ואמ׳ הגאון ז״ל
הכל חייבין בראייה שהן שתי ראיות ראיית פנים
דכת׳ יראה כל זכורך וראיית קרבן דכתיב ולא יראו פני ריקם
ומשנתינו במצות קרבן היא אמורה ואשויה עולה לגבוה
ושלה הוא הראיה [illegible] יום טוב [illegible] מחגין

וחגיגה הוא שרמי שמחה מין וחגהם אותו חג ליי׳
ובפ׳ גמ׳ דכת׳ דחגיגה ממאי דהאי וחגותם אותו חג לה׳
זביחה היא דילמא חוגו חגא קאמ׳ רחמנא רקדו לפניו וכו׳
בפ׳ ק׳ דסוכה בגמ׳ דזה הכלל חג הסוכות תעשה לך
מקיש סוכה לחגיגה מה חגיגה דבר שאינו מקבל
טומאה אף סוכה דבר שאינו מקבל טומאה מה
חגיגה בקיוה אף סוכה מעלי חייס בפ׳ כנ״ל בגמ׳
יום הנחה שאני חגתא דשועא דלא קביעא פי׳ יום
אידם של ערבויים

חגב — חי כל שהוא
בשבת בפ׳ ר׳ עקיבה

חגל — בבר רב פר׳ יוח
עושה לו ענר כנגדו לבהר ומין אתו וסורין עלוי
והוה חגלא בכל קרתא

חגר — כרגטין מן הרקם
ומן החגר בין קדש ובין שור תרג׳ בין רקם ובין חגרא

חגר — בקהוב פר׳ בזבין בזמן שהן מחגירין
פי׳ כשהכסין או נסר או הגשוש או הכנוס
ויושבות מד׳ כיצוה על גבי קרקע ואין מטרפין ואין
מכנעשין ואין מנדנדין הן כהונן ואין מחגירין
וכשהן מנדנדין שמן מחגירין כאדם חיגר שאינו
יכול להניח שתי רגליו בפ׳ דחולין בגמ׳ חוץ ממגל
קציר כדי שתחגור בה את הצפורן פי׳ חגרה [illegible]
פסח שהוא חיגר והוא כמו רגל המהלכת בתי שור
כשמגעת בחרין נחגרת וצריכא בדיקה אטופרא
שבישרא שלאצבע ואחלת רוחתה דס כינא שהן
חידודה וצדדיה כבד כה וכבד לשון תר׳ ירן חגר מוני
חגר ממולל ערל שמהיס תרג׳ ירו חגר ממולל

חגר — בפ׳ אין עושין לו פסין ושל שאר עושין לו חגורה גבוהה
י׳ טפח׳

סליק פב

אחל פג

חדר — בר גמ׳ דבכורות ובפ׳ השולח גט בגמ׳
המוכר שאני עביד דלא הדר ליה על כן לא קנסינן
ליה כולה האי בהמה מאי טעמא דהדרא ליה ויבוא
הנאה בדו ליקנסיה יא׳ דהיינו טפי חד בכד אחד
הקרן שיחזור בה ועשרה הקבס בפ׳ תפלת השחר
בגמ׳ של מוספין כל היום חדא היא לך או חדתי היא
לך פי׳ ר׳ האי גאון ז״ל שמועה זו שאמרת לך אחת
היא לך שלא שמעת אותה אלא פעם זו ממני או
מחודשת היא לך דשמעתא קמי השתא והשתא
איחדת לך בה טעמא אמ׳ ליה חדתא היא דקמי השתא
הוו אמרי לה כר׳ אלעזר והשתא כר׳ יוחנן

חדר — בפ׳ במה מדליקין בגמ׳ על ג׳ עבירות נפל תוורא חדדיה
לסכינא ומגילת איכה זכרה ירושלם וג׳ כנמלי יונה
כד עד וג׳ רבנן דתמן אמרי נפל תוורא תחדדין ל סכינא
לא מחרפין סכינא רבנן דהכא אמרי נפל תוורא

ענ׳ ונמר חברבורותיו

ענ׳ כלאים כי״תר ענה נמצאן

נא׳ בעלי חיים

כבש

ענ׳ חברבר שפגע בר׳ חנינה בן דוסא והלכה עשה לו נסין לקיים רצון יראיו

ענ׳ פסח כלום חגר

ענ׳ חג י״נ שמחה מה׳ יחוגו וינועו כשכור

ענ׳ ראה כל זכורך

ענ׳ נפל תוורא חדדיה לסכינא

של חמור כעין רכיבה אלא היה מושיבו על גבן
של חמור והתינוק מתגדדה ונחית ואביי מחזיק
בו שלא יפול לארץ אמ' ליה אביי קא משתמש בור
בבעלי חיים כלומ' המשתמש בבעלי חיים עובר
משום הא דתנן אין רוכבין על גבי בהמה השיבו
רבא אין שדרו של חמור אלא בצידי החמור אם
משפשף וצדדין לא גזרו ביה רבנן מדרבנן מתיר
חבלים והשקין נופלין מאי לאו בחבר גולקי ולא
גזרו רבנן פי' חבר גולקי כשטוענין הבהמה
מביאין שק וטוענין אותו מצד האחד ושק אחר
מצד השני ומביא חבל וקושרן ומחברן ומ'
ומשרבבן לרפרף בצידי הבהמה וכשמבקשין
לפרק המשוי מגביה השקין לרפרף קשר החבר
להיות נח להתיר ומתיר ומניח השקין והן יורדין
מצידי הבהמה ונופלין לארץ נמצא מגביה
ומוריד השקין בצידי החמור כאשר אני מגביה
את בני על גבי החמור והוא יורד בדרך שנשוף
אמ' ליה אביי אינו אומ' מתיר את החבלים בחבר
גולקי אלא באבר גולקי כדתנן כיצד מאברין ומפרשי'
ליה מלאבר כן מוסיף כמין אבר בגולקי והוא לבו'
למעלה כי דאמרי' בב"ק לא יחטר באבר וורי הון ותאבי
פי' אבר וורי למעלה מן המשוי כגון שהיה צד המשוי
האחד כבד והשני קל ורוצה להשוות המשוי שלא
יהא מטורפן ומוסיף על הצד הקל להשוות המשקל
שלא יהא אחד [illegible] מכריע ועלו נאמ' משנהיי
מתיר חבלים והשקין נופלין שהקשר למעלה הוא ואין
צריך להגביה שק ולא להוריד לא כשמתיר החבל
נופלין אבר גולקי נמצאו גולקי על צידי בהמה ואבר גמר
זה על גולקי נמצא אבר זה על צידי צדדין או
באלקי דגולקי עצמן אינן קשורין בחבלים אלא
כמנהג שהיה לאורחין המהלכין בדרך שעושין ראשי
השקין קרסים ולולאות מן החבלים ומכניס בהן עץ
ומחברן וכשרוצה לפרקן מושך העץ ההוא והן נופלין
ועוקר העץ ההוא לגמרי ואינו מגיע לצדדין ואותו
האבר כמו שמוסיפין על המשוי הוא צידי צדדין
והוא מותר אבל הצדדין אסורין בה"א אין שואלין
בגמ' דמודים מודים ובה"א הקורא את המ' חבורתא
כלפי שמאי כלומ' כאדם שאומ' לחבירו עד השתא
לא כוון דעתך ועכשיו באתי לכוונו בכלי מתכות
כל יד בכלים מאימתי היא טהרתן בית שמאי אומ'
משיחבלו ובית הלל אומ' משיחברו מ"ל ויחבר את
האהל **חבר** בפ"ק דשבת בגמ' דלא ישב

אדם תחת ישמעאל ולא תחת גוי תחת גוי ולא תחת
חבר וכו' פי' תחת גוי סתם ולא תחת חבר שהיו המרסיים
קורין לבומרין חברים והיו אותן חברים רעים למאד
ומצירין את ישראל כי דאמרי' בפ' כירה מהו לטלטולי
שרגא דחנוכה מקמי חברי בשבתא פי' שגזרו
שלא ידליק אדם נר אלא בבית עבודתם ביום
אידם בר גמ' דביצה האידנא דאיכא חבארי חיישי'
פי' שאומ' לישראל כיון שאתם קוברין המת שלכם
תקברו המת שלנו ביום טוב שלכם חיישי' ומשהי'
למחר ואמרי' בפ' גמ' דס הבא על יבמתו בגוי נבל
מכעיסם ר' יוחנן אמ' אלו החברים אמרו ליה לר'
יוחנן אתו חברי לבבל שגא נפל מקבלי שוחדא תריץ
יתיב גזרו משום שלש על שלש וכו' ואמרי' בר גמ'
דפ' המביא גט שנה רבא בר הלא קדכי אתא חברא
שקליה לשרגא מקמיהו עד עמ' וכו' עד אמ' והגלת
לבבל שהיו שם החברים הללו בפרס ומדי לפי' אמ'
רב תחת גוי ולא תחת חבר תחת חבר ולא תחת תלמ'
חכמ' שאנשי שחבר מיצר יש לו אימה ממשלה
והלסטים ופריצי העם יראים ממנו אבל תלמ' חכמ'
לא כמו מרש בעו' אסי ואנשי תלמ' חכמ' טפי עדיף
ויש לו אימה יותר מיהוס ואמונה **חבר**
בפ"ד מותרה בגמ' דבעלאוב ובפ"א דכריתות בגמ'
המחלל את השבת עולא אמ' בעלאוב דקא האיב
כמקטר לשידי והיינו מעשה רבה וכו' אלא על מנת
לחבירן שיבואו אליו ויקבץ שדים הרבה שעושין
רצונו ולא היינו עובד ע"ז אמ' ליה אביי מקטר
לחבירו חובר חבר הוא ואינו אלא בלאו דכת' לא
ימצא בך מעבן וג' וסמיך ליה וחובר חבר אמ' ליה
והתורה אמרה וחובר חבר זה המקטר לשדי על
מנת לחבר בסקילה ודאי היינו בעלאוב דכתיב
ביה רגימא ואידך חובר אינו אלא בלאו היינו
שמחברן שלא על ידי הקטר אלא על ידי לחש
כדתניא חובר חובר אחד חובר גדול שמקבץ כיתות
חיות גדולות ואחד חובר קטן שמקבץ כתות חיות
של קטנות ואפי' נחשים ועקרבים חייב על לאו
דלא ימצא אמ' אביי חובר אפי' למיצמד זיבורא
ועקרבא [illegible] ידחקו זה את זה ויהדגן זה את זה אסור
ואיקם אתו בהריה שרוצין להזיקו ומשום הכי
מחברן שלא ידחקוהו שארי **חבר**
בר"פ החובל בגמ' צער דכולי עלמא טיה בין
אית בה חבורה בין ליה בה חבורה משמע וכו'
עד קא מיפלגי וכו' לא ההגדרן תר"ח חבורה

עי' תחת גוי ולא תחת חבר

עי' גולקי

עי' בגוי נבל מכעיסם

עי' אבר וורי

עי' וחובר חבר

עי' לכה"א

פכ"ע כוס אזנא פי' שקיפ

בסמ' דף ח' שר' ניס

[illegible]

העומר ומותר לאכלו אחר העומר כלאים החמור
שאיסורן איסור עולם שאין כלאים מותר לעולם והן
איסורי הנאה שנא' פן תקדש המלאה פן תוקד ואין היתר
לאיסור כלאים לעולם לא לזרעים ולא לכרם ואנשם
שתלש הזרעים והוא הדין לערלה בשתים שאסור
בהנאה ואין היתר לאיסורן פי' לאותו הפרי שנוטען
האילן בשנת ערלה אין לו היתר לאכילה אבל האילן
עצמו שהיה ערלה לאחר ג' שנים מותר הוא ופריו
בפ"ב ביומא פיים השלישי חדשים לקטורת בואנו
והמיסו פי' בגמ' תנא מעולם לא שנה אדם בה של
כן נקרא חדשים **חדת** בפ' הועאו לו בגמ'
יצא והעיח הקלין חדתין שנה בשנה ועתיקין מי שלא
שקד אשהקדי שוקל לשנה הבאה כלומ' חדתין של
שנה זו ועתיקין של שנה שעברה זו המשנה בפ' ד'
בשקלים

קליק פ"ג אחל פ"ד

חו בפ' הגוזל ומאכיל בגמ' ואם מחוורב
הגזלן ההוא גברא דאחוי אכירא דחיטי דריש גלותא
אתא לקמיה דר' נחמן חייביה לשלומיה ומסקנא מי'
מתעתא ידעתי דהיכא אם מחמת הגזלן חייב להעמיד לו
שדה אחרת וקימ"ל בדאחוי אחווי אבל אם אנסוהו
והראה פטור דתניא ישראל שאנסוהו גוים והראה ממון
חבירו פטור ואם נטל ונתן ביד חייב **חוסף**
אפוחי פי' שם אדם בערוגה פ"ג בכלאים הוי בה אר'
עקיבה בשבת בגמ' מעין לערוגה אהבני שעיר היה אטון
כולנו על מי יושבי רקיעם ענו וכול' **חוון** בפ'
חזקת הבתים היכי דאמר בולי המצרי כל שאין לו
ר' חוקים בויך רב פי' אמור לעולם י"א שדה של
בבל עולה טו' חוקים ושלמדי נ"ב חווקים פי'
מענה **חוור** בר' גמ' דפ' הגלות השחר הדרו להן
תמון סרי חיוורתא פי' נדיבה בפ' גיד הנשה בגמ'
ועהג בשתל חיוורתא דהותי מרתנא אסיר פי' הלבן
שבתוך חכולא והן חוטין דאיתן כולאהא ושם
מוקם חרץ דאמרי בה איתו טרי גבי כלות והוא דמסויל
קותא במקום חרץ ואחזל שמעתו מרבן כי חלב שבראש
הכסלים הוא חיוורתא דהותי מתנא וקרום מפריד בין
זה החיורא ובין השומן שהוא תבר זה החיורא והעליון
אסור והתחתון מותר בפ' הלא' דף כיסוי הדם ולבש
כלו פשתן חיוורתא דגלוותא כלו זמכיתא דכוכיתא
חיוורתי בה' הערל בגמ' אל יהושע עוהיבר ר' מאיר
מיהא דתנן בבכור בפ' על אילו מומין אי זהו חוור וור
קבוע כל שהה פ' יום פי' סנורים ובלשו' קמרקא
בר' גמ' דף טעד עולין בחוירותא דקדיר ובהגדה

כסוות
דהעזקין סמידא ליכא חיוורתא פי' קמח עב
של סמידא בחלק בעעי משיח חיוורא דבי
ר' שמואל פי' כגון חטאים גדולים חוורא נגע הרג
מצורעה כשלג חוורא [illegible] ר' רבי כלומ' גדול
בר גמ' דף מי שאחזו אנא מיכל אכלי וטעמי בה
טעמא חיורא וכול' עד א"ר חסדא חיורא באורכא
לקורא ובעיר בפ' כיה שמאי אורכא בחורא
לקיא כבר פי' בגר' אכם ואר' אורכא למשקה
סומקא לבישרא חיורא לרידיא מחוורתא כרשני
מעיקרא בפ"א דקידושין בגמ' כל מצוה שמ' להן
לאו חוריתו כלומ' שינה מלובנת ומבוררת לכם בפ'
גמ' דנזיר ובפ' כיצד צולין בגמ' הפסח שנזרק טומאה
ההוס היכא כהיבא א"ר אלעזר שמ' קרא וכי ימות מת
עליו במחוורה לכם **חוורולין** בפ' כל שעה
בגמ' ואילו ירקות ר' יהודה אומ' חוור וולין וכול'

קליק פ"ד אחל פ"ה

חז
בס' פ"ג בשבת ומחזין את האור פי' נותן מלו בפ' בן
בפ' המקבל היכי דאמי סוכה שכוחה ר"ע א"ר שמעון
בן לקיש כל שנחבית בחיזונא פי' כשאחזן אדם
מחתבה האומר בתוך ידו כלומ' כבלע ונקף ידיו
ואצבעותיו וכמצא גודלו נוגע באצבעו והסוכה
בתוך ידו כף ואצבעותיו מובלעות **חז** בפ'
ב' בתמיד סידר את המערכה הגדולה מזרחה וחזיתה
מזרחה פי' פני המערכה למזרח הרג' ורא ישראל
וחזא ישראל ובפ"ג ביצה ומפתחין לה חזי בורת
וחזיתה מערבה פי' פני המערכה של עצים ומראיתה
למערב למקדש שהמקדש בפר הזיתים היה במערב
כדאמרי בה' השותפין ועושה חזוה מבחוץ וכה' אנל
מחזה של מחזה מרוח אשך הרגירו חזויה חשיך
ומרן טבר אשך בה' הלא' דף ערב פסח בגמ' הרואה
חזותא חזותא כשירה איכא דאמרי במזוזתא דאופתא
בר' גמ' דף אילו מציאות א"ר אבהו הואיל וחזותן מוכיח
עליו ומל פי' שאין דברים היה טעמא דלאו האונס
הואיל וחזותן מוכיח עליו ומל כלומ' מראיהן של
דברים מוכיח עליהן דיש שקן לבנות ויש אדומות
ויש שחורות וידוע שדה של מי מגדלת לבנות ושל
מי מגדלת שחורות הילך לא מיאשי בעליהן דסברי
כולהו מכירין את שלו קא הואיל וחזותן מוכיח עליו
כלומ' וקצירים של כל אדם [illegible] פי' בעיני
של מעלה **חזז** בה' לולב הגזול [illegible]
חזזית על רובן ובפ' ז' בבכורות ובעל חזזית
ובהמאות דף מי שאחזו לחזזיתא [illegible]

עיין חדש המלאה כלומ' פן תוקד

עיין נאחז בסבך בקרניו

עיין ישראל כי גוים זר כונך אורא כימא ישראל ריגר בגמא פטור

עיין מזוה אשך

עיין מראה של רואה

עיין פי' גורדה פי' כמשמע בגמ' ... בפ' ד'

עיין חוור וור קבוע עי' שב כורה

and he said unto me, son of man, stand upon thy feet, and I will speak unto thee. And the spirit entered into me when he spake unto me, and set me upon my feet, that I heard him that spake unto me. And he said unto me, son of man, I send thee to the children of Israel, to a rebellious nation that hath rebelled against me: they and their fathers have transgressed against me, even unto this very day. For they are impudent children and stiff-hearted. I do send thee unto them; and thou shalt say unto them, Thus saith the Lord God. And they, whether they will hear, or whether they will forbear, (for they are a rebellious house) yet shall know that there hath been a prophet among them. And thou, son of man, be not afraid of them, neither be afraid of their words, though briers and thorns be with thee, and thou dost dwell among scorpions: be not afraid of their words, nor be dismayed at their looks, though they be a rebellious house. And thou shalt speak my words unto them, whether they will hear, or whether they will forbear: for they are rebellious. But thou, son of man, hear what I say unto thee; be not thou rebellious like that rebellious house: open thy mouth, and eat that I give thee. And when I looked, behold, an hand was sent unto me; and, lo, a roll of a book was therein; and he spread it before me; and it was written within and without: and there was written therein lamentations, and mourning, and woe.

Moreover he said unto me, son of man, eat that thou findest; eat this roll, and go speak unto the house of Israel. So I opened my mouth, and he caused me to eat that roll. And he said unto me, son of man, cause thy belly to eat, and fill thy bowels with this roll that I give thee. Then did I eat; and it was in my mouth as honey for sweetness. And he said unto me, son of man, go, get thee unto the house of Israel, and speak with my words unto them. For thou art not sent to a people of a deep speech and of a hard language, but to the house of Israel; not to many people of a deep speech and of a hard language, whose words thou canst not understand. Surely, had I sent thee to them, they would have hearkened unto thee. But the house of Israel will not hearken unto thee; for they will not hearken unto me: for all the house of Israel are impudent and hard-hearted. Behold, I have made thy face strong against their faces, and thy forehead strong against their foreheads. As an adamant harder than flint have I made thy forehead: fear them not, neither be dismayed at their looks, though they be a rebellious house. Moreover he said unto me, son of man, all my words that I shall speak unto thee receive in thine heart, and hear with thine ears. And go, get thee to them of the captivity, unto the children of thy people, and speak unto them, and tell them, thus saith the Lord God; whether they will hear, or whether they will forbear. Then the spirit took me up, and I heard behind me a voice of a great rushing, saying, Blessed be the glory of the Lord from his place. I heard also the noise of the wings of the living creatures that touched one another, and the noise of the wheels over against them, and a noise of a great rushing. So the spirit lifted me up, and took me away, and I went in bitterness, in the heat of my spirit; but the hand of the Lord was strong upon me. Then I came to them of the captivity at Telabib, that dwelt by the river of Chebar, and I sat where they sat, and remained there astonished among them seven days.

And it came to pass at the end of seven days, that the word of the Lord came unto me, saying, Son of man, I have made thee a watchman unto the house of Israel: therefore hear the word at my mouth, and give them warning from me. When I say unto the wicked, O wicked man, thou shalt surely die; if thou give him not warning, nor speakest to warn the wicked from his wicked way, to save his life; the same wicked man shall die in his iniquity; but his blood will I require at thine hand. Nevertheless if thou warn the wicked, and he turn not from his wickedness, nor from his wicked way, he shall die in his iniquity; but thou hast delivered thy soul. Again, when a righteous man doth turn from his righteousness, and commit iniquity, and I lay a stumblingblock before him, he shall die: because thou hast not given him warning, he shall die in his sin, and his righteous deeds which he hath done shall not be remembered; but his blood will I require at thine hand. Nevertheless if thou warn the righteous man, that the righteous sin not, and he doth not sin, he shall surely live, because he is warned; also thou hast delivered thy soul. And the hand of the Lord was there upon me; and he said unto me, Arise, go forth into the plain, and I will there talk with thee. Then I arose, and went forth into the plain: and, behold, the glory of the Lord stood there, as the glory which I saw by the river of Chebar: and I fell on my face. Then the spirit entered into me, and set me upon my feet, and spake with me, and said unto me, Go, shut thyself within thine house. But thou, O son of man, behold, they shall put bands upon thee, and shall bind thee with them, and thou shalt not go out among them: and I will make thy tongue cleave to the roof of thy mouth, that thou shalt be dumb, and shalt not be to them a reprover: for they are a rebellious house. But when I speak with thee, I will open thy mouth, and thou shalt say unto them, Thus saith the Lord God; He that heareth, let him hear; and he that forbeareth, let him forbear: for they are a rebellious house.

וכמ"ג מד"ה שערה שנהפכה נמי כזה· בפ' המביא
כדיין בגמ' אין מנהיגין· חיזרא ר' נחמן אמר ור' ששת
שארי· פי' קוץ קשה הוא שיכול לצלות בו בשר כמו
שפוד ברזל· בס גמ' דפ"ג דברכות ר' ששת כרע
כחיזרא· פי' ר' האי גאון ז"ל חיזרא הוא ממיני קוצים
שמצוי בבבל וקורין אותו עזרי· וכריעה שלא יכרע
מאמצע מתניו וראשו זקוף ועומד כבריהו· אם לא
בשחוהו מתניו אלא צריך שיכוף את ראשו כדי שיהא
כאגמון שראשו כפוף ואשר אמרנו עד שיתפקקו
כל חליות שבשדרה גם על העיקר הזה הוא שיכוף
את ראשו· והיה צוארו מעוקם כדי שיתפקקו כל
חליות שבשדרה אף יכרע עד שיתפקקו האחרות
ולא שיכוף את עצמו כך ה' אלא כך ה'· ורואה איסר
שבנגד לבו· והמקיל שאינו מגונה ראשו וצא· ואף
המעגנע [illegible] ראש עארן· אסכרה דמיא ככרתי בנ'
גב· בר"ג גמ' דפ' המקבל וקני דחיזרא· פי' חרזא· כבר
פי' בע"א ארכבתא· **חזר** בפ' כל שעה בגמ'
ואילו ירקות בחזרת בעולשין· בפ' ערב פסח הביאו לפניו
מטבל בחזרת· ובפ' כל הצלמים ובחזרים לא בימות
החמה ולא בימות הגשמים· ובפ"ג בעוקצין ושרשי
החזרת והנענע והנפוץ· ובפ"ב ובחזרין מפני שהן משמרין
את האוכל· בפ"ג דכלאים חזרת וחזרת גלים· פי' חזרת
כלענ לקוטא· וחזרת גלים חסא מרה· והיא חזרת שבשדות·

חזרא בר גמ' דפ' אלו עוברין בפסח זומא
של צבעים· הכא תרגמו מיא דחיזרא· פי' מים
שהמחה בהן הסובין ומשקין אותה ומנפחין את כרסה
ונראה שמזונה והיא כחושה· זעירי אמר הוא מוקפתא
פי' שמרקדין את הבהמה וזוקפין את שערה ולועטין
קורין אושטרויש בלע"ז· **חוזר** ראיון גם תמר
והפוח הרג רמונין אף דחלון וחוזרין· בפר"ב בר ויגש
פי' צד' תפוחי זהב במשכיות כסף הרג חוזרין דדהב
בגו דיסקרי דכסף· **חוזרר** בר' כלאים
התפוח והחוזרר אע"פ שדומין זה לזה· וראש המשנה
הפרישין והעוזרדין וכן בר' מעשרות·

סליק פ"ה אחל פ"ו חח

בם רפואות דמי שאסזו עאי דרדיא אמ' אביי טוריקא
דחוחי· פי' כרכום שגדל בין החוחים· **חח**
במ"ק רב זוב דמה· ותנוהו בסער בחוחים· בחיים כה'
חי שלשלהן אלא שהיה מעונג ומה בידם· **חט**
בר"ג גמ' דפ' מי שמתו וכן בפ' סדר תעניות האילו· אבל
מה אעשה לך ואתה מתחטא לפני המקום· כבן שהוא

מתחטא לפני אביו· כי הילדים רכים· תר' ירו' אחי
סטלנא מחטין· ובסג' ונקרב את קרבן יי' מפרנקיתא
ומחטיתא· בפ' דעשר ר' יהושע דסכנין משם ר'
לוי את בזכות ב' דברים· יש' מתחטין לפני הקב"ה
בזכות שבת ובזכות מעשרות· בזכות שבת דכת'
אם תשיב משבת רגליך· מה כת' אחרין אז תתענג
על ה'· בזכות מעשרות דכת' ושמחת בכל הטוב·
בהגדה דמגילה בפ"א בהטו אבנים שמתחטאות על
בעליהן· פי' עניין עינוג· פ"א ר' גרשום ז"ל שמקרעין
אילן כמו חיטה· פ"א של רחז"ל מחטיאות בעליהן· כלומ'
כל מי שנמצאת בידו מתחייב למלכות· שאינן ראויין
למלכות להדיוט אלא בלבד· וכיון שנמצאת בידיהן
בורחין בעליהן ומחזירין מן המלכות· **חט**
בר גמ' דפ' הנזאון· ור' אלעזר בן שמוע סבר חיטוי אחד
אמרו לך ולא שני חיטויין· ובר גמ' דפ' השוחט אחד
בעוף ושחט את בן הבקר· ממקום ששח חטיהו ומאי
משמע דהאי חטיהו לישנא דדכויי הוא דכת' החטא
בגמ'· **חט** בר גמ' דפ' מציאת האשה האולה
רב לרבי בית חיטוי· פי' בבית התבירות· כלומ' מקום
שהופרין קמה הריעות הקלבן שהן עשויות במגילה
כן כתב רבי שבאת הרבה לפני רבי· ותלה לה בחלון
שבין הבכר הוי למהרפעה כסהות הרג' ו' על כן
דמחטטא רקעי חשוך· ובמ"ג דעז הני חלרבא
ודיקולי דארמאי דחיטי בחבלי· ובס גמ' דהקומץ רבה
האי מאן דחטי לגלמיהן וכו'· ובפ' כב' בכלים חוט
משקולת וכו' עד חוט מאזנים של זהבים· חוט
מאזנים של חנונים ושל בעלי בתים טפח חוט מאזנים
של זהבים ושל ארגמן טוב ג' אצבעות· חוט מאזנים
של צמרים ושל מוכרי זכוכית טפחיים· ובפ' המוכר
את הספינה בגמ' מקום שנהגו למוד בגסה· כדרך שאמרו
לענין איסורין כך אמרו לענין טומאתן וכו'· קתני
חוט של חנונים ושל בעלי בתים טפח· ובפ' גיד הנשה
בגמ' ונהג בשל זה חוטמא ביה בכופלי וכו'
אמ' אביי וכולה חוטין איה בחיורא הלכה משום
הרבא· ותרין משום דמא וכו'· **חט**
בבכורות בפר' כל פסולי המוקדשין בגמ' היה בכור
רודפו קתני הניטא בפ' על אילו מומין חיטין החיצונות
שנפגמו או שנגממו פי' השינים החיצונות שמחזה
לפני הפה שנפגמו מקצתן או שנתחתכו ושיירן קיימין
והפנימיות שנעקרו לגמרי היינו מום· נעקרו או נפגמו
או נגממו וכו'· **חט** בפ"א דחולין בגמ'

עיין כריעה כמו שאמ' בפיר' הגמ' [illegible]
עיין בזכות שבת ומעשרות ישראל נגאלין [illegible]
עיין לכוף כאגמון ראשון
עיין אם תשיב משבת רגליך [illegible]
עיין כי כריעה [illegible]
עיין ושחטו [illegible]
עיין תפוחי זהב במשכיות כסף כמ"ש בערך [illegible]
עיין חמשה חוטין האסורין במשכן [illegible]

שו׳ יבפה יהג חזן · חזן — בב״א דתעניות

בשחל עד מתי הן שואלים יוא עושה חזיזים׳ מאי
חזיזים אור טרחות פי׳ עבים דקים נקראו חזיזים
והיו עבים קלושים דמשו עובא ממי כהא ונקראו
טרחות ומפן בבמ אי׳ חזיז בפ״ן בכלאים
מעשה שהלך ר׳ ישמעאל לכפר חזיז פי׳ שם מקום
חזם בס״ג בגמ׳ בדמאי הרוצה לחזוס עלי ירק
פי׳ לשלוף עשבים הרעים ויש אומ׳ לעשותן אגודות
וכו׳ ישמעאל קורין לאגודה חזמא · חזין בפ״א
דתעניות בגמ׳ ר׳ יוסי אומ׳ שור כשהוא חורש הולך
ובוכה ובחזירתו אוכל חזין מן התלם פי׳ אעפ
בגמ׳ ומעקה את בנה דברים הרעים לחלב כגון מאי
א״ר כהנא כשות וחזין דאיס קטנים ודומה׳ ובב׳
הכוס עון בגמ׳ כיצד משלמת אכלה חזין ר׳ יוסי אומ׳
נידון כמשורר שבו ובסוג׳ דבבא קמא כשות וחזין
אין בהן משום גזל וכו׳ ובג׳ דם בכל מערבין מ
כשות וחזין מערבין בהן ומברכין בהן בורא פרי הג׳
פי׳ חזין דברא דזרעה אדעתא דשערי דלא
גמר טולא שהכל והוי נופיהא דזרעין לה אדעתא
דחזין והוא גמר עליה בורא פרי הג׳ · חזן
בפ״א דשבת בשעה החזן רואה מהיכן התינוקות
קורין פי׳ חזן שליח צבור והג׳ רואה מחזה שהוא
צריך לראות היאך יקראו היאך קורין בני אדם לקרות
בתורה בפ׳ ב׳ ביומא בפ״ח בתמיד מספרו לחזנים היו
מושיטין בפ׳ השוכר את הפועלים החזן בחדש
מתא פי׳ שומרי מדינה שחייבין לשמור ש מורה
ירושלמי · חזונה בכל מתכות פ״י בכלים
לקל שעשה בראשו כמין חזונה טמא פי׳ כלאוקף
שעושין בראשו ברזל כמין יתד שמודד בטוויה
וחם נמסר נעוצין בראשו שמובלט הקוץ ומעקיצה
הוא כוס של ברזלין מכניסין בהוכן מקל של עבים
וקורין אותן בלע״ז דשטולנו · חזק בקידושין
פ״א נכסים שאין להם אחריות נכסים בחזקה ואמר
בגמ׳ דכתיב ושבו בעריכם אשר תפשתם כמה
בישיבה ישיבה שכונה כמו דירה ביום ובלילה היא
חזקה ונשאין לה אחריות פי׳ המטלטלין אין נקנין
אלא במשיכה וכו׳ המבלין מוכר לצמאו קני
דבר הנקנה פי׳ ... והיא המשיכה · בפ׳ חבית
בגמ׳ אין נוקבין ... בנקב ויש לבתחלה
וא״ר יהודה מותר לפתוח נקב ויש לא במקום
השנוי לשמור אלא להוציא יין מן השמרים אבל
לחזק שאמר היה הנקב בחבית ופתחו שלא יהא שותת

וחזקו׳ חיפוי ודאבה והיו׳ כדבש · דתנא מסוועהן
אינו דברי רבה · רבה אמ׳ למטה מן היין זהו נאמר לשמר
ומותר לפתחו · והכי דאמר לחזק כגון שנקבה למטה
מן השמרים דמוכחא מילתא שאין אדם עושה נקב
בקרקעיתה של חבית להוציא יין ולא לשמר עשאו
מפני שכשמתמה החבית הופכה על פיה · וזה הנקב
כיון שסתמו בשרוף פעמים שנסלק ממנו דין פתח
לגמרי · בפ״א · בפסח בגמ׳ כגון שבפידקי׳
אבל במקום שנשאי לחוץ אינו צריך לבער פי׳
מקום שיש בו סדק או נקב ונתן זה הבצק שם לחזק
שנמצא עושה מלאכה ... אעפ״ בחולין בענין
סנחריב חזקיהו שחזק׳ · חזר בפ״ד דדמאי
ובב׳ בהמה המקשה בגמ׳ ר׳ שמעון תרומה מעשר
של דמאי שחזרה למקומה ר׳ שמעון שזורי אומ׳ אף
בחול שואל ואוכל על פיו · ובגמ׳ דפ׳ אעפ הלכה כר׳
שמעון שזורי במסוכן · ובתרומה של מעשר דמאי
מסוכן דתנן ר׳ שמעון אומ׳ אף המסוכן פי׳ החולה שאמ׳
לעדים כתבו אעפ שלא אמ׳ תנו · יכתבו ויתנו דאומדן
דעתא היא דאין אדם משטה בשעה מיתה · והכי דלא
אמרינן החולה דקח ולא השלים דבריו · וזה שאמ׳ כתבו
ותנו הוא · וכן בתרומה מעשר של דמאי עם הארץ
שהפריש מכרי של דמאי תרומת מעשר אחד מן
וחזרה ונתערבה לו בכרי הבית אומ׳ שמעון שזורי
אף בחול שואלו ואוכל על פיו · ואם אמ׳ חברי ותיקן וכתבו
מוהר׳ שאילו לא רצה להוציא מעשר לה לא היה
מוציא תרומה ומעשר · אלא כיון שרואין שהוציא
אומדין דעתא היא ודאי כיון שאמ׳ חזרה והקטנין
נאמן דהסיק בה ר׳ שמעון שזורי אומ׳ כשבד
שאינה שבה על עמי הארץ כך אימה דימוע עלין
וכבר פי׳ בבא דמוס בענין אחר · והא קיל׳ לן כר׳
יוחנן דאומ׳ כר׳ ... האומ׳ לחבירו צא וקדש לי
אחר וקידשה וחזרה בה מבן ר׳ יוחנן אומ׳ חוזרה · ר׳
שמעון בן לקיש אומ׳ אינה חוזרת · חזר
בב׳ בהמה משה בגמ׳ לא יצא האיש ... מרובה
אמלה שקילא ... ושדייה אחוריה ...
... פי׳ השיבתו האשה ... אומרת ...
על הקוצים כבר הרגשתי שנעקם העובר שבמעיו
והיא ... וכו׳ ... בגמ׳ שונין מה
כוס ... שקילא ... שסופה אחורי
פי׳ שחרה דבריך השמים במקום קוצים · וכו׳
להעולך אינו צריכין כבר צא וראה ... סובבה
בנהרדעא · ובפ׳ איזהו נשך בגמ׳ כיצד ...

השמרים

ארס שחטא בה יהושע בפ' שמות לה) ממזבח
בגמ'
בשלן שעל פרו וחטאת פשעה ושיית ואל
וכן הלכ' בעיקר מי לעולם יני. וכפ' גמי דף השה ירון
ממי מה בכל מועדים כתי חטאה ובעצרת שני כתי
חטאת אחת הקבה השויל וקיבלתם אתה הודיי שיעלה
עלמפ כאילו לא חטאתם. עולה היא דשוי רחמי עביד
בה מעשה חטאת. בפ"ג דיומא בגמ' ומקטיר את
מילבד כל מעשה והזשות כלהזאה הנתנת בחודן
שלקרן כשהי הזשות היא חשובה. דין העולה שהיא
בחודן שלקרנות ומשבות ד' והחטאה דיבה ד' מהעת
שלד' קרנות למי שאחר כך נותן שתים שיהן ד'
החטאה. שעלת שוש החטאה צריך למטה מחצין של
מזבח. כדתנן בפ"ג במידות חוט של סיקרא חוגרו
באמצע להבדיל בין המיה העלמעלה למיה ההחתונים.

חטב בפ' גיד הנשה שהי האמרה ואי
האמירה. אמי הקבה לישרל אתם עשיתוני חטיבה
אחת בעון הזה. אף אני אעשה אתכם חטיבה אחת
הבא. **חטיטין** בפ' הזהב בגמ' ר' יהודה אומר
המעכב סמר הוה המוכר סוס וסיף וחטיטין במלחמה
אין להן אונאה. מפני שיש בהן חיי עמים. פי' תריסין.

חטלים בפ' כל הקרבנות במעלות מאי הין
מבשלין הי"ן קדרים וחלוטין לאפוקי לין. פי' מקומות כ'

חטם בפ' במה בהמה והעיקה בחטם. פי'
נקבין חוטמה ומשיכין טבעת בהנקבה ונותנין
בטבעת ומנהיגין אותה בה. ובפרק מי ט בכלים
עסק עקיבו ניטל חוטמו או שנתלק לפנים מסורי.
ממין

חטף בפ' ערבי פסח בשבל הינוקות שלא ישברו פי'
מצות חוטפין הערה ומגביהין במה שבה. כמו שאין עושין
בכל מוקדות פי' יו"ד בפ' המחוסר

חטפא חטפא שרפא והמחוסר לפושה טהור. פי' כלים
עשויין וגמר מלאכתן גרירה ואינן עדיין לא נגררו.

חטר אבב חוטרו חטיפתא תרגי' התמים. **חטר**
מוט כבר פי' בע"ב בתרא הרג איסטרטורי חטר
חומתניו. **חוטרא** רעיא כבר פי' בע"ב

חטר בפ"ח של בתרא כום עיקרי ואי לא
ליהוי דבר אחד חוטר אשא. פי' חזיר מגומל. פי'
שיש בן חטורה. **חטר** בפ' זמנין אחה הכד
בגמ' דממך אשה בחבירתן לזבוד אמי בר חוטרא
דסמיוה. פי' הממונה מגדש בגליא שבידן הנה
לצדדין לשמירת הדרך. ובפ' הקומץ רבה בגמ'
אלי אשי. חוטרא להן בפי דוקאנה לחסרי ליה לגמרי

דחיה. ותאלן ליה לבויה דהא כיל זוקפין מעטלגן
שלחה כמוקף כלומ' שמרשה אותן חוטר שחי הוא בראש
עולם. והשלוטה לכרעיה דהא הנקודה שבפנים
מחזקה אל הגג וג' דבענן חוטרא דרה לקביה עיין
ביבמות סוף פ' הבא על יבמתו. בפ' העור והיוצא
עור חטורה גמל הרבה וכפ"ן בבכורות ומ ובעל החטורים
ליהודה מכשיר וחכמ' פוסלין. פי' הוא גבינון שלגמל
על דבשה גמעט. ודג של חטרישה.

סליק פ"ן אחלפז חי

בפ' גמ' דשבת האי קידושי חיתנא שפיר דאמי.
פי' ר' האיי גאון אל האי קידושי חיתנא לא חיתנא ממש
קדיתנא שאינן צונן ממש אסור להניחו בין השמשות
כדרך שאמרינן לא המלא אשה קדירה עסיורה
והומסין אלא קידושי חיתנא אלא היא שֶׁחַמָּה ונאן
לבשל אבל התחילה לבשל ונא הגיעה לשיעור מאוכל
בשל ואם הגיע למאכלין דרוסאי מותר נש הוהן עב
בשיל ואם הגיע למאכלין דרוסאי מותר לש הוהן כל ערכן.
גבי כירה. וזן היא דאור יוחנן שנא בישל כל ערכן.
אבל בישל כל ערכן מותר לש הוהן כר' יוחנן. נמצא
השטר ב' פנים. צונן שנא חמוכ עיקר. ושהתחילן
לבשלן ונא הגיעו למאכלין דרוסאי נא הניח בהן
בשר חי. והמותר ב' פנים. שחמן ושבישלן כמאכל
בן דרוסאי ואפי בישלן. **חי** בפ' בא השה
בגמ' השוחט לבנו. רבנן קברי מהיוסף משה מחיוה
דשה. כלומ' כיון שנשחט בעקר שפ שהמעלין. ור'
שמעון קבריה מהיוהה דשה. מדבר שהוא חי. ואי
זה זה. זה הדם שהוא הנפש. הניא נמי הכי מושכין
ידיהן ממנו עד שנשחט. ר' שמעון אומ נמנין עד
שישחט ונמשכין עד שיזוק הדם. רבנן קברי
מהיוה משה מחיוהה דשה. כל זמן דאי השה יכולין
לטעון. ור' שמעון אומ עד שיזרק ויכולין למשך.
סבר מהיוהה דשה כל זמן שלא נזרק הדם היוצן
הויהה דשה ויכולין למשך ולטעון. בפ"ק דחש.
בגמ' זוקקין הקורא לחבירו עבד והא בעידן סופג
אפי האורבעים. רשע יודע עמו לחיוך מילאפי היה. בעל
מלאכה קובע חטה כנגדו בציון כמו שאמרין בפ'
לא יחפור בזמאוה דאוקים דיחיאל וכל עד היכן
לחיוהאי. דכי קאמרי ליה רישים בלא דינא פסיקנא
דמוקים עלה לפתחילה. בר קרבב למתי אלי יתיב
כהי אפי קרבב למתי למשתי. וכי יש לפנין אכילה
לחוד ממשתה אש לחוד מהיכן הן ניזונין לי יודן
בשם ר' יצחק מזין שטינה של באור פני מלחיים.

ענ' מפני מה בכל מועדים כתיב חטאה חון מעצרת.

ענ' הלה הלן מיום

ענ' מהיוה משה עדלגי.

ענ' שיעור כמאכל בן דרוסאי חוץ בשבת.

ענ' חוטרשן ניד במגי שן חט שמ

ענ' מהיכן ניזונין

השוחט מתוך הטבעת׳ פגע בחיטוי נבלה פי׳
חיטוי נקודות קטנה כגון חטים יש למעלה מטמטנה
גדולה ונקראת חיטוי פי׳ פגע ולא נגע בהן ונשארו
כמות שהן ושחט מלמטה פגע ונגע חתך מהן
מקצת׳ בס׳ גמ׳ בגון לא סוטל מאי טעמא בההיא
כך איסורן׳ כי דשמוא׳ חטה אחת פוסלת בכרי׳
וזה שאמ׳ בפ״ג [illegible] יה דבר׳ כגון דאפשר לחן לתקנו
כדשמוא׳ בס׳ גמ׳ דפ׳ אותו ואת בנו קאמר בלאים
לאפוקי מדר׳ יאשיה דאמ׳ אינו חייב עד שיזרע חטה ושעורה
חטה ושעורה וחרצן במפולת יד קמ״ל או חטה
או חרצן׳ בפ׳ כל שעה ואילו דברים שאדם יוצא
בהן ידי חובתו בפסח בחטים ושעורים וכו׳
ירו׳ בר׳ חנה כולהון מן הדין קריא ושם חטה כמשמעה׳
שורה׳ א׳ שבולת שועל. ולמה נק׳ שמה שורה׳ שהיא
עשויה כשורה׳ שעורה כמשמעה׳ כס מן זה הסימן
כוסמת׳ כוסמין גבולין עד כאן גבול של אחר׳ וכו׳
למידין מדברי קבלה א״ר סימון כדכת׳ ויסרו למשפט
אלהיו יורנו כמו שכן דברי תורה בס׳ גמ׳ דהוריות שלחו
לה סימנא עדיף׳ הכל צריכין למרי חיטיא׳ ובפ׳ מי
שמת בגמ׳ שהשוש נבונות הכל צריכין למרי חיטיא
פי׳ גמארא׳ **חט** בפ״א דסוכה החוטט
בגדיש וכו׳ ובר׳ משכן ומחקן את כל כלי המיסי
בר הל׳ וחוטטין אותן׳ ובפ׳ ד׳ במקוות החוטט בציעור׳
ובגמ׳ דפ׳ כיצד הרגל התרנגולין שהיו מחטטין׳
ובסגמ׳ דפ׳ הבא על יבמתו קא מחטטו שבבי׳ ובפ׳
א׳ דחולין בגמ׳ הטהור בכלי חרס מחוסר חטיטה
טהור׳ פשיטא לא צריכא דחטט קפיזא בקבא׳ פי׳
זה הבין כוונתו לחקוק בו קב׳ וחקק בו קפיזא׳ ורוצה
להשלימו לקב׳ כיון שאין רצונו לקפיזא אלא לקב
אחר כוונתו הולכין׳ וחטיטה קפיזא אינה חשובה
חטיטתא׳ ובפ׳ גיד הנשה בגמ׳ ועתה בשלל מחטט
אחריו פי׳ חוקר וחופר׳ שנחטטה עינה בע״ג פי׳
בפ׳ ח׳ של בגמ׳ אין עושין [illegible] שיש חטטין
בראשו ובפ׳ יום הכפורים [illegible] ובריתא וסיכה׳ ואם היה
חולה או שהיה חטטין בראשו רוחץ כדרכו ואינו
חושש׳ ובפ׳ ר״ה [illegible] לא היו ראויין אמות העולם
שיהא בהן מעלה חטטין׳ ובפ׳ [illegible] ונ״ק עו״ג׳
בזמן שהשערים רעות׳ אגפן של בריות מעלה חטטין
חט בס׳ גמ׳ דפ׳ מי שאמ׳ הריני נזיר וסמע׳
והאיתא ר׳ יוסי בר׳ יהודה אומ׳ מנין לחטאת העוף
שהיא באה על הספק שאינה נאכלת ת״ל והזבחה אבן

מה זכר מביא קרבן על הודאי אף נקבה מביא
קרבן על הודאי וכו׳ פי׳ אדם ששגג בלאו כריתות
ונודע לו חייב חטאת כבשה או שעירה ואם לא נודע
ודאי חייב מביא איל בכסף שקלים לאשם ואיל וכבש
מין אחד׳ אף נקבה כשהיא יולדת ודאי מביאה שתי
תורים או שני בני יונה אחד לחט׳ וא׳ לע׳ וכשהיא ספק
יולדת׳ כגון רוח הפלה או ספק זכה׳ מביאה עוף׳
והוא בל כריתות שלאחר לו כריתות׳ מי שעבר על אחת
מהן על זדון כרת׳ ועל שגגתן חטאת על לא הודע
שלו חייב אשם תלוי ונאכל אף נקיבה׳ חטאת העוף
שמביאה על הספק נאכל׳ אם לא אומרה בזכר׳ שאין
איסור אחד וכו׳ ותנן בס׳ פ״ק דכריתות׳ אילו
מביאות ואין נאכל המופלה ואין ידוע מה הפילה׳
אם קשיא לך הא דגרסינן בפ׳ כל שעה בגמ׳ ר׳ יהודה אומ׳
אין ביעור חמץ אמ׳ לו לר׳ יהודה אשם תלוי וחטאת
העוף הבאה על הספק ובוזה שהן בבל תותירו׳
ואתו אות בשריפה׳ ואתה אומ׳ בקבורה׳ לא קשיא הא
דקאמ׳ אשם תלוי אינו נאכל מיירי ונודע לו לאחר
שחיטה שחטא ודאי או שלא חטא כלל כמפורש
בסיפרא בפר׳ ויק׳ ותנן נמי פר׳ ו׳ בבכורות ואם
משנשחט נודע לו הדם ישפך והבשר יצא לבית
השריפה ופלוגתא דר׳ יהודה ורבנן בס׳ תמורה אשם
תלוי ישרף ר׳ יהודה אומ׳ יקבר׳ חטאת הבאות הספק
ר׳ יהודה אומ׳ ופוליגה לאמה׳ מכתחה אבל אקבר
ומשלכה לפי אמה ומגלגלת ויורדה לנחל קדרון
הר׳ אשם תלוי וחטאת העוף הבא על הספק וחולין
שנשחטו בעזרה ר׳ יהודה אומ׳ יקברו ר׳ שמעון אומ׳
ישרפו ואי קשיא דתנן בפ״ק בכריתות חטאת ר׳ ב
העוף הבאה על הספק אם משנמלקה נודע לו הרי
זו תקבר׳ מפני שאם לא נודע לו נאכלה לעולם
אינה נאכלת׳ והכי מוכח בגמ׳ מתני׳ בנודע לו שלא
ילדה׳ ובדין הוא השורפה בהנאה׳ דכיון דנמלקה
איסור חולין שנשחטו בעזרה לית בה׳ ומאי תקבר
מדרבנן ואיצטריך מתני׳ לגופה לאוסרה בהנאה
ולאו לאשמועינן שאם לא נודע לה שנאכלת׳
ועוד בזו הלכה ר׳ יוחנן אומ׳ אסורה באכילה גזרה שמא
יאמרו חטאת העוף הבאה על הספק נאכלת׳ ובס׳
גמ׳ דפ׳ מי שאמ׳ הריני נזיר וסמע ומלקה מי חייב
עלה משום חולין שנשחטו בעזרה׳ [illegible] בעזרה
והמתקראין בו משום שחיטתו [illegible] בפ׳
ראוהו בית דין בגמ׳ כל השופרות כשרין [illegible]

ע״ג השוחט מתוך טבעת הגדולה כמו שכה״ל שחי

ע״ג ספק יולדת [illegible] הוא

ע״ג בלאים כיצד הוא

ע״ג הכל חמץ ומצה

ע״ג מחטט אחר גיד הנשה כמו שכתבנו בראשון

ע״ג חטטין בראשון

אדם שחטט

ק' זוז' ואמ' ר"ן שיסקא זו יעלה בה ריוח כ' זוז וכתב
עליך שקיבלתם מכל ק"נ זוז להתעסק בסחורה' יאמ'
דליהוי כוותא' ולא כסבירי נרשאי דכתבי הכי וקנינא
מיניה ושהיא כמה עידני והדר חברא מיניה שפיר
דאמר' ולאו מילתא היא' **חשכרת** בפ"ג
דתענית בס' הל' עד מה שונין לאיסור ואו' מתחזקין
הן בעבין מוא' לן בהו' חשרת מים' וכהו' חשכת מים
ושקול כף שדייה אחשרה הויא אשכבה מים' וכול'

סליק פח אחל פט חל

בפ"ג דשבועות עד מתי נקראו נבועות ר' אלעזר בן
עזריה אומ' עד שיחילו ירו' מאי עד שיחילו' עד
שיעשו חולין מאליהן פי' עד שיפדו עד שנה ד'
דבעי פדייה נינהו' או עד שיעשו חולין מאליהן דהיינו
שנה שאינו קודש השיב ר' אבא בר יעקב כך הייא
מתניתא עד שיעשו חולין מאליהן' בס' דמאי תשעה
מעשר שני ומיחל ושותה' בפ' בכל מערבין ר' יהודה
אומ' אם היה' ובפ' הוציאו לו בגמ' יצאו' ובפ"ג דחולין ותנינא
בס' הוספה דמאי ומיחל ושותה דברי ר' מאיר' פי'
מחולל ושותה מיד' פי' הלוקחין מבין הגוים אומ' ב'
לוגין שאני עתיד להפריש תרומה הריהן בתחלת
העוד' וכן המעשר אחריהן' והוא כגון נוד שיש בו
לוגין יין ואין אצלו כלי אחר' ושאר היין שבנוד חולין
והגאון ר' האיי זצ"ל פי' מיחל ושותה' כמו שבאר מהו ר'
בתוס' לכשיקבעהו עד בעל בקע' בספרא בפ' מנחות
פרט לחולין שנשחטו בעזרה' ור' יהודה אומ' חולין
שנשחטו בעזרה לאו דאוריתא' בס' גמ' דפ' כשם
שבמים בודקין והכא בחולין הטבולין בחלה כחלה
דאמרי' קא מיפלגי וכול' בפ"ג דנדה בגמ' דייה שעתא
חולין הטבולין לחלה כחלה דאמי' ואסור לגרום טומאה
לחלה' בר' גמ' דפ' כיצד העדים ועושין זוממין המחלל
אינו מחלל הבא לחלל ולא חלל אינו דין שלא יתחלל
פי' כהן גדול שבא על אלמנה וחיללה' הוא אינו מתחלל
העד שבא לחלל והעיד עליו שהוא בן גרושה ונתערב
לחלל ולא חלל אינו דין שלא יתחלל' **חל**
בפ' המוצא יין זבל וחולדין חול גס' ובפ' כיסוי הדם'
בפ' ערב פסח בגמ' ואמר' בין הבמות אזהלא אעליכך
זבין זבינ' פי' בעיר אבן הגליך קודם שהרקבה
כשבאה דרך זבינן זבני' **חל** בכור רב
סר' והקשתפרו' והאוכל הכל שמען חוץ מעופ' ושמן
חול הדד' וכחול ארבעה ימים' אף שנים הוא אחר' ובסוף
אף שנים הוא בלה' וכגון מהמרטין ומשתייר בן
כביצה' וחוזר ומתגלגל בין אצבעותיו' וחוזר'

ובחולין בגמ' דאמר' דור המבול יהא רעיא דאיקוש
והענוק ולא המורי חוא דאמ' אוב וכחול ארבעה ימים'
חל בפ' שר' בגמ' אבוב' ליהא טריגא חלרהא'
ובפ"ג דמגילה אנא שדריה ליה חולה איהו שדר לי
חלינא' ובר' גמ' דלאין מעמידין הכי אהיני מרור
דארמאי מאריחו לא מיבעי לך' דהאי שארו דהא לא
מתאכלי' בס' גמ' דה' השולח את גרמי' דימא בהרא
כל דבאי מינהו' כיליבי' דלחולאדמה' פי' כיון
שעושין לו רשע מההוהן דמו ויש להן בן טעם'
פי' שיתחולאות דמו' החדלה את הירושי הרג' יה
חולי' מה מהוך מדבש' מה חולי מדובשין' והה'
בפי כדבש למהוני' הרג' כדבש חלי' **חל**
בס' בכורים החלל המכה לפניהם' וכל שואל בשבל
גוי שהביא חלילים בשבת וכול' ובפ"ה כסוכה החליל
ה' וו' ובפ' השוכר את הפועלים לכלה או למת'
ובפ"ב בערכין אין פוחתין משני חלילים וכול' וכם
קינים שוקין ב' חלילים' ובפ' בערכין בגמ' לא היה מכה
באבוב' פתח בחליל וסיים באבוב' א"ר פפא היינו חליל
היינו אבוב' ומאי קארי ליה חליל דיחלי קלא וכול'
בעאבוב' **חל** בר' גמ' דלאין עומדין יכול
משבא לגולה החלה פי' התחיל לעשות כן' **חל**
בס' גמ' דתפלת השחר כיון שיתחולל דעתו עליו
פי' כדי שיתחונן דעתו כשיעור שתסור אימה
מלבו' כיבעה שעובר לפני התיבה מתבהל לפני
הציבור' וכשמבהיל להתפלל ולכוין את לבו ש'
להתחנן מסירה אותה מלבו' כדסכ' ואתחנן' ואחר
כך ואתנפל' וחד אמ' כשיעור שהסיר אימה מלבו'
ויכוון לבו לחלות פני צוק' שימחול לו על מה שפשע
ומרד' שזה יותר שיעור' כיון מן המהכוין לקבל
פרס' כעניין ואתחנן כגון לקבל פרק הוא שהוה משה
ר' מתחנן' אבל לענין ויחל בקשת מחילה' וצריך
דברי בכייה בתחילה' **חל** בפ' אלו בגמ'
הטייל' אמרי ליה רבנן וכי מאחר דחיל מר לוליה
האי לא למסרכיה' כלומ' כיון שאתה גבור כולי האי
ישלא ידי' הרג' את חילא' בס' גמ' דפ' ב' ביומא'
ובר' הרגל בגמ' אם נהנית כמהו לא חמתו ולא
חמגיש ואכל פי' עניין חולי' **חל** בס' גמ' דפר
החליל אין חוגרין חלילה' ובפ"ג בזבחים בגמר' אמר
אומ' את האשם' אמ' לו ר' יהושע סורו חלילה' פי'
סביב' **חל** בפ' גיד הנשה בגמ' שולח אדם
אהא ההואגברא קא מחילול רישא במיא' ומכל
הבשר בגמ' הכחול הוא דחלליה בי טבחא' הא

עי' חלילים שאמ' בהל' שבת אות' בער' אבוב

שה הכותים

עי' סבאר מהול במוס' יע' ומבוכה הק' יו' מערב בחמה

עי' כהן גדול שבא על אלמנה רס שאמ' במ' סורר סל' י"ז

עי' חוגרין חלילה בה' שמואל בהל' יסודי התורה

עי' וכחול ארבעה ימים

ר' יצחק בשם ר' חגי אומ' ואתה מחיה את כולם בס'
בבאמות מעין ירק חי בס' קשם זהו שאומרין כשהוא
חי קולו אחד כשהוא מת קולו שבעה וכול' בס' אחרון
דנידה בית הנלאום עד שתחיה המכה פי' ... שכל
כל דם שרואה המתולים עד ד' לילות טמא עד ...
המכה עד שתרפא מכת בתולים מן וישבו תחתם במחנה עד חיותם
בס' גמ' דתמיד מה יעביד איניש ויחיי אמ' להן ימית
עצמו כלום על דברי תורה אמ' להן מה יעביד איניש
וימות אמ' לו יחיה עצמו כלום כשיגבה לבו על דברי
תורה ומבקש שררה מקצרין ימיו **חיה**
בהמה המקשה בגמ' עוברה חיה בכלל בהמה מנין
דכת' זאת הבהמה אשר תאכלו איל וצבי ויחמור וכול'
בהמה בכלל חיה מנין זאת החיה אשר תאכלו וגו'
כל מפרסת פרסה וכול' **חיל** בס' אין קוראין הנחנקין
בגמ' זקן ממרא ובשבתות ובימים טובים יושבין
למדרש הגדול שבחיל ובס' המדה נשחט שנים בחיל
ובס' א' דכלים החיל מקודש ממנו שאין גוים וטמאי
מתים נכנסין לשם עזרת נשים מקודשת
ממנו וכול' פי' מקום מוקף מן החומה בין הר הבית
לעזרת נשים עיין בס' ער' סוב' **חית**

סליק פרק ז' אחלפה חך

בגמ' דס' ... בה ומחכין בימה של טבריה
פי' שהיו כל השבטים עדין בימה של טבריה דגים
כדרכה כל משלשין בשר חכה אבל לא ברשת כפר'
אלו הן הנשרפין בגמ' מי שלקה כדגים הנבגרעה
מאי מתודה רעה חכה **חך** בס' גמ' דפא הפועלים
מנכון עלה במערבא ר' יוסי בר חנינא בס' הלא דפלי
הדר עד הנכרי כי היכי דלא להוי רבנן בחוכא ואטלולא
בזיך רב בר ... אחרי מות ובמס' דאחרי מות לשחוק אותו
הדדג וחכא מערבא וכול' פי' הך דד וחכוהא
מערבא מה חרוהא עבדא **חך** בר' נדרים
ר' יהודה חוכך בזה להחמיר פי' מקוה להחמיר
ואוסר אבל לא מחמיר ממש לחייבו מלקות **חך**
בילמדנו בס' כי תשא חכו ממתקים שאין חיך מתוק
משל הקב"ה שהוא מצווה לישראל להשותן ולשוברן
ונותן להן שכר כיצד מזהיר לישראל שלא יאכלו
שקצים ורמשים וכן הדם שהוא מאכיל לכלבים
וכן נבלות וטרפות וכול' **חך** בס' גמ' דפ' הפרעונות
ובר' מחבה בגמ' מן מגדלין ושאר כל מיני פורענות
המתרגשות לבוא בעולם כגון החכך פי' החוך פי'
שחין שמחכך אותו ברי' גמ' דס' ב' שירים בעא
מיניה רב מר' חייא מהו בחיכוך פי' נזיר מהו לחוך

עצמו אגב שיחכך מהר השער **חכם** בס' גמ'
דס' המקבל ר' יהודה חכם לבשירצה פי' בשיפתח
הוא ראש למדברים בס' הרואה בגמ' מקום ששקרה
ממנו עד הרואה אוכלוסי ישר' אומ' ברוך חכם הרזים
לפי שאין דעתן דומין זה לזה ואין פרצופיהן דומין זה
לזה בס' תיוקה בגמ' דהזהב והזהב מותים שמתיין
הזאת גד' אי לא אמ' להן אלהן לבשיחין משה ר'
יחייה עמהן בחלומות דרגילה תוספה היא גמרא
חכים עמיה והאדם ידע את חוה א' הר' ירון ואדם חכם
את חוה איתתיה ונדעה אותם ולא הכירן הר' ירון לא
חכים ויוצר אמר ליוצר לא הבין הר' לא חכמה לו.
חכן בראש' דמי שמתו ובס' גמ' דס' הזהב
דתנן ... כביס ... וזהו התנור של עכנאי פי' חכינאי
פי' בגמ' בזה שהקיפוהו תשובות כעכנאי זהו מין
נחש ומקיפה ראשה לזנבה פי' חוככו לתנור חוליות
ועין חול בין חוליה לחוליה כדי שלא ידבק חוליה עם
חברתה ואמרים התנור ר' אליעזר מטהר כלום מאחר
שהחול בין חוליה לחוליה אינה מחוברות לענין ורואין
אותן כאלו מפורדות הן ואין תנור כלל וחכמים
מטמאין קסברי השתא מיהת תנור הוא וכלי הוא
דהא לא איתפרדן חליות ומשמש כדרכו והן הערו
של עכנאי ובפס' דכי השתא חסד שאומרו העם עושין
הוא להן כיסה קכיה פי' ארס של נחש וכלבתן
קונט **חכן** ולחם עצלות לא תאכל
הרג ולחמא חכינה לא אכלא דכרי נרגן כמ' הרג
סילא דחכינא מראבי לי **חכר** בס' ו'
בדמאי החוכר שדה מן הנכרי וכול' ובס' ט' בבבא
מציעא ובס' ה' השוכר קצין המועין אינו מקבל לו
מחבירו פי' אדם המקבל שדה של חבירו ויש לו
חצי חוכר ... בס' גמ' דס' השואל בין עבדין אדעתא
בין לא עבדא חוכר נותן לבעל הקרקע כך וכך פירות
קבוע וכן השוכר אלא שהשוכר פוסק לו מעות
והחוכר בפירות ... שיעשה השדה בין רב למעט
הכל לחוכר ולשוכר והנא בהדיא בתוספ' דמאי
מה בין שוכר לחוכר השוכר במעות והחוכר בפירות
אבל המקבל שדה אינו כן אלא המקבל שדה לזרוע
ולקצור ולהעמיד פירי וכול' הקרקע נוטל חלקו מן
הפירות כפי התנאי ... החושי בס' אי זהו נשך
בגמ' דסמך אין מושיבין אמ' רבא לית הלכתא ...
בפומבי פי' החוש רשאי דר' פפא המטרשה
לפעיה בגמ' ואם לגורן ולא כטוקשי מחוץ כשאר
דקפי לרחוק ... כגון אדם שנתן לחבירו קרן

עיין אוכלוסא פירבמון עם בגין אוכלוסין
עיין והאדם ידע את חוה אשתו
עיין ולחם עצלות לא תאכל
עיין הפרש בין שוכר לחוכר
עיין בהמולים ... בראה
עיין מה יעשה אדם ויחיה ומה יעשה אדם וימות
עיין ... חיה של בני אמורות
עיין התרגום דברי נרגן כמתלהמים
עיין מתודה רעה
עיין חכו ממתקים
עיין ... פורענות המתרגשות לבוא בעולם

ק' 2012

חלב

וכול עד חלב חייב משום מפרק, והוא המוציא
מן הדד, מחבץ חייב משום בורר, והוא המטיר
עסו בהוך החלב ומשאיף הטוב ונשאר הפסולת כפה
למטה שהוא במו מים מגבן חייב משום בונה,
והוא הלוקח הקטן ומשימו לתוך הגן. **חלב**
כפי העור והדוטב בגמי נשחטה הבהמה חלב שחוטה
בכפרים צריך מחשבה שאין צריך הכשר, שכבר
הוכשר בשחוטה פירשו מטמאין טומאת אוכלין
בכפרים שאם אין מחשבו להאכלן לעכו"ם דבטל
מחשבה שלו מטמאו טומאת אוכלין שמין אותן
בכפרים, דומיא דעצים הן ואין רוחקים מבשרו לפי
צריך מחשבה. בגמי דפי היכי דרך הוא שחטאה חוטאה
חלב טעונה נסכים, לפי שהאוכל חלב בשגגה מביא
חטאת ואם האוכל חלב דוקא כל העושה אחת מכל
עבודות האמורות בהודאה שחייבין על זדונן כרת
ואין טון כריתות המוציא כל אחת כריתות חייבים ערב
שגגתן חטאת וחטאתה אינה טעונה נסכים,
חלבון חלבון מבחוץ והלמון מבפנים, כבר פי'
בפ"ק חלבון הוא הלובן שבביצה. **חלבנה**
מפ"א בכריתות בגמי התפטם את הקטורת, שלא מסדרו
כל העשיר שאין בה מתושאני, שלא אותה העשיר שהרי
חלבנה ריחה רע ומראה הוא מסממני הקטורת,
אבל מהכא ואגודתו עלאדץ יסודה. **חלבניתא**
בפ"ג דכלים. **חלבץ** בפ"ז בשבי שהיה העקרבין
והחלבצין פי' זרב כמין בצים ויוצאין מן פירות,
איכא דאמרי בידי גן חלב והוא פרח הלבן,
חלגלוגית בפ"ב בומא השוס והשחלים
והחלגלוגות ומסקנא דהתם בשביעית פ"ק ט'.
השגם והידבון השופרה וחלגלוגה בפ' ראוהו בית
בגמ' כל השופרות ובפ' הקורא את המ' בגמ' קרקה מיונין
לא ידעי רבנן מאי חלגלוגה שמעה וכל עד
מהו אחרה מפרש חלגלוגותיך. ירו בפ' אחרון דפיאה
פעמונים וגדגדניות וחלגלוגות מערבין בהן קומי
הידן אילנק. אמרלון קוקס והנדיקן וסרחיב פי' כל כל
ערבי פרפחין. ובלעז פורקין. **חלד** בפ'
ח בכלאים חולדה הסנאין אין חיה וכן מרובה בגמ'
אין מגדלין שמענין בלשכה שאמ מגדלים הכלבים
כופריים וחתולה וקופים וחולדה הסנאין מפני
לנקר את הבתים פי' בלשון מרטוטלין. ורבינו שמוי
שרצים השונים כלישנא חד. ר' אחא ור' אבהו חד אמר
למה הוא נמשל כל באי העולם לפי שכמה שיש

ע"ג החולב והמגבן
והמחבץ כולשון
בהג שבה

ביבשה יש ביס, והדגה מינן יש ביס מה שאין ביבשה
אין חולדה ביס, ואוחזן אמ' למה הוא מושל כלבאי
עולם בחולדה, מה חולדה זן גוררה ומנחה ואינה יודעה
למי מנחה כך כל באי העולם גוררין ומעחין ואין יודעין
למי מעחין דכתי יצבור ונא ידע מי אוספם,
בפ"א דתענית בגמ' עד מתי שולטין אלי חטיבונא
ואלה סמה גדולה בעבי אמונה, מנין לך מחולדה
ובור, ומה המאמין בחולדה ובור כך, המאמין בהקבה
כך וכך, פי' מעשה בערה שהיתה הולכה לביה
אמה, והיתה מקושטה בכסף ובזהב והעה בדרך
והלכה בלאחר שוב, כון שהגיע לחצי היום צמאה ונא
היתה לה למי רשותה בור וחבל ודלי קשור בחבל,
אחזה בחבל ושאבלשלה וירדה, לאחר ששתתה בקשה
להעלות ולא היתה יכולה להעלות התחילה בוכה
עבר עליה אחד ושמע קולה, עמד על הבאר
וחשיב בה, ולא היה יכול להבטין אמ' לה מי אתי
מבני אדם או מן המזיקין, אמרה לו מבני אדם אני,
אמ' לה שמא מן הרוחות את ומהגברה עלי אמרה
לו לאו אמ' לה השבעיתי שמבני אדם את נשבעה
לו, אמר לה ומה טובך, סיפרה לו כל המעשה, אמ'
לה אם אני מעלך הינשאי לי, אמרה לו הין, כון
שהעלה בוקש להוציאה לא אויד, אמרה לו מאי זה
מקום ועם אתה, אמ' לשראלאני ומקומי כך,
אמרה לו אף אני מקומי כך ומשפחתי כלמבני
אדם ידעין ונקובי שפ, אמרה לו שם קדוש
שבחתך בך הקבה, וקידשך מכל האומות
ואתה מבקש לעשותני עמי כך כבהמה בעין דוגש
ובלא כתובה, בוא אחרי אצל אבי ואמי ואתן
מהארסה לך, נתנו בניה זה לזה וזה לזה אמ'
לה אמי יהיו נגד בית ובית, והיתה חולדה עושה
עדיס, שאין אנו מכירין זה בזה, אבלכן כל א'
לדרכו אחת השנה היתה מטמאה עמ, כון שמסיקו
שהיה הנכנס היה מטמא עמ, כון שהגיע פיס ראשון
ואוכלן, ועוד עתידה וילדה זכר ואבלבור ומה
חלב לטהור ונתנה למלאכתן ושוין בו בשבת
וילה זכר, כשהגיע לג' חדשים באתה חתלה
ואמרה לו בני אבי ואמך מי הן, הראה לו אבי
ואמי, אמרה לו בני אבי ואמך מי הן, הראה לו
אבי

דלא חורייה בי טבחא פי' שרחץ הקצב' ורחצה
וסכה תרג והחלב במים והיסוכי בוסמין חל
בפ' הלכתא כשבת לא ישב אדם שין מספיקין פללה
של רשות' בפ' הזהב בגמ' מי שפרע אי יהבין ליה כל
חללה בעלמא לא מחלפ בדיבוריה' בפ' גמ' דפ' במה
בהמה במתניתא הנא במחוללין פי' שלא היו הטבעות ומים
דבוקין אלא היו מרווחין ש נעשו חלולין נבוכין
נכנסין תחת ואין שם חציצה' בר' גמ' במה אשה היכי
חליל' פי' כגון איור חלול שקולעות בה שערה' ובפ'
גמ' דפ' במה אשה ולצררי עלהו בחללא דבצורא'
פי' וקושרין באותו בגד שלוקח מבית הצואר כשבוחן
ומחלחלן' ובפ' ג' במעשר שני בבתים שפתחיהן
לחוץ' וחללן מבפנים' פי' חלל נכנס לוחות' חלל
לוחין' ובאילו כלים פר' י"ג בכלים מגופה החבית
המחולחלת ואונה שמטמט' פי' כסוי שאין קבוע חלה
בפי הכלי בחידוק כן שמן מחולל כדכה והבחלחל
הני' ובבכורות פ"ט באהילות בד"ש בזמן שהיא
כלי מחולחלת ובהמנח פ"ד במקוות היו צרורות
מהחלחלין לתוכם פסולין' פי' מתערערין' ובר' טבול
יום וקולית של פגם המחולחלת ובשק פ"ג במכשירין
אם עקק את הציור או אם חלחל לתוכן פי' פרשם
לגג ליפול עליהן מים' בב' הרואה בגמ' על הרעמי'
ראשי אמ' עננא חלחולי מחללא ואתי זיקא ובלי
ומפאלו טר' בפ' היל נקבה הריאה יא' מ' ג' עירי חלחולה
שנקבה כשירה הואיל ורי כים מעמידין אותה'
פי' היא כרכשא' ובפ"א דשוחט בגמ' ומאוירא'
שסמוכה מתחלחל ויורד' ובפ"א דהעור והרוטב
ומי איכא שומר על גבי שומר חלחולי מחלחל'
פי' העור הוא שומר לבשר ומגין עליו' והשער של
העור' וכי יש שומר על גבי שומר' ופריקו כל שער
בגומא בוקעת ויוצא בבשר' וזה פי' חלחולי
מיחלחל' חל בויק' רב בר' אחרי מות' ובפסוק
דאחרי מות' אמרה' לחוללים אלהוא' אילו שלנבם
חלוחלים רעים' פי' מחשבות רעות' חל
בפ"א בסוכה בגמ' הוסיף ר' עקיבה כנר של מתכת
שמיקי' ותהא מחלל חרב' כדכת' ועל הנוגע
בעצם או בחלל גו במות' שמ' מינ' כי לארבן בחלל
חרב' לא ללמד החרב הרי הוא כחלל בא הכת' ולמד
על החרב שמיטמאה טומאת ז' ילמדנו לכלים
ולאדם וכל' וגרסי' בר' חולין בענין טמא השורץ
בקדשים האיטומא דאיטמי במאי' אילימא דאיטמי
בסרת בענין טומאה השוחט בקדשים האיטומא ש

ענ' מה' כתוב לוחות

ענ' שיהו לבכר לחילה

ענ' חלוחלת שניקבה כשרה

פשה בפ' כרכש

ענ' מהלכי בנות אדם ענ' אומ' בע

ענ' אמרה לחוללים אל תהולו

ענ' בחלל חרב

והוא בסיפרי דבי רב' בחלל חרב

דאיטמי במאי' אילימא דאיטמי במגע בחלל במת
חרב שמ' רחמ' חרב הרי הוא כחלל' אב הוא טומאה
לפכין יתו' ל' פכין הטומאה לבשר וה"ג כי כל
כלי מתכות הנוגעין במתנו מה שנעשין אבות'
וכשמגיעין במה עצמן שנעשין אבי אבות הטומאה
וכל כלי מתכות שנגעו בטומאה' הרי הן כאותה
טומאה עצמה' חל ומקבה והגרזן
הרג ומרזבין וחוללין' היתמאר הגרזן תר' קאפשר
דישתבח חוללא' חל בפסוק דישמעון
מי גרם לי שאתא מפרשה שמי חלה בסוגיא של
שלנו הפרשתי חלה אחת סתקנה בארץ ישראל
קבורה היינו שאני מקבלת שכר על שתים' ואיני
מקבלת שכר אלא אחת' כך מנהג בישראל להפריש
בצק מראשית העיסה לשם חלה' ומברך עליה ושורפה'
ומפרש חלה אחרת ונותן לכהן' חל בר' שרובן
ובר' גמ' דכל אגדות' דתנן בכלאים פר' ד' קרחת הכרם
וכול ער אי זהו מחול הכרם ובין כרם לגדר וכל'
בפ' אילו מגלחין ורא מן קורין' בויק' רב כו' ויהי ביום
השמיני עתיד הקב"ה לעשות ראש חולה לצדיקים
שנא' לבוא הה' שיהו לבכר לחיל' לחולה' צדיקים
מיכאן וצדיקים מיכאן והקב"ה באמצע' מחול בלעז
לוטא' חל בר' גמ' דר' כיצד צולין ורבי מחלן
מהבנותא פי' הנער שלא הוחין כל צרכו וכל מידי
דאוש לקא קארו לה ארוייה מהבמהא' ובר' גמ' דפ'
השוכר את הפועלין חלא בר חמרא' ובר' גמ' דפר' כל
הבשר אנא להא מילתא לגבי אבגבחלא בר חמרא
ובפ' העור והרוטב בגמ' והרוטב חלא דקרוש'
חלב בפ' אעפרגות ומניקה יכולה חלב
מהלכי שהיה טומאה' ודין הוא ומה בהמה שהיקל
במגעה כי' בהמה טמאה שאם נגע בחייה במות
אינה מיטמאה' החמיר בחלבה לאוסרו' דתניא
גמל גמל ב' מה אם אינו עני לבשרה' הניא עניין
לחלבה שהוא אסור' כבשר מהלכי שתים כגון
האדם שבהמיר במגעו' שאם נגע במת טמא'
ומשמא אחרים' אינו דין שנאסר בחלבו' הל' אה
בכ' זה אסור מהלכי שתים אסור' ר"א ומה בהמה
טמאה טומאה ערב' והנוגע באדם מת טומאתו
טומאה שבעה' כמצא מגע בהמה קל ומגע אדם
חמור' חלב אינו שווה בכל שהוא בנקבות
ובזכרים' והדם שווה בכל בנקבות ובזכרים'
בפ' מפשירין פר' ג' הגוונה' כח' חלב הזכר טהור'
בפ' גמ' דפ' המכניס החולב והמגבן והמחבץ כגרוגרת

עניין היתמאר הגרזן

עניין ברכה

עניין העור שומר לבשר במ' ש' כספר טהרה

וכול

בר׳ גמ׳ דפ׳ התכלת כמה שיעור חוליא ר׳ אומ׳ כדי
שיכרוך וישנה וישלש׳ ובס׳ גמ׳ דפ׳ המוכר את הספי׳
באניצך למומני חוטי ולמומני חוליות׳ **חלי**
בכלי מתכות פר׳ יא׳ בכלים קטלה של חליות שלה
של מתכת׳ חוט של מתכת וחליות של אבנים טובות
ומרגליות טובות׳ אינן ד׳ חליות לבד מן הראשון כולב
עיין ערכים ותכשיטים **חלי** בבכורות בפ׳
א׳ בגמ׳ שהוצא מן הטמא הנ׳ חלי דיחמורא סבר
רבנן קמיה דר׳ ספרא למימר בוני עינהו ואסירי
באכילה דהוו כאבר מן החי׳ ולא התירה תורה שום
ביצים אלא דעוף׳ אבל אינן כביצים שלבהמה
שפורשין ממנה בחייה׳ אמ׳ להו ר׳ ספרא לאו ביצים
נינהו לא זרגנה דאיילתא למיזקק לה ולא מקבלה
לה איילתא משום דרחמה צר׳ וכיון דחזיא דלא
מקבלא לה אזיל בתר יחמורא שדומה לאיילתא. ועד
שהוא הולך אחריה סובל שכבת זרעו בגופו ומתבשל
בגופו הרבה וכשבא על [illegible] שה
הזרע אינו [illegible] באפה ומוציא אותו לחוץ עם הרעי
שלה׳ ואותו זרע כיון שנתבשל נראה כעין ביצים
ואינן ביצים׳ ושרו ולאו כאבר מן החי׳ **חלי**
קופרי׳ בר׳ מכשירין׳ אר׳ יהושע משום אבא יוסי חולי
קופרי איש טוב עין׳ פי׳ כינוי שם איש הוא איש טוב
עין פי׳ ששמו כן׳ כמו ויעקב איש ישראל׳ **חלם**
בכלי מתכות פר׳ יג׳ בכלים וכן מן החלמה ומן הגללים
טיט עבה ששמה חלמה ועושין ממנה הכירה דתניא
כירה שעשאה מן החלמה ושולה מן הגללים טהורה׳
ויש אומ׳ יש בן חלמונה׳ כמו ברייר חלמות׳ וכמו חלמון
שלביצה **חלם** בפ׳ א׳ בכלאים אין נוטעין [illegible]
הדלעת בתוך החלמית׳ שהיא משמרתן מפני שהוא
ירק בורך׳ פי׳ בלעז מלוא׳ ובל׳ התלמוד חלמי׳
חלם בפ׳ כיצד צולין בגמ׳ נטמא בשר הזה חלים
בשעה שחיטה וחולה בשעת זריקה ופסל׳ ובפ׳ ראוהו
בית דין בגמ׳ התוקע בתוך הבור׳ והתניא ראוהו חלום
עדים שוטה׳ כשהוא חלום הרי הוא כפיקח לכל דבריו׳
פי׳ חלום בריא׳ כדכת׳ ותחלימני והחייני׳ ובס׳ גמ׳
דפ׳ המעשה והוא [illegible] מקום [illegible]
ליה ושקיל פי׳ [illegible] ההבר [illegible] בכל
השובר בגמ׳ המזבח [illegible] ורבנן לא מסקי אדעתיה
דאפיקי וחאוליה [illegible]
שיבוא השיתוף מכבנים שוה בשוה והחדש שמהן
מן הישן׳ ובפ׳ א׳ דקידושין בגמ׳ דסמיך בבהמה גסה
כשיטא מהו דכוון זימנין דחלים שמאתים קמ״ל׳

עיי׳ הל׳ הנ׳ [illegible]

פי׳ טעמא שקופץ את מין ונמצאו שפרין דבוקות
ואינה נראות׳ והיתה אות גלוי קמ״ל׳ אר׳ שמעון בן לקיש
לא שאנו אלא טלית׳ כיון דנקרעה רובה׳ קרע לה
לכולה אבל עור האלנים׳ פי׳ מתחבר ואין קורע
הנשאר כי מנועט לה מה שפת׳ מיהא טהור לדברי
הכל ואי מנאי לימא חלים ופריך׳ מהו במקצת
סבבותיהן שאינו יכול להתפרן ולחלמן׳ וכי אמרינא
דחלים במקצת להדיא׳ פי׳ במקצת להדיא פי׳
במתחק נכחו דרך נבוחה׳ ואיפשר לו להפתח הפירה
כעין חלמה׳ אבל המתחך בעמקמוניה
לא חלים׳ ואקשי׳ ממתני׳ המפשיט בחויה וכו׳
אמאי לימא חלים׳ הרג׳ ר׳ אבון ראשון ראשון עושה
נבלה פי׳ כטל כל מה שמפשיט כאילו אופשיט׳ ואו נבלה
מעור שעל הצואר שעדיין לא נפשט והנה הוא חלום׳
וקאי למה אר׳ יוחנן אינו חיבור׳ ופירק אמרי כשומר העשוי
לינתך מנוולין פי׳ עור שעל הצואר עשוי כשומר לבשר שניטמא
לינתך ואין צריך להתחבר הפכך ואקשי׳ מן ההינור
כיצד מטהרין אותו ממעטו מבפנים מדב פופ׳ וכי
ממעטו לה מדב פופ׳ ביטל מתורת ההינור׳ ואמאי לימא
חלים עזה ודאי כי מתחבר לה וממרים לה בטיט
חלים׳ פי׳ חלים מחבר׳ כדגרסי׳ בעק׳ בכל הכלים
ויתן את הנזר ואת העדות׳ עדות לבית דוד כל הראוי
למלכות הולמתו וכו׳ **חלון** בפ׳ חזקת
הבתים חלון מצרית אין לה חזקה וכו׳ עד איזהו
חלון מצרית׳ כל שאין ראשו של אדם יכול ליכנס
בה כמו דבחוש הנה הוא עומד אחר כתלנו וגו׳ מה הם החרכים׳ מבין

שאלה לפני הגאונים ז״ל

כהן שלא עלה לדוכן מכהנים מעבודתו
[illegible] ומשיע צבור מהסכר עומד להעלות לדוכן
לא. לא מצינו דבר שמעכב ברכה אלא נשוי וידים׳
דאמרי׳ כהן שלא נטל את ידיו לא ישא את כפיו׳ שלא
ידיכם קודש׳ אבל תפלה לא מצינו שהוא מעכב הי״ן
יעלה ויברך׳ כהן שעלה לדוכן מסייעו החזן שלא יטעה
אי לא׳ אם בזה לא מצינו חילוק בין אחד לשנים׳ אבל
בראשונים [illegible] לשום קורא כהנים׳ לא אינו קורא
כהנים׳ ור׳ חיסדא אומ׳ קורא כהנים׳ שאין קורא אלא
לשבט׳ אבל לה [illegible] מקרהו [illegible] בכל ארץ
ישר׳ בין א׳ בין ב׳ האחר [illegible] דבר דבר׳ והן
אחרין׳ רשות כהנים [illegible] ונשאו כפ[illegible]
לברך [illegible] ממשמשין מסורת
לא מצינו בתלמוד של [illegible] לא שיאמרו בה רבנן כמה
טעמים׳ שהם [illegible] שכתוב עליהן כאילו הן
מתהלכין [illegible] עוברת ואעפ״י שישנן בתורה
כהנים

עיי׳ חולי קופרי איש טוב עין

עיי׳ חלון מצרית

עיי׳ שאין ידיכם קדש ובר׳ [illegible]

עיי׳ והחלימני והחייני [illegible] דרוסה כונ מרא וחיאה דרי מרא

אמרה לו אשתו אם כדרך כך בני אדם היו מתים
בעל ייחידי אומ׳ צידוק הדין עכשיו שמתו מיתה
משונה אין זה בלא דבר אלא סיפר לי מעשיך. אמר
לה כל המעשה שאירע לו מיד נתגרשה ממנו ואמרה
לו לך אצל חלקך שנתן לך הקב״ה הלך ונשא בעירה
אמרו לו גבוהה היא כל מי שנשא כך וכך עושה לו.
הלך אצל אביה פירש לו כל מעשיו. אמ׳ לו אם מקבל
כל מום שבה העמיד עליה עדים בא אצלה התפילה
לנשואה כמנהגה סיפר לה מעשה חולדה ובור ואמרה
לו אף אני בבריותי עמדתי מיד נתיישבה דעתה
ופרו ורבו בבנים ובנכסים ועליה אמ׳ הכת׳ עיני בנ׳
ארץ לשבת עמדי. או שהחליד את הסכין הרבה
השני ומסקן ובפ״ב בחולין ובפ״א דשוחטין רק העוף
מאי קא סבר בר חולדה כחולדה חדרה בעיקרי פבצ
הבתים דמיכסי הכא קא מיפלגי וכבר פיר׳ דין
חלדה בע גרס׳ ובפ׳ לא יחפור בגמ׳ מרחיקין את
הזרעים מפני שמחלידין את הקרקע ומעלין עפר
תוחח פיר׳ רח״ל ועושין כח הקרקע כחולדה שדרה
בעיקרי הבתים׳ **חלד** בר׳ גלג דס׳ במה
אשה ובשלמא דא ודא אתה הש׳ והא תנן בפר׳ יג
בכלים מחט שהעלה חלודה אם מעכבת את התפירה
טהורה ובהרוטב פ״ג בטהרות מחט שנמצאה מלאה
חלודה או שבורה טהורה שכל הטמאות בשעת
מוצאן פיר׳ בלעז רוייל שעולה על הברזל לאחר
זמן וכבר רב פר׳ עלה ויחן את פני העיר עד שהעלה
אופן חלודה׳ **חלד** בפ׳ על אילו מומין היו
בעיניו דק תבלול חלזון נחש בעיניו אמ׳ חלזון הוא
הוא עשב קטנה הוא לשחט עיני וזהו נחש פר׳
שאומר שיני כנחש ויש מפר׳ חלזון זה הבלול
הרג׳ בבלי או חלזון בעיניהי. הלג׳ ירו חלזונא׳ **חלזון**
מטבעת פר׳ יב׳ בכלים או שקשור חלזון כחושה
טמאה אמר׳ זה צורתו ⊏⊐ ונקראת חלזון כמו החלזון
שהוא מוקף **חלזון** בל גמ׳ דחלק עלה נהר
וראה שהוא אין בה חלזון אפי׳ אחד ולמחר יורדין
גשמים ומתמלא כל ההר מן חלזונא׳ הר׳ ירו העולם
חלזונא בפק׳ דירד בשלח ולא היו גדולים אהלים חלזון
הזה כל זמן שהוא גדל נרתקו גדל עמו׳ **חלזון**
בלבמה מדליקין בגמ׳ ר׳ ישמעאל אומ׳ אין מדליקין בעטרן
וגבים אלו צדי חלזון וכול ובפ׳ כלל גדול בגמ׳ הצד צבי
הצד חלזון והוצעו אינו חייב אלא אחת׳ בפ׳ א׳ דמגילה
בגמ׳ עצי כהנים׳ אמ׳ לו חייך צריכין לך על ידי חלזון

בס הר׳ דף התכלת׳ הר׳ חלזונא גופו דומה לים׳ ובמראהו
דומה לדג ועולה א׳ לע׳ שנה׳ ובדמו צובעין תכלת לפי׳
דמיו יקרים׳ **חלט** בפ״א דבבא מציעא בגמ׳
מצא שטרי מתנ׳ בשטר חלטאתא ואדרכתא
דלאבני פירעון הוא ובפ״א דמגילה אין בין מנודע
מוסגר למצורע מוחלט צרעת ממארת הרג׳ ירן
מחלטא׳ **חלט** בר׳ חלה ובפ׳ כל שעה בגמ׳
והקדש שלא נכדך החלוטא ביה שמאי מחייב וכול
עד החלוטה מירגלשן על גבי קמח תנן התם בר׳
חלת הסופגנין וכול עד חלת המסריה וכול מאי חלת
המסריה אמר יהושע בן לוי זה חלוט של בעלי הבתים
פיר׳ חולטין ברותחין ואחר כך אופין בתנור׳ פ״א חלת
המסריה׳ חלה שאינן אפויות בתנור לא על המסריה
שהוא כמין טיגן ואופין אותן החלה על ידי שרץ׳
לפי נקראת חלת המסריה׳ וזהו חלות של בעלי בתים׳
לביבות הרג׳ חליטרא׳ כבר רב פר׳ מה׳ והרי בימיך׳
וכול אמר שאול כמא דאהא בחליטין כך הוא איזיל
בחליטין אמר אבון כשם שמתח בית מלכות כך סתם
בר מלכות׳ **חלט** ובר׳ הנפש והחלשים
הרג׳ ואיתקטה בקודשה ובחליטה מרגליה הא׳
חלי בל גמ׳ דבר דהאין הבור מתמלא בחוליתו
פיר׳ עפר שעל פי הבור [redacted] מעפר שחופרין
מן הבור אינו מתמלא עד שהוסיף לו עפר אחר׳
בלהוזן בשמו ובפ׳ כר׳ מסתתפין חוליית הבור
והסלע שהן גבוהין י׳ טפח׳ פיר׳ עפר היוצא מן הבור
מניחין אותו סביבין כדי שיהא לו כמו מעקה. אם
נ״א ועיגב החוליה גבוהה י׳ טפח ורוחב ד׳ הרי הוא כר׳ היחידי׳
בכיוס הכפורים בגמ׳ מתנ׳ שספק נפשות כד׳
מרכול לירד לבור׳ בפ׳ שור שנגח את הפרה בגמ׳
בור של שני שותפין כאן שנעקרו שנין חוליא
בבת אחת׳ והשלימוה לי׳ חהכו חליות ונתן חור
בין חוליא לחוליא ככר פר׳ בגן חכן׳ **חלי**
בפ״א דאהילות יח חליות שבשדה׳ ובפ׳ תפילת
השחר רבן גמליאל אומ׳ בכל יום מתפלל אדם יח
כנגד יח חליות שבשדה׳ ובפ׳ על אילו מומין
או שיש בשר בין חוליא לחוליא בשאלו טריפין
באגו נקבה הריאה׳ אמר פפא לא אמרן אלא באותה
חוליא אבל לחוליא מחוליא לא׳ **חלי** בפ׳
גמ׳ דכורה לא אמ׳ רחבא הוא בשל חליות ביצה
ביום טוב אין זוקפין את המנורה׳ הכא במנורה
של חליות עסיקי׳ דמיחזי כבונה׳ **חלי**

עד חלזון וזה משה
עד סכל מוסגר ומוחלט
עד חלת המסריה
עד חלדה
עד חלזון
עד חלי

ב׳ רגל דה
המאלה

ודקל שפירשתי בע"ז דלת. ומהו חליקי אגוזים
שלאגוזים ולבי קורין אותו חלק שאין לו קנסים
ולא עונשים. פי' אף בחילוק אגוזים. ב"מ המוכר את
הפשתן שבכרם. גי' שמורי דבי ר' יוסי קנסם
המחלק שמעמידין אותן תחת הגפנים. פי' אותן
קנסם המעמידין בתוך קלופין הן הקלופות
כדי שלא יכנסו הנשים בהן קשה. ובין הערב ומחלוקת
שלא יהו אותן הלשם יוצאין ומחלוקת הכרם. פי'
מעמידין קנסם וקושרין עליהן זמורות של כרם. כדי
שיהיו הנשכרות הנכנסים תלויין בו כמו בדלתי
ולא היו מוטלין בקרקע. דשקיל חלקיהן. בפ' מי
שהפך פי' שנוטל הקליפה שלא תלין. בגמ' דף חביות
ובפ' למעשרות המחלק בענבים לא הכשירו. ל'
והוא שהכשיר. פי' מחלק משפשף. פעמים
שמחמצה מלין משקה גמור ויש
והכשר חלק בפ' דמעשרות מחלקין בפאה
ובענבים ש"מ טובל. פי' לשון חילוק הוא. בב"ק
המחלק בענבים לחיים בשוק וכל מי שמחלק אותם בענבים
וקוצר את הלחים למוכרן לשוק מיד. שהם הוכשרו
לקבל טומאה מהן גורן. במועילה פי' במכשירי
דף מי שהפך. ובב"מ גמ' דהנודר מן הירק חילקא
וטירסי ופי' בבא פי' בע' זרוד. חלק
ופלגן חילקא. פי' אזדא. והוא חלק לפלג בכור. פי' בב"
בר. ובב"מ גמ' דף השלה השחר החולק עם שיבה רבה.
ובחלק בגמ' שפיקיר וס"ז הקורא רבה בשמון. ובגמ'
דעדה. קרח כל העולה עם רבה כאיש אחד עולה בשכינה
ובכל בב"ק בשבועות המחלק גזה בעד זה פי'
שלשה זה בעד זה זהו מחלקין בארץ ישראל פ"ק במקוואות
האב מיום חלוקין אין עכורין בהחולה טומאת של אם היו
המים חלוקין אין עכורין קודם השקין טהור. ואפ' אחרון
מין קרי. בפ' הרואה בגמ' בטה בירושלם אחד מי
שאוכלין חלקין עזרים להצניע ידיהם
חלק בירה בפ' קדשה מיגרים לשמים
משחה
חלק חלוקה עפר. פי' חלוקה עפר שלשה
טעם מאחד מעבורה. זה פי' רחב ומגרשים זה פי'
גרש. שבור. כגון גרש כרמל ומחרגת. פי' כלי
עשוי כמין לח ונעשה חיפוי של פי' חלוקה עפר שלשה פי'
לעשות אותה פעל שעבשל בלבד שמאליון הוא נחלק
האי עפר. כמו מגרפתו מעצמן. ועוד אמ"ל רבי חלוקה
חלקין צוויע צוה ביאשה קדשים מיגרים לשמים
משחה
חלק חלוקה עפר. פי' חלוקה עפר שלשה
טעם מאחד מעבורה. זה פי' רחב ומגרשים זה פי'
גרש. שבור. כגון גרש כרמל ומחרגת. פי' כלי
עשוי כמין לח ונעשה חיפוי של פי' חלוקה עפר שלשה פי'
לעשות אותה פעל שעבשל בלבד שמאליון הוא נחלק
האי עפר. כמו מגרפתו מעצמן. ועוד אמ"ל רבי חלוקה
חלקין צוויע צוה ביאשה קדשים מיגרים לשמים
משחה
חלק בפ' קדשה מיגרים לשמים
משחה
חלק חלוקה עפר. פי' חלוקה עפר שלשה
טעם מאחד מעבורה. זה פי' רחב ומגרשים זה פי'
גרש. שבור. כגון גרש כרמל ומחרגת. פי' כלי
עשוי כמין לח ונעשה חיפוי של פי' חלוקה עפר שלשה פי'
לעשות אותה פעל שעבשל בלבד שמאליון הוא נחלק
האי עפר. כמו מגרפתו מעצמן. ועוד אמ"ל רבי חלוקה
חלקין צוויע צוה ביאשה קדשים מיגרים לשמים
משחה
חלק בפ' קדשה מיגרים לשמים
משחה
חלק חלוקה עפר. פי' חלוקה עפר שלשה
טעם מאחד מעבורה. זה פי' רחב ומגרשים זה פי'
גרש. שבור. כגון גרש כרמל ומחרגת. פי' כלי
עשוי כמין לח ונעשה חיפוי של פי' חלוקה עפר שלשה פי'
לעשות אותה פעל שעבשל בלבד שמאליון הוא נחלק
האי עפר. כמו מגרפתו מעצמן. ועוד אמ"ל רבי חלוקה
חלקין צוויע צוה ביאשה קדשים מיגרים לשמים
משחה
חלק בפ' קדשה מיגרים לשמים
משחה
חלק חלוקה עפר. פי' חלוקה עפר שלשה
טעם מאחד מעבורה. זה פי' רחב ומגרשים זה פי'
גרש. שבור. כגון גרש כרמל ומחרגת. פי' כלי
עשוי כמין לח ונעשה חיפוי של פי' חלוקה עפר שלשה פי'
לעשות אותה פעל שעבשל בלבד שמאליון הוא נחלק
האי עפר. כמו מגרפתו מעצמן. ועוד אמ"ל רבי חלוקה
חלקין צוויע צוה ביאשה קדשים מיגרים לשמים
משחה

במקדש אומ׳ את השם ככתבו ובמדינה בכינויין
וזהו סימן לכם שמזכירו ככתבו נאמ׳ כן אלא
בשביל שהוא מדינה את מכנין ועוד אותן [illegible]
לפיסוקין כי בברכה הראשונה מעתין אצבע
הסמוכה לגודל ומשהין אותה כן בשניה מעתין
האמצעית הסמוכה לאמה ומשהין אותה וכן בג׳
מעתין רביעי הסמוכה לזרת והיא נקראת קמיצה
בסדר הראשון **חלון** בויך רב פרק דשם
לכך שהיה מהלך בדרך ופגע בו חיצוני אחד פי׳
אד׳ תרג׳ חיצוני **חלם** בפר׳ ט׳
דמגילה בגמ׳ דסמך קראו את המגילה צידן אחד
חולסית ומצולה החוזק בחולסית קנה מצולה בחמצולה
לא קנה חולסית ובס׳גמ׳ דערכין חולסית ומצולה ר׳
מאיר אומ׳ בבתים ר׳ יהודה אומ׳ בשדות פי׳ חלסית
גבוהה דאיכא בארעא דומיא דהל מצולה דאיכא
בארעא דלא מיגדרא עם ארעא כולה פי׳ חולסית
ומצולה קרקע שעפרו חול שמוציאין ממנו זכוכית
מצולה קרקעית הנהר שמוציאין בו כסף וזהב
חלת בפ׳ מי שמתו נושאי המיטה וחילופיהן
וחילופי חילופיהן ובפ׳ ה׳ דשבועות אין שעמים
והוציא חליפין ובפ׳ ד׳ במרדות הוא היה הנקרא
החליפות ששם אוחז את הסכין בפ׳ ה׳ דקדושין
בגמ׳ עבד עברי הנאה בחליפין פי׳ הוא קנין
והוא ענין חילוף שמחליף בו הדבר שמקנא לו
בארבעא דגלמא בפ׳ השותפין בגמ׳ רשה אותן
רצין וכי לא היה סודר לקנות ממנו בחליפין דרך
מקח וממכר הוא **חלת** בפ׳ כל בעלי יחלפון
בתים פי׳ ין בכלים מחלפות של קנים ושל חלפים ידיך
טהורה בגמ׳ דשוטה של קשר ושל חלף מסככין
בה ארוגה אין מסככין בה פי׳ עשב גדולה היא
ועושין ממנה חבלים ומחצלאות וכל ושמה חלפא
ויש אומ׳ הוא שקורין אותה בלעז כי תנא היא בחלפא
גילא אמ׳ אביי שמע מינה גילא משרה לה ושבבא
בגמ׳ דפ׳ המוציא יין מאי טעמא דקמצא רכיבא
דדיירא בחילפי ואי קשיא גדיא ומתעודא.
חלת בפ׳ אין מעמידין בגמ׳ וחתיכות ובפ׳ כל הבשר
בגמ׳ הכחל ויאוש הבעלים הוו קדחי בה חילפי
ובפ׳ נגמר הדין בגמ׳ רחוק מבית הסקילה אמ׳ שמיה
ואסא קרו ליה ובס׳גמ׳ דפ׳ שואל אמרי במערבא
יתוקרא כלילא דוורדי סיבותא כלילא דחילפי
פי׳ מריב קמשונים ובפ׳ אין מעמידין בגמ׳ מתרפאין
מהן לחולבנה וחמרי לסילוא.
חלת

ענ׳ חלבצות של כהן בשעה יברך

ענ׳ כבוד שעשו לחזקיה בשעת מיתתו

ענ׳ מצולה ענ׳ כוס דריאב

ענ׳ מה החליפות

ענ׳ ונצמת [illegible] יחלצו [illegible]

פי׳ עריהם מלוהה ערויך לשון עריי

ענ׳ וחלק משמן חכה

ערלה
בר׳גמ׳ דביצה ובפ׳ הערל בגמ׳ וכן אילונה ובס׳
וחילפא הרדין וקולפי כרוב ובפ׳ דעוקצין שרשי קולפי
כרוב וחילפא הרדין פי׳ יש אומ׳ הן העלים העליונים
של הרדין **חלת** בפ׳ כיצד מברכין בגמ׳
בא להן [illegible] הני חילפי מברכין עליהן בורא עצי בשמים
ובפ׳ מי שאחזו בגמ׳ דרישא לזיהר שורביתא
ובינא ואסדרא ודרא וחלפא דימא אמ׳ דרכיבי
עלים מיקרי דהא משתי עם דדרכיבי ואיקרון
ופי׳ הראשונים ז״ל ואמרו הני חולפי דימא לא ברירי
לן ודאי מאי ניניהו וקימ״ל כי הא מתניתא כל
שהחילה ברוחה נקרא עץ אילן הוא וכל שהוא
פעין הזה בורא עצי בשמים מבר׳ עליהו ואומ׳
ששמו בלעז רוזמרינו **חלק** בס׳גמ׳ דפ׳
ואילו מגלחין ובס׳ פר׳ דבבא קמא וכבוד עשו לו
במותו זה חזקיה שיצאו לפניו לו אלף חלוצי כתף
פי׳ חלוצת כתף מוצא יד מהרבה הקרקע ומוצאה
כטיפו חלוצה מן החלוק כשמוציא מן הצואר בר׳
הו׳דר׳ שלמה חולצו לנפוח פי׳ שולפו מן הירך
ומרוקן לנפוח ובס׳גמ׳ רס׳ מנוחה חלצה נטלו מישלג
הוא כוסה וחלצו את האבנים אמ׳ לעזר זו מצולה
שבברכות אמ׳ רבא זו וזו גרמו בויך רב וכי ימוך
ובמוחרך יחליץ ישלוף [illegible] ישיזיב ומיתה ישלוף
וחלצה נעלו [illegible] חלוצים לעברין וישזיב חלצך
יי׳ כי הוא דאר זה וחלצה בשבתה בפס׳ דוהאמר
ציון ובמגילה אומר גדע בחרי אף למען יחלצון
ידידיך אמר דוד לפני הקב״ה רבונו של עולם למה כל
אילין דרחמין לך עריהון עתיר כבן דאה אמ׳
אמן שני כבכני למה כל אילין דרחמין לך מעורפין
עריהון גוייסין היך יהודראה אמר רצה והחליצני
מיכן יזבנו חכמים וחלצה בשבתה למה כל אלין
דרחמין לך הדרשין שבריהון בריעין כמדרת מה
ועמצרודיך יחלצין **חלק** במדבר שור הוא
ירו חלצה שור בדרך שור וכן תרג׳ בדד וימצאה
מלאך יי׳ וג׳ וכן בבר׳ רב פי׳ מן בדרך שור באורח
חלוצה **חלק** חלקה היתה בראשונה [illegible]
פי׳ בפ׳ גוחסר בגמ׳ תרסין פי׳ לי בחלקה והחלקה
טהורה מכלים בס׳ שרובין בוזין מלח על גבי הכבש
בשביל שלא יחליקו שלא יחליקו רגלי הכהנים
בכבשים ויפלו בפ׳ ד׳ דמעשרות הסגול
משיחליקו פי׳ לשון חלק ואנכי איש חלק **חלק**
וחלק משמן חכה [illegible] ר׳ שמעון אומ׳ אף
בחקוקו אגוזים פי׳ חקקו אגוזים הרי הן בדוגרת

ענ׳ וחלצה נעלו רחוש שלף

ענ׳ רצה והחליצני בשבה

ענ׳ למען יחלצון ידידיך

ההרים· הרואה חמה בתקופתה לבנה בתקופתה בגבורתה
מחזור כ״ח שנופלת תקופה של ניסן בתחילת ליל ד׳·
כוכב ושבתי בתחילת בריאה פי׳ חמה בתקופתה
וכוכבים ומזלות כסדרן בימות הגשמים· בעת שיהיו
ג׳ ימים מעוננים· ולא נראה חמה בהן ולא כוכבים· אותו
היום צריך לברך עליה [illegible] שראו ונולה אותו היום לא
ירון הא ראה אחר בימות הגשמים ולאחר ג׳ ימים ועתה

חמט לא ראוה בהיר הוא ב״ר וג׳ בפר׳ א׳
בתעשרות שנלו מן העגל ומן המנל ומן המצים ועתן
לחמיטה ולחמות פי׳ קערה ויש מפר׳ לה דף ובלע׳
פוניקא· בר׳ טיבלא יום האופה חמיטה על שלא קרים
בתנור· פי׳ יש אומ׳ הא ריפתא בלשון חכמי׳ דגרסי׳ ר׳
הונא אכל ר׳ ריפי· פי׳ ריפתא ב׳ ככרות דומין זה לזה·
ופי׳ חמיטה מילה בטייה· ובלע׳ קופלתנא· **חמט**
בפ׳ במה בהמה כל הכל לא יקוב׳ עורבהא לו בהם
קב מוטמון· פי׳ עפר מלוח מן ארץ מלוחה ויש אומ׳
חג׳ **חמט** בפ׳ במה בהמה בגמ׳ אין חמור
כו היה דלא לחמטן אלויהוא· פי׳ שלא יעלה כעין
שפוס בעלם· ובחורי ישראל הכריע· הרג׳ אחמטו ובברכים
כושלים ראמין· תרג׳ וארכובתן דחמטן בעבדיתא
תחיל׳ **חמט** ועלבוה ויה׳ תר׳ ירן וחמטא הוה
חמל בפ׳ הנודר מן הירק· הנודר מן הכסות מותר
בשק ובחמילה· **חמס** בס׳ עוקצין ובפ׳ בא סימן
בגמ׳ כל שהוא חורב בפיאה· הקושט והחמס וראשי
בשמים· פי׳ זנגבילא· ויש אומ׳ דארצינא· והוא קנמון
חמס בס׳ גמ׳ דפ׳ הכונס צאן לדיר· מה בין
גזלן לחמסן· אמ׳ ליה גזלן לא יהיב דמיה· חמסן יהיב
דמיה וכו׳ עד הא דלא אמ׳ רוצה אני· פי׳ אע״ג דיהיב
דמיה· כיון דבעל כורחיה שקיל ולא אמ׳ הגזלן אע״ג חמסן
קארו ליה· ובפ׳ ריש מרובה בגמ׳ החמסנין משקרא
סבור דמי קא יהבי· כיון דחאזו דקא חטפיה שקל
בעל כרחיה גזלן ביה· אל תשת ידך עם רשע· עד אל
תשת חמס· עד איתו בגזלנין ומעלה ברביה· ומוענין
בשבועה· בבר׳ רבה פר׳ אלה תולדות נח· החמס
אתמהא חם ושלום אית קם למטה רשע· ואם קם ומטה
רשע לחיוב של רשע· לומ׳ לפרות לו שבט מטה· בבר׳
רבה פר׳ קנ״ב חמסי עלך חמסנים בדברים· ר׳ ברכיה
וכהן אומ׳ איבעי׳ דיני בר׳ לשני בני אדם שהן חשובין
ר׳ מנחם בשם ר׳ אבין חימסה פנין [illegible] והדברים
איסטטיאות של ובאמר שרי אל אברם על חמסי
שאיתיה אותי· וחימסה פנין כנמוה· בבהן ובוה כל
גמ׳ רפ׳ האשה שנתאלמנה ובפ׳ דסנהדרין בגמ׳

ע״כ הה״ל ברכה

סמיכה זקנים· רבן הסמוכו דרא רב מסרמיטין ואמרי
זה לא מחמיסין לא מסרמיסין· כהב גאון דבר שהוא
ממונה ועכשיו נתקלקל כתקיעות של מטוה בזמן שמסבכך
קורין אותו בארמית סרמוסין· סרמיטין לשון שירטוט
הוא· וכהב מקולקל סמרטוטי· חמיסין לשון חטיפה·
טורמוסין לשון עוגה שנטלה מן העיסה ואפירד׳
כשהיא כמו כדור ולא השוו פניה ולא תיקנה נקרא
טורמוס· וכהב אהסמוכו לנו מן המסככין את הדברים
זה המטווה כמסוכסך· את מי שמסלסלין אותה ומעידין
דבר על אמנו· ולא מי שאין טעמיהן ברורין בכהב
מסורטט מי שחוטפין את הדבר בחמיסין לא ומיושבין
ולא מי שאין מתקן את הדברים ומיישבן ומי שטעמיהן
כטורמוס· פי׳ מי שמרסין שמסרסין את המסכת
ואין שונין בהן את פרק אחד· סרמיטין ששונין את
המסכת חתיכות חתיכות כסמרטוטין· חמיסין
ששונין ה׳ של מסכה· הורמיסין ששונין הלכות מן
המסכות: **חמיץ** בר׳ דמאי האוג והחומץ
פי׳ ענבים הקטנים והקשים החמוצים· פי׳ החומץ
אין בן משום דמאי· כדאמרי׳ בפסח בר׳ גמ׳ דפ׳ ואין
עוברין בראשונה· הלוקח חמץ מעם הארץ אין צריך
לעשר· שחזקתו לא בא אלא מן ההמד· ואמרי׳
בסיפרא לא נחשדו ישר׳ על ההמד· **חמיץ**
מן החמיץ פי׳ בער בקים קא נברכה של כובסין
קבועה שמחיצין בה כלים מין מכבסין אלא מקום
שנתנין מים והם מאוסים לבהל ומזיקן ונצרך לברחיץ
ד׳ אמות מקום כיבוס הקדש הסמך ושמה פי׳ בע׳
קדש· בפ׳ בערלה המחמץ והמתבל והמדמע·
פי׳ קמח של חולין והשאור של איסור· **חמיץ**
בר׳ גמ׳ דפ׳ טרף בקלפי· ובפ׳ האיש מקדש בגמ׳ המקדש
בחלקו· ובתוספתא שונה מעשה באחד שחטף חלקו
וחלק חבירו· והיו קורין אותו ברחמנין עד מותן
מאי קראה מכף מעוול וחומץ רבא אמ׳ משרו חמצין
ואל האשח חומץ· ורועה זונות יכלם אבין הרג׳
ורוי חמד לגזולו מחמיץ אבוהי· **חמיץ**
בפ׳ הבא על יבמתו בגמ׳ לא ובפטלא אדם· רב הוה קא
מעעריה דביתיהן אמ׳ ליה עביד חימצי· עבדא ליה
טלפוחי· וכפ׳ איזן טרי׳ בגמ׳ נפלה מן הגג מהו מצי
והיפוי· פי׳ חימצי עיצרי והם אפונים· היפגי׳ ג׳ לד׳
חמק בר׳ גמ׳ דפ׳ ואילו מגלחין גזר ר׳ שלא ישנו
לתלמידים בשוק מאי דרוש חמוקי ירכיך מה ירך
בסתר אף דברי תורה בסתר· כמו חלאים אין חלאים
אלא רבנן· כדגרסי׳ בנדרים מאי חולים· רבנן וכן

ע״כ סרמוסין חמיסין טורמיסין
ע״כ ריפתא
ע״כ ובחורי ישראל הכריע
ע״כ הפרש בין גזלן וחמסן
ע״כ [illegible]
ע״כ מעוול וחומץ
ע״כ החמס קם
ע״כ חמצי עציר
ע״כ חמוקי ירכיך כמו חלאים

פי' סו חליש טרשדא וטרקיה קומוי חרשתא· קאמ' בגמ'
כיצד פי' בע' פורמא· **חלת** בפ' ב' בערכין
אחד המקדיש ב' חלות המחוז· פי' מדינה שהוא חוצ'
ואינה עושה פירות· **חלת** בפ' עוקצין וחלת חריע
שלקחין בכסף מעשר· ובפ' בא סימן בגמ' כל שהוא חייב
בפיאה· **חלתית** בפ' ר' אליעזר האומר אין שורין
את החלתית בפושרין· ובפ' אין מעמידין ואילו מותרין
באכילה חלב וכל עד ועלה של חלתית ובפ' א' דשבועות
יום הניאה והחלתית· ובפ' א' דעוקצין והחלתית והפלפלין
ובפ' בא סימן בגמ' כל שהוא חייב בפיאה פי' בלע' פידע
פולידא· ובלש' ישמע' חלתית· **חלתא** בס' גמ'
ד' במה מדליקין חלתא בת הרי כורי שארי לטלטולה
בגמ' ד' כלל גדול מאן דעביד חלתא חייב י"ג חטאות
פי' חוק קשה חייב שתי חטאות· חייב משום קוצר
וכיון דהדר קדחן חייב משום טוחן ומאי דהבי
מדר' יוסף באופסתא ומדאביי בקנבי פילגא· כנותן
חייב משום מעמר· מדות רבא מאן דכא נופ מולחא
וכל אבות אין עימור אלא מגידולי קרקע· דחדק
הקנים חייב משום טוחן· חתכן שיעור אמה על אמה
חייב משום מחתך· קילפסי חייב משום דש· השלך
קליפין וקנים שאין ראויין למלאכה חייב משום בורר
וכשמטיל הערב עושה שתי בתי נירין· וכשמכה אותן
כדי לקרבן זה לזה ולהדחיק אורג כו'
זמן שעשה ארעיה מכוררת·
וכשלופף הקנים למעלה לאורך
קירוייה בונה הוא גמר מלאכה
ששובר קרומיות היוצאות משום מכה
בפטיש הראשון וכו' ואם כפה סיה
למטה ותפרה כשכיין החוט חייב
משום טווה· כדאמ' רב המותח חוט של תפרה בשבת
חייב חטאת· וכשהותר חייב משום הופך· בס'
ע' חלתא דדיקולי דחייטי בחבלי וכו'.

קליקפט אחלפי חם

בפ' א' דשבת בגמ' לא יצא החייט· כדתנן בפר' ד'
במעשרות· שורין על הגג בין של החמין ובין על הצונן
פטור וכן בגמ' לענין מעשר שאם מכניס ראשו
ורובו לגת פטור מן המעשר· ואם לאו חייב במעשר
בין על החמין אם מוגן במים חמים ששוב אינו חוזר
את המורד לגבהן אם מוגן לצונן שיכול להחזיר
המוהר אבל ירקא איפשר בחמימי פי' בע' מס'·
חם בס' א' ד' האשה שהלך בעלה· וברו'
בשקלים פי' עד שיקרע ספר תורה בחמתן פי' את

היה מושכו שצלו· וזה היה מושכו שצלו עד שנקרע·
חם בחלק בגמ' והלוחש על המכה אמ' לקן בנו
חמה עזה יש בעולם· **חם** בס' גמ' ד' כמה אשה
וכי היכי דחמירה לחנניה מישאל ועזריה וכל ורואי
לנבוכדנצר כריה עולם· רב' ירו' וחמיתה· כר' ספו דשה זה
למעי· ויהי שם עם יו' וג' חמרא כל חמה· שהוא פי'
ראה אותו· **חם** בס' גמ' ד' פ' שנו אחין בהספידא
דההוא קאימנא· הא דחמרי וחפים פי' מעיה זיל
ובוכים· **חם** בב"ר בפ' ל"ז ויאמר ארור כנען
אם חם חטא וכנען נקלל לפי שכה ויברך אלהים נח
ואין קללה במקום ברכה· לפי ארור כנען· ר' נחמיה
אמ' ראה כנען להן והגיד לפי העולם קללה במקללו
אותה מנעמתו מלהוליד בן ד'· לפי אני מארר בן ד'
שלך· **חם** בפ' אין מעמידין בגמ' דמהרב·
חמא לחמא וסילקא לגיקא וחילולה סכבהא· פי'
כנון הוא יפה לחמה הרדין הוא יפה לרוח שהוא בכרימן
של אדם· ובפ' ערב פסח בגמ' הביאו לפניו קמא דחסא
חמא כרוי ברפואה ד' מי שאחזו חומרא דפילון
ושיפא דחמריה· **חמא** בב"ר רב פר' עגה
מטרונא שאלה ר' יוסי אפשר יוסף בן י"ז שנה היה עומד
בכל חומשו והיה עושה הדבר הזה פי' גס זה בעיני
חמירות כערך ראשון כלום ככחו כשר מוחם
בבחורתו· אבל זקן מגונה כדכה ויכסה בבג' וכו'.
חמד בפ' איזו פרו כלה כאור ונחמדו בני
מיעיה פי' נתחממו· כמו לחם חמודות: ויש שונה
נחמרו· כדכה מעי חמר מרן· ובפ' במשנה וירד לנהך
מעין וחומרה את מעין· פי' ויש שונה וחומרה·
חמד בילמדנו לקראת מה והיה כל מחמד עיניך
וכל וכי כל מה שכתב בראשונה איפה חמדה· ביקש
כסף וזהב והן חמדה של באו חמדת כל הגוים· ביקש
נשים והן חמדה של הנני לוקח ממך את מחמד עיניך במגפה·
ביקש בנים והן חמדה של והמיתי מחמדי בטנם כו'·
ומהו כל מחמדי שעיך דבר שהוא חמדה בכל חמדה
זה ספר תורה של הנחמדים מזהב ומפז רב· ובחלק
בגמ' אחאב מחמד והוי היינו לאו ספר תורה· בר'
אמ' ד' תינוקות משום דמחמדה ואבי חימור שנפגעה
דד'· **חמה** בילמ' כי הנשא ויעלהו עולה
על החומה· חמה כס' שהיה משתחוה לחמה· מיד ויהי
קצף גדול על ישראל· אמ' להן הקב"ה אומות העולם אין
מכירין אותי על כן מורדין בי· אמ' מנב אילולי זכות
חשבון של עובדיה כבר כלו ישראל באותה שעה
דסמיך ליה ואשה אחת וג'· בס' הרואה בגמ' עבר

ההדיס

ענ' והיה שם עם יו'
ענ' אם חם חטא למה כנען נקלל
ענ' הלחמו שבה
ענ' תורה שני כרתא גרמא כובאסה ועקונדרא בראו באד אשכם
ענ' ונחמדו בני מיעיה כמו שאמ' בהל' שחי'
ענ' והיה כל מחמד עיניך כמו שאמ' בחוקת
ענ' ויעלהו עולה על החומה

והדר קטר מבאב קמא וכד בעי מדלוח להו והאי
מעלדירן קטרין ביה מתניא כי היכי דליחדין
בה הלשא דכל הבחים שקיבל המיקצה בחומרתא
כי היכי דלשמעון ולוי **חמר** ברפשוה
דמי שאחזן עיתי עקרשא דשב חומרי פיל כגון
חוטרה שגופן עשוי דק ועב בעין חידק. **חמר**
ברפשוה דמי שאחזן וכי תשבין אסיסנא יבישתא
דדשא ועשבין בחומרתא בנפק מיניה פיל גלגלתין
ומו שבין. **חמר** בס הלשא דכהונה מעברינה
חומרתא כבד פיל בב גרגין **חמר** בס הלשא דקרחש
ההוא גברא קא מזבין חומרי פהביא של מיונקדיה.
חמש בס הזהב בגמ ונותנה למעשר שני
שיביאנו להן חומשא מלבר או חומשא מעשרן פיל
חפץ שדמיו פכספי ערוך להביא כ מבחוץ ולהשלים
ק. ושק דמיו משה והוספה עליהן כ זהו חומש מלבדין.
שהוא חומש הקרן. ואסיקנא שיהא הוא וחומשו ה
וזהו חומשא מלבל. בפ אי זהו נשך בגמ כי צד לקרן
היכי דאמי בכדי שהדעת נוטה. שלו חמרא עשרייתא
וחומשייתא פיל שהיה מונה לה. ומצא ה טפי אוהב
בה ולא מצאן והוא הדין אם מנה ו. פ"א כגון שמנה
ו ומצא אחת כדי לדעת כמה חסרונן הן. יש לומר חזר
וכלשה במעוין ושכח והן אינן כן המעיין לפי חייב
להחזיר והוא הדין לחומשייהא. הבגד מטמא ה שמונה
וכולן פלכין פיל מפני שהוא כלי קיבול ומושב
ואוהל ומטמא משום ארוג. שהשתי וערב אינן מטמא
אלא בטרפה ומשום געלג השק משום ד שהוא כלי
קיבול ומושב. כלי חרס משום אהה שהוא כלי קיבול.
בפ נערה שנתפתתה בגמ לא כתבה לה בתובה. ובפ
הגוזל עצים בגמ פרה מעוברה ה גופן ה המחוורין
ושילוק פירות ושבח וכולם פיל לשון חירות כלומר לבע
המשועבדין. בילמ בר שמוך ה דברים חייבין בחלה
מן המקרא וכבר פיל בפ חס. חמשה לא יתרומן
ואס התרומה ומטן בירוש.
וכ"ש בר ויקח ל שמוך בר נחמני שמע למלכין
מן הכן דבר אלבא דישראל ויקחו ל הרומה. פרט לגוי.
משה כל אשר. פרט לקטן. אשר ידבנו לבו. פרט לחרש
ולשוטה. וזאת התרומה אשר הקחו מאתם. פרט להורס
שה שאינו שלו. חמשה מקח ושלם החה השור וג
יחזקאל בגמ היו מושכין. שאלו תלמידיו את רבן
בן זכאי. מפני מה החמירה התורה על הגנב יותר מן
הגזלן. אמ להן זה השוה כבוד עבד לכבוד קונו וזה
לא השוה כבוד עבד לכבוד קונו. הטא שור מאיר

שלו מלאכה. ששור שביטלו בשן ורגה בוא לרשה ממה כוח מלאכה
ממלאכתה ה. אמ רבן יוחנן בן זכאי בוא ורגה כמה גדול כבוד הבריות שור
שמהלך על רגליו ה. שה שהר כיבן על גבו ד.
חמשה פעמים כתובין ושל בפסוק א כל ונקרב כל
הבן יקיר לב. ובלעם בלי כי תשא. ובסמן כי תשא.
אלי יזרע בוא ורגה כמה חיסה הקבה שה ושל שמזכירין
ה פעמים. שם ואתנה אהה הלוים עבודת לאהרן ולבניו
מאתם בני ישל וג חמש אצבעות שליד ימינו של הקבה
כולן לשון הגאולה. אצבע קטנה בה הרשה אהה נח בתיבה
שלוזה אשר תעשה. חמש אזהרות שבכפתן מכרע
אזהרות שבתורה כולן לשון הגאולה. כלב בן
נגע אברהם משור משדים. שלך לך. מלה בן
נגע יצחק מארץ פלוני. בן נגע ויעקב מעשן.
שלה צילע נא. כלב בן נגעלנו ישל ממוערים שלך כקד
יקדה. עלך בן עתיד לגאולת ישראל שלהה אוש
צמח שמו ומתחתיו יצמחוג בבדומהן דיל שעזר
כל מלח חמשה שיערון טמא. שלה שופר. שדרו של
גולב שיזוב. ודוקן סוכה. בס המפלה בגמ כלהאמור
בחומש הפקודים קרא במדבר וכולן עד משבאו
לארץ וקבלו אותן לאותן. ובשוטה בפ ואילן נאמרין
בגמ ן טוטח רבן חנוה בן אמתלאי אומ כדרך שחולקין
בחומש הפקודים חולקין באחד שפוד. לא כדרך שחולקין
בחומש שני. כיל חומש הפקודים הוא מפר וידבר.
חומש שש. בס גמ דפ"א דהוריות הדברים נשמרין
שה התלמוד. האוכל פת חבים וכ"ש פת חטים עלה.
והאוכל ביצה מגולגלת בלא מלח. והרגיל בין ובשמוש.
והשותה מים של שיורי עיסה. חמש חטאות מיהודה
בהמפרש בכל חטאות נשיאים. **חמת** בהמפרש
כל יום החמת שה ביצים שלה מקבלה עמה ונפתחין
טהורות שאין מקבלין כזרעין. כיל שכשמושטין להן
לעשות ממנה עד מושטין עד הביצה. וים להן
קיבול מטמאין. ונתהכו כל הנוד אעפ שמקבלין
טהורין. וכפ בחלון שהורה מן המודם כיל נוד
קטן שעושין הדושם לשמר יין. ולקבץ הבהמות וכך
עושין בהן לקחי עור הגדי וקושרין שהי קרנות
קטנות. ובקב שחד קושרין סופרת שלקטה. ובאותן
נקב מעט פין נוטחן ויוצא קול מן חלולית כמשרב
שופרות. וים מקומות קטנה בעלי הקרעים ומחלף
אצבעותין על הנקבים ומזמר בהן. ובסכל חמה
שעשאה ארמל ורמל שעשאוהו חמה. ברפוחות מ
מי שאחזן לחיטבי. אלי יוחנן חומרה וממרי. פיל בלען
מלוטרו.

ILLEGIBLE

ILLEGIBLE

ILLEGIBLE

אשה בקטרא עסיקי דהאשה חונקת עצמה כדי
שתראה בעלת בשר. הפתחי מוסרי צואריך. תרג'
איתפרקן חיבכי צואריך. כי מעולם שברתי עולך נה'
מוסרותיך. תרג' פסקית חינקיכון. בס' גמ' דס' במה אשה
מותר לחנק בשבת. פי' מי שחש בריסון אוחזין בעיקר בן
וורידין שלו למעלה מכותפין בעיקר צוארו ונותשין
עד שיבלטו עיניו ויבלט שעה אחת ודומה לחנוק
ומרפא. פא' מושיבים לו כאב בראשו ממשמשין
בוורידין שלו ונראה כמי שיחנק. פא' מי שנפל לו
עצם בגרונו אוחז אותו אדם אחד ברגליו ואחד אוחז
בלחיו ומנהקין אותו עד שישוב העצם למקומו
פא' מכניסין אצבע לתוך פיו וחולהו. בפ' ערב פסח
בגמ' ואפי' מן המנחור אם בקשת לחנק היתלה
באילן גדול. פי' אם רצית לשאול בדבר איסור. כלומ'
שאתה צריך לדון דין חמור כדיני נפשות. שאל לאדם
גדול ועושה להתראותו. בס' גמ' דס' הא אומ' **חנות**
התקבלנו לשמעון מינוה. פי' מה חנות מקוששת
מכל מיני סחורה אף הוא מלא מכל מיני חכמה. פא'
מיוופת. פי' נאה. בפ' ש' דשבת בגמ' י"ח דברי' ובפ' א'
דע"ז בגמ' וק"ר סימים מ' שנה עד שלא חרב הבית גלה
סנהדרין שבה לה בחנויות למאי הלכ' וכול' עד אומרי
ניקוס וניגלי ממקום דכה' ביה ועשית על פי הדבר
אשר יגידו לך מן המקום. מלמד שהמקום גורם.
פי' מקום חוץ מלשכת הגזית היה בהר הבית ושמו
חנויות כדגרסי' ביום טוב של ראש השנה בראשונה
היו מקבלין וכו' גרו גלתה סנהדרין מגמרא מלשכת
הגזית לחנויות ומחנויות לירושלם ומירושלם ליבנה.

קליקפי"א אחלפי"ב חמ"א

בא כל שנה בסוריה וברותשין חזרה. חסא. מאי חסא. רחמ' עלן. ולמה נמשלו ישר' במרור לומ' לך מה מרור
זה תחלתו רך וסופו קשה אף הן מצריים וכול'. התורה
חסה על ממון של ישראל שנ' והשקית את העדה וג'
חסית בפ' א' בתרומות המונכש עם בחוסיות
ובב"ר חסית של חולין עם חסית של תרומה ובס' גמ' דס'
העודר מן הירק דתנא המונכש עם הנכרי בחסיות
אוכל מהן עראי ומעשרן ודאי. פי' בע' דבר' ובמגלת
איכה כלו עיני בדמעות דמעות הן ג' יפות לעין
חסית קטנה. פא' שום. דמעות הקטורת ושל שחוק לטוב
מסלם'. וג' רעות לעין דמעות הקדר דמעת הבכיה
ושל השקור קשה מכולן מעשה באשה אחת שהיתה
בת תשחורת ומתה וכול' **חסד** בשוטה כבר
הוא היה יוצא היה אומ' חסיד שוטה וכול' היכי דאמי

חסיד שוטה. כגון דטבעא איתתא בנהרא וכול'
ירו ראה תינוק שנפל לנהר ואמ' אחלוץ תפילי ואצילנו
עד שחלץ תפילין מת התינוק. בבב' רב פ' פ"ו ויקנהו
פוטיפר ולא יעזוב את חסידיו חסה כה' ואי זה זה
יוסף ופוטיפר כי ימוך ואתה עשית חסד עם כלבי'
וס עם כל ישראל עשה לא עשה לא עם משה לא כל
המעשה חסד עם א' מגדולי ישראל כאילו עשה עם כל
ישראל. בס' גמ' דפ"א בכתובות בגמ' אם יש שם עדים
ובית הלל אומ' כלה נאה וחסודה **חסד** בס'
גמ' דה"ח שרבים יד לחסוה היקנץ פי' מקום שמקין
דס' **חסך** בב"א בדמאי רשב"ג אומ' לא
יחשוך מפני שממעט במלאכתו של בעל הבית
פי' לדוגמא בית יהושע ז"ל לא יכחוש גרוגרת מאכילתו
של בעל הבית שאין לו כח לעשות מלאכה כשאוכל
אוכל הרבה והוא לא ישכיר עצמו וירעיב עצמו ממנו
שממעט במלאכתו של בעל הבית וכן מקון בירך
ברכות וחשוכי בגדים במגני וברגותה בפ' מערבין
וחשוכי בנים לא ואכלו פי' לשון חיסור ולא
חשכת את בנך בס' ואין עוברין בפסח ובס' הי"ל
כנגד מחרישין אל' פנה שמנו הוויה גריטין חיטי
דחשיכהא וכול' פי' מים רעים כדמתרג' חשיכתא
ובישתא בפ' א' זהו נשך בגמ' מפרין אמ' ליה כי הא
אפי לדיקנאי נמי שרי למעבד דהא קא מקבלי
עלוהי חסכא דנחשא פי' בספרים דכמה מקרי
דנחשא בעי דמיה. בס' הקומץ רבה בגמ' ז' קני מנורה
עשרה מנורות שעשה שלמה וכל אחת ואחת הביאו
לו אלף ככרי זהב והכניסוהו אלף פעמים לכור והעמידוהו
על ככר וכול' ומי חסיך כולי האי והא מעט קטי
חסל חסיך הוה חוכיך. עד יגמל הנער.
חסם הרג' עד דיתחסל. בס' במה אשה
בגמ' חמור יוצא ולא פרה בחסם שבפיה בפ' השוכר
את הפועלים בגמ' אוכל קישות אם נפשך אם חסימה
פטור אם פועל אם חסמה פטור. פי' מה נפשך
כשאתה עומד בכרמך אם אי אתה אוכל פטור.
אם פועל אם עשיה תאור פמור עמו על כן אני משכירך
אם אי אתה אוכל פטור ואתן לך כך וכך שלא תאכל
בכלכלה עב שעולין פ' בכלים המקום של בקר
והחיסום של פי' כמין מיסדה קטנה כמין חבלים
שחוסמין בה את פי השור והגמל הסלם של עבן
משיחסום ויקב' פי' לא תחסום שור כיון שנאמר
אדם הקופה הוא הפל [illegible] חסמה וכן
פי' דתנן בהכדים [illegible] נצריס

עי' האשה חונקת עצמה כמו שי' וגמ'

עי' ולא יעזוב את חסידיו זה יוסף הצ'

עי' מותר לחנק בשבת

עי' בס' אם בקשת לחנק היתלה באילן גדול

עי' חשוכי בנים

עי' ועשית על פי הדבר אשר יגידו לך

עי' למה נמשלו ישראל במרור

עי' ששה דמעות הן ג' יפה לעין וג' רע לעין

עי' חסיד שוטה כמו שאמ' בעשה מ' אדם זלג

קליקפי אחלפיא חן

וכחיקן השכבי הרג ובחיעה שכבה ואה נשיאדעך בחיקיך וכחיקן השכבי וכחיקן ישא חן כדי שיתחונן כבר פי' בע' חל חן בספרי החונן בגמ' שוחרת יבם דיל' כתובה אשה משום חינה פי' מאי טעמא אמרו בית שמאי נוטלת כתובתה דמשום הכי דתקינו רבנן כתובה לאשה מספיק משום חינה דכיון שיודעת שאינה מפסדת נוטלת כתובתה משמשה לבעלה ונושא חן בעיניו [illegible] דהא נושאות חן בעיני בעלה וכן הכותב לאשתו בגמ' דספק הנח פירות ור' אלעזר אומ' כתובת אשה משום חינה פי' דכיון דידעת איתתא דמידחן בעלי חוב ויורשין לאחר מותה מיקמה [illegible] משרתת את בעלה בכל כוחה [illegible] ומתוך כך תמצא חן לפניו ויהיה שלום ביתו לביתו ובפ' אלמנה בגמ' אלמנה מן הנשואין בשלמא מן הנשואין משום [illegible] אלא מן האירוסין מאי טעמא [illegible] משום חינא פי' בשלמא מן הנשואין משום הכי מוכרת שלא בבית דין משום דאית ביה מזוני [illegible] ולא מצית אהדורי אבי דינא אלא מן האירוסין דלית בה מזונא אלא כתובה אמאי מוכרת שלא בבית דין לצורך כתובה הא מטעם לאמתוי עד תשכח בי דינא דזבנא על פיו משום חינא כדי שימצאו חן בעיני בעליהן דמתוך דידעה דאם תתאלמן בין מן הנשואין בין מן האירוסין תוכל לגבות ולא תצטרך לחזור אחר בית דין בשביל חיבה [illegible] משרתה [illegible] בעיני בעלה ומתוך כך תמצא חן בעיניו [illegible] ורחול פי' שתקח ממון [illegible] דלא נפיש חן דידה פי' שאין לה אלא מאתים אבל נשואה דאית ליה תוספת וממון [illegible] בספר הכותב כדי שיהיו הכל קופצין לנשאותה אבל בעל חוב אינו כתוב אלא [illegible] הלוה וכן הלכה בפ' [illegible] שאמרו בגמ' ומעקה דאכלה [illegible] פי' [illegible] בעלי חן וכב' עגלה ערופה בגמ' זקני העיר אל חנוא ג' חיבוב הן חן מקום על יושביו חן אשה על בעלה חן מקח על לוקחו [illegible] בע' בשר וכב' [illegible] ובסגמ' [illegible] הוא המורה [illegible] המורים [illegible] חן פי' [illegible] פי' [illegible] שגדולים [illegible] הרבה [illegible]

חן [illegible] מגדלין מרבה הונו בנשך ותרבית אמר כגון [illegible] וכו'

[illegible] זהשה מרבה הונו בנשך ותרבית שאלוהו [illegible] מלוה ישראל [illegible] והעשיר [illegible] מרבה הונו בנשך [illegible] הוא עשו [illegible] חונן דלים [illegible] שהמלכות [illegible] שהוא מלוה ברבית [illegible] [illegible] ממונו [illegible] שבמדינה [illegible] הוי חונן דלים [illegible] במה אשה אין [illegible] פי' בגמ' [illegible] בגמ' אין [illegible] אבד חענה פי' [illegible] דוד אבד [illegible]

חנא המוקנעי [illegible]

מפי הגבור בס' המפקיד בגמ' רשב"ג וכס' כתובות חנן הנחבא יש מפר' שהיו רועין חכמי לומר רבן פרנס על העשיר ולא קיבל והלך ונחבא [illegible] מנון כמו כן חנן הנחבא שהיה מחביא את עצמו בבית [illegible]

חנג בס' במה אשה בגמ' לא יקשור גמלים וכב' המביא כדי יין בגמ' אין מנהיגין משום דמיחזי [illegible] חוול לחינגא פי' חינגא שוק [illegible] חג [illegible]

חנג בפר' ערב פסח בגמ' לא יפחות לו [illegible] חינגא [illegible] מסרך והנזקין [illegible] הלוי וחינגא [illegible]

חנין בפ' [illegible] בגמ' [illegible] בית חונין ובמס' מנחות אם הקריבה בבית חונין [illegible] שהיה בנו של שמעון הצדיק דהלך לאסכנדריא של מצרים והיה מזבח והעלה עליו ר' מאיר אומ' [illegible] ר' יהודה אומ' [illegible]

חנך בס' גמ' דפסח [illegible] והגאון [illegible] חונין [illegible] פי' [illegible] שלא [illegible] שכינו [illegible] בגמ' [illegible] בשר פי' [illegible] שמו [illegible]

חנך בס' גמ' [illegible] פי' [illegible] וכס' גמ' [illegible] מר סבר [illegible] שהחך הוא הטועם לאוכל [illegible]

חנם ואין [illegible]

חנם [illegible]

חנק [illegible] בס' גמ' [illegible]

חנק מספרי לשון הרע וכו' בס' גמ' [illegible]

שלא יתחככו בכותל ויהרסהו ורדברי הכל כלהר דאמרי
ועיקרו מן חיכוך כמו שאמרנו בשוטה הני דחיי
גונדר׳ ובזה השר׳ משמע גודי גרע׳ וכן בכאן מקום
העשוי להתחכך בו. ויש שקובעין בגד בהלהן עמוד
או קתלס׳ ובפ׳ ב׳ במכות בגמ׳ וכן ב׳ אנשים׳ ומשום
חששי רשות הר׳ פי׳ שמא עוברי דרכים מתחככים
בהן ומזיקו החיצונות׳ בפ׳ גמ׳ דפ׳ אין מעמידין ר׳ יהודה
איקלע לגינזק׳ איתו לקמיה ההוא מינא דראמי לחיפושה
חביה בדיקולא חזא ביה קלבי ושדייה׳ בפ׳ יום הכפ׳
באלמא שמשכו לרהוא בריה דר׳ יהושע הוה קאים חפ
משדייה ולהלייה מותי כבא׳ דבי עולחפ בה׳ ובפ׳
עיין חפביה׳ בר׳ פר׳ המוצאין ונחש לתריפיה׳ פי׳ אחת
מומים שחין ומחיד צריך בעלה ולחפש אותה במה דכת׳
ויקחם חרש להתגרד בו׳ ורמאתה בנחש שמרחיקין אותן
בשמן זית ושפין אותה ומן הטינוף ומתכנם בעור׳
חיפה דקנתו ומלכו בפ׳ המוצאין׳ ובג׳ גמ׳ דפל
המביא גט שנג׳ עורות הן׳ מצה חיפה ודיפתרא׳ מצה
מעשמעון דלית בה שאור ולא שום דבר אלא קמח עצמון
אף האי כמי עור׳ חיפה דימלח ולא קמיח ולא עפיץ וכל׳
חפה בגמ׳ דפ׳ הזורק׳ ודילמא גבי הדדי הוו יתבי
ומאכי אהדדי בחופה׳ פי׳ מגיעין זה לזה במסרק שהכה
בה שלהרונה׳ **חפאטיקון** בילמ׳ בר׳ ואלה
תולדות יצחק שני אנשים עשו משלה חפאטיקון
ויעקב אבי׳ משלח קודרין׳ **חפן** בסלב׳
במעשר שני אם בבנ׳ וחפן לפי חשבון׳ פי׳ תפס מלא
ידיו׳ **חפס** בפ׳ כל בגט ובפ׳ שנים אוחזין מבא
בחטפה וכול אמ׳ רבה ב״ב חנה חמה קטנה׳ **חפץ**
בבר׳ רב׳ פר׳ לך זאת אות הברית כה אחד אומ׳ וכל חפצים
לא ישוו בה׳ וכה׳ אחד אומ׳ וכל חפציך לא ישוו בה׳ חפצים
אלו מתנות ומעשים טובים שנ׳ כי באלה חפצתי נאם יי׳
חפציך אלו אבנים טובים ומרגליות׳ חפציך אלו מצוות
ומעשים טובים כי באלה חו״ג׳ **חפר** בפ׳ יש נוחלין
בגמ׳ אחד הבן ובבכורה בפ׳ [illegible] בכור ליגחלה
חסרה והוו שובלי שלו מאתי והוו תמהי׳ פי׳ כגון שקרש
ונעשה שבלים וסומא כהן׳ בפ׳ הבא על יבמתו בגמ׳
לא יבמה אמ׳ רבא ק׳ זוז בארעא מולהו וחפירה פי׳
מושים לו בק׳ חזי חוטין שנרעין בקרקע אינו מרויח
שיאכל כמאס מלח וירק׳ בפ׳ מן דעשר העשר אם
כתוב לו מן החטריות והקטעות אף אני יש לי ליתן לך
מן החטריות ומן הקטניות וכן יוצא מעשר ארבע ג׳
בא לזה אומר כתבתי לו מן המובחר אף אני יש לי ליתן לך
מן המובחר ופתח לך את אוצרו הטוב את השמים׳

חפר בגמ׳ דפ׳ האשה שנפלו לה גבי מחפורה
שלמים׳ ר׳ מאיר אומ׳ קרן וחכמ׳ אומ׳ פרי אמ׳ שלום יש
חכם ששמעו מפי הראשונים׳ ורוח של אבנים שנופלין
מן ההר שאין להן טהרה עד שנכנסין לכבשן ויש חרמי
שאמעו כלים הבאים מן הגרנר׳ וכן פי׳ האי דגרסי
בפ׳ אין מעמידין בגמ׳ כרות כלי נתר אין להן טהרה
עולמית׳ מאי כלי נתר׳ א״ר יוסי בר אבון כלי מחפורה
שלצריך למלח נתנו למחפורין דמלחיהון׳ ביחזקאל
הפרב׳ בילמ׳ כי וארא אחד מד׳ בני אדם שעשו עצמן
אלוהות ונבעלו כנשים׳ חירם ונבוכדנצר׳ יואש ופרעה
וכול׳ עד פרעה מנין שנ׳ פרעה הפרע מלך מצרים
שהיה זכר ושיע עצמו כנקבה׳ וכן הנביא מקנתרו ביום
ההוא יהיה מצרים כנשים׳ **חפש** והחפש שאול
בשין סכ׳ שהוא חפשי מן המלכות׳ ולבש בגדים אחרים׳
בויק׳ רב׳ פר׳ אמור חפש בגדי חופש לרבבה הרג׳ כלבוש חפשי׳
דיקר לברכין׳ **חפש** בר׳ גמ׳ דעיה במתניה
כיון שמת אדם נעשה חפשי מן המצות׳ **חפושית**
בפ׳ אין מעמידין בגמ׳ מתרפאין כי יתיב הרבא דחפושיתא
בגמלהון׳ ותניא בהדיה כהנים לכל הולך על ארבע זה
עקרב׳ כל׳ לרבות את החפושית ואת הדומה לחפושית
ובצלוחית׳ פי׳ בערה חפושית בין כך ובין כך פוסלה
פי׳ הוא תולעה השחורה׳ ובלעז סקרבטי׳ וישאומי כלמוטה׳
חפושית בפ׳ אין מעמידין בגמ׳ דסמך לקורות
ר׳ עקיבה איקלע לגינזק איתו לקמיה ההוא מינה
[illegible] דאמרי לחיפושא׳ פי׳ דג טורע׳
חפשית בר׳ מגילת איכה פי׳ אשר חלאתה
בה׳ יורה דחפושיתה לגוה׳ **חפת** בפ׳
המתעבין מנדהו למלון ובהמה חלוקו׳ ובפ׳ יום
הכפורים בגמ׳ ובתשמיש המטה ובלבד שלא יוציא
ידו מתחת חלוקו טמה׳ ובב״ר רב׳ פר׳ עו ויסלח יצ׳
עם לבן גרתי׳ לבן דהוא מבהון דארמאי יהבביה
בחופתיה להוא גברא לא כל שכן׳ ובפ׳ ק׳ מקנאם
וקשיא סברין למוחתה ואיתחנק׳ פי׳ הוא בית
שלחלוק שעל זרועו׳

סליק פ״ג

אחל פי״ד

חץ בפ׳ בכל מערבין
ר׳ יהודה אומ׳ אף בבית הקברות שיכול לחוץ ולאכול
גמ׳ תנא מפני שיכול לחוץ ולאכול בשידה תיבה ומגדל
פי׳ ג׳ בשבועות אבל עושה חייץ פי׳ מחיצה ובפ׳
פ״ג במכשירין המדדה את הגלגלים ואת כלי הבקר בשעת
הקדים למים בשביל שיחוצו פי׳ לעשות מחיצה בפני
המים כדי להקבץ בפ׳ טו באהלות חצצו ומרצו
פי׳ עשה לו מחיצה מלמטה׳ כלומ׳ בקרקעית הבית׳

מכבע בע׳ קהרוס ויש מסל הפוני

עני ארבעה אנשים עשו עצמן כאלוה ונבעלו כנשים

מכבע בעם קונרר פי׳ מרעיסו

עני והחפש שאול

עני חיפה ומצה והפתרא כמ שאמ בהל׳ גטין

עני כלהולך על ארבע

עני בחיפה חפושי׳ כנו שאמ׳ בכך טוב

פי׳ זוהמה

עני וכל חפצים לא ישוו בה וכל חפציך לא ישוו בה

עני הל׳ שב׳

[illegible] [illegible] [illegible] [

טמאות וכל הן המחצלאות ממש. וכבר מל בע"ז בריש.

חצץ חיצין בפ"ב דכלים גמ' חוצץ פשתן כבר מל בע"ז בריש השני.

חצץ חיצין בפ"ב דכלים גמ' אבני גזרי חרבא דאושכפי וסכינא דאושכבהא וחציצין כיהד של מחרישה דאמרי. ובפ"ב מערבין גמ' עכו"ם עשן לא צריכא דבאשי מיה וחציצי. ובפ"ג דמקואות גמ' מולבז בקהתא דגברי וחציצי. ובפ"ט דכלים ר' יאושעיה ואע"ג דחזיין לקהתא דגברי וחציצי. חרש בעצר. תרג' ויבא נפחש נעבדנא חציצין מעשה ידי חרש בעצר. **חצץ** בפ"ק דשבת גמ' הניזה דרך החיצונים. כלומר לא עבד כשורה. הכיל השורטט. תרג' שהקיץ חציצי. **חצץ** שפם כי עז השם. תרג' יה חציצין. **חצץ** קשי פעלים. תרג' חציפין שפין. ועוז פניו ישנאנה תרג' וחציף שפין מיתחלפן אשרחתיה מטב לביש. בפשוק דשופה חציפה נצח לביש. פי' חיוף נוצח לרוב. **חצר** בפ"ק דשבת גמ' יהודה לא הזכיר בזן וחצירי גבוב שלא שיהיו מהשערין ודאי בבלמקוה פי' כרישין מתקוה שעל גבוב והן מקומות בין הכותים דהשתא לא הוכרו כדין וחצירי גבוב שלבין שמהשערין ודאי בכל מקום. ואותן חצירי גבוב מהשערין ודאי בכל מקום. הקונה שותן במקומן אפי' במקום אחד מעשר ודאי עשרה מתאה שהכותים מעשרין כל מה שהוא מאכיל מכל מאה כמו התרומה סתם הוא. ומעשר דמאי אחד מכל מאה כמו התרומה מעשר. וזה כמו זאת החציר זאת הבצפים. **חצר** בהקומץ בכפ' חצר הבירה בזמן שהוא גבוהה גחצבוה. בפ"ג בבבא קמא בגמ' חברי בתש לומי ניקח וכי עומק עלו מאי השני חצר המהלכת חמ' וחצר המהלכת לא קתני וכפ' בגמ' בכל כותבין שמ' רבא כתבה גט ונתנו ביד עבדו. וכתבה גט שמר מהנה שלו קשה לו חסר המהלכת היא וכפ' בגמ' מי ידי בהמעשרות. בפ"ג דפ' ובא דופן וחר מתוך חצר צוריה דתנן פ"ג במעשרות ושמעת חצר צוריה שהכלים נשמרין בתוכה. מאי חצר צוריה אמר רבה בר רב חנה אל' יוחנן שקן סנור מושיבין שומר על פתח החצר. ובקומץ רבה בר בר חנה קני מעורה לא תעשה אדם בית תבואה ההיכל אשה חזה אולם חסר כגד עזרה. ובפ"ג דפ' מי שהקדיש במערה לחצר מוה פי' בית הקברות שנשכן בלב שוטה מאכילין אותו מחצר כבד שלו. חצר שהמוכר משלים בה. בפ' יש נוחלין בגמ' מי שמת בלא בנים ולא בת אלא אשה וכל הנכסים שלו לאשה כתובתה ואין לבעל כלום אלא מה שהכניס לה בנכסי מלוג ומפרקי' כיון דתנאין להדדי מהדדי יפסי כאחת ומפרקי' כיון דתנאין להדדי מהדדי יפסי כאחת מקחה ואקשי' נמי לא לא דמיין דלא כל כתובה שוה כל הנכסים. ופרקי' והרשה.

עי' מחצלאות

עי' בעירה שחושבה

עי' הובלין לא כלום כיה הכוסות

עי' בלר סיף

חצנא באויר של מגדל משכחת לה בפ' יש נוחלין בגמ' השומרים כל יומא חצנא חיוכי דיומא. הכי גרס. כל ביה הקברות קאי. ביה בעירה אחושבה. בלוע לא הגעתה להורשה בעירה אחושבה.

חק אחל פטו קליק פיר בר"ג דלא כיצר מעברין שמ' ליה רב לר' המתוכח. אם יש לך שוטה לכך. כגון בשעול הענוג ונמוה המהומה ואם התחיל שנה לבני ולבניהם חוק בשעול מי יודה לך. על תוקם ועסקים בקברי מי יגד לך. פ"ג מזון והיה לך. כמו לחק חוקי. **חק** בחולין פרק ובשוק לא יעשה כן כדשנן יחק ולא חוקה שה המלכים. שנאועשה מעשה עכו"ם כן ולא תלכון בה. **חק** בר"ג דפ' הבונה משני לשיהויי דחק קמיזא בקבא. שלא שתהא חקיקה. סימן לידע היאך דוכתא דקמיזא כמו היו בהן יותנין. **חקוקה** בר"ג דפסחי. פי' סלפי. כמו הני החוקקים חקק און. וש מפרש עלשם חקיקה שיצא משם. דכתי ויצא הגבול חקוקה. פתוחי חוקה. הנגידו גלף חקיקין. כהובה קעקע הגי ירוש חיין. בהשולח פ"ג בבלים. וחכמי מפורסין עד שיחזין בן. פי' בע"ז דעיר ובגמ' **חקל** דפ' שתי הלחם חיק השמה זה יסוד וכפ' ב' בשבת בגמ' לא יתלוש אבל דחק ליהיא מוכיח וכיוצא פי' בפ' הדיוטות הדוים בשדה. **חק** מנא הוו בודקין אותו בזו חקירתה מה בפנהדרין מילי דבעלין ז חקירתה שלא מנה הכתוב ז מיתתה. ודרשה ואקרה שתוס. ונשאה שלש. ונהגו לך אחבב. ואקרה חמש. ודרשה שש. ודרשו השופטים שבע. ושאלו היטב חמש. ודרשה שש. ודרשו השופטים שבע. ושאלו היטב שבע. ודרשה שמנה. ונשאה תשע. ודרשה עשר. ואקרה אחד עשר. ונשאה שנים עשר. ודרשה שלשה עשר. ואקרה ארבעה עשר. ונשאה חמשה עשר. ודרשה ששה עשר. ואקרה שבעה עשר. ונשאה שמנה עשר. ודרשה תשעה עשר. ואקרה עשרים. ונשאה עשרים ואחד. ודרשה עשרים ושנים. ואקרה עשרים ושלשה. ונשאה עשרים וארבעה. ודרשה עשרים וחמשה. ואקרה עשרים וששה. ונשאה עשרים ושבעה. ודרשה עשרים ושמנה. ואקרה עשרים ותשעה. ונשאה שלשים. ודרשה שלשים ואחד. ואקרה שלשים ושנים. ונשאה שלשים ושלשה. ודרשה שלשים וארבעה. ואקרה שלשים וחמשה. ונשאה שלשים וששה. ודרשה שלשים ושבעה. ואקרה שלשים ושמנה. ונשאה שלשים ותשעה. ודרשה ארבעים. ואקרה ארבעים ואחד. ונשאה ארבעים ושנים. ודרשה ארבעים ושלשה. ואקרה ארבעים וארבעה. ונשאה ארבעים וחמשה. ודרשה ארבעים וששה. ואקרה ארבעים ושבעה. ונשאה ארבעים ושמנה. ודרשה ארבעים ותשעה. ואקרה חמשים. ונשאה חמשים ואחד. ודרשה חמשים ושנים. ואקרה חמשים ושלשה. ונשאה חמשים וארבעה. ודרשה חמשים וחמשה. ואקרה חמשים וששה. ונשאה חמשים ושבעה. ודרשה חמשים ושמנה. ואקרה חמשים ותשעה. ונשאה ששים. ודרשה ששים ואחד. ואקרה ששים ושנים. ונשאה ששים ושלשה. ודרשה ששים וארבעה. ואקרה ששים וחמשה. ונשאה ששים וששה. ודרשה ששים ושבעה. ואקרה ששים ושמנה. ונשאה ששים ותשעה. ודרשה שבעים. ואקרה שבעים ואחד. ונשאה שבעים ושנים. ודרשה שבעים ושלשה. ואקרה שבעים וארבעה. ונשאה שבעים וחמשה. ודרשה שבעים וששה. ואקרה שבעים ושבעה. ונשאה שבעים ושמנה. ודרשה שבעים ותשעה. ואקרה שמנים. ונשאה שמנים ואחד. ודרשה שמנים ושנים. ואקרה שמנים ושלשה. ונשאה שמנים וארבעה. ודרשה שמנים וחמשה. ואקרה שמנים וששה. ונשאה שמנים ושבעה. ודרשה שמנים ושמנה. ואקרה שמנים ותשעה. ונשאה תשעים. ודרשה תשעים ואחד. ואקרה תשעים ושנים. ונשאה תשעים ושלשה. ודרשה תשעים וארבעה. ואקרה תשעים וחמשה. ונשאה תשעים וששה. ודרשה תשעים ושבעה. ואקרה תשעים ושמנה. ונשאה תשעים ותשעה. ודרשה מאה. ואקרה מאה ואחד. ונשאה מאה ושנים. ודרשה מאה ושלשה. ואקרה מאה וארבעה. ונשאה מאה וחמשה. ודרשה מאה וששה. ואקרה מאה ושבעה. ונשאה מאה ושמנה. ודרשה מאה ותשעה. ואקרה מאתים. ונשאה מאתים ואחד. ודרשה מאתים ושנים. ואקרה מאתים ושלשה. ונשאה מאתים וארבעה. ודרשה מאתים וחמשה. ואקרה מאתים וששה. ונשאה מאתים ושבעה. ודרשה מאתים ושמנה. ואקרה מאתים ותשעה. ונשאה שלש מאות. ודרשה שלש מאות ואחד. ואקרה שלש מאות ושנים. ונשאה שלש מאות ושלשה. ודרשה שלש מאות וארבעה. ואקרה שלש מאות וחמשה. ונשאה שלש מאות וששה. ודרשה שלש מאות ושבעה. ואקרה שלש מאות ושמנה. ונשאה שלש מאות ותשעה. ודרשה ארבע מאות. ואקרה ארבע מאות ואחד. ונשאה ארבע מאות ושנים. ודרשה ארבע מאות ושלשה. ואקרה ארבע מאות וארבעה. ונשאה ארבע מאות וחמשה. ודרשה ארבע מאות וששה. ואקרה ארבע מאות ושבעה. ונשאה ארבע מאות ושמנה. ודרשה ארבע מאות ותשעה. ואקרה חמש מאות. ונשאה חמש מאות ואחד. ודרשה חמש מאות ושנים. ואקרה חמש מאות ושלשה. ונשאה חמש מאות וארבעה. ודרשה חמש מאות וחמשה. ואקרה חמש מאות וששה. ונשאה חמש מאות ושבעה. ודרשה חמש מאות ושמנה. ואקרה חמש מאות ותשעה. ונשאה שש מאות. ודרשה שש מאות ואחד. ואקרה שש מאות ושנים. ונשאה שש מאות ושלשה. ודרשה שש מאות וארבעה. ואקרה שש מאות וחמשה. ונשאה שש מאות וששה. ודרשה שש מאות ושבעה. ואקרה שש מאות ושמנה. ונשאה שש מאות ותשעה. ודרשה שבע מאות. ואקרה שבע מאות ואחד. ונשאה שבע מאות ושנים. ודרשה שבע מאות ושלשה. ואקרה שבע מאות וארבעה. ונשאה שבע מאות וחמשה. ודרשה שבע מאות וששה. ואקרה שבע מאות ושבעה. ונשאה שבע מאות ושמנה. ודרשה שבע מאות ותשעה. ואקרה שמנה מאות. ונשאה שמנה מאות ואחד. ודרשה שמנה מאות ושנים. ואקרה שמנה מאות ושלשה. ונשאה שמנה מאות וארבעה. ודרשה שמנה מאות וחמשה. ואקרה שמנה מאות וששה. ונשאה שמנה מאות ושבעה. ודרשה שמנה מאות ושמנה. ואקרה שמנה מאות ותשעה. ונשאה תשע מאות. ודרשה תשע מאות ואחד. ואקרה תשע מאות ושנים. ונשאה תשע מאות ושלשה. ודרשה תשע מאות וארבעה. ואקרה תשע מאות וחמשה. ונשאה תשע מאות וששה. ודרשה תשע מאות ושבעה. ואקרה תשע מאות ושמנה. ונשאה תשע מאות ותשעה. ודרשה אלף. ואקרה אלף ואחד. ונשאה אלף ושנים. ודרשה אלף ושלשה. ואקרה אלף וארבעה. ונשאה אלף וחמשה. ודרשה אלף וששה. ואקרה אלף ושבעה. ונשאה אלף ושמנה. ודרשה אלף ותשעה. ואקרה אלפים. ונשאה אלפים ואחד. ודרשה אלפים ושנים. ואקרה אלפים ושלשה. ונשאה אלפים וארבעה. ודרשה אלפים וחמשה. ואקרה אלפים וששה. ונשאה אלפים ושבעה. ודרשה אלפים ושמנה. ואקרה אלפים ותשעה. ונשאה שלשת אלפים. ודרשה שלשת אלפים ואחד. ואקרה שלשת אלפים ושנים. ונשאה שלשת אלפים ושלשה. ודרשה שלשת אלפים וארבעה. ואקרה שלשת אלפים וחמשה. ונשאה שלשת אלפים וששה. ודרשה שלשת אלפים ושבעה. ואקרה שלשת אלפים ושמנה. ונשאה שלשת אלפים ותשעה. ודרשה ארבעת אלפים. ואקרה ארבעת אלפים ואחד. ונשאה ארבעת אלפים ושנים. ודרשה ארבעת אלפים ושלשה. ואקרה ארבעת אלפים וארבעה. ונשאה ארבעת אלפים וחמשה. ודרשה ארבעת אלפים וששה. ואקרה ארבעת אלפים ושבעה. ונשאה ארבעת אלפים ושמנה. ודרשה ארבעת אלפים ותשעה. ואקרה חמשת אלפים. ונשאה חמשת אלפים ואחד. ודרשה חמשת אלפים ושנים. ואקרה חמשת אלפים ושלשה. ונשאה חמשת אלפים וארבעה. ודרשה חמשת אלפים וחמשה. ואקרה חמשת אלפים וששה. ונשאה חמשת אלפים ושבעה. ודרשה חמשת אלפים ושמנה. ואקרה חמשת אלפים ותשעה. ונשאה ששת אלפים. ודרשה ששת אלפים ואחד. ואקרה ששת אלפים ושנים. ונשאה ששת אלפים ושלשה. ודרשה ששת אלפים וארבעה. ואקרה ששת אלפים וחמשה. ונשאה ששת אלפים וששה. ודרשה ששת אלפים ושבעה. ואקרה ששת אלפים ושמנה. ונשאה ששת אלפים ותשעה. ודרשה שבעת אלפים. ואקרה שבעת אלפים ואחד. ונשאה שבעת אלפים ושנים. ודרשה שבעת אלפים ושלשה. ואקרה שבעת אלפים וארבעה. ונשאה שבעת אלפים וחמשה. ודרשה שבעת אלפים וששה. ואקרה שבעת אלפים ושבעה. ונשאה שבעת אלפים ושמנה. ודרשה שבעת אלפים ותשעה. ואקרה שמנת אלפים. ונשאה שמנת אלפים ואחד. ודרשה שמנת אלפים ושנים. ואקרה שמנת אלפים ושלשה. ונשאה שמנת אלפים וארבעה. ודרשה שמנת אלפים וחמשה. ואקרה שמנת אלפים וששה. ונשאה שמנת אלפים ושבעה. ודרשה שמנת אלפים ושמנה. ואקרה שמנת אלפים ותשעה. ונשאה תשעת אלפים. ודרשה תשעת אלפים ואחד. ואקרה תשעת אלפים ושנים. ונשאה תשעת אלפים ושלשה. ודרשה תשעת אלפים וארבעה. ואקרה תשעת אלפים וחמשה. ונשאה תשעת אלפים וששה. ודרשה תשעת אלפים ושבעה. ואקרה תשעת אלפים ושמנה. ונשאה תשעת אלפים ותשעה. ודרשה עשרת אלפים. ואקרה עשרת אלפים ואחד. ונשאה עשרת אלפים ושנים. ודרשה עשרת אלפים ושלשה. ואקרה עשרת אלפים וארבעה. ונשאה עשרת אלפים וחמשה. ודרשה עשרת אלפים וששה. ואקרה עשרת אלפים ושבעה. ונשאה עשרת אלפים ושמנה. ודרשה עשרת אלפים ותשעה. ואקרה עשרים אלף. ונשאה עשרים אלף ואחד. ודרשה עשרים אלף ושנים. ואקרה עשרים אלף ושלשה. ונשאה עשרים אלף וארבעה. ודרשה עשרים אלף וחמשה. ואקרה עשרים אלף וששה. ונשאה עשרים אלף ושבעה. ודרשה עשרים אלף ושמנה. ואקרה עשרים אלף ותשעה. ונשאה שלשים אלף. ודרשה שלשים אלף ואחד. ואקרה שלשים אלף ושנים. ונשאה שלשים אלף ושלשה. ודרשה שלשים אלף וארבעה. ואקרה שלשים אלף וחמשה. ונשאה שלשים אלף וששה. ודרשה שלשים אלף ושבעה. ואקרה שלשים אלף ושמנה. ונשאה שלשים אלף ותשעה. ודרשה ארבעים אלף. ואקרה ארבעים אלף ואחד. ונשאה ארבעים אלף ושנים. ודרשה ארבעים אלף ושלשה. ואקרה ארבעים אלף וארבעה. ונשאה ארבעים אלף וחמשה. ודרשה ארבעים אלף וששה. ואקרה ארבעים אלף ושבעה. ונשאה ארבעים אלף ושמנה. ודרשה ארבעים אלף ותשעה. ואקרה חמשים אלף. ונשאה חמשים אלף ואחד. ודרשה חמשים אלף ושנים. ואקרה חמשים אלף ושלשה. ונשאה חמשים אלף וארבעה. ודרשה חמשים אלף וחמשה. ואקרה חמשים אלף וששה. ונשאה חמשים אלף ושבעה. ודרשה חמשים אלף ושמנה. ואקרה חמשים אלף ותשעה. ונשאה ששים אלף. ודרשה ששים אלף ואחד. ואקרה ששים אלף ושנים. ונשאה ששים אלף ושלשה. ודרשה ששים אלף וארבעה. ואקרה ששים אלף וחמשה. ונשאה ששים אלף וששה. ודרשה ששים אלף ושבעה. ואקרה ששים אלף ושמנה. ונשאה ששים אלף ותשעה. ודרשה שבעים אלף. ואקרה שבעים אלף ואחד. ונשאה שבעים אלף ושנים. ודרשה שבעים אלף ושלשה. ואקרה שבעים אלף וארבעה. ונשאה שבעים אלף וחמשה. ודרשה שבעים אלף וששה. ואקרה שבעים אלף ושבעה. ונשאה שבעים אלף ושמנה. ודרשה שבעים אלף ותשעה. ואקרה שמנים אלף. ונשאה שמנים אלף ואחד. ודרשה שמנים אלף ושנים. ואקרה שמנים אלף ושלשה. ונשאה שמנים אלף וארבעה. ודרשה שמנים אלף וחמשה. ואקרה שמנים אלף וששה. ונשאה שמנים אלף ושבעה. ודרשה שמנים אלף ושמנה. ואקרה שמנים אלף ותשעה. ונשאה תשעים אלף. ודרשה תשעים אלף ואחד. ואקרה תשעים אלף ושנים. ונשאה תשעים אלף ושלשה. ודרשה תשעים אלף וארבעה. ואקרה תשעים אלף וחמשה. ונשאה תשעים אלף וששה. ודרשה תשעים אלף ושבעה. ואקרה תשעים אלף ושמנה. ונשאה תשעים אלף ותשעה. ודרשה מאה אלף. ואקרה מאה אלף ואחד. ונשאה מאה אלף ושנים. ודרשה מאה אלף ושלשה. ואקרה מאה אלף וארבעה. ונשאה מאה אלף וחמשה. ודרשה מאה אלף וששה. ואקרה מאה אלף ושבעה. ונשאה מאה אלף ושמנה. ודרשה מאה אלף ותשעה. ואקרה מאתים אלף. ונשאה מאתים אלף ואחד. ודרשה מאתים אלף ושנים. ואקרה מאתים אלף ושלשה. ונשאה מאתים אלף וארבעה. ודרשה מאתים אלף וחמשה. ואקרה מאתים אלף וששה. ונשאה מאתים אלף ושבעה. ודרשה מאתים אלף ושמנה. ואקרה מאתים אלף ותשעה. ונשאה שלש מאות אלף. ודרשה שלש מאות אלף ואחד. ואקרה שלש מאות אלף ושנים. ונשאה שלש מאות אלף ושלשה. ודרשה שלש מאות אלף וארבעה. ואקרה שלש מאות אלף וחמשה. ונשאה שלש מאות אלף וששה. ודרשה שלש מאות אלף ושבעה. ואקרה שלש מאות אלף ושמנה. ונשאה שלש מאות אלף ותשעה. ודרשה ארבע מאות אלף. ואקרה ארבע מאות אלף ואחד. ונשאה ארבע מאות אלף ושנים. ודרשה ארבע מאות אלף ושלשה. ואקרה ארבע מאות אלף וארבעה. ונשאה ארבע מאות אלף וחמשה. ודרשה ארבע מאות אלף וששה. ואקרה ארבע מאות אלף ושבעה. ונשאה ארבע מאות אלף ושמנה. ודרשה ארבע מאות אלף ותשעה. ואקרה חמש מאות אלף. ונשאה חמש מאות אלף ואחד. ודרשה חמש מאות אלף ושנים. ואקרה חמש מאות אלף ושלשה. ונשאה חמש מאות אלף וארבעה. ודרשה חמש מאות אלף וחמשה. ואקרה חמש מאות אלף וששה. ונשאה חמש מאות אלף ושבעה. ודרשה חמש מאות אלף ושמנה. ואקרה חמש מאות אלף ותשעה. ונשאה שש מאות אלף. ודרשה שש מאות אלף ואחד. ואקרה שש מאות אלף ושנים. ונשאה שש מאות אלף ושלשה. ודרשה שש מאות אלף וארבעה. ואקרה שש מאות אלף וחמשה. ונשאה שש מאות אלף וששה. ודרשה שש מאות אלף ושבעה. ואקרה שש מאות אלף ושמנה. ונשאה שש מאות אלף ותשעה. ודרשה שבע מאות אלף. ואקרה שבע מאות אלף ואחד. ונשאה שבע מאות אלף ושנים. ודרשה שבע מאות אלף ושלשה. ואקרה שבע מאות אלף וארבעה. ונשאה שבע מאות אלף וחמשה. ודרשה שבע מאות אלף וששה. ואקרה שבע מאות אלף ושבעה. ונשאה שבע מאות אלף ושמנה. ודרשה שבע מאות אלף ותשעה. ואקרה שמנה מאות אלף. ונשאה שמנה מאות אלף ואחד. ודרשה שמנה מאות אלף ושנים. ואקרה שמנה מאות אלף ושלשה. ונשאה שמנה מאות אלף וארבעה. ודרשה שמנה מאות אלף וחמשה. ואקרה שמנה מאות אלף וששה. ונשאה שמנה מאות אלף ושבעה. ודרשה שמנה מאות אלף ושמנה. ואקרה שמנה מאות אלף ותשעה. ונשאה תשע מאות אלף. ודרשה תשע מאות אלף ואחד. ואקרה תשע מאות אלף ושנים. ונשאה תשע מאות אלף ושלשה. ודרשה תשע מאות אלף וארבעה. ואקרה תשע מאות אלף וחמשה. ונשאה תשע מאות אלף וששה. ודרשה תשע מאות אלף ושבעה. ואקרה תשע מאות אלף ושמנה. ונשאה תשע מאות אלף ותשעה. ודרשה מיליון. ואקרה מיליון ואחד. ונשאה מיליון ושנים. ודרשה מיליון ושלשה. ואקרה מיליון וארבעה. ונשאה מיליון וחמשה. ודרשה מיליון וששה. ואקרה מיליון ושבעה. ונשאה מיליון ושמנה. ודרשה מיליון ותשעה. ואקרה שני מיליון. ונשאה שני מיליון ואחד. ודרשה שני מיליון ושנים. ואקרה שני מיליון ושלשה. ונשאה שני מיליון וארבעה. ודרשה שני מיליון וחמשה. ואקרה שני מיליון וששה. ונשאה שני מיליון ושבעה. ודרשה שני מיליון ושמנה. ואקרה שני מיליון ותשעה. ונשאה שלשת מיליון. ודרשה שלשת מיליון ואחד. ואקרה שלשת מיליון ושנים. ונשאה שלשת מיליון ושלשה. ודרשה שלשת מיליון וארבעה. ואקרה שלשת מיליון וחמשה. ונשאה שלשת מיליון וששה. ודרשה שלשת מיליון ושבעה. ואקרה שלשת מיליון ושמנה. ונשאה שלשת מיליון ותשעה. ודרשה ארבעת מיליון. ואקרה ארבעת מיליון ואחד. ונשאה ארבעת מיליון ושנים. ודרשה ארבעת מיליון ושלשה. ואקרה ארבעת מיליון וארבעה. ונשאה ארבעת מיליון וחמשה. ודרשה ארבעת מיליון וששה. ואקרה ארבעת מיליון ושבעה. ונשאה ארבעת מיליון ושמנה. ודרשה ארבעת מיליון ותשעה. ואקרה חמשת מיליון. ונשאה חמשת מיליון ואחד. ודרשה חמשת מיליון ושנים. ואקרה חמשת מיליון ושלשה. ונשאה חמשת מיליון וארבעה. ודרשה חמשת מיליון וחמשה. ואקרה חמשת מיליון וששה. ונשאה חמשת מיליון ושבעה. ודרשה חמשת מיליון ושמנה. ואקרה חמשת מיליון ותשעה. ונשאה ששת מיליון. ודרשה ששת מיליון ואחד. ואקרה ששת מיליון ושנים. ונשאה ששת מיליון ושלשה. ודרשה ששת מיליון וארבעה. ואקרה ששת מיליון וחמשה. ונשאה ששת מיליון וששה. ודרשה ששת מיליון ושבעה. ואקרה ששת מיליון ושמנה. ונשאה ששת מיליון ותשעה. ודרשה שבעת מיליון. ואקרה שבעת מיליון ואחד. ונשאה שבעת מיליון ושנים. ודרשה שבעת מיליון ושלשה. ואקרה שבעת מיליון וארבעה. ונשאה שבעת מיליון וחמשה. ודרשה שבעת מיליון וששה. ואקרה שבעת מיליון ושבעה. ונשאה שבעת מיליון ושמנה. ודרשה שבעת מיליון ותשעה. ואקרה שמנת מיליון. ונשאה שמנת מיליון ואחד. ודרשה שמנת מיליון ושנים. ואקרה שמנת מיליון ושלשה. ונשאה שמנת מיליון וארבעה. ודרשה שמנת מיליון וחמשה. ואקרה שמנת מיליון וששה. ונשאה שמנת מיליון ושבעה. ודרשה שמנת מיליון ושמנה. ואקרה שמנת מיליון ותשעה. ונשאה תשעת מיליון. ודרשה תשעת מיליון ואחד. ואקרה תשעת מיליון ושנים. ונשאה תשעת מיליון ושלשה. ודרשה תשעת מיליון וארבעה. ואקרה תשעת מיליון וחמשה. ונשאה תשעת מיליון וששה. ודרשה תשעת מיליון ושבעה. ואקרה תשעת מיליון ושמנה. ונשאה תשעת מיליון ותשעה. ודרשה עשרת מיליון. ואקרה עשרת מיליון ואחד. ונשאה עשרת מיליון ושנים. ודרשה עשרת מיליון ושלשה. ואקרה עשרת מיליון וארבעה. ונשאה עשרת מיליון וחמשה. ודרשה עשרת מיליון וששה. ואקרה עשרת מיליון ושבעה. ונשאה עשרת מיליון ושמנה. ודרשה עשרת מיליון ותשעה. ואקרה עשרים מיליון. ונשאה עשרים מיליון ואחד. ודרשה עשרים מיליון ושנים. ואקרה עשרים מיליון ושלשה. ונשאה עשרים מיליון וארבעה. ודרשה עשרים מיליון וחמשה. ואקרה עשרים מיליון וששה. ונשאה עשרים מיליון ושבעה. ודרשה עשרים מיליון ושמנה. ואקרה עשרים מיליון ותשעה. ונשאה שלשים מיליון. ודרשה שלשים מיליון ואחד. ואקרה שלשים מיליון ושנים. ונשאה שלשים מיליון ושלשה. ודרשה שלשים מיליון וארבעה. ואקרה שלשים מיליון וחמשה. ונשאה שלשים מיליון וששה. ודרשה שלשים מיליון ושבעה. ואקרה שלשים מיליון ושמנה. ונשאה שלשים מיליון ותשעה. ודרשה ארבעים מיליון. ואקרה ארבעים מיליון ואחד. ונשאה ארבעים מיליון ושנים. ודרשה ארבעים מיליון ושלשה. ואקרה ארבעים מיליון וארבעה. ונשאה ארבעים מיליון וחמשה. ודרשה ארבעים מיליון וששה. ואקרה ארבעים מיליון ושבעה. ונשאה ארבעים מיליון ושמנה. ודרשה ארבעים מיליון ותשעה. ואקרה חמשים מיליון. ונשאה חמשים מיליון ואחד. ודרשה חמשים מיליון ושנים. ואקרה חמשים מיליון ושלשה. ונשאה חמשים מיליון וארבעה. ודרשה חמשים מיליון וחמשה. ואקרה חמשים מיליון וששה. ונשאה חמשים מיליון ושבעה. ודרשה חמשים מיליון ושמנה. ואקרה חמשים מיליון ותשעה. ונשאה ששים מיליון. ודרשה ששים מיליון ואחד. ואקרה ששים מיליון ושנים. ונשאה ששים מיליון ושלשה. ודרשה ששים מיליון וארבעה. ואקרה ששים מיליון וחמשה. ונשאה ששים מיליון וששה. ודרשה ששים מיליון ושבעה. ואקרה ששים מיליון ושמנה. ונשאה ששים מיליון ותשעה. ודרשה שבעים מיליון. ואקרה שבעים מיליון ואחד. ונשאה שבעים מיליון ושנים. ודרשה שבעים מיליון ושלשה. ואקרה שבעים מיליון וארבעה. ונשאה שבעים מיליון וחמשה. ודרשה שבעים מיליון וששה. ואקרה שבעים מיליון ושבעה. ונשאה שבעים מיליון ושמנה. ודרשה שבעים מיליון ותשעה. ואקרה שמנים מיליון. ונשאה שמנים מיליון ואחד. ודרשה שמנים מיליון ושנים. ואקרה שמנים מיליון ושלשה. ונשאה שמנים מיליון וארבעה. ודרשה שמנים מיליון וחמשה. ואקרה שמנים מיליון וששה. ונשאה שמנים מיליון ושבעה. ודרשה שמנים מיליון ושמנה. ואקרה שמנים מיליון ותשעה. ונשאה תשעים מיליון. ודרשה תשעים מיליון ואחד. ואקרה תשעים מיליון ושנים. ונשאה תשעים מיליון ושלשה. ודרשה תשעים מיליון וארבעה. ואקרה תשעים מיליון וחמשה. ונשאה תשעים מיליון וששה. ודרשה תשעים מיליון ושבעה. ואקרה תשעים מיליון ושמנה. ונשאה תשעים מיליון ותשעה. ודרשה מאה מיליון. ואקרה מאה מיליון ואחד. ונשאה מאה מיליון ושנים. ודרשה מאה מיליון ושלשה. ואקרה מאה מיליון וארבעה. ונשאה מאה מיליון וחמשה. ודרשה מאה מיליון וששה. ואקרה מאה מיליון ושבעה. ונשאה מאה מיליון ושמנה. ודרשה מאה מיליון ותשעה. ואקרה מאתים מיליון. ונשאה מאתים מיליון ואחד. ודרשה מאתים מיליון ושנים. ואקרה מאתים מיליון ושלשה. ונשאה מאתים מיליון וארבעה. ודרשה מאתים מיליון וחמשה. ואקרה מאתים מיליון וששה. ונשאה מאתים מיליון ושבעה. ודרשה מאתים מיליון ושמנה. ואקרה מאתים מיליון ותשעה. ונשאה שלש מאות מיליון. ודרשה שלש מאות מיליון ואחד. ואקרה שלש מאות מיליון ושנים. ונשאה שלש מאות מיליון ושלשה. ודרשה שלש מאות מיליון וארבעה. ואקרה שלש מאות מיליון וחמשה. ונשאה שלש מאות מיליון וששה. ודרשה שלש מאות מיליון ושבעה. ואקרה שלש מאות מיליון ושמנה. ונשאה שלש מאות מיליון ותשעה. ודרשה ארבע מאות מיליון. ואקרה ארבע מאות מיליון ואחד. ונשאה ארבע מאות מיליון ושנים. ודרשה ארבע מאות מיליון ושלשה. ואקרה ארבע מאות מיליון וארבעה. ונשאה ארבע מאות מיליון וחמשה. ודרשה ארבע מאות מיליון וששה. ואקרה ארבע מאות מיליון ושבעה. ונשאה ארבע מאות מיליון ושמנה. ודרשה ארבע מאות מיליון ותשעה. ואקרה חמש מאות מיליון. ונשאה חמש מאות מיליון ואחד. ודרשה חמש מאות מיליון ושנים. ואקרה חמש מאות מיליון ושלשה. ונשאה חמש מאות מיליון וארבעה. ודרשה חמש מאות מיליון וחמשה. ואקרה חמש מאות מיליון וששה. ונשאה חמש מאות מיליון ושבעה. ודרשה חמש מאות מיליון ושמנה. ואקרה חמש מאות מיליון ותשעה. ונשאה שש מאות מיליון. ודרשה שש מאות מיליון ואחד. ואקרה שש מאות מיליון ושנים. ונשאה שש מאות מיליון ושלשה. ודרשה שש מאות מיליון וארבעה. ואקרה שש מאות מיליון וחמשה. ונשאה שש מאות מיליון וששה. ודרשה שש מאות מיליון ושבעה. ואקרה שש מאות מיליון ושמנה. ונשאה שש מאות מיליון ותשעה. ודרשה שבע מאות מיליון. ואקרה שבע מאות מיליון ואחד. ונשאה שבע מאות מיליון ושנים. ודרשה שבע מאות מיליון ושלשה. ואקרה שבע מאות מיליון וארבעה. ונשאה שבע מאות מיליון וחמשה. ודרשה שבע מאות מיליון וששה. ואקרה שבע מאות מיליון ושבעה. ונשאה שבע מאות מיליון ושמנה. ודרשה שבע מאות מיליון ותשעה. ואקרה שמנה מאות מיליון. ונשאה שמנה מאות מיליון ואחד. ודרשה שמנה מאות מיליון ושנים. ואקרה שמנה מאות מיליון ושלשה. ונשאה שמנה מאות מיליון וארבעה. ודרשה שמנה מאות מיליון וחמשה. ואקרה שמנה מאות מיליון וששה. ונשאה שמנה מאות מיליון ושבעה. ודרשה שמנה מאות מיליון ושמנה. ואקרה שמנה מאות מיליון ותשעה. ונשאה תשע מאות מיליון. ודרשה תשע מאות מיליון ואחד. ואקרה תשע מאות מיליון ושנים. ונשאה תשע מאות מיליון ושלשה. ודרשה תשע מאות מיליון וארבעה. ואקרה תשע מאות מיליון וחמשה. ונשאה תשע מאות מיליון וששה. ודרשה תשע מאות מיליון ושבעה. ואקרה תשע מאות מיליון ושמנה. ונשאה תשע מאות מיליון ותשעה. ודרשה מיליארד. ואקרה מיליארד ואחד. ונשאה מיליארד ושנים. ודרשה מיליארד ושלשה. ואקרה מיליארד וארבעה. ונשאה מיליארד וחמשה. ודרשה מיליארד וששה. ואקרה מיליארד ושבעה. ונשאה מיליארד ושמנה. ודרשה מיליארד ותשעה. ואקרה שני מיליארד. ונשאה שני מיליארד ואחד. ודרשה שני מיליארד ושנים. ואקרה שני מיליארד ושלשה. ונשאה שני מיליארד וארבעה. ודרשה שני מיליארד וחמשה. ואקרה שני מיליארד וששה. ונשאה שני מיליארד ושבעה. ודרשה שני מיליארד ושמנה. ואקרה שני מיליארד ותשעה. ונשאה שלשת מיליארד. ודרשה שלשת מיליארד ואחד. ואקרה שלשת מיליארד ושנים. ונשאה שלשת מיליארד ושלשה. ודרשה שלשת מיליארד וארבעה. ואקרה שלשת מיליארד וחמשה. ונשאה שלשת מיליארד וששה. ודרשה שלשת מיליארד ושבעה. ואקרה שלשת מיליארד ושמנה. ונשאה שלשת מיליארד ותשעה. ודרשה ארבעת מיליארד. ואקרה ארבעת מיליארד ואחד. ונשאה ארבעת מיליארד ושנים. ודרשה ארבעת מיליארד ושלשה. ואקרה ארבעת מיליארד וארבעה. ונשאה ארבעת מיליארד וחמשה. ודרשה ארבעת מיליארד וששה. ואקרה ארבעת מיליארד ושבעה. ונשאה ארבעת מיליארד ושמנה. ודרשה ארבעת מיליארד ותשעה. ואקרה חמשת מיליארד. ונשאה חמשת מיליארד ואחד. ודרשה חמשת מיליארד ושנים. ואקרה חמשת מיליארד ושלשה. ונשאה חמשת מיליארד וארבעה. ודרשה חמשת מיליארד וחמשה. ואקרה חמשת מיליארד וששה. ונשאה חמשת מיליארד ושבעה. ודרשה חמשת מיליארד ושמנה. ואקרה חמשת מיליארד ותשעה. ונשאה ששת מיליארד. ודרשה ששת מיליארד ואחד. ואקרה ששת מיליארד ושנים. ונשאה ששת מיליארד ושלשה. ודרשה ששת מיליארד וארבעה. ואקרה ששת מיליארד וחמשה. ונשאה ששת מיליארד וששה. ודרשה ששת מיליארד ושבעה. ואקרה ששת מיליארד ושמנה. ונשאה ששת מיליארד ותשעה. ודרשה שבעת מיליארד. ואקרה שבעת מיליארד וא

ובפ' מקום תפלה של ראש השנה בזמן שהיא חולה
חוצצת היום ליכנס לתוכה · **חץ** בפ' המוכר את
הכד בגמ' שור שווה מאתים מחצין בחרי פי' כל מה
שנפסד השור במיתתו ונחה מדיין חצי ההפסד
משלם לו מן החי · ובסנה' דף השותפין מחצין [illegible]
אר' אבא בר שמואל מנהג של עולם חצי פרוטה לחנוני
אינו מדרבנן [illegible] פי' לישנא
החגר מעורכין למוכר · ונמצאו מכריעות חצי פרוטה
הולכין אצל חנוני ולוקחין פירות בפרוטה ומחלקין אותן
ביניהן ושוב היה מותרה ומניחה למוכר · בר גמ'
דסבלשנה · ובסנה' דף האיש מקדש ולהנך תנאי
דמפקי לה להאי קרא · ובעל השור נקי · לדרשא אחרינא
לחצי כופר ולדמי ולדות · כמאן בגמ' שור שנגח ד' וה'
בגמ' זה וזה חרבין מותה · הר' ובעל השור נקי לישנא
אחר נקי מחצי כופר וכול הנא אידך ובעל השור נקי
ר' יוסי אומ' נקי מדמי ולדות וכול בפ' אחרון בגמ' אר'
יוסי לא אמרו אבוי אין נזירות לחצאין ואין קרבן לחצאין
חץ בפ' הנעשין לו בגמ' אחת אחת ובסנה' דף
איזהו מקומן חוץ ונפיס כחלא זימנא אמרי **חץ**
בפ' [illegible] חצי כבי [illegible] כפל
חצב בפ' כיצד משתתפין בגמ' אנשי חצר מי
סברא דעבידא כשורה לא דעבידא כי חצובה
פי' כשורה כפסס · כחצובה דעבידן כמין ביני
והא מנשיא הוא בין שתי החצרות [illegible]
מושבות יוצאות מחוץ לחצירות [illegible]
החצרות [illegible] זריקה · מיהו זריקה [illegible]
החצר על הרחבה תבוא מלמעלה למטה · וזריקה
מן החרבה לחצר ממטה למעלה [illegible] זריקה של חצר
היא בנחת וקרובה [illegible] נותנין לה זריקה של
חרבה בקשה היא · פי' כחצובה מתלה כשורה
עומדת על החדר [illegible] · בפ' אילו מציאות בגמ'
צבורי [illegible] והוה כשר · [illegible] כשורה ·
מהו כחצובה · מהו כסולם · מהו כשר · עגול כצנורא ·
כשורה זה [illegible] כחצובה זה למעלה [illegible]
מורד · כסולם נתון בארץ והמרש [illegible]
כחצובה [illegible] על דפנו ונזוקן על הארץ [illegible]
[illegible] כמין [illegible] כסולם שמונחין [illegible]
זה [illegible] זה כמעלות [illegible]
[illegible] דרך [illegible] · בפ' המוכר את הספינה בגמ'
קנה שלשה כיצד הן עומדין [illegible] כשורה · [illegible]
[illegible] ר' [illegible] כחצובה פי' שהן משולשין כמו
[illegible] שהוא עגול כך הן עומדין בעגול · [illegible]

עי' נסר
חרע

עי' ובעל השור
נקי

עי' חצי שלבה
בם

[illegible]

עי' והכהן
הגדול
מאחיו

הפיחשין עיין אחד הן **חצב** בפ' כיצד
משהפכין בגמ' תפלת השחר · חצבי חיוריך [illegible] חדיקתא
פי' כדים לבנים מלאים והגשים · פס' [illegible]
קיתוחא · כך אילו הבני חכמי שהוסיפו אין מעשיהן
כלום · בר' גמ' דף ערב פסח ר' שושא בריה דר' [illegible]
[illegible] אחצבא [illegible] ובגמ' לא יפחתו לו [illegible]
אחצבא קשי [illegible] ובפ' גמ' דף הישן וחצבא [illegible]
בר [illegible] **חצבי** [illegible] פי' בגמ' [illegible]
בפ' מי שמתו בגמ' בעל קרי · ר' נחמן הזקן חצבא
ברהטוע קבין · פי' כדה שמכילה ט' קבין · בפ' ב'
בכלים [illegible] חצבים גדולים · כלומ' כדים ·
חצב [illegible] הר' [illegible] את
החצב [illegible] מאכל לצבאים · ובגמ' רב פ' [illegible]
[illegible] הכנים [illegible] חצובה
לצבאים · [illegible] ובפ' [illegible] אין נוטעין
[illegible] החצב שהוא [illegible] פי'
מקירו שהוא [illegible] יש מפר' לשון קור · בפ' חזקת
הבתים בפ' [illegible] חצובה מפסיק בנכסי הגר
מאי חצובה אר' יהודה שכן תוחם יהושע לישראל את
הארץ · בפ' [illegible] בגמ' בהמה המסוכנת קצובה מקטע
רגליהן [illegible] פי' עשב הוא ויורדין שרשיו
בארץ [illegible] ובגמ' [illegible] ויחצבן
לקן [illegible] ונקרא [illegible] שדה חבירו
חוטרין עד שימצאו זה החצובה · ומתפרסם הגבול
והנבגם לשדה חבירו · [illegible] רגליהן דרשינא
[illegible] נזהר במצות יורד [illegible]
[illegible] והרשעים [illegible] ומטיחין
דרך ישרה ומעמקין וחוטרין ונקראים [illegible]
ובלאו · **חצב** בר' גמ' [illegible] החצב
שמסר [illegible] והכהן הג'
מאחיו · שיגדלוהו משל אחיו וכול עד [illegible]
חוצבין · [illegible] דינרי זהב ·
מחצב [illegible] שהיהן בפ' ג' בשער
שיעור הגדר [illegible] מחצב [illegible] גדר · [illegible]
[illegible] כלומ' גדר [illegible] גדירה ·
[illegible] הר' יהו חציבין · **חצב**
בפ' [illegible] ר' [illegible] חצבא קשבא [illegible]
פי' [illegible] חצב קשבא · פי' שעושין [illegible] שכר
והוא מתוק · **חצדר** בפ' יום הכפורים
בגמ' [illegible] הוו קיימי אגודה דנהר
[illegible] דחצדר · פי' מקום שעושין [illegible] **חצן**
בפ' [illegible] בעדייהכל החוצלאות

[illegible]

חרב בכח כלשבישה אבל קוצה הוא בחורבה׳
בא כנא בכלאים בחורב ובבורך ובכי זולטמא׳ פיר
חרב כלש ושמו סייף והוא העץ שתופש בו האיש
החורש ידו נכנס בתוכו׳ וכפב עצים שהן לחיים
והוא [illegible] פנדא שהוא אותו׳ ומניין שהוא
כן דתנא החרב שפירשה עם יתדות המחרישה
הרי זו טומאה׳ מפני שמתנכב בה חליות של בור והוא
דומה לברזל שנוקבין בו אבן שעל הבור שנכנס
בתוך האה שמו כלושמו סירת פנדא׳ **חרב**
הרי הוא כחלל כבר פיר בע חל׳ **חרבא**
חרבא דאושכפי׳ בפ כל הכלים בגמ קנה שלזיתים
פיר אזמל של אושכף׳ כמו תרג חרבות צורים
חרב חרבה
שמתגרדין בו את העורות׳
מחוררה לבעליה כבר פיר בע זבל׳ בפ בן סורר בגמ
ר יהודה אומ מקום היה בתחום [illegible] והיו קורין
אותו חרבתא מתרגמא פיר חורבה שלבית המעגע.
חרב בגרב ובחרס תר ירו בחרבונא ובחרסונא.
חרבא בר אמ דפא ביומא והאי חירגא [illegible]
שמיה׳ וקיין דאוס נבוכדנצר וכל דיירי ארעא
כלא חשיבין׳ כפא דנדרים בגמ מנורה שמש
וטרפא בכנפיה שמע טונה הדין חורגא דיומא מסר.
פיר מה שמתנסר מן הרקיע שנראה בחמה׳
חרגול בפ במה אשה יוצאה בביצת החרגול
אמ דעבדי ליה לשחלא פיר בע האוזן ירו טב לאודנא
וחרגול מין חגבים בדכה׳ ואת החרגול למינהו׳
חרד בפ בנות כותים שחורדק מסלקא הדמע׳
חרדל וחרדל מצרי בפא דכלאים׳ ובגמ
חרדליות ובפ כבשו דיוה משתבלין
דכל שעה׳
בחרדליות׳ דברי בית שמאי׳ ודברי בית הלל אין
משתבלין׳ וכן בפ ה במקואות׳ ובס אמ דפאין דורשין
וחרדלית של גשמים עוברת ביניהן פיר נחל שיורד
מלמעלה למטה׳ ויש בו ג׳ גומות שהן חפירות כל
אחת למטה מחברתה וגומא העליונה והתחתונה
שלכב סאה׳ והאמצעית של מ׳ סאה התוך [illegible] האמצעית
של מ׳ סאה כדי להכשיר חרדלית של גשמים שעוברת
ביניהן ומצטרפי׳ שכל מקוה שהוא פחות ממ׳ סאה
מי גשמים מטבלין אותו׳ תניא בתוספתא מקוות פיר
אי זהו חרדלית מי גשמים הבאין מן המדרון׳ ופיר
מדרון הוא קטפרס׳ והוא מורד היה כדבל המה במורד
בית חורון׳ ועקר הדבר בחלוקת שעדלו מן המדרון
להר שהתקטנה שהיא חבירה׳ ובפ השוחט את
בשוף בגמ נפלה סכין׳ מהו דימא [illegible] משום

חרדלית של גשמים׳ פיר כגון שעולה המים בזעבן
נותנין מטר ביבשה ומתקבצין במקום אחד נקרא
חרדלית׳ וכן כשמתקבצין גשמים נקרא חרדלית של
גשמים׳ והוא כשלוליות׳ זו שלשון הנחל והשלוליות׳
ובפ הכונס [illegible] לדירי מאי שלוליות מקום שמי גשמים
שולטין׳ ר יהודה אומ שמחלקין שלא נשה׳ **חרדון**
בע חברבר׳ **חרז** בפ אד השפך בגמ
שאלה אדם הוא חריזין הרי זו סימן פיר [illegible]
קוץ או [illegible] אחריגא בבא ובג מקורות׳ [illegible]
בפר המקבל קני וחזרא הרי זה סימן׳ בפ הערל
בגמ אי זהו [illegible] ההוא גברא דסליק לריקלא
וחכמה מילוא בבינים׳ ובר אמ דפ המגרש הוס
בדידיה קימא דאיכא בסילוא ולא נמס׳ פיר
מכה עצמן בקוץ שלא יישן׳ **חרז** בפ
אין מטאות ומחרוזות של דגים אין מחרז הבר שרה
לגבראים בויק רב׳ **חרחבן** בפ כל שעה
בהמכה ובחרחבינה ובמרור ובחרחבינא ובחרחסין.
חרחר בהסייף פריג בכלים חרחור שנגנס
טומא עד שיטול רובו׳ פיר בל חנה מנדר׳ פיר
שופתא דתמרה כל חבה וחותך בשני צדדים׳
ובב כלהכלים אחורים והוך מז לחרחר ומה לדבר׳
פיר אם היה ארכו ז׳ טפח יעשה ממנו ביתד קורדיים׳
ואם היה ד׳ טפ יעשה ממנו דרבן׳ ובגמ פר כט
מכלים שירי חרחור מלמטה ז׳ יש מפר השבין
חרחר בר טובול
שמנהיגין בו הבהמה׳
יוסי והחרחור יותר מכאצבע שיחר [illegible] הלחם
שמו חרחור׳ **חרחר** בס עוקצין בגמ בת
שמואל משיחרחר׳ פא משיהרהר׳ פר מר שיבא
עשן ויעשן להבריח דבורים הלה מחרחר ריב עם
הדבורים׳ מן לחרחר ריב׳ ופיר משיהרהר משיחשב
מחשבה לרדות הדבש׳ **חרחר** בס אמ דם
במה עושה חרחר נחת בלע בלע נחת חרחר פיר
ההבלע וחרד כמו בחור׳ **חרטום** בלא
היו כופפין פר בחמיר הראש ברמיט וחרטומו
כלפי זרועו׳ ובפ העור והרוטב בגמ והאלי הבין
בריש טהרות החרטום והצפרנים מיטמאין ומצטרפין.
ובמגילה איכה חרטומא דסנדלא פיר מושב
טוף ושלברגה ושל סנדל נקראין חרטום׳ **חריות**
בר גמ דפא הכלים חריות של דקל שגרדן לשמים׳
ובפ טעד עלן בגמ דסמך הפסח שיצא איכא ביעיהו
קני וחר ויהא׳ **חרך** בר גמ דפא כל שעה
לא צריכא שחרכו קודם זמנו׳ ובפ [illegible] נחרוך

עי׳ ע׳ שלוליות
עי׳ ע׳ חרבא דאושכפי
עי׳ ע׳ חרחבינה פתגמא
עי׳ ע׳ וכל דיירי ארעא כלא חשיבין
עי׳ ע׳ לחרחר ריב [illegible]
עי׳ ע׳ [illegible] גומות [illegible] דוד
עי׳ ע׳ מדרון וקטפרס [illegible]
עי׳ ע׳ שופתא דתמרה
עי׳ ע׳ חרגול
עי׳ ע׳ שיעור מקוה
פיר [illegible] בדהא השוקת

והיכי האמ' דמיין להדדי ומרקע בה יתיב.
יצמן מהדדי' בדיקות כמה הרגו' בסייף הרגו או
באריין הרגו' בדיקות אמ' אחד איני יודע' ואמ' שנים
אומ' אינו יודעין עדותן קיימת' חקירות אמ' א'
איני יודע' עדותן בטילה' מאי שנא' פיר' חקירות כי
אמרי ליה באיזה יום' וקאמ' איני יודע עדותן בטילה'
דאיכא למימר להכי אמ' איני יודע דמשקרי' כיון
ומיסתמי דלא ליתו סהדי ולזימני' ואמרי' כיום פל'
עמנו הייתם' והשתא השואל ואמ' איני יודע במנער
כי מאי איכא להזימן הויה ליה עדות שאתה יכול
להזימה' הילכך בטו שמה עדות' בדיקות כי אמ' א'
איני יודע להכי עדותן קיימת דהוויה ליה עדות
שאתה יכול להזימה' דאעג דאמ' איני יודע אם
בסייף הרגו אם באריין הרגו' הא מכל מקום משהדי
יום קטלא ואכתי מצו שהדי למימר להו ביום פל'
עמנו הייתם' הילכך הויה לה עדות שאתה יכול
להזימה ועדותן קיימת' **חקרה** ברגמ' דערכין
חקרה שגלש חלב מעמדתה' הרג' וחקרת דציון
וודאי במעמדה' **קליק פטו** **אחל פ׳ין**
חר בפ' פר' דבמה' ובסנהד' דם הרוב
חורי הנמלים שבתוך הקמה וכול' ולא תשיב שבמה'
ועל הקוצרים העלונים לנמים' דאמרי' נפלו בשעה
קצירה' וההחוצים לבטל הביה בורנקים פיר' לבנים
מן המלבושים' ואיכא למימר בשעת קצירה נפלו
והקים שאינן מבושלים דודאי מקודם לכאן נפלו
ותנן איזהו לקט' הנושר בשעת קצירה ונסמך לקט
לקט' דבלא עני ורש הצדיקו' כמתניתין לא תטה מ'
ג' ב' אם בריכן את מטהו' מטה את כסברעתין
בפ' השולח גט בגמ' אין בחו לו' ובפ' האיש מקדש בגמ'
דסמך המקדש בערלה' ובערכין בר' אגורם המוכר
שדהו לא עבדהא גנב אלא פי' חורא גבי' אלא
עבדרהא חורא מאי ליה פר' ובמנחות בפ' המעורב
בתי מקוה במקוה אחורי חוררי' המערה וסידקי
מערה מטוברין להון במה שאן' **חר** בביצה
פ' יום טוב' ובבל המשתמשין פר' ו בשדיו הלחות
אוכן כיון גריצה וחוריורי שלא דקקין שמהוך
שאינה מחזקין אף המוציא' עושה את ערכי דחרי'
ר' אחא שמטלטלין הכא מה חור האף הגדול הזה עלו'
לעשות חררות גדולות אף הוא' פי' חררות גדולות
הראויות למלך' בפ' כיצד הרגל כלב שנטלה החררה
פיר' עושין חור בארץ ומחמין אותו באש ואופין בו
לחם ונקראת חררה' על שם החררה שאפויה בו.

עוגות מצות' הרגיל חררין בשירין' ועוגה שעורים
הרא' חררה' בגמ' דהשקה' והלוקח פר' בבכורות
בהמה גסה ששפתה חררה דם' בבכור מהכה פר' ג'
בכלים העושה כלים מן העצה ומן החררה' פיר' שושין
מן הברזל ומן הנחשת כמין עוגה' לכמו שמבקשין
לעשות כלי מתכת והוא הכלי' בפר' במה
המעמד לכובעות ולכוסמות ולחררה' ירוחררה
גלגל' ויש אומ' הנשרף מן הזרע' ברגמ' דחגיגה
נקיטא מהורא ומהריא תנורא' ובפ' אין מעמידין
בגמ' והשלקות אי נמי שגלגו' והוא גוי והאין ישר'
והרי חרויי שמר דאמרי פיר' מחתה בגחלים.
חר בפ' רשויות דמרי שאחזו קורטמי דחרר'
חר בפ' שקיבא בגמ' ערוקה חורי שמרתין
את הצורין' **חר** בהגדה דרגמ' חור כרכס'
מאי חורי' רב אמ' חרי חרי פיר' יריעות שקן מנוקבין
כדי שיראו אילו את אילו' פי' בגדים הראויין לבני
חורין' מילה לבנה הציע להן' פיר' צמר נקי ונחור'
חר ויחר אף שאול בהן' ברגמ' יש בערכין
חר בפ' ערב פסח בגמ' לא יפחתו לו' חרר'
חמימי בדיקולא חרתי פיר' רעי רוחה בסל חדש
שלכם בזמן למחרכו חדשיהן נשי יבקע למוחיכן
אותן הרי נשים כשטנות קרח קוחיכן יקרח שלכם
יפרח פרח שלכם שאתם מכשפין בון אינבו ר'
בו' למוריקא חרתא שמכשפין בן אחונכן שאתם מכשפי'
לא אתה לבו עד שירחם הקב"ה ועליכם לא באו
בהכם' קר חננו וחנסו וקרח פרח שלכם ויחונכן
שדי' פי' קר קריכי פיר' דעוהיכם' פר פריכי
פר' פרורין קר חנכי יקרו חסדכם' פי' חד הוא
אחד' לאכולא את חורנים כבר פיר' בגמ' דקיין
ובפ' דתעניות דבתר מיטרא פסק מיטרא סימן
חריא דעיזא' פיר' מטר דקה שלאחר המטר
חריא דעיזא שהוא דעי לצוף דק' מהולת נפה
שבתחולה קמח דקה ולבסוף עבה' ויש אומ'
דריא דעיזי פי' כין שאינו בא בקילוח אלא כבין
שותת טיפה טיפה לא נשאר בו חלב כלום.
חר ה' אובין מן המחוררין כבר פיר' בגמ' חמש'
ובפ' המגרש בגמ' גופו של גט ופטור ועמודי מן
החרי ומן עלינו' **חרב** בר' מעשרות החרובין
משינקרו זרע שבתוך [illegible] אגרת יש בערכין דתנן
בפ' המוכר את הבית שמעון אומר המקדיש את
השדה לא הקדיש את החרוב המורכב וסדן השקמה.

סבע כמא ערדן פיר' כמין אומנו' ויש אומ' כמין גרגן

עגה ח'ור ברכם

עג' מי זהו לקט עגה נעו ורש הצדיקו לא תטה משפט ג' ב' יפה אומ'

עג' מה חרי האף הגדול הזה

עג' ע' חררה

חרב בפה

אפילות הנה׳ ובר׳ גמ׳ דפ׳ הספינות׳ איכא בינייהו חרפי
ואפלי׳ בפ״א דר״ הש׳ בגמ׳ כא׳ באפלי׳ בחרפא אבל
בעיבור׳ כדאמרי׳ להו ר׳ חייא ברבא לבינהו אחריפן
עולין אחריפן פוקו׳ פי׳ אחריפן עולין כלומ׳ שיצאו
לגמור קודם החמה׳ כדי שיהיו כבר שומעין עיבורן
והא דקתני אין עולין לא ביום היינו אחריפן עולין קודם
שהחשך׳ והאי דהאי הלילה היינו נמי כיהא ולהכי
קארי ליה לילה׳ דלגבי שאר היום לילה דסמוך לחשיכה
והרוויהו חדא מילתא נינהו׳ חרק בפ׳ גמ׳ דס׳
א׳ בסנהדרין חריקי דעס כדיהא שיפא ואבומי בב
רחבא׳ בס׳ גמ׳ דהוריות ר׳ זורא חריף ומקשי ובהלכה׳
בפ׳ השול׳ אמ׳ רבא לשום חורפא שבשתא׳ פי׳
לפי חידודו לא עיין שלפניו׳ **חרבות** צורים
הרג׳ איזמלון חריפין או השיב צור חרבו׳ ברס הכתוב
לאחורא חריפא סייפיה׳ בר׳ גמ׳ דפ׳ ר׳ יוחנן חריפא
דנהרא אין בו משום אסופי׳ פי׳ שפת הנהר׳ פישרא
עיקולי ופשורי׳ פא׳ חריפתא׳ משום דשולט הנהר
בכח אין נטבעלשם׳ פישרא מים שאינן חוים יש
בו משום אסופי׳ דרובה אותן שיטבע דאי לאו
הוי אלא מחמת רעבון שדיוא ליה חייסא ליה ולא
שדויא ליה במקום מותה ואית דאמרי איפכא חריפתא
יש בו משום אסופי׳ פישרא אין בו משום אסופי׳
חרת בר׳ גמ׳ דפ׳ ואילו נדרים חרופתא
דרישא מייתא לידי עיוורא׳ דמאני מייתא לידי
שעמומיתא׳ דגופא מייתא לידי שיחנא וכיבי
פא׳ מרכובתא׳ ופי׳ מי שמניח שער ראשו שמהפכן
בו טיט וכנס ואינו רוחצו ואינו פורקו מכחיש
מאור עינין ומייתא לידי עוורא ורבובתא דמאנין
שאינו מכבס׳ דגופא שאינו רוחץ גופו׳ **חרץ**
בפ׳ ה׳ בכלאים חריץ שהוא עובר בכרם׳ ובפ״ר
שור שנגח את הפרה החופר בור כר׳ חר׳ וכלל אחד
החופר בור שיח ומערה חריצים ונעצים פי׳
בגמ׳ בור עגול שיח ארוך ובר׳ חריץ רחב מלמטה
וצר מלמעלה כנגד צר מלמטה ורחב למעלה׳
מערה מרובעת ומסובבת׳ בפ׳ הגוזל בגמ׳
דסמך כיצד שהו עגלה תפל חרוצים בין קשריו
וחלופם היו האדנים׳ ובס׳ הקומץ רבה בגמ׳ דרשינה
אם אין חרצן נכר פסולים פי׳ הפסיקין וצריך שיגיע
חרץ למקום התכר׳ שזהו חרץ שבין בית לבית
והתכר הוא הגשר׳ **חרצן** בפ׳ המצניע בגמ׳ לא
היה סוקר יקון בחרצן שבמנין דובבא דלאידון היו מוחטו

ענ׳ ויקב חור בדלתו

ענ׳ לה החורש בשור ובחמור

ובכ׳ גר׳ אירו מוציא חריץ של עץ שניקב מאי חריץ אר׳
פפא תורא ברא דעציבא פי׳ שורה שחוץ מן העין שמכסה
את העין שקן בה חבין׳ **חרץ** ביהושע
משרפות תרג׳ חרצי מים או תחריץ תרג׳ בכין היתקן
חרץ בפ׳ מרובה בגמ׳ אין מגדלין מאי חולדה הסנאין
אר׳ יהודה שרצא וחרצא איכא דאמרי חרצא וקטינא
שקי ורעיא ביני ורדניתא שירצא דמי מהו שקי
חרץ ויש שך במזהנין הר׳ ואמר שקא בחרצית׳
חרצב בפ׳ מה מדל׳ כי אין חרצובות למ׳
וג׳ לא דיין לרשעים שקן חרדין ועצובין וכלל בוזין רב
בען ס׳ אין חרצובות למו לא שדערה בחלאים ולא
עביהם בשעות לא כרוא אולם׳ **חרצן** זוג
כבר פי׳ בער זג׳ **חרק** בפ׳ פרה ר׳ יוחנן
נורי אף החלוקות פי׳ חרק שלם שיניו מן ויחרקו ויש
ויש לומר הוד של כלה הוא שלפרקים ויבשל לאחורין׳
כדגרסי׳ בשבת לענין מנורה של חליות דאית ביה חירקי׳
בס׳ גמ׳ דפ׳ השולח גט חד וחד כד מחוי׳ חד חירקא
חריקיה לשוניה׳ **חרר** כינור חרק ברישא
נדרים׳ **חרר** בפ׳ ב׳ שוויך מילין הן מיחשלם
ועד בית חורון׳ גמ׳ שמי מילי בית חרורי במדבר שדי׳
חרר בהסייף פי׳ י״ג בכלים מחט שניטל חרירה
או עוקצה טהורה׳ פי׳ מחט שיש לה ב׳ ראשים ראשון
א׳ לתפירה שמו חרורה שעושין בו חורין חורין בבגד׳
וראשון א׳ חור לכנס בו החוט שמו עוקצה כמו עוקץ
של אתרוג ויש אומ׳ איפכא חרירא מקום שמשימין
בו החוט מל׳ ויקב חור בדלתו שהוא נקב׳ **חרש**
בפ׳ אלו מציאות בגמ׳ מצא כסותו בס׳ גמ׳ דפ׳ כיסוי הדם
אר׳ יוחנן כסא חרשין ולא כסא פושרין׳ פי׳ תרג׳
ומכשפה חרשא כלומ׳ מוטב כוס שיש בו מיני כשפים
מכוס דפושרין שלא הוחמו בלא צרכן׳ **חרש**
בפ׳ אילו הן הלוקין אבל אילו עוברין בפסח׳ יש חורש
תלם אחד וחייב עליו ח׳ לאוין פי׳ חורש בשור ובחמור
שבלא החורש בשור ובחמור׳ ובגמ׳ יה׳ דבר שיש שור ומשולה
וחמור מוקדשין חייב בשור אחד ובחמור אחד׳ וסר
כלאים בכרם אחת שביעית ויום טוב שהוא כהן
אבות בטומאה שהכריחו בין ח׳ לאוין׳ **חרש**
בפ׳ ג׳ דשמעתא בגמ׳ דסמכו חלשים בן ידיעה אמ׳ ליה
ר׳ פפא לרבא הנו מוישה בזעירב אמ׳ ליה בחורשיה שאין
אבל ליה בהצנעה כלומ׳ מניחו לאכול מעל במקום
בני אדם מצויין דאין אותו מכיר גדולתו׳ ודאי קיסר
עדיף ור׳ השיב גאון ז״ל פי׳ בחורשא בריש מכה העין

ענ׳ אחריפן עולין אחריפן פוקן

ענ׳ חולדה הסנאין

ענ׳ כי אין חרצובות למותם

ענ׳ חרבות צורים כמ״ש בשמואל

ענ׳ חמאס ורבתם וסר נחרש יד [illegible]

ענ׳ עוזי עבודה כורדן זה [illegible]

ענ׳ בור שיח חריץ נ[illegible]

אינש תרתי שובלי בהדי הדדי׳ ובג׳מ׳ דפ׳ב׳ שעירי
אמ׳ רבא דטווי׳ה חרוכא אוכא בינייהו׳ ובהגדה דפר׳
השוכר את הפועלים יומא חד יהבו רבנן שעיהן חרם
שקיה קארו ליה ובגן חרוכא קטין ששקא׳ ובפא׳ מעמידין
בגמ׳ שלקות הא׳ גור דחאריך רישא׳ **חרם**
בפ׳ חזקת הבתים בגמ׳ ג׳ ארצות דחזקה יהודה וגליל
בשעת חירום דאמר׳ וכן בפ׳ ב׳ דכתובות בגמ׳ ומודה
ר׳ יהושע׳ פי׳ סכסוך איש באחיו עיר בעיר כודרין
לחרמין ולהרגין ולמוכסין׳ בפ׳ ד׳ בנדרים׳ חרם גוף
שהושיטו בגו׳ בפ׳ ר׳ ישמעאל בגמ׳ לוקחין גב׳

חרם בפ׳ ואילו מותרין אם נדר בחרם
לא נדרתי אלא בחרמו של ים׳ החרם מיטמא משום
זוהמו׳ בהכדור פי׳ כך בכלים ובפ׳ כ״ח העושה בגד
מן החרם טהור׳ פי׳ כוורא בלשון דרבנן והוא לשון
מצודה׳ כדכת׳ אשר היא מצודים וחרמים׳ וכת׳
משטח חרמים׳ ובגמ׳ דפ׳ מרובה חרם בדרום
פי׳ חבל של רשת׳ **חרם** בפ׳ מי שהוציאוהו
בפ׳ הל׳ מי שישן תחת החיה חרם שבין התחומי
שבת׳ פי׳ חריץ׳ **חרם** בפ׳ ב׳ בנדרים הרי
עלי כחרם׳ אם חרם של שמים נדר אסור וכולי
ובערכין בפ׳ המקדיש שדהו׳ חרמי כהנים אין להם
פדיון וכול׳ גמ׳ הל׳ חרמי כהנים אין להן פדיון ונתנין
כינן׳ **חרמין** כל זמן שבבית בעליהן
הרי הן כהקדש לכל דבריהן׳ שנ׳ כל חרם קדש קדשים הוא לה׳
שבאו לכהן הרי הן כחולין לכל דבריהן שנ׳ לך יהיה׳
בתוספתא ערכין ג׳ חרמין הן׳ כל חרם אשר יחרים
איש לה׳ אילו חרמי כהנים׳ כל חרם קדש קדשים הוא לה׳
אילו חרמי גבוה׳ כל חרם אשר יחרם מן האדם לא יפדה
אילו חייבי מיתות בית דין׳ **חרם** בפ׳ אילו
ערות בגמ׳ הבא על בתו כל חרם אשר יח׳ מן האדם
למה לי׳ מיבעי לי לכדתניא מניין ליוצא ליהרג
ואמ׳ ערכי עלי פטור שנא׳ כל חרם שכל חרם או
יח׳ מה״ל׳ אבל קודם שנגמר דינו לא שנו של מן
האדם׳ ולא כל האדם׳ ר׳ יוחנן בן ברוקא אומ׳ יערך
מפני שדמיו קצובין והוי חרם מיבעי לי׳ לכדר׳
שמעיון למחייבי [illegible] ומכפרין
לכך [illegible] שמים בן הל׳
חרם מן האדם לא יפדה׳ **חרם** בפ׳ מומין אילו
החרום פסולין אי זהו חרום כל הבוחל שתי עיניו
כאחת ויש מפר׳ מלשון חרם כלומר עבדי החוטם׳
חרמן ירג׳ כתן׳ **חרם** בפ׳
מרחש [illegible] הגוב׳ ותן במעשר שש פר׳ ה׳

כדר׳ רבעי מעיינן אותן בזקוקות אדמה פי׳ סימנה
באדמה׳ כמה אדמה אוכא הנאה מועה אין דהאי
נמי כי פרקיה שאני לאיתהנויי מינה אף האי נמי
לית בה הנאה ושל קברות כסיד׳ וסימנה דחיור
כעצמות וממחה ושוחק׳ כי היכי דניחוור טפי׳
בפ׳ המוציא יין חרסית כדי לעשות פי כור׳ ובפ׳
כיסוי הדם מכסין בזבל דק ובחול דק׳ ובסיד
ובחרסית׳ ואילו כלים פי׳ בכלים בחומר ובחרסית
ובכל דבר שהוא מהמרח פי׳ חמר׳ והחמר היה לו
לחמר׳ **חרסית** מין סיד הוא שחופרין
אותו ויש מפר׳ חרסים שמכתשין אותן ועושין מהן
טיט שמו חרסית ובלעז [illegible]
בר שלה לך היו מסתכלין באבנים ובצרורות של
ארץ ישר׳ אם שלו צרורות הן פירותיהן שלמין׳ ואם
של חרסית הן פירותיהן רזין׳ שנים אנשים מרגלים
חרש של תוכלי חרש אלא חרס שעשו עצמן קררים
שלא יכירם אדם׳ ויאמר אילו מרגלים׳ פי׳ כד
היוצא מן החרסים פי׳ בע׳ אר׳ בפ׳ אין מעמידין
וחרס הדרייני פי׳ בגמ׳ **חרם** בג׳ במנחות
מאי עיר ההרס כדמתרג׳ ר׳ יוסף קרתא דבית שמש׳
מאי משמע דהאי חרס לישנא דשמשא הוא דכת׳
האומר לחרס ולא יזרח׳ **חרסת** בפ׳ כל שעה
בגמ׳ אין נותנין קמח לתוך חרוסת׳ ובפ׳ ערב פסחים׳
הביאו לפניו מצה וחזרת וחרוסת׳ ואע״פ שאין חרוסת
מצוה ר׳ לעזר בר צדוק אומ׳ מצוה׳ מאי מצוה
א״ר יוחנן זכר לתפוח [illegible] עושה חרוסת מכל מיני
פירות מתוקין ומרורין וחומץ [illegible]
כל דבר׳ **חריע** [illegible]
בפ׳ בכלאים אין סומכין לשדה הבואה חרדל וחריע׳
ירו מהן חריע מוריקא׳ ובפ׳ כיסוי בגמ׳ פי׳
שהוא חייב במעשר ובפ׳ [illegible] וחלת
חריע נקחין בכסף מעשר׳ יש מפר׳ עצה חלת
חריע פחות מחוורייא שהוא דק וזה רחב כאצבע
והוא זול [illegible]
חרף בפ׳ בנדרים חרף [illegible] הראשון [illegible] לחרפי׳
פי׳ [illegible] או יכול לעשות
[illegible] לגזירות [illegible] הוכן של
פא ושלחה [illegible] האחר **חרף** בגמ׳ דתעניות
הא׳ במדרש [illegible] אין נעצרין אלפי
נעצרין משום דמעלין רוחות מזרח [illegible] לא
מיעצרא רוח גדולה שאינה מצוייה בכל עת נעצרה׳
חרפי ראשונים [illegible] כמו

חשב בס' גמ' דפ' שוב חשבונה של מלך בפ"ק דמגילה (ד' ב') ובפ' ד' מכות (ד' יג') ובכ"מ. פי' מלך שורחים, כדכתי' ויבא מלך לאוש העשירי כלומ' מוהר לשרש לחשוב שורחין הקדמאין, כדתנן מונה אדם את שורתיו ואת פרפרותיו.

חשבונות של מלך מהלך ושלמה בכך. כגון חשבונות של חיילות שלמלך כך וכך אלף וכוצאין בזה שהוא שומע מזה בכך. כלומ' מזה הנשוא ושלך. וזהו חשבונות שאינן מכירין. פי' אחר חשבונות של מלך. כך וכך הוצאה המלך לשלמה בכך. שאומ' אחד לחבירו מה הוצאה הוצאת בכך כלומ' בזה הענין. ולמה עמיך חיקשי לך. היא גופה שאמרת שלמה בכך מוהר. והדר אמרת אי לא קשיא הא דאיכא שגגרין דשגירין שסיר למיומר ליה כך הוצאת ליכא איכא דשגירין גביה מוהר. **דקשוד** בגמ' דפ' כיצד צולין וכפ' ד' ערב פסחים הפגול והטהר מיטמאין שהיו"ד, ל' הוצאה, כל תפסוא חד אמ' משום חיישדי כהונה וכולהי שלא ובא ליגעב בן וכול וחד מיתגב שנותר מפני שנתבעלן והניחוהן לגשנות נותר. חד מיתגב בזיה ומטמא את הידים. מה אסור שהולהן בכזית שפ שיעור נגיעתו בכזית וחד אמ' כשומשה אוכלין. פי' משום חשודי כהונה שמא יטמאו אותו שומרין הכל שיהיו אוכלין אותו ועצלה ליכא דגזל פשו בעצלה השתו. דמאן דמחית אותנר משום עצלי כהונה ולכא חשד כמו פגול דאי הוה ליה למיכל לא הוו מיתחיל ליה שר השתא אלא משום שנתבעלן הוי נותר. משום הכי קשיין ליה כוומשה שלש יבואן להתעצל **חשוך** בילה. בזמן שאת המשה בוסם ראשין גברא מלאך המוות. שכ' וחשך על פני תהום הוא מלאך המוות שמחשיך עיניהן של בריות. מזוע בכהי דלבן שמלך. הרג חשוך כר מלכין. דלה עם הארץ. חשיבי עמא דארעא. כמגלה איכה זכור הצבור לרע. מהלא אמרין עד דשמיעו חשוך כחושא מאיה. פשו ש דשמיעין בחיש כחושא מאיה. בגמ' דסמיך חשוך ושלג נפשך קדיש הקדש נפשך כי היכי דלא לידחוק. פי' לשון שמיעה שתלוא ובגמ' לה קדיש בשחוטי לקדש שלא תעשה כן להתרחק מכבוד אדם כדי שלא ירגיל עצמך שתלוא ובגמ' לה קדיש בשחוטי חוליו ומשוך הוכלוטיפעת בזיון מקום שהרגה. ומס הרוצה חשכה ונעל כדי שלא יכירוהו שמלוה. וש מפל שמלוה את עצמו בביתו שחוטיה ומוכיח ומוכיל ובלש כיס כדי שלא ימרחק ממך פין. פס מוסיפין אותן שמרגילין חשוכין. פי' מי סיס לומוחו אשך לעשות פין חשוכין, והוא בעל אשך.

חשל כפ' יום הכפורים בגמ' השוכל שעורה לחה שבולה קאכיל לה שלא בקלפתא חושלא קאכיל לה. וכפ' אותן טרי בגמ' נפלה מן הגג חזא חושלא באיפומא דאיגלא. בס' המנחת אשה הכל בגמ' המוציא הבן לחוצה אקפיר חושלא. בס' גמ' דס' המקבל הטהן עיני דשכלי חושלמן. וכס' חזקה הכתים בגמ' חזקתן גשנים השוק. וכפ' דייני ממונות בגזה בורר לן אחד בגמ' אל יהודה. וחד אומ' קאמי דידיה אגב כמה דחושלו. בפ' גיד הנשה בגמ' ונהג בשלג הני ביעי חשולאן שרוין ואת לא תיכול על ביעים של פחמה שנתמעמעו כדכתי' מוהדק וחשל בפ' גמ' דפ' המדיר והמנדף עשתה אומ' רב חשל דודי פיל חרש שעושה ידוה גדולות ומכה אותן ומרדדן **חשל** הלא יהעו חורשי רע. הרג וחשלן בישהן. לב חורש ורג ליבא דחשיל. **חשמל** בר' גמ' דס' מגילה מעני חשמל חש מל. במתנתא הנא וכול חשמל מיבפ הן כשהדיבור יוצא מפי הקבה הן חשוה עשים ממללה שירבן ענן. שכ' עוז וחדוה במקומו. **חשך** בס' אין מעמידין בגמ' השיאן אומ' לן ישמעאל אחי חשוק שפהותיך זו בזן ואל הסהל להשיב בלומ' דבק. כמו וחשק אותם. רוכבי שמנעת תחוות. הרג דחשיקן במיב עינין. חמורים חבושים ופילגש עמו. אחבשה לו אתה החמור.

קלוקפוץ אחלפוח חת בס' המוציא יין. ל' מאיר אומ' כדי לחתות בו שה האור. וכס' טרף בקילפי בכלים. חוהה כשל ארבעה קבין וברמיד צס' שוה להן המעוטה פיטה אוה הגחלים שיוצא ואוכל וחוה מן המאוכלות הפיחיות ונורד. **חתך** בס' שה דף הש בגמ' בד' פרקים ושנתנן חיוה תם בארן החיוס זה פרעם המטיל אימה יתירה על הציבור שלא לעשות שמוס. בס' גמ' דס' שואל ומהחתיס בדרך שהולך בדרך לבן הוהיס תוהיס. כמו הוה וקס לשש ויחרד הרג והוה. **חתך** בס' דבבא קמא תשלומי נזק ובס' שהיס נשוי בס' היל חיוה דקטרי סברה וקפלטא פיל נוך קשור נגא תדוב או מיס אין שמין אין בו וקיימא אוהן במה שיש בין ושמין מיס. כך זה המוכר אוה שצעט שקלבהדיה חיוהן וגלגלתא עיל עד ומהוכן אחן גמל ובאילן טרי בגמ' קרוס חיוה דמיוהבן ביה מוחן. **חתך** בגמ' דס' המביאין כדיוין חוהכה באוך בפי שלשה ליצוה בגמ' דס' המדיר כדי לחתוך מבב אחד כדי לעשות שאם לא תעשה כן להתרחק מבב אחד כדי שלא ירגיל עצמך שתלוא ובגמ' לה קדיש בשחוטי חוליו ומשוך הוכלוטיפעת בזיון מקום שהרגה. ומס הרוצה חשכה ונעל כדי שלא יכירוהו שמלוה. וש מפל שמלוה את עצמו בביתו שחוטיה ומוכיח ומוכיל ובלש כיס כדי שלא ימרחק ממך פין. פס מוסיפין אותן שמרגילין חשוכין. פי' מי סיס לומוחו אשך לעשות פין חשוכין, והוא בעל אשך.

חשב בס' גמ' דפ' שוב חשבונה של מלך בפ"ק דמגילה (ד' ב') ובפ' ד' מכות (ד' יג') ובכ"מ. פי' מלך שורחים, כדכתי' ויבא מלך לאוש העשירי כלומ' מוהר לשרש לחשוב שורחין הקדמאין, כדתנן מונה אדם את שורתיו ואת פרפרותיו.

חשבונות של מלך מהלך ושלמה בכך. כגון חשבונות של חיילות שלמלך כך וכך אלף וכוצאין בזה שהוא שומע מזה בכך. כלומ' מזה הנשוא ושלך. וזהו חשבונות שאינן מכירין. פי' אחר חשבונות של מלך. כך וכך הוצאה המלך לשלמה בכך. שאומ' אחד לחבירו מה הוצאה הוצאת בכך כלומ' בזה הענין. ולמה עמיך חיקשי לך. היא גופה שאמרת שלמה בכך מוהר. והדר אמרת אי לא קשיא הא דאיכא שגגרין דשגירין שסיר למיומר ליה כך הוצאת ליכא איכא דשגירין גביה מוהר. **דקשוד** בגמ' דפ' כיצד צולין וכפ' ד' ערב פסחים הפגול והטהר מיטמאין שהיו"ד, ל' הוצאה, כל תפסוא חד אמ' משום חיישדי כהונה וכולהי שלא ובא ליגעב בן וכול וחד מיתגב שנותר מפני שנתבעלן והניחוהן לגשנות נותר. חד מיתגב בזיה ומטמא את הידים. מה אסור שהולהן בכזית שפ שיעור נגיעתו בכזית וחד אמ' כשומשה אוכלין. פי' משום חשודי כהונה שמא יטמאו אותו שומרין הכל שיהיו אוכלין אותו ועצלה ליכא דגזל פשו בעצלה השתו. דמאן דמחית אותנר משום עצלי כהונה ולכא חשד כמו פגול דאי הוה ליה למיכל לא הוו מיתחיל ליה שר השתא אלא משום שנתבעלן הוי נותר. משום הכי קשיין ליה כוומשה שלש יבואן להתעצל **חשך** בילה. בזמן שאת המשה בוסם ראשין גברא מלאך המוות. שכ' וחשך על פני תהום הוא מלאך המוות שמחשיך עיניהן של בריות. מזוע בכהי דלבן שמלך. הרג חשוך כר מלכין. דלה עם הארץ. חשיבי עמא דארעא. כמגלה איכה זכור הצבור לרע. מהלא אמרין עד דשמיעו חשך כחושא מאיה. פשו ש דשמיעין בחיש כחושא מאיה. בגמ' דסמיך חשוך ושלג נפשך קדיש הקדש נפשך כי היכי דלא לידחוק. פי' לשון שמיעה שתלוא ובגמ' לה קדיש בשחוטי חוליו ומשוך הוכלוטיפעת בזיון מקום שהרגה. ומס הרוצה חשכה ונעל כדי שלא יכירוהו שמלוה. וש מפל שמלוה את עצמו בביתו שחוטיה ומוכיח ומוכיל ובלש כיס כדי שלא ימרחק ממך פין. פס מוסיפין אותן שמרגילין חשוכין. פי' מי סיס לומוחו אשך לעשות פין חשוכין, והוא בעל אשך.

חשל כפ' יום הכפורים בגמ' השוכל שעורה לחה שבולה קאכיל לה שלא בקלפתא חושלא קאכיל לה. וכפ' אותן טרי בגמ' נפלה מן הגג חזא חושלא באיפומא דאיגלא. בס' המנחת אשה הכל בגמ' המוציא הבן לחוצה אקפיר חושלא. בס' גמ' דס' המקבל הטהן עיני דשכלי חושלמן. וכס' חזקה הכתים בגמ' חזקתן גשנים השוק. וכפ' דייני ממונות בגזה בורר לן אחד בגמ' אל יהודה. וחד אומ' קאמי דידיה אגב כמה דחושלו. בפ' גיד הנשה בגמ' ונהג בשלג הני ביעי חשולאן שרוין ואת לא תיכול על ביעים של פחמה שנתמעמעו כדכתי' מוהדק וחשל בפ' גמ' דפ' המדיר והמנדף עשתה אומ' רב חשל דודי פיל חרש שעושה ידוה גדולות ומכה אותן ומרדדן **חשל** הלא יהעו חורשי רע. הרג וחשלן בישהן. לב חורש ורג ליבא דחשיל. **חשמל** בר' גמ' דס' מגילה מעני חשמל חש מל. במתנתא הנא וכול חשמל מיבפ הן כשהדיבור יוצא מפי הקבה הן חשוה עשים ממללה שירבן ענן. שכ' עוז וחדוה במקומו. **חשך** בס' אין מעמידין בגמ' השיאן אומ' לן ישמעאל אחי חשוק שפהותיך זו בזן ואל הסהל להשיב בלומ' דבק. כמו וחשק אותם. רוכבי שמנעת תחוות. הרג דחשיקן במיב עינין. חמורים חבושים ופילגש עמו. אחבשה לו אתה החמור.

קלוקפוץ אחלפוח חת בס' המוציא יין. ל' מאיר אומ' כדי לחתות בו שה האור. וכס' טרף בקילפי בכלים. חוהה כשל ארבעה קבין וברמיד צס' שוה להן המעוטה פיטה אוה הגחלים שיוצא ואוכל וחוה מן המאוכלות הפיחיות ונורד. **חתך** בגמ' דס' המביאין כדיוין חוהכה באוך בפי שלשה ליצוה בגמ' דס' המדיר כדי לחתוך מבב אחד כדי שלא ירגיל עצמך שתלוא ובגמ' לה קדיש בשחוטי חוליו ומשוך הוכלוטיפעת בזיון מקום שהרגה. ומס הרוצה חשכה ונעל כדי שלא יכירוהו שמלוה. וש מפל שמלוה את עצמו בביתו שחוטיה ומוכיח ומוכיל ובלש כיס כדי שלא ימרחק ממך פין. פס מוסיפין אותן שמרגילין חשוכין. פי' מי סיס לומוחו אשך לעשות פין חשוכין, והוא בעל אשך.

ברש׳ מקרא חורשא׳ וכשהיה מקום גומא של אדם שנוחתין
וצריך חטיטה׳ אומ׳ קא מלא ליה׳ והכי אמ׳ רבא על פתח
או זהו חשוב מלך פרס או מלך רומי׳ בחורשא קא מטיל
ליה׳ כלומ׳ מכה עץ החזבן׳ ובאש תובע עינין והעדר׳
שהיה מנהג מלך פרס כי מי שמטיל מלכותם כ׳
מעוורין אותו׳ מפיטא שבור מלכא ומחוור ליה
ותיכול כל ארעא ודשנתיה ורואה לו בודאי קיסר
עדיף דכתי׳ ביה ותאכל כל ארעא׳ אבל אי אפשר לומ׳
בגלוי׳ בס׳ גמ׳ דס׳ מרובה ושהין מעריך בחורשין
פי׳ יערים׳ וכן הרג׳ יער חורשא׳ בס׳ גמ׳ דפ׳ לגט
רוחקדים חרישית׳ מאי חרישית׳ א״ר יהודה בשעה
שנגלית עושה הלמים בסר׳ כמו לא החרוש אומ׳
ליה כי הוכי חזין דכת׳ והך השמש על ראש יונה וג׳
פי׳ אי הכי דאמרת קשה וצונן הוא מאי והך השמש
וג׳ אלא שמ׳ מינ׳ תד הוא׳ מאי חרישית׳ שמשתקת
כמו ומחרוש ויעקב׳ וחוס הוא שמשתקת סאר רוחות
המנן׳ בס׳ גמ׳ דגטין החרש והמסגר אלף החרש בשעה
שפותחין נעשו הכל חרשין וכול׳ בפסו׳ דכי השאילו
הכתוש את האויל במכתש׳ כלומ׳ אם הכתוש את
האויל במכתש של חרשים אין את מוציא ממנו כלום
פי׳ אומנין׳ **חרש** באותו כר כלי כלים
חרשין שנשתמש בהן חרשין טמאין׳ נפלו לאור
התנור והוסק התנור טמא׳ שסופו משקה לצאת פי׳
כל חרש שנשתמשו במים טמאין ושאבו מהן׳
חרת בר׳ גמ׳ דפ׳ הבותה׳ ובגמ׳ דפ׳ הקורא
את המגלה למפרע׳ ובפ׳ ב׳ בגטין בסל כוהבין קלקתרום
אמ׳ ליה בר שמו׳ חרתא דארגבזי׳ וככל דוד פב׳
דעדה איזה אחד כרסי והשחור בחרת׳ פי׳ העבעה
שעובעין בו העורות׳ פס׳ חרת דין בדגרסי׳ בגמ׳
אמ׳ רבא בב׳ הכא א״ר יוחנן חרת שהיתה דיותא ומצא
דין׳ איסמך דין הוה אמינא כי ספיתותא דדיותא
קמ״ל כי חרותא דדיותא על כן את במרא בשחור
שבע **חרת** חרושה עליהם לשון הרג׳ חרותא על
לוח לבהון׳ **חרת** בס׳ הגוזל בגמ׳ נקטום
ראשו סמוך דומה לחידות כשר ובגמ׳ ר׳ יהודה אומ׳
יאגירע מלמעלה אומ׳ חרותא בגינא כפות ולבתא
פי׳ תרגומו חרותא וכן חריות של דקל בר׳ גמ׳ דפ׳
המשאו׳ ובס׳ השולח גט בגמ׳ ב׳ גטין שכתבן ר׳
שיר בוארע דחוטא עמיר חרותא פי׳ עמיר חריות
של דקל׳ ובס׳ המוכר פירות לחברו בהלכה רכובין
דעביד להו כי חרותא פי׳ עביד הכובין של חריות
של דקל שמגדילן באלכסון ואין גדילין משוונין׳

חרותא חרותא בידי שמים כשרה בפ׳ אילו
טרי׳ פי׳ בידי שמים ראתה ברק או שמעה רעם
בחדה ונתיישבה הריאה כשירה שבל אם ראתה
בהמה אחרה שנגש חטו וכיוצא בה ומחדה ויבשה
הריאה שלה טרפה׳ **חרתא** עיר הסמוכה
לבגדאד׳ כמו רחוק פרסה אחת׳
אחל פ״ז **חש** **קלק פ״ו** באילו הן לוקין בשקלים
לשכת חשאין היתה במקדש ויראי חטא נותנין
לתוכה בחשאי׳ ועניים בני טובים מתפרנסין מתוכה
בחשאי׳ **חש** בפ׳ טרף בקלפי בגמ׳ שחטו ובגמ׳
דפ׳ יש בערכין והקטורת מכפרת על לשון הרע׳
ימא דבר שבחשאי ויכפר על מעשה חשאי׳
חש שתים חשות בגמ׳ דפ׳ אין דורשין חש
בראשו יעסוק בתורה שנ׳ כי לוית חן הן לר׳ וכול׳ ובי לבי
כי יתחמץ לבבי הרג׳ א״ר יחוש לבי׳ בר׳ לי עזראות
תולן בגמ׳ ולגמרי׳ לא משקאן חד כאסא וחשא בכבשא׳
מבי נהרא דרישי ועוד טופרא דכר עיהפי׳ נעטנרי
מסתמינא דלבי מנכון לו מזכוהאי שמאד היורי
מעטנן ועושין לו כס שאוגל ומנכין לו מנ׳ כמראי׳
פי׳ חששי בנכשאי נהייה מאד ומר עוקר שביה
לא הוה לה הואה כלכך׳ **חש** פס׳ גמ׳ דפ׳ כל
שעה׳ הוש ארבא דחיטי דטבעא בחישתא׳ פי׳
טבעה במקום קנים והיו בו קנים׳ בפ׳ מי שמתו בגמ׳
דסחוף הגה בנם שהיו לו בנים הרבה כחושין שלקנה
ובילבי בר ולה שמות והמלא האו׳ מלאו הארץ
כחושין של קנה׳ והך הבית לבאות דיברי׳ דירמיה
ודמילבה הרג׳ לאושת חורשין בחיטי מעה׳ הרג׳
בחיטי דירחוש בפ׳ פסו׳ דמוכה מה הדס זה חש בענים
כך היה אומה דחושה בבנים׳ פס׳ דחסה׳ וכבר כתבין
פנ׳ דהס ומיסתברא דהוא עיקר׳ **חשה** בפ׳ אין מפנין
בגמ׳ חבל קשי׳ קורנית חשאי פי׳ בלעז ישרורא׳
חשב מהשולחן פי׳ כב׳ בבלכסי׳ יוסי אומר אין
צריך מחשבה׳ וכן הדולקה׳ אם נשברו ג׳ רגלי השולחן
שעשויה טרסקל ארגוז לג בגמ׳ אשה כל כלים יוצאין
לידי טומאתן במחשבה׳ פי׳ היה לו עור וחושב
לעשות לו שטיח אע״פ שלא נעשה מקבל טומאה
בגין שהוא עשוי שלשה היתה קטבולתו וחושב
לעשות עורשינה ומנה מחוברת כלי וכול׳ במכלא
כביאה יוו מחשבה טובה הקב״ה מצרפה למעשה׳
כדכתי׳ אז נדברו יראי יי׳ איש אל רעהו ויקשב וישמע
ויכתב בספר זכרון לפניו ליראי יי׳ ולחושבי שמו כל
מחשבה רעה אין הקב״ה מצרפה למעשה של אין

אם רחיצ

שם חרותא בה׳ אמת בהש׳ שח׳

שנ׳ רוחקדים חרישית

שנ׳ כי יתחמץ לבבי יע׳ כי דרך מי׳ כחד דלמון

שנ׳ אם תכתוש את האויל במכתש

שנ׳ חיטי מנשה האמור בחנוך בשם ברשמי

שנ׳ חרותא בה׳ אמת בהש׳ שח׳

שנ׳ עמיר בלוח חריות של דקל ומד שח׳ רלבר אלה אמת טעד הראיהן

מי׳ דרב רב בסוף

שנ׳ מנכי׳ אוהין ממנהין וחושין כתבני׳ בגליון בקס טוב

יע׳ נחת

סליק ערך חיות

שבח ורון להחזיק ימיני

בסדר ערך שמיני

ועוצם יתביני ושעי ומושיעי

להתחיל לגמור סדר ערך תשיעי

סא

גמ׳ דף ראשון בית דין שמעון לאמתא דבי רבי דאמרה לחברתה שקיל טוא טיפתא ופוצקי בי תרתי פיר מכרך שמכבד את הבית.

סא

בר גמ׳ דף כל המנחות באות יבוא ויקבל מטוב לטובה וכל כס מגילה וכפורין עומדין על טוב יזכור שמך וכל ותתן חייב אדם לברך שם הרעה כשם שמברך על הטובה. שר הרעות שמבטא הקפה עליהן אדם לטובותיהן שהן כפרה לעונותיהן כאדם שמצער עצמן בהקזה הדם ורפואתה היא לכן חייב לברך.

סב

בר׳ ערב פסח בגמ׳ מגיגו בן הודו לעמי שגובה חובתו שלאדם לטובתו פיר בטובה שלו כלומר בממונו מכל אדם כפי השגיון עשיר ועני וכל בתא בבבותא כל הקדשים מוס קבוע להקדש אין עושין התורה כה לא יחשוש ואם יוסיף אין מטובתו עושה השלם הוא בסוף מיבעיא שלא טוב מפיקדין עושה המועיל רע מעיקרא אין עושה התורה. ובפ׳ אמרו בגמ׳ שמורין על הבקר. שלא שבוי ניסתוב אדם חייב אדם. ומצי בסוב הפי קאמר טוב מגיקרין עושה המורה וכל ובמיתתן שוב ברע תמיוס בבטל מוס של לא הזכות ליוצא שיצוה מי. בסאולן עומדין פסח בגמ׳ סער מפרישין חלק. בס׳ גמ׳ דף האיש מקדש טובת הנאה אינה ממון פיר אוהה הנאה שישלם לשרא לתת חלקו

הכשר לפי כל שורה. **חתל** בס׳ חביה בגמ׳ שובך

שורה חותלות שלו תמרים ושל גרוגרות בכלכך עצן פרי

ין בכלים חותלי שהוא נהוג בהוכין פיר בך שעושין אותן

מן חריות של דקל ומעמטשים שותן תמרים לחים ושלכלן

אותו לפי שעה. כדאמרי׳ בהשוכר את הפועל כי תעלה היטב

בחותלשו מעמו שקורין אותן בלש אותני הותלת. תמרים

ובישוה כובשין אותן בשותן חותלות וכותשין אותן כדי

שלא יקבו ואוכלין אותן בימי החורף וחתיכה מצאו רתן

חותלות קורין חיבוצא ואילו חוכלות מתפלאין בת זברי

וגורטש בו ארמעים וקורין אותן פרקסטא. חותל לישנא

דרבנן פרמיסא והוכלא. **חתול** ועוד שייכי

באלמוטרין הרג חתושה בבורי היהוך ומגשו צייכ שם

חתם בס׳ בעוקצין חותם של ובישה מעטרף

ושל מטבעין מעטרף פיר כל המיוחד יש לכך עוקץ

בלא חותם כגרגיר של עטבים. והתמרים ישלהן חותם

ובחשש החותם עוקץ. כי תאנע בהוספתא נמצל מומיה

גרגיר יחידי אם יש לו חותם סוהר. אין לו חותם סומטן.

בס׳ המוציא יין אדמה כחותם המוצמין פיר חותם שעושין

בן למקיים שהוא גדול וחסר אותו בחותם השוגרות שהוא

קטן. בס׳ במה אשה חותם בכסותן פיר שוב סהבל.

בר גמ׳ דף המפלה והלא עצמו אין מיטמאין אלא בחיומת

מי האמה. ובס׳ יוצא דופן ומיטמאין בכל שהן ואפי

בחרדל ופחות מיכאן אתי שמואל דבי צריך בחטמה מי

האמה שטאן החתים בשרו מזוהבנ״ג. בס׳ בהכותכל

חותם הברכה שהיו במקדש וכול וכשהשמן המיוחס

אמרין עולה אין אותי. וכשהאוכן פהעם כן בשביל

שטמעטה האמונה של עולם התקיע שיהיו אומרין

אין העולם ועד העולם. כלומר אין הגו הוא ועד הגו הבא.

ובשטל בבוד המקום הפרן המוקם שהיה והמסיים ועד

העולם. כלומר עולם אחר. בס׳ משנה בבא קמא עֲרֵב

היונא אחר חיתוך השטרובה מוכסין בני תורים.

חתן בס׳ דמעניות. ובס׳ הרואה בגמ׳ על הגשמים

מאיזה הוי מברכין על הגשמיות משיצא חתן לקראת

כלה פיר כשהדד השופה על הקרקע. שבבר יצד בין מעלה

כמין אבעבועות ונקרין פלה. פיר משיצא אבעבועות

ממשוה לקראה זה ויוצאו זה לקראת זה שם אבעבועין

נקרין חתן וכלה. בס׳ שהשוקים מלבאים מים ושופכין

משוקי זה לשוקי זה. כמו שיצא חתן לקראת כלה.

חתן חתן שבת לקרות פיר בשופרא סוהר ורואה

בעני. שלום ומברך וקורא בפסוקין וגולל ספר התורה

וקורא מפטירה זכן בפסוקין עצמה. ואחר כך מברך

כדרך שעושה בהן גדול בעוסק הפטירות שעוטל ספר

טבור כרגמ' דכל היד לי שרפין אות למטה תיקנץ

יהי רצון שלפנ שמיש שתיקנץ ידו **טבוח**

פי' מלשון טבח והשחטה מי טבריה שיבש ויצאו ממנו יין

שבבה ויצאו ממנו כמו שהשחט **טבורה** מישמאלן ואיזן מכשירן

בתמו בוס השמיש עמרה ההיא מן הראוין ובא מן הראוין ההיא מטבורה ובא מן נוגעין תהא מטמאה שבבה לטמא ויצאו ואין בפ"ה וכ' ומא מטמאה בהן כי הוכיחה לא תמוה וכ' **טבלין פא** במדרש

אחל פב טג

מיס אחריס של ויפלחון טעויה אין חייבין בציצה **טיגן** אי כיא ביניהן. בפ' כהן גחל בגמ' לא ידעה לן

בר' גמ' דס בכל מערבין אמ' אבוי שלקן

טיגרן בגמ' דס בכל מערבין אמ' אבוי שלקן

נשיס. והקחאה המשרה והצק לתינוק. אלי יהודה שאל שמעון מלמד שעשתה לו אותו טיגן. ס"ג מן המבלה

אינו מלך חביבה כהן גדול כיצד עושין אותה לו חייה

בר אבא שלי חבינה אותו ואחר כך מטגנה. אלי יצחק מהו נשתנית מנחה שכבה נפש וכלב עד שאס לן

עשה ה' חוב טיגן פי' שלה מוחבה בשמן וחלות

ורקיקי. ובפ' התיש מקדש שאת בתמ' אלי אבון דסמכין

הזק אבי לה יתי לטיגנב. פי' זוכרין הוא לסמוך שנן

אמ' לה כמין יתי לטיגנב היה בעמ' ששמעה לשלהב

אמרה לו ולא היה רוצין בן שמיעה לשמירה. אלא

כשרס שמועתה דגי שלין חלס ונוהגין במחבת ומטגנין

בס שס מיקוס וקן ומי וטיגנב קיובין והדדי בלומ

אין אדס מעשיר. דסבר טין דקרוב הוא שאתו אינשי

ומלוהו ב. **טגדום** במילן טרי בגמ' סימנ חיה שרגלן

היית חיה טגדום שריש דבי עילאי דלי שלי אבי שלן יעקב שנין

עילאי. **טדי** בל מידחסה שעניס הין לן עבד

ועל עד שדי מן העסק שלי שאר הצפור שקרא שדי.

טדה בגמ' משו המולכה תחת החיל יוצא

והולך לן בשדה שלי הר הגדול שקרא שדה. **שהור**

בתגאה משעבד הגבולין מעבדין עד טהרת העשרה

בגמ' בל מיקוס שלי ראשין חייב אדס לטהר אפ עצמן

בגמ' בכל המעשים שלכתחלה המשהרה שבגרתן

פלי הוא עבדין לחטאת ואשם. שלי חולין. ומשא מיטלים.

ומעשר בהמה שלאחר שהוזכן בחמין שמטמאין

ומשקין משמעבל לאחר שהוזכן בם זבין אינן

טמאין טומאת מגע. כגון שאמר ראשון

ונכחי ביה נבוחי פי' קמפלא כלומ' כעין הטבלא
שמכניסין בה תנא חכמי בבית המקדש נבחי ביה
נבוחי שמוקבעות בו. בפ' מי שמת בגמ' שהשושבינות
שמנקל טבלא אושר לה למותי. בפ"ח של כב"ה אבוב
רואה דטבא דלנמטי גוורדמי להלולא בטבלא וקס
פי' קסקש לה בזוג. בפ"ו בגמ' ומעשה אשה אמרי
אינשי בת שיתין כבת שיתין קל טבלא רהטא.
כתרג' דפסו' ש' דשיר השירים ושמחת לבב כהולך
כחליל וחדות לבא כבעמא דאזלין לאיתחזאה תלת
זימנין קדם יי' בחגא כשתא במני זמר וקל טבלא.
מאוש שומע שיר כסוסים. תרג' מגבר דשאיל לא
למשמע קל טבלא דשיוטין

טבל

בפ' מקוה אין מטבילין חמין בגון פי' דין מים טמאין
משיקין בכלי אבן שאין מקבל טומאה ומשיקין
במקוה עד שיגיעו המים במקוה ונטהר'

טבל

עלה וטבל אוכל במעשר העריב שמשו
אוכל בתרומה הביא כפרתו אוכל בקדשים. מפו
בפ' הערל בגמ' וכל הטמאין מנא לן אמר חיסדא
הלכתא קראי כתיבי לא יאכל מן הקדשים כי אם רחץ
הא רחץ בשרו טהור וכה' ובא השמש וטהר וכה'
וכפר עליה הכהן וטהר מכלל שהוא טמאה הא
כיצד כאן למעשר כאן לתרומה כאן לקדשים.

טיבול

טבולי יום פי' שהיה טמא וטבל
אבל לא בא השמש עליו.

טבילת

אדם
בשבת פלוגתא דבית שמאי ובית הלל בביצה בפר'
יום טוב שחל להיות בשבת בית שמאי אומ' מטבילין
את הכל בשבת ובית הלל אומ' כלים מלפני השבת ואדם
בשבת ובגמ' בפ' הי' תניא כל חייבי טבילות טובלין
כדרכן בין בט' באב בין ביום הכפורים בפ' המפלה
בפ' הלשונות ושמבמילין טבילה בזמנה מצוה
ר' יוסי אומ' דייק לטבילה שהקא באחרונה ולמא
אמרה טבילה בזמנה מצוה.

טבלא

בפ' ש' דברכות בגמ' מאימתי קורין את שמע בערבין אביר
אבא שחיפה את ההיכל כולו בטבלאות של זהב.
בפסח בפ' גמ' דף מקום שנהגו לא היו מועטין עד שחיפו
את ההיכל כולו בטבלאות של זהב וכול' בפ' גמ' דף
הקומץ רבה כל זמן שהם טבלא קיימת פי' היינו כל
זמן שנקרע עור הבתים העשויין כטבלא מרובעת
בג' כיצד מעברין ועושין אותה כטבלא מרובעת פי'
כלומר קורין לנסר טבולא. בפ' מר' ג' שאוכלין אכל טבל
ומעשר ראשון וכול' פי' טבל תבואה שלא נתקנה בודאי

עי' שי' ענר דרכונות וסלעים וטבעים

עי' כל חייבי טבילות טובלין כדרכן

עי' הלל שב

עי' טבל ופירושו בתי' שמין בנ' מסו

ופירושו כטבלא של עץ שאין אדם יכול לאכול
ממנה והטבל עון מיהה כמלו בפ' ג"ג דפ' אילו הן
הנשרפין ובפ' בבל' מערבין בגמ' כמו שנ' תנן ההם
בפ' כ"ד בטבולי יום לגין שמלא טבל יום ומלאה מן החבית
מעשר טבל פי' הוא מעשר ראשון שהוא כלוקח
ממנו תרומה מעשר כדכתי' והרמותם ממנו תרומת
יי' ממנה והוא כעין מיהה עד שיוציא ממנו תרומה
מעשר אין הטבל מתחייב במעשר עד שיראה
פני הבית כבר פי' בער' דגן בפ' ד' במעשרות
המטבל בשדה פטור פי' הטובל זית במלח כדי
לאכלו.

טבל

בפ' מי שמת בגמ' האחין
ר' מאיר סבר קידושין לטובעין ניהנו פי' והלכה
בהא כר' מאיר היכי דמי כהן לה בשעה שמקדשה
אלף זוז הרי זו מקודשת כאילו קיבלתן מיד כגון
זה אמרו לטובעין ניהנו ובין מות הוא או מתה היא
בין חזר הוא בו בין חזרה היא בה בין קידשה היא
עצמה בין אביה קידשה או אחיה כל שהכסף בו
קידושין באותו ממון אין לו להחזיר ממנה כלום
וקיימ' [illegible] דאמ' לעולם קידושי לא הדרי
והא דר' אשי לא קיימא לן כר' מאיר וכאמוראי עבדינן

טבע

בה"ב לשקלים כשעלו בני גולה
היו שוקלין דרכונות חזרו לשקול סלעים חזרו
לשקול טבעים ביקשו לשקול דינרין ירוש'
דרכונה דינרי סלעים כמשמען טבעים פלגות
סלעים ביקשו לשקול דינרי קיטרין ולא קיבלו
מהן מן הדא והעמידו עליהן מעות לתרב'
בשנה ובשלשה מעמים.

טבעת

כר' גמ' דף ב' שעירי התמיד של שחר היה נשחט על
קרן צפונית על טבעת שניה ושל ער זורחת בערבי
בהמ"ח מג' במידות טבעות היו לה לצפון של מזבח
ו' סדרים של ד' ד' ויש אומ' ג' של ו' שעליהן שוחטין
את הקדשים. בפ' סוטה בגמ' ואת הנוקלין עמד
והתקין להן טבעות בקרקע בפ' סוכה וטבל ברב
הקבועה וכול' כבר פי' בער' בלגא. פי' לכל משמר
היתה טבעת קבועה בארץ כדי לקשור בחבל ומ'
ומכניסין ראש החבל בטבעתן ומושכין עד שהשור
נופל. בפ' במה אשה ולא בטבעת שאין עליה חותם.
פי' ג' בכלים טבעת אדם טמאה וכול' עד טהורה.
פי' טבעת בהמה העושין בדגל' הספחות ובנו וארו
הבהמות וטבעת הכלים התלויין בהן טהורין
בר' גמ' דף ח' שרנים יד לפי טבעה תיקנו

טבור

רגמ' אנשי טובריה אבאטאות של כרכים מטויל
בהן ואינו חושש פי' מהלך בס' גמ' דפ' הישן אוכל
ושותה בסוכה ומטייל בה ובס' גמ' דפ' סדר תעניות
האילן ומטייל על שפת הים והוא מטייל אחרין
ובגמ' דג' מלכים בחלק אני ואתה נטייל בגן עדן וחוג
שמים יתהלך תרג' והקוף רומא בשמיא יטייל.
טייל בפ' אלו השוכנין בכל יום גמ' מאי
טיילין אמר רבא בני פרקי פי' בני תלמידי חכמים שבכל
יום ויום הולכין ללמוד תורה וחוזרין ולנין בביתם
שנה שלהם בכל יום הואיל ושלוחי בביתם
אמ' ליה אביי וכו' עד שמנדדות שינה מעיניהן
בלומ' לעשות מלאכה ולזון בעליהן ואת אומרת שהן
מתעסקין באילו הדברים שלא אמ' אביי וכו' עד
ואנא בטולא דאפדנא ועל כן נק' טייל שהן בצל
אפדנין. אוכפל תנא לאשמעינן טייל ופועל פי'
טוכפל בות הלל דאמ' המדיר את אשתו שבת אחת
לאשמועינן טייל ופועל שאין החשובין בכל
המשנה שחייבין בעונה בכל שבת ושבת אלא
הטיילין בכל יום והפועל פעם אחת בשבת אם
עושין בעירם אבל האחרים שאין חייבין בעונה
בכל שבת אמאי ונצוא אפי' לא הדירה אינו חייב
לא מתני' דקתני המדיר אכולהי ואקשי' והא ספנין
לו חדשים קאתני טייע סנדל טייעא
בר' גמ' דפ' מצות חליצה ובר' גמ' דפ' אילו קשרים סנדל
אסנדל לא קשיא הא קאתני חייב בדטייעא דקטרי
אושכפי פטור אבל אסור בדחוומרתא כבר פי'
בערך חמר בס' גמ' דהמוציא א"ר עילש טייעי
פי' כדרך שהערביים מפשילין כליהם לאחוריהן
בר' גמ' דפ' המוכר את הספינה ובס' כר' השולח גט
אין לוקחין ספרים ההוא טייעא דאיתאי חיתא
דחפיתא פי' ערביתא בס' השוחט אחד בשוף
בגמ' השוחט לנכרי הנהו טייעי וכו' פי' טבחי
גוים שהביאו אילים ממקום פל' טירר
בפסו דפרס פי' היתה חכמת של בני קדם שהיו יודעין
במזל ועונות בטירר מהו בטייר אוסטרולוגין
היו טירר בויקרא' פר' אמור פ' ס סבוב
רשעים פי' כי עוף השמים יוליך הקול א"ר לעזר זה
העורב בחכמת טיירין פי' בל' ישמעאל קורין לעוף
טייר והוא יוליך הקול במעשה דעילש פי'
השולח גט אין צורין שאו קא קרוא ליה עילש
ברח עילש ברח טבור בס' גמ' דפ' המדיר
חזייה לר' שמעון בן יוחאי דהוה יתיב אטבור
מיא.

ע"ל כי עוף השמים יוליך את הקול זה העורב

פי' סלסלין של פז טבן תרגו' כד שלחך
מה שנכנסו עליה כטובע פי' לשון מן עורמנא.
טכס בב' במה מדליקין בגמ' לא יקוב טכסיסי
מלכות פי' אנשים בקיאין בעבודת המלך בס'
בסו דזוהי בחצי הנלה כטכסיס מלכים בא עליהן
וכו' טכסא בבר' רב' ויצא הראשון כ'
כאסהון ואוקימינן על טכסא דבמדינה כו'
טלמסקים בויק' רב' פר' ויהי אלתרא
ועבד ליה טלמסקין עבדין ליה הקנה פי'
טכסטוסין היינו הקנה קליק פי'
אחל פה טל בפ' במה אשה בגמ'
לא יצא האיש ומטייל לכיס יותר מכולה פר"ג
בברכות מי שמתו מוטל לפניו פי' אונן שאין לפניו
מת אלא הלך לצורך המת או החזיר את פניו או
היה בבית אחר כמוטל לפניו דאמי טל
בס' גמ' דפ' דסוכה המקרע מכולס טלה הואיל
והאו לטלאי על גבי החמור בב' הקומץ רבה בגמ'
שתי פרשיות שאם יהיה לו שתי הפילין של ראש
שטולה עור על אחד מהן ומניחה בר' גמ' דפ' ההכלת
ובס' השולח גט בגמ' אין לוקחין ספרים צריך זהב
או שטולה עליהן עור וכל פי' טלא מל' טלאות
ומטולאות במעילה בס' גמ' דקדשי מזבח לאחיזה
כל שהוא מאי לאחיזה א"ר שמעון בן לקיש א"ר
ינאי שכן עומד וטולה פי' ר' האי גאון ז"ל אותו
בגד לאורגים שכשהוא מתחיל את המטווה של
אריגה בעובין או בכלום דבר כדי לחזק כוחו שהוא
בגד על אצבעו מתחיל הטווי ואותו סמרטוט שעל
אצבעו משמר אצבעו ואינו מחתכו החוט ואותו
שקשור באצבעו קרוי טולא וראוי נמי לקנות האומן
אותן שמבקשין האומן ומולחין אותו על
אצבעו שמא יבזו בשובין האומן בס' בעור
והרוטב בגמ' וכולן שעיבדן אוזן חמור שטלאן
להופכה טהורה פי' שהיתה קופתו נקובה ותפרה
כנגד הנקב בפנל' פר' כל כבלים טלאי שעלון
המטלפת עלמטה [illegible] עלו בגד אחר
מין מטולאות ובס' כל מטולאות [illegible]
פי' חהיבה בגד שתפרו על השפה סביב הצואר
ובס' כה מטולה שטליה על קצוה טל
בפ' ערב פסח בגמ' לא [illegible] לו ה' טולי הוו וכול בעל
קורהי תרג' כפולא שריהב טל ישדיחו הטל
עליהן צומח וכול' טל שמא עיניך הריח טול
כיון עיניך טל בסנה' דפ' דרבוני טלטולא

ענ' טיילין ובש פירש ... בתורה ... חרג' ומשה ... ערך ...

ענ' הע' ס פר

סטב

ענ' ר' עילש ... מורגם ... דאנסה

ענ' טלטולא דגבר ... קשה ... דאיתתא

בס' המגלות בגמ' וחכמי' אומ' היינו גוף היינו פניו טוחות
כי' כתוב פי' וש' כגוים קולף וקוצה וטח ברפשות
דהי' שטחו ואי לא מפוחייק ביעורבא דביתא חדהא
בר' גמ' דתעניות יורה שמורה את הבריות בב' ש' בבמה
הרואה אומ' לטשיח גגו הוא צריך בה גמ' דל השם ולמעשה
לו מעקה **טח** ולמעלה הכלה לאלהים הדג
ולא סדר מילי מיטחא. בס' גמ' דס' סדר תעניות האילו
לעולם של ישיח אדם וכו'. ובס' נגמר הדין בגמ' דסמך
כיצד עולו שוב מעשה בא שהסיח את אשתו הסמה
השנה ובס' יש נוחלין בגמ' הכותב את נכסיו לאחרים
הטיח שלו בן וכו'. בהחודש פי' יש באהלות הוא
חודש הטיט בסלע וכו'. **טחן** בסר' ש'
דסוטה בגמ' שמשון ויהי טוחן בבית האסורים וכו'
בס' [illegible] האומ' והקבל גם ר' שמעון אומ' טוחן הרבה
ומוציא קמחא וכו'. **טחב** בהורה כהנים
בר' אחרי מות לחולה שנבנס אלו ווכא אומ' לו אר'
תשבה עמן ול' תשכב בטחב **טחח** בס'
ראשית הגז היו לו במיע טחוסות ולבעת פי' שחוחות
ולבנות **טחר** בס' גמ' דס' המוציא יין
לא נטחר אינש פי' לא יעצם עצמו מאד לצאת
[illegible] בהלא דכתובות לא כהלין בלוים
שקן כקיים בהטויה הללו בקושין בהטויה פי' יש
בצאידס כקיים שרבעלו בה טוסה [illegible] המקום
למטה [illegible] ובפלן בלא סלחת פרח ובלא חבורה
גמנשא [illegible] וחבורה כמשלה שלא בכוונה
ונשארי [illegible] בגמ' ר' אלעזר אומ' בהודייה
[illegible] כר' אלדימא וכו' הלכה ואמרה לה
[illegible] ר' יוסי בר חנינא [illegible] מיאן
[illegible] סברי דברי הכל הוא בלא חלוקה ומאן
[illegible] לאו דברי הכל הוא וכסוקין
הלכה [illegible] סבר שיקולי [illegible]
הכרית [illegible] נראין [illegible] דבריהן
וברך [illegible] בב' גמ' [illegible]
מי [illegible] ובס' יש נוחלין בגמ' אחד הבן
קבר [illegible] עליהם [illegible] הלכה כר' יוחנן
מרטין [illegible] לן שלא [illegible] כדברי
ואמ' [illegible] ולא כדברי [illegible] הלכה כמותו
בפסן דדברי [illegible] שמואל בר נחמני שרבעה כהן שהן
[illegible] משפחה כטעיה [illegible] פינחס אוריה יחזקאל
וירמיה ומל פי' משפחה מחוקה **פטט**
בר' גמ' דסנהדרין טט בגדפי שרפים **טטט**
בר' גמ' דס' ואילו מגלחין טוטו שארו טוט אסורי

פי' המענה שומר היא השמרה הקול המדברין
בהקיעותם שומר הוא האסור היא המהדר בלומ' אין
צריך יותר לחול עליה שמהא זה פי' רחזל ור'
גרשום זל **טיט** בים מעגלין פי' במקוות
ובב' ש' דסוכה בגמ' דסמך העושה סוכה כמין צריף
טיט הנרוק יהיה שמערפ לגו סאה וזהו לבד
בן לא עלתה לו טבילה. פי' מקוה שיש בו מ' סאה
מכוונת ומימן עכורין ואינן זכין ואילו רוצה
להפריד מים זכין לבדם הון כב' כל סאה והשאר
והוה בטיט והוא הנק' טיט הנרוק כמו שהרקין
את המים יורד הטיט עמהן ויוצא עם המים
מפני שהוא מעורב במים הוטבל בה סאה מכוונת
שיש בהן הטיט הזה יעלה לו טבילה ויטהרו
אילו היו מ' סאה כולן בטיט הזה לא היה כשר
לטבול בו והטובל בו לבדו לא עלתה לו טבילה
ובב' אילו חוצצין אי זהו טיט היון זה טיט הבורות וכו'
טיט טיט היוצרין כשמועו פי' עושי
כלי חרש **טטרגון** כבר פי' בע' דגון
טטרג בס' גמ' דס' כיצד מעברין
טטרוג מטטרגי להו פי' מכין הין כגו גדר לבני
חמהן **טטפת** בב' במה אשה ולא
בטוטפת פי' טוטפת סנבוטין כך שמה בל' הקן
ואפרזיני היא טוטפתא דמאי קארו לה טוטפת
שמונות המקום תפילין וכבר פירש ר' אבהו
טוטפת המקפת לה מאוזן לאוזן סנבוטין המגיעין
עד לחייה וסנבוטין הן בשלשלאות של זהב וקובעין
בטוטפת והולכין מהלדעה ועד לחייה ובסוף ראשו
זהב פי' בע' אפרזיני פאורך חבוש עליו התרגום
טוטפתך **טטרס** בב' ב' בכלאים טוטרס
ר' לעזר בר צדוק משהר ור' יוסי מטמא מפני שהוא
מוציא פרוטות פי' הוא כלי של מהכת מנוקב מ'
מלמטה מעשרים נקבים כמו מקטו ומלמעלה
נקב אחד כמלוא כושא הוא מלא מים ומשים
אצבעו על הנקב של מעלה כדי שלא ישלוט בו
הרוח עומד המים ואינו יורד וכשמסיר אצבעו בן
שולט בו הרוח יורד המים כמעט פרוטות פרוטות
טיפה אחר טיפה וכעין על זה פי' [illegible] בעדיות
אערכם במקומו **סליק פג' אחל פ'**
טויט דמטויט לה פי' דמחויט [illegible]
כבר פי' בעדין **טיטווא** בוק רבמל קחשך
מי שת בטוחות חכמה בכליותא ולחם סתרים
ינעם תבג' ולחמא דיעתון בסיותא **טירל**

שנ' ולא נתן תפלה לאלהים
שנ' טיט היון כמ' שאמ' בהע' מקוות וגב' בע' ברק אומ'
עניין טיט היון
שנ' טוטפת וסנבוטין אחד הן כמ' שאמ' בהע' לשבת וגב' בע' אפרזיני אומ'
שנ' גולגב הן במ' [illegible] כי [illegible] תפילין [illegible] טוטפת [illegible] מוזד
עניין עב דוזק
שנ' פאורך חבוש וע' הפילין [illegible] כמ' שאמ' בהע' אבל ודקד' [illegible] [illegible] פאורך תפילין [illegible] נחת [illegible] פאר תחת אפר שמן ששון תחת אבל
שנ' ארבעה הן משפחה כטעיה
שנ' מי שת בטוחות חכמה ויש פנה [illegible] [illegible] [illegible] הראש

כגג' מאשי

ומטו בהוסמתא במסף שבועות. בכל דבר טומט.
הקדשת השותף את הפרס ואת הפריס והמשלחת השיר.

טומאות טומאות גלויות טומאות
בקיצור וזה לשם הטומט. טומאות הגלויות הן הנשרץ
והנבלה והמת וזב וזבה ונדה וכיולדת בזכר. וטומאות

שבעה. **טומאות** טומאות גלויות טומאות
נדה טומאת ערב הגוף ואינו מטמא בימי טומאתה
משכבה טמא טומאה). הכל בטומאה נדה. לא
שנחמיר גם בימי טומאתה (מדוע כלה שיהא

טומאה טומאה קלה שהיא
עד שתחשך. כל הנוגע בה מיד נעשה טמא
ואינו מטמא אחרים. ואם נגעו בו שנים או יותר
שמחלקה ועומדה. שם נדנים טומאת אב לבן
מיד בגון אשה כהן שאמרה כראשהי לקדשי טומאה.
ולכל ישראל מותרת. בפ"ג בזבחי טומא שאכל

טמון בשעל"י דברים נכסי בעלי חיים יורדין
לטמון. ובכל הפלגשים אם הגיעון שנה עד שנמצאו

טמא בסיפרא כל כתמי
זבה תעשה כטומאת נדתה. ואלו כתמי נדתה, והלן נדתה
דין הוא ומה במקום שלא עשה טומאה המטמא וכלי
מיד מדקאמר כטומאת נדתה ילמדו דמשכב זבה
טומא טומאת ערב כטומאה נדתה. שהרי נדה
שאפי' רואה יום ג' סובלת ליבלח ומהורה. וכן נמי כל מה
שנוגעבו טמא טומאת ערב. ואלו חוקשו לומר נדתה
שקן ג' ימים שיקה טומא טומאת ג'. והלא דין הוא
שיקה טמא טומאה ג'. ומה במקום שהקל ולא עשה
התחלת של בועלה כתחלתן שלה. שהתחלתן שלה מטמא
שרץ וכלים. ותחתון של בועל נדה שאוכל ומשקין
מטמא. והוי נדתה עצמן ומטמא שבעת ימים. ועשה ומי
בועלה שהיא המיטמא בטומאה. אפי' כאן עצמה בזוב
השביעי שלה ויטמא שבעת ימים. כמטמא במשכבה
שנעשין כמותה שמטמא אדם וכגדים. והתניר בן
בג בג אומר בשלשה דברים נכסי בעלי חיים יורדין
לטמון. ובכל הפלגשים אם הגיעון שנה עד שנמצאו

עיין טומאה הגלויה והטומאה הנסתרת

עיין בכל דבר טומא

עיין טומאה כהן שיטמא

עיין טומאת אונדרגינוס פירוש כהכתי. יפה כהלל שופר וסוכה ולולב

עיין טומאה כהן שהיא
החמורה

עיין טומאה יש בהאיש
עניים כתי שם בהורה
המטחיה

עיין מה שכתב
טומאה הגוף

עיין בכל דבר
טומא

עיין טומאה הנסתרת

עיין טומאה הגלויה
והטומאה הקדושה

עיין טומאה הגלויה
והטומאה הקדושה

דגברא קשה מדאורחיה שנ׳

טלאי כפ״ג דפ׳ יוחסין טלאי בלאי זנאי· וגנבי כולהון לפסול· פי׳ מק ומותרן על שם מלאכתן נקראין·

טליא כפ׳ אין מעמידין בגמ׳ מתרפאין כרפסא בטליא ובגמ׳ דאמרינן חד טליא חריפא דהוה וכו׳ ברפואות בפ׳ דמי שאחזו מאן דשאחי טליא דאושרא אוחזתו והיינו ער׳ חיסדא שיהין מוהו מעליא דכולה סומקא ריתותא גריעא דמלהו טולא חיורא·

מבע בע׳ והך פי׳ חטשותא

טל כפ׳ מציאות האשה בגמ׳ המשיא את בתו מה אתה סועד ככלי כסף וכו׳ ובפ׳ השוכר את האומנין בגמ׳ השוכר את החמור והבריקה את לה כטלי כסף או כטלי זהב פי׳ טלי כסף בגדי משי כעין טלאות לבנות ככסף שאין דרכו להירקב והטליה מפני שבשפעה אירעלן· איכא דאמ׳ בוריות של צמר שהן אדומות כזהב ודרכן להירקב ולא משא שבקוה· קא שההנה על חבירו אני אקלא מי שיש למלך והן לו כך וכך עשה לו שאלהן עבדי המלך בכמה דמים אומרת זה הדבר אמ׳ להן כטלי כסף שהן קערות של כסף אמרו הואיל בדבר מועט זלזל משיש למלך חייב מיתה וקטלוהו איכא דאמרי כטלי דדהב קערות של זהב דבר יקר ושבקוה·

ע׳ טלפחא

ע׳ טולי כסף כלומ׳ קערות

טלי כפ׳ מי שמתה בר גמ׳ אית חולק לטליא במקום בנא· פי׳ טליא תנוק גדול· כדאמ׳ מטלל טליא בשוקא כבר שית עשר ושבע עשר ולא חסאן· רע מעוררו תרג׳ ירוש ביש משלוהי·

טלל כפ׳ חלא דפ׳ הדר דלא יהון טלי דרבנן כחוכא ואטללא· כפ׳ גמ׳ דהחליל לוי מטלל קמיה דרבי בתמניא סכינא מטלל טלא חמבתא ונזמר האף תרג׳ עוזקתא ושיזובא·

טלם ועשרה לחם· תרג׳ טולמין דלחם·

טלם בוק רב פר׳ ויהי סר אל הרע יין הלחום כל ידעתי טולמין לה ולא ידיע· פי׳ מכין אותן·

ע׳ הלמוד בל ידעתי

טלם אדם בלועז אישמון תרג׳ בר נשא טולמא גברא עולם חרדה אדם יתן מוקש· תרג׳ טולמא דבר אינש·

טלם הרוח ומתרסן

טלע כחחולין בגמ׳ מהו בגדול ואם לא אטלע לו וכו׳ שלף איש נעלו תרג׳ ואת פרוקא לבועז אושיט ית ידך למקנה וקטלך וטלע בועז ית יד ימיניה וקנא מיניה·

ע׳ ראייה של חגיגה לבועז

טלף כפ׳ העור הקרנים והטלפים מצטרפין ובפ׳ ב׳ כפרה פרה שקרניה וטלפיה שחורות ובפ׳ בא סימן כל שיש לו טלפים יש לו קרנים ובאילו טרי׳ בגמ׳ סימני חיה אילו הן סימני חיה כל שיש לו טלפים וקרנים· ובפ׳ מומין אלו בגמ׳ והצומח עצמו קרנים וטלפים· כפ׳ הגדה המוכר את הספינה ובפ׳ שור הכסף בגמ׳ עבד כנעני אחזה בטלפיה במערה וכל ושוסעת שסע· תרג׳ ומטלפא טלפין כל מפרסת פרסה ומטלפן טלפין

טלפח כפ׳ המוכר את הבית· מוכר את ספר מוכר ית טלפחא פי׳ מבישין טיט ומערבין בו תבן ונעורת פשתן ועושין כמין ריחיים גדולה ונותנין על הזיתים בבית הבד כדי שיכתשן ויצא שמנן ונקראת טלפחא· מפני שבריותה כעדשה ועדשה טלפחא בל׳ ארמית· ומניחין אותן על הזגין ואוכלין יוצא מהן טרש המדה עיגולין דקאמר ר׳ עיגולי הגה והן העדשה דקאמרי הדמין והלובין והעדשין מדיחין· כפ׳ ר׳ אין מעמידין בגמ׳ והשלקוה בטלפחי והלא כולי עלמא לא פליגי דאסיר·

טלק כפ׳ כל הגט ובפ׳ שנים אוחזין· מצא גלוסקמא בן טליקא דסאבי· כבר פי׳ בע׳ גלוסקוס·

טלק בבר׳ רב׳ וישלח יעקב פר׳ עזן חלש טורמידא וטלקיה קמור· ותשלך את הילד· תרג׳ ורמת וטלקא ית טליא· ונשלכה באחד הבן· תר׳ ונטלק בפסו דויהי בשלח והוא נסיב הורמוסין ומקדן ומטלק לשוקא·

טלר ומשנין אשר ברגלין תרג׳ ובטלחותיה דברגלוי·

טלש כפ׳ מעד מבריכין בגמ׳ ונובלות עוזרדין טולשי·

טלת כפ׳ המצניע בגמ׳ המוציא ככר אף אין כמה הוה כפ״ד בזכין היה יושב על גבי המטה וד׳ טליות תחת רגלי המטה וכול בגמ׳ דפ״ר אליעזר אומ׳ חולין טליה כפולה לא יעשה פי׳ שכפל טליה וקושרו בין ב׳ כתלים· והרכין קומת הטליה בארץ ונכנס תחתיו התחיה בגגה כאוכבי ושופעת ויורדת למטה בארץ כמלוא קומה באוהל עראי הוא· ומפני שאין בגגה טפח ולא בפחות מג׳ לבי׳ פטור· אבל אסור ואם היו עליה חוטין מאוחלת ונטה אותן היום מותר· בר׳ גמ׳ דח׳ במה אשה יוצא בטליה מקופלת ומונחת על כתפה חייב חטאת· פי׳ כמין סודר כפול· פי׳ ר׳ מטלת הוא רדיד· ולמה נק׳ שמו טלית שהוא למעלה מן כל הבגדים· כמו שנ׳ ההגלים וישאו אותו ונטלו ירשה ויעד טלל הוא סיכוך למעלה טלית לשון יחיד· טליות לשון רבים· בפ׳ כירה בגמ׳ מעשה שעשו הלכה כדברי המכריע חוץ מקולי מטליות שם נהג· כפ׳ במה מדליקין בגמ׳ מחיצה הבגד ר׳ המחונא את הכן בפחות מג׳ על ג׳

וטלורא

נ״א ברוחב

עשה למה נקרא שמו טלית

שסיקין

דחמיין לטינרא דכה מצור החרמיש ומהדגמש
מטינרא [illegible] דהיינו [illegible]
קליק [illegible] אחל פח טם
בכ כמה [illegible]
[illegible]
שבטם שבן פוחתת [illegible]
[illegible] והעפרים פיר
טעם [illegible] כרפה [illegible]
[illegible] טם כל
צפור הרג [illegible] ירד [illegible] אשר
[illegible] הרג דטעם [illegible] טמן
[illegible] כבר [illegible] זרד טסקא
כם [illegible] קרען את [illegible] טסקא קסבא
[illegible] טסקא [illegible] כרל
דבר שהוא [illegible] טסקא
[illegible] עץ [illegible] טסקא
טסקא בק [illegible] זהו [illegible] טסקין
[illegible]
[illegible]
הוו יהביה [illegible]
[illegible] טסקא
וכרי [illegible] שנדרו [illegible]
ראמי דשערי [illegible]
מן הקרקע קליק פח אחל פט
טע [illegible]
טעה
קבר [illegible]
טעם [illegible]
[illegible]
חדש [illegible] דם הנדה
[illegible] טעם
[illegible]
[illegible] טעם
[illegible]
[illegible] טעם
בבכורים [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
התרומה והבכורים [illegible] קט
[illegible] הבכורים [illegible] והבאתם שמה

הבי כורים
עול [illegible] ואת התרומות ידכק שירן
[illegible] כן
[illegible]
[illegible] כר [illegible]
[illegible] בבכורים [illegible] תרומה
[illegible] טהור [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] בלבן
[illegible] טהור [illegible] כעשה
[illegible] מן הטהורים [illegible]
[illegible] עשה עשה
[illegible] דכה
[illegible]
[illegible] בהורה כהנים [illegible] להם
קדש [illegible] קדשי הגבול
[illegible] לזרים [illegible]
אסורים לזרים [illegible] כמפור
[illegible] בגמ' [illegible]
[illegible] ומפן
[illegible] והירים [illegible] של
תרומה ושל בכורים [illegible] ידים
[illegible] ידין
[illegible]
דורשין [illegible] עד הפרק השני
[illegible] רחיצה
ידים [illegible] שהוא [illegible]
[illegible]
[illegible] יוחנן [illegible] כהן
[illegible] הבכורים [illegible]
[illegible]
[illegible] עד
[illegible] הגשה
[illegible]
[illegible] טען כמ״ש
[illegible] כוורא
[illegible]
[illegible]
הרג [illegible]
טען [illegible] טען [illegible] וטעון נעקר

עז' [illegible] זהב

[illegible] לכהן את הקדש

עי' בטולה ידים של חולין עד הפרק [illegible] ודברי [illegible] ארוכה [illegible] ערוך גדול

עי' [illegible] ערוך

עי' [illegible] תרומות

ארץ מצרים לטימון ובולבי וכי ימוך נרשע לא
יבין דרכו. זה עשו הרשע שהוא מכנס ממון של
אדם לטימיון והרגן ובוק רב ועשה כי יזוב. לא
שהיה הורג את [illegible] ממון לטימיון ובסו
קחו ממקדי וג' שלח [illegible] ממון לגבוהה פי'
גבאי ממונה על אוצר של מלך.
טמן בר"גמ'
דלא זהב עשר זהב [illegible] המוכר את הספינה במשקל
שלא וטמונין [illegible] שכן חסורין
כלום כוח הספינה יונק ומכחיש כח המשקל ומוכר
לאחריו. טלם בר"גמ' דס' כל כתבי הקודש
נטל שטוח של ברכות ושקעו [illegible] וכפון לזכור
נטל [illegible] של שבטים שהיה שטוח חקוק עליהן
ובראשון [illegible] אחר יותר
ממוך [illegible] בויום [illegible] פי' [illegible] שעושין מן
[illegible] ובלעז [illegible]
טמע
בבבלי [illegible] עד כדון לרתת [illegible] יג
מטמעוני [illegible] הולדה [illegible] לא תהן
יתהון להן [illegible] ותסכוהן
[illegible] בין השמש הרג
ירו [illegible] והרגמי
בירו [illegible]
טמש
בב"ק [illegible] בר"גמ' כרם [illegible] לית סווניה
במרוץ בר"גמ' דף המוכר את הספינה ובחלק בגמ' עלה
קרח [illegible] ומבלה
פרך [illegible] במרוץ
[illegible]
[illegible] עגל
[illegible] שרץ
טימיקון פי' [illegible] של [illegible]

קליס פן אחל פז טן

משך פ"ג [illegible] ונתן בן [illegible] ונוטע המוסן
בטיט הנוגב' בפ"ק במשקין בגמ' [illegible]
והמוונא [illegible] היתה שדה [illegible] מוהר פי' לחה
טן בר"גמ' [illegible] לחן [illegible] וסימניך [illegible]
בר [illegible] [illegible] כמו בטיט
[illegible] הרג [illegible]
טן בגורת [illegible] היתה [illegible] דף
בן סורר ומורה [illegible] באשה
אחת. והעלה [illegible] טיטא.
טן בב"ק הרואה [illegible] ולא דרי [illegible]
את [illegible] או [illegible] לא [illegible]
[illegible] לטובה בגויה. בס' גמ' דף המוכר פירות
לחברו [illegible] הבו לה בי היכי דליהוי טונא דשבישתא

והרר' פי' כשיעור שיהא אדם עושה חבילה של
זמורות של [illegible] והולך באורה השבילה וחוזר על
אותה חבילה. טן בר"גמ' דס' הגוזל [illegible]
אהרן ובנו [illegible] טן [illegible] כאיש
חמס הרג [illegible] כי קנאה חמה גבר
הרג [illegible] דגברא אל יקנא לבך
בחטאים הרג לא [illegible] לבך בחטאו. והרב ערמו
בן [illegible] בין אחשורוש להמן [illegible] בנה
הרג אחר [illegible] שור [illegible]
בכל [illegible] פ"ג בעדיות.
ובטבעת פר"ג בפלס ד' דברים רבן גמליאל מטמא
וחכמים מטהרין כסוי טנא של מתכת וכלי [illegible]
דישוטה [illegible] בטנא של אבר מלאה
סובי שעורים. [illegible] משכה כדי שיון
[illegible] דומה
לתרקב גדול של [illegible] וחצי פי' מלא
[illegible] בטנא. סנדן בר"גמ' [illegible] שהלכה
[illegible] פר' המודיר [illegible] מאיר אומר כל נדר [illegible]
האיש [illegible] טב [illegible] סנדן [illegible]
פי' [illegible] הוא
[illegible] גוף [illegible] שנים [illegible] הרג סנדן [illegible]
קבורה [illegible] סנדס [illegible]
פר' [illegible] כסנדים שהוא פרוסה [illegible] ברובה
ורגליהן [illegible] פי'
[illegible]
טנם בס"מ' [illegible] להיות
אדוס. טנם [illegible] הרג [illegible]
טנע [illegible] המוכר פירות
לחבירו הרי [illegible] פי'
[illegible] שהוא אחד [illegible] טינופת היא
עפרורית. בס"ג בבכורות [illegible] הולד בבהמה דקה
[illegible] דם ומים [illegible] בר"גמ' דבבא קמא [illegible]
פירות להנאה פי' שעשה [illegible] מטונפת
לפי [illegible] שנהנה.
בי טנר בר"גמ' [illegible] ומכסוי
[illegible] דהוו
[illegible]
קשים [illegible] כולהו
[illegible] בוש [illegible]
רכות דהוו
[illegible] בוש [illegible]

ע"ג ורשע לא יבין דרכו זה עשו
ע"ג ספר [illegible]
פכ"ע בעתרקב פי' תרי קבהא ג' קבין וקן חציסאה
עיין טב [illegible] טנדן בה' [illegible] במגת
פכ"ע כע"ם סעט [illegible] אגר הם שורש בזה באשר
ע"ג מרעבה [illegible] היו [illegible] בשמים
ע"ג [illegible]
ע"ג [illegible]
ע"ג [illegible]

דדמרין

עד שיקדים [illegible] להיות [illegible] וכיון על העיסה
בפ' כיצד הרגל בגמ' בין מכלים [illegible] שורן הוא
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] בס"גמ' דבל אין
[illegible] ותנן [illegible] אין
[illegible] **טפח**
[illegible] תרג'
[illegible]
[illegible] **טפח**
[illegible]
[illegible]
[illegible] ושל
[illegible] אותן
[illegible]
[illegible] ולכן והן [illegible]
[illegible] **טפח**
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] **טפח**
[illegible]
[illegible] בכ'
חרס [illegible]
[illegible]
[illegible]
עד [illegible]

והטפי במקוה [illegible] עד כדי שהוא ויש שומ'
טפי וטפיח אחד [illegible] **טפח** כהכוור עד כג
בכלים ר' יהודה אומ' [illegible] כבכר עד לד
[illegible] אלהים את גבו [illegible] מכסין
ובר [illegible] מפותח [illegible] עד קבר
ביה דוד [illegible] והוא הדין [illegible]
דידי מספיד על [illegible] לשון [illegible]
[illegible] בני אדם [illegible] **טפל**
בשיעור [illegible] בכלים השובל כלי חרס הבריא ר' מאיר ור'
שמעון מטמאין וחכמ' אומ' השובל את הבריא טהור
וכול [illegible] כלי חרס וחירוק [illegible] דפליגי
רבנן בין בריא לרעוע לענין טומאה וטהרה כיצד
יהיה [illegible] טהור ורעוע טמא ובכל מקום הבריא
טמא ורעוע טהור [illegible] שעל הטבלה [illegible]
דבר זה [illegible] רעוע צריך לו
[illegible] הוא לך [illegible]
[illegible] בטבלה של כלים
[illegible] טמאין אבל הכלים [illegible] אין צריכין [illegible]
הנוגע [illegible]
[illegible] הנוגע בה טמא [illegible]
[illegible] הנוגע [illegible] של תנור [illegible]
כלים [illegible] ר' יהודה ור' שמעון [illegible]
[illegible] מודים חכמ' לר' מאיר ור' שמעון [illegible]
עד מקום שהאור [illegible] העור [illegible]
[illegible] את הטפילה [illegible]
זה [illegible] חרס [illegible]
[illegible] כבלי חרס אחרים
ובעל [illegible] בקרקע והתנור עליהן
[illegible]
[illegible] וגורדין הטפילה
[illegible]
[illegible]
[illegible] להסיען
על [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] הגיען
[illegible] שער [illegible] שנים ואין
דין [illegible] בסיד ישר
השער [illegible] ולא בגרה ולא בשר

לבעלים

כר' כשאין בית דין מגבור לוקח שני אומרין לכנ
מסרהשי ללוקח ראשון [illegible] אלא לוקח שני
[illegible]
וכשאינו לוקח [illegible] אורה
[illegible]
ומשנין בשוקיה [illegible]
[illegible] טפח
אשה [illegible] שהדא
רבא [illegible] ירצו [illegible] הזוחלין וכו'
כיל משום [illegible] דשמואל [illegible] מקוה
בזוחלי שמן ולא היה מותרין לטבול בפרת מפני שרוב במערבין
מי פרת בנטפים מטר [illegible] דרב ושמואל [illegible]
וה"ל כלומר כיון שרואין של [illegible] פרת [illegible] הוא
שהגשמים [illegible] ושמואל
ירבו [illegible] גשמים [illegible] הגזות [illegible] שאובין
על מי פרת [illegible] זוחלין [illegible] כמקוה
העיד ר' [illegible] זוחלין [illegible]
[illegible] זוחלין [illegible] כמקוה [illegible] גשמים
אחזיק [illegible]
בה במה [illegible] רב [illegible] תלמיד
תבונה
[illegible] רבו ואין [illegible]
בה כל שעה [illegible]
וכו' עד [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
אר' חיים [illegible]
הוה ליה [illegible] עיניה [illegible]
[illegible] טפח
[illegible]
[illegible]
[illegible] טפח
[illegible]
[illegible] גדול [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] טפח
[illegible] טפח
[illegible]
[illegible] המוקדשין [illegible] וכו'

ענ' מקוה

ענ' תלמיד היושב לפני רבו ואינו אומר הלכה

ענ' דאורכלה מותני הוה ליה בעי מטויי עיניא

ענ' [illegible]

[illegible] דשאריה ליה [illegible]
[illegible] טפח [illegible]
[illegible] טפח [illegible]
[illegible]
[illegible] טפח
[illegible]
[illegible]
[illegible] טפח
[illegible]
[illegible]
משקה טופח עליהן [illegible] בכלל [illegible] ומשקה
טופח שבשולי [illegible]
ההיא [illegible]
טופח [illegible] וכו'
יוס הכהן [illegible] המשנה [illegible] יהודה
גרוגרות [illegible] הכסוי
א"ר יהושע בן לוי [illegible]
על מנת להטפיח [illegible]
[illegible]
[illegible]
כשינח ידו על [illegible]
הנחת ידו זו טופח על מנת להטפיח [illegible]
ר' יהודה [illegible] טופח [illegible]
[illegible]
[illegible] ומשקה טופח [illegible]
[illegible]
[illegible]
לטומאה ולא לטהרה [illegible]
[illegible] טופח [illegible]
שדהן כל כך שיהא טופח [illegible]
מפני [illegible]
[illegible] ר'
יהודה אומר [illegible]
[illegible] טפח
[illegible]
[illegible]
[illegible]
הארץ [illegible]
בגמ' החלש [illegible]
תינוק [illegible]
וחכמים מטמאין מפני שדרכן של תינוק לספרו

פי' שדרכן

פרשת ומשרים וכתבים ולשון מדרשי משל
לעיורות שיהאות העיר שילה וכן שם אומרין ושם
שיש טטרפאות אף שמי בו רעוה שמי לשון מלעיה
כמו בית מיטב וכן תירוץ הדברים ש טעם אף מגדלה
קטן אף שיש טטרפאות אף ושם בורשת לשון מלעיה
אף אף שהיה הקבה להוסיף של יתשם במקרה
בהגרה דחילן סמרו מגדלה כמה גיטאות עתיד להיות
אף קפץ גיטאות וכמה מגדלה עתיד להיות בירושלם
ר"ע וכמה עמאות עתידין להיות בירושלם ואפיס ואתענן
והישר בעיני יהוה על הלילי דיטאות **שפקא**
בס גמ דסבל השלם בעושה מעשה פוסקא שלי מעשה
מסיק מושכל שעושין על רעמים לפשה **שפל**
אבישרש ושטופרש וכתב בחולין פא עמודין הלי טופרש
כשהיתה בארעכם היותם שולחן ועקרין **טופרי**
של עכו שלגו וחוקקין אותם בשיש הקדי עלמי כדאיתם
החקוקים בשער **טפש** השתא לפ העם תרג
טפש **שפנא** שרכבתא וקיב דאיקרא
כבר פרי מגדל שפרי **מליק פי**
בגמ דפר **אחלפיא** **טצדק** הפוגם עצמו לכעס וישבקה בחמה כל מעמקין דאית
לה עבדא ובקש פיל ערמה **טצהר** כמר
המגדש בגמ גמנו שלגש עבדא תנא מעתיק שנבדון
פיל עבד אם פשוק לעבודה ופשיר ועטיר פטור
ומכורה שם חדודי שאין בו חירוס ומן שלוף שאין
עילה ומלחמה שאין עשו מנה המלך אבן חורין
ורשום שיתש נוה עלוהי על מעהר דערוך שחין ישן
שהוא בן קורא היום ומן היום ועד ג שנים מיקבל
אוב עם אחריות טעהר לשתן הוא דמשמע ג שנים
ויש ששונין שם עדות מלבא פיל ולא עירעור שלאחר
ארס. לא שלילה ולא שב מלמא **טיהם**
ומדרון את הבית ותכוטנו תרג וטיקוניה **טיקסיה**
במגילתאיכה הין צריה מן דמכשפה טליג **טיקסיה**
חוכמין שמרי שרויין **טר** יש לי כתות
שאני עתקלי מאחרים הפונה תרג שמוק פור שלמי
המוקף **טרא** בס ח השרץ בגמ אין עושין
אומלה מום אחר אלא אחרים בשאינן ואפילו פיל
בגמ ניתן לעשות אפילו מהלוח מיום שרוץ
בפלוגתא שאין דשלש עשאו ואי אתה יכול
דלא שקל וטרח בהדיה שרים בם שלא עשאו ואפילו
עמון שלם אחת חרם והלך וכתבתא עלמי וכל שמטרא
די שרי לה שם גמ אין הן העלין ואפילו דמעה

ואמרין לה דברים שאינן של הוה ידעבומשקל ומטרא עג ידון רבע
בהדין רבין ידון רב לון כלומי ים לון כח לתהן ולהון ורוב
טר בס שוחט בגמ מושמעין טור תלג עג מלטעה כלומי
פיל ההר כפהן שלא ראשו שלגדש להר כלום כסהן באור היטיב
ראש הישיבה סחרוהו גדידין והוא הקרח שנקרא עג גדי דין
גדידין כלומי הלבין הזקן כקרח כלבוהלם נבחין
הגרון והלשון אין מוציאין קול טחטוחי לא טחטין עג קפלן
כבי שהן השיכה אין שוחטין המצפל בגמ דגמי מגדלה
בגמ יהודה אומר מלקה כל ששופט ויורד מפתח עג כבי יעדנדין
ישמעון ונחזי חזנה לשרץ מהר ההאון תרגין וגב לחם טהרה
טורשא דסמכוס הר חרמון תלגין טור הגלעד הר
שאון תרגין טורשן דמשרי פירי ועבר צנה
תרג טור פרזלא **טר** יון בסכיכה לאחתא עג בדיקלי הסכין
בריצחק עבד למיסתר עם לאברהם ממל בטרס
בדיקס פיל מוחזן בלין לשרון **טר** בס
אילפרי בגמ נשבלה לי כי תוקיעין אף מסוחטין
חלויה להוא גברא דסריין לרישה פיל בהיכל
והכה השלשן בכותלאו בקרקע וכהעדר מוחזן בהיכל
דגרסי בס אין יחפור בגמ הקלגל דפוריא קשר
ובגמ מורחיקין את היחיש מעי מעמי אילימנא
שהוא מושם טוריא הוא הגדנוד שהן הכי הין דתניא
חמור מן העיטרובול ושלש התם מה טוריא העיטרובול
אלא מיהא שמעינן שהטוריא הוא חמור מן
וכולל הוא הדגור. **טר** בס גמ דעיילין
פר ואילן הן הגולן בגמ להיכן הולכין שנינן מפני
אותם לאפוליגיס קשנים ושם בכלים גדולים.
אלא עיירות פיונים. פיל כרכים ן טוקפ ומוקפים
תרג בחומיהם ובטיוחתם בפצחיהן ובכרכיהן.
טרא בס כל שעה בגמ ואילן ירקות למאיר פני
עלוסאף עסוקים וטורא ומה זרעשר אמר לן ר יוסי
עמוס וטורא חד הוא ומה זהן זהואר. **טרבץ**
כס מרה הסנפיר שבקנתל ומי טה של טרבץ.
דגמי דגמי דגמי דגמי דגמי דגמי דגמי דגמי דגמי דגמי
בדיקס פיל מוחזן בלין לשרון עג כלוסיגיס
אות שלא מיוחד של טרשל פיל בגין עץ שלם ברזל
שרשין כנאות התמואה כמתורגם לעץ מטה של
טרשל אל יהוריב שאול דקרקסי **טרגים**
טרגים ומקשקשים בעל זנב. **טרגמא**
אסחלפם במיני טרגמא יצא. סס תרגימא ופיל
בע יון. **טרגון** בסלקוטים מהיב בנעשה עג כולם
ובר גמ דגמ פשוט. ובסגמ דסא דעיר כית עגל מחוני מרב
דאן שרגון מעטיגן ועל פיל כתת שיש לן ב כיתים עג שמות
של בית

ענות שמן עור בגותיקן [illegible] מה צורך בפך בדי
שיסתהמו נקבים [illegible] ומגומות [illegible] שבבשר
ויכנס הקל לנשם [illegible] הרבה [illegible]
ובנות [illegible] מעכבים
[illegible] אל דרור
[illegible]
[illegible]
[illegible]
דם משקין בפר פול בע אנדיפי [illegible]
כפ א במאגד [illegible] בית שהשני [illegible]
עולן כטולל [illegible] תקיה [illegible] בהמה [illegible]
טונפן [illegible] של הגיגר [illegible]
מעשר [illegible] של גדרים ונדבות [illegible]
מצות למנעה מצות שלה [illegible] ודים
שעלין [illegible] המצות [illegible]
או פר גדול [illegible]
[illegible]
[illegible] של היום כפ
[illegible] בר [illegible] דפ
[illegible] גדולה [illegible]
[illegible] הדשן הגדול
[illegible]
[illegible] ישראל
[illegible] בגן
[illegible]
[illegible]
[illegible] ישראל
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] שבעולה
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] כמולה
[illegible]
[illegible]

נ״א שבגוף

ענ״ט עורס הגס כמ שאר בהמ גטן

ענ״ו נרשוהן בחרט

ענ״ט שרה הליה עד היין עושין כמ שאר כם עבודה

ענ״ו שיעור ורגע הכנן

ענ״ט [illegible] ונפוף [illegible] חדשים

ענ״ט נעלה [illegible] ארץ

כפ [illegible] בגנות [illegible] דככב
[illegible] דשטרי בטר
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] שטפם
[illegible]
[illegible]
[illegible]
ים [illegible] יש [illegible]
[illegible]
[illegible] זה
[illegible]
[illegible]
[illegible] כוהנה
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ויש
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

ענ״ט [illegible] לחד פיל תרי עשר ספר [illegible] (פרצות)
פיר כמו שריך און [illegible] וכן [illegible]·

טרינא טוריינא דיתמרי פי' הוא צנא׳
הדריינא טוריינא שיפא כבר פי' בע' הדריינא׳
טרכן ופה חלק יעשה מדוחה תרג' וטמא
הלוג עבד טרכונא׳ **טרכסיד** בפר'
המוציאין בא"ה וכס' גמ' דף חזקת הבתים הבן אסור
חוצא סור מפני שהוא טרכסיד פי' מין אחד ממיני סיד
ומעלה ממנו ושורין אותו למעלה מן הסיד וכל ערבי
שמו אספרלגו׳ **טרכסמון** בס' גמ' דפ' כיצד
מברכין וכס' גמ' דף החורק גבו פי' דרך שערי גגות
ופרדסין ודרך הלבוש שבכבר מתחייבין במעשרות
ולא היו מעבירין עליה ובגמ' רב' פי' טוב לרבן כ נחת
הושיט לו אגודה טרקסימא דאמר טרקסימון הוא ל
וטרקסימון הוא דרך ...ות וזה מעשר הוא מעשר
שני ומעשר עני של בין טערתו הקודש כך הבירה
ואם מעשר עני כמו כך אבל מעשר ראשון חייב בגורן
ירו בר' באיש עולשין טריקסימון כחלמות דתגולה
איכה בחד קנה ובריש ה מסכא טרכסימון׳
טרומה בפ' כיצד מברכין בגמ' דסופ' שעל
הפת אמ' ליה ההוא מדרבנן לרבא טרימא מאי פי'
טרימא דאורתמי מבשלין ברכוס במים דשומשמי
שמבשלין במים השומשמין ושולקין אותן דפורעש
שאין שורין הזרע של עבים במים וישבם טעם יין
ושורין בו׳ כמ"ב בתוספתה מעשר שני אותן ומעיין
גרעיניהן ולשין שומשמין וכוונא כך והן חלושבא׳
טרמוסה בס' העודר מן המובשל ואוחר
כבונה טרמוסה פי' בע' טרמס׳ לא מחמיסין ולא
מטרמסין כבר פי' בעל חמס׳ **טרן** בס' גמ'
דיום לפני שבען הקב"ה בא בטרונא עם בריותיו׳
ובפס' דהחדש אור ברכיה גאלה בזרוע עמך בטרונא והדעל
פי' בכח ובגבולה׳ **טרן** בבר' רב' פר' ס"ד ובפר'
מלך גויס׳ ובס' עב' ונאספו של כל העדרים׳ ובפ' מקט
העליון זו מלכות הרשעה שכתבה טירונא מכל
האומות׳ ובילמ' רבי השא מלכות עשו גובה תשרען
מישראל עד שלא הגביה הגלגולות כאם עד שהוא
נגבים באן לנשם טריש פי' עשן מן עין **טרן**
קרע מלשתם תרג' טירוב פלשתאי׳ הן שטרוכין כל
כיצד מעברין ומלא אמת טירוכין של בשמים היה
בר' תעלת שבה לנום כרים של שעריה׳ טירונן
עיין טריס הן׳ **טרס** בר"ה ולשירים המסונד
מיטה של טרסיים [illegible] +
וטרסיין בבע ...ין וטחמן בבב ...׳ מעשה
בבית הכנסת של טרסיים שהיתה בירושלם׳

באילן טרי בגמ' נשתברו רגליה והטיל עליהן מטולית רבנ' בע'
של טרסיין׳ פי' מוציאי הנחשת מעופרן יש לה מטולה
שלעור בפניהן בשביל הנחשת שלא ישחר והוא
בכל עת חם ופירשה על התרנגולת וחוומה מן המטולה
וגדלה כנפים׳ בם כהן גדול ועיר בגמ' השדרה׳
מעשה שהביאו קופה מלאה עצמות מכפר טברא
לבית הכנסת של טרסיים׳ ומסהברא הפי' הרג'
שטרשע מפני שמצרפי הנחשת סגוהמים בכורסי׳
ושלכן היה לבן בית הכנסת לבדם׳ בפ"א דע"ב בגמ'
אין בונין רבן של טרסיין שני אומנות התריז יבורי
הי דשיתא הי דערבתא׳ עבשין מששוע הטורסי
שהוא גרדי׳ וקשיש לו אות דבר החלוב׳ **טרפא**
בהגדה דף א' דמגלה בגמ' והרש שני טרסיין היו וכול

ע"ג טרק טרסכא בעונ' ירק

טרם בס' ויקרא אם אתאוכל אהרן דיהודאי
את מותסר טרסון בשוקא ולא אשכחו׳ סנא פשפשין
בשוקא׳ **טרסום** אומות הרשיש הראשונה
דטרסום׳ **טרסית** בס' שבועות הדיינין די"נ
זהב יש לי בידיך׳ אין לך בידי אלא די"נ של כסף׳
טריפית ופונדיון ופרוטה חייב׳ שהכל ממטבע אחד
הוא׳ בגמ' דף הזהב ואני אומר לך יתה די"נ טריסית׳
די"נ זה אלו טריסית׳ דהנין בתוספתא סועל
אוכל קישות מפני בדי"נ כותבת אשה בטריסית׳ ול
גרשום של פי' וטריסית מעה קטנה היא׳ ואסאין ממטבע
נעשה חליפין ואמי' לה והלוה אסור משנה שבעוה
משמוב וטריסות פחות מדי"נ׳ **טרסקל**

ע"ג טריסית ופונדיון ופרוטה

בהשולחן פי' כב' בכלים טרסקל שחיפוי עור׳
טמא מת פי' העור טמא מדרס והטרסקל טהור
מכלום׳ ובר' גמ' דשבת טרסקל שבודק פי' כלי
עבן שנושאין אותו בו ערבה קלופה ואוכלין עליו לחם׳
ורוחב אמה אחת׳ ויש שרחב באמות׳ ואל
טוסקא׳ ובל' ארמי טורניא׳ ויש לו מכסה עור׳

ע"ג טרסקל כמ' שני בעל אלבא

ע"ג גאלה בזרוע עמך

טרף בס' אין לעמוד [illegible] ויעשה אחר הכבן
מפני טרוף׳ בפ"ט בכלאים זמר בקר׳ ובמר
רחלים שטרפו זה בזה׳ בפ' כל הבנות האומן על
סרונה המטורפת ביס׳ בפ"ב בנדה ואל מי שנטרפה
דעתה׳ בפ' המוציא יין ובפ"ב בכלאים קולה קלוד
שבכיעים טרופם ותרנה באפלה׳ בפ"ב בעדיות
ועל ביצה טרופה שטפה נתונה על גבי ירק׳ בפר'
חבית מר' נשמקם ידו או רגלו לא יטרפם במים
אבל רחוץ הוא כדרכו׳ **טרק** טרק בין לבי
פי' עירבס׳ ובפ' לולב הגזול כל ... הרו מטרדמים
בלולביהן והם לא נעגנו אלו באגאיי הושיעה נא

ע"ג ובטל העליון זו מלכות הרשעה

ע"ג טרק בקילבי

פנטיגון

שמו דיגון. ג' כהלים שמו טריגון. הכהלים שמן ד' כמנהג הבית שמו טטרגון.

טרד בפ' אלו עוברין ומרתחין בגמ' נותנין מים טורד אדם חבירו בינה ושמרה: פי' מערבה ומבלבלה בפ"ג פשוט בגמ' מי שנאחז הוו קטאהדיה לה פי' מכפין אותו ומבלבלין אותו. בפ' משין אילן [illegible] זגחור ומשתה דולפות יותר מן המעשה טקורות יותר מדולפות טרוטה דאין יכול לעמוד [illegible] בטורח. בפ' פותח וסוגר את עינו ואינו דומה לא בטורדא. ושלחו [illegible] אדם הר' ירן טרד יהיה גרש יגרש [illegible] מתטרד יטרד גרש תגרש [illegible] טרוד [illegible] תרג' ויגרש טרד בטרחן. בויק' רב' [illegible] פי' זובח מנחה טרדא [illegible] ובמות התורה בפ' פר' [illegible] בשר גדם גוזר טרודין והקב"ה גוזר טרודין ההד [illegible] כי [illegible] תרג' וירש טיטרד טרוד.

טרז בפ' [illegible] בגמ' כל מיני קושות שארי לבר מטריזין פי' [illegible] הקושיאות המונחין לזרוע לעבין [illegible] שאסור משום מוקצה.

טרז בפ' הזורק בהל [illegible] דשפלגן כי טריז פי' גאון ז"ל טריז לשון פרסי הוא והוא חתיכה מחלוק של [illegible] שנתפר [illegible] ובשיפולי התלוק [illegible] והוא [illegible] והולך למעלה ונקרא בל' ישמעאל פרסי טיריז ובלע' גירא וכן קרשי מקצועות המשכן משפע את הרחב לכלות עד יחיב כאצבע.

טרדא במלכות דקראה [illegible] דריש [illegible] פי' שומר המעטפת.

טרזא בפ' חלון בגמ' כיצד משתתפין ההוא טורזא דהוה בשבבותם דר' יהודה פי' שומר [illegible] ובפ' השותפין בגמ' [illegible] בעירי לפרשנו ולשורא ולטורזינא פי' לשורה לחמון החומה לפרשנו שקונין [illegible] לפרשים כדי [illegible] חוץ לעיר לעוין אם יבואו [illegible] ולטורזינא לצורך קניית בלע' [illegible] שאומרין אותן שומרי חומות העיר.

טרח בפ' [illegible] שאומרי [illegible] נטרח [illegible] ונטרח רבי אין [illegible] כמו נטרח ופי' בנ"ח.

טרח בפ' [illegible] בגמ' המפוץ אתנה טרח [illegible] ההוא [illegible] טריח להוא גברא [illegible]

טרטימר בשר בלבן [illegible]

טרגן בפ' כל הכלים [illegible] החורין והסורקין [illegible] פי' כמין כובעין [illegible] הבגד [illegible] השולים עד ראשיהן בערב ויציאתן לחוץ:

טרגן

בפ' המוציאין בגמ' צרור אבן וכי טורטני כליס נמען וגמרו [illegible] הדי בפ' גמ' דבב קמא הר' שומרי לוקחין [illegible] יושבין ומוכרין והסבים לפני הן והטורטני לבורן [illegible] המוכר את הספינה של טורטני [illegible] בפ' גמ' דכל היד החמרים [illegible] ושאין [illegible] דמחבף אותן שמשירין [illegible] שהאוכף קשה ואינו מחמם [illegible] דבר אחר [illegible] אחת מיבאן [illegible] ליד [illegible] כמו טורטני יכנים [illegible] מיבאן [illegible] דף ב' מידות חבירי כהן גדול [illegible] לחנות [illegible] או [illegible] דבי"ד [illegible] בכל טורטני יכנים ויכנים כיון דבקלה כתי' והשובן לחמ' בגמ' [illegible] אורח אורעי. בב' אילן נאמרין [illegible] אר' יצחק טורטני וטורטני דטורטני פי' טורטני [illegible] יוון [illegible] וכיצד נשאהו [illegible] עמודין של [illegible] וטירגוס בקבלים [illegible] האשכול [illegible] ונתן מוטות בקצות העמודין המסורגין [illegible] אחת מן הקצה [illegible] ויוצא בו בראש הקצה האחר. נמצאו ב' מוטות בראשי העמודין [illegible] והאשכול נתון [illegible] ועל כל [illegible] המוטות של מוטות [illegible] בראש זה ומוט בראש זה נמצאו ד' מוטות [illegible] ב' מוטות התנוצים בראשי העמודים וכל [illegible] ב' מוטות היו סובלין אותן ב' אנשים. נמצאו שמונה [illegible] היו סובלין האשכול וזה פי' טורטני וטורטני דטורטני כלומ' מוטות ומוטות של המוטות:

טרוטות בפ' במה מדליקין בגמ' המכבה [illegible] של הרמודין טרוטות וכל בגמ' דפ"ל [illegible] בנדרים שהאשה יפות טרוטותיהן בחלבן [illegible] ובב' עגלה ערופה בגמ' זקיעותה העיר [illegible] זו [illegible] לו ושל [illegible] טרוטות [illegible] גדול טרוטות [illegible] פי' שעפעפין טרוטות [illegible] מגגט. [illegible] [illegible] החירתבאה [illegible] אין [illegible] מוקפות לא היו [illegible] מדורים לא היו [illegible]

טרזון [illegible] [illegible] בגמ' בגמ' [illegible] בשר. פי' [illegible]

טרינא בר' גמ' ד"ג האשה בכסה [illegible] קריבן

טוריינא

עמדה היום׳ לשון שריפה׳ **טרק** בר׳גמ׳
דף תפלת השחר טרוקן גלי׳ ובב״מ דף הגוזל׳
ומאכל בר חמוה חד׳ ידמיון טרק גלי׳ ובמכילתא דהגדה
דהשוכר את הפועלין ועיילה לאידרונא בגמ׳ לוקחין
טרוק גלי׳ דלא לימחו אינש ונטרוד גדר בעדי ולא
אנא הרג סגר בהרא׳ טרק ליה באיסטוקלא מן טריקה
פי׳ ענין סגירה׳ **טרק** בס׳ גמ׳ דמסדר המערכות
האיך טרק ליה באסטוי קלא׳ טל הכהן בא עצמו
במגסן ואמר לו איגרו בן גרסאי פתח הכיור החתנים
שני׳ **טרק** בר׳גמ׳ דיומא יתירס׳ אי טורקי׳
טרקלין בס׳ הדר חמש חבורות שסבכן
בטרקלין אי׳ ובס׳ השותפין ולא את הטרקלין׳ ובס׳
בן זומא הרואה עומד לפרוזדור כדי שתכנס לטרקלין׳
ובמח׳ במידות ר׳ לשכות היו בבית המוקד כקיטונות
פתוחות לטרקלין וגם ביומא בפ״א בגמ׳ ומקטיר׳
ובס׳ המוכר פירות למברן טרקלין ועלי׳ רחבו בחצי
ארכו׳ וכחצי רחבו׳ ראויה לדבר בבנין ההיכל של
חצי ארכו חמש׳ וחצי רחבו חמש׳ צריך להיות רומו
ואמות ראויה לדבר בבנין ההיכל של בנין הדפל
ארכו ס׳ ערכו כ׳ של והבית אשר בנה המ׳ש׳ לה׳
ששים אמה ארכו ועשרים רחבו׳ עשרים מהן קדש
קדשים׳ ומ׳ אמה היה בבית הוא ההיכל לפני כמוצא
היכל מ׳ ורחבו כ׳ הכל ס׳ חציים וכך רומו׳ דכת׳ אמה
ל׳ קומתו וכת׳ אחר אומ׳ ולפני הדביר עשרים אמה
אורך ועשרים אמה קומתו׳ אמ׳ ליה כי קא חשיב משפה
כרובים קומתן עשר׳ של ויעש בדביר שני כרובים
עצי שמן עשר אמות קומתו׳ וקתני הוי קרא דהע׳
עשר אצבעות שהכרובים עומדין בהן׳ כמו הבה׳ של
מעלה מתן הבה׳ מדבר׳ בולן חלל ואין צריך בהן דבר
חס הי׳ והכרובים בנס היו עומדין ובין הארון בנס
היה עומד׳ יושב שמקומו אינו מן המדה׳ [illegible]
עשי טרקלין בוירדי פי׳ ר׳ גרשום של קובתא׳ בוורדי׳
כענין שעורשים אותם ועגולו והוא מלמעלה למטה בב׳
ומוקף הוא מכל דמען וטרשים שושנים לשם כדי שיקרא
תפיק ריחם נודף ושוכבין בתוך סרים׳ בוויך רב׳ בר׳ זות
ר׳ ינאי הוה יתיב וקדיש בטרקלינא׳ **טרקליל**
ומשה נחשבל חושו הוה טרקלין דתמש׳ בתוש
תוספת שבת טרקלין שמשמשה מערב שבת׳ בפ״ב בתוספת
יום טוב טרקלין שמשיקה מערב יום טוב׳ **טרקלר**
בילמ׳ [illegible] א״ר סימון טרקלין אם יהא ביד
אדם [illegible] לשקין [illegible]
טרקנין בס׳ [illegible] מצרכין במקון [illegible]

א״ר יוחנן טרקונין חייבת בחלה׳ א״ר יוסף כורא דארעא *על כורא דארעא וגובלא*
פי׳ הוא גובלא שאוכין על הארץ ולא בתנור׳ **טרקסין**
בס׳ ד׳ מיתות׳ ובס׳ הוציאו לו בגמ׳ היה מהלך בהיכל
אמה טרקסין וכ׳ אמה לבית קדש הקדשים׳ ובב׳
גמ׳ דהשותפין במקדש שני מאי טעמא לא עבוד אמה
טרקסין ואמה טרקסין בהלכתן קאי׳ טפילא קאי׳ פי׳
טרקסין לשון יון פנים וחוץ׳ כלומ׳ מספקא להו׳ אי
כלפנים אי כלחוץ וכן מתן בירו׳ **טרש**
בס׳ הגוזל עצים בגמ׳ גזל מטבע והני מילי דמחוירה
בקורנסא וטרשיה׳ פי׳ וטרסיה פי׳ מחה בלימה
היריכות של אותיות המנווירות כמטבע׳ *על טרקלין ועל כושך יש שאוה נשיו מלינה*
טרש בס׳ אילו טרפות בגמ׳ על הריאה בחמימנו
לא דמטרשי פי׳ מחוירין׳ בס׳ גמ׳ דכתובות׳ ובב״ר
ואילו נאמרין בכל לשון אין לך טרשין בכל ארץ ישר׳
יותר מחברון׳ ובב״גמ׳ דס׳ השותפין א״ר יצחק
טרשין שאמרן בית ד׳ קבין׳ כלומ׳ סלעים׳ דתנן גבוהין
י׳ בית ד׳ קבין בב״גמ׳ דס׳ יש בערכין א״ר כפא הקדיש
טרשין מודן בשווייהו׳ פי׳ בל׳ ישמעו׳ קורין לאבנים
חורים וקשים אשר סביבות הים טורשי׳ **טרש** *על בנין ההיכל*
בלמ׳ באם בחקותי׳ ובמד׳ ונשב ממתן שברי׳ א״ר לוי
מהולך טורשא אקיש עלה׳ אמ׳ לו הקב״ה ומעבב שכחה
נדרך מר׳ בל׳ ערבי קורין לחרש אטורש׳ מהולך
טורשא כלומ׳ הנפה נתחרשה ואין יורד הקמח׳ אקיש
עלה׳ הכה בכח כטבעת של כרוז׳ שכן מנהג הערבים
כשמשלמין הסולתים להן בטבעות טבעות עצהות
ומכין הנפה בהן מיכן ומיכן ויורד הקמח׳ **טרש** *שאר בנ׳ בה שאר*
בפאיזאן נשך בגמ׳ אמ׳ לנורך א״ר פפא טורשא דידי
ודאי שארי פי׳ טוק לו הפירות בטרחשוון ומהדבה *כמ׳ ובעד*
לפורעו הדמים באייר כשיעור של איירו שהוא ביוקר׳
ובת׳ אחר כל׳ חבר׳ **טרת** בפ״ה בכלים ירתה *על הכרובים והארון בנס היו עומדין*
התנור בזמן שהיא גבוהה ד׳ טוף מטמאה׳ פי׳ כמין
חבר׳ יש לפני התנור ושמה טירה׳ על בחכריהם׳
ובטורותם׳ ויצא חצר אדר׳ [illegible] טירת אדריא׳
טרתא בס׳ כיצד מברכין בגמ׳ חוץ מן הריני׳ אמ׳
אביי טריתא פטור מן החלה׳ מאי טריתא׳ איכא *על טריתא*
דאמרי טריתא גדול׳ [illegible] ששוגים לתוך מים
רותחין כמו עיסה הוא׳ ואינה חייבת בחלה׳ איכא
דאמרי דהיינו קא יש מכל גלוסקא׳ [illegible]
איכא דאמרי לחם [illegible] לפיכך אם עשאן כמבן
כמין חבות חייב בחלה׳ שכן בל׳ ערבי קורין לה [illegible]
כעך׳ בלימודים פי׳ כמין עסון [illegible] ס׳ דגרסי׳ *על בלימודים*
בתנור עשה לו [illegible] להעמידו [illegible]

בגמ׳ סימני העוף בנ׳ אורו טרי׳ אין מכריז ביצה לגוי׳
שא אב טרופה בקרקע ובגל׳ איגר׳ אותו אם לא הביא
אם לא טרף וכו׳ וסמי׳ **טרא** בשלו טרי׳ דרסה און
טרפה במחלי׳ הבא אותו ובסג׳ דחולין ז״ל טרוף
אין דלה גבן וקטנה **טורפין** טורפין לו
הבילה באומ׳ פי׳ קמ״ל בהספרה עריבה ומפנ׳
המדיקין׳ רמ״ מפני שגדלה לשכינה שמקפלין שהן לפני
טורפין לו הפלות בשפן שיצא ומניחו לחבירו שהשכינה
שרויה אחר לפני הכא בדברי ירא׳ יה׳ ומשיטן
גורס לשכינה שהפלין ואל׳ אות טורפין לו הפלות
באופן של המנעך העגב׳ יורין בלגמרו גרמרה
שהמקולין שכינה שלא וכהב ואות׳ כך מפרש
לקמן׳ פה המנעך הענב׳ יורין בתורה כלומ׳ לא
תעבין הקב״ה שכינתו שם׳ ונהבר גם בברכות׳
טרת כגון שהדין ונם לא ידע אנ׳ שהוא
מטורף׳ פי׳ מל׳ יח טרי׳ כר׳ דתפירה כל המצטמק
ויפה לו כאן כרוב ולפת ובשר טרוף אסור׳ פי׳
שמחתכין אותו חתיכות קטנות ומסרקין אותו עד
שנעשה במקפה או בטיסני׳ שכל זמן שמצטמק
ויצא שמנו ומתערב עם התבשיל ובלשון יפה לו
בגמ׳ העולה וקרן דחמרות מגרדות לא היה לה יפור׳
מאי טעמא אר׳ אלעזר לפי שהיה בחלקן של טורף׳
טרת בפ׳ א״ דבבא קמא בגמ׳ לשלם מ׳ שלמה
נזק׳ ובפ׳ ג׳ דבבא מציעא דאמ׳ ליה אחוי לי טורפך
דלשלחו לי׳ טרפא בחריות כגון כיון שהחזיק
בה פיון וכול לומר בו׳ דאותה דעדיין בעל חוב
לא טרפה טרי׳ אחוי לי טורפך שעשו לך אותו דין
שהמאמה׳ חוב טורפך לי משכן ומשלם לך
בה לא משכנותו ובפ׳ ד׳ בנדרים בגמ׳ אם לא ראיתי
כמש׳ אמר שעתו מטורף פי׳ ר׳ שרירא גאון ז״ל טרוף
משנה וכן אמר ראיתי כמש׳ גדול שעורה שורת הכבד דברי
הבשר׳ שזה נמצא אותו כרוך בקורה בית חבר׳
וטרוף זה שפכו משנתו לגולה הית הלא אם שנה
שניה ... משנתו קורה שורת הכבד כדי שתרבב עליה
שרחהי׳ ואין מעמין פנה עגולות ומשופעות ובין
הקשו כל החשים׳ מי טורף טריף׳ פי׳ כריסן
כולן משונה ועל גמונס ילבין נמצאו כשיעור בשנ׳
ואיך יהיה דברי זה הבשר שאין נמצא זה׳ ולפי דרכו
למדנו שהמוכר קורה שורת הכבד לחבירו הרי זה עתן
לו מפה טרופה שמשונה ומרובה מנה׳ וזה שאמר
אורחא קמל׳ למקח וממכר׳ לומ׳ המוכר קורה בית הבד
לחבירו אם גבו נטרף ואם לא לא׳ בפ׳ ב׳ במכשירין

הטורף את הגג׳ פי׳ טח הגג טיט או סיד והשוהו כמו
מומין אין סרסותו רחבה כשל אגם ר׳ מאן לא הימ׳
דטרפשו ולא סדיקא אלא דטריפו׳ דעגל הסדיקא פי׳
רחוק ומשוחר בעברות כגמ׳ על המדיקין מה התורה
כך טרפא מטריף פי׳ שמי שמכה בספינה עד
הברול לחורין והשוהו׳ **טרף** בלמפנן
בגמ׳ והלבן רחק מחודר שחודרו וכר הלגא טרפי׳
כלומר מה שלפם שנעשה הפרטי של במקום אחד של
קדים בכל בעלין כמקום השלמות אסור משום
מרום שהענף העולה כחרב אסה על זו והוא
טרפיפיא **טרפין** בכל רבפל יש אר׳
חיות בריבתא שני אחת מתמונה אדם בזכייא
והבאור לעניין טרפיזין כותבין בין מוטות ובכמ׳ כן
השובו לא לזלזים ופעם ר׳ טרפין מעכן ועד
אנטוכיא והן מספקין לעולם גולה פי׳ ק קור׳ ושלחן
בל׳ יון׳ **טרפחות** תנא היא האוס היא
טרפחות היא שלפרחיות כברמל בגמ׳ אס׳
טרפקיעא בפ׳ אמ׳ להן הממונה בגמ׳ היה
השחר לבוא אמרו עלו על הזקן מהעליך
בדמיהן עד כדי טרפקיעין מאי טרפקיעין אר׳ אשה
איסתירא׳ וכמה איסתירא פלגא זוזא׳ חשבון כמה הכי
ר׳ יהודה אומ׳ ג׳ טרפקיעין שהן ט׳ מעין מנה וחצי
בלריוס׳ בפ׳ אלו טרי׳ בגמ׳ נקבה הריאה אמ׳ ר׳
נחמן חלב המכסה כמין כובע אינו סרוס ותרגומה
דכרשא וטרפשא דלבא׳ ובגמ׳ כמלק המבשל
ניבלה הכבד ומעורה בטרפשין מהן פי׳ הוא
טרפשא דכבדא׳ וכגון טרפשא דלבא׳ וטפש
בשרן מעורי׳ הרג״ איהקלים בשירה פי׳ כמו
טרפשא׳ ומילה המוכה היא׳ בלע׳ דק׳ **טרק**
בגמ׳ שר בגמ׳ אבוב רואה להר אבנא דיהלני והלמא
ריחנא ונהב הבר ולא מרחקינהו כהדי הדדי׳ ובב׳
הגוזל ומאכיל בגמ׳ זה בא בחבורתו לא שאין אלא
שלא טורקי אבל טורקין אסור׳ פי׳ עבקין׳ **טרק**
בגמ׳ אבוב ויהיה האי מאן דטרקיה ליתי חמרא
עבנא דילכא חיורא דרבנן טרקיה׳ ובגמ׳ המרפאין
ומפאן מאכלין והן איהן נבס חיוון טורקיה׳
בגמ׳ דשמעת הלון׳ ומאן דשחלו לנגבן טורק לה
חיוויא ומתה בלגנרה שנפסקה באב האב אין
חייב הבר שלה דשורך [redacted] כך שותא דטוריך
לה ... המודר שמטא חזייה
לחווא עקרבא דטבא עבלאו חוטרא דפבם בראש
טורקא גברא ומית׳ קארי עליה שמואל ...

עמוד

פבע פי׳ שבר מקום

עלין חלב העשוי כמין כובע

מנ׳ שעל׳ בה

סבט בער מקורותיה פי׳ ... עקבה ...

ענ׳ טורפין לו הפלות באמן

ענ׳ המנעך הענב הארץ

ענ׳ כל המצטמק ויפה לו כמ׳ שאמ׳ בהל׳ שבת

פסף

ענ׳ טרפקיעין ואיסתירא וזוזא כמ׳ שאמ׳ בפי׳ ספר שירה ר׳ זכאי צ״ב

ענ׳ נטלה הכבד והעורה [redacted]

ענ׳ רוטפש בשרו מנוער

ענ׳ למשפטיך עמדו היום

ומנאתה

בג׳ שעות ולא בדקה ובשעה ד׳ בדקה עצמה

טמא אין אומרין מטמא מעת לעת אלא מפקידה לפקידה

פשיטא וכו׳ [illegible] בס״ב בשדה כל היד המרבה

לבדוק בנשים משובחת ופי׳ פי׳ לבדוק בכל שעה

מפני הנדות והאנשים יקצץ ששם [illegible] אדם

מביא שכבת זרע וזה הדבר אסור כל

שקצין ובג׳ [illegible] האור והרוטב כל שהוא יד ולא ידות

אומר מטמא ומטמא ומצטרף פי׳ ידות כגון

של שבולת ועוקץ [illegible] האשכול שהוא יוצא מן

הגרגרים וכיוצא בהן שדרך בני אדם לתפוש בידם

ולאכול מהן או לתלות בהן אוכלים ידות הכלים ומה

שהוא עשוי להוגן כגון העור בבשר וקצת [illegible]

וקנבי רמועד [illegible] שומר בס״ג ד״ה [illegible] רבה

אר׳ אשי ידבה בהא [illegible] באותו יד שהיא

חלשת כנקבה [illegible] ידבה הא יתירה

הוי ה׳ ארבעה [illegible] ואחד ביד

בר גמ׳ דלא דשבתו ובס׳ גמ׳ דלא בפסח ובס׳ זבין [illegible]

סומכין את התרומה וכו׳ והסמך והידים פי׳ בגמ׳ לשבת

ביבמ׳ יפקוד [illegible] הרוחות אמ׳ לו הקב״ה למשה וסמ׳

את ידך עליו [illegible] מה של טוב עין הוא יבורך למה

[illegible] ובג׳ והיה [illegible] לך [illegible]

אמ׳ הקב״ה לישראל לא תעשו את התורה על מנת ליטול

שכרה מיד לא תעשו את המצוה ותבקשו ליטול

שכרה מיד [illegible] הנח למען כלום

וכו׳ ובל גמ׳ דשוטה [illegible] כל הבא לאשת איש אפי׳ [illegible]

הקנה להקב״ה שמים וארץ וכו׳ אר׳ חייה בר אשי אמ׳

רב [illegible] הראשונים צריך להגביה ידו למעלה שמא

יצאו המים חוץ למקום וכו׳ בפרק כל הבשר ידיד

אשר קידש ידיד מבטן [illegible] פי׳ ר׳ שרירא גאון ז״ל ובין

זה יעקב [illegible] ואוהב את יעקב והוא המקודש [illegible]

הבטן ועוד במעי אמו [illegible] בן ורב ועבד צעיר

[illegible] שתאורעו של אברהם [illegible] וכבר הגביר

להכניסו בבריתו של אברהם [illegible] ובשבאתו לברך [illegible]

קדושת השאר [illegible] צאצאים כאלה ברית קודש

לא נמצא זה [illegible] באברהם [illegible] בעקב כל

גמ׳ דעל מנחות [illegible] ידיד [illegible] ידיד

כחלקן של [illegible] דוד [illegible]

ככר על בנו [illegible] וחדיד

ואנא ירושלם [illegible] דערבין [illegible]

ידקא [illegible] ויושב [illegible]

ישב [illegible] ידקי פי׳ ראש [illegible]

לישון לשון קורין לדיון ידקי ידקלות

כס״א דקידושין בגמ׳ יתירה עליו אר׳ יוסף יודקרת ק

תניא הכא פי׳ דבר שהוא [illegible] דבר מועט כמו

יוד שהיא קטנה [illegible] גדולה כגון קרתא

הסא [illegible] קטנה [illegible] הדבר שלא לצורך

דלא איצטריך [illegible] לעיני עבד עברי לעצמו

איצטריך דהא [illegible] פי׳ גאון ז״ל די דקרת

שם חכם הוא [illegible] ר׳ יוסף [illegible]

היה ובס׳ סדר [illegible] ר׳ יוסף [illegible] יקרת

קליקפג אחלפג יה

יה מלמעלה קודם [illegible] בס׳ [illegible] בגמ׳ [illegible]

פי׳ כך היה נכתב קודש לה׳ כדי שיהא השם למעלה

ונקראו בראשו [illegible] בס׳ ראוהו בית דין בגמ׳ כל

השומרות [illegible] ובג׳ הקורא [illegible] בגמ׳ קרא סירוגין

ובבר רב ויתן את חלקת השדה [illegible] ושדי

אגמלא פי׳ כלומ׳ טעונ׳ יהט [illegible]

הרג [illegible] יהי [illegible]

הרג [illegible] יהר מן [illegible] יהיר בס׳

גמ׳ [illegible] היה קורא [illegible] ר׳

אליעזר [illegible] ובחלק בענין משיח [illegible] יהיר

כתוב [illegible] פי׳ יהיר גסי הרוח [illegible] מכשפים

[illegible] כסף [illegible] בן גסות מכשף

בדיני שהוא [illegible] היראה [illegible] עצמו לשדים

גזיר [illegible] כל שוטה בגמ׳ [illegible] הרבה

ובס׳ המוכר [illegible] בגמ׳ [illegible]

אפי׳ [illegible] לא מיקבל [illegible] יהיר לא ינוה

לא ינוה [illegible] בס׳ [illegible] בגמ׳ [illegible]

מעשה באנשי ירושלם [illegible] מעשה

בס׳ [illegible] ירושלם קליקפג אחלפגי

יון בס׳ גמ׳ [illegible] בברכות וכס׳

[illegible] יונה [illegible] מגינות עליה

וכו׳ [illegible] יונה כנפיה מגינות עליה [illegible]

פי׳ [illegible] רב [illegible] ואומר מי יתן לי אבר

[illegible] ר׳ זעירא בשם ר׳ יודן בר סימון [illegible]

העופות [illegible] על

גבי [illegible] היונה בשעה שיגיעה היא

קוברת [illegible] עולה

ואינה [illegible] בס׳ שילוח הקן [illegible] יונים דורסיות

פטור משלוח [illegible] הורדוס

פי׳ הורדוס [illegible]

[illegible] ונקראו על שם הורדסיות ומשום

דתנן דורסיות [illegible] שהביאו משם יון

בס׳ [illegible] בספרים לא [illegible]

ענ׳ כל היד המרבה לבדוק בנשים משובחת ובאנשים תקצץ

ענ׳ [illegible] כמ׳ [illegible] טהרה

ענ׳ השלך על י״י יהבך [illegible]

ענ׳ טוב עין הוא יבורך זה משה רבינו

ענ׳ יד ליד לא ינקה רע

ענ׳ [illegible]

ענ׳ [illegible] ראשונים

ענ׳ אשר קידש ידיד מבטן

ענ׳ ואומר מי יתן לי אבר כיונה

ענ׳ יונים דורסיות [illegible]

מיכן וו׳

כיון דעשאו כלימודין לשחקן בעליה׳ ולא לאכילה
הולכך פטור מן החלה׳ ויש מפר׳ כעכין עגולה כחלות
כחלות חיובות׳ דהן כשאר פת כלימודין דלא קטר׳
אי הוי עגול או ארוך כאדם הלמוד מלאכה מעבשין
פטור **טרית** בפ׳ בנדרים מותר בטריה טרופה
ובציר ובפ׳ אין מעמידין ואילו מותרין באכילה וכו׳
עד וטרית שאינה טרופה ויש שי׳ בה דגה׳ פי׳
חתיכה דג גדול ונקרא בל׳ לע׳ הוסן׳ בר׳ גמ׳ דמגילה
המעיר ויספד זה חלקן׳ טומו זה טריה׳ חול זה כבושה
לבנה׳ ובס׳ גמ׳ דפ׳ כיצד מברכין יש׳ אחת היתה בה
ישראל והיו יוצאין ממנה ס׳ ריבוא סיפני טריה׳ פי׳
מפסק׳

סליק פ״א אחלף י״ב

טש בפ׳ במה מדליקין בגמ׳ על ג׳ עבירות שאדן
טשו במועדהאי׳ בפ׳ ערב פסח בגמ׳ דסמך מוגנן לו
כוס ראשון דאטו לא לרהא טושי בעינהאי ובע׳
בפ׳ השוכר בגמ׳ המניח נכרי ההוא שריא דעהיס׳ בה
מעצרהא שהוי גוי טושא ביני דני׳ אמ׳ רבא חמרא
שארי מהאי אמ׳ כי היכי דטשינא אנא׳ הכי טושא
ישראל אחורי וקא חזי לי׳ נצפנה לנקי חנס׳ הרג׳
לטשי לזכרי מגן **טש** ושם לו הסוך הרג׳
יהי לו המרשה אחרי הטוח את הבית תר׳ יהן דאיתטש
ית ביתא׳ בויק רב׳ פר׳ קדושים עץ חיסד הכל
דגאים ועבר שאיש להון באפדה׳ **טשטוש**
בס׳ גלות המוציא יין ירדו עליהן גשמים ונטשטשו
מהן׳ פי׳ המוחק לשאש נראים אותם מקראלות הבקוה
מן הכתב בוררים בגשמים ונטשטש העפר׳
מעליו ונמחק מהן לטושט וכן טישטוש׳ דתניא
התם דכוטשטש [illegible] עושין פירות מי חיישי׳ שמא
יהא כמוחקא כמוחו׳ ומנ׳ לה אם רישומן של אבנים
ניכר מותר לשלשן ולקנח בהן כגון טושטשו שאין
ניכר שקינח בהן כבר׳ [illegible] הבעניות האילן
בגמ׳ על כל צרה׳ שהגשמים מרובין מטושטשין את
האוכלין וכו׳ ובס׳ גמ׳ רס׳ השותפין שמלא שם שרי
טריפין ונייר מחום אחד ומטושטשין את הארץ מטוית
היון הרג׳ מלכין שטושטין׳ יהמן והמרן מיוחד הרג׳
מישהגשין ומטושטשין׳ בפ׳ הקן את הרגלה לחמר׳
באקרקתו׳ סירגין היין אם אוחזות מטושטשות ומקורעין
אם רישומן ניכר כשרה׳ בפ׳ גט כשוש בגמ׳ המשנאחין
נמחקין או נטשטשו רישומן ניכר כשר׳
טשטק בפ׳ תינוקת בגמ׳ דסמך נדה שבדקה
אמו עבדי חסרת דודי מעשקי׳ חסרה דודי כלומ׳
והלא יש עבדים הרבה וקדירות הרבה ויורה הרבה

ענ׳ טריה טרופה

ענ׳ חלקן

ענ׳ ובחושים בלוה תולעים

ענ׳ ואת נבלתם תשקצו

ענ׳ הל׳ שבת

ענ׳ הל׳ שבת

ענ׳ עגר יך ספורה שבועה דיקה בסוד רע טוב עבס

שיכולין להביא לך מים עכשיו בבירה ולחמם לך
חמין והחום

נשלם כסדר ערך תשיעי תפארת
ניצוח למלכי ושועי ומקימי מעפר
ומתיר אסורי יגבירי לערוך ערך
עשירי

יאור בפ׳ המקבל ארישא עבד בי יאורי פי׳ עושה חריץ
בקרקע שהולכין המים עליהן כל השדה׳ **ויאוש**
ייאוש שלא מדעת פי׳ בב׳ וערלגקס׳ בפ׳ א׳ דר׳ השנ׳
שיעור תרומה ג׳ רבבות׳ **יבחושי** בפ׳ הרוסלה
כמין קליפה כמין שחורה כמין עפר כמין ויבחושין
אדומים׳ פי׳ כמו נערים׳ כדאמרי׳ בס׳ גמ׳ דפאן טרי׳
ואת נבלתם השקצו [illegible] יבחושין שסיננן במים׳
וכי דאמרי׳ בכל [illegible] שקיבל׳ בגמ׳ דסמך ערל
ולא למעוטי ויבחושין קטנים אדומים אפי׳ בעיניהן
דהא הכן אמ׳ רשב״ג כל שתחילת ברייתו מן המים
מטבטבין׳ **יבדה** בפס׳ דויהי בשלח אמ׳ עיפר
מבלעדי שמיא לאיבדה׳ פי׳ לא מותא בדיה׳
יבל בפ׳ ג׳ בכלים יבלת שטופל בה את המסויה
כל כמסירים׳ פי׳ עשב ששמו יבלא בלישמעאל
ובל׳ הקן חנוכאי׳ ברפאות דמי שאחז ירהא וחולה
ירוא ויבלא׳ ובר׳ גמ׳ דפ׳ כל הבשר כרך ריפתא
אויבלא׳ והכן בפ׳ ב׳ בשביעית מסרקין ומיבלין
פי׳ מסירין עשבים הרעים׳ ועוד פי׳ בער׳ זבל׳
יבלת בפ׳ אחרון מעירובין חותכין יבולת
במקדש אבל במדינה׳ ובפ׳ אילו דברים בפסחין
וחתיכת יבלתו׳ פי׳ חרוטי או יבלת ובלעז קורין אותו
ברוקאויש אומטורו׳ **יבם** בפ׳ החולץ בגמ׳
מצוה בגדול יבם פי׳ ה׳ לו השוא קימא בכתא
דאוקמיה לשמיה דאמ׳ על אשה דבר סנופה קיים
מלות יבם׳ ואמ׳ שאין הלכה שוא שאל צריך
לעשות כמותו׳ כדגרסי׳ בפ׳ כיס שתאי בגמ׳ ב׳
אחין בשאר ידבר אדם בג׳ דברים׳ וחד מנייהו
בחלשה במבא לשאול **יברוח** בחלק בגמ׳
האורח אין הבית ומצא דודאים׳ מאי דודאים אמ׳
רב יברוחי ובספ׳ רב׳ יגל דרין יגל מיגל עיין ביש תבשט

סליק פ״א אחלף ב׳ ידה

בפ׳ עדויות ובר׳ כדה מתעטפו שליד מפקידה לפקידה
וכל׳ ומפן בגמ׳ האי דתניא בתוספת נדה כיצד
בדקה עצמה כבר בשבת ומצאת טהור וישבה לה

ענ׳ חנובה

ענ׳ דודאים

בוגשעה

גודל ולא בין חרדלי באשה יפה או באשה שאינה
יפה במים ברחב או במים בקצר באשה גדולה או
באשה קטנה בחבר טוב או בחבר רע באשה טובה
או באשה רעה [illegible] שמתן ר׳ חייא בר אשי
אמר רב כל [illegible] מדינה של
[illegible] ואותיות
נכנס יין יצא סוד [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
קליקפט אחל פי׳
ילד כי העודר [illegible] הירק [illegible] ילדה
שסיבכה בזקינה [illegible] שהוסיפה ב׳ אסור
בר׳ גמ׳ [illegible] ילדה [illegible] של ערלה שסיבכה
בזקינה שסרכבה [illegible] זקן של היתר [illegible]
שהוסיפה שוב שהורכבה בזקינה [illegible] שהיתה
בשעת הרכבה [illegible] דשאר ערלה [illegible] אסור
בר׳ גמ׳ [illegible] ילדה שסיבכה בזקינה
[illegible] ערלה [illegible] כתובה
[illegible] ילתא בר׳ גמ׳
[illegible]
קליקפט אחלפה
ים כי המוכר את הבית [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

לדמויה ליינבא וכו׳ וכב׳ כיסני הדס ר׳ חייא נבלה
ויינבא בכיתנא פי׳ דס [illegible] שעושין להמיה התולעת
שגדל [illegible] ויש אומ׳ התולעת [illegible] העוף
בורח [illegible] ודס החיה עושין [illegible] סס שעתן
לבא ודס החיה [illegible] ועוד [illegible] בערי
אנשא ינץ בבריתא [illegible]
[illegible]
[illegible] קליקפט אחל פי׳
יסכה בר׳ גמ׳ [illegible] סורך יסכה זו שרה
[illegible] שמה יסכה שסכתה ברוח הקודש [illegible] יסכה
[illegible] יסמין [illegible] דיסמין [illegible]
קליק פי׳ אחל פי׳ לא
[illegible] עד [illegible]
[illegible] ל
[illegible] ק
קידושין שאין [illegible] ג
גידול [illegible] ר׳ [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] מ [illegible]
[illegible]
דין שופר של ראש השנה [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
יפתח כי יש [illegible]
כלב בן יפונה [illegible]

עג׳ לבא
עג׳ סוד [illegible] אחדהן נכנס יין יצא הסוד
עג׳ יסכה זו שרה [illegible] יסכה [illegible]
עג׳ [illegible]
עג׳ [illegible]
עג׳ [illegible]
עג׳ [illegible]
עג׳ [illegible]

בפ' אגב' קרא יפת אלהים ליפת מעופיתו של יפת כלומ' המעהר בבני והיינו כתרגם יוני שהוא מבחרות יהיו באהלי שם שתן בו ישר'

יוחני

מכל קרבנות הציבור בגמ' ובולן אינן באין אמרן לה יוחני ואמרי' לגשת תמן שתה מלנים לעפרים אמלהן אמרי אינשי לתאת ורקא ירקא שן לו פי' ר' שרירא גאון ז"ל כך היא השמועה ומשל הוא שהרבה אנו אותו בני אדם ופירשו צעיר של ירק שרוב ירק מצוי בתוכה הדיר' לא האמ' עיר כל הרבה ירק יש בתוכה היאך אוליך עלה ירק אלא הוליך לשם שמעון שחסר בזה שבמקומו ואין אחרים נושאין עליהן ואותו המוכר ביותר' וכן עיר במצרים ישראל ששמה עפריים היתה מרבה תבואה למשל וכן שאין בעיניו קרבנות הציבור וכולן אינן באין אלא מן המובחר ואי זהו מובחר שלכן מכמס וזנוחין אלא למולם שעיה עפריים בבקעה ועל אלפא ראשונה מן גימטריש כמו שמגיע אלגוביטארמאו ומן כשבא מרעה למצוא בוותות שנתן לו הקב"ה אמרו לו יוחני וממרא ראשי החרטומים של פרעה זו היא מלאכתו ואין יכולין לשנות כן בלהטיהן ואת דומה כמביא תבן לעפריים שהוא מקור התבואה וממנה שבר מקומות הרבה ואיך יביאו אדם אלה התבן אמ' להן אמרי אינשי למתא ירקא ירקא שקול הוא שמרשם והרי המשל לפי המוכרת הזאת שמפני שאין אתם יכולין לשמוע ולחזק משודרים על פה והחזל היה בהר עד שבררן לו מן השמים והכריעוהן והלב עטה אהרן ואת מעשה

יוחני

בס' גמ' דב' היה עוטף עקרות שאין יוסף בו החבר פי' יוחני בדרך שמעונות אומרת קוסמים המעוברת שלא הולדה והמעות לדבר חוץ מדרך עולמו והיא מרעה עצמה צדקה וכן כגון אולה ואומרת אלו הבקשים רחמים של עלמה שתלד והיא מגדרת קסמנות ומיד יולדת עד שמרגלה שביש ממשמשו והרגה

יוחנא

בפאיליו גורי בגמ' דהגיס למינתו למינתן לכריגו ד' עשבו להם עזרת כרמים ויוחנא יחשוני והערבים והרמונים שהן תגבים טהורין

יורה

בפ' אין בגמ' להגעיל ולהכשיר מגשלי אור הנמן יורה קטנה לתוך יורה קטנה שיכנסם לתוך יורה גדולה מאי מה שאמ' ר' שילבה זמן דודא ומלא בסיפרא בפר' ששה תנור יורות הערביים כתנור פה כלנים יורות של ערביים שהן חופר ופה במינם וכלשור הערביים חופרין שם האש ומבשלין תחת הירן

[margin:] שנ' יפת אלהים ליפת

[margin:] שנ' יוחני

[margin:] שנ' כתולדותם

[margin:] שנ' אשה מכשפה ... לא תחיה [illegible]

[margin:] שנ' יוחני ירושלים [illegible]

[margin:] שנ' יורות של ערבים

קליקפה אחלפה

יחיד

בר"ה דס' כלראשונה דיותא ויחידים מומחים שיהם פי' רבנן כדתנן בתענית הראשונה היחידים מתענים ואסור למנות יחידים רבנן ומה שאמרי כאן במדרש כמן כמתה חולים היתרפא כמו למעמיה דשמי כמו מתלמידי האי דנא אן צירי ואמריני' כמאן כי האי תנא קצירי קצירי מהש פי' ועי' רבנן וש שונין יחידין כי דאמרי יהודי יהודי ירושלם והרגישו שם בעלי מצות שבאו להן למצות מה שעשים אחרים במיפרש כפר' סן משיח לא ישה קרבן לכל מצות לכל קרבנו למצוה יחידות פי' שם שהוא כקובה כפניהם כבל שלה לך ואם בעבדתו ישר' ישנו וג'

יחול

בס' גמ' דפ' היה קורא יחול לבבינו פי' תאוות לבנו ולא נתפרש משמותינו מדין קשה פי' שיכתו אני לדין שלא בקושי קרן אורה כלומ' שיהא לון לאורה

יחנית

בויחלון בס' אלה מסער בי הדס הוא יחנית את הארץ ימשה היה אומ' בו לשון מטריקון פי' הדס הוא יחון על הארץ ובתענית יחום כמו שמינות דמוי הגשם עצר' שליחותי כלומ' יחון אף על הארץ

יחס

המשפחת בלשלך הרג' רבן יחוס לרבך על הזן דסעית כהן' מדי כו ויחוסיהן

יחת

בפ' יום הכפורי בגמ' שלא יפנדל יחוי מרחמי לאו מתותא הם נדלו מגיע הגיע מיחות מגער עצמך מחת' כדי שלא יבוא רגליו לידי דיחוי בספר ב' במכשירין בשנת היחוי והודיש לעולם טומאה פי' אם היה שלמה קציר רואה הוא לרחוץ רגלה כשביל שיהיו נקיים לקדש ההבשה

ייחור

כפ' כבלאים אין נוטעין ייחור של תאינה לתוך החצב שהוא מקיין פי' ייחור . נצר'

קליקפה אחלפה

ייטור

משנה עשר מעשר עשן הרג' ייטור דתנן ועתר ענן הקטורת תרג' ויטור תמורת עשן תרג' ויטורי דתנן מחברי ותה כר בטע ותה כר נדרי תרג' יחנן כרי ויבר כרים ויבר נדרי

ייאון

ברא"מ חובן ר' זירא ור' אבהו אמרו לא לפונדקן דיואן פי' שם מקום

ייבא

בס' מי שמת בגמ' תשולה סבלונות הרואים היא בייבא וקטנתא פי' בקישוריה ובספר של ראשה דלא הבר חשוב הוא ובמתנה יהב לה יהל תרג' המשנה והכה חלו ובלעם קורין סגסוקא

ייבוים

כס' גמ' דחולין אמ' יהושע מאי מה משון גאמם יורנים שירמתם מוחלט על התורה

ייין

בס' כמה אשה בגמ' ולא בבוכלבי ביין

[margin:] שמן יען בנין יעני

[margin:] שנ' הבעל מכה [illegible]

יודא

א פמיין' ותנא ירדן יוצא ממערות פמייס' ירדן
בב המוצאים בלג' ושאר כל המשקין דם כדי למאכ
עין אחת ש כן בוחנין לחד יור שעלתה קרומית על
טו ונייש: [illegible] ירדן [illegible] שנעקרה ירדן
לדה ואמש [illegible] ובב' ד' מיהות במו הל
הנגדפא ירדן כאלו [illegible] דבר ירד
השמים [illegible] ירוד [illegible] שנתה [illegible]
שנג' הרג' ירדן [illegible] והיה [illegible]
בתג' [illegible] ירדן [illegible]
מסטן [illegible] בעינן [illegible]
להון סימנין אכלין ירחין ירח בהגדה דפ
חשובר את הבן שמא ורחינא פיר שהיה באוקי
בסוד העיבור ידיר בפא' דעג בגמ' עיר שלש
בה הולבין לידיד שלגויה פר' שון ידוע ירק
בפ' ב' בגמ' ובגמ' בכל בוהכין הא דחתוכות הא
דחק ירקבוח פר' בער רק' ירמיה בכסו
דד' ירמיה ירמיהו ג' נשמה נסעה שכונה וכול
דה שמנין נעשם בית המקדש אריתון פר' שדה
בלב' רומי אריתון בן חלקיהו אר' יהודה בר סמון
מאותו השבט שבה בואני חלקן והולך ירך
בס' ה' בעדיות הוא היה מטמא שער הפקודה ודם
הירק ובפ' ב' בנדה דם הירק עקביא בן מהללאל
מטמא ובפ' ג' [illegible] הכהנים מטמאין באנט
שמעון ובגמ' [illegible] בירקן ובגמ' [illegible] ובפסין
כם מי שמרתו באה היה שובר ובפ' הוא בגמ'
לא נקל' ובשמו רבנו המדי שלון החוזר מכניא
את העדרה לירי ירקון פר' שלון החוזר אודם
שהרם [illegible] ושרד לא גמר השחין עבה
אותו לדירקון חולי שמראיה ירק וכן גמ' רב
ח' שפעמ' [illegible] בשנבפא למעיקרי [illegible]
[illegible] [illegible] ונוצר פסוק כיקון [illegible]
להן [illegible] [illegible]
לירקון [illegible]
ידעון בבלאי וכל עד [illegible] ירקיא
וכל פר' [illegible] שנעכב [illegible]
בנאמותא [illegible]
והקישום [illegible]
וקן [illegible] [illegible]
אל ירקמר [illegible]
ואמן [illegible] ירקעלם [illegible]
שר [illegible] ראש עבים [illegible]
בר' [illegible] הירק [illegible]

והוה קא מקנטי ליה הינבא מן מנייה אם ליה
אם המעד דמיעיה לך ירושלם ירושלם פר' כתר השם
ויש אלה עזרה ירושלם בבר' רבה פר' כי ויקרא
אברהם שם המקום ההוא יי' יראה אברהם קרא
אותו יראה ושם קרא אותו שלם ומתרעם שם
אני קורא אותו שלם אברהם קרא אותו יראה ומתרעם
אלא הריני קוראה כמה שקראו שניהן ירושלם יראה
שלם במגלה איכה ירושלם הבת יראה ומשולמה
אר' יצחק אמ' הקב"ה כשאתה יראה את מושלמה
סליק פשט אחל פי"ו ישב
בר' אגדה דפ' כל הזבחים אותם בקל וחומר מיושב
ומה יושב שאוכל קדשים אם עבד חילל זר שאינו
אוכל דין שאם עבד חילל ומה יושב שכן פסול
לעדות [illegible] ובכל עד שם יושב לא פדיך
בבר' [illegible] ולוט יושב בשער סדום ר' יצחק אומ'
ישב בה אותו היום [illegible] [illegible]
בר נשרב מברכם עיר בה טעד משהרגו בגמ'
ר' יהודה אומ' אם יש שם הטוסה יד' ור' עקיבא מוסיף
את הבמאורות כדרש רבה בר מארי ישב עולם לפני
אלהים [illegible] שחסד ואמת מן ינצרהו כלומר בזמן
שיש עשירים שנותנין צדקה וגמילות חסד העולם
מתיישב [illegible] ומן למן כבוד לפני הקב"ה אע
אותן [illegible] חסד ואמת שבן [illegible] היה עשרם
עור לפני ראוי לכבוד ישוע כל אגדה דפ'
[illegible] שוע הבן שר לפדין [illegible]
הרג שרקן [illegible] ישר ישר [illegible]
רגל ושרה [illegible] שנה [illegible] שנה
מעין ושרם בר' אגדה [illegible] ישרים דרכי יי'
[illegible] משל ללוט [illegible] שהוא עושה
מצוה וצדיקים ילכו כי הוא [illegible] עבודה
ופושעים יכשלו בם [illegible]
[illegible]

פירוש ירושלם
ענין קל וחומר
ענין ירמיהו בן חלקיהו ועם פיר
ענין שדה בלשון רומי אריתון
ענין שב עולם לפני אלהים
ענין שלון החוזר מביא את הע עדי ירקון
ענין פלוני הוקנה [illegible] שנה [illegible] ושלום [illegible] אדם [illegible]
ענין שר הברד יורקמו שמו
ענין לוט יושב בשער סדום ישב בה
פירוש שרים דרכי יי'
ענין הל הל מישור

קליקפוס אחלפוס יצהר

ברגמ דם דיב מגלחות בגמלך אל פני היצהר אילן — *שנ' אל פני היצהר*

הלנחמי סעוחיות שזה כהלפה כשמן **יציב** — *שנ' אימתי יצר הרע שולט באדם*

ברגמל דם המשנה אל יציבן כארעא וארץ בשמר

שמעון מר מסל כלות התורה למטה והגל למעלה.

הגמלים כמין והקשורת כשמאל וכן שאל **יציב**

בא א ויצירובין או פתוח לברעליות דלית בה חיוב — *שנ' הא שבת*

חטאות אסור לה שהמים בתוכן עד שיעשו לו לחי

להתירו ואם פתוח לר הל דחיישי' לחיוב חטאת הוא — *שנ' כי יצר לב האדם רע מנעוריו*

מותר בלא לחי. כלומר אומר יהיה דין כרמלית מר הל'

יצול וכבורך ובדמל שורמו יש מפרשי' בית

ידא בערבות שזו של מחרישה שתוקים אותו האיש

החורש שמן ומעלה המחרישה ומשלה להכא — *שנ' הנסרים והסלעים*

ולהכא. וכשהתרגום לא תטה לא תצלי **יציע**

כל המנושנו תהלם בגמ' סחוריין אחר של בור ושל — *שנ' לפני שמו יקטן*

דות ושלחוץ בן יחודי ואם הלחוד חייב חטאת.

ולא מסבו בגמ' מקום שאין לכל בן הכמים תרגימו

אמרתן משום ר' יוסף שאות יש לו יציע עליו אפתאי — *שנ' ושעה עליו והמפלה [illegible]*

ככר על פני רמן על היציע והחתונה חמש אמות

וכל אלו שבעות שהיו בעיות חוץ לכותל המקדש

והיו החדרים ושם מלשיב זו על גבי זו וכיוצא

גובה מן בשורה דילה לא דבמל הסל עליו ג אמות

מלמטה שלי' חמש והמקומה היציע היתה חמש

באמה רחבה וכנה אמה מן כותל ההיכל כנגד

העזרה של יציע התחתון ושלחתה כנמוך שלבמה

ראש קירותו שלי יצמחתה ולמעלה עד היציע

הטרבונה הן עליו של כותל הכותל ה' אמות

וכנגד שקרה של הטרבונה בשוה כותל הכותל

של אותה כמה הראשונות והטרבונה שוכבות

ולכך תמה והתבונה ג באמה רחבה ומן היציע

[illegible] היכל

ד' אמות [illegible] שקורדתן

[illegible]

[illegible] — *כתב בנו מספרים פיר בתי יין של בוקר*

[illegible]

[illegible] קורות

[illegible] עליו.

ולו [illegible]

[illegible] אמה.

בן [illegible] — *שנ' למה [illegible] שמו ירדן*

[illegible] היין יציע שלאחר הכותל דקא

חשיב [illegible] ההיכל ג' עליו והמון היין

יציע.

יצר

כרגמ דחת אמרו אנטונינוס לרבי

אימתי יצר הרע שולט באדם משעה יצירה או משעת

יציאה אמר לו משעת יצירה. אמ' לו אם כן בועט במעי

והורגה ויוצא אלא הרי אומר משעת יציאה אמר דבר

זה למדני אנטונינוס ומקרא מסייעו לפתח חטאת רובץ.

וכבר רכ פר לא [illegible] אם כן היה חוטם

כל [illegible] מסייעו. ויהודה לו רבי

שהשוה לדעת המקרא כי יצר לב האדם רע מנעוריו

אור [illegible] כלומר משעה שנעור.

קליקפוס אחלפוס יקב

כל המוכר את הבית מכר את היקב וכו' המוכר

את [illegible] מכר את [illegible] ואת היקבים.

פיר [illegible] הם [illegible] שמשכיבין על [illegible]

[illegible] והיקבים הם הסלעים שמכניסין בהן

[illegible] **יקטן** ככר רב למה

נקרא שמו יקטן שהיו מקטין [illegible] להשריך

[illegible] ומה יקטן שהקטין עצמו כך גדול

שהקטין עצמו [illegible]

את [illegible] **יקמץ** כל המוכר את הבית בגמ'

המוכר את המרחץ [illegible] המוכר את המרחץ מכר

את [illegible] היקמץ [illegible]

בגדים [illegible] החום

[illegible] **יקרבגשן** [illegible] והיה

[illegible]

יקר

כל [illegible] ירושלם [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

קליקפוס אחלפוס

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] — *עליון [illegible] נחות*

[illegible]

[illegible]

[illegible]

זו פעמים

שכבש עמה הלך אותו הבן וכבש על השפחה
בלחמה [illegible] [illegible] [illegible] אוק כובש [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] כד [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] כבה
כמשי [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] כבש [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] עשן [illegible] אחד [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] שאם
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ראשון [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] צדקתך [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] אחד [illegible] [illegible]
ודין [illegible] [illegible] [illegible] כשאין

מכבש

בן [illegible] [illegible] כובש [illegible]
מכבש [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] כובשין
[illegible] [illegible] [illegible] לוחות [illegible] [illegible] [illegible]
בגדים [illegible] [illegible] [illegible] כובשין [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] להביר המכבש [illegible]
הבית [illegible] [illegible] [illegible] כובש [illegible] [illegible]
להחזיר הבגדים [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] כבש יחיד [illegible] [illegible] [illegible] השולח
[illegible] [illegible] [illegible] שכיבש דוד מלך ישראל יחיד הוא
כל הכלים [illegible] חוץ מן העגלה [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] הקרקע [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] כדי [illegible] גורפין [illegible] [illegible] אבל
מכבשין [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] הכובש
[illegible] יונה [illegible] [illegible] המוותר [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] הבית [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] הקורות שבהן
כובשין [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
השכבים [illegible] [illegible] הרג [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] כל העצים [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] כיבש [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] והיתה העיר בכעס

כבשים

הרג' ויהי כיבש קרתא
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] כבשים
שהן כובשין [illegible] של ישראל [illegible] [illegible] יכבוש
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] כבשים [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
כבשים [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] קרבן
לחם [illegible] [illegible] [illegible] כבשים שהן כובשין [illegible]
ויום [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
שכתב [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

כבש

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] בן ירדן
בן [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ועל הקורס [illegible]
כמין עץ גדול יש [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] יורדין מן הספינה לארץ כדי [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] עץ כבש
[illegible] [illegible] קדשי קדשים [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] מן המזבח [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] כבשים [illegible] [illegible]
חוץ מכבש [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] שגובה המזבח [illegible] אמות [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
עד [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

כבש

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] מכבשין [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] מכבשין [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] הריחים [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]

כבש

[illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

כבשן

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] כבשן של [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] של
[illegible] [illegible]

כבשן

[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
לגבי [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
בגמ' מקום שנקרא [illegible] [illegible] [illegible]

כנמר
שמכבנין אותן [illegible] כדתנן [illegible] שאם
לכן ורגם [illegible]
שמכבנין [illegible] עור [illegible]
[illegible]
[illegible] כבנת
[illegible] וכגשן [illegible]
באותן שלכב [illegible] שהיתה [illegible]
כבינתה [illegible]
וכבינתה כבס [illegible]
כמאן [illegible] כבסא בדיקלא [illegible]
ומחייה [illegible] ואחר [illegible]
כבס [illegible] המשפד בירס
[illegible] בידך
[illegible]
[illegible] שינח לו
[illegible]
גדולה [illegible]
שהי בוסס כובס [illegible] מלכים
[illegible]
[illegible]
[illegible] כבס [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
כבש [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
דהיינו [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] כבר [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
גרעה [illegible] בבורות
[illegible]
[illegible]
בארה של מרים בכברה [illegible]
לבאר כבר [illegible] השחר

אבי שבא [illegible] בר לישי [illegible]
[illegible]
כגן מנורה [illegible]
הסנוס [illegible]
[illegible]
[illegible] גוזבר
[illegible] על כפריהן גבריה [illegible]
[illegible]
[illegible] כבש [illegible]
[illegible] מקום [illegible] הכובש [illegible]
[illegible] האשה שהיתה
ירק בקדירה [illegible] יום [illegible]
[illegible] כבשן [illegible] בכל שעה
אבל לא [illegible] שלוקין ולא מבושלין [illegible]
[illegible] וכבשין שדרכן [illegible] וחורין [illegible]
[illegible] כובשין [illegible] ומנח
שלא ירקבו [illegible]
לתת בתוך הכבשים שבתוך [illegible]
[illegible] כבשין [illegible] שכובשת
זיתים בקדירה [illegible] כבר
[illegible]
[illegible] הבשר בגמ׳ הכחל
[illegible] מלוח הרי הוא כרותח [illegible] הוא
כמבושל כבש [illegible]
[illegible] המסלות [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] כבשן
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] יהודה [illegible]

שככש

ע״כ כבליה״ש בלומגרית

ע״כ כבשים יש [illegible]

ע״כ שלה כובס

[illegible] עד ענין כעס

ע״כ כובעות וכוסמות

ע״כ דברים שהן כמשלע של עולם

ע״כ כברה

ע״כ בארה של מרים היה דומה בכברה וגם אותו בסוף חמה חמדה [illegible]

למקומו כבון **כדון** תר' ירו עתה ועתה הנה
אשתך קחולך **כדון** איש על פרחו תר' ירו
על כוד גרתים על הסרדה אשר לי וכורדתה מר
ילדה בפ' ב' בבכורות בגמ' רק טומאו בפ' גדולפר
מרסות הבדון ונבאי מום וחקמים וצרור המרגליה
פר' כג' בכלים ומפוחין וכא אחרון במקוות פי'
כדור שגול במו כדור אל ארץ וישב ובן המלך
עריך לכידור פי' מלך העומד בתוך המלחמה
והחיל סביב כדור ושאול יושב במחנה והעם
חונים סביבותיו **כליך פג** **אחלפה**
כה בס' פר' אילו הן הגולין בגמ' ר' יהודה
אומ' יהודה קללת חכם אפי' על תנאי היא באה מנא
לן מעלי רעום לשמואל כה יעשה לך וכה יוסיף וג'
כה בפ' ט' בנגעים החכם בראשון יכהם
כה ויסגיר החכם בשני קורעו מה שקרע
בפ' ד' ובב' כלחיר בגמ' ה' ראיים טמאין ובס' פ' המדיר
בגמ' היו בה מומין ובס' אמ' הנשיר אם בהרת קדמה
לשער לבן טמא ואם שער לבן קדמה לבהרת טהור
ואם ספק טמא ר' יהושע אומ' כהה מאי כהה אמ'
רבא כיהה וטיהר דילמ' כיהה וטיהר ואמ' יהודה
לטוהרן או לטמאן בואיל ופתח בה בכה' לבקולה
ספ' קיהה פי' אם שער לבן קודם לבהרת
זקן ושער זקן טהור וקיהה וטיהר באדם
כה החזיק בדבורו ושיפר' פ' ב' בע' קה בר'
גמ' רב באלו כהן גאלי ובפ' ד' מיתות בגמ' העודר
כהיינו לעילם אשר דלא מיקרי אינש בקרי בתיה
ובס' ג' בסנהדרין בגמ' אור' יהודה אומר שמ' כה ריש
גלותא לר' אחא בר יעקב פוק עיין ודאי קטלא
כהייה וכו אותו במסווה וכן פרשו רוב הגאונים
קוטפן אותו נוטלין את כוחו ואת רוחו ומקנה הג'
פרשו וכן את עינין ויש מפרשים כן והכתי' עי' פר'
כהחלונות בפסו' דאמר אורי חלונות אין
כה' אלא בחלונות ביהות הן מקניטות מבפנים
ומרחיבות מבחוץ כדי להוציא אורה לעולם
כהן בג' אורח טרף בו' לפר' וכבס בגדין הכבן
כהן בלעדיו פר' בלא מום ובלא טומאה לעבודה
בבוכסים של כהונה [illegible] שהיו מהן
מהן במשנה כבר אילו אמרין בשמבבין הכהנים
את העם בגבולין נושאין כפיהן בגד כתפותיהן
ובמקדש נושאין כפיהן כנגד ראשיהן חוץ מכהן
גדול ובא' בגמ' דברכות כהנים [illegible] אמרין שפוף
רחמנא [illegible] קורא החזן כהנים

לאחר שיוו קורא של אמור להם ליעם ויאחוד
כוהנים בפ' אין עומדין בברכו הר' נחמן בר יעקב
אמר אם כהן א' אומ' כהן אם הן שנים אומר כהנים
ירו אר' מסדאי לכהן [redacted] קורא כהנים שאין
קוראים לשבט ולכהן שהוא כהן וישראל
כליך פר' **אחלפה** **כן**
בס' החובל כגון בשמו או במסמר ובאו בשנים
השחן והמכה עליו הבשר ואין שמרפאו
עור הכוויה בס' גמ' ד' כמה מדליקין
את המזרח וסימנך בורא פי' את מה נר דלוק
בבית וכן חלון פתוח למערב מהראם עור הנר
כנגד מה החלון במזרח בס' מה דמשקין
אור כמאן מדלגין האידנא כגון דר' בחולא
דמן ובדא פי' בשיוושין המסמרין שלעץ שלקורה
שעל הפתח בחוצו של מוצר בחוץ ונשלה הקורה
מחזירין אותה והקושין המסמרין בחורין
כוי בס' כיסוי הדם [illegible] מפני שהוא
ספק פי' כוי גרע חיש [illegible] מרגביד
כואנגר בס' [illegible] אומר יושבים
בקונדרה הוא אויל וחליף בשוק דמלבא פי'
כונדקא דמלכא פי' הבשיל של מלך **כוני**
בר גמ' ביאמ לבן המכונה דילג' כותל בית המקדש
בשש ומחצה משחרר משום דמכוון פי' כיון
בם סעד מעברין [illegible] מי שאינו יודע לכוין
את הרוחות יראה מקום שחמה זורחת באחד
בתקופת תמוז עד מקום שהוא זורח באחד
בתקופת טבת אילו פני מזרח עד כמה יג' שבע שהבע
הנביאים הראשונים לעשות שער המזרחי
החומה מכוונת כנגד פנות טובה ובתקופה
ששה שמות נקראו לו שער סור שמשם טמאין
פורשין הה' סורו טמא קראו למו שער היסוד
ששם מייסדין את ההלכה שער החרסית שבוא
מכוון כנגד זריחת השמש כדכת' האומר לה ולוי'
[illegible] שמשמשו כנסת גדולה
שער התוך שלו ממוצע בין שתי השערים
שער חדש ששם חדשו סופרים את ההלכה
שער העליון שהוא [illegible] מעזרה בפ' אילו הן
הגולין ומכוונין לבן דרכים [illegible] בן הוד'
ולא משם הם הר' יוח [illegible] מחמין
כוין
מן לכס חליח כיוצא בו בס' גמ' ד' אילו מגלחין
בגמ' אין קורין שמא קרע מונה על העץ מודרבנן
דאסבריה הא מתני' דתנן בפ' ג' בתמיד ושדרו

ענ' כדור יע' גרד
ענ' המלך עומד לכידור
ענ' קללת חכם אפי' על תנאי היא באה
ענ' כוי כח' שה' בהב' שחא
ענ' כהה הנגע
ענ' לטהרן או לטמאן
ענ' מה שאין יודע לבוין הרוחות [illegible]
ענ' ששה שערים שהיו לבית המקדש
ענ' ונבחר אותם ביחוס כהונה
ענ' כהן ונשיאת כפים כח' שמע בע' תבלב

רחל משל שבח אותו חרין דר' ששת שהוא
עיסה ויוצאים הרופש לרשות שמוחזקין הכרוס
הקרשים חדשי הולכין אל מקום לבאות מרב אבל
מנהגם וכן הקדוש שבמקום השמחה לישב חכלים
בחוקן לא בלמודו במקום הלבנה אל לא לנור
וימפרשו מנהגם שמורים פליון פב
אחל פג כדי בלומדם [illegible]
ובלאים עוד בגמ' סוטה הלוק בספרות שלם כך
סימני עומדי הדר' ומלאכן שתים שנים כד
שבורים ונתלקים לדאשה אמר הר' והשמח אחד
כד שלהם בראשיתן חרין ב' ראשיה כן טמאה
בסמך רב של קרבנות הנוגר ונמצא חבית בדרות
לדורות מבונות פי' חבורות היו כדולשל לנר
שכן בעיות בגלילו טר' בגמ' קמברה דגלגד
הע' המנרי פרוכדר הרי סך יהוי שהוא שארי
פי' הנוריש שהולכין אבד בגלי הרי סר ירחי
שתלשים עם הגליל שרי' דשמאי שמם המש
קודם שמשלמו כבר מגלגמק לש חדש דדאמרי
כל שנה עם שמשרות מתקיים וב' חודש הנ
הנלנים דחשבוה לא משריבן אל הארך אלא מן
הפירותדים הסן ים שמשון סבר ופרים כמו
כי כרים לבנושמר אל בכבש קטן המניח את
הכד והל' עד בגל הבית חייב בנקיי אל פתח
בכד ומסיר בכנסתו הל' אלו פסו הוית כהיגן
חבית והל' קטלו הכד קטן מן החבית שם שואבין
מים של ובזה על שכוה והבית גדולה מומנה
בי במות שם מודה לשנה הרינ' כפרת בן בירבי
כוא מומר שהכלב בתרומה ואינו כפרה בן ביתי
טרה כמן גדול שהוא פוסלים מן התרומה פי'
מחרבה בן פתה שהוא מוסל כדרהן ממזר
מאסל פי' כן הזורה של מגאונה כלמקום שאומ'
הרי' כפרה זה פרשו הרינ' במקומו לשמואל שמעתין
אני מחלל עלי להמכר' ואיש שפרה בן ביתי
כמן שמולש עם התרומה פי' שמוסלין מן התרומה
כלוקאים מברלשם בן ביתי כמן גדול שמוסלין
התרומה פי' כוא מסמע כל קטן מקום ממזר
שהוא פחות וכזה משמע גדול שהוא כמן גדול
כדיא בגמ' מעמידין בגמ' כס הלכות
מרקמין לעודה בשיכתי למוכר ובזה עו"ש
פי' רוח הרע שאוחז האשה לאחר לידה יקורין
אותו בודש כדיא בגמ' כד השבגמ' והגמ'
אל ממא פתח כדי נפסה פי' שיטנא בעלמא הבו כשר

רחל כת ופריך ר' חסדא כמה כיסוק עם בית בירו
רחנן דכרו וחתך הבריאה ובא איך מה' בגמ'
עם כשונה חיתוך שדי כמשנה עד עתיד ט'
הבירה מושבים הפיתוך ולא דוחין זה בפ"ג
במכשירין בגמ' כר בודק חזי ואמרי משנה
דרבנן כל שני' דקוני על דעת חשכני' בפ"ג
דבכורות בגמ' דג מחוס שהלכה ולמונגן מרק דכדי
אלהיה קרו לכן בורנית והודיעו והוה הם לה
פטקון וחזה לה דתלקין מדעם מעשה אלפי
זוזי ותודיעו מאד לא הגריטה מרד וכדי
כדיר בלהעלין בגמ' הפטושות אר' יוחנן
משום כדי חיין כדיר בס החולין בגמ' הממתיר
אם לא יודע שאינו כדאי עקבלן אותו מיד
ומאדנדה בגמ' לשלר אמ' כדי הגון ר' אלעזר
לסמוך עלו בשעת הדחק כדכה
בכסן דעשה סוערה וסמך כדבוד שלו אמ' רבא
כדין וכדי אל לו' כד כל ירגון ל' יהושע בן לוי אמ'
אבא מרבי ויה' נבך סמך ויהלום הר' יהן כדכדינה
וספירון כדם בס' גמ' רפ' אם על שאורין
בנזיר אל מתן לאיתור עניני דכד.
ובאותו הפרק והן שור עשה דברים ובמ'
המקבל בגמ' המקבל כו' כורין והזהר אשר
בפרנכי דכדים ושדה שלקה בעבריה
ושל עניים שלא בכרם קודם בציר
כדם בסוגות כו' לא בכלאי הכידים והכן
והכת סומר' כיון שרש והגרשו עכרים
כדאמר בכב בתרא מאי עכרים כבש
כדום בפ' י"ב בבלכי ובאחרון דסבול יוס
הבחמים השקלנים שמכורין פי' גר של
כחושה של גדול באותה שרוצין בן הברות לפני
הארון וכן נמנין אותן זה והלבן בן בימות
הקיץ של חדש לכלים מים להאיר ונהו עורבן
וככר פי' כתו אותם כדין בוין
רב זהמההה ומתנשרבה סורו שמשון וקטריר
קודקוד עשון שמפות מכורדותאותן מתעכבן
כר פשה יק בורך לשון כירוחים ודרש גן עדן
כימר וכולה כמעתמר יב' בכלינר
[illegible] והשרה עמגן
פי' כדולה [illegible] כדין כס אלו נאמרין
בגמ' שלת הלכות ונחם על הגורן כידון כתל
כידון וכל בגון אל יוחנן במחילה כידון לשון דין
ויש אומר' לשון רעה כשמה עוצא ובמו שלכא

למקומו

כה

בל גמ דבבא קמא אכוחו (ניטען פרק
כוחן רוק עבה שיוצא מתוכן בכח ניעור רוק רכה
שיוצא מהפה במנעל. ובפ' אחרון דעירובין
אומר אף מי שהלש רוקן אומרים לקיש הכח בפני
רבו חייב מיתה. ובפ גמ דמסכת חגיגה מצי עלבל
נעלם שמרכב זה ההוגה כיה לפני חברו ומאכל
ושמוש אמת זה שרץ בפני חברו ומאכל כחל
בפ גמ דפ' יש בערכין עד היכן הוכחה רבאמ עד
הכאה ושמוש אמת עדיקלה. ור' יוחנן אמר עד עיפה.
ושלשתן בפסוק אחד ושלל כחל בשל כל
הבשר הכחל קורנו ומוציאה חלבן וכמל גיד
הנשה בגמ יק כחל בס וכחל מן המעין היכא
דלא קריה ובשלה בהדי בשרא אלא יצחק בריה
דר משרשיה וכחל עצמו אסור למאי נפקא מיניה
דלי מישרשיה וכחל עצמו אסור ונאסר פיל הוא הדד
האי נמי להתך קדירה אוסר ונאסר פיל הוא הדד
שלבהמה. כחל בפ המוציא יין כוחל
כדי לכחול עין אחת הא נמי כחל אמ
ומוציאה רב עינועות כוחלות עין אחת ומכסה האחרת
לשון וקרואה לבהמה בפ מועד. נוהגת כוחל בעיניה
הכוחלת
שנראין יפין. ובפ המעניע וכן הגודלת וכן
גמ כוחלת משוש כוהבה בכתובות בפ השוה
שנתאלמנה ובגמ דמהדרין בגמ סמיכה העדים
לא כחל ולא פרסה ויעלה חן. ובפ גמ דפ' כיסוי
הדם האנא השחר והכוחל ושקרוים הפסילין ויש
שמואל הזרוע. ובפ איזהו טורי בגמ הרישה אומר
אשי פ כוחלי כשירה אבל שחורה פיון טרפה.
כבבליא כשירה שגון הכשר קרוב לגון הכוחל
כבבליא טרפה שלו לבנה כפיצה ויש שומ חלמון
של ביצה והדעת נוטה שהוא כמו חלמוני
כחל בפ כסוכה בגמ חביל בן איזוב שישבו
ולא איזובין ולא איזוב כוחלת פיל אזוב ששבו
כמו כחל. כחל בל גמ דפ השולחני ובל
גמ דפ החליב במועי קטן ובמ דקידושין האי דקדיש בשבעא דכוחלא
דמוחין עניין כוחלא. כח מרובה בס שהוכחשו
הל גבב עלפי שעם ומפתח ומכר של פיסין
ולבסוף נזמו סיב בגון דאחת בחרי ואלמלי מל
חרג זה הנפש והוא הכחשו ואחריב ואמרו לא
הרג והשתא הוו להו תרוייהו כיתות מוכחשות
דהכחשו לא אזלינן בתר עידיות כדאמרי תרי
ותרי אינטו הני חדית דסמכתא אהני סמיך
ואחרכך הוזמו דאחת ואמרי והלן עמדו

היתם כולהו נהרגין ולא אמרי כיון דהוכחשו
העדות ובשהוזמו של עדות בטילה הוזמם הלא
הכחשה היינו התחלת הזמה אלא שלא עמדו והשתא
הוו דגמר כשהוזמו. ובמשנה פרק בכתובות
בגמ העדים שאמרו שלו אשתו מזמינין אותן
למיתה. ומכחישין את העדים שלא לפשקן והזמה
שלא בפניהם בהי. דהזמה לא הויין הכחשה הויין.
ובפ גמ דפ' מזה העניין. ובל גמ דפ' אותיות מה לכן
שבין בהכחשה והזמה פיל אם יודה ויעידו
ממנה ביום פל במקום פל וכשהו העדים
כן היינו שם כביום באותו המקום שאמרה ולא
ליומה אחר היה שלנה אנשים ושמרו לשומו היום
והוא מכחישן שאמרה הזונה כשלשין בן עדיה.
ואין העדים יכולין לא להכחישן ולא להזימן.
אייפא ב ביעיה כחש בגמ כיצד משלמה
היה סמדר זה נשאר בגפן עד שגמר עניבים
לבצר. היה מכחיש ואומר לא נתלחית העץ והשאלן
סמדר נשאר כח העץ במקומו. קלין פז
אחלפה לב פאיטן מעחות פל ז
במעחות וקרקעין משתעין כיצד מושתין כמין כי.
והכדים פלו בכלים מוחצלת שעשה קנים
לורבה טהורים וחכמ אומ עד שיעשה בשלן כי.
ובגמ בבריתות בגמ המיפטם את השמן לפי ערוך
כיצד מושחין את המלכים כמין נזר. והכהנים עיין הל
ממין כי שר למשיחא בגמ כמין כי יונ. פיל
ישק השמן על ראשו ויורד אילך ואילך כמין שתי
קאמרה מדלטות עלו זקנו וזה צורתן שתי
על העלמים ג אבנים הן סיירה וכיירה לשם עד שתרדם
עטל מה שחידש כפ שור שגלחו חכמ בגמ
בר שב שע שתמין ובא אחר ומיחו וחייב חיובי
כפ חזקה הבעיס בגמ כיצד אחד מהמניא פלמין
בעבסי תגר ופלי אחד כמין פיזך אחד את שור אחד
וישב בבי תאוזים. תגר פלוי אומנו. כי
כי משמש בד לשעת כבר פיל בעל אי
קלין פח אחלפה לג יוסי
ככל יום דין אלו העדים בכיעי יכה יוסיאת את יוסי
אומ שלא אתא כר יעקב אינו חייב עד שיברך את
השם כד אותיות לאמיתן בן שתי אותיות דלא נכתב

משמלות אחת יורד לשמה שחי׳ מה יורד לשמה שחי׳
היה שותסשותה עד שלא יפתח ואחר פורח בוון
פי׳ כוחה שלהרי כמו אפשר ויבשנה בדפוס ויבקיעבה
כיון כמוהרי׳ בר׳ גמ׳ דף בגוה מדה׳

כוא

ותנא דידן שחד שכאין כוין ובר׳ גמ׳ דנדה
מוך נמי אגבירהם שכבוין כוין ובפ׳ אין טרה
בגמ׳ … בקידה לו דכוולן פי׳ זוהרין

כור

בס׳ אגדה פ׳ כמושכין כורה טווי׳ה
באחווה … המלח והדג שנעשה מן המים בפ׳ בראשון תבואה עולין
יטלחוה … ירחוצו במים שהוא …
שבין היא … באבוהי אוכלה בבריה היינו זכר
בצר היוצא מן הציל הדג ושותה עלין אבן המים
וגם שכל בספרים כוורא התחו והוא לאבא
רבא ולא חמרא … הגאון ר׳ שרירא זקל אנו לא
כך למודנו רבן שלא … ונו כוורא מוג ולא
חמרא ולא … שיתעכל אבל
לאחר שיתעכל … עליו את היין מן
המים ומן הדבר … אדם רשאי לשתות בטוב
גופו וזה … כוורא תחלה … לשעון
לא לשעון … שהוא … סובל
אלא שבלבין הגרע … אין המעי סובל
קבליה בבריה … מורים של דגים מבואי
דגים קטנים שאין … אותן
כדי שיובשן ועושין … מורים ומשלחין
מעתה … ולא מיושב את
עצמו והוא לא … בר׳ גמ׳ דף גט פשוט ובפ׳ אחרון
… פי׳
צורת הדג

כוורדין

בס׳ גמ׳ דף
ר׳ … לכוורדי … ראש … פי׳ …
המבשלים ויש כזה בפי׳ …

כורנק

בפ׳ … זבל
העטע … כורנקי של … ובס׳ גמ׳ דף עושין
… דיהודה … בלורית
בבוסתנות פי׳ … כשעלו … אדם
לברכו …

כורת

בגמ׳ דף
בשבלת ערך כורת בר׳ הרסים ובס׳ המוכר את
הבית מכר את הדלת … שביעית סוורה
דבורים ר׳ אליעזר אומר הרי היא כקרקע

כוז

בר׳ גמ׳ דף ר׳ אליעזר … מעוה …
בסיפא הכי … פי׳ …
היתר … בר׳ גמ׳ דף … כוזא
כזה כלומר כלי קטן בר׳ גמ׳ דף מי שהפך זופתין

כוזאתא ואין זופתין חביתא חייש לכסידא ובחבי היא
איכא סטידא יהודא … זופת טה משום דפליש
יינה ובכודא ליכא סטידא … זופתי
לכוזא היינו לכוזא יהודא ובחבית איכא
טירחא בס׳ כל הבשר … עולה שהקין
ר׳ אחא … כוזא … בקמיה
כוז דומה לקיתון שלזהב

כן

בפ׳ ג׳
דמשקין אין חופרין כוכין וקברות במועד גמ׳
מאי כוכין בחפירה וקברות בבנין תנוא בכלח
אלא קבר … בשלמיה שנין בכוכבא ביה חבור רחוק

כונת

בס׳ גמ׳ דף מי שהפך כי אתאר
דימי … כונאתא פי׳ כוסמת … כונאתא
… אותה …

אחלפן כן קליפה

בפ׳ … דברי בפסח בגמ׳
ושל … הזכרים … כזית … אשחן לא
כזית מינה ובס׳ גמ׳ דף כיצד אשה …
מיבעיא שבין דכזית … אבל בני דלא
כזית מינהן … ובימות כמו
בס׳ גמ׳ דף … שמו אבל … כזין
מרוטה פי׳ … ממש בה יד לאחר

כזב

בשנים … הן המכזבין
בכו … בצרות

כזב

בפ׳
הגוזל … בגמ׳ גזל … רבא בר
רחמני … דרבנן בר׳ תוספות מעשר שני אין
מחללין … בר׳ המעשר שיורד … כוזבא אינו
מחולל אין מחללין על מעות … כיצד
היו לו מעות … ומעות ירושלמיות או
של טובים הראשונים אין מחללין ירוש׳ בר׳
מעשר שני … שיורד כגון בן כוזבא
אינו מחולל

כזית

בר׳ … בר׳ …
והקראות … בשם ר׳ שמואל
… כזית … זרע … ממקום אחר …
זה מלך המשיח … נחוה מאבין גרעי
ר׳ … בשם ר׳ שמואל … כזית … כהן
… ממקום [redacted] זה … המלך
המשיח פי׳ … שם [redacted]

אחלפן כח … ליפין

טרפות
בגמ׳ נשתברו רגליה כח דהוורה … עדיף …
בר׳ … דף … כח …
שהיתה … מה … בר׳ ה׳ …
רגליה ושיברה … זה כוחה אבל אם נתן עוד
… לכלי אחר ושיברו … כח כוחו

כח כח …

פרט
והומת ותלית אותן על עץ כלל· ופסוק של אחרין
לדתה
כיקללת אלהים תלוי· ובר' תורת בעות כוהנים ותהי
עליו כלל וכל המשכב אשר יש עליו פרט· כלל ופרט
מידי
אין בכלל אלא מה שבפרט· משכב ומושב אין
אחרונא לא· אמאי· ופומא שבנהומים הפסיק
העניין הוה לה כלל ופרט מרוחקין זה מזה· ואין דנין
אותן בכלל ופרט· אמ' רבא לעולם דנין· בפ' כל המנחות
בגמ' ואם החיצון· ואם לא תעשה כלל· לא תאמר כלל
כלל ופרט· אין בכלל אלא מה שבפרט· שכויה אין
מידי אחרינא לא· אר' אסטרוקי משום דחוק כלל
ופרט המרוחקין זה מזה· ואין בכלל ופרט·

כל

בפ"ד במקוות ואמא כולו עורב· בשבת בפ"ג מ"ד
אר' עקיבא· ובמנחות בפ' אחרון אומ' הרי עלי זהב
תניא האומ' הרי עלי ברזל· אחרים אומ' לא יפחות
מק' על אמה למאי חזי· אר' יוסף למלא עורב·
בפ' במה אשה בגמ' ולא בכבול· מאי אוצטמא אר'
דידבי
אבהו בי זוני· אמאבי· כליא ערוחי· מאי כליא
ממוש
פי' אוצטמא היא בי זוני· כלות· מוסיף הרבה
הזבובים
צבעונין והוא אותה בפני הכלה שלא יעורנה
שמתבישה להסיר הזבובים מעליה· והעני זה
בפעה· ונקרא כליא דידבי· והוא מעין אותה ששנינו
אמה כולה עורב· לפי שבמקדש ראשון היתה קדושתו
כורחין
לכל הקהל· והיתה שכינה שרויה· לא היו עושים
כראשון
עליו· אבל במקדש שני שהיה אין קדושתו
ושמא ימרחו העופות על המקדש ויטילו שם דבר
טומאה· ועשו צורה להבריח העופות מגג ההיכל
והעורבים
וקראוה כולה עורב· לומ' זו מונעת העופות
זורעי
מלפרוח על גג ההיכל· וזה צורה כנגד שעושין
הזרעים· ובר' גמ' דהשותפין· אמ' ליה עיזא בעלמא
דאכלוור מכילנא לזה· ובפ' יוחסין בגמ' מתיחד
אדם אמו· מבטלו להן מכולא דכרא· ובפ' כל היד
בגמ' [illegible] ותצריכה חטי אמ' כל דיתבי ל'
הזבובי
[illegible] פי' מגרש העופות ומגרש
קרא בגרון· תרג' אכלי· ויקרא בקול גדול והודיהו· תרג'
עליו
בקל רב· ושרק לו מקצה הארץ· ויבלבלים· וינהום

כל

בפ' [illegible] אותו הנותנין בגמ' [illegible]
אנגריא קסבר רב [illegible] קרנא·
בפ"א בברכות [illegible] אומ' עד חצות [illegible]
בראשונה סבר לה כשמואל [illegible] לכולן [illegible]
בב'
במוצאי [illegible] ומא דכי' פי' הן ה' פרשיות שקורין
[illegible] שבאלול ושר' שבתות שבאדר· [illegible] שבה
ר' [illegible] הכלה במסכתא דכלה·

לאשלמינהו
ולא מצא פנאי להשיב כל פרשה בשבתה סבר
לבני ה' פרשיות בערב יום הכפורים· ואסיקנא דהניגא
בגמ'
ובלבד שלא יקדים ושלא יאחר [illegible] הצבור
הג' יום במרחשון· ובפ' האיש מקדש בגמ' דסמך·
קבין של מנה שאני חכם אין אומרין כחכמי יבנה
כאון ר' עקיבא וחבירין· אלא שואלין אותו דבר חכמה
אומ'
מכל מקום ואמרה· על מנת שאני תלמיד אין
כשמעון בן עזאי אלא כל ששואלין אותו דבר אחד
בתלמודו ואמרה· פי' רח"ל בכל מקום בכלה מקום·
כלומ' מקום א' מן התלמוד· ואמ' במסכת כלה שמתעסקין
בו כל תלמידים שדומין לדרוש בכלא דכלה דאולי
של אדר· ובפ' אלו טרי' בגמ' היכי הריאה אמ' שמואל
בריה דר' אבהו מריש גנ' דפרדס הוה·

כל

הכלה
בפ"ב דסוכה בגמ' כרם עליה סדין מותר לישב בה
בסוכה· בפ' המשאל פרה בגמ' המשכיר בית
כלילא לבריה פי' עושה בן חופה בני· כמנהג
דויהי פום כלות כלה כמו בימא דעלה כלתא
לגורא·

כל

שמרון אחר תרג' מכלתא חדא·
בכורב היא מונאת במסלתא דאותיש כי לביה
מורכבת בתים לאשרה· תרג' מכוון לאשרתא

כל

שהכבש
בפ"ט בזבחים המזבח מקדש· כבש
והמזבח מקדשין את הראוי להן· כך הכלים מקדשין
כלי הלח מקדשין את הלח והכל כלי הכלים שלא נדרי
הנודר
טומאין במחשבה פי' בע' חשבי· בפ' מראין בין
בגמ' נכנס לבקרן כלב גולה דנער ושטיח·

כלאב

בלב כל שה ה' יצחק בהוב דנאל לאביגיל ומשהו
כלאב דנאל היה שמו· ומהו כלאב· אלא כלו מי
שראה אותו אומ' כאילו אביו הוא·

כלאים

בברייתא דר' אליעזר פר' ולא קין הקריב מותר מאכלו
קליות וזרע פשתן ר' יהושע אומ' אמ' הקב"ה לא יתערבו
מנחת קין ומנחת הבל לעולם אסו' בארג' שש ובגד פ'
שע' לא יע' עליך·

כלב

הכופר
בפ"ב בכלאים כלב
כלאים
והשועל· בפ"ח בכלאים כלב מין חיה בכל תוספת
מקרש ומי עבקא לך· אי מינחיה אי מין בהמה· כל
מיפקר
[illegible] מכלב· פי' בגמ' מפסע· כלומ'
המקט
[illegible] ולהכי קרי להו מכלב שדומין החוטר
לשתי הכלבה מקפין· כלבתא שאינו קופר כיושר
ורבי פיע הכלב רגן [illegible] כנס שאין מוסרין· ומ'
נקדימון
אומ' בגמ' והאומנון הולכה הגנו תלתא עתירי
הנכנס
בן גוריון שנקדמה לו חמה· כלבא [illegible] שבל
ציצית
לביתו כשהוא רעב ככלב· ויצא כשהוא שבע· בן
הכסה שהיה ציצית נגררת על גבי כרים וכסתות·

עד' על מנה שאני חכם כר' עקיבא וחבירו
על מנת שאני תלמיד כש' שאני [illegible]
עד' כלה עורב כמשאמרה [illegible] עד כל
נ"מ כלי
עניין אוצטמא ובי זוני אחד הן
מונעת
עד' כלאב כלוף דגרל כר' ש' נקלבי
עד' מנחת קין מה היה
עד' [illegible] מיפקר [illegible] יום טוב
עד' כלבא שבוע· ונקדימון בן גוריון ובן ציצית הכסת כמ' שאמ' במס' אבות דרבי נתן

פי' בל"ש קדושים כיון את השם ערעו אותו יוסף·
לפי שיוסף ד' אותיות וג' אותיות מהן הן אותיות של שם·
לפי כינו אותו ביהוסף שהוא ד' אותיות לאפוקי בן ב'
אותיות כגון אלה· [illegible] אותיות של יוסי כגון וכו'
וק חשד· **קופא** בפ' כיצד מברכין בגמ'
חוץ מן הדין מאי פרקטין אמר יוסף כופא דארעא·
פי' [illegible] גומא בפירה· כמו שפירשנו [illegible] ערב
ערביי ומערביין וקמח בתוכה ומשלך באותה
גומא· **ככא** בפ' ערב פסח בגמ' ואני [illegible]
לא תנוקס· **ככא** ככא פי' המכתש כמה
השן ראות [illegible] ושני של עכבר [illegible] וכדכתי'
וכתתו המוחנות· ואם יכאיבך גלגל עמוד עד
שיתוק [illegible] התקורין ולא תקנו בחוץ אם יגלה לך
שיש חוץ כבוד מהור חסרך לא תקנה ותהא
משתדל כי ברצונו אותך שאתה מחכה לו וה'
ומסבב [illegible] ושוקף פתאום· וכן הגוי אושען
בשרו בשיני [illegible] בשרי בככא· בס' גמ' דס'
ראשון [illegible] כמה כיצד [illegible] כמה הוו·
בפ' כל המנחות בגמ' וחייב על פשתא· ובס' גמ'
דס' אמר עקיבא חצי לככא דשקלו דא· בפ' גט פשוט
[illegible] בן [illegible] ההוא שטרא דהוה ביה
[illegible] [illegible] מחקיה לככיה
[illegible] פי' מחק השינים שלפיה [illegible]

ככב בס' הרואה בגמ' על הזיקין· מאי
זיקין אמ' שמואל כוכבא דשביטא· פי' הכוכב קורא
משמיט עתר ממקום למקום כמו שוכב בשבט
ומוריד השבט על המקום שמכה בו· לפי' נקרא
שבט· וזה הכוכב שמו זיקין כדגרסי' בתלמוד ארץ
ישר' אמ' שמואל אין עבר זיקא בכסיל מחריב את
העו' והא דמיתחזי דעבר לא עבר· אלא [illegible]
מיעט· או [illegible] מינה· מה בע' זקי·

ככב בס' הגדה רעה שוכר את המן ברי העטלף במינפך
ושק לך בפבין דנדרי· פי' [illegible] לקדירה
כבכן· **כבי** בס' [illegible] ברנס פר' י'
[illegible] [illegible] הקטנה שחותכה לקבלה טהרה·
עד שיוציא כל כככביו· פי' בתוך הקטנה קטנות·
ושלך כבר· ובמעשה פר' ג' באהלות ולא כבי שאין
ממש· ישאת מזה [illegible] קורי עכביש· **כביא**
כדגמ' דלוחה [illegible] בגמ' האומ' אין חנם שמ' ר'
אמי· יצר הרע בתחלה דומה לחוט כוכיא· מה הכא
שמשלך השורג בעש המסכת· עם הערב כרוך·
קרא כוכיש· בלעג דרוגלא· **כבא** בס' סדר

העטות האילן בגמ' על אילן מרהיטין לא נצרכה
אלא לבי כוכי דאגמא· בר' גמ' דס' מר [illegible]
מתק לכוכא הקיא [illegible] **ככלי**
בלעג שני גוים של היקר· שני גוים אלא שני גאים·
זה מתגאה וזה מתגאה· עשו מלובש ככלי· ויעקב
מלובש ציצית· עשו מלובש כלמוס· ויעקב מלובש
טלית· **ככלי** בר' גמ' דס' יום הכפורים [illegible] מינו
שלוק· ואולוק שיכלו כיכלי פסיוני וסלוני·
ככליאר בפ' במה אשה ולא בכבליאר·
פי' מכבנתא· ודומה למכחול· וראשו אחד דומה
לסירה שאורגות בה תכשיטין העוגות כנגד
פעה· וכמעשה דר' עקיבא דמי שהחשיך למכבנתא
ואיתרמא בבעיהן ויש אומ' תכשיט שמעגל על
ראשה כדגרסי' בבראשית רבה בזמן הכהנים
מקיפין ועומדין כמין כובליאר· **ככלת**
בפ' במה אשה ולא בכובלת· פי' כלמחר· **ככר**
בפ' כל כתבי הקו' בגמ' כיצד נטלה דליקה· והא תנן
בס' פיאה אין פוחתין מעני ההולך ממקום למקום
מככר בפונדין מד' סאין בסלע· בס' פר' [illegible]
המשרה מאי הוא דתנן בפ' כיצד משתתפין ובפ' קו'
בכלים· ר' יוחנן בן ברוקה אומ' ככר בפונדיון מד'
סאין בסלע· פר' מה פונדין לסלע· וכר' סאין יש
כד' קבין· ויבוא חצי קב· [illegible] נ"ב ביצים בפונדיון
אחד· מעין שלה פונדין לסלע· דתניא בתוספת'
בבא בתרא פרוטה שמונה אחד מח' באיסר·
איסר אחד מכ"ד לדינר· דשם מנה כסף דינר· מעה
שני פונדין· פונדין שני איסרין· הנה יעלו הב' פונדיון
לדינר· וד' דינ' לסלע· יעלו [illegible] בפונדיון [illegible] ד' קבין
לד' סאין· יעלו כד' קבין· **כוכיתא** בפ' אס' אין
מעמידין [illegible] כמה היתה גבוהה· אימור
כוכיתא [illegible] הא דחזאי· פי' הערכה שלנגד הזה
שהוא דומה ללבנה·
כל **קליקמטא** **אחלפה** בפ' דשומה [illegible] הל' [illegible] והומרבן
ככל יקפטן· כאברהם יצ' וגו'· ובר' גמ' דס' ככל מעורב
מאי טעמא· דמאן דמערבה בענפות סבר כלל
בתרא דוקא· בס' כיל דפא בזבח הגרה לגמ' דאת
כלל ופרט המרוחקין זה לזה· אין דנין אותה אלא בכלל
ופרט אלא למאן דאמר דנין· ובפ' החובל בגמ' צער
בושו· כויה תחת כויה כלל שאין [illegible] אין חבורה· בא
בחבורה ופרט שהבורה יש בה חבורה· ופרט הפריש
ביניהן· וחלוקה בין דבר ובין בן עבודי· בס' נגמר הדין
בגמ' כל הנשקלין נפלין רבין דרשי כלל ופרט·

והומה

במעשרות גמ' תיפתר בתאנה המיוחדת לשבת ולכך
פירי כמין קטורלית"א שהוא סיפופה ומכילה יהר.
כלך ויקח את מלך את הקרומה מגי'
כבכאי.
כלם בר גמ"ד המקבל
את אתן ואת קרומו. עיקר. כלומי דבעל הבית. כילי סיום לתחום הפרשת
כלנס וישם ויי דבר בפי בלעם שקלע מקרס
כלגוס ונפל. שוב באבות דר' נתן בפ"ל אזור בי
אדם שיש בו מעשים טובים וילמד תורה. הא
למה הוא דומה לקוס שיש בו כלגוס כיון שרוכב
עגן זורקן בבת אחת **כלנם** בס גמ"ד כלב
גדול המגרד רשעי כלונסות בשבת חויב משום
מחתך. בפ"ב דכ"ש מביאין כלונסות שלארז. בפ"
גזבזים של הגשוש עד המטה ועל הכלונס בהכדים
כאן בכלים כפא שקבעו בכלונס טמא. פרי עץ
כמין קנה של רומח. וכמו כן כלונסות שלארז. וקתדרא
ושקוסס גטורים. ואלונסא תלת סדרין. ובס
היינ"ש דפ' קדמה השנה. דתנן גפן של זהב היתה עומדה
על פתחון של היכל ומוזלה על גבי כלונסאות. ובכל
המוכר את הבית אם המקח נשתה בהזלה גמ' משני
בהזלה אלא יוחנן בלונסות של ארז שמשמרין בהן
את הקורה. **כלם** בס הרמוה ובל' עוקצין
עוקצי תאנים וגרוגרות וכליסין וחמרבין. ובל' גמ"ד
איזן טוב ואם סיתושין שבכלכלין. **כלע אלמה**
בס המניע בס הל"ג דקס כלפי לעי. אלא
אומרין חייבין על שמעון פטור. בס הל"ג דקס כלפי
שלויא אומ' אחבי אויבך. כל דבריס מוהפכין הן
שאילה היפוך שלן הרשע כי ממהלך כסדר ראשון
והמהופך הולך וגבו לפנים. בפ"ג בבמה גמ' כל
מקום כלפי שאמרה תורה ולא יחסוד אלא אלו.
כלת בס כעד אחת מהן כגון פלוני רבי
בר ניהוא. על כל הזכויות בהלכה בעל בשם גדולים
היו והיו כלמה והבזות מצויות בהתיהן כמו כלמה
חמות מחיך. תוס' יבמ' כי היכי דאמון
כלפי באפו ובחמתו. באף ובחמה. בס הרואה בעת
אחלפיא כימה ל' השקים מצוי בכמה אנשי לעה
דמיכרכן וכל ארים מדברו. בסמה רישא בעמא ובס
דהוע בניסן ועד התיו שמיגע. חוזמין רבינו ובס
ג' זר חס בעמ' לנטועה יום שמאל כימה שקוב.
מלשמה הוע שור. והיו סידוק דמזלות שמשמשין
כמן בס ב' בדמאי
האדם והבהמה. ובס' בתוספות הנור שהסיקוה

בכל יום ויום ובכל לילה ולילה יב' לילי שעות שלא
מעשוס הט חושב כלשי ואל מחר שן שבחדשה השלישי
והשחרית שוב אחרון כדרך שאתה עושין לחכנבל שעם.
ומשום הכי כשהגיע למרחשון עקרב משמש
היום. ושול בשעה שביעית והיינו שוקע בין
כשחמה מתחלת לנטות במערב שלא יעלה
קבועין בגלגל והגלגל חתי ברקיע וחצין התחתון
ללבר לשולם ששה מן המזלות מבוסין. ושש מבן
מגלן. שהמזלות מצד אחד במזרח שוקע
כנגד אחד במערב היום עלה עקרב בהתלת היום
ושוקע שור כנגדו. ובטל שני כוכבים מכיוצא
היו שהי ארובות ומעיינות מתמעטין מחמת
חציה. והרוח יום שמונה לימה
עולה. ששעה ראשונה משמש בזמן שהחמה
היו דכתי שני ניסן. שהוא ראשון לחדשים. שאר
לדין לתשרי. היו לשונה הזה שוקע ועשאו מאזני שנוה
האלה לשנה המזל **כמהין** בפ"ד מבבלין
בגמ' על דבר שאין גידולין על הכמהין וכפריות
אות שהלל נב. בר גמ"ד דס כלב גדול. ובס גמ"ד בכל
מערבין. ובס"ב סימן התחתון בגמ' חויב בביאה
וגידולין מן הארץ. למעוטי כמהין **כמז** טהורה
פ"ג כמה חשה בס היפ"ד
פעמים אה דפוס של בית הרחם וכולל עד כומז כאן
מקום זימה. **כמך** בפ"ק דזבחי. כה
עביא אקום להס מ"ל. נא קס עביא עוד. ואה
אומרה כאוך. אה מוצא כל מה שכתב בפשה כה
בירמיהו וכולל בס"ב סימן בגמ' חויב. במצה
לא תאכלו בשבה השנויה לכאן. הא, פסחא
לקדירה אלא סתם שמה לכאן. דתנן
פ"ל לכותח. דהתם לאו לשעמא גדי. דא משתלה
טעם בקדירה כתנור לחמשים אין בקדירה
חויב בשבת גופה. משום הרחמה כמה סתם
דסתם שבה לכאן עשויה לשהות שתי מינה.
בס כל שעה בא"ח של נכרי מהיא דתקרא
דטחן בה לחוי וכולל עדי דלמ' אתב לחיי
וגם גמ"ד דס כיצד עונין. בס כלהבשר ההוא בריה
דלב גמ"ד דס כיצד עונין. בס כלהבשר ההוא בריה
קדושיתא דשערי ולשעריהן בפ"ב דפרחה.
מפיון כעמרין ואילן דבוים הכא עמקי דקא
באעי לה לכאכא. **כמן** בפ"ב בדמאי
האדם והבהמה. ובס' בתוספות הנור שהסיקוה

בפ׳ הנזקין בגמ׳ לא היה סיקריקון כלבו קירא כבחיי
כבר פי׳ בע׳ סר׳ **כלב** בגמ׳ דפ׳ אין צדין
כולהו נמי [illegible] רבוותא לכלובן למרבי קא
אמרי וכנו רבנן פי׳ דבמה רבוי שמדקדקין ומ
ומתחבאין עד שלוקחין אותן ודנין אותן ישנו על ב
פנים בזמן שהן חוץ מכלובן כולהו בהאי רבוי אבל
בזמן שנכנסין ונעשין בתוך כלובן וגם הודפיות
ואווזים לא בעי ריבוי וזה שובך ועליה בא ע׳ רבוי.
ולגו כעור וחיוב **כלב** בכר רב כר [illegible] על
אבא אטעה [illegible] הוה אמ׳ ליה לחבריה איתי לי
כולבי ומייתי ליה מגרופי הוה מחי ליה ופצע מוחיה
מל ערבי קורין כולב. וכן פי׳ כלבוס **כלבוס**
בר גמ׳ דפ׳ היה נוטל בשוטה ר׳ יהודה אומ׳ כמין כלבוס
של ברזל [illegible] להוך פיהו שם נמחקה. המגילה
אמרה אינו שותה וכול בפ׳ במה אשה בגמ׳ לא יצא
האיש בסנדל שאין כמין כלבוס מותר [illegible]
שלוש כלבוס [illegible] נועצין מספרים מבפנים ומוציאין
לחוץ [illegible] ודומה למצבעות
הכמפורת ויש כלים שעושין בהן ברזל וארוך פורח
שלהן [illegible] בהן הברזל כיוצא מן הכור עמוקין
ויש אומ׳ [illegible] של ברזל שאוחז בו הברזל ומניחו
על הכור **כלבום** בס׳ גמ׳ דפ׳ כל המנחות
[illegible] ומרחשת שמה
ודומה כמין כלבוס עמוק וכו׳ **כלבום**
בפ׳ [illegible] צבע בעור מאי כעור אר׳ נחמן
וכול כלבס מאי כלבס אר׳ פפא בר שמואל כפרא בי
דודי והוא כעור ופירוש דרכים דרכים דק צבוע
אדום מראה ודרך אדום אינו עמוק והן כמו מטלניות
שמוקמין בהן יורות של צבעים שהן עושין כולם
דרכים דרכים כמו שאמרנו. **כלדאי**
בפ׳ כל כתבי הקדש בס׳ מומריות דר׳ יוסי אמ׳ ליה כולדאי
כולהו נכסיך יוסף מוקר שבי אכיל להו ובס׳ גמ׳ דשבת
דר׳ עקיבא הוה ליה ברתא אמ׳ ליה כלדאי וכול׳ עד וצדקה
תציל ממות [illegible] מן התמחוי
מניין שאין שואלין בכלדיים שנ׳ תמים תהיה עם וגו׳.
פי׳ חוזי בכוכבים. **כלדר** בכר רבה [illegible]
מקין נער שוטה עבד [illegible] היה מורכב בקסמא
של [illegible] שאין עבד מלך ולא לובש כלדרים לא
[illegible] כלדרים ובע׳ גן פי׳
קונדריוט כדין **כלול** בגמ׳ דפ׳ במה אשה
כלולא רב אסר ושמואל שרי פי׳ בע׳ כו כה. בס׳
השותפין בגמ׳ כופין ההוא דחזי כלולא דשארו אי טבריה.

ענ׳ ונבלה שם שפתב [illegible]

ענ׳ בתולות [illegible]

ענ׳ [illegible] של ברזל

ענ׳ כלכירה על [illegible]

ענ׳ [illegible] נער עברי

פי׳ [illegible] נגר המלך [illegible] המלך הוא [illegible] ופש שבו
היהודים בשמירת העיר ישלמו דמי הנזר איכא
דאמ׳ [illegible] הוו להו [illegible] הוו להו
בפרדס לכל חד נטוע [illegible] חד ובשהיה מתיבש
[illegible] היינו יודעין שאינו שרף בשוחה איכא דאמ׳
לכל חד וחד הוה ליה [illegible] וחוקקין עלו ג׳ פרצופים של
ג׳ חבורין ובקרואה שמשתנה העדרה היו יודעין
שאין שרף בשוחה כל גמ׳ דפ׳ [illegible] מנא לן
דאסור אמ׳ ליה דתנן גזרו על עטרות חתנים. ר׳
חיסדא [illegible] קרא הסיר המצנפת והרם העטרה וגו׳
הפארים והצעדות תרג׳ כלילא ושירי. **כליל**
בס׳ גמ׳ דפ׳ המדיר [illegible]
[illegible] ויש אומ׳ וסילקין ובפ׳ [illegible] בגמ׳ אבות [illegible]
[illegible] הכליל **כליא** בפ׳ לא יחפור ובתנור ג׳
מן הכליא שהן ד׳ מן השפה פי׳ כליא כליון בטן והוא
[illegible] התנור שבולט ויוצא כבטן של אדם
כשיושב. **כלון** במגילה איכה בתולות
כוגות אילן [illegible] שהן נאין כבתולות ועשאן
נאות. **כלך** בפ׳ אחרון בכלאים והכלך
והסירקון כולן ממין שירא [illegible] משונין
באריגתן יש מהן דקין ויש מהן עבים ויש מהן
בצבע אחד ויש מהן בצבעין שנים ויותר ויש שיש
בהן צורה ויש בהן צורה [illegible] ברוקם וחושב
ויש [illegible] כסות של משי שמראין החלונות
אין נוחין לפתוח. **כלך** בהגדה דהנזקין
אר׳ חיסדא כלבא [illegible] ערבי
ובפ׳ [illegible] ליה [illegible] דקדח
באכלבא [illegible] חסידים [illegible]
ואסיק [illegible] בכלבא פי׳ אוצר של חטים.
כלבה בס׳ גמ׳ דפ׳ אילו מגלחין עשירים
בדרגש ועניים בכלבה [illegible] מגילת [illegible] נטלן
הכרובים ונתנם בכלבה. **כלכלית**
בר גמ׳ דפ׳ המוצא [illegible] אימה כולכית על [illegible] פי׳
דג [illegible] נכנס בתוך פיו של [illegible] **כלכל**
כדי לעשות כלכול בכר כל בעל [illegible] במסכ
[illegible] שלוקים [illegible] שיתבלבל
[illegible] עקיבס [illegible] אינו יודע
[illegible] ומוצאי
דדין כלכול [illegible] יהודה [illegible] כדי לסוף
כלכול **כלכל** [illegible]
[illegible]
מחורבין [illegible]

במסעדרה

שהוא מכוון של צוארה׳ בפ״ג בפרה המוכן את החבר
עליו עליו מעט מעט׳ הדרא דכותא כברפיך בנע
הדר׳ **כנן** בס״א דספירה ובשעה מר׳ יום טוב
בגמ׳ מבואין שהן מטלטלין בהוא אגב קיטמיה
פי׳ סורתה שעושין בה המוגמר אגב קיטמא דחזיא
לבמות בו צואה׳ **כנגר** בפ״ק של בגמ׳ אבוב
רואה א״ר יוחנן כנגרי ותדייקי מעלו בין לג׳ לוויאש בכשפים׳
מר בתשובה יש במקומינו דבר שיוצא מאילן
ויש שקורין אותו כנגר חזון והוא מר׳ ובל׳ ערבי
חנטל וכששוחקין אותו סהיר כריסו והן קן פקשיות׳
כנדי דקימי כנדי כנדי בפ״א אלו טריפ׳
כנרי באילו טרי׳ בגמ׳ כבר פי׳ סב טנרי׳
דסמך ר׳ אליעזר אומ׳ אין לה לשמואל כח נפישות דרב׳
קרע עילה תרי סר כנדי מאעה׳ [illegible]
בגמ׳ חמץ של נכרי דאמ׳ שמואל להנהו דמזבנן
כנה כנדי אשון וזביעו׳ פי׳ [illegible]
בפ״ט בפרה והדירא והפנה בפי׳ של [illegible] דרא׳
כנא בפ״א אלו טרי׳ [illegible] סימני העוף א״ר
כהנא כונא פרוה אסיר וסימנך פררא מגושאי׳
כנמא בר חולין בגמ׳ וטלן ששחטו הא אמורה
ר׳ יוחנן חדא דימנא דתנן בפ״ אחרון דמכשירין המעלה
פירותיו לגג מפני הכנימה׳ פי׳ תולעים שבפירות
ושמה רצינתא׳ כי דאמ׳ במתלגבון׳ מאהוא כינה׳
כנס בגמ׳ דמגילה מקדימין דכתי׳ ותהי הכנס׳
ליום הכניסה׳ פי׳ יום שני וחמישי נק׳ יום כניסה׳
מפני שנכנסין בני הכפרים לכרכים כדי שיתפללו
בציבור ויקראו בתורה׳ בפ״ג בכלים היה בכונס
משקה השרץ בעליונה כלן טמאות בפ״א דם המוניע
נוקב בכונס משקה טהור מלקדש פי׳ חטמות פי׳ הנקב
שהן במפולגים ומשקיע הכל בתוכן ממקום
אם יכנס המים בתוכן זהו ניקב בכונס משקה׳
בפ׳ המקבל שדה פלשתין כונס שלו רואה פני החמה
פי׳ כונס שלו אומרי׳ כדי שתאמיר בן הרוחות והוא
כגון שיושבת בארץ׳ כך זה כשנועץ הרוח׳
בכרי של תבואה אם מים גדוש ועולה עומדת בן
הרוחות ואם הוא מעט [illegible] לדקדק
אי זה צד [illegible] מבררי תבר שהוא [illegible]
דק או הנד הרוח [illegible] מסגרת [illegible]
משני צדדיה שגורה [illegible] וקיבול של רוחות
גרנות נקראות בזה כינוס [illegible] בבלס פי׳ [illegible] זה
הבלל [illegible] טהור׳ בר גמ׳
ד[illegible] אמר ריש לקיש מועל בכנס רתן

משלו׳ ביצאתן משל בעל הבית׳ פי׳ פועל של חמה
משזרח השמש עד הערב׳ כדכת׳ הזורח הו׳ מה׳
יצא אדם לפעלו׳ וזה שמשכים המעל ועושה
מלאכה של בעל הבית׳ קודם זריחת שמש עושה חסד
עמו ומניח משלו לבעל הבית׳ וזה שמניח [illegible]
הבית לפועל מבעוד יום קודם הערב עושה חסד
עמו ומעקשלו וקן מהו כבר רב פר׳ [illegible] ויעקב
מן הש בע׳ בס״א דברכות מנא אית דמכנשין וכו׳
כנף בר״ג דיבמות כנף שראה אביו לא
יגלה פי׳ אדם שאנס אשה וראה כנפה לא יגלה
אותה בנו׳ בפ׳ ערב פסח בגמ׳ ואפי׳ מן ההמחור קריב
זונא תורי כנשון פי׳ [illegible] קרי [illegible] ונזדרזון
קרא בשדה הביאוהו [illegible]׳ פי׳ כשנותנין הוצאה
בגזל מיד קח אותה׳ פי׳ כשנזדרזו לך הוצאה ותקנה
אותה שים תחת כנפיך׳ שלא יראה אותה אחר ויהיה
לו עין רע׳ בפ״ אילו טרי׳ בגמ׳ פסוקת הגרגרת כל
הצואר כשר לשחיטה׳ מטבעת גדולה ועד כנף הריאה
התחתונה פי׳ קנה הריאה׳ כדכת׳ מכנף הארץ׳
ובפ״ אחרון דפרה היה טהור אוחז בקרדום טמא
בכנפו פי׳ כדכת׳ בכנף בגדו׳ הטהור אוחז הוא
בקרדום הטמא ומזה עליו׳ בפ״ג מתבות פי׳ וא
סמפונא אם יש בה בית קיבול כנפים בין כך ובין
כך טמאה וזהו צורתו 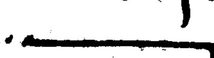 ובפ״ יד
סימפונא אם יש בה בית קיבול השול של מתכה
והקרטב והכנפים המקבלות את הרצועה׳ פי׳ ראש
העולים בה ב׳ חורין ובשני הנקבים ב׳ עוים וראש
כל נקב עין׳ מכניסין אותו לשם הרצועות שמושכין
הבקר׳ בבכורות פי׳ עד כנה בס״א מקבלין לכנפים
ואחר כך לטהרות׳ בתוספת דמאי בכל האורז
פי׳ לנטילת ידים אם קיבל עליו להזהר שלא
לאכול בלא נטי׳ ידים׳ ובכל דבר שצריך נטי׳ ידים׳
אחר כך מקבלין אותו לטהרות׳ לאכול חולין בטהרה׳
כנת וננה הפרה מגיעות עליה כבר פי׳ ביע יון׳
בפ׳ בתה אשה בגמ׳ סנדל בטסבה מתני עוברת משום
דאיסא כינוסא׳ בפ׳ הוציאו לו בגמ׳ [illegible] המקומות
[illegible] משום דאתי בכינופיא פי׳ כבוא כל ישראל
[illegible] בפ׳ רואהו כיה דין בגמ׳ דתעניות אי באובי
[illegible] כלכימרין דכסף [illegible] דכת׳ עשה לך שתי חצ׳
בפ״א [illegible] בגמ׳ כלהם [illegible] רבנן סבר לאפור
בכינופיא דארמאי אמ׳ [illegible] רפרס ערכאות תנן
שמתקבצין לצורה בעלמא לאו מושבבות דין׳
כנר בפ׳ ערב פסח בגמ׳ לא יפחות לו מחמשה

עי׳ פועל שכר הורה עד לב׳
עי׳ לא יגלה כנף אביו יפה [illegible]
עי׳ [illegible]
עי׳ [illegible] מרדכים גורינון
עי׳ [illegible] הריאה
עי׳ [illegible]
עי׳ [illegible]

בכמון של תרומה שאינן טעם כמון אלא ריחו [כמון]
ובפאן משמידין בגמ' מתרפאין אמ' אביי כירתי
כרובא וכמונא ואופן עגלה של כמון יסוב.

כמן בפ"ד מיתות אלא מכמין לאחורי הגדר
וארב לו הק' בבר רב פל' לן והנח התקבה
ובנה עליה מצודים גדולים שקמן וכמוני. **כמן**
בפ' המוכר את הספינה בגמ' מכר את הדמר אבל
לא מכר שק דיסקיא וכמוני. מאי כמוני אל' פפא בר
שמואל מורכבתא דנשי. **כמס** לכובעות
ולכוסמות כבר פי' בע' כמש. **כמס** במסן דשובה
ואחר כך נתן להם כמוס של צרור אפרים ואחר כך
נתן פרקולה של ראשם שומרון כי מרתה. **כמץ**
פחד ופחת ופח תרג' דחלא וכולצא ומיצרא.

כמר בס"ד במעשרות הכובש והשולק והמולח
בשדה חייב. המכמר באדמה פטור. בפ' השוכר
את הפועלים בגמ' ואילו אוכלין הא שמע לא יהבהב באור
ויאכל ולא יכמר בשדה של מומן הזיתים באדמה
כדי שיתחממו ויתבשלו. בר' [illegible] התמיד כמאור
קא מיפלגי פי' כעין כמוש כמו מוכמש. ובספר
אי זהו נשך ועל המעטן של זיתים אמ' והוא מחוסר
מכמר עיולי לבי דפא בנתים מכמר עיולי
לבי מעצרתא כגון כמושא וריכוך שיתאנח
לדרוך כיוצא בו בשלו כומרא. בפ' כיס [illegible]
בגמ' ועל הנבלות שהן תמורה בגין שאינן נבשלין
לאכולה כלל וכומרין אותן בעפר להתבשל ולשקן
מה מבמוהרה וכל שמנע קורין לכבלא למכמר.
בבר רב' וירען בני האיש כומרים גנבין לעלקדיוא
בני בית מר ירק אדומה הכהנים תרג' לחוד ארעא
כומרהא. **כמש** בפ"ב שעה בגמ' ויצאין בקן
בין לחן בין יבושין תנא ווין וידאין בהן כמושין.
כמוס בס חבורת בגמ' מי שעשרו
אבי הוה הקים קדמיה דר' יוסי ומלה הב לה
כומהא. בפ' כיצד משתתפין בגמ' אשר התר ויתלמ
בשלדים עכבתין עלו כמתהא וסודרא. וגם
מה דתנן אגדת העיר הוא מותיב להו והוא מפרים
לבו בכומתא וסודרא ובגמ' פ"ג ואלו מגלחין דיבה
שהוא חוץ מגום בחוש טמוריה לא מתגלחין
ספא לא כומתא וסודרא. פי' אוכל כומה מלבוש
רבה שהיא כמלו הראש ויהן עולה לעולם כמן
הראש. וכגון זה בפ' השולח גט שלח הוא כומתא
ושדא גלימא אמ' ליה קניא וקנו נפשך. כלומ'
קני עצמך במלבושים.

כן בפ' הוציאו לו יצא והניחו על כן הזהב שהיה בהיכל
סוף ינ"ג בכנים מרכב כנים מהודע כנים. פי' כן
בסיסים כדכת' ואת כנו ומתרגמי' ית בסיסיה.
בפ' הערל בגמ' עמוני כיאס בתולה מעמון יק"ג
להכניס את הגיורת מכנף שהיא כשרה לכהונה.
פי' מכנה היא אומה שהיא כאן העובר שבמעיה
היא תהיה גיורת. פי' כגון שנתגיירה אמה והיתה
הורתה שלא הכת בקדושה כשאי בכריתות בגמ'
המחלל את השבת מאי דאמר שבת ועד תנא יהוון
בכניהון. פי' כל אחד שנא כמס שלו. כל מבואותיו
וכל דינו הולך גבי כריתות הכא דאירא הכא בלום
דאגב גרדא דצריך. אבל הכא גבי המעלה מי תנא
יהוון בכניהון. כלומ' יש מסכתא ששמה מסכת
העולות שמפורשין שם. דלשון הכי דשם העולות
קאמר. לא כיון שאין מסכתא היה צריך לפרש כן
המעלה והמעלה אהכי קשיא ליה לר' ביבי.

כן בפ"ב בכנים הכן והכנה כותשין סר האומה
ש מסרגלין בה בסדרים והלוח שהיה. ויש מפר'
הכן הוא עץ הגדול וישקלו עלין הכסטים. והכנה
היא המאזנים שקורין בלע"ז אישקירדא.

כן בפ"ח של בגמ' ולום עיקרין כונא דמכונא וכונא
דמוריקא [illegible] שבלבן. וברפואות דפ' מי שאחזו
לוחי ג' כני פורתא לסילקא. פי' כונא חופא. בר'
גמ' דף כל מערבין בקילי עלוק בסוכה. תנא אבי
תרין כני דפוס בדיהא. בספר אמנה עזונת
בגמ' אמנה כמונהה ד'. וכשאי דמגילה באתרא
דכייל בירני בנה כנה בפתוק. פי' כידה.

כן בלשון מסור במקדש היה אומר את
השם ככתבו ובמדינה בכינויו. בה' הזהב בגמ'
כשם שאוני ג' יורדין לגיהנם. המכנה שם
בחבירו והמלבין פני חבירו והבא על אשת איש.
היינו מכנה פי' מלבין אפי' דרש ביה בשמיה.
בפ' חלק [illegible] עומד המכנה מעבירות מושהכין
אותו וכל פי' אותו קרי [illegible] כמן [illegible] וכי
אתה מברך [illegible] פי' [illegible].

כן בבית [illegible] כן [illegible]. בה' אילן
[illegible] בני מיניס [illegible] מלמד
שברא הקב"ה [illegible]. פי' שנפק אחד
מבין [illegible] יכול [illegible] רב בר בר אשה אמר סימון
מיעוטה של אשה עשוין כינס [illegible]
חבלן חבלן בר השוחח פר' במרחב [illegible]

ע"נ חז' הב' סנהדרין

ע"נ מלוה בלוה אמה כי תלוסת בשור כרדו בהן

ע"נ כלום עמודי ינ' בסתה אסת

רבע בע' מרקלה פי' נותן סדיון

ע"נ מסכת העולות

ע"נ כן ובלע' כמו שאמ' ובהל כנים וג' במת'

ע"נ ועל הנבלות ינ' פורתא עפרם

ע"נ שלשה יורדין לגיהנם

ע"נ הכא עושין וכונך כה' שאמ' בריהות דמעובה

עיין כיור וכנו

כבש

עיין שבה ועד

עיין תרג' פחד דחלא

לא לשון סורסי הוא· כאדם שאומר חבירך כוס לי
טלא זה· בפ׳ השוחט בגמ׳ השוחט את המסוכנת
נבלה וטרפה לא אכלתי שלא אכלתי בשר כוס כוס
משלשר פי׳ שחוט אותה במהרה קודם שתמות ואמרתם
והיא מסוכנת· דכאין עדין והוא מאן גוססה
זבח פסחא תרג׳ ירו׳ מיכס ניכסת הוא· **כס**
מספוא לחמורו תרג׳ ירו׳ כיסתא לחמריה· **כס**
בס׳ גט׳ דף המספיד לראשי את כספא ומשלם ליה
דחומישה· פי׳ ר׳ שר שלום כמו כסות שאינה
מנקה· ויש מי שכתבו ראים כששמטו אותה
בחמורים ושושן ממנה שכראינה נפסדה· פא
כסות שאינה מתוקנת שעדיין צריכה ריבוך
והיקון· **כסבר** כל דמאי ובל׳ כלאים ובגמ׳
דם כלום· כסא בשביעית ובב׳ לולב הגזול והסבר
של הרים· ובפ׳ ג׳ דעזו שלהלן פוסברתן בהל׳ יוסי
גופא והמין כפרעגד· והוא כמו עגד תר׳ ירו׳ כסבר
חיורי· פי׳ כלולא נדרו בלעז· **כסח** בפר׳ ב׳
בכלאים אין נוכש אם ניסח· לא תזמור· תרג׳ ירו׳
לא תכסח· ויש מפר׳ כיסוח שחותך הראשים
הטובים ולא ... נוכש· שנוכש מעקרין העיקר·
כיסוח מחתך בעשבים מלמעלה· **כסך**
האד בכיסך כבר פי׳ בע׳ אסך כולה וכסכ׳ה פי׳
חוטין ומשיחות שעלים שבהן עשוין אותה ולא הוי
כמושי דמטלין לגבי בגד· **כסכס** בס
המדף מושקין רבא שרא לכסוי קדרי· ובנדה בפר׳
האשה צריך לכסכס ג׳ פעמים על כל דבר ודבר· ובזבח
בפ׳ דם חטאת בגמ׳ אחר הבגד· אמר רבא כל כיבוס
דלית ביה כיסכוס לא כיבוס הוא· ובפ׳ ר׳ אליעזר אומר
הוא בתמיה שורין לכסכוס כיתניא פי׳ לכסכוסי
קא מיכוין נשארו· ובל׳ פי׳ לכבס טעונת הבגד
על פשתים לתוך ידו נשוט מתוך שרותאין הבגד
למתייבש בשמש או ברוח· שומר ... קשה
לכבסו· נותן הבגד לתוך ידו ומולך ומביא ידיו
עד שמעמש הבגד ההוא כמין קיטוע ...
כמין קמטים· ... בג׳ ...
מרוב כסכוס ... והא
דהנן ... צריך לכסכס ג׳
פעמים על כל דבר ודבר ... בגמ׳ בכולי ...
... חד ... ליבא
ואיתמר תרי תיקו· וכן עוד ... כדאמר ...
בנעין מולך ומביא שבלולי ... דשמעינן
דכסכוס כלין שמשוף הוא· ומבוין הבגד· פי׳

יתכמש ונראה קמטין קמטין וכשלובשן מתפשט·
וכדאמרי אר׳ כהנא ואיתימא ר׳ יהודה פוטו שבגבן
מסכסכן מבפנים ומר קארי כיתוניתא ולא יהכן
לומר שהוא בגד צמר· איך אות היה לך ללמוד משתים
מצמר והדבר רחוק בעיניי ואינה אלא צמר גפן
שזה קרוב לזה· ומפשט ר׳ חסדא
הוא מיכוין ושארי· **כסל** כל׳ במה ...
בס׳ היל׳ המקבה זה דרכם כסל למו· וידעין רשעים
שדרכם למיתה ויש לכן חלב על כסלים וכול׳
כילגו כמה שלח לך· וישימו באהים כסלם· פליגי
תאי בהא מילתא חד אמר כסלם מחשבותם· על
על הכסלים· וחד אמר מעשותם של הכסיל חופה את
ידיו· וחד אמר כפרונס שט׳ אם שמתי זהב כסלי·
ובל׳ אומין אילו הן השחול והכסול איזהו שחול
שנשמטה ירכו· כסול שאחת ירכו גבוהה· בה׳
כסול שרגלו אחת נבנסה בתוך הכסלים ורגלו
אחת על גבי הכסל לפוף הכסל כדרכו· **כסל**
כי כסלא לאתגא כבר פי׳ בע׳ אגא· **כסיל**
בס׳ הרואה בגמ׳ על הזיקין ר׳ אמר בר שמואל כת׳
עושה עש כסיל וכימה וכת׳ עושה כימה וכסיל
פי׳ כסיל יש בו חמות גדולות וכימה יש בו צינה
גדולה· תינח זה שוברת חמתה של זה· וחמות זה
שוברת צינות זה· וגמרינן לאו דירתב עוקצא·
דעקרבא בנהר דינור· כל מאן דהוה קרטא ליה
עקרבא לא הוה חיי· נראין הדברים שעוקץ
שקרב מכוכבי כימה הוא ... מושכות
היתקשר מעדנות כימה דמקפרא פירי· או
כסיל הפתח· דמכבשא לפירי אגב אורחיה קתני·
קירא קמיה חפעשא מרטי· **כסיל**
בב׳ סדר תענית ... בגמ׳ ... דבר· והוה ליה
לבוסא דאית ביה בזעי ביזעי באפי כוסילתא·
בס׳ג׳ דף שילן מגלחין ברטידא דכוסלתא·
ובס׳ אולך הגולן בגמ׳ הכותב כתובת קעקע·
רביבי בר אבוי קסד אפי אמרידא דכוסלתא·
ובב׳ מפנין בגמ׳ מידלי אר׳ יוסף שתו עד דנפיק
מריבדא דכוסלתא· בחלק ולדרי ...
להם כל מוסר אר׳ חמא בר חנינא אפי׳ ריבדא
דכוסלתא לא מיתחיין מינה· פי׳ ריבדא כב׳
משקין כמו שריטה שסורט האומן בעור למעין
דמן במקום חד לו ישאת שמה מן הגוף· **כסם**
בפ׳ עד מכר ... הבאה בכוסמין פי׳ ל׳
האיגאון הלק לעבין· ויקפת מן מתובלת וכן

טורי קשי הוו טורא דדיקלא יחידאה ופורא דכנרא
בפ' חזקת הבתים בגמ' ערים אין לו חזקה טובי תלייה
למני אכינרא פי' שם האילן בפ' כיצד מברכין
בגמ' הינובלות דינר סוגרי פי' בעל דימין בר' גמ'
דמגילה כנרת זו גנוסר ולמה נק' שמו כנרת פי'
ככר של כנרה פלא כי קלא דכנרא דמהני למין
דמושחני. ע"ל י"ס כנרת זו גנוסר ומ"ו כן

כנור

בר' גמ' דברכות הנו
תלוי לו למעלה ממטתו של דוד כיון שהגיע חצות
לילה רוח צפונית מנשבה בו. ס' באותו הלילה שיצאו
ישר' ממצרים ונשבה רוח צפונית בחצי הלילה
והנא בר' גמ' דערל כל אותן מ' שנה שהיו ישראל
במדבר לא היה יום שלא נשבה בו רוח צפונית
בחצי הלילה איכא דגמ' שהקב"ה מטייל בגן עדן
עד חצי הלילה לאחר חצי הלילה הולך לו. ורוח צפונית
מנשבת מיד איכא דגמ' בכל הלילה מחצי הלילה
ועד שחרית מנשבת רוח צפונית לפי של' רוחות
מנשבות בכל יום. רוח מזרחית בתחילת היום
ועד חצות רוח דרומית מחצי היום ועד ערבית כו'
דאמר' בלא ומטר א"ר חנן בר אבא ד' רוחות מנשבות
בכל יום והיה לדוד חלון מרוח מזרחית על
משכבו וכיון שמגיע חצי היום רוח הית מנשב
מנגון הרוח בשערות הכנור והיה מנגן מאליו.

(בע' שמה' בר קרב' · מרחפת היא מנשבת · ע"ל כי יתן בכוס עינו)

כנר

בר' רבה מן ושנה שרי דלתים וכרות
מתנה במרחץ.

כנש

כנושאי ותלוחאי כבר
פי' בעל אלף בר' גמ' דלאו עוי הכא בכנשתא
דבי דרי שסף דאיברא מדעת היא פי' בכבוד
הגרנות כשמכבדין הגורן בשעה שמכנין התבואה
מן הגורן.

כנשר

ידיה שלמה בבי שור.
תרג' ידיהא שטשא בכנישרא.

כנת

בר' גמ' דעבודי גלויות דבנן אותי ההוא כי רתא
דגילדשי בס' גמ' דלא במוסה האזן לכינותא
דעריי פי' חלצות של שער ושל גמי האזן להפריך
ולעשותן מהן כנתא שהוא כבלה.

(ע"ל בלשון ה' דבר' עבר את האדם · ע"ל בכתה ... כלכלה)

כנת

בונהא דרן למעלא הוא ככר כבר של בעל כנף

קלוקפ"ב אולפ"ג כן

בס' בכזבים על שני כסיות פי' לשון רבה ...
כדכת הקים מסמאותם לשון יחיד כסא בס' במה
אשה כסא וסמוכות שלו פי' בעל סמוך מוסח
וסמגלון כבר פי' בעל אסך ובעל גלג.

כן

בס' פרה כסוי המוחם שקבען כבאושות בבריית' פי' בלעז ...
דר' אליעזר פי' כן כבסא לום שמתכסה בכולו של
בכסא ליום חגנו בויום רב באמור פר לעולם יוס

(ע"ל בכסא ליום חגנו חגים כמשמע בלקח טוב ונג' בע' חדש)

תקעו בחדש שופר בכסא ופא כל החדשים אינן
חדש לא בכסא והאכל החדשים לא יום חגנו.
לא פסח ונסכה ויש בו חג לא שחג בפני עצמו
אין לך חודש שהוא בכסא ויש בו חג ונגו בו יומא
לא תשרי.

כן

אל תוכח לץ תרג' לא תוכח
למיהקא דלא נכסין אפים לחכימיא דרחמיך
ועוזב תוכחת מתעה תרג' ודשבק מכסנותא
תאשי.

כן

בס' תמיד בגמ' השקו את התמיד
בכוס של זהב למה שהיה נח להתפשט העור מן
כמפורש בביצה אבל משקין ושוחקין
את הבירות משום סירכא דמשכא. ויש אומ'
שאם סרכוה בריאה מחמת הצמאה שמדבקת
בלב נפרדה כששותה. בר' גמ' דפ' תפלת השחר
יומא בכסא דכסא ונתבר פי' מי שנשתהם
בכל יום אחד ונסבר לא שכבת לה ובר' גמ'
דלאין עומדין איתי כסא דבת ת' זוזי הבר
קמיהו ואיעציבו. פא דמיקרא מגו ושמה
בשרה הצור כלום כוס זכוכית חקוק צורה שהוא
יקר מאוד. בס' הקומץ רבה בגמ' זקנו מערה למה
הן דומין לכוסות של אלכסנדריים. בס' ח' של בגמ'
בגמ' ערוב רואה ה' כוסכנהא. בילמ' פ' ויהי כי
יתן בכוס עינו. בכוס כת' את נותן עיניך בכוס
והחנוני נותן עיניו בכיס. אם יש בו מעות. בפ' ב'
בפרה ר' יהודה אומ' בתוך כוס אחד היו כוסות
פי' שכונה צומחבה שער נקרא כוס.

(עו' סרכת הריאה)

כן

בס' הגוזל ומאכיל אין פורטין לא מתיבת המוכסין
ולא מכיס של גבאין. בס' מי שהוה נשוי שתי נשים
וכן שהטולו לכוס אחד פי' עשו שותפות. בר' גמ'
דפ' הדר א"ר עלאי בג' דברים ניכר אדם. בכוסו.
בכיסו בכעסו. בכוסו בשעה שמתגבר יינו
מעליו. אם יכול לכבשו. בכיסו בשעה שמתעשר
אם אינו דעתו זהה עליו. בכעסו אם מוסר
פעמים לצורך הסיתו. בר' גמ' דפ' ר' אליעזר אומ'
האורג תנא הקוטר שתי הברות היכי משכחת
לה דעבידא בכיסתא פי' ... התפירה שווק
אלא כסר אחד ... נקודש על ... מובת לחזור
... ולהשוותם. תניא ... ודמיא
... מתוכח לה בכסותא ... דס' כמה אשה
... לא ... הכ"י

כן

בס' כיצד מברכין
... הפיל ... המתה ... בר' גמ' דפר'
המוסר ... אכפוק שערי ... לשעורין
שעורים. בס' תמיד בגמ' שחטו שלא לאוכלין.

דא לשון

סומכין עליהן כשאין אוכלין כמה והשונפר
מומחאילו בגמ' של הפיקן. תשא בעל הפיקן
אלו יוחנן בעל הפיקן וישבן בסתות שהונפל אילן מלמטה
כל עיקר. פיל מי שעקרבן נפיסת רגלן שוה זהו שונכר. ומי שעקרבן נפיסת רגלן בולבני למוץ
כעין כסותה ובניהן עמוק הרבה זהו בעל הפיקן
עיקר הפיקן יין ושא השדה. הגי ופוץ למקלא. ושקר
השונפר יין שכר. כקיבצא בל גמדיפל אפ
איץ מכירין שמושם כסותא. ובפ שמנה עזונות
בגמ' מכרם. ההוא גברא דאפקידן גבה בסיתא
דחמרי. פיל הוא שלמוג ובלעז קרלן. בג

מלוקין פ"ג אחל פ"ו כעך

בפ' כיצד מברכין בגמ' היו לפנין. ל הוכא אכל תרי
סר דיפי כעבין בפ תלמה תלמה בקבא ונא בריך.
מילפי שלא היה סבר אין מברכין ברכה המזון אלא
על השבע כדתני ואכלת ושבעת וברכת. ופ"ק הל דחוץ מן
היין עשאה כעכין חיובית. ובפ"אילן עוברין בפסח
בפ הל בצק החדש לא שנו אלא ככרות של בעלי.
שנושכות אלא זן. אבל כעכין לא. פיל ככרות
זואה זן וראות כאילן נבטותה זן בזן. פיל כעכין
חלות שאין נושכות זה בזה הפ מעטרפין. פיל ריפי
כעכי. פ"ק כלי והוא כעכי. כי הדבה שובלנין שעל
גומיות חלות וכעכי הוא מה הבשה בבישין שפיל
למעלה בע כמן כעכין בוין רב אחוי מות
מה אם בשר ודם שנכנס לחבירו כמותו צריך
לכבדו כהן גדול שנכנס לבית קדש הקדשים
על אחת כמה וכמה על שם ושמעב קולן.

מלוקין פ"ו אחל פ"ו כף

בפ השוחט יין חולגם כדי ליתן על מנת כף שלמידין. פיל
גמ הנא כדי ליתן על מנת כף שלמידין. פיל
אוחז ברזל שלסיוף שעשוי כמין כף. בל"ג בסיוף
ונא היו סדין אומן בבתי של ברזל בס שלפל שנה
כפא דחק נגרא באזה נשיוף מרדלה. פיל כף
שחקק האומן באותן הכף שעמו שורף פין בחדל
חזק כלפ משלדר והוה קסיא ליה השתחוה
הוא בקבורה. חסט וקעב אחרי חנא. בקפיסקא
בכלים קולי גרטן שעשלה כפה טחיסה כמפי שיוה
פיל בע"ק. מפחול שלפיטל הכף שעו טמאן פיל שמע.
בסדלפי כף בכלים שקלוקטי קונים שהורה. פיל
המלקטים הקונים מ להן כמין יד מעור שעם יחלון
ידיך ורגליה לדרך. ובני עלי בקרן מונך כולהם פיל
ביד יקחן. מגרת כתא אבכתא ומשלטל בר מן שלמשל

כמה פיל מניח תרווד שכיפי הן כגון כיפה של צמר.
פיל מצנת תרווד של עמרים מהלכי לפים בחויה
טיומאתה לך. בפ בהמה המקשה בגמ' בהמה
שמתאוברה. פיל עובד כוכב שהוא מהלכי כפים
שאין פרסותיו סדוקות בחויה טיומאתה לך. בל
תני רפ ואילן קשרים סגדל שנפסקה אחת מאלונן
או אחת מארבעים יותרין או שיעמד על הכף טמאין וכל
עד רוב והכף טהור. בפ אילן שרי. בס הילדוסה
הזאב מודה בה רב מכבא דמוחא ועד אטמאי.
פיל מכף הקדקד ועד היקן. כף נהרא
מיכפיה מבריך. בפ בהמה אשה בגמ' הבהות ובפ
אין בין המודר בגסהמודר הנאה מחברין ונהנם
בפקדון. ובגמ' רפ אחרון ובכוותיה. פיל הטהר הסגב
היונא מעשם ברכת מעט אחרון ונא מחיסרי המעמר
ועבד מפני לבוריה שהיה מסתרים מבני אדם
שעבד הטהר. וטופלת בפרה. כי דברי הכל בתשרי
זוחלין קן. ולמה כמפני שליה להו טהורה במקוה.
אבל בניסן הוה עביד להו מקוה דקסבר פרה לא
מלין לה. וטבולה בעסן דרחבה שאובין הוא. ואע"ג
דנידה וזבה לא בשין מיס חיוס. אבוה דשמואל
חיוש מעשה מיס שאובין. ומנא לן דזבה ונידה
לא באנו מיס חיוס דתנן במגילה אין בין זבה לנדה
וכולן עד שהזב טוען בואת מיס חיוס. וזבה אינה
טוענה מיס חיוס. רבא מיכפיה מבריך מיגלותין
מי השריך. שאיט מהגדל מימי הגשמים אלא
מעצמן. ומיירי פלוגא דרב דאמרי אמ סה דא
רבא מתי כלומ שמי גשמי מהגדל ומפני בימי
השרי. ומניחין בקרקעית הנהר. לפי שהנהרות
ביומי תשרי מלן המוס שניה. ויש טוט בקרקעיה
המיס. והיה מעשי המעציס כדי שלא ישקעון
רגליהן בטיט. ולהוי חעשה בטבולה. והיינו דשרי
שמוא לגבל נהרא מיבבריך הוה פליגא אהא
דאמ שמוא אין המיס מעכרן בשחלן כלומ אין
המיס מטהרין שאין שם לעטף. לא זוחלין
בלבד. אלא אפי פרה בשרי ותשרי לפי שבבר מחוסרי
עבידי לה לכוותיה לשקה ביומי עסן ואפני ביומי
תשרי. אכיף ימא אחסרנא בורתא. בס"ג דחסח

שאינה מעובדת שעושין אותן כעבין ...
וכוססין אותן בבית המשתה וכמנהג בנשואים שאוכלין
אותן קימעא וכשאכל ר' הונא הרבה אמר כח מב...
עדיכם זה קבב ולרעבון אוכל לשובע סומנה
ולא מחזרת כיסנין וצריך לברך אחריו ורחצ"ל פי'
עשויות כמין כיסני מלאין סוכר ושקדים
ואגוזים ... כעבין ולועסין אותן בבית המשתאות
... הכסא ... פלוני ...
... בורא מיני כיסנין ... לדברי הגאון
... יכשה ... נקודים ... וכל ...
... סכין ונקודים וכקבוע ...

כסף

בפ' ... הכל שלקח
הני כיסף ... בפ' האשה שנתארמלה
באלו ר' יוחנן ... כיסנין שאין מש...
לבושה קנות ... חלקה

כסטרא

היתה בראשונה והקדימה כסטרא בבר פי' ...
... מר'.

כסף

בפא"ט עוברין בפסח שהכסיפו
סנין ... שעברתן בפ' כל שעה בגמ' ואינן
ירקות מרקמות ... מכסיפין פי' פני הירק
מכסיף ... בסוגיא ... ויתא דוכן
ר' יוחנן בן ברוקא אומר מכסיף ראש החוטם פי'
משתמש להלבין ראש הדד. בס"גמ' דף בבא מציעא
הכסיף המחתון ולא הכסיף העליון ... השמאות
בר' גמ' דברכות ירו הכסיף זה ... השמאות
נעשה העליון שוה למחתון זהו ...

כסף

בר' גמ' דף יש ... אשלח לה איכסף בר' גמ' דף ...
... כוספא ... הבא ...
... כוספא הוא דלא ... ולא ...
תרגי ... ולא ...

כסף

בפ' האשה
... הכל ... בכל שמכר
קרקע ... לא עשה ולא ...
... שהיה ... פי' ... המוקח
קרקע ... משמע ...
... ולא שבקי ... לגבא ...
רווח ביתא ... דבר ... רווח ...
... ולמאן דאמר ... הכסף ...
... אמר ... לגמון דאמר
משום רווח ביתא ... כד משתקרא
לא למחשה ... אי ... דשקל מן
ארעא עבד כמן עיסקא. למאן דאמר שמא תיכסף
איכא למיחש ... רווח ביתא. כיון
דקא עבד בהו עיסקא נקא רווח הוי רווח ביתא.

בפ' מי שהיה נשוי נשים הכא דחיישו שמא תכסיף
הא מילתא פי' אפי' בין כנס מהשגבה לאגבא ואמאי
נשבעה דסברא כיון דבלא שבועה יהבין לה משום
הס דדעתיה לאפוקא ... אם תמצא אחת שלהן
בזולין והכסיף השדה ולא סמכא דעתא עלה אבל
אי נותנין לה בשבועה סמכא דעתא ולא תכסיף
ותנא קמא סבר לא חיישי שמא תכסיף ולא
משבעי לה. בראש' דף המוכר שדהו בשעת היובל
מכרה לו ... והכסיפה ונמדה במתנה וכו'

כסף

בפ' המדיר פי' בתמיד כל האשמות
שבתורה באין בן שתים פי' בן שתי שנים
ובאין בכסף שקלים פי' שקנו בשתי סלעים
חוץ מאשם נזיר ואשם מצורע שהן באין בנות
שנה ואין באין בכסף שקלים. מכאן ... כסף
נבחר לשון צדיק זה ... ועמו ... אדם יש שנו
מלמד שחלק כבוד למלכות ולא ... ועבודת
ידבנים. בס' גמ' דף הכונס צאן הוא דבטוש
בכספתא דחבריה בפ' הזורע בגמ' והמשחה
הכא במאי עסקינן דיתיב גוי אכספתא פי'
ארגז שמשימין בה הכספים.

כספא

בר' גמ' דף סדר התעניות האילן חזא כנופיא אמר
להו מאי האי אכספא דתמרי דקא מיזדבן כר'
לשון לעז הוא כוספא של תמרים.

כוספן

בפ' אין מעמידין בגמ' שלקות הכוססן שלגוים פי'
שהוחמן חמין בגמ' דבמה טומנין כוספא דיאסמין
שאר פי' פסולת שומשמין שכובשין אותן סוד
של יסמין ומערבין אותן ושוחקין ורוחצין ידים
... כדאמרי' באין מעמידין כוספן של
גוים שהוחמו חמין יוסמין הוא פסולת ...
בכיצד מברכין. ... כוספא דיסמין בגמ'
שומשמין והיא פסולת שבצפירוס של ...

כספתואם

... ואיטונק ... כבר פי' בע... קונס ... פסתואם.

כסוריא

בויק רב
בזאת ... ורש"י ... כסוריא ... סוריא
...

כסת

... כרכות וביה
... בפ' ... הכלים ...
... כתורת ... והן
... ויש להן כמין
... על ראשיהן
... במקומות ...
... הכחר ... פי' כסת ...
... ובארץ ישראל

עוקר ...

ענ' כסף נבחר לשון צדיק זה עדוא ...

ענ' ...

ענ' ... כסף

ענ' ...

בס' המוציא תפילין בגמ' נגר א"ל אסי הני כיפה דארבא
בזמן שיש בהן טפח וכו' פי' יש בספינה לוחות
שקושרין אותן בטבעות שבספינה וכופפין אותן על
גבי הספינה ובימות החמה כשמקדיר עליהן
החמה פורשין על גבי הלוחות מחצלאות ומסככין
על עצמן בס' גמ' דלא דורשין ובס' השוחטין
בגוף בגמ' נטלה סכין מטבילין בראשים ואין מטבילין
בכיפי פי' ראשים ראשי הגל המחובר כמו
הים כיפים אמצעית הגל העשוי ככיפה כדתניא
מטבילין בראשים ואין מטבילין בכיפים לפי שאין
מקבלין בכיפים בס' האיש מקדש בגמ' והמקדש
אשה בחטאת מלמד שנכנסה בכיפה ומתה
מאליה בס' אלו הן הנשרפין מי שלקה ושנה בית
דין כונסין אותו לכיפה אמ' מאי כיפה א"ר יהודה
מלא קומתו בס' א' דעה הגיעו לכיפה שמעמידין
בה עז פי' היו בונין מרחצאות ומנהגן לעשות בו
בנין כמוזן העורב ועושין בה צורה של עז
ומקור לבני ישראל לבנותה בס' לא יחפור בגמ' מ'
מרחיקין את המשרה וכיון שחמה מגעת לקרן מ'
מערבית עכשיו מקפת וחוזרת אחורי הכיפה
כל גמ' דס' ושאלן נאמרין מלמד שהיו המים נגרשין
ועולין כיפים על גבי כיפים

כף

כבר ואלו דברדא
מגלגל בגמ' אין קורעין ר' חייא גחין כיפי
מן רקיעא דר' המתורגמן נחיתו כיפי דעיבא מן
רקיעא פי' אבנים בפ"ק דאהילות כיפים הברד
והשלג והכפור פי' חתיכות ברד כמו כיפה שאור
שיחדה לנשים בס' כמין כיפה שפירשו הרוכב
קופה העשויה מן הברד או מן הכפור וכל הקוד
אחר איש ישראל אל הקובה וכן לכיפה שנקרא אהל
הקבה בפ"א בכריתות בס' היו' המפטם מכותשא
דראמי כיפי פי' מושב הא סרוח לאכול מכותח
קשה שמושבך הספינים

כפה

בס' המביא גט שני בגמ' בבל מתבין שכל לא מכתב
שעל גבי כיפה ושדרומה אחרי פי' כיפה של צמר
ארוגה אם רקס ארוגה גט אשה או גט חרות
אינו גט בר' גמ' דס' במה אשה אבל כיפה של צמר
שכך דאמר פי' בגמ' שמשימה האשה על ראשה
בשער ומקבלת האלמה ועל כפה השבכה דחיא
קמולה בלעו כמשמעה לא שוטה והחרש לפי שמדאה
השער מורתנה שמעון בן אלעזר דבכול למוטה מן
השבכה שמנעימה כיפה של צמר היא כמו
כיפה של צמר מותר דעבדא דגדילן מעשה עבות

וחחב שתי אצבעות שיעור ציץ כי דאמרי' בס' פר'
ראשית הגז כיפה של צמר היה מונח בראש כהן
גדול ועליו ציץ פי' ושמה אותו על פדחת הכלה
וכיצד היה מניח ומצנפת בראשו ובתחילה פדחתו
סמוך לשערו ומניח את הציץ ואמ' חכם שערו היה
נראה בין ציץ למצנפת ששם מניח התפילין
בס' נגמר הדין וכל כך בכלים שהיא טמאה
מדרס וכל כך בזוגים נדה שישבה בטהרות
במטה כפה שבראשה טמאה מדרס בס' גמ'
דבבא קמא ... שאל אותו מוכר האשה כד' וה'
דיורין כדי לעשות כפה בראשה

כפה

בס' כירה ... כפה ... בלוחות הרי על
בתנור לא יביא מאמה כפה בתנור מה בכלים
הכופה עשאן לאפייה שיעור בתנור ובכן עליה
ועל הכופה טמאה פי' בגמ' הכי דאמר כופח א"ר
יוסי בר חנינא כופח מקום שפיתת שתי קדירות וכו'
בס' מומין אלו הכופח והגנס הוא גבח

כופח

ובכר פי' בעל גבח

כיפי

בר' גמ' דס' המוציא
תפלין אמ' רבא משום דהוי אהבה כיפי תלאה
ובר' גמ' דס' האשה שנפלו אמן ל' חנינא כיפי תלאה
ושלחה פי' כיפי נזמים כלומ' קשט לן השמועה ככלה
שנקבלה ממנו בר' גמ' דס' המפקיד ההוא גברא
דאפקיד כיפי גבי חבריה אמ' ליה הב לי כיפאי וכו'
עד אל שנזר ובס' הזהב בגמ' ההונאה ההוא גברא
דהוה עקיטו כיפי וכו' בס' חזקת הבתים בגמ' ולא
לאשה דביתהו דרבה בר חנה כי הוה קא שריבא
אמרא הני כיפי דמרהא בגברא וכו' עד עשה
פי' לפירושה יקרה היא מפענים תרג' יקרא מן
כיפי טבתא טובה חכמה מפענים

כיפה

בר' גמ' דס' השותפין שנדרו ההוא גברא דהוה ליה
ברא דהוה שביט כיפי דכיתנא פי' תלמ' חכמ'
תמנה שהיה לו עסק של לקנות פשתן ומוציא
ממנו מקמת ומוכר השאר בקרן השער שלו והיה
עוסק בכך ולא היה עוסק בתורה אמ' רב שהיה גוזל
וחוטף פשתן מבני אדם ומוכרן וקורהא מעיקר
בס' גמ' דס' הרואה אורכתרא אכול עולן

כפן

רעב אפיל כשם שהרעב אוכל אם בשעה
שהוא רעב או אחרי כן כמועט הרי הוא אוכל בתאוה
ונהנה במאכלו ואם מעכב הרבה היכה גוברת עלין
והשש כחו וכשבא לאכול אין יכול לאכול הרבה
כך בעסקי העו' הזה העולם הבא בעניין שכת' כל אשר
תמצא ידך לעשות בכחך עשה ופתרע בזמן שכוחן

ע"ג ושמה אותו על פדחת הכלה כיצד היה
ע"ג הלכה סנהדרין
ע"ג כופח וכפה כן שאין בהם שבת
ע"ג כפור כאפר ויש צון ועלהיר הגרל
ע"ג ... בכאן כיפה
ע"ג רל' ריטון
ענין כפה שאחר בה שאחר בהב חרון ומ'
פירושו אוד בנע אודוכתא
ע"ג אשר כל תמצא ידך לעשות בכוחך עשה

ע"ג והירדן מלא על כל גדותיו

ע"ג כף ידיו

פי' על חוף הים· אי נכר בירה· והך גרדומי ומהדר

על כל גרדומיו תני של כל כיבורי· כה· בסוגיית

המספפין את הסיפים פי' בגמ' של' הונא פקשין

הן הן כיפין· הרי בשתי מקומות מקושר· פירין

תלתא בשתי מקומות מקושר· בכ' המוכר את

הבית המוכר את השדה מכר את האבנים שבן לערכה

גמ' מאי הוא הכא תרגימו אבני דאכפי· בכ' ג'

בסנהדרין בגמ' של' יהודה איסריה דל' זבדי חד

גנב כפא· פי' אלומה קטנה כמו אבני דאכפי·

והן אבנים לשתי על האלומות פי' קומה כפא·

וכבר פי' בע' הנס· כה· בכ' מקום שנהגו

בא' כיוצא בו רבן גמליאל אומ' אוכלין על של

בן הכפים ואין אוכלין על של בן חשינבי· פי' בן

הכפים הוא שקר חריות של דקל מקום שדבוקות

בדקל מאכילין מן הבהמ' נשרן של בין הכפים

או שאוכלים עופות· ויש בהן השמנים מכלים ומבערין

מן הבית· וכפים הן האומרין· ויש אומ' הן כפות

התמרים ושנים הן קוצים· כה· בכ' המוכר

פירות בגמ' מרתף ושמו אות חמרא דאכפא

דגברי שואלי· בכ' דשו וטבחא· אילו שפורות אפון

פירחי כמוהו בכפא תלתא· בכ' ואילו נאמרין

דגמרי דפעונה דחמי איעש לכפא הולהא

דפעונה הוי דקשרו אגרא נירח אגמן כבר פי'

בע' גדי· בכ' סדר תעניות האילו בגמ' על כל צרה

ואלימא על חד כתפיה פי' כתפ'· כה·

בגמ' ראוהו בית דין שכפרו עד שכמאוהן פרסיים

בכ' מומין אילו נכפא אפי' אחת לימים הרבה·

בכ' אז' דל הבא על יבמתו לא ישא אדם משפחת

נכפין ובכל פי' שגעון שנופל לארץ· כה·

בכ' אי זהו נשך בגמ' אין פוסקין רבי לא הוה יהיב

זוזי לבני אקרא דשיהא שכפולה טפי כופיתא

בכ' אז' דל כל הגט אפי' קנא בכופתא דשמא· פי'

קנה שבסל כי דאמרי בל' גמ' דכ' המוציא כופיתא

כוף תיבה· פי' כלי שיש בו קיבול הפוך הכלי מל'

מאחוריו· בכ' אילו הן הנשרפין· בגמ'

אילו הן הנהרגין כפה עליו גיגית ופרע עליהן את

המערבה· בפ' בע' בגמ' מתמר שכפה עליהן

את ההר כגיגית· כופין על מידת סדום· בפ'

השותפין בגמ' לא [illegible] השדה· ובל פי' הנגשא בגמ'

לא נאמר הראשון [illegible] שוה בטכה נקלט חסר

ומונע זה מידת [illegible] שאות שלי שלי ושלך שלך

בל' גמ' דפ' ל' ליעזר אומ' האורג· ובר' גמ' דפ' הקומץ

ע"ג כפיים ושפים

ע"ג הל' הכ' מזוזה

ע"ג לא ישא אדם משפחת נכפין כמשל ראובני

ע"ג כופין את ההר כגיגית

ע"ג מידת סדום

עניין מעכב כפוף ופשוט וזרת כמו שאמ' כאן שבה

רבה· מחור כבוף· פי' כפוף מעיקר הגודל ועד ראש

אצבע כשהן דבוקות זו בזו· פי' פשוטו מראש

גודל ועד ראש אצבע כשהן פשוטות· ואצבע

שינה זרת· פי' בכוף כמו שיכול לפשט אצבע

צרה הגודל מאמה פשוט כמו שיכול להחזיק

אצבע מגודל שהוא כופי ולהכי קארו לה כשוט

בעת רבכל אחרי מות כפה שיח אל המנורה·

כה· בכ' של' בגמ' וכום עיקרין יהי

שערהא דמישתכח בכפותא דכודנתא· ובכ'

גמ' דל המוכר את הספינה אפי' כפותא וסכריה

לירדנא· כה· בכ' מערבין בכ' היל הכר

נלקח כסף· כפור דרעיא לעסין· ויש שגורסין

כבורי· והן זבלין של שור של מרעה· כה·

הא דמיכף הא דלא מיכף כבר פי' בעלטרפין·

והיינו אוכף המפורש בע' אוכף· כה·

בכ' בעירובין בגמ' ואם יש לו וכב' ביומא בגמ'

לשכה הפלהדרין· כיפה ר' מאיר מחייב במזוזה

פי' זו הכיפה האמורה כאן פתוחה מד' רוחותיה

אלא מסובבה כפופה כמו קשה· ועמדה על ד'

רגלים· ר' מאיר מחייב במזוזה שהוא כמו בית

ראוייה לדירה· וחכמ' אומ' פטור שאינה ראויה

לדירה ושון שאם יש ברגליה ד' טפח הוא ירד

וגבוהה כלכך ראויה לדירה וחייבת במזוזה·

אמ' אביי הכל מודים בל' היכא דהכיפה רחבה

ד' ואין ברגליה ג' ואין רחבה ד' טפ' ולא כלום דכל

פחות מג' כלבוד דאמי ואפי' אויר ליכא הכא יש

ברגליה ג' ורחבה ד' ואינה גבוהה י' ויש בה לחקוק

ולהשלימה לי' ר' מאיר סבר הואיל ויכול לחוק·

רואין אותו כמו שחקוק ומושלם לי' ונחשוב הרגלים

אע"ג שאין מגיעין לי' והוי כמו שיש ברגליה עשרה

ומחוייבת· ורבנן סברי אין חוקקין להשלים עד כאן

לא פליגי אלא במשך מר סבר רואין ומר סבר אין רואין·

אבל אם יש בגובה הכיפה מזוזה ולמטה ד' טפ'

דכולי עלמא אע"ג שאין ברגליה אלא ג' נחשבין כמו שקן

לאו חייבת זה פי' הגאון בעירובין· כופים

כיפים על גבי כיפים· כיפה כעגל האוטם כבר פי'

בע' אוטם· בכ' ואלו מגלחין בגמ' אין קורעין בי"ח

נבשים דל' יוסף נשוון בתי דפרה אהדדי דאביו

ואמא· נשוון כיפי דמולתא אהדדי פי' בפאות

של מגדים שנשברו ונשקה כיפה זו את זו·

בכ' אעס במגילה ג' מלבן בכופה פי' בכל העולם

כולו כלום תחת השמים שעשוי ככיפה·

על מה שלימדתנו אותה לימדתנו הזאת שבות
ואונה דוחה את השבת שכך אנו מקבל ממך׳
ובפ׳ כל הצלמים בגמ׳ כל הגוים ׳כס פר׳ מר שמות
בגמ׳ וחכמ׳ אומ׳ המוציא מחבירו או׳ זורק אם ׳כפור
ר׳ יוחנן בן נורי תלמידו ׳ בפ׳ אילו מגלחין בגמ׳
ואילו מכבסין או חמא לך לא אזלא ממך ׳ואם
לא כפרה בה׳ פי׳ כפרה באמונה דאמרת לא
משוינא עלותא כלום הואיל דלא אישתמודעא לך
רעד השתא עלנא עלה ולא איסתייעא מילתא
אמ׳ אי לא מינסיבא איהו המות מקאמר דלא
איחזי כד מינסבא לשחר ומצטער בה׳ אי איהו
עצמו ימות מיקמי דתינסבאוהי לאידך ולהכי
מארסין במועד שלא יקדמנו ברחמים שהמות
הוא׳ בפ׳ הגוזל רבא בגמ׳ נתן לו את הקרן ׳ שלמין
חומש על כפירת שעבוד קרקעות פי׳ כגון שאין
גזילה קיימת וכיון שהניח קרקע ובא הנגזל
לטורפן להיפרע על דמי הגזילה שגזלו אביו ודחה
היתמין היורש וכפר ונשבע בהכמצאות שבועתן
ונשבע על הקרקע שהניח מורישו׳ בר׳ גמ׳ דפ׳ בבא
מציעא מה לחבר השוה שבקן שהן לא הוחזק
כופרן פי׳ אם כפר הלוה והעיד עליו עד אחד
לא הוחזק כופרן של׳ לא יקום עד אחד באיש לכל
עון וג׳ ואם כפר והודה לא הוחזק כופרן כי דרבא
דאמ׳ אדם קרוב אצל עצמו ואין אדם משים עצמו
רשע׳ אין נשבעין על כפירת שעבוד קרקעות׳ פי׳
בשר שאם טוען לחבירו אדה לי בידך ׳ וזה כופר
במקצתה ׳ אין חייב עליה שבועה ׳כך הטוען עבד
חבירו בשעבוד קרקעות והוא כופר אין חייב שבועה
על כפירתו׳ בפ׳ המקבל בגמ׳ השוכר את הפרה ממון
אשר פי׳ אם כפר ממון ונשבע עליו לשקר חייב
לקמא אשם כדכת׳ ואת אשמו יביא לה׳ אם אין שם
כפירת ממון אלא ביטוי שפתים ׳ בלבד נשבע לשקר
על דבר שאין בו חשות ממון חייב חטאת כדכת׳ או
נפש כי תשבע לבטא בשפתים וג׳ והביא את אשמו
ליי׳ וג׳ או שעירת עזים לחטאת וג׳

כפר

בפ׳ גמ׳ דפ׳ [illegible] אשה [illegible] פי׳ שבעה
חתיכות [illegible]
והוסף [illegible] חייב [illegible]
פי׳ שהרגיש [illegible] בגמ׳ [illegible]
של בשר [illegible] מ[illegible]
ברמאות [illegible]
דכופרי׳ פי׳ [illegible] זהב והוא העינרך׳

כל גמ׳ דפ׳ האומ׳ משקלי עלי באתרא דהקלי ׳כופרי
פטור נשוה אף באופרא׳

כפר

כפ׳ הניזקין
בגמ׳ סיק ריקון אמ׳ נירון הקיסר ׳נסה לה לאחורבר
ביתה ומפרי ידיה בההוא גברא׳ בפ׳ כל הזבח שקיבל
בגמ׳ נשפך ׳דם הסכין בגמ׳ מקנח לה׳ אמ׳ אביי
בשפת מזרק כדכת׳ כפורי זהב בפ׳ דם חטאת בגמ׳ עתידי
בלא׳ דמנחות בגמ׳ אחת מנחת חוטא אצבע כפעם
בגמ׳ מקנח ׳אמ׳ ליה אביי בשפת מזרק׳ כדכת׳
כפורי זהב׳ פי׳ על שם כך נק׳ חזקם כפור׳ שהיה
מקנח אצבעו על גבן משום השיריים׳ בר׳ גמ׳ דפ׳
האשה שהלכה היא אזלה דמפעטן מיכמר הוה
כפר ליה׳ פי׳ היה מוחץ להוא [illegible] כפרא דודר מכר
פי׳ בע כלבם יהג אבלם ומנחה פיה ומכפרא
סומהא׳ והניחו

כפר

כפ׳ השואל בגמ׳ יצא
בהמורה בס פי׳ ובר׳ חשבתו חזן תנן פר׳ ו משקלס
וג׳ שוגרות הון מוקדש ונלל עד נזהב לכפורה׳ פי׳
בתוספת שקלים האומ׳ הרי עלי עולה מביא ד״נ של
זהב ונותן לשופר׳ כהנים מלקחין אותן ונוהשכחן זהב׳
ועושין אותן ריקועי פחים צפוי לבית קדש הקדשים׳
שנקרא בית הכפורת׳ ותניא בתוספתא דהמורה בס
הנרבע נתן לו זהב׳ ר׳ יוסי בר׳ יהודה אומ׳ אין עושין
אותן ריקועין אפו׳ אחורי בית הכפורת׳ פ״א כמן וקלה
אותה׳ שאם אחריך בגרמי הבית הן נותנין
מאותן השופר ושחמשנה כולה מכן מתוספ׳ שקלים

כפש

בפ׳ בתהילות כפישה שהיא נוטה
על גבר וחדות מבחוץ טמאה החתוך יהפליס
שבכפישה טהורין׳ בפ׳ ג׳ באהילות כליס שבין
שסבר כפישה וכלו עד טהורין׳ כפ׳ ש׳ דעדה בגמ׳
כיצד היה שעהא׳ והתנן בפ׳ ד׳ בטבול יום אשה
טובלת וכלי אחד מנחה בכפישה או באנטותה׳
ובפ׳ גמ׳ דפ׳ [illegible] בפ׳ הל׳ דפ׳ [illegible] כפישה
[illegible]
מקור [illegible]
[illegible]
בן זיתים [illegible]
[illegible]
כדהנן [illegible]
מנשבה רחב ותניא המור וחדות מבחוץ וכפישה
נתונה עליו׳ ואנבותא [illegible] כלי כונא בן׳
ביבמות [illegible] בפ׳ שמאי [illegible] הגמל במידה
מדד׳ כלומ׳ אחרת [illegible] [illegible] מדדן לו במידה בפישה
כפישה׳ והורו [illegible] אשה שלא בפני׳ [illegible]

עלין וכדתניא ר' שמעון בן אלעזר אומ' עד שאת מוצא ומצוי ועודך בידך ואם הגיע ערכי היום והבוותן
למחר דין ... לעמוד בערכו וחובותיו ואיך
ושמור בשל אחרות וכשם שהרעב אוכל ברעב
ודומה אבותם ... שאין יכול לאכול אף ... לה
של עת אחר וכך ... כמה ערכי פך פתרון אד כפנת
אכול ואדמות שהם דברי חכמה ויפין בבשר שקוא
מעמי המים ורחב לבל אדרתו קדירך שסוך בזמן
שיש ... עושר שאתה יכול לעשות חסדים
שנמצא מה שבידך כנים ... בקדירה ושפכין
כמון ... הקדירה ... כמה שנטל מן
הקדירה באותה שעה ... בעלין
לעשות בין חסד ולהאכיל ממנו לעניים אם נופלין
ממנו ומחסרין את הקדירה בדעתו ואם ... שין
הרי הוא נוסף ... כי אין הקדירה ... אוחז
ואבר ... בפל ... של המון
כפל
בהבגד פר' כל ... חלוק של קטן ר' אליעזר אומ' כל
שבגו והבגד אומ' עד ... בן ... עור ונמדד
כפול ... עד שיהא באורך החלוק שראוי ללבוש
גבר ונמדד כפול ... בגד השכם ... וכוהג
בשלש ... בכפל ... אלי טר'
כפל ... והיה העקוב
כפלות ... בפ"א
בערלה אין ... כפלות של ערלה ... החמות
... שדה ושם
... בכורים ... עקיבא אומ' משמעון שמ' לה
אדר ... ובלו כמו דם בכל
... בלקחות
בכסף ... כפ'
... מוצא בן ... בבבניתא
... הדברים נבנסין
... שאוכלין
כפן
... מקום ... לבנות גוזל גזית
... ורתנו ... הערלים בגזיזם שומעין
בן ... פסין ... ארחוי פר'
... פוסי פדתגן
... **כפע** ... כר'
רב ... ומקדע
... **כפש** ... בהלוה ...
בשוטה ... בספינה ...

בר' גמ' ד' להמדיר בגמ' ... יוצאות שלתן בכהונה
אין אדם דר עם נחש בכפיפה אחת פר' קופה
שעושין מן הגומא ... כאן ... ערבה
ועוד יש ... קופה ... **כפר**
בפ' ה' בכלים ... בתוך כפר סיגנא
בפ' ב' בהחולות ... מן ... על
הכופרים בפ"ח ... ראה אותן שהכופרים
יפה ... בכלים של כפרים בר' כלאים
כלב כופרי בפ' מרובה ... מגדלים כלבים
כופריים וחתולים ... שהן ...
לבקראת ... כלב קטן ... בלילה ... במדבות
מן ... כנגן ... בפ' מגלה בכרים
ועיירות ... את בגמרא הרג' וכבש
יה כפר ... בכבריהם הרג' ... כפריהון **כפר**
בפ' ... מכריזין בגמ' חוץ מן ... ובפ' מקום שנהגו
בגמ' מוצא בן שומר לפרי ... בפ' הכונס
... מיבד משלמה ... מפרק ...
משלם ... כופרא ... טר' ... שהכופר
רך ולא ... כופרין ... בנוף
הגס' **כפר** בפ' מקום שנהגו בגמ' ...
את הדקל ... לעקבתא פר' ... אותן
לא היו ... ולא היו ... אותן ...
מעיין ... דדיכרא לעקבתא שבנקב
... אחר ... קרי ... העקוב
קרי ... כופרי ... פר' בנ'
חבטי **כפר** ... ר' אליעזר אומ'
ד' כשים ... לשביעית ... והכופר
והקטף ... יש להן שביעית ...
כפר ... השלג והברד והכופר
והגד ... **כפר** הרי"ש
... כפר בן ... בפ' גמ'
... חייא ובעו ובפ' ב'
בסנהדרין ... בפ' ב' בנגעים
... ביניהם
בפ' ... שמע ... לכהן
... כל מצות
... אבא
... חדש
... מקודשת
... חסר **כפר** ... ליעזר
... הדין ... בכופר

עלמה

עי' אין אדם דר עם נחש בכפיפה אחת כת' שאין באוגני
עי' כלב כופרים כת' שאין ... בר"ש
עי' הלהנ ... אם
עי' הלהנ ... אבל
עי' ... ולבנה כת' שמח ... שב ... מריח
עי' ... נחת שנים עשר חודש ... לאמן ... במשמע ... הזהה המרים

כרך

במעשה [illegible] הגמל ומהו וקשיא אילן העושה
דבר שלא כשורה [illegible] עריה שלא [illegible] ר' חסדא
חדא אמורה [illegible] ושלא בכוון
על דעת [illegible] מאותן

כפת

בפ' ג' דכריתות [illegible] המפטם [illegible] אף כיפה
הירדן כל שהוא טל בוסם שגדל על שפת הירדן
ויש אומ' רשי [illegible] הגדל בירדן והוא עברו [illegible]

כפת

[illegible] לא היו כופתין את הטלה
[illegible] קשורה כסבת
[illegible] פן [illegible]
אף מותר [illegible]

כפת

גמ' [illegible] שיוחדד
[illegible] שעורים שלשין
אותו [illegible] ומצטמק
עושין [illegible] מכחשת הגוף
משום [illegible]

כפת

בהבדים
[illegible] כיפת [illegible] עד טומא
טל עץ [illegible] בסרבליהן
[illegible] מעשה
[illegible] ועוד תניא
כיפה [illegible]
[illegible] מסכת עירובין [illegible] ובכפתים
[illegible] וכירכמן
[illegible] עד
[illegible]
[illegible] שיחוק
[illegible] כל כפ
[illegible]
[illegible] ההלכה
[illegible] קרובי עוני
[illegible]

כפור

כפר רב
[illegible] ובמקומות
[illegible] שותיקן של
[illegible] כבורים כנסין

כפור

[illegible] מות וחוזר
[illegible]
[illegible] מעה
[illegible]

קליקפטון אחלפין כצורה

פי' [illegible] בית [illegible] שפת [illegible]
מן הכותל לנהר ב' קורות עד שעומדין כנגד המים
ובונין לזו כג' או כד' אמות ומקרה עלאותן הקורות

ומושח בקירויין ארוכות ומשרשרין דלי וממלא זה
לענין עירובין ובזה [illegible] רשות חד וכו'
פי' בעגזווטרי

כר

כס כלאים הכרים
והכסתות [illegible] משום כלאים ובמקום שנהגו
מוליכין [illegible] מי שהפך [illegible] מבית
האומן כגון כר מבית הכרי בהגדה דמגילה כרפס
אר' יוסי [illegible] כרים [illegible] על פסח הוא קטן
תחת [illegible] כר הוא ששוכב עליו [illegible] כפר
השולח [illegible] ובית מירי [illegible] כרים כרי

כר

בר' גמ' ד' ר' [illegible] כירה שנשמטה אחת
מירכותיה [illegible] כירה [illegible] הוא וכל זמן
שתורת כלי עליה מותר לטלטלה לצורך מקומה לפי
אם ניטלה אחת מירכותיה עדיין כלי הוא שיכולה
לעמוד בג' אבל אם ניטלו שתים בטלה מתורת כלי
שאינה יכולה לעמוד בשתים [illegible] ניטלה אסור
לטלטלה [illegible] בהעושה פן
בכלים [illegible] נצריס היה [illegible] הנוירן
היו [illegible] שלמור שלהן [illegible] טרה
שהסיקוה [illegible]

כר

בהגוהר
[illegible] כר שיש בו בית [illegible] טמא כל שיש
בו מקום [illegible] הקדירה הרי הוא ככלי מקבל
טומאה [illegible] כור של [illegible] בכר
[illegible] רוחה

כר

[illegible] קבין לבור

כר

בר' גמ' ד'
כיצד מעברין כירי [illegible] קורה היה לי
ואמ' [illegible] קורה [illegible] כל כך
היתה גדולה [illegible] אם היו מטי' יוהן
[illegible]

כר

הרתי
בבת [illegible]

כר

בר' גמ' ד' [illegible] כירה כירה מצאי
[illegible] יוחנן
משום ר' שמעון [illegible] כירה

כר

[illegible] באחן
[illegible] וכן הוא

כיר

כירי
[illegible] לענד
[illegible]

כר

[illegible]

כר

[illegible] דכריא
[illegible] ביתולים
הכל [illegible] ברחבה

והשוותה

סנ' כר וכסת כת' שהת בע כסת
סנ' [illegible] מאהי דריאהסת
סנ' [illegible] בפתה [illegible]
סנ' כיפת [illegible]
סנ' [illegible] בסרבליהון
סנ' [illegible]
סנ' [illegible] כירה [illegible]
סנ' הך הכפתור וירעשון הסיפים
[illegible] כירה [illegible] שאת [illegible]
[illegible] קופה [illegible] בית [illegible]

כרם

כרם

כרם

הסכין והמספריים והמחתה בפ' השותפין בגמ' ...
המדקדקין דכריך מינה סורתא וכריך חלעול סר שחיה
לאחר כריך כמו ווהר וכורך מסופו לסופו כרך מעט
כשיעור שיהא יושב ברוח מאותן פ' שני בפ' אלו
מציאות כריכות בר חד' פי' כריכות קן אמות קטנות
והאומות שמשלימין פי' הן גדולות בפ' כל ש'
בעל ההמור ... עשה אדור למפסיד בר הל' תהות
דקלי הגוטי כדי שיסתו התמרים שמש ... המח
בר הל' ... מחויבת בשביל התמרים
הכושרין ... דלא אקפיד ולא מחל
פא ... דקלין מוחזקין ... בני יאוש
בגוי ... דקלי בלבנין ... שביעית בהן שקנים
למוכרנהו אסורי ... דקלים הרבה שמוקפת גדר
הדורות ברובות והדקות כמי פי' בע' הדר בפ'
גמ' ... דקרא
דנבין שדי כריכי ... והכא אנחנו
מעלמים ... כרך
... כריכין העוקפין
חומה בס' מי שמתו בגמ' ... כריכי ריפתא
על ... כרכוי
בפ' המוציא יין ...
... בפ' כל הכלים הכוש
... בפ' חטאת
... פי'
כרכורים ... לכבר'
ודומה למחט ... כורכידון
משפט בשר בשחט ... ושובש
בן ... העלונים
... להתחתו
ונעוצה ... לירות ...
ואין ... הוא
מדקדקין ... עד
חבירו ... כרכום
כורסמין ראשון ...
בפ' כמות ... לשבלת
עד ... הקטורת
כרכב ... בפ' חלצת דקדשי מזבח
דקדשי קדשים ... כיורי ל'
... כרכמן ... בגון
רב ... מתכתא
... ובנית
כורכיא בפ' המוש מקדש ...
מקדש ... קם ריש לקיש ... כרכיא ויצאה

והיתה ורכבא דמשגח ביה ... ועגור תרגו' וכורכיא
וסנוניתא כרכמיש בעטו ברזל ועופרת
תרגו' בקמיז פרזלא וכורכמישא כרכם
בילמ' ויקח קרח קחאת המטה ... כרכם ...
כנגדו ... שאין ... שהוא
מבקש כרכר בבר רב פי' ... וכה
... והיה ... שגוים בתוך
... כרכר מאד כירכרין
... עמו ... ואומר ...
כרכש בר גמ' ... ובשבת
לכרכושי ... ובפ' ... דופן
בגמ' כל הנשים וכרכוש ... ודרשו
בהל' דף הדר ... לשמעתיה כל
מאיר כרכש ... לבר
לששת ... כרכש בפ' הרואה בגמ'
... דרקונא שמשיה
לכרכשיה בס' גמ' ... דהוי כרכשא
... בגמ' עקבה החגה
דכרכשא ... בגמ' שולח אחר' וכה
כל הבשר ... דכרכשא
כרכשתא ... המעי הדבוק ...
בהגדה ... כרכושתא ...
דהשוכר ... כרכשתא
... היכן
... עבדין ... טבא
וכל ... כרכשתא ...
כרכשתא בפ' שור שנגח ... הפרה
בגמ' ... כרכשתא
... משכוכית בגדתא
... כרכשתא ...
... משכוכית
... ואית
... כרכשתא
כס' בבא ... דכרכשהן מל
... בגמ'
... שהכל של
... דהאי
כרס ... חוץ ... ומרא כסא
בגוה ... בפ' ...
של ... עלין
... כרם בפ' יש
... בפר' ...

בכתובות

והוא שעה הין' והוא כד לוגין' והוא יג' רביעיות' והשא
קונ' בערס' כי האומרי' בס' עירובין סאה אחברית
קונ' בנירס'

קליקפין אחלפיז

כש בס' ל' לעזר' הולין בגמ' אין שורין אמ' ר'
חסדא בר בר רב רזבון ירקא לזבון אריכא כעין כישא.
כי כישא וארכא מעלתי' בס' מי שמת באלה השולח
מבלעתי' הדרא בחמוה אפי' כישא דירקא הדראי
בנ' הפרים מקדש [illegible] מקדש שאת בתי' הוא
דיקים בכישא דירקא פי' אגודה של ירק' כש
בס' [illegible] הגזל אחרון השואל פסוק פי' כושי' [illegible]
כוש בן ימיני על צודות [illegible] הכושית עבד מלך
הכושי' הלא כבני כושיים אתם לי בית ישראל' וכי
כושיים שמן והלא ישראל שמן' אלא לומ' לך מה כושי
זה משונה בעורו [illegible] בג' מ' ד' [illegible] מגולדין' בס'
[illegible] פי' כוש שבלע
[illegible] כש בלע
[illegible]
[illegible] בן חסד' אורבי' וכן גמי סיגנא
[illegible] ועושין מהמו מחצלאות' כש
בס' יום טוב [illegible] שסברי [illegible]
[illegible] עליהן [illegible]
בס' השולח [illegible] כתוב' וג' גמ' של
[illegible] דזכר
מכשכשא [illegible]
כש [illegible] את [illegible] ועין
[illegible] זה [illegible] חכמ' בן [illegible]
[illegible] היינו
[illegible] כישכש קריא'
[illegible] ערבי [illegible] שמשמע קול בשפש'
כש [illegible] בגמ' [illegible] במחזיק
[illegible] אחד קנה [illegible]
[illegible]
השולח [illegible] הכה אותו
ועיקבה' כש [illegible] מאר
[illegible] כמתנים
כמו [illegible] בבליותא
[illegible]
כשט [illegible] וכן הכשוט
כשל [illegible] בכתובות ר' טרפון
אות [illegible] שבכאן טל לבושל שבראות'
ידי כגון [illegible] ומלוה בעדים יגבה לגמלוה בעדים'
שאין יכול לחזור בכל [illegible] ובכל צדין בבתי דינין'

(margin:) עניין כוש בן ימינע

(margin:) עניין כשל מרוב

(margin:) יש דסתהי סבור שאמ' ברות הטרף

(margin:) ענין כושל בלעמים כמו שמתקכשלים וגו' בפרק יוב לשוהה זו

כשל כדכה וועשם בכסף וזהב ואין בש כושל
בס' בבא קמ' ובכשול הרי של בעל הבית וכל משוח
מלחמה וכשרון של ברזל בידיהן וקרדומות באה'
תרג' וכען דעלין בכשילין' כשף בס' גמ' דפ'
במה מדליקין ושרף בשף יפה מכו לס' שמעון שמן
בלשון מרום' כשף ריקמה תרג' כשפין
דורדאה המה רוכליך ותג' כשר בר'
יבמות מה לשון דמתמר שכן הכשר מצוה פי' לפי
לא דאתי דין מצוה [illegible] כשמן
לו אכן הכין [illegible] גמורה אין
הכשר מצוה' בג' מ' [illegible] אשם
חלוי' ובס' [illegible] בגמ'
עוף טמא תנא [illegible] מכשיר ומכפר
מבכנים ושאר מכשירין [illegible] מכשיר
ומכפר בנשם אשם [illegible] מכפרו'
של ולקח הכהן [illegible] האשם' [illegible] ומכשירו'
לשוב לאוהלו כבראשונה [illegible] מכפר עליו של
ועשה הכהן את החטאת וכפר עליו' מכשיר בחוץ
צפור משולחת של מצורע [illegible] עליו בזדמה חוץ
למחנה' מכפר עגלה ערופה של כפר לעמך ישראל
ומכפר האמור בפנים עשה בן מכשיר במכפר'
שמשניך קדשי קדשים ואסורים לזרים' כדכת'
כחטאת כאשם הוא לכהן יש מכשיר האמור בחוץ
עשה בן מכשיר' להיות אסור לכל האדם כמכפר'
בר' גמ' ד' פ' נגמר הדין מפרים הנשרפין הוא ליה
למילף שכן הנשאל מחוץ למחנה מכשיר מכפר
טל נסקלין הוי' מכשיר מצוה ובגררת [illegible]
ומכפר ומיתתו מכפרת לו כדאמרי' נאמר כאן
ול' נסרים קוי מכשיר מצוה דדין הוא שיהו [illegible]
ומיתתו דאתו לכפרה אבל שוחט בחוץ אינו
מכשיר ומכפר לא עובד עבודה הוא' [illegible]
כהן משוח הוא השרף וכשחטא כהן משיח אסור
לו להקריב קרבן על אחרים עד שיקריב [illegible] ויוכשר'
הלא תראה [illegible] מקריב חטאתו ואחר כך
חטאות העם' [illegible] כהן משוח מכשיר ומכפר
עליו ומקבל מיתתו מכפרת עליו ומכשירו [illegible]
[illegible] מצוה [illegible] השומעים'
ובל [illegible] מברכין
[illegible] מברכין על בורא עצי בשמים [illegible]
עיקרו שמן [illegible] בשמים
שמכשירין [illegible] מעשה רוקח [illegible] כגון זה
מברכין על [illegible] עצי בשמים' [illegible] כבישא

(margin:) ענין הכשר מצוה [illegible]

(margin:) ענין ולקח הכהן [illegible] מדם האשם

(margin:) ענין פירכום [illegible]

(margin:) ענין [illegible] הנוח חכמה זה [illegible] בן תלמי חכמי

(margin:) ענין [illegible] כיש כש קריא

(margin:) ענין כשרהא

(margin:) ענין [illegible] בכישא

כרשינא

כרשיתא

כרתי

כרתות

כרתי

כרתות

כרשינא

כרשינא

כרתי

כרתות

כרתי

כרתות

כרשינא

כרשינא

כרתי

כרתות

כרתי

כרתות

כרשינא

כרשינא

כרתי

כרתות

כרתי

כרתות

כרשינא

כרשינא

כרתי

כרתות

כרתי

כרתות

כרשינא

כרשינא

כרתי

כרתות

כרתי

כרתות

בלחם ברא חלה מיחייב והיינו דא"ל יוסי ואת אמרת
צריך למעבד את חלתה כדי שידבק גופה של כתובה
בגרעיניהם ולא ישאר בה חלב ובתר כן משערין בה
אכילה שלש הספרים ומשום הכי איצטריך
למיתנה כמוה ובגרעיניהם למעוטי חלב **כותח**
בס' ואלו עוברין בפסח כותח הבבלי מתן בגמ' אמוראי
דאמרי ומי לחם ועסוי דחלבי בר' גמ' דל הדר
ובס' גמ' דפ"ק מציאות אף עליהם בכותחא לא
לשרי איניש במקום רבים פי' לא איצטריך מבינה
שנולדה לא אותן שמוצא במורי אסף כי דאמרי בל
גמ' דביצה השוחטאת הדר כגולה ומוצא בה ביעים
גמורים מותרות לאכלן בחלב דלאו כגופא הדר גולת
דמיין דר' חסדא לא פשטא בשבת דר' הונא רבו כיון
שיש צפות חלב וביצה שחוטה נראה כבשר אשר
שאגה בבירור ... **כת** בפ' ב' ברכות
אין שנאן אחריבותי המכבך על חסה חשומרון ס'
חדרין בשוער ... מכותה **כתם**
בס' כל היד מודים חכמי לר' עקיבא ברואה כתם בס'
גמ' דפ"ק ביבמות ובפ' שור שנגח ד' וה' בגמ' שור של
ישראל בכל הספרים מטמאין מקום טהורין ור' יהודה מטמאין
ובו' עד מקום ... גוים מטמאין כתם בנע
מקלאי **כתן** בפ' ר' ... שורין
אף חסדא ... בהונא משלפא ... קניא
מינה אסירי פי' למשוך הבגד ששפח בקנה להתלגבי
ונשח עגוב וישאר הקנה במקומו ולא יתלכלו מוהר'
אבל למשוך הקנה מן הבגד ... בשבת אסור
שהקנה אינו כלי להתלכלך בחצר בס' אלו מצי' בגמ'
מציאות כסות ובר' גמ' דל' ... ולבש כלי פשתן
כיתנא רומאי ... בית דין לא התמ' דהפכיה
כי כיתנא פי' לא תאמ' שאחבו כנגד פשתן שבפנים
לחוץ בס' אלו מציאות בגמ' ... כיתנא דורד'
כלומ' דיורס ... כורד' ... קומקא'
ובסנדל ... עור הכתף עור הכתף פי'
עור הכתף ... בפעהן
וקושרין אותו ... עלון הניפוץ
עור הכתף שעושים הכתף תחת משאו שלא יזיקו
המשוי ... פיתונא
ושוטראי **כותן** ... בגמ' אין
מושיבין ... מקום שנהגו לעלות בשכר כתף
למעות ... פירות ... המעות שיתנן
בחבר המקבל ... מעלה ...

בשעה שבשוק ומעלה עליהן שער כתף שהיה מבוין
מבוהן של בעל המצוה לביתו של זה בפ' המניח את
הכד בגמ' שני קדרים מאי לאו שעמד לכתף ...
הוא לאו בשעמד לפוש פי' בש' פש' בס' גמ' דיומא
ובר' גמ' דסנהדרין מר זוטרא חסידא כי הוו מכתפי
ליה בשבתא דרגלא אמ' הכי כי לא לעולם חוסן
ובלבד שלא יכתף כבר פי' בש' אנק' בס' כל כתבי
בגמ' כיצד נפלה דלקה ר' נחמן בר יצחק מכתף ...
שבח המגיעים לכתפים פי' ... בכל הזית
פי' בפשה אי אמ' ... לא כתף
ולא נתוף ... הלוית
בשידרא ויורד ... כתף זקוף
תוספתא אי זהו כתף סיגים המחוברות בשידרה
זו על גבי זו אי זהו נתוף ענבים המחוברות בשידרה
ויורדות **כתר** כל גמ' דפ' ... מעברין ...
במכתיר וסנגיב למפיבושת פרל' יוחנן שהיה סומך
לתלמידים והכתידם והגיב למיפיבושת הלך
אצל חכמי שבדרום ללמוד תורה ונעשה מפיבושת
בן שאול היה קורא לכל התלמידים מפיבושת שהיה
מבייש פני חכמי בהלכה מרדכי מוכתר בעמוסן
פי' בנ' עמוס והעניבה והרדידים הרג' והמרדיתא
וכבונתא ואלא אל המורים הרג' ובל או לחתן
כותרתא **כתר** ולהורתן ... ויחלון
הרג' ולאוריתיה כגון יכתרון ואל ... יחלון
כתש בראשונה בשביעית כותש וסך בשדה
בפ' ה' בתרומות יותר הנכתשים של כתישה אם
תבהוש את האוילג ובשבת פר' כלל גדול כותש
פי' שהוא כותש ומסיר קליפות החטים מעליהן לטחון
אותן ולהוציא סולת או לעשות דייסא או טיסני וגם
זה מפריש סולת מן האוכל **כתש** בל
גמ' דם שבשבת העדות בעורבא דרבנן מכתישין
בעם הארץ לא מכתישין בבר' רב בר ירא איתתה
דר' יוסי מכתשא עם אחתה ובין רב בם לן חמות
הרחן דמכתשין דין עם דין ולא יהבית שלמא ביניהון
בפכן אחרי מוצ' והוו תרי משומין מרבתשן דא
עם דא פי' חולקין עם זו **כתית** בס'
חמושין ... לית של... רבתיתו בל' מי שהחשיך
בגמ' ... לבריתא ... פי'
... **כתית** בפ' במה אשה אם יש
... חקוק בתוך הקב
... לחיות שם הכתיתים ומוגלה הזבה מרגלו

זביח המתקבלים בשותה החקיקה וכלמ"ד מפרש חליצה

אמ' אבוי התם משום דשיתבי בתי שש ומשוש תעטג

כותנת את ספיח קנינך תרגימ כתי חצדך.

ספיח שחים. תל בבין כתבתים **כותנת**

ומעוך ופתוח כברפיל בע"ג.

נוה ינוח פעמי לבשרי תופש הכל

בגליון כבאפרי נצר שורריו

במשור שרי מלך לעם

מיסרי בימי ערך ערך חדיסרי

וישכילנ לעתוך ערך תרי קרי

לא

בגמ' דמגילה גרונ

כבוד הברייות שהוא דוחה את לא תעשה שבתורה מיל

עג לא תעשה שבתורה

כגון זכין שאין בוחן להזיק הכהמה שם ושה בהמה

חשדו נדחית אינו חייב להשיבה. נמצא כבוד זכין

עג לא תעשה שיתקן לעשה

דוחה את לא תוכל להתעלם. לא תעשה שיתקן לעשה.

בפ"ג דיומא. ובפ' גמ' דחולין מפרש לאו שב רלק

לעשה לוקין עלין ואלו גזבר ואלין שאינהן לעשה

דרחמ"נ אמ' לא תגזול והשיבת הגזלה. לא תשוב לוקין

ושב ולקח. לא תבלה פאת שדך. ובלח לא תוחירו ממנו

עג ביאה השלהן

עד דבקר. הא יש לן דין אחר שבא הכתוב ליתן עשה אחר לא תעשה. שאין לוקין

ובל תמורה מפרש ואי מימר שה כתי עשה לעשה

דכתי לא יחליפנו ולא ימיר אותו טוב ברע או רע בטוב

ואם המר וגו' לא תגזול בשלמא דלא תגזול לוקה הוא דכתי בי

עג שיעור מלקות

לא תגזול הייט גניבה גזילה לכדתנן לא תגנוב על

מנת למוקצו וגו' בל תמורה כל לא תעשה האמור

בתורה יש דבר מעשה לוקין עליו. אין בו מעשה אין

לוקין עליו. חוץ מנשבעים ומיתיר והמאכיל את חבירו

בשבת ופוטל בל תמורה וכל שבועות שבתורה שאינן

ככר זה היום. עבר היום ולא שבקלן ר' יוחנן אמ' אין

לוקה. משום דהוה ליה לאו שאין בו מעשה. ובל לאו

שאין בו מעשה אין לוקין עליו ולאו שבכללות אין

לוקין עליו. הא דתנ' בל תשאיר וגו' לאו

דנא ומבושל. ובבל המוחות באות בגמ' דסמוך עג ומעדן לבבם

עג שאין יצר הרע שולט במלאכים. הוא דעתיה דר' חייא דאמ' שיהו

לבבם

פי' וא"כ הכתיב כל שזוב שיש לו שם לרוי כמו פיר
שם לוז כדאמרי בגדרים הטורר מן הלוז מותר בלוז
תבואה ושמרי כסותו מן הירק מותר בירקות שזה
שהושלכו כלומר שאין זה שמו וכשאתה מוסיף
תבואה הוא לוז ואין בין שזוב שמו כשר אזוב ורמי
שם הוא לוז שגלגל רומי על אזוב לוז
ק"ו יהי כדבריך תרגימו תרגום לוי יהי כפהגמך
תרגימו לוזי אך אם אתה נותן שמענו תרגומו לעזי
את מקבל מינו ומי ועלה לנו השמימה תרגומו לוזי
לוזית יהו בס משקין לא הטורר ששה
לוזיות כמו דג שמו השחידים עורר ביהן לוז
בס עגלה עורפה ונקראת שמה לוז האבא היש לוז
שעוברין בה הכלבי ואף מלאך המות אין לו רשות בה
לוז כבל רב פלפ ויבא יעקב לוזה למה נק'
שמה לוז שהיה עומד על פתח המערה והיה חלוב
נכנסין דרך העלמעה ודרך המערה לעיר ההד
וראו השומרים איש יוצא מן העיר וגו' לוז
כבל רב פלפ לבוש ושקדים משח דלוזים וכן
בתרגום יונ' בס' בכורות בגמ' דג טמא תרגומו
לפי ימים וכגדה כאילן לוז לוז מינ' רב אשי
תחת פלפ עורר שמו כתיב ויען השקד זה הלוז
מהיכן שדש מינן שתדע לבוא מלוז שלו שיורד
ואת מיד חוליה קטנה שבסוף יח חלוחה וכל גופו של
אדם נרקב חוץ מעזרה חלבא ודומה לשקד
לוטש לוטם בכל רב פלפ בס כלא והוא
לקבוע עין בלטש מעשה בא שהה מעשבים טובים
שמשלבך מעשה בא שהה מעשבים טובים ורעים לוט
שהיתה נשואה לעוסס אחד בכל גמ' דפ
הבונה העושה עקב בגדו של תרנגלין וכל גמ' דפ כל
הכלי וגדו של תרנגלין לא טעלין ולא מחזירין ובס
חביות בגמ' אין נוקבין מושוס טוב של תרנגלין לשבוד
לשחק אדרבא ולשחק הכלה מיד ניקב הלול עשוי
להכנס הנוח ולהוציא החמוה וגדו של הוא חיות
כדבש ופלפל ועלו שהן חלולין כמו אזובה להיות
עולין ויורדין בהוסה בגמ' דפ בחמה ונפת ולולין
ומהבן לול בהל' קמ' דפ כל שעה לולין הין
בעלית בית קדש הקדשים מיד ארובות בעליות
בית קדשי הקדשים כמו שבולשי יעלו בהקומץ
רבה שם הל שיהא כרשיותא ומהבר לול פתוח בין העליה
לבית בס כל הוד בגמ' מושל לול פתוח כעשיה
לפרוזדור בס כל שעה בגמ' השואל תרומה יחמין

לוט כתיב בס כל הוד בגמ' מושל לול פתוח כעשיה
לפרוזדור בס כל שעה בגמ' השואל תרומה יחמין

עי' הערוך לוי הכ"ע מלוייה

עי' הערוך והעלבין והעדשים

לול קטן היה בין ככש למזבח לול בס' עירב פסח
באמ' לא יפתחו לך לולים אניגרין אנדיפון בית כוכבי
ויונא בר בלוני שמי לולב בגמ' דס החאה
ג' דברים מצוין את האדם ליום ההזנותיה עני גסנים
ועני קעס ולולבי אגוזים וכל בס' יום הכפורים בגמ'
והשותה לולבי אגוזים כאכלתו כי בשבועות וכל
עוקצין לולבי גפנים כב הסנם צמן בגמ' משלמות.
כשאכלה לולבי גפנים וויתורי תאנים בגמ' דס
הנודר מן המבושל לולבי דקרא כי סולקא לולב
דכותהא כי כוהתא שוק לולבי הקרחין שעולין בשורש
האולן ונש שומ לס האולן לולב בגמ' דעז
ובס תינוק בגמ' הדמין והלולבין והעדשים פיר לי
גרשום של הדמין הנסרין שמעטין על העגבים. העדשים
היינו חגרת עצמו שכן דורכין העגבים והלולבין היינו
שתי קורות המהאי סוגיא שעומדין מיכאן ומיכאן לקורה
הגדולה ובתך נועלין אותה הקורה הגדולה כלאיים מדיחין
במים ואין טהורין בלא טבילה משום דהמין והלולבין
הוון פשוטי כלי עץ והעדשים הים אעפ שהוא כלי
כיון דהוי מחובר לקרקע לא צריך טבילה והעקלים של
גמלים הין נשחר שמילאו כל הגוה מן העגבים
או מן הזיתים מכנין סביב סביב ועשין שבולין
שיהין ויכנסו הבור ונמי שלם ותפזרן העגבים סביב
ויכנס את השבולין מבואין גמלים שלדקל וכורכין ונהכי
סביב לעגבים כמו סיגקמין כדי שלא יתפזרו סביב
קלין שקלין שעוקלין ושמקלין אותן וכרכין אותן
בשעקלה הבד כדרך שעושה מיל הבד שנפלקה
קשורה ומהודקה כמו אריגה בזמורות שהן חבלים
לבבות המרד שבהיה ושמן דל האוי תאון זל שמ
מבואין כמין קופה גדולה נמוכה ועקומה ומשימין
סביב להיות עקלים של נסרים ואחר כך משימין
הדמין עליהן ונועלין הקופה וכש שעושין אותן שקורין קשט
מן בעבוץ מן נסרים של פסולת ארוך שקורין בלאטי
ואותן ערוך לנעלין כדאמרי בגמ' עב באפר וכמים
ואפר לפי שהין בולעין היין שבלאטי הם העגבים של
חשיטה ושל גמלי חשיפה אמי גס ערוך לשהין לפי שהין
בולעין מהבה. הין מהבשל מהן היין לא שבידי הדחק
ולא שלידי ניגוב לולינן בגמ' דק
מולינן לולין סגלין פיר מיל ליעזה לולותיה
מס גמ' דס כהן אחד ובס גמ' דס היודר מן המבושל האוכל
כתין לולינעזה שלו יהודה מסמוהתא וחידתא היכי
אמ' רבא כאשו שלזה בצד עיקרן שלזה פיר שהיה

עי' הערוך לוי הכ"ע מלוייה

עי' הערוך והעלבין והעדשים

עי' נ"ק השקד

עי' למה נק' עקלין

ויאמר אלהים יקוו המים מתחת השמים אל מקום אחד ותראה היבשה ויהי כן׃ ויקרא אלהים ליבשה ארץ ולמקוה המים קרא ימים וירא אלהים כי טוב׃ ויאמר אלהים תדשא הארץ דשא עשב מזריע זרע עץ פרי עשה פרי למינו אשר זרעו בו על הארץ ויהי כן׃ ותוצא הארץ דשא עשב מזריע זרע למינהו ועץ עשה פרי אשר זרעו בו למינהו וירא אלהים כי טוב׃ ויהי ערב ויהי בקר יום שלישי׃ יד ויאמר אלהים יהי מארת ברקיע השמים להבדיל בין היום ובין הלילה והיו לאתת ולמועדים ולימים ושנים׃ טו והיו למאורת ברקיע השמים להאיר על הארץ ויהי כן׃ טז ויעש אלהים את שני המאורת הגדלים את המאור הגדל לממשלת היום ואת המאור הקטן לממשלת הלילה ואת הכוכבים׃ יז ויתן אתם אלהים ברקיע השמים להאיר על הארץ׃ יח ולמשל ביום ובלילה ולהבדיל בין האור ובין החשך וירא אלהים כי טוב׃ יט ויהי ערב ויהי בקר יום רביעי׃ כ ויאמר אלהים ישרצו המים שרץ נפש חיה ועוף יעופף על הארץ על פני רקיע השמים׃ כא ויברא אלהים את התנינם הגדלים ואת כל נפש החיה הרמשת אשר שרצו המים למינהם ואת כל עוף כנף למינהו וירא אלהים כי טוב׃ כב ויברך אתם אלהים לאמר פרו ורבו ומלאו את המים בימים והעוף ירב בארץ׃ כג ויהי ערב ויהי בקר יום חמישי׃ כד ויאמר אלהים תוצא הארץ נפש חיה למינה בהמה ורמש וחיתו ארץ למינה ויהי כן׃ כה ויעש אלהים את חית הארץ למינה ואת הבהמה למינה ואת כל רמש האדמה למינהו וירא אלהים כי טוב׃ כו ויאמר אלהים נעשה אדם בצלמנו כדמותנו וירדו בדגת הים ובעוף השמים ובבהמה ובכל הארץ ובכל הרמש הרמש על הארץ׃ כז ויברא אלהים את האדם בצלמו בצלם אלהים ברא אתו זכר ונקבה ברא אתם׃ כח ויברך אתם אלהים ויאמר להם אלהים פרו ורבו ומלאו את הארץ וכבשה ורדו בדגת הים ובעוף השמים ובכל חיה הרמשת על הארץ׃ כט ויאמר אלהים הנה נתתי לכם את כל עשב זרע זרע אשר על פני כל הארץ ואת כל העץ אשר בו פרי עץ זרע זרע לכם יהיה לאכלה׃ ל ולכל חית הארץ ולכל עוף השמים ולכל רומש על הארץ אשר בו נפש חיה את כל ירק עשב לאכלה ויהי כן׃ לא וירא אלהים את כל אשר עשה והנה טוב מאד ויהי ערב ויהי בקר יום הששי׃ ב ויכלו השמים והארץ וכל צבאם׃ ג ויכל אלהים ביום השביעי מלאכתו אשר עשה וישבת ביום השביעי מכל מלאכתו אשר עשה׃ ד אלה תולדות השמים והארץ בהבראם ביום עשות יהוה אלהים ארץ ושמים׃ ה וכל שיח השדה טרם יהיה בארץ וכל עשב השדה טרם יצמח כי לא המטיר יהוה אלהים על הארץ ואדם אין לעבד את האדמה׃ ו ואד יעלה מן הארץ והשקה את כל פני האדמה׃ ז ויצר יהוה אלהים את האדם עפר מן האדמה ויפח באפיו נשמת חיים ויהי האדם לנפש חיה׃ ח ויטע יהוה אלהים גן בעדן מקדם וישם שם את האדם אשר יצר׃ ט ויצמח יהוה אלהים מן האדמה כל עץ נחמד למראה וטוב למאכל ועץ החיים בתוך הגן ועץ הדעת טוב ורע׃ י ונהר יצא מעדן להשקות את הגן ומשם יפרד והיה לארבעה ראשים׃ יא שם האחד פישון הוא הסבב את כל ארץ החוילה אשר שם הזהב׃ יב וזהב הארץ ההוא טוב שם הבדלח ואבן השהם׃ יג ושם הנהר השני גיחון הוא הסובב את כל ארץ כוש׃ יד ושם הנהר השלישי חדקל הוא ההלך קדמת אשור והנהר הרביעי הוא פרת׃ טו ויקח יהוה אלהים את האדם וינחהו בגן עדן לעבדה ולשמרה׃ טז ויצו יהוה אלהים על האדם לאמר מכל עץ הגן אכל תאכל׃ יז ומעץ הדעת טוב ורע לא תאכל ממנו כי ביום אכלך ממנו מות תמות׃ יח ויאמר יהוה אלהים לא טוב היות האדם לבדו אעשה לו עזר כנגדו׃ יט ויצר יהוה אלהים מן האדמה כל חית השדה ואת כל עוף השמים ויבא אל האדם לראות מה יקרא לו וכל אשר יקרא לו האדם נפש חיה הוא שמו׃ כ ויקרא האדם שמות לכל הבהמה ולעוף השמים ולכל חית השדה ולאדם לא מצא עזר כנגדו׃ כא ויפל יהוה אלהים תרדמה על האדם ויישן ויקח אחת מצלעתיו ויסגר בשר תחתנה׃ כב ויבן יהוה אלהים את הצלע אשר לקח מן האדם לאשה ויבאה אל האדם׃ כג ויאמר האדם זאת הפעם עצם מעצמי ובשר מבשרי לזאת יקרא אשה כי מאיש לקחה זאת׃ כד על כן יעזב איש את אביו ואת אמו ודבק באשתו והיו לבשר אחד׃ כה ויהיו שניהם ערומים האדם ואשתו ולא יתבששו׃ ג והנחש היה ערום מכל חית השדה אשר עשה יהוה אלהים ויאמר אל האשה אף כי אמר אלהים לא תאכלו מכל עץ הגן׃ ב ותאמר האשה אל הנחש מפרי עץ הגן נאכל׃ ג ומפרי העץ אשר בתוך הגן אמר אלהים לא תאכלו ממנו ולא תגעו בו פן תמתון׃ ד ויאמר הנחש אל האשה לא מות תמתון׃ ה כי ידע אלהים כי ביום אכלכם ממנו ונפקחו עיניכם והייתם כאלהים יודעי טוב ורע׃ ו ותרא האשה כי טוב העץ למאכל וכי תאוה הוא לעינים ונחמד העץ להשכיל ותקח מפריו ותאכל ותתן גם לאישה עמה ויאכל׃ ז ותפקחנה עיני שניהם וידעו כי עירמם הם ויתפרו עלה תאנה ויעשו להם חגרת׃ ח וישמעו את קול יהוה אלהים מתהלך בגן לרוח היום ויתחבא האדם ואשתו מפני יהוה אלהים בתוך עץ הגן׃ ט ויקרא יהוה אלהים אל האדם ויאמר אליו איכה׃ י ויאמר את קלך שמעתי בגן ואירא כי עירם אנכי ואחבא׃ יא ויאמר מי הגיד לך כי עירם אתה המן העץ אשר צויתיך לבלתי אכל ממנו אכלת׃ יב ויאמר האדם האשה אשר נתת עמדי היא נתנה לי מן העץ ואכל׃ יג ויאמר יהוה אלהים לאשה מה זאת עשית ותאמר האשה הנחש השיאני ואכל׃ יד ויאמר יהוה אלהים אל הנחש כי עשית זאת ארור אתה מכל הבהמה ומכל חית השדה על גחנך תלך ועפר תאכל כל ימי חייך׃ טו ואיבה אשית בינך ובין האשה ובין זרעך ובין זרעה הוא ישופך ראש ואתה תשופנו עקב׃ טז אל האשה אמר הרבה ארבה עצבונך והרנך בעצב תלדי בנים ואל אישך תשוקתך והוא ימשל בך׃ יז ולאדם אמר כי שמעת לקול אשתך ותאכל מן העץ אשר צויתיך לאמר לא תאכל ממנו ארורה האדמה בעבורך בעצבון תאכלנה כל ימי חייך׃ יח וקוץ ודרדר תצמיח לך ואכלת את עשב השדה׃ יט בזעת אפיך תאכל לחם עד שובך אל האדמה כי ממנה לקחת כי עפר אתה ואל עפר תשוב׃ כ ויקרא האדם שם אשתו חוה כי היא היתה אם כל חי׃ כא ויעש יהוה אלהים לאדם ולאשתו כתנות עור וילבשם׃ כב ויאמר יהוה אלהים הן האדם היה כאחד ממנו לדעת טוב ורע ועתה פן ישלח ידו ולקח גם מעץ החיים ואכל וחי לעלם׃ כג וישלחהו יהוה אלהים מגן עדן לעבד את האדמה אשר לקח משם׃ כד ויגרש את האדם וישכן מקדם לגן עדן את הכרבים ואת להט החרב המתהפכת לשמר את דרך עץ החיים׃ ד והאדם ידע את חוה אשתו ותהר ותלד את קין ותאמר קניתי איש את יהוה׃ ב ותסף ללדת את אחיו את הבל ויהי הבל רעה צאן וקין היה עבד אדמה׃ ג ויהי מקץ ימים ויבא קין מפרי הארץ מנחה ליהוה׃ ד והבל הביא גם הוא מבכרות צאנו ומחלבהן וישע יהוה אל הבל ואל מנחתו׃ ה ואל קין ואל מנחתו לא שעה ויחר לקין מאד ויפלו פניו׃ ו ויאמר יהוה אל קין למה חרה לך ולמה נפלו פניך׃ ז הלוא אם תיטיב שאת ואם לא תיטיב לפתח חטאת רבץ ואליך תשוקתו ואתה תמשל בו׃ ח ויאמר קין אל הבל אחיו ויהי בהיותם בשדה ויקם קין אל הבל אחיו ויהרגהו׃ ט ויאמר יהוה אל קין אי הבל אחיך ויאמר לא ידעתי השמר אחי אנכי׃ י ויאמר מה עשית קול דמי אחיך צעקים אלי מן האדמה׃ יא ועתה ארור אתה מן האדמה אשר פצתה את פיה לקחת את דמי אחיך מידך׃ יב כי תעבד את האדמה לא תוסף תת כחה לך נע ונד תהיה בארץ׃ יג ויאמר קין אל יהוה גדול עוני מנשוא׃ יד הן גרשת אתי היום מעל פני האדמה ומפניך אסתר והייתי נע ונד בארץ והיה כל מצאי יהרגני׃ טו ויאמר לו יהוה לכן כל הרג קין שבעתים יקם ויתן יהוה לקין אות לבלתי הכות אתו כל מצאו׃ טז ויצא קין מלפני יהוה וישב בארץ נוד קדמת עדן׃ יז ויהי קין את אשתו ותהר ותלד את חנוך ויהי בנה עיר ויקרא שם העיר כשם בנו חנוך׃ יח ויולד לחנוך את עירד ועירד ילד את מחויאל ומחויאל ילד את מתושאל ומתושאל ילד את למך׃ יט ויקח לו למך שתי נשים שם האחת עדה ושם השנית צלה׃ כ ותלד עדה את יבל הוא היה אבי יושב אהל ומקנה׃ כא ושם אחיו יובל הוא היה אבי כל תפש כנור ועוגב׃ כב וצלה גם הוא ילדה את תובל קין לטש כל חרש נחשת וברזל ואחות תובל קין נעמה׃ כג ויאמר למך לנשיו עדה וצלה שמען קולי נשי למך האזנה אמרתי כי איש הרגתי לפצעי וילד לחבורתי׃ כד כי שבעתים יקם קין ולמך שבעים ושבעה׃ כה וידע אדם עוד את אשתו ותלד בן ותקרא את שמו שת כי שת לי אלהים זרע אחר תחת את הבל כי הרגו קין׃ כו ולשת גם הוא ילד בן ויקרא את שמו אנוש אז הוחל לקרא בשם יהוה׃ ה זה ספר תולדת אדם ביום ברא אלהים אדם בדמות אלהים עשה אתו׃ ב זכר ונקבה בראם ויברך אתם ויקרא את שמם אדם ביום הבראם׃ ג ויחי אדם שלשים שנה ומאת שנה ויולד בדמותו כצלמו ויקרא את שמו שת׃ ד ויהי ימי אדם אחרי הולידו את שת שמנה מאות שנה ויולד בנים ובנות׃ ה ויהי כל ימי אדם אשר חי תשע מאות שנה ושלשים שנה וימת׃ ו וחי שת חמש שנים ומאת שנה ויולד את אנוש׃ ז ויחי שת אחרי הולידו את אנוש שבע שנים ושמנה מאות שנה ויולד בנים ובנות׃ ח ויהי כל ימי שת שתים עשרה שנה ותשע מאות שנה וימת׃ ט וחי אנוש תשעים שנה ויולד את קינן׃ י ויחי אנוש אחרי הולידו את קינן חמש עשרה שנה ושמנה מאות שנה ויולד בנים ובנות׃ יא ויהי כל ימי אנוש חמש שנים ותשעים שנה ותשע מאות שנה וימת׃ יב וחי קינן שבעים שנה ומאת שנה ויולד את מהללאל׃ יג ויחי קינן אחרי הולידו את מהללאל ארבעים שנה ושמנה מאות שנה ויולד בנים ובנות׃ יד ויהי כל ימי קינן עשר שנים ותשעים שנה ותשע מאות שנה וימת׃ טו וחי מהללאל חמש שנים ושישים שנה ומאת שנה ויולד את ירד׃ טז ויחי מהללאל אחרי הולידו את ירד שלשים שנה ושמנה מאות שנה ויולד בנים ובנות׃ יז ויהי כל ימי מהללאל חמש שנים ותשעים שנה ושמנה מאות שנה וימת׃ יח וחי ירד שתים ושישים שנה ומאת שנה ויולד את חנוך׃ יט ויחי ירד אחרי הולידו את חנוך שמנה מאות שנה ויולד בנים ובנות׃ כ ויהי כל ימי ירד שתים וששים שנה ותשע מאות שנה וימת׃ כא וחי חנוך חמש ושישים שנה ויולד את מתושלח׃ כב ויתהלך חנוך את האלהים אחרי הולידו את מתושלח שלש מאות שנה ויולד בנים ובנות׃ כג ויהי כל ימי חנוך חמש ושישים שנה ושלש מאות שנה׃ כד ויתהלך חנוך את האלהים ואינו כי לקח אתו אלהים׃ כה וחי מתושלח שבע ושמנים שנה ומאת שנה ויולד את למך׃ כו ויחי מתושלח אחרי הולידו את למך שתים ושמנים שנה ושבע מאות שנה ויולד בנים ובנות׃ כז ויהי כל ימי מתושלח תשע ושישים שנה ותשע מאות שנה וימת׃ כח וחי למך שתים ושמנים שנה ומאת שנה ויולד בן׃ כט ויקרא את שמו נח לאמר זה ינחמנו ממעשנו ומעצבון ידינו מן האדמה אשר אררה יהוה׃ ל ויחי למך אחרי הולידו את נח חמש ותשעים שנה וחמש מאות שנה ויולד בנים ובנות׃ לא ויהי כל ימי למך שבע ושבעים שנה ושבע מאות שנה וימת׃ לב ויהי נח בן חמש מאות שנה ויולד נח את שם את חם ואת יפת׃ א ויהי כי החל האדם לרב על פני האדמה ובנות ילדו להם׃ ב ויראו בני האלהים את בנות האדם כי טבת הנה ויקחו להם נשים מכל אשר בחרו׃ ג ויאמר יהוה לא ידון רוחי באדם לעלם בשגם הוא בשר והיו ימיו מאה ועשרים שנה׃ ד הנפלים היו בארץ בימים ההם וגם אחרי כן אשר יבאו בני האלהים אל בנות האדם וילדו להם המה הגברים אשר מעולם אנשי השם׃ ה וירא יהוה כי רבה רעת האדם בארץ וכל יצר מחשבת לבו רק רע כל היום׃ ו וינחם יהוה כי עשה את האדם בארץ ויתעצב אל לבו׃ ז ויאמר יהוה אמחה את האדם אשר בראתי מעל פני האדמה מאדם עד בהמה עד רמש ועד עוף השמים כי נחמתי כי עשיתם׃ ח ונח מצא חן בעיני יהוה׃ ט אלה תולדת נח נח איש צדיק תמים היה בדרתיו את האלהים התהלך נח׃ י ויולד נח שלשה בנים את שם את חם ואת יפת׃ יא ותשחת הארץ לפני האלהים ותמלא הארץ חמס׃ יב וירא אלהים את הארץ והנה נשחתה כי השחית כל בשר את דרכו על הארץ׃ יג ויאמר אלהים לנח קץ כל בשר בא לפני כי מלאה הארץ חמס מפניהם והנני משחיתם את הארץ׃ יד עשה לך תבת עצי גפר קנים תעשה את התבה וכפרת אתה מבית ומחוץ בכפר׃ טו וזה אשר תעשה אתה שלש מאות אמה ארך התבה חמשים אמה רחבה ושלשים אמה קומתה׃ טז צהר תעשה לתבה ואל אמה תכלנה מלמעלה ופתח התבה בצדה תשים תחתים שנים ושלשים תעשה׃ יז ואני הנני מביא את המבול מים על הארץ לשחת כל בשר אשר בו רוח חיים מתחת השמים כל אשר בארץ יגוע׃ יח והקמתי את בריתי אתך ובאת אל התבה אתה ובניך ואשתך ונשי בניך אתך׃ יט ומכל החי מכל בשר שנים מכל תביא אל התבה להחיות אתך זכר ונקבה יהיו׃ כ למינהו מן העוף ולמינהו מן הבהמה למינהו מכל רמש האדמה שנים מכל יבאו אליך להחיות׃ כא ואתה קח לך מכל מאכל אשר יאכל והאספת אליך והיה לך ולהם לאכלה׃ כב ויעש נח ככל אשר צוה אתו אלהים כן עשה׃ ז ויאמר יהוה לנח בא אתה וכל ביתך אל התבה כי אתך ראיתי צדיק לפני בדור הזה׃ ב מכל הבהמה הטהורה תקח לך שבעה שבעה איש ואשתו והבהמה אשר לא טהרה הוא שנים איש ואשתו׃ ג גם מעוף השמים שבעה שבעה זכר ונקבה לחיות זרע על פני כל הארץ׃ ד כי לימים עוד שבעה אנכי ממטיר על הארץ ארבעים יום וארבעים לילה ומחיתי את כל היקום אשר עשיתי מעל פני האדמה׃ ה ויעש נח ככל אשר צוהו יהוה׃ ו ונח בן שש מאות שנה והמבול היה מים על הארץ׃ ז ויבא נח ובניו ואשתו ונשי בניו אתו אל התבה מפני מי המבול׃ ח מן הבהמה הטהורה ומן הבהמה אשר אינה טהורה ומן העוף וכל אשר רמש על האדמה׃ ט שנים שנים באו אל נח אל התבה זכר ונקבה כאשר צוה אלהים את נח׃ י ויהי לשבעת הימים ומי המבול היו על הארץ׃ יא בשנת שש מאות שנה לחיי נח בחדש השני בשבעה עשר יום לחדש ביום הזה נבקעו כל מעינות תהום רבה וארבת השמים נפתחו׃ יב ויהי הגשם על הארץ ארבעים יום וארבעים לילה׃ יג בעצם היום הזה בא נח ושם וחם ויפת בני נח ואשת נח ושלש נשי בניו אתם אל התבה׃ יד הם וכל החית למינה וכל הבהמה למינה וכל הרמש הרמש על הארץ למינהו וכל העוף למינהו כל צפור כל כנף׃ טו ויבאו אל נח אל התבה שנים שנים מכל הבשר אשר בו רוח חיים׃ טז והבאים זכר ונקבה מכל בשר באו כאשר צוה אתו אלהים ויסגר יהוה בעדו׃ יז ויהי המבול ארבעים יום על הארץ וירבו המים וישאו את התבה ותרם מעל הארץ׃ יח ויגברו המים וירבו מאד על הארץ ותלך התבה על פני המים׃ יט והמים גברו מאד מאד על הארץ ויכסו כל ההרים הגבהים אשר תחת כל השמים׃ כ חמש עשרה אמה מלמעלה גברו המים ויכסו ההרים׃ כא ויגוע כל בשר הרמש על הארץ בעוף ובבהמה ובחיה ובכל השרץ השרץ על הארץ וכל האדם׃ כב כל אשר נשמת רוח חיים באפיו מכל אשר בחרבה מתו׃ כג וימח את כל היקום אשר על פני האדמה מאדם עד בהמה עד רמש ועד עוף השמים וימחו מן הארץ וישאר אך נח ואשר אתו בתבה׃ כד ויגברו המים על הארץ חמשים ומאת יום׃ ח ויזכר אלהים את נח ואת כל החיה ואת כל הבהמה אשר אתו בתבה ויעבר אלהים רוח על הארץ וישכו המים׃ ב ותסכרנה מעינות תהום וארבת השמים ויכלא הגשם מן השמים׃ ג וישובו המים מעל הארץ הלוך ושוב ויחסרו המים מקצה חמשים ומאת יום׃ ד ותנח התבה בחדש השביעי בשבעה עשר יום לחדש על הרי אררט׃ ה והמים היו הלוך וחסור עד החדש העשירי בעשירי באחד לחדש נראו ראשי ההרים׃ ו ויהי מקץ ארבעים יום ויפתח נח את חלון התבה אשר עשה׃ ז וישלח את העורב ויצא יצוא ושוב עד יבשת המים מעל הארץ׃ ח וישלח את היונה מאתו לראות הקלו המים מעל פני האדמה׃ ט ולא מצאה היונה מנוח לכף רגלה ותשב אליו אל התבה כי מים על פני כל הארץ וישלח ידו ויקחה ויבא אתה אליו אל התבה׃ י ויחל עוד שבעת ימים אחרים וישלח את היונה מן התבה׃ יא ותבא אליו היונה לעת ערב והנה עלה זית טרף בפיה וידע נח כי קלו המים מעל הארץ׃ יב ויחל עוד שבעת ימים אחרים וישלח את היונה ולא יספה שוב אליו עוד׃ יג ויהי בשנת אחת ושש מאות שנה בראשון באחד לחדש חרבו המים מעל הארץ ויסר נח את מכסה התבה וירא והנה חרבו פני האדמה׃ יד ובחדש השני בשבעה ועשרים יום לחדש יבשה הארץ׃ טו וידבר אלהים אל נח לאמר׃ טז צא מן התבה אתה ואשתך ובניך ונשי בניך אתך׃ יז כל החיה אשר אתך מכל בשר בעוף ובבהמה ובכל הרמש הרמש על הארץ הוצא אתך ושרצו בארץ ופרו ורבו על הארץ׃ יח ויצא נח ובניו ואשתו ונשי בניו אתו׃ יט כל החיה כל הרמש וכל העוף כל רומש על הארץ למשפחתיהם יצאו מן התבה׃ כ ויבן נח מזבח ליהוה ויקח מכל הבהמה הטהורה ומכל העוף הטהור ויעל עלות במזבח׃ כא וירח יהוה את ריח הניחח ויאמר יהוה אל לבו לא אסף לקלל עוד את האדמה בעבור האדם כי יצר לב האדם רע מנעריו ולא אסף עוד להכות את כל חי כאשר עשיתי׃ כב עד כל ימי הארץ זרע וקציר וקר וחם וקיץ וחרף ויום ולילה לא ישבתו׃ ט ויברך אלהים את נח ואת בניו ויאמר להם פרו ורבו ומלאו את הארץ׃ ב ומוראכם וחתכם יהיה על כל חית הארץ ועל כל עוף השמים בכל אשר תרמש האדמה ובכל דגי הים בידכם נתנו׃ ג כל רמש אשר הוא חי לכם יהיה לאכלה כירק עשב נתתי לכם את כל׃ ד אך בשר בנפשו דמו לא תאכלו׃ ה ואך את דמכם לנפשתיכם אדרש מיד כל חיה אדרשנו ומיד האדם מיד איש אחיו אדרש את נפש האדם׃ ו שפך דם האדם באדם דמו ישפך כי בצלם אלהים עשה את האדם׃ ז ואתם פרו ורבו שרצו בארץ ורבו בה׃ ח ויאמר אלהים אל נח ואל בניו אתו לאמר׃ ט ואני הנני מקים את בריתי אתכם ואת זרעכם אחריכם׃ י ואת כל נפש החיה אשר אתכם בעוף בבהמה ובכל חית הארץ אתכם מכל יצאי התבה לכל חית הארץ׃ יא והקמתי את בריתי אתכם ולא יכרת כל בשר עוד ממי המבול ולא יהיה עוד מבול לשחת הארץ׃ יב ויאמר אלהים זאת אות הברית אשר אני נתן ביני וביניכם ובין כל נפש חיה אשר אתכם לדרת עולם׃ יג את קשתי נתתי בענן והיתה לאות ברית ביני ובין הארץ׃ יד והיה בעננו על הארץ וראתה הקשת בענן׃ טו וזכרתי את בריתי אשר ביני וביניכם ובין כל נפש חיה בכל בשר ולא יהיו עוד המים למבול לשחת כל בשר׃ טז והיתה הקשת בענן וראיתיה לזכר ברית עולם בין אלהים ובין כל נפש חיה בכל בשר אשר על הארץ׃ יז ויאמר אלהים אל נח זאת אות הברית אשר הקמתי בין כל בשר אשר על הארץ׃ יח ויהיו בני נח היצאים מן התבה שם וחם ויפת וחם הוא אבי כנען׃ יט שלשה אלה בני נח ומאלה נפצה כל הארץ׃ כ ויחל נח איש האדמה ונטע כרם׃ כא וישת מן היין וישכר ויתגל בתוך אהלה׃ כב וירא חם אבי כנען את ערות אביו ויגד לשני אחיו בחוץ׃ כג ויקח שם ויפת את הבגד וישימו על שכם שניהם וילכו אחרנית ויכסו את ערות אביהם ופניהם אחרנית ולא ראו את ערות אביהם׃ כד ויקץ נח מיינו וידע את אשר עשה לו בנו הקטן׃ כה ויאמר ארור כנען עבד עבדים יהיה לאחיו׃ כו ויאמר ברוך יהוה אלהי שם ויהי כנען עבד להם׃ כז יפת אלהים ליפת וישכן באהלי שם ויהי כנען עבד להם׃ כח ויחי נח אחרי המבול שלש מאות שנה וחמשים שנה׃ כט ויהי כל ימי נח תשע מאות שנה וחמשים שנה וימת׃ י ואלה תולדת בני נח שם חם ויפת ויולד להם בנים אחר המבול׃ ב בני יפת גמר ומגוג ומדי ויון ותבל ומשך ותירס׃ ג ובני גמר אשכנז וריפת ותוגרמה׃ ד ובני יון אלישה ותרשישה כתים ודודנים׃ ה מאלה נפרדו איי הגוים בארצתם איש לשונו למשפחתם בגוייהם׃ ו ובני חם כוש ומצרים ופוט וכנען׃ ז ובני כוש סבא וחוילה וסבתה ורעמה וסבתכא ובני רעמה שבא ודדן׃ ח וכוש ילד את נמרד הוא החל להיות גבר בארץ׃ ט הוא היה גבר ציד לפני יהוה על כן יאמר כנמרד גבר ציד לפני יהוה׃ י ויהי ראשית ממלכתו בבל וארך וכלנה בארץ שנער׃ יא מן הארץ ההוא יצא אשור ויבן את נינוה ואת רחובות עיר ואת כלח׃ יב ואת רסן בין נינוה ובין כלח הוא העיר הגדלה׃ יג ומצרים ילד את לודים ואת ענמים ואת להבים ואת נפתחים׃ יד ואת פתרסים ואת כסלחים אשר יצאו משם פלשתים ואת כפתרים׃ טו וכנען ילד את צידן בכרו ואת חת׃ טז ואת היבוסי ואת האמרי ואת הגרגשי׃ יז ואת החוי ואת הערקי ואת הסיני׃ יח ואת הארודי ואת הצמרי ואת החמתי ואחר נפצו משפחות הכנעני׃ יט ויהי גבול הכנעני מצידן בואכה גרר עד עזה בואכה סדמה ועמרה ואדמה וצבים עד לשע׃ כ אלה בני חם למשפחתם ללשנתם בארצתם בגוייהם׃ כא ולשם גם הוא ילד אבי כל בני עבר אחי יפת הגדול׃ כב בני שם עילם ואשור וארפכשד ולוד וארם׃ כג ובני ארם עוץ וחול וגתר ומש׃ כד וארפכשד ילד את שלח ושלח ילד את עבר׃ כה ולעבר ילד שני בנים שם האחד פלג כי בימיו נפלגה הארץ ושם אחיו יקטן׃ כו ויקטן ילד את אלמודד ואת שלף ואת חצרמות ואת ירח׃ כז ואת הדורם ואת אוזל ואת דקלה׃ כח ואת עובל ואת אבימאל ואת שבא׃ כט ואת אופיר ואת חוילה ואת יובב כל אלה בני יקטן׃ ל ויהי מושבם ממישא בואכה סנאר הר הקדם׃ לא אלה בני שם למשפחתם ללשנתם בארצתם לגוייהם׃ לב אלה משפחת בני נח לתולדתם בגוייהם ומאלה נפרדו הגוים בארץ אחר המבול׃ יא והיו כל הארץ שפה אחת ודברים אחדים׃ ב ויהי בנסעם מקדם וימצאו בקעה בארץ שנער וישבו שם׃ ג ויאמרו איש אל רעהו הבה נלבנה לבנים ונשרפה לשרפה ותהי להם הלבנה לאבן והחמר היה להם לחמר׃ ד ויאמרו הבה נבנה לנו עיר ומגדל וראשו בשמים ונעשה לנו שם פן נפוץ על פני כל הארץ׃ ה וירד יהוה לראות את העיר ואת המגדל אשר בנו בני האדם׃ ו ויאמר יהוה הן עם אחד ושפה אחת לכלם וזה החלם לעשות ועתה לא יבצר מהם כל אשר יזמו לעשות׃ ז הבה נרדה ונבלה שם שפתם אשר לא ישמעו איש שפת רעהו׃ ח ויפץ יהוה אתם משם על פני כל הארץ ויחדלו לבנת העיר׃ ט על כן קרא שמה בבל כי שם בלל יהוה שפת כל הארץ ומשם הפיצם יהוה על פני כל הארץ׃ י אלה תולדת שם שם בן מאת שנה והוליד את ארפכשד שנתים אחר המבול׃ יא וחי שם אחרי הולידו את ארפכשד חמש מאות שנה ויולד בנים ובנות׃ יב וארפכשד חי חמש ושלשים שנה והוליד את שלח׃ יג וחי ארפכשד אחרי הולידו את שלח שלש שנים וארבע מאות שנה ויולד בנים ובנות׃ יד ושלח חי שלשים שנה והוליד את עבר׃ טו וחי שלח אחרי הולידו את עבר שלש שנים וארבע מאות שנה ויולד בנים ובנות׃ טז ועבר חי ארבע ושלשים שנה והוליד את פלג׃ יז וחי עבר אחרי הולידו את פלג שלשים שנה ארבע מאות שנה ויולד בנים ובנות׃ יח ופלג חי שלשים שנה והוליד את רעו׃ יט וחי פלג אחרי הולידו את רעו תשע שנים ומאתים שנה ויולד בנים ובנות׃ כ ורעו חי שתים ושלשים שנה והוליד את שרוג׃ כא וחי רעו אחרי הולידו את שרוג שבע שנים ומאתים שנה ויולד בנים ובנות׃ כב ושרוג חי שלשים שנה והוליד את נחור׃ כג וחי שרוג אחרי הולידו את נחור מאתים שנה ויולד בנים ובנות׃ כד ונחור חי תשע ועשרים שנה והוליד את תרח׃ כה וחי נחור אחרי הולידו את תרח תשע עשרה שנה ומאה שנה ויולד בנים ובנות׃ כו ויחי תרח שבעים שנה והוליד את אברם את נחור ואת הרן׃ כז ואלה תולדת תרח תרח הוליד את אברם את נחור ואת הרן והרן הוליד את לוט׃ כח וימת הרן על פני תרח אביו בארץ מולדתו באור כשדים׃ כט ויקחו אברם ונחור להם נשים שם אשת אברם שרי ושם אשת נחור מלכה בת הרן אבי מלכה ואבי יסכה׃ ל ותהי שרי עקרה אין לה ולד׃ לא ויקח תרח את אברם בנו ואת לוט בן הרן בן בנו ואת שרי כלתו אשת אברם בנו ויצאו אתם מאור כשדים ללכת ארצה כנען ויבאו עד חרן וישבו שם׃ לב ויהיו ימי תרח חמש שנים ומאתים שנה וימת תרח בחרן׃ יב ויאמר יהוה אל אברם לך לך מארצך וממולדתך ומבית אביך אל הארץ אשר אראך׃ ב ואעשך לגוי גדול ואברכך ואגדלה שמך והיה ברכה׃ ג ואברכה מברכיך ומקללך אאר ונברכו בך כל משפחת האדמה׃ ד וילך אברם כאשר דבר אליו יהוה וילך אתו לוט ואברם בן חמש שנים ושבעים שנה בצאתו מחרן׃ ה ויקח אברם את שרי אשתו ואת לוט בן אחיו ואת כל רכושם אשר רכשו ואת הנפש אשר עשו בחרן ויצאו ללכת ארצה כנען ותבאנה ארצה כנען׃ ו ויעבר אברם בארץ עד מקום שכם עד אלון מורה והכנעני אז בארץ׃ ז וירא יהוה אל אברם ויאמר לזרעך אתן את הארץ הזאת ויבן שם מזבח ליהוה הנראה אליו׃ ח ויעתק משם ההרה מקדם לבית אל ויט אהלה בית אל מים ועי קדמה ויבן שם מזבח ליהוה ויקרא בשם יהוה׃ ט ויסע אברם הלוך ונסוע הנגבה׃ י ויהי רעב בארץ וירד אברם מצרים לגור שם כי כבד הרעב בארץ׃ יא ויהי כאשר הקריב לבוא מצרים ויאמר אל שרי אשתו הנה נא ידעתי כי אשה יפת מראה את׃ יב והיה כי יראו אתך המצרים ואמרו אשתו זאת והרגו אתי ואתך יחיו׃ יג אמרי נא את אחתי את למען ייטב לי בעבורך וחיתה נפשי בגללך׃ יד ויהי כבוא אברם מצרימה וירא המצרים את האשה כי יפה היא מאד׃ טו וירא אתה שרי פרעה ויהללו אל פרעה ותקח האשה בית פרעה׃ טז ולאברם היטיב בעבורה ויהי לו צאן ובקר וחמרים ועבדים ושפחות ואתנות וגמלים׃ יז ויגע יהוה את פרעה נגעים גדלים ואת ביתו על דבר שרי אשת אברם׃ יח ויקרא פרעה לאברם ויאמר מה זאת עשית לי למה לא הגדת לי כי אשתך היא׃ יט למה אמרת אחתי היא ואקח אתה לי לאשה ועתה הנה אשתך קח ולך׃ כ ויצו עליו פרעה אנשים וישלחו אתו ואת אשתו וכל אשר לו׃ יג ויעל אברם ממצרים הוא ואשתו וכל אשר לו ולוט עמו הנגבה׃ ב ואברם כבד מאד במקנה בכסף ובזהב׃ ג וילך למסעיו מהנגב ועד בית אל עד המקום אשר היה שם אהלה בתחלה בין בית אל ובין העי׃ ד אל מקום המזבח אשר עשה שם בראשנה ויקרא שם אברם בשם יהוה׃ ה וגם ללוט ההלך את אברם היה צאן ובקר ואהלים׃ ו ולא נשא אתם הארץ לשבת יחדו כי היה רכושם רב ולא יכלו לשבת יחדו׃ ז ויהי ריב בין רעי מקנה אברם ובין רעי מקנה לוט והכנעני והפרזי אז יושב בארץ׃ ח ויאמר אברם אל לוט אל נא תהי מריבה ביני וביניך ובין רעי וביני רעיך כי אנשים אחים אנחנו׃ ט הלא כל הארץ לפניך הפרד נא מעלי אם השמאל ואימנה ואם הימין ואשמאילה׃ י וישא לוט את עיניו וירא את כל ככר הירדן כי כלה משקה לפני שחת יהוה את סדם ואת עמרה כגן יהוה כארץ מצרים באכה צוער׃ יא ויבחר לו לוט את כל ככר הירדן ויסע לוט מקדם ויפרדו איש מעל אחיו׃ יב אברם ישב בארץ כנען ולוט ישב בערי הככר ויאהל עד סדם׃ יג ואנשי סדם רעים וחטאים ליהוה מאד׃ יד ויהוה אמר אל אברם אחרי הפרד לוט מעמו שא נא עיניך וראה מן המקום אשר אתה שם צפנה ונגבה וקדמה וימה׃ טו כי את כל הארץ אשר אתה רואה לך אתננה ולזרעך עד עולם׃ טז ושמתי את זרעך כעפר הארץ אשר אם יוכל איש למנות את עפר הארץ גם זרעך ימנה׃ יז קום התהלך בארץ לארכה ולרחבה כי לך אתננה׃ יח ויאהל אברם ויבא וישב באלני ממרא אשר בחברון ויבן שם מזבח ליהוה׃ יד ויהי בימי אמרפל מלך שנער אריוך מלך אלסר כדרלעמר מלך עילם ותדעל מלך גוים׃ ב עשו מלחמה את ברע מלך סדם ואת ברשע מלך עמרה שנאב מלך אדמה ושמאבר מלך צבויים ומלך בלע הוא צוער׃ ג כל אלה חברו אל עמק השדים הוא ים המלח׃ ד שתים עשרה שנה עבדו את כדרלעמר ובשלש עשרה שנה מרדו׃ ה ובארבע עשרה שנה בא כדרלעמר והמלכים אשר אתו ויכו את רפאים בעשתרת קרנים ואת הזוזים בהם ואת האימים בשוה קריתים׃ ו ואת החרי בהרם שעיר עד אל פארן אשר על המדבר׃ ז וישבו ויבאו אל עין משפט הוא קדש ויכו את כל שדה העמלקי וגם את האמרי היושב בחצצן תמר׃ ח ויצא מלך סדם ומלך עמרה ומלך אדמה ומלך צבויים ומלך בלע הוא צוער ויערכו אתם

לשון זכר. כשיבוא הלחמי לשון רבים. לחמיין

לחמנות מערבין בהן ומברכין עליהן נקבץ המוציא לחם מן הש"ס. פירוש סתם הן כגון פת הבאה בכיסנין

לחץ בס"א דיחוש כס"א עד שמברכין בגמ' הין לפנין בגמ' ולחצתה במלחמה. והצורה מלמד שלא יחצה

לחוש וכלחוש בכשעים ומגירין ובל לחוש

לחש בגמ' דס"ד עיבון באימליא הא כיצד מביאו מין התולעת פירוש שני דיין

לחש בס"א בברכות בגמ' שלמה מהבהמה בגין

לחש בס"א במגילה בגמ' דסמוך קראותה המגלה וחכמתה ובס"א במגילה שם לחשך שדים לומר בעל תגחר במוערים. בס"א

שמעו בגמ' כ' יהודה אומר נחום איש גם זו לחשך לה לך עקיבה פירוש אמרה לו דרך משל. בס"א שמעה בגמ'

משרבו הרעתן משרבו לחשי מלחישתן פירוש שהיו בס"א גמדים מקום שהגן אויב מלחישתן פירוש שהיו

רכילין בתורין בגמ' נמי במרכבה ובעון לחש זה שמוסרין לו דברי הורה שיהגה בלחש. פירוש שהיתה

בחשאי מפני השטן **לחת** בס"א דמעה דמעתי עד לחתשה דקויעה

לא ליחנון פירוש הפוכות גבהן למעלה והתחתין למעלה. ולא יכול למידחסיק ליבלה כרעיה של רגלה.

לחת בילמ"ש לחתה אור תינוקא לחתה כהי לא זה גדול מזה ולא זה גדול מזה. **לחת** ויגהר עלו

תרגו ושלחית עלוי. **מליק פח אחל פט**

לט בבלי רב פלי צבי הוה ולוטי. **לט** קנד דמין בן תרג שעוק ולוטו מסטכי. **לט** בס"א תרי ד' מיי הורס.

ירוש לט קטלא חיב. **לט** בס"א תרי ד' מיי הורס. לטרוס שלן מעשה כשפים. להפיסה שלן מעשה

שידים וכיוצא ושם להט תחרב המתהפכת. פירוש סימנין בעלמא ש השר מתהפך לכמה גוונים. וכבי

מסתכל אעין דכתי בספרים להטך. ובילמ"ש דאמרי והתנן כמו להטו. **לטס** בס"א דיזק בגמ' ליעזר

במ"ז בשבועות הורד והכופר והלוטה פירוש גלדתא.

לטאה פירוש שהלוף כגון הנוב שלו לטואה הברכה

שהיא מפרכסת. **לטורים** בסס"ו ושם. יקרון

מעה הוא ויגיז המלך. אלי יצחק רמז לטטורים

שהם הולכים עוברין בכסח ולטורים בגבוה. **לטש** בס"א ושולן עוברין בכסח ולטורים

בצון שם גמ' לטל לי האיי גאון ז"ל פירוש הפתח בשל מלטש לעבודה בשון שהגה. המלך למפתח מעין בגמ' שם נשתנה

כמו שדרך הבשן להתעות. הלטוש בצון ופירוש מכה

העתק מן מיס. פי' שם מהפכתה היא בתוך המים.

בירן לשפיות שרויה על העוגה. שהיא עוגה

עי' קרנזל

עי' פירוש נראה בט

לכמן הוא שלכלכין. ולשון חכמי קרנזל שהם כרעיים שהם

לכמן שם דמעי שהיו שרוחה לבשרן. פירוש

היה מלוכלך בבוציו ובעוזה. לכון שכבר כבר פירוש

לכום בבורא פל"ז ישרתו המים מבשרו. בס"א דגים אי חיות ואי לבים בכרפיר בס"א שלפרון

לכלוך בשיל רב פס אחרי מוה ובס יבוא. לכלוך חדש הוא עושה אמירה אחת מאני מעשה

שעה קודם לחתו. דבעין אמרי כל שידין מכשיר

לכלוך דבעי לומיה בלשון כבר פירוש בעי

יבוא. **לכלוך** בשיל רב פס אחרי מוה ובס

לכלוך באילן מוצץ לחלוחיה הן. כולן עניין

סלו במקוות לטהרה. ענוה שעל בשרן כדאמרי

היה מלוכלך בבוציו ובעוזה. לכון שכבר כבר פירוש

לכום בבורא פל"ז ישרתו המים מבשרו. בס"א דגים אי חיות ואי לבים בכרפיר בס"א שלפרון

לכמן שם דמעי שהיו שרוחה לבשרן. פירוש

הוא שלכלכין. ולשון חכמי קרנזל שהם כרעיים שהם

עי' קרנזל

עי' פירוש נראה בט

עי' קרנזל

עי' תרויאן

עי' הלהג מיקוה

עי' נבאה ונטו יע' מוס ומסטכי

עי' יבטוח לי יגיה ירדן אל מהן

עי' ונקהן לא תחדל יע' תרויאן

עי' נבון לחש

עי' מהלכי שתיה יע' אחד

בצה

כשמתרפחה עולה למעלה מן המטה ולכן חמין

ולפי חיבורן עלוטשה בצון כדי להמעיט כח הנטיחה

ומזרה כמוות שהיתה. **לטש** בס"א בכסם

מחוסר לטושה טהור. פירוש כאן לוטש כל ח"נ.

וכה לטושי איש אשת מחרישהו. תרג לחרפא גבר ית

מרשיה. **מליק פט אחל פוי**

לוא בגי לכן כבר פירוש בע בגוני.

לול בס"א כל הוד בגמ' כל הנשים מלאך המיונה

לפני על הקרון לילה שמך נוטלשה הטיפה ומעמידה

הקבה ואומ' לפניו טיפה אין מה תהא גיבור או חלש

חכם או טיפש עני או עשיר. אבל צדיק ורשע אמ'

וכעס **לוליות** בס"א המוציא תפיק בגמ' איכן

דמסתכלא תנא ומגדלת שער כלילות פירוש כמין שך

שם הוגיעה לילית בס"א המפלה בגמ' וחכמי אומ'

אל שמוע המפלה דמות לילית אמון טמאה לדה

פירוש ולך הוא שישלח בטוס.

מליק פי אחל פיא לך בפרש"י בית וכלדס

לא האכלן. וכלא אף דס מהלכי שהיה וכלך ובפ"ב

בביכורים דס מהלכי שהיה שוה לדס בהמה

להכשיר את הזרעים. פירוש בני אדם ש מהלכין על שתי

רגלים. ושלך בהמה שיש לה ב' רגלים. **לך**

בפ' לישנא אומאס לא חביא בגמ' מוציאין הסס לא

באתי ליבא הכא נמי נעבד נשא ליבא מל' עירוב

יין ושמן למוך השמן בתוך היין על ידי עי' רוב.

לכא דבעי לומיה בלשון כבר פירוש בע

יבא. **לכלוך** בויק רב פס אחרי מוה ובס

את קרבנך לחמי. דבעין אמרי כל שידין מכשיר

ליב חדש הוא עושה אמירה אחת מאני מעשה

יבוח כי יגיח ירדן אל פיהו. ויש בהן כדי לבלוך פה. פירוש

ל הוא בשם ל. וסף אמרין בהן לבלוך פה פירוש

שה. בגמ' דיהי בשלח ולא היה ויתן קשה מריח

הזיעה אמ' להן מהלכלבין הין. וכת' ורוח שמלוהך בהוח

לבעל. בבלי רב פל סב ויוסף אבהתה ויעקב הוא תחדל

לבעלות שלו. ובפ' עכו ויבא ועשקם שלם וכולל הבוא

בהלואת קבל ל. יצחק אמ' תבוא בך לכלוכיב פירוש

לכלוך באילן מוצץ לחלוחיה הן. כולן עניין

סלו במקוות לטהרה. ענוה שעל בשרן כדאמרי

היה מלוכלך בבוציו ובעוזה. לכון שכבר כבר פירוש

לכום בבורא פל"ז ישרתו המים מבשרו. בס"א דגים אי חיות ואי לבים בכרפיר בס"א שלפרון

לכמן שם דמעי שהיו שרוחה לבשרן. פירוש

הוא שלכלכין. ולשון חכמי קרנזל שהם כרעיים שהם

עי' קרנזל

הראש מבוסק בשיער כיצד ראשו של זה השיער
מגיע בעיקר השיער של מעלה הימנו· **לוליתא**
ברפואות כל מי שאחז לגירש ליתי דלוליתא פי' אבן
עשוי כמין הנופלות מן הברד ונהפכות השטן למטה·
לות בבות שנשאר מן בפיאה· כל הטמונים בארץ
כגון הלוף השום והבצלים· בס' גמ' דפ' הנודר מן הירק
ואילך חסיות כגון הלוף השום והבצלים· בפר' ז'
בשביעית עלה הלוף השוטה וכל עד יש להן שביעית
ולדמיהן ביעור· פי' ירק כמין סולקא ועליו רחבים·
ויש אומ' הם שורש ויש לו עלין ארוכין כמו זרתות
ורחבים כמו זרתות והשורש שלו גז' כלועם חבשר
ור' דיא זקל פי' קאולקאסי ואמ' לעלין יש שביעית
שאין עושין בהן סחורה בשביעית ויש להן ביעור
לאחר שכלו מן השדה מבערין מן הבית· אבל
לעיקר אין ביעור שהוא אינו כלה שעומד תחת הארץ
ובל' יוס' קולקאס· ירו בכלל אמרו בפאה קולקס
לורק ולמעשרות לשביעית ולפיאה וללוף שוטה דומה
ללוף אחר· וממינו הוא· אבל עליו רחבים יותר· כד' אלסי
לעניין הדם שוטה· **לווקן** בפ' הרואה בגמ'
דסמך של הזיקים האחור· והלווקן והברד עקום
פי' בגמ' מוקין אלו הכושי האחור והלווקן גמ'
לווקן חיורא· כי ההוא דאמר להו מאן באעי לוונקי
ואישתכח חיורי· **לולשפט** בפ' איזהו נשך
בגמ' אין פוסקין משלם לה כד קאזיל אפרווא
דלולשפט· בפ' המוכר פירות לחבירו בגמ' המוכר
יין· האי מאן דמקבל חמרא מחבריה דמתמלי לה
לפרווהא דלולשפט· פי' קיבל ממנו מעות לקנות
לו מן השוק הידוע להמוכרים היין ואם לא יקנה
לו יתן לו יין כמו הנמכר באותו השוק באותו העת·

קליקפן אחלפן לז

בס' כתאים לוז ומלוז זה אבן שבשמים· מפורש
בער' שעמוש· **לז** כמסו דאתקריבו לחמי
צדיק אוכל לשובע נפשו זה חזקיה מלך יהודה שלא
היה עולה על שולחנו בכל יום אלא ב' אגודות של ירק ל'
ולטרא בשר והיו ישראל מלעיזין עליו ואומ' והמלך רצין
בן רמליהו ונוה למלך ומשוש את רצין בן רמליהו פי'
מלעיזות שפתים· **לבזין** בפ' ב' בכלים ואם
ישלו לבזין עורף· ובחשידה פי' יח' ועובי לבזין
כמדד ובינהן אין כמדד· בפ' אלו עוברין בגמ'
דכסבג בעי ר' ירמיה טבלה שאין לה לבזין
מהו [illegible] כלי בעין והא לבא· או דילמא אורח לבבעין

קליקפן והא איכא פי' מסגרת
אחלפח לח בס' מכשירין אילו לא
מטמאין ולא מכשירין הזיעה והליחה סרוחה בר
גמ' דס' העידה· כו' משקה הזב הן הזיעה ליחה סרוחה
והרעי טמאין מכולם· דמעת עינו ודם מגפתו וחלב
שבאשה מטמאין טומאת משקין ברביעית אבל
זובו ורוקו ומימי רגליו מטמאין טומאה חמורה
בכזית· פי' ליחה סרוחה ליחה שבמורסא· דם מגפתו
אונבר דורא בלעו· בס' גמ' ר"ה נגמר הדין ואחרי
אבשלום לא נטה משום טמאה אלו איעוד עדיין לחות ולחית
שלבש דוד קיימות כלו' עדיין היה דוד בלחותו
ובוחו· **לח** הקרש האחד וירו לוחא חד·
הלוחות והבהמות כבר פי' בעכבר· בס' גמ' דפ' כירה
לוחיים של סקבם· פי' סקבם בלעז ארבל סטרך
ולוחיים הוא כמין דף קטן שמשימין בתוך העץ כדי
לחזק העץ· ואם החזיר אותו דף לא יחבר במסמרים·
פא' מטרה שיורין בה חצים· **לחי וקוקרי** בפ' א'
בשבת בית שמאי אומ' אין שורין פי' הלגן לחי
וקוקרי אינן כלים· לא חופרין בקרקע ונותן בה חטים
ונותן על פי החפירה לוח נוטה על החפירה· וסומך
הלוח ההוא בקיסם דק נקשר על החטים וכשיכנס
העוף בחפירה וימשוך החיטה שהקיסם נקשר
עליה· מיד נוטל הקיסם והלוח חוזר על שפת
החפירה ונשאר העוף בחפירה· וכיוצא בזה קוקרי·
לחי בפ' י"ג בכלים חבירה טמאה ולחיים
טהורין· פי' הברזל שעושין בלחי הסוס· ובפ' כ"ג
ר' יהודה מטהר בלחיים· פי' ב' עצים שבנקבי
העול· לחי וקוקרה בר' עירובין· **לחות** מערער
אשר על שפת נחל· תרג' ירוש' מלחית עד גוף נחל·
לחך בבא קמ' בגמ' ולחך את השור לאיתויי
לחכה ערן וסיפיה ואבשו· פי' השוק השדה עדה
וחרושה· **לחם** בפ' שתי הלחם בגמ' אחא הכי
קאמרה לה ליבא לחם· כיוס לחם הפנים המוסרים
אמ' להן לא מיבעיא הני דכיון דעביק לה ממעלה
דרך חולחאו גבייתן לא האיך למי היום יקדש בכלי
הבולה ולשבול מסוכן הוא· **לחם** בפר' א'
במעילה אימורי קדשים קלים שמעלן לפני זריקת
דמים לא ידוע טעמה לחמן של מזבח לחם אשה
ולחומים כגלעדים פי' בלע ישמ' קורץ לבשר לחם·
לחם בפ' בכלים מלודות ועדי לחמודה
בחני לוג פי' על שם מקומן שהן מביות לחם

לשון זכר

אי זהו נשך בגמ' פוסק שמו. והא מחוסר למפי
אתה חבריה ליקבייה ליתקפא מידע ידיע. בס' פי
ויבושי.

אחלפון בגמ' הבגים. לפופי יוקרא בשבתא שכיר דאחמי.
בחמי

קליף פשון בפ' במה אשה
אטריגה בירוש המעביר
לפ

לעיין בפ' מי שהחשיך אין ממרצין
אבל מלעיל. אמאי יהודה המרוה מקום שאין
יכולה להחזיר. הלעטה למקום שיכולה להחזיר.

לעט בגמ' דתנן שאבדן ללעטו יפה. לרמות
קשה פי' לב עין טחול רמות. ראש מעיים תחתונות.
פי' בגמ' כב קדם

לעמ בפ' כל שעה בגמ' לעוק אדם חטים
בהשה פט בידה לעיסה גרסין של פול ערב
עוקת נפש פי' כשיעוק אדם גרסין יפה יפה ואם
נשאר כלום. אלא הן בעוקת נפש. ופי' כשבא בהנקת
בית הבליעה שזומה לעוקה של בית הבד ולעוקת
הבית ותערה מים של אותן גרסין יפה להוציא
הכחס.

לעמ בגמ' כל אלה הדברים היה אותן
הידון לפטן בגמ' שרים חדין נעשה דקומי עיינך
עיונך ארים. הדין זכותה דבין עיניך. מזכירין
השוחד והחמס שהיה נותן. לעין בפ' כל מאים
התרידין והלעינין פי' תרדין בלעז. לעין בעיטה. לעיניך
אטריגה בירוש המעביר

לף בפ' במה אשה
בגמ' הבגים. לפופי יוקרא בשבתא שכיר דאחמי.
בחמי

על תיעין מבין חדש עד בין שנה אמו מרחמתן
וכשהו שמן ומולסו בחלב. כדי שתתן ומלפפתו
בסיקא מלבישו ועד גלין. ואז לפופי יוקרא
איבריו. כמו ויחבר הגיד ושקף ושיקר זו המיתרא
דליוחן בפ' גמ' דם חטאת בפ' הפרק והחולבת
שפוחים הגיד שלמעלה רגיגא דהוו מתלפפין
ממילתא. אשר שחוחה ורבוחי הגיד דלפיפיות
בפ' כל הבשר עד שיהא הדם יוצא ממנו
כל כשיש ויחרבן ולפסין פי' שמוציא
שפיר מבחון בעוקצין כי יעבאוה חוץ מן הדולפין
לפסין חוא כמו זה. בפ' שאה שבין דרך
הבית לרוחה מאצעו שמשתפל כשיש שם לטבול
הבית. ירק שמוסבו מתוקנו ומבושלין עם הדיפס.
לפי טחון העבי כשיש לו יבש מועט מבושל לפי
שאל מעשר עני תמן בגמ' דם כיסוי הדם
יקח בלמסן לחוטרא דגים אל לפסין שמשתפיל כל חיטה
כל כשיש ויחרבן ולפסין פי' שמוציא
שפיר מבחון בעוקצין כי יעבאוה חוץ מן הדולפין
לפסין חוא כמו זה. בפ' שאה שבין דרך בעל
הבית לרוחה מאצעו שמשתפל כשיש שם לטבול
הבית. ירק שמוסבו מתוקנו ומבושלין עם הדיפס.
לפי טחון העבי כשיש לו יבש מועט מבושל לפי
שאל מעשר עני תמן בגמ' דם כיסוי הדם
יקח בלמסן לחוטרא דגים אל לפסין שמשתפיל כל חיטה

עכ"ל

כג השואל בגמ' הין לך עמדים כשאר קמץ
בדלייפי
הכא עמי בדלייפי. כי מחוברין. קמץ של שני קמוצין
חובר. הגי מלפף. לף כמ שאתם כאן דממך
הטילין היינו דאמרי אינשי. דמלבא תכלא לא
כחזא. לפא בהלא דפטרה לפרא דיסמן
והתני מעשרין ונעלמן הוא. מי התשיל של
תאנים. בהגדה דפהשוא אם הפועלין עבדו ליה
שתין מינ לפרא. ובפ' הגורר מן המבושל בגמ'
ביצה פרוטיתא תשני בטלפין מינ דתאינ לחבריה
דעבדין מינהן לפרי. והוא גמרא דיהב עבדא
לאגמורי דמינ לפרי. לפה בכל כל עץ כפ
בפלפ הלמוד טומא סלם הנביד. פי' אבוקה. כדאמרי
ויחזיקו ביד שמשלפ כלפידים. פי' הלפידים ים מהגר
בארץ. ישמעאל שמוכרין הכלה מביה אבוה לבית
בעלה בלטה קרוס הכשהה לחופה. ומוליכין
כעשר קונדסין של ערב ובראש הקונדס כעין
קערה נחשת ובתוכה חלילי בגד ושמן ועיטרן
ומדליקין אותן ומשירין לפניה. ועוד לפנ שוחרי נח.
מוליכין מקן לפניהן. לפב בכל הלה הולה
לפיד בון בעשתות שאין שלו אבא אמ הקבה כרון
אחד עמוד בי בדר המבול זה נח. ותנן אמרי
ניה לפיד ליה. לפי בגמ' דם בהמה מחלב
מה טעם אין מדליקין לפי שאין מדליקין בס
של הינקין בגמ' אילן דברים אמ"ל אין כותבין מה
טעם לפי שאין כותבין. פי' בעצ מינה טעם ואם
נתן לן לפי כיאין כותבין בלוחי קבלה היא לבני
אדם לכתוב הכי. לפלוף בפ' במקוות
לפלוף שבעין וגלד המכה. בס' תינוקת בגמ' ראתה
אמ מר עוקבא לפלוף שבעין לח ושוין חוצין יבש
חוצין. פי' צואת העין לפן בס מומרין לן בגמ'
החוזס מצא הזיר והלופין והתימין לפסין דנכנשי
זיפי על שניהן גדולות. כל כלשיש וחרדל ולפסין פי' שמוציא
שפיר מבחון בעוקצין כי יעבאוה חוץ מן הדולפין
לפסין חוא כמו זה. בפ' שאה שבין דרך בעל
הבית לרוחה מאצעו שמשתפל כשיש שם לטבול
הבית. ירק שמוסבו מתוקנו ומבושלין עם הדיפס.
לפי טחון העבי כשיש לו יבש מועט מבושל לפי
שאל מעשר עני תמן בגמ' דם כיסוי הדם
יקח בלמסן לחוטרא דגים אל לפסין שמשתפיל כל חיטה

עכ"ל

עכ"ל לעט יפה לעות קשה

עכ"ל נפיד בון נעשתות שאין

עכ"ל הל טוקוות

עכ"ל נלף ד"ה שם ועי שמעם

עכ"ל נפלגי בפ' קדם

עכ"ל נסב נכון הכון

על בסמוך לו וספר קטנו ב׳ רגלים טפח טפח בשוה
אין שמושבן מטטה קיימים ודנין פחות מטפח
לכתא   בסוגי׳ דף הזורק לכתא ומתנא
איגדו בוד הוא פי׳ משקולת והחבל שלו פי׳ בגר
בוכיאור שורתו בלירכאה כבר פי׳ בנ׳ גואלבין
קלף פ״א אחל פ״ב   לם
כאין מגלמידין בגמ׳ המוריים קיסטא דמוריסא   פכע
בלמאן קיסטא דחמרא בד׳ לוזו פי׳ מטובב׳
למד   בס׳ כמה עושה בגמ׳ בורית הנחא
למאן דאמר מופנה מצד אחד למידין ואין מושיבין
וכול מכן בכ׳ גמ׳ דף השבלח [illegible] משום ר׳
ישמעאל כל גזירה שוה שאינה מופנה כל עיקר
אין למידין הימנה מופנה מצד א׳ לר׳ ישמעאל למידין
ואין משיבין לרבנן למדין ומשיבין מופנה מב׳
צדדין לדברי הכל אין משיבין פי׳ למדין ומשיבין
למדין הימנה ואם יכול לעשות עליה תשובה עושה
בס׳ גמ׳ דף א׳ דסנהדרין למדין לב׳ חכמי לור מר׳
בס׳ ההודה בגמ׳ ולד הודה אמ׳ למדין לפני ר׳ בס׳ ד׳
מיתות בסמוך המחלל למודי ערבי שביעית
חטים יפות פי׳ נהוגין ולמידין לגמ׳ ערבי שביעית
חטים יפות יפות לזרעם עיקורי קטניות מהיות
רעות פי׳ אם ועקור אדם את הקטניות כתחילה
וישליכם לאיבוד הנשארים לא יהו רעות ביבמ׳
בראמור ולמדנה בעורכם ע״י מה ראו הקינים   ע״ג עירא [illegible] מורה מי גוונך [illegible]
והנהיוה לחיותן לעשות כשבלי שכן הבאו סוף
לעולם   למד   בס׳ כיצד מברכין בס׳ הכל חוץ
מן היין בלימודים כשורה פי׳ כגון עמודים ארוכים
בדגים בהגור [illegible] התנור שבא מחוץ
מבריה האומן ונעשה בו לימודים וים מפר׳ עמודים
דתנור עשוי שרשון   למד   בס׳ כל הכלים
בגמ׳ [illegible] שבקרויה יצא ולמודים פי׳ רחבו זה שאמ׳
ר׳ [illegible] ולמדום עשו להן לימודים [illegible] שאומ׳ שיש
בהן כלומ׳ למוד בהם בלא מעשה וישאו למודים
כגון זה שיש [illegible] בס׳ מי שמתו עושה לו
למודין בשביל שלא יחרוך וכן כסויין עלים ועליהן
קוטו שרוצים מעשיהן וראיתם בא דגרס׳ בבמה
טומנין תנא רבא בר הונא [illegible] חריות של דקל
שאדדים לשום עלים ונותן עליהם וכו׳   למה
בסוגי׳ דף המזבח מקדש א״ר [illegible] ששון למה
שמסר בגדי כהונה לפר׳ קרבנות וכו׳   למה
ביבמ׳ למה משה ואהרן אתם למה ודבריכם למה
בב״ר פר׳ ב׳ והארץ היתה תהו ובהו זה אדם הרג   ע״ג והארץ היתה תהו ובוהו

לרמה ולא כלום כיתוהו המר׳ הרג למא׳ ירבן אחרי
ההבל הרג והוו למא׳ כי במה נחשב הוא   למן
בב׳ מי שהוציאוהו פעם אחת לעובכבות [illegible]
שחשבה למן [illegible] נמל והוא מעון
בב׳ במה אשה לא יצא האיש לא בסייף [illegible]   למס
יונה קורין לכלב למס   למען
דברכות למען יר׳ למען מיבמו לה׳ א׳ה למען
אברהם שקראו אותן בס׳ גמ׳ דף קמ׳ בקדושין
בכיבוד אב ואם כה׳ למען יא׳ ימיך הרי שאמ׳ לו
אביו עלה לבירה והבא לי גוזלות ועלה לבירה שלח
את האם ונטל את הבנים ובחזירתו נפל ומת היכן
טובו של זה והיכן אריכות ימיו אלא למען ייטב לך
לעולם שכולו טוב והא׳ ימים לעולם שכולו ארוך
קלף פ״ב אחל פ״ג   לן
בס׳ הדר בגמ׳ השותפין מקום לינה גורם בב׳ מאימת
ובס׳ גמ׳ דף א׳ במומא ערלי המקום שאין בירושלם
פי׳ לא אמ׳ אדם אין לי מקום ללון בירוש׳ שהמקום
צר   לן   כיסלין עליו   לנטית
בב׳ חבית מסתפגין באלונטית אחת לונטית הוא
אלונטית וכבר פי׳ בגמ׳ אלונטית   לנך
כרפוותבס מר שאחזו אמ׳ שמואל האי מאן דמחור
לה כלעבר דפרסאי בכ״ש בסנהדרין בגמ׳ י׳
סמיכות הזק [illegible] ובס׳ א׳ בב״ק בגמ׳ וקרטיסים
אמ׳ לו [illegible] עד שנעצו בו ס׳ לונכיות
של ברזל בר׳ גמ׳ דף המוכר את הספינה ובחלק
בגמ׳ עדה קרח שקלה גבבא דעמרא ומשיתה
במיא וכהבתיה [illegible] לונכא פי׳ עי׳ אחר
רמחא פי׳ לשון לגו הוא רומחא
קלף פ״ג אחל פ״ד   לסוטה
יהב׳ במה אשה הרדידים לסוטה בב׳ דתנינ׳
נשאן את רדידי מעליה   לסטים
לסת   בב׳ שור בגמ׳ אין [illegible] מחוירין
אילו הלסתות ורבה את מיכתן של הלחי כה׳
של לסתיה ונשמר חחי באסף ולחיו למורשים
קלף פ״ד אחל פ״ה   לע
לו חכמתו ושכלו [illegible] ירו לעיין בארי הא׳
כי כל דרבן משפטו כהרג ירו לסה שיני לעי
באוריתא בבר׳ רב פר׳ [illegible] דאין לא לעז לא נגיס
נתנו יה׳ בידי לא אוכלקוס לעיין [illegible] ובגולא
ולא מטר ואם [illegible] הרג ית לעיין ומשלון
כדי אדמתך וכל [illegible] הרג ירו וכל לעותכין
פי׳ רב׳ [illegible] אשה הוה מחר נח [illegible] יולא

ואמ׳ לה

לקח פיוט אחלפ"ט לשבת

במל כולל גדול בשבת השם והאופה. לשבת החזקת של הוצאה להקריב
פרוגיד ואחת לשבת החזקת של הוצאה מהעיר ואחת לשבת החזקת
עבד עהן דמין לכהן שהוא מהוצה על החזקות
ונתקן לו חזקה ומעכו למהוצה של היין ומתן לו
החזקה. והוא עהן לו ערבון אין היין. לשלשת
בפ"ד חטאת בגמ' אחד מהגד ועוד בר שנים הוא
והוא הין בפ' עבל אדם הרה עלין לשלשם מקרחו
בקרבן עוף. על צואה הסר עלין. לשם
בגמ' דמגילה. וכפ' מעשר בהמה בגמ' ל' מעשר
ויקרא לפשם דין בשם דין אפרים. של לפסחין דתניא
לשון בפ"ק בשבת בגמ' גלי לה דכר אורך את
על עירובין הנשאות מהו מים שמעלין מהם
המקוה שחייב אדם ליטע בלשון דבר. על שם שאמר
קבין ואם שישר לוגין שלשים. כמו שהמרה מעשה
בהין וחצי הין. ורבו היינו מלוגה. פי' כמו שקיבל
מרבו ממש. בפ"ג בגמ' ויש גרסינן הנה קטן
נשתייר ולן שאין מעמידין מלך בן מלך. בגון אהרן
ואלישע שנמשחו מלך בן מלך בלשון. על השתר מלכות
ואלישע שנמשחו מלך בן מלך בלשון. על השתר מלכות
שאין לכהנים חזקה שאינה הוגנת שאין מלכות עמה
ביחד. ואין לשום שלבושין ומדי. ולא למעין הביום
בתלי סר. מאד
כס ברכות. בכל מאודך. בכל ממונך. דס. ובכל מאודך.
בכל מידה ומידה שהוא מודד לך. מאד

נולא תהלות נאסר. ברחשין אוהבי מוסר.
השכילני בערך תהי סר. כן יצליחו
בתלי סר. מאד
בכל מידה ומידה שהוא מודד לך.

לשון הרע
לשון הרע
כולב מים
יון ליקום
לשון הרע
לשון הרע
כפר בע
שפת
לשון הרע
לשון הרע
לשון הרע

באהל המת. ככר פי׳ בנ׳ אהלות׃ **לפת** בפ׳ בכלאים
וכס׳ גמ׳ דפ׳ במה טומנין הטומנין לפת ובצעה מהם
הגפן אם היו מקצה העלין מגולין פי׳ ר׳ האי גאון
ז״ל טעות הוא זה שאם החומרות והעלין מגולין
הרי הן זריעה מגולה [illegible] מן [illegible]
מגולין אין חושש משום כלאים דלאו [illegible]
באילן הן ולא משום שביעית [illegible]
מגולה לא הקין אם [illegible] אין חושש
משום כלאים דלאו [illegible] ולא משום
שביעית דלאו זריעה הן ולא משום מעשר דלא
איכא הכא ה׳ ראשי לפחות לא מעשר הני לחיובינן
להנך במבשר ונוטלין בשבת נמצא תיובתא
דשמואל כי הוא דלא קא מעשר במשבלין
ומדיענין במחט פט בכלים וכן התיכה של
לפת ושלגמר פי׳ אם נפלו במים טמאין ישהו
ואחר כך נפלו לתעבי הלפתן והמקבן ושראשו שקוט.
בפ׳ כותנין אילו בגמ׳ לפתן דדמי רישיה לגור
גלדא דלפתא פי׳ שראשו דומה ללפת שרחב
למעלה מכל צדדין. **לפתא** בפ׳ השותפין
בגמ׳ כותל החצר ומודה ר׳ הונא בלופתא ובקרן זוית
ומודה ר׳ נחמן באפריזא ובקבעתא דכשורי פי׳
רחז״ל לופתא כגון שלא בנה כותל המחיצה שלא
היו לו כותל בגוי מקודם לכאן ועכשיו חיבר אלו
והאריכו כנגד כותל המחיצה או שעשה לו קרן
זוית או שהיה קטן והרחיבו בקרנות דכאני מוהי
אינו חייב אלא כשיעור שסמך ומודה ר׳ נחמן
שאפי׳ לא בנה עכשיו כותל אלא היה לו כותל מנגד
זה הכותל של מחיצה ועושה עכשיו ועשה על אותו
הכותל הישן שהיה לו בחצירו אפריזא שהן קשי׳
מוכנין לתת עליהן קורות התיקרא או קבעתא
דכשורי שהן כמין חלונות להכנים בהן ראשי הקורות
נתברר שבדעתו לבנות התקרה על זה הכותל ועל
הכותל של מחיצה נחייב ליתן חצי הוצאות כותל
של מחיצה אף שאינו כנגד כל הכותל ואפי׳ לא
בנה הכותל כנגדו אלא היה לו כותל בחצרו ועשה
לו עכשיו אפריזא או קבעתא דכשורי חייב בכל.
פט׳ ומודה ר׳ הונא בלופתא שאם לופף סיד
באותו חצי כותל שבנה וסדו בסיד מעידין שאינו
בדעתו להשלימו. או עושה קרן זוית כגון שהכותל
שבנה היה מצד מערב כנגד כותל החצר שבמזרח
שבינו לבין חבירו וזה חצי כותל מצד מערב שבנה
הוא בראשו מעידו מצפון בקרן זוית בנה בנין

[illegible] או נועץ או הרבה גלי ד[illegible]
דלא סמך [illegible]
דדורי ש[illegible]
[illegible] בשורי שש[illegible]
[illegible] קורה אחת או [illegible]
חכותל שבין שניך ו[illegible]
סמיכות על דעתה שיקריה בין כותל ה[illegible]
[illegible] וקורה [illegible] בנה סמכבי.
[illegible] המקשה בגמ׳ וכן האשה דתני **לפתן**
בפ׳ [illegible] מיסב ואוכלה בלפתן ככר פי׳
בשש׳ שמעט שיש השיעורין לחומרא נאמרין
פת חטים יותר נאכל בזריזות מן פת שעורים
ואם הוא מיסב כהוגן יותר נאכל בזריזות ממי
שאינו מוסב וכן מי שיש לו לפתן ממי שאין לו.
לפתם בפ׳ ן׳ בבכורות מונין הלפתם שחמק
ראשון נלפת שהוא רחב למעלה מכל הצדדין.

סליק פי״ו אחל פי״ז לט

בפ׳ רבא לט ר׳ יהודה אומ׳ התכונו כלאומנות העין
לידע איזה בקעה מחזקת לכן ולבסוף מצאו אור
וימצאו בקעה שם נצנים הוא ליטין בא׳ להן המונה
בא לטמא מותחין לו בא לטהר מסרטין אותו
של אם לשם הוא לינץ בגמ׳ דפ״ג בנך כל המחלוקין
יסודין באין שלו של וערה של המלוצו מן יחזקו
מוסריכסי. **לוף** להבין משל ומליצה **לצור**
בירנות כבר פי׳ בנ׳ צנ׳.

סליק פי״ז אחל פי״ח לק

בפ׳ הערל בגמ׳ ר׳ שעור
אות כל שאין לנזק ושערו לקוי ובשרו מחליק
פי׳ שערו דק ובשרו חלק יותר משאר בני אדם.
בהנקיים פי׳ בנגעים ושער דק לקוי קצר. בפ׳
במה מדליקין בגמ׳ כל היוצא מן העץ ושלקה בירקון
פי׳ כגון שהחזיק בשער לבדקן ונעדן בירקון לקה
בידעתא לטהר. **לק** ביומא בר׳ אמר רב מורת
אמ׳ הקב״ה לגדעון הבא לוקקים בידם אושיע אתכם
אותן שכרעו על ברכיהם לשתות היו עובדין
לבעל זה. **לקט** שסתן לקט לקט כבר פי׳ בנ׳
חרט. בפ׳ אלו נושך בגמ׳ אין מוסקין עד שיצא
השער ללקוט ונחוכי פי׳ עני מתלקט לקט שכחה
ופאה שקרא לקוט כלומ׳ לא חרש ולא זרע וכי לא
זכה בפירות הללו שבורן אלא בלקיטה בלבד. בפ׳
גמ׳ דל נערה שנתפתתה א״ר חייא בר אבין לחלופה
בלקוט סל מה שכרו ולקיים אם הלבישו בגדים
כשיוצא יפשוט אותן ואחר כך יצא. בפ׳ גמ׳ דפ׳

ברתה

ענ׳ בא׳ ליטוהו מסיימין אותו
ענ׳ הל׳ אושיות
ענ׳ אפריזא בערך קרשים
ענ׳ קבעתא דכשורי
ענ׳ עזרה
ענ׳

מגדל שהוא עומד בעיר. ומי' הרבה ארוכה כמגדל
חלוק בחלקים. פי' ראשו של מגדל. כלומ' עליון
מקצועה של גבוה מכל האותיות מגדל
כמגדל פי' בשקלים כמה שנמצאת בירושלים
וכי מגדל עדר. מגוון ירו' כבמה אשה
ומצבעותיהם לתחתיות למגדוין. מגל
בכ' חולין ובהספד והסכין כר' יג' בכלים מגליד ומגלח
קציר בגמ' פי' בשלש מגל לבשמלה לא' דיבתי
אחד למעבר באורך גמא. מעבר באמ"ן
מתקעין לא בקורדום ולא במגל ולא במגרה
בס' גמ' רש"י במשקין הא במגל הא בחציר. פי'
מגליד עשוי לשבר עצמות ועצים והוא חלק
מגל קצר עשוי שינים ומגל דמשקין
הוא מגל קציר שעשוי כמסר. כדכת' אם יתגדל
המשור על מניפו. מגל בפ' הערל באמ"ר
אין מפעו דכא ונטל מינה מגלא. ובפ' אלו טרפ'
בגמ' הריאה. ובגמ' כטלן הסלות בי' מגלא מוגלא
טרפה פי' לחה סרוחה מגל בפ"ג בשבת
בר' גמ' ובר"גמ' דפ' הארץ מעשה מגילה סהרים
פי' מגלה שיש בה הלכות פסוקות כעין ספר תורה
הלכות שאין כתלמיד שמצוי אצל כל אדם
מגלה בזמנה ביחיד בגמ' בד' קורין אותה אפי'
ביחיד שלא בזמנה שמע דמשנה בתי הכנסת
אין קורין אותה אלא בעשרה. פי' רמב"ל חיל כר' הונא
אר' יוחנן אמ' מגילה בטרקין דקמן הקורא במגילה
הכתובה בין הכתובים לא יצאו לא אמרו אלא בכדבר
לשון הכתב דסבירא לה שקורין אותה ביחיד ואעג
דחש לה רב לגא דר' אסי קימ"לן הל' כרבי. מר ר'
צמח גאון ז"ל פי' כהב בשלח צבור הקורא את
המגלה שקורא וכורך כספר תורה ור' האי גאון ז"ל
אמ' מנהגא דהדיא קורא ופושט כאגרת אבל
קורא וכורך כספר תורה לא חזינא לנא. מגלב
כבר' רב' פר' טוב ... ויקח אבימ'
צאן ובקר. ... כל אותה הלילה היה סומך עומד
ומגלב בידו בו"ר רב' אמור אה חמתיה לדיין
במרזובית ובמגלבין בילד ויהי חשך חמשים
מגלבין שוטו לסוס ומתג לחמור תרג' שוטא
לסוסא ומגלבא לחמרא. מגלין בגמ'
... ואית עוברין קמא מגליגאה לטיספא.
מגמגם באמ' דמגלה מגמגם וקארי
בארורי'. מגלם והפוהות לגלהות. תרג'
ומגלסיא. מגמר בפ' כיצד מברכין והבא

אומ' על המוגמר פי' מיני ריחנים שמפעשין מהן
את הבית ויש אומ' מחתה. והוא כלי שנותנין בה
גחלים ונותנין עליו בשמים ובלע' ישמעו מחתה
מגמרה על שום גחלים ושמם על גחר ובל' הקוד
גומרין וגמר העיקר. מגניה בפ"ו בכלאים
וקצלבן מששם לביה המגניא פי' שם מקום.
מגנון בבר' רבה פר' מה אשר מגן צריך
שיהפוך מגנון של צריך ר' יודן אמ' כמה מגשות
עשות להביאן תחת ידיך ובפ' פט מרעה קטע מגטן
עשו לו לחונקו פי' מגנין ומזו למטה בנו מגנון
מגס בתמיד פ"ה בפסח ובפ' ב' שערי
נתנו במוגס והקטירן על גבי המזבח בכלכלי
שם פר' יו' בכלים ר' יהודה אומ' אף המגס וקורה בבלי.
תרג' קערה מגיסתא. מגס ושיקר' אמור אה
פ' מה ימרון אזל עבד לה מגיס אחורי אמ' לה מה
עבדית לך דסרחת מגיסי אמ' למגיסך אנא צריך
ובכמן דאת קרבנו לחם. לתנה שהיו לו מגרוסין
בישל הראשון לו הבשיל ואכלו ובכמן דהעומד
מגורסין אנא ליהודה ותבלי מתבשלין. במגלה
שכח שרה במדינות ככלגא דיומא עבד לה
מגוסי פי' ארוסטון תקרא ביום מועד מגורימהן
מגורי מגורסי בני אדם קושי טמריסין הבאהם עד
והזנח משלם. מעשה באשה אחת שהוליכה את
בנה אצל המגורס. בי"ל כראש כמקום הרי
המגורסין עד שלא יתבשלו בחצי היום הריכן מבשלין
של ערב והשיג לבם דישאות בעיר ...
קורין המבשל מגרוסי. מגס בפסחים לחם
תרג' מגוסין דלחם. מגסתא בפ' הגוזל ומאכיל
באמ' אין כולם לא אמרן אלא בדיבא דמגוסתא
ובפ' אין מעבירין בגמ' דספרי אין אין עבודה אלא דינא
דמגיסתא בו דינו פי' דין של אומות העולם של
היוצאות שדנין בגמות כדאמרי' בגמ' נבוכד טובסין
לא שנו אלא בלפמין גוי דדיינו בגזית ושל גוים
שדנין בשמא ובמשר ובאונס ובגזול ובגזרת
לא מיאוש. אבל בלקמיו ישל כיון דכו מיותילה
לבית דין אומרין מייאשי דהא ליסטים הוא נמי
יימר שוה חמורך איושי מייאש ראמ' מר ויימר
דמחובר לה בדינא. וכן דמייאש מותר ליקח
מלסטים ישראל. מגסת בפ' הערל העיד ר'
יהושע בן בתירה על קן מגסה שהיה בירושלים
אדם מגסטרנון האחשתרנים והסחורה
תרג' מגוסטרינו ורברבניא. פי' מעצטרגי

שב' ראשו של מגדל למה גבוה הוא
של מחתה עוד סוו
שנה"ל שה
מגל שעליה
עכ' נתנם במגוס יע' כאסק
שב' מוגלא דריאה
שבה"ל ספר זמן
שנ' וינגעו יו' את כרעה

כמ׳ והמדמי׳ כסוס ומצאוה רעות רבות וצרות אין
מאה חסר שמם בתורה ראה איברין מפורשין
[illegible] רמ״ח איברים יש בקריה שמנה מאה
רמ״ח איברים [illegible] שמור [illegible]

מאכלת

בכר׳ רב׳ פר׳ נ״ז [illegible] בן שמנה
מאכלת שמכשרת את האוכל ורבנן אמרי כל
אכילות שישראל אוכלין בארץ בעולם הזה בזכות
אותה מאכלת

מאכולת

בר׳ פר׳ כלהו
בגמ׳ דרך שחוש דילמא דם מאכולת היא פי׳
דם כינה

מארת

במגילת איכה על אלה
[illegible] היו מתענין על התינוקות שלא [illegible]
[illegible] בפיהם והיו מאורות [illegible] כמן
[illegible] לא נבראו להאיר שלא גלגל חמה בלבד
שלא יהיו מאורות מארה [illegible]

מאהרופות

[illegible]
אותן במאורות [illegible] מולאשנעך

קליק פא אחלפב מגבא

[illegible] פא [illegible] שכס נסיב
[illegible] קריבי [illegible] אילו הן הגולין
[illegible] כולה
[illegible] עובדי [illegible]
[illegible] גדול [illegible]

מגבאי

בר׳ [illegible] מגבאי [illegible]
[illegible] שהוא [illegible] מקום
[illegible] לחברו ולגבאי

מבל

[illegible] כמו [illegible]

מבל

[illegible]

מבין

[illegible] ס ויקן [illegible] לי
[illegible]
[illegible]

מכמסין

[illegible]

מברכתא

כמ׳ [illegible] בגמ׳ דמיך
[illegible] ידי [illegible] למברכתא
[illegible]

מבת

[illegible]
[illegible]
[illegible] כעשק

קליק פב אחלפג מג

[illegible] והם צב
[illegible] כמו [illegible]
[illegible] ושמהיה כד

עַ״ ומצאוהו רעות רבות וצרות
עַ״ רמ״ח [illegible] קרייה [illegible] רמ״ח איברין של אדם
עַ״ [illegible]
[illegible] חולמין
כבעו
[illegible]
עַ״ והיה זרעך כעפר הארץ
עַ״ ושמתי [illegible] ביד מוגיך

אין דמגג מחהק׳ אמ׳ כן [illegible]
[illegible] חסר [illegible]

מגב

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
והמורה [illegible] יש לן כד
[illegible]

מגביא

[illegible] כמ׳ חשר בגמ׳
וכוס העיקרין [illegible] מגביא [illegible]
כלומר [illegible]

מגביתא

והמכשלה [illegible]
[illegible] מגביתא

מגג

כמ׳ ג׳ כמרה [illegible]
בחכל של מגג [illegible] מודין
של מגג [illegible]
[illegible]
[illegible]

מגה

בר׳ [illegible] לוי [illegible]
[illegible]
[illegible] לכן
ג׳ [illegible] התמרים וכשוה
[illegible] התמרים וכשוה [illegible]
[illegible] בגיגית
[illegible] הראשונה
[illegible]
[illegible]
[illegible] בגיגית [illegible]
מגגי [illegible] מגיגות לגיגה
[illegible]

מגדי

בר׳ [illegible]

מגדי

כל
[illegible]
[illegible]
[illegible] נשבוח

מגדל

[illegible]
[illegible]
[illegible] למגדל [illegible]
[illegible] כהן [illegible] המגדל
[illegible] וסגרון [illegible]
[illegible]
[illegible] במגדל הפורח
באויר [illegible]

[illegible] מגדל הפורח [illegible] באויר [illegible]

מגדל

שווה
פי' מרוב שמה כ[...] מוכרין במידה אחת
[...] מקוה מכבין במקום המידה. פי' עד מקום
שהוא [...] משם. בס' גמ' דף האומן התקבל
גט. אל שמעון להלמידין בע שאו מרותי' שמותי
הרומה מתרומות מרותן של ר' עקיבה בויק
רב טוב מלא כף נחת מי שהוא שונה הלכות ומידה
ותלמוד מי ששונה הלכות ומדה והתלמוד ואינו
רגיל פי' טוב מי ששונה משנה ומכילתא [...]
מדרשות כלן מכילתא ומוראות בפני **מר**
בר' גמ' דף אם אין מכירין ונחות בר אמוראי וקטר
דכותבא בכיסתא. בר' גמ' דף המוכר את הספינה
ונחות בר אמוראי לאיתויי. בר' גמ' דף מי שאחזו
ולוחות בריא ולא מוד ולתיב. פי' אדם שיורד
לשוט תחת המים. **מר** בר' גמ' דף תפלה
השחר מן דלביש מדה. פי' מלך שלובש הכתר.
מזה פי' כהן בן כהן. **מדבלל** בפ' ג' דבכורין
הנמר המדובלל. בגמ' בבשר פי' מעורבב ואינו
מתוקן. סוכה מדובללת בבר פי' בעל' דבל'.
מדבר בס' ביצה שוחטין את המדבריות
פי' בגמ' **מדבר** בר' גמ' דף מי שחשך כיון
דבעי מדברי דנורא פי' אבוקות. **מדי**
בפ' במה אשה מדיות פורפות. פי' נשים מדיות
פורפות בגדיהן ואפי' פורפת על האגוז ועל מטבע
דרכן לצאת בפקטורין ומשימות אגוז או אבן כנגד
בית הצואר וקושרין אותו ברצועה. בס' כן בכלים
מדוכה המדית. פי' מלש או דכו במדוכה. והיא
ממדי ופרס ועל שם מקומה נקראת והיא מבהשת
שדוכין בה. **מדה** בס' ביומא בגמ' לשכת
הפלהדרין שער המדאי כך נקוד בפי' [...] והוא
כפה שהיא כלה יין קוסה. והוא שער קמרי דפליגי
ר' מאיר ורבנן. **מדכה** בס' המוציא יין בגמ'
עבור. ואם לאו כהרע מדוכה קטנה שלבשמים פי'
[...] של בוכנא שדכין בו והוא מקום שמעבירין
בתוך המדוכה לשחוק בו. ומרן מלא רגל מדוכה
קטנה של בשמים. בר' גמ' דף כל הכלים מדוכה אם יש
בה שום מטלטלין אותה ופי' מהם במ' דך. **מדל**
בפ' ג' בפיאה המדל נותן מן המשואר על מה ששייר.
פי' מדל שאני כדגרסי' בר' משקין בגמ' אבל לא
מומי קילון מי סברת מאי מדלן מדלן ממש
שדולין מים ומשקין השדה. מאי מדל שלני כדתנן
בפ' ג' בפיאה המדל בגפנים. כשם שמדל בשלו כך
מדל בשל עניים. ותנן בפ' ד' בשביעית איזהו המדל

אחד או שנים המחליף ג' זה בצד זה תנא דבי ר'
מדל נוטל א' ומניח ב' וכן מנהג בארץ שהבצלים
גרועים רצופים מהם מבצלתים שיגדלו בריוח
וישאו גדולים אותן שעוקר משם להרוח הנשארים
אינן נחשבין לקצירה לפי שבקנה הנשארים וכן
הלבן נותן פאה מן המשואר לפני המחלק באחד
יד פי' בלבנים אחד או כונן לגורן או כונן לשוק פאה
בפעם אחת. **מדל** במגלת איכה רבתי
בגויסי אספיד מדלא גבר הוא גברא [...] פועלא [...]
מהדי ליה. יען בשקלים בלכה מותר שירי הלשכה
ברמינא אתפקד גביה מדל דיתמיי כל הון בידיהון
יען הרג כלנא מידלא דבותיה יען **מדן**
בס' גמ' דף במה מדלקין חזא ההוא סבא נקט מדני
אסא. בפ' א' בסוכה בגמ' חביל קש הני צריפ'
דאורבני בין שהותרו ראשי מדנין שלהן כשרים.
פי' מדן עין מובלטת והוא עובדן כרבה הקש קשר
מעבדות כימה ואילו הקשרים אין עשוין להעלמן
בהן בהכדים פ' ב' בכלים וכן המתיר ראשי מעדנים
טהורה. נחלקה לארכה ונשתיירו בה ג' מעדנים של
ז' טפח טמאה. **מדעא** כבר פי' במדעא:
מדוע לא אכלתם את החטאת בפ' טבול יום
פי' אחרון דזבח מתן כהל שניה **מדעות**
בפ' חומר בקודש מן המודעית ולפנים נאמנין על
כלי חרש. בפ' מי שהיה טמא. אי זה היא דרך רחוקה
מן המודעית ולחוץ. גמ' אמ' שבלו מן המודעית
לחשבון [...] הוי. פי' שם מקום **מדף**
בגמ' דכרם ככר שנתנוה על גבי הדף ומדף
כתוב מונח תחתיה אותו שאם נבלה אי אפשר
לה אם כן נגע טהורה ובגלל עד הכא בטומאה דרבנן
דיקהי מדף כדרבה קול עלה. פי' טומאה
קלה מדרבנן. ומדף משמע קל דכתיב קול עלה נדף
לפי קתני טהורה. בכלי כלי עץ בר' יו' בכלים והמדף
של דבורים והמנגע טהורין. פי' מדף זה כמין
של דבורים שעושין אותו כמין קערות של עץ
[...] כלי שמשימין אש ומגולל בקר ומעשין [...] כדי
שיפרחו מן הכוורת הנחלים ויקח הדבש מלא אשר
הדפו רוח. [...] כמין דף וקרש גלוח שהוא לפני
כוורת דבורים כשיצאו הדבורים מן המרעה
יעמדו במדף קודם ואחר כך יכנסו לכוורת. בפ' כ"ג
בכלים הרשתות והמכמורות המדף והפלצור. פי'
לוח של ציידין שנדון בו העופות כיצד מביאין לוח
של אבן או של עץ ומעמידין אותה מוטה והמקום

ע"נ טוב מלא כף נחת
ע"נ [illegible] בר [illegible] כהן בן כהן
ע"נ דרך רחוקה כמה שיעורו
ע"נ או דכו במדוכה האוון
ע"נ שער קמרי
ע"נ קול עלה נדף
ע"נ כמין דבורים
ע"נ אשר תדפנו רוח
פבע

מגפים בס׳ במה אשה יוצאה בקטלה ולא
במגפים. גמ׳ אמ׳ רבה בר חנה פזמקי פי׳ דר׳ש שאם
משאני דליסטאי דליכא דעמרא או דעיזי.
היינו דגרסי׳ שלופי מוקיבו וחוזו לדינא. בכלים
מתמות פר׳ יא בכלים הכידון והשקון והמגפים פי׳
כמין מנעלים של ברזל או נחושה שנותנין אנשי
מלחמה לפני שוקיהן שכשי רוצין לא יגעו של
ומצחת נחשת על רגליו ומתרגמינן וטרקלינין

ע״ג ומצחת נחשת על רגליו

מגור בהמפקיש פר׳ בהגזרות. מי שהיו
פרוזין במגורה. בס׳ המוכר את הבית לא מכר את
המגורות של מים. פי׳ בריכות של מים. כמו
נהרסו ממגורות. בהמדק פר׳ יט בכלים מגורות
שלה טמאות פי׳ חדרים קטנים שלתיבה ובלע
פוררן. בסנהדר׳ בגמ׳ אנשי חצר ישראל נגור
שישבתן במגורה. ובר׳ גמ׳ דפסח׳ ובר׳ גמ׳ דפר׳ כל
הצלמים. ובפ׳ כל היד בגמ׳ כל העשיר חבר שמת
והניח מגורה מלאה פירות פי׳ מקום שמכניסין
בו התבואה כמו העוד הזרע במגורה מספרא
גר העיקר כדכת׳ יגורוהו בחרמו ויאספהו
במכמרתו.

ע״ג נהרסו ממגורות יעברה מב

מגר וחשך מיד ימינך
אטלי הרג מיד ימינך אימגר וימל רוכבו אחור
הרג וימגר רכביהון לאחוריא.

פכע בע מכמר יש כוונ קולב

מגרפה
ביומ׳ ויך את המזבח במגרפה הכהן. יש אומ׳ מגריפה
של פיט נטל והוציא את מוחו. כבר רב מר׳ כשעה
שהיה מושלם לבוראו ראשי נהרות היה פותח
במגרפה אחת. ובמר׳ כמו חסת מדה אירו לו
כולב ומוריד לה מגרופי. בוני רב בר קרשיבי
מתן דאיה לה פסא או מכוש או מגרופי בפאילו
מני בגמ׳ כלי כסף מגריפות וקרדומות ישמש
בוד׳ אבל בקשה לו׳ מפני שמנחירין. בס׳ גמ׳ דפ אין
דורשין ובר גמ׳ דף טבול יום׳ בזבחים נמדהן
על הסל ראשו ומגרפה בתוכו. בס׳ שקלים חוץ
מן הסל והמגריפה והמריצה המיוחדת להברתה
במר רב פר׳ מיין עד שאוחזין אותה בפלים
ובמגריפות פי׳ לוקטי הזבל יש להן מגריפה
שקורין בלעז רישטו והוא כלי ייחור של האינה
ומורידין לארץ ונקטן ומניחין לבלו בס׳ כג בכלים
יד מגריפה של בעלי בתים בית שמאי אומ׳ ובית
הלל אומ׳ ח׳ ושל סיידין בית שמאי אומ׳ ט׳ ובית הלל
אומ׳. בס׳ אין בערכין בגמ׳ לא היתה מגריפה
היתה במקדש וי׳ נקבים היו בה כשזמרין בה
ואין מנמנה ק׳ נעימות אין דומה זה לזה.

ע״ג ויך את המזבח במזרק הכהן

דת״ש הרם בקלבי

אי״ז ושן בואת השיחין עדה

בהסייף פר׳ יג בכלים מגרופה שנטלה כפה טמאה
מפני שהוא בקורנס. פי׳ כפה שבו משיבה ומגרפין
בה הקדירה. וכן מגריפה שגורפין בה מיטר נבלוע
קנה. וזו של טיט משמש שהיא הקרויה בלעז
פלא. וכבר פי׳ בגמ׳ גער ובגמ׳ גרף.

עי״ן מגמג

מגוש
בס׳ אמ׳ להן הממונה פרוה מגושא פי׳ בגבר פרוה.
בס׳ גמ׳ דף לבל גדול הלמד דבר מן המגוש חייב מיתה
פי׳ ר׳ האיי גאון ז״ל במגושתא הנודעת בלשון ישמעאל
הנזורה שהמגושין בזמן עבודתן שוחקין ואין
מוציאין דבר בפיהן לא מוציאין קול שאין מחוכך
בנעימות והנעימות בלבן. פי׳ מגוש בלשון יון
מכשף. גרופי כומר בעיקר ראשון מגושא פי׳
בל׳ רומי.

קליק פ״ג **אחלפד**

מד בס׳ גמ׳ רפ׳ אין מצי׳ העוסק במקרא מידה
שאינה מידה. פי׳ העוסק במקרא בלבד מידה
שאינה מידה שהרי לא נתעסק בבתרון המצות.
במשנה מידה ונוטלין עליה שכר. פי׳ המתעסק
בפתרון המשנה שיש בה הרבה מן המצות שקן
קבלה. וכן הלכות במשנות החיצונות וכשהוא
מתעסק במשנה צריך לעיין באותן הברייתות
כולן. ומתוך התרנ׳ שם בזה שכר מצוה. אבל
המתעסק בתלמוד ומורה ומבאר המצות המיקן
ומאד הלכה למעשה אין לך מידה גדולה מזו. כי
בהתלמוד פתרון התורה כולה והמשנה והמצות
שקן בקבלה הלכה למשה מסיני. בר׳ גמ׳ דפ
או זהו נשך במידה. בר׳ קרקע שלא ימדוד
לאחד בימות החמה ולאחר בימות הגשמים.
פי׳ מוחת חבל עצמו לפי שבימות הגשמים
החבל לח ומתכווץ. ובימות החמה יבש ונכווץ
ויבוא לפחות. פי׳ בימות החמה הקרקע מתפתח
ומתברייח בפתחיתא. בימות הגשמים מרבקין
חרגבין ומכווץ. שנמצא בימות הגשמים המידה
מוספת וזו הברייתא. בס׳ גמ׳ דף המוכר את הספינה
בס׳ שהואדם מדרבן חלשים שבנה מדהבה
אומה שהיתה אומרת בעולם הזה מדור והבא
מדור ואמ׳ לה הכי מאד מאד חבה בלא מידה
בזמן רב זאת תהיה שבתה מדהבה מלכות
שאומרת מוד והבא מוד והבא אל׳ אבוה מלבות
שהיא מדהבה כגון שלאדם בשעה שהוא בא
אלה. ר׳ טביומי אמ׳ על שום פומא דדהבא. רבנן
אמרי על שום דישא דדהבא. בחלק בענין
משיח אין בן דוד בא עד שיהיו כל המדות שוות.

עי׳ במידה כמש״ל

כי״ד

והרק כתיבה וחתימה כדאמרי בפ' איזהו נשך
...אין פוסקין מוהרקיה דהני כספתא דמלכא
...נח והוא הכתב שיש בו אכרגא שעל כל א' וא'
ויש בפ' החולץ בגמ' המחזיר גרושתו מוהרקיה
...הב בכספא דמלכא אנה ומלכא מאן דלא יהיב
כרגא לשתעבד לפטין דיהיב כלום כרגא מכנען
...ועריכן גם חירות כבר פרשנו
מוורן
...סבוך יפרח כזבים תרג'
מוזער
מוזער בחבוחם יבש אומר תרג' ומוזער מירעא
קליפה אחלפן מז
...הקורא את המגלה למפרע דהוה קא מהפך
...מוזיה אמ' ליה עד מתי אתה מסלסל בשערך
...דעז הנו רוקי דאמאיר דמזיא מדי רחן
בכ'
...שקים של שמרים של שער מז
...ונטרי בגמ' נשברה השדרה והמרך פסול
...תוספות פסול והמוזמן כשרה הומרך נוסך
...קירון פלוני עמים כדונג בתוך האש נתבוססם
...לום אינו יכול לעמוד לא נכסף נתמזמז פר'
הגדגד ונתקרקש ואינו מוליד כרפאים יחולל הל'
בכ' מזא
...יפשר דאיבריא דמהמזמזין
...איש מקדש בגמ' מעשה בכ' נשים הוא גינאה
...שקיל עולא דירקא מוזא דשיכרא פי' ראשו
...בעלם שהן בשוהמות בלא חלקם נקידש ואמרן
...אינה מקודשת
מז
וכמון גבבתן
...אופה תרג' וכז מוזא דיבלק לעיה על עולא
מזבח
בילמ' ויקח קרח ירזבח רק מסילה
...דכוב בברכה ח' חיים מזבח הפנימי הוא מזבח
מזבלה
...זהב הוא מזבח הקטורת בפ' גמ' דם
...בסוכה מאי חוצות מזבלי פי' שעשין בתון ריעים
...רות ואחר כך הוצת את ועושין מהן קרישים
מזג
...וכי סעין בפ' כסנהדרין בגמ' ערופה
העגלה שלגמו לדבר הראשונה מיגמר אל יחסר
המזג כרהו פי' מזג שאין מזוג שיש חלקי מים
ואחד יין כך שמקשי שהיא לשכת סנהדרין באלו
שלישית סנהדרי וכמו מן כל בגר סנהדרי קטנה
בילמ' כל מי השגח אל יחסר המזג שום הצרך אל
מקן לגאת לגבר רואין אם יש שם כג' אמת ואם
לאו שינו יוצא בפ' דינו ממומנה בגמ' סנהדרין
אל יחסר המזג וכול בערבנדה וכמזג שיש מין
מים ואין ב' כנגדם כמין המזוג בשלג כדר
המוזג בחלפי כין המזוג כין בפ' יום הכפורים בגמ'.

שתה ציר דשבא אייתי כורי ערמא מזוג ושתו
אומרך דאמרי אנשי חייא מזיגא מי אמרי בפ'
ערב פסח בגמ' אפי' עבר אחד חי ואחד מזוג מזוגה
שהוא קידוש תרג' ירן ממזוג דכיקדש בפר' ח'
שברהו אותו את הכוס ואמר דך נוטלין מדים
בפ' כ' עד יצלן השמש אומר למזוג בפ' אל לכן
המזונה בגמ' בשחר שם אמר פי' חמרא במזגא
בפ' האוכל בבלג ואם אמר הוי מזוג ושמה
משקה טלך מבז תרג' ירן מזוגא דמלכא ושקיין
מסכתו תרג' ואישתו בחמרא דמזגית

שני ויין מזוג בשלן הרגל הוא יפה כל' עי' ימח כזבים עי' ביניה אומר

מוזרנזין
בפ' אלו טרפ' בגמ' הריאה
אמ' לה אם אב אומ' כן לא שהתלמידין מוזרנזין
בדבר
מזחל
בכ' המוצא תפלין קלמי
אדם מן המוזחילה פי' מקום מדרון שעושין סמוך
לכותל שזוחלין בו המים ויורדין לארץ ופעמי'
שהוא של בנין ועושין בנין מדרון שזוחלין בו
מים ולהכי נקראת מזחילה שכל דבר שמהלך עם
הארץ ועם הכותל נק' זוחלין והמזחלה יש להן
חזקה אוק' מכא במזחלה של הבנין בפ' לא
יחפור את הכל מרחיקין את הכותל מן המזחילה ד'
אמות הכא במזחלה משופעת עסיקי פי' כיון
שמגיע לחצי גובה הכותל משפע ומוציא אבנים
מן הכותל כעין זיזין והוא בעין כנגד גובה כותל
שנמצא כרשם הכותל עודף ויוצא בנין מחוץ לעובי
הכותל כמו אמה שהמים של גג עוברין עליו היא
מזחילה משופעת עסיקי שלבנין בפ' חזקת הבתים
המזחילה יש לה חזקה פי' כגון לוח קבוע בכותל
בגבל העליה למטה מן הגג שנשגר אמה ברוח
מזרחית כותל משוך מן הגמוש לדרום על מעג
כל המזרחי ורחבו של לוח כשיעור אמה והמים
זוחלין ושותתין מגגו של זה לחצר חברו שלזה

עי' ראה שנשפכה בקיתון

מזלג
בפ' יג' כלים נטל המזלג משהו
מזמוט
בפ' אין דורשין בגמ' ולא במרכבה
בפני אדם שמתקבצין לראות במזמוטי חתן וכלה
פי' זמורות שאומרין לפני חתן וכלה כדי לשמחן
מזקת
בפ' מאימת זהב מזקתא כמו פיר
בעחרי ויעש תעלה תרג' מזקתא
מזק
במעלה הברכה העליונה
מזר
זירי ומזור
כמו פי' בע' דייק
מזר
המורה והמגב כבר
פי' בע' מגב
מזר
בהכרים פי' בכלים
ל' יהודה אומ' אף הרבעל והמזרה פי' כלים שזורקין בו עידה לדרך

עי' של יחסר המזג

פרע

גמור ומוסיפין אותו בעץ ומניחין תחת העץ מזון
או מהמים ויבוא השוק לאכול ונטל העץ והמדף
עליו ונתפש העוף בעיידות לו שהוא עושה
משכב ומושב מתורתן לטמא באדם ועל גבין
מדף לטמא אוכלין ומשקין מה שאין המת מטמא
כלי אבנים ובגד בכפה וזבים שהזב עושה
משכב ומושב מתחתיו לטמא אדם ולטמא בגדים
בגדים ועל גבו מדף לטמא אוכלין ומשקין מה
שאין המת מטמא כל המגע ובגדי שתחתיו
הזב שהם מושב ובגד שהוא בפה לזב מדף מדף
כשהם מושב למעלה מן הטמא ומתנענע
מכוח ואין זה הדין לא באוכלין ומשקין ...
כלי בלבד בפ׳ א׳ דפרה כל הראשי לשלום מדרס
מדף אחטעם בפ״ח בטהרות אשה ... טמאה
מדף בפ״ח בזבים האוכלין והמשקין והמשכב
והמושב והמדף מלמעלן טמאין כולן עד האוכלין
והמשקין והמדף מלמטן טהורין **מדר**
בפ׳ עירובין ואמר רבינא [illegible] אין [illegible]
אל ההורה [illegible] למשה [illegible]
[illegible] דרך [illegible] אסור כגון שנתן עצים בארץ
ואחרים על גבי אבל אם אחז העץ למעלה ונתן
אחר תחתיו ועוד אחר תחתיו עד שמגיע בקרקע
למטה [illegible] דרך [illegible] מבקש
לעלות [illegible] הוא עושה אותו העליונה
ונותן אחרים [illegible] הקדשים
ומניח הרגלים [illegible] שלשה
שורות [illegible] העליונה ומניח אחרים
התחתונה **מדר** בפ״ג [illegible]
במקום מדרון בפ׳ [illegible]
ועמוד במקום גבוה [illegible] במקום מדרון ובפ׳
[illegible] השוכר את הפועלין [illegible] במקום מדרון
במורה [illegible] כמונו
[illegible] במדרון [illegible] שהיה
[illegible]
[illegible]
מדרון [illegible] ונטל
ויש [illegible] **מדר**
בתורה [illegible] ועפר אחר יקח [illegible] כל
[illegible] מדרון [illegible]
קורין לה [illegible] **מדרגה**
ככר פי׳ בע׳ דרג **מדרוכיתא** הרג
ירושה [illegible] **מדרס**

ע׳ מה ידעוני אדם חי גבר על חטאין

ע׳ מושב

כבש

ע׳ מדרון מה גאון הוא

ע׳ ועפר אחר יקח

ע׳ אבריגנ ומוהרקי

ככר פי׳ בע׳ דרס **מדרגא** ככר פי׳ בע׳
[illegible] **קליקפד אחלפה מק**
בפ׳ גמ׳ דלב כתובות ובבכורות [illegible]
המוקדשין כיון דאיכא עדים [illegible]
לו לשקר במקום עדים לא אמרינן מלתי
כמהאומנים מהומה ידעוני אדם חי אלא
מעשה אדם [illegible]
מה ידעוני אדם [illegible]
ידעוני אדם גבר של חטאין [illegible]
אדם [illegible] **מהח** [illegible]
ובפ״ד נדה בגמ׳ והשרץ [illegible]
[illegible]
פי׳ [illegible] שחירכה האש [illegible] קורי
[illegible] טהורין ויש [illegible] בגד [illegible]
[illegible] קופות הן [illegible] של ברייה
פי׳ [illegible] בלה שתפרו על בגד חדש [illegible]
אחר הברייה דען [illegible] כדין ברייה בהבגד
פי׳ [illegible] שעושה [illegible] חוט אחד
מהה בפ׳ [illegible] הגונב ובפ׳
אחרון במעשר שני [illegible] ושופך
פי׳ [illegible] החתיכות של אדמה כמים ושופך
בפ׳ [illegible] בגמ׳ העולה [illegible] וסיד
[illegible] ושופך [illegible]
[illegible] בפ׳ אחרון [illegible] נותן לתוך כברה
[illegible] דקין [illegible] **מהט** [illegible]
בגמ׳ [illegible] קטנה של נחשת [illegible]
[illegible] בה את הפתילות [illegible]
המכבה כדיין בגמ׳ [illegible] את הפתילה
[illegible] טוב [illegible] פי׳
[illegible] בקצה הפתילה כמין גחלת [illegible]
האורה מותר לחתבה

מהולתא

ככר פי׳ בע׳ מהל **מהם** בפ׳ [illegible] בגמ׳
והשמשה [illegible] שמהומה [illegible]
אין מכניסין לחורים וכו׳ פי׳ [illegible] אחר בעלה
לתשמיש **מהם** [illegible] רב [illegible]
פרג׳ [illegible] עינה [illegible]
מהמם ככר פי׳ בע׳ [illegible] **מהר**
[illegible] רב [illegible] אמרו [illegible]
רבה [illegible] מה [illegible] מהרן
חומשה **מהרק** בפ׳ גמ׳ [illegible] הדר [illegible]
[illegible] פי׳ [illegible] כגון [illegible]
[illegible] פי׳ [illegible]

מוהרק

כלים המיחס לא הוזה הכשר בכלי מתכות סר יד

מחסף על גבי הכלים לה. חתם עליך הרב ורבו ומרגיזו לה פעמים אחרות והמחסה עריתה בעם הרב ורבו ושניהם נשתתפו בחטיפה. וזו שמיהת בחיסוף. דשדר שבלגב בראשם איברים פעיין מחסכם.

מחפז בגמ' דס' העדל מיתה חוסגש אין לה בדין ואסור לזרים.

מחץ בגמ' פה בסוה גם בשוט המחץ ונא במגופה חבית. גם טהורה היה זוקף במחץ. ובלי ידיים המחץ ולבי במגופה החבית. על שוט המחץ התחתון של מחץ ואתא אן דומה לגה כמו שכ לעיל יין נסך. בסגמ דב"ז הגה והמחץ והמשפך ל מיתי בשגוב. וחבית אוסרין. כולן של חרסין.

מחצל בס' שיטין מגלחין אוישתגר כל צלמיו והוו למחצלי פירי נמחו כל פרצופין והוי חלקים כמחצלי. בגמ דס' כל העלמין כדאמרי ל מגחס בר שמעי חטין מיקונה מחצלין שמי כמאן דלא חמהנן בחיני יחמון בדמ כותיה וחכמ שמן כלום. אלא שמעון לן לקישאין ביניע לבין הגזיקים אלא ויאור שה שלמד וכול עד למה לן שמע איש קדש הקדשים. שלן הניט בעזרה מטבב מיתין. בל גמ' דל ערב פסח מאי ניהן בשר של קדשים. ל מגחס בה סימאי. ובמאילן הן הגופין בשר השונא עד שישמט מחצלן מידן. ס"א מחלצים. במגן מחלציו של מעלה דמשקל. ויש שמין את הסידקל במעגילה בלא מחלציים. ואבר המחלציים אסור.

מחצלת בס"א דסנהד נותן מחצלת קנים מחצולת גדולה. בס' אשלג שאמרו לה מוטה ומחצלת. אוש אין לן מחצלת ובש

מחק מביאין סלת באהילות סדין ומשין למחצלת בגבול גדול המעבדו והמוחקו. על מסיר את השער. ח"ש בגמ' דס' הקורטן את המגלה עיר מחקה והוא חי שם. בהסיפ על יג בכלים מכתב הכותבים מעט מעט המוחק מיל קולמוס אין נחשה רשע האחד דין עשוי לכתיבה והאחר עבה למחיקה עשוי. ואיי כותבין בו אלא על הדוכסוס על השבין. שלכלי פ"ו משוט יו בכלים קנה מעוגים והמחוק. בל גמ' דפגמ

מחרישה דפסחי. ס"ל כאין מסכין היש ומחרך במחרישה בשורה

מחרך הרשה סוף שהוא שוכח מחלצה שיבוים שם.

מחרק בויק"ר בויהי כל שוהה הי"ל

מחרש בס' הקבל אל למחרישה למאי חזית אמ' רשב"י הי לך טפה זה תחת כלב זה ומל דפ' המקבל אל למחרישה למאי חזית אמ' רשב"י

עי' לעיל ח"ש

עי' לעיל ח"ש

עי' לעיל ח"ש

ומן הספר יוצא זורד והסר הוא [illegible] ישענו
שם הכלי מזוזה [illegible] לשום
בולם ונדה לרך מקור [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
כוריאתו כרכר פרחו ומן הלכה מזר בס
שילוח הקן כיצד מחזרה כמר מלשלח [illegible]
שנעשה עצמו כביצה מוזרה ככר פי' [illegible]
מזרן בהמפקד פי' [illegible] בכלים [illegible]
היוצא מן [illegible] שהוא פי' [illegible] שנותנין
בני אדם הגדולים המשובים על מצעותן תחת
כל המצעות [illegible] ועושין [illegible]
מזרק מיזר אומרים ביצי ומזרקין
ככר פי' [illegible] מזרק [illegible] בחוץ
[illegible] מלוספין
אחלפין מח [illegible]
עוברין בפסח מיחוי קרביו [illegible] מיחוי קרביו
הוא אותו מרקמין בספין של להוציא [illegible]
ככר [illegible] כיצה [illegible]
שלמו מערב שבת [illegible]
בס' [illegible]
פי' [illegible]
שהוא [illegible]
מח בס' המוכר את הספינה [illegible]
[illegible] משקלותין
[illegible] כל [illegible] קנה בסכום
או בבגדי [illegible] או השוק [illegible]
ויבא הספר [illegible] שיסוקל בכן [illegible]
בספינו [illegible] שום דבר על [illegible]
ובשיקנה בכן יוסיף [illegible] בפסוק [illegible]
בוגין [illegible] ועוב לו
[illegible] מיחים [illegible]
מח בס' [illegible]
[illegible]
[illegible] מח
[illegible]
[illegible] אריג לא [illegible]
[illegible]

ובס' גמ' דע"ב כל שעה כולהי חדא מחיתא מחיתא
פי' מעשה אורג הרג' עושה מחי' מח' כל
[illegible] וכס
[illegible]
[illegible] כס גמ'
[illegible] מח
מום בקירקרן מחבת [illegible]
מחק בר' [illegible] במחוק [illegible]
[illegible] במחוק קרי [illegible] פי'
מורין באצבעות כלום כל דבריהן [illegible]
ומרגישין זה דברי זה וזה דבריו מחגר
בכל מתכות פי' [illegible] בכלים הסומך והמחגר
פי' הוא החבל שקושרין תחת צואר היסוד ובלע'
[illegible] בלע' [illegible] מחט
שוורים וכרות שלהן מתעברין יולדין בלא [illegible]
ולא [illegible] אחת מהן [illegible] של שורן עבר ולא
[illegible] מחית בר' נגעים מחיה אין
שיער לבן מחל בקרחה פי' כו' בכלים
מחול בכרם פי' קביב הכרם כמו במחולות
בס' [illegible] עתיד הקב"ה לעשות מחול לצדיקים
בגן עדן מחל [illegible]
[illegible] על המוחל היוצא [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] המוחל
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
מחל [illegible]
[illegible] מחל
[illegible] וכס
[illegible] מחילה
[illegible] מחל [illegible]
[illegible]
מחלץ [illegible] במחלצים
פי' [illegible] מחם [illegible] מיחס
[illegible] בס'
[illegible] המיחס [illegible] הוגר

היא
בבר' רב' פר' מה וברכתו אותה ובב' סד' כי עקרה
עקר מטטרין לא היה להיגלות לו הקב"ה עיקר
מיטורין ובמס' דבור כשהוא יוצא ממנו ...
מסורין ... על ... חרבו בחרב אחיו
רחמנא ... רחם מטורא: **מטרקא**
בר"גמ' דב"ב בזמנו מטרקא קטירא ... סבר
דכפיק רישיה ולא ימות כל קטנה מדוורהא
ופא ... ומצמרה ... מכתבל הלור בתקל כגון
הדמעה שבית דין מכין בה ובבר פ' בעל דר'

מטרתא בפ"ה דגז בגמ' ר' ... גניסיא דכתנבות
שלח לה דהבא מרכא במטרתא בפ' אחרון
בגמ' שנים שבוחנוע' ... שנה ... המטרתא
להלה ... מטורתא בן ... שמלך ...
בן הכשוה ... קטנה על גבי ... זה
מחזיק' סאין וזה מחזיק' סאין לפיכך להסיר
משך של זה ושלזה על זה ויעמיד כלא במשין.

קליתפה אחל פט מך
בר"גמ' דשושה טים ברשושם צריך לגבוה ידיו
למעלה שמא יצאו המים לזרוע שלא נטלו
במים שהוא חוץ לפרק ויחזרו ויטמאו את הידים
מים האחרונים צריך להשפיל ידיו למטה שמא יצאו
המים ... ככל
מערבין ... חוץ ...
... הגוף ... מין
קלנה המים ... והמלח ...
העצן והמלבן ... גבגיר ...
כשוורתן ...
מי זרין ... **קוליקום**
בבר' רב' בר' מה ... אריבה
סא קטוב ... ומסו
קיאנוס בר' ... דתואונוס
... פרוש ...
...
ושמעון ... לי יהודה
כר' ... ... אנים.

קליוס פט אחל פ"ה מך
בר"גמ' השורר את המועלין ... בגטורי
בפ' הרואה בגמ' על הפקים ובגמ' ...
מטרא במי סבח בבא בר ...
כל ... ועריך ... ושאבן רסודתו
יגועי ... שחורה ... נספנה חרב מרבין
וישבת על מטה כבודה ... מכירין

עבה
מכבן דיקר' בפ' יום הכפורים בגמ' ממכו שמטן
דקא מפיק מבוכי' מך בח...
מלכים ... כי השא מרכה שנתמלך
במעין של פרעה שהיו בוכין ישראל והיו נותנין
המצריים בני ישראל כשהן קטנים ומשחין אותן
בבנין במקום ... אמרה רבונו של עולם
כך עושין לבני ... הקב"ה אילו הקטנים
שמניחין בבנין אם יחיו ימות ... יהיו רשעים
ואם ... מעשה ... אחד מהן והראה מה יהיו
מעשיו ולקח ... מך בפ' מסוכן בגמ'
מילדין שקולזולא מכא ואי זרע לו חענא' בר
אגדה עור שנגח ד' הוה נקט אזן מכא בהדיה
כל אזן כרשך שנהמנעך ... הנורה ונראה
כסימנין' מך בונך רב ויהי ביום השמיני
הדא מילתא כד סלקא מן ימא היא מכיא סכן
חורשא ... מכיא עיין במירכות מך
בפ' במה טומנין לא במוכין ולא בזוגין בפ' במה
אשה במוך שבאוזנה ובמוך שבסנדלה ובמוך
שהתקינה לנדתה בפ' האזל ומוכל מוכין
שהכובס מוכוא הרי אלו שלו בפ"ק ליעזר אומר
אם לא הביא בגמ' מרחרין ... בתוך שעל
גבי מסכ' בפ"ג דיבמות בגמ' ... שהן ג'
נשים משמשות במוך ... המוך המסורק
המונח ... בכל ... פ"א מוכין
שמדדין ... בכל ... בגלגים
עד שיראה באויר ומוכין ואם קיבץ הבגדים
קלים קטנים כך מוכין ... קוצין
ונמשך מוכין טהור' מך בפ"ג דמעורה
ולמעלה ... המוכין ... מוכין שנקוו
המלוחין והפושרין **מפנר** ...
בגמ' ... מכבמים ...
ויעלה ... בפ"ג ... בגמ' חביב ... קש
... ונבס המורים ... עושין יד ...
של ... ד' טפח ... והוא ...
שבלוין בו המורים ... ב' ...
מכבורו ... שמשים הפרי שהוא הלוו ...
היא כעדה ... לבר
... דהוצר ...

מכבנתא ...
... ויש בה ...
בגדים ... בעין של ...
שקלוה למכבנתא ... בבינה ...

ע"כ עשנן הרשע ... השנה מאדר לוד בבוריך ... דגר ...
חענא
סבע
ע"כ מוכו ... ואחרונים
ע"כ ... שרובין
סבע
ע"כ ... המורה ... האשמ

משראות
מחתה כפר פיל בערי דבין.
אחלפדן מט
מט בית אדון לא יבושו כשומו פיל יחד.
בהזה לא בזמן הלבשתו יבושו להזמיבו כה.
אדם פיל כשיעלה אדם על הספינה שם תלוה
היא שיושה מתנועעת בפתן ויהי בשלה בימיה
דשמיטון את סניט שון. פיל כשוא שרצו להמיט
נהמו ושמחו. ויש מפרי במטה שרצו להבות בן
הוכו. מיטה פילהאן כפר פיל בעל גב מיטה של
טרבל בשלי טרבל. מוטה שלפרסיים
בעל עדם. מטה בר גוד דם שי שאחזו ש
לעל גלוגא ליתי ליגנדריה שיתין זמני שהא מטחתן
וס זימנין שהא מטחתן. על פרשא שלחים מעלן
עיר שלדאס ומגלגל שוחט סדמנין. אקשא ידך.
וס זימנין אחא דמטחתן היש ובלעז אנקין
משולחת בפן בכפס רשין אותן כאילן
מטולטלה תלוויה בן. וכל בהמה בהמה לא יצא
הגמל במטולטלה גמל תרגם לא יצא הגמל בפ
במטולטלה הקשורה לה בזנבה ובמוטרתה. שכל
היא יוצאה במשלטלה הקשולה לה בשלשלה.
פיל חכירה של בגד שקשרין בשלשלה שלשלת
תצטנן. ועיקרן מן טפה בפה פשאיר ובפוי
היה לו כמין מטולטלה גדולה שהיו מטלטלה פיל
כמין כסוי זהב דומה לחתיכת בגד שהיו לה לפה
בשבועת סר יב בכפס המטולטלה והמקולה
פיל הבגדים שרוצין שהיו הכהנים עקום.
מוטין חבל ובדשהן כרזל ומכניסין רשת
החבל בתוך העץ והנפתן בשתי בידין ושוקבן
שה הכותב אומות הברזל מטולטלה שמון. חש
אומר זהו הברזלשוש לטורטני והוא מסיני עגול
והוא מטולטלה. ושמה בטיים רומאין שהוא
כרוכין ומשקבלה ושמן ומשה אלף שבמאזנים
שחס משקולה ושמון בשבע פונדרני. מרשקולה
החוט של בגדי. והוא עצין כובד. ועיקרן מן כבד
אבן ושלחוט. ממטר כי יגיד שבי תשמע
אבן עולך לפניהם. וין הולך עבריהם ומים. ושמע
כלקוט באבנים ששלחו מטוטרין לפנין ראשה
המלוה אני אשכחנך אבן מטמור שלך ונא
עלמן זנים עתיד אני לעשות מטטרון לפני אדם
וחדורים מושר לפני אבן

מטר
כבר רמי עיר. כפש בלעז מטרוסיל. אבן בלעז מטרוסיל
של מתרים. ואין לקרותן אלעזיר מושב
של מטרים. ושל הכריך בני לוי
טהורה מכופה. כבר מבעשתו.
מטרפלון בפין במגילה בפ הע שכל
זמן שהקרן העקר זקיפי מת אדום שהוא היה
מטרופילן של מלכים. בפרי רב מל עבדים ויהי
מקבץ מטרופילן היה ושת אחות העיר. בילקו
בפר זאת הפטלה של ארבן ישר קובה ממטרופילן
של מתרים. ואין לקרותן אלעזיר מושב
שלקן שיי אם של שירות בלוס גמל של שירות.
אם בלעז מטרוסילן בפש רומי עיר. מטר

בבר רב
פי מח

משלוח
מגילה שיכה לנתחיה לנתחיה המעשה מטלטלה
מטלטלה היו גוזלין מלמ חמיכה חמרכה גדלן
לא גדלן בוזן ביחד. בפסן דדמבי ירמיהן שכב
שנים נתקיים בארץ ישראל גמריה ומלח שכע.
כותים מהו עושין. ששין מטלטלות מטלטלה
והיין נשרפת. זורעין כתלהם נשרפת. וזורעין אילן
משלוא
בתוספתה פג במעשרות בפ אין מעמידין בגת.
והשלקה תחנה היא מטלטלא היא פסיקין היא
שעיהא. אחת רב בב וכולל
משמטם נעשה
אוסרי קח מטמטם פיל לא עבד לוהורי
לא כעם עבדות בעי למטעם.
משפרם
בפ גמ דף מקום שנהגו ובפ גמ דכריתות. כרך
רחמי דשקלה ישכר אוש כפר ברקאי למטפרסיה
בקטן עלמי. בפ כהן גדול באמי לא ירבה לו נשים
שקלה מיכל למטופרסיה. בפ מעשה חליצה בגמ
התרש שנתלין אור יוסף שקלוהי למטפרופיה
של גמה דיין היעון. ויש אומ מטופרסיה לשון
הוא. וטרושין נשבל חלקן וגוזלן מן העונש כנ
חובתן.
משפחת
בפ בני העיר מוכרין
היכה לוקחין משפחות בפ ידיס משפחות הידיס
ומשפחות שפרים ומשפחות חפץ. ביפ משפחה
הפץ שעשויין לקחי כהן. בגמ הדיסן פי כך
בכלים ג משפחות קן אחד מדרם
ושל ספרים טמאים טומאה מדרם ושל הכריך בני לוי
טהורה מכופה.
משמע כבר מבעשתו.
משרפלון בפין במגילה בפ הע שכל
זמן שעוקרין העקר זקיפי מת אדום שהוא היה
מטרופילן של מלכים. בפרי רב מל עבדים ויהי
מקבץ מטרופילן היה ושת אחות העיר. בילקו
בפר זאת הפטלה של ארבן ישר קובה ממטרופילן
של מתרים. ואין לקרותן אלעזיר מושב
שלקן שיי אם של שירות בלוס גמל של שירות.
אם בלעז מטרוסילן בפש רומי עיר. מטר

ערך
עין נתחיה
נתחיה
עין הפה בפשלם
ומוגרך בירושלם
בפוקי
פרוש
דמיונו
עין טורטני
טי
זוז
הל
הל אד
עין אין לפניך אבן
והדורים מושר

מקום
באהילות ומכונות חיה ועוף ששכן והעושה
לכונם בשבלים פי' מקום ששוכנין החיות והעושה
העשה
ומקומן על השבלים שלא יפזרם הרוח סא
מקום לפנה שעשה לה חיה בית מקום לפנה שלקח
מן השבלים' **מכנס** בס' המוצא קשר מוכסין
חייב גמ' כמה שיעור קשר מוכסין שהוא אורייתא'
בס' נדרין בגמ' נודרין להרגין ומכס שאין לו קצבה
מוכס העומד מאליו בפ' ... בגמ'
ואילו הן הפסולין הרועים והגבאין והמוכסין אמ' גאון
הני מוכסין לאו משום דשקלי טפי ממאי דקיץ להו
מלכותא רבנן דאי הכי היינו גבאין אלא בזמן שמהלך
מטילין מס לגבותו מן היהודים מכל אחד לפי
ממונו והיינו מוכסין העבריין נושאין פנים
למקצתן ומקילין ולאחרים מכבידין יותר מן הראוי.
נמצאו גוזלין **מכס** בל' גמ' דם' יש בערכין
הל' מכסת בערכך פס' הל' לפי שכל זרע חומר שעורים
בחמשים שקל כסף יהיו אם שדה מקנה כן הל' מכסת
הערכך וכו' **מכסר** בגמ' מי מנה אמ' לן
קבה חייך משתמש את שלך והעושה המכסורין
מוכר להודותו הוא עניין אסכרה שהירושני'
מכר בפ' יש נוחלין בכל בעת צלמוד אמר
במכרי כהונה ולויה פי' על ידי פלוגתא כל
תרומותיו וגם מתנותיו לזה הכהן ונותן אותן
וכיון שנשחטה זו הבהמה בחיי ... שהבבה
שהוקבעה לו כך ולאחר שלא הורמו אחזו את הזרוע
שאין רשאי להמכר לכהן אחר לאו והולך
ומחזיקין כך בפ' כל הגט בגמ' העולה ומשחק אונס
דלא איתא לדידיה אמ' רב במכרי כהונה ולויה. גיד
אתמה רב למותני במכרי כהונה ולויה כדאמ' לבד
המדברים על האבות מה מכרו אבות זה לזה אתה
בשבתך ואני בשבתי וכן כל אדם הידוע שנותן
כל מתנותיו לכהן אחד או לכהן אחר כהן חלף כהן
לא כן בחזקת אותו כהן אונס שלא הגיעם לידו עדיין
וכן מעשר ראשון ללוי וכן מעשר עני לעני'
מכר בבל' ר' ב' כר כלי קנה פרעה אמר
בגון ודרש קורדה מכירה נתן במכנבלבין'
מכר ר' עקיבה סבר מוכר בעין יפה מוכר.
בר' גמ' דם' המוכר את הבית פ' לא פלי חדש מכרת'
לשון יוני שקורין למרבות מכירין בברייתא דר'
אליעזר פי' לה ונוד שקטלו חרבם והוא בל' יוני שא'
שמעון ולוי אחים כלי חמס מכרותיהם' **מכבש**

בפ' חזקת הבתים בגמ' בדא מחזיקין כיון שכבש
בה מכבש אחד קנה כולה' ובפ' טבא בגמ' הגמ'
לכפה על אירתא הויה במכבש אחרן לית בה שווה
כרוטב' בבר רב פי' מה ויורד העירטי' אר' שסי
שבתים מכבשא והוה מכביש להון ולא הוו מכתשין
בויה רב בר קדושים מאין דאיתבה פסא או מכבש
ובפ' קדשים תהין יכתון מכבשיה ויחזור בעורש.
סא קב כפא' **מכתא** רבה בר ר' הונא עייר
מכותא פי' סבירא' ור' חסדא היה כותב בגט ס'
מחסדא' ור' הושעיה היה כותב ש' מהושעיה' ומכירין
חתימות ידיהן' ומקומו זכור בפ' חרוהא' **מכתב**
מכתבא גללא בגט' כבר פי' בערך גלל ובע' דגל'
מכתב שנטל הכותב ממנו מהן המוחק' כבר פי'
בע' מרק' **מכתם** בפ' דשוטה בגמ' שמשון
לדוד מכתם' שיצא ממנו דוד שהיה מך ותם'
ד"א שהיה מכתו תמה שנטל מהול' ד"א כשם שבקטנותו
הקטין עצמו וכו' **מכתש** בפ' המוכר את הבית
מכר את המכתשת הקבועה' אבל לא את המטלטלת
כבר פי' בשלשה פרקים בגמ' זמן ענין כהכמת
כמכתשת שלפנין בכלי שעל לתפוח בפי' אין
בערכין בגמ' לא היה מכה' מכתשת שהיתה בימי
במקדש כבר פי' בערך עסיתא'
מלין פי' אחל נ"א מל
בס' ד' דמעשרות ובגמ' נדרים צוה' הרוכל מלול...
שלחטים' הל' וקטופה אות לזה' **מל** בס'
מי וכל שעה הרא' פורנין את הקדירה בכפרן'
והרוצה שימלגו ועוקר את שמלח וכו' **מל**
בס' כלים מכתי שהוא מתלגו בגמ' ואין מגלחין
במולגן ולקושין **מל** בפ' במה מדליקין בגמ'
מהילת הבגד לעניין טומאה וכדתנן בפ' בה
בכלים ג' אצבע שאמרו חוץ מן המלל פי' מלל הוא
שמשייר האורג בראשו ובסוף הבגד שעור שלש
אצבעות והוא עינו של בגד' וכן ששתי לבין ושתי בן
ערב אינו מצטרף לערב ונעשו מלל ובלשון ...
שמו כרכשתא והוא כרוספדין פי' יוני ובלשון עירי'
מל בס' ד' מיתות בגמ' המקלל אביו וחרש
שבשמך ... פי' שכבר ...
בס' במה ... מדליקין בשמן שרפה ובס' כיצד
עושין ... הלין לבדו ולא מלה שלא במונה דאורייתא
בקל וחומר של ... דהוא במוהלה
שמחה אינה מצוה דוחה את יום טוב' מילה

עי' ויורד העירטי
עי' בשר מולכסי' ... בהל' שני
עי' מלל ריש הגמ'
עי' כרכשתא וע' ריש הגמ'
עי' ... מכירותיהם
עי' כרוספד' ירושל' הגמ'
... זב דה

מכבר תרג׳ ורון ואת ארץ יעזר ועזר
ונמרה׳ בת״ג בהמיר שיש הין לאבא בהדי׳ מכוור
והין מתעטשות מריח הקטרת׳
מכבש
בכל כלי עץ שבתלן פי׳ ין בכלים המכבש של
חרש ובק״ס טנית׳ פי׳ כל דבר שבוא לכבוש
דבר אחר באמצען שמו [illegible] וכל חרש לפי
מלאכתו׳ ויש לו מקום ש[illegible] ועומד העץ עד
שיתקן למלאכתו׳ וכן מכבש של כובס׳ יש
לכובס ב׳ דפין אחד ש[illegible] ומניחן
בינתן ושוברין ונראין יפה׳ כדתנן בשבת מכבש
של בעלי בתים מתירין אבל לא כובסין׳ וכן פי׳ בב״ק
כבש׳ ובפ׳ ד׳ בזבים ועל המכבש של כובס
שהחרץ טהורים׳ בפר׳ אילו מגלחין בגמ׳ דסמך
מכבש שאמרו׳ הל׳ כל צריך לגיהוץ אחד
חדשים ולא כלים ישנים היוצאין מתחת מכבש׳
מכחל בס׳ בבא קמא ואם מחמרת העין
הוה מדלי לה במכחלא דכספא׳ בפ׳ י״ג בכלים
מכחל שניטל הכף טמא מפני הזכר׳ ניטל
הזכר טמא מפני הכף׳ פי׳ מכחל כרכד הוא
מברזל או מנחשת׳ וראשו אחת שוחקין בו העין
והוא חד ונק׳ זכר׳ ואחד מנקין בו האוזן [illegible]
והוא רחב ונקרא כף וזו צורתו [illegible]
מכחול בפ׳ חשובר את הטעון בגמ׳ דסמך הוה עושה
דאמ׳ שמואל במנא פיר משירא [illegible]
עד שיכנס כמכחול בשפופרת׳ ודינן הכי
דייני כדש שואל דאמ׳ משירא [illegible]׳ כפי׳
ד׳ מיתות והרבה תורה למדתי ולא חיסרתי אלא
כמכחול בשפופרת׳
מכל בפ׳ השולח
גט בגמ׳ השוכר עבדו [illegible] ארמיר
אחד לה במכילתא [illegible] בר [illegible] רב טוב
[illegible] כמה [illegible] מכלתא [illegible]
בריית שהיו בה [illegible]
מכר בפ׳ הקומץ רבה בגמ׳ ז׳ קני מנורה מאי מכלת זהב
[illegible] לכל זהב סגור של שלמה׳
מכמס [illegible] לסלה׳ בס׳ ח
במנחות פי׳ מקומות הן׳
מכמר בפ׳ אחרון דיבמות בגמ׳ נפל למים׳ שני בני אדם
שהיו מכמירין במכמורת בירדן׳ בהבדור פר׳
כ״ג בכלים הלשתות והמכמורות [illegible]
במצודות וברשתות׳ פי׳ מיני חרמים הן׳ [illegible]
מכנה בפ׳ אמ׳ להן הממונה אף הוא עשה
לבור שלא יהיו מירין נפסק בלתה׳ גמ׳

מאי מוכני אמר גירגיא דהוי משקעין ביה׳ פי׳
מוכני גלגל׳ והוא כדתנן בס׳ עירובין ממלאין
מבור הגולה בגלגל בשבת׳ ודייקינן אין ממדינה
לא [illegible] בשבת אסור [illegible] קול
כדתנן בת״ג בתמיד עד יריחו שומעין קול העץ
שעשה בן קטין מוכני לכיור והן אומרי׳ הגיע׳
ומפרש בפ׳ ב׳ דזבחים והוא שהיה מושך [illegible]
הכיור מלא מים מתוך הים שעשה [illegible]
משוקעות כל הלילה שלא יפסלו מוררין בלינה׳
וגרס׳ [illegible] הים הזה [illegible]
והיה [illegible] להכניס בו [illegible]
בההיא [illegible] יהושע בן [illegible] המים [illegible]
לו [illegible] בס׳ גמלא [illegible] דתנן בהשידה
[illegible]
פי׳ גם זה גלגל הוא כעין גלגל של עגלה׳ אי נמי כגון
גלגל של בור שתולין אות של [illegible] ומעלין בו דלי׳
כדכת׳ ונרוץ הגלגל של הבור׳ ויש אומ׳ מוכני שלה׳
מעשה [illegible] בס׳ הכל שוחטין בגמ׳ השוחט במגל
יד׳ השוחט במוכני שחיטתו כשירה׳ פי׳ מוכני
דבר הוה גלגל בעיגול כדאמרי׳ אף הוא עשה
מוכני בכיור׳ ומפרש בגמ׳ גולגלא׳ ומוכני זה
לשון יון הוא׳ והוא כגון סולם [illegible] שעולה
כעין סגלגל [illegible] כמין כשש [illegible] ועולה
בעיגולו׳ ויש בעניין זה סכין מובלעה בתוך יד
הסכין [illegible] הסכין [illegible] ויוצאה מן
הקנה [illegible] הסכין [illegible]
בעיגול [illegible]
וכל [illegible] בעיגול הרחים הסכין
ויוצאה [illegible] רבוצה ונתן יד
הסכין [illegible] הסכין ויצא הסכין
ושחטה׳ [illegible]
ושחטה שחיטה כשירה׳ [illegible]
[illegible]
[illegible]
מכח בן אדם שחטה שחיטתו כשירה׳ כדתנן נפלה
הסכין ושחטה כדרכה שחי׳ פסולה׳ [illegible] בן
אדם נפלה הסכין ושחטה שחי׳ כשירה [illegible] פי׳
מוכני׳ [illegible] דפרחא [illegible] דמיא [illegible] דפרחא
הוא גלגל [illegible] שגלגלו של ידי אדם [illegible] דמיא
כגון הרחים של מים׳ פי׳ כח [illegible]
אדם וכחו [illegible]
זה פי׳ רחל׳ **מכן** בית מבואין כח

הטבל של הדונה׃ **מל** בר"גמ' דשרובין

ובמעדות מ' המזבח חמש אמתראות של מולה תשובה

הין שם על גבין. פי' אמולתרא קורות לאחיזת הקיר

כגון וטר ברוחות ארבע׳ ובלשון דרבנן למוסד

בניינו. מילה שם האילן ובירושו נקראין מולין

כראשי אין מלין על גבי מלין׳ והשונה של מילה

טושה הוא׳ [illegible] בגמ׳ כבל כותבין שאין

[illegible] אר הקלף שהגט

כתוב עליו היה [illegible] לו מי שודע

לכתוב [illegible] קודם על

הרושם [illegible] על גבי

מולאין [illegible] לו [illegible] בר"גמ' [illegible] מקום

שנהא סימן להרים מלן׳ פי' עטעים [illegible]

בהרים והקלים אין גדולין אלא בעמקים [illegible] מינה

דאין דקלים טובים אלא בעמקים ומכן ראויין

להביא בכורים פי' מ' רב מילין וקלאין וקונדילין

לבן פי' מילין דין קלמין [illegible] קלמרין

[illegible] בילון מילין וקלמין [illegible] עורם

[illegible] כמילין [illegible] **מל**

בר"גמ' דשבת [illegible] יקירא [illegible] מולה

[illegible] מקום שאין בו מילה

[illegible] אורבן

[illegible] שבני

[illegible] מינולה

[illegible]

[illegible]

מרובה [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

הרבה [illegible]

בר"גמ' [illegible]

[illegible]

ובפ"ג בקידושין [illegible]

דורש [illegible] פי'

הרך [illegible] בגמ' ביום

[illegible] במילה [illegible] אף זה כפלא

מלא [illegible] עמרי

[illegible] מילה [illegible]

מלאי בכל שנה בגמ' נכרי וחנות של

ישראל ומלאי של ישראל׳ בפ' [illegible] מלאי

הטילו על בעלי בתים׳ בפ' גמ' דסוטה משרבו

מטילי מלאי על בעלי בתים׳ רבה השוחד ונטה לאסל

משפט ונפסקה הטובה׳ בפ' מקום שנהגו בגמ'

[illegible] מטיל מלאי לכיס של הלל [illegible] לשום שמים

ולא היה לוקח כן הריוח׳ **מלאכה**

מלאכה שאינה צריכה לגופה ככר פי' [illegible]

בפ' [illegible] שבת מלאכת מחשבת

אסרה תורה׳ בפ' [illegible] מלאכת מחשבת

אסרה תורה׳ ומלאכה מחשבת לא כתיבה פי'

הלכות [illegible]

[illegible] השערה [illegible]

השערה׳ ובשבת [illegible] כל מלאכה סתם

ולא כתיב ביה מחשבה׳ לא [illegible]

דכתי' ביה כל מלאכת מחשבת׳ בר"גמ' דפ' [illegible]

האשה [illegible] ג' מלאכות בבת

אחת [illegible] פי' [illegible] והם בבת אחת דורכת בידיה

גת ברגליה [illegible] ועושה בבגדיה

ומלמדת [illegible] קינות [illegible]

[illegible] שכר יש לבעל

[illegible] כל כך [illegible]

[illegible] להפיל [illegible] ומקום

[illegible] השכר שלו׳ **מלאות**

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] **מלבד**

[illegible]

[illegible]

[illegible] מלבן׳ מלבד

[illegible] **מלבן**

[illegible] כדי

[illegible] בגון

מלבן [illegible] שכבן

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] בגמ'

[illegible] כלשהם

חייב [illegible] ובפ"ג [illegible] שבן

הירק ר' יוסי אומ' [illegible] מכל אחת ואחת פי'

עג' אמולתרא׳ סג' אמוהרא (margin)

עג' מלאכת מחשבת אסרה תורה [illegible] (margin)

עג' מילין וקונדילין [illegible] וקלים (margin)

עג' [illegible] (margin)

עג' [illegible] בחושרים (margin)

עג' סלסלה ומלמלה (margin)

עג' בצמר לבן (margin)

שאינו שהוא שרש בזמנה מצוה היא שנבראו עליה
ג' בריתות חייב עליה כרתים לא ימנו. אין דין
שידחה יום טוב הל' לבדו. ולא מילה שלא בזמנה
אינו דוחה יום טוב. כל שכן עשה של עונש שלא
ידחה יום טוב שאין בעון לגמרי אינו עונש כרת.
כלום עשו בן אשה ישראלית ונקרא ערל כל מול
בערלה. מהן מול בערלה שהן עולין ומשכו להן
בערלה וזה היו של מצרים שהיו מהולין כיוסף
ובשמת יוסף משכו להן ערלה ועל יהודה זה
יהויקים מלך יהודה ועל אדום זה עשו ועל בני
עמון אילו שילדו בנות לוט ועל כל קצוצי פאה
זה חירם ויש אומ' אילו הישמעאלים

מל

כה' המקבל בגמ' המקבל שדה מחבירו לבעלים וכו'
גמ' רב' ויש עחלין אמ' ליה ר' נתן משום דאורחן ממולאי
אנוריתן מיני מולייתא פיר' גשון זה שהוא על אדם
גדול מפני שהוא גדול מדבר גדולות פי' משום
שאומר אמרות על שהם חנוכי שנים האמרן
דברים ... שאין ... ראש ... לו טעם

מל

ה"א אין מעמידין בגמ' השלקות אמ'
אשי אמ' חנינא מולין ... לה במולין פיר'
מולין דברים בלע כיצד ולמה מושל מעולם
ואומ' לה במולין שעושין דבר ... ידי ... ה'
דמשמע ... מי מולח הגט במשריא שאינן
מעוקר אמ' אשי אמ' חנינא מולין מולין ... דע'
שלא אומא ... פיר' מולין ... בין הרבה דברים
מעולם ... משרתו ... מולין. סל'
דע' ... לרדרי ... במכשפות
היו עושין לדבר ... ...
ור' חנינא פיר' במולין בשיחתן של עופות כלום אילן
שאומר ... שאומרין קורי קורי בשיחתן היה
יודע שיחת העופות כאשר הוא מפורש בכתובות
שהיה ר' ... שיחת העופות ... יונה
ומפצפה ... שלש ברח ... ברח קסר ועוק
ואיתרחיש ניסא ... ברגמ' דם הקורא ...
הנ' ... הוהרה מרים בפיה חטאות ...
לקן אמ' ... ומולייתא ...
אושעיה ... וממשה באבן טבא וכו'
בהוספה פסח בגמ' הפסח יפה שהרחה למכה קל
וחומ' לטמאים וה... אול מחרים חכם יחשב
אין צריך לומ' חכם מחרים ... שמתן נבון

בכה' שר בגמ' עבוב רואה ולותבה

מרל

במכרי דוראו ורוכב כה' אין מעמידין בגמ' מחרפאין
ומתוק על מלאו דוראו פי' רגלים לוחשות
בה' מעשה המוקה בגמ' רבא ברן

מרל

בנאר ... בדהבה מריצא פי' זהב שבור האויש
שהוא שבור כמין שאין פוחח כלום הנה חשוב
ראשי אמ' במלא פי' זהב ... הזהב הנקלט
מן הארץ ... הנק' ... ויסמנו אל תיפר'
בה' כיצד מעברין בגמ' דהון שם גדוריות

מל

הנ' מולייתא דבי בורי דבר שאוקון בה' גמ' דף
משקין ובה' חקים הנרים בגמ' כלא במחויק מולא
במולא דנותא בעיא פי' מולא מקום גבוה
נעיא נמוך ויש אומ' מולא מקום חלק ויש בן
גבשושית נעיא מקום רפה ונמוך

מל

כה' גמ' דף ס... הי מולייתא שרגא פי' עוף
או כבש מלא בשר בהוכן ... בהוכן וכשם
שבולע מן הבשר שבתוך העוף ושבתוך הכבש
כך פולטו בלוע מבכנים ופולטו מבחוץ. פי'
כל דבר שמולא מבשר חי ובולעו הויא מולייתא
כאן משהוראו. בה' ג' במקוואות שרשן מזמן
מלואו פי' מלואו של מקוה כיצד היה המקוה מ'
סאים חסר ג' לוגין ומילאו בג' לוגין שאובין פסול
עד שיוסיף אותן ג' לוגין שמילאו אותו ועוד מעט
מילוא מקוואות כשר. ברגמ' דף ... פשוט
פי' הזהב ... לבדים חלקהם בשופין
ומולא ... ... כשר. בה' גמ' דף ...
אבנים ... בדין ... של
פבוחי חותם ... באומנות של
מלואים ... כותב ... בדין ומראה להן
שחור מבחוץ והן נקבעות מסביבן כהאינה
שנקבעות במשבצות זהב ואינה חסירה כלום וכו'
כה' זה מקודן בגמ' העולה קרנות המזבח
חלולות היו. של ומלאו ... ומנורת מזבח
אבנים שלמות ... דמלך מידי
ושקיל. בה' רפאות ... שאחת אמ' לה אליהו לר'
נתן אכול שלש ושתה שלש לבשת בעום
העומד על מלואה כלומ' לו המולא כריסך
מתאכל לבשה בעים ימלא כריסך מכנס ולא
יבקע וכו'. ברגמ' דתמורה מלאוה אן הבכורות
שנטלו במולה שעדיין הכל מלא ולא נבול
ממנו כלום ודמעך זו התרומה שנטלה ...
הדימוע מאחר שיש בהן חולין שלבכורים עם

המבל

ש"ק הל' מילה

ע"ב ונקרא ערל כל מול בערלה כמו שאת בסוף נדרים

ענין מולא ונועא

ע"ב בה' קטלות ... ופתוחי חותם

ע"ב ר' עילאיש היה יודע שיחת העופות ... אורין

ע"ב מרים בפיה חטאות וכו' איבריה לקן

ע"ב יפה שהרחה למכה קל וחומ' לטמאים

ענין מלואתך ודמעך ... האחר

חסר׳ פי׳ כל דבר צריך מלח למרחו שלא יסרח
וממון צריך למלחן שלא יכלה׳ וכמו מולחן בצדקה
ומלחן החסדים שאומרים לה חסר צריך לחסרו
הצדקה [illegible] בג׳ צד העושה
באשירך׳ [illegible] מלח [illegible] הוא
כותה׳ [illegible] למלחמה
[illegible] למקום שעושין מלח

מלח [illegible] בהמפקיד בהגוזל קמא
פירות ב׳ [illegible] מנהיג ספינה
כמו המלחים׳ **מלח** בויק רב׳ פי׳ [illegible]
כף נחת כאדם שהוא מלוחים ב׳ נערין ומובקין
זה כמו כאדם שהוא מלחים [illegible] המטה
פי׳ המדבק [illegible] של [illegible] של
[illegible] לחוס׳ **מלטמיא**
בפ׳ [illegible] פי׳ [illegible] של [illegible]

מלטמיא
[illegible] של [illegible]
[illegible] סולת ונ׳ [illegible]
[illegible] [illegible]
סולת [illegible]
[illegible] **מלטס**
[illegible] מלטוסין והעוסקים אילן
המרישות פי׳ מלטוסין [illegible] הקורות
אילו הקורות [illegible] על המלטוסין [illegible]

מלויר
דבנין [illegible]
בפ׳ כירה [illegible] של חרס ויש לו
ב׳ גגים ומים בגג התחתון [illegible] נראין
והיו מים [illegible] בגג התחתון שנראין
והיו [illegible] למעלה והוא גורף
[illegible] מוחר׳ [illegible] דוד והוא
כלי של נחשת [illegible] של נחשת [illegible]
מים [illegible] ומשום
הכי [illegible] החום [illegible]
גרופה׳ [illegible]
[illegible] מליר׳
[illegible]
חרס [illegible]
[illegible] דודי
[illegible]
[illegible] כמין
[illegible]
מלין [illegible]

מליון בפ׳ [illegible] בקיון
מליאתא בפ׳ כיצד מעברין [illegible]
של אגוריות [illegible] ודורש
אדקיימי פי׳ [illegible] **מלך** של מעלות
המלכות פי׳ [illegible]
בפ׳ כהן גדול [illegible] א׳ מלך לא דן ב׳ ולא
דנין [illegible] ג׳ לא מעיד ד׳ ולא מעידין ה׳ לא חולץ
ו׳ לא חולצין לאשתו ז׳ לא מיבם ח׳ לא מיבמין
לאשתו ט׳ אין נושאין את אלמנתו י׳ מת לו
מת אינו יוצא מפתח פלטין שלו י״א וכשמברין
אותו כל העם יושבין והוא מוסב על הדרגש׳
י״ב ויוצא למלחמת הרשות על פי בית דין של
ע״א י״ג ופורץ לעשות לו דרך ואין ממחין בידו׳
י״ד דרך המלך אין לו שיעור ט״ו וכל העם
בוזזין ונותנין לו ט״ז חולק בראש י״ז לא ירבה
לו נשים [illegible] ירבה סוסים [illegible] כדי
מרכבתו י״ט וכסף וזהב לא ירבה לו [illegible] כדי
שיתן אפסניא׳ כ׳ וכותב לו ספר תורה [illegible]
כ״א יוצא למלחמה והוא עמו׳ כ״ב נכנס והוא
עמו׳ כ״ג יושב בדין והוא עמו׳ כ״ד מוסב והוא
עמו׳ כ״ה אין רוכבין על סוסו ולא [illegible] יושבין
על כסאו׳ כ״ו אין משתמשין בשרביטו׳ כ״ח
אין רואין אותו ערום׳ כ״ט ולא כשהוא מסתפר
ל׳ ולא בבית המרחץ [illegible] מעלות׳
[illegible] מלך [illegible] ארץ
אם דומה למלך שאינו צריך כלום [illegible] ארץ
ואם דומה לכהן המחזר בבית הגרנות [illegible]
את [illegible] מלכא [illegible] כהן
[illegible] בשר [illegible]

מלבניקי [illegible] אשה [illegible]
[illegible] מלבניקי [illegible]
[illegible] **מלמד** בפ׳ [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] **מלמלין**
[illegible]
פי׳ אדם [illegible] או [illegible]
[illegible] על חברתה [illegible]

אליל והירק כטור מן הפשה וכל ערוגה לבדה
אין מצטרפת בתרומות פ״ד המלבנים הנעלין את
העיגולים פי׳ הן חתיכות תאנים מרובעות דומים
ללבנים המרובעות בהנוגע פ׳ כח בכלים הנוגע
במלבן של מסר ... פי׳ ב׳ צדדין בשדה
פ׳ יח בכלים מלבן שנתנו על לשונות פי׳ יש עץ
ארוך ברחבו של מטה ונקוב ב׳ נקבים בשני צדדין
ונכנסין בארוך נקבים ברגלי המטה ונק׳ לו פי׳
המטה ... מלבנין ותוך שני
בארוך ... ב׳ שנים ... של זהורית
ובני לוי ... בארוך מלבנין כנורות ומצלתים
פי׳ מנהג ארץ ישראל עושין זו צורתן

אם נגרד זו מן המטה והתקינו
לישב עליו לרחוץ המשי היתה פלוגה בין חכמי
... מה נאמר משביל שהעריך אותו לזה הדבר
ועשה בו נקבים לתיקון המשי הרי הוא ככלי
ומקבל טומאה או כשנגרד מן המטה אינו כלי
ואינו מקבל טומאה ויש אומ׳ זו המיטה היא כמו
שעושין בארץ עשו החבלים שמודדין בה קרקעין
לשונות זה פי׳ ר׳ מצלים של בב׳ המוכר את הבית
בגמ׳ רשבם [...] של מרחוס מלבנות של חלונות
מלבנות של כרעי המטה פי׳ כגון מלבנות
המטה כן מלבנות הפתחים שתי ארוכות כן
המזוזות ושתי קצרות כן המשקוף והמפתן ועושין
במקום בחלונות והן לנוי ולחיזוק ... מלבנות
של כרעי המטה כגון ... המטה וכיוצא בהן
שאין מבטלין שמה פי׳ מלבנות של כרעי
המטה אלו לבנים שמושיבין תחת כרעי המטה
שלא יתלעו מן לחלוחית הקרקע

מלג

בס׳ ... כדי ... מולגין את הראש
ואת הרגלים פי׳ מרתחין אותן במים להעביר
השיער ... ומהבהבין אותן באור אבל אין
טופלין אותן בסיד בלומה ... שאלו הן
עבדי מלוג אם מתו מתו לה ואם הותירו הותירו לה
בב׳ החובל בגמ׳ חרש האשה שמכרה נכסי מלוג
פי׳ מלוג כענין מליגת הראש שמולגין השער
ועומד הראש ... אוכל הפירות ועוזב הקרן
ואין לו בהן רשות פי׳ נכסים שקבל עליו בדיבור
בלא אחריות כשנשאה או לאחר שכנסה נפלו
לה בירושה או במתנה שכן ... בלשון דיבור אלה
הדברים בל׳ יון טובה לוגה בב״ר פ׳ ... ולה
שפחה מצרית שפחה מלוג היתה והיה חייב במזונותיה

פרצע

פי׳ ארץ מלחה ולא תשב

ע׳ נכסי מלוג כמו שאמ׳ בנכ׳ נכס ובע ...

ע׳ דיבור בלשון יון לוג

ולא היה רשאי למכרה כגון קומי ריש לקיש מהו
דתנן עבדי מלוג את להון מה ואת מלוג מלוג זה
סייע לפירוש הראשון

מלגם

בהגמ׳ דפ׳ הכותב לאשתו ובמי שמת בגמ׳ ... קדקע אימיה
דר׳ ... חסידא הוה לה מלגם דשטרי

מלגז

בפ׳ כל הכלים את הרחת והמלגז בפ׳ המוציא בגמ׳ ... וכספרא
בר׳ חמות ... שעשה אותה כמלגז ...
פי׳ כלי ... מסרק לנקות תבן

מלגמה

בפ׳ ... גדול
אמרו בשבת כל המיוחד לאדם אין עושין ממנו
מלוגמא בפ׳ ח׳ בכלים מלוגמא בבגד טבורה בפ׳
לולב הגזול בגמ׳ הלוקח לולב ובפ׳ הגוזל עצים בגמ׳
הטוען צמר ומוציא אני את המלוגמא שאינו שוה
בכל אדם פי׳ רפואה

מלזמה

בברכות
כדי שיכיר בין מלוזמה של טבריה פי׳ מטבע
וזהו שאמ׳ עולא שיעור אותו דתנן במתני׳ ירוש׳
ר׳ חנינא ... כדי שיבחין בין מטבע
למטבע

מלח

בר׳ מדה הישן ובב׳
ג׳ באהלות או שהלכתן מלחה פי׳ חמרה שהיא
בארץ והיה באותה חמרה ... דומה למלח
כדכת׳ ארץ מלחה ולא תשב ומחוץ ...
מגד ... המלח ... יעשה
בה ... כדכת׳ ... ממלחו
בפ׳ כיצד מברכין הביאו לו מליח ... מלח
כדתנן ... המלח ... מלח
של ... מסר ... שם
האוכל קשה ... ואוכלין המלוח רק אין
... שקר ... ובגמ׳ אמר רב כל
סעודה שאין בה מלח אינה סעודה ... שלא
שבתו שאינו ... אלא מלח אינה סעודה
בלא ... בפ׳ חבית שנשברה ... המלח
הישן ... בפ׳ ... צא
וקדש בגמ׳ ... אבותינו היו
אוכלים מלוחים ... פי׳ ינאי המלך
היה ... חשמונאי ... המדבר הבאו
עמו ירקות ... מלוחים ... חרובים כמותה
... חרוב ... מחסרי
דמלך ... לחכמי ... המשכן
הן במדבר אוכלין מלוחין ... פי׳
מלוחים כדכת׳ הקוטפים מלוח עלי שיח בב׳
גמ׳ ... האשה מלח ... חסר ... לה

חסר׳

ראה אותן כהן שחורי הראש שמלהן מעיזה
משבחת אותה [illegible] וכלל [illegible] מהולא
שם העיר [illegible] אוקרי דבית עלב
[illegible] על שם [illegible] **ממון** הרג ירוס
רכוש את לוט ואת רכושו **ממנו** בב׳
מי שהיה טמא בגמ׳ [illegible] מן מדריס [illegible] למה
בי לבדורה אר׳ יצחק [illegible] קת דב׳ הערל
אמ׳ רבה אר׳ יצחק הלחם [illegible] בפסח
חד בגופיה וחד [illegible] וכל׳ **ממץ** יוסר
בן הרג׳ [illegible] ולנים [illegible] ומהיסע
[illegible] ולמה לבוך [illegible] מרג׳ [illegible] ממרין
ברסוות כפ׳ [illegible] שאותן לחרכי **ממרו**
אר׳ [illegible] ומרון **ממש** בסאת
דפ׳ [illegible] חיה לאית ליה [illegible]

סליק פ״ב אחל פ״ג **מן**

בפ׳ לולב הגזל [illegible] לולב בבדי מן שגן
[illegible] דראי [illegible] דמיון [illegible]
[illegible] המלך [illegible] כדי מזונותיו [illegible] כדי
[illegible] ואשרבה [illegible] כמונה
מן בפ׳ תרומות לא מנו חכמי׳ ז׳ משקין
[illegible] כרוכל והומר [illegible] ומונה
והולך [illegible] מנו ז׳ משקין מלבד [illegible]
אין מוסיפין עליהן [illegible] בכורות
והיין והשמן והדם׳ והחלב׳ [illegible]
בפ׳ מעשר בהמה [illegible] בבא
[illegible] ישבע [illegible] פי׳
כגון [illegible] שהיו [illegible] למעשר׳
[illegible] ומונה [illegible]
קראו [illegible] קראו [illegible] וכן
כנגד [illegible] אלו [illegible] הן
העשירי [illegible] קפץ מתוך הדיר׳ קודם
[illegible] עם [illegible]
[illegible] ועוד [illegible] הדין
[illegible] משם [illegible] שהוא
גסותו [illegible] משלום [illegible]
קטן [illegible] בסוג׳ [illegible] שאר
הרע [illegible] אחרי [illegible]
במונה **מן** בפ׳ [illegible] בפסח [illegible]
ובמשובין [illegible] אחרים [illegible]
פסחו [illegible] פי׳ [illegible] לזונה על פסחו משבל
בפ׳ כל השעה שמערבין בם [illegible] **מן**
דר שנתערב [illegible] רבא [illegible] רבנן [illegible]

אמ׳ רב ברוקא אמ׳ רב בחוורתא מין כמשאין מיני
בטומ׳ וכל׳ בפ׳ [illegible] הנשה [illegible] אמ׳ רבא
רבנן [illegible] אמ׳ רב [illegible] וכל׳ בגמ׳ דפ׳
[illegible] בהמה [illegible] מעשר דגן מונין על שאינו מינו
אף לא מעשר בהמה מונין של שאינו מינו [illegible]
מן בגמ׳ דפ׳ כיצד הרגל דקא אזיל
[illegible] פי׳ [illegible] שבחבל
[illegible] עמו ומקישו [illegible] ונשבר הדלי
ונפסק החבל [illegible] גונה משלם [illegible]
[illegible] ולא [illegible] ובן
פי׳ [illegible] דפ׳ [illegible] ישמעאל [illegible]
וכ׳ פי׳ [illegible] דפ׳ [illegible] ד׳ וה׳ שוורים באמ׳
שור שהיה מתחכך׳ כגון [illegible] בכותל
[illegible] ולא נתכוין להזיק [illegible] הכותל
[illegible] על שור׳ והשור [illegible] של הארם
מן [illegible] בגמ׳ [illegible] אבל
המינים והמסורות בפ׳ [illegible] בגמ׳ [illegible]
[illegible] ספר תורה שכתבו [illegible] **מן** בגמ׳
[illegible] האומן [illegible] משלם
פי׳ [illegible] לאחר [illegible] של אחריה
[illegible] ומכבדו בקרקע [illegible]
מן בפ׳ [illegible] בבכורות׳ [illegible]
[illegible] כבכור׳ פי׳ [illegible]
[illegible] בכור [illegible] שהניהן [illegible]
[illegible] מונין בו חלק
[illegible] **מן** בפ׳ [illegible] ר׳ יוסי
[illegible] מנה [illegible] מנה [illegible]
[illegible] מנה מדינה [illegible] מנה מדינה אחד
[illegible] מנה [illegible] בתוספת
[illegible] **מן** [illegible]
[illegible] רבון של עולם
[illegible] והעשירים [illegible] בן
[illegible] יעזרהו [illegible] ישב׳
[illegible] סדר [illegible] מנה בן
מן [illegible] חכמי׳ וכל׳ **מנביות**
בפ׳ [illegible] את הסמיכה [illegible] לא [illegible]
[illegible] לביהן
[illegible] בשלח
מנגון
[illegible] מנגינא
[illegible] הורגין [illegible]
[illegible] חייהם [illegible]
[illegible] מנגינן [illegible] מנה

[illegible] ספר תורה [illegible] כספר מדוש
[illegible] המלך
[illegible] שבעה משקין [illegible]
[illegible] מנה עזר
[illegible] רבן [illegible]
[illegible] מנה בן מנה [illegible] חכם בן חכם

על ידו מין גרגרים של שעורים· והעיקר מן
וקשותשבלות בירך· **מלס** בפ' המוכר
את הספינה בגמ' המוכר את החמור לא מכר כלו
מלפסו שלחבא הוזהו דחמר וכו' [illegible]
[illegible] **מלען**
בר שרבן ובלמרא העור מלעין של שבלים
ומי טמאין ומצטרפין· לא מלעין [illegible] שער
השבולת שבוחן השבולת· כמו כ' לחיים
בדמיוג' והלחיים [illegible] לפי יש ששון
מלעין· והוא [illegible] עבה [illegible] בשרה
ואמרי מלעי [illegible] שבין
המלעין [illegible] שבין העורין [illegible]
ושורין· **מלפן** במסכת אחין בגמ' כלל
אמרו [illegible] כל דאי מלפנא הוא· כמו מלמד
מגבהות ארץ **מלפפון** בר' כלאים
הקישות והמלפפון אינן כלאים זה בזה· פי'
בירן אדם נוטל [illegible] אחת מקטומה של קישות
ונוטעה [illegible] אדם נוטל סנעה
אחת מקטומה של אבטיח ונוטעה והיא נעשית
מלפפון ר' יהודה אומ' כלאים· דקסבר עיקרן כלאים
אדם נוטל [illegible] אחת מקטומה של אבטיח ושעה
אחת מקטומה של [illegible] לתוך גומא
אחת· ומן [illegible] ונעשין כלאים [illegible] עלוחין
מלפפון בלעז [illegible] בסיפ' ב' בתרומות [illegible]
והמלפפון [illegible] אומר ר' יהודה [illegible] בהלא
דחולין תנן [illegible] בתרומות [illegible] שעורין
משום [illegible] עד הקישואין והדלועין והאבטיחין
[illegible] בגמ' עדה קרח [illegible]
[illegible] וישמע יתרו [illegible]
ומלפפון [illegible] על שולחן של שלמה
חסר ולמה [illegible] הכל עשה יפה בעתו· [illegible]
[illegible] **מלק** [illegible] מלק חוץ
[illegible] בחולין [illegible] השוחט מן
העורף [illegible] מולק [illegible] שורה
[illegible] רוב בשר [illegible] או לקנה
חותך סימן אחד או רוב [illegible] ובשולה
ב' או רוב [illegible] והעברה מן המנחה
קדש קדשים [illegible] **מלקט**
[illegible] חוץ מן החולבה [illegible] שהוא
מלקט [illegible] **מלקט** [illegible]
[illegible] החולין [illegible] שאר [illegible]

ענ' ומלקחיה ומחתותיה

ענ' מוציא כלום שבועה כמו שאין בהן שבועות

ענ' וישב ממזר באשדוד

ענ' הכל עשה יפה בעתו

ענ' מתנות מליקה כמו [illegible]

[illegible] ונושאין [illegible] מלקט [illegible] עכלי
הקכר והערב [illegible] השער [illegible]
[illegible] הלוקין ר' [illegible] מלקט
[illegible] **מלקט**
[illegible] ומלקחיה ומחתותיה [illegible]
מלקחיה ומחתותיה [illegible]
[illegible] **מלקט** [illegible]
[illegible] המלקוח של [illegible] שער
[illegible] לסבב [illegible] ברישה
מלתא בכ' כל הבשר [illegible]
[illegible] דשחור [illegible]
מולתו· פי' יום [illegible] **מלתא** [illegible]
[illegible] ושמן
[illegible] מצודה· **מלתח**
בכ' העוקין [illegible] מלתחה· דבר
[illegible] פי' כגון [illegible] העשויה
[illegible]

קליק פ"א אחל"פ"ב מ

בהגדה [illegible] המוכר את [illegible] אומר [illegible]
דין· פי' בשבועה [illegible] הדרך הרע ויש
[illegible] בשבועה [illegible] האשה [illegible]
[illegible] בכ' ערב
פסח [illegible]
קידשי [illegible] **ממזר** [illegible]
ר' יוחנן [illegible] וישב ממזר באשדוד· [illegible]
ר' יוסף [illegible] ישר' [illegible] דהוו
[illegible] **ממחה** [illegible] אשה
[illegible] ממוחה· בכ' [illegible]
אין מודדין [illegible] המומחה· פי' מומחה [illegible]
[illegible] מקום [illegible] ומחה את [illegible]
ממל [illegible] העקל
[illegible] הבית [illegible]
[illegible] ממל
[illegible] ממל [illegible] דחקין
[illegible] גדול [illegible] אחד
באבן [illegible] בקורה [illegible] פירכים·
[illegible]
[illegible] שמנים
של [illegible] העליון
[illegible] **ממלא** [illegible]
[illegible] לממלא

עני' ומקהה [illegible] כעין [illegible] בנרה

ענ' חותך

ראה

מסכת הבזוסה יצא מסכת שלפע האשה מסאמגה

לשלם מוקה לבניה ואפי בזמכתא דכלה קבל עליה
בעבלה. מתניתין מפרשי בגמ' ג' משניות אחת ואחת
גמיר מנשים דכתן בתולה כמה כתיב בתריהן
פרק מקשה ושמא איני יודע אותה לי לשון
דראתיה לא שחקה ליה כשניקרי דעבד רבנן
ואיחלן. וכי אם יאמר לא שישאתי משוטי. וקשה
שיהיה השורה שכיבדן בשבת ויבוא מקנה כי פחד
שמא יוציא בעל דבר ולשון לבירה כדכתי מבירך
דעבו בקולגדוב ומלך במקל כתב לי
ישמעאל בגמ' לוקחין גה. בשעת מיתה לאשה מה
יוחנן יש נסך שמכרו גוי מהו שמא לה שיהא
שתגן אינא כדקה קא מיבא מסכת ויטה. את לשון
תורה למוד לאדון חכמה לתלמיד. מקח בסף
מסכתא מצד אחד יורם המקבל
גבו מה כל חובה ומסקנן חובה שלך. מכשלת
שקבל עליו חוב. כפ"ג בפרה בגמ' וכן לענין
שני מלבושים רב ושמואל חד אמר שאכלוה אנשי
בשלקי כלות מעה. עופל הוא יען הבנין ומה
ומעה. טופל ובית של בנין והורגן וחד אמר שאכלוה
את הגלגין. דאמרי כל העוסק בבנין מתמסכן
מכבן כיוצא שכן. וחכמת המסכן
בזויה. ופל החכמה עשירים הן שנשתכחו
דבריהן שנאמרו בזויה של הציבור והן מקיימין
אותה שנאמר ויהי כשמוע יהושפט דברי הנביא
והוא שיש מלמדים ובני ובתי הלמודה שנאמרו
מממק בפרשת יתרו בגמ' בית הלמודה
בפרשה מסתם שם קונדיקון כל מה שלמדין
מממק בו מסורים כלל כל מה שלמדה
מממק בה החכם וכן שאר דיקה
מממק ואמרי ליה בהלכה ואמרי ליה בגמרא
ואמרי אשי על בני קראתא כי מסתם קונא למיגז
כתמסתם הכשר תלין אוהן אשין היכי דאמי
כי שמסתם כל שהוסיפו גורדן ומעמידין על הכשר
המסכת בזויה עיין בהקדמה

עיין בהקדמה לבבלי

עיין בהקדמה לבבלי

עיין בהקדמה לבבלי

סע גנון נתן בתר בלעז כמו ליור מגבי בר׳ כתו
דאמרי שות וגו׳ יז׳ כמן שבקין שפרעה לישב
על כסא במלוה לא הוה יודע שנגנון שלא [illegible]
נחש ושיבח אדרי פי׳ ערמימות ובל לנבי הנט
איטיניאו **מנח** [illegible] דף הבונה מיבן
שניתנה תורה במנחד פי׳ בעונה ובקמ׳ כמו
מוניד [illegible] **משיח** בלו ותלמיד בם
גמ׳ דף קודם [illegible] פי׳ בני עדון **מנחלותא**
בפ׳ אין בין המודר בגמ׳ לא יהון עבדין [illegible]
למנחלותא עבדין פי׳ למורך עבדות [illegible]
להרבמס [illegible] **מנחלין**
בב״ר במ׳ פר׳ ד׳ דפ׳ יש בקורבנות בתמורה
ובסיפרא באחר אל הבהנים בפר׳ סוכות מנחם
ונסכיהם [illegible] לאחר [illegible] גדרמנן
נסכין [illegible] במנ [illegible] ומקריבין ומקדישין
בלילה [illegible] לו אלו [illegible]
מן המזבח [illegible] [illegible] ולשאנו
מקום נסכים [illegible] **מעט**
ואין מחריד [illegible] ירוש
והיה [illegible] **מעט** בב״ר [illegible] אחד
[illegible] שקבע מועטון [illegible] מהון
אבל של מלך [illegible] גוזר [illegible] הסרמון
ויפסל [illegible] ד׳ בן [illegible] מועטון
בעולם [illegible] **מנמכום** [illegible]
אל בין [illegible] קרא עשן [illegible] מנמכום
עשה [illegible] עשן אבין [illegible] שאין
ושלחרבך [illegible] יון [illegible] לחם
מנובר בם [illegible] הגזול [illegible] שדיכר
מעומר [illegible] בפ׳ העוקין [illegible] אבל
דבול [illegible] דמקור [illegible] בבא
קמא [illegible] בגד [illegible] פי׳ [illegible]
מנמכמי [illegible]
הירון [illegible] כשותפו
[illegible] **מנין** [illegible]
[illegible] דבי ר׳ קורין [illegible]
כבר פי׳ [illegible] ובכרך פ׳ [illegible]
[illegible] יצרו [illegible]
[illegible] **מגמ** [illegible] ד׳
שרנים [illegible] פי׳ [illegible]
[illegible] פי׳ [illegible] ארבה לנוח
[illegible] בס׳ גמ׳ דף עמר הדין ויואב יחיה את
שאר העיר א״ר יהודה מיטב ועזנהו [illegible] ומרים
לבו [illegible] כל דבר [illegible] היה מחלק

ענ׳ ברזל ונחשת מנעליך

ענ׳ ויטפס ידו

ענ׳ ואין מחריד יע׳ בין לאחרי

ענ׳ בשמחה ברוחך יע׳ בארץ לאחרי

ענ׳ פירוש ויואב יחיה את שאר העיר

יואב לפנים שהיה חסיד גמור **מנעל**
בס׳ [illegible] ומנעלות [illegible] ומנעלם זהב
פי׳ במקומם יורש [illegible] אחריו דברבין
שמרה [illegible] **מנעל** בלומדף מצוה
חליצה [illegible] [illegible] דרשה דאר
ישראל [illegible] [illegible] והמנעל והמפתח ושכבן
מתקן [illegible] בפ׳ [illegible] בקיש [illegible] ועל
הנגר ועל המנעל [illegible] הבית [illegible] מכר
את הדלת ואת הנגר ואת המנעול פי׳ מסגר
כמו ברזל ונחשת מנעליך ובלעז [illegible]
מנפא בפ׳ י׳ [illegible] [illegible] של
דבורים [illegible] [illegible] את הכן
[illegible] מר׳ [illegible] את
הרוח [illegible] ויטפס ידו [illegible] [illegible]
[illegible] מרוח [illegible] **מנפול**
בפ׳ [illegible] ר׳ יהודה [illegible] המנפול
פי׳ מנפול שקונה פרה מן [illegible] ומוכרן
לאחרים [illegible] לו [illegible] **מניק**
בפ׳ כל [illegible] [illegible] דלמות
מניקה [illegible] מניקה על שם חוה שהניקה
את כל העולם [illegible] ומניקה
להנקה [illegible] בראשון מניקה בפ׳ ר׳
ישמעאל [illegible] גרמידי גוי
[illegible] פי׳ [illegible] ועוד
[illegible] [illegible] ומניקה יש
[illegible] **מניח** בילמ׳
והבן [illegible] היה הכרת [illegible]
[illegible] היה המוכן [illegible]
מנקטא בס׳ [illegible] בעולם גמ׳
[illegible] פי׳ [illegible]
[illegible] בעו קטלא
מנשה
[illegible] שעשה יה׳ **מנשנא**
[illegible] ברכות [illegible]
[illegible] משום [illegible]
[illegible] ברוחך [illegible] מחשבת
[illegible] **מנת** [illegible] פי׳
[illegible] **מנת** [illegible] הגח
[illegible] על [illegible] פי׳
[illegible] של ערב [illegible]
[illegible] ערב [illegible] של מנח
[illegible] ויש שטוען [illegible]
[illegible] בשבת [illegible] בספר

יע׳ בעוד בינן

כהון

משברתא כחלק בגמ' עקיבה בדיקניה

פיל הכי הוא בזקן כגון ובן כולו שמנא לא

משנה כפ"ג

יכול שתהא שור גדול

משנה כפ"ג

במקדש ולא שנו אלא בעזרה היכא דלא שלטא בה עין הגלוי

אחת כשהיא שחוטה ומשגלין אותה על הטיט או על

משנה כפ"ד

הסיד שבעליה להשוות הסלעין

פסח לא יבוק בלי יבוק מתוך המועד פיל לי יהודה

קבר אפי לא יבוק באור יד ויבוק בשחרית ואפילו

יבוק בשחרית יבוק בשעה הבישול שכל מיבעי

ואילך לא יבוק ורבן סבר אפי לא יבוק בלילי

יבוק בתוך המועד וישבות מפני שהוא אוקר

ואפי לא יבוק בתוך המועד יבוק לאחר המועד

שחמץ שעבר עליו הפסח אסור בהנאה ובהא

פליגי דלי יהודה סבר לאחר המועד לא יבוק גזרי

דלמא אתי לאכולי מיניה ורבן סבר לא גזרי

ההוא מחמר עלן לשרפן מיכל קא אכיל מיניה

והלכתא כסיפא כמה שמשייר יניחן בעיזבה

לא אהדר אתוך המועד ולאחר המועד שהוא תוך

הפסח ולאחר הפסח אלא סליקא ליה מלוקא דלי

יהודה ורבן והדר ליה מיתרצא לסתם מתני דאור

יו"ט דקתני מה שמשייר אחר שיבדק באור יו"ט

ניחן בעיזבה וזכר זה אי אפשר בגון שהיה במדינה

וחזר בתוך המועד או לאחר המועד ירן שערב

הבישור שעה ה'

מעדן בהכלים פיל

בכלים וכן המהיר רשאי מעדנים טהורה פיל

מעבד עושין מחצלאות כשמשלימין מחצלאות

עשאר כמין שולב וגודלין אותן בכלב טפחים גידול

אחד וקושרן שלא יסתור האריג ואם ניהר עומד

למהרה ונבטל מהורתה כלי וטהורה וכתב ירי

למעלה בפ' מדן **מעדר** בהסיף פיל יג

בכלים וכן שמשלימים המעדר והמגרפה והמגוב

דאמרי המעבד פיל וכן כל העומד במעדר

והא כמו רחה אלא שהחתיכה בה ומסבן ומתקנם למקום

שישב כדי להעבירו בה ומסבן ומתקנם למקום

ודומה לד שלבניהם בחצבן שעשה אחה בשרטין

מעוך כפ"ב

אלא בגמ' אין עושין לה תלוין האי יעקא דלא מעוך

פיל שאין מועיל הכלי מחופשין **משב**

בפ"ה ומשליכין התחתון ונוקב את התקלה והעליון

נותנו את המעבירה גמ' מצי מעבירה ל' יונסי בר

עיין מסכת נדרים ידך

עיין הלכות חמץ ומצה

עיין בונים ודוגמה שהן סיטים קטנים

ובפ׳ גיד הבהמה המקשה בגיד ונסברה בשדרה הולך הבשר ופושל כתרגומו מפולש כבר פי׳ בע [illegible] ההמולה [illegible] ההמולה שכנגד [illegible] פי׳ [illegible] בעור כגון כל התבות שנערך

מסמקתא

מה שתוך זקיפה ונקי הסמרה [illegible] גא׳ירתא [illegible]

מסמר

בפ׳ [illegible] ובמסמר [illegible] רפואה פי׳ שכן דרך [illegible] לתלות [illegible] אותו [illegible] ואחר כך [illegible] אותו [illegible] מסמר [illegible] באוזן [illegible] בשבעה פר׳ [illegible] שהכין לחיות [illegible] ושעלו [illegible] לשמרים [illegible] פי׳ אם המסמר [illegible] לפתוח [illegible] בכלי ומקבל טומאה ואם [illegible] המסמר שלא [illegible] פטור עד [illegible] עד [illegible] יהיה [illegible] המסמר של שולחן [illegible] בן [illegible] שלחן [illegible] שלא [illegible] פי׳ [illegible] סימן [illegible] למסמר

מסס

בפ׳ [illegible] הכוסות פי׳ [illegible] המסס [illegible] המסס [illegible] מלשון [illegible] לקבוה שהיא [illegible] לא [illegible] הוא [illegible]

מסכים

בפ׳ הדר [illegible] בר [illegible] כמה [illegible] כמסיכם [illegible] נסך פי׳ הגאון [illegible] חלוטה חלוטות

מסקופקיא

בבר׳ רבתי מה [illegible] החזן [illegible] הארץ חשבים [illegible] ומחברותיה

מסס

בפ׳ ב׳ [illegible] פי׳ [illegible] ירו [illegible] עד [illegible] שיחיו והאשה [illegible] פי׳ [illegible] המסכת [illegible]

וגרואה [illegible] כשוה במשק [illegible] פי׳ הסווה [illegible] ולא [illegible] הסתרים ורבק [illegible]

מסך

בפהגוגל ומסך [illegible] מסיקין גמ׳ [illegible] מסיקין לא [illegible] ומנגון [illegible] מסיקן לא [illegible] והרג [illegible]

מסק

ירו כבר [illegible] מגרכין על הדין [illegible] מבין אשר [illegible] ריח טוב [illegible]

מסקיר

בו [illegible] אמור [illegible] פי׳ [illegible] לא כהדין מססא [illegible] להועיל מסקירנא זה הפרק [illegible] כבר פי׳ בר

מסר

בפ׳ כל [illegible] חוץ מן המסר הגדול [illegible] ומסר [illegible] מגוררות במגירה

מסר

[illegible] פי׳ המוסר חבירו [illegible] מסר חבירו [illegible] יש עדים [illegible]

מסר

בפ׳ [illegible] פי׳ [illegible] הלוקח מוסרה [illegible] קנה במציאה [illegible] הגר לא קנה [illegible] כמרס שמוסר [illegible] לחבירו [illegible] בן הבהמה [illegible] אותו [illegible] הבהמה ואם [illegible] משום [illegible] אשר לא עלה עליה [illegible] מוסרה כגון [illegible] כל בהמה [illegible] להד׳

מסרת

אסרים למסורת כבר פי׳ בע׳ אס

מסדרא

וטורייסקי [illegible] כנ׳ בגמ׳ יוסי [illegible] פי׳ [illegible] שלא [illegible]

מסרק

בפ׳ החולץ [illegible] בכתובה והתני [illegible] פי׳ [illegible] מסרק של [illegible] שנשלך [illegible] פי׳ [illegible] בן [illegible] יוסי מסרק של [illegible] פי׳ [illegible] ראשי [illegible] טהור פי׳ [illegible] של [illegible] שיניים [illegible] מסרק [illegible] לבל אחד [illegible] וסביב [illegible] כדתנן [illegible] הנוגע [illegible] ומסרק טהור׳

מסת

בר׳ [illegible] הרמה [illegible]

מסרטיה

ונמול הם את בשר ערלתכם כרותים וערל זכר אשר
לא ימול בשר ערלתו בדבר מצות שוטה קודם מתן
תורה ומאברהם העבד מושלח ושכיר ונכרי מתפללת זה בי
הסירון **מעשר** בתרומות מה לא מצינו
לו מעשר קודם בני יעקב **מלין אחלפיז**
אחל פיז **מצא**
בכבלות מקח וידין במשמר כיל לשון שוטה מקוח
ומכר וכתלמוד פורס מסמא ומקדש כיל
כל מה דתם מאשתיו יין אי מיפא מעבדא שלא שמרוני כיל
חיה קטנה שהיא לפחות מן גדי מלא מתמה בקור
גדול וכש שמתוב הארי אחר קלא מתמה **מצא**
כל מה דתם מאשתך למחר מחר ניקא כיל עד מתי
רוח **מצם** כל מה דתם אין אדון מזה שיתבע
דגים המולמלין כל מה דתם דורשין מזה שיתן
העולמות חמש וקבוע בהתוס. כש אי זה מקום
בגמ הצולה שמביא חלקי אבנים מפולמות גרונטות
וקטנות כיל ברישים למים ומזגים **מצלשו**
בכל רע כל שהוא אחד מישראל ומישראל לחבירו
מתקולשים שבה דמוכיון **מצלצל**
כל כל העלמין בגמ יומי שוחק משוי מפלגתה
שלו יהודה דמה מלשון ליטרון תנו לי יוסף כמי
עשתה לן והיתה נשאלת בן בכלים **מצם**
כל מה דשפשפת אינו אחוז האורג וכל כמוכוש
וכפ בעי דיוקי המצים מורקין בשעה שם לעשות
לה פה וכלב. כס גמ דם עכס פשוח כלגין עגורים שכן
מייקרן ומפיחים כיל מסיה הדעת כמו המגפים
לפיהם כדברין רבים והוא מהנק. ומפרה בני אדם
לשטוחו ואחר כך מעגרן מלשון המצים מורסא.
כס גמה שלקין ראשון של עולם כי מצים וכס גמה
בהמה בגמ והשיש שכל מי מצים שזו לוכשו את לחלב.
כיל מי שברגל נשאו שרי עשרות **מצם**
איש שמצם גם בנו ניקב מצרתא מוקף שלא יהיו
מוחלשה שוחק ומכה זה בס. **מצע** מפולת
העור והמצען בגמ עד זה כיל כמין מחצלת
עשויה קנים וגומאים **מצע** כיל
כמשל כעלים **מצרכתא**
כיל עצם של עוגב. **מצרעת**
כדמה ותשבר מכקתורעפ. **מצים** בכור כל
ויצא כן יצא כמוהו בגמרא בבושתו כיל פה עזה
וישכם לבן אל אבינו דודיים ומנוחה ושם חין מקריסוד
אותה **מצפ** בס גמ הטשה בגמ אזניה מוסת
הדוד כלומאוים תשוב **מצתן** שלאורכה.

כבר בכל בגמ שור כובה.
מץ למעלה מידות בגמ כיל בס חב בס לעיזר
שורת אם לא הביאו מוכן וטרשין ומוצנין בס שעשע בגמ
ומעשיה. בס מעיני עינא כיל קטני שעמם. בס טבחה
כל העופות שחולין חוץ מן חיה מעט שהם מוצנה. בכל
עקורת הנשמה חוץ מן סי המצויות. שלא שחוק מעט בהוספתא
אילו מן מי המשרה בלוחם שהגשמים. ודין והמים
בוערים כלומר שי המעין מעיים ומצבעים ומבעבעים
כאשר מצה כמו מצוי שריפה ואי מצבעה טרפה
מצביעא כיל לשעבר אוכל האוכל בעיים
וכן יהוה מצי מעי בקרוב אל יהודה מעכבים
שלף מהכיהן בס גמ דס הישן וקץ מכלכל מעכבים
כיל בעין שמי **מצה** חיפה ויקהו כמו כיל
בע חיפה. **מצה** בס שרכב פסח מצה צריך
כיל כשאומר מצה זו שאנו אוכלין עכ שאפ מצה ומן
מצוי צריך להגביהן כשאומר מצה זה אוכל פשר מן
מצה כס מרבה בכל מצות ואכל מצות
במוחט הפן בפלגים מגופה החביות שנקבה שעורה
מלא מוצה שעיה של שיפון כיל קשה שיעשה
שהוא דק ושיע עבה כראשון. סס הקש שאנו גבי
תשיפון שדומה לירק ובתלמוד מוזגו כדגרסינן
בק דושין מוזגו דירקא והוא מסולת של ירק. ועוקר
הדבר מירושן וכל חסדו כעין השדה תיג במוצא
דחקלא **מצוה** כל מה מעשות הנשה בגמ
המשפט מצוה לקיים דברי המקום כיל אפקיעו בס
היכל אלא גדולה מן האירוסין שיכא ביעהו דבקטנה
דברי הכל בין מן האירוסין בין מן הנשואין נעשה
שלש מה ששלש טדון בגדולה מן הנשואין דברי
הכל האירוסין בגדולה מן האירוסין ל מצוה
מצוה לקיים דברי המקום שלש שלש שהן שלש
ב דון וכל כוותיה ול מקום שמצוה ל מצוה סבר
לעיום דברי המחלוקת עיקרן מצוה על היהודים
חובת אנשיהם בס הכותבתא לו שהיו בגמ הנשי
מצוה בשאולו שמיצוה כסף דוסת ל נשאב
הוא מצוי ושיהא קיא ליקרקע כמשמעו בגמ
מצא כסוה לו אחרבא דלא מצויין אצל בזוק שקלת שלו
לבבה בס יפה מל הקונקול ועקב בזוק שקלת שלו
ועקב מצויין בבבא כעסיה שאין ידיים לעשות. סס
מתפעל בויץ לא זאה והיה אז לבן עיסורין מצויין
קלעין **מצטרף** שלאורכה מל מוה וחיים
עקים מעשרין מכורין מל לשון יון והרוך מעטרא
סכין מטרין **מצטרף** בר גמ דס מי שהשיך

חנינא [illegible] וסגן [illegible] ריש [illegible]
ולא פליגי מר כי אתריה ומר כי אתריה [illegible]
לשום של הקורות [illegible]
ושמן שלמטה [illegible]
מעזיבה [illegible]
את הלחות של הקורות [illegible]
צריך [illegible]

מעט[illegible]

[illegible] ביבמות [illegible] קטן וקטנה לא
חולצין ולא מייבמין [illegible]
ימצא סרים [illegible]
בתר [illegible]

מעטן

[illegible]
[illegible]

מעין

מלאו חלב [illegible]
נרפש ומקור [illegible]
ומקור [illegible]
רש [illegible]

מעך

[illegible]
[illegible]
[illegible] מיעכה באצבעה [illegible]
[illegible]
[illegible]

מעל

קדשי קדשים ששחטן בדרום מועלין בהן [illegible]
[illegible] ששחטן [illegible] בדרום
לא יצאו מקדושתן [illegible]
חייב להביא קרבן מעילה אשם בכסף שקלים

מעל

כל מעות חטאת [illegible]
דברים המתירין מועלין זה בלא זה [illegible]
שני דברים המתירין את החטאת מועלין זה בלא זה
[illegible] רקיקה [illegible] האשה [illegible]
בגמ' ועוד א"ר יהודה שני דברים המתירין מועלין זה
בלא זה [illegible]
מזבח והבשר [illegible] קדש
האחד בלא חבירו [illegible] מן ההקדש
שחייב קרבן מעילה

מעל

[illegible] מחשבה
אפי' לדברי [illegible] מחשבה שאדם [illegible]
דבר [illegible] לבטל מחשבתו [illegible]
זה [illegible]

מעל

בפ' אין מעמידין בגמ' אין מתרפאין [illegible] א"ר חייא

וכשמורקין
מעלין [illegible] גידין המחוברין באוזן
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

מען

[illegible]
[illegible]

מענה

מען

[illegible]
[illegible]

מעפורת

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] עם הפנים [illegible]

מעצר

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

מעקתא

[illegible]
[illegible]

מערה

מערה

[illegible]
[illegible]

מעל

[illegible]
[illegible]

ומעלה

פנים

לחוץ

ע"ש ויעזבו את ירושלים עד החומה

ע"ש קטן וקטנה אין חולצין ואין מייבמין שמא ימצא סרים

ע"ש עטיניו מלאו חלב

ע"ש מעיין נרפש ומקור משחת

ע"ש [illegible] מיעכה באצבעה והוציאה בתוליה והראה לאנשים

ע"ש [illegible] שלא

ע"ש [illegible] כרדין

ע"ש [illegible]

[illegible] ערומים

[illegible] דורות [illegible] אשר [illegible]

במקולין · בבר רב פר' שׂ ויוסף הדר מילתא שהין
מושכין אותה למקולין ולא הייתה נמשכת פי' בל
יין שהטבחים קורין מקולין ובלעז מקילוס ·
מקלם — פי' בהגדה כיוצ' שלגין ראשונה ושמנה
קוריהו תוך בר' ר' טרפון קוריהן בגדי מקולס פי'
תולין חנוה לו כדרך שעושין תולה הקנין · פלוני
מצורע וכובע נחושת ורגל וקולס דנחש ·
מקום — בכל רבה פר' פ"ט ויפגע במקום ר' הונא משום ר'
אמי אמרו מפני מה מכנין שמו של הקב"ה מקום וקורין אותו
מקום שהוא מקומו של עולמו · אמ' יוסי בר
חלפתא אין אנו יודעין אם הקב"ה מקום עולמו אם
עולם מקומו · ממה דכת' הנה מקום אתי הוי אומ'
הקב"ה מקום עולמו · כילר' הנה מקום אתי אומר
יוסי בר חלפתא הנה אנכי במקום הזה לא נאמ' אלא
הנה מקום אתי · מקומי טפלה לי ואין אני טפל
למקומי · בברייתא דר' אליעזר בר' נת' הגיע להר המוריה
בחמיהיום ופגע בו הקב"ה שנ' ויפגע במקום · ולמה נק'
שמו של הקב"ה מקום · שבכל מקום שהצדיקים שם
הוא מצוי עמהן · שנ' בכל המקום אשר אזכיר את שמי ·
שחורה למקורה · בהקומץ רבה בגמ' שתי פרשיות

מקמתא — כבר פי' בע' חזר ובע' דמאי ·
בבר רב' פר' עד' מאן אכיל הדין מקמתא בבין · בוין רב
וסמכו זקני פר' והוא ושקית אית לך מקמתא כל התנין
לי · במלוכת רעהן · תרגום מקמתא דחבריך · לסרבלהון

מקס — בבל' רב פר' לח' ויקח שש מאות כביכ'
רבי יונתן אמ' בגולייהן ר' הונא אמ' במוק ויסרחון ·

מקפה — בספר ב' מסכת יום המקפה של תרומה
והשום והשמן של חולין · בב' בפ' אלו עוברין בגמ' השוחט
בשבת שובר שריבה לזה להתחין מקפה · פי' מין
של מולייס והוא גריס בס' המוכר פירות לחבירו בגמ'
המוכר יין לא צריכא דאמרי ליה למקפה · פי' לימינו
קדירה שהוא יין יפה הרבה שמבשלים הקדירה ·

מקצה — בס' אחרון דעירובין הדלת שבמוקצה
פי' האי מוקצה מקום דיר וסהר הוא כדאמרי
במשין כמו כל אם רשב"ג כל אויר שהשמישו
לדירה כגון דיר וסהר ומוקצה ·

מקצה — בכל איסורי פי' נ' בהמה המוקצה והנעבד ·
פי' זה מוקצה מקודשה [illegible] פי' העומד לשם עבודה
שהקים לשמה להקריבן · בגמ' דפ' יוצא דופן מן
הגזן להוציא את המוקצה לע"ז · אין מוקצה לר'
שמעון אלא גרוגרות וצימוקים בלבד פי' בדרוש

ארעא מעשר בר סמרטוי מבנב שאינו יחוד · בינתים ·
בפ"ק דפ' כל כתבי מעמיד אדם את בהמתו על
גבי [illegible] אבל לא על גבי מוקצה · בב'
המשכה [illegible] עומד אדם על המוקצה ערב שבת
בשביעית · פי' גאון ז"ל המוקצה הוא המוכן להקצות
בו הפירות כדי לייבשן כדי שהגמור מלאכתן · וכן
פי' המעביר תאנים בחצרו לגמור את מלאכתן ·
פי' פירות שלא גמרו מלאכתן קרוי מוקצה הא דתנן
עומד אדם [illegible] המוקצה · המעביר תאנים בחצרו
לקצותן [illegible] פי' לקצות לשטות מהן קציעות
[illegible] מלאכתן והואיל ועדיין לא עשאן
[illegible] מהן מראה ומצוין ·

מקצה — בר' מעשרות [illegible] עד
שישא מוקצה · פי' משעה שמגרשין אותן למכור בשוק

מקצה — בס"ח בשביעית תאנים של שביעית
אין קוצין אותן במקצה אבל קוצה הוא בחרבה
פי' מוקצה כלי ברזל שדרך לחתוך בו התאנים ·
חרבה סכין ·

מקצוע — בפ' המוכר כל הכלים ·
גלגלים [illegible] בשבת · מקצוע של דבלה · וכל פי'
כלי ברזל שחותכין בו דבלה העשויה לעיגול · ודומה
זו למוקצה שלפנינו ·

מקצוע — בס"ג מ"ה דפ' כל
המנחות באות עשרה גרוגרות שבמקצוע · פי' כלי
שעושין בו הגרוגרות זו מקצוע ובוא כמו המוקצה
שפי' גאון ז"ל ·

מקצוע — בס' גמ' דברכות · ובב'
בבא בתרא ועסוק בדיני ממונות שאין מקצוע
בתורה גדול מהן ·

מקר — בחלומות דהרואה
חמור מוחין דשדים [illegible] מוקריא · בב' עד הגשה
בגמ' ונוהג בשלל דבשי ודמוקרי מכוס דורא · פי'
מוח שבקדקד · ומוח עצמותיו ישופא הרג' ומוקרא
דגרמוהי [illegible] ·

מקר — בב' בנה שמקיף
מן המקום · פי' המוקר [illegible] ·

מקר — בב' בכט שמנקרין
בכלים [illegible] מקורה מבחוץ פי' כמין קורות חד לי
בן הרחים [illegible] מאי מנבשון ר' יהודה אומר
שירפא דרחמי · ושם הקורות מקור על שם מקורו ·

מקורזלות — בב' סדרה בגמ' נוהגין כל אבנים
מקו רזלות דחזיין לבת הכסא פי' מחוקצות [illegible]
בבן החרדל · פי' שראשיהן חדין · פי' אבנים רכות ·

מקרוקרום — בב' ר"ל מר סן כנו הגזול [illegible]
ארוך והיה לו בין לשם עד קורא אותו מוקרולברום ·
פי' ארוך וקלבלין מקור לברום ·

מקרצות — בע' קרץ ·

מקשה — בס' גמ' ר"ה אחר עקיבה מיין

ענ' גדר מקולס ·
ענ' מוקצה
ענ' בדי
ענ' לעיל מקדש שמו שלהקב"ה מקום הנ' שאמ' בלקח טוב
ענ' יקח שש מאות ויסה את השמנה [illegible]
ענ' הל' שבת

מעטרו זיקן פי' מתמקין לודות שהדיבש בתן כרסת
[illegible] ויצטירו **מצולה** חולית [illegible] כבר
פי' כמולה כב"ע בבכורות בגמ' ולוזו בלוי· המצולה
בן שאין בה דגים פי' במקום שהמים עמוקים
שאין דגים מצוין שם דלא רבו [illegible] מצומדה
שאין בה דגים [illegible] שם
דגן [illegible] כך [illegible] מספר
פרשת בלק בוגדי **מצלות** כל הוצאו לן
ובב"ע [illegible] [illegible] פרת
[illegible] ושבע למטה [illegible]
כמצולף מחוי ר' יהודה כמגד [illegible] החכה [illegible]
ידו ואינו [illegible] יד מצולף במט[illegible]
פי' שמטה ידו [illegible] **מצע**
חזקה [illegible] כפר
בנעם [illegible] היינו כד' **מקק** [illegible] כל
[illegible] שופטים·
מציקתה [illegible] ח[illegible]
[illegible] אבס·
מצר כל' [illegible]
כב' [illegible] במערבא·
בב' [illegible] והוא דליכא
גישתא [illegible] והוא דליכא מיערבא·
בב' [illegible] [illegible] אחרידי·
[illegible] [illegible]
מצר [illegible] כב' מאוכר
השוכר [illegible] ומערבא
פי' כרשא [illegible] עמורת ואם
[illegible] אבל
אם יש [illegible]
קילא [illegible]
מצר [illegible] **מצר** כבר ש
בשושה [illegible] מדיה
כב' [illegible] מדגרה פיר
[illegible] הכפיפה
מצר [illegible] והחצב·
על [illegible] בני
[illegible] **מצורע**
כב' [illegible] להיבל והלכה
[illegible] מעביר
העדר [illegible]
[illegible]
מק כב"ע בבכורות [illegible] ערים
גימקן [illegible] והיוצרה

והמצורע שמהו מטהרין במשא עד שימוק הבשר
פי' עד שיירום הבשר· כב' בסוה אשה בגמ' לא
בבן [illegible] כושר [illegible] יהיה מקוס ש היין
[illegible] עוקבה
[illegible] [illegible] הולעה
[illegible]
[illegible] **מק**
כד' [illegible] **מק** בר גמ'
[illegible] פי' כל
[illegible] בחלק אמלה
[illegible]
בדישיה [illegible] **מקב** כב' [illegible] בכלים
יד [illegible] של
[illegible] ותשם את המקבת
[illegible] כב"ז בבכורות
הרקבן [illegible] שקוט גמ' [illegible] ביר
של [illegible] שבולם הנרחב
הרבה [illegible] שזה
ראשון [illegible] דקין
מקבה כב' ג' [illegible] ר' [illegible] בתר
היתה [illegible] **מקרון** בב"מ בוגא
בגמ' [illegible] מקרונא· וכן תרג'
ירו [illegible] מקרונא· **מקרקרין** תרג'
ירו כדוריס· **מקטורן** בב"ב כפר ר'
[illegible] לוקחין [illegible] דר' יוחנן
[illegible] אדמקטורן [illegible] כתב [illegible]
[illegible] מקטורן [illegible] מעיל
[illegible] ושמעא ברנום [illegible]
[illegible]
כמין [illegible] **מקרון** בר [illegible]
מקל [illegible] כבר פי' [illegible]
[illegible] מקל [illegible] קיבול
[illegible]
[illegible] כב'
[illegible] מקל [illegible] טהורה
מכלוס פי' דרך [illegible] בלא
מקל כדאמרי [illegible] מכלוס·
[illegible] מקבלין [illegible] להרהר סוגיא
[illegible] **מקולין** רבה
[illegible] בהקומץ
[illegible] לאחוריך ראה [illegible]
[illegible] במוקולין [illegible] גיד הנשה בגמ' דמתני'
[illegible] שאין [illegible] בשר המת

במוקולין

ענ' וילכו ויצטירו
ענ' ימינך בעונש [illegible]
ענ' עשאוה כמצולה שאין בה דגה
ענ' כמצולף יע [illegible]
ענ' ויצודר הנער

במורכבות של הצוות. בפלוב ושרפה מורכבות של
ערפה. פיל ענפים גדולים של ערפה **מרביות**
בקידושין בפ"ג והא אמאי אמרה לי אם מרביתי הא
האוי. מיוקרת רבקה הרג ואז מרביתיה דרבקה.
מרג בגמ"ד פרושה ומס' תמורות יין בגמ' ערוך
אבן ד' דבריסטוואי אם האדם לידי התחננות וכל
ש' וכטוניגיסטוס. פיל תוך שלה דָּבָק לשון יונק
אל תבן בצמא תרג אידק לישן שלפתא לטוניגיה
בהוהא. ופרין מוהגן לחבי. תרג ופהגמי אוניהיה
בסוקן של טוריגי. **מרג** בתמורה בר"ג דף תשש
איטן קרוסטס וכאה שפי מוטריגיהן פיל שמר לך
ובאה להכי אתא דכיון דהגיע הרגל אי אהה רשאי
לעכב מלה בימן קדשיך ונדיך מיד. אבל התורל סופרים
אותם שפי מוכיהן. כלומ' שאני נבנסן מעצמן על
הגרן ועל התשבוה ועל הטוריגיס וז שין תקח אותם
מעשר והבשלהן לביה הבחירה. מצי טוריגיס שמע עונה
מטה של טרסן בבר פול בג טרבל כי שמעון הכלל
תרג מרגוהי תוריא. כו לא בחלון ובחרוי הבוצל תרג
מוריגי ברוגא. **מרגל** קשיאה. תרג ירוש
מרגלן ושפה תרג"ו מרגלהא אשלון מוגלהון בע
אוגן. **מרגל** בפ"ג דפ"ה קורא מרגלן
בטמיהן דרבנן. פיל לשון רגילות החכמים אילו כולן
המפרשין כאן שעשו שפן יסודי העולם. אין מחזיק
טובה לעצמן בהחזיקם בתורה שאמרו בפ"ק
אין אני ביורה ואומן בגויה הוא שהתעסק במלאכת
שמים ונגזרה ונקבור ונשפוה. נאש שהתעסק
במלאכת שמוד ולמוד. בזמן שבפ"ג דפ"ק כל
העוסקים במצוה פטורים מן המצוה. ואפי' בזמן
שאין אחרים בעולם. **מרדין** יהרגו ואל יעבור
מרדע בפ' נא. ומפורש המרדע
קונץ מלא מחרדע פיל כשיבוא לחרוש ומחליף
להכות הבהמה שחורשת בה. לא יהו ענפי העולם
אוהב. **מרדעת** בפ' בתרא בהמה לחמור
ועגל במרדעתו. **מרדע** בבר שניע בפ'
מלמד. **מרד** בפ' בגניס השלין והמכוה
והקרח והמוכרין אוין מלמוכרין בגניס פס אבל
לא מחוש ובמן בשחין ובקרחת ובמורדין. פיל
כמו שן שמורדס. בן בתורה כאשר שמן וכל
מורד. הע"ז ונרפה. שלבב שמורד בשמחת פחוחה
והבשר המובחר בהמה שמן שהוא מורדים שמחרים
פיל שמחזיק ומושך. וישאול מורדין לו רר בשרו את זולבן
בפ"ק מהמרדין בגמ' מהרשלין שין שמרדה מוהר

ערפה. פיל ענפים גדולים של ערפה **מרביות**
בקידושין בפ"ג והא אמאי אמרה לי אם מרביתי הא
האוי. מיוקרת רבקה הרג ואז מרביתיה דרבקה.
מרג בגמ"ד פרושה ומס' תמורות יין בגמ' ערוך
אבן ד' דבריסטוואי אם האדם לידי התחננות וכל
ש' וכטוניגיסטוס. פיל תוך שלה דָּבָק לשון יונק
אל תבן בצמא תרג אידק לישן שלפתא לטוניגיה
בהוהא. ופרין מוהגן לחבי. תרג ופהגמי אוניהיה
בסוקן של טוריגי. **מרג** בתמורה בר"ג דף תשש
איטן קרוסטס וכאה שפי מוטריגיהן פיל שמר לך
ובאה להכי אתא דכיון דהגיע הרגל אי אהה רשאי
לעכב מלה בימן קדשיך ונדיך מיד. אבל התורל סופרים
אותם שפי מוכיהן. כלומ' שאני נבנסן מעצמן על
הגרן ועל התשבוה ועל הטוריגיס וז שין תקח אותם
מעשר והבשלהן לביה הבחירה. מצי טוריגיס שמע עונה
מטה של טרסן בבר פול בג טרבל כי שמעון הכלל
תרג מרגוהי תוריא. כו לא בחלון ובחרוי הבוצל תרג
מוריגי ברוגא. **מרגל** קשיאה. תרג ירוש
מרגלן ושפה תרג"ו מרגלהא אשלון מוגלהון בע
אוגן. **מרגל** בפ"ג דפ"ה קורא מרגלן
בטמיהן דרבנן. פיל לשון רגילות החכמים אילו כולן
המפרשין כאן שעשו שפן יסודי העולם. אין מחזיק
טובה לעצמן בהחזיקם בתורה שאמרו בפ"ק
אין אני ביורה ואומן בגויה הוא שהתעסק במלאכת
שמים ונגזרה ונקבור ונשפוה. נאש שהתעסק
במלאכת שמוד ולמוד. בזמן שבפ"ג דפ"ק כל
העוסקים במצוה פטורים מן המצוה. ואפי' בזמן
שאין אחרים בעולם. **מרדין** יהרגו ואל יעבור
מרדע בפ' נא. ומפורש המרדע
קונץ מלא מחרדע פיל כשיבוא לחרוש ומחליף
להכות הבהמה שחורשת בה. לא יהו ענפי העולם
אוהב. **מרדעת** בפ' בתרא בהמה לחמור
ועגל במרדעתו. **מרדע** בבר שניע בפ'
מלמד. **מרד** בפ' בגניס השלין והמכוה
והקרח והמוכרין אוין מלמוכרין בגניס פס אבל
לא מחוש ובמן בשחין ובקרחת ובמורדין. פיל
כמו שן שמורדס. בן בתורה כאשר שמן וכל
מורד. הע"ז ונרפה. שלבב שמורד בשמחת פחוחה
והבשר המובחר בהמה שמן שהוא מורדים שמחרים
פיל שמחזיק ומושך. וישאול מורדין לו רר בשרו את זולבן
בפ"ק מהמרדין בגמ' מהרשלין שין שמרדה מוהר

מכך שיוצא מדעתן. בפ' חזקה הבתים בגמ' גאונות
לחזקה. בורח מחמת מרדין. פיל נהבע מחמת
הבעה שעשוה בפ' כיצד בגמ' מעשה לוקה מכה
מרדין פיל מלקות דאורייתא הוא שלחייבי לאוין
באמת ובהוראה ובגנון שכה משונשת בדברי
אגדה וכמו. ואמאל מיני הסמוך לגמ' אבלמי שיופר
שלמעשה שאום לן עשה סוכה ואינן עושה
לולב ואינן עושה מכין אותן עד שיתעצ נעשן בלן
אומר ובלא מכה משלשם. וכלמי שעובר עבר
דברי חכמי מכין אותן בלא מספר. ובלא מנין
קורין אותה מכת מרדות. מכה שמרד בדברי תורה
מרדה ספיקא הוא
וכדברי הכל. **מרדה** לפטן מרדה
שרי בגמ' סימני העוף. **מרדיא**
נכנסה בחמה ומזרה הרג מרדה.
בפ' השוכר שה הפו בגמ' עד שלא ותחילן במלאכה
צריכא ששה כי מרדיא דלבדוה פיל לבדוה שם
נהר. והוא כמן שגם. כלומ' צריכה כמו המשוטו של
מלחים המעבירה בנהר הנקרא לבדוה.
מרדביתיה הרג ירון משעשעין ונקה המטה
מרד בחמה. **מרה** בפ' מיחה בגמ' המגדף
עשר מכות נעטון במרה. ז קיבלן בני נח התמיכו עליהן
לשון דכתי שם שם לו חק ומשפט שכם ובכוך אב
ואם דכתי ויכוחו כאשר צוה יי אלהיך. ואלי
יהודה כאשר ערך במרה. **מרזב** בפ' חזקת
הבתים המרזבין לן חזקה פרקוטס כסול המרזב
כשר כבדפי בגמ' דף חביה בגמ' משנתרן
אמור לעשות מרזב בשבת. פיל כשיעטוף שדה
סלהן ויקפל שב קנוחיה בגמ' כדי קיפול וינחה
על פתיחן השמלי ויחזר ויקפול שאר הסלה
המשוטה בצידן הימין וינחה בכתיפו הי מנין
נמצאת סלה ומקולה מקה ומזה מופלה על
כתיפו ותלך כדרך השדה. ונראה כמין מרזב
הוא קשר כפלי בפלוחא שהוא קושרין שהם כפיפות
מרזב מקורין אותה כשש וכסוסי מאש
בפ"ק שמרין בגמ' דסמך ושובר ושפוך דף הקורא
את המגלה בי מחיין לה במרזבהא דעמר וכל
בלגן מהלוחך כמלכלך שלזב ושלך לפור ושנשיהם
היא וכתבי"ן מחיים וקשה אם הוי מוקף למקבלי
מגרעתא היא מהבוקרא פיל כלשמוע קרין למקבלי
מרזב סיג מרזפתן. ויש מקום בוב ארזפתן. בכשול
ובלטוח. תרג מחיין במרזפתא.

מקשם של [illegible] הקשות [illegible] חזיר

ושבין [illegible] שבתן [illegible]

שבם [illegible]

[illegible]

אותו [illegible] קדים [illegible]

הוא: **מר** [illegible]

בגמ' מי [illegible] מן [illegible] ומורה [illegible]

דודאי [illegible] דדמך

סומך [illegible]

בכמה [illegible] פסק [illegible]

משעם [illegible]

כרם [illegible]

כירה [illegible]

כל [illegible]

הור [illegible] דבקר [illegible]

[illegible] מקום [illegible] מורה [illegible]

[illegible] כם [illegible]

הלא [illegible] רק [illegible] החמץ [illegible]

משום [illegible] שלא [illegible] עירך [illegible]

את מורך [illegible] הפרגור גועל [illegible] ולא [illegible]

מוריך [illegible] החלבים [illegible] שהן מורים

ומורים על כל [illegible] ועלין על גבי [illegible]

למלך [illegible] דרור שאינה מקבלה מרות

פי' שאינה מצויה [illegible]

ואם [illegible]

לש [illegible]

מי [illegible]

את [illegible]

רבני [illegible]

שואל [illegible] **מר** [illegible]

מקום [illegible] זה

יצחק [illegible]

כדיתה [illegible] וקניבה

מור [illegible] חוצין

בכלי [illegible] זכוכית [illegible] דאמר

החימור [illegible] והחמור [illegible] לחומר מור

[illegible] בחוס פרת

השור והקומות: **מר** [illegible] זה

[illegible] מורה

כאום [illegible] להקריב [illegible] אחרים

מר אין ממרים את העגלים [illegible] שמלשכן

שנ' מדור

שנ' [illegible] וקנים האספן אחד

שנ' שמעו נא המורים [illegible]

שנ' [illegible] החלבים [illegible]

שנ' [illegible]

[illegible]

שנ' [illegible] בס נוקים

שנ' [illegible]

בדה לאמן לקיים שאין בה להחזירו לו שריכן

לחין [illegible] **מר**

כמו מררות [illegible] כדי שהאבד

מאן [illegible] כל שנה

ובמרקחת [illegible] סגולה

[illegible] מרה

של [illegible] **קולים**

הספק [illegible]

[illegible] שהורין

[illegible] **מר**

[illegible]

[illegible] דבעי

[illegible] **מר** [illegible] שמעו נא

המורים [illegible] דמורה [illegible] בהדין

לשנא [illegible] מורים [illegible]

איכה [illegible] לשון [illegible] קוא

צווחין [illegible] מורה **מר** [illegible] רמס

ישכרון [illegible] **מראה**

ככל [illegible] מראה [illegible] אם

איכה [illegible] טהורה **מראה**

[illegible] להסיר את

המוראה [illegible] והסיר את מוראתו זה

הזפק **מרא** [illegible] ויזבח שור

ומריא על כל [illegible] שור ומריא [illegible]

בובלים **מרא** [illegible] המריאים

שברא הקבה [illegible] יקדש

היום [illegible] שש [illegible] וחוה

[illegible] **מראנא**

[illegible]

[illegible] שלמצאה

[illegible] דכוורי

[illegible] והדגים

[illegible] ישראל

[illegible] דלא

[illegible]

[illegible] **מרבית** [illegible] רבג

[illegible] שיהו בו

מורבות [illegible]

[illegible] תשעה

[illegible] מורבות [illegible]

מרבית [illegible] ראלים

במורבות

מרץ
מרם
מרן
מרע
מרפא
מרפס
מרפק
מרצע
מרקא
מרקולים

בפ׳ דמגלה בגמ׳ דסמך קרא׳ והוה מעשה שיכן
ושיתא [illegible] בחותי פי׳ [illegible]·

מרזב

בס׳ החולין בגמ׳ [illegible] גרושתו· ובפ׳ אחרון דיבמות·
בגמ׳ אין [illegible] דמרזא [illegible] פי׳ מרזבים·
פי׳ [illegible] ושובה המטה
הערס· והן [illegible]·

מרזח בסנהדרין

[illegible] מרזח [illegible] ובל גמדים
[illegible] אומרי לה אבל· כדכתי׳
[illegible] מרזח [illegible] הנרח
במרירות [illegible] חשן· כמבין
מנוח [illegible] בכתובות ישב בראש כמו ושר
פי׳ סרחים [illegible] וסרח העורף·

מרזמא [illegible] הנוף

[illegible] כב׳ לשון
[illegible] דבר [illegible] ואורך [illegible]
ואם [illegible] גוזר·

מרח בפ׳ [illegible]

מאד ונעכר מן המעברות [illegible] סומרח· בפר
[illegible] קובה לארון [illegible] שעוה [illegible]
שהוא ממרח [illegible] בגמ׳ [illegible]
[illegible] ימרוח [illegible] הכרי עד שלא
ימרוחנו [illegible] המעשר [illegible] שמשה ההבאה
מן הקיש [illegible] שכן מנהג
[illegible] ועושין אותה רחבה [illegible]
וקורס [illegible] ולוקח לוח ומושך עמו
כל האורך [illegible] כמו ומרחו על השחין ויחי·
[illegible]
[illegible]
הקודש [illegible] רוח
[illegible] בשהוא
[illegible]
[illegible]
[illegible] מן הגוים [illegible]

מרחם [illegible]

הקודש [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
משכחת [illegible]
שכן [illegible]
[illegible]
[illegible]
ויש בו לקלוחית·

מרחץ בפ׳ גיד הנשה

ענ׳ בית מרזח
כלומ׳ בית אבל

ענ׳ [illegible]

ענ׳ ומרחו על
השחין ויחי

ענ׳ [illegible]

נ״א
מרמהג

ונהג בגמ׳ בשור רבא מחר [illegible] ליה· כדות
[illegible] אחרין וחוקכו [illegible]·

מרוא בס׳ גמ׳

[illegible] העשוקין [illegible] בר רבי [illegible]
[illegible] פי׳ [illegible] הוראה [illegible]
[illegible]
שלו כדי [illegible]

מריח ככר

פי׳ הר המוריה [illegible]

מרש בר׳ גמ׳

[illegible] להם בתוך המוריס [illegible]

מרכשן

הרגיון [illegible] והמהר [illegible]
[illegible] ברהטיו [illegible]
[illegible] ברהטים [illegible]

מרכנתא

בגמ׳ [illegible] ושהה [illegible] דהוי חשיב
[illegible] במרכנתא [illegible] חכמה
[illegible] חלב [illegible] טהור
שלה [illegible] טהור [illegible]
משמיה דר׳ יצחק [illegible]
[illegible] בחולין [illegible] הקיבה הוה
אסור [illegible] טהור [illegible] מרכנתא
בדלת

מרכע [illegible]

[illegible] שמעאו הלמוד [illegible]
[illegible] ומעאו [illegible]
[illegible] בר
[illegible]
[illegible] ושדרות [illegible] סירריא
[illegible]
המרכוף [illegible] והם שאמרו
[illegible] ארז [illegible]
המרכוף טהור [illegible]
[illegible]
[illegible]

מרוס [illegible]

מטמאין [illegible] בגמ׳ [illegible]
אם ראש [illegible]
[illegible] בראשם·
[illegible]
הספרים [illegible] בלשונם
המירוס·

מרמחז [illegible]

[illegible]
[illegible] סלנה
[illegible]

מרמטא [illegible]

[illegible] והרדמה [illegible]
[illegible] רב״ג תרדמות הן [illegible] עד דהרדימות מרמטא·

נ״א
כוס

נ״א
מרוז

מינרואה

משוט בר' גמ' רפ' המוכר את הספינה כל
המוהיג אותה אר' אבה אילו המשוטות אלונס מכבשין
עשו משוטיך:

משטח בפ' הגוזל ומאכיל
בגמ' ואם אמרו ובפ' מצות חליצה פתל דיבר והעבידנו
אין לו אלא שכן. לתשמיש לו משטח אני בך בר' פר'
הגורמים ובן לעניין מה דהסכא כמרי אמ' לה משטח
אני בך בס' גמ' דל' גט פשוט פי' אדם משתח בשעה
מיתה שו לו:

משטח בס' טהרות המשטח
שלאדמה פי' מקום מוכן לשחוט הענבים כג'
משטוח דכת' וישטחו להם שטוח בילמ' ויקי ביום
כלות משה מתחלה את הכלכלה אחר כך מתחיל את
הסל אחר כך מתחיל משטחו לפי תבעין כלי גדול.

משך במכילתא משכו וקחו משכו
מי שיש לו נקחו מי שאין לו ובהל' עד ר' יצחק אמ' בא
הכה ללמדך על בהמה דקה שהיא נקנה במשיכה
בפ' הזהב בגמ' דסמך האונאה כדרך שהיקנו משיכה
במוכרין כך תקנו משיכה בלקוחות פי' שלאחר שמשך
הקונה אינו יכול לחזור כך הלוקח אינו יכול לחזור
לאחר שמשך וכשנתן המעות ולא משך הפירות
כשם שהמוכר חוזר כך הלוקח חוזר בס' גמ' דכל
הנישאו לו וכמ' אי זהו הקונין בגמ' דסמך האונאה
דבר ר' ישמעאל בדברי ר' שמעון בן יוחאי זה וזה
יסוד דרומי ומשכה בידו לגבריה בס' גמ' דפ' פרת
חטאת של המנוחה [illegible] ישמע
בן וזו שילה ור' שמעון [illegible] בן וזו ירושלם
[illegible] שמעון בן [illegible]
[illegible] ירושלם ומשכה גברי לגבריה בס' גמ' דפ'
בשבועות [illegible] קרבנות [illegible]
[illegible]

משכוכית מאי משכוכית הכא הרגימן
כרכושתא ר' יעקב אמ' עיזא דאזלא ברישא פי' היא
המהלכת בראש העדר שתולין לה זוג בצוארה והצאן
נמשכת אחריה כיון שמחזיק במשכוכית משך שאר
העדר קנה קנין במשיכה שיש בגמ' כרכושתא.

משכל בפ' אין מעמידין בגמ' ולו מכבסין
דמפסקי לה משיכלי דתנו דכי תאנא כמולגא
דמועדא. בל' גמ' דפ' השוכר את הפועלין בגדי מההיא
שהין משיכלי דתנא בפ' ר' ישמעאל באמ' מנא ברעשון
דסחיפה ליה משיכלא ארישיה ברפואות דמר
שאחזו ולוהכינהו בתרתי משיכלי. בראש [illegible] דפ'
המוציא יין משיכלא משיכולא פי' ספל גדול
שרוחצין בו הכל משיכלתא מאי כלתא פי'
ספל קטן שרוחצת בה הכלה לבדה.

משכן בילמדנו כספ' בואי ביום כלות משה אמ' להן לנביאות
משכן שמו חטאו שיהא מהמשכן על [illegible] דיקן
ומו חבלים מעטין זה:

משל בס' ידים
כותבין [illegible] המושל עם השם [illegible] שם הקבה
עם [illegible] בפ' המוכר את הספינה במדאם [illegible] סמור
על כן יאמרו המושלים אילו המושלים [illegible] בושן
חשבון בואו ונחשוב חשבונו של עולם וכול'.

משל בס' גמ' דפ' הישן [illegible] יש אומלין
משלות [illegible] משלות שוגבין בס' גמ' [illegible] דיני
ממונות משלות [illegible] היו [illegible] ואין [illegible] באין
לידינו [illegible] ואוכלו בוסר [illegible] לה [illegible]
עדיך בפ' אילו הן הגולין בגמ' מכוונות לחן כאשר
יאמר משל הקדמוני מרשעים יצא רשע [illegible] במה
הכת' מדבר בשני בני אדם שהרגו אחד בשוגג
ואחד במזיד [illegible]

משליתא ומהתרתא
[illegible]

משפוך [illegible]
[illegible]

משמוט
[illegible]

משכן [illegible]
[illegible]

עי' וישטחו להם שטוח
עי' משכן יקחו
עי' על כן יאמרו המושלים
עי' אל המנוחה ואל הנחלה
עי' כאשר יאמר משל הקדמוני
עי' [illegible] גוים אסור [illegible]
עי' אוהלן ואהלן
עי' [illegible] לאחה [illegible]

ר׳ ישמעאל אומ׳ ג׳ אבנים זו בצד זו בצד מרקוליס
בפ׳ אלו מתו׳ בגמ׳ ואחד חייב להכריז׳ באבני בית
מרקוליס מהו פי׳ בית עז שעושים מרקולים עבודתה
רגימה אבנים׳ ושיקה כדתניא בר׳ גמ׳ דפ׳ ר׳ ישמעאל
אילו הן אבני בית מרקולים אחת מכאן ואחת מכאן
ואחת על גביהן: מרקנתא בפ׳ ר׳ דב
פ׳ והוא ישקיט דידעבא לכוישא אולא לגבי
מגירתא תרעא פתיח מרקפא לה׳ פי׳ מוקשה
בכתח ומוסף ומעוטבת: מריש כל
גמ׳ דפ׳ סדר תעניות כיצד אמ׳ גזל מריש ובנאו
בבירה מקרקר בכל הבירה כולה והחזיר מריש
לבעליו בר׳ גמ׳ דפ׳ לולב הגזול האי קשורה
דמשלכתא עבדין בה רבנן תקנתא משום מריש
כדתנן בהניזקין פה׳ הגוזל וכמ׳ ז׳ בעדיות על
המריש הגזול שבנאו בבירה שיתן את דמיו
ובר׳ אלו׳ מרובה והאי מריש דאיכא שינוי
השם דמעיקרא קרו לה כשורה והשתא כולא
ותנן על מריש הגזול שבנאו בבירה שנוטל
דמיו מפני תקנת השבים. אמ׳ יוסף מריש שמן
עלין דתניא עשוה הבית אילן ... ... שנ׳ עשוה הבית
אילן המרישות וכבר פי׳ בע׳ מלעט בפ׳ מזבח
הקי׳ על מריש ועל החלבן וסמים מהבן ויענה
תרג׳ וסימו מגו מרישא עני לה מרשנא
אתן בי מרשונא דבעה פי׳ מקום מרתכא
ברכבות סי׳ שאחזו מרתכא וחומרתא דכילן
בפ׳ אחרון דג׳ שניה ג׳ אותן של גט מרתכא וכבדרתא
פי׳ אבן שקורין לימרי״ם בלעז: מרתק
בכל רב של ... היסדורי כמו ...
גיבר תרג׳ ... מרתוק ירוקא
משיחין כמת כן חסרא והב לה מרתוקא גולה בה

מליק פיט אמל״פ מש

בסנהדרין ואלו הנחנקין המחוה הרזין איהרא
זעותי ... משא בכל הג כל לה ויהי
מושבו ... משא ... חוץ עולם
גוססת בכל כיוצא בר׳ פ׳ בנג בי משבזג
בפרשת ... בג׳ המשיח הכה במאי עסקי
... למשבזג פי׳ לבשן ... שקורין
... בלעז ... אותו כמו ה׳ טבח
... משבר
פ׳ ... כסא של כלה והמשבר של חיה פי׳
האבנים והיושבת על האבנים תרג׳ ירן והמשבר של
מתבראי: בפ׳ השותפין בגמ׳ כנה יהא משזג

שנ׳ אותם ואת פינחס בן אלעזר הכהן לצבא

שנ׳ עשוה הבית

שנ׳ וכפים מעין ויענה

שנ׳ וראיתן על האבנים

נ״א משגש

שע׳ ריכה
אורייתא משזג באורחתיה דשמיא פי׳ ...
להוציא דדיה לבנון ומרקלו עשה בשביל כבוד
דדים שינקה ממן לגני קשורן לה עולא משזג
אורחא דאימא: משח כסנהדרין
בקידושין הר׳ בא כאדר׳ ... כאדר כולה
וכו׳ משח בכל בפי׳ מעשים אין כהן
משוח בשמן המשחה למרובה בגדים פי׳ כהן
גדול שהיה ... ראשון היה משוח שהיה לכהן
שמן המשחה בבית שני שלא היה לבן שמן המשחה
היה מתמנה כהן גדול בלבישה ח׳ בגדים שכל
זמן שהיה הרוצה היה משמש בח׳ בגדים ׳מרבה בח׳
בגדים ... כהן גדול ומפורש בגמ׳ דהוריות משיח
שעבר כיון שאירע פסול לכהן גדול ונתמנה אחר
תחתיו ואחר כך חוזר הראשון לעבודתו ואותו
ששימש כשאירע פסול לכהן גדול נקרא משיח
שעבר בסוטה בס׳ גמ׳ דפ׳ משוח מלחמה במשנה
שמדבר אל העם בל׳ הקו׳ ומשוהם אילן סנהדרין
וזה פנחס זה משוח מלחמה וכלי הקודש אילן
ארון ולוחות ... בס׳ גמ׳ דפ׳ בא לו כהן גדול
בגדים שכהן גדול משמש בהן משוח מלחמה
משמש בהן וכול ושם מפורש הודה כהן משוח
ומרובה בבגדים ומשיח ... ומשוח מלחמה
משחא כשמן משחא טובא כבר פי׳ בנע
בשר בפ׳ אין מעמידין האי משחא שליקא דארמאי
שרי לאמאי בחוש לה׳ אי משום בישולי גוים
טבל כמות שהוא חי ואי משום גיעולי גוים נותן
טעם לפגם מותר אי משום תערובת איסורא
סרי משח בפ׳ שהוציאוהו שאין
המשוחות ממציאות המדות בה׳ המקבל שדה מחברו
לזרעה אמ׳ לה ר׳ יהודה לר׳ אדה משוחאה פי׳
מודד הארץ לחלקה: משח בפ׳ לולב הגזול
ר׳ מאיר אומ׳ ... במשיחה פי׳ כגון בכלים בחוט
משיחה ובמשיחה ... שורגין ... שעשבין בשמן
פי׳ יתנן כרכן במשיחה בס׳ ב׳ אותה במגילה ויסכב׳ מאי
זמן בל שנא מדר׳ ... אמ׳ גמ׳ דה׳ הזורק גט
בידה ומשיחה ... משח בס׳
לבוש משיחות של ארגמן ... של ארגמן
משח ... משחז שרש
בה ... משחיזין
את הסכין בפ׳ ... ובכל מקום אין משחיזין
לכן אות הזין פי׳ אין מחדדין ושם האבן שמחדדין
בה משחז: משחן ... דמושכן בל׳ שחן

משוט

בקרקע. עד שימות הגיד. בפ' אילו נערות בגמ' הבא
על יבמתו לפי שמגיע למיתתו בידי שמים שנותן
ממון ומתכפר לו שנ' וגם בעון יומת. אם כפר
יושת עליו. אף בידי שמים כן. ת"ל כל חרם אשר יחרם
מן האדם לא יפדה אין לי אלא מיתות חמורות שלא
נתנה שגגתן לכפרה. פי' דרך עליה לא נתנה שגגה
לכפרה דחייבי גלות מכפרה עליו. ותנן בפ' אילו
הן הגולין. בס' גמ' דף משוח מלחמה מת הורג ד'
אמות לטומאה. בס' גמ' דף א' בר הש' מאי טעמא.
עולא אמ' משום ירקא. ר' אדא בר חנינא אמ' משום
מיתנא. פי' דהיכא דאיקלע יום הכפורים במוצאי
שבת או בא' בשבת אם ושאר המתים ב' ימים יסריח.
אבל ירקא אפשר דבחמימי. פי' אע"ג דחמימין
ירקא אפשר למיכל מיבק. ויש אומ' למישקל בהו
ולמישבק נהו בחמימי דאכילהו במוצאי יום
הכפורים. בעמוס שיקרבן גויר. במעילה
בגולים קדשי מזבח מיתה פרה וחיי גמל בין מנטרפין
מ"ה [illegible] חצי זית מפרה מתה [illegible] מגמל חי
אין מצטרפין לטומאה. בס' גמ' דף [illegible] מגלתו שלמה
כי סורא ומרעין חיבולו. פי' המות [illegible] כל איש
ארוכה חלין. והוספת ברייתא על [illegible]
ושין מגלתין למה נסמכה פ' סוטה [illegible] פרה
וכו' למה נסמכה מיתת אהרן לבגדי כהונה [illegible]
בזין רב' אמר מות [illegible] למה נסמכה [illegible]
[illegible] למה נסמכה [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

מתיבתא
[illegible] **מתני'**
[illegible] טורגין בפ' גמ' דגיטין. כלומ' [illegible]
מתנ' האומר [illegible]
מתני' [illegible]
הקינה למיתה [illegible] על [illegible]
טומאה הקינה [illegible] למיתה [illegible] למיתה
ר' אלעזר בן יהודה [illegible]
מיתון. בס' החולין [illegible]
למיתנה [illegible]
מיתות ויש מהנו. והעיקר [illegible]

וכן מנהג האורגים לעשות בין ארוך ברוחב היריעה.
ובראשו שני מחטים שבורים ונועצים ברוחב
היריעה מיכאן ומיכאן כדי למשכה ולמתחה.
ומכלי אורגים הוא. **מתח** בס' א' בכלים
המותח [illegible] כמו ומתחם [illegible]
מתחיל בס' כיצד מברכין בגמ' חוץ מן היין
ובר' גמ' דף מקום שנהגו הני מתחלי דערלה אסיר
הואיל ונעשו שומר הפרי. פי' קליפי כפניות שהן
שומרין לכפניות וכשיוצאות הכפניות ונעשית
התמרים. נכלו הני מתחלי ולא מיהנו עד שנעשת
גמר התמרים. בס' גמ' דף [illegible] כלל מלכא ומתחלי
דערלה סומקא. **מתני'** מאימתי קורין את
שמע בערבין. פי' ר' משלם זל' הס' הראשון איכן
עיקר. והוא כמו [illegible] אעשה גמל
[illegible] הוספת בגמ' אף באורחב
[illegible] אעשה אימתי והמשנה מאמתי
אין מפרשין. שהוא כמו וכאומהם על כל הארץ
ואבן מעשה תדירו ואבן מתכא.
מתפלתא בר' גמ' דף מקום שנהגו אמ'
להו [illegible] דיהבו [illegible] קריבי
[illegible]
[illegible]
[illegible] מהאוכל
[illegible] שפיר [illegible] שור [illegible]
[illegible]
מתנ' [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] בגמ' המוסף [illegible]
[illegible] ולא
יסריח. [illegible] הא דגרסי' בר' גמ' דף [illegible]
[illegible] הא דגרסי' בס' אילו עוברין בגמ'
מתני' [illegible] בר [illegible] הא [illegible]
[illegible] הוא שחט [illegible] ומתן [illegible]
[illegible] בס' [illegible] חמת היין
[illegible] פי'
המנחות [illegible] ואין מוהר [illegible] בס' גמ' דהוריות
[illegible]
מתן [illegible] זה [illegible] מתני' [illegible]
[illegible] תרג' [illegible]
[illegible] בדברים. תרג' [illegible] **מתן**

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

שבעשתו עליה באיסור · אוסר אשתו או את
אשתו · להוציא אשתו שאין עליה כלום · ור' עקיבה
דריש שהניח ממשי חמותו ואם חמותו · ויש ספר
אותו ואת אחת מהן [illegible] אם חמותו דשריפה
נשרפת מן התורה · בפ' [illegible] השומעת
משמעות דורשין אותו ביניהן כל זה [illegible] זה
אומר שזה זה הפסוק · בפ' יום הכפורים בגמ'
האוכל הקולי ושותה חסה במשמעו (שנו חכמ'
בשיעורן · ומה היה מסיעו את מנחתה בגמ' כדי
שיראה [illegible] הוא והלא מה הוא שיטה הכה
כמשמעו [illegible] בפ' ערך בקילבי באגמ' לשון כל
הפרשה כולה משמע מוציא מיד משמעו · ומ'
ומשמעה [illegible]

משמש

בפ' המוציא [illegible] אסור למשמש בצרור בשבת פי'
מוצאו להחליף מקום חידודו שלא יפרט בשרו
שנמצא [illegible] כמשה או לידי טחינה · בפל
המים [illegible] ומשמשין בבני מעים ·

משנה

בפ' [illegible] בגמ' [illegible] ובלשון משנה
הל' להורות פי' בל' התלמוד · למה נקראת משנה שהיא
שניה למה שהתורה ששמעו כל ישראל בהר סיני
היא תורה שבכתב · ומשה שמע זו המשנה מפי
הגבורה פעם שנית והיא תורה שבעל פה ולמה הדבר
שהיא שניה לראשונה כמו ויאמר שנו וישנו ·
פי' והוא לשון שינוי כמו וישנה לו · ובלשון רבל
שנה פרק אחד · כלומר קרא פרק אחד ·

משניתא

בפ' המוציא תפילין בגמ' שרשין כמו כמשוניתא הכך
דסילקי לבולשי אחרי · פי' שאם יצאו מן האילן שרשין
הרבה שהן מושלכין על הארץ כגשר או עלגבו זו
זה שעולה למעלה מה הוא שולין ואסור למשה מן
מוהר · יש שגורסין דמו בדלות ויש שגורסין דמו
ברוש · [illegible] [illegible] התעשות [illegible] שה דרוך
מושלכין לחוץ במעגל · בפ' המקבל בגמ' דסמך
המקבל שדה מחברו לשעורים · מה מסקנא בה משועתא
או ר' [illegible] דדיקלו בל' מקום אבוה נמסיקן ב'
שדות [illegible] [illegible] המקום שהיה עורלה
בזעפן [illegible] אומ' כמין גומא ועוד אומ' כגון עולם
סרק ·

משפט

דכולא ביאה · ככר פי' בנג
מסורו ·

משפחה

כל אגדה דפשט בעבודת
הדיין לעבודת [illegible] כמשפט [illegible] וזהו מתעוררת
ומשפחתן · וכול עד שיש לה משפחה שיושבת לספרים
שאין כולה לספרים · וכולל משפחה בותי הירבה
בירושלם משפחת משל ארץ היבוסי · פנים אחת

עי' למה נקרא משנה שהוא שניה לתורה

עי' ותארהו בשרד

עי' או זו היא שונה

סמכו ר' ח' חכמ' שש מאות ככרי כסף שלא בוזיאן
חוץ לירוש' וכול' בפ' כשה ירוש' ·

משפל

בפ' [illegible] עשר · מאה משפלות [illegible]
פי' [illegible] משפלות שנשתחה למשר [illegible]
וחכמ' [illegible] פי' לך ג' משפלות הן ·
של זבל [illegible] וכול' [illegible] בקלוה
אילו חוצין ולא [illegible] מסכת פרושה וחכמ' מטה
והמשפלות בתוך רב' [illegible] ראשון של חנן
ד' [illegible] של עפר · [illegible] אומ' מי
יכול לפרש אבל [illegible] אומ' ולא אחד עברה · [illegible]
קוצה ב' משפלות היום ובלמחר עד שאינו מסיפין ·
פי' קופה שמוציאין בה זבלים · וכול' ויש מגבע ישר
ל' משאפל ·

משך

בפ' פר המדיר בגמ'
כל המומין זיעה גבר כהנא אפשר לעבודה במוקורת
דחמרא ומורה ומושקין · בפ' כיצד מברכין בגמ' והא
אומ' על המוגמרות כולן מברכין עליהן בורא עצי בשמ'
חוץ ממשך שמין חיה היא מברכין עליו בורא מיני
בשמים · ושבור כתב בשם מסך · ויש אומ' רעי של חיה
וכן ל' עכבר שהוא מין הדגה כיונא במשק בורא מיני
בשמים · מושק מושקטון מרוש בלעז · פי' משך ·

משקלת

בפ' לא יחפור החרוב והשקמה
כנגד המשקולת · בפ' כל בכלים חוט המשקולת
ותארהו בשרד · תרג' מסרד לה במשקולת · פי'
חוט המשקולת חוט הוא ובראשו אבר שהוא שנפרה
והוא ביד הבנאי שבו שוקל הכותל שלא יהא
עקום · ואת משקולת בית אחאב ·

משקר

בפשין [illegible] בגמ' [illegible] מושקרי
חלמי ונחית · פי' צפרדעים · שהן מזדקין וכפרדע
יוצא מהן ·

משר

בפ' [illegible] הדונה
לעשות שהן [illegible] מכל [illegible] בפ' קידושין
בגמ' דסמך בל' [illegible] ר' [illegible] לגנותא
דבר רב [illegible] פי' [illegible] ויש
אומ' [illegible] מושכין מים ·

מת [illegible] [illegible]

[illegible]
[illegible] בונ
[illegible] שבחה
[illegible] הבא
[illegible] ומשמש
[illegible] פטור
[illegible] פרט
[illegible] קושי נך מרה
וכן מרש בפ' [illegible] יריעות השמראה יועץ [illegible]

בקרקע

ברכה ויש מי שאומר שהרי דמעטר בהן נקראין
נבגא דברכתא. **נבג** בפ החניך בגמ' הלוש
והא קא חזינא דאיכרן מרתא וקא נבגי דמעטר
בהן נקראין נבגא דברכתא אנן. פיל מסבכי
היטס ועולין כפאיזן הן השרשין בגמ' הבוער
אחמיות קבלה והדר נביג פיל יוצאה לחוץ **נבג**
בלגמ דפ טצד עולין מייתי נבגא בר שתה דליתי
ביה קיטרי. פיל נצר חוטר. **נבח** נבח בך
כלבא כבר פיל בעגל. נבחי ביה נבוחי כתב
פיל בעע טובא. **נבט** בגמ' דאגדות
האי עורבא וכלא עד כיון דנביט נבטו. פיל בע
פרעד. בפ ואילן מגלחין בגמ' ואילן כותבין. ונמ
אמרין אלא דלא הדר נטיע כלומ דלא. **נבט**
ערב וכל נשיאי קדר. תרג ערב וכל רבבי נבט
נבט בחלק בגמ' גמלים בן נבט שעבט
ואין ראוי אלא שוגגו. משומתת הוא דכתיב
מלך. ולא היא ירבעם דנפק מועה. פיל שניבט
בחלום ולא ראה מה שהיה סבור. הגיגי הלא נבט
הוא מיכה הוא שבעבן נכרי. **נבוכדנצר**
נבו רב פרס מן פרשגדם. לקדר ולאגבות חצור
אשר הכה נבוכדנצר. נבוכדראצר כתי שעצרן
במדבר והרגן. בויק רבא הוגן אשתין עך דפמיך
אשרי משכיל נבוכדנצר אה ונבוכדנצר שמך.
אה ושלב שלום כאחוה היוא גבריא דיבח מגלבין
נפח בקולהון נצר אצולהי. **נבל** בפ
בערכין בגבל וכרוך. פיל גבל שאוזנין בו. ויש
עשוי מכל הינו עץ שאוזנין בו. נפה עגול. ונורש
עליה פיכון ומיבקלים של קנים הסמוך. כדתנן
במס הגזל חשוב. לו שקלים שלו שהלוה הכרם. בעו מיניו
לכוורות הוינן הדקין. בפ חומר בגמ' נפל קיטרה
נבלה בעו לוי פיל שלו שלשה ושל שלוה. נבל בעו
לוי שיעור אזמרין בחמן. **נבל** בפי שיש
מברכין ועל היובלות. גמ' אמר עבדים טובים לאדוניהן
חד אמר בושלם כומרין. כפר פיל בפ ואחד אמר
תמרי דזיקא פיל הטשר פיל ותחזיתו ילקשיהן
כדתי כגבולעה מגלחין והגולחיהן. **נבל**
בפ משילין בגמ' האשה שנפלה. ובבכורות בפ בלקוח
בהמה בגמ' ר' ישמעאל אומר הוא דאיכא חסרון בלג
בגלגשתה מעוכה נבלה בשלה שנאבלה. לפי שאין
אפשר לטחוטה שלא עשאה נבלה. פיל חתיכה בשר
נבלה שנתעכלה בחתיכות בשר שחוטה. בפלה

טומאת הנבלה מן החיות כולן ואינה מטמאה
במגע ואפי אחת מהן שנתנבלה. שחוטה השחוטה
כנבלה לטומאת במגע ובמשא. ושחוטה אינה
בפילה בגבלה. בפי שאפשר לנבלה שתיעשה
מאליה דהלכי מפרחא פרחא פיק טומאה. ומפ
בעיג בפהשולח בגמ' מעשה בחיות. והנשאלין
האוכלין כל נבלה לגר שבהן. נפלה הראויה לגר
קרויה נבלה. ושאינה ראויה לגר אינה קרויה
נבלה. ואינה מטמאה כנבלה. ומי שאכלה אינו
חייב עליה מלקות. בפ שרפ בפסח בגמ' לא יפחתו לו
שרה דעניותא נבוב שמיה. פיל מי שמנבבל
ומלגלבסה ומשלוף הטורפין לארץ. ונדרס לאותם
כך אדם. משתרר עלין שר עניותא ומי שמנקר
ויוצעה ושתרר עלין שר של מזונות כדאמרן
דפ כל הבשר ההוא גברא רהוה מבדר בתריה שרץ
ד עניותא וכלב בבר רב פר סון. ומרוש כפ מעות
אם נבלה בהתנשא. מיגרס לך להתעסק בדברי
הורה. עלידי שפשאה עצמך בהן ובפלין ויור
וס נבזבלה והלכן לרשות פיל נצה. **נבל**
בלגמ' סיעד הרגל חזיר שהיה נוכר באשפה וכלב
וכרסתנה חזיר מרתג ונובריה. **נבל**
כלגמ' דסבמה מדלקין כלי מילה נבדיו בדקנשו
פיל דקל ברשון ענף שלו יש בו חריות מסמרין.
כן חגיזה לחריות ישלן סביב כמין בור עבה
וחפוי לשאוגקוב לשתי וערב ונושכין מתוך מוסרות
לשוויים למעלה מהקן כל פרשי שקורב לבן שלו
דקל מתעלם ויורד מתחתיהן עד שמוצא לקורקר.
כדאמרי קהא ל יהודה אומר בורא פרי הגי ונברא הוא
קלעתו של קורקר וכרוך שנון. והעלוסס שכתב רבי
בקרקע שמשם היו קרי לה בר קורא. ודושה דלה
כלי. זה שקן תרשבותו. שם גמ דפ"ש שקיבה מעשין
ומשחפצין מעורין של תרנגולין שחוטין. שהן נקראין
שמן לנבלה שאין מכירין בהן שחוטין הן או נבלה
נבלה ישי שאה רחמנא שקה הדקל **נבזא**
בפ"ש מפ"ק דשבת. נבזיתי לשבת ולמועדות
לבן המעשה ה' לבזיונות שעשה עבודה שלו זהב
על שתחו שלו ויכל פילגש. פיל שהרגוה שחתם את ירן
בבזיונות שעשו בפילגש ויבלעם יה ירושלם. שהיה
דבלעם בעבדשיהן יש שמשמשין אותה שלא ברצונה
כדבה לקחל נברחתן. **קלקן פב**
בפ תמיד בקודש **נגב** **אוחל פג**

עיין בושלי בר כתש
נכרך תחת דרוישי
נהל אוורד

עיין בושלי כומרין

עיין נבלה עבדנה

עיין בהתנשא

עיין הוא נבט הוגן
מיכה הוא שבעב
בן בכרי בתי שב
בקובי

עיין בקרסמנה
חזיר מיער

עיין גזוח פשאות
יחשנס בגרות

עיין בושלי
כומרין

משלשלין

בפ' אין פורי' בגמ' נכלה אמותניהן שרי להו פיר' אותן עד מתניהן ומורידין אותן מעט מעט שלא ישברו כדי שיוכלו לרוץ. חיורי דהוו מתני כבר פי' כעין חיור'

מתן

בר' מגדל בהמה בהמה במתנא בעלמא סק לה כלשבל מערבין בגמ' נתן בחיק אורא דאמתנא וכוותא לכרבא ומתנא כבר פי' בנ' לבראי. בפ' גמ' דס פנקבר מאן דאסר מתנא דפיתנא אחריניה בב' המוכר את הספינה בגמ' המוכר פדרות אנא נמי במתנא קאימנא. ובס פר' קנה ומתנא שלה ט טפחים.

מתן

בר' גמ' דס העדר מן הירק לא תהיב אכרעיה עד דמפרשא לי טעמי דכתי' ומתמנה נח צמח בפ' הזהב בגמ' כיצד מושך האומ' לחבירו מתנה אני לחזור בו ואפי' מתנה מועטת. אם חזר בו אין עליו אל הרעומה ובתוס'

מתנונא

בפ"ג בקוטה בגמ' ואילו אסורות אינה יולדת ואינה משכחת אלא מתנונא והולכת בן המשנה בפ"ק כותבות מכחהה בפ' ארוסה פי' שהתחיל מתנה מעט מעט ... אמדוהו והיה מתנונה וחולך

מתמתא

בפ' דס חטאות בגמ' אחד שבשל לי שוסה כפי בעינא שיהא מפורש לי מתמתיהן כי מש כמנא כמי' מתמתא דפרכא מתמתא ומתמתם הם.

מתון

בס"ג בשבועות ר' יהודה אומ' משי' במתון פי' משיבם המבשל ירן משיבם המתוק פקיעה פי' אחרים ר' דשאקל כמו מתוקות שלה.

מתוקה

שנת העובד בילמד' כי תשא מתוקה תרגום לשון תורה.

מתקחא

בפסן דדברי הרמה ובמאריכה בפסן ויהי בוש כלות משה מתלקחא אר' יהודה בר סימון מורה מתקחא בלשון שאחוריה.

מתריא

בר' גמ' דמגבה הוה נקיטא מתרונורא ושגרא ומתריא הנורא פי' אחר.

מתרא

כרפגאות דב' מה שאחזו ואחר מתולדא ונברך שלוחו פר' דפ' בברפא ונבוזן.

מתלין

שני המלאכים לאחר שפטלו הגמוניא מן המלך עד שלא הגיע למודורין שלו מהלך כאחן למתולין שלו מהלך קלמון.

מהעדר ומחקים קיסרו הגביר בערך תלי סרי
ויחלית כחי לערוך ערך ארבע סרי
בא
מחני כא אברניס בנ' אברנס.

נאלא

בב' מוסרין אילו רוח קדריה באה עליו גמ' מאי נהו נאלא פי' רוח שטות ירוד נאלא בע' ירוד. נואלו שרי צוען.

נאלא

אשר לא משכה בעול תרג' יה' די לא סלק בנאלא שיעבוד דינרי.

נאמן

בגמ' דס הבונה נאמן כפוף נאמן פשוט פי' תלמיד' עגון ושאינו עגון.

פליקפא אוחלפב נב

בסוטה בגמ' מתבן וכן אותה אומבנב שלתבן פי' הבן מעניבה כמו חבילות שבין דין עבכה' ודין מהבין שבין שתי מנירות אחד הוא.

נב

בפ' אילו טרי' בגמ' ואילו כשרות והני מילי דאיהכו ניבי' פי' הגידים.

נב

תרג' טוב לך מעשה פרי בלשון תרג' יוב לא ועבד. בפ' כל הצלמים מפני שהעבודה עשרה והות להן לזבל. ובסדר ג' במשנה מועלין בנניס אין מועלין בשפור ולא בנביה פי' פרח.

נב

בס' גמ' דס העור והרוטב כולא ונב שפתים אינא בנו פי' אין עוש' חליפן שעוף שאין הבהמה מהה ממנה שם חתך הכלות וגמור פי' הבהלות כדגרסי' מנא בהמה שפיה גמום ובן עשלו הכלות כשרה.

נב

בפ' בעמד פסח בגמ' לא באלה ובס גמ' דס טרופה שקילו ניבם ... בנופריה. בפ' כיצד הרגל בגמ' הכלב אלפקה לעברה ופרטיה פי' עגון דאפקיה לניבי שיני הכלב שהן עבין גדולים ויוצאין מפיו ולחוץ והכה בהן ולא הכנס ידו לתוך פיו ואלפעות לבא לחמוק ועשות כבר ערין. בפ' שוחן טרי' בגמ' סימני בקמה גבל כבר הוא דאית ליה בבב' ר' פר' ט' ויקהלים מנלוח אומרים אותן מסתכלין מה דעלים ואנא מסתכל מה בניבוה.

נביא

בפסן ... ובמגלה אירכה מה אשדו' סמה נבואם הדרות בכסד נבואה אחד בשחורה ולא בין העריים שאבד כל נביאי כל חוזי נביאן כת' בפ' א... ונביא אחר זקן יושב בבית אל היתה אומרת כבן גדול.

נבא

תא ... חזית כבר פי' בנ' אנכא ובנ' ונבאו ... בס השומט בגמ' ולא אית השדים כל הרגל בין אפי' היה לבו אומם כבהלה מספקחתו של והירוש ונובב בתולורה וכל' וכה נבוב לחות ומתרגמי חלל לוחין.

נבג

בס גמ' דס ג' ... דבכהא היא פי' ההוא מההוא דכסן עד ששורץ כל המסובין אחר אברכה ורוצין העם לקרות מסוור כולו כוס

ברכה

ע"כ ומנסרתא ...
ע"כ צמח בל ועשה קמח
ע"כ מתוקה שנת העובד
ע"כ מה אשדו'
ע"כ נבוב לוחות
ע"כ כל הרגל בין

פי׳ גאון ז״ל מלקיט והיטב מספריס זנ״ג ונגוסטר מלקיט יחוע הא ושורהו חתיכה ברוב שרכה כדי ה׳ אצבעות ורחבה כחצי אצבע ורשה חד הבה מינייהו שוה עם עמה השערה והגודל מצד אחד ומוליכן רהיטה צוציפתא בלש אומי וכל ישמעאל מנקשין שני שוקים יש לה פעמים שעשויה כמין אחד מחובר מעיקרו ופעמים שעשויה של פרקין ומפרקין ומחברין שוה זוג שעשוי לכסימה שלה ונקי לגמי והוא שני שוקים של פרקים בא נקבות באזדות מכניסין זה בזה ונוטלין שה השערה נגוסטר שאין כוחרי בלאומי ופירוש נוטל עפרניס שמו כך בלאומי וכל ישמעאל מקרין מקרא״ן וגם לתייטין יש נגוסטר אבל תערה ומספרים משונין כאנט זה מזה וים שינוי בין לשון הורה ובין לשון חכמי כי תער של הורה בלש חכמי מספרים וכן מתרגמי אותו והוא שמוש שעשוי לגלוח ולהשחית ואשר איט משחית לגמרי קורין אותו חכמי תער וקשאן על כלי הגאון הוא דגרסינן בעירובין בפ׳ ג׳ זוין אמאי מיקל שדם כל גופן פתער מוהבי בית חשחי הרי זה לוקה הא בתער תער. הא במספרים הא רב נחמי בתער קאמרי כאן

נגפם בהמניח סכ במקוות יד להוכן חסר ונגפם של יבש העפר בקוקב המרוב והמים הלך שלנו נגע על הכלי כשר ואין כדין מים שאבין

נגר בפ׳ עירובין נגר העדר נועלין במקדש בפ׳ השוכר את הפרה בתר ובמגרעת. פ״ק דתמורה העביר את הגזר. בפ׳ גמ׳ דף המוכר פירות לחבירו דעביד להו כמין נגר. פ״ק דמין נגר הנעוץ בארץ ונעמד. נמשכין והעשב בתוכו אינו נראה שוכב אלא עומד. ושיכין בתער. ודחיכן כי האי גונא קבורת חמוריס היא שנשכבין בקבר אנפיהו עצמי שניהם והגי יהן יגרין אשר כמין נגר בפ׳ מקומות דרשו בגמ׳ שתי מדות ברוחב ונקב פעולה. פ״ק נגר שעשוים מחורי הדלת ברוחב ונקב נגר הדלת שהוא נאה מקומה מחלת לקנח הדלת. וש שבאים קושה. מעלי נגר יתד הנעוץ מחורי הדלת בנקב

נגר בפ׳ גמ׳ דף בחמה ניקרי דחמרא שיער. בפ׳ שואל בגמ׳ אין מועמדין דשן בכבי ותשמח בנגריך. בפ׳ כיצד מברכין בגמ׳ היו לפנינו מאן יהי לן נגרי דפרזלא ונשמעינהו. פ״ק דנזיר תקיס כבריזל שנוכל לתקן ונמשמשך בכח. בפ׳ בפקפין דסה בגמ׳ שתי מדות עשאה כמין נגר פעולה. פ״ק נגר שעשוים מחורי הדלת ברוחב ונקב נגר הדלת שהוא נאה מקומה מחלת לקנח הדלת. וש שבאים קושה. מעלי נגר יתד הנעוץ מחורי הדלת בנקב

נגר בפ׳ גמ׳ דף בחמה ניקרי דחמרא שיער. בפ׳ שואל בגמ׳ אין מועמדין דשן בכבי ותשמח בנגריך. בפ׳ כיצד מברכין בגמ׳ היו לפנינו מאן יהי לן נגרי דפרזלא ונשמעינהו. פ״ק דנזיר תקיס כבריזל שנוכל לתקן ונמשמשך בכח. בפ׳ בפקפין דסה בגמ׳ שתי מדות עשאה כמין נגר

עי׳ נגרבן נגרי כלומר חכם בן חכם

נגר כפ׳ ערב פסח בגמ׳ שפי׳ עני׳ מי תענן ההיא בשונית דנגרי. בכ״מ בפ׳ גמ׳ דפ׳ ישמעאלים נגר בר נגר ד׳ מגיקנא בלומ׳ חכם בן חכם. החרש והמסגר. הלג חרש נגר. בגמ׳ דף כלשה נגרא בסדנא יתיב פ״ק בע״ח קרן **נגר** בפ׳ גמ׳ דף שואל איכא טמיא היכי אסקיה לשמואל בנגרא פ״ק בכישוף

נגר כפ׳ ערב פסח בגמ׳ שפי׳ מן התמחוי לא תשור ניגרא. בפ׳ המקבל בגמ׳ תבושה ר׳ גרמידי דאניגרא דכבי אניגרא. בפ׳ השוכר בגמ׳ עשו מן השדה חרתי אדשתא תורתי נגרי. כי׳ בתר׳ כדרכה פרץ נחל מעם גר. בין נהר תובב ממעין

סלקנ״ג אחלפ״ר נד

בגמ׳ דף לא יחסור מן הנזיין ומן המחמצן כבר פי׳ בע״כ. בפ׳ גמ׳ דף ואחמר הון קא דיין. שושמי ערך שפוניה. בפ׳ גמ׳ דף בנדרים ר׳ אשי נאמי מן טעמיה דשבתי. פי׳ נודד וסר מן טעמא דשבתי. בפ׳ עגלה ערופה בגמ׳ נמצא מהפן גופא בזוכריה. נפל לישקא הוא דגאני נפל. בפ׳ האיש מקדש בגמ׳ והקדשתיה בבום ואזקא נדיא בי קמי שיבבתי. כלום מנדנדה אותי ומגלגא דבתי. כמפורש בפ׳ נדרים גדר. בגמ׳ דף מקום שנהגו ובכל מקום שיש עבירה. פי׳ אפי׳ דומה לדומה בעבירה בוין רב בזאת תהיה פי׳ וזכור. נד קניר נדנדתה עליכם קניין של מלכיות. קנינו של מלאך המוות קנינו שלו סגן.

נדבך בפ׳ היה קורא בראש האילן אובשוש הנדבך בגמ׳ דף כל כתבי שקעוהו תחת הנדבך. פי׳ נדבכין די אבן גבוי ושור סביב בהן. הרג ונדבכין עבידין להן. ובתלמוד שמון ושם שורת בעין החומה.

נדבך בכלל פ״ב מכני מה ניהן לשה מעות נדה וחלה וגר שבא ונמל בגמ׳ וכחצבים חיובאה עניין.

נדין נדל בפ׳ גמ׳ דף אוין שרי מרבה רגלים זה מעוין נדל׳ בגמ׳ דעירובין מבוי העשוי כנדל. בפ׳ שהוא מושך בנדל פי׳ בלשוננו בחורת בהמה מרבה רגלים זה נדל׳ והוא שרץ שיש לו מאה עדרין רגלים שבילים. וכן מבוי העשוי כנדל שהוא בן מאה עדרין שבילים חמוה.

נדונא בפ׳ גמ׳ דף שהן נשך. נדוניא דבי

עי׳ כדבך ודומום אחד הן

עי׳ מלקיט והיטב וזנ״ג ונגוסטר

עי׳ נגרבה רגלים יש הזהר פא

מחמיר ומתיר ומגביב. בפ׳ אילו מציאות בגמ׳ ר׳ שמעון
אומ׳ דמשוי ידיה ונגיב אחלמא דחבריה פי׳ מייבש.
והנה חרבונא הו׳ הרג והוא מתכן. נגאן
פ״ג גמ׳ דפ׳ האומ׳ לחבירו בית כור עפר ובפ׳ ה׳ אומ׳
לחבירו צא וקדש בגמ׳ של מתה ובגמ׳ דפ׳ ... אין
מקדישין הנהו נגאני דארעא מוקרן על... מקום
אשכחן מלא שרוך אגן הסהר ואשם בעגונות ...
כמשמען בס׳ גמ׳ דל הכונס ... גשמים לא
מפסקי הנהו נגאני דארעא מוקרן. נגד
בפ׳ השותפין בגמ׳ כמה והוא בעיר ... שלמה
איזהו בן העולם הבא אמ׳ לה כל שנגד זקיניו כבוד. כי
הא דר׳ יוסף בריה דר׳ יהושע חלש ואיתנגיד פי׳ נראה
כאילו פרחה נשמתו וחזרה אמ׳ ליה אבוי עולם הפוך
ראיתי עליונים למטה ותחתונים למעלה בנו ר״ל
העשיר והשררה שהיו עליונים בעולם הזה מושפלים למטה
והשפלים ראיתי שם עליונים עליהם אמ׳ לו אביו מה
שראית הוא הברור כי שם העיקר והגאונים פירשו
מקבלה מפי׳ ... עולם הפוך ראיתי שמואל ראה דהוה
יתיב קמיה דר׳ יהודה תלמידיה משום דמיתא בן
ואמ׳ לו אומות אתן מזעקה דלא מפורש כל בהמה
בהמה הדוק לנד ככר פי׳ בע׳ הרג׳ נגד
בפ׳ מקום שנהגו בג׳ גמ׳ אמ׳ ליה מר נגודי דשדיפא
מינה עבדי לה כלומ׳ השמתא חמורה מן המלקות
דמערבא ... דבי רב מתקבלין אמל
הרב ואין מלקין עד שיסכימו בהלכותיו ולא
מימנו בשמתא למה שלא תהיה שמתא אלא על
דבר חמור ובדבר חמור אין מלקין כבוד לרבנן
השמתא עדיפא איכא דאמ׳ נגדיה ר׳ יוסף ובקל אמ׳ לו
דטבא לה עבדי לה כי המלקות קלה מן השמתא
בפ׳ הנושא לו מחוי ר׳ יהודה כמנגדנא פי׳ רחב״ה
שמעלה ... ומורידה וכל הגוף במקום אחד הוא
ואני קבלתי מפי׳ משה הדרשן ז״ל מעיד נרבונה
ואקשו׳ ולא מתרץ ... למעלה ואח״כ למטה
והא דתניא ... אחת למעלה ושבע
למטה ושנין ... ומאי כמנגדנא מחוי ר׳ יהודה
כמנגדנא וכך הם שבע למטה שראש הרצועה
מגיע בחלק למטה ואחר כך למטה כנגד שבע
... של מטה זה ממטה ועולה למעלה ואחת
של מעלה מזה למטה וכל במקום אחד הן בר׳
גמ׳ דפ׳ ... חלבוא בישא קשה מנגדא פי׳
מלקות כלומ׳ יותר שובר לבני בפאיאן נערות

עיין המקדש בביאה מודין שאותו מנגד וגו׳ ...
עיין אשכחן ... שיב
עיין אי זהו בן עולם הבא
עיין עולם הפוך ראיתי וכו׳ עולם הזה ועולם הבא
עיין שמתא חמורא מן המלקות
נ״א בהלכותיו
עיין משה הדרשן מעיר נרבונה היה
עיין אחת למעלה ושבע למטה את כמנגדנא
עיין חלבוא בישא קשה ממלקות

בגמ׳ הבא על אחותו ... דמיניה חמורא דילמא
מלקות חמור דאמ׳ מר ... נגדא לחנניה מישאל
ועזריה כלהו לצלמא ביבמות בפ׳ רבן גמליאל ובפ׳
קידושין רב מנגיד מאן דמקדש בביאה וכו׳
נגח בפ׳ שור שנגחאת הפרה בגמ׳ דסמך
כיסהו הראשון כד רגיז רביע על עניה עביד
להו נגידא סמיהא פי׳ משל הוא לעניין פרנס
על הדור כלומ׳ מסמא את הסותה להטעות העם
אחרין ואם על שופטיהם הרג ואף מעגידהון.
נגד שאי עינך על שפים הרג על נגדין
ועל יובל ישלח שרשיו הרג ועל נגדין ישלח שרשוהי.
נגד בפ׳ מרובה בגמ׳ מידה תשלומי ד׳
וה׳ יכול לשלם תחתיו ד׳ גדיים אחלים ואיתנגיד
פי׳ עניין ויגוע ויאסף הרג ואתנגיד ואתכנש פ׳
שוורים כמושין שאין עליהן אלא עצמות וגידים.
נגד בפ׳ אבות נגד שמא אבד שמא. בס׳
גמ׳ דפ׳ אי זהו נשך והא מחסר עייל לבר דינא
מודיש ומתנגד פי׳ עניין משיכה וגד העיקר
כמו גוד אסיק ... נגה כל גמ׳
דפסח ר׳ יהודה אומ׳ נגהי יפי׳ סגי לילו הוא כמו
שקורין לסומא סגי נהור והעיקר זה ולא יגה שביב
אשו. נגה בג׳ גמ׳ דפ׳ אמ׳ להן הממונה
אי סבי נגהו ליה פי׳ הרבה נתאחר לנשורת האסור
כשהעם יוצאין למלחמה ופרקי לסבור פועלים
קאמרי דהיינו קודם היום בסדר התעניות האילן
נגה עד דמיה להן ... פי׳ נתאחר עליהן
מה עד הבקר. נגהקיהן בפ׳ המוכר
את הבית בגמ׳ המוכר את העיר הא דנגהקיהן
את הגג פי׳ הא דמעלתיהן בבית הבד נמכרין
בסתם ... דמעלתיהן דהני בית הבד חוץ מבית
הבד אין נמכרין בסתם עד שיפרש
כלומ׳ בית שער שלהן פתוח בבית היינו לגין.
נגוות ... הם הרג ומנגוות ימא.
החרישו ... הרג היינו ... כגוון
נגט בס׳ ... מעמידין בגמ׳ השלקות
אשקוה ... דחלא ומיתה ... כוס של חומץ.
נגס בפ׳ ג׳ ... טהור שנגס מן
האוכל ... דאין לוי ... ולא נגס ככר פי׳
בע׳ לוי. נגסטר כל כלהיר בגמ׳ בירה
שמאי ולא אמרן אלא דלא שקיל בנגוסטרי. בפ׳
ואלו מגלחין בגמ׳ הנזיר אמר רב ובנגוסטרי אסור.

עיין סגי נהורא לסומא
נ״א נעשה האומר
כתובה ... נגה ...

פירגמונטא

השנה
בני אדם מטונפין ברגליהן ובידיהן בזה טובת
נול בר"ג מ"ד השולח גט אול[illegible] שכחא
דיתבא ונוולא. פי' אורגה. כב' הש והבין בגמ' ולבא
את הטרקלין וחדא נוולא בטרקלי' **נוולא**
כמ' אי זהו נשך בגמ' הלוהו אמ' [illegible] ועולא אחי פי'
הוה קונה המעות בעלת [illegible] שולחה קריבות חוק
בזוגים שם הביא לה המעות תחזירנה לך **נון**
מה חוית בעי מנותי לך חד נון בכ' דינרי' יהגו
דג [illegible] בכל רב גל [illegible] בג' דברים **נווסין**
קדמה מלכותיה לן מלכות הרשעה הזאת בנווסין
ובפנקסין ובלשון **נוורתק** בכר פי' רבע
ברבק' **נות** כמ' א בשב[illegible]
נוהא אחר [illegible] ם כדכתי' [illegible] וכזה
העניין נווטר שבר[illegible] הפרק' **סליקא**
אחלף **נז** בויק רב' בצן פר' אהבת
צדק' לבן מלכים שנוז לבן עלבן שוע טוור ונוז'
פי' בע שע' **נזה** בגמ' רפ' [illegible]
נזהה רבא בפ' ערב פסח בגמ' ואפי' מן ההמחוי נזוזא
דארבא הילוף היא פי' געה אם יגעה שור על בני
תרג' אם יגזה תורא על אספסתיה בגמ' רפ' הין בורקין
מנזזותיה דתור לא אמרינן כיהולא חזי פי' מגערהן.
נזין [illegible] יום הכפורים בגמ' דסמך המלך כי היא
דרבא זמן מאי דרחא נזיזי והביאה לבריה
והבריגה פי' שבורין **נזיר** בגמ' רפ' מי שהפך
שנשמין למאי זורתן לנזור דאית כהן כשמשמין
דחזון למשחא **[illegible]יותא** בס' גמ' רפ' דפסח
וסימניך [illegible] פי' כרוך שעושין שכר בתחילה
מבואין [illegible] שעושין בו שכר ואחר כך השעורים
שלהן אוסלין ואחר כך המים שבן משקין [illegible] ערב
פסח המצרי [illegible] [illegible] רבו[illegible]
בסוכה חזו לנזירתא פי' כמו קנקנים שלנו בגמ'
רפ' המנחות חבר על[illegible] לנזירתא[illegible] שיכרא
ואיתסרי פי' [illegible] הא בר [illegible]
אחד הן' **נזק** [illegible]
ולקרוייה לרבנו [illegible] מעשר [illegible]
בתענית' **נזיק** [illegible] קבר פי' [illegible]
סליקא **אחלף** **נח** **נח**
כפר עקביה וגזם להשתח[illegible] **נח** [illegible]
נח מנחוד' **נחבא** בן ונפש בס' [illegible]
נחבו שהחבוץ דבריו של הקב"ה ונפשו [illegible]
מדותיו של הקב"ה **נחל** בפ' היה קורא

קרא ולא דקדק למה נסמכו אהלים לנחלים שנאמר ובגדיהן
לך מה נחלים מעלין את האדם מטומאה לטהרה אף
אוהלים מביאין את האדם מכף חובה לכף זכות **נחיל**
בפ' הגוזל ומאכיל וכן נחיל של דבורים אם נתיאשו
הבעלים הראשון שלו. בגמ' רפ' מרובה וקוצץ סוכו
של חבירו להינצל נחילו. פי' לקיבוץ הבורים המתקבצין
בתוך הכוורת לעשות הדבש וקורין להן בל"א ישמ' נחיל
נחמני הוא אביו המפורש בעל אבירי
נחם כמ' אין דורשין בגמ' יוסף בן יועזר. ובב'
שבועת העדות משביעני' עליכם אר' שמעון בן
שטח ארצה בנחמה' **נחר** בפ' אותו ואת בנו [מרגלית: בגמ']
הנוחר והמעקר פטור משום אותו ואת בנו בפ' כיסוי
הדם העוף והמעקר פטור מל[illegible] ה' בכריתות
דם התמורה דם עיקור דם הקזה שהנפש יוצאה בו
חייבין עליו. בס' גמ' רפ' ואילו עוברין עם הארץ מותר [גל' מותר לנחר עם הארץ ביום הכיפורים שחל להיות בשבת]
לנחר ביום הכפורים שחל להיות בשבת **נחר**
בר"מ דחגיגה אמר רב כל זמן שהוא נוחרה וכו'
עד כל זמן שהרוק מצוי בתוך הפה מחמה השמש
פי' חכמי' מנאפצה כל זמן שהדם מצוי לה באותו [גל' אם יגעה שור עלבנין בע' אספסתא]
מקום מחמת השמש בידוע שלא חיתה המכה
ואמר לה רבי דאיה דמפקש האי רוק שבכבה זרע
ולא מיסתבר לה' נחירא דאמר רב היכי דאמי שמודה
שמדרה'
ורואה מחמה שאותו מקום הוא נרחק כשהוא
ונוגפין הנדרין ביחד וכשהיא יושבת אין נרחק
אינו רואה או כשהיא יושבת על גבי קרקע שקשה
היא ונדחקת רואה וכשהיא יושבת על כרים שהן
רכים אינו רואה בידוע שלא היתה המכה ודם
בתולים היא ומותרת **נחר** בס' גמ' רפ' שואל
נחור בגו גברין כ[illegible] טוב של ראש השנה כי
נחירא לך דקריבלו [illegible] גמ' דמרואה ובגמ' דמסכת
תמיד ר' ספרא חזה יתיב בבית הכסא אתא ראבא
נחר בר"ג מ"ד פ' מי שאחזו נחר ליה ר' חסדא בס' גמ' דקידושין
כמו פוה נפל עלוי נפשיה בשיכבא פי' כהיס'
נחר [illegible] חזג וה ונכח בנחירותיו'
עד עשר יום מעפכם' **נחש** בס' גמ' רפ'
בכל מערבין [illegible] נחש שבן פי'
לבשירתא [illegible] קנה כגון מקל
שיושבין [illegible] ליבש והוא
גבוה שלו והוא [illegible] הקנה ראש בראשו של נחש [גל' נחבא בן ונפש]
וחם הוא מאד' [illegible] הזרע זרע חם
כך הוא שמגביה שזה הוא הנחש שאמרו לא יאכלנו אדם.

פי' דין נות תבשיטין הראויין לכדונאי · **נדר**
בפ' השולח גט בגמ' רשב"ג שהיא נודרת אפי' למאן
דאמ' נדר שהודר ברבים יש לו הפרה על דעת
רבים אין לו הפרה והני מילי לדבר הרשות אבל
לדבר מצוה וכו' בב"ר רב כר עולא וידר יעקב נדר
לאמר יעקב לאביו אברהם יצחק אינו אומ' אלא
לאביו יעקב תחלה הנדר כמי שפתח תחילה ·

סליק פר' אחלפה

נהג
בתעניות בר' גמ' דר"ג פרקים מהדר ש מאן דאמ'
הלכה דרשינן בפירוקא מאן דאמ' מנהג מדרש לא
דרשינן וכו' מאן דאמ' נהגו העם אפי' אורויי לא
מורינן להו ואי עביד לא מהדרינן להו · ברג"מ דפר'
מגלת תענית ובפ' הקומץ רבה בגמ' ד' פרשיות אם
יבוא אליהו ז"ל ויאמר חולצין במנעל שומעין לו אין
חולצין בסנדל אין שומעין לו שכבר נהגו העם בסנדל
פי' ראשונ' בפירושו בפ' מצות חליצה ובפ' השוכר את
הפועלים ירו את הפועלים זאת אומרת המנהג מבטל
את ההלכה ועוד פי' בפ' המקבל בגמ' לשנים מועטות
א"ר נחמן הכל אחר מנהג המדינה ומוקמינן לה
כמנהג המקום והטוען שלא כמנהג היה הראייה
וקימ"ל כוותיה ועוד בר' כל מקום שנהגו ירו שיש
ראובן כל דבר שאינו יודע שהוא מותר וטועה בו
באיסור נשאל ומתירין לו וכל דבר שיודע שמותר
ונוהג בו איסור נשאל אין מתירין לו כל הדברים שנהגו
אותן במנהג דתשיא דבגן דלא למעביד עובדא
ביומא דירחא ודלא למעבד עובדא באפוקי שבתא
עד דמתפנו סידרא ובשני ובחמישי עד דמתפני
תעניתא מנהג · **נהג** בפ' המוכר את
הספינה ואת כל המנהגין פי' הם המשוטות שמנהיגים
מנהיגין בהן ספינות בפ' ב' אוחזין בגמ' הן שנים א"ר
יהודה נחי' אנן דהכן בפ"ח בכלאים המנהיג סופג
את הארבעים פי' המנהיג בשור ובחמור וישנם
חורש סופג את הכל · **נהל** בפ"א בברכות
ניתי קיטמא נהילא · פי' אפר הנעכר בנהר ·
בפ"א בתעניות נהילא מקמי מיטרא אתי מיטרא ·
פי' המטר היורד דק כמו הקמח אם הם תחילת
ירידת המטר ירד המטר הרבה · וסימן נפה
שבין שמתחלת לפלוט הדין פולטת סולת וצריך
ורואה כך אבל אם זו נהילא באחריות המטר דבע
דפסק מיטרא ונהו תמרות מטר · וסימנך הדיא
דעיורי · סט' דדיה ודכר פי' בע' חדי · בפ' אילו טרפ'
בגמ' נפלה מן הגג קיטמא נהילא חיישינן · פי'

כיון שנעכר האפר בכברה ודאי ריא משריך וחיישי'
משום ריסוק איברים · **נהם** בפ' הגוזל בתרא
ר' מאיר א"ר נחמן עבידא נהם כריסיה לא שוייה ·
במעה בר' גמ' דפ' יום טוב בכלאי טפשאי דאכלי
נהמא בנהמא פי' הריסה פת היא ואין דרכה לאכול
עם הפת לענין ברכה כבר פי' בע' דבר · בפ' אין
נערות בגמ' דסמך האונס כי נהמא אקושא בחינכי ·
פי' הבולע פת יבישה וכשהוא בבית הבליעה כשבולע
פועעהו · **נהר** בגמ' דפ"א בתעניות נהור
עיניה מוהר' בגמ' דפ' חבית התנא ר' נהוראי
שמו · אלא ר' נחמיה שמו · הכא תרגימו · ואמרי לה
ר' אלעזר בן ערך שמו · ולמה נק' שמו ר' נהוראי שמנהיר
עיני חכמים בהלכה · הכא תרגימו נהוריא כבר פי'
בע' ברק · **נהר** בפ"א בחולין בגמ' השוחט
מתוך הטבעת נהרא ופשטה · פי' שאל נחמן
היה בנהרדעא ור' יוסף בפום בדיתא · וכד אמ' ליה
ר' יוסף כגון נהר נהר' ומה שנשפט בו ומה שנהגו
בו היתר · וכן נהגו בו איסור · **נהר** פקיד
ככר פי' בע' מה · **נהר** בס' גמ' דפ' לא יעמוד
תולין נזבין מכתנא דנהר אבא פי' שם מקום ·
נהר בס' גמ' דשבת נהיר וחכים פי' זכרון
וחכם · בס' גמ' דפ' המוכר את הספינה נהירנא
כד הוון קיימין ד' סאין בסלע · באותו פרק' בגמ'
דרוסה פבאב נהירא ליה · בפ' גיד הנשה בגמ' ועוג
בשלמא נהרגא כד הוו אמרין בבי מדרשא בהמה
בחייה סרוכי מיסרכא · בפ' הרואה בגמ' ועל
[illegible] הזיקין · נהירין לי שבילי דרקיעא · פי' יודע
אני בדרכי הכוכבים ברקיע כמו שאני יודע נתיבות
מדינתי · ככר רב פי' לר' ותנח התיבה · ואדם לא יכר
האיש המסכן ההוא שמהקפה אין ליה אהנו פי'
מנהרין ליה · יזכור אדם שהנני · **נהרבלאי**
בסגמ' דפא בסנהדרין נהרבלאי מתנו רמי בר ברוגי ·
נהרדעאי אמוראי נהרדעאי ר' חמא ·

סליק פר' אחלפן

נו
בפ' ובער כיס אחד שהעריך את הנווה שבישר
ואת הבאור שטש נותן ג' סלע בר' לא יעשה פר' ט
בנדרים בנות ישראל נוות הן אלא שעניות מנוולתן ·
פי' נאות · **נוטו** טבל רב בר ורעא אלין ·
א' בדמה בדמות סוסי וא' בדמות נונטי · ואחד
בדמות ערבי · **נול** שעניות מנוולתן · בפ'
גמ' דסוטה מלבותא אזלא ונולא · בפ"א בתעניות
[illegible] דשתא בטבת מנוולתא לומבתא שיהין

ע"ל הריסה

ע"ה תחלה

עי' ר' נהוראי ר' אלעזר בן ערך היה ולמה נק' ר' נהוראי

עיין מנהג בא שקו

בעורס

כלומר

ומשכין ליה מדיסא לחבריה לי שנים בעיתא
השנה בסך וקס וקס לה שנים של זקן ובטל מלאשות
פרי ורבוי אשתרוך ובהכי לן טורפא למי שהיה בידו
הפרדס משטן דלי גבי מלקוחות שקץ אחיון מהר
שפאה לן הפרדס דקס אמאי אשהתוף בב חרי טרף
ממשעבדי הכס או זמן הלקח שלקח מסבל הפרדס
אחר שמשכן את הפרדס דאכתיך אנפשיה דלא
איבעי לה ולוכל נך בויק רב אלחונן אמר ר'
סימון מה היונה אינה מעמידה אלא נקבה כך אמת
לבן הקבה לישראל והיו מהוגנים ביסורין בעון הזה
בשביל לזכותכם לשתיד לבוא נאאת
ונלוט בבר רב נכאתי שעות נכך בס
החונן ובית הלכאות נסמן בחזקתן סהובה בחזקה
ורשי הבעל והנכסין הנכתבין והיוצאין שמה בחזקה
ורשי האב ונמצו את כל מי שהיה לפניו בשעת הכיבה הלך
עליו ועל אשתו נכסי צאן ברזל הן ששלו בשעת הכיבה הלך
בחזקתן קתס ופירושו כהובה מנה משועבד בחזקה
ורשי הבעל ונכסי מלוג הנשתיין והיוצאין שמה
בחזקה ורשי אשה ואמרי בגמ הא דאמרי בית הלל
נכסי צאן ברזל שיש בחזקתן בחזקה מי יחלוק רב
ויוחנן וריש לקיש והלכה כבר קפרא דתניא יחלוקו ושל שלשה
נכסין הנכתבין והיוצאין עמה הם שנפלו לה אחר נכר
ונקראין נכסי מלוג שיוצאין שתהס בעיניך
כימי כל ימי שתהיו שניכם בחיי אשך לא תעיק בה שלי לא תעיק בה
נכסיה שכל נכסיה מעיקה בה שלי שלי בלשונה
אוכלה מהחת ידה ומעיקתן נפש בס
אם נפש אין כיסח אומרין לן שקוד אחת הכל בשר
הבנוי יחורש כלשהוא המוכש והמקדש והמגדר
זרעים כלשהוא כר' גמ דמשקין המוכש והמחפה
בכלאים לוקין עליהן חולש עשבים רעים מחתך טובים
כס השובר את השעלין בגמ חיטין אוכלין ויצא המוכש
בשומים ובבצפים הואיל שאין גמר מלאכה אך
פועל אוכלין בס המקבל שדה מחבירו נאת רצה והוא
לנכש. נכת בס הראשה בגמ בכל לבבך והוא
הזיעך דיהא ובמשנה טוב עשכה ובועפות ואמרי
רבין לא תשיך לאחיך לא תינכתה אישתא לחברך
ובגמ לפי דמאי זהו עשך אחיך דיקא נכאתי וקא שקיל
מידיה מינה. נלאם בס המביא כדי גיך
ונכתוב בשכתבתא זמנין דנפיל שותי לאיתנויה
בס יחפור בגמ הבור קדם כד נדיך בכתבתא
אפומא דחביתא טול כתוי שעליהם. נלום
דמתוס. נחל המצרים. עד הגדול עד פרת.

בפ' בזמה נומיי שמעון בזכי שדרכו לעשר פסט
בס ובמות נומיתו לכן הזבחים סס ובגיטין אלו
יוסי נתנמכמו ושכלן גמ היכי דאמי מהנמכס עיין
אלא אשתי נים ולא נים היכי נאמיר והלא היא עומה מהנמכס
וזיקונא שאפילו כבר פילבע דקלי בס גמ דפר
ואיכן מקלקין חזייה דקאו מעמעם בחלקת דפר
ויוחסין כי הלה מעמעם פיל כי שביב להיפטר מן
השעבד. נס בפ' עירובין קושרין עומה
במקדש אכל כמדיוה לא. בס גמ דף. אמר לבן
חמכונה ומשחאעמעו בן העיטין מן העמיך
כבר פיל בגגדר. פל כפו בכלה נומי סדין העמיך
פיל תן העיטין שעל הסודרין. ובכל ישמעאל כמעל
ובלעז פילו"ש אילו חוטין ונומי שעל רגלו מכה
מרש בנומיך אילו חוטין ונומי שעל רגלו מכה
כמין יבולת ונומי שבכה נעקרא דהרא ואיה
דאמרי ערקא. נם בס בגמ יוס
גיסיא מי שעלתה לן נומי ברגלן יקטנה ויהיה
ובכל רב פל מן המוכל ימוכ כוין שהרגישה אמכס
הלכה ואמרה לאברהם בשך אלה שמי בכשרם
וגזר הקופת שימולן אמך וימולן. נם בס עיין
בגמ בעיר שיש בס עם חוצה לה הבולב
נימה שלמיס מוהיר להחזיק לן חמיכמשבתי.
נמיוה בס ותכור כדי שתא הקטנן הנמוכה.
באילן טורי בגמ דקוסס הזאב ונמוייח בגלויס
וטוענים בכל רב פל מן חיסמה פניה כנמייה
כיל מה קטנה כמין חכובל וכיוצא בן נמל
בס בכלאים וגדר שהוא נמוך. נמל
כיומא בס בגמ נקנור כין שהגיע בגמילה שלעכן
נמם בס השולח בגמ המוציא שהי עבדיו
נימוסי יצא לחירות ומאי נימוסי אלו הונא בר יהודה
ונהוא סימן בגופו שלעבד. כלומ שכבר קנאן
והוא עבדון שלגוי. ור ששה אמ נימוס לזקן כגון
שק בעב לן זמן אם לא אפיעטו עד הזמן יהיה העבד
קנוי לגוי. נמם בס הנאמר המקבל גט מן הגוים
עשו לה כנימוס ששן לה כראוי. בכל רב בר ויהא
עלה לקרות הלך בנימוסא וישא עיכו עד וישבחו
ארצה. ויהא לוט ויוכן לקראתם ומל אותם ארצה.
תרגיון כנימוסי עבדיא. נמשפט המנהג ובנ עלי.
משפט המלך אשר ימלוך עלכם. מה משפט האיש
ושפטוך במשפטיהם. בויק רב בר צון נימוס הוא

ואף לא יאכל את הבצל ששויר בארץ להוציא ממנו
זרע ובמה בין הנחש הזה מהו שיצא נחש זה מהורת
מאכל והיה כמין סס אכל שאר בצלים שלא נשתבו
בקרקע להוציא מהן זרע או שנשתהו לא שלא נתקשו
והגיעו לצאת מן [illegible] נחש בר גמרא
ב בסנהדרין וקראו להן התנחום איתא אונמא
כי מנחמו לה לחדיה נחשו קן רמו להו פי' שיהא
להם צער והורתחנון להתנחם אלא כי מנחם
איהו לדידהו וכה של אראה בנחמה שאמח בזק הפ'
נחשול בפ' [illegible] המסוגה בגמ' עיקור עמד
נחשול שבים לטובעו [illegible] אחת מהן והפילוה לים
בהגדה דפ' הנזקין עמד עלין נחשול שבים לטובענו
אמ' פירוש כמדומה וכו' בס' גמ' דפ' הזהב ואף רבן
גמליאל היה מהלך בספינה עמד עליו נחשול שבים
לטובעו ויהי סער גדול בים תרג' והוה נחשול רב' ימא
נחשת בפ' ח בכלים חביות שהיא מעשה
משקין טהורין ותוכה במעלה מנחושתו של הנור
פי' תחתיתו של התנור כדכתי' [illegible] ערות קלון אשה
יען השפך נחשתך ותרג' קלנך והוא התחתון של
אשה נחשת בפ' [illegible] המסכנה בגמ' עיקור
וישאו נחשת מועקבה ר' אלעזר בן יעקב אומ' נחשת
קטנהא נחת בס' גמ' דחגיגה כלו עין העשור
לנחת בפ' מצות חליצה בגמ' חליצה סנדל של נחת עץ
פי' דבר שנח ולא יזה ממקומה נחותה
בכבישה או בנחותה פי' בע' כבש פ"א החרכה של לוח
שנוטלין הנגרים נחתום בס' ב' בר מצי
ובפ"ג [illegible] בגמ' ללשכת הפלהדרין הנחתומין
לא חייבין אותם [illegible] תרג' אופה נחתומא
סליק פ"ח אחל פ"ט נטל
בפ' ב' בסנהדרין בגמ' ד' סמך [illegible] סוסים האנא
כולם נטולי טחול וכו' [illegible] היה לחם בשר כלבם
רגליהם שהיו חותכין אותן עד לעכו כדי שיהיו
רצין [illegible] על הקוצים ועל הברקנים ועל ידי מה
היו חותכין הבשר ונטלו מהן [illegible]
כתולה [illegible] פי' לדרה [illegible]
יפר [illegible] ותהא [illegible]
היהודים נטע בפ' [illegible]
מן טבע רגליהן [illegible]
אורס כמה העצות [illegible]
שני ערלה [illegible]
עדחאותן [illegible] עד שהתורה לא בהולה [illegible]

ואינו לוקח תרבות ומוסר כנטיעה ואף הקצב אינו
ממהרין עד שהבשר לא אוכל קודם בדיקתה
נטף בפ"ג בכריתות בגמ' המכתש אה
וכל [illegible] ושמעאל הבנא סמים כלל נטף שחלה
וחלבנה פרט פי' צרי זה נטף ולמה נק' נטף שנוטף
מעצי הקטף כדאמ' דשבת הצרי אינו אלא שרף מעצי
הקטף הנקרין והשחלת כמו תרג' נטופא וטופרא
קציעה זו קדה שבולת נרד כלגו אספיקא נטף
בס' בתוספתא דמי כרית הנטופה בשערה פי' שם עיר
ושמה נטופה ירו' נטופה נטף שם מעיין שהוא
עושה [illegible] הרבה [illegible]
הנוך שקר נטרון בר גמרא ואי בן נזרמין
בכל לשון היאך למדו אומות העו' תורה בינה יתירה
נתן בהן הקב"ה ושיגרו נוטרין להן וקיבלו את הסוד
וכתבוה פי' בלש' יון ובל' לעז קורין לסופרים נוטרין
נוטריקון בס' גמ' דם הבונה מניין לשון
נוטריקון שהוא מן התורה שנ' כי אב המון גוים נ'
פי' כתב אות אחת נעשית סימן לכל דבר כמו
שמפרש אב המון וכו' נטש בחלק
בענין סנחריב אמ' לו הקב"ה לגבריאל גבריאל כלום
מגלך נטושה אמ' לפניו רבונו של עולם כבר נטושה
היא ועומדת מששת ימי בראשית שנ' כי מפני
חרבות נדדו מפני חרב נטושה
סליק פ"ט אחל פ"י נוית
בפ' איזהו מקומן בגמ' העולה וילך דוד ושמואל
וישב בנוית ברמה וכי מה ענין נוית אצל רמה אלא
שהיו יושבין ברמה בנויו של עולם בס' גמ' דפר'
הקומץ רבה אמר ר' נחמן בר יצחק ועייזן לבד פי'
כוי הקשר יפה לארץ אומר שנפלה כענין זה
ניקא בב' פ' הזהב ניקא ואנגרא כבר פי' בע'
אנגרא ניר בפ' השוא [illegible] ניר כדר לזהב
עלו קשר [illegible] בג' המוכר [illegible] אין חותכין
את הניר [illegible] במגלה של הניר ובל הרופא
פי' הוא [illegible]
ניר בפ' ב' בכלים חביות נירות [illegible] מהורין
פי' [illegible] חרס [illegible]
[illegible]
סליק פ"י אחל פ' יא נך
בס' [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

הקטרת הר' בינוס הקטרה הצרי והצפורן
ענ' כלל ופרט
ענ' נטף וצרי וקציעה
עני' אומות העולם היאך למדו תורה
ענ' יען השפך נחושתך
נוית שנראה

דמשכין

חגור של עור׳ מפרתיירתא חתיכות שהן כמות זרת ויעשות
ועודטות ממש למזון ולמעלה גמחרין הבשיטותא
ושארי׳ ואי לא אין הבשיטותא סוף למשוח בן בשבת
כאיזכר׳ וזה שאמר׳ נחסיה מסבבת הלך אחרי
חוהמה׳ לענין טומאה קטמאה׳ דקל כל וכל הלך אחר
עיקר שלו׳ וטבעות שמשלים חותם מזה נורך׳ יש בה
הילך הלך אחר חותמה׳ וכן בטבל ובמלקה ובמדשה׳
בר גמ׳ לא הצורך והוא אוגדן בידן במסכתא פיר
חום הערב שבטות שאין אוגדן בידיה׳ אורג׳ **נסך**
בר אגדת׳ המנעל ולא איכא מקום תלמודא דאיכא
ממקע ושקל בנסכא׳ בפ׳ הגוזל עצים בגמ׳ דסמך
כלהגזלנין האי מאן דגזל נסכא מחבריה ועבדיה
זוזי לא קני׳ בפ׳ כתובות שיראו נסכא אל׳ אלעזר שבת
בן מטבע׳ בפ׳ מי שאמר הריני עיר ושמע אבל נסכא
לא׳ בפ׳ חזקת הבתים בגמ׳ סבור רבנן קמי׳ דאביי
למימר היינו נסכא דר׳ אבא׳ ובפ׳ שבועת העדות בגמ׳
בזה אחר זה׳ הכל מודים בעד אחד דר׳ אבא דההוא
גברא דחטף נסכא מחבריה׳ בפ׳ איש נותן בגמ׳ האומר
איש פלוני בסר׳ ר׳ פפא אמ׳ אפי׳ נסכא אמר דמרכין
משקלותן׳ במנחות בפ׳ הרי עלי בגמ׳ כסף לא יפחות
מדינר ודילמא נסכא׳ וא׳ל׳ אלעזר דאמ׳ מטבעות׳
נסך בפ׳ הקומץ זוטא בגמ׳ הזבח מפגלא את הנסכין
והלבנה אדם מביא לזבח היום׳ ונסכין מיין ועד י׳
ימים׳ **נסן** בר׳ גמ׳ דפ׳ בכל מערבין כי תנא היא עסקי
בר נסנב בר׳ אגדת׳ מקום שנהגו ר׳ אילא בר
קין׳ פיר׳ בהלכות גדולות כפנות דנסע דקרי גופרי מברכין
עליהו בורא פרי העץ׳ דכיון דלא עבדי פירא אחריני לא
היינו פירייהו וטוע להדין׳ פיר׳ הא דבסמוך ר׳ אילא קין
כפניתא ואפיקנא ר׳ אילא בר נסנב קין דלמא קן אחר
פרין ולאכילה קרינן בה׳ פ׳ כפניתא הן פרי של דקל
זכר׳ וכשהן קטנים אוכלין׳ ויש בהן טעם המתיקות׳
אבל לא כתמרים שהן מתוקין אלא טעם אכילה בלבד
וכשיגדילו לשמן מובטח׳ ויפסדו מלאכול אבל מהם
לדרך אחת כי צד יתברך שם בורא כל העולם כרצונו
כך ברא את הדקלים זכר ונקבה׳ ובלעדי השני האחר
לא יצליח׳ והאיך הם מעשיהן כשהגיע זמן הדקל
הנקבה נמשלהם המקבדות שלה עם המוריה׳ ומעיין
המוריה הן כעדשים מביאין הכמויות ומקבילין
בעוקץ ידה מהן ומוגהמין אותן ומרכין לה אוגד׳ נ״א איגד
והמבדות של תמורה מצליחות ומוציאין פירות שאם
ובלבד שלא יתאחר זמנן אפי׳ יום אחד׳ שאם תאחר
הרכבת הדקלים יום אחד׳ יפסדו פירות הדקל ואותן

תמרים שיוציאו בלא הרכבה לא יצליחו׳ ולא יצטרכו
הדקלים הרכבה יום י״ד בניסן על שהקב״ה חס על
ממון של ישראל׳ והדבר ידוע שצריכין הרכבה באותו
יום עצמו׳ מדוע שאם יעבור זמן אפי׳ יום א׳ יפסדו לגמרי
אילו פטו הורינן במשמרות שיאמר מרכיבין דקלים כל
היום׳ יום שמקצתו מותר ומקצתו אסור׳ ענין טעמו
בתוספתא זבחו מרכיבין דקלים בערב פסחים כל היום׳
נסים פי׳ חשבון פרג נסים ודו׳ פן ויעצב
דדהונתן הרג נסים׳ **נסים** תל׳ ירון ויבלה און
חרוץ או יבלה׳ **נסר** בפ׳ בבא קמא אף הנסורת
של בעל הבית׳ פי׳ אותו הדק שמוציא החרש במגרה׳
נסר בפ׳ המוכר את הבית המוכר את המרחץ
לא מכר את הנסרים׳ בהשולח פי׳ כל בכלים נסרים
שבמרחץ שיושבין׳ פי׳ לוחות עץ שמשימין על
גבו שיש במרחץ מרוב החום׳ בעגלות דקתני דבן
לוירו דנוסרא׳ פי׳ שלש ובוא שני נסרין של חמש
אמות ועושה מהן קרש של עשר אמות׳ פי׳ סרוקות
במורות במסור׳ **נקטיה** בכל רבא מר סח
נקטיה לשלחה ואעלה לגו פרדיסא׳ וכו׳ ושלח יעקב
נסבה ופריאה וקרעה פי׳ נסבה לקחה כ׳ מובלעות׳
סלקפוי אחלפטון נע
בפ׳ דם הנדה הטיעו והרוק׳ וכו׳ בבא קמא כוחו ונועו
פי׳ הנחה היורדת מן האף הוא החוטם פי׳ בב׳ בק׳
נע בפ׳ לולב הגזול והיכן היו מנענעין פי׳
נענוע זה שלמה מוליך ומביא מעלה ומוריד
ששנינו במנחות מנענעין שתי הלחם וכבשי עצרת
אמ׳ רבה והכי׳ וכן בלולב לא צריך לנענע בהולכה
והבאה ג׳ פעמים׳ אלא מוליך ומביא מעלה ומוריד׳
ועיקר דבר זה מתלמוד ארץ ישראל דגרסי׳ התם ר׳
חייא בר ר׳ אשי בשם רב המשכים לצאת בדרך
עטול לולב ומנענעו׳ אמר והניקו׳ וכשמגיע זמן
קריאת שמע קורא ומתפלל תני צריך לנענע ג׳ פעמי׳
על כל דבר ודבר׳ אמר ר׳ זירא הכא חד והכן חד או
הכן והכן חד׳ אמר׳ בפה אתי צריך לנענע ג׳ פעמים
כמו שאמרו ההולכה חשובה פעם׳ והבאה פעם אחרת
או ההולכה והבאה פעם אחת נחשבין׳ וצריך להוליך
ולהביא ג׳ פעמים׳ הכל תמעין בכהה פי׳ בעשין
ספרון ג׳ מעשרין על הכבש׳ וצריך לכסכס ג׳ פעמי׳
על כל אחד ואמר ר׳ זירא בעי הכן חד [illegible] חד או הכן
והכן חד ולא איפשיטא׳ וכיון דלא איפשיטא עבדינן
לחומרא ג׳ פעמי׳ בכל א׳ וא׳׳ בפ׳ תפלת השחר בגמ׳ רבן
גמליאל ר׳ נחוניא אומ׳ כיון שנענע בראשו שוב אינו צריך

שנ׳ יום שמקצתו מותר ועושות בו מלאכה ומקצתו אסור זה יום י״ד בניסן

שנ׳ כוחו ונועו כמשמעו כוח נע כהם ענין

שנ׳ כפניתא פרי של דקל הוא

שנ׳ דרכה כור מתן זכר ונקבה אסרה

שנ׳ כרוע כיון שנענע בראשו שוב אינו צריך כמו שאמרו בכל הלכה מן שנפטר נע

וקירוסין הוא שכר מי שמהגיאה לפני הקב"ה אין
עדון לא באש וכו' אם בחקותי נימוס אגריפס כמו שפי'
בע' אגריפס · בהגדה דפ"ג במגלה מרדכי מוכתר
בנימוסו היה כעדי פי' מוכתר מעוטר בדתי כל התורה
היה כעדי שהוא בדורו ידוע וזהיר במצות ורבה כרכ'
הונא עד"ש מוציא מעוותותו דהא פי' הונא [illegible]
באורמן שהוא חכמתיה דר' הונא וכו'

נמפה

בכר רב פי' ע"ב נפתולי אלהים · נמפה היה לי לעשות
לפני אחותי אחר מלבנן כלה · תרג' אמר יוני במימוניה
עמר הבא יהיבא כעשתון די ישראל דדמיין לנימפי
דהיא עניתא · וכן תרג' מה יפו דודיך אחותי כלה · בר
גמ' דפ' ראוהו היה קורין לכלה נינפי · קרשה יפה נוף
משוש כה ·

נמת

כילמ"אס כסף תלוה
טובה חכמה לבעלה / זה יהושע של ויהושע בן נון
מלא רוח חכמה · למה היא דומה לנופתן המשקה את
כל [illegible] והיו הכל משבחין אותו אמ' להן אחד
שבחו לנעץ שמנסיק לו ·

נמך

בפ"ג בסדרובין
בגמ' ר' יוסי אומ' רחבן מנא טעמא קא הדר ביה משום
דר' יוסי נמוק עמו · בגמ' דפ' האומ' הה"ק בלגט ר'
יוסי נמקו עמו · ובמ' מעד הרגל בגמ' אי זהו מועד ·
ובבכורות בפ' [illegible] דף כל פסולי המוקדשין פי' כר'
תורתו סדורה [illegible] תעודתן ברורה במדרש מסודרת
בידו ·

נמר

בפ"ק בפיאה ביה של נמר
מלקיטין אותו [illegible] ונותנין [illegible] מכל אומן
ואומן פי' שפ"ש [illegible] מלקטין עם החבל וחבל
אחר לעניים · ועל דבר זה מגסרין אותן לגנאי שהן
פוחתין [illegible] ומגסרין אותן לשבח שהן נותנין מכל
אומן ואומן ·

נמר

במנחות בס' גמ' דפר' ר'
ישמעאל דתנן בפ"ג בפיאה המנמר שדהו ושייר
קלחים לחים · פי' הזורע שדהו מינין הרבה עושה
קוצר מקום ומניח מקום כמו עור הנמר שיש בו גוונין
הרבה · ירו' כהדין נמרה · וכמר חברברותיו פי' בע' חבר

נמר

של נמר ונמורי ברכים הן כמו שפי'
בע' אבטולאיות ·

נמש

בפ"ח בפשל משורתי
כלאים מותרין בלקט משיבר הנמושות · ירו' אמ' ר'
יוחנן למה נק' שמם נמושות שהן באות בסוף שהם
תנאי האנ' משושות שהן ממשמשין ובאין · גמ'
בכלה ר' יוחנן אמ' סבי דאזלן אתיגרא פי' זקנים
העושין כן שמהלכין במשענת בידם דכיון שאין
בהן כח לילך הרבה השדה שיכנסו בו ללקוט לא ניחו
אחריהן כלום · ומסן בע' גד · ריש לקיש אמ' לקוטי בתר
לקוטי · פי' עניים הבאים ללקט בפעם שניה ·

קליק פ"ב אחלפי"ג

נגג

בר' גמ' דפ"א ב[illegible] אבקש בענגי שלהם · פי' בספר
זכרונות · ואיכא דאמרי בספר הזכרונות

נגיא

בפ' אין מעמידין בגמ' מתרפאין נגיא אגדנא עתרי
ואברהם פי' נגיא [illegible] אגדנא לבנה כדמכן
בע' גד · עתרי בלע' שרדיא · אברהם אזוב · בפ' ר'
אליעזר אומ' תולין בגמ' נותנין מים · מאי אמרוה נגהא
אמ' אביי שמעכבין האי נגהא מעלא לתכלי ·
ברפואה דמי שאתן לצירחא דלבא לכונדתא
ביעי וכמונא ושומשומי ·

נניא

בבכר רב בס'
פר' כן השם קורה ונועצה בארץ ועושה סביבים גדר
וקשר בה עגלא ונהנה וכו' ויגשו אין באו אסד וקשר
חבל בחבל נניא בנעצא ודלה ממנה ושתה ·

נני

בר גמ' דפ' משוח מלחמה · בר' כיצד מטה פכו וחד כני
פי' כנכן ·

ננס

בפ"ג במידות ועצין ח' עמודין
ננסין · בפ"ב ביומא בגמ' ומקטיר מן השולחנות לננסין
ארבע · פי' עמודים קצרים · בפ' בפרה הננסה כשרה ·
פי' קצרה ודקה ·

קליק פ"ג אחלפי"ד

נס

בפ' המוכר את הספינה מכר את התורן ואת
הנס פי' בע' אדר ·

נס

בפ"ג בגיטין בגמ' ר' יהודה
אומ' מרקס והעשן שבסם רואין אותן כאילו חוט יהוח
עליהן · שיי' הים תרג' נסי שומיא ·

נס

ולא יתן
עוד נשיאות עמו תרג' [illegible] לאוחסנת [illegible]
תרג' לנימוסיהון מאוחסנתהון ·

נסיב

תרג' ירון
נדבה העשה אותו · לפלא נדראן בנדבה · מלבד כל נדב'

נסיובי

בר גמ' דפ' ואלו עוברין בפסח משום
מסיובי דחלבא · בפ' אי זהו נשך בגמ' אין מושיבין
כי פליגי בנסיובי והתרי' בפ' אין מעמידין בגמ' ואילו
דברים · איכא נסיובי דלא קמרי פי' מי החלב
המתגבנה מקפיאין את הגבינה ·

נסח

וירדיהו
של כהן תרג' ונסחיה בידיה · במגלת איכה ממרום
שלח אש בעצמותי וירדנה · ונסחה ·

נסך

בגמ'
דפ' במה אשה דאנסכא עלה [illegible] פי'
נסכא חוטין מלא מספתי רוקתא מספתא · קמרא ·
חגור שבמתנים · מדקאמ' ליה תרי המוינ' קאמרה
ש"מ [illegible] דקמרא המויינא הוא פי' כלילא · וקמרא
חתיכות של זהב ואבן מרגליות ומעמידין בחוטין
שמכניסין בנקבים · נמצא דאנסכא כגון מלאכת
אבנט של מלכים · כי כן מלאכתן להעשות בחוטין ·
רוקתא מספתא שמעמידין בין כליא בין קמרא חתיכות
של זהב נקובות ומרגליות קבועות במספתא שנמצאת
מלאכתן כגון מלאכה [illegible] מוזהבת · רסוקא · פי'

חגור

ע"ל מרדכי הצדיק היה מוכתר בדתי כל התורה כולה

ע"ל אחותי כלה כלה יפה פי'

ע"ל קורין לכלה נינפי ולתרנגול [illegible] בע' סכי

ע"ל טובה חכמה לבעליה זה יהושע

ע"ל רוקתא וקמרא

ע"ל רסוקא

שהוא יוסי הנכרת העומר והוא יין כנסן אסור לוכל
מן החדש׳ בפ״ד במעשרות מנפה מיד ליד ואוכל׳
פי׳ מנענע מיד ליד שילך הקליפה מלש נפה׳ ויש
אומ׳ מנפח בפיו שילך הקליפה מלש ויפח באפיו׳
ביש מבואין כה בתקוות המופפות פי׳ טעת התליה (כנ״א באהלות)
ברוח והרוח מנשבת בה ומנפפאות כל אילו לא
מביאין הטומאה ולא חוצצין שאין מקדימין
בפהבא על יבמתו בגמ׳ לא יבטל אי במנפה
התנופי הפוכי בעיסקא טב מינך פי׳ הוא
לשיבלי דהוו קא ניפי בעות היתה הרוח מנשבת
בשבלים והיו מתעפרין והולכין ובאין ואמ׳ להו
רבא הנופה את הנופי הסוכי בלחורה יתר הנאה
מינך ויש ששונין במנפה תהנופי פי׳ כמין
~~[…]~~ שהולכת […] והובאה כן הנופי׳
בס״גמ׳ דפ״א בסוכה חזיין לפרסי ונבוהא׳ פי׳
יכולין להבר בלא רוח לכבור בכברה ולהפיר התבן
מן הבר׳ בר״גמ׳ דפ׳ המוכר פירות אל׳ הוא אם בא
לנפות מפנה את כולו׳ פי׳ אם מצא הקונה בפירות
יותר מכדי רובע לסאה אין יכול המוכר לומ׳ רובע
כמו הגיעך מה שהוא עפרורית יותר מזה השיעור
אחליפנו ואתן לך פירות כנגדן אלא חייב לנפות לו
הכל׳ בר״גמ׳ דפ׳ האשה שהלכה היא ובעלה אפשר
בההוא פורתא דנפיתא דשבקת הוה חזי פי׳ בההוא
קמח מעט שהניחה לו בנפה היה יכול להרוות אם לו
מר נמי ידע גם אתה יודע שלא היה יכול לחיות מיד הכל
הבין דבר דמי אמרה׳ (נח) בפ״ג במעשרות
הולך אחר העוף׳ (נפח) בר״גמ׳ דפ׳ שור שנגח את
הפרה נפחס מאי פי׳ שבח שהיתה כפוחה ונראית
בעל בשר׳ בפ׳ השוכר את האומנין בגמ׳ השוכר את
החמור להביא וכו׳ עד מפני שהנפח קשה כמשוי׳
אמ׳ אביי אמ׳ קשה כמשוי תנן ניפחא כי היכי לא׳
פי׳ איפסק בהדיה להך חטים והביא להך שעורים
כלאך חטים רמי דנפח דשעורים קשה לה כמשוי
שלחטים ואם הוסיף על להך שעורים ג׳ קבין חייב
ומתני׳ הכי שמעינן תבואה׳ הביא תבן חייב אם
הוסיף תקלא בו פי׳ לא מיחייב עד דמייתי
עלה כולי האי דליבו׳ בהו במשקל להך חטים ונפח
קי חשיב הוספתא׳ (נפט) בב׳ במה מדליקין
בעיטרן ובנפט בס״גמ׳ דליאמ׳ לגן המחוורה בא ליטמא
פותחין לו וכו׳ עד בא למדוד נפט בס״גמ׳ דנדרים חד
מן אלף גוים נפטני פי׳ מוכרי נפט ובלעז פיטרולאו׳

(נפר) בפ׳ האיש מקדש בו בגמ׳ דסמך הקידושי
לי כבום׳ ובב׳ הגוזל עצים בגמ׳ הנותן לאומנין׳ כגון
שהוסיף לו ענפר משלו׳ כגון סמיר והבום׳ (כפל)
בפ׳ אין כורין בגמ׳ ובחגבים זה נפול (כפל)
דעבד
עושה עש כסולכימה הרג׳ ניש נפלא׳ מושכות כסיל
הרג דואש לו נגדין נפלא׳ (נפס) בר׳ כלאים הלפת
והנפוס בר׳ עוקצין׳ שרשי החזרים הצנון והנפוס ירו
נפון ופי׳ ר׳ דעת ז״ל בלע״ז דריין ויש אומ׳ פושטיקי
בס״גמ׳ דפ׳ האשה שהלכה היא׳ ובב׳ המדיר בגמ׳ דסמך
כל המומין דנפסא גברא תיקרא בסיפי בבא ולרב
דקלסה גברא מלופתי דקידחא לא בעיא פי׳ שומרי
יקן כגון נפוס וקולסי כרוב׳ כלומ׳ אפי׳ בעלן שלהן
נבאן יותר כבוד יש להן מלישב באלמנות ורחוק׳ כל
קולסא בדי הרדין ובדי כרוב׳ שמהן עלין יוצאין ונקראין
קולסי כרוב וקולסי הרדין אפי׳ בעלה של אשה קולסא
היה ממתק את הקדרה ולא היתה צריכה למתק אורב
בעשבים כלאלה להראות כי אפי׳ איש פחות רועה אשה
בן׳ נפוסא כגון נפוס שמנפין בה את הקדרה ואת וכל
דבר ארוך ורחב ויש לו צינין ושרתין קורין אותו נפוסא׳
כאשר שנון הצנון והנפוס והוא שמרובין עלין׳ וכהא
אפי׳ נפוסא בעלה של אשה היתה יכולה לתלות עד
פתחה כאמלתרה׳ ומשולה להיות שוב בדד׳ פי׳
לדבר מאוס קורין בלשון יון נפסא וקולסא כנין לגרג
וקלם כלומ׳ מי שבעלה מאוס ונבזה מאד׳ (נפס)
בפ׳ לא יעמד אותו האורג המלבן והמנפס בס״ חלומות
דפ׳ הרואה נפס ועוה׳ בב׳ כל גדול אמרן בשבת
המלבנו והמנפסו ויש ששונין כולו בצ׳ ופי׳ כמון
דייק ונפץ׳ בר״גמ׳ דפ׳ הגוזל עצים הא דנפסיה נפוסי
מר
הא דסרקי סרוקי׳ (נפץ) בפ׳ חבית בגמ׳
שנשרון חאזא רבין מנפצי גלמיהן׳ בבב׳ בב׳ השוכר
בגמ׳ נטלאת המשכן׳ קטופי קטופי או נמי נפוצן
נפוצן׳ בפר׳ בהמה המקשה בגמ׳ בהמה שנתחתכן
הוה חד שני מחבריה נפציה אשכחיה הרי׳ (נפק)
בילמד בל ויקח קרח משל לאשבינה של בת המלך
שבקש בנפקין שלה אפילו אותו שלא מצאו לבתך בתולים
(נפק) בפ׳ כיצד משתתפין בגמ׳ דסמך גזוזטרא
כאן דעבד לה ד׳ נפקי אמרא׳ פי׳ גזמי דהוין בב׳
מחיצות על פי האמה דהוי אותו מקום שנתלק במחיצות
רשות הרבים׳ (נפר) בפ״ג בחמא לא לשכה
הפרהדרין׳ כליה ע׳ נב׳ (נפר) בפ״א דע״ז בגמ׳ אנפוריא
ויום גנסא נפרא נקרא פירא קמי אנפוריא׳ קמי דוכסא׳

שנ׳ עושה עש׳ כסיל וכימה

דומה לכרוב למיתב בנדון הוא זה

סא כיון שהרכין פי' כיון שהרכין ראשו ומהראה
כבורע ד[illegible] וה"ג כוותיהו מיהו מאן דטרח וכרע
טובא טפי עדיף דהא ר' ששת כרע כי חיזרא שהוא
רך ונכפף הרבה וכי זקיף זקיף כי חויא שזוקף הראש
לכתחלה בס' גמ' דב' ואילו מגלחין אר' יוחנן אבל כיון
שנענע ראשו שוב אין מנחמין רשאין לישב אצלו
פי' שמא צריך לקטנים או לגדולים [illegible] ראשו
על אדם ונענע לו ראש כענל נענע

נען
דאנפוהא וכו' ירו' חגה הכולה והיה החוס נען
בס' גמ' ר' דרש רבא [illegible] [illegible] קוליקטס

נעל
הרג' עטופין נעולין מנעל בן כבר
פי' בגד' למיתא הרג' ירו' [illegible]

נעלא

נעמה
החתול למיגה ואת שם היענה תר' ות
בה נעמיתא בנות יענה הרג' בנת נעמין בס'
[illegible] את העוף דכוכית נעמיתא כמין דזכר
[illegible] מבשרו דיהיב זוזים ומאכיל לנעמיתא
נענע ירו' פי' בגבל מג[illegible]

נענע

נעץ
בס' כבל מעכבין בזמן שהוא תלוש
ונעוץ בס' גמ' דם מחובר והמנחות כל מדרש ר'
ישמעאל נעץ הגלגן בחומה והכל וכו' גמ' דבגזה
נכסיה בוקר [illegible] [illegible] הרג' [illegible]

נעצוץ
וחניהו מעשה הרג' נצר צא כמעין
פה במקוות במדינה ונעוצין כבר פי' כגו חוץ
ויש אומ' עלין קרוצין כעלין שהיה שם מונח עומד
או דקל ונעקר ממקומו ונשאר מקומו כמין חפירה
ויש אותו חפירה נעמין בדקן [illegible] נעץ

נער
בס' שטיאדם שולל את הקובלה ככלה ומ'
ומנערם וכו' אם נענעריהו עצרה בס' חבית בגמ'
מי שנשרו המגער עליהן ב[illegible] חטורה
בלא אין מעטות מאכן כמות בשפה פי' כמוהב
נעורי ותכער מגפר בל ממשהרין הטוער
אגודה שלגיליק פי' הוא המנקש אגודה של ירקין
להשלך והמוה מיס בס' במה מדליקין בגמ' פתילת
הבגד דתגן בס' בה בשלב ולגבי בן אזורה פי'
אוחז בגות הקורים בשואו ידוה ומגערה

נער
בס' ב' בטהרות היתה טובלת יום מגערה הקדירה
בס' כל הבשר בגמ' פרק אלו אומרים שאין דברי
ר' בשלא טער ושלא כימה פי' לא פרוש ולא
עירבב

נער
מצא מין את מין ונער

נער
פי' בג' שד כר' גמ' דם מי שהפך רבי בס'
פר' ב' במכשירין אין מדיירין שדה בחוץ של מועד
ואם באו מאיליהן מותר פי' גויס בבהמות ואין

פי' בהם

ע"ג קטן שיכול לאכול כזית דגן אין מרחיקין ד' אמות מצואתו גמה

ע"ג והערביים מביאים לו לחם ובשר מי הון

ע"ג וחניכיו מעוקבה יע' דר' צדה

ע"ג למה נקראו נערים וקטנים

ע"ג גב' חוכנ' נערים

מסיוגין אותן ואין מוסרין להן שומר לנערות צאנם
אם היה שמיר יום שבת וכו' מה אם היו אלו החטים
שכורים לבני אחרים יום או שנה ודאי לא ימנח
בכאן ולא כיון שלא אקרא בעלמא מותר לסור ב
אותן ומוסרין להן שומר לנער את צאנם ירו' כב'
גמ' כיצד מה השוכר את הנאן אסורה לנערה
מהו לנערה שם כה מקקוס למקוס

נער
בפ' אחרון דסוכות בגמ' אין מעוררין הגאון שם גבא
דשקל וכו' עד ולא אסמכה לנערותיה פי' מלשון
חמור נוער שאינו חוכו כסייף ולא הפסיק לגמור
עלהו עד שמתו כמו בצאן נעריה ובשור גניה
כך בגמל נעריתא ירו' בס' מי שאמרו

נער
בהשלוה עומד מה קטן שיכול לאכול כזית דגן
פורשין מצואתו ומוחר רגלו ד' אמות בעין קמה ר'
אבהו מגמ' מה פורשין מצואתו ד' אמות אמ' להן
מפני שמחשבותיו רעות אמרו לו ולא קטן הוא
אמ' להן ולא כן כת' כי יצר לב האדם רע מנעוריו אר'
יודן מנערו כת' משעה שנער בעולם ועוד זה

נער
בפר' ר' א' מתרגם כגו' צר כרגמ'
דעוריה והמערבים מביאין לו לחם ובשר ובר'
ערבים מזמן דילמא ב' גוברי דשמיהון עורבים
וכו' עד ונשבו מאורץ ישראל נערה קטנה קרי לה
נערה וקרי לה קטנה וכו' עד דמן נעורין ובפר'
עגלה ערופה בגמ' זקני העיר מאי נערים קטנים
אלו שהיו בני נערים שמנערין מן המצוה קטנים
שהיו קטני אמנה במתניתא תנא נערים ובמן
ערמון כקטנים מתקיף לה ר' יוסף ודילמ' על שם
מקומן ודרכה נערה קטנה וכו' קימ' לן מבת יב'
שנים ויום אחד ולמעלה משהביאה שתי שערות הדר
היא נערה עד ו' חדשים ולמעלה היא בוגרה וממן
בגו' בקידושין בגמ' האירה עלמ' שמה עבריה קימ' לן
אין לך קטנה לשעלה מיב' שנים ויום אחד לבה
אינה היא עד שתביא שתי שערות הח' אבל פחות
מיכאן שומא ובגו' אלו נערות מפורש משהביא
שתי שערות עד ו' חדשים נקראת נערה מכאן ואילך
נקראת בוגרת דקימ' לן אין בין נערות לבגרות
אלא ו' חדשים בלבד כעין זה הפי' יש בגו' בגר מן

ע"ג הנעלך מעמך

מנהא
הגאון בס' גמ' דם החובל בחבירו
המוחר מאי גרגותני אמ' אבי נעותא כרבירתא פי' בשר

נת
קלין פמון אחל יו
בפ' מלבו הנשמ' ובמנחות בס' ר' ישמעאל ובר' גמ' דפר'
יום טוב שלראש השנה שיהאיום הנף כלו פי'

שיהיו

בהיכא בניעכין חרן וכתה ועדן תרגחון וניכין וחדויב
וקתרגירון ושבך וכן בכל דבר שכך ניעכין **נעח**
בגמ' דף ושיש מוגלחין נעח ופנש דשזלן לשגחא לורקן בשאלין
בף חזקב בגמ' כשם שאומה נעחוב בש' פיל כגון ניאחי
להשמידם לוט משה בחירון עומד בפלגוג והוא מלפש
למנצח מזמור לדוד. **נעא** בניעא בכר פיל
בע"מ. **נעל** בפ"ג בנזיר ובפ"ח בשחיטת על
כזית נעלי פיל בגמ' אי זהו נעל בשר המה שקירש
ומלח שהדיחה ומוקשי היכי דשמיי אי ניחא ליה ליעלין
דמית הוא שעבדינא קריש נמי ואי לא לא ליעלין
כי קריש נמי מאי הוי ומשנינן אלא יצחק בחמה דלא
ליעלין אלו מות הוא שו בוחן ונוען קרוש ודאי מוחלו
הוא לא קריש דיליה כוחו ושנו. **נעל** בכל רב פיל
שלא הגיע שעלתה לו ברכה מן הנעלה ובפ' שה ויתלאים
שמעאל מן הנעולה פיל החסובים. **נעל**
ובפ"ג בכרכות ובפסח דפסח כנעולה שאין בה דגה
פסח מעולה. וכתר פיל בע' מעלה **נעפה** בפ'
כיצד מברכין בגמ' נעבלות דתנן כל דמיי הקנים
הגדן והנעפה ובגמ' חוץ מן היין על מיני נשפה על העלין
ועל הפעורות פיל קפרא ואוכלין עם המעיין וחוגת
עלפ ובלאחרי פרחיי. **נעצץ** בפ' כירה לקבל
עיעוחה יושפוש פעמים ומעלין ניעצץ כמו נץ. בפ"ק
דעב מח בלשון בניעוחה ובפ' פיל היו מדחין. שער
הניעוץ בפ' קמ' דמידות. **נצר** - בפ' בכורים
בכל מעריס של עריבה בפ' עב ובפ' דמיעוקת העקלים
שלנעריו בפ' מעברין של נעריס לפעוטה בגמ' לא
מחוה בהכיסי פ"ב בקלף חומר בשיי של נעריס
מכתחילה לשון שיש בעמו ונער משרשין יפרה
בפ"ג דף אלך עץ פרי דקל שעשה **נצר**
כתעשות בראשון אין מתעשין מפעוט הגיעו פיל שיעור טוב שלהם הוא.

קלקפין אחלפיח נל

בגמ' דף משלבין יקר המקדשין מחדדי פיל הבהמה
איבריה יתקיים זה השובר מגבולו זה השובר ואי אפשר
שלא ישאר זה חצי אלו זה החצי ומזה אלו זה. **נקבך**
נקייה באה כפר על בע"ז. **נקד** בפ' פרה
בן עשר קוריות נוקד פיל פנגם דפ"ה ומישב שלנקד
מועב היה נוקד וכת דברי שמעון אשר היה בנוקדים
ומהרגמרי גייבי וכן הרג מלכיהם נקשיבד גהיהן
בשמו דכי תשא ובילמ"ב כי תשא מלך מועב היה
נוקד ואי עקד רועה **נקד** שרש דמעוב

עיי' בלשה שמה יש לגמ'

עיי' בלשה נקוד עב נע ולבינו עב עוף

מבע

עיי' הנא בעלה לי ברכה

נקה בפ' כמה
נקה בחטס בהכדור פיל לד בבלס אבל אוכף שלנקה
טמא בעגילה איבה שהיה במדינה איה קומטן מדא
נקה וקא סמטא מגבולין פיל גמל ג' שמות יש בן
בלש ערבי כשעלה קורין בן אלעוט וכש גדל קורין
לבר בלר ולנקבה בכרה כשראויה למשא קורץ
לזכר גמל ולנקבה נקה ומל נקבה חיורה גמלא חיורא
בחוה. **נקט** בפ' גמ' דפ' השובר את הפועלין
ולחני היכי ניהוי בנקוטעי פיל בלקוטעי אנשים שמהלקטין ובאין ממקום הרבה ללקוט

ענ' הל' הע'שחי

פי' ישל טומס זה על זה — **נפש** — פס' גמרא פ' כיצד
מברכין על הקהב לנפש משיב את הנפש פי' חתיכה
של בשר הקרובה לבית השחיטה שיש מחיית הנפש
אם ואכלה החולה מתחזק וכאילו משיבה לו נפשו
והוא עונקא שמברכין עליו על השחיטה לפי נקרא בו
ברוך בביצה כרגמ' דלויש [illegible] ופ' רש בג פרקים
שבת ונפש כהן [illegible] ומבדה נפשי פי' נשמה
יתירה נותן הקב"ה באדם בערב שבת של כי ששת ימים
עשה יי' את [illegible] כלומר [illegible] שנכנסה [illegible]
בהם נשמה [illegible]
ומהרוחה כששבת [illegible] ששבת ואבדה נפש [illegible]
כהמעטה הנפש [illegible] אוכה ורגנת משלום
נפשי [illegible] חד כם אמלטה נא — כן
אמרה אומלטה ופסקה אומ' לה ומה שמה נפשא
דהוא נפשא — בפר' [illegible] יד [illegible] בב"ר חמש
שמות נקראו לה נפש נשמה חיה רוח יחידה נפש
זה הדם שנ' כי הדם הוא הנפש רוח שהוא עולה
ויורד [illegible] רוח האדם העולה נשמה זו היא
דברייתא [illegible] חיה שכל האיברים
כולן מתים והיא חיה בגוף יחידה שכל האיברים
משנים שנים בגוף והיא יחידה כפ' הזהב ועתנה
למעשר שני [illegible] שאין לו נפש רעה גמ'
האי מאן דמוקים אזוזי מיקרי נפש רעה פי' שמוקירין
בכספים ואינו רוצה [illegible] כפ' בן סורר [illegible] שמצילין
אותו בנפשו הרודף אחר חברו להורגו [illegible] פי' מצילין
הנרדף מיד הרודף בנפשו של רודף שהורגין אותו
בר' גמ' [illegible] כהן גדול [illegible] נפשות [illegible] רבי עירא דס
שיצאת [illegible] מרים שמטמא באהל [illegible] כל
נפשות מת לא יבוא — בפ' בן סורר בגמ' הבא במחתרת
יצא ראשו אין נוגעין בו לפי שאין דוחין נפש מפני נפש
נפש מאזנים תלויה באויר ג' טפחים בר' גמ' דף
המוכר את הספינה פי' נפש היא הלשון שבתוך
העבה כמו שהנפש שבתוך הגוף [illegible] העבה שאוחזין
בו צריך להיות ארוך ג' טפחים והיא תלויה באויר
שבאותו עבה [illegible] צריך להגביה כתוב
המאזנים [illegible] בין הארץ ג' טפחים שלא יגיעו
הכף שבה המשקל לארץ בכח ויחזור מהרה למעלה
ויעשה הכף האחד מכריע ויאמר הרי כבר שקול וקנה
הינו הברזל הארוך שתולין בו המאזנים צריך להיות ארוך
יב טפח ומהנה הינו הרצועות שתולין בהן הכפות
יב טפח [illegible] של בעל הבית שמוכרין בהן חפצים

ענ' שבת ונפש ונשמה יתירה שיש באדם בשבת וכהניל

ענ' מה העין הלז יעגור

ענ' חמשה שמות נקראו לנפש

ענ' הנצו הרמונים

ענ' נפש רעה

ענ' צדק צדק תרדוף

ענ' טורטני

טורטני משקולת ששוקלין בהן הכסף והזהב וכגון זה
נפש הנוספת בה [illegible] פר' יא בכלים ובכל הבגד יסד
כר' יא בנגעים פי' חוטי הערב שהולכין בתוך המסכה
כנפש בתוך הגוף — **נפש** — כפ' יש נוחלין בגמ'
בנות צלפחד ובנדרים כפ' נערה [illegible] ונשאין נדרים
ר' אשי בר נתן קשיא לה מהניתא ארא לקמי דרב ששת
לנהרדעא נפש הוה את [illegible] למחוזא פי'
לא מצאו [illegible] הביה ריקם ונתכחש [illegible]
לא מצאוהו [illegible] הוה בידן הלך למחוזא
ומצאו ושאלו הא דתניא — **נפש** — בפר' כיצד
מעברין גשרים ונפשות כפ' ב בשקלים בונין לו נפש
על קברו פי' בנין שבונין על הקבר ולכך נקרא שמו
ציון יר' תניא רשב"ג אין עושין נפשות לצדיקים
דבריהן הן זכרונן — **נפת** — כפ' [illegible] בסוטה
משחרב בית המקדש בטל שמיר ונפת צופים [illegible]
נפת צופים סולת [illegible] ודומה לעיסה
שנילושה בדבש ושמן — **נפתחא** — ערבא של
[illegible] חזקת הבתים בגמ' דסמך שנים מעידים

קליף פיו' אחליף

נץ — כל [illegible] הנץ החמה פי' יציאת החמה כמו
הנץ הרמונים כבר' רב [illegible]
הקב"ה [illegible] את האדם [illegible] אומ' לו מתי יצאה השדה
פי' היא חוליא קטנה שסוף חוליות [illegible] שבאדם
כפ' עד [illegible] בגמ' חוץ [illegible] היין ובר' גמ' דף העור
והרוטב [illegible] ב מעקצין הפטמא של רמון מצטרף
והנץ שלו אינו מצטרף פי' נץ הוא פרח שעל הפוטמא
של רמון והוא השער שפורש [illegible] — **נץ**
החלב [illegible] פי' [illegible] ויש
אומ' [illegible] ויוצא חלב ממנו — **נץ**
כפ' אלו נערות בגמ' את כתובה הנוצה כסולה פי'
נוצה הכנפים הקטנים שדומין לשיער כדתנן אין
מוכסין לא בתבן [illegible] ולא בנוצה ולא במוכין [illegible] וכו'
נץ — [illegible] דרסה [illegible] — **נץ**
כר' גמ' דף [illegible] כל הגס [illegible] לא יחבור בגמ' [illegible]
את [illegible] מן נץ [illegible] מחרבה כל
העולם [illegible] יאבר נץ [illegible] פי' [illegible]
לאורח רוח — **נצב** — [illegible] ככר
פי' [illegible] — **נצב** — [illegible] הר' נצבה
בחדותיה [illegible] נצבה
בחידה — **נצבין** — כר' גמ' דף [illegible] צדק
צדק תרדוף הלך אחר בית דין יפה אחר ר' יהודה בן

בתירא

בטהרות נקראת התרנגולין בפ"ד היו מנקרין בהן על
הארץ פי' הכלב והחולדה מנקרין מן הנקבה ואוכלין
ולא זזו ממקומן בפ"ג שבלו בגמ' כיצד מחמנין והנוקרין
וכו' פי' המרקדין שלא בדבר נרך ומה שרבי קורין אותו
[illegible] כגון התרנגול המנקר באשפה ירז ובאש
לר' זעירא כגון דמוחל' ויעקב בר אחא לר' חייא ברווה
בר יומי שלא ימצאו הנוקרין ידיהן ובמ' ניקהין משה
ואהרן ואין דורשין בו לעצמו והיו הנוקרין אומרין אין
אתם יודעין וכו' בס' גמ' דקידושין הסרקין והקורות
והגרדיים פי' בע' סרק מאי מכבשין מנקר דיחוא
כבר פי' בע' כבש באילן טרף במשנה הבח ראפיה
ההוא צנא דנקורי פי' חיתוס רגלים בדקיה בעומות
הגדיים מקום שהאדן צומחין ומוצא הגדין שעירין
קיימין ואכשר בפאין מעמידין בגמ'
נקר
מודשין לירה נקרא וכו' בפר' אליעזר אומ' בגמ'
מרחיצין את הקטן שמעו מינה האי נקרא מסי פי'
כתושין והן סמרטוטין
נקראין
בכריתא הר' אליעזר פר' ב' בני המן קוראי סופרים
של מלך ולא היו רוצים לקרות זכות של מרדכי והן
קורין עליו לקראין כה ויהיו קוראים אלו נקראים
נר קליק פיח אחלפיט
שאלה
נר של זכוכית שמטילין בו מים ושמן
וכיון שכלה שמן בשמן מגיע אש אל מים ונכבה
ושאלה יש בו גרס כיבוי או לא
תשובה
דבר זה הדבר גמור הוא שאין גרס כיבוי אלא כמו ששנינו
בס' כירה שאין נותנין כלי תחת הנר לקבל ניצוצות ולא
יתן לתוכו מים וכו' וכי דקתני בכל כתבי אוסר ליוסי
בכלי חרש חדשים וכו' אבל נרות של זכוכית מותר
להדליק בהן ונותנין שמן ואין לערער בהן ואין לחוש
בהן כלום וכך אנו נוהגין להדליק בכל בתי כנסיות
ובבתי מדרשות ובבתי רבנן שבבבל ובשתי ישיבות
ובפ' יוחסין בגמ' ר' אליעזר ונר אלהים טרם יכבה ושמואל
שוכב וכי שמואל שוכב בהיכל יי' והלא אין ישיבה
בעזרה אלא למלכות בית דוד בלבד אלא הכי קאמר ונר
אלהים טרם יכבה בהיכל יי' ושמואל שוכב במקומו
בפ' אין נערכין בגמ' דשפך אין פוחתין מלבא הקיטה
נר ישראל כך היה בס' גמ' רפ' כל קרבנות הציבור ובסיפ'
במקומו וישנו גם [illegible] מחוץ לפרכת העדות
עדות הוא לכל באי העולם ששכינה שרויה בישראל
אמ' עדותה אמר רבא זה נר מערבי שנותנין בו שמן
כמידת חבירותיו וממנו היה מדליק ובו היה מסיים.

ובתמיד ס' נכנס ומצא שתי נרות מזרחיים וכו'
נר
בגמ' דפקודין עבדא דנורא אנא פי'
באותו מקום שעובדין באש וכל העובדין אין נותנין
מים יכול לכבות אש הוא עבד שלא שאינו מכבה לכבי
נורא לאותן כומרין שעובדין האש
נר
בפ' ב' במאה הבור והעיר והגרוע וכו' במר אחרון בערכין
נרה און חבורה פי' חדשה כמו נירו לכם ניר
בשביעית בס' במשנה חוכרין שרין פי' מקבלין
שדות חרושות בהכירות
נר
אודרא דנרא דלא משקה כבר פי' בע' אדרא פא צמר הצבוע
בהבלא ואינו מנופץ בס' המוציא יין שני במוצא ובגדים
דנרא פי' מי צבע של הכלת שצובעין בו צמר
פא שפיר רחו לאמ' שמואל כוק לה ניר חלב ואמלה
הרי גשתך שם היה כך אסורה לו חוששו שמא במי
מילין כתבן שהוא עמן וכו' עד דבדקו לה במוצא
דנרא והוא כמו קליפה רמון מגיבין את הכתב בעפץ
ירו ההוא גברא דבבלי מר כתב מס טרריקין
לחבריה כתב לה במי מילין והדין דמקבל לה
שפיך עליה דיו שאין עליה צבעא והוא קולט מקום
הכתב ומתראה ועוד פי' מעבירין עלין מי רמונים
ואם כתוב עלין במי מילין מראה הוא כתב במוצא
דנרא ואי פליט כגון דין אמרינן כתב הוה ביה
ואמרינן וכי פליט מנא לן דגט הוה ביה דילמא
עניינא אחרינא כתב בה והוא הוה דפליט ופרקי'
שמואל במי חייש קאמ'
נר
נרא בקא כבר פי' בע' ברקא בס' גמ' דבבא קמא הר' אין לוקחין
מן הגרדי לא ערין ולא פונקין ולא שיורי פקעיות
פי' עמון צמר שנותנין בראש הקנה שמולכין בו
את הערב [illegible] יצא הערב מן הקנה לא עליך ער
יד פי' בע' אר נרין ליצן פונקין ערב פקעיות
גלומרא בגד מעמר של מיני כדאמרי' שחור של
גבי לבן תרתי בבת נרא וחדא בנרא כבר פי' בע'
בה נרא פא העושה שני בתי נרין מכבס את חוטי
השתי בעלים שיעלה זה וירד זה ויחזור השתי ויעלה
התחתון וירד העליון ויבוא הערב פי' כלו בכלים
בנדים ובקירום יש מכל כלי אריגה קן בם שקלם
על ע' וב' נרן נארגת
נורא
בילמי ואמר משה לחובב וכו' ושהחנו נוראות בצדק תעננו אמ'
לו ישראל נסין וגבורות שאתה עושה לנו לא בשביל
שיש בידינו מעשים אלא צדקה עושה לנו וכו'
בר' גמ' דפ' הרואה שקל נרגא דהוו' אמורה
נרג

עי' ערו לכם ניר יש שומים
עי' צבא דנקורי לענין עומת הגדיים
עי' מי מילין ומי דנרא ועצבו מצין ואב נאר פוסה
עי' מוחין לפרכת העדות
עי' נוראות בצדק תעננו

ולהשכיר את עצמן ועומדין בשער העיר וכל מי
שרוצה לשכור פועלין יפנה לשם. פי' שהיתה עיר חדשה
ונתקבצו לה בני אדם בא' מעשר וא' מעיר אחרת שאין
להן מנהג שוה. כדכת' ויתלקטו אל יפתח. **נקט**
בבר רב פר' ו' וכל בבאם ובמאי רב אחרי מות פרש
ויהרגו ובמגילה אורה כיון שפגע ברומי [illegible] קריאה
וקילסו אותו נקיטא ברבון פי' נטלת עם [illegible] שהגא
בדרכן. **נקטמן** בפ' טו' בכלים והנטמן והנקטמן
פי' הוא אנקטמן שפי' בע' ט'. **נקי** פר' ג"מ
דכל שנה יצא כל נקי מנכסיו. **נקליגוס**
בפס' דר' הש אם מבקש לבכות בדין מנה לך ניקליגוס
כלך פי' אבוקסו בלעז [illegible] קנים בל' שהוא. **נקלט**
כל סוכה נקליטין ב' קיטפות פי' עמוד אחד בראש
המטה וא' בסוף המטה ומשימין יתד ארוך מזה לזה
ומשלשלין סדין עליו ונעשה אהל כמו גג פר' קיפונות
ד' עמודין עומדים בד' קצות המיטה ועליהן שלמעלה
ד' עמודין ברוחב ופורשין עליו סדינין. בטבעת פר'
יב' בכלים ושל נקליטין טהורה ובכ"ו ח' נקליטי המטה
וחמור והיפני טהורים ויש עוד מהן בעגד. **נקלווס**
בפר' ישמעאל בען ר' מאיר אומ' אף דקל טב חנב
ונקלווס פי' בנקורירבו. ירו' בכ' סדר מברכין בגמ'
ברך עליהון משלחין ליה נקלווסין והוה שבקיל לון
בתר משנה וברך עליהון תחילה וסוף. **נקם**
בפר' מיתות בגמ' מנות הנהרגין נקם יעקב. נקמה
[illegible] איני יודע מהו. כשהוא אומ' נקמת נקם ברית
הוי אומ' נקמה זו חרב. **נקמז** בפ' שרובין
בגמ' נקמז מותר ושמע אסור. אר' נסים זקל כתב
אדונו גאון ר' האי זל מאי ונסבתו ונקבין מהבל
עליהו והגעבר נקמז הוא. מהבל נקמז ואינה מלש
קמיעה זבו פי' גאון זל והרבה הוא מנוי אותו בנגר
שעושין בו חריץ ומכניסים אבן ועושין מסמר
ובעץ וכשנועל מעבירין אותו העץ שבתוך החריץ
שבנגר והוא נסגר וכשפותח מסיע והנגר נוכל
ונוטה הדלת ונ' נאורין עד כאן ודומה לו גרז' אר'
יוסף מאי תבעי ליה לר' זירא הלא כהדיא קתני
בברייתא נקמז מותר ושמע אסור ואר' יהודה אומ'
שמוע הלכה כר' יהודה בנקמז דאמר אסור הוא ושעמ'
מאי אמ' אביי משום דמיחזי כשמעמיד אותו העץ
בתוך הנגר כאילו הוא בונה ומשום הכי אסור לנעול
בו. **נקן** בפ' טו' בכלים הכידון והנקן וי
והמגפים פי' הוא קיט הפוך כדכה' ומשקל קנגן.

ע"ל טבן נוק מן כמשמע בהא' מסורי ביטהי בודוק ב[illegible] פרה

ע"ל קיפונות

ע"ל המסמר

ותרג' סופינה. **נקנור** כענין ניסן לדלתותן
ומל' בס' ג' ביומא כל' שאותה בשערי המזרח ובשערי ניקנור.
נקע בפ' האומר לחבירו בית כור עפר היו שם
נקעים י' טפחים. בס' הישן בגמ' העושה סוכתו בין
האילנות וכן בנקע שהוא עמוק י' טפ' ככל פר' אמשכן
ולא ימלא נקעים מים פי' בקעות של שדות כגון
גומות. **נקף** בפ"א בברכות בגמ' וחכמ' אומרי'
עד חצות ובפ"א במגילה בגמ' קראו מי שלבו
נוקפו אומ' כן והבריתות כל' גמ' דם המביא אשם
משום דלא גלי' דעתיה דלבו נוקפו. בר' גמ' דפ"א בנדה
והבודק ומה בבך אם כן לבו נוקפו ופורש פי' שחושש
הבעל אשתו בודקת עצמה שמא אינה מרגישה
בעצמה לא היתה בודקת עצמה נמצא לבו נוקפו
שמא שם הרגישה דם ופורש. **נקף** בפר'
במה אשה בגמ' ולא בכובלת נעשה כמקיף כמקים
כמקים נעשה נקפים נקפים פר' בעין ניקוף ומהמקמן
בפ' הנושא לו בגמ' יצא ובא לו הוה אזיל לאורחיה
עד דהוה מינקף כרעיה. בר' גמ' דחולין דם ניקוף
מרמה כשלה. בס' מעשר שני ובס' שביעית אף הוא
ביטל את המעודרין ואת הנוקפין פי' היו מכין לנר
בין קרניו לשוחטו כדי שיפול. בס' פאה אין נ'
נאמנין עליו לומר שלזיתי ניקוף הוא. פי' הנשאר
באילן אחר שמסקין הזיתים אותן הזיתים נקראין
זיתי ניקוף וכן של ענבים הוא. כדכתי' כי תחבוט זי
לא תפאר אחריך. ירו' מקום שנהגו להיות דורכין
את העוללות נאמן והא הענב לומ' יין זה של עוללות
הוא ודכוותיה מקום שנהגו להיות מוסקין זיתי ניקוף
והא הענב נאמן לומ' שמן זה של זיתי ניקוף הוא
בפ"ג בחלה זיתי מסיק שהערבו עם זיתי ניקוף
ענבי בצירים שערבו עם עוללות פי' המסיק הזיתים מרעיד
את האילן כדי שיפלו הזיתים והוא עומד על הארץ
ונשאר באילן מן של ענבים ועולה עליו ונוקפו אחת
אחת ונקרא ניקוף. **נקר** בפ"ה בתרומות
ניקורי תאנים וענבים ותלתן ש' כל שיש בו לחה אסור
פי' חיישי' שמא ניקרום נחש. בפ"ק מעבירין בגמ'
והחומץ ואי איכא בה ניקורי חיישי' פי' כמו תרנגול
שמנקרין חיישי' שמא הנחשים עשו אותן הניקורין
ובגמ' השיאו גזירה משום ניקור פי' משום ניקור
נחש שאין חוששין לגילוי החלב ושרה בן נחש והיקף
בו הארס. בפ' אלו טרפות בגמ' דסימני בהמה לא
חיישי' אבא לניקורי פי' לנשיכת נחש. בפר' ג'

בטהרות

ע"ל נקפים בערך נקפים

תחותה מכנף הנשר עד העיקר · **נשר** · זוג
בן מרקות והפשו נשר דכר פי׳ בנ״ז זוג · **נשר**
בפ״א בעם בגמ׳ יוד הגלחת נשרא שבגרבוא פי׳ לאון
וש בגרסא ביה וכיה עד הש׳ ואית בה אוכ׳ וחקוק
עליה וסגרין ליה · **נשר** · יבשן נשריא לי׳ נהון
בנ׳ שלהו · **נשר** · בפ״א בברכות בגמ׳ דסמך
הבן גמליאל מגבבן דיברתא דלאחורי נשרא · בפ׳
גב כתבין · פי׳ החגל ואין כתוב דלאחורי נשרא · וכפי׳
ר׳ גרשום ובספרין כתו׳ · ויש לפרש נשרא הענב
שבין הקוצים · כמו או תחותה מכנף הנשר · ומהבין
הצמר מקוץ והענב · וכשנשלם הצמר מאחורי
הקוץ והענב אינו משתלם בלא שבירה · **נשתק**
בס׳ גמ׳ דס׳ ארם בן נבר תנא בבליוס לא היה בה
נושתק חיוס היה לה נשתק פי׳ כסוי · כדאמרי׳ בפ׳
ן׳ בכר רב לעריר לבוא הקבה מבר׳ טע מנושקן ·
סליק פ׳ אחל פ׳ בוא
נתברא שבעכו ונר׳ **נתברא** שבנן
בפי כסף א׳ בעם יור הגלחת פי׳ עד כאן · **נתנה**
מ׳ בן נורר נבנו וגמרו בעליים בית נתזה בלוד ·
פרדס גדול היה ובעליתו היה בית המדרש ·
נתח · בס׳ המקבל בגמ׳ המלוה את שמואל שלח
סנהדרין מנתח נתוחי פי׳ שלח ביה דין שמתא ונתון
בדין שלשה בתורת עבות סלים וכונא בכן אבל
לכנס לבית של טר ולמשכנו רשאי אינו · בס׳
ביצה בגמ׳ ג׳ ונמצא ב׳ גוזלין מנתחי אהדדי סמוכין
מנתחי אהדדי · בס׳ הנזקין בגמ׳ המוציא שוורים
מנתחין אהדדי כיסין לא מנתחי אהדדי · **נתן**
בס׳ גמ׳ דל במה בהמה והיא נתן דעונותא · פי׳ שלשם
מלמד דחזי נצוצין דבר דחשש ידיה וקבלה בתשובה ·
פי׳ לבוה קורין אותו נתן דצוצותא שהיה לו חלוק של
זיער · שאורגין את בשרן שהוא לו כתרה שהיה בעל
תשובה · **נתן** · בס׳ הערל ממזרים ונתינים
אסורין ואסורין · איסור עולם · פי׳ בגמ׳ דוד גזר
עליהן ונתינים הן הגבעונים · ואומר איקח נתינים
דהוא נתוני והושב · **נתק** לא תיעשה שיהיה
לעשה כבר פי׳ בכלל · **נתק** · בס׳ רמואות דל מי
שאחזו הנתק והבגדם עד נתק בעיני · **נתר**
בגמ׳ עקיבה כו הגלם נתר ובורית · ובס׳ בנדה · ובפ׳
ו׳ בכלם בלם ... ובלא נתר · בס׳ גמ׳ דל המזבח מקדש
נתגעל אין מעבבין אותן לא בנתר ולא בחול · מפני כי
נתר אוי׳ ומפי בר אבון כלו מחורה של צריף · ככר פי׳ בע׳
חכר ·

פי׳ כליס המרוכין במגבא והוא כמו אכסדר ·
ושורין אותו במים ונמוח ולבנו עליהו · ויש אומ׳ כלים
שעושין מן מגמא עבמה · ויש מפר׳ גדר בלש׳ ישמע׳
אגמרין והוא כמו אבן מתחלחל במים · ורוח עליו
במרחץ ראשן בארץ ישראל ומערב · ירן כפר׳ אומר
עקיבה · מעין לם נהר שטרין בורית בוריתא ומונא
קלניא · **נתרות** · בבד רב פי׳ עד׳ ויעקב
היעב אחר עין לכן הע׳ נתרות כה׳ סגהון סין מינהון
עקרין מנהון קוסרין ·
סליק ערך נון
נצח תתהדר נאדר בספרי מגדיש נגדשי ולא חסירי שחיי לתני לעריך ערך ארבסרי וכן תאמצני בערך חמי קרי׳
סא
בס׳ אין מבסרין הסיטו לדבר אחר · בפ׳ כיצד משתתפין
שכבה הסיאה מלטופר הפיעה בלוח הצחיקה ·
שא · בס׳ המצניע על סתכון חויב · שכן משא
בעקבה · בגמ׳ מנשר לשמאלה מו׳ טפ׳ חויב · שכן משא
בנקבה · **שא** · בס׳ הזהב בגמ׳ עד מתי מעין
למעשר שני · שנשמא שסודין אותו אפי׳ בירושלם
של כלין סורכל שאחר · ואין שאה לא אכילה של וישא
משאות מתאן · **סא** · בפ״ג במנחות ההודה
היתה באה מן סאין ירושלמיות שהן ו׳ מדבריות · בפ׳
כיצד משתתפין בגמ׳ חסין שלש סאה ירושלמית עודפה
על של מדברית ושל עירורי שודפה על ירושלמית שהנח ·
סאה
בשבועות פרק׳ ובמקצת בב׳ ב׳
ובס׳ מכנין בגמ׳ חבולי קש · ובב׳ בא סיוק בגמ׳ כל
שהוא חייב בביאה סאה אותו וקורבנו · גמ׳ סאה
צהרי אידוב חברתא קדושה חשאי · פי׳ סאה
פולציקי · ויש אומ׳ סופר · מכבן איגוב איספו׳ קורנה
אורגין · ויש אומ׳ סרוריא · וסלק מיני אזוב הן ·
סאב
בב׳ ב׳ כמלה וגולגלת שרים מסואבות ·
של ירים טמאות · **סאב** · במ׳ מר שהיה טומן
ירעה עד שיסתאב · וכנישואין כל יג׳ במטהרות יהא
רועה עד שיסתאב · ומנו בפ״א שמעה בגמ׳ אור ל׳ יוחנן
ומני עלה בכוון ירעה עד שיסתאב וכל שמו עבד
שיסתאב עד שיפול בו מום · ועוד טומאשור בכבל
מומין ירעו עד שיסתאבו הא מסאבין וקיימין ·

כדאמ׳ להן המזונה בגמ׳ מולבז בקהתא דנרגי והצוני
בפ׳ כל שעה בגמ׳ האוכל בתרומה בגמ׳ דמקמ׳ דר׳ השב
שרא ביה נרגא פי׳ חרכו [illegible] בארן׳ כפ׳
בכתובות בגמ׳ בשולח כתובתה [illegible] נרגא
לדיקלא׳ **נרגל** בפ׳ ד׳ מיתות בגמ׳ [illegible] בשמי
[illegible] פחו תרנגולא [illegible]
כל העולם [illegible] ריגלה [illegible] דיוסף
[illegible]
בגלליוסף **נרדשיר** בפ׳ [illegible] בגמ׳ [illegible]
דמטללא [illegible] קיסנריא ונרדשיר [illegible]
[illegible] **נרוד** כפ׳
[illegible]
[illegible] שנו שאין
[illegible] במריטה כענין
[illegible] **נרחד** באורבן
[illegible] כיר במנך הסגדו
[illegible] **נרמקי** כר׳ גמ׳ [illegible] תענה
ר׳ יהודה [illegible] ברמקי פי׳ [illegible] ועורותיהן
רכים [illegible] **נרון** בפר׳ [illegible]
[illegible] היא נירונית [illegible]
[illegible] **נרוק** טיט הירוק
יוטח כבר פי׳ [illegible] **נקקס** בפ׳ כיצד
[illegible] הרג אבא
[illegible] **נרתק**
בפ׳ [illegible] הכנסת כולם
[illegible] חמרה
[illegible] לא היה
לה [illegible] **נחיתא** [illegible] בגמ׳
[illegible]

אחולפכי **פלוקפיט** **נש** בפ׳ ג׳ מינין [illegible] נשר
[illegible] משום עיבורי שער ואפילו
[illegible] נשרו
ולא הדר [illegible] הגוזז בגמ׳ הקורח לא [illegible]
[illegible] נשאו [illegible] בנגעים [illegible]
[illegible] שער
פי׳ נשא הוא [illegible]
שער באדמי **נשא** [illegible] ולא
את השדה ההוא [illegible] דבר
נשאו פי׳ סמוך לשדה של [illegible] לחרוץ
[illegible] כבעה
נשואה לישראל [illegible] דבר נשוי הן

פי׳ [illegible] **נשב** כפ׳
[illegible] נשובין [illegible] בהגדה פר׳ השוכר
הנושא את הפועל׳ ובפ׳ גמ׳ דפ׳ השוכר את האשה בבהובות
[illegible] פי׳ [illegible] מיד׳ הרג
[illegible] מן [illegible]
נשגז בפ׳ [illegible] הבא על הגויה חייב עליה
משום [illegible] פי׳ כדה [illegible] זונה
נשדור [illegible] פסקתא
[illegible] פי׳ פיסקתא [illegible]
[illegible] נשדור [illegible] ויש מפר
[illegible] **נשור** [illegible] קשר
[illegible] **נשט** בפ׳ ערב
פסח בגמ׳ [illegible] נוחלין
נשוט [illegible]
פי׳ [illegible] מאונה
נשך [illegible] **נשם**
בפ׳ [illegible] אכילה [illegible] הפוך
[illegible]
[illegible] נשמה [illegible] משעה שיצא
[illegible] הלא
[illegible] גמ׳
הפסוק [illegible]
[illegible] נשמה [illegible] כפר
[illegible] אמ׳ ליה
מה [illegible]
[illegible] במגילה
[illegible] משום ישו בן פנדירא
[illegible] **נשים**
נשים [illegible] הנשים
[illegible] **נשף** [illegible] הוו
[illegible] הרגו
[illegible] **נשק** [illegible] פירות
[illegible] פי׳ כגון
[illegible] משום
[illegible] מרדכה
[illegible] **נשק** [illegible]
[illegible] כלי
[illegible] הרג
[illegible] בפ׳ נמנם
נשק [illegible] נשיקה
[illegible] **נשר** כל פוכי׳ או

[illegible]

פי' בל יון וקאיאת ובלעז קיורה ושליוצאות החוץ
היא הסודר שמשימות הנשים כשיוצאות לחוץ׳
בפ' כה בכלס סבכה שנקרעה אם אינה יכולה לקבל
את רוב השיער טהורה׳ פי' אם אינה מכסה את
רוב השיער האשה׳ בפ' הדר בגמ' חמש חבורות אר
יהודה הסבך פי' גדיל סבכות השבכיסים והשהדונים
תרג' ושביסין וסוכריא׳ **סבלת** בפסחים
בפ' האשה בגמ' הממונה אפי' סיבולתא דלסורא כתנא
פי' כמו חבורה שהולכין ממקום למקום ואוכלין יחד׳
סבלונות בפ' האיש מקדש בו אעפ שאילה
סבלונות׳ בפ' מי שמת השולח סבלונות לבית חמיו
גמ' מהו ששילח סבלונות פי' אם שלח בסבלונות
בק' מנה ואכל בבית חמיו בחצי דינר מי אמרינן
אילו אכל בדינר זכו בבית חמיו בכל הסבלונות
השתא דאכל בפעי דינר יזכו בחצי סבלונות והוא
בגמ' הדין בשלש וברביע׳ **סבן** בפ' השוקין
המטבעות שיגרו לו בן עיום דר' סובני וחומץ סובני
סלסלה ומלמלה׳ סובני וחומץ סובני כאמגוזא ופלגו
אמגוזא סלסלה ומלמלה כי פיסקא חאי מלמלה דבר
הנכבל ונמתח את הגאון הכין לשונא דגמר ובגמ' דפל
סדר משהסטין בן עיום שקלה לקמיה דר' ואמ' דהאיר
לשון אחרת הוא ולשון חכמה הוא ופירושה סובני בגד
דין תואר שמקפלין אותו ומכניסין אותו בקלפה אגוז׳
וחומץ סובני חצי אגוז כבגד שמקפלין ומכניסין אותו בחצי
קליפה אגוז ודומה כי סובני שם הארוג בלשון הזה וחומץ
חצי בלשום׳ וק סלסלה שמו של פיסקא והוא בלשון
ושמובל פיסקא וכן שגר לו קליפה אגוז שיושבה בגד
וחצי קליפה אגוז ופיסקא שיש לו בגד׳ ומלמלה הוא מה
מלמלה׳ שאם שנכבל יהא קטן ואם נמתח יהא גדול׳
והחל שר' סובני הוא לשון יון כגון סבניהא שמתעטף
בה כשיוצא מן המרחץ כלאמר׳ לבי כבודן׳ וזה שאמ'
סלסלה ומלמלה מאמגוזא ובלא מאמגוזא פי' פיסקא
ופלגו פיסקא יתכן שיהיו בגדים דקים נחושן קליפת
אגוזים הבאים מאינדיא שהן גדולים ור' גרשום זל
פי' לשב' דגמרין שיגרו לו חומץ בן מעשר קובני
וחומץ סלסלה ומלמלה פי' סדינין דקים הרבה למקך
שלבושין וקורין הפי לשלשות סדינין סובני וכלבך דק
בשמקופל בתוך שגר אגוז ומלבוש ששמו חומץ
היא דק מאוד שקיפלו אינו אלא כחצי אגוז סלסלה
ומלמלה היו כמו כן הבשומן דקין שקיבלו סלסלה
[illegible] שקורין גלגדש ומלמלה
מחוין [illegible] חצי פיסקא דבר הנכבל והנמתח שקיק

משיחין
בפשתן טוב ודק כשטווה אותו נמתח החוט כמון
בס גמ' רב חביה סבניהא אר יוחנן שני ראשיה למטה
שמא תפול ואתי לאיתויי למטה מכתיפיה צריך
להתעטף ולקשר׳ דאי לא מירתתי כמאן׳ וכלע סודר
כפשו דויהי כשלא אפי' סבניהא לא הוה יכול ירון
בפ' במה אשה המטפחות סבנין דרבנן **סבנין**
בחלק בגמ' אמ' קירום [illegible] דודאים אמר [illegible]
לא את סיגלי ר' יונתן אמר סבים **סבר** בפ'
עושין פסין בגמ' מותר לקריב׳ שמא האומר אבד
סיברן ולבטל סיבורין תהא הדודאים גמת ריח׳ בפ'
במד' דף כא לן ומה שטים עומדים׳ שמא האומר אבד
סברן ובטל סיבורין ה"ל עומדים׳ לעולם ולעולמי עולמים
פי' סבר שאינן סבורין שהקב"ה מחזיר לבן׳ תרג'
עומדים׳ שודאי יעמדו לעולם ונתתי להם אחרית והקוה
תרג' סוף וסיבור ישכן בטח תרג' וישרן כסוברא׳
סבר ואת המולה אחזק תרג' ולמריביא יסובר׳
והוא כלבבאות במלך׳ והוא סובר ויבלבלם ולא היסלא
בא ואת השרבים צורה לבלבל׳ **סבר**
הנה השמים ושמי השמים לא יכלכלוך תרג' הא
שמיא ושמי שמיא לא יסוברך כולש עשין קרובין׳
סבר ובמרן והשיקן תרג' [illegible] ומסתוברין
סבר בפ' ערב פסח בגמ' לא יפחות לו [illegible] קאי
[illegible] דמסובר ולא משא ידיה׳ פי' המקצה דס ולא
כטולידין מסמך [illegible] בפ' אין מעמידין בגמ' מהרסאי
חלה לסמיכני פי' חומץ [illegible] לחקשה דס׳ ומיכונה לתנורתא
פירושו מלוחים לנושב בתבנית אם טובל בהן פותן
יפה לו׳ בר' גמ' דף הערל האי ומי דעיבא נומא
דסוחא לא מהלכי ביה ולא מסתבריא ליה׳ והאידנא
דרשו ביה שומר פתאים יי׳ בר' גמ' דף הנודר מן הירק
ובס גמ' דמתנות סבר ואכל ציפרא פרח לבבה פרע׳
סבר בס גמ' דס ח' שרצים׳ ובר' גמ' דכהונות
ובבכורות בפ' החולץ בהאם בגמ' ר' יאיר בן המשולם
האי מסובריהא דנגייתא אסור להוריקה בטמא טבא׳
פי' הגאון בשבת נגייתא שר שלוין או של שכר
ומסובריא הוא הנקב שעושים בה להוציא יין בזמן שהיין
יוצא מעשם אם בא לפתוח ולתקן ואם לתוע שבכות
יין אני מתכוין ולא לסתום הפתח קאמר רב בהא מודה
ר' שמעון וכן פי' רחל בס בס' למעלה מזה הפיד ובכתובות
פי' מגופת החבית העשויה מתמלה או מוך וכיוצא בו
אסר רב אסור לאמץ סביאתן דאמר לדי סחיטה והנה
אנא שאינו מכוין לסחיטה לא בריגא פי' החבית
בלבד כיון שסתם אסור דלא כר' שמעון לדברי שעיקר

ענ' השבכיסים והשהרונים
ענ' סרקין [illegible] כו
נ"א שאינן
עיין שמא עומדים
עיין סרכה [illegible]
ענ' נגייתא ומסובריא
ענ' מגופת החבית יע' סר פוש כוורה

[illegible] ... יצא מום עובר שהוא כשר לקרב למחר·

סאור · [illegible] בקלה הדבשים קמח חוביץ בחלה· הן נסאור ומורסן על הסאור לסבך השפה לחמץ · [illegible] ולא כובו לכסבו [illegible] יחזרו לסאורין· **סאור** כל מעשרות [illegible] ... מתגפחין ונסדקין כמו השעור· [illegible]

[illegible] ... ויהו והמו לביסלה·

סליק פא אחלפב

סב · [illegible] ...

[illegible]

קטורס [illegible] וקרמא ברעו או עוד כדתניא ככר החמאה דוך בסוב כיבין או בעיר ונתן על גבי [illegible]

סב · [illegible] רחבא במיסב קנר כמר פיר [illegible]

סב · [illegible]

סב · [illegible] ... ראש השיפור בשר שקורין [illegible]·

סבסח · [illegible] ...

[illegible]

סיגנין

סגנונות שאומרין כל אדם בלשונו כמו שיש לו

סגנס בבל הפרי נסמר

סגנים משנה תורה היה סיגנס לחשבון פי רגל בלע"ז שרי חצאנות נלגין שמונה כמלך ימה עשון הסיגנוריס נטלו סגנים וברחון כך השה משה ש כפרון ישראל ועשון העגל עבל אהלן וכרח שר ומשה יקחאה פי אמגים שהב

סגוף בפ' טלו בכשם עומי הסגוף בפ' ויצא בשחילתו והשש פי' יש סגוף עבדה וכמה עבדה בכל הבגדיים פי' יש בגגיס סגוף שנראה בו נגע פיי סגוף כלישמ ברוף ובלעז בהמה קטן ושל צמר והשו וכלם ציירה כמו לעור כמפורש באותו דבגדים ר' אליעזר בן יעקב אומר שי שיראה באויר ובמוכן מוכין כל ישמ אויקרה וים אומר הסגוף הבסות שעלגבי המטה ובלעז קוטה

סגלג אין היחיד רשאי לתפוש

סגף אין אינטרייקאן עמו כפרישל בגאי

סגר מהשון השש רבים תרג סיגנטו הון ותשוף רבים רבים תרג מושף חבריסגאני רבים יחלופים כדיש תרג סגיעי דמשתמש קדם רבא זה עשין במקומו אי **סגר** הכיק **סגר** כל גמ דף במה בהמה חיה ועשה כסוגר בלאסמר **סלק פד אחלפה**

סד סוד העיבור מפני מה נק סוד העיבור משם שבשעה שהיו רגלין אותו את למחרטן לעין בדבלה **סד** בפ' המפלת יין סיד יק שלקח שמלים אמתוקה שבקשות שיהל שהר עושין שלקח לעין בתוך החבית ושמלין לעין ותפלה המיד מערבין בו מלח ומניחין אותה בלע"ז המיד מערבין בו מלח ומניחין אותה בלע"ז המיד מערבין בו מלח ומניחין אותה בלע"ז

סדה בגמ' דף כל הכלים ר' מאיר הוה טה והיו בו סדוקות בשיטין בפ' אע"פ שאמרן בגמ' ד' ושבת בקדרה שבו מתח לפי אמתא דכובסין רבא אבוחרן בתלמוד דף הובשה אמתא דכובסין

סדין פשה שי' מגאסה **קדיה** שי' בתפרת

השחר הוא ישוב בפ' סוטה שי' בתפרת ושלשין גלגל שור שהרג בשה עד שנועדו שלשין גלגל בשל המלחמה ושאולא כשישלחין אותו גלגל ולא יתעקש הסשוחה ושאולא כשישלחין אותו גלגל רובד ויושטו עם שלהל ונוטבש שנותן שפי המחוג כמו רובד ורכפל

ורו האשטדה היא אסכרה היא רפסידורה ונביאס לך

סדר רפסידורה עלים יפו ויש מהן בגבאסר בי למבבל אסי בתקנתה כתן שיעלו הסידורין ויעטפו אותה ושישין הן נדרין ואומרין שלשיה יתרוצצו

סדרם בפ' השותפין בגמ' ונאמה אף שישיו תורת סדרים אלשתא נגדא אלי יוסף כגון זה כופין על מידה סדום ונפל והיל לי יוסף בסדום קנין לחנר פי' לא דאמרין קנין לי גדדים יש נותלין עד מתי רבא אמר עד זמן שיושבין לי יוסף אמר כל זמן שעוסקין באותו ענין סותמה בר' גמדום סני סאמי ההוא דאתי לדבייהו נכסיי ליך ולבניך אלי יוסף קנה מתעה

סדן בר' כלאים אין נוטעין ירקות בתוך סדן שלשן מה בר' גמדום בערכין דתנן כס פי המוכר אה הבור לי שמעון אומר המקדש אה השדה לא הקדיש אלא חזוב המוכב ופדן השקמה בס' גמדום סדר הנטיות ובפ' המוכר אה הספינה בגמ' ויהיס לקן וסדן השקמה ב' טפחים פי' שורש שקמה בפ' בכבן קמאן בגמ' דסמך נכסיס התס סדנא ובלע"ז בקדוש בגמ' דסמך וגורין ההס גופין מוחלטין הכא סדנא דאינא חד הוא פי' גוף הקרקע כגון סדן השקמה בגמ' ופ' כל שעה ונרה בסדינה יהיה שלו ויהיה מי שהלה פי' אומן שחוקק הצץ שהוא סדין לעשות כלים ברזל לעוף שמשמין אותו בפלטין ויש ששונין סדנה מל ישב בסמיה אן בא סדנא ומפרש שעקן כמין בבלן שעתין ברזל הפך אין בבית כלאי **סדן** בפ' כל גמ' סוד העיבור ויאמר לי שמחה אה סדנא וקיק לבזאה תהיה פי' וזכורנה בוראיך נעמו עם הסדן והכהו בפטיש נתלן הסדן בס' בשלשה אף המשה קורנס עב הסדן פי' מהבהה הברזל גדולה שלורדין עליה הברזל וכל בי מהבהה ובלעז אינקודינ' **סדן** בס' בשלשה בגמ' וסדן שניין השובה שתלין מה יועד זה ירך מיכן שירך סדלן וסדן באמצע שלשתמלכה עלי האכסה חוץ עלסדנא בשלשתלין בגמ' השוחט במיכי שחי טתך כשורה והדהכא במגלד השוחט במיכי שחי טתך כשורה והדהכא בסדנא שחיטתן כשרה לא קשיא האכאן דמיכי דפ מי שהיה כמתח ולכאן דמתחו עכב עלי בי מיכי. דפ מי שהיה כמתח קדקד. ועולין בגמ' קנות הסדן במיכון נראין לעולם אין הדומה נראה בעין ולא העטוע בדומס אי נמי כיוצא דרישא זה והדבר אחד. והפיר רחלך פי כבוגיא דריחש מעבות רבך פי בע אסרא פיר

קס ומסן כע סדה

השי יקבל מעלה מן הכד הוא · ועל כן אסרן . חכמי
להוריקה לא לשום רפה למען דאסר משום סחרנות
הפתח · כיון שההדק נראה כמחבר · למען דאסר משום
סחיטה נתחלפה שהוב המים בתוך הכד הילכך אסור·
אבל פוקס מן הכד שיש לחבות שלנו לא אסרין
להוריקה בזמנו טבע להאכל היין ומפניכם לסחוט·
כיון שלך לאיבוד לא נחוש לה · ומצ׳ ספיק מפורש
לעניין דבר שאין מתכוין כגון דגביר בשר בלא
דלאו דידיה דכון דלא מעלי לה הנאה שרי·

סליק פב׳ אות פג

סג

בפ׳ ערלה הנוטע לסייג ולקורות פי׳ לסייג לעשות
גדר סביב לכרמו · ולקורות חוק לאותו נוטעה
לעשות ממנה קורות · באבות ר׳ עקיבא מסורת
סייג לתורה פי׳ הן סימנין שסמכו חכמי לסדר התורה
בפירוש מעשרות סייג לעושר קדרסי עשר בשביל
שתתעשר · נדרים סייג לפרישות התורה אמרה
קדש עני ומנסד תיקן ביאי נדרים · קונם קונחונס
כדי שיהיו מרש שלא יזכיר השם · ויש אומרים מעשרות
סייג לתורה התורה אמרה מעשר דגנך ותירשך ויצ׳
ועשו חכמי סייג לתורה ליתן מעשר מן הירק · סייג
רב פר׳ ויתרון ארץ אחרי מות סייגו לעולם [illegible]
במשעול הכרמים גדר מזה וגדר מזה · סייג [illegible]
סייגי קרוצו סייג מן הבשר וסייג מן הכן ·

סג

בר׳ שוקין ר׳ אליעזר אומר אף הסייג [illegible]
ה[illegible] של שרשי [illegible]
עלה [illegible] ר׳ אליעזר אומר [illegible] של משבר ושל
ר[illegible] שמאשר את השובל·

סג

בפ׳ה [illegible] אומ׳ שווים הסוג ובכלבי ביו ס׳ ין
בכלים הסוגים בגדולים · פי׳ כלים שמכניסין בהן
התבואה וכן קוטה גדולות · ויש אומרין סורין ושמרי
בכבא קמא פי׳ שמקנרון בתנים ומקנרין בחותן

סג בפ׳ בנים עושה אדם טוב למרורים סגיא·

בפ׳ סדר התעניות האילו במוצאי כל צרה מחוש ולא
סגיא · בר׳ גמ׳ דתעניות סגן מחר · בפ׳ עושף בגמ׳ התלמוד
לא מצי ההוא חד למגוי בני ישראל · בר׳ גמ׳ דסנהדרין
סוגיא דשמעתא כחד מינייהו פי׳ הלכות שמעתא
כחד מיניהו לאו מקשי · ומתרצי ליבא דחד מיניהו
ואשלהוא ופסק דינא כוותיה דלא סוגיא דשמעתא
כוותיה הויין טובה בשיקול הדעת מה שעשה עשוי·
ויש לומר מבורר · כולן שב בחרונהם · הרג׳ כולהון
מסגן ברעות נפשהון·

סג בר׳ גמ׳ דר׳ אלעזר

נזונות [illegible] לא נזונות · הכן בואשי גליל דלא סגא

דלא יהבו ליה · בס׳ גמ׳ דסוכה כיון דיהב ליה סגי דלא
מיתהדר · והני לא סגי דלא קדמי פי׳ לא סיגא אי אפשר

סג

בפ׳ יש בכור לנחלה כאבי חוץ והריאיין·
העיר [illegible] סיג לעזרה · פי׳ כסף סיגים מעורב
בשאר מתכות · בפרק ר׳ דזאת תהיה ביום כתובך
תשגשגי · ביום שנטעתה אתכם לי לאומה שנשים העם
ססולה תשגשגי סגסיגתון אפשי · היך מה דאמ׳ סיגים
כסף היין סגים כסף מעורב שלחרש · תשגשגי
שגשגתון ביאופתוהי בפרס·

סגה בפ׳

אין טורפין ספיקות ק׳ חובה סוגה·

סגווני

דעדבוהא גרביב ונכוכי · בס׳ הלב בפ׳ בכל מערב
פי׳ עלין של עץ ערבה·

סגל בס׳ טומין

הולדתו סגלי · בס׳ גמ׳ ר׳ כיצד מברכין עליהו בורא
עצי בשמים · כתלן בגמ׳ אפיקדוס · מאי דודאים
לויאות סגלי·

סגל בס׳ חוקת הבתים ולא

לעשה מאיסגולה · ר׳ יוסף [illegible] ספר תורה · רבה בר
ר׳ הונא אמר דיקלא·

סגל · ויפגו עד נחל

אשכול הר׳ ירן סגולו · הבשולו אשכלותיה הרגירוש
סגולות·

סגלגל כאמ׳ דם כמה מדליקין · מסוע

מה ראשון של כבלים · סגלגל · בנדרים בגמ׳ דפר ר׳
אלעזר סגלגלן הוא הדלת היורה גלבלים · הסגדרישא
חד סגלגלן · עגול סביב הרג׳ סגלגל סחור סחור · ככף
רגל עגל · הרג׳ כרפסה רגלין סגלגלין·

סגלין

וסגלדין בבר פי׳ בני ביקין·

סגמים

בילמי [illegible] פותב על גבי הגסמוק [illegible] סריסאיין

סגן בס׳ סנהדרין בפ׳ חלק במעשה דבלעם

מסיעי ושלחו [illegible] כגרי פי׳ לאשה
שהיתה [illegible] לגבר [illegible] כך בלבב כחולבא
[illegible] קוסם · כגרים חרשים ויששתו · כגרים
מוסבי ספריו · פי׳ גמ׳ ר׳ כהן גדול סגן והמשוח
שעבר · בפ׳ אות לך המנונה סגן מורינן · ירן
ה׳ דברים היה סגן משמש · א׳ הסגן מורינן · ב׳ הסגן
אומר לו [illegible] כהן גדול הגבה ימינך · ג׳ בהכריר אחד
הסגן מימינו והבלהן ד׳ הניף הסגן בסודרין ה׳ לא
היה מתמנה בכהונה גדולה עד שהוא נעשה סגן · ואנ׳
כתי המשנה דבושיהן הרג׳ סגן כהנא·

סגנן

בס׳ גמ׳ דף אילו הן הנחנקין סגנן עולה לבמה כמשיחים
בלמ׳ דבר א׳ לכולם · וכולן [illegible] בסגנון אחד·
כרסני [illegible] ויתן יו׳ ביד המלך · שמ׳ [illegible] כהונה
[illegible] שאין שני נביאים [illegible] בסגנון אחד·

סגות

בילמ׳ [illegible] שמח מלאו העומר מן [illegible] ויהם
[illegible] שירבבס · כשל סוגיות שלהן ולא היו יודעין

עי׳ ביום כטעך תשגשגי·

עי׳ עשר בשביל שתתעשר

שגדר מזה וגדר מזה

עי׳ בלעם שנעשה לבונה

עי׳ והם [illegible] שור ואם שותה שור

מה היו עושין

סט

וכל כל כתבי הקודש בגמ' ר"ח כליס' שנ' פוריקין
ספרקין והא במקומו

סליק פ"ו אחלף פ"ז

כמה בגופו

כפ' ג' באבות סיחת הילדים' גמ' שיחת הילד'

סח כיצד' מלמד שלא יתבונן אדם להיות יושב ושונה בתוך
ביתו שמשיח עם בניו ועם בני ביתו' ונמצא בטל מן
התורה' וכה' לא ימוש ספר התורה הזה וכול' ויושבי
כנסיות של עמי הארץ' שלא יתכוין לישב עם יושבי
קרנות בשוק' שכל זמן שיושב עמהן נמצא בטל מן התורה'
שנ' אשרי האיש אשר לא הלך וגו' שיחת דקלים' פי' בהשובת
יום שאין בו טיבות רוח במקומו של אדם בקי' יש
פורשין סדין מן הדקלים ואין מתנענעים ועומדין בין
שני דקלים הקרובים זה לזה' ורואין איך יטעו חרוותיהן
זה אצל זה' יש בו סימנין שמכירין בהן הבקיין כמה
דברים' ואמרו ממר אברהם הגאון שהיה בשנת אף קמ'
לשטרות' שהיה מכיר בשיחת דקלים' בס' גמ' דפ' ג'
שאכלו אין מזמנין עליהם על ברכה' פי' זו שקילסה
לאחר שמברך ברכת המזון ?? ר' פ' הישן' ובס' גמ' דפ'
א' בע' מנין שאפי' שיחת חלמי' צריכה תלמוד' שנ' ועלהו
לא יבול' פי' עלה האילן נקראו שיחים' דכת' תחת אחד
השיחים' כמו שנקראו דברי תורה שיחים' דכתי'
והקיצות היא תשיחך' ובחומה גללים' **סח**
הרג ונבלהון כסיחתא' במעלה איכה **סח**
סלה כל אבירי' א"ר אבא בר כהנא בבורגיא צוורין
לסחורא סלותא' **סח** הסח הדעה **סחט**
כס' ד' במעשרות הסוחט זיתים' **סחס** כפ'
כיצד צולין ראשי כתפים והסחוסין תחלה הם על המומין
שוחטין את הפסול' נפגמה אזנו מן הסחוס' פי' אותן
של מעלה מן האוזן' או בלל אוזן' הרג' או חסחוסין דאוזן
כפ' המוכר את הספינה בגמ' מכר חמור **סחן**
מקריה סיחון' מקריה הצדיקים שנקראו שיחין' פי'
מל' שיחין' והוא אילן כדכת' תחת אחד השוחים' וכה'
וכל שיח השדה' ונמשלו הצדיקים באילנות דכת' צדיק
כתמר יפרח' וכת' והוא עומד בין ההדסים' ואר' יוחנן
אין הדסים אלא צדיקים כדכת' ויהי אומן את הדסה' וכה'
אוחזה בסנסנין' ולא עלתה בידו אלא סנסן אחד' ומה דשא
חננה מישאל ועזריה' ועל זה המדרש אמרו מקריה
סיחון מקריה צדיקים שנקראו סיחין **סחף**
בר' גמ' דפ' במה בהמה סחופי כסי אטבורא בשבתא
שפיר דאורי' פי' מי שבלע טיבורו חוץ ממעיו אי
ניקב מניחין כוס קטן על טיבורו כדי שיבלע ויתקן
ומניחין אותו עד שיתרפא' ס"א כופין פי הכוס על טיבורו'
למי שחש במעיו' בפ' ח' שר' בגמ' אבוב רועה לסחוף

דיקולא ארישיה ולידחקיה' פי' ישרשר דיקולא ברישא
למטה ברישו עד שיעלה הנחש על הדיקולא' כס
גמ' דפ' כל כתבי' הוה שדי רוקא קמי ריש גלותא אמ'
איהו מרא סיחפו עילוויה' בס' גמ' דפ' כל שעה חצבא
דאבשונא סיחפא שרי' פי' אם מטה הקדירה לצידה
מותר' בס' גמ' דפ' יום טוב כאשר אשראי פי' מהפך
כוס שיש בו רוח על גבי בגדי מרשי' בחלק בגמ' ג'
מלכים אוכלא דקרי סחפוה אארישיה' בפא' דורשין
בגמ' ולא במרכבה' גמ' רעו סחיף ליה אפומיהו' כפ'
ר' ישמעאל בגמ' מנעא ברעשו דסחיפא משכליתא
ארישיה' בס' גמ' דפ' הנודר מן המבושל שקל דיקולא
רבה פחייה כופרא וסחפיה ארישיה' בפא' דורשין
בגמ' ולא במרכבה בתרי גלימי דסחיפי אהדדי
פי' שכורשין זה על גבי זה ואעפ"כ אינן מידבקין'
בר' גמ' דפ' הכל שוחטין לא ניסחיף איניש כלפי
עילוי בושרא' פי' לא ינוח כילפי עילוי בישרא
יש מפר' לא ימשך כעין חיכוך כסלים על גבי בשר
שמא יזוב מן לחלוחית החלב שעל הכסלים
ויבלעהו בשר' ומקשי' אם אתה חושש בזה יהא הבשר
שעל הכסלים אסור לעולם' כי זב מן החלב ובולעים
אותו הכסלים ומקי' קרמא מפסיק בין החלב לבשר'
סחף כפ' ט' בכתובות משנארסתי נאנסתי
ונשתחפה שדך' פי' מהוע נסחף אביריך' כלומ'
כנסדה ונאבדה למלך' **סחף** כפ'
א' בע' בגמ' בן בתירא בשלמ' כלי' ??? דיקטיל
בסיחופיה' פי' דרך מרוצתו מכה בידיו בחמתו כוחו
והורג' כס' אילו בגמ' דרוסת הזאב ומחויה לדושא
בסיחופיה פי' היכהו את הדלת בחמת כוחו עפרנה'
סחק כס' גמ' דעירובין הלבן סוחקות והצבע
עצובות' פי' שמוודין בטפח שאצבעותיו סחוקות
כי היכי דטפיאן לפורתא' בגמ' דפ' דסוכה עושה
לה טפח סוחק' בר' גמ' דפ' כיצד משהתבי' ר' יוסי אומ'
שתי ביצים סוחקות פי' האצבעות סוחקות מרווחות'
כדרך סוחק שפוסק שפתו והעצב מדבקין' **סחר**
בב"ח בשקלים מעות שנמצאו לפני סוחרי בהמה'
בחלק בגמ' ד' הדיוטות דוד דומה לסוחר כותי' פי'
סוחר טרקמטא ובחזר הלוקח להוסיף לו מחטה'
כך בתחילה דוד שמו של אות ולבסוף מוסתרות ואחריך
מעידים' **סחר** תרג' סביב סחור סחור'

סליק פ"ז אחלף פ"ח

סט

בס' העור שני חצאי זיתים שהן תחובין בקיסם
ותחבן' בס' השוחטין בגמ' כמין יהא מוסיף נבלה יורח
דמטמא בגדים ואין מטמא אדם'

שנ' סיחת הילדים

שנ' ועלהו לא יבול

שנ' נסתחפה שדהו כמ' שאמ' כס נשים

שנ' בבור בגל מוס זהו המומן וראוי לבהנה בהל שחי

עיניו או בלל אוזן

שנ' מקריה סיחון כלות צדיקים

שנ' התחת אחד השיחים יעדרכה

שנ' והוא עומד בין ההדסים הצדיקים כמ' כי

שנ' דוד המלך היה דומה לסוחר כותי

סדר וכבר פי' במקומו מפי' ר' גרשום ז"ל
בפ' ערב פסח בגמ' ואפי' מן התמחוי המורי בהילוך
לבי סדרא רהוט פי' המדרים בכלך ושים אותן
בכלי שעושין בו שכר כלומ' עושה מהן שכר מאי
סדרא וגמילות חסדים פי' סוד נאה כלומ' ריוח יפה
ויכול לעשות חסד ליתן לעניים לשותה סא סועד
נאה כלומ' עוזר ועושה לבעלו להעשר' סדר
בס' גמ' דפ' כיצד מברכין אמ' ליה אביי לר' פפא סודני
אין תברינן ליה בבישרא וחמרא במנחות בס"ד
ישמעאל בגמ' דקונין אמ' ליה סודני בשדה כרם
בס' גמ' דפ' בנדה אמ' ליה סודני לאמיגנא באפיה
פי' ירא שמים כדכת' סוד יי' ליראיו. סדר
בר' גמ' דפ' התכלת אמ' ליה קטינא סדינא בקי' טוא
וכול' תשובת הגאונים ושפיר שהסדי' מציצ'
בהשובות דעבדין הקנתא לאחורי חוטי דכיתנא
במאי דכיתנא חס ושלום לעולם לא הורו כך ולא
העשו כן והוא דרבא דמי עמר ופשתים סותרין בין
בהוין בין שלא במינן ליהא מן קושייהא דמלבא
אשכחיה לר' קטינא דמיכסא סדינא ואי סל"ד
איפשר למירמי חוטי דכיתנא ר' קטינא מאי שעמ'
לארמא חוטי דכיתנא ומלוכה אמאי אמ' ליה רמי
הולכך לא אפשר בנדה בפ' האשה בדקה אותה
הביאו לו סדינין ושראן במים ופרשן עליהן מקום
טומאה נגוב מקום טהרה לא בדקן ומצאו בור גדול
מלא עצמות. סדק בפ' אלו עוברין בפסח
בצק שבסידקי עריבה ויקרעיה לשנים עשר
קרעים תרג' וסדקה לשנים עשר סידקין בר' גמ' דפ'
כיצד מעברין אין ממלא עקב מחט סידקיה פי'
מוטה שמאחין בה הנקבים שבבגד והסדקין
סדר בגמ' דפ' באה טומין חזיה דפקים
דסהודר' בר' גמ' דפ' המוציא יין סודרא סוד יי' ליראיו
פי' יראי שמים יוצאין בו כדגרסי' בגמ' דפ' ערב
פסחים סודריה דמר כדרסן ויתן על פניו מסוה
תרג' יתו סודר' סדר בר' גמ' דפ' ב' דייש
גלילות והיינו דאמרי' סדר אליהו רבא ואליהו זוטא
פי' משנה שניה חיצונה הן והכה גוי ג' בשבי ולא
פרקין וזוטא יב' פרקי' ואמרי' בגמ' תאנא דבי
אליהו כולהון בגוייהו בר' גמ' דפ' ערב פסח סדרנא
אנא פי' מסדר הלכות בר' גמ' דפ' היה מביא את
מנחתו מפורש סדר המנחה כיצד מביא אדם מנחה
וכול' בס' גמ' דפ' המקבל כדרך שמסדרין בערכין
מסדרין בבעל חוב פי' מעריכין נכסי הלווה

ואם הוא עני אומ' שאינו משלם החוב כולו אין
נוטלין כל מה שיש לו לא משיירין לו כדי כבודו
כגון מפץ לעני ומעיל לעשיר כך מסדרין
בערכין כשאמ' ערכי עלי ואינו עשיר שיתן
כמה שכת' בתורה עומד לפני הכהן והעריכו
דכת' ואם מך הוא מערכך על פי אשר תשיג
יד הנודר ואם יתקרב ליתן מה שמעריכו הולך
שליח בית דין וממשכן אותו דתנן בערכין חייבי
ערכין ממשכנין אותו וכשהוא ממשכנו אין
נוטל כל מה שיש לו דתנן אע"פ שאמרו חייבי
ערכין ממשכנין אותו נותנין לו מזון ל' יום
וכסות יב' חדש ומטה מוצעת וסנדלין ותפילין
לו אבל לא לאשתו ולבניו עיקר סידור בערכין
דכת' ואם מך הוא מערכך ושר' בגמ' החוזרין
מערכך ויש שעושין מסדרין ופי' משיירין כגון
ולשרידים אשר יי' קורא בגמ' דס"ר ליעזר בשריד
שמעת מיניה אין מסדרין בבעל חוב.

סליקפה אחלפא ן

סהר עד' סהר

בפ' ג' בשבועות המדיר את שדהו עושה סהר
ובפ' עושין פסין דיר או סהר או חצר פי' כמו סחר
לשון הקף והוא חצר שאין לו תקרה. סהר
בהגדה דמגילה הדסה שמה ולמה קורין אותה אסתר
על שום איסתהר כלומ' ירח כלבנה ות' ירח סיהרא
שהרון השביסים והשהרונים מתרגמי'
כמ' דתימא ואת השהרונים אשר בצוארי
גמליהם וכן מניכא דדהבא.

סליקפה

אחלפן סווח

בפ' יום הכפורים בגמ' אסור באכילה קורין לשיטת
סווחי. סוון כטיט חוצות תרג' כסוון
שווקין ולשומע מרמס כחומר חוצות
דמרכה ודזכרירי. סווסטי
בפ' ג' בערכין המקדיש בפרדיסות סווסטי
פי' מקום ידוע הוא שבארץ ישראל שהוא יפה
ביותר. סוור בפ' ג' באהילות
ובר' גמ' דפ' הישן וכן מרדך של אבנים וכן
סוור של קורות ובר' גמ' דפ' המוציא כדי יין אין
מבקעים עצים מן הסוור של קורות פי' מוסר
עצים והקורות מתקנין אותן אחד על גב חבירו
שלא יתעקמו. כא עבר של קורות פי' קורות
עבורות זו על גבי זו. סוורק בפ' טו
בכלים שני סוורקין חלוק אחד וכירק עלילין.

עי' ואם מך הוא מערכך

עי' הדסה שמה ולמה קורין אותה אסתר

עי' סידיקון פי' חשבון האצבעות כמו שפי' בערך [illegible]

עי' סוד יי' ליראיו

עי' מסוה דשמואל [illegible]

עי' משניות

[illegible]

[illegible]

ור' אמי סומי הוא דלא סימוה פר' לא השלימוה לפנין
כלומ' אמרו לפנין לפי שקיבלה ולא ברח נפון שמגרס
לגויס· **סיין** בגמ' דפכל כתבי זבינהו לכולהו
נכסיה ובין בהן מרגניתא אוהבה בסיינא· כר' גמ' דפ
ר' אליעזר אות תולין ובפ' עירובין בגמ' נגר סיינא שרי
והתניא אסור· פר' סיינא אסור כובע שמשימין בני
אדם על ראשיהן ויוצא כמין כפל מן הראש כמין טפח
הין חסר הין יתר· ומאהיל על הפנים שלא יכה השמש
וכשהוא מהודק ביותר ואינו נכפף כבגד חשוב הוא
כאהל ואסור· אפיק בגלימיה טפח שנתעטף בטליתו
והוציא מראשו על פניו טפח· **סיינא** בפ' כל
היד בגמ' ראי זהו אדום בלבושא סיינא פר' לבושא אורמא·
זה פיר' רחזל וזו גמ' שלנו· וגמ' שלנו סיבא· וכבר פר' בכ'
הפ' מפור ר' גרשום ז"ל **סיינק** בפ' מע' האשק
בגמ' המשיא בהן ג' אשר דיירין סיינקי· פר' מטבע של
כגון סלע נדוית· **סיף** בפ' במה אשה בגמ' לא
בסיף או סייפך עלך סיסרך פאן· ופא זייך· וכבר
פיר' במקומו פר' יג' בכלים הסייף והסכין· תליך וקשתך·
תרג' סייפך וקשתך· **סליק פט אחלפי**

סך כר' דמאי ושמן לסוך בו את הכלים· ומן וסך
לא סכתי **סך** בפ' אש' לבן המזונה כל המיסך
את רגליו טעון טבילה· וכל המטיל מים כגון קידוש ידים
ורגלים· פיר' מן· ויבא שאול להסך את רגליו· פיר' יציאת ומעדי
הגדולים היא· ובעל המקרא פירשו שמכה יציאה
סך בפ' הגוזל ומאכיל אבל לא יקוץ את סוכו בגמ'
דפא' בסוכה· סוכי האלנים ובין האלנים· פיר' אמירי
האלנים· וכן פיר' סוכה שכוחה רע· כר' גמ' דס המקבל
כדרכה באומלק· ויכרות שוכת עצים· **סך**
בפ' ג' במעשרות סוכה גיינסר סוכה היוצרים פיר' סוכה
עושי כלי חרס· בנזיר בפ' כהן גדול ונזיר· אבר
הסככות והפרעות מפרש בגמ' ויש מביאין פרח
באהילות אילו הסככות אילן המיסך על הארץ·
פרעות אבנים היוצאות מן הגדר· בפ' ד' מיהות
בגמ' הנודר בשמו· סוכה בנות ומאי נהו תרנגולת·
פיר' תרנגולת שמסוככת על בשה· ירו' בפ' כל המלמדין
סוכה בנות ופרחיה· **סך** בפ' לולב וערבה בגמ'
וזוקפין אותן ושמא תאמ' אבד סיברן ומל סיכו וי
ויש מפרש סבר· עוד רב יוסף בני חי· תרג' ירו' סכייה הכבט
לחמור ראה כייך לא תלד· לישועתך קויתי יוי·
אדרך ים ויעל ויבט תרג' וסליק וסכי· בניק ר' אום
סוכן זה הרואה בכל הנביאים שהיו סוכין ברוח הקדש
בערביא צווחין לנביא סכויא· **סך**

בפ' ממין אילן סכי שמש והוגדוס· גמ' תני ר' יוסף סכי
שמש· פיר' שאינו יכול להסתכל בשמש· **סך**
בפ' כלל גדול הצובע והטווה והמיסך מן שבע ומחצה
ראשי שם המסכת· **סך** בפ' א' בעל סך קר'
פלסטר· פיר' חשבון של··· ועקב האלון פלסהר כמה
אחוה דמריש ציסקא אחד של עשו אדונא כזבן שלקח
הברכה ברמאות· מאי הוה ליה למאק ברמיות מכל
מקום המלוכה שלנו היא דחמא חמא· כלומ' מכי שרשה
השחור פעם אחת רואה· ואם לא יראה באורן פעם
שוב לא יראת· לפי שאין עושין זה השחור אלא פעם
אחת לע' שנה· בפ' גט פשוט בגמ' כל מלמעלה אסורי
מכסי להו בזוזא פיר' הפרשות בסכום מצטרפין אורין
למשוויה להו זוזי בשטרא ולא סכבי פירטי· סכום
למנייוא תרג' ירו' כי אין מספר· חקכס לבון פקודי
המשכן· בפס' דכי תשא· ומרו כל שקלים כל העובר על
הפקודים· כל דעבר על מניינא· **סך** סיכי ביצה
דיירי ומזורי כבר פיר' בע' דייר· בפ' גמ' דפא'
כל צריכה דנקיט בסיכי פיר' שתפוס ביתדות בפ'
המוכר את הבית בגמ' המוכר את השדה כי ההבעי
לך דנקיטי בסיכי פיר' אחוזות בפתחים ובחלונות
ביתדות· כר' גמ' דפ' התכלת ושוין בטלית שכלה והטרה
שחייבת הפורק פשיטא לא צריכא דנקיטא בסיכי·
בפ' השולח גט בגמ' פרוזבול לא צריכא דרמיה אסיכי·
בפ' כלל גדול בגמ' הלש· ובפ' אין מעמידין בגמ' השלקות
מאן דשדא סיכתא לאתונא חייב משום מבשל
פיר' יתידות לחין בכבשן כדי ליבשן ונעשין בספידות
וכיוצא בהן פיר' שלווי לחנק· ויש מי שאומ' סיכתא
קן גלגל בהמה קן רקיקין פוטלין לכבשן מה שחייב
משום מבעיר הרי חייב ועוד חייב משום מבשל וזה
שנצרך לומ' כן דלא תימ' אין המכחר כלי חרס מבשל
מפני שמחזק הכלי אשמעי' דמרפא דפי כשהן טיט
ומתבשלין ואחר כך מתחזקין כשיצטרכו ויתפחרו·
כר' גמ' דפ' כיצד מעברין אין כי סיכתא בגורא· פיר'
כמו שמלין להכנס יתד בכותל שאין בו חור· בפ' גמ'
דפ' כל גט אף סיכתא בדפנא רפיא· פיר' יתד הנעוצה
בכותל מתלחלחת· **סך** בפ' הערל בגמ' ר' אליעזר
ר' בחמן סיכי ורקיא הוליה· **סך** במגילת איכה
ויחמוס כגן סוכו· אר' אבון שום כת כיון שגלו ישראל
שככה חמתו של הקב"ה **סך** בפ' הגוזל עצים
בגמ' הנותן באומנין במאי טעו בסיכתא פיר' סרגל
שיש בו צורה המטבע ונעשית בו צורה חדשה· והאי
דינה נמי מתוק האי סיכתא עלישא ושטו ביה·

עי' סכום כלו' מספר
עי' ויבא שאול להסך את רגליו
עי' פרעות וסככות
עי' שוכת ··· קבי
עי' ויחמוס כגן שוכו
עי' למה קורין שם הרואה נביא סוכן

רשו מה בזבים המסיט את הזב או שהזב מסיטו׳
והטשא׳ הרג׳ירו׳ דייסט׳ פי׳ הסט׳ כדאמ׳ ריש לקיש
קנה מק וטמו של טהור ונוגע בזב טמא׳ וזהו הסט
מה שאין כן במת׳ והסט גופו נדנוד בלש׳ הקודש׳
ומי שנישא עליו ככר הסיטו׳ שהנישאה מסיטה
לפי שמתנדנדת בכוחו ועיקרו לשון לעז אסייטאר׳

סט בס׳ ערלה מלא הסיט כל׳ ר׳ אליעזר אומ׳
האורג הצובע והטווה שיעורן כמלא רוחב הסיט
כפול. גמ׳ ר׳ יוסף מחוי וכבר פי׳ בנ׳ כפ׳ פה סיט
פשוט ב׳ חלקים של זרת סיט כפול ד׳ אצבעות
בגודל והוא אותיוש שיה בזוטותי׳ — עג׳ סיט פשוט וסיט כפול כמ׳ שנ׳ בהל׳ שבת

סטרא
בס׳ גמ׳ דפ׳ הבונה וכס׳ גמ׳ דפ׳ ד׳ מיתות׳ אמ׳ בן
סטרא ספות דש מבלעה׳

סטיו בר׳ גמ׳
דשמהעבירו דרך סטיו הרי הבית סטין כפולחיה׳ ועדבק
סטיו לפנים מסטין׳ בס״א דפסח׳ ובגמ׳ דפ׳ לולב
ובר׳ גמ׳ דפ׳ החליל׳ פי׳ זהו אצטווה שפי׳ במקומו׳
פה סטיו עצמו כרחבה שיש בו עמודים הוא ועומד
בר׳ הר׳ וככרמלית הוא׳ דאמרי׳ אבלים ובקעה
והאסטווה והכרמלית׳ ויש מפר׳ אסטוונית מקום — עג׳ ש״ס סטוונית
ספינה המלך בלש׳ ישמעאל אסטור בס׳ גמ׳ דפ׳
גוטליאדר׳ שכרן דיסקיא מלאה סירות בם טין׳

סטטיבה ככר פי׳ בער׳ דונטיבה׳
סטטיור בכר׳ רב׳ פר׳ כנ׳ ויהי נח לבתוד
לבוא עושה מלאך המות סטטיור שלהן׳ אבי לה׳
בשלח לך פר׳ עד אנה אמ׳ הקב״ה אם יבוא מלאך ויאמר
לי על חטא בראתי אותי בעולם או אומ׳ לו אי סטטיור
בראתי לך על אומות העולם׳ אבל על בני אין את
שולט פי׳ שולט הוא לפי עניינו׳

סטכת
בס׳ המוציא יין בגמ׳ סיד כדי לסוד׳ ובר׳ גמ׳ דפ׳ אילו
עוברין בפסח׳ ובהגדה דפ׳ ב׳ במגילה׳ ובס״א במשקין
ובר׳ גמ׳ דכל קרבנות׳ מאי שמן המור אמר הונא סטכת — עג׳ ש׳ שמן המור
פי׳ [illegible] דכיא׳

סטכמון בויקרא באמור
[illegible] הדרן אמ׳ ליה לא אנא חכם ליה לאבוך מבכר
קריום דהוא סער ובלשוי והוא עביד סטוכמון והדין
זוגא דילה׳ פי׳ התמרוק שמשימות הנשים להשיר השיער — עג׳ ובתמרוקי הנשים
הוא היה עושה אותו׳ ושקו סטכת׳ כדאמרי׳ למה סכין
אותו שמשיר את השיער׳

סטלא
בירה ר׳ יצחק רובה על מרמר וכל שר גו סטלא פי׳
עגלתא אגן סטלא בלש׳ ישמעאל קורין א סטלא **סטמתא**
[illegible] גמ׳ דפ׳ איזהו נשך האי פיטומתא קיימא פי׳ חורב — כסס
שטש [illegible] בם הסוחרים של בויסקא שלהן

סטן בפ׳ ב׳ בדמאי הסיטונות סוחרי הבוראה׳

ובר׳ הלוקח מן הסיטון בפ׳ המוכר את הספינה הסיטון
מקבל מדורות׳ ובב״ב בכל׳ ס שלשה של סיטונות
טמיאה׳ בפ׳ הזהב בגמ׳ כיצד משך נתנה לסיטון
מעל׳ פה בעל׳ חנות׳ פה חנוני המוכר חטים׳ ובן
בלש׳ יון חטים סיטון׳

סטסימה בילמ׳
בר׳ וישב יעקב אמ׳ דוד אמ׳ יהו לפונטמות וסטוסימה
בחו לי ולא יהא לפירות של חרובין׳ בחרבי הסהופק
בבית אהי וכו׳

סטה בר׳ דמאי חוץ מן
המסטופות׳ פי׳ שנתבשלו באילן עד שנתבקעו בן
מאיליהן

סטר בס׳ החובל סטרו נותן לו
ד׳ זוזי׳ בפ׳ ד׳ מיתות בגמ׳ המגדף אמר הסוטר לועב
ישראל בפ׳ כל הלנות בגמ׳ המוציא כוס מנעל גורגדול אומ׳
לו בטלה ולא ביטלה סטרו וביטלה׳ בפ׳ המפלה בגמ׳
המפלת סנדל משל לאדם שסטר את חבירו והחזיר
פניו לאחוריו׳ ובגמ׳ המפלה לכוס מבא מלאך וסטרו על
פניו׳ בילמ׳ בפ׳ ואלה השפטים הר׳ לא תשנא ולא יכול לא
יסטרע ובכל עד הל׳ בלבבך׳ פי׳ הכאה ביד על הלחי׳

סטר בפ׳ ר׳ אליעזר אומ׳ אם לא הביא בגמ׳ והפכינהו
לסטריה אבראי פי׳ שפה חתיכה בגמ׳ של׳ בפ׳ דס העידה
בגמ׳ וכן הכהס בסיטרא נמי בדיק בסיטרא זימנין
דלא מיתהפכי פי׳ שפת החלוק לפי שהוא כפול אין
אינו מתהפך יפה ואינו קודם כבוס היה זה הכתם׳

סטר בפ׳ שבועת הדיינין בגמ׳ מנה לי׳
הנהו סיטראי ענהו פי׳ מנד אחד הוו אילן זהדר ושכר
יקוה מעלו הרג׳ והיך אגרא דמוחין סיטריה׳

סטרנליא בפ״א בע״ז קלנדס וסטרנליא פי׳
בירו שנאה טמונה׳ שונא נוטר נוקם כמ״ד אומר
וישטום עשו וכו׳ אמ׳ ר׳ יצחק בר׳ לעזר ברומי צווחין לה
סנטוריה דעשו׳

סליק פה אחלפט

סייבא בפ׳ כל היד בגמ׳ איזהו אדום עולא
אמ׳ כלבושא סייבא פס״א סיווה׳ פי׳ שלאותן מקום
שהוא כהרת׳

סיח בס׳ מפנין ומדדין עגלים
וסייחין׳ בפ׳ המוכר את הספינה מכר את הסייח׳ אמ׳
אמאי קרו ליה סיח׳ שמהלך אחר שיחה נאה׳ ובפ״א
בע״ז אין מוכרין לבן בהמה גסה עגלים וסייחין׳ בר׳ גמ׳
דפ׳ ראש השנה׳ הוא סיחון הוא ערד׳ סיחון שדומה
לסייח במדבר׳ פי׳ שהוא קל ברגלו׳ וסיח הוא ערוד ופי׳
בחיקוקין׳

סייט ביומא בר׳ גמ׳ דפ׳ בראשונה
חזאר׳ נחמן סיוטא בחילמיה׳ בר׳ גמ׳ דפ׳ שור שנגח ד׳ וה׳
מהו דתימ׳ האי שופר קמא סיוטא בעלמ׳ הוא דקעביד
ליה פי׳ פחד׳

סיום בר׳ גמ׳ דפ׳ השוכר את האומנין
לא סימוה קמיה בפ׳ השותפין בגמ׳ כמה יהא בעיר׳

ור׳ אמר סיומה

המוסרת

זן בזן פסורין לכהונה. כר' גמליאל בן סורר ומורה

סלול בכבוה קטן והשתה בה פיל המשחקת ומחככת בה עליה. בכל הבגדים פי' יש בבגדים המעלה מן הקטנה לחברתה ומן הסלוב לחבירו פי' סלוב בלשון אשכנז. שסולג ומתגלגל והוא מפתורית"א בארמית. ופי' אומר מעין שהסלוקט המידה קטן דתניא אילו קטן קנה המידה זה קסלוב ופי' אומר מפתוריתא מפתורי. **סלסל** בל נגיר הויב מסלסל היינו עגיר. דמ' מתגאי דהאי סלסול מערת הוא וכולי עד מתב שהה מסלסל בשערך. מפורש בטל חלגלגותי פי' סלסלה ומחממין הטרפה והפוך בה כלומ' ההעסק בתורה תמיד. **סלסל** בעצמן בפ' יחסין בגמ' לשעזר בן יעקב שהגן בהעם סלסול וקן בסמוך דפ' עד כמה ישל פי' עטין שרוחה **סלא** בכל רב פי' סלן לשון דחזי סוגליתא בעניית וכפין פי' סל כמו אילן מי שיש בו פה בסלן וזה **סלד** סוגליתא הוא השוג השלשי שפי' בפ' סלג בכירה בגמ' מעשה אחד שמלן וא מיס יד סולדת בהן אומר היכי דאמרי יד סולדת בן אמ' רחבא כל שכריסו של תינוק עכשיו היטב. בהגדה דהעיזין לבן שלביצה סולד מן האור וכולי בר' גמ' דפ' כלהבשר לא שנו אלא שאין היד סולדת בהן בר"ה כהן גדול ונזיר בגמ' כזית שתה. תנן התם במי שטבל פי' ה' סולדין במכשירין כל הנוגע טהור וכולי עד מפה שהן לשחוריהן פי' חוגרין לשחוריהן לפי שדרכם הזיתים והצחה הוא עב. וכשאוכל אותה מכלי שלכל כלי מיפקון העמור שאיטו רוצה לצוק ויהא מה שבשפת הכלי חוגר לבדה שנשפך מרמה. וקן פי' חומטין סולד. בפ' מומרין אוכל בגמ' תרוס שבכוונן השם חומטין שלוטה למעלה. פי' בירן שהיד שולטת בו. סולדת הוא בבלי רב פי' בפ' ונני המשיר על קדוש. ובפסח לבחוש ונטשטן השלשי אלי ונרקן למה אדם מריח ריח גפריה סולדת לשחוריה. שאדעתה שיזדעזע בה. מאי טעמי' ישתר על רשעים **סלים** בסנהל פי' בפ' בכלים סולדים שנעשק מכל מקום טהור מ"מ[illegible] חלגלג בסנהל. ובפ"א בקידושין בגמ' דממן [illegible]ר. פרט לסולדים שאין בן עקב. בכפורים וח"ו [illegible]מחק סלקן לגבי ר' יהושע בן לוי מלל צומא רבא נקק לגרות לבישו סולדים בגמ' בה איסתנס אש שיל בלעז אסקרופי' וחזא כמלוא פסח יד. **סלם** סולם שבעזרות כבר פי' בפ' בל לבלעז. סולם המעלי כבר פי' בפ' חוזקן. בבלי רב ויחלם

והנך סלים פ"ב זה סיב. חושבניה דדין כחושבניה דדין

כל גיזין רב פי' ועוד האיתי שמואל אומ' כסולם רטיב

והשך היוצא בין הושטו **סלמנדרא** בגמ' כפ' דחגיגה ומה סלמנדרא וכולי כפ' מיהות בגמ' היתר בשמן. אף חזקיה מלך יהודה ביקש אבין להשבירן באש אלא שסכתו שמן סלמנדרא. וכפ' העור והרוטב בגמ' עכבר. תל הצב זה הצב למיטהן להבשל ערוך ובן הנפילים וסלמנדרא וכולי עד' ישלק בריות גדילתה באור גדילתה באויר. הוחל והעכבר ורגיל יה כרכושתא ויה סלמנדרא. פי' כשמסתר אש ע' שנה במקום אין נבראת מהלכו דמוה עכבר. **סלמנטון** בפ' ונקראת סלמנדרא. גמ' דפ' המוכר את הספינה. ואכלתם מן ההבואה ישן בלא סלמנטון. כבר פי' בפ' דרשבנא. שדיפא כמין סילון שלן בפ' בכלאים סילונים שאשם בטופין. פי' סילון ועיטר ומרזב א"ה. בפ' מומין שיש בגמ' דלין סילון החוצר כבר פי' בפ' יוקן. **סלע** בר' גמ' דפ' לא יחפור סלע הבא בידים. פי' סלע מרופף שאין צריך כלי ברזל לחצוב כן אדם בידים חופר בן. **סלע** שעל העיר כבר פי' בפ' בית ארבעה. בכל כלי פי' יש בכלים ובסלע עידונית. בתוספתא מעשר שני בפ' המוליך סלע דיערות ודיג איסר וכולי בר' גמ' דפ' שור שנגח ד' וה' שוורים. אלא אפי' כל כסף קצוב האמור בתורה כסף ערכי כאן לשלעבד וכ' שלאונס ושל מסרה יש של מועטין שם בולן כסף ערכי והוא שקלהקודש בהובאה ד' דינרין ושל זכריהן כאן זה הסלע. וכאן יש דהכא בהובאה וכיוצא בהן בולן כסף סדויה ח' בסמים כסף שלתורה רבינ שקל ופירשו כשמושה זן כי זה הסלע ששוויה לשלם ההוקע הוא פלגא דזוזא. ודייקי מויה מד' קהני שהסלע פלגא דזוזא. יכול סלע ד' זהובים שני סלעים זוז דאורייתא והוא דיבי דינרין דהכא שב בבור. זה פי' רחזל פי' שד' דהיהן כאן קנסות בסיפרא בואס שקץ הוא לכם לאסור אה עירובין כמה בן יהא אסור. משקלי זוז ביהודה שקלה משים בגמ' ותשמיש **סלעם** בפ' יום הכפו בגמ' ותשמיש המטה מעין היוצא מבית קדש הקדשים. כתחילה דומה כמין קוש סלעם. שר חגב. **סלעם** ואשרין מבולבס. ומ"ג וחכמי הון אפשעם. **סלעתים** במגילת אסיפה להיות קולבהרועה סלעתים. פי' סלעגם. **סלע** פי' כן תרועה בלילין. וכן מתן בע' בן ייעם. בפ' לולי עזר אומ' תולין ומסלקין לצדדין מפני הרבי.

עי' סלעם וסיטר שאחד הי

עי' הערב למעלה

עי' כסף ערכי שהוא שקל הקודש

עי' סלעים הכך בה והמוך בה

עי' סילון ומיטר ומרזב שאחד

עי' ומטר על רשעים פחים

סכוי בר' אגדה ראוהו בית דין אמרים ל"ש

כשהלכתי לסכוי ולהרגלת סכוי ירו של הרואה באמ'

מקום בומי צווחין להרגלא שכווא אומר כהן

לשכוי בינה·

סכל בר' גמ' דמגילה הואיל

ומסתכלין בה פי' הואיל ומסתכלין האבות

בקריאת המגילה· מכנת קריאת המגילה מתקנין מצוות

פורים לעניים ומשלחין מנות אין קורין אלא בזמנה

מ"ד· והגאון הלשפיר כך אנו שונין ומסתכלין בה·

ופירושה את הסעם כשקנין שמשן ישר להעמיד

דמתיקן ואין עליהן סכנה אין קורין אלא בזמנה·

סכל בפ' יש נוחלין בגמ' האומר איש פלוני

בכורי דהויקרו לה בוכרא סכלא פי' בכור שוטה·

ודילמא בוכרא דאמיה הוא שאינו כלך בכור אלא מן

האם ולהכי קרו לה סכלא דלאו בכור ממש הוא ואינו

נוטל פי שנים·

סכום בפ' גמ' דף אין עדין סכום

מקח פי' לא יאמר לו ישלך עלי כסף הקנה עתה בכסף

אחר שיעשה לך עלי ב' כספים סכום מניין יאמר לו יש

לך ב' אגורים לי עכשיו ב' אחרים הרי יש לך עלי ק'

זה מערך סך השמיני·

סכין בר' גמ' דף כל הכלים וחשינא

את אבוי חרבא דאושכפי וסכינא דאשכפתא

דנגרי סהד של מחרישה דאמי· ובפ' גמ' דף המקבל

ההוא גברא דחבל ססנא דאשכפתא מחבריה· פי'

המיוחדה לשחיטה והוא החלפה· פי' סכינא דאשכפתא

ופי' הסכין של אשכף שמקצע בה העורות ומחברא

דהיא כחליפה· דאמרי כיון דחי פגמא ואין הפגימה

מסלקת השחיטה ועוד היא נקראת חרבא פי' רח"ל

סכין של שחיטה צריך להיות ארוך כמלוא צואר של

בהמה והדתנן אפי' כלשהוא ואפי' באומל בסוף

שצואר דק אבל בבהמה לא· לשכים

סכים

סכן משנכם הגיון לסכן באייכון· בל

ברכות סיכנתי [illegible] מי שמת כגון שרב

מרע אל שמעון [illegible] דתנן בפ' האומ' המקבל

גט· ר' שמעון שזורי אומ' אף המסוכן· כבר פי' בגט חוד

פי' מסוכן חולה הקרוב למיתה· כדתנן השוחט את

המסוכנת רבן גמליאל אומ' עד שתפרכס ביד·

סכים בר' גמ' דף המוכר את הספינה כבל

בר [illegible] כסט· כבר פי' רבנו גדקן·

סכום [illegible] פרק בגמ' היורד מן הכסות סכום עמה

פי' כסגום וכבר פי' באיקונין·

סכסך בר' סבא קמ' בגמ' ולא את השור לא יהא מחלה ערן

וסיכסכה אבנין· ובפ' סדר הכל בגמ' הכלב בכסכסת

כלקברה כולה פי' שהדליק הגמל הבירה בכסכסך

כאין חיכוך· שנתנשאת הדליקה כל הבירה כגון מקום

נחלה בגדיש· דלדברי הכל נזק שלם·

סכת בפ' השוכר את הפועל סכסה ומהה אינו אונס· פי'

סיגפה· כלומ' הרעיבה·

סכת במגו איכה

האינה ואינה סכופי סכסס· ובאיכה יעיב לא

הסעריך ולא הסכימו עיני השחתה·

סכר בר' גמ' דף כמה אשה ולא עצרי מגו סיכרי פולקבוס·

פי' סוכרי דבכא פי' שהעיר סובבוה בו עפר·

פי' נקב שעוקבין בכותל במקום שמנעל של דלת

נכנס בתוכו ושמו שלאותו נקב סיכרא וקאמ' שקול

עפרא מן נקבים של ז' מנעלים של ז' דלתות· בפ'

חשר בגמ' יועזר נסכרינן לנקבים· בקבור פר'

כד' בכלים מצוות הסכרים· פי' שסוכרין הנהר

ועדין בו דגים· כדכת' כל עושי שכר אגמי נפש·

סכרא בס' גמ' דף המפקיד· ובפ' כל שעה

בגמ' חמץ דפרס מסיכרא טפח· בב"ק בחולין בגמ' השוחט

מתוך הטבעת· ובפ' בנות כותים בגמ' דף יולדה

ר' שמן מסיכרא· בס' גמ' דף השוכר את האומנין אחרין

ר' חייה בר יוסף בסיכרא· פי' שם מקום·

סליקפי אחלפיא סל

בס' גמ' דף איזו הן הנשרפין זמרי בן סלוא ע'

שהסליא עונות של משפחות· פי' שהגביה· כמו לא

תסולה בכתם אופיר· בפ' כל בכלים

הסל והכלכלה שמלון חבץ בכאין מעמידין חגבין

הסלולה אסורין פי' חגבים שמוכר לפניו בסל אסורין

בגמ' דף הינוקה אסולהא נמי בעירא·

סל כסא טרסקל וסלא כבר פי' בע' אסל·

סל בר' גמ' דף מי שהיה טשו· ובפ' מי שמת בגמ' שייר

קרקע מסוירא לך מסילא דלא מבני דמא· בפ' א'

מקידושין בגמ' והערב· ובר' גמ' דשבועות·

סל ובפ' יש בכור בגמ' אין מוכין מרעב· אין לי אלא מרעב

מניין לרבות הסל והסירה וכול'· בר' גמ' דף אילו הן

הנחנקין ר' פפא לא שביק לה לבריה למישקל ליה

סילוא· בפ' א' בעי בגמ' מתרפאין דהרגיה סילוא·

בפ' אילו טרי' בגמ' הריאה מייתרינן סילוא ובמציעתא

בפ' גיד הנשה בגמ' שולח אדם אירתי סילהא שרא

אסיק תרין· בר' גמ' דף יוה הכפורים [illegible] דומה

לבן כסלויים· בפ' הבא על יבמתו בגמ' לא יבטל

אשה רעה וכתובתה מרובה ובלא עד ולא כסילהא

פי' סילוא דלא מבני דמא זה החרס שמכה כמו קוץ

אנפי שעושה שאותה המכה היא דם·

סלל בפ' במה אשה בגמ' יוצאין בסלע עשוי המסוללות

שמו בלעז המוני׳ בפ׳ במה אשה סמוכית שלו טמא
מדרס פי׳ סמוכות שלקב טמאין מדרס שהרי הוא
כמנעול שהולכין עליו רק הולך על זה ויוצאין בהן בשבת
ואין יכול להלך בהן ולא הוי משוי ונכנסין בהן בעזרה
דאינו מנעל. כסא סמוכות שלו פי׳ מי שנקטען
ברגליו עושין לו כעין כסא שמהלך רגליו ועושין לו
סמוכות שמגיעין על השוקים שלא יגררו בארץ והני
כמי טמאין מדרס לפי שסומך עליהן ואין יוצאין בהן
בשבת לפי שיכול להלך בלא אותן הסמוכות ואין נכנסין
בהן לעזרה דהואיל ומגיעין של הרגל כמנעל הרי הן
כמנעל ואסור להכנס בהן בעזרה פי׳ גאון קל״ב אם
יש לקב בית קיבול שמניחה בו טמא׳ הקב והסמוכות
שלו טמאין במדרס הזב ויוצאין בהן בשבת שאינו
משאוי ונכנסין בהן בעזרה לא למנעל ביה דוד והסמוכות
אין מגיעות. אבל כסא סמוכות טמא מדרס שהוא כלי
ואין יוצאין בה בשבת שאינה הכשרו. ואין נכנסין בה
לעזרה שנמצא כרוכב ואינו עומד שהיא מגעת לארץ.
יושבין שלא מסומכין כבר פי׳ בע׳ דק׳ בפר׳ אין
טרי׳ בגמ׳ נוטל הכפות אבל בסומכיה טרפה׳ בפ׳ יום
טוב בגמ׳ מושבין שלמים׳ ובפ׳ העור והרוטב בגמ׳
היו עליו אני הוסי׳ סמכוני באשישות פי׳ היום סמכוהו
בישיבה והושיבוהו בראש׳ בפ׳ גמ׳ ד׳ה׳ אין עוברין
נסיב כהנתא ונפק מינהוי בני סמיכי׳ למה נסמכה
כבר פי׳ בע׳ מה׳ סמוכות המיטה בפ׳ יב׳ כבלים פי׳
קורות שהן סומכין למטה שלא תפול וייף בגדלו הר׳
ואיהנצח בסומכותה׳ והשברתה מאורתיו׳ הרגן
ואותבדרו סומכותה׳ אות ורמה **סמליון**
משק׳ בפ׳ גמ׳ דפ׳ במוטה פי׳ ש סחוס׳ ואית דאמרי שם
מלאך׳ כבר פי׳ בער׳ בקטן

סמלון במה אשה בגמ׳ ולא בקטלא בסר

סמלון בעול הנה אחר סמלונין פי׳ של מחרישה בתחילה
פשוטר כלי עץ הוא ואין מקבל טומאה׳ כיון שעקבין
בו ב׳ עקבים מצד זה וב׳ עקבים מצד זה וכבן מכניסין
ותדות שיהיו מב׳ צידי צואר שור אותו ואילך וכן
קן סמלונין נעשה כלי ומקבל טומאה׳ דתנן בתורת
כהנים שיבר העול וקיצץ סמלונין כדכתיב ואד צדיק
קעה.

סממית בר׳ גמ׳ דס המורש ואימה
סממית על עקרב׳ בחלק בגמ׳ ב׳ מלכים אמון העלה
סממית יש שמפרשי דני טלא. כלומ׳ ביטל העבודה
והיה חרב׳ ועלו על סממית ויש אומ׳ לעצמה
והלטאה הדיה סממיתא׳

סמן בר׳ גמ׳ דפ׳ האומ׳
לחבירו צא וקש׳ זבוני לא מזבינא לה דארעא קמייתא

היא ולא מסמנא פי׳ שדה זו תהילה מקנתה היא ואינן
סימן יפה למוכרה׳ בר׳ גמ׳ דר׳ אילן מני סימן העשור
לדרס לא הוי סימן פי׳ כגון קשירת הכריכות וכוצא
בהן שאם ידרסו וידגו הקשרים׳ בלפר כל הגט בגמ׳
המביא גט סימן דאורייתא׳ בב׳ גט פשוט אם היו
משולשין יכתבו סימן פי׳ כיצד יעשו כשסמות
שניהן יוסף בן שמעון ישלש ויכתוב כל אחד שמו
ושם אביו ושם זקינו׳ ובכך יתנכר הדבר׳ ואם היו משולשין
ששמותיהם וזקינם שווים יכתבו סימן המשפחה׳ ואם
היה סימנן שווה יכתבו כהן אם א׳ מהן כהן׳ כלא
יכתבו סימן אם יש בא׳ מהן סימן אחד או ארוך או גוץ
או לבן או שחור׳ דברים שיש בזה ואין בזה יכתב אותו
סימן׳ כן בנדה בא סימן התחתון עד שלא בא העליון
פי׳ התחתון שער של אותו מקום׳ העליון דדים
בפ׳ הערלה בגמ׳ ר׳ ליעזר אומ׳ הר׳ איזהו סריס חמה
כל שהוא בן כ׳ וכול׳ עד ואילו הן סימניו׳

סמנטר בפכו ויהי בשלה׳ כויך רב תנא את המקלל פר׳ סביב׳ כל
אחת ואחת נוטלה חותם של בעלה וסמנטירין של בעלה׳
וכן בפ״ג בברכות בגמ׳ א״ר טרפון כברא וזקן למהן
דומין וכול׳ עד וסימטירין של אלהא מיינו לן וג׳
פי׳ מענה׳

סמנא בפ״ג חולין בגמ׳ השוחט
במגל׳ א״ר פפא בסימונא דאגמא קנא שכבא שמו
ומהלך במים על הארץ׳ וקרומיתו משונה וחדה
ואינה מהפגמת ומתחכבת לשאר הקנים׳ כפי
השוחט בה שחיטתו׳ פי׳ בסימונתא דאגמא כלומ׳
ברוחב עלה שגדל באגמא׳ כלומ׳ דומה לשקא בלעז

סמנים בפ״ג בגטין בגמ׳ ר׳ יהודה אומ׳
מרקם כל שופע יורד מטורי סמנים ולפנים ארץ
ישראל׳ על קן טורי אמנים׳ כדתנן בפ״ד בחלה מכזיב
ועד הנהר ועד אמנם שהר חלה׳ אחד לאור ואחד לפני

סמפון בפ׳ שנים אוחזין אם יש עמה סמפון
ועשה מה שבו סמפון בר׳ גמ׳ דפ׳ דינא ממונא בגמ׳
זה סמפון שיש עליו עדים והקיים בחותמין׳ פי׳
שובר או הגיון׳ בכ׳ מי שאחזו קורדייקוס בגמ׳ דבני
מערבא א״ר אבהו משום ר׳ יוחנן סדר סניפון כך הוא׳
אנא פלן בן פלן מקדיש לך אנת פלונית בת פלוני למהוי
מירקן לך מקמות פלן ומנכסין פלס כלן דאית אתא
יום כלן ולא בנסהין לא יהוי לך עלך כלום׳

סמפון בר׳ פר אלפס בגמ׳ זו משנה קמייתא משום סמפון סמפון
בעדים לכתב׳ בר׳ קידושין בגמ׳ בביאה וכן בגבג סימפון
בעדים לכתב׳ פי׳ קמייתא משום סמפון שמא מומא
בה מום וניחוה ונמצאת בשעה שאכלה בתרומה כי זה היה

כת׳ שחה בגיד סמר / ושים דבר״ש עלהה
ער׳ סימן התחתון והעליון
ער׳ סמכוני באשישות
ער׳ קנה שגבא / כמו ושמה בה לשח
ער׳ וייף בגדלו
יש לאחך נאמה
ער׳ יוני עדיין קיים / עבודה רשלעם

הרג ויעתק ואסלק׳ **סלק** כמ׳ המקבל בגמ׳
שדה לשם מאי לאו שמין לו שיקמא לסורקא וסלקא
כמ׳ אין מעמידין בגמ׳ אין מתרפאין חטה לחמה
וסילקא לציה וחולפה סכנתא׳ כמ׳ ערב פסח בגמ׳
הבישולין מאי שני תבשילין סילקא וארוזא פי׳
בנ״א עיגרין׳ **סלק** כמ׳ כל שעה בגמ׳ האוכל
תרומות חמץ בסילקתא ומאי סתא׳ ברטאות דפ״מ
שארתן ונסלוקינהו בהדי הדדי דתולה סילקי בגמ׳
דפ״ב מכרכין סולקי היינו שלקי׳ **סליקי**
בפ״ג בכתובות בגמ׳ בתולה כתובתה ר׳ והשיר׳ יוסף
אשור לו סליקי׳ כמ׳ אילו הן הגולין א״ר יוסף הרי קדש
הוו׳ א״ר אשי כגון סליקוס׳ וארעא דסליקוס׳ סלכה
ושדיתה הר״ר סליוקיא ואדרעי׳ **סלקנדית** ס״א סלכה ואדרעי
כמ׳ אין מעמידין ומלח סלקונדית גמ׳ מאי מלח סלקונדית
מלח שכל סלוקתי רומי אוכלין בה׳ בפי׳ ר״ח שום של
בה כל שלוקי רומי פי׳ כל מה שעולין ברומי אוכלין
אותו מלח׳ **סלקוסתא** פ״א חלוקוסתא׳ פי׳
אגודה של נרקס׳ בדאמרי׳ כמ׳ כיצד מברכין שורין ס״א נרקס
טוט עבה וקובעין האגודה בטיט כדי שלא תיבש
וכשרוצה להריח בה בשבת אם נוטה ושלה ונוטה
מערב שבת היא כמונחת בכלי או בגומא׳ ואי לא
עשויה כמחוברת בטיט ואסור לעוקרה׳ **סלת**
כמ׳ כלל גדול בגמ׳ הטוחן האי מאן דסלית סולתי חייב ס״א הל׳ שב
משום טוחן׳ פי׳ אותן עם דקלים שהן עומדין שיבי
שיבי כעין נימין וכשמפרק הנימין הללו יוצאין מביניהן
כמין קמח דק׳ לפי המנפצם חייב משום טוחן׳ ואי
קפיד אמשחתא כגון שהוא צריך עץ שעבה כחוט ס״א סומטין וכו׳ בר ודרומי הרג׳ ירו
מטפח והוא מקטעו כדי להבסין לצורכו חייב אם
משום מחתך׳ פ״א דסלית סולתי׳ שמבקע עצים׳
ואי קפיד אמשחתא שיהיו כל החתיכות במדה אחת
בפי׳ ראשון השוהן לסולת חטים׳ ובפי׳ שני השוהן
להאי דגרסי׳ בגמ׳ הגוזל ומאכיל בגמ׳ אין לוקחין
רבנא זבן דיקלא לסלתי׳ פ״א לצלוחי׳ פי׳ זבן דקל הוא
וקני ביחד לקציר החריכות ולחלקן אמנה לשמעיה
איירי לו מעיקרו של דקל ומאלה השרשים ששם עבין
דגוי מניתא ידע׳ ובמניתא קא מיפיים׳ גזיבא
סילתא ושיראא כבר פי׳ בגמ׳ ואספיין סילתין כבר
פי׳ בנ״א גה׳ כמ׳ יום טוב בגמ׳ מה שראוי אוכל ומביאין
שאין מסלתין בחוש של מועד׳ פי׳ מחתכין החתיכות
העצים׳ והחלל פי׳ כלומר שעושה אדם מלאכה כגון
סולת וכיוצא בה׳ ואע״ג שאסור לעשות מלאכה
בחוש של מועד׳ אבל לבקע עצים לצורך אכלה שרי׳

ס״א אסור לעשות מלאכה בחולו של מועד כמ׳ שאמרו בהל׳ שבת ים טוב

פי׳ בתשובות ואספין סילתי׳ חתיכות עצים׳ ובארץ
משך קורין אותו סילתן׳ **סלת** בל״א ג׳ דפ״ג
יוחסין לא עלה עזרא מבבל עד שעשאה כסלת נקייה
פי׳ אחרון דהרומות המסלה קב או קבים פי׳ עושה
סולת מן חטים׳ כלומר שהוא בוחן׳ **סלתא**
בל״א מ׳ דף המוכר את הספינה ואמרי סילתא בקוהא
פי׳ הנחתי הסל של בחלון׳ כמ׳ ערב פסח בגמ׳ לא
יפחתו לו תלה סילתיה תלה מזוניה׳ פי׳ מי שתולה
בקורה או ביתד בכותל מחרוזות של כרות קשה
לצניותא כמו שתולה סל אוקופה ביתד בכותל או בקורה
ומצניע בהן פתן ממותרי עניה הוא׳ לא נראה כי
כך בני אדם של מזונותיו תלויין׳ **סלתא**
בל ברכות בגמ׳ וחכמ׳ אומ׳ לפיכך סולתא דשוגרתא
אוכמתא׳ כמ׳ כל״ו עשר אומ׳ אם לא הביא בגמ׳ אם לא
שחק להו לסילתא דאומיה׳ פי׳ שולא׳ **סלתנית**
והעצים בל״א אקונס׳ **סלדין** בויק רב׳ וכו׳
ימוך מעיין לו סלדין **סליקפיא** **אחלפיב**
סם בשם וכסיקרא גמ׳ סם סמא׳ פי׳ ארפמיש
משנה סממניות כגון דיו וסקרא׳ כמ׳ המפלה בגמ׳
המפלה ליום מ׳ סמא דנפלתא אשקינהו פי׳ השקה
לשלשל הבטן השקן השפחות ואחר כך נבטלה
סם בכ״ר ב׳ פי׳ לו וינכר אליהם׳ ואשכחיה כוה
סימתא׳ בילמ׳ בר׳ ויקהל בחלק פלק אירכא סימתא
ומטמונים מסתרים׳ תרג׳ וסימא דמטמרן׳ **סם**
תרג׳ ירו׳ איש עור גבר סמי׳ **סמד** בל״ג מ׳ דפ״ר
כיצד עולין בסמידא דמיפרד׳ פי׳ דתולל מלל פרורין׳
ואנו שונין דאיפרד׳ מלשו׳ ויפרדו׳ **סמדר**
בפ״א בערלה ר׳ יוסי אומ׳ סמדר אסור מפני שהוא פרי׳
פי׳ סמדר בן לבלוב לבוסר׳ **סמידתא**
דבושתא׳ ברפואות דל״ מי שאחזו׳ **סמטא**
כמ׳ אג׳ רב׳ כמה בהמה לסימטא לרשות הרבים בפי׳ אין
מעמידין בגמ׳ מתרפאין סימטא ורבי סכנתא׳ ס״א משה
פי׳ שחין ובלע בוכו׳ **סמטא** בל״א ג׳ דס
מקום שנהגו הגר׳ סימטא ומגדלי בהמה דקה׳ בל״
פי׳ הכותב לאשתו בגמ׳ הנח פרות׳ והוא שעומדין ומתמעטין
בר״ה׳ אבל בסימטא לא׳ פי׳ שביל של יחיד׳ והוא
לשון לעז ממש סימטא׳ **סמך**
בכלים הסומך והמחגר׳ פי׳ יש בא מעצי העגלה כמין
טבעת גדולה בין המחבת בין מעור בין מעץ בין
מחבל ובו נכנס ראש המחרישה וראש העגלה ומושכין
אותו השוורים או שאר הבהמות ושם אותו טבעת מלשון
קדש סומך׳ וראש העגלה שמשים בתוכו טבעת׳

שמען

מנדל כפ"ה בעידוהא על סדר של סיידין קדין שהוא מורכב מיד לאחר גמר כיבוי הסיד אשר לקדין הקמצ בסיד בלוח שהוא כשיעור מנדל ויש בו רצועות שאותיז בהן ומעבירו על הסיד כמה פעמי עד שנעשה שטיח. פ"ק כלי ים לבנאין שדומה למנדל ויש שמשין של ברזל ויש שעשין של עץ ובשעה שמחין הסיד מחליקין בו ובגון זה לקח של סיידין שפיל בג' כף. פ"ג פועלין המסיידין בתים עושין להן מנדלים בשביל הסיד שהוא חס וקשה לרגלין אף למשוך בגמר פל"ב באהילות מנדל עויסה שפחתן. פיל שברגל הממשה אין שויס חתיכות לוח התחת רגל הגבוהה, ואוחזה לוח קרא מנדל אחר עבה ומצד ג' דקה, ואוחזה לוח קרא מנדל בכל מהבוה פל"ו בכלים. מנדלי בהמה של מהבה לטאנין פל"ו בכלים. מנדלי בהמה כשמרך דמעבד לא כעיר פל' בהמה כהמה בגמ' דסמרך לא כעיר חזי אמרינן לשהוה בו מים במלחמה וכלי בפ"ב בבא מציעא פל"ב בכלים. מנדל בשביל שלא תחליק פיל' פרסותיה שמרה עשה לה מנדל בשביל שלא תחליק בחלקלקות שלו פירה קן סדוקות וכשהיא מהלכה נופלת לפי עושה לה מנדל שלא תחליק. בו פרים פל"ג בכלים מנדלין ומבושתן בידן. בפ"ג בגמ' דפ' בהמה בהמה. בפ' מעשה חנינה בגמ' מנדל ההטמר בכריהוה בשהקן אין חולצין בו. בפ"ח בכבורה. ובפ"ג ובפ"ד בשדה המפלה מנדלאו שלקן. פיל' תחיכה של מנדל בשר בעורה נער. בפ' מעשה חנינה בגמ' חלצה במנדל סנדל שלו נקה עד לא תחלץ. פיל' סנדל נשה של עץ כמו קן לא תחלץ לכתחילה. באבות בפ"ד יוחנן הסנדלר. פיל' עושה סנדלים. **סנדלין** בפ"ד מיהוה בגמ' המגדל ואחר משגרו עד רוס להביא לן סנדלין טובים פיל' מנדגדי. דשמוה הרג סנדלין וברוצין. **סנואתא** בפ"ה מנדלין ובגמ' אמר רב סנואתא. פיל' כובע של אשה ולא בקסדא. גמ' אמר רב סנואתא. פיל' כובע של ברזל **סנוריא** כילע' פקוד כל בכור זכר בכיכולאנט ומלקחי' נעשים סיטריא שלהן. פיל' בל' יון שיידה סנוריא. **סנחריב** ששיחתו ריב בחלק בגמ' **סנט** בכל רב פל' סט אמזיס בן קופזים בו סונטיס בן. ובפ' עגל וירא"ל כי ששמה. והכל היו סונטין בה. מעמרי. ימים מהלכי דרכים אף הנשים משחורי קוריס היו סונטות ובולל **סנטמא** בויק רב ויהי בנוס השמיני. סל עזריה קבע סונטיא בגן צירא דשרעבא. והוא מפני מלגין. והוא שהי מלבד. **סנטר** בפ' המוכר את הספר. בפ' הזורק גמ בגמ' היה הבית לבן מכר את הסנטר. בפ' הזורק גמ בגמ' היה שבין אחת לאחת ונשתוף עמאחרה. הרי זה

סנדל כפ"ה בעידוהא על סדר של סיידין קדין שהוא מורכב מיד לאחר גמר כיבוי הסיד אשר לקדין הקמצ בסיד בלוח שהוא כשיעור סנדל ויש בו רצועות שאותיז בהן ומעבירו על הסיד כמה פעמי עד שנעשה שטיח. פ"ק כלי ים לבנאין שדומה לסנדל ויש שמשין של ברזל ויש שעשין של עץ ובשעה שמחין הסיד מחליקין בו ובגון זה לקח של סיידין שפיל בג' כף. פ"ג פועלין המסיידין בתים עושין להן סנדלים בשביל הסיד שהוא חס וקשה לרגלין אף למשוך בגמר פל"ב באהילות סנדל עויסה שפחתן. פיל' שברגל הממשה אין שויס חתיכות לוח התחת רגל הגבוהה, ואוחזה לוח קרא סנדל אחר עבה ומצד ג' דקה, ואוחזה לוח קרא סנדל בכל מהבוה פל"ו בכלים. סנדלי בהמה של מהבה לטאנין פל"ו בכלים. סנדלי בהמה כהמה בגמ' דסמרך לא כעיר חזי אמרינן לשהוה בו מים במלחמה וכלי בפ"ב בבא מציעא פל"ב בכלים. סנדל בשביל שלא תחליק פיל' פרסותיה שמרה עשה לה סנדל בשביל שלא תחליק בחלקלקות שלו פירה קן סדוקות וכשהיא מהלכה נופלת לפי עושה לה סנדל שלא תחליק. בו פרים פל"ג בכלים מנדלין ומבושתן בידן. בפ"ג בגמ' דפ' בהמה בהמה. בפ' מעשה חנינה בגמ' סנדל ההטמר בכריהוה בשהקן אין חולצין בו. בפ"ח בכבורה. ובפ"ג ובפ"ד בשדה המפלה סנדלאו שלקן. פיל' תחיכה של סנדל בשר בעורה נער. בפ' מעשה חנינה בגמ' חלצה בסנדל סנדל שלו נקה עד לא תחלץ. פיל' סנדל נשה של עץ כמו קן לא תחלץ לכתחילה. באבות בפ"ד יוחנן הסנדלר. פיל' עושה סנדלים. **סנדלין** בפ"ד מיהוה בגמ' המגדל ואחר משגרו עד רוס להביא לן סנדלין טובים פיל' סנדגדי. דשמוה הרג סנדלין וברוצין. **סנואתא** בפ"ה סנדלין ובגמ' אמר רב סנואתא. פיל' כובע של אשה ולא בקסדא. גמ' אמר רב סנואתא. פיל' כובע של ברזל **סנוריא** כילע' פקוד כל בכור זכר בכיכולאנט ומלקחי' נעשים סיטריא שלהן. פיל' בל' יון שיידה סנוריא. **סנחריב** ששיחתו ריב בחלק בגמ' **סנט** בכל רב פל' סט אמזיס בן קופזים בו סונטיס בן. ובפ' עגל וירא"ל כי ששמה. והכל היו סונטין בה. מעמרי. ימים מהלכי דרכים אף הנשים משחורי קוריס היו סונטות ובולל **סנטמא** בויק רב ויהי בנוס השמיני. סל עזריה קבע סונטיא בגן צירא דשרעבא. והוא מפני מלגין. והוא שהי מלבד. **סנטר** בפ' המוכר את הספר. בפ' הזורק גמ בגמ' היה הבית לבן מכר את הסנטר. בפ' הזורק גמ בגמ' היה שבין אחת לאחת ונשתוף עמאחרה. הרי זה במזרח סנאמר שבעיר. בכל רב פל"ח עזר כנגדן פל' מה יהבון. ובבמו דעומד סנטרך אנא לים שנא שיתנמי בא למנטרא דקרתא. בויק רבאמור אלה. צרפתהן. הרג מימרא דיוי סנן יהיה. **סנוניה** בפ"ג מילו טרי בגמ' סימני העוף. למינהן להבא סנוניה לבנה. כל' ממרס המוגיא יין אימה סנוניה עלהנשר. עלי פורחבין כנסי הנשר ומשחידן. עגור הרג **סנק** בשהי סנוניהא. והול ומים ועגור. הלחם פל' ישו במנחות וד' סניפין של ז' הב הין שם מונפלין מראשין שהין סומכין בהן. בפ"ג מס' פרה העגלה. ויש אומ' סניפי עשאום. פלוגתא אומ' כל כך נתארכו שהוידו שמה לבאן ושמה לבאן. ויש אומ' כלכך נתארכו שחתכו מבאן ונשתיר החתיכה בין קורות התחתונות לקורות העליונות. פ"ג שהין הקורות מסונסלין זה עם זה ונתחברו. בפ' בתרא דפ' מיהוה בכלים בחוט ובמישחה באמה ובסניפין. פיל' הסניפין ראשי המגירה השבשין העץ. וישאומ' כמו סניפין שחלים. בפ"ג דהוריות אף בביה ממשהה משתין סניפין. פיל' שמושיבין אותן הזקנים מפני כבוד אבותן דהויין סניפין בקנים כשניף זה שעושין לקורה גדולה. אמ' רבא ובחור אביהן הוא דעושין אותן סניפין אבל שאין עושין אותן סניפין בעשרה שאכלו בגמ' שנים. אבל שנים עושין אותן סניפין פיל' דאי הויין סו וקטן מברכין עמהן לשהיה. בס' גמ' דמ' השוכר את האומנין פיל' חיבור בין ממין אין שלא היו בה שמנרים. ואפ"א מפסח אוהה בגמ' משתהין

סמפון בפ' לולב הגזול בגמ' כסרין והוא דקיימי
סמפונתא פי' הקנים החלולין שבתוך הריאה שיכנס
בהן הרוח מן וסימפונא׳ בכלים מתכות פר' שו
וסימפונא נחלק של מתכות בפ' י"ן הוין סימפונא
פי' כלי זמורא כמו פסנתרין וסומפוניא **סמפר**
[illegible] הריס תרג' מנ' סמפירין וקטל
בעממתא׳ **סמפרנון** בילמ' לנה מצה
הלוחות משקלן מ' סאה היו ושל סמפרינון היו
דעניה סוערה ובהגדה תילין יסודתן בהררי קדש׳
ויסדתיך בספירים ותרג' בסמפרינון **מעשה**
באחד שלקח אבן של סמפרינון אמ' לו הנה לי שנבדוק
אותה׳ נטלה והיה מכה עליה בפטיש נחלק הפטיש
ונשבר הסדן׳ והאבן של סמפרינון לא נשברה׳
סמק ברפואות דמי שאחזו דייתי ג' סומקי
מגוא דחיורתא׳ פי' המורה של מגאנצה ג' חתיכות
בשר כחוש מתוך הבהמה׳ פ"א טחול׳ בפ' הזהב בגמ'
שאונאה דאזיל סומקא׳ פי' כיון שמסמקין פניו הדם
שבלבו והולך האודמומית ומלבינין הפנים כגון
המת׳ **סמרטוט** בפ' נוטל אדם מקנח בסמרטוט
בפ"ה בפרה פקקה בסמרטוט׳ פי' חתיכה בגד הבלוי׳
סמרטין קחו את הלוים בילמ' אמ' סמרטוט
אפי' ברבוי אפי' פי' אומות בזויין כן כדמפן בעל
ברבר׳ **סמרון** בכתובות ירו' בפ' האשה שנתאלמנה
אי סיטרון טהורה׳ פי' יוס לשון יון הוא׳ **סמתל**
בפ' המקבל בגמ' המקבל שדה מחברו לזרעה התם
כמי נפל סמהרי וחיי׳ בר' גמ' דפ' האשה שהלכה
דמחו לה בגירא או ברומחא סברא ודאי מית׳ ואיכא
דעבדי לה סמהרי וחיי׳ בפ' המוכר את הספינה הנך
נשבי סמהרי הוו׳ **סליק פ' י"ב אחל פ' י"ג**
סן בקורא את המגלה עומד׳ דסין
שונא ושנא שרי לבזויה בג"וש׳ פי' כגון אשה
פי' מותר זמר וכיוצא בו כמו שמעון בן שטח אחר
שהועידו אילו הדברים להרבות רעה ומפני קנאה
וכל שכן בדבר שהוא יותר מזה שרי לבזויה בשין
וגימל לומ' מי ששמועתו רע מותר לבזותו׳ בן
זונה דאיירא וגיירתא ונגלה שולו ונחמם עקיבה פי'
בן שפחה בן נדה כדגרס' בסנהדרין כמין קרין בר שיעא
בר צדיקא רשיעא בר רשיעא כיהאי הגא וכול׳ בר
גמרא ואינו מגלחן האי עורבא מרכין דהוו סני שומעניה׳
מאי סני שומעניה דעבד כר' לעזר דתניא ר' לעזר
הזקן אומר אם רואה אדם שיצרו מתגבר עליו מבקש
לשתות במדינת זנר ולשמוח בסמכה המרגלה לידי עבירה

כגון זה שמ' ילך למקום שאין מכירין אותו וילבש
שחורים ויתכסה שחורים ויעשה מה שלבו חפץ׳
כגון אכלה ושתיה במיני זמר וכיוצא בהן שבר
דבר עבירה שיש בה בין אדם לחבירו שמים׳ ואפילו
חייבי לאוין או חייבי עשה׳ ולא שבקל מעלה שאי סורן
איסור עולם חס ושלום שהתיר רבי׳ ואפי' בסתר לא
כיון הדרך שפירשנו הוא שאמ' לבשנו ואפי' דבלים
הלא לא התירו לו לא אמ' כמשיא עצה לעשות
כך כדי להבטיח את יצרו להשלים תאותו׳ וכיון
שרואה עצמו לבוש שחורין ועטוף שחורין משבר
יצרו ונמנע מאין עושה׳ וזה עורבא מדרכין עושה
כר' לעזר׳ ולבש שחורין ונתעטף שחורין ואסר זה
כוסף חור לשתות בסיני זמר כמו שהיה עושה׳ ולפי
שמתיה ר' יהודה׳ פי' ד' מיני זמר כנור ונבל תוף
וחליל סמפון בסוטה׳ בגמ' דפ' קונם יין קסבר משום
סנות מילתא הוא קאמרי הדין גברא בר' גמ' דתעניות
אי הוו סני טפי הוו גמירי׳ בפ' יש נוחלין באומ' אחר הבן
אי לימא שופרא וסונא טר' בין שדה טובה לשדה רעה
בסנה' דפ' אר' עקיבה׳ ה' שמות יש לו׳ מדבר צין
שנצטוו ישרא' עליו׳ מדבר קדש שנתקדשו ישרא'
עליו׳ מדבר קדמות שניתן קדומה עליו מדבר פארן
שפרו ורבו ישר' עליו׳ מדבר סיני שירדה שנאה לאומות
העולם׳ בפ' אילן פרי׳ בגמ' כרם סניא דיבי׳ פי'
ששונאין אותו הזאבים ולא יכלו לאכול ממנו׳ פ"א
סניא כעין מסעת דיבי לשון זיבה׳ **סן** רפש
וטיט׳ תרג' סין וטיט׳ **סן** בס' גמ' דהוריות ובס'
גמ' דברכות סיני ועוקר הרים פי' בידו גמר התלמוד
כהלכה למשה מסיני׳ בפ"א בקידושין בגמ' יתירה
עליו ידרשינהו ר' נחמן בר יצחק להכי קראו סיני
פי' כהלכה למשה מסיני׳ **סן** קנים וסניא
רטינא כבר פי' בע' מעזב׳ **סנן** באילן כלים
פי' בכלים בסינון בגשמים׳ במעשה משכן
ויוצאין מן הקרשים׳ פי' כמין סיבי שיוצאין מן
הקרשים ב' מיכאן וב' מיכאן ומשלבין אותן בהן׳
סנבוטין כבר פי' בע' אב׳ **סניגור**
בר' גמ' דקידו׳ שני כסף מכנים כסף מוציא סניגור
ועשה קטיגור׳ בר' [illegible] שבועת העדות הר' מ[illegible]
לדיין שלא יעשה סניגרון לדבריו׳ של מדבר שקר תר'
פי' כגון שרואה זכות לאחד ואמר כך רואה לו חיוב
לא יהא מטעים דברין הראשונים כדי להעמיד דברין
אע"ג דאיכא לאומר שפיר מצי לקיים דברין הראשונים
הואיל ועושה כדי להעמיד דבריו כמשקר דאמרי

ע"ג סומפון של ריאה
ע"ג סמפוניא והם זמרא
ע"ג שיעור לוחות הברית מ' סאה היה ושל סמפרינון היה
ע"ג חמשה שמות של מדבר סיני
ע"ג מי ששמועתו רעה מותר לבזותו כגון אישע אחור
ע"ג מדבר שקר הרחק
ע"ג אדם שיצרו מתגבר עליו ויצרו מה יעשה

סנדל

סמ"ק יצר בן

שם כתובות יב:

שם כתובות יב:

שם ב"ק עב:

שם ב"ק עב:

שם ב"ק ע

מקח טעות זה׳ ומום אחד שפירש לו מום שהיה בראשונה׳
ואח׳ מום זה בה ומום כל׳ ופל׳ אע״ג דסנפו ההוא בה
למובדק ברישא וסבר וקביל׳ בר׳ גמ׳ דה השוחטין קטפי
דיכי לבר׳ פי׳ טוטרא ראשי הקנים ודפנא שהוא [illegible] ע״נ דפנא
הקנים שעומדין לחיצון המחיצה לחוץ׳ כה״א דלים גדיל
להו להוצי לבוין דליהוי רישיה דהוצי כיפי לבר צוותן
עד שלחבירו׳ **סנפיר** בפ״א שור ובדגים
כלשים לו סנפיר וקשקשת׳ **סנק** בס״כ במקות
המסנק את הטיט לנדדין פי׳ המכרכו׳ וכן פי׳
נדי מסנקי דגרסי׳ בר׳ גמ׳ דפסח שהוא ממולל [illegible]
מבניס והכלים׳ ואוכל ממרט אכילה גסה׳ וכמו כן
הא דתנן בפ״ב בתמיד האיברין והפדרין שלא
נתאכלו מבערב סונקין אותן בצדי המזבח׳ פ״א
בצדי מסנקי כגדי שמקנחם חבורן ועומד ע״פ
כך כסנין נושאין ונותנין במלחמתה של תורה הין ע״נ מלחמתה של תורה
עייפים כמו גדגדי׳ ומינוק לא עייפות לא׳ וכבר פי׳
בע׳ גדי׳ **סנקלט** בכל רב פי׳ יא נעשה
אדם במלאכתו שמים נמלך׳ למלך שהיו לו ב׳
סנקליטין ולא היה עושה דבר חוץ מדעתם׳ בוין
רב בס׳ ויהי ביום השמיני׳ ובהגדה דהיא יכרסמנה
חזיר מיער׳ מעשה בשלטון א׳ שדן ביום אחד כשפים
ושאפים ורוצחים׳ ואמ׳ לסנקליטין שלו שלשתן
משורה בא הללה׳ סא״א סנקהוום׳ לאשה ס׳ יעוב ע״נ תח״ש כ״מ ש״נ בע׳ תחש ענבא תחש ובפירושי תורה
פר׳ ראשו שמעון כל סנקליטי שלו ויצאו לקראתו׳
ובאמור אל הכהנים פר׳ מוה הן הכפתור וירעשו ע״נ הך הכפתור וירעשו הספים
הספים׳ הך הכפתור׳ זה ישעיהו׳ וירעשו הספים
אילו סנקליטין שלו פי׳ בית דין שלו׳ **סנוקרת**
בר׳ גמ׳ דה המניח את הכד לרה ג׳ לבעשוה׳ ה׳
מפני שמכה בה אצבעות לסנוקרת שברגלו׳
יג׳ סלעים כנגד יג׳ חשוה שבראשי אצבעות וחוצא
ראשונה שבכף שהוא כנגד חוליא שלשיה שבאמצע ע״נ אם קומה הרא נבנה עליה טירת כסף והל׳
שבעדו׳ ופי׳ סנוקרת מאחורי הדד הכהו בפני ויש
אומ׳ הכאה באגרוף והתהויד׳ **סנקתדרון**
בבר׳ רב׳ פר׳ ח׳ במעשה כליום ויום׳ במלך ומלך
שהיו לו פנקתדרון ולא היה עושה דבר חוץ מדעתן
א״ר יודן כך אמ׳ הקב״ה כלום קראתיו והוצאתיו ע״נ ברח׳ כלום בת קול
בפר׳ עלו ואומר שלחני כי עלה השחר׳ אמ׳ לו
סונקדהדרין לידיה והדין ירדנא מהלך וכול׳ בותי׳
בואלה המשפטים׳ אמ׳ לו סונקדהדרין סלו שהדין
אלו שמשמשתה שיהיו מלפים עומדים׳ פי׳
שרים שיושבין עמו תדיר בקלדריותו ומיתעמם
את המלך׳ **סנר** בשסם בבר׳ המתכוש פ״טע בער׳ קדרה׳ פי׳ עגלה העשויה מסמכי והוא כסא והוא כורסי והוא גוהרץ

לזרע באמה האשה החוגרת בסינר בין מלפנים
בין מלאחריה חוובת שכן ראוי להיות חוגר׳ פי׳ האשה
החוגרה בסינר ומחתה בה מדעס אפי׳ נהפוכה
לפניה ובא לאחריה חייבת שכך ראוי להיות חוגר שלא
הראה בגבשושית בשיפולי מועיה וכל באמה הלכה היא
בפ״א דשבת בגמ׳ דסמך אילו מהלכות וסינר
מפסיק בין לבינה׳ פי׳ מכנסים קטנים׳ בס׳ גמ׳
דס׳ מרובה אשה חוגרת׳ בס׳ פר׳ כיצד אשת אמין
בגמ׳ הנשען על אשת איש׳ רוכל יוצא והאשה חוגרת
בסינר׳ **סנר** בהמגס פ״ט בשבועית׳ ורכבן
ברגילה עד שיכלו סנריותי פי׳ קורי דמושהק׳
סנתא בבר׳ רב׳ פר׳ נ״א ומוה אפה לי אפבן׳
הדה סנהא בישהא את בעי׳ מלפה הכא׳ פי׳ רבל
רומי מנהג סוערואק׳ **סליק פי״ג אחל פי״ר**
סס מן הניצן כשה ככר פי׳ בע׳ גדר׳
ססא בפ״א לחולן דמיא לבסא׳ בר׳ גמ׳ דסוטה ע״נ חצי השחת
מאי וכראש שבולה יממלו׳ חד אמ׳ כססא דשיבולתא
פי׳ העוף שבראש השיבולת הראין כמו מחטין
ארוכין עומדין ואין חלוקין חלוקין אלא בו לבודה
מקן כעין שיער דקות מאוד מאוד ונקראין סלעים
וכברפיר׳ במקומו׳ **ססכל** בפאן מעמידין
בגמ׳ שמן מאי א״ל קמצא׳ עולא אמ׳ סוסכל וכבר
פי׳ בע׳ א״ל׳ **ססגון** בס׳ במה מדלין׳ בגמ׳
היינו דמתרגמינן רק העבין׳ היינו דמתרגמי׳
תחש ססגונא׳ שש בגוונין הרבה׳ פי׳ שמגווין
בגוונין הרבה׳ ודומה לו הא דגרסי׳ בס׳ גמ׳ דה הבא
על יבמתו׳ ר׳ אחא בר הונא אחדה ססגוניתא
פי׳ שמצטייר בשרו גוונא גוונא מן החולי׳ ס״א
ססגוהא׳ שמח מרעה שהיו לו גוונין הרבה׳
ססמגור בר׳ יומא בגמ׳ דלשכת הפרהדרין אם
חומה היא נבנה עליה טירת כסף וכול׳ פי׳ אם ישלו
כולן היו בחומה ולא היו כמאסין׳ כדרבה קנא כביר
ולא נמאס׳ והיו נבנין בטירה כסף׳ והידה רוח הקוד
שורה בהן׳ ואם דלת היא כיון שעלו בדלדלות שנתרבה
מהן רוח הקודש׳ ודברי הנבואה באין להן כמלוא
ארז׳ שכן ברג׳ כלמ׳ בבקולי פי׳ ססמגור ארז מן
הסם׳ שאין שולט הרקב בכלום עץ כמו בארז׳
ססין פי׳ סיסין יבישה וקיבה והרה׳ ככר פי׳
בע׳ הרה׳ **ססני** בפ״א וזהו נשך בגמ׳ הלווהו
ואי אגבי׳ כהון בסיסני קנה׳ פי׳ כלים׳ **ססרנון**
בבר׳ רב׳ פר׳ כ״ט כתנור עור׳ ר׳ יוסי בר חנינא סיסרעון
סליק פי״ד אחל פט״ו סע

בפרשותפן

ספוגין של צמר ושראום במים מטפחת הספג אין
בהן משום כלאים בפ׳ כלאים פי׳ מפה שמנגבין
בה׳ ובפ׳ בא לו כהן גדול ירד וטבל ועלה ונסתפג בפ׳ חביה
ובלבד שלא יספג׳ בר׳ זבים כדי טבילה וסיפוג׳ בפ׳ ן
בגבוהים ספגו במלח ורקו על גבי אישים׳ בר׳ גמ׳
דחביה לסופגם במלח לא הוכשר׳ בפ׳ ח בכלאים
סופג את הארבעים׳ בפ׳ ג׳ ביבמות אם עטמא אינו
סופג את המ׳ ובר׳ תמורה לא שלא המיר מומר וסופג
את המ׳ כמו עלה ונסתפג׳ סופג במלח כלומ׳ שואב
את המ׳ ויש מפר׳ סופג כמו סופק ויספוק את כפיו ימול
וקוף מהחלבין **ספגן** בפ׳ ב׳ במוקצין פיס
ספגנית משתערת בכמות שהיא אם יש בה חלל ובל
ממעך את חללה׳ פי׳ פת נעול העשויין בטיגן
ישמעאל קורין אספוג והוא עיסה שלשוה ועשאוה
כמין ספוג הסופגנין והדובשנין והאיסקריטין פי׳ בנג
אן ובעל׳ **ספד** בפ׳ סדר תעניות כיצד כלהכה
במגלת תענית די לא למספד׳ בפ׳ הערל בגמ׳ ממאיר
אמ׳ דוד שאול נתן להן יב׳ ולא דיבריה למספדיה׳
בס׳ גמ׳ דברכות כשם שנפרעין מן המתה כך נפרעין
מן הסופדין ומן העונה אחריהן פי׳ כשם שנפרעין
מן המת אם הוא חוטא כך נפרעין מן הספדין שאומרין
עליו שהוא צדיק **ספח** בס׳ גמ׳ דפ׳ מקום
שנהגו אמ׳ רבה בר חנה סח לי ר׳ יוחנן ראיתי את
שמעון בן [illegible] בן לקוניא שנטל ספיחי כרוב ואכל
ונטל ונתן לי ואמ׳ לי ראיתי את ר׳ שמעון בן יוחאי שאכל
ספיחי כרוב בשביעית כדאי הוא לסמוך עליו בפניו
ושלא בפניו אתה בפניו אכול ושלא בפניו לא תאכל׳ וסלקא
פלוגא דידיה אדידיה פי׳ לעניין אוריתא אמ׳ אתה לא
תאכל לא בפניו ולא שלא בפניו׳ מה לי שהבא מכח אחר
שראה מי שעושה מעשה אחרים שהוא עושה כמותן
אין סומכין עליו בפניו ובין שלא בפניו׳ ולעניין ספיח
אמ׳ בפני אכול אלא דבא מכח אחר מאי ר׳ שמעון
דהא בשביעית פט׳ ר׳ שמעון אומ׳ כל הספחין אסורין
חוץ מספיחי כרוב שאין כיוצא בהן בירקות שדה׳
וחכמ׳ אומ׳ כל הספחין אסורין׳ ר׳ שמעון וחכמ׳ אית להו
דר׳ עקיבה דתניא הן לא נזרע ולא נאסוף את אמ׳ ר׳
עקיבה מאחר שאין זורעין מאיכן אוספין מיכן לספחים
שאסורין׳ פי׳ הן לא נזרע ומי שאינו זורע ודאי שאין
אוסף׳ אלא אפי׳ הספחין לא נאסוף אותם מיכאן לספחים
שאסור לאוספן בשביעית וכולם עליו׳ ספחין אסורין והם ספיחי
כרוב שלא יתרו שאר ספחין ומחרי מאי שנאכל
ספחין חדא היא ור׳ שמעון סבר לא גזרין דהא אין

כיוצא בהן בירקות שדה׳ דחיישי [illegible] הני כהני
הילכך לא גזרין ובמשנה ר׳ ... ומ׳ כל הספחין
מותרין חוץ מספיחי ב... שאסור שאין
כיוצא בהן בירקות השדה׳ וגרסי׳ בגמ׳ ר׳ חמא בר
עוקבא בשם ר׳ יוסי בר חנינא מפני שדרכן לגדל אחרות
וס׳ מפני שדרכן לגדל אחרות יהו אסורין׳ אמ׳ שמואל
כל ירק אתה יכול לעמוד לעמוד בין חדש לישן
ברם הכא שלא יבא מן האיסור׳ ואסור מן הישנות
הבאתי לבאורה׳ ר׳ שמעון אומ׳ כל הספחין מותרין
משמע והו גרסי׳ לר׳ שמעון בן יוחאי הוה עבר
בשמיטתא חמא חד מלקט שביעית אמ׳ לו אסור
אתה לו ספיחין אינון ולאו אנא דשרי׳ אמ׳ לה ולאו
חבירי חלוקין עלך וקרא עלויה ופורץ גדר ישכנו נחש׳
ואעג׳ דאיכא לשינויי כי הספחין הללו דוחה מלקט ספיחי
כרוב הוו מיהו כי מעיינת בה בקערה ספיחים חלבן
כדתניא ספיחי שביעית אין הולשין אותן ביד׳ אבל
חורש כדרכו ובהמה רועה כדרכה׳ מר סבר גזרינן
ומר סבר לא גזרינן׳ **ספט** בס׳ גמ׳ דפ׳ אר
זהו נשך מוח דקיהו דהני בספטא דמלכא מנח׳ פי׳
ספקט קמטרא בלש׳ משנה׳ ובל׳ ישמעאל ספט׳
ספל בפ׳ לולב וערבה ושני ספלים שלכסף הין שס׳
לדחויוא ובל׳ מכען בס׳ גמ׳ בספלין של שמן בס׳ גמ׳ דפ׳ התדיר ייג
קישוראי הקריב לנסך לספלים או אין לא לאישים׳ אמורה לא
רכבה׳ בס׳ גט פשוט בגמ׳ כה בו מלמעלה ספל וקבל
מלמטה פי׳ שמות של כלים׳ הא ספל סאה וסלגא קב
ופלגא׳ הא קבל דבר מקופל וכפול כמון מקטורן שהוא
מכוסה מן בגד מבחוץ או שאר בגד קפול ויש בא גווה
הרגירו בספלין׳ בס׳ גמ׳ דפ׳ כיצד מברכין סלפי טריה
פי׳ ספלין מלוין טריה והוא המלח שאוכלין אחר
שאוכלין מפירות גמסר הרבה׳ נמרק האכילה שבמועין
ספלי בחגאות בפ׳
או נמי דכי גרדיה לבביה׳
מי שאחזו הלה גרידי סופלי׳ בבועה בפ׳ יום טוב בגמ׳
ביה שמאי אומ׳ אין סופלי לחיותא היס סריקן פי׳
גרעינין אין מטלטלין אותן ומשליכין לפני בהמות בפס
טוב והלא אומ׳ לכסי׳ ולא לכלבים׳ פירא דסופלי פי׳
במקומו **ספן** בשביעית פ׳ ח לא לספד ולא
לספן בה אין קשרים וכקשר הספנין׳ בר׳ גמ׳ דהשוכר
את הפועלין עייל לה ספונאי ס׳ ארנקי׳ בר׳ גמ׳ דפ׳ שרש
הלחם כמין ספינה רוקדה׳ כבאור עקיבה מעין לספינה
שהיא טהורה׳ פי׳ שאינה מקבלת טומאה׳ אנשי עשות
הרג גברין ספנין׳ כלאונות היס ומלחיהם׳ הרג כל נחהי
ספן ספוני ימא וספינהון׳ בר׳ גמ׳ דבבא׳

ע״כ סופג את הארבעים
ע״כ גימגום וקוף מהחלבין
ע״כ ופורץ גדר ישכנו נחש
ע״כ חולש
ע״כ טווייה כרדן והא דוומן מווייה טוויה עקובה דמרגך
ע״כ ספקט קמטר לא נשרף המנחה הרג על קישורא
ני׳ יוסי
ע״כ ויש בא גווה
ע״כ העניין אות׳ בע יתר ובע המצא ובער אוהרא
ע״כ הן לא נזרע ולא נאסוף את
ע״כ ספינה אינה מקבל טומאה
ע״כ ... ה

הכל מפסיק לזרעים ואינו מפסיק לאילן אלא גדר פי׳
אם היו הנופות כותשין זה את זה על גבי הגדר ומתערבין
אילן זה עם זה נותן פאה אחת לכל בכלאים פר׳ ה
שומרה שסברס גבוהה י׳ ורחבה ד׳ זורעין בראשה
פי׳ מין אחד וסביבותיה מין אחד ואם היה שער אחד
כותש כלומר אם הנופות כותשין זה על זה ומתערבין
בזה אסור. בבר׳ רב׳ פר׳ סד׳ כולן כאדרת שער פלן
כולן אידרי שיער פי׳ כשיער אידרי והוא המוץ
שבגורן. הה׳ באדין דקו כחדא וכול׳ א״ר יצחק בר
חנינא מי גרם לעשות לכן כעור מן אידרי קיט׳
של שפשטו ידיהם באדירים׳

שער

בפ׳ מי שמתו בגמ׳ היה עומד שיער יוצא לבבגדו
מהו קורא לא קרי עליה שיער שיער פי׳ השיער יוצא
שיער הוא ולא בשר כשבשרה מכוסה ושערה
מתוך בגדה כמא בן קרי עליה גורגורי בהל׳ דפר
אילו טרי׳ עד כדי שישעיר ווש׳ פי׳ עד אורגו
מקום שמולגין הכרס מפני השיער שמהגרדין ושט׳
עד ולא עד בכלל פא ישעיר כויץ חנזיר בלבנ׳

שעיר

בסו׳ גמ׳ דברכות ובס״פ גמ׳ דתמיד
אכתי לא עיילה לשעיר גמרה מילי דשעיר פי׳
כשעלה ר׳ ספרא לארץ ישרא׳ היה יושב בבית הכסא
בארץ רבא ונחר עלבבא דבית הכסא שמע לו ר׳
ספרא ואמ׳ לו הכנס למה אתה שוהה השיבו ר׳ אבא
עד כאן לא באת לארץ שעיר למדת מדרכיהם
היאך אתה אומ׳ לי להיכנס בארץ שעיר והלא
שנינו במס׳ תמיד מצאו לבית הכסא שבעזרה נעול
וכול׳ רבותי׳ דא ספרא לא מדרכי שעיר אמ׳ לו ר׳
בהנא להיכנס אלא כיון דשמעיה נחר סבר מסוכן
הוא ומחולחל ואם ישהה עצמו מסתכן כדתניא
רשב״ג אומ׳ וכול׳ פא כיון דשמעיה דנחר סבר מסוכן
הוא ומשולשל ואינו יכול לשהות וניקוס׳ ר׳ ספרא
ויצא ויכנס ר׳ אבא משום סכנה כדתניא רשב״ג וכול׳

שעוריה

בפסו דעשר העשר אין בעיה
מתין לי קינטרין דכסף מן שעוריה דביתך אמר
יכול יהב לי. לסא חרוותיה פי׳ זבל׳

סליק פשין אחל פי׳ סק

בר׳ גמ׳ דפסח ספו ליה באליה׳ ובג׳ לא יחפור בתוך
חנות וכו׳ נגרה שנתפתחה בגמהא׳ מיכן ואילך
קביל וספו ליה בי חורעי בס׳ כל הבשר בגמ׳ דסמך
עורר׳ דאמ׳ לי ספת ליה לברא׳ ולא מושה ידך בפ׳
גיד הנשה בגמ׳ שולח לא הוי ספוי לך משור של
פטם בס׳ אמא שאמרו בגמ׳ ערבע ספי מכל מינא׳

בס׳ גמ׳ דס׳ חורש מאי לאו דאמרי להו לא האכלן דלא
לספו בידים פי׳ שלא יאכיל הקטן בידים. בס״ב
במעשרות באבטיח שאבוד לספוף ואוכל. פי׳
עניין שואב׳

סף

מאן דמוסיף יוסיף ודלא
מוסיף יאסף בבך פי׳ בע מגג בס״ה בבלס ובפ׳ ד׳
בעדיות מוסיף יורה של שולקי זיתים סומא פי׳
עניין תוספה׳

סף

בס״ד בבלס כלי חרש
שיש לו ג׳ ספאיות פי׳ שפתות בס״ד במקוות העבירו
על גבו שפה פי׳ העביר את המעיין על שפת השוקת
מבחוץ׳

סף

בר׳ פר׳ השותפין בגמ׳ כותל חצר
שאני התם דכל ספא וספא זמנה הוא׳ פי׳ כל
כדבך ודבך זמנה הוא׳

סף

בהל׳ דפסח
והתנן סופיתאים ומשמר שדה מפני עגבים שופי
תאנים ומשמר שדה מפני מקשאות ומדלעות
פי׳ שכבר אסף האדם ונשתיירו בסופה גרגרים
ג׳ והסיח דעתו עליהן ואינו שומר את הענבים׳
בבר׳ רב׳ פר׳ כג׳ ויבא קין מפרי הא׳ מן המכסולת משל
לאדם שהיה אוכל מן הבכורות ומכבד למלך את
הסיפות׳ ובקטן כלה׳ הרגיה סי״ף בבכרות ובסיפות
בכור פי׳ בוכבר׳

סף

בס׳ משקין אזל ליה
גברא דהוה מיסתפנא מיניה עלמן נחלים ואיתי
תרג׳ הכנא מוספיתי׳

סף

במכילתא
ולקחו מן הדם שומעאני בין כיד בכל׳ ת״ל אשר בסף
מגיד הכל ודחליא שעוקה חקק בעד האסקופה
ושוחט בתוכה אין סף אלא אסקופה שנ׳ בתתם את ספם
ספי וגו׳ וכה׳ ויתנו שומרי הסף וגו׳ דברי ר׳ ישמעאל
ר׳ עקיבא אומ׳ אין סף אלא כלי שנ׳ והספות והמזמרות

ספג

בב׳ נטלא דס׳ ספוג שיש לו עור בית
אחיזה בס״ו מטמאות ספוג הוא סופג את הכל בס׳
לו בבלס ספוג שבלב משקין בפ׳ן בפרה חלוק עד
שהוא מגיע לספוג בס׳ ו׳ במקוות והדלי שיש בהן ג׳
לוגין בבר׳ ר׳ לעזר אומ׳ אם לא הביא בגמ׳ מרחיצין
מוך יבש וספוג יבש בס׳ הגוזל ומג׳ בגמרא כחטיתו
אדם של נחש דומה לספוג פי׳ ספוג הוא על ראש
דג אחד גדול שבים ובשעה שהוא טורים ראשון להסתכל
בעולם יורדא והספוג על עיניו ואינו רואה כלום
ובחכמה בראו הקב״ה ושמו ויה׳ לשד כדי שלא
לאבד עולמו כדי שתהא הספינה עולה בכשי. וכמו
כן עשה בפני המזיקין סמוה ונק׳ פורמא׳ שאם חס
ושלום יראו בני אדם מיד משתטה׳ וכל׳ פורמא מפני
וישספוג מתמר בס׳ גמ׳ דס׳ מסען בנות עשירים
בספוגין של צמר׳ בפ״א בבב׳ בגמ׳ אין בונין הביאן

ספוגין

ענ׳ כולן כאדרת שער
ענ׳ כעור מן אידרי קיטל
ענ׳ עד מקום שישעיר בהל׳ שחי׳
ענ׳ ויבא קין מפרי האדמה מההיא
ענ׳ ובקטן כלה
ענ׳ מן הדם אשר בסף
ענ׳ בתתם ספם את ספי
ענ׳ והספות והמזמרות
ענ׳ אדם של נחש דומה לספוג
פבע בע קנטר בבר זהב׳ ותרג׳ ירו קנטר דדהב דבי׳
ענ׳ בראו הקב״ה מסוה בפני המזיקין שלא יראו בני אדם וישתטו

ומקצתו ממנו ביקש משה שנ' ואמר הראני נא את
והשיבו לו כי לא יראני הא' וחי' וזהו שאמרו בשמועה
זו מכל מקום קשו קראי אהדדי כדתניא כל
הנביאים נסתכלו באספקלריא שאינה מאירה ומשה
ר' נסתכל באספקלריא המאירה פי' כי לא יראני האדם וחי
על הוד השכינה נאמ' שהוא הוד בוהק ואין בריה
יכולה להסתכל בה וכל המסתכל בה מיד מת וכל
הנביאים ראו כבוד מתוך ספקלריא שאינה מאירה
כאור כחוש ונדמה להן שראו מראה וזה כמו
אדם זקן שאורו כחוש ורואה הנמוך כאילו גבוה
והאחד כשנים וכן כיוצא בהן ואינו כך וזהו שכת'
וביד הנביאים אדמה כלומ' מראה שרואין דמיון
ולא עיקר ומשה ר' נסתכל בכבוד ובהוד השכינה
באספקלריא מאירה מאחורי ההוד השכינה וביקש
יותר מראה מן ההוד ולא ניתן לו וכענין זה מפו'
בב' ויק' רב' מה בין משה ר' לכל הנביאים ר' יהודה בר'
אלעאי אומ' כל הנביאים ראו מתוך ט' אספקלריות בבואו
מראה וכבוד אשר ראיתי כמראה אשר ראיתי
לשחת העיר ומראות כמראה אשר ראיתי על נהר
כבר ואפול על פני ומשה ר' ראה מתוך ספקלריא
אחת שנ' ומראה ולא בחידות ורבנן אמרי כל הנבי'
ראו מתוך ספקלריא מלוכלכת ההד' וביד הנביאים
אדמה ומשה ר' ראה מתוך ספקלריא מצוחצחת שנ'
ותמונת י' יביט הרי ר' יהודה בר' אלעאי ורבנן כולן
שוין שראה משה ר' שלא כראיית כל הנביאים הוה
בין למאן דגרים תנאי היא והוא דר' יהודה בר' אלעאי
ורבנן בין מאן דגרים בלא תנאי נתברר שר' שמועה ידועה
א' ובכל מקום אין שם דבר מבורר ראייה דמות
הרי יחזקאל ע"ה שמפר' במרכבה לא הזכיר אלא
רוח גדולה וענן גדול ואש מתלקחת ומתוכה כעין
החשמל מתוך האש אבל דברי הכל ההוד
והכבוד הגדול הוא כבוד השכינה לא ניתנה
רשות להסתכל בו לכל ברייה וכל מי שהוא חכם
ומבין מדעתו אבל לפרש יותר מזה בהוד השכינה
לא ניתנה רשות

ספר בפ' ח' בשביעית
לא לספר ולא לסכן פי' ספר גלב' בפ' י"ג בכלים זוג (סבלא)
של מספרים שנחלקה פי' בע"ז מספרה שנחלקה
לשנים בר' גמ' דף במה אשה מספרת של פקקים פי' פנ'
נגוסטר בכלכלה עץ שנתלו פר' י"ג בכלים מספרת
ומספרים והער' ובפ' גמ' דף א' בנוסח של שק ושל ספירה
פי' השיער שמספר מזנב הסוס ומן הצואר

ספר
בכל כלי עץ פר' י"ח בכלים כל הספרים מטמאין את
הידים חוץ מספר עזרה פי' מפני שנכתב צריך ולא
יבוא להניח אצל ספר תרומה שבשביל כן גזרו עליו
טומאה כמפורש בשבת בגמ' י"ח דבר בפ' ידים
ובסיפרי המירוס שאין חשובין מטמאין את הידים בפ'
ערב פסח בגמ' ואתי מן התנחור וכשאתה מלמד את
בנך למדהו בספר מוגה פי' בספר מבואר שלא
מטושטש פי' בספר מדוקדק ירו' בפ"א במגילה
ובפי' רחזל בב' הניזקין הלכה למשה מסיני שיהיו כותבין
בעורות בדין מסרגל וכורכין בשיער ותופרין במטוה
ודובקין בדבק ותופרין בגידים וצריך שיהא כותב
על הגויל במקום שיער ועל הקלף במקום בשר ואם
שינה פסול ולא יהא כותב חצין של עור וחצין של
קלף ועוד מפו' בנ' דוכסוסטוס בפ' א' בברכות בגמ'
דסמך רבן גמליאל אומ' מאי דכתי' ועוזבי י' יכלו
זה המניח ספר תורה וכו' בפ' בנ' בגמ' קרטיסים
וסימניהן האנא תוספתא ספרא בצירא פי' מנהג כותב
מנהג לכתוב בחיסור כגון משה בלא ו' לאמר בלא ו'
אבל התנא מנהגו לכתוב התיבה מלאה בלא חיסור
ספרא וסיפרי פי' ספרא נקראת תורת כהנים מפני
שהוא ויקרא לבדו סיפרי הוא וישלחו שהוא שני חומשין

ספר מתא פי' בנ' אמר בר' גמ' דף ג'
שאכלו וכר' גמ' דף כל הבשר שנים שאכלו מצוה לחלק
בד"א בששניהם סופרים אבל אחד סופר ואחד בור
סופר מברך ובור יוצא בפ"א בקידושין בגמ' כל מצוה
הבן לפי' נקראו ראשונים סופרים שהיו סופרים כל
אותיות שהיו אומרין ו' דגחון חציין דאותיות של
תורה דרש דרש חציין של התיבות והתגלח בפסוקין וכו'
בר' כלם ומצורע כיבותי ספרו פי' דין המצורע
לאחר כשיתרפא מביא ב' צפרים וישב ז' ימים מחוץ
לאהלו ואלו ז' ימים נקראו ימי ספרו וביום ח' מקריב
ג' קרבנות וטהור לגמרי כדמפרש בר' פר' זאת תהיה
בפ"א בקידושין בגמ' וחכמ' אומ' בכסף והוא שנספרה כותים
על גבה היד פי' נספרה כסדר האצבעות בפ' בנות
בגמ' המקשה נדה מה ימי נדה אין ראויין לזיבה
ואין ספירה ז' ימים עולה בהן אף ימי נדה דזבה
לא צריך דהא כת' וטמאה שבעה ימים לא לדרשא
אתא דכימי נדתה כך ימי לידתה מה ימי נדתה אין
ראויין לזיבה דאין בהן נעשה זיבה ומאחר שאין
ראויין לזיבה אין ספירת שבעה עולה בהן דכיון דאין
זיבה אין ספירה אף ימי לידתה אותן ימים שהיא יולדת בן
בו אין ראויה לזיבה כדאמרן מחמת עצמה ולא
מחמת ולד ואין ספירת ז' עולה מהן אלמא דאינה סופרת
ואינה עולה לפניו ז' נקיים

ספר בנ' מירוס פי' ספרים של עצ'

עי' בשאלתות למה כשאתה מלמד את בנך למדהו בספר מוגה

עי' ועוזבי י' יכלו

עי' ספרא וספרי

עי' הכל סופרים

עי' חצי התורה באותיות ותיבות ופסוקין

[illegible]

ובל׳ תרג׳ בגמ׳ נשתברו רגליה׳ כד ספנא מארעא פי׳
כשאין לה הרגול מתעפרת בעפר וולדה׳ ומאורין
הביצים אין יוצא מהן אפרוח׳ בכ׳ המדיר בגמ׳ המדיר
את אשתו שלא תלך לבית האבל כלבויה סופנה
פי׳ אינה קוברה בעפר׳ **ספן** בר׳ גמ׳ דף ואו מאן
מאן חשיב מאן ספן מאן רקיע׳ פי׳ כיון שנמסר אדם
ביד מלאך המות אין שם חשיבות׳ בילג׳ וקראות המטה
ולא ספון הקב״ה לצרכו שאינו נלא כלום׳ שנ׳ כל הגוים
כאין נגדו׳ וכו׳ ואתחנן התחיל מבקש על עצמו ולא
נענה׳ וכו׳ תאמר מלכך שמ׳ הקב״ה לישראל אין
הגוים ספונין לפני כלום׳ שאין להם לא בריה ולא מצוה
ספן בר׳ גמ׳ דף הגוזל עצים יכול להעביר
על ידיו ספון׳ בס׳ גמ׳ דגוזל ספון ועביד לה׳ פי׳
ספן צפין׳ פי׳ בלע׳ ספונ׳ ובל׳ ישמ׳ צפון
ספן ומשקל קיט׳ הרג׳ ומתקל סופינה׳ ספונ׳
ספסל בס׳ שור׳ זו חלזון פי׳ בעה׳ טריה׳
בגמ׳ קורה שנשברה סומכין אותה בספסל׳ בר׳ גמ׳
דף מקום שנהגו יושבין על ספסלי גוים בשבת׳ ובס׳
ה׳ במקוות ובלבד שלא יטבול על גבי ספסל פי׳ אינו
טובל על גבי ספסל שהוא בתוך המעין שיבא כאילו
טובל בכלי׳ **ספסף** בס׳ ג׳ מינין אסורין בנזיר
או שספסף כל שהוא חייב׳ גמ׳ תלש מרט סיפסף
סובה שמשרת השער׳ פי׳ תולש מעיקרו׳ סיפסף השיער
מקצה מן השער והניח מקצה׳ מרט שהעביר
על ידי סיבה שמשרת השיער׳ לוג מספרים העבר
אומלול ספסף ומספסף הוספ ... מרש את השיער׳
ספסקא בר׳ גמ׳ ד׳ ואילו עוברין בפסח פה
קיבר ריפ׳ והא סיפוקא בהגדה דף העיזין יומבא
טבא אשקייה מיא דפארי למחר טוא דספוקא
למחר מיא דקימחא׳ פי׳ פסולת הסולת והוא פת קובר׳
ספסר בס׳ הזהב בגמ׳ אחד הלוקח משום שהוא
תגר אין לו אונאה א״ר נחמן התגר ספסר שנינו׳ פי׳
דזבין מהכא ומזבין להכא׳ ואוזלו מזולו מדעתה
כדי שיהו לו מעות מצויין בידו׳ והשתא מיהת בשאינן
מוצא סחורה יפה כאותה שמכר קא הדר ביה׳ ובעי
טעון אונאה כיון דמדעתיה זבן לא מצי טעין׳
ספסר בכ׳ לא יחפור בגמ׳ חנות שקל ספסירא
למקטלה׳ בר׳ גמ׳ דסנהדרין מי הוה רחמנין עזרא
אפותיא דספסירא שכיבן׳ פי׳ לאון אטהרא דסיפא
פי׳ כשהיתה אהבתנו עזה הייתי שוכבין על ספ
השער ודי לנו׳ עכשיו שאין אהבתנו עזה מספא
שלוש אמה איע מספיק לנו׳ פי׳ ספסירא סייף וחרב׳

ע״ל סיפוק וסיפוח וריקוד וקיפוץ
פירוש כל הגוים כאין נגדו יזהיוונ׳
ע״ל צפון
ע״ל ושבלים טמונ׳ חול זו חלזון
ע״ל פת קובר

ספף בירל׳ בר׳ וישב יעקב׳ ורוה יהא ליסיפוף
שלחרו בין בארץ ישראל׳ **ספק** בכ׳ משילין׳ ובר׳
גמ׳ דף המביא כדי יין אין מטפחין ואין מספקין
ואין מרקדין׳ פי׳ מספקין סיפוק שבא בהמותן כדכת׳
ויספוק את כפיו׳ טיפוח לרעוני ירו׳ בבל׳ מ״ש כ׳ דין
ריקוד עוקר רגלו אחת ומניח אחרת׳ קיפוץ שתי רגלין
כאחת׳ **ספק** חטאת העוף הבאה על הספק
בכר פ״ר בנ׳ רגר׳ **ספק** בס׳ כלאים סיפקה
בחבלו׳ בגמ׳ פי׳ סיפק את הזמורה בחבל או
בגמי מאוחין לאילן׳ בב׳ המקבל ושניהן מספקין את
הקנים פי׳ עד שמשים בתוך האילן׳ בס׳ יב׳ בפרק
מספקן בחוט׳ ובכוש פי׳ האגוד הקצר קושרו עם
חוט בכוש כדי לגיע למים שמן סיפוק כדמתר׳
סונסן לך צרכך׳ איכא דאמ׳ קושרו בחוט או בכוש
עד שמגיע למי נדה שבצלוחית׳ בס׳ שתי מידות
בגמ׳ מידות הלח׳ ובס׳ הזהב בגמ׳ ואילו דברים
כדתנן בב״ר בשקלים המקבל עליו לספק סלתות מד׳
ועמדו מג׳ יספק מד׳ פי׳ המקבל מעות מן הגזבר
לספק סלתות למנחות במקדש בכל שנה כולה ד׳
סאין ועמדו ידן וגברו ועמדו ג׳ בר׳ קיבל עליו לספק
סלתות מג׳ והוזלו ועמדו בד׳ נותן ד׳ שיד הקודש
לעליונה׳ **ספקל** בגמ׳ ב׳ אחרי מות׳ אבל
אילו שהכניסו שלא ברשותן הכניסו׳ מה עשה נותן
להם ספקלא׳ ויש מהן כודרמס **ספקלטר**
בר׳ גמ׳ ד׳ ס׳ שרפים ואחד הרגו ספוקלטור׳ רב׳ הטמוני
הרגירו ספקלטוריא׳ בר׳ מגילה איכה לפתח פה
ברצח ספקלטורין׳ בגמ׳ בלה שמות ספקלטורין
עוורים ומשהבדו **ספקלר** בס׳
כלים ספקלריא טהורה׳ והמחזי שעשו אספקלריא
טמאה׳ בכ׳ לולב וערבה בגמ׳ זוקקין הא דמיא כלי
באספקלריא המאירה׳ הא דמיא כלי באספקלריא
שאינה מאירה׳ בס׳ גמ׳ דף החולין כל הנביאים
נסתכלו באספקלריא שאינה מאירה משה נסתכל
באספקלריא המאירה׳ פי׳ ראו׳ מנשה לישעיהו
משה רבך אמ׳ כי לא יראני האדם וחי׳ ואתה אמרת
ואראה את ה׳ יושב ... דבריו אמ׳ ידענא ביה דלא
מקבל הוה בעי למימר ליה׳ והלא אותן העומדים
עם משה נאמ׳ בהן ויראו את אלהי ישראל׳ והדגם
כמו כן׳ ובת׳ כי לא ראיתם כל תמונה׳ אלא כבודו
ראו׳ גם כבודו ראיתם׳ ויש כבוד למעלה מכבוד
והכבוד שהוא ההוד הגדול הקרוב להוד השכינה
לא ראוהו אדם׳ ועליו נאמ׳ כי לא יראני האדם וחי׳

ומקצה

מקידים· סקר בפ׳ הכונה ובפ׳ הקורא את המגלה
למפרע בסס׳ ובסיקרא בפ״ג במידות בפ״א דחגיגה
באין עולות במועד ואי אפשר לעשורי ביום טוב.
משום סקרא· בפ״ג מיטן בגמ׳ סתם כזירות סקרא
דעמרא וכו׳ בפסו׳ דוהאמר צין ומשקרות עינים·
ר׳ נוסא דקיסרין אמ׳ שהיו מסקרות עיניהן בסיקרא
פי׳ צביעה· סקר בב״ר רב פר׳ יש ולא מן העיר
שלא תהא סוקרת זה ומסקרות פי׳ עינין ראייה·
כדאמרן ולא מן האוזן שלא תהא צייתנית· והרי היא
שנ׳ ושרה שומעת עין שזפתה· תרג׳ עינא דסקרתיה·
סקר בפ׳ כיצד הרגל בגמ׳ דסמך הכלב שאכל
כלבא בסיקרא וגדיא בסירכא· פי׳ דרך הגדי בסיקרא
כדאמרי כדי שיזרקו הגדי בבת אחת והכלב בסירכא·
כדאמרי דילמא אתי למיסרך ואפיכו מנהגם·
סקר בהניזקין פ׳ בגטין לא היה סקריקון ביהודה·
ומה חזקה הבתים בגמ׳ ערים תנן התם בפ׳ הניזקין
לקח מסקריקון וחזר ולקח מבעל הבית בטל במכשירין
מעשה באנשי ירושלם שטמנו דבלתן במים מפני
הסיקרין פי׳ כשהיו מציקין אונסין את האדם היה
אומ׳ לשא קרקע והניח· סקרדין מפר׳ רב
פר׳ ע׳ שכך מוכה בקסרידין של פרעה שאין עבד
מולך· נראין הדברים שזה סקרידין וסקבטרין של מעלה
אחד הן· סקרדין בב״ר רב פר׳ מן ותענה שרי
ר׳ ברכיה אומ׳ ... סקרדין על פניה· סקורטיא
בכל כלי פר׳ יו״ ... ומק טבלא וסקורטיא· ובסנדרי
עמוקי· פר׳ כן עור סקורטיא עור קטבלא· פי׳ חלוק
של עור שלובשין אותו העברין בשעה מלאכתן
ויש מביאין פה׳ באהילות וריעה וסקורטיא וקטבלא·
ובר גמ׳ דב׳ הנודר מן הירק תנא העדרה מן הכסות מותר
בשק· ובריעה ובחמילה· ואסור בפונדא ובפסיקיא
ובסקורטיא ובקטבלא מאי אסקורטיא אמ׳ רבה בב״חנה
כי הוא דמדנא· סקוריא תירו גרזן ונדחה ידו
בגרזן ס... פ״ריז אחלפיה סר
בפ׳ בטה טומ׳ לן במסורה של חרשין· בפ׳ כל הכלים
חוץ ממוסר הגדול פי׳ מוסר הוא המגירה· ומה
שיוצא ממנה נדמסר נק׳ נסורה חרשים· סר
בר גמ׳ דפ׳ הדר רבינא סר ספינא בבבל· בר גמ׳ דפ׳ השוכר
את האומנין הא דסרא לארעיה מאורתא· בר גמ׳ דפ׳
דלמסר טעונה היא דכתב׳ בר גמ׳ דפ׳ כל הבשר מאן
דסייר נכסי כל יומא מרווח איסתירא· בר גמ׳ דפ׳ שום
היתומים אמ׳ להן לטעלים סיירוה נהלאי בגמ׳ דפ׳ א
בשבת· מניין שהקב״ה סר את החולה שנ׳ יי׳ יסעדנו
...

קרי ביה יסעדנו· פי׳ סר סעד בהם לעת עי׳ הרג׳ פוקד
מסעד· וכן דרך לשון ארמי להבליע ח ועין כגון שוחד
דדיינו· שהוא שוחדא· וכגון מסותא שהוא מסחותא·
תרג׳ רחיצה ושיהא שיחא· טבעו גוים בשחת עשו
שוחה דמר לא גמירתא· שותיה דמר לא גמירנא·
בושי דפיש· בועי דפריש· כולדה אפעה· אובריא
להו· אריביא להו· וטובא הכין בגמ׳ ופי׳ למיסר טעונה
לפקוד המשוי· וכן פי׳ סייר נכסיה· פוקד נכסין כמן
ברך הבית מעביין מה צריכין· בפ׳ השולח גט בגמ׳ עבד
שנעשה בגמ׳ מיסב בחתי בעלי בתים מנכסין דסיירי
נכסיה בשבתא והכל פי׳ מחשבין כמה הקנוה וכמה
בעיינות לעשות בהן למחר· בפ׳ לא יחפור בגמ׳ חנות
שאני דגים דיהבי סירא פי׳ נותנין הדגים ביעקן
סימן· ומודיעין שיש לזה המקום מרעה· ומתקבצין
כולן שם· וכל דגים שהן הולכין בה בכחות מפרסה
ובמקום שהרשתות פרוסות שם כולם באותן הולכין
וכל צייד שעד מהן באותו בתוך הרשתות צד אותן
זה פי׳ רשל״ ור׳ גרשום ז״ל פי׳ מכנו׳ כי מסיר לו
דבר׳ שכבר בא למעדות חבירו· למאכל שמשים
במעודתו· כמו שכשמעידין ורואין מאכל אחר בורחין
ממעודתו שלזה והולכין לשם· וגוזל במוס דבר שכבר
בא במעדות חבירו· אבל ברחוק פרסה אינו יכול
להביט במאכל· אבל גבי ריחיים דליכא למימר
הכי דבר הכא לכדי אתה מסיר ממנו· שעדיין לא בא
לכדי כלום דמעי לאוקימינהו במבוי· סר בר׳
חלק· הר׳ ן׳ נסין נעשו באותו היום· צף הכבשן ושבץ
הכבשן ונמק סירו· פי׳ ר׳ שרשלום ז״ל ליש חכמ׳ אומ׳
של חביות שהיו סרות ויוצאות מן הכבשן ממוקן ודועכן·
ויש מפר׳ רבות וגבוהות של אש של חביות כעין שורות
של אדם ממוקן ודועכן· פס׳ הומרק סירו· פי׳ צף
הכבשן שהיה משוקע בארץ ועלה למעלה שיראוהו כל
האומות· נפרץ הכבשן שפירק הכסף מן הקרקע ונעטון
הומרק סירו· שנמק הסיר· סר בפ׳ גמ׳ דקידושין
כל שעסק עם הנשים סרו רע· פי׳ עניין שאור· כלומ׳
חמוצו רע· כדאמרי׳ גר שחזר לסאורו· סר
בר גמ׳ דפ׳ כל הבשר דהוה אזל בתריה שרא דעינותא
פי׳ שר הממונה על העפות· סר בס״ג מ״ד כהן
גדול בסנהדרין חד סרי ולא גנב נפשיה בשלמא עקיטו·
סא תשש כחו· ואין בו כח לגנוב ואמ׳ חזרה בתשובה·
קראתה זקנה ואין בך כח לתשמיש אשה· מתני׳ כך אסירה
לי· סא חסריה לגנבא נשיה בשלמא עקיט כלומ׳
מעין שיש לגנב חסרון וגנבה שאין יכול לגנב·

עי׳ שוחדא דדיינא שהוא שוחד אל דיין
עי׳ ומשקרות עינים
עי׳ צף הכבשן ונמרק האש כמ״ש בה״א ועי׳
עי׳ נסורת חרשים וע׳ רכדה דורדיא
עי׳ יוי׳ יסעדנו על ערש דוי

בס' גמ' רפ' בא סימן נדה אומרת ימי נדתה שאינה רואה
בהן עולין לה לספירת שבעה דזיבתה. פי' שלשה ימי נדתה
אין ראויין לזיבה שאפי' כל ג' רואה דם אינה נקבעת זבה
ואם היתה זבה קודם אין ספירתה עולה כימי נדתה
נראות דם אפי' ספרא מקצת נקיים. סתרא ולא ספקא.
ספר בס' גמ' דפ' החולץ ובעיר הסמוכה
לספר אין משקין אותן כל עיקר. שמא ישמע דבר וילך
ויגיד לחביר גוי. בר' גמ' דפ' משוח מלחמה אחת בספר
ואחת במלחמה. כל מי שהעושאן גויס בגמ' כל
היוצאין להציל. וכם גמ' דפ' מרובה בבל הסמוכה
לספר דמיא. ותרגמה דנהרדעא. כולם כבר שלח לך
עמלק וישב בארץ הנגב. מה ראה עמלק לישב בארץ — עי' עמלק וישב בארץ הנגב נמה
הנגב. על הספר על דרך כנסתן של ארץ ישראל. פי' ספר
ארץ העמים הסמוכה לארץ ישר' ועיר הסמוכה לגס
כמו שקראה ארץ ספר. זבולון לחוף ימים. הרג' על ספר ימא.
ספיר הפול והספיר בע' סול. ספרגם
בבר' רב פלג' וכם ב' כתל או הבן וחבשו בבית הסוהר
ונתן ספרגום שלו עליו כרה ויסגור יוני בעדן פי' חותם.
ספירנוס תרג' ירו' נפך ספיר כמעשה לבנת — עי' סקלן מאבן
הספיר. ספלק בס' כל כתבי בגמ' להיכן מצילין
מעפורה ושל ספלקין. פי' יש שגורסין סובריקין
וקן כל יון המכנסיים. והגאון פי' כלים שמלבשין
בהן הידים עור האצילי ויש בהן כאצבעות. ספת
בכ' כל הכלים ולא יספות ממנו שבר לכסות בה את
הכלי. פי' לא יספות. לא יחתוך. כדתנן סופות האדמה
פי' לא יחבר ב' ראשים לכסות. בפ' השוכר את הפו
בגמ' ואילו אוכלין. וסופת במלח ואוכל. פי' מטבל ומחבר
במלח. ואמר שערב לו ואוכל הרבה. כיון שקצץ מותר.
ספתק בר' גמ' דפ' המוכר פירות כגון דשמח
חלה סופקתא. פי' חומץ חזק. סליקפין
אחלפיז סך בר' גמ' דפ' כירה
שהסיקוה. בפ' כל שעה לא יסוך בן התנור. בפ' במה משיחין
ולא יסוך אלא בידים טהורות. אף ישיך ואכה לחם.
סך בהסיט פר' י"ג בכלים ושל סקאין שעטלה
חריה. פי' מחט גדולה שהופרין בה השקין. בויך רב
אם בהמתי פי' לכבס. הא סקא הא סלעא הא סתא וכול.
סך ברפואות דפ' מי שאחזו לאסוק לבתי עפרא
פי' להעלות ולסלק החולי. בס' גמ' דפ' ומוצא חלמה לא
חסדה לקס בבת אחת. ורבא אמר אסוקי מילתא הוא.
סקא בר' גמ' דתעניות ומעלה סקאין. פי' מין
ארבה. יירש הצלצל. תרג' וחסיניה סקאה. סקב — עי' ירש הצלצל
בפ' אילו מציאות בגמ' ונוף השמלה ובב' מאשה שהלך

בגמ' אין מעידין אוכף לשיירי אינשי משמע דמסקב
לחמריהן. פי' פעמים תהיה בהמה בעל האוכף וזה
ובהמה השוק שמינה וכשעותן עליה זה האוכף
מתפתח וכשמחזירין על בהמת המשאל מסקבה
ועושה חבורה בה. כדאמרי' בס' גמ' דפ' ריוחסין אמר
אביי סקבא דשהא ריגלא. פי' חבורה שלכל שנה
הרגל כגון מין שאוכלין ושותין ובטילין מתמלאכתן
מתחדין ובאין לידי עבירה. בחלק בלבנין משיח
ויהיב בין סקבי דרומי. פי' בעלי חבורות.
סקבס לוחים של סקבס ככר פי' מנע לח
סקר כגון הדא מסאסא מסקיר וכול כבר
פי' בע' מסאסא ובע' מסקיר. סקבטר
בפסו' דאחרי מות וכורך רב באחרי מות פר' יוה
אורי וישעי בסקבטרין שכתובה לי בתורה.
סקוותן גווה וסקוותן בברייתא
בפ' בוימא בגמ' בלשכת הפרהדרין. סקל
תר' ירו' אסון. וקראהו אסון. סקל בפ' ב' בשביעית
מסקלין עד ראש השבכה. פי' משלכין האבנים. כמו
סקלו מאבן. סקל בר' גמ' דפ' השוכר את הפו
פיתי כסא דכספא מבי סולי. פי' מבית האומן
סמקיון בר' גמ' דפ' סדר תעניות האילו נעשו
גשמים סיקומיון בעולם. פי' מבררין ומבחינין
אם הדור זכאי ואם חייב. וקודם שחרב בית המקדש
בלשו' זהורית ובדברים הרבה. סקונדרי
ככר פי' רבע' אסקונדרי. סקס בבר' רב' פר'
ויכלו השמים. לכל יש סקוסים חוץ מן התורה שאין לה
סיקוסים. ובב' מא' ויגע וי' את מרעה. מה המורה
וארז אין בהן לא שמקי ולא סוקוסים. בויך ר' ויהי ביום
השמיני פר' ר' עזריה אומ' א"ר סימון לקרבנות
נתתי סיקסים. לעצמך אי אתה סוקסים.
סקת על מפתן הבית. תרג' סקופת בית
מקדשא. ועבצע ולצעות הבית והעבסים.
סקפט במגלת איכה גלתה יהודה אומות
העון כשהן גולין בסקפטריות שלהן אין גלותן גלות.
אבל ישר' שהן גולין וחפין גלותן גלות. פי' סקרפיתי
בל' לע"ז. בפסו' בחדש השלישי סקפסט
בהנך נחיבות משפטו של הונא לסקופסטי של מטרונה
שהיתה עוברת בשוק. סקפסט בויך רב' בר'
אשה כי תזריע. בהמה והלכה רבונה והוליך כהון
לפניך מעיה כגון סקופסטי. סקפטר
בפסו' דבחדש הזה הקבה אומ' למלאכי השרת העמידו
בימה העמידו סנגורין ויעמדו סקופטורים. פי'

סקידיס

סרג פי' עושי המרכבות· בב' כ' במדות

לפנים ממנו סורג גבוה י' טפח' פי' כותל בין חומת
הר הבית ובין החיל והחיל כותל והוא גבוה מן הסורג·

סרגל בכר רב' פר' לה זה ספר הש' אמ' סירגול
הספר אדם הר' למר' מיק' רב' לאהבה פי' ראשון
קווצותיו תלתלים זה הסירגול פי' זה השירטוט·

סרד בלש' ערבי קורין לשרטוט סרגל·
בתנור פי' כה' בכלים סרידה שהיא נתונה על פי התנור
שוקעת לתוכו ואין לה גפים· פי' כמין עריבה שהוא
לתשמיש הנחתום ללוש בה ·כדכת' ואת בגדי השרד·
ומתרג' לבושי שימושא פי' תרג' מעשה רשת נחשת·
סרדא שוקעת לתוכו אם תהיה הסרידה לתוך התנור·
מלוג ושהקטן כאוברא· גפים הם אוגים· ויש אומ'
לנאות בתנור פה באהילות סרידה שאין לה גפים·
בכל כלי פר' טן בכלים סריד של נחתומין טמא·

סרד מגן עורך ואשר חרב גאונך תרג'
יה' מגן סעדיכן וחרים חייל כון וסריד זיני כון'
במטרדא·

סרד בהמטרד תרג' סרדא דהוה לעיר'·

סלד לו הסרד פי' גאון זעלים שאומרין
שהיה עושה בגדי שרד לפני כן שרד או שהיה עושה

סרדיוט בג' דכמה כל שרה כאן המעודות·
מלכין דומה כמו שנמסר לסרדיוט בס' המ' דס' החליל
מריס בה בלגה שעשאה לסרדיוט· בס' שור שנגח
ד' וה בגמ' שור של ישרא' שלחה מלכות הרשעה שני
סרדיוטאות אצל חכמי ישראל פי' שרים ממונים

סרה בס' עלאין מומין לעשות דין הדיוטות·
לבן המסקי בסירה· פי' הוא כמין חוט שסובב השחור·

סרהב **סרה** כתי' התרגו' הירו' כמו סירה·
בר' גמ' דס' ג' שאכלן קא הוה מסרהיב ואכל· בר' שבת דס'
בגמ' לא ישב ללנור והוה קא מסרהיב· ומהרו לשפך
נקי תרג' ומסרהבין לנושפך דמא רגליהם ממהרות
תרג' רגליהו דמסרהבין· ואמר המלך להמן מהר קח·
תרג' ואמ' מלכא להמן סרהב·

סלח בגמ' מסכת כלים ממני שהיא סורחת אצ' הידי' פי' הוא מוכחול
שינטל הזכר שלו· אעפ' שהיה המקבל שלו טמא חלוה
טמא· עשל המקבל שלו אם היה זכר שלו מלא חלורה
טהור ממש שהוא סורך את העין· כדמתא בארמית
וכרוש כבייה ומעין שכן שנינו בתוספתא הכוסות
העדונים החמפים טהורין טמא שסורחין' וזה ח' במקום

סרט בס' כלאים כ' כאשר הוא טמא סורסא·
לא יקשור סרט של צמר בשל פשתן פי' עבודות
של צמר·

סרט בב' הבונה והמסרטע בשרן·

בפ' אילו הן הנלקחין בגמ' השורט שריטה בפ' בקוחשין
בגמ' חוץ מכל הקיף· שריטה וגדידה אחת היא בפאיגן
טר' בגמ' סימני העוף המסרט כשר לטהר כן אתה
המורט·

סרט בגמ' דפ' בשבת סרטיא ופלטיא· עי' בה ספר התולדות אדם
פי' סרטיא בלע' איסטראטא ·מקום שהולכין משם
רבים הדיר הוא דרך המלך· פלטיא שוק גדול שלמקח
וממכר וכלע' פלטיאה והיא אסתרם ואסהרט
שכהבתי למעלה בנש· בר' שולאדם בגמ' עשו לו ארון
ומכרי כן שמעולם בעומד באסטרטיא· פי' שאין דרך
לקבור במסלה· עי' קונטרוס תלתלים

סרטנה ביב' פר' קח את הח' עי' ואת בגדי השרד ואומה כהנות גאר
ערשין אחה סרטנה ראשון ואתה אומ' לגמול לן חסד
בסוריא·

סריא בב' ן' בדראי המוכר פירות שדה
בפ' א' מבג' ובסוריא משטרין בהם· בפ' אהילות הקונה
בסוריא סמוכה לא' ישרא' פי' מדמשק ועד צובה
קורין לו הל' סוריא· עי' גפיס הם אוגים

סרך וקן הנקראין כיבוש יחיד· בגמ' דפ' בהמה וכלכר שלא יקשור לו מסרכן· פי' עי' מגן עורך ואשר חרב גאונך
בלע' פיטורל ויש מפרשי' חגורי' גדיא

סרך בסירכא ככר פי' בו סקר· בפ' א' בביצה בגמ' בהוך היין
סרוכי סריך וסלוקי· פי' כמו תפושה· כדכת' שמטה
בדיס הנפש בס' כל הבשר בגמ' תלבא סריך· עי' שמטה בדים הנפש

סרך שטרים ושוטרים· הר' ירו' דיינין וסרכין· וינו פרעבה
הנוגשים בעם· תרג' שלטוני עמא וסרכוהי· עי' מריס בהבלגה

סרמס סרמיסין סרמוסין ככר פי' בנצחמס·

סרנג מיק רב' אחרי מות פרשה ויהרון דבי כנישה
שהיקרא דסרונגיה·

סרנך בפ' יום הכפו בגמ' ועוד אמ' מהיא מקוזין דס' לסרונכי בשבת פר'
אסכרה· בגמ' דפ' אילן נערות ובפ' בשוטה בגמ' עי' דרך חונק
כמורק· ובפ' דיני מחוונה בגמ' כעד מאיירין· מר
שנתחייב חניקה· או טובע בים או טובע בנהר· או מת
בסרונכי· והבהר מחנק נבשי· תרג' ובחרהא סרעכא
נבשי·· עי' כסי כי ירדן עד כדראב מי זה עון מסרה

סרס בפ' ב' בזבים סרים אדם וסרים חמה· עד
פי' סרים אדם חתוך בידי אדם· סרים חמה שנסתרס
ויזיקרתה· סימני סרים חמה וסימני אילונית מפורשין
בס' הערל בגמ' ר' אלעזר אומ' בר' חלב והיו סריסים
להיכל מלך בבל· רבא אמ' סריסים ממש· ור' יוחנן אמ'
שנסתרסה עז טמיאה· פי' ידעו הכל שאין בה ממש·
בפ' ג' בנידה יצא מסורס או מחותך כדיך בריתן
הראש ואחריו הכתפים ובסוף והשדרה והירכות
והשוקים והרגלים· פי' מסורס שלא כדרכו כסידורו·
כדתנן במגילה קראה סירוגין· בס' המוכר את הספינה
נוטל ג' נחלים כמסורס והוא שנוטל אחד ומניח אחד· וכן
פי' ברוש במגלה קראה סירוגין· וכפר פי' בזה הפ' בסרג· עי' הלהל שבב

וכול'
אומ' שלום לנפשו שלא יגעב עוד כך אתה זקנתה
סר כס גמ' דפ' השוכר את הפועל שכחיה ואמ'
לה סריא גב רשע בדוכתא כל שריק ובן גבר' והכל
זיקתא מלקות' ואיכא דאמ' אבנים ואגל הנסטים
ואיתי גברא בהדיה ושקל מיניה' סר כסר
רב פר' מה' ויגעו ינ' את פרעה' ובב נג' כי עבד עבד'
אברהם חוץ מסירה' ואנ נהוגה בסירה' ובפר' מכ'ב
ויקחו את לוט כמנהגו בסירה ויגש אין ב' בני אדם שנמצא
אחד מהן בגניבה פי' עבין סוגר' סרב
בפאין עומדין ולא יהא השני סרבן באותה שעה'
פי' ממאן ולא יעריך שיפצה בו חבירו מאד הרגוס
וימאן וסרב' ואמרי ג' רובן רע' ומיעוטן יפה' שאור
והמלח והסירוב' קרבל ברא' גמ' לפכמה אשה
כולהורבן לא ניפקו בסרבלי חרי' מרי' פי' דה המלך עמוד
היתה באותה העת כל הקונה סרבלא מייתי לה גבי
מוכס ויהב לה מיכסיה וחתם עליה במטבע של
אלך כדי שידע שנטל מכסיה' וכל טלה שנמצאת
בלא חותם אינך בכנפה נתפש ולובשה עליה כגונב
המוכס הולכך מהירא כל אדם לצאת בטלית שתלוי
עליה חותם זה חיישי' שמא יפסוק החותם' ומפני
פחדו מן המוכס יסירה מעליו ויקפלנה וישאנה על
כתיפו במשא' לכך אסור לכל אדם לצאת בטלית
שאינה
שיש בה חותם שבל ר' חנינא כר שילא שיש לו
בטלית
פנסר ואינו חושש מן המוכס מותר לו לצאת
שאינו
שיש בה חותם שאם יחתך החותם אינו חושש
אותו
מהירא מן המוכס ולא מזולתו' בס גמ' דפ' הזורק
קשורות בחוט הסרבל' כס גמ' דפ' במה בהמה אות'
שמע עומת הגדים שאמרו אפי' לא נשחיר בה
כפיתן
לא מחוט הסרבל בשירה' פי' חוט כמוג ועב' כן
בסרבליהון' סרבליא בסיתוא כבר פי' בע' סדין סרבלא
דכרתי בע' כרה' סרבלא צריפא בע' צרף' בילמ'
כן האדם' ובאותם הדבקים כמיתן בסרבליהון איתן
הסרבלים שברגליהון אין לך דבר נוח לשרוף מן
השער' כיון שמרוח מן האש מיד קופץ' ואינו נכנס
לכמשן האש והעור עמהן לא ניזוקו' לפיכך כתיב
שבהן
וסרבליהון לא שנו' ורז"ל שבבבל אומ' אילו הטלות
והברושים הרעים תרג' ורבריבי רחי כיהון מסרבלין
בזכבוניי' בס גמ' דס"ר אליעזר אומ' אם לא הביא קטן
המסורבל בבשר פי' מסובך' כדתנא כפיתן כפותלייהו
בהגדת דפ"א במגילה' וכפ' ר' יוחנן ור' אמ' דעו דה
לדוב' אין כרסים המסורבלין כדוב' גדל' בשר' רב'
מסרבלו בשרא' קרבן ומשקרות עינים'

עד קראה סירוגין כמו לשון בהל' בקריאת שמע

שנית עומדים שבבית המעצר סבבים היה

עד שלשה רובן רע ומיעוטן יפה

יש' דוראנה

סבע כמ' אנך פי' והוא שהם' בסך מרבלן במו שובס יש' בלור' ונמצ' יש מוהר סרוגין נקש כרדה'

עד עומת הגדים שאמרו

עד קטן המסורבל בבשר לא הע' בהל' מילה

עד דמ"א לחוץ המוקדש

עד ומשקרות עינים

הרג ומסרבין עינין קרג כס הקורא את
המגילה למפרע קראה סירוגין והמנמנם יצא' הכ'
פיסקי
קראה סירוגין יצא' סירוגין לא יצא' פי' סירוגין'
פיסקי' כגון שקרא בינו ביני' וחוזר ומתחיל ממקום
שפסק' סירוגין לא פירש בתלמודין אבל כי רו'
פי' יש כן סירוגין קטועין' סירוגין חדש פרא' חדש
פרא' פי' לולה אחר' כגון שקורא פסוק ומניח פסוק
וקורא שלישי' וחוזר וקורא שני שהניח' לא הוו ידעי
רבנן מאי סירוגין בצחק' כס שמ' לבן המונה בגמ'
אף הוא' ובאר' פי' בס גמ' דפ' הניזקין ומה כה' בכתובה
אם שכב ואם לא שכב' הרא במאי עסיקי' בסירוגין
פי' כותב מקוטע מן הפסוק ומשייר מקצת' בר'
גמ' דפ' המוכר את הבית פיים לואת הקרעה מהן'
כמין גומא' מה בסירוגין' פי' כגון שהון עומדין על
המערים' ראובן שמעון ולוי על רוח מזרחית' יהודה
יששכר זבולון על רוח דרומית' בשמין דן ונפתלי
על רוח מערבית' גד ואשר ויוסף על רוח צפונית
ובין העמערים מכר לו שדה וכתב לו מצד ראובן
ולא כתב לו מצד שמעון' וכתב לו מצד לוי' וכן לכל
רוח דילג מצד האמצעי מהו מי אמרי' הוא' ר'
ומצד לו מצרים לכל רוח' קנה כולה' או דילמ' לא קנה
לא כנגד המצרים' דמאי דמצר לו קנה' דמאי
דלא מצר לו לא קנה מהן' וכבר פי' בשר' גס'
סרג כס' במשכן ומסרגין את המטות ג'
מסרגין שתי וערב' מתחתין שתי בלא ערב' בכלכל
פר' יו' בכלים המיטה משיסרג בה ג' בתים' וכל
יג' החבל מאימתי' חיבור לטומאה' משיסרג בו
טומאין
ג' בתים' וכל כלל' סירגין בגמי' או במשיחה'
מיטה מסרגין אותה של גבה בע' גד' ביש מביאין
ה' ח' באהילות הסריגות' והדפפות' שמעטרמות בלא
מקרדן' בפה העור והווטב בגמ' קולה דתנא ר' יוסי
אומ' חבלי המטה וסריגי חלונות' פי' שאין
פותח טפח חוצצין מן הבית והעלייה' בפר'
עמודי
סריגי המטה כך פי' סריקות שבחלונה כמין
שיהא
ברזל דקין מורכבין זה על זה שתי וערב כדי
חדש'
החלון סרוג וסרוג' השבכה האחת' תרג' סריגתא
במצודה
ויפל אחזיהו בעד השבכה' יבד בפח ונלכד
סרג בתלמוד דפ' הרואה לא קשיא הא
זמן
דמסורג הא דלא מסורג' פי' שיש עליו הכסא' כר'
דפ' המוכר את הספינה סרגא לה הרה' חיורא
וקיימן אחרי' גישרי' דרורנג ושור פנמאי להאי'
בגמ' תריסין עד כד' בכלים ושל סרגין טהורה מכלים

סליק עושר החורבנה

מצאיה נאמרין בגמ' בברכה

סתק

כהנים אחד מוכר אבנים טובות ומרגליות
ואחד מוכר מיני סדקית: פי' סידקית' והיינו
מחט סדקית שפי' בסלה ושומעת שמע תרג'
סדיקה סדקיתא' בר' גמ' דפסדרים

סתל

מאי ולמכסה עתיק את האכסה דברים שגילה
עתיק ומאי ומאי כמה סתרי תורה פי' שעתי
תורה' בר' גמ' דס אין דורשין בעריות' פי' כגון
הערוה ונשיקה ואזהרה ועונש לזכר המשכב
ומצא בן בארץ ישראל כח במקוות בית הסתרים
ובית הקמטים אין צריכין שיבוא בהן המים
פי' הפה והאוזן והחוטם הראוין לבוא בהם המים
אבל אם סתמן לא עלה לו טבילה בס' גמ' דפר'
מנד עולין טומאת הסתרים אינה מטמאה פי'
שאם נמצא מקצה האוכל אין יכול לטמאות
קצה האחר שהרי אין עבר מקום נגיעתו הכא
נמי להכי אין יוצא לאוהו שבפנים דטומאת
הסתרים אינה מטמאה חיבורי אוכלים לאו חיבור
הוא: דטומאת סתרים דמחברי אוכלים להדדי
לא חשיב טומאת סתרים בפ' בהמה המקשה
בגמ' הוציא העובר את ידו ואמאי טומאת בית
הסתרים היא' וטומאת הסתרים לא מטמאה פי'
דאין חלוקין בשאר טומאות דנוגע טמא לטהור
לא מחוברין הן אמאי והבשר מגע נבלה
בפ' הגוזל עצים בגמ' ר' מאיר אומר

סתר

ובמאי זה נשך בגמ' המלוה את חבירו' ניחא לה דלא
ניסתרי עבדי פי' ניחא להו לבעלים שלא ישב
העבד בטל ניסיח עצמו מן המלאכה' ולא ישוב
לעשות מלאכה כתחלה' והשוקר מן עת לטהור
בפ' איזו טריפות בגמ' סימני חיה

סתר

איסתר מפסתורתא סרך דולנא בשוקא פי' מסמך' בכתפים
בפ' הכונה המסחה והסכה

סתת

והסלחן פי' כב' בכלים יד מקבה של סתתים
ששה' בר' גמ' דפ' הגוזל עצים אבנים ופיתתן' בס'
גמ' דבבא מציעא החצב שמסר לסתת פי' חוצב
אבנים הפוסל אבני גזית שיהן

בעזר משה קישורי ערוך ומוסרי
נחסל בערך ערך חמש עשרה
ועתה יסורענ' בערך שש עשרה

עב

בס גמ' דשמעתין המנוחה יומא
דעיבא כולה שימשא' פי' הואיל וביום המעונן
שמעיב לכאן ולכאן' ומתן דעיבא כולה שמשא
שהשמש מתפשט לכאן ולכאן' ויכול לשטוח עורות
במקום שלא זרח השמש במקום שזורחה ומתייבשין
בר' גמ' דתעניות העבים והרוחות שניות למטר פי'
מיטרא ובתריה זיקא במיחוא' או עיבא נגובה
כאילו מיטרא הויא' בגמ' דפ' במשכח

עב

וכפ' ין באהילות כל המטלטלין מביאין את הטומאה
בעובי המרדע' כפ' לולב ועלבה אחד מעבה
ולא מידך פי' סל אחד קילוהו עבה שמעשא הרבה
ואחד דק מעשה מעט בס' אילו טרפ' בגמ'
סימני הוושט מחט שנמצאת בעובי בית הכוסות
ובגמ' המקום' ובב' המדיר בגמ' היו בה שומנין מחט
שנמצאת בעובי הכוסות' בסנדלפר כן בכלים
עב כסות והכריך כסות מדרס' עב ארגמן והכריך
ארגמן פי' לבד שעושין ממנו כסות' זהו עב כסות
פי' עב ארגמן לבד חשוב צבוע ארגמן' הכריך
כסות בגד עב' ואין ראוי לעשות מלבוש' ועשה
ממנה בגד שלא כמנהג העולם' בפ' כח העבים
הרסים אין בהן משום ג' על ג' הוספה' אילו הן העבים
כגון הסגוסים והלבדים הרכים הברסין והברדסין
והממלאות שלראש' בפ' מי שהפך בגמ' ר' יהודה אומר
אף מעבים' ר' חייה ור' אסי חד אמר מחסן אקלושי
ומעבין אסמוכי והל' בהנוגע פי' בלא

עב

בכלים הנוגע בעול ובקוטב בעון ובאבוה פי'
הרצועה הקבועה בכלונס והוכסה הרוכב בדין'
פי' כגון אילו שחורשין עם החמור או סוס או פרד
ועושין בגדים של צמר או של עור או שק' ועושין מהן
כמין כלונס ודומה לעין ונותנין אותו לצוארי בהמה
ועלין העול ובן בריחים' ויש מפרשין שיש מחרישות
שהעץ נכנס בתוך המוכה ויש מחרישה שהיא
נדבקה עם העץ ועין שבוא טבעת ונתן עלגבה
ומדבקן' ומניין שכן דהוא העין שבמעבד היע'
שבמחרישה ושמו בטיאה הלקח בעבות פי'
ומניין שהעין והעבות בגדים הן או עור או שק'
דהוא בחורות כהנים או יהל שאני מרבה את העין
את העבותות הלאשר ועשה מלאכה בהם' לא
העושה מלאכה בחרים עין הארוך של מחרישה
שהוא נכנס בתוך העול שמו מישאנא בלשון דרבנן
והוא עץ עב כמו שפירשו' והעבים אילו המחרישין

פי' מחטו פירקין לשון הרו הוא
על מישאנא

סרס בס׳ אג׳ דשוטה ובס׳ גמ׳ דפ׳ מרובה אמ׳ רב
בארץ ישר׳ לשון סירסי למה או לשון קודש או לשון יוני
בבל רב׳ מר עלה אלא הי לשון סירסי קל בעיניך שבתורה
בנביאים ובכתובים חלק לו הקב״ה כבוד בתורה יגר שהדותא
בנביאים כדנה תימרון להום וג׳ בכתובים וידברו
הכשדים למלך ארמית פי׳ לשון סורסי הוא לשון ארם צובה
ושאר ארצות שכיבשם דוד והוא הנקרא ארץ סוריא
ובלכן נקראו לשונם סורסי כמו יון לשון יוני פרס
לשון פרסי סרס בס׳ אג׳ דפ׳ המפקיד עמא לגה
לסרסיא בר׳ גמ׳ דפ׳ כל כסות המוקדשין ר׳ איידי סרסיא
דבי ר׳ ששה היה פי׳ שמש סרסור בבר׳ רב׳
פר׳ נעשה אדם למלך שעשה סחורה על ידי סרסור
והפסיד על מי להתרעם לא על ידי הסרסור פי׳ סרסור
הוא ספסר סרף בכ״ט במקוה סרף היבש
ועלי הגואה סרף הלח ולכלורי צואה בכ״א בנה ובנ׳
בבה בגמ׳ השמן המעמיד בסרף העלין ובסרף
העיקרין מותר בסרף הפגין אסור מפני שהוא פרי
המשנה בפ״א בערלה פי׳ סרף הוא קומוס והרבה מהן
כתובין שרף בשין והם מושין סרך בפ׳ בכל איש
אי זהו איש סרך כל שאינו עושה פירות וכל בכ׳ לא
יחפור כלאיש סרך כנגד המשקלת בוצי סריקי כבר
מרכב׳ בפ׳ סורר בגמ׳ אוכל בחבורה מצוה אינו
חייב עד שיאכל בחבורה שכולה סריקין אנשים ריקים
ופוחזים תרג׳ גברין סריקין בר׳ גמ׳ דפסור העצות האוכן
סריקה לספטר ומלגהו עלפה לא סרק בפ״א בדמאי
שבסחק עקן בנמר פטור מן הדמאי פי׳ לשון לעז
קרדורי שעושה בקוצים ויש אומ׳ הסורק שסורק המור
במסרק בס׳ גמ׳ דפ׳ כל הדר סריקוסא מקטלא קלמרי
בר׳ גמ׳ דפ׳ הגוזל עצים הא דנכסיה נכוסי הא דסרקיה
סרוקי פי׳ נעוה קרמגאו סרקיה במסרק הירכא דנפצוה
והדר לבנה ההוא לבון לא הוי שינוי ואינו מתלבן כל
צורכו בס׳ גמ׳ דס׳ יוחסין הנרובן והסרוקין פי׳ הויינו
נחין שעושין מלאכה הזהב וכסף דצריכי נשים הביהו
לכל צרכיהן ולהכשיטיהן סרוקין משהן דש כי רחי
נשים גבוהן לסרוק הפשתן והערוה שמלשרין בריחים
דאתו לטחון והגרדיים דש כיחי שוים גביהן לארוג
בגדיהן והספרים לגלח בניהן בס׳ א׳ במשכן בגמ׳ ממעמדין
רבא שרי לסרוק סוסיא פי׳ להסריק הסוס במסרק של
ברזל בטבעת פר׳ יו׳ בכלים קנה מאזנים של סרוקות
טמא פי׳ מוכרי פשתן סרוק במגילה ארכה פלה כל
אבורי׳ סרקון פי׳ לו׳ בעובר בין עומק נמסרקא
מסלקא דאחרי לאהן ידע רבין מאי סלקא וכו׳

שׂג׳ לשון סירסי

שׂג׳ אי זהו ארץ סוריא

שׂג׳ שרף האילן

שׂג׳ מסרך ומדיח

שׂג׳ נוי פסכאות דוד

אבל היכא דסרקיה והדר ליבנה הוי שינוי דהא מתלבן כל צורכו

שׂג׳ ע״ב שענה רא מסלקא דאנכד

שׂג׳ סלקא ומחותר

סרק בפ׳ כל שעה בגמ׳ ואילו דברים והמאן
למיתו סריקין המצויירין בפסח ר׳ יוסי אומ׳ עושין
סריקין מרוקין ואין עושין סריקין מן גלוסקאות פי׳
סריקין היינו מצויירין סרק בס׳ גמ׳ דפ׳ אין
דורשין פי׳ יצאו תלמידין לבושין סריקין של זהב
בפא דקן דרשין בגמ׳ כל מצות האב פעם אחת היה
לובש סיריקון של זהב פי׳ גם זה מלבוש מצוייר של
זהב סרק בר׳ גמ׳ דפ׳ במה מדליקין הכלך
והסיריקון פי׳ לשון לעז הוא סירקו סרק
בכל כלי עץ פר׳ טו׳ בכלים סירקן או כירכמן טמאות
ובהשלחן פר׳ כ״ב כוסות שריקן וכרכמן פי׳ בלע״ז
ושמנו זרקין שמראם יפה בסריקין טמאות והוא
השער כדכת׳ חקוקים בששר ומשוח בששר ובלע״ז
מיניאו סרק בב״ר רב׳ בר׳ וירא אבן אחד נדמה
בדמות סרקי ביל׳ כאהלם נטובוני ביקש לנשותן
כאהלים של סרקין שהן מיטלטלין ונעקרין ממקומן
מיד הישמעאלים מידא דסירקאי ארחת הישמעאלים
תרג׳ ירוש׳ סיעת דסקריין סרר הכן
בפנורים תרגו׳ נחו בסרוריא

שׂג׳ כאהלים נטעוני

סליק פ״ה בס״ד מיהודה

אחל פ״ט סת

המסית והמגדף והמכשף ירו׳ מסית בקול נמוך
ובל הדיוט מדיח בלגבוה ובלשון הקודש ברא׳ גמ׳ דפ׳
בראשונה מעשה דאוריה ודהסת׳ פי׳ כשמתה שרה
ישר׳ דכת׳ ויסתאה דוד בהם סתן בהסיגם
בכט בשביעית אבל לא על הסתניות פי׳ ר׳ דעל גבל
ענבים שבימות החמה אין אוכלין עליהן ואם בירדן
קודם שיכלה הקיץ מותר כדברי ר׳ יהודה בפ׳ אחרון
דתרומות ולא סיתוניות חומץ ובל הנודר מן המבושל
מן הסיתוניות מותר בחומץ בס׳ כיצד מברכין בגמ׳
חוץ מן היין כמאן כי האי תנא דתנן בפר׳ אחרון
בתרומות דבש תמרים ויין תפוחים וחומץ סיתוניות
וכול׳ פי׳ ענבים שמעתין באפנים עד הסתו ומשקה
היוצא מהן הוי חומץ סתם בפ׳ אין בין המודר
הגנב נפש סתם מתני׳ ר׳ מאיר סתם תוספתא ר׳
נחמיה סתם ספרא ר׳ יהודה סתם ספרי ר׳ שמעון
וכולהו אליבא דר׳ עקיבא בר׳ גמ׳ דפ׳ ר׳ עקיבא סתמתאה
בר׳ גמ׳ דפ׳ בני העיר זו דברי ר׳ מנחם בר יוסי סתמתאה
פי׳ ר׳ כל סתמאה זו המשנה אע״פ שהיא סתם
משנה איננה לר׳ מאיר כדקיימא לן סתם משנה ר׳
מאיר לא׳ לר׳ עקיבא היא או לר׳ מנחם בר יוסי היא
המשנה ולא שעיקה סתם ולא כל דבריהן של חכמי׳
סתומין הן אלא המשניות שהזכירם בלבד

סתק

שעל הפוטפות שהן למטה בכיס ומיחזן ומקיים
לזמן שכן שעך יהיו שם. כאיזו טורי כגון דממך
סימני העוף ואת העם העבור אותן לערים. מאי
עבוקא מינה. כי היכי דלא ניקדו לאחיהו גלותא בכך
גלותא. כל ברכות וכל העוכר על דברי חכמים חייב
מיתה בכל הזבחי פח בזבחי מועבר צורתן ויצא
לבית השריפה בפ כל שעה בגמ תרומות חמץ בזמ
ובפעמים תועבר צורתן ויצא לבית השריפה. פירי
פסולן במותן כגון פגול ונדר ונפעמים שאירע בו
פסול מחמת הדם שעשוך או מחמת הבעלים שמתו
דכפסול טומאה הוי משום הכי בעי צורה. ומתורגמן
עד שתעבור צורתן. ואחר כך מוציאין לבית השריפה.

עבר בכל רב פל מכ ויגר לאדום היה.
ל יהודה אומר כל העון כולו מעבר אחד והוא מעבר א
והלא כתוב שנים בטש עברי בפ כל התכ. עברי הירדן
עלמוה פירי לשון דעבר הנהר. **עבר** בגמ
דפסח ובגמ דלעיל בירה בפ השוה בגמ מי
מעאי מתמוה דהאי עובר ושנח דשקדומי הוא
דכתיב וירץ אחיהמלך הכושי. **עבר** ירץ אחיהמלך והקדים הכושי.
לשון רץ אחיהמלך משתעי מקרא לשון עיבורן
בל גמ דפסחי מעיהמרב משתעין מקרא לשון עיבורן
ככר פירי בעל אור. כיצד מעברין ככר פ בעבר.
בלע בל ויעבר השובה בתרומה אפי היא גדולה
כאשתוכיה. מהלך אחה כולה ועיבורה וחוץ לשבורה
אלפים אמה ומה היא עיבורה החיטה והפולקין
למדינה שעל הדרך מערה שדקיהן שהיו בה יח
מולין מהלך אחה כולה וחוצה לה אלפים אמה. בבל
רפ כל נפ עבדהו לא קן בדין. לא קן עשו תחילה
עד שהעבורן שלא מועבר לא היה
לשם שמים אלא לשם זנות בדין לא קן עשו ועכד
הגוף וכולל צמרת הארז ועגל שפרשא דארעא. וכך
שרשין בלבנון תרג ויתבון על תקוף ארעהון כאילן
לבנון דמשלם עמברתיה. כי תאסר אב שאהו במיקן
תרג אונס האמר לך טולי ויהי בעבד. **עבר**
גבי רב פל סוף עד אשר תשוב חגי. והוא לא עשה כן
אף ועברתו שמרה נצח. ויש לקיש אמר עובר היה
שחרטיה לאגיעה מטומיה. **פליקפא**
אחלפב עג בס סדר העשורי
האילו עג עקה ועמוד בהוסה. של השיש הקפה בארץ
בל משקין ואין עושין עגולות לגפנים. כבר טל בצ

עגל בכל רב פל מכ ויבא הפליט הוא עוג ולמה
עך שמו עוג. שבא ומצא אברהם יושב ועוסק במצוה
עוגיות. **עגה** בזבולן ובלש עגה כבר פ בצ
אגא **עגל** העיגול משיחלקין בצ חלק בב
שאין מצושה מצא עיגול ובראבו חרש. פירי עיגול
של דבילה והוצאותיהן בל תל כלל בתרומות עיגול
דבילה הגדולים מעלין את הקטנים. בל גמ דבילה
ודעבאי זה עיגול דלסה ככר של בצ דגים. בלשון דס
א דקידושין עיגול זה סלעים לפדיון בן בנו פדוי.
עגל בב רב פל כ בי ידעתיו חד עיגול דפוהא
בעיגולי לוין. במגילה איכה והשבח משלוש המינין
עיגול רשיעא **עגל** בפא בתוטה בגמ נכן
לעניין ומקשה להן שני עיגולין אחד של שמרן וא של
ואבש. **עגל** בל שכתב בקורה בית הבר
ובעיגול הזה בס טהרות בית העיגול נוזלין רשות
הרבים פירי בצ שלפח. **עגל** בס גמ דפר א
בגירי. ובר גמ דס גמ פשוט בית עיגול לגזן. פירי
סגלגל בכסאן שאין לו פיות. **עגל** בפר
במה אשה בס חל בירית. עגלגל דמוס שלדדים. בפר
במה אשה יון עגול קושריה. כמ דהיתי ונעגלים עגל
שזיך. **עגל** שרש מגן ונעה. תרג סדרן
והגישן. צנה ומגן וכובע ישימו עליך. **עגל**
שוחטין להוך עוגל של מים. פא אונן ובבר
פירי בע אונן. **עגל** בס במה אשה בגמ"ש
לא דהוין בס"ם טוב עגלה שלקטן טמאה מדרס. מאי
טעמא דקא דרים עילויה וכל מידי דמוכין עליה
מטמא מדרס. ג עגלות הן. וכבר התובין בע דרס. של
אבנים טהורה מכלום. פירי עגלה של אבנים ונעים
מסובבין שתי וערב עשויין כחלוטה תלוטה. מניחין
שם אבנים ומושכין אותן. ואם אותן החלוטה דבוקות
שמקבלות רטובים ואין נופלין משם טמאה. ואם לאו
טהורה. אולן פ עגולין כולן קרוב עטין הן. ובבית
עגולים הגה בס שלפח. **עגל** בס גמ דפר א
בגירי. ובר גמ דס גמ פשוט בית עיגול לגזן. פירי
סגלגל בכסאן שאין לו פיות. **עגל**

עב · במגילת איכה ועיב ר' חמא ביר חנינא
אמ' אין עיב בלעז' בהיין · **עבד** · בפ"ג
בכלאים היתה שורה לחמה הבנויה לנקש בטוש
בתוכה שורה של דלועין · נותנין לה עבודתה וכפ'
ר' יוסי אומ' נותנין לה עבודתה ד' אמות וכפן חוץ שהוא
עמוק י' ורוחב ד' נותנין לו עבודתו ד' אמות וכמה היא
עבודת הגפן ו' טפ' לכל רוח ר' עקיבא אומ' ג' בפ' המוכר
את הספינה בגמ' קנ"ג והני עבדי אמות שאמרו כדי
עבודת הכרם · עבדא דאורייתא ככר פיר' בע' מי · בפ' כל
האסורין פ"ע בתלה הוקצה והנעבד אי זהו הנעבד
כל שעובדין אותו הוא ומה שעליו אסור וזה וזה מותרין
באכילה יפ' בהמה נעבדת ונעשית ע"ז בפ' הגוזל
עצים בגמ' הגוזל ... משמר עבודתה ועורה
שלו פי' עבודתה מתורתה כדכת' עבודה מהתורה
ככר רבתי ... עד שיהיו שהעבדים
דומין לחמור · בלמ' פר' ושרי אשה העבד עולה
למנין ז' בשעה שישראל קורין בתורה בשבת · בפ'
אין קידושין בגמ' דסמך עבד כנעני כו' לבני ישראל
עבדים ולא עבדים לעבדים · בערכין בגמ' רפ"א אין
מקדישין עבד עברי מהאי פירקא הוא דקתני בל
להיות עבדים ושיבוב ולא במקום שאין בו · **עבד**
בפ' המקבל בגמ' הבושה לא יזרענה הקטנית · עבד
מאי דעבד אמ' צלו בעין ואי בדרך ארץ פיר' עשה
כאן שלא חלום ואמרו לו בחלומו צלו מהם בעין
ואי בדרך ארץ ויש אומ' נשב אילנות על הקברים
והשבים שלא ישרשו ושלא יפרחו אלא אותן העומדין
על המתים שמתו בזמנן ולא יצאו אלא אחד לכן
בפ' בתרא מדליקין בגמ' עבד מאי דעבד לא היכא
דהוה קמיט טהריה פיר' הביא סדיין ושראן במים
כמעשה דמסכת עדה שפי' בע' קדן פיר' אח כאן
רייצן בן עזאי הורמוס תרומה אהל איהו ועבד הכי
כמו אותם הורמסין רצין פיר' הבונן החרמסין ונעץ
כל מקום שהיה שם קבר · בכר רב' פר' פ' אמ' הבחה
אבא כל הדין טבחא עבדה לה טבריא ופרי אבא
מדכיין יתה מן קטולא · עבד כסב תורמסין
ושרי קצצינהו וקטולא ... בו בוק רב' בסכר' והוא
ושקיט אפרח טמון אזל גבי מריה עבדיה לרגל
המלאכה הרגיל עבודתא דבידי · **עבד**
בר' שבת עורות לעובדן כל מלא גחול אמקן בשבת
השולחו והמעבדן · **עבדן** · ככר פיר' בעל
זלדין · **עבט** · בלהאזל ומאכיל בגמ'

עי' בכר' הגמל

נא בתמורה

עי' כולם בני ישראל עבדים

עי' התעבים נטו מהם בעין רם ואחד בדרך ארץ

עי' הנחת תפילין

עי' והיו לטוטפות בין עיניך

המכיר כרין זיל שרי עבודתך פיר' שבור הוא
שהוא שנכנב לו הן דמים ופרח המשכון אלא
דסבר עשו בו הקנה השוק מן לעבוט שלנטו
עבט · בפ' זה נשך ועל העבט של עבים
פיר' שריבה גדולה · בס' מקרות מן העבט המשטיח
של עלין שהבדור פי' בלא כשם והעבט של גללי כפ'
לו בקדושין בגמ' בא כותן בעבוטו פיר' כמו בכר
העגל והג' בנבריש דאמלא בס' גמ' המוכר את
הספינה ואמ' עבטים של מרכבה רג"עט פי' פעמים
שרוחם והמכיר שמון וסודר מן
ופעמים של יחסרו יתרג ואפיקן לא עבטו · **עבט**
בפ' המוצא תפילין בגמ' בגד הבגד חזיה להוא · **עבר**
דהוא תלי בעבריה דדשא · בפ' אלו דברים בפס' בגמ'
ר' אלעזר · ר' שעשה לו יום מהדר תלמודיה והדר
בעברא דדשא · ואמהדשי נפש · בס' גמ' דהחליל
ה' וו' הלו נפשיה בעברא והוה מנטער טובא ·
בס' גמ' דפ' סנהדרין אילו כשרא לעברא דדשא ·
בפ' אין דורשין בגמ' דסמך כל המסתכל · שמואל בר
יהודה קא תלי בעברא דדשא פיר' כבריח הדלת · בר
גמ' דפ' השולח גט רבינא אשכחיה לרבא בר יצחק
דהלי וקאי בעברא דדשא · בס' גמ' דגטין הת' דהוון
כי עברא פיר' ברחת דלת באמצע כמין בריח מבריח
מזה לזה ואין גט כלפי אחד מהן · **עבר**
בס' גמ' דפ' המוכר את הספינה עברה דירא דכותי
זהו אור כשדים פיר' אותן מעבר קטן שבקהלה
בכל תפלה השחר כל תפלת הציבור צריך מלפניך
פיר' בתלמוד אמ' בשישראל עוברין על דברי
תורה והיו צריכין מלפניך · ואי כאן דבורין אף בשעה
מלא עבירה יהי רצון מלפניך · בלא אמ' לכן הממונה
בגמ' הכא לו עיבורי דרשא אפוקפתא אסור ·
פיר' להעביר תפילין שבכר קודם ... ראש אסור
כמה כשיבא להוציאם יעלה כח תפילין של ראש
ואסור להניח קודם תפילין של יד כדמפר' בס' גמ'
רפ' הקומץ רבה · הא נא כשהוא מניח מניח של יד ·
ואחר כך מניח של ראש · כשהוא חולץ חולץ של ראש
ואחר כך של יד · ומפורש שם מאי טעמ' והיו לטוטפות
בין עיניך · כל זמן שבין עיניך יהא שתים · הילכך
חולץ בתחלה תפלה של ראש במנוחו דמניח בכיס
במוש ואחר כך חולץ של יד ומניח בכיס ...
וכשיבוא ללבוש לוקח תפילין של זרוע שהן למעלה
ומעתק לאלהר ואינו עובר על המצות ...

עטל השושנה

לול ב זרדים ושל עדר פיל דומה עדר לציון ושאול
שהוא שדוראי. **עדלה** כס גמ דסנ בכיצה פכצ
עדלרין אין כהן משוס כלאים. פיל כלים של צמר
כאן מעשים ועושין אותן תחת מעשים ושמן בגד
ערבי גורשב. **עדן** כס גמ דפ ושיט מגלח"ן
עדיין העצר בשעה שעוסק בתורה מעדן עצמו
כהולערט פיל כשהיה מתעסק בהורה היה מתעדן
את עצמו עד שמתרפק בשרו בהולערט שהאדעתו
מיושבת עליו וכשיגע למלחמה מתקשה עצמו **עדן**
כלמידה שעושה כשעת הצורך. כיצ
כס גמ דפסח צורבא מרבנן לא נפתם בעי זבין
מברכין בגמ והשואל עידנא מידע ידיב לעידנא
קא אזיל בפסחים מדפ בגמ עלג עבירות שב רבא
דשעלה עידנא בעל כורחיה כפ הזורע בגמ בכור
שהערב שנסלניה עידנא שלא היו מעכין אותן
לשמוך. לבי שהיה עומדים. כס גמ דס הינקין
בא אשי אתא לקמיה ושבי אמלה לוהבן מה
אמלה אית ב עידנא לדידי. פיל שהם בגמוך. כמגן
קביעה שתים לתורה. בס גמ דס ב**עדה**. וזה היא עידן
שבעטורה. **עדת** בפ החובל בגמ זה אומ לא
נצרכה אלא להעדפה. פיל כל מה שישרצ מדמי
החבלה אחרי הסמוג מזונותיה הוא שנומל אב.
עדק בפסחים בהמה יונשה בגמ תנוערה. טומנין
לו עדק בשמן. פיל טומנין לה סמוג בשמן עשירה.
מר עוקבא שהוא אדם עשיר ולו עשין רבר יקר כזה
ונא לבהמה. **עדר** בפ תינוקה בגמ ראה. ועשה לא
השבת אבידה דרך גדילתה. כתתן בפ בעגיים חמיש
נשה כעודר וממוסן זיתים. פיל ריש לקיש מעריכה
שתשבת דרך גדילתה עומדה. והא לא בעין אלא למהרה.
כדתנן גבי כהן שנשה נגעבאדם. האיש עומד ערוה
למעלה למעה הכהן ומזיר כעין לכהן ומגביה זרועותיו
כדרך שהוא מגביה המעדר בשעה שעודר בשדה.
כדי שיהיה בית השחי שלנו. ובמעט שלמעי והוא גבו
לבהן. וכופף קומתו כדרך שכופף בשעה שמוסק זיתים
שמפיל עין הזיתים ולוקטן מן הארץ. ומה שנכפף בכך
עשה הסתכרים ראוי יותר עלבן אין עדיך. וכן השיבה
כשרואה נגעה לראות כשאורא שמשטה לוועורתה
למעלה. ומה הערב וחוגרת אבה וכופפה קומתה
כאותה שמשקה אחבטה שעוכב על הארץ. ובי הי כי
רבעין דרך גדילתה משהיא בודקתה לטהרתה אבל בשלה
הי כעין שתטמל דרך גדילתה לטהרתה אבל בשלה
לא שיך. ועוד פיל זה בעל מסק. בפרקין גמלין בגמ

עי' ועכלה הכריס משר במעמר יעדרון

עי' עדיין העצה משאומ בבן אבי וכו' ואמ"ש נע

עי' עשתרות צאנך ובקרך גוספתו

עי' הן בעגון חולדתי

עי' עשה ה"ע שומכניעתן

עי' השמים מטרתו מעומד אוחזתו עויה

עי' עוה עוה עוה אשיתנו

לאחר שקראו ייתיה שמע. **עוך**

פיל השלח לא הלך בדרך ישר. ואיתר וחבוא ותמלין
בפ היה קורא בגמ אל יהודה רב שלחיה הוא דעויה
שאחזו הל המשמש מטתו מעומד אוחזהו עויה
עלגבי כרעין בשבת. **עוה** בפ אין בין טרי בגמ
קורין ליונקא עויא. **עוה** בפ אין מהתנן בשן. נמי
אחוזת דס. והעקרוב והעויס עוים מהתנן בשן. נמי
נק שמס עויס. שעון את מקומן. דאי שעון לא להוה
הרבה. דק שכל העושה אותן אוחזהו עויה. בבלי פ כז
עלגבי כרעין בשבת. **עוה** בל מעשרות
ועדשים המעורות פיל שבאים ממעינים. כעדשה
מוכה פיל קעוב ומעורעצת שעיין חסר נמ יהר.
מקום הגרים ט עדשה מקום עדשה ל שעורה.
נמעצון לן שעורה. בכל רפ ועוד עדשים. מה
עדשה זה עשוייה כגלגל. כך העולם עשוי כגלגל
מה עדשה זהאין לה פה. כך האבן אין לו פה. אבל
אסר לדבר. **עזיתא** את כל נאות יעקב. תרג
את כל עזיתא בית יעקב נאות אלהים. פיל עזיתאלהים

כליפג אחלפך עז

בויק רב אשה כי תזריע הן בשן חולדתי. בעון מעון
שפ חסיד שבחסידים שיאפשר שלא יהא בן עד
אחד של תועבה. **עזול** בבלי פכ. ובויק
קורין ליונקא עויא. **עזים** בפ אילן טרי בגמ
אחוזת דס. והעקרוב והעויס עוים מהתנן בשן. נמי
נק שמס עויס. שעון את מקומן. דאי שעון לא להוה
הרבה. דק שכל העושה אותן אוחזהו עויה. בבלי פ כז
עלגבי כרעין בשבת. **עוה** בל מעשרות
ועדשים המעורות פיל שבאים ממעינים. כעדשה
מוכה פיל קעוב ומעורעצת שעיין חסר נמ יהר.
מקום הגרים ט עדשה מקום עדשה ל שעורה.
נמעצון לן שעורה. בכל רפ ועוד עדשים. מה
עדשה זה עשוייה כגלגל. כך העולם עשוי כגלגל
מה עדשה זהאין לה פה. כך האבן אין לו פה. אבל
אסר לדבר. **עזיתא** את כל נאות יעקב. תרג
את כל עזיתא בית יעקב נאות אלהים. פיל עזיתאלהים

עי' עשתרות צאנך ובקרך גוספתו

עי' הן בעגון חולדתי

עי' השמים מטרתו מעומד אוחזתו עויה

עי' עוה עוה עוה אשיתנו

לאחר שקראו ייתיה שמע. **עוך**

פיל השלח לא הלך בדרך ישר. ואיתר וחבוא ותמלין

[illegible] [illegible] [illegible] [

עזרה מן עזרה בצדדין כדרומי ששם מתפללים

אחלפו עט

כמה בהמה [כט ע"ב] דסד"א השותפין ד' מתו בעטין של

נחש. פי' קילמוסין שנתפזר בן המות כמו עט סופר.

פש בצדדין כמין עיטא ושעם. ועוד תלמ"ד אחי

תוגחיה ומין סגיאין עד דאידכר קודש ני' עיטא

דהב חיוט לחוק. **עטלז** עטלוה של עזה.

היוט שטלם שכבר פרש. **עטם** שטמא עד

דשוקא ככל פי' בעטטם. **עטן** בכלקבוט

פה במוחות הציה השלשי עמען בבית עד שיולקה.

פי' לוקט שופט שמתחתיה הגיה אזרה עליהן חרבה ואין השרש

מבשלין יפה משום הכי עטין בבית כלום. מעשימון

בבית הבד בכלי מעטין שד שיולקה עד שירכך [כל פרק]

ושטה מוציאין ומעלין ומיגדין בראש הגג. לפי כשהין

ביחד בכלי אגב הדוחק יצא מהן מות ונושרין ונתעפשו.

עטף הצא מי ידך בחיקך ולגשעיל כשם

ידך בעטפך. שאיש בחיקו הרג סנהדרין בעפטו.

עטת על דעטפך עיטופך. כדפי' בע"ט

עטף בס"ג דף ושולט מגלתין כל עטיפה שאוזה

כעטיפה ושמעטפים אויה עטיפה. פי' מכסה שפמן

וקלט וחוטמו במצנפתן אין בטליהן ועוד מפורש גב.

עטוף וכתן טורי דבר נכבדי וכר רמי הוה.

פי' כמו ארס הדיס התעטפו והתכסו במלבושיכם

האיש. כי זה האיש הבא להיקבר אנכנו כי בין

גוונים הוא. ושאומר לבוא ארס אומרין התעטפו

במלבושיכם הנאים ועמדו על הדיס וכסו בשעה

קבורתו כי בן גחוכים ורמיות הוא. פי' טוחים הם השרים.

והכם בעניף ותתעלף. הוגיח ברזידא ואתעטפה.

עטף כי רוח מלפני ועטוף. פי' לשון ארחות.

וכבר פי' בס"ג גף. פי' ועטוף לשון לאוה כבר"ב

כי רוח מלפני ועטוף אני הוגא הרוח הזו בשעה

שאצאה לעולם מושלה בהדים ומשברה בגבעות

ואף הזהרי שלא תזיקי לכרמים מה טעם כי רוח מלפני

ועטוף. מהו ועטוף משלחי טה. ההל בהתעטף עלי

עטף. **עטר** בס"ג דף שאלו עיטור

ועיטוף. פי' בע עטיר. בתער פה בכלים עטרה

ביה לטהורה קל בגין שסביב הכוס כדי שלא יצא

האיש. בהגון יד. באהילות העטרה והניחתים

פי' כמין בגין מעלה של התנור ויש בו חורין עגלין

כמין עטרה. דכל והעטרות שהיה [כל בס"ג

בסידור] נראין אחה העטרות שבתנורות שלנו

תהיה.

עטרה עיטרה. פי' מלמעלה וה מלמטה. פי' מלמעלה יפה

לאקשיא הא מלמעלה וה מלמטה. פי' מלמעלה יפה

עיין בהקדמת ערוך

עטרן בס"ג דף בשה מדלקין אין מדליקין

גמ' עיטר לבא שמולהבא דאיפכא. שעוה כמולהבא דובשא.

עטש בס שמה בגמ' היה עומד. עיטוש

שעיטוש

עיין בשער החצר שורה

חוב העטרה כמו

שעה כהל מיפה

סביב

העטרה. פי' מקום שמקבל העלה. נשאר בעטרה

לגיד. בר' גמ' דף כל היד. גבולים לה מעטרה ולמטה

מוהר מעטרה ולמעלה אסור. פי' למטה מן הכויה

בצד הגוף מוהר לשחוט. בר' גמ' דף בן סורר הע"ר

עיין

שר שיקיף העטרה. כי אהבא ר' דימי שמ' הקפה גיד

הקפה בגיס. בס"ג דף ובא דוקן ר' יוסי שמ' משקיף

עטרה. פי' שיער. בס שוטה בפומום של אוס בסיגום

גזרון על עטרות הנשים. גמ' אמ' רב לא שנו אלא שלמלה

ושל גפריות של ר' גרשום [על מזהב היתה שמה

וחתנן אותה במלח וגפריתה כדי שתהא יפה. אבל של

זהב ושל הדם. בין קנים בין חילה אסור. ואין מוסיף דגברי.

אבל דנשי שרי חדא דבהדיא אמרה הילכתא שארי.

והן גרסי' בן בס"ג בגמ' רבינא אשכחיה למר בר' ר'

אשי דגריל כליא לברתיה וכולי עד דומיא דכתן גדול

בגבורי. שבל דנשי שרי. וקיימ"ל היל כמר בר' ר' אשי

בפרק המוכר פרה תעבור ותיעבד. תענן

איזו היא עטרה כלה עיר שלזהב. אבל עושה היא

שלמלה. פי' לא אמרן אלא לפלוה. אבל לשאר הנשים לא.

דהא ר' שק' בה עבד ליה לברתיהו עיר של זהב. בר' גמ'

דף בא לו כתן גדול לשוה עד שמת אנשי כל הגדולה.

שהחזירו עטרה לישנה. **עטר** בס"ג דף המורר

בגמ' הורס עיטור סופרים. פי' לשון עטירה הוא. לא סרון.

הוא עטרון. כדכתי' בפרק הבמה לא סרון וכן הא דגרס'

בס"המגרש בגמ' גופו של גט ופטור ועטיר. כלומ'

ועטלף וראין הדברים שבתחילה אנשי כפרים לא הוו

דיוקי במקרא. והוו קרין וסערן לבכם אחר העבורן. קדמן

שרים אחר עגלים. צדקתך כהרי ל' משתחוה הבה.

והוו משתבשין באילן מיל בהוא זמן. וסברין דהכי

דקרוץ משום דהכי מסתבר. ואתו סופרים ומילקן

להש וני. והקראי אחר העבורן אחר נוגשים. משפטי

תהום רבה. וכך מאזן סופרים הא עטרי להון לא לין ני

הוה קרו להן לאילנן מיל עיטור סופרים. ואהבא ר'

יצחק נשורי דקבלוה אוזנן הלכה למשה מסיני ועד דווהה

קרובים להשבא הוו משתמשי. וקרו ולא ושמע עמי.

עטר סופרים מגמרין דלא עקרי בואו.

כס' המפקיד בגמ' רשב"ג. וכר' גמ' דף חזקה הבתים הני

מיל דלא עבוד עטרה כל עטרה קלה אית לה. פי' שערן.

עטרן בס' בשה מדלקין אין מדליקין בשערן.

גמ' עיטר לבא שמולהבא דזיפתא. שעוה כמולהבא דובשא.

עטש בס שמה בגמ' היה עומד. עיטוש

לאקשיא הא מלמעלה וה מלמטה. פי' מלמעלה יפה

עיין בהקדמת ערוך

עיין בשער החצר שורה

חוב העטרה כמו

שעה כהל מיפה

בר גמ׳ דפ׳ הזורק גט׳ דעויק ליה חרציה ושקלתה פי׳
שעקם מתנו ומעלה ליתן לה הגט והיא שנפלה ממתנו
דכיון דמדעתיה הוה כהן ונתן קרינא בה׳ בפר׳ רחל
כד דאריך לה חרציה פי׳ וכאן שהיה הגט דבוק
במתנו כחוגר ודימנס מתש ונתגלגל כמו כאילו הוא
נתנו לה לפי׳ הרי זה הגט׳

עזר בברייתא
דר׳ אליעזר פר׳ לז אמרו אנשי יבוס לאברהם כרות לנו
ברית שאין זרעך יורש את עיר היבוסי ושנו מוכרין לך
את מערת המכפלה ועשה כן ואנשי יבוס עשו צלמי
נחשת והעמידום ברחוב העיר וכתבו עליהם ברית
שבועת אברהם וכשבאו ישראל לארץ לא יכלו להורישם
שם מפני השבועה שנ׳ ואת היבוסי יושבי ירושלם לא
יכלו בני יהודה להורישם וכשמלך דוד רצה להכנס
שם ולא הניחוהו שנ׳ ויאמרו אנשי יבוס לדוד לא תבוא הנה
אמרו אין אתה יכול להכנס שם עד שתסיר הצלמים
הללו שכתב עליהן ברית השבועה שנ׳ כי אם הסירך
העורים והפסחים ואילו הן הצלמים שיש להם ולא
יראו רגלים להם ולא יהלכו שנואי נפש דוד שונא כ׳
עכו״ם ומלעבוד עכו״ם

קליקפד׳ אחלפה

עש בפ׳ ג׳ בבכורות עוברת שנתה ודאי לכהן
פי׳ אם יש לנו שנה וילדה את הולד בכור ודאי
שעדיין לא ילדה אחר ואם עברה שנה תמימה ספק
אם בכור הוא אם לאו סרה וחמור בנ׳ ג׳ ודאי לכהן
קודם ג׳ לא יולדת בפ׳ סדר הרגל בגמ׳ דסמך אי זהו
מועד הני דעיזי דאוקא פי׳ העומדים לטביחה
בר גמ׳ דפ׳ אותו ואת בנו הני עיזי דבלא כשרות לגבי
מזבח פי׳ עז שלבר הנמצאת במדבר פי׳ עיזי דברא
עיזא דקרקסא ככר פ׳ בנ׳ טרבן׳

עש בכל
כל בעלי בתים פי׳ יז׳ בבלים חוץ מכנף העוז פי׳ עוז
עזה ויש אומר אווז עזיא

עז כד הוה רחמתהן
ככר פר׳ בנ׳ טפסר׳ בר׳ נגעים בהרת עזה כשלג
פי׳ לבנה כחוק ושלג׳ בפ׳ במה מדליקין בגמ׳ המכבה
שהעזני מעזי פנים ומעזות פנים פי׳ עזי פנים
שלא יקטיגו אדם שיש בו עזות פנים׳ ומעזות פנים
שלא יהא בו עזות פנים׳

עזה בס׳ גמ׳ דפ׳ ב׳
שעירי בא לכפר מעשה עזה ועזאזל בברייתא דר׳
אליעזר פר׳ מו׳ לפי היו נותנין שוחד לעזאזל שלא יבטל
קרבנם שנ׳ גורל אחד לה׳ וגורל של עזאזל שעיר חטאת
על עונותיהן של ישראל

עזב בר׳ גמ׳ דפ׳ ב׳
נדרים שלא חמרה בה מולן דעזיבה פי׳ דבר מה׳

עזגד הר׳ ירו אילה שלחה

עזל
וימאו מטוה הרג׳ ונירן כדעזיל וכמה המכו כלך הרג

שנ׳ ונתנו אתה האש

שנ׳ כי אם הסירך העורים והפסחים שנואי נפש דוד רמ״ש׳ בן לבי

ענ׳ טוטפשי

שנ׳ עזי פנים ועזות פנים

נסחא

ורהא רבבן מעגלאי

עזם ומרק ארה
ראשו הר׳ ירו ויעזם ירשיה׳

עזק בס׳ גמ׳ דיבמות
פירות הללו של ערלה הם שלעזקה הס׳ פי׳ אין פרות
נטע בחור שקן כחוש לא ככר הן שלשה ג׳ שקן
יפים ושמנים כדי לה שבינן של עזקה פירותיה שבעזות
שנתחדשו בשביעית כלום לא תהא סכר דבשדה
כור גדלו לא יפה נחרש ונעזק כמו שנ׳ ויעזקהו
ויסקלהו של נטע רבעי דהם מובחרות אבל שכר
אילו אסורין לא אמ׳ כלום דלא חיישי׳ לדברין להשבח
מקחו אמ׳ כן בגמ׳ דפ׳ כל קרבנות הציבור ומביאין
יושב ועוזק תחת הזיתים פי׳ חופר ומשליך את
האבנים בפ׳ ב׳ בר׳ השנ׳ וכבה יעקב נקראת ידעין
להן בית יעזק הנא לישנ׳ דמעליתא דכתי׳ והוא
אסור בזיקים בס׳ אהילות אף העוזק בית הפרס
טהור פי׳ משליך אבנים ויש מפרשי׳ שעושה לו
גדר מן האבנים שנ׳ ויעזקהו ומפרשי׳ ויעזקהו
הסבבו כטבעת הרג׳ טבעת עזקא׳

עזק והוא אסור באזיקים הרג׳ בעזקיא׳

עזר בס׳
גמ׳ דפ׳ בתעניות תניא היא דהכן בס׳ סדר תעניות האילן
על אילו מתריעין בשבת וכול׳ ר׳ יוסי אומ׳ לעזרה
אבל לא לצעקה פי׳ לעזרה כלא ולא מתפללין בפה
עצמו אבל אין עושין כעניים פי׳ לצעקה אין
אומרין עננו כל הציבור כאחד בקול בשבת פי׳
לעזרה מתפללין להקב״ה כדי לעזרן ולהצילן אבל לא
לצעקה אין מתפללין להקב״ה שלא להראותן כמו
שראו אנשי אותה ספינה פי׳ לעזרה מתרי׳ בין
שיבואו להן לעזרה׳

עזרד בר׳ דמאי
הרמון והעזרדין אינן כלאים זה בזה בס׳ גמ׳ דפר׳
חביות סוחטין בפעוזין ובפרישין ובעזרדין בס׳
כיצד מברכין בגמ׳ ועל בלות עזרדין טולשי פי׳
הן ויש אומרים עזרור ובלעז סורבא ויש אומ׳ על
ביטורי בס׳ גמ׳ דפ׳ כירה בוטם ממתקות בעזרדין׳

עזרר בפ׳ בכל מערבין בגמ׳ נתנו בראש
הקנה כאן בעזרדין כאן בשאינן עזרדין פי׳ מתנו
בקנה עזרדין שהן חזקים מן אילן ואם יבוא להשתמש
בהן כן שהן חזקים ואינן יכול לנפותן ולבטל
העירוב שבבל ראשו גזירה שמא יקטום פי׳ כך
אמינא בקנה דקים שאינן עזרדין שהן כמו ירק
וטוחן להרכים ולנטותם ולא אתי לקוטמם דהני
מין אילן הוא ולא גזרו בהו רבנן׳

עזרה
עזרת כהנים יש מי שמפרש בשבלן בקרא

עזרה

כסג' במנחות הקומץ מעכב את כולו· פי' אם חסר
מהן כל שהוא בין קמיצה להקטרה פסול· וכן אם
נחסר מן העשרון כל שהוא קודם הקטרה פסול· וכן
כולם ומפורש בגמ' ושני טעמי· **עכביות**
בל' חכמים בעוקצין ל' שמטמאות חוץ מן העכביות
בס' דל' המרכא כדי יין אבל המתקן את הקורנס
ואת העכביות· פי' ירקות שהן מרים וצריך למתקן
על ידי האור בחמין דאשמ' שקודם שמתקן אין
ראוין לאכילה ויכול למלטלן לאוכלה· בסדר ר' סר'
כא· קוץ זה עכבית· דרדר זה קורנס· שהן עשויה
דרין דרין· והיה כדרדר במדבר· תרג' כעכובית"א
במישרא· יש לומ' עכביות בלע' ריסי· שהן ממין
המטושטש· קורנס בלע' קירדי· **עכבר**
בהגדה דף השוכר את הפועלים לא שבקו ליה עכבריה
בוק' רש' מאה תהיה על לחרש עכבראי והיה מכריז משמן
באשר לממון סמוהו דחוי· **עכבר** בס' דינא פי' שכונה
חמונות בגמ' כיצד בודקין ההוא דהוו קרו ליה עכברא
דשכיב אדינרי כלומ' כעכבר זה שאוגר דינ' וכלמה
שמוצא בחוץ ושוכב עליהן כך זה עכבר אין נותן
נכסין כלום לעניים· **עכל** בר'אג' דף בכל
מעכבין ליורש הכל ועכלא ירך· פי' בס' גמ' דף המוכר
את הספינה מפורש כמה עוכלא ה' מה' ברוחב והיא
ביצה וחומש דביצה· בס"א כסוטה בגמ' במידה סאין
לרבות הוקב וחצי תרקב· קב וחצי קב· וחצי רובע רומן
וחצי רומן ואמר עוכלא· הכל כי כל סאון סאון ברעש·
בס' המוכר את הספינה בגמ' המוכר פירות אמאי
משום לה אמאי דמחיטה מאה עוכלא במוכלא·
פי' כמה מידות מדדו כיון· כלומ' ממהן וחזרו בה
חמוצן הרבה בס' גמ' דף נערה שנתפתתה ואשג' דאיכא
למימר זוזי אתמוה דאמינא כמאן דמוקי לה מאה
עוכלא במוכלא כלומ' מאה מכוות· **עכל**
בס' גמ' דף טרף בקלפי ובר' גמ' דף המזבח מקדש
אשר האוכל באש את העולה וכל' אוכלת עולה אתה
מחזיר ואי מחזיר שאוכל קטורת ובר' גמ' דף גיד הנשה
עיכול בשר אתה מחזיר ואי אתה מחזיר עיכול
גידים ועצמות פי' כמין כדי שיתאכל והדר מכוער
הוא ולא לגמרי· **עכן** זהו תגורו של
עכנאי שבקוטיו הלכות לבה כנא זו ובירכוהו עד יאום
אשר חולק על דברי חכמי· שנמצא כאילו גילגלם·
ואפיקנו ר' יהושע לא בשמי לשון נדוי מפורש
בתשובתו [illegible] ומשנה ור'
אמר לא [illegible] נדוי מפורש [illegible]

אר"א תרתי ועוד שמן בע' חכן· בפ' הגוזל ומאכיל ר"ת ראובן
בגמ' הגוזל שדה ובהגדה דף השוכר את הפועלים
עכנא עכנא פתח פיך ויכוס בן אפל טבין· בפ'
נגמר הדין בגמ' דסמך ואם אינו· וחד אמ' דהוה שמו
ולמה נק' שמו עכן· שעשה כן שעקתיהן של ישראל· פי' ש"נ למה נקרא שמו עכן
שסיבב עונותיהן של ישראל שלישי כעכנא
שמסבבת ומעקמת· שהיו כל ישר' בכלל החטא·
עכס בפ' כמה בהמה ירן עכסים ורדקיה·
בר' דהמ' וברגליהם תעכסנה· **עכסה** ש"נ וקוץ ודרדר
בתמורה בס' יש בקרבנות· מאי עכסה א"ר יוחנן ש"נ למה נקראת שמה עכסה
כל הרואה אותה כועס על אשתו· בשביל שלא היתה
יפה כמותה· **עכר** בשני מידות כת'
במנחות שהלח נעכר והיבש אינו נעכר· פי'
שהלח נעכר מלמטה ומתערב ומתבלבל ואינו
צלול· ומנה שנקדש בכלי יוצא לחוץ· בגמ' כה' נעקר
בקוף דלח נעקר ומגויה דמנא קא אתי· כלומ'
מתוך הכלי צפין הבירוצין ועולין למעלה· והיבש
אינו נעקר מתוך הכלי הבירוץ ואינו צף ולא נדבק
לתוך הכלי לפי חול· בס' גמ' דף מי שאשתו ויש
אומ' עוכרו ברגלו· בס' גמ' דף השוחט אחד בעוף
אמרכא במוכרין שנו' בס' גמ' דף ב' בנדה אימור
שמשעכרן· בפ' הגוזל בגמ' הנותן לאומנין אמ' ליה
למעביד מוחה· פי' קילקל כלומ' ותבלבל מוחו· פ"א
לעכל מוחך· ובגמ' דגזל מטבע הני מילי בצלולין
דקא חזי ליה אבל בעכורין דלא קא חזי ליה לא·
עכר בפ' המוכר את הבית לא מכר את
העבירין ולא את הגלגל· פי' בתשובות עבירין בינן
הנך והן כבשי שכובשין את הזיתים בבית הבד·
והיא קורה· פ"א עבירין הן העגילין דתנן בפ' [illegible]
בכלים הקדוש· ומיהו כיבשי· והן גלגל אבנים
כאופות באמצע וטוחנין וכובשין בהן הזיתים·

קליק פח אחל פט על

בס' תמורה ומקדישין אותן הקדש עילוי· פי' אחד
קדשי מזבח ולא קדשי בדק הבית· אין משנין אותן
מקדושה לקדושה ולא אמ' מקדשה קלה לקדושה
חמורה כגון שלמים לעולה ומקדישין אותן קדשי
מזבח הקדש עילוי לשם קדשי בדק הבית· ושוהו
נותן לבדק הבית· ומהו עילוי כדאמרי' בערכים בס'
המקדיש שדהו מחרים אומ' את קדשיו· בין קדשי
קדשים בין קדשים קלים· נדר נותן דמיהם· פי'
שאמ' זה עלי לעולה שחייב באחריותן· כיון דלא מצי
דלא מקריבה ליה נותן את דמיו לבדק הבית ואם נדבה
הוא

נ"א עיטוש יפה לחולה

והוא כגון זה כדגרסי' בפ' חרומה דף הרואה עיטוש יפה
לחולה דכתי' עטישותיו תהל אור והוא מחוטמו ובפין
ובלעז איש תורעטו' ובהאשה פ"ט בנדה אילו הן
הווסתות מהמקה ומתעטשת מלמטה כגון זהו

נ"א לעיני הכהן

דגרסי' בפ' גמ' דף הרואה ובקעה כל זמן שמתעטשת
ואין חברו שומעו. בתלמ' ויהי כי זקן יצחק עד יעקב
היה אדם עוטש ומת תדע לך שכן האדם עוטש יק

נ"א מה שעושה עטישה אומרים לו חיים טובים

אומ' חיים טובים מכלל שהיה מת עמד יעקב בקש
עליה רחמים וכול'

קליק פו אחל פז

עיוון

בפ' טנד אש לה אחין. בגמ' מה שיש לו
אח ובן אין לו עין עלין. בר"גמ' דקידושין מפני מרדכי
קרא אין מלא בוד ולא כה אין חסר דרשי' לה לאו והין

נ"א הוו להו בני עינני

לאו אין כסף לאדון זה הן יש כסף לאדון אחר ומע אב
וכי האי דתניא וזרע אין לה אין לי אלא זרעה כשר זרעה

נ"א וזרע אין לה

פסולמנין ת"ל וזרע אין לה עיין עליה הנהדרש כוצא בו
לאו והין אין לה זרע כשר יש לה זרע פסול וזהו אין לה
עיין עליה אם יש לו אפי' זרע פסול זה פי' רחז"ל במסכ'

נ"א מעין כל ברכה וברכה מפני כהלכה

קידושין בר"יש נוחלין בגמ' סדר נחלות תר' בן אין לו
אין לי אלא בן דליהוי קודם לנחלה בן הבן דליהוי
קודם לאבי אבין והכי נמי בת הבן וכן בת הבת של
הבן שיהא יורש אבי אבי אמו מנין ת"ל אין לו כלומ'
מהאי א' דאין נעשה עי' כלומ' עיין עליו ומכל הצדדין
הבאין מכוח כוחו לו ירושתו והכי נמי דרשין בה
והוא הדין נמי לכל הנך דקודמין לנחלה צריך לפשפש
ולחקור לעיין אחריו אם יש לכן יורשין הבאין מכל כוח
ליתן להם נחלתו ואחיו נמי דקודמין לאחי האב צריך
לעיין לכל הבאים מכוח אחים וליתן להם ירושתו
זה פי' ר' גרשום זצ"ל תר' מנין שאין מעבירין ממקום
שמכריעין פי' אבי משקלות אין מוכרין עין בעין
כלומ' שווה בשווה במקום שמנהיג ליתן הכרע

נ"א שלש עבירות אין אדם ניצול מהן בכל יום

ברגמ' דפ' קטסשוטי ג' עבירות אין אדם ניצול מהן בכל
יום. הרהור עבירה ועיין הת' כלומ' שמחשב
בדעתו איכוון בתפלתו כדי שיעשו לו רצונו והיינו תפילה
שדומה כמו מנסה למקום. עין הלוע לאוב בפ"א

נ"א שעין הלועג לאב

בפיאה יח' עין הלועג על כיבוד אב ובזות על לא
תקח האם על הבנים יבוא עורב שהוא אכזרי ויקרנה

נ"א ותשב בפתח עינים

ויהנה ממנה ויבוא נשר שהוא רחמן ויאכלנה ויהנה
ממנה בתנור פ"ה בכלים שרץ שנמצא בעין של
תנור בעין של כירים בעין של כירה פי' חלון שלמטה
עם הקרקע בתנור ליכנס בו הרוח כדי שיוסק שמו
עין ולמה מפני שהוא תמיד פתוח לא פעמים סתום
פעמים פתוח בהנוגע פי' כ"א בכלים בעין ובעבות

פי' טבעת של עץ כעור' דתניא העין שבמעין והעין
שבמחרישות ובעבות כמו וכעבותות העגלה וככר
פי' פ"א בנ' עב' ועוד בפ' כ"א ובעין של מחבת פי'
טבעת ישכה החבל שמושך הבהמה בה' חומר בקודש

נ"א קופה

בגמ' ובטעת הגיתות ושיר קולה אחת והנכנה להן
פי' שמראה לו אם נפחתו אין נאמנין לומ' טהורין
אבל דבשעת הגיתות אין נאמנין הא דתני יתננה
לעיני הכהן פי' שמראה לו שלא נפחתו ואין מקבלין
טומאה אבל אם נפחתו אין נאמנין לומ' טהורין
אבל דבשעת הגיתות אין נאמנין הא דתני יתננה
לעיני הכהן כאפלו בשאר ימות השנה אבל
מתני' דתני דנאמנין בחרפי דבזמנין. בפ' אעפ בגמ'
ומיניקה הוו להו בני עינני פי' בנים גדולי עינים
בפ' ישמעאל פ' במנחות מעשה שבא מגגות צריפין
ושתי הלחם מבקעת עין סוכר ומפו בגמ' דף מרובה
ועלאוחת שעה שנין מעשה שבא מגגות צריפין
וכול' בפ' תפלת השחר ר' יהושע מעין יח' גמ'
רב אומ' מעין כל ברכה וברכה פי' מזכיר ג' ראשונות
כסדרן ואומ' בברכה רביעית חננו מאתך דעה
ובינה והשכל בחונן הדעת והחזירנו בתשובה
שלימה לפניך ב' ברוצה בתשובה מחול לנו כי פשע
בחנון והמרבה לסלוח גאלנו מהרה למען שמך
בגאל ישראל וכן כל ברכה וברכה עד מלא רחמים
רבים ב' שומע תפלה ואומ' ג' אחרונות כתיקון
אלו דברי רבינו רב ושמואל אומ' הביננו פי' ג'
ברכות הראשונות כתיקון ואומ' הביננו וכול' עד
ב' שומע תפלה וג' אחרונות ומצינו טועם רב ושמואל
מפורש כיון בזה הענין שכתבנו רבא מסוף כל
ברכה וברכה ושמואל אומ' ראש כל ברכה וברכה
איתא האונא תני ז' מעין יח' ואיתה תנא תני מעין יח'
מאן דתני ז' מעין יח' מסייעלה לשמואל ג' ראשונות
וג' אחרונות הרי ו' והביננו ברכה אחת שחתם בה

עיין עיין תפילה כמו מנסה לבוראו

ב' שומע תפלה הרי ז' מעין יח' ומאן דתני יח'
מעין יח' מסייעלה לרב דאמ' הוא מעין כל
ברכה וברכה כאשר פי' למעלה. בפ"א בסוטה בגמ'
שמשון ותשב בפתח עינים אר' אלכסנדרי מלמד
שהלכה וישבה בפתח אברהם א' שכל עינים מצפין
לראותו פי' שכל אורח ושב בא בפתח אברהם
ר' חנין אומ' מקום ששמו עינים דכת' התפוח והעינים
ר' שמואל בר נחמני אמ' שנתנה עינים לדבריה וכול'
עין כל עין קוץ בפ' בוה גלוא

קליק פז אחל פח עכב

כפ' ג' מנחות

ריקס היה רו רומארש בונה לא שכחו בעל קבית
דסתקירך ושכחת לא שכחוהו פועלים דכתי׳ כי
תקצור ושכחת **על** בכ״ח שרש בגמ׳ אין
עושין הילמי אמ׳ שמואל עלין אין בהן משום רפואה פי׳
עלי ירק לבנן השין אין בהן משום רפואה ושרי׳ **על**
בפ׳ הגוזל ומאכיל בגמ׳ האוכל כלו׳ כ״ש שעילא ממש׳
פי׳ עלילה בפ״ב בכתובות בגמ׳ העדים והאמריש
לקיש בס׳ גמ׳ דנזיר עילא מצאו וטיהרו את ארץ ישר׳
סא שלהא פי׳ עלה מצאו ואמרו הטומאה שהיו
מחזקין בו הסלע היתה וטיהרו כל ארץ ישר׳ **על**
בפ״ב בכלאים ובית הלל אומר מלא העול חשרוני׳

עלא בפ״א בביצה אין נוטלין את העלי
לקרב וכו׳ פי׳ עלי בוכנא שכותש בה הדייסה והפואה (י״ג הריסה)
וכיוצא בה באסיתא מלאכתה החול ואינו עומד לכתוש
בו מותר הטולה לפי זה העלי דבר שמלאכתו לאיסור.

על בס׳ מי שהחשיך בגמ׳ מהורין ספסתא
בעולי זומרי ועירים עשרה תרג׳ ועלי עשרה׳

על בפ״א דר״ה בין שבאה בעלול תמ׳
מאי משמע דעליל לישנא דמגלי הוא דכת׳ בעלול
לארץ׳ בפ״ו בסנהדרין בגמ׳ עריפת העגלה ומדדין
שאפי׳ נמצא בעלול קרוב לעיר מצוה למסוק במדידה
בכל דבר הא בעלולות **עלול** בס׳ גמ׳ דפ״ו
דפסח [illegible] לטמא את המשקין שהן עלולין לקבל
טומאה מן חרודי ומן עלולי כבר פי׳ בע׳ טוהר׳ זה
מערך של עלשי׳ **על** בפ״ז בפיאה כרם שכולו
עוללות **עלעל** בהמביא פ״ח בכלאים׳
הרוח שעלעלה את הגפן על גבי תבואה פי׳ סערה
תרג׳ רוח סערה רוח עלעולא׳ בפ״ג בחולין בגמ׳ הכשר
בחורין׳ מאימתי בני יונה כשרין משיעלעלו דכי הוא אבור
ועלה והאמ׳ [illegible] ואפרוחין יעלעו דם׳ אימתי אמ׳
מר שמי גדפיה ואיתמניה דמאי׳ **עלב**
ברגמ׳ דף סדר תעניות צדיק ורשע עלוב מי נדחה מפני
מי בס׳ השולח גט בגמ׳ הלל התקין פרוזבול מאי פרוזבול
עולבנא דרוחי הוא פי׳ חולכה של [illegible] דמפקעבי׳
שמימה עלובה כלה שזינתה וכו׳ פי׳ חצופה כלה׳ (י״ג שרס)
ת״ר הנעלבין ואינן עולבין שומעין חרפתן וכו׳ ואביונ
מבני אדם תרג׳ ועלובין מן בני אינשא עם היום ההיה
עבר המעלב בעצמה עם עלולי תרג׳ עם שעורתן
ומקבל עולבין [illegible] והוא ישקוט וכמו משירח
חטא של לוי עלובה מדינתא דאקיה פרס גריצום׳

עלג **עלז** **עלט** **עלם**

בס׳ גמ׳ דפ׳ היה קורא שלמך הראה בחייך פי׳ [illegible]
אותן טובות שעשה הקב״ה לישראל לך בעולם הבא
תראה כשאתה בחיים׳ בר׳ חלק בעטיו בחריב כי
מטו עלמין אמרי בעלמין פי׳ [illegible] עלמין
אמרי בעלמין כירושלם שהוא [illegible] עולמים בווק
רב בוהי ביום השמיני במתך פי׳ עקיבה הוא יהגע (עי׳ הוא יהגע עלמות)
עלמות עלמות בעולמות עלמות בגריזות׳ כאילו
עולמיהא׳ היך מה דאת אמ׳ בתוך עלמות תופפות׳ (עי׳ בתוך עלמות תופפות)
עלמות תרג׳ קלם את שיאה עלמות בשני עולמות
וכו׳ **עלם** חוק ואמץ תרג׳ תקף ועלם׳

עלם כיף רנניס נעלסה עיין בנ״ן קא׳

עלף בס׳ גמ׳ דף הכל שוחטין שמא ותעלפה
בר גמ׳ דשבת ולכתחילה אמאי לא גזירה שמא
ותעלפה פי׳ לשון עייפות כמו על ראש יונה ויתעלף. (עי׳ בזכנא ואסיתא)

עלץ בר גמ׳ דף כיצד מעברין הצפיע היכן
לאוצא צפון אמ׳ לה עלץ בנערה אחוריות פי׳ הצפינן
הראה לנו עיין צוה ורואה עיין צפנה פענח׳ כלומ׳ (עי׳ צפנת פענח)
היך טמון עלץ בנערה יש [illegible] שאומ׳ שמה שמא
אשה כהנת מזרע אהרן והוא אחוריות עירוה מפני
הכפרים כדגרסי׳ בגמ׳ דף המביאן כדי [illegible] מאי עירוה (עי׳ בעלול לארץ)
א״ר יהודה עירוות אמ׳ אביי עני חקליהא אחוריות
היא אשתו אחרונה שכבר נשא אשה אחרת ויש מי
שאומ׳ שמה ששנה מסכתא מהורת כהנים כגון
שחיטות קדשים וכיוצא בה שרעוה כלומ׳ משנה
חריצוה אחוריות שגרסה בחמי ימין׳ **עלש**
בר׳ כלאים עולשין ועולשי שדה ירק עולשין טרוקסימון
עולשי שדה עולשין כדי שישרה קלוכסין פי׳ קולסין
שבפרדס עולשי שדה שבשדות כמשהקין פורש הקן
ולבנו סנצוג ויש אומ׳ כרוס מינן **עלת**
במגילה איכה נתפשעתן אין דעולהיא מרירן
בסוכנא חמוה עולשי שדה עולשין **עלת** (עי׳ ואפרוחין יעלעו דם)
ברגמ׳ דף כיצד מעברין עלה נקבה כבד פי׳ עלה לכבד
אנטל שמעלה בן הייין נקבה כמו דם נפוק מכד
כלומ׳ הגיע לשולי הכד שאין בו יין יבעון בשריא
סא ירעון פי׳ ילבן המלמידין לביתם או תעד. כתר (עי׳ פרוזבול)
כתר מגופה של חבית כלומ׳ פותחין כד אחרת לשתות
התלמידין בפ׳ כל כתבי בגמ׳ כיצד נפלה דליקה
אשכח ביה מרגניתא זבנא [illegible] עילתא דדינרי ובפ׳
יש נוחלין בגמ׳ הכותב נכסין אולי זבין מיניה וכולי
עד כי עילתא דדינרי פי׳ כלי קטן כמו אנטל

סליק פט אחל פי׳ עם

בברכות בס׳ גמ׳ דף אין [illegible] הבריס שיביא להן אומנות
או עומנות אחרים לא עמנותו פי׳ עומנות כמה אודם׳ (עי׳ אחרים לא עמנותו)

כוהן קדשי מזבח שהקדיש לעילוי כיון דעבד
לא אמרע' לא הרוזה עולה דאינו חייב באחריותה
אינו נותן לבדק הבית לא דמי טובת הנאה ומהו
טובתה אומ' כמה אדם כהן אחר שאינו ממשמר
העובד באותו זמן רוצה ליתן לבעל השור שימתין
לו עד זמן משמרתו ויתנהו לו להעלותו כדי שיבא
בעוון שאין רשאי זה כהן להעלותו לא במשמרתו
וכמה שאותו כהן רוצה ליתן לו כן הוא חייב לו ליתן
לבדק הבית והני עילוי ומחרימין אותן קדשי מזבח
יכול לומ' יהא חרם ואם אומ' כן אם נדר הן נותן את
דמיהן לכהנים ואם נדבה נותן את טובתן כדאמר
ועוד בפר' המקדיש בכה' הבעלים נותנין לו שאין
מוסיפין חומש על עילוי שלהן' בפ' ב' בבכורות ולדן
והלכך הרי הן כחולין לכל דבריהן אין לך כהן אלא עולה
עילוי בלבד פי' חומרא דבעי פדייה והיה ערכך ותני
יכן ויהי עילויך' בר' מג' דפ' האיש מקדש במקרקעי
כמו לא אמרן אלא דפליג בנילוא פי' בשוומא דשמעא
וסניא. ואוקימתה בדמי אבל אפליג במשחתא פי'
במדידה אמ' כל שהוא חוזר בר' יבמות ואי כתיב רחמ'
לא יעלה הוה אמינא כל העלאה קא אסר רחמנא פי'
שנושאין הכלאים בידיהן להראותן קמל' בר' מג' דפ'
הערל אמ' שונה עיגול בעיגול עולה פי' מעלה א' מק'
והשאר מותרין ולולי שהתרומה בזמן הזה דרבנן לא
היה תנא שונה עולה אלא מדמע הכל' בפ' אעפ'
שאמרו בגמ' ומניקה עגלה עמו ואינה יורדת בעלה
בעל בעליתן של בעל ולא בירידתו פי' אם היה עשיר
או ממשפחה חשובה ממשפחתה עולה עמו כמנהג
מעלתו ואפי' היתה היא עשירה והוא עני או פחות
ממשפחתה אינה יורדת ממעלתה' בגמ' דפ' הכל
שוחטין סכין שהוא עולה ויורדת מותרת לשחוט בה'
פי' סכין שקצותיה רחבות ושמצעתיה צר הוא
עולה ויורדת והיא שפיה חלק ואין בה פגימה כנג'
בפ' כל המנחות באות שתי הלחם של שתי כבשים
מניח שתי ידיו למטה מוליך ומביא מעלה ומוריד.
פי' ומוליך מעלה ומוריד למי שהשמים והארץ שלו.
מוליך ומביא למי שהרוחות שלו עד וכן ללולב.
בס' גמ' דפ' למה נזכרת איכא הניחא ליה באשה
דיסקא עליד עליד' בפ' שבת בגמ' מהלקטין
והכי משמע אלו חסדא עליד עליד' פי' מעט מעט.
בר' שבועות ידיעה בתחילה וידיעה בסוף והעלה
בינתים הרי זו כעולה ויורד' בפ' ב' בכריתות מביא
קרבן עולה ויורד והכל פי' אם היה עשיר עני מביא

קרבן עני' בר' מג' אלהים עולים ויורדים
ירדים ושלום מוכבר ליה' אלא שהמלאכים שמורין
לו בני ישר' על יעקב שירדו היו משמרין אותו בחו
לה' בפ' מי שמתו בגמ' קברו את המת' ובפר' יש
נוחלין בגמ' בנות צלפחד' ובפ' ואילו נאמרין בגמ'
ז' שבטים אינו מגרעא דיוסף קא אתינא' דעינא
בישא לא שלטא ביה' דפס' בן פורת יוסף וג' אל
עלי עין אלא עולי עין' פי' כלומר שממונין לכן בעין
רע לא יזיקם' לא מהורע להן ושולי בותל לגרשום
[illegible] שכן עולין על העין כדבר שיושב למעלה מן
העין [illegible] העין שולטת בו' [illegible] היה שונה עלי עין
כלו' בשאי העין במקום אחר ולא תזיקנה בפ' שא
דתעניות ומתרגמין עולאי בעמוקא דהנאי לא בעין
מיא' פי' שמואל בנהרדעא ורב בסורא ותרוויהן של
פרת ונהרדעא ועולי סן סורא טפי מן ב' פרסי
ושמואל ונהרדעאי בעמוקא ורב וסוראי תתאי לא
בעי מיטו דכון שכן תחתיים קוווים המים אלו הן
ומתקיימים אצלם והעלי ים ס' כלאחד ס' בפ' סנד'
אשה אחין ונעורי מוסיף אף אשה אבי אביו מנין
דעילאי דר' פי' רב יהו' אשה אחי האם ונעורי
אמו אף אשה אבי האם שהוא למעלה' ורב מאי טעמ'
לא תני לה משום דמחלפא באשה אבי אביו' אם
תאמר אשה אבי האם יכולה הפסק אחר למימר אשה
אבי אבון נמי יש לה הפסק' העיר לגבי אשה אבי
אביו שכיח דאזיל' ולמי [illegible] הפסק' אבל לגבי
אשה אבי אמו לא שכיח דאזיל לגבי יש לה הפסק'
פי' לגבי משפחת אביו שכיח דאזיל מישום דאית
ליה ירושה מהתם' וידע דאית ליה קורבא למתמ'
ולא אתי לגמרי מההם [illegible] משפחת אמו לא שכיח
דאזיל' בגמ' דפ' לולב וערבה דאמרי בני עליה
וכן מועטין' פי' ברוח הקודש כגון השורה חלוס
כי הצדיקים שבדור הזה הראויין לעלות לגן עדן
מועטין הן' בפ' בן זקן מועט משלפני כזך
שלם מן הלפניה' [illegible] עליה מעולה שבכבשים
אבל מעולין שבמשפחות [illegible] כגון דוד ושלמה
בפ' איזו בגמ' הבא על אחותו מן דרך עליה אלין
ירידה פי' עליה כדכתי' ויהב [illegible] למעלה
כשהגורן ביד האדם [illegible] להוריד להיטין
על הארץ [illegible] כמו שמה
[illegible] עולי' [illegible] יוסף חד אומ' אילן
עולה [illegible] לסמרא
[illegible] ונבה העניין ירקה אחוריך עלא

עולים ויורדים בו
עלי עין
שמואל ורב [illegible]
והיה ערכך
משחתא לשון מדידה
הכל ספר נשים
סכין שהיא עולה ויורדת כנגש
מעולין שבמשפחות כגון דוד ושלמה
[illegible]
קרבן עולה ויורד
[illegible] סגי נהור

דיקס

ויי הולך לפניהם יומם · וקבצתי את כל הגוים והורדתים
אל עמק יהושפט וג׳ של עב׳ וגילוי עריות ושפי׳ דמים
לא כתוב׳ לא על עמר ונתלהו ישרא׳

עמק

בפ׳ אילו טרי׳ בגמ׳ סימני העוף את כל עורב׳ זה עורב
העמקי׳ והוא עורב לבן׳ וכהא ופרושה עמוק מן העור׳
כמראה חמה העמוק מן הצל׳

עמק

בפ׳ כן בכלים קנדל עימקי׳ פי׳ על שם מקומו כדכתי׳
שארית עמקם · וגרסי׳ בתעניות עד המוצאה הק׳
רגלי׳ כגון כפר עמוקי׳

עמקיהון

עמר על ערם יהון תרג׳ וסרוחים על ערשותם׳

עמר

בר גמ׳ דפ׳ במה מדליקין עמרניתא דביני ביני פי׳
לשון צמר שיש בין קליפה ובין האילן רך כמין צמר
בארץ שמו לכש׳ עמרניתא דערבה שמן מהי לרב
העידין בגמ׳ דפסין דורשין כל עמר דנחית לורה סלקין
פי׳ כל אותן צמר שנותנין לורה גדולה לצבוע כוולה
הצבע יפה לא דעל גבי אמיה נקי׳ כלומ׳ כל אותן הצמר
שהוא נקי ואינו מלוכלך בטיט קולט הצמר יפה׳
ושאינו נקי אין קולט הצבע יפה׳ כך ר׳ עקיבא מתחילה היה
היה עלה בשלום וירד בשלום׳ אחר שמתחילה לא אמרן
הגון לא ירד בשלום׳

עמר

בפ׳ כלל גדול בשבת עמיר כמלוא פי טלה׳ כמו וכעמיר ומאחרי
הקומר׳

עמר

בפ׳ אילו הן הנחנקין בשבה
הגונב נפש מישראל אינו חייב עד שיכניסנו לרשותו
וישתמש בו׳ שנ׳ והתעמר בו ומכרו פי׳ עשה שימוש׳
ר׳ ישמעאל אומ׳ כא בשבט מג׳ פסין

עמר

סליק פי׳ אחל פי׳ א

ען

בפ׳ שור שנגח את הפרה בגמ׳ היתה שפחה
עני מרי למך על פי צלוחיתו הוא צריך׳ בפ׳ דיני
ממונות בג׳ זה בורר בגמ׳ א״ר שמעון וא״ר נחמן
החשוד לעריות כשר לעדות א״מ לר׳ ששת ענה
מרי ארבעין וכשר׳ ובפ׳ התודה בגמ׳ ולד תודה איכן
דקימ׳ תודה היא הא לחמה והא תהוי תמורה אמ׳ לו
ר׳ נחמן עני מרי ארבעין בכתביה וכשר׳ פי׳ ענה
לו אדוני הוא חייב מלקות א״ע דלא ידעינן איבעיא
ודאי נקיטין שלקין על לא טובה השמועה׳ בפ׳ גמ׳
דפ׳ הקומץ זוטא א״מ לו עני מרי משמא דרב׳ הא
עני מרי פי׳ אמ׳ לה אבוי לר׳ חסדא אימא לי מרי׳
אי אמרה ר׳ חסדא משמא דרב׳

ען

בפ׳ במה מדליקין בגמ׳ על ג׳ עבירות על עינוי הדין פי׳
הדיינין שמענין הדין לאחר שיודעין הדין ומאחרין
אותו קלקול היה במי׳ דיינין שמקלקלין את
הדין

ען

בבג׳ בומא שעינה לך שאול

המשנה
כן קיש מלך ישראל׳ בפ׳ משאת האשה בגמ׳
כהן נעשה לך קוס אכול אותן שני עינים שיכרו

ען

בפ׳ משקין נשים במועד מענות וכול
עד על יצו׳ עונות כולן באחת קינה אחת אומרה
וכולן עונות אחריה שנ׳ ושאה רעותה קינה׳ תרג׳
ואותה לחברתה עינויא

ען

בפ׳ האשה שהלך בעלה למדינה הים׳ ושמואל אמ׳ בעינותין
צריכא גט׳ פי׳ ענות חכמה שאין בנו כח לברר
הספק

ען

בפ׳ ח׳ במקוות׳ ועוד בגמ׳ דפ׳ א״ר
עקיבה ר׳ ישמעאל אומ׳ בגמ׳ שהן ד׳ עונות׳ בפ׳
גמ׳ דעם כמה הוי עונה׳ א״ר יוחנן או יום או לילה וכול
בר׳ נדה כל שעברו עליה ג׳ עונות דייה שעתה
בפ׳ ד׳ בפיאה המקדיש פירותיו עד שלא באו לעונת
המעשרות׳ בבכ׳ רב כר לד׳ מן ענהה דיהבה לידך
עלה אי נשמה פי׳ זמן ועת׳ בפ׳ החולץ בגמ׳ ד׳
אחים עונה מוטב קמ״ל אין טפי לא׳ כי היכי ד׳
דמטולהן עונה בקדש׳ פי׳ רחזל אדם הר׳ בערב
שבת שימוש החולה׳ בפ׳ ערבי בגמ׳ הגמלין עונה
של תלמידי חכמים מערב שבת לערב שבת של
אשר פריו יתן בעתו׳ זה המשמש מטתו מערב
שבת לערב שבת׳ וגם עלזה פי׳ שבן נברא אדם
הר׳ וקשיא הא דתנן בפ׳ ערבי׳ שאמרו ואוכלה
עמו מליל שבת ללילי שבת ומכריש׳ ר׳ יוסי בר
חנינא את תשמיש׳

ענב

בפיאה פ׳ ז׳
רואין אותה כאילו היא ענבה של שעורים׳ פי׳ קמח
של שעורים כדאמרי׳ בסנהדרין׳ ירו׳ בפ׳ כהן גדול ר׳
יעקב דכפר חנן אמ׳ עדשין היו אלא שהיתה ענבה
שלהן יפה כשל שעורין וכול׳

ענב

בפ׳ לולב הגזול היו ענבים מרובות מענבין פי׳ פרשד׳ן

ענב

בפ׳ אין מעמידין בגמ׳ מתרפא
שיבבהא פרוקא דמותהא פי׳ מורסא אהדרי
ליה׳ ענבתא בת מונא׳ פי׳ ענבים שהן מראיהן
כאותה מורסא אם היא לבנה׳ יעביר ענבים לבנים׳
ואם שחורה יעביר עליה שחורים׳ בפ׳ על אילו מומין
חלזון נחש ועונב׳ פי׳ שיש בעינו כענבה׳

ענב

בפ׳ בכפת ענבה קשורה מעליהא היא וירכסו את
החשן תרג׳ ירו׳ ויענבון

ענבל

בפ׳ מהיב
בכלים העינבול והצינורא׳ בר גמ׳ דפ׳ במה אשה
רבא מיהא דתנן בפ׳ מס׳ פרה׳ הזוג והעינבול חיבור
פי׳ ברזל שבתוך הזוג המקיש בדפני הזוג המשמיע
הקול ועוד תמן בפ׳ ב׳ נג׳

ענג

באבות דר׳ נתן
בפר׳ נתן אומ׳ אין לך אהבה כאהבה של תורה׳

ענ׳ את כל עורב
ענ׳ ושראה עמוק יש מספד
ענ׳ לכש ופתילה העידן
ענ׳ המעשרות
ענ׳ אדם הראשון ביל שבת שימוש בחולה
ענ׳ אשר פריו יתן בעתו זה תלמ׳ חכמ׳
פתע
ענ׳ החשוד לעריות כשר לעדות
ענ׳ שני עד הדין וקלקול המשמיע הדין

עי' כהה הנגע

תרג' כהה הנגע עמא ומכתשא׳ וכהתה כל רוח׳ תרג'
ותעמי כל רוח׳ **עמד** בפ' ה' תמיד ראש
המעמד היה מעמיד טמאים׳ פי' הין עומדין ישראל
על הקרבנות׳ ברון ויש להן ראש להעמידם לתפלה׳
ורואין התמיד׳ כדתנן בפ' ב"ג פרקים אילו הן מעמדות
וכבר פי' בע' אנש׳ בפ' ב' בבכורות מעמיד ומושב
היה לכל במקום הזה׳ בר' גמ' דפ' המוכר פירות לחבירו
ת"ר אין פוחתין מז' מעמדות ומושבות למתים׳ כגון
הכל הבלים וכבר פי' בע' ברך׳ בבר' רבה פר' כ"ג ויהי
בהקשותה׳ כת' אחד אומ' נצב לריב יי' וג' וכתוב אחר
אומ' כי שם ישב לריב את כל הגוים׳ כשדן את ישראל
מעומד ומפשר הדין׳ ולאומות דן מיושב מארך
ומדקדק וכו'׳ בפ' גמ' דפ' מצות חליצה׳ חליצה ישיבתה
זו היא עמידתה׳ פי' ישיבתה בלא יבום זו היא עמידתה
וכך תקיים יפה אפלה והא ידעה׳ כלומ' יודעת זאת
כלום שאינו מתכוין לשום יבום׳ בר' נגעים להסגיר
את העומד בסוף שבוע ראשון׳ כדכת' ואם בעינו
עמד הנתק׳ בר' גמ' דפ' כל הזבחים שנתערבו׳ נפילה
גמי׳ כדבדקה קא סבר׳ עמוד צריכא מיעת לעה
וכל פי' הרעי היוצא משפת חלוחלה׳ ולח וכהיותו
ובש יוצא כמין עמוד סילון הוא קילוח שהן שיוצא
כמין מי הסילון׳ וכבר פי' בע' הדקין וירקין׳ בפ' תפלת
השחר בגמ' ר' נחמיה נר ישראל עמוד הימני פי' ב'
עמודין היו במקדש׳ ועליהן כל הבנין׳ בפ' ג' בערלה
המעמיד בשרף הערלה׳ פי' המדבק שבבי כלים
בין ומום של ערלה יש אומ' המעמיד בו חלב ומקפה.
בפ' ב' ביצים ר' יהודה אומ' שבסופו אינו מטמא עד
שיעשה עמוד׳ פי' עוקצין העמוד שהוא מכוין ט'
כנגד האוכל׳ פי' כשעוקצין הכרישין והקפלוטות
והבצלים יעשו באמצעיתן כמין עמוד׳ וכראשון
תרמל ובן הזרע׳ **עמד** ירו' בפ' א' שביעית
לא רצה לקוות עמדה קורין אותה עמידה׳ ובבר' רב'
עמלא׳ כבר פי' בע' הרהא׳ **עמה** בזמר
שעל גבי העימה׳ פס' אימתי׳ וכבר פי' במקומו׳
עמל בפ' בטה שבבל לא מתעמלין׳ פי'
פושטין ומקפלין זרועותיהן לפניהן ולאחריהן׳ וכן
רגליהן על גבי ירכותיהן׳ ומתחממין ומזיעין והוא
כמין רפואה ואסור׳ בפ' כל שעה בגמ' אילו דברים
שאדם׳ אם אמרן בפת עמילה׳ יאמרן בפת שאינה
עמולה׳ פי' פת עמילה לחם הפנים שהיו בה ש'
דחיפות ביד׳ והתם בעיסות ברגל׳ פת עמילה דף
במה אשה כבר פי' בע' יי׳ **עמל**

עי' נצב לריב
עי' תמר בב' שרון עמום
סלבעם הפלט של יש כרישין שיש להן ראשין כמין קפלוטות בלע' ירן קורין נראש קפלו
עי' פת עמילה זה לחם הפנים ועשויה

ושבחיהון
בפ' ב' אוחזין בגמ' מצא שטרי אירון ועמיריהון
פי' אירון דמיהן עמליהון הוצאותיהון ומה שמש לבולין
עמל בפ' אילו עוברין ועמילם של טבחים
בפ' השוכר את הפועלים בגמ' מעשה הלל לעמילן של
טבחים פי' הפה שעושין לשאוב הזוהמה שלא ירדה
עמל בפ' גמ' דם מצטות האשה׳ ובר' גמ' דף
המוכר את הבית במתך המוכר את החצר מעמלין
מעמלין דברי פי' משכירות הבתים׳ **עמלק**
בפסו' דזכור׳ עמלק עם ילק פרח כהדין זחלא׳
ילק הר' יו' זחלא
עם לק שבא ללוק דמן של ישראל׳ **עממי**
אשר בעממי׳ כבר פי' בע' מה׳ **עמון** בפ' ב'
בידים על מרחבה זו ישב חגי הנביא ואמ' ג' דברים
צרתה בת שסורה עמון ומואב מעשרין מעשר עני
בשביעית׳ ובר' גמ' דחגיגה׳ הלכה למשה מסיני
עמון ומואב מעשרין מעשר עני בשביעית׳ כדי
שיהיו עניים סמוכין עליהן׳ שיהיו מתפרנסין מהן
פי' קדושה ראשונה מה שקידשו עולי מצרים
שיהא בה קדושה שביעית קידשה לשעתה׳ כל זמן
שדרו ישראל בה׳ ולא קידשוה לאחר שנחרבה׳ ועולי
בבל כשעלו לא קדשוה׳ והניחו שלא יהא בהן חושת
שביעית׳ **עמום** בויק' רב' פר' את בת צדק
שילחתי את עמוס קורין אותו פסילוסא אמרו הקב"ה
לא היה לו על מה לאשרות׳ שכינתיה אלא על הדין
פסילוסא פי' קטיע לישנא׳ דא"ר פינחס למה נק' שמו
עמוס שעל שום שהיה עמום בלשונו׳ **עמעם**
ירו' בפ' ג' בשבת עימעמו עליה׳ והתיקן רחת של גוים
במקום שאין בה ישראל מצוי מפני חור הנבטי׳
עמץ בחלק בגמ' עדת קרח כל דקהו לה דריא
שלחה ערטילי עמוץ עיניו׳ ואמ' פי' כמו עוצם
עיניו׳ **עמק** בבר' רב' פר' ה' עמק השדים׳
ג' שמות נקראו׳ עמק השדים שהיה מגדל סדינין
שעשו שדים שמעמיקו את הבית כשדים׳ עמק שוה
שהיה השוו כל אומות העולם וקצצו ארזים ועשו לו
[illegible]ולה והשאוהו למעלה [illegible] והיו מקלסין
לפניו [illegible] שמענו אדוני וכל עמק סוכות שהיה
מסוכך באילנות׳ ובפ' כ"ה וישלחהו מעמק חברון
והלא אין חברון עמוקה אלא בהר׳ ואת אמרת מעמק
א"ר אחא הלך להשלים העצה העמוקה שנתן הקב"ה
בינו ובין חבר הנאה שקבר בחברון׳ ועבדום וענו אותם
וג' בפ' ב' כסוטה בגמ' אבשלום את מצבת בעמק
המלך׳ בעצה עמוקה של מלכו של עולם מקים עליך רעה
מביתך כתיב בדבר אחר אומ' וישלחהו מעמק חברון

עסקים וטורשי ומר זוטרא׳ עסק
בפ״ק בבבא קמא בגמ׳ דסמך כל שחבתי׳ ובפ׳ מי
שהיה נשוי בס׳ הל׳ ראובן שמכר שדה לשמעון
שלא באחריות׳ ויצאו עליה עסיקין׳ בב״מ בג׳ דף שבועת
העדות׳ ואשר לא טוב עשה בתוך עמיו׳ רב אמ׳ זה
הבא בהרשאה׳ ושמואל אמ׳ זה הלוקח שדה שיש עליה
עסיקין׳ פי׳ עירעורין׳ עסק בפ׳ כל שעה
בגמ׳ האוכל תרומת חמץ׳ אם לא אמרת בשאר מצות
שכן לא חייב בהן שאין מתעסק כמתעסק׳ שאם
נתכוין להגביה את התלוש׳ וחתך את המחובר׳ שפטור
האומר במעילה וכול׳ בפ׳ ד׳ מיתות בגמ׳ דסמך
המקבלן המתעסק בחלבים ובעריות חייב שכבר
נהנה׳ פי׳ חלבים שלא נתכוין לאכול׳ אלא קסבר רוק
הוא ובולעו׳ עריות לא נתכוין לביאה אלא להעיר
בכותל׳ ובא על הערוה׳ שבת כדאמרי׳ נתכוין להגביה
את התלוש וכול׳ בס׳ שב׳ אמ׳ לן מתעסק בעלמא הוא׳
בס׳ פ׳ ד׳ בכריתות׳ אם כן לאוה כאמ׳ אשר חטא בה׳
פרט למתעסק׳ ובזה הפרק בגמ׳ חלב ונותר מתעסק
בחלבים ובעריות חייב שכן נהנה׳ מתעסק בשבת
פטור מאי טעמ׳ מלאכת מחשבת אסרה תורה וכול׳
בס׳ גמ׳ דפ׳ משוח מלחמה מר קרי לה רשות׳ עסקא
מינה לעוסק במצוה שפטור מן המצוה׳ עד לכל נמי׳
הרג עידן לכל עיסקא׳ עסק בב׳ ואין מגלחין
בגמ׳ הקובר על כל המתים׳ רצה ממעט בעסקו לא
רצה אין ממעט׳ פי׳ נושא ונותן בסחורתו כל היום׳
אם רצה בשאר מתים הרשות בידו׳ אבל על אביו ועל
אמו חייב למעט׳ כלומ׳ בשאר מתים אין ממעט׳ על
אביו ועל אמו ממעט בעסקו׳ ואפי׳ על ידי אחרים׳
בר׳ גמ׳ דפ׳ המקבל שדה האי עיסקא פלגא מלוה
ופלגא פקדון׳ עבדו להו רבנן מילתא דניחא להתרוייהו
פי׳ ניחא למלוה׳ דאי נאנסה כולה מפרע מיהא פלגא פ׳
דהיא מלוה׳ על המתעסק בעיסקא׳ ואי מטיבא
רווחא שקיל פלגא דפקדון ברשותא דמריה קאי׳ ולא
מתחזי כרבית׳ ושומר שכר הוא עליה׳ דהא שקיל
אגר טירחא וניחא לה ללוה דאי מיתעבסא משלם
פלגא׳ בס׳ גמ׳ דפ׳ המוכר את הבית שטר כיס היוצא
על היתומים וכול׳ עד דאמרי נהרדעאי האי עיסקא
פלגא מלוה וכול׳ בר׳ גמ׳ דפ׳ המוציא האשה הכא עיסקא
רבא וקתני עיסקא זוטא׳ בפ׳ א׳ דקידושין בגמ׳ דסמך
כל מצות האב׳ א״ל מני לאמורי עיסקי׳ עשר
בס׳ גמ׳ דג׳ שאכלו׳ י׳ דברים נאמרו בכוס של ברכה
וכול׳ פי׳ הדחה מבפנים׳ ושטיפה מבחוץ׳

וחי ר׳ ששתאו׳ עד על הארץ ובברכת הארץ
מוזגן עליו מים מפני שהוא יין חי׳ דקי״ל בברכת
הארץ נותן לתוכו מים אם הוא חי׳ דהא אמרי׳ מודים
חכמ׳ לר׳ אליעזר בכוס של ברכה׳ שאין מברכין עליו
עד שיתן לתוכו מים׳ מלא כמשמעו׳
עיטור בתלמידים׳ ר׳ חסדא מעטר לה בנטלי
פי׳ היה עומד לו ויושב לימין המברך׳ ולבושב לשמאל
כסות׳ וכשאומ׳ המברך ברכת הארץ מוסיף מאחד
מאילו הכוסות בכוס שביד המברך׳ שנכנסין כל
יין שבאותן מזוג הוא במים׳ עיטוף מתעטף
איפרים סודרא ארישיה׳ מקבלו בשתי ידיו
ואוחזו בימינו׳ ור׳ יוחנן אמ׳ אף לא ייב
לשמאל׳ ומגביהו מן הקרקע׳ פי׳ בתלמוד
ארץ ישראל צריך להגביהו מן השולחן טפח׳ ונותן
עיניו בו׳ דלא ליסח דעתו מיניה׳ בס׳ ג׳ דר״ה בגמ׳
ולקראת שנת המעשר׳ שנה שאין בה אלא מעשר אחד׳
פי׳ תורה מעשרות כך היא שנה אחת של שבוע
מפריש מעשר א׳ ללוי כדכתי׳ ולבני לוי הנה נתתי
כל מעשר וג׳ ועוד מפריש מעשר שני ונותן לעניים
ומעלו ואוכלו בירוש׳ וכן בשנה ב׳ והיינו דכתי׳
בשנה השלישית שנת המ׳ וג׳ שנה שאין בה אלא מעשר
אחד׳ והיינו מעשר ראשון׳ לפי שמעשר עני אין בה שום
קדושה׳ לפי שהוא אוכלין בכל מקום בלא פדייה ובלא
קדושה׳ וכמו כן מפריש בשנה ד׳ וה׳ וו׳ מעשר ראשון
אסור לזרים׳ בס׳ יש מותרות בגמ׳ בת ישראל מפורש
האוכל טבל שנשאר לא הורם ממנו שום דבר
אפי׳ מעשר עני חייבין עליו מיתה וחומש׳ דתניא
ר׳ יוסי אומ׳ יכול לא יהא חייב אלא על טבל וכול׳
אבל מעשר ראשון לאחר שהופרש ונתנו לכהן׳ אם
הכהן נותנו במכירה או במתנה מותר לו׳ ואמ׳ קודם תרומה
שנותנו לכהן לרב מאיר שאוסרו לזר אין חייבין
וחומש׳ בס׳ אי זהו מקומן הבכור והמעשר והפסח
קדשים קלים וכול׳ עד הבכור נאכל לכהנים והמעשר
לכל אדם׳ בר׳ גמ׳ דפ׳ מעשר בהמה והבאתם שמה
עולותיכם וג׳ בשני מעשרות הכת׳ מדבר אחד מעשר
בהמה וא׳ מעשר דגן וכול׳ תוספתא במס׳ כר׳
שחיטת קדשים יפה כח כהנים מכח ישר׳ בקדשי קדשים
ובבכור׳ שאין לישראל בהן כלום׳ ויפה כח ישר׳ מכח כהנים
בפסח ובמעשר בהמה שאין לכהנים בהן כלום׳ י׳
תנאין התנה יהושע׳ י׳ תקנות תיקן עזרא׳ י׳ דברים
נאמרו בירוש׳ כולן מפורשין בס׳ גמ׳ דפ׳ מרובה׳
בס׳ אר׳ עקיבה בגמ׳ מנין לבולטת שבכלאים ... ברבי׳ רב׳

עי׳ ואשר לא טוב עשה בתוך עמיו
עי׳ הרגל שבה
עי׳ שנת המעשר
עי׳ אשר חטא בה
עי׳ הל׳ אבל
עי׳ עשרה דברים נאמרו בכוס של ברכה בג׳ שאוכ׳ ברבי׳ רב׳

ר' יהודה השומר שומר [illegible] עליו העונג העולם

הזה. המונעין ממנו העונג העולם הבא. וכל שאינו

מקבל עליו העונג העולם הזה. שותק לו העונג העולם הבא.

ענג כפי מרובה בגמרא מצאתי וכלפי שהוא

ישהה את העונגה שבהן ליום. לפי שחרוזה כראוי

הלהן תיענגנה. כלומר התשחרן. **ענה** כפי יש

טוחלין בגמ' סדר נחלות. מלמד שכא עבדון עלאמן

והוליד ממונה ענה. פירוש שאמר לו הקדוש ברוך הוא

בת בתו הכאה מכח בתו ירשנו. מתן הבאה מכחן

שיעור דין שהירשנו. והיו הקדושין בשיעור שאומרין

מי הממונך שיורש את אבין. ובקש לבטל בתן

לבאי להשיבו מתוך דבריו ולא רצה להתרשל

בדבר ושמעון. ומתרשל בעבדון וענה. וכך אמרו

מה אתה שומע בעבדון בנו שמתו והניח עגה שהוא בן.

והוא ממונך והניח בן אחיה בנו שהוא בן בשר. הלא

נמצאו בן אחיה שהוא מכחו בוחן. ורש אחותו. וענה

עצמו שהוא בת מכוחן שאינו יורש אחותו. מהלך שה הוֹרה

שגודה זן בבד זה עטרה חטלה זן בעד זה. זה פירוש

ר' סעדיה גאון זצ"ל. פא שלחזיב בקע וראה כי אשם

שעונה בן עבשון בן בנו שלשעיר קרבו בעשרה שעיר

כמו לוטן ושובל ועבשון וענה. עמודך שבן הבן הרי

הוא כבן. ועלך כוחן. ואין הפרש ביניהן לומר שזה

כוחו עה כוח מחו. השיבו הקדוש. אין לך ראיה

זו בלבד. לפי שאתה פוטרינו. השיבו ועוד תנוה המקרא

שהבאתי מן התורה כשיחה שלכם. כלומר שיחכם

באיש מכח הקבלה. ועוד מצאתי בלשון אשכנז דבריכם

מדעתכם שהיא כשיחה קלה בפולה. ולא בגרשום זצ"ל

פירוש כי סעדיה גאון זצ"ל ועוד תהיה תורה שלמה שלנו מה

הכי ברין הוא שאפטירך בכך שלנו ההא עובדיה

תורה שלנו בשיחה בפולה שלכם שאותן קל וחומר

שאתה שומע ומקל. **ענן** עם עש ורכב בעפעיה.

מחמור ועמו והוא דע עוני הישן. **ענוה** כפי שאם ונפני העגה

פירוש כמו פרוש לעגיל בעגב. פא קשירה דבר

העוד בלקודש עגוב. ותרג לעוותה עגובין. כמו

עגבה וקשירה. והוא שאמר העגה בן שן במקום

בי"ש אומר לפי שעגונהן שלבעל השדה. ומלך

ועגלהך תרבי. פירוש לפי גודל השחה ולפי רוב

העגים מרובה. ועגים מועטין נוקן

לפי שחקשרו ויגדלו מעדפוה ועגים

מרובין. שמן. לפי העגים.

עגות שלא יתרג יון שכתה הטל

עגי לעוותה

עגי ועגלהך תרבי

ענג כשאנו דפשם שיין מכורין ליר

לענטב וקדשיה ר' רחמו פירש שם מקום. **עני**

בקידושין בפ"ג דף האומר לחבירו עני המהכך בחרוזה

ובא חבירו ושלה מהן שאין לו נקרא רשע. **ענמלך**

בפ"ד מיהוה בגמ' הנודר ענמלך דעני למיריה

בקרבן. פירוש סום שעונה לקרבן. כלומר שמסייעב

לן ורץ כשרוצה לברוח. **ענניתא**

בפשיטתו' בגמ' הריצה ההיא דביני ביני דשתאי

לקמיה דר' אשי קבר למטרפה. שמפה כלהני עידי

בנייהא הכי אמרי להו. וקאזלו להו טובחי עיניהן

דוורדא. **ענף** ענפי פשתן. כבר פירוש בע'

השני. **ענק** בפ"ג דף כיצד מברכין. ומפ' ר'

אליעזר שומ' תולין במימריה דר' חסדאי הני ברבי

רב דגבין בישראל לגבון שעקרו דשיה בידה תלתא

מיני בשרא. פירוש מן העשאל. שקן בכל ערבי קורין

לצואר ענק. והוא מקום שחיטה. וישבן ג' מיני

בשר שמן בחוש ולבן. ויתר גרונו. תרג אחתר עונקי.

רוממוה אל בגרונם. תרג הושחתן דשלה בעונקיהון.

הנטיטה והשרוה. תרג עניקו ושיבי ידען.

ענקלות והחציס והזגוס. בפרק בא

בשלה פירוש הרכים שבראש הגפנים. כמו שפירש

ר' אחא משבחא בשאלתות. והניהו קטוניתא. כדאמרי

קטקטה בעפעס. **ענקמון** בבר' פרי מן ויקרא

את עשן. למדינה שהיתה מכת בפי ענקמון למולך.

סלקפויא אחלפויב שעש

בפרק כיצד מברכין בית שמאי אומ' אף בזאב מ'

מעשה קדירה. בפ' הנזר מן המבושל. הטורך ממעשה

קדירה. אינו אסור אלא ממעשה רותחים. גמ' אמ' שבוי

האנא כל מידי דמית בשלמא ביה ריפתא הבשיל

קאכלה. פירוש חטיטה מבושלין. ואילו הן חלקבית

שרגיס אורז וגריד ונרסק. **עסיה** פרי בגמ'

דפ' יוחסין כל הארצות עיסה לארץ ישראל. ופ' אמ'

דכתובות. דאפי' כל הארצות עיסה לארץ ישראל

פרי עיסה אחרי שעשה הוא חולין והחלה קודש. וכן

פרי כל הארצות עיסה לארץ ישראל שהן חולין לגבי ארץ

ישראל וארץ ישראל חולין לגבי בבל. אמרה עיסה בבל

פרי בבל אמרה. בבל במלשינין אם היה פה עיסה

פרי לחם נקי. בפ' במעשר שני. בפרי טרפון אומ' ש

והחלקן לעיסה. פרי חמיס המבושלין שקראה עיסיוה

עסמוק בפ' גמ' דקיש בשבתי לאהעמיק אשה

קדירה עסיוה ובוסמסין. פרי בתשובות שחק מתמיר

קטנה שגדילין בא"י. ובבבל אין מצויין לא עסיוה

ולא תורמסין.

עסים

הרתי הבו דעבד ב׳ וד׳ שביקא להו אמ׳ הכי א״ר
יוחנן פלאחת ואחת שקולה כשתים · שנ׳ כי שתים רעות
עשה עמי · ובתרא שמעתא אחריתי כי עברו איי כתיים
וג׳ ובורא וכול גאה אגדה היא ונהי · יש שאומרו בפיר
דהני קאמ׳ להו דוקא האי מנינא לא לרעות שעשתה
קא מיכוין ודקאמרי׳ כד׳ בלש׳ הבאי ובגוזמא דסבי
מהכות כסיל מאה · וכת׳ כי שבע יפול צדיק וקם · כי
שבע תועבות בלבו · ולמך שבעים ושבעה · וכיוצא
בהן · אמרת הכי כד׳ אמרי׳ רגילין רבנן במשר
דנפישי למימר כד׳ בההיא דהשוכר את הפועלין
אמ׳ לה דינבר ליגשא הוה מקשי לה כד׳ קושי׳ · ומ׳
ומפריקנא לה כד׳ פרוקי ומימלה רווחא שמעתא ·
וכן אמרי׳ בההיא דסוף המדיר כד׳ מוכי שחין היו
בירושלים · כלאותו פרושין מן רבי׳ האי גאון ז״ל · וממי
שליחותא היו העיקר בעמיע · שכן משמע מפומביק׳ רב
להודע מ׳ מוה וחיים · ר׳ יודן בשם ר׳ יוחנן כד׳ חיטיאות
סדר יחזקאל ונמנלם לא חתם לא על הגגל
קדושות הן ארץ ישר׳ מקודשת מכל הארצות · שאילו
מר׳ האי גאון ז״ל עשר קדושות ששנינו בר׳ כלים
כשתחשוב אותן · ובואו ג׳ והשיבום כך אומ׳ ארץ ישר׳
איזה חשובה מן הקדושות · ישבהן ככוד למקום שמונה עשר
אותן מקצת טומאות או שמוציאין מקצת מבני אדם
להכנס עליו ואין בכתם ארץ ישר׳ קדושה זו והבאת
בכורים ועומר ושתי הלחם לגור הקדש אין
בקדושות הללו · ושתי קדושות של ישר׳ נגוד אחרינן
כלא כהוראה ·

קליק פ״ב אחל פ״ג

עת בגמ׳ דפ׳ במה מדליקין אין מדליקין בעצי
מפס שהוא עט׳ בפ׳ עגלה ערופה בגמ׳ נמרצא טמון
עפו עמכרין להוק שדה חבירו פי׳ כמו ויעף אלי ·
שהפריחה הרוח ונתנו באילן אחד וכו׳ **עת** בגמ׳
דחלק כי לא מועף לג׳ מ׳ לה אין אם אים בתורה ומסר
ביד המשק לו כעת הרוששק לא כחשונים
שהקלו עליהן על התורה אבל באחרונים הכבידו עליהן
עול תורה וראוין לעשות להן נס כעוברי הים ועוברי
הירדן · אם אין חוזר בן עושה אותו גלגלא בגויים ·
בגמ׳ רפ׳ אין דורשין אין למגלה לא עורף ולא עיפוי · עיין
עיפוי · **עת** בגמ׳ דפ׳ עושין פסין מגולה עפה
תרג׳ כמו לעיף · בפ׳ מציאת האשה בגמ׳ המשיא בתו
אמ׳ מפני פוגע האי עימנהו · נחלה נשדר לה׳ באלן
טרי בגמ׳ נבלא גלימא עיף מעף · **עת** · עוגה
רצפים תרג׳ חררה מעבפא · **עת** · ונתתו חרבותם
לאתים · תרג׳ ויעבפון סופיהון על׳ ושעותו ובמזי כה׳

עי׳ מגולה עפה

מעפרא
עת והחת כל ארח עבורה · תרג׳ כל בורתא
עפין הסולתות והעפיין ככר פי׳ בגז׳ אקונס ·
עפל טחורים עפולים ככר פי׳ בגז׳ דבוני ·
עפץ בפ׳ שבועת הדיינין בגמ׳ מנא לן קן קבר
עכבי דקיימי׳ בשיבא שיבא · פי׳ היעאפן שפירשנו ·
ענר בגמ׳ דפ׳ במה טומנין עפר לבונתא שרי ·
פי׳ עפרוריה של לבונה זכה · לבונתא דכיתא · ורגילין
להטיל עפר בה באהלא לרחוץ ידים מזוהמות · ואהלא
גופה כדאמרי׳ בתיעקת · דרש רבא אשה לא תחוף לא
בנתר ולא באהלא ועשוי לכבס בו את הכלים · וכשמעבר
בן אפא שהוא הדם וסיגלי קורין אותו בראדא · וסיגלי
ענמן עיקרן של עצבין הן וריחן יפה · והוא אחד מן דברים
שפירשו חכמ׳ כדודאים · ובלש׳ ערבי שמן מערי · ויש
מפר׳ עפר שעשוי ממנו לבנים מותר לחוף ראשו בו ·
עפר פילגלי מותר לשוף ידיו · כר׳ גמ׳ דפ׳ בהמה המקשה
מאן יהיב לה מעפריה דרב ושמואל ומלין כעינן
כלומ׳ מרוב חביבות הייתי ממלין עיני מעפרן ·
אבל מה הדבר לר׳ יוחנן אינו שומעין · **עפר**
בילמ׳ מי מנה עפר יע׳ מי מנה עופרין שיש בבן שבאים
למוות אשה · וכולן אחיעזן · ואין עוברין עבירה · פי׳
במורים · **עפרן** בכר רב מ׳ נפו וישמע אברהם
אל עפרון ויש אב׳ לעפרן · בפ׳ עשר העשר הניגא חסר ·
כשבל שהכניס עין רע בממונו שלאברהם חסר ואו
כדכתי׳ נבהל להון איש רע עין ולא ידע כי חסר יבואנו ·

עפש בפסחי׳ הכת שעיפשה ·

קליק פ״ג אחל פ״ד עש

בפ׳ במשקין בגמ׳ ר׳ מאיר אומ׳ עשים ואכנס בעלג
לא מטמטן והכי מטמאן · פי׳ מטומאה הביהן · דלא
ולפיכן דהוי חידוש · וכל היכא דאיכא · חידוש אין לך
לא חידושו · דהא עשים פשוטי כלי עץ לא מקבלי טומ׳ ·
בפ׳ גמ׳ דפ׳ העור והרוטב למה לי הבשר הרי מטמא במשא
טומאה חמורה על גב אוהקבלות · שהאבר מטמא
והבשר אינו דלעצמו הוא טהור הרי מטמא במשא
על גב האבר · אמ׳ לה כששימש כלומ׳ כיון דהבשר
על גבי עץ והאבר מטמא במשא אבל לא הבשר ·
כיפה שאור שיוחדה לישבה בבולה · פי׳ חררכה
שאור שהיא קשה ויחדה למושב בטלתה מתורת האוכלין
ומטמא במושב הזה כשאר מושב כששימש מעשה
עץ שימש · פי׳ לא יאמרו מ[illegible] לאוכלין שמטמאין
טומאה חמורה · דזה שאור אינו חשוב אלא כחתיכה
של עץ · וכחתיכה של עץ כשיושב עליו הזב מטמא
מושב · בפ׳ כל העשם כשרים חוץ משל זה וכול עד
ושל עץ שמן · פי׳ לשון · ישמעאל הנה מן לו צבור ·

סכ״ע בגמ׳ גזירה יש גוזאף

עי׳ סיגלי ובראדא

עי׳ מי מנה עפר יעקב

עי׳ ועם אב

עי׳ כיפה שאור כמ׳ שמתחבר חמץ ומצה

עי׳ לא עורף ולא עיפור כמ׳ שמ׳ בארבעה פרקים

עי׳ עוגה רצפים

ואו' בחדש הראשון בשנה השנית באחד לחדש הוקם
המשכן· תאנא י' עטרות נטלו אותו היום וכול' י'
נטיעות ערבה וניסוך המים הלכה למשה מסיני· כר'
גמ' רס' לולב וערבה· ובר' גמ' דמשקין ובר' גמ' דתענית
פר' י' נטיעות כדתנן כר' שבטיעה י' נטיעות המפוזרות
בתוך בית סאה חורשין כל בית סאה עד ראש השנה
ואע"ג דאסור לחרוש קודם ראש השנה דבשביעית
שדה הלבן ושדה האילן מפסח ומעצרת כמפן כר' פר'
ב' בשביעית ר' שמעון או' וכול' אילו נטיעות שהן
ולדות מותר לחרוש בשביעית עד ראש השנה·
כדגרסינן' משקין הול' למישרי ילדה· כס פר' נטעה
שנתפתחה בגמ' לא כתב ועד כמה· אבור ורבא
דאמרי תרוייהו עד שעשר טפחי עושוריותא דבי
רב ובני גילך· דתניא ר' אומ' הבת ניזונת מנכסי אחים
ונוטלת עישור נכסים· אמ' לו לדבריך מי שיש לו י'
בנות ובן אחד וכול' בבר' רב' פר' יש מעין לו נאמרה
כאן עדה ונאמ' להלן עד מתי לעדה הרעה· מה עדה כאן של
י' וכול' במגלה הגוזל עצים ובמגלה דהזרוע· כ"ד
מתנות כהונה ניתנו לאהרן ולבניו וכולם בכלל ופרט
ובברית מלח וכול' כולן מנויין בתוספת חלה פר' בכלל
ובריה מלח של כל תרומות הקדשים אשר ירימו בני
ישראל ליי' נתתי לך ולבניך אתך לחק עולם ברית מלח
עולם· בפר' חטאות של כל זכר בכהנים יאכלנה
קדש קדשים הוא· חטאת העוף אשם ודאי ואשם תלוי
של כחטאת כאשם תורה אחת להם הכהן אשר יכפר בו
לו יהיה· זבחי שלמי ציבור של על שני כבשים קדש
יהיו ליי' לכהן· לוג שמן של מצורע של ולקח הכהן את
הכבש האשם ואת לוג השמן וכול' הקריב לוג שמן
לאשם· מותר העומר של ואם תקריב מנחת בכורים
ליי' וכו' מנחת העומר· וכה' וכל מנחה בלולה בשמן
וחרבה וכול' וכה' והבאתם את עומר ראשית קצירכם אל הכהן
ושתי הלחם של והניף אותם הכהן על לחם הבכורים
תנופה לפני יי' וג' שירי מנחות דכת' והנותרת מן
המנחה לא' ולב' ארבע בירושלם· בכורה של כל
פטר רחם לכל בשר וג' בכורים של בכורי כל אשר
בארצם וג' והמורם מן התודה ואיל נזיר של והניף
אותם הכהן תנופה לפני יי' עורות קדשים של עור העולה
אשר הקריב לכהן לו יהיה· עשר בגבולין התרומה·
וראשית הגז של ראשית דגנך תירושך ויצהרך וכול'
תרומת מעשר של ונתתם ממנו את תרומת יי' לא' הכ'
חלה של ראשית עריסותיכם חלה תרימו תרומה וג'
ותרומתו תגן לכהן הוא· פדיון הבן של ולקחת חמשת

חמשת שקלים לגלגלת וג' ונתתה הכסף לאהרן ולבניו
פטר חמור של ופטר חמור תפדה בשה· שדה אחוזה
של ושדה החרם של והיה השדה בצאתו ביובל קדש
ליי' כשדה החרם וג' וכת' כל חרם בישראל לך יהיה וג'
גזל הגר של האשם המושב ליי' לכהן וג' אילו כ"ד
מתנות כהונה כל המקיימן כאילו קיים כלל ופרט
ובברית מלח וכול' בפ"ב בחלה שיעור החלה אחד
מכ"ד וכול' עד ונחתום אחד ממ"ח· ירו' נחתום עיסתו
מרובה ויש בה כדי מתנה לכהן· ובעל הבית עיסתו
מעוטה ואין בה כדי מתנה לכהן· בב' המוכר פירות
לחבירו בגמ' רומן בה שלשים אמה קומתו ורחב'
עשרים אמה קולותו· ומשני בר קרא חשיב משפט
קנים ולמעלה אילן ב' אמות מראשי הכרובים עד
שמי הקורה· כי הכרובים קומתן י' אמות של ויעש
בדביר שני כרובים עצי שמן עשר אמות קומתו· וקומתם
האי קרא דהני עשר אמות שהכרובים עומדין בהן
כמו הכרובים של מעלה מהכא כותן חלל ואין בהן
דבר חלל כך גר השאר· והכרובים בנס היו עומדין
עשרין ותרתי שבויקא להן· בר' גמ' דתעניות פר'
והלא הן מפורשין מחדין קרא ולקמיה כ"ד ואמאי חשיב
ב' ושלכך כב' ואילו הן· א' עזבו אותי· ב' לחצוב
להם בורות· ג' עזבך את יי' אלהיך· ד' רעתך· ה'
ומשובותיך· ו' ולא פחדתי אליך· ז' לא אעבור·
ח' צועה· ט' זונה· י' נהפכתי· יא' בכתם עונך·
יב' לא נטמאתי· יג' דרכך בגיא· יד' כי אהבתי זרים·
טו' ואחריהם אלך· יו' הובישה המה· יז' מלכיהם·
יח' שריהם· יט' כהניהם· כ' ונביאיהם· כא'
אומרים לעץ אבי אתה· כב' ולאבן את ילדתני·
כג' כי פנו אלי עורף· כד' כי מספר עריך היו· ואומרין
כמי דהני דאמרין הכא רעות דכתיב ומעיין [illegible]
התשפוט התשפוט ואמי' דהכין הוא בודאי ואילו הן·
א' עיר שופכת דם· ב' ועשתה גלולים· ג'
טמאת השם· ד' רבת המהומה· ה' איש לזרועו היו
בך למען שפך דם· ו' אב ואם הקלו בך· ז' לגר
עשו בעושק· ח' יתום· ט' ואלמנה· י' קדשי בזית·
יא' ואת שבתתי חללת· יב' אנשי רכיל· יג' אל
ההרים אכלו בך· יד' זמה עשו בתוכך· טו' ערות
אב גלה בך· יו' טמאת הנדה ענו בך· יז' ואיש את
רעהו עשה תועבה· יח' ואיש את כלתו טמא· יט'
ואיש את אחותו· כ' שוחד לקחו בך· כא' נשך· כב'
ותרבית· כג' ותבצעי רעיך· כד' ואותי שכחת·
הרי אילו כ"ד· בספ"א כה' הרבה הוין והא כ"ד· סט'

ששה עשרה עטרות נפלו בפיר חמדה חמדה ובפיר ל' מעשה קדושין כס את כקודי

כ"ד כ"ד מתנות של כהונה כל אחד ואחד מר' עד לבר

והקריב ממנו אחד מכל קרבן איל נזיר של

מרתה

ונשאר הגמה שהן הגר שינין של זיתים. מביאין אותן באותן
עקל ישחט מן הגמה כל שהן שנשאר בו ונותנין ערב
העקל ממנו שהוא מפרכתא ועוד ממנו בגוד לובש.
עקל בפ"ה במכשירין המים העולין בספינה
ובעוקלי של רגל הספינה וישאוב החבל שמעלים
הספינה. עקל בי"ג מדפ"ו שמטה עוזנות איגלאי
מישתא דארבי בעקלא. בפרש מעמידין בארי
המורים שמ"ל אחת עיקול ומשורי אינגא של עיקול עיקולי
מקמאות שיש בששת הנהר עקמומיות. ופשורי מקמאות
גבהין וגמוכין שהבריות נמשכות בהן בהדיא.
בפ"ו וחפור באר"י טבל אם שיהיה דמיהן דקידשו אחרי
עיקול ופשורי טבעונה. בפ"ג מדפ"ו המוכר פירות לחבירו
בשוק לתן דרך עקלתון של דרך עקמומיות. במומין
שאין פ' בכורות. ובעל מקה והעיקל אינהו עיקלל
שמקל פרסותיו ואין ארכובותיו נשקות. עקם
בפ"ה השוחר את הפר בגמ' ואין אוכלין. וכפלי מיתות
בגמ' בשב אוכל יוחנן אומר חייב עקימות אין הוי מעשה
וכפ"ג בפרהדרין המחלל בפ' נערה שנתפתתה בגמ'
הגידה. ומה עקימות שאינו נרמז לן. מיל שמעקם שמעון
ומעמיד. כבל רפ' פר' של ותנח התיבה. וכמה אלפי מצון
גדלים. עקמם וכמעקם. בפ"ה דשבועות בגמ' עב
הזיתין וגמרי אי נמי עקומא דעקרבא דמנח בזנר
דיולי. מיל נראין הדברים שעוקץ עקרב מכוכב כמה
הוא. שהן מעמידין בציורה. עשה הוא זנב שלו. בפ'
המוציא תבלין בגמ' שרשין הוי דאמרת לה עוקצא. מיל
שיש למעלה עוקץ חד. ושוכב את העשבים. עוקם
עקם בגמ' דפ' ר' יהושע אומר השורג. וכל גמ'
דפ"ק צדין כל היכא דאית ליה עוקמי עיקמי. ביבי
גדול מיל זמיות שבורחת עשה ואין יכול להתעשה אא
בשוורין. עקם בבכורות בגמ' דפ' כל פסולי המוקדשין
אלא שיש מהן דעקם עקימתה שקלבא. מיל מי שיש בו
ושבין עתיד. כמו שקיצין שקיצה עקרב. עקץ
בפ' כלל גדול אמרו בשבת חוץ מעקפין ונגעים
ושקציהן שחוץ מדקין. פיל בסנהדרין מעשה וכתי
בן זכאי בעוקצי תאנים. מיל כמין זנב וש לתאינה
שבו והוא תלוי בארץ ונק' עוקץ. מיחט שעטרו
חדודה אחד שוקצה כבר מיל בעחדר. בפ"ה בגזה כדי
שיקוצו עתן ידועב העוקץ מיל התידוד שלדד והוא
רשע. ובפ"ב בנזקין. ובפ"ג בתמיד. העוקץ והדקר מיל
העוקץ הוא העשה כדרכה לעשות העצה. בפ"ג דהשה
בגמ' ונעקץ בשביל אלו. יהודה חופרן שבעוקץ אשורין.
באילן שהיו רחוקים עוקץ ג' ועשרה הן ה' ועשרה הן ה'

עקר בכל זמה פי' בפרשה עקרה השכול.
עקרת בזרעים בגמ' מעשה וכדתן בגון שעקרן הזאבים
כפ' הגוזל דעלה קא מיקטיל מיל עקר עקרת בשבת
ומאלילה באה אין פורטין לי עקירה אומלאין עלין
בעקיפין מיל בורמטה. עקר עקורין טעונה
מהיות רעות בכרפיל בעלי. בפ' החולץ בגמ' אחד בהולות
או שהיתה עקרה וזקינה ולקחתה וכולם כולן עדיהם
להמתין ג' חדשים. ותנן בפ' הבא על יבמתו לא יבטל עקרב
אדם מפריה ורביה עד אם כן ופלג
בכל מהכות סי' לו בכפס. עקרב של פרומביטא
טמאה. מיל הפ' הבונה של כל עם שהוא מהג והוא
רסן והוא פרומביא. ובעם בהוך פי הבהמה כגון
חמור או סוס ושם אוהו הבונה עקרב. עקרב
בפ"ק בכפס שקרב כית הבד טמאה. לשון ישמעאל
מעקדכה. וכלין שלומים שיש אומריבוא. עקרבת
כן העמון מיל שם מקום בגלי אילת.

מליקפטון אחלפיון ער

בפ' מי משקר שם. וכפ' שוטה אף הוא ביטל שה
המעורבין ושה הטוקבין. מט בגמ' בר גמ' דעירובין. ובפ'
מי הלוקח בהמה בגמ' לא יעבר אומ' מצא מין שה כמין
ועבר. כגי פוהח לברמלית שהוא דומה לן. ועבר בן
לחיים עם הברמלית ונעשו רשות אחת. כמו מין שמצא
אפ מיט והקיצו להשתתף עמו. ואמור בין הלחיים
עד שיעשה לרח שתוצץ ביט לבין הברמלית ומפליגן
ממנה וכשבין הלחיים פתוח לי הי שאינה ממיטה
ביט מתערבת עמה. בזבחי בפ"ד חטאה ביוה"כ
בין פי זובח עורי עפון ובאי תימן. עורי עפון בן עולה
ששחטה בצפון ומאה קורא אותה עורי. דבר שהיה
ישן ונתערבב כולו פי בגמ' דתענית עורי פיל.
ער בפ' האשה שנתן לו עירה דם הפר לתוך דם השעיר. בפי
תיעוקה היושבת על דם שוהר היתה מערה מיס
פיל היולדת בימי טהרה מותרת לעבור בקדשים.
ושופכה אחד על קרבן פתח שהיו שותתין בעזרה
אותו בשתיקן. ואיזה עגבה בגופן של פסח. מן ונתערב
כפ' ב' בבריתות כלה ערוה עשה בהן
המערה בגומר. בפ' הל קמא דפ' הבא על יבמתו.
על יוחנן הערשה בן הכשה העשרה. גמ' ביאה ממש.
מיכן ואילך בשיקה ופטור. בפ' מדפ' העור והחוב
וזיבת טעמי דל שמעון הסם. השיל ומעורה בבעל
חיים. דתניא ויתור של האוה שנפלה ומעורה אפ
בקלפה. בפ' ג' בכתובות. אוכל שאפרם ומעורה
בפ' טוקצה ויתור של האוה שנפשח ומעורה בקלפה. שנאלף ועמו נפסק
ונאחד מאחד הי

עיי' מפרכתא

עיי' נתיש עקלתון
עי' מאור נח הומבחר
יש טיג דר פיג

עיי' עקיצתן עקיצת
שרקיע תלוי ש כתי

עיי' עורי צפון
ובוא תימן

עיי' בעומרה
העצה

כבש

ענ' אסור לומר שבחן של רשעים

ענ' בכל עצב יהיה מותר

ענ' ירבו עצבותם אחר מהר לדורו של שמד כיצד היה

ענ' ויעקבני זה פעמים

ענ' יעקב כמשל להדס ובשו לקוץ

נא שמעכב

ענ' המסתכל בעקיבה שלאשה

ענ' הקטן למאחרים עלהייץ

וקן איצטרובילין ובלעז פנוי· בגמ' דפ' כל שעה שנ
פרור מגעילו ברותחין· פי' כף של עץ שנופלין בו
המרק מן הקדירה ומגעלה בו· בר"גמ' דפ' משוח שעץ
חניתו שעדיין לא הגיע לחצי שבחו· מיכן שאסור [לומ']
בשבחן של רשעים· לא נתחבבו בכל [שבחיה] ואודויה
דדוד· **עצב** בפ' החבית אין מעצבין את [הקטן]
פי' מושכין איברין שלקטן· ומישבידין חוליות של
שדרה אחת על חברתה· וזה עיצוב של עצבון· בר'
גמ' דפ' אין עומדין חנייה דקא בדח טובא א"ל לא בכל
עצב יהיה מותר· פי' בכל שמחה העצב יהיה מותר·
בילמ' אספה לי שבעים איש· אספו לי חסידי [לערה לבוא]
אמ' הקב"ה אספו לי דורו של שמד היאך היו עושין·
מעמידין ישראל לפני הדיין ואומ' לו כפור באלהיך·
ואומ' איני כופר לעולם· מיד מרבין עליו צערים של
ירבו עצבותם וגו' ואעפ"כ אינו שומע· ומזהרין עוד
להוסיף אחר· של אחר מהרו· אומ' לו נסך לעבודה והוא
אומ' בל אסיך נסכיהם מדם· אומ' לו השבע בצלם והוא
נמנע· ואומ' ובל אשא את שמו על· הלכך פוחקות והללו
עציבות פי' בל' פחד· **עצב** עוצבה אינה עריכה
קימוע כבר פי' בל' אבזין· **עצב** בבכר' פ"ק ד'
ויגדלו הנערים משל להדס ועצבונית שהיו גדולים זה על
גב' זה ובלע' פי' ממיני קוצים הוו· **עצה**
כמלוא פי גמל בפ' כל גדול אמר בשבת בפ' את לולות
ושרף את הקש ואת העצה גמ' מאי עצה אר' יהודה תבן
שלמיני קטנות· **עצה** יה חבריה הרגירו או עשק
את עמיתך· לא תעשוק רעך· לא תעשוק שכיר בכי
תמא אך עשוק וגזל **עצל** וחד אמ' משום
עצל כהונה· כבר פי' בל' חשד· **עצם** בסגמ'
דפ' המדיר· עשה בשביל כבוד עצמך· פר' דלא מיתחזי לך
ואחלי· **עציץ** בר"גמ' דפ' כל שעה· מהו ב' ר'
שמעון בר גירא מיהא דתנן בפ' ג' בכלאים המעביר
עציץ נקוב בכרם· אם הוסיף במאתים אסור· בפ' ג' בהמות
אונם שוהה בעציצו· פי' גסטרא בלע' ושמו נק' ארץ וכבר
פי' בל' גסטר· **עצר** ברכות דמי שאכלן
נטופהא עצרא דכותא פר"ג טיפין מעצרות הכרישין
דמישתכחא בי עצרי כבר פי' בל' גרגותא· בסגמ' דפ' לא
יחפור הוו הנך עצרי בשיבבותיה· דכי הוו דייק שמשי
הוו ניחא אפדניה·

סליק פי' אחלפטו

עק בגמ' דפ' דינ' ממונה בג' אר' יוחנן דאעסקה
הרג' ידה· **עקב** בפ' ב'· במעמות סנדל שיש לו עקב
כשר· בפב' בכלאים סנדל שנפסקה אחת מאזניו ותקנו
עד שנכנסו עקיבו· בפ' כהן גדול ונזיר בגמ' מנא [הדוד]

בשר' ר' ירמיה רקב הבא מן העקב מהו· פי' ממתנים
ולמטה מחצין של צד העקב· בסגמ' דפ' ב' בנזיר כל
המסתכל בעקיבה שלאשה הוין לו בנים שאינן מהוגנין
אר' יוסף ובאשתו נדה· אמ' ריש לקיש עקיבה דתנן
מקום הטנופת שהוא מכוון כנגד העקב· בויקר' פר'
ויהי ביום השמיני פר' עבריה למאחרים עלהייץ· אלין
דעבדין לחטהא קדמאין ונמקן עקיבין· פס' ועינן
אחרונים· אהרה לעוקב אחר מנאף שנ'· לא תנאף
לא תנאף· פי' מי שמרדף והולך על עקיבו ומזמן
לחברו ניאוף מנין שחייב· ת"ל לא תנאף לא תגרום
ניאוף· **עקב** בכאילו ך הגולין בגמ' מצא
עקיבה מחס· אר' לעזר שהן עוקבין להרוג נפשות
פי' מערימין ועוקב אחר מנאף נראה בעניין זה· בפ'
היה מביא את מנחתה בגמ' מקום היה שם בב' מקומות
הל' עוקבה מקרא פר' מלש' ויעקבני זה פעמים· סלות·
עוקרת· לשון אחר עקרת בעבי· בפ' השוכר את הפוע'
בגמ' נטלאה המשפך אם יש שם עקיבה יין אסור·
פי' עקבות פר' בתוך המשפך יש מקום שמעכב
את היין ואינו יורד כולו· **עקוב** בחלק בגמ' אנשי
דור המבול יש לנו מעין אחד ועקוב שמו· ואמרי לה
עקום שמו· פי' שהוא סיפוג ושואב המים· ואין
מניחין אותו על ראשינו לכבוש המים· פא עקוב שמו
שמעקב את הגשמים· **עקובה** בעקובה
דלבא פר' בל' בן נכר· **עקיבה** בפ' בקדושין
בגמ' נכסין שאין להן אחריות על השור· שאני אומר
למוד נתון ליהושע ושור אחר נתון לעקיבה· פי' ר'
יהושע היה לוי· ר' עקיבה כהן לבנים· ומקומו של אהרן
מעשר שהוא נתון בו מושכר לו· **עקד** בפ'
במה בהמה לא עקוד ולא רגולה פי' בהמה לא היו
כופתין את הטלה אלא מעקידין אותו גמ' אר' יהודה
עקוד עקידה יד ורגל רגולה שלא יכוף ידו של זרועו
ויקשור ובפ' **עקד** ואקוד ואשתחוה לנוי· הרג'
ירו' ועקדה ואודדה ושבחה ויאמרו שלום לעבדך וג'
ואמרתם זבח פסח הוא לה' וג'· **עקה** בפ'
ג' במעשרות השמן משירד לעוקה פי' גומא שמתכנס
להובן שמן· בפ' כיצד משתתפין מן צדדין עשו עוקה
ומן צדדין לא עשו עוקה· בפ' במקוות שוקת המערה אין
מטבילין בה· פי' גם אותו חפירה להתקבץ בו המים
עקל בר"גמ' דפ' חבית מהל היוצא מעקל בית הבד
טמא פי' עקל שם הכפיפה שעוצרין בה הזיתים
והיא עשויה כמין קופה ואינה כולה גדולה לא מסורגה
כמעשה מטדה ושבכה· ואחר שעושין הזיתים

ועשה

ואין עירוב והוצאה ליום הכפורים. בפ"ג בביצה
אין מוציאין את הלולב. מר סבר עירוב והוצאה לשמות
ועירוב והוצאה ליום טוב פיל יום טוב בזמנים שאינן
לעולם אוכל בשבת. מה שבת אין מוציאין מרשות
לרשות אלא על ידי עירוב. כך יום טוב. בפ"ג דמגלה
כפרים. כל מסכת כפרים כדי להקיפן חומה ערב. פיל
חומה הערב שהולך ומתערב בתוך השתי שמן ערב.

ערב

ערובתא דיישב כבר פיל בפ"ב דתרומות. מיכן איכא בינייהו
בפ"ק דעירובין נאמרין בגמ' הכא עלבא ועלבא דערבא. פיל אסיקנא דלא שנא קמטן
דל שמעון. נדרתי על כל אחת ואחת מישראל מוח
בריותה לתריג מצות שאם יעבור על אחת מהן
ילקה בעונן וגם עירב כל ישר שאם יעבור אחד מהן
וירצה חבירו ואפ יקר הדין מאחין ילקה בעון אחר.
נמצאו כל ישר ערבין זה בזה. ובפ"ק דמנחות
ערבא דערבא. כלומר שאם תשמש שפל עבר עבירה
ואהו פל ואפ מיחה בו. מחוייב אתה כדרך ערבתה
לפיקח הדין גם מזה הערב שרשה ואפ מיחה בו. ואם לא
תעשה כך. תהיה עמכש בעונם. וזהו פיל ערבא
וערבא דערבא. כל מקום ששנה רשב"ג במשניות
הלכה כמותו. חוץ מערב ועירב וראיה שמונה.
פיל ערב. בפ"ג פשוט המלוה את חבירו על מנת
ובכל עד רשב"ג אומ' אם יש לה נכסין למוה בין כך ובין
כך לא יערב מן הערב. עירב בפ' מי שאחזו אמ'
רשב"ג מעשה בעירב בא שאמ' לשושנת הרי זה גיטך
על מנת שהתת לי אוצטלירי ושבדה אוצטלירי רצון
ואמרו חכמ' תקן לשה דמיה. ראיה אחרונה בפ'
דיני ממונות בתרא. אמרו לן הבא עדים. שמחוייב
אין לי עדים. הבא ראיה אמ' אין לי ראיה שהוא
וכלל בזה ראיה אין הלכה כמותו. שכל בראיה ראשונה
הלכה כמותו. בפ"ג פשוט ערב היוצא לאחר חבירו
שטרות. פיל חתומה עדים כתב וכלעד. **ערב**
עוברא מרה שיש בע' ממך. פ"ג שחור כשרבבא. פיל
לשון גנאי הוא ופחדנות הוא. כלומ' דעתו רעה. ענים
הוא ששוחקים בערבים. קוטרתן תלה שחו כשרבי.
ובגין כמ"ש בעושין כמין בגמ' דמ"ק. יהודה מפורש. ובגין
רב אחא תהים פיל רשעו. בפ' ערבה שנתפתתה בגמ'
האב. ערבא בעי בב וההוא גברא לא בעי בב וכלל
בפ' גמ' דפ' הכל שוקלין והערבים משלימים זה לזה
ובשר בבא ג' **ערב** בפ"ק מעמידין בגמ'
בת. ישרל ובכל גמ' דפ' הערל ערב מחול וגבעות מחול

ועין כל ישראל ערבין זה בזה. מכאן
ראשי תיבות. ישרע
מוסף. ושונאה נלחה.

כשהלוה עשה ערבות ועלות פיל ערבות ועשות
ברעלות כדכתי והשרות והעלות משימות בגד
עלהשען ומכסות כל הפנים שאין נראה אלא עינים
למטה. ירן רעלות כל ערואה כפ"ק דהאבי. ובפ"ח
מעשה בא לפני רבן יוחנן בן זכאי בערב. ואלו חלשים
אנו מלחמות תערים תשב קדר. תרג פתחין יתבון
מזבר ערביא. כל אשן קדר. תרג כל בני ערבא
בכל דכל שר עשו והתילנה. בפ' ארעות. בפיקיא ובערביא
ובפלסטיא. **ערב** בפ"ג בפרה מטומאין הכהן
השורף את הפרה. מפש הצידונין שהין אומלין
במעורבי שמש היתה נעשית סמלכון דיהן עלון. פיל
היאך משערין אותה בזה הסמיכה שמוטרין עלון.
דקיימ"ל לאחר ששכלאין נוגעין בו. כדגמ' בב'
ומאן אין בין כהן גחלטוס הכפורים לשורף את הפרה
אלא שזה פירשתו לטהרה. כהן השורף את הפרה ואין
נוגעין בו. וכהן גחלטוס הכפורים פיהשהו לקדושה
והכנס הטהורין נוגעין בו. ולאחר שכטמא מין
הסמיכה טובל וסולק בפרה לאחר. בפ' הערב שמש.
ערב בכל בי עין פ' טו בכלים ושריבה
העובדין פיל כל שץ כמין סמיה והיא לעבודת הבורסי.
ובלגן מטרא. ובפ' עליבת הפיסנות. פיל יש
לבנאין ספינה קטנה שקורין בלגן כונטרי. ומבואין
בה אבנים קטנות ליתן בין המבבין. ושמקבלהן
מיסרי. פ"ק ערובין שעושין בפ הבנאי הטיט. ובפ' כל
שעבה הבאה במידה טהורה מבלוס. פיל התינוק
למידק. ובפ' בתים בן בתים נמצא עמהן על עריבה
הרגלים שהיא מגלגלין ועד ט קבין. פיל כמין קערה
לחיצת הרגלים. **ערב** בגמ' דפ' גולב ערבה
עשוה יפוד הנביאים. פיל הכביאים הורן אוהם
כך. מוהג נביאים בגא הורה ובגא היקון שכתוה
והורו לפס ההלכה ויסדוה לפס בלומ' יסדוה כי היא הלכה
למשה מסיני. **ערג** בפ"ק שקיבה מעין
שהיא ערגן טפח. פיל בע' ברד. בפיטלון פיל בגמ'
עיקבה הישה. לא אמרון אא באוהבה שרוגה. פיל אומה
דושה. **ערוך** היה שם ערוד והיה מזיק.

ערוך

קש מבבל. וכבר פיל במקומו. כפ' ח בכלאים הערוד מין חיה. בר גמ' דפ' כל השנ.
ערד. שוומה לערוד במדבר. פיל כדכתי פרא למוד שמו ערד למה"נ
מדבר. והוא תמוד מדבר. פרא אדם. ותרגומו אדמי פרא למוד
לערוד. בכל רב פ' ס. עיד שנדון את מן העולם. ערך והקרבים
מתחוץ מחוי הן מוחץ. מתושל מתושלין **ערדבלין** ובשר בדקר
ומרבטס. כבר פיל בע' הדומס. **ערדמיא**

תבואה שנעקרה ומעורה אפי׳ בשורש קטן׳ בפר׳ אילו
טרי׳ בגמ׳ ניטלה הכבד ומעורה בטרפשין מהו׳ פיר׳
מעורה דבוקה׳ כדגרסי׳ בפ׳ הוציאו לו בגמ׳ משתמט
מאי כמעד איש ולויות אמ׳ רבה בר שילא כאיש המעורה
בלויה שלו ורת׳ ודבק באשתו׳ שמעמידים שהוא העור
הדיבוק׳ בפ׳ המביא גט שני בגמ׳ הכל כותבין׳ בעי
ר׳ פפא הריזה גיטיך והעיר שבין שיטה לשיטה מהו׳
וכול׳ עד ערבא דמעורה׳ פיר׳ כגון תלמוד של מטה
מגעת לשיטה של מעלה׳ וכן הטופס לשטה שלמטה׳
ובגמ׳ דבונה ר׳ יעקב אומ׳ אם היו מעורות בגידין
אסורות׳ פיר׳ גאון ז״ל מידי אירייא ודוקא אמר לה לשון
עירוב׳ כדאמ׳ בטיבול יום ונשאר מעורה׳ ויש מהן
הרבה במשנה ובתלמוד והרבה בלש׳ ארמ׳ מתלי כין
לו בעין כלומ׳ מידי מערבא׳ **ער** בר׳ גמ׳ דפ׳
הבא על יבמתו ערירים יהיו׳ פיר׳ ערירים יהיו׳ יש
לו בנים קוברים׳ ערירים ימותו׳ אין לו בנים׳ הולך
ערירי׳ בס׳ גמ׳ דר״ה כמה בהמה׳ ובפ׳ אילו קן הנשרפין
בגמ׳ הגונב את הקטלה וכרתינו׳ לאיש אשר יעשה
ער ועונה אם תלמי׳ חכמ׳ הוא לא יהיה לו עונה בתלמידים
ושייך זה לחלק ראשון׳ **ער** בהנוגע מר כא׳
בכלים בלחיים ובערויים טמא׳ פי׳ ערויים רומה
לכלי הסתות ובו משבר גושים של עפר׳ כדכתי׳
ערו ערו [illegible] בה׳ ואומ׳ ערער התערער׳ ויש
אומ׳ [illegible] ראשו [illegible] בארץ לחופה
ועולה ומחדד כמין לחי [illegible] המענה כדתנא
כלכלי הסתות טמאין וער[illegible] אמרן׳ **ער**
בפ׳ כיצד מברכין בגמ׳ חוץ [illegible] ערער בשמן
זית החילה בקוטה [illegible] כמחקה
המגילה אמרה איני [illegible] פיר׳ גם
זה לשון שיבור׳ **ער** פר׳ [illegible] דפ׳ אם אינן מסרין
ובפ׳ המוכר את הספינה בגמ׳ ובדקלים ערוים עברי׳
ברטאות בפ׳ מר שאחזן שרגא דגרא׳ פיר׳ בלע׳ נעורן׳
ער בפ׳ ב׳ בנדרי[illegible] אשה [illegible] עיר של
זהב׳ ככר פיר׳ בלע׳ ירוש[illegible] גמ׳ דפ׳ ד׳ נדרים׳ עיר
קטנה זו האף ואנשים בה מעט זו האיברין וכול׳
ער ופטיר ועטיר מן חרורי ומן עלולי
ומן ערודי דמלכא ככר פיר׳ בלע׳ טנהר׳ **ער**
בפ׳ כא׳ בכלאים׳ ובצורה שאינו עריד להחזירה׳ פיר׳
הוא מוט עבה׳ והוא למעשה רוקם וחושב׳ ופעמי׳
מוציאו ופעמ׳ מחזירין ופעמ׳ מוציאין ואין מחזירין׳
בס׳ גמ׳ דבב׳ קמ׳ הר׳ אין לוקחין מן הערדי לא עירין׳
ער בנדל סר כן בכלים עור החמור

ועור החמר׳ פיר׳ עור החמור שמשים על החמור
עור החמר שמשים על בגדיו׳ עור הכהן שלובש
אותו של פשתן׳ עור הרופא רופא החבורות משים
על בגדיו מפני הלכלוך׳ עור העריסה שמשים
על עריסה של קטן׳ עור הלב של קטן שהיה מנהגם
לחגור על מתני קטנים שמא יכהו החתול על לבו
וימות׳ עור הכר והכסת שלמטה׳ עור הסרוק
שמשימין אותו המסרקות׳ במתניתין׳ עור הסורק
אותו של פשתן׳ בס׳ גמ׳ דפ׳ בהמה המקשה׳ תמא
מר עור משלים לבשר לחומרא פיר׳ כגון הבשר
חופה חצי העבס והעור משלימו׳ ולא האמר עור
מצטרף לבשר׳ ואפי׳ חצי כחצי׳ **עור** בפ׳ כל
שעה בגמ׳ האוכל תרומה בגזרה עירין פתגמא׳
פיר׳ גזירה ומאמר שוין הן עירין וקדישין שוין
פתגמא ושאלתא שוין׳ **ערב** בפ״ה
בכלאים כרם שהוא נטוע ערבוביא׳ פיר׳ מבולבל׳
בר׳ גמ׳ דסנהדרין עירוב פרשיות כת׳ כאן פיר׳ אפי׳
הלוואות דכת׳ בהן אם כסף תלוה׳ כלומר שכת׳ בפר׳
ואלה המשפטים מעורבין בהן׳ וכן כתי׳ אלהים
אבלוהו כת׳ ואפי׳ הורשות הלוואות צריכין ג׳ מומחין
בפ״א דר״ה כדי לערבב את השטן׳ פיר׳ כיון
שמראין אנו [illegible] יש עלינו מלאך מליץ טובה מרדה
שחת׳ כן יש מלאך מסטין ומכוונין ישר׳ את לבם
ואומרין שאם יעמוד [illegible] עלינו לדקדק במעשה׳
ומאחר שרואה המסטין ומחבבין המצות מושב
ומעומר׳ כאילו מתערבב [illegible] פ״א כת׳
ביהושע בלע המות לנצח [illegible] ויהיה ביום ההוא יתקע
בשופר גדול וכול׳ וכי שמע [illegible] קול שיפורא זמנא
חדא בהיל ולא בהיל׳ וכד תניין לה אמ׳ ודאי ההוא
שופרא דתקע שופר הגדול׳ [illegible] זמנה למתבלע
ומתהיע ומתערבב ולית לה פנאי למעבד קטיגוריא׳
ומיכאן אנו למודין [illegible] לו בעמידה כמו לו
בישיבה׳ והני דמתחמי רין ועבדין לו בר יתבי ולו
בלחש ולו על הסדר׳ כנגד מאה פגעיות דפעיתא
אימיה דסיסרא ואילין ר׳ אף אתון בשגומרין כל
ההבלה קול תקועיא דיחודאה מיתבעי למהוי ר׳
תשרת תשת תרת והן ק׳ בפ׳ חלון א״ר יהודה בפ״א
בעירובין׳ אבלבלא עירוב בין מדעת בין שלא
מדעת׳ בגמ׳ אמ׳ שמואל הלכה כר׳ יהודה׳ אמ׳ לה ר׳
הונא בגדתאה אפי׳ במבור שניטלו קירותיו או נחיין
אמ׳ לו מערבין אמרה ולא במחיצות׳ וישע בס׳ גמ׳ דפ׳
כל גגות העיר׳ בס׳ גמ׳ דפ״ב שעירי׳ עירוב הוא בשבת׳

ואין עירוב

ע״נ ניטלה הכבד ומעורה בטרפשין

ע״נ כמעד איש ולויות

ע״נ בגזרת עירין פתגמא

ע״נ ערירים יהיו ערירים ימותו

[illegible] קסוה פיר׳ כלי שרה

ע״נ ערו ערו

ע״נ אם יש עלינו מלאך מליץ

ע״נ [illegible] עור החמור ועור החמר ועור הרופא ועור [illegible] עור הכר והכסת

חוץ מן היין ובס׳ גמ׳ דפ׳ איזו מנחות נקמצות הכא במאי
עסיקי׳ בשעירסן פי׳ מלש׳ עריסותיכם דכיון שעירבן
נעשו אחד ויש בן לכה שייך זה כפי׳ הראשון של
מעלה **ערם** זריד וערסן כבר פי׳ בע׳ זריד׳
בר׳ גמ׳ דפ׳ הנזאונין איכא דאמ׳ בשעירסן וכדרבה
בר יהושע דאמ׳ ר׳ יוחנן אמ׳ רחיל כס׳ אין בין המודר
בגמ׳ דסמיך מרפאיהון רפואת נפש ערסן יפה לחולה
לרפואתו מאי חרסן אמ׳ ר׳ יונתן חושלא דשערי
עתיקתא סמידי דשערא עתיקתא דריש נפיא׳
אמ׳ אבוי ובעיין בישולא כי בישרא דתורא׳ פי׳
מה היו בנה של קמחיות בעלי כח שגידלם בערסן
שמאמץ כוח החולים וכש׳ הבריאים׳ ויש אומ׳
משכבה ורעב שהיתה עושה בתשבע את שלמה
כדתנן בגמ׳ כר מטוני׳ והאזרני חיל למלחמה׳ כלומ׳ ואמתניני
זירותני׳ דכת׳ זורה את גורן השעורים׳ וזיר זתני
כל העולם כולו נזרים מבורר שבטיפה של שככה
זרע׳ ונעי מן הבורר שבדור׳ **ערם** בס׳
תקה הבתים׳ העריסין בעריסי׳ ברע׳ שבות׳ פי׳ ערים
ידוע לאו הה משפחה ומנהגם להשליכם הכל בידו׳
והוא הנותן לבעל חלקו השדה חלק׳ וכל מי שהוא בעניין
הזה אמ׳ חלק שאר העריסים׳ ולקח הוא חלק בעל הבית
אין לו חזקה׳ אמ׳ בהרמנא שוויה׳ פי׳ מורשא אפטרופא׳
ערם בס׳ גמ׳ דפ׳ עושין פסין מעריב לכותה
מחוצא הרסתא פי׳ שכונות שכונות ולא לכולם ביחד׳
ויש בבכייר מערבין בגמ׳ עיר של יחיד׳ כל שאינו
עשויה לנחת אינה מחיצה׳ פי׳ מחוצתא חזקתא
שדירתא דקביען וקיימן ועשוויה לנחת׳ בר׳ גמ׳
דגיטין רבה בראבוה מדיך מערסא לערסא׳ ור׳
ששת משכונה לשכונה׳ ורבה באותה שכונה׳ פי׳
ערסא בלעז ריוני והיא גדולה מן השכונה׳ ושכונה
בלעז קונטרדא׳ **ערסל** כמלונה במקשה
תרג׳ כערסל מבכותא במקטרא׳ והעודדה כמלונה׳
ערסל בבכ׳ רכ׳ פר׳ ל׳ הגיבורים הין עותן
רגליהן על ההדום וסותמין אותו והיה בא לבבנתורה׳
והיו רגליו מתערסלות במים ההד׳ הלפיים יחולון׳
ערע ונפק ערעיתא מן כותלא עין בנו אודיפי׳
ערת בס׳ ע׳ בחולין המולק מן העורף פי׳ רחזל
עורף הוא קנה הגולגולת שעל הצואר׳ והן הנקראין
פני הגולגולת הפנים׳ ואחורי הגולגולת נקרא העורף
ושוק בגולגולת פי׳ מחמל ערכן מתחיל הרקמה את
העורף והוא אחורי הצואר שבנגד העורף׳ בכ׳ לא יחפור
בגמ׳ מרחיקין את הנבילות׳ יערוף כמטר לקחי׳

זה העוסק בתורה לשמה׳ רוח מערבית שבאה מערפו
של עולם פי׳ ר׳ גרשום זצ״ל יערף כמטר לקחי זה
העוסק בתורה לשמה׳ ומרכין אותו לשמוע׳ לקחי עושה
טובה לעולם׳ כמטר זה שבא מרוח מערבי עורף של
שכינה דכת׳ צפון וימין אתה בראתם׳ דמשמע
דימינו של שכינה בדרום ושמאלו בצפון ופניו במזרח
ועורף במערב׳ למא דשכינה במערב׳ תזל כטל׳
היינו מי שמגלגל בתורה שעוסק בה שלא לשמה׳ מביא
רעה לעולם כרוח צפונית שמנשבת ומביאה רעב לעו׳
עד שמגלה הקב׳ שנותן בני אדם כסמם והכם
בזול לקנות התבואה כשעירים עלי דשא זה העוסק
בתורה שלא לשמה׳ כשעיר כשיר׳ וכל העוסק בתורה
לשמה מביא טובה לעולם׳ כרביבים הללו שיורדין
בנחת בעולם ומרוה את העולם׳ **עלפה**
בר׳ גמ׳ דפ׳ משוח מלחמה כת׳ ערפה׳ וכת׳ הרפה וכול
עד שרפה שהכל עורפין אותה מאחוריה׳ רפה שהכל
דשין אותה כהריפות׳ **ערפד** בס׳ גמ׳ דפא
בבכ׳ קמ׳ עטלף לאחר ג׳ שנים נעשה ערפד׳ עטלף תרג׳
יתן ערפדא׳ **ערצביא** בפ׳ אלו טרי׳ בגמ׳
ובמגבים למינהו׳ ד׳ פעמים׳ להביא צפורת כרמים
ויוחנא ירושלמי והערצוביא והצרבונה׳ **ערק**
בכל כלי עץ שנחלק מר׳ יו׳ בכלים׳ והעורק משיעשה
בן צפורת אחת׳ פי׳ נמצאתא הוא בלשון חכמים׳ **ערק**
ברזל עשוי קדה וקנה׳ תרג׳ ערקין דברזל׳ **ערקא**
בפ׳ ע׳ דעז׳ בגמ׳ עיר שיש בה עז׳ לא ישתה אדם מן
הנהרות שלא בכפיו ולא בידו משום סכנת ערקא׳ מאי
סכנת ערקא מסייעא ליה לר׳ חנינא דאמ׳ הבולע נימה
של מים מותר להחם לו חמין בשבת׳ פי׳ הבולע ארוכה
ומתווה במים׳ וכשנופלת על הבשר נהיה בו
ומוצצה הדם׳ וכל זמן שמוצצת היא נהמלאה [illegible]
הולכת שמוצצת ומתכפלת עד דהוא כמו חבית
קטנה׳ וכשאדם בולעה בתוך המים מוצצה לחה
שבמעיין ומתגדלת במעיין ונמצאת כריסו צבה׳
ומקשי׳ עלה בפ׳ מומין אילו בגמ׳ כריסו צבה׳ והיינו לו
משום סכנת ערקא אהא קימא׳ **מעשה**
בא׳ שביקש להשתין מים ולא השתין ונמצאת כריסו
צבה׳ ומקשי׳ מה אמרת שזו שכריסו צבה מפני שלא
השתין מים דילמ׳ ערקא בלע ועבתה כריסו׳ ופרקי׳
שהיה אותו האיש שותה׳ והבולע ערקא כל לחלוחית
שבמעיין מוצצת ערקא והוא שותה מיכן ידעינן
מפני שביקש להשתין ולא השתין נמצאת כריסו צבה
פ׳ ע׳ עלקא׳ כרום זלות לבני אדם׳ תרג׳ כעלקא דרתנא

ע׳ רוח צפון קחת בר עולם [illegible]

ע׳ והאזרני חיל למלחמה

ע׳ יוחנא ירושלמי וצפורת כרמים ושערונא כמ׳ ע׳ בה׳ אסורות

ע׳ כמלונה במקשה

ע׳ [illegible] עדפו

ע׳ יערוף כמטר [illegible]

ע׳ כרום זלות לבני אדם ע׳ צון כרם זנו

אסיא ואסכמיא׳ בפ׳ חזקה הבתים בגמ׳ דסמך שניס
מעידים וכו׳ **ערדסק** בביצה פ׳ א׳ גמ׳ דף י״ס
טוב ... ערדסקאות׳ פי׳ כלי של ברזל ומנוקב׳
ערות בס׳ גמ׳ דף כיצד העדים ואיש אשר יקח
את אחותו בת אביו או בת אמו וכו׳ עד בת אביו ובת
אמו מניין הל׳ ערות אחותו גלה ללמד שאין עונשין מן
הדין **ערך** בר׳ ערכין ובר׳ חולין הכל מעריכין
ונערכין פי׳ כלו׳ ישר׳ יעריכו עצמן ואומ׳ ערכי עלי
ונערכין אומ׳ ערך פל׳ עלי׳ הוא שאמ׳ הכת׳ והיה ערכך
בדרין דמי פל׳ עלי׳ ערך קצוב בתורה ... שמין אותו׳
כעבד ערכאות של גוים כבר פי׳ בע׳ הרמש׳ בפ׳ מי
שהוציאוהו בגמ׳ מי שישן ובפ׳ השולח גט בגמ׳ המוכר
עבדו וכותב ומעלה בערכים מפני שהוא כמציל
מידם׳ בפ׳ א׳ באבות אל תעש עצמך כערכי הדיינין — של אל תעש עצמך כערכי הדיינין
פי׳ לתמנים ולבש אדם שאינו יודע לטעון משימין
לו אפטורפוס שיטען בשבילו׳ והדיין עצמו להיות
הוא טוען ולסדר טענות מצד אחד אינו ראוי׳ בפ׳
נערה שנתפתה בגמ׳ דסמך לא כתב לה׳ א״ר יוחנן
עשינו עצמנו כערכי הדיינין׳ ירו׳ חדא איתא אתת
לגבי ר׳ יוחנן אמ׳ לה קציץ הוא אסיך׳ אמרה לה לאכן
א״ר יהושע בן לוי אל תעש עצמך כערכי הדיינין
שלא לגלות ליחיד דינו ידעבה דהיא כשרה׳ בפ׳
הכותב לאשתו בגמ׳ הניח פירות א״ר נחמן עשינו
עצמינו כערכי הדיינין׳ בר׳ גמ׳ דף דיני ממונות בג׳
זה כדאמ׳ ר׳ יוחנן בערכאות שבסוריא׳ פי׳ שאינן
מומחין׳ בר׳ גמ׳ דף ד׳ נדרים מפני שערכה של ארץ
ישר׳ הוא׳ פי׳ ערך חלקו של כל שבט ושבט כתוב בו׳
ולא סגיא דלאו הסיונמי שכעסו וחטאו נוסף עליהן רוב
חכמה׳ ... מצות תרג׳ ירו׳ עריכין פטירין׳ ורקיק
אחד תרג׳ ירו׳ ערוך חד׳ **ערל** בס׳ גמ׳ דף כהן גדול
בסנהדרין׳ ובפ׳ כל הזבחים שקיבל בגמ׳ ערל׳ תנ׳ כל
בן נכר ממש׳ בן שנתנכרו מעשיו לשמים׳ פי׳ היינו — פי׳ כל בן נכר וערל
משומד׳ אין לי אלא ערל לב ערל בשר מניין הל׳ וערל
בשר׳ פי׳ היינו ישר׳ שמתו אחיו מחמת מילה׳ ודריכא
דאי כתיב רחמ׳ כל בן נכר׳ מישרא׳ דאין לבו לשמים׳
אבל ערל לב דלבו לשמים אימא לא׳ ואי כתי׳ רחמ׳
ערל בשר מש׳ דמאין אבל בן נכר דלא מאים אימא
לא צריכא׳ ערל לב וערל בשר תרג׳ רשיעי לבא וערלי
בישרא׳ בר׳ גמ׳ דחולין ערל שמתו אחיו מחמת מילה
ישר׳ מעליא הוא׳ פי׳ שלא נצטוו ישר׳ לקיים המצות
במקום שיש בה סכנה׳ של׳ אשר יעשה אותם האדם — של׳ אשר יעשה אותם האדם וחי בהם
ולא שימות בהם׳ לא כשירשא שכבר מילה ולא

ביקש לחזור׳ או משך לעצמו ערלה׳ כמו שפי׳ בע׳
משך׳ בפסחים בפ׳ גמ׳ דף האשה ערלה זאת ואומ׳
וכו׳ פי׳ ערל גר שמל בערב פסח ראוי שיטבול
ויאכל בערב הפסח׳ בפ׳ אילו עוברין בפסח בגמ׳ כיצד
מפרישין מיכאן לערלה שבטילה בר׳ אפי׳ ערלה שהיא
חמורה מן הכלאים ערלה מתוך החולין שנתערבה
ונשתיירו שם ר׳ מדות של חולין כאותה מידה מותרין
הן מיכאן לערלה שבטילה במאתים׳ **ערם**
בפ׳ במה אשה בגמ׳ טרפה הרבעי לבמאן דאמ׳ מערימין
בדליקה פי׳ רחב״ל בפ׳ כל כתבי בגמ׳ ולובש כל מה שיכול
ללבוש ואפי׳ יותר מי״ח כלים׳ וכן היא וקאמ׳ לשמוהר
לחצרים׳ יה תש אין מערימין ר׳ יוסי בר׳ אבון אמ׳
מערימין׳ ועל זו אמרי דמיפרה תיבעי למאן דאמ׳
אין מערימין׳ **ערם** בפ׳ א׳ דדמאי ומפרישין
אותו ערום בין השמשות פי׳ מפרישין אותו ערום
שאינו טוען ברכה׳ שאם היה טוען ברכה לא היו מ׳
מפרישין׳ שאסור להזכיר את השם כשהוא ערום׳
בין השמשות הד׳ ה׳ דתנן ספק חשיכה ספק אינה
חשיכה וכו׳ תנא חלפתא בן שאול מחלפין דמאי במרחץ
שאינו טוען ברכה הא ודאי טוען ברכה׳ ר׳ מני
בבא קמי ר׳ יודן כיצד הוא מברך אמ׳ לא אם היו פירות
על פדיון מעשר שני אם היו מעות על חילול מעשר שני
ערמון ערמונים דולבי שין בגל דלבי
ערמון שפיפון עלי אורח תרגו׳ ערמונא
דרמין בעברשה׳ תרג׳ בכלי׳ כחיוי חרמין חסרה על
אורחא א״ר יהודה דקן שפיפון גו׳ וא שוון הן **ערן**
בפ׳ המביא בגמ׳ אין סוחטין ... חירניות׳ אמר ר׳
יהודה שרניות׳ מאי עירניות אמ׳ אביי דגר חקליתא
בפ׳ המוצא יין בגמ׳ כוחל פירוש הוא בעירניות
פי׳ בנות כפר שאינן רגילות לצאת בשוק׳ שאין שם
שוק לצאת אלו׳ ויש אומ׳ בנות כפר שאינן ענועות
בכבר רב פי׳ לא למדינה שהיו לה שני פתחין א׳
בין מדינה וא׳ עירני׳ **ערם** בפ׳ יג׳ בכלאים
המיטה והעריסה משישופם בעור הדג׳ פי׳ ...
הנה ערשו ערש ברזל **ערם** בפ׳ א׳ בכלאים
ר׳ יהודה אומ׳ אם ערסן מלמעלן הרי אילן מעטרטה
פי׳ הזקן הסרוגים על העצים ורצה ועירבן וכמו
כן הא דתנן בפ׳ ו׳ עריס היוצא מן הכותל לשון עירוב
מסקי׳ עריס העירוב׳ הפרח היוצא מן העריס׳ פי׳ — תני׳ העירום
מתוך ערבוביא׳ פא׳ ערסן מלמעלן שעושין מקנים
כמין ערים למעלה ומדלין עליה שריגי גפן ושמן בכל
ושתייבש ערס׳ **ערם** בפ׳ כיצד מברכין בגמ׳

רואין מן הזמן

[ומדליקה]
שהיתה דולקת והולכת למוצאי שבת מרכבה
בראמ' דפ' מי שהחשיך הואה בהמתן טעונה
טבל ועששיות באמ' דם אם אינן מכירין ראיתו [עששיות]
בעששיות בילמ' ווהי כרך ואש מ' וג' כהדין
רמיא ומשחא מתערבין בחדא ונורא דלקי מבין
גויהון **עששת** בפ' אם להן הממונה בגמ'
אם היה כהן גדול תניא ר' יהודה אומ' עששיות של
ברזל היו מחממין ומטבילים הכפורים בפ' בענ
בגמ' ובכל מקום אי אומרין להן עששיות של ברזל
בבר' רב ויגש אליו בשעה שהיה מעלה חמה היו
שערות לבו בוקעות כלן ויוצאות והיה נותן [עששיות]
של ברזל לתוך פיו ומוציאין כאבק בכלי מתכות [החתרה]
פר' ויא בכלים העושה כלים מן העששת ומן
בפ' הקומץ רבה בגמ' שבעה קני מנורה פר' המנורה
היתה באה מן העששת ומן הזהב פר' עשה חתיכה
של ברזל גדולה או של זהב כדכתי' ברזל עשות ומ'
ומתרגמי' במרקין דברזל **עשתלות**
בס' גמ' דפ' מי סוי חדס הרועה שיעשיר ויעסוק בבהמה
דקה ואמ' חסדא מאי דכתי' ועשתרות צאנך שמעשירות
את בעליהן **עשתרות** בר' גמ' דסוכה אלו
מעתב העושה סוכתו בעשתרות קרנים וכול'

סליקפין אחלפיה עת

בבכמה וסדליקין בגמ' המרכבה והיה אמונת עתך
אמונה זה סדר זרעים שמאמינו חלוי העמעשר
שעשר פירותיו כהלכה עתך זה סדר מועד ששם
שמורה זמנים שבתות וימים טובים חוסן זה
סדר נשים שצריך תוקף שלא ישלוט בו יצר הרע [והתקלם]
בא חוסן סדר נשים לשון אחסנא שהויין לו בנים
ישועות זה סדר נזיקים שדנין בעאדם ונוטלין
ממנו ונותנין לזה ומושיעין מיד הגזלנין בפ' ברכות
רבנן אומ' עת לעשות לה' הפרו תורתך התקינו שיהא אדם
שואל שלום חבירו בשם כמו שאמ' ה' עמכם
ה' עמך גבור החיל וזה התיקון הוא שלום עליכם
ושלום משמעה של הקב"ה שנ' הצור שלום שלבם
וגומ' ואל תבוז כי זקנה אמך וכול' אמרו למעלה
שהתקין שיהא אדם שואל זה שלום חברו בשם [הגלות]
אמרו בכן אם אתה רואה שארך הזמן ונמשך [ובעת]
אל תאמ' שזה התקנה בימות הראשונים היתה
מלכותם עכשיו אין נוהגין וכשהוקן הדבר אין
אנו חושבין בתקנה זו היו הכבשים בתבולה עונין
אחד כל ברכה ברוך יי' אלהי ישר' מן העו' וכששמעו
המינים אמרו אין העו' אלא אחד וכשראו הכהנים

שכשבשל כן נתמעטה האמונה של עולם הבא
התקינו שיהיו אומ' מן העולם ועד העולם כלומ'
מן העו' הזה ועד העו' הבא ובשביל כבוד המקום
הכרו התקינו שהיה והוסיפו עד העולם בס' גמ'
דפ' כא לו כהן גדול ואיבעי אימ' עת לעשות לה'
כלומ' עת סכנה היתה ואין למידין ממנה בתמורה
בס' יש בקרבנות היחיד מעיינין בספר אגדתא
בשבתא אמרי עת לעשות לה' הפרו תורתך
בס' גמ' דפ' יוצא דופן האמורה בקדשים והאמורה
בבתי ערי חומה ושתי שנים שבשדה אחוזה
שש בעבד עברי שבכן יש בכה כולן מעת לעת
ושם מפורשין כולן **עתא** [לא ואונה]
לצדיק כלאון הרג' לא שטר לצדיקיא כל מדעם
דעתא ולא לא שמע גערה הרג' ובדרא ממיקרא
לא מקבל עתא ולן הרג' ורש לא שמע גערה ומהומה
הרג' ועתא ביה ולן הרג' און והוה מקשיב על שכה
און מזין על לשון הווה **עתד** [אנכי עומד]
כן וגו' ולעיכס תרג' ולו אנא מעתד **עתניאל**
בס' יש בקרבנות תאנא עתניאל הוא יעבץ ומה שמו
יהודה אחי שמעון שמו עתניאל שענהו אל יעבץ [שיעבץ]
וריבץ תורה בישראל **עתיר** בר' מי שמתו
בגמ' השושבינות עתיר נכסין עתיר פומבי פיר [עשיר]
[סבע בהו כותבי כלומ' בפרהסיא] בסחורות שיש בהן נפח כאן עמר גפן וכיוצא בהן
עתר בס' סוכה בגמ' חביעקש הואיל
וראויות להפך בעתר ובס' גמ' דפ' הבא על יבמתו מפני
מה נמשלה הפילן בעתר וכול' בבר' רב פר' סד [ויעתר]
יצחק ריש לקיש אמ' שהפך את הגזירה ולפום בן [קוייה]
ליה עותרא דהפך אידרא בבר' ר' פנחס
מפני שריגברתי מתלא אמרי אין לך חד אוריך
דחמר לא תהי מן תריין עתר לך תרובר וכול'

הסביב עולמים אלפים
תמני סר' סייע לכתוב
ערך שת סר' וכן יצליחי
בערך שב סר'

פא

בס' במה בהמה בכבול ובמיאה נבררת לחזר בס' גמ' דפ'
מי שאמ' הריני נזיר ושמע חבירו קא סבר אפשר [בפאה]
נבראת ור' סבר פיאה נבראת אידי דזהרמא לא נחא [לה]
בס' אמ' דפ' בערמין אמ' רבא בפאה נבראת טובא

ע"ר ויהי כרך אש שתלקחת יהאמו'
ש"נ מוזי ס' יי' יהודה ע"ה
ע"נ לא ואונה לצדיק כלאון
ש"נ ברזל עשות
ע"נ והיה אמונת עתך כל עשבת מ' אדם רק
ע"נ עת לעשות לה' הפרו תורתך הוא ב' נתן
ע"נ למה התקינו לעשות שלום עם כל זה עלה
ע"נ בתווד לוסא גלוה מסה סדוה נהור
ע"נ דאמרינן מן העולם ועד העולם בשבי' טענה מינים היקנו

פונטק
דמיהון דבני אינשא· בפ״ח שר׳ בגמ׳ מאי יועזר
למאי אכלי לה לערקתא פי׳ רגס זה תולע שבכבד
כמו אותו שפירשנו אבל זה נברא מאותו מאכל
שנברא [illegible] **ערקא** בס״ג מ׳ דף בן סורר ומו׳
מאי מצוה קלה אמ׳ רבא בר יצחק קאמר רב אפי׳
לשנויי ערקתא דמסנא פי׳ ישראל קושרין סחורה
משום דמאבלין על ירושלם כדאמרי׳ מאי טעמא
סימנה מסאני אוכמי אמ׳ דמתאבלנא על ירושלם·
וגזרו הגוים לשוויו לבנה· בוזך רבה זאת החיה פר׳
פינחס ובר׳ אם במקום וכסון דשמעון יעוא מסכינותא
ליהודאה כערקתא סימוקתא בקלריא דסוסיא
חיוורא· פי׳ שלל בלביה· **ערקב** בפ״ו
בבכורות זנב העגל שאינה מגיעה לערקוב ובפ״ד
בתמיד נוקבו בתוך ערקובו פי׳ כל ישמ׳ קורין
לסובך של רגל ערקוב והוא למעלה מן העקב ויש
סוקוס כף הירך והיא קמן העליון פרק העליון ובלשון
אינציתו· **ערקבל** בפ״ג בשבועות הערקבלין
והחלבונין והב׳ וד׳ כוא· כבר פי׳ בער׳ אעה·
ערקמא כהגדה דפ״א במגילה ושמואל
אמ׳ מאי ועבור מרדכי דעבר ערקומא דמיא ותא
ההוא גברא ארכבוה אכפתיה· בר׳ גמ׳ דף ר׳ יוחנן
כי מטא ערקומא דמיא אתא זעירה ארכביה אר׳
יוחנן אכפתיה וקא מעבר ליה· **ערקמא**
בפ׳ בהמה המקשה בגמ׳ בהמה שנתחבו רגליה ושלו
הן עומת הצדדים פי׳ אשי דעיילו ערקומא·
סליקפיין **אחלפין** **עש**
בפ׳ הרואה בגמ׳ על הזיקים מאי עש אמ׳ יהודה
זנב טלה· **עש** בגמ׳ דפ׳ ערב פסח· עשה
שבתך חול ולא תצטרך לבריות פי׳ עשה שבתך
במאכל ומשתה ומלבושים כמו ימי החול ואל
תצטרך לבריות· עשה דברים למועט ודבר כהן לשמן·
בגמ׳ דפ׳ קונם יין פי׳ למועט לשמו של הקב״ה· בס׳
גמ׳ דפ׳ החולץ תר׳ וגלחה את ראשה ועשתה את צפרניה
ר׳ אליעזר אומ׳ תקוץ· ר׳ עקיבה אומ׳ תגדל וכול׳ בכר׳
רבא מר׳ יכ״ל תולדות השמים את אשר כבר עשוהו
אין כה׳ כאן אלא עשוהו· כביכול מלך מלכי המלכים
הקב״ה ממנה וכוה דינו ממונים על כל אבר ואבר·
עשן מעשנין עד ראש השנה פי׳ בב״ב
במעה ובס״ג מ׳ דפ׳ יום טוב לעולם לעשן מידי דהוה
אבישרא אמרי׳ פי׳ לעשן פירות שהוא מכשיר
אוכל נפש· כגו׳ להניח הבשמים על הגחלים לעשן שום
דבר שיהא לו ריח טוב אסור מפני שמכבה הגחלים

נ״א שפירש
נ״א מצוה מצוה קלה
נ״א בר׳ אגדה דה׳ שסת מותו אדם בשר׳ אין מסל קודאם סולה בדרך מסף ספיד
נ״א עשיר הון עוזו קריה
נ״א דעיילו ערקומא פי׳ רגליו מותי בפיך שתי השמושות ריה
פירוש עשק וגזל
נ״א פירוש עשה שבתך כמו שאמ׳ בהס שב
נ״א ועשתה את צפרניה
נ״א את אשר כבר עשהו
נ״א בר׳ [illegible]

מרפנה
בשעה שמניח הבשמים עליהן ורימא מוהר
שמכבין דהבערה ביום טוב שארי על גבי חרס
מוהר פי׳ שלבן לבונה ונתן עליה בשמים· ראין
מכבה כלל· בס׳ גמ׳ דפ׳ שאל להן הממונה מעלה
עשן ראיהר כנגד פי׳ הסם שנותנין בקטורת
ומעלה עשן במקל שאינו מפנעה לכאן ולכאן
בר׳ אגדה דס׳ אחרון דיבמות ביש על עברת עשן
עלית מערה פי׳ אנשי חיל כשהולכין לכבוש עיר
ורואין מערות ומדמין שיש שם בני אדם ומתיראין
ליכנס שמא כלו זיין בידם והורגין אותן מה היו
בהן אור על פתח המערות שנתמלא מערה עשן
אם יוצאין אותן מוטב ואם לאו נחנקין· ופעמים
שיש חורין ב[illegible] ומלטין מהן· באולן טריפות
אחורתדס והמעושנת בכל קרבנות פת במנחות
אין מביאין לא מהוק ולא מעושן ולא מבושל·
עשן תרג׳ וככן עשנו· באין מעינות נבכין
מים בעזוז עינות התהום· תרג׳ וכד אעשין מעינ
תהומי· הון עשיר קריה עוזו· תרג׳ קנינא דעתירא
כרכא דעושנה· ועריטם והמכו עושר· הר׳ ועשין
רהטין בהר עוטרא· מגדל עוז יי׳ (שם)· תרג׳ מגדל לא
דאושנא שמא דאלהא· **עשת** בהספיר פי׳
אבכלים קורדום שצל עשת טומא מפני בית
סקוען פי׳ צד אחד שלו מחיבה דומה למחרישה
ואת מחרישתו תרג׳ עשפיה· וכן תרג׳ למחרשות
עשק בפ׳ המקבל בגמ׳ שכיר שעות אמ׳
אביי לא שכרתיך מעולם זהו עשק· יש לך בידי
ואיני נותן לך זהו גזל· רבא אמ׳ היינו עשק היינו גזל
דלהכי אסקיה רחמ׳ בהרי לשנא לעבור עליו בשני
לאוין· **עשק** בפ׳ הזהב בגמ׳ עד כמה
עשק לך ושוי לברוסין פי׳ כשאתה קונה מלבוש
אם תקנה ביוהר לא תחשוש אבל מאוכל לא תקנה
אלא כשווה· בס׳ איזהו נשך בגמ׳ פוסק עמו· ערך
הגדיש באהרה דאמ׳ מר עשוק עפרא פי׳ היה
יקר· **עשר** בפ׳ נערה שנתפתתה בגמ׳ ר׳
יהודה אומ׳ האומ׳ אם מת לא תקברוהו מכניסין אין
שומעין לו כל הרוצה שיעשיר את בנו ויפיל עצמו
על הציבור· **עששית** בס׳ גמ׳ דפ׳ מי
שמתו עוא הבמעשית מותר לקרות קריאת שמע
כנגדה פי׳ כאן שיש מחיצה של זכוכית בין הקורא
קורית שמע לרעי· בס׳ גמ׳ דפ׳ אי דברים שבשבת
היתה דולקת והולכת בשבת למוצ׳ שבת ומכדיל
עליהן ומדליקה· בר׳ גמ׳ דפ׳ במה מדליקין עששית

שהיתה

לזרוק מקצת דם למחר או להקטיר מקצת אימורין
למחר פיגול וזהו חוץ לזמנו ואסור על גבי המזבח
ואם עבר והקריבו ולא עירב בו מחשבה חוץ למקומו
ואחר כך אכל ממנו חייב עליו כרת וזהו שקירב
המתיר כמצותו שלא עירב בו מחשבה חוץ למקומו
ואם חישב לזרוק מן הדם בחוץ או לאכול מבשר
בחוץ פסול על גבי המזבח ואם עבר והקריבו ואחר
כך אכל ממנו זהו חוץ למקומו ואין חייבין עליו כרת
והכל מפורש בפ״ב בזבחים במשנה ובגמרא **פגול**
פטור שרה בר׳ גמ׳ דפ׳ כיצד צולין כלום איש נשרף אלא
עד שהעובר צורתו **פגלא** פי׳ כיצד
מברכין בגמ׳ חוץ מן היין ובר׳ גמ׳ דפ׳ בכל מערבין
צנון נטורי אינשי אדעתא דפוגלא בר׳ גמ׳ דפ׳ כל הכלים
ובפ׳ ר׳ אליעזר אומר תולין בגמ׳ הקש האי פוגלא מלמעלה
למטה שרי פי׳ פוגלא הוא צנון אם יש לאדם פוגלא
טמונה בהבן או אפי׳ בעפר הוחה עומדת כמין
ראשה ועלה מגולין כשבא ליטלה אם אוחז
בעלין ומושך הראש ומסלקה זהו ממעלה למטה
אע״ג כשמגביה התבן משהר בב ויורד שרי אבל
לאחוז קצה הראש הטמונה ולהגביה ממטה למעלה
לא בכל רב פי׳ סח הנה משמני הארץ מן שמיא
דארעא פוגלין רברבין ושחל רקיקין **פגם**
בר׳ כלאים אין מר רבין פיגם כמו בשביעית הפיגם
והרבוזין בר׳ עוקצין והפיגם ירקות שדה בפר׳ מפטין
בגמ׳ חבוליקש וכן בפיגם פי׳ בלעז רוטא וכלש ישמ׳
סגל׳ **פגם** בפ״ה בעירובין כיצד מערבין
ביה ככנסביה יוצא פגום נכנס מקום יוצא פי׳ העיקר
פיגם והוא כמו שובך העשוי לעומת ואינו לא בקנים
כדאמרי בפ׳ דיני ממונות בגמ׳ מפריחי יונים אימא
חזרתן משישברו את פגמן והן כלים שעדין בהן
בעט״כ השוכר את הפו׳ בגמ׳ מעשה **פגם**
כביתום מדברי כותי נלמד כותן טעם לפגם מותר
בר׳ גמ׳ דם ואילו עוברין בפסח ג׳ מיני אסורין בנזיר נותן
טעם לפגם מותר דאמרי נבלה כמו שאמר בע נבל
כמו בבכורות על אלו מומין שוחטין את הבכור
נפגמה אזנו פה במעולה ההיא שוה פרוטה מן ההקדש
אע״פ שלא פגם מעל בפ״ג במידות שהברזל פוסל
בנגיעה והפגימה בכל דבר בה בוהב פי׳ בכהונות
הפגימה כהובהק פוס ובכל בגמ׳ דפסים אין מבריך
בפ׳ **פגן** טאפהה לבני החמה או לאחר החמה
גמ׳ דפ״א בר׳ חש הפגין בלינה מזעקה ומושבן כבפוג
תרג׳ מן כלא גברא רשיעא דהוא שלים על שטיין

הייתי
דפגן ולית דמקבל אנה קהלה בן דוד מלך על ישראל
תרג׳ בכא ופגן וכן אמ׳ אנא דהוה שמי מתקרי שלמה
פי׳ והפגינו ובכר פי׳ בעלבוני פי׳ גן פגין עמולמה
בכר רב פגעות פגעינה נשוערי טוך תבוא תרג׳
ופגעתי קדמך היעות בכר רב פר׳ יא **פגן**
וכויך רב אמור של הכהנים פר׳ הנחום לאחד שנטל
הגמונא מן המלך עד שלא הגיע לבית אוריאו שלו
פי׳ למדינה שלו פי׳ עד שלא הגיע למדינה היה מהלך
בקלגין וכל׳ ביל׳ גמ׳ ויקרא נפש כי תחטא לשונה
ופגן שהכניסו את המלך וכל׳ עד הפולח הזה יודע
עמוסי והכנים אותו לבן הגרהין אבל הגמן הדיוט
הוא ואינו יודע עמוסי לבן פנית אותו ירו בפ׳ הגורן גט
בולבטוא ופגעא והקמת את המשכן כמשפטו
פגן תר׳ ירו לג׳ מתרעים נעד לג׳
בפאין מעמידין בגמ׳ מתרפאין או פיגמא בר׳ גשא
בר׳ גמ׳ דפחטרה **פגע** פי׳ הוא הפיגם שפירשנו
סוחטין בפגעין ובפרישין פי׳ בלעז מרוגא
פגר בסג׳ דפ׳ מפנין יומא דמיפגרי רבנן אמרי
יומא דשפמי פי׳ יום שהיו מתלחשין יגעין ושויפין
ולא יכלו למיגרס כדכת׳ אשר פגרו היה קורא אותו יומא
דשפמי כלומ׳ יום ביטול בלא ריוח דהכי אמרי מקרין
רב׳ מאה רישי בזוזא ק׳ קרני בזוזא ק׳ שפמי ולא
כלום פי׳ היה מנהג המגלח ק׳ רישי לומ׳ ק׳ בני אדם
נוטל שכר זוז וכן כ׳ ק׳ קרן של זכוכית עלבש אדם
נוטל שכר זוז והוא ריברבא דכוסלהא וכלש ישמ׳
מחגרה אבל להקן הזקן ולגטול השפה ולהקן לא
היהלן המנהג ליקח האומן כלום לא אותן בני אדם
שמגלח ראשם או עושה עם ריברא דכוסלהא
נוטל שכרו כאשר אמרנו מהקן זקנם ונוטלשפמם
בחנם וכן היה הדין ויום שהיה עושה האומן השפמות
לא היה נוטל שכרו היה הולך לביתו ריקם ועל כן היה
המשל היה קורא אותו יומא דשפמי כלומ׳ שהיה יגע
ולא היה עולה בדו שכר אושגרא לא פגרא בכר פי׳
אגר כפן דזכור וכפסו דעניה סוערה ערו ערו
סבבו פגרו ויתן את הבית הרגיזו ויפגר ית ביתא
בפ״ב בכלים בית החנים ובית הפגושות **פגש**
פי׳ חנים רחבים ויש אומ׳ הכוסות הרג׳ ומחר קבלן
ומחה סגוהי בילג׳ הנה אבד חולה **פגש**
לבן חדפן מהפגש עם המלך **פגשן**
תרג׳ ירו שמנת עבירה **קליקפב אחלפג**
פד בפ׳ טרף בקלפי בגמ׳ ונתן על ב׳ השעירים
ובסגמ׳ דכריתות ובפ׳ שמועה הקולאין מדין לעוף

פרע

ע״כ יומא דשפמי כמ״ש בשו׳ פגר

ע״כ הנה השמים הארץ

ע״כ הלסטר נקיים

ע״ג עלה ערח

ע״כ ותתן את הבית

ע״כ ומחי קבלן

תנו' הא ר"א אמ' תנא גופא הדן ומתיסר' והא מיבעיא
בעילה ר' יוסי בר חנינא. כס' חלין בגמ' הכה שיער' נשים
צדקניות מהו וכו' עד לא צריכא דהדר בפרכתא
פי' אשה שאין לה רוב לקחת שיער מנשים אחרות
ומשים על ראשה שנראה שהוא כמו שערה.

פא

בר' עירובין בגמ' ואם ישנן מעשה בא שעקץ ארבעה
קונדסין בר' פינה שדה וכו' עד פיאה מותרת לענין
כלאים שבל לא לשבת. וכס' הפ' בגמ' שיורא היו
שנים קנים המחוקרים ועשה לכן פיאה מלמעלה אף
ביותר מעשה מותר' פי' כל מיירי דמקיף ולא מגבין
ומכסייא כולה קרי לה פיאה דדמיא לפיאה שהשדה
כולה קרחה ומגולה לא נשתייר בה כמעט. והיינו נקריות
פיאה' וכן פיאה נכריה דמקפת הראש ולא מכסיא לה'

פאה

בס' גמ' דף כמה אשה הכנס יוצאים
בקשרים. מאי קשרים. א"ר יהודה קישרי פיאה. פי' לא
של פיאה נכרית. לא פיאה בן זרעוני כדאמרי בספרי
אספס וקונה וזורד שלו צובעין לו ושמו בלשון ארמי
פותא' וכלשון ערבי פווה' והכי קאמרי ג' קשרים מן
הקש שלו מוקמי שלא יעלה החוט' ה' כנסו ל' אפי' לכשפים
מעלין' פי' נטל פיאה בבורה' פי' מי ומנאונה לענין
הזה דלא יראה כל אילו הדברים. ועוד מאי אוריא
בנים' כס' א"ר עקיבא אספוס ופואה כדי לצבוע בהן
בגד קטן' כס' ה' בשביעית פואה של עירים וכו' עד
ומודין בפואה של צלעות' פי' מקומות' ירוש פואה
סיבורה'

פאר

כאור בלשון עין פאר

בר' גמ' דף כמה אשה הפארים והצבדות לצו' כמאן
דיתיר ונאריכם על ראשכם'

פארי

כס' ערב
פסח בגמ' לא יפתחו לן פארי בביתא קשר לנעותא'
בר' גמ' דף שנגח את הפרה' וכס' גמ' דף הבית והעליה וכו'
גמ' דף המוכר פירות לחבירו ממרי רשותיך פארי
איפרע' בגמ' דף העזקן יומא קמא אשקיוה מיא דפארי'
ברפואות דף מי שאחזו לבשולו להו פארי כפרא'
בפ"א בבכורות בגמ' הידנא אפשי לנו חבלא דפארי'
פי' לשון לעז הוא פורפרי'

פארי

מנקטא
עיין בל' מנקטא וכל' קטלא'

קליק פא

אחלפב

פג

בס"א להן
האמונה כדי שתהפוך צורתן בל' בירה בגמ' מעשה לא
כדי שתהפוך צורתן' בספ' כל שעה בגמ' אין מבשלין' סיס
שאין מספגין טעמו אסור' שאר משקין שמספגין לא כש'.
בס' גמ' דף בביצה אלה הכלין מפיגין טעמן ומלח אינה
מפיגה טעמה של השותפין בגמ' כמה יהא פחד קשה
ל' מפיגו' בס' גמ' דף סדר העבודות בל' כהן גדול בסנהדרין

פכא

שנ' ראויה היתה בת שבע לדוד אלא שאכלה פגה כמ' שנ' בן אבי

שנ' אוריא

בס' שמע בק' לענין ענות המע

נ"א היוצא

שנ' ומהר קבלו

סכע

ובר' גמ' דף הדר אמ' רמי בר חמא דדרך מיר ושוה כר
שהוא מעגה את היין הסיריאות יינך מעלך' הר' ה
תפיגן ית חמריך' וריחו לא נמר' הרג' וריחיה לא
בס' גמ' הקורא את המגלה עומד' ניקוש דילמ' פגי
דשכיחי דשורא' בפ"א בבריתות בגמ' המפטם
את הקטורת במות הגשמים עוברה כדי שלא הפ
ריחה' בס' גמ' דף הרכיא כדי יין אין מטגין אורז
בצונן כדי לחסמו'

פג

בכר רב פר טן ויטעם
אחם' לפגי שהיא נתונה בגינה ומשקה את כל הגינ
שתם עשה עינות סמים' הרג' יתו פיגן דמיין'

פג

בפ"א בוממא עמוד והפג אחת על הרצפה בויק ראמ
אל הכהנים בס' פר צדקתך כהררי אל' וכפסו דשור
או כשב לא כבורא לא לאיתפגנה עם פיר לבלוץ'

פג

הפגים משיזריחו פי' בעזרח' פגה
בחקל דכמו' פי' בע בחל' פגי בי תוגי ואהוי בטוב
פי' מקומות' בחלן בגמ' ד' הדיוטות' ראויה היתה
בת שבע לדוד לא שאכלה פגה' כלומ' באה אל נזווה
הזמן שנתבשלה באיסורא' בר' גמ' דף כל הכלים'
בס' תוספת שבת הר' פגה שטמנה בתבן' פי' פגה
כדכת' התאנה חנטה פגיה' והן פירות שלא נתבשלו
באילן וטומנין בתבן להתבשל בחמימות התבן
להיכשר באכילה'

פג

בס' ערב פסח בגמ'
לא יפתחו לן ידא דפגא דירכא לפחדא' פי' מנהג
בני אדם כשיש להן פחד לשום ידין על לחיין' ודק
בני אדם כשישן ידו על פדחתו' בר' גמ' דף בכורה
בהמה חמרא לוכא בפגי דפרזלא' בס' שנים אוחזין
בגמ' היו שנים רוכבין זה קנה חמור וזה פגה' פי'
רצועות של מוסרה הנתונות על לחייה ועל פדחתה'

פגי

חומת בית פגי פי' שם מקום חוץ
פרושלים
לחומת בית פאגי'

פגה

פי' קדמון ומי פיגה'
פי' קדמון ופיגה ירמוך פרים' שם נהרות כן כדאמר
בר' גמ' דף המוכר את הספינה מאי דכתי' כי הוא על
ימים יסדה ואלו ז' ימים' וד' נהרות שמקיפין
את ארץ ישר' וכו' עד בלבין'

פגן

ומחי קבלו' הרג' ומחה פגן זוהר'

פגון

בר' גמ' דף
השוכר את הפועלין' וכס' יג' בכלים הסייף והסכין והפגין
בסה' בבכורים נטל פגין וגרה באזני' פי' סכין
בשתי פיות' ויש אומ' איסטלושרן'

פגל

בס' כמוך בגמ' שחטו שלא לאכלו דלא מקבל פגול אלא
בזריקה' פי' מי ששוחט הזבח וכונת שחיטה' או
בשעת קבלת הדם אם חישב בזריקה לאכול הבשר
למחר' או אם כוונת מעור הדם למחר אם חישב

שנ' או בשעת הולכה הדם

שנ' ומים שסובלו נהרות ד'

שנ' השאלה חנטה פגיה

לזרך

פז בפ"א ביט' בגמ' יום הקלחת מוהל ד' גוזי
מזג והבו לה בטעריה· בס' הגוה דס' הנזקין מנאר
מקולאים בפז' אי לאו דהוו מחטן כטזא והללעשהיו
מגעין את הפז כוזמין· פז בגמ' דס' במה אשה
פזורה חבתה· פי' פזורת שכבה זרע· כמו ופזן זרועי
ידיו· פז בס' קור' עקיבה בגמ' טני' לבולשת
ובס' גמ' דכתובות עלוא פוזא דקדמוה טמריה לאונה
אכרה בפזוזותי כי קיומים· כלומ' עם קשה· פזמא
בטמו בחדש השלישי והלעו כי מטן בר' א"ר יוחנן פזמא
דידיה חיא סלקה לה בעירן לי אוריתא· פזמק
בפא' בגמ' שבת נקוט פזמקי ומעלי ולא במגפיים·
אמרבה בב' חנה פיזמקי כבר פי' בער' מגפים·
פזר קשב בר' גמ' דזומא· ובס' טלב וערבה
בגמ' דסוק' [illegible] ובר' גמ' דר' השנה· פי' פ
פיים כדתנן בשמיני חוזרין לפיים כרגלם· ז
זמן שהחיינו· ר' רגל לתשוב ז' ימים לענין ש
אבלות· כדתנן בפ' אחרון דמשקין· אמ' רבינא הולך
יום אחד לפני החג והחג ושמיני שלו הלי' כאן לענין
ק' קרבן בכל הימים פרים ובשמיני פר אחד·
ש' שיר בפני עצמו ב' ברכה ברכה
המזון ותפלה· פזר בר' גמ' דס' המניח את
הכד· ובס' גמ' דס' המוכר פירות· לינקוט ולותב· פי'
שבטו· וכן קורין לעקוד שזקוף בשכטמר·

סליק פה אחל פז פח

מנכפח אדם בבית הפרס· כפסם בס' גמ' דס' האשה
פי' שמנפח העפר למקום שרוצה לילך בו· כגון
זורה ברוח· וכיון שאינו קואה עצם אדם אפי' כשעורה
עובר ואינו חושש· בית הפרס שנידש ברגלי
העוברים והשבים טהור לעושי פסח· בס' גמ' דס'
כלל גדול המנפח בכלי זכוכית חייב משום מכה
בפטיש· דבפטיש מרדדין בכלי מתכות· בדרי
שירוח· ונפוח בכלי זכוכית כן הוא· בר' מפשירין
התופח בעדשים כדי לבדקן· פי' הנוטל עדשים
בכפיו ונופח לבדקן· פח בר' גמ' דס' כאה
טומנין ובר' גמ' דס' ר' אליעזר אומ' תולין הפילן עריכין
גוף עץ כאשר בעל כנפים· שלא יפח בבן ושלא
יישן בתוך· פי' שלא יתבעש לבן מלמטה· פח
בר' גמ' דבנה ביצי לפי חוא לבואן פי' חי' כדרכה
ויפח באפיו· פח בס' גמ' דס' הנודר מן המבושל
שקל וינפח רבה פחייה כופרא פי' כמו ולכפרה
אותה מבית ומחוץ בכופר· עניין חי כופר· פח
בס' גמ' דס' חזקת הבתים אין מפרין ואין מפירין

בזמן הזה פי' מרבין הבית לאחר
שמסוייד בזמן הזה מפני איבול
בית המקדש· פחח כפר
הקן את המיעוטר פוחח פורס על שמע·
פי' לבוש בגד קרוע ואין כבגדיו בהו ידיו· אלא
ידיו עחמותו כמו דמתרג' כאשר הלך עבדי ישעיהו
ערום ויחף· כמה דמהלך עבדי ישעיהו פחח ויחף
פחז בפ"א בנדרים בגמ' כנדרי כשרים שהלכתי
כבואה של ופחז את יצרי עלי פי' קפז עלין יצרו
בשביל דמות נאה והרהר לעבירה משכב זכור·
פחז בס"ד מידות בגמ' המגדף ואידך
אפחזייהו דקא מגלי פי' אורחיהו דקא מגלי דהכי
והכי עברו ולבסוף למשמע שאסר להן כלום·
פחלץ בג' תריסין פר' כ"ד בכלים הפוחלץ
של גמונים טהור מכלום· פי' כלי שמשלי כין בו
זבל· פא' כדאמרי' בשבועות ירו' חזיא דשבור
מלכא בלע נמלין בלע קרבין· כדכען מקטלונה
אייבון פוחלץ של מלאכים ומלא עין הבן ויבון ביה
גומרין ובלען ומית· וכזה הלכה בנדרים אם לא
ראיתי נחש בקורה בית הבד· וכבר פי' בערך·
פחם בס' הפלת השחר מכותבי ביהך אתה
ניכר שפחמי אותה· פי' רחול עושה מעשה פחם
שמלאכתן בפוחמין· בס"ט במקוות לא יטבול את
הקומקום בפחמין פי' שחורות של הקומקום
חוצץ· בכל רב פר' יב עלק ישב איש בשעה
שעלה נחמיה מן הגולה נתפחמו פני הנשים
מן השמש והניחו אותם והלכו ונשאו להם נשים נכריות והיו מקיפות
שביה לשטים וכו'· ובפ' כ' כל פשתן הזקן הבאים
שאין אם מתפחמין הן קימעא הן אובדין· ובפר'
לא חסר וכל שימשון בתיבה· חסר יצא מפוחם·
וכל מפורסם בתשמישו· בלג' וישמע הכנעני
אמרו הכל משרונה מפני שנתפחמה ידה לשעה·
הוציאה המלך את שכולך מפוחמת כושית אומרת
לו המלך נוטל· פחס בעו' בפ' ר' ישמעאל
פחסה אע"פ שלא חיסרה ביטלה פי' לא שיברה
לא מעכה שנמחקה הצורה· פחס בפ'
ר' ישמעאל בגמ' לוקחין את' האני ר' חייה שפחסהן
בידן· פי' נתמלא עלוחיהן והקיאהו לפניך· הכא
גמי· שפחסתן בידן ועלה לגרגרותו ופחסה אפי'
הקאה היא· פחש בפר' רב פר' כ"ב מהנהו מה
היא לא שטובה אין יהיב אנא אעבד נמש אכנא נה
או חרוש אין שרוב חר ידן פחושאו מסיב· פחת

ס"א ויכונו בזרועי ידין
ס"א כאשר הלך עבדי ישעיה ערום ויחף
ס"א בית הפרס וכבן
המזבח ובנבות הוא שמלא כי השרה אותו ונאסר שנת תעשו כסות דמעה מזבח שניה
סבע

כפ׳ סיפרא והעמיד את הבהמה לפני הכהן׳ הבהמה
נפדית ואין העומה והעניס נהלבוה וכו׳ השרה נפדין
אין פודין את הקדשים להאכילן לכלבים׳ מנין כתמעה
בס׳ גמ׳ דפ׳ כל האסורין׳ ת״ר תזבח ולא גיזה׳ ואכלת לך (ע״ג תזבח ואכלת בשר)
ולא לכלביך׳ בשר ולא חלב׳ מיכן שאין פודין את הקדשים
להאכילן לכלבים׳ את דאמרי תזבח ואכלת בשר
אין לך בה היתר אכילה אלא משעת זביחה ואילך דעבד
פודין את הקדשים להאכילן לכלבים׳ פי׳ בשר ולא חלב
דאסור לחלוב בקדשים והיינו עבודה׳ **פר**
עץ כמיד של הרגלין שמנקרין באשפה׳ **פרא**
בר גמ׳ דפ׳ המניח את הכד לפרא דמרא ולקופינא דמרא
סגר׳ פי׳ פרא קרא שהוא עץ המרה שחופרבה קופינא (ע״ג פרא דמרא וקופינא)
הוא הברזל ולא מחורו אלא מגבן ששם החור שסרבן …
קופינא׳ כדאמרי קופא דמחטא׳ **פראמי** (ע״ג ונעלהו לתרופה)
רבה בר ר׳ הונא משמא דעולא אמ׳ פראמי כפ׳ …
אנקטמין׳ פי׳ עושין מסוה של עור ומניחין על פניהם׳
ואין נראין אלא העינים ומשחקין בהן׳ פי׳ דומה נעשרה ומבגא
של מלכים׳ והיא של נחשת ומניחה אחד בראשו
כמין סוס של עץ ורוכב עליו ומשחק בו׳ **פרגוד**
בכל רב על אמון פרגוד הא כמצא דאות אמ׳ כאשר ישא
האומן את היונק׳ תרג׳ ירו׳ פדגוגא יה יבקא׳ **פדגרא** (ע״ג כאשר ישא האומן את היונק)
בס׳ שוטה בגמ׳ שמשון אפסא ברגלין דהוה חלה את רגלין
א״ר יהודה אמ׳ רב שאחזתו פודגרא׳ לשון לעז ממש הוא
פדגרא׳ **פרחת** בר׳ גמ׳ דפ׳ יש בכור׳ וכו׳
גמ׳ דה האשה שהלך בעלה׳ ת״ר פרחת בלא פרצופים
פרצוף פנים בלא פרחת אין מעידים׳ עד שיהיו שניהן
עם החוטם׳ פי׳ מצח׳ **פדן** בס׳ הגוזל עצים
בגמ׳ כל הגזלנין ההוא גברא דגזל פדנא דתורי
מחבריה בתגלה איכה כבש עלידיה פדנא ויקח את
צמד הבקר׳ תרג׳ פדן דתורא׳ יב׳ צמדים׳ תרי עשר
פדינין׳ **פרס** בפ׳ ג׳ בכלאים יבלת שבטלפין
בה את הפרסין׳ ספר גאון פטסין והוא כדעת הלעז
בעלי פטסין ופי׳ בע טמא׳ **פרע** בס׳ אין מעמידין (ע״ג לשון יון הלב קורין … אספרון)
בגמ׳ מתרפאין אמ׳ שמואל האי פרעתא כתרכה של חבל
דמיא פי׳ מכה של כרבל׳ **פדר** בס׳ ב׳ בתמיד נטל
את הפדר ונתן על בית שחיטה הראשון מלמעלה׳ בר
גמ׳ דפ׳ השוחט אחד בעוף חופה את הפדר על בית
השחיטה ומעליו׳ וזהו דרך כבוד של מעלה׳ **פדרא**
בפ׳ המצלת בגמ׳ שילה׳ כגון שסרפו על בית פידרא
באפידרא׳ פי׳ בתאבות מקום שמגמרין בו עצן
בימות הגשמים ומשימה זבל הרבה שם׳ ועולין
עליו גשמים ומגמר ראשיהן ודשות אותן יום אחד.

והוא נדבק ועושה עבה ונהמרשת כו׳ החזר ממנו׳
וכיון שבא קיץ מתהפך ממנו במר או בקרדומות
באמות על ב׳ אמות ומכסין בו תנור וכירים ודבר שהיה
רחב מן התנור ואין נמוח בימות הגשמים ומטלטלו
בכל׳ וקורין אותו בלשון ארמית פירדא וראיתי דברי הגאון
שאמ׳ שסרפו על גבי פירדא בדשין ואין שם באנדרה׳
כפ׳ אפודרה שלהן שלשיש׳ **פלרת** במג׳
איכה ישבו לארץ לך הוות יאות מלכותא אף הוא
פלרהלני׳ ואמ׳ חמיותיה אריך [illegible] דארנבתא׳

סליק פ״ג אחל פ״ד פה

בגמ׳ דהבוטה פה פתוח פה סתום׳ פי׳ שעה יש שאדם נשתוק
בדברי תורה׳ ויש שעה שרשאי לדבר׳ כבעין אית
דמפזרין כנש אית דמכנשין בדר׳ בגמ׳ דפ׳ שתי
הלחם׳ וכהלכן בגמ׳ אמקירוק׳ ונתנו לתרומה חדאמ׳
להכיר פה של מעלה פי׳ אם עושים אדם מעלהן
בפיו פותח לבו במאכל׳ וחדאמ׳ להכיר פה של מטה׳
שמשלשל פי׳ להכיר פה עקרה שעקרה שאוכלת
מגוע הרה להרוסן פי׳ לרפואה לכל חולי להגר פנים
שיהא מראיה נאה׳ **פה** בס׳ גמ׳ דה א״ר עקיבה
פה דהאיזי׳ פי׳ הולנה שמתלעין האנשים כשהם
מקוברין בקרקע׳ **פה** לתאוה יבקש נפרד
תרג׳ רגלתא בעי פהיא׳ כי אם בהתגלות לבו תרגו׳ אלא
בשטיותה אפהי לביה **פחק** פרש בעדה
מהפקה ומעמשה בבמי שמלון בבגמה עומד פיהק
ופיהק בס׳ אלו דה׳ ר׳ ליעזר אומר לא הביא כי פליג׳
בשעבק ומה פי׳ פותח פיו בכל כחו ובלעז אבדיר׳
וישוה… אישטרקי׳ **פול** בר׳ כלאים הפול
והספיר והמרקדן והטופח ירו׳ טורמלה ספיר משונה
פישונה פרקדן מלבוע ובטירה … רגלי גולבשין
טפח מיליתא פול הלבן סרטויה שעועית ספילתא
א״ר יוחנן למה נקרא שעועית שהיא משעשעת את הלב
ומהלכת את בני מיעים׳ לשון יון הלב אספרון פי׳
פול פאבה׳ ספיר … רגלא פלין שחור פרקדן פיסן
מין לבן טופח ערבלא פול לבן פאבן בלנקא שעועית
ביצה … פסולי פול המצרי והחרוב אין
כלאים זה בזה׳ ירו׳ והחרוב א״ר יונה כמין פולמיטרי
פרסי הוא וקצוצי דמיין לחורבה׳ למילך אינן
כלאים זה בזה׳ **פורום** ירו׳ בס׳ הרואה
בגמ׳ מקום שנעקרה לו יש דרכו של רבן גמליאל מרכס
בנסים לא דרך עקמומיות היתה כמין אבן פורסוט
להביט בה׳ **פות** הלך ומפות הרלכה׳
תנ׳ פותיהן מקבן׳

סליק פ״ד אחל פ״ה

דהנ׳

שנדרשה מן האתרוג היינו עטרה פטמתו
במתני׳ וזה הפי׳ סבירא לן שזה הפוטמא לא יקשה
על שאר פטמא׳ בגמ׳ דפ׳ שמונה שרצ׳

פטנג

מאי ויעזר פוטנג׳ ירוש׳ פטטריון כלומר קלף
בבר׳ רב׳ פר׳ כ״ט כיון שירד יוסף

פטינן

לשם נעשה פונטיגון סרים פרעה שנסרס היתה
בפ׳ המוכר פירות לחבירו

בגוש׳ **פטס**

מקבל עשר פטסות למאה פי׳ קנקנים בשרון
פיטסאות בלשון יון הכדות והחביות הקנקנים
דשחל׳ והן השואבות היין ומגיעות אותו בחוץ
ונראות מגויירות ומגופרות פי׳ כשמבשלין יהן
בין גפריה ומלח נתן האור בגפריה ומבושלות
כאותה בר׳ גמ׳ דפ׳ יום טוב בביצה הלכה בעלי פטוסין
הן רמי ורמינן אלא שהקנקנים ארוכין ואילו עגולין
כמו שאמ׳ בר׳ השנה התוקע בתוך הבור או לתוך הדות
או לתוך הפיטס בעלי פטסין הן בעלי חביות גדולות
כלומ׳ יש להן יין הרבה ומשכירין לשתיה בעלי
כדים פחות מהן לאין פחותין מן הכדים כוס
מן הלוגים כדי עשירה בעלי ראירה אין להן כלום
לא קיימו שמחה יום טוב ולא מצות בית המדרש
בר׳ גמ׳ דפ׳ לולב וערבה

שכבר יוצאין **פטר**

יכול אני לפטור את כל העולם כגון האומר אם
שם קך וכן׳ ובשאתי מיום שנבראתי עד עכשיו
כלומ׳ בזכותי יתקיים העולם ולא ישחיתנו אלהים
ואפי׳ אם אין שם צדיק אחר ואם בני עמי זכורין
מגינות משנברא העולם ועד עכשיו ואם יותם
בן עוזיהו עמנו מגינים על כל באי העולם שלא
תהיה כליה כגון המבול ומאי שנא אילו ג׳ שנאמר
אלו שכל הצדיקים קיבלו בעוה״ז מעין השמור
לעולם הבא ואילו לא קיבלו כלום לכן זכותן גדולה
משאר הצדיקים בס׳ אגדתא בקידושין אין התורה
דינו של אדם מדקדק על דברי תורה של סותר מים
ראשית מרון מר׳ התורה נמשלה במים שנ׳ הוי כל
צמא לכו למים ראשית מרון ראשית הדין פטור
ועבור עליו בל תעבור ירו׳ כל אין עומדין אלא
נוטר מן לישב לא מתוך דבר של תורה שנ׳ ויהי
המה הולכים הלוך ודבר במה היו עסוקין בדברי תורה שמע
היך אש דתנן ודברת בם וכו׳ בהאומר התקבל
כן בגטין פטרוה טרכסה ושלח רעונים חמשי הרג
וכמו דהוו מכסין בני חורין **פטר** בקאות
רפ״ט שאתה וכגדין בנתא פטירתא פי׳ כי הא
איגורי כגון הדרא דהרתא פטירתא של עב׳

שרץ היה לה ולד כגון פטר רחם וכו׳ **פטר**

בר׳ גמ׳ דפ״ח שר׳ האי מאן דתלש פיטרא מאוגא דחצבא
חייב משום עוקר דבר מגידולו פי׳ פטרא באוגא
דחצבא כעשב בעציץ שאינו נקוב דאמר׳ בפר׳
אחרון עוקצין כל ירקות השדה נשמרקבין ופטריות
בר׳ גמ׳ דפ׳ הנודר מן המבושל ועל הכמהין ועל הפטריות
אומ׳ שהכל נהיה בדברו ויש מהן בע׳ כמהין פי׳
כמהין טירא״הו כלי פטריות פונגי׳ **פטר**

בבר׳ רב׳ פר׳ נ״א למדינה שהיו לה ב׳ פטרונין וכו׳ עד
ונשימו טוב לפרעה לפטרון בפליטאום לאדון לרבון
מושל שלטון כוין רב׳ שור או כשב בסמך פר׳ מה
יתרון וכמו דשור או כשב לערוך לבוא״ג בא
ואות שוטין היו כלאה וכולה עד שיש להן פטריון
ופטרונן ירו׳ בר׳ מאה לכן ושאלות דמהבן נהינה
ראש פטרבולו היה פעם אחת היתה מפטרת בפני
כל בולו שלו׳ **פטר** בבר׳ ר׳ פ״ר וכל צבאם׳

ובויל רב׳ אחרי מות פר׳ מה יתרון ארץ הכנסוריה
למרחץ כיון שיצא מזגו לו פיילי פוטירין אחד שהוא במושמן
אותו זימן לו הקבה והוש באותו הכוס ונמצא
ונקר במוחו ג׳ שנים ובס׳ נב׳ ויו׳ המטיר על סדום
טנה כוסה׳ ר׳ ישמעאל בר נחמן בשם ר׳ יוחנן כפיילי
של פוטירין של אחר המרחץ ובס׳ כת׳ חטאו משקה
מלך מצרים זבוב נמצא לשר המשקין בפוטירין
שלו ובשר האופים צרור בפלפסקין שלו פי׳ כוס
בלשון ירו׳ פיילי ולשון רומי פוטירי׳ **פטרא**

בילמ׳ מוצא למטה לטרא בכי מראש צורים

שנ׳ חטאו משקה מלך מצרים

בר׳ גמ׳ דפ׳ אי זהו מקומן ומה ראו

פטרוזא

פטרוזא ברדנקא אף ספיקן פטרוזא פי׳ כבש ש
שסווה שתות דינר׳ בר׳ גמ׳ חטאת בדרדקא

בבר׳ רב׳ פר׳ נ׳ ויו׳ אמר׳ ואילן

פטריקון

מפטריקון שלו הייתי מבקש לא היה מעכב כלום
בילמ׳ וישמע הכנעני אמרו יודעין אנו שיש להן מאבותיהן
פטריקא שהיה אומ׳ הקול קול יעקב וכו׳ וישלח משה
מלאכים מקדש אפי׳ יש לך כמה כלי זיין קול אחד
אנו בוטחין לנו הקבה ומפיל לך ולחיילותיך לפניו
פטריקון שלנו של הקול קול יעקב שמ׳ לכן אדם בטוחין
על קולכם אף אני בוטח על פטריקון שלי שנ׳ ונבל
חרבך תחיה פי׳ פטריקון היינו פטרון שאמרנו למעלה

שנ׳ ויהי המה הולכים הלוך ודבר ... אליהו ואלישע ... היו אומרין

בס״א מאוטה בגמ׳ מי לנו גדול שנ׳ פוטיפרע ופוטיפרע

פטיפר

מיוסף ויקנהו פוטיפר שגרב שקנהו לבעמון בא
גבריאל ופירסו בא מיכאל ופירעו מעיקרא כתי׳ פוטיפר
ובסוף כתי׳ פוטיפרע פי׳ שקנהו לבתו למשכב זכר

בפל׳ יוצא דופן מחוה מיכן כורתן
אצבע בעין פי׳ הבא על שרה פתוח
מבאס ג׳ שנים ויסא אינו חייב לוס׳
שהוא כאדם נותן אצבעו בעינו ובוגעתו
ויחוי ומצא ושחיתנה והסהו עלה ויהר מ׳
מהאוהו ופועל ועין מאכיל בם׳ המרכא כדי ביתו
שהוא מלא פירות ופחום ונכתה נוטל ממקום הפחת
מין מחתין את הנר מפני שהוא כלי כי כרן שומה
תרג׳ ארי כרן טחוי בויק׳ רב׳ אמור אל הכהנים הדין
גברא זבן לי חת פחות חוהבא בבר׳ רב׳ פר׳ לך וחס
הוא אם כנען שבוהי דפחהא׳

פליק פן

בם׳ ר׳ אליעזר

אחלפין פט

אמ׳ הולין בגמ׳ אי שורץ דמכטיא ליה יב׳ ירחי שהאו
פי׳ אע ערב שמספיק בו יב׳ חדש׳ פט ביומ׳
ואמר משה לחובב בן רעואל מטיאל שהאיר במעשים
טובים כשם שאם אומ׳ יונה פיטא פי׳ נר׳ פט
בם׳ גמ׳ דם׳ יש בערכין הוא עושה פטיט לפי אמרה
תורה יביא קרבן פטיט פי׳ טוטפט והשמיע קולן
בלש׳ הרעי׳ לפי יביא קרבן פטיט עברים שמשמיעין
קול בכל שנה׳ בבר׳ רב׳ פר׳ עג׳ ואמר להם השלום
ביניכם לבינו׳ ואמרו שלום׳ ואין כטומין את בני
והנה רחל בתו באה עם הצאן הדא אמרה שהדיבור
מעוט בנשים׳ בויק׳ רב׳ ויהי ביום השמיני למי מדינים
למי שיח למאן דיינין למאן פטטין ובכל סביב
שלמות בה דברי דהוות פטפטאלס לית שלם לך
בם׳ ברכות אין כל פטטיא בישין פוטטיא דאוריתא
טבין׳ בר׳ יש נוחלין בגמ׳ סדרי עלוות חוץ מבקן א׳
שהיה מפטפט בגדו ומה כתיב הבאה פרח כוחן
וסל במנחות בר׳ גמ׳ דם׳ ר׳ ישמעאל חוץ מבקן אלשביה
מפטפט בבגדו ואמ׳ משה ר׳ אהב את ישראל היה
וידע שעברה יוסף וסל׳ בר׳ גמ׳ דם׳ משוח מלחמה׳
ובר׳ גמ׳ דם׳ יש נוחלין נקח לו מבנות פוטיאל לאו דאהב
מאהרן שפיטפט ביצרו ובלשון מבנות פוטיאל
הרי שמגע מונה׳ כלומ׳ מאכב שפיטפטו קאורבי
מפינחס׳ בהגדה דם׳ השוכר את הפועל וכשמשה
לקח ספרו לזה שפיטפט מעלו יותר מיוסף׳

פטפוט

בם׳ המנחאיין ר׳ יהודה אומ׳
כדי לעשות פטפטו פר׳ו בכלים העושה ג׳ פטפוטין
בארץ וחיבן בבוטש להיות שוכת עליהן את הקדרה׳
פי׳ גבשוש העולה מן הכירה שהוא עושה לסמיכת
הקדרה כדתנן בר׳ גמ׳ דם׳ הבונה כל ש הוא למה
שכן היו עושין פטפטון כירה קטנה לשפות עליהן
קדירה׳

שנ׳ הבא על בתה
ג׳ שנים ויום
אחד פחות
סבור מכלום

שנ׳ פנטיאל

שנ׳ קרבן
פטיט

עיין ועמדון איש בריא מאד

שנ׳ שהדיבור
מעוט בנשים

שנ׳ למוא
מדינים
למי שיח

עיין שלומים בה דברי

שנ׳ בוכנא
ואסיתא

שם
מיוסף

שם
העגלין

ג׳ פטפוטין עושין בכירה ושופתין עליה את הקדירה
ויש שסומכין פטפוט לכותל ומעמידין עליה את הקדירה
וסומכין אותה לכותל׳ פטטר בפא׳ בבנג
ובנות שוח ופטוטרות גמ׳ אמ׳ רבה בב׳ חנה א״ר
יוחנן בפטוטרותיהן שעם פי׳ האוכס לתלות בעוקציהן
שלא יתלוש לגש׳ פטטרכה בב׳ ויקרב׳
פר׳ טובמלך כף נחה׳ מסעא דרבא לפטיטרכה
ומפטיטרכה לבורא׳ פטגרסום עיין
בעלב׳ פטיליא פטטה׳ פר״ן בבלים
פר׳ קומה של גרוגרות כדתניא חותל של תמרה
ופטיליא של המרים׳ ובלש׳ לעז אססולנא ויש בדברי
חכמ׳ פטיליא ששמו בלש׳ ישמעאל טונגיר ובלעז
טיילא׳ פטילקון בבר׳ רב׳ פר׳ נה הביא
בריות כחשבון לו׳ אפשר קלא אין זה קוזקיה
טבא הוה כתיב פטילון טב הוה כתיב׳ פטל
לא תסולה בכתם אופיר תרג׳ לא תשתחלף בפטלין
בכתם טהור תרג׳ בפיטלין דטר לא תשתחליף

פטם

בל׳ כריתות המפטם את הקטורת
פי׳ המבשם והממלח את הבשמים לעשות הקטורת
רוקח מרקחת מעשה רוקח תרג׳ מפטם׳ איש בריא
תרג׳ גבר פטים׳ בם׳ מסכת עירובין מעשה בשוק
של פטמים פי׳ מוכרי עופות כדאמרי בם׳ גמ׳ דם׳ אר
אין עדין אלא פטם הרגל אלנן ואומ׳ לו הור אחד
או גוזל אחד פר׳ כוזן כמו משמן המה׳

פטם

בב׳ יוצא דופן בן עזאי אומ׳ משתשחיר הפטומת
פי׳ ראש הדד וחורן פטמא של רמון עיין בגע״ן
פי׳ גם הוא חורן של רמון וכן שם חורן של בצלים
ושל כרישין פי׳ ראש פוטמא׳ בם׳ לולב הגזול
ניטלה פטמתו פי׳ דהלל ערוין הדברים שהוא דד
החוטם בפיטמא של דר כדתנן פיטמא של רמון
האומ׳ יצחק נשלה בוכנהו והוא קצה העץ העבה
באהרוג כלוהו דשחיתה חולין האי בוכנא דשף
מדוכתיה טרפה׳ ושם המדוך עוד כדגרסי׳ בוכנא
ואסיתא ופאהרוג עין שהוא הלוי בו באילן הזה כמין
בוסנא ומעיקר אתרוג הקוזן כמו אסיתא והעץ
תוך בה׳ וקי׳מ לן שאם נעקרה הבוכנא מן האסיתא
חייבת שמע נטל מקום של אתרוג עמה ומסר
האתרוג ופסול אבל אם הבוכנא מאתרוג קיימת
בתוך האסיתא ונתוך העץ למעלה מפטמה כשר
שהרי העיקר קיים ונהן שנטל עוקצו כשר׳ ר׳
גרשום ז״ל קרא בוכנהו שהפטמא נכנסת באתרוג
כמי בוכנא באסיתא ושם שלה הפטמא כולה

עושהרשה

חוץ משל פרשע׳ פי׳ עץ ארז והוא עץ שדומה
לאשכרוע׳ סוטסיגן׳ **פיתקרא** כס פי
א׳ בסוכה בגמ׳ הרחוק אבוי אתי אמרי כשרה פי
הקדה ירד וסוחס׳ פי׳ במחשבת הדעת ולא בעיגך
המעשה׳ **קליפה אחלפט פך**
בס״ב בכלים הכי׳ הגדלים פי׳ כלי שמן וגלגלים
של פך השמן׳ בכ״א ר׳ עקיבא בגמ׳ מעין לספינה
וכס מ׳ כיצד הרגל בהל ר׳ טרפון ומה פכים קטנים
שבטהורין בזב טמאין במת׳ פי׳ כלי חרש עגולין
שאין בהן לא ישיבה ולא עמידה פי׳ לפי שנקבו שלהן ישיבה
מאד קצר ולא יכול הזב להכנס אצבעו לפי שאין
מטמא לא באויר טמא מה׳ דכל כלי חרש שאין
עומד מהל טמא במת׳ בס׳ י״ב בנגעים על מה
פך חסה תורה על כלי חרש ועל פכו ועלגלגין׳
בכל סאה פ״ב בכלים לא יאמר אטע ואחר כך אוכל׳
לא הופך ואחר כך נוטע׳ מלש׳ ויהפכו׳ כפ״ שני
במשקין מי שהפך זיתיו פי׳ שהזמין על גבי פרס משמשא
הבד׳ להוציא מהן שמן׳ בפ״ד בנגעים המחיה
בקרחת ובגבחת הפוכה ושלא הפוכה׳ פי׳ מל והיא
הפכה שער לבן באילן שרות בגמ׳ שאין להן
קנק אשה מונה מתהפכת כדי שלא תתעבר׳ בפ״ו
מאמרות׳ הפך בה והפך בה׳ בערב פסח בגמ׳ ואין
הפכי לך בשמעתא׳ כפ״אין עומדין בגמ׳ החומץ
בין הגיתות של דכין דקאמ׳ אפוכי כולי עלמא
מודרתי אמ׳ השתא אתו ומר דכולי פי׳ ואפכי כולי
עלמ׳ דישראל מחזרין בכפים לקנות יין מרתת ולא
הכותי ואמ׳ השתא מרד כולי ישר׳ וחזן כי נגעבוי
פוך בפ״ח שריפם בגמ׳
זבני מוכאי׳
אין עושין היולרי פוך מעביר בה מלך׳ פי׳ פוך׳
כוחל כדאמרי׳ בס״גמ׳ דפ׳ השותפין׳ מאי קרן הפוך
כי כוחלא רישקא׳ פי׳ שהוא שחור הרבה ומבהיק
מאד׳ והוא משובח במין כסרכמא רישקא משובח
במין שקורין קהקוא ויעטל מה אותו צבע יפה הרבה
פכח במין יך יפה היתה משאר כל הנשים׳
כפ״כל הזר בגמ׳ שחור אי אמ׳ דין הוה אמינא כי
פכוחהא דריותא׳ פי׳ שהוא שחור ואדמדם כמינא
קמ״ל להכי אמ׳ כחרת כשחור הרבה׳ ובס׳ הל׳ דכין
דחזא דכל סבא דגגה יומא אישתני אמ׳ האי שמא
הוא ונשחי דפסח ואזיל בלמ׳ שהודא והולך׳ בפ׳
גמ׳ דפ׳ א׳ בתעניות מאי שנא עבשרא וחסרא התם
לפכוחי פחריה׳ בגמ׳ דפ׳ השותפין כמה והא בעיר
בהגדה
פחד קשה יין מפיג׳ יין קשה שיטה מפכחתו׳

דמגילה כי מעליה קטלא למחר מפסח ליה חמרא׳
פכר בגמ׳ דפ״א בשבת
כס״א עירובין בגמ׳ חמריה׳
פכר ידיה ומצל׳ אמ׳ כעבדא קמי מריה ובחבלי
פכר חטאתהו יהמן׳ תרג׳ דחוביה נפחכיר׳
בפ׳ רב פר כל לב טילנות הסמוכין פכרה רוח אחרת
ונפל על חבירו׳ ופכרה כן הרוח הבל כי הרגו קין ובכר
סה היך תרבך פכיר׳ מאן דאת מכרו פכרו אמ׳
יסודותיה ערימון׳ היך דאת אמ׳ חומה ככל ערער
תתערער׳ פרקו נזמי הזהב׳ תרג׳ ירו פכרו קדשיא׳
עת להרוס ועת לבנות׳ תרג׳ עידן למפרש בניינא
ועידן בחיר למיבש חורבנא׳ **קליק פט**
אחלפ׳ פל בס״גמ׳ דפ׳ כמה בהמה׳
פללת חנית פי׳ עשית פלולות שתעברת עלבון
אמך׳ חניה ההפללה׳ כמו ויחל משה׳ האי הכא
פל סבר לא שכב עמה׳ בר׳ שבת לא יפלא
אף כלן׳ בס׳ גמ׳ דפ׳ כלהיד׳ פני קורטא דדיוטא׳ ס״א
פורטא דגרדי׳ שהוא פי׳ היה מגלה ומשבר חתיכה
מאונתה אדמה בלא מום׳ בס״ה לא דהכל שוחטין
דילמי פלא ובדיק לה׳ פי׳ פתח הבצים וראה המוח
שאין בו נקב׳ וכן פי׳ קאי דגרסי׳ בר׳ גמ׳ דפ׳ גט פשוט
פליה וחזייה׳ פתח הגט ופשטו וראה הזמן שלו
ומיין שהוא לשון בדיקה׳ שבלא הפאר אחרין׳ ומתרג׳
לא תבלי מבכך׳ בר׳ גמ׳ דפ׳ המכלת אלא לאו דפלאי
פלוא איכא בינייהו׳ פי׳ נפתחה החתיכה׳ פלא אם
נפלחה ונתבקעה׳ כמו פולח ובוקע בארץ עד
יפלח חץ כבדו׳ ועדיין לא הגיע להיות כחרס׳ בה פי׳
מיהא דגרסי׳ בס״פ מי שמתו׳ אמ׳ ליה בגבורה בר׳
גמ׳ דפ׳ כיצד צולין׳ ולא אמרן אלא דלית ביה פילי׳ האיה
בה פלי כולא אסיר׳ ועוד ישנו בפ׳ כל הבשר בגמ׳
דשרא
הכחל בב׳ חזקת הבתים בגמ׳ בדלא הוי מאן
לפרא בפולי ארעא דגר לא קנה׳ בר׳ תעניות ומאי
עורטלא שרח פולי פי׳ טיפה היורדת בכח ומעדרת
האומות׳ פולי היינו טלחי׳ כד מפרשי׳ בני שלמני זה
פל ירו בכ׳ במה אשה מאן דמטון לפולא
אמ׳ להן זהו פהח חמירך׳ במו דויה׳ בשלח זו ויכבד
שעורה על טלפי של מנרים׳ בר׳ חשמות דמגילת
איכה אתא ויתיב לה על הרע פלי יתר פולי הרע
פל בס׳ גמ׳ דפ׳ העור
שעם פותח כמין שוני׳
והרוטב מה כמשך אי מיתה עושה פיכול לפטורא
משום אבר מן החי ואי אין מיתה האבר חשובה
ניפול לפטורא משום אבר מן הנבלה׳ ובפ׳ זה בורר
עושה
בגמ׳ הממפשיטו הירגמה ראובן ראשון ניפול׳

עי׳ פי׳ רשע׳ רלונו עץ ארז
מכה כנג בר שרק בגל רומי
עי׳ נוחת נושה
עי׳ לבא המגלה שער לבן
עי׳ הפוך בה והפוך בה
עי׳ פולח ובוקע בארץ
עי׳ מאי קרן הפוך
עי׳ ויכבד עלדה של פהח שער מערים

אין כח להבחין בין קטן הנראה כגדול ובין קטן גורתי׳
ואין לנו לא הלכה בזקן לאשין ולקדושין׳ הולך בענין
יג׳ שנה ויום א׳ ולמעלה׳ והוא דאייתי ב׳ שערות׳
ובלבד שלא יהא שם אחת לא׳ פ׳ א׳ ההיא דאיקדשא
לקטן הנראה כגדול כלומ׳ קטן בשנים ובעל קומה׳
עדיין לא הגיע לפלגות ראובן׳ וקטן הוא עדיין אינו
יודע לחלוק דעתו לחקור בין דבר לדבר׳ כדכתי׳ לפלגות
ראובן גדו׳ חקרי לב׳ בס׳ א׳ג׳ דפ׳ כיצד מעברין את
לית רבא פלגאה בעירובין לית דחש להא דר׳ עקיבה
בפ׳ א׳ג׳ דפ׳ כל הגט את כל מקמי פלגאה נקוט׳ פי׳
על כל דבר מפלג וחולק׳ בר׳ א׳ג׳ דפ׳ ג׳ שאכלו ולית הוה
חד מינהו מופלג מחבריה׳ פי׳ לא היה אחד מופלג
ומעולה בחכמה׳ אלא כולן שוין׳ בר׳ א׳ג׳ דפ׳ הדר שאני
ר׳ אחא בר יעקב דמופלג׳ פי׳ חנוך היה מחכמי דורו
וגדול מהן בחכמה׳ בס׳ כל הגט בא׳ג׳ המביא גט והניחו
זקן׳ כיון דאפליגא אפלוג׳ פי׳ רחז״ל כמו פלגס׳ כיון
שעברו פ׳ שנה׳ והוא גבול הגבורות והפליג עד קרוב
מאה שנה מזקין הרבה׳ והוא דמופלג בחכמה׳ והוא
דמופלג בזקנה׳ פי׳ מופלג בחכמה שאין חכם למעלה
ממנו׳ מופלג בזקנה שאין זקן למעלה ממנו׳
כפיס נוחלין בא׳ג׳ בנות עלפחד דוח פלגא עיין בער
גדר׳ בפ׳ יום הכפורים בא׳ג׳ מי שאחזו אהדרוה
פלוגי ...׳ פי׳ החרכה של פת׳ ביקר כרים׳ תרג׳
היך יקר פלגיסין׳ בס׳ במדות שני בא׳ג׳ לא שחט
את׳ בפ׳ א׳ בחולין בא׳ג׳ הכשר בחולין׳ דתנן בר פרה
הקריבו מביא עליו נכסי איל ואין עולה לו מזבחו׳
ואר׳ יוחנן ואיל לרבות את הפלגס׳ פי׳ פלגס ביתוני׳ בא
שהוא בן יג׳ חודש יצא מכלל כבש ומכלל איל לא בא
לכלל מחמוצע בין זה לזה׳ ואינו כשר לא לזה ולא
לזה׳ **פלג** בילמ׳ אם כסף תלוה כל המוכיח את
חבירו לשום שמים זוכה לפלגו של הקב״ה׳ שנ׳ מוכיח
אדם אחרי חן ימצא׳ ולא עוד אלא שמושכין עליו חוט
של חסד שנ׳ ימצא׳ **פלגוג** בילמ׳ בדברות
אחרונים אלפים שנה קודם בריאתו של עולם היה הקב״ה
פלוגין בה׳ שנ׳ ואהיה שעשועים יום יום׳ פי׳ כתמורה
כמו סלגאו והמוגגא עם בנוי׳ **פלגס** לשלח
לי למטרה׳ תרג׳ ושמני לה לפלגוסא׳ כמטרה לחץ׳
תרג׳ כפלגוסא לגירא׳ **פלגוס** קמעו והומות ...
יס׳ תרג׳ ... בפלגוס דימא רבא׳ **פלגס**
אנשים סדינין תרג׳ ... פלרסין ... בשתי
חרוטים׳ תרג׳ בהרתין פולדיסין׳ **פלז** בפ׳
הגוזל ... בא׳ג׳ אין פורטין שמות זבן לקטא

דדהבא בכלל דמי יזא׳ פי׳ ספל של זהב בכלל
נחשת מוזהב׳ ואבלעלה חד זוזא ושוין לו חמשה בר׳
להראות כמו שכתוב׳ ומהר הגזר פילך׳ **פלח**
בב״ה בדמאי וכן הענב שמהן לו פרוסות פת או פלחי
דבילה׳ בס׳ ג׳ במעשרות מוציא מוציא פילחי דבילה
חייב׳ פי׳ חתיכות האגס ופשיש׳ **פלח**
פולח ופגן ... כילו׳ והיה עקב׳ כי האמ׳
דרכן של פולחן לובשין סנדלין מסומרין׳ ובפר׳ כי
ובגיה היו מספרין ... ישראל ב׳ פולחין שישמרו
אותו שלא יחטא׳ **פלח** בבר׳ רב׳ פר׳ כ״ז
וישב אברהם׳ לאשה שהעשירה מפלחה את השיר
ומן הפלח הזה העשרה ... מנחה ידי שר פולחא
כמו פלך׳ **פלח** בויק׳ רב׳ פר׳ ויהי ביום השמיני
פר׳ ר׳ עזריה אם שהי פלחיה חמר יתר מן מפלחיה
חמר׳ **פלט** בכ׳ מי שמתו נדה שפלטה שכבה
זרע וכול׳ בפר׳ ח׳ במקוות נכרית שפלטה שכבה זרע׳
בר׳ א׳ג׳ דר׳ הנודר מן המבושל כל מידעם לא הפלטו
קמי רבוי׳ פי׳ דאמ׳ הכה בבנו רבו חייב מיתה חוץ
מן קרא ודייסא׳ לאחד שאכל קרא ודייסא אינו
דר אחריהן מזיקין לו שעורפין לו גומן כפתילה של
אבר׳ ולא הקיא הארץ׳ תרג׳ ירו ולא תפלוט ארעא׳
פלט בנדה בפ׳ האשה בא׳ג׳ בדקה ובוא הפליט
ויגד לאברם העברי׳ אר׳ יוחנן זה עוג שפלט מן המבול
ושור ממן כנג עג׳ בבראשית דר׳ לעזר פר׳ כון
ויבא הפליט ויגד מיכאל היה המגיד שנ׳ ובעל כנפים
יגיד דבר׳ למה נק׳ שמו פליט בשעה שהטיל הקב״ה
סידו לפי כך פליט׳ ועליו אמ׳ יחזקאל בא אלי הפליט׳
נבילה פסחא בפ׳ יג׳ ובפ׳ יד׳ **פלט** בילמ׳ וישא ומיען
משלו ויאמר׳ פעם אחת הרגיש שהיו הבוליטין
מבקשין לקבוע לו וומין׳ **פלט** בר׳ בר׳ רב׳ מלך
בשר ודם בונה פלטין׳ בס׳ ב׳ בסנהדרין מה לו מה
אינו יוצא מפתח פלטורין שלו׳ בס׳ חזקת הבתים
בא׳ג׳ ולא לאב הבונה פלטורין גדולים בנכסי הגר׳
בחלק בא׳ג׳ אפיקורוס כל העוסק בתורה לשמה כאילו
בונה פלטורין של מעלה ושל מטה שנ׳ לנטוע שמים
וליסוד ארץ׳ בית פרעה הרגיזו פלטורין דפרעה׳
הבא את האנשים הביתה׳ בבר׳ רב׳ פר׳ עב׳ וירש אשר
לגו פלטוריה מה שלא ירש יהודה ארונה׳ פי׳ פלטין
פלטיאה׳ **פולטק** בס׳ ב׳ בתרומות׳ מפני
שהוא מאכל פולטיקין׳ פי׳ מאכל של בני פלטין׳
ויש אומ׳ מטעמי מלכים׳ **פלטיא** בא׳ג׳
דפ׳ א׳ בשבת סרטיא ופלטיא גדולה׳ בבר׳ רב׳ פר׳ ל׳.

שנ׳ מופלג בחכמה ומופלג בזקנה
שנ׳ כיקר כרים
שנ׳ פלגס
שנ׳ המוכיח חבירו לשום שמים
שנ׳ ואהיה שעשועים יום יום
שנ׳ לשלח לי למטרה
שנ׳ פלטורין ... חשך ... נשן ...

ע' בפי' יפלא

בפ"ק ה' כפשוה' ובפ' המקבל שדה כדי ניפלה' ירוש
א"ר אבהו שנופל לה כדי לזורעה' ובהה יש אמ' הכין
מה שורע מפולת יד שאין לה שוורים לחרוש ומנכש
בידו וזורע' או למפולת שוורים בחרישת שוורים'
פי' כדי ניפלה בהמקבל כדי זריעתה כדי שפלה
דתנא שיעור לקט שגיל להיות כשאר שדות לבור
זרעא לכור תבואה פי' לכל כור וכור שורש עתן
ד' קבין או לכל כור וכור שלקטו הימנה' ואם
תימצא לומ' לכל למפולת יד שזורעין בה' או למפולת שוורים'
שוורים' שהיו מתקנין במחרישה מקום ועושין
תבואה' וכשהיה שם שור חורש את התלם' הרצה
התבואה וורדת על יד על יד להוך התלם' וכעני
הזה אינו וכנלן לזורעה כיאם במקום קרבה' בפ'
לא וחמור עטול שנמצא בתוך נאמה' פי' גוזל שאין
מפריח' לא מדדה ברגלו ונמצא נטול בארץ' בפ"ב
בפ' השוכר בגמ' מולשת' וגירו בספר המקבל בדאור
לא ואמ' אדם לגוי פל החמור לעומר' פי' שלי הפיל
עמוד לשוטו את העומר השלטון' כמו וזה יעבור בעמק.
לפי שיש לחוש שמפייסו בין כסף וכשהוא עתן
דמים לגוי שפייסו' עתן לו דמי יין נסך של החתי
קאמרת כיון דאמרת החתי והוא היה רגיל להאכילו
ולהשקותו וזה שנותל מהתו ומשקהו יין נסך אסור'
הא לא דמיא אלא להא דמוכר לומ' לו מלבונו כיס
העומר' בפ' מי שמתה האחין השותפין שנפל א'
מהן לאומנות נפל לאמצע גמ' הנא לאומנות המלך'
פי' האחין השותפין שלא חולקו ירושת אביהן ונפל
אחד מהן לאומנות המלך' מה שמרויח באותה אומנות
יחלוק לאמצע עם אחיו' וזהו אומנות המלך שהיו
מוחלפין מבית שבראש המגבו' לפעמים בעל
הבית גבאי מנות המלך מן בני העיר' ומה שמרויח
באותו ממון הרי שלו' בשכר שמקצבו' ומקבן נותן
לאוצר המלך' וחודש או שנה יהיה זה גבאי וחודש
אחר שכינו הסמוך לו וכן הולכין כסדר בתים לכל
בעלהבתים חדשו' וכשהגיע לבית של אחין הללו
ומינו אחד מהן השכר לאמצע' בפ' הגוזל עצים
בגמ' הנותן לאומנין ובר' גמ' דפ' המוכר פירות לחבירו
המוכר חטים לעושן לבשורק סולת ולא לעשות ועושאן
קובין או מורסן קמח לנחתום ועשאן פת ניפולין
פי' ולא להרן כוון שלוקחין אותן להסיר הקליפה
שעל החטים' ומן הערוגן אותן בלא קליפה עושין
סולת' סובין אותן הקליפין הקליפין מעל החטים'
מורסן הוא הדק' פת עפולין שעושין מאותן ומהסקמין'

ע' בזה ועבור בעמק ועם שלטון.

ע' פלג מנחה גדולה ופלג מנחה קטנה

ע' בפלגות ראובן

ע' סובין ומורסן ופת עפולין

פלא בפ' אילו הן הנחנקין בגמ' זקן ממרא'
הר' כי יפלא' במופלא שבבית דין שנעשה זקן
ממרא הכה' מדבר' בפ"א בהוריות' או שלא היה
מופלא של בית דין שס' אמ' לא היה מופלא של
בית דין שס' פעולדין' שהיה לבן ללמוד ממנו
שהוא רב שבכולן' ולא למדן' בפ' א"מ דפ' מר
שאמ' הריני נזיר במופלא הסמוך לאיש קרא
מי פלאי פי' היה בן יג שנה ונדריו נבדקין' אי
הוו מופלא דיודע לשום מי נדר נדריו קיימין'

פלא בכור רב בפ' אלו הולדות נח את מפלא
בי ידעון אותן' פי' מפני מה אתה מלעיג עלי.

פלאה בויק רב אהוע פי' אחרי מות ואוות
לכלה ניאומים הירגם עקילס פלואה פורני דהוה
מכלנא גוירא' פי' כלי ניז לכלה' ויש שקורין פלואן
לזונה פורנער'

פלג בפ' תפלת השחר ר'
יהודה אומ' עד פלג המנחה' פי' מנחה גדולה עד
שש שעות ומחצה ולמעלה' כנגד תמיד של בין
הערבים' דתנן ערב שבת נשחט בו' ולמעלה
כנגד קריבתו כשהוא מהאחר' דתנן תמיד נשחט
בח' ומחצה' וקרב בט' שעות ומחצה' פלג מנחה
גדולה משש שעות ומחצה ולמעלה הן ה' שעות
ומחצה חולקם זו היא פלג מנחה גדולה' פלג
מנחה קטנה מט' שעות ומחצה ולמעלה הן שתי
שעות ומחצה' חולקם זו היא פלג מנחה קטנה'
ויבוא בי"א שעות פחות מרביע' בפ' גמ' דפ' א'
דבבא קמא' ובפ' גמ' דפ' אילו נערות' מר סבר פלגא
נזקא קנסא' ומר סבר פלגא נזקא ממונא'
בר' גמ' דפ' המוכר את הבית פלגא דאית לי בארעא'
פלגא פלגו בארעא דאית לי ריבועא' פי' יהיה לראובן
ושמעון שדה בשותפות' ומכר ראובן ללוי ואמ'
לו כלשון הזה החצי שיש לי בשדה זו מכרתיו לך'
ודאי חלקו המגיעו והוא חצי השדה' אבל אם אמ' לו
החצי בשדה זו שיש לי עם שמעון מכרתיו לך' לא
מכר לו אלא חצי חלקו שהוא רביע השדה' ואמרינא
מה למוכר ארעא דמינא פלגא פלגא' פי' מכר
לו שדה' ואמ' לו חלוקה ממנה עתה לך קנה החצי'
אבל אם אמ' לו בלשון הזה חציכה ממנה נתתי לך
קנה במחלוקה שבשותפות' והוא מקבין' בפ' גמ' דגיטין
עדיין לא הגיע לפלגות ראובן' פי' שבט ראובן
שהיו בהן חכמים גדולים חקרי לב' וכן היו יודעין אם הגיע
זה הקטן הנראה כגדול בטלדבריו כשאר גדולים'
ולחשבו גדול ולהיות קדושין קדושין אבל אין

אין כח

אנשי לבוקיא שמן סוין להן פרימטום אחד׳
בר׳ ואתחנן בילמ׳ משה כלמנטר

פלמנטר

של הקב״ה למלך ששלח שני פלמנטורי וכו׳ בנע
כמגילה אורכה

פלמדכום

סמנטר המלך
לשום כרים פלמרכים׳ בפסו׳ דסוכה שלח
פולמרכוס אחד להחריבה׳ וארבע מאות איש עמו׳
תרג׳ ירו׳ וארבע מאה פולמרכים עימיה׳ בתרג׳
ואמר המלך אחשורוש לאסתר המלכה׳ אעביד
מיגד המון ופולמרכין פי׳ רג׳ אילו עין אחד הן
כמ׳ שוטה

פלמוס

שלטונים ושרי חיילים׳
בפולמוס של אספסיינוס׳ בשעת כמ׳ בפרה המרכבין
בפולמוסיות ובשני בצרון׳ במג׳ בפ׳ השוכר בגמ׳
המעח נכרי׳ ההוא פלמוסא דסליק ואזל לנהרדעא׳
באילן טרי׳ בגמ׳ ניטולה דבכור ההוא פולמוסא דאתא
לפומבדיתא וכו׳ פי׳ חיל׳
בגמ׳ דפ׳ב

פלן

אשרי יום הכפורים שבאו אחד לאליעזר פלוני מהו
לעולם הבא׳ פי׳ אבשלום שבא על פלגשי אביו מהו
לעולם הבא׳ פי׳ סבירא לך הא דאמ׳ רב נשים
בקידושין וכתובה׳ פילגשים בלא קידושין וכתובה׳
אמ׳ להן לא שאלתוני אלא על פלוני׳ פי׳ על שלמה׳
ושלמה מהו לעולם הבא׳ כלומ׳ עוד שאלתי על
שלמה מי סבירא לך כר׳ יונתן דאמ׳ כל האומר שלמה
חטא אינו אלא טועה וג׳ כדבה׳ בגמ׳ בפ׳ במה בהמה
מהו להציל את הרועה מיד הארי׳ פי׳ להציל
אוריה מיד דוד׳ מי סבירא לך חולקין כבוד לתלמיד
דהיינו יואב במקום הרב שהוא דוד׳ מפני שאמ׳ ואדני
יואב אינו מורד במלכות וניתן להצילו או דילמ׳
אין חולקין כבוד לתלמיד במקום הרב ומורד במלכות
הוא׳ אמ׳ להן דומה שלא שאלתוני אלא על הכבשה׳
אמרו לו את הכבשה מהו להציל פי׳ בת שבע מיד
דוד׳ מי סבירא לך הא דא״ר יונתן היוצא למלחמת בית
דוד גט כריתות היה כותב לאשתו׳ ואוריה נתן גט
לבת שבע׳ זה בר׳ מסכת יבמות׳

פלן

חוטרא

פלן

בבר׳ רב׳
דפילן בכר פי׳ בעל חמר׳
כל וירא שלו פלוני של אברהם אבינו מתנוש היה׳
פי׳ מקומו׳ וכמ׳ כז ויהי כאשר כלה יע׳ [illegible] יע׳
פלונים של אביו יערך מפולש היה׳ בפסו׳ ולקח הם
לכם׳ הודיעני אורח חיים׳ הודיעני אי זה פילון
מכוונש לבוא בבר׳ רב׳ פר׳ ס׳ בא בימים
בפילון מכוונש לחיי העו׳ הבא׳ בלומ׳ מקום מכוונש
ואורח ישר׳ בויק רב׳ זאת תורת פר

פלן

ונבזר כי הולך האדם אל בית עולמו אמר שמלך

עניין פיר בא בימים

שכולן נכנסין בפילון אחד׳ כל אחד שורה לפי כבודו׳
ס״א פילה היינו פיל של ראש הפרק והוא שער וכול׳
פי׳ עס׳ מהוס
בר׳ גמ׳ דפ׳ העודר מן הירק אנפליא ופלניא

פלניא

ומרכבים׳ וכר׳ גמ׳ דפ׳ כל היד׳ מרכבי כהנים למה הן
דומין׳ כמין פלניא של פרשין׳ ס״א פמלניא של פרשין
למעלה עד מתנים׳ למטה עד ירכים׳ ויש להן
שנצים׳ כמגילה אורכה ויעיבכמוך

פלנין

הרס בעברתן פי׳ מנורות של מונכרי פילגין היו
במגדלא׳ פי׳ פרונ׳ בספרא בר׳ שבעות

פלן

פלנק

הפקרון על גנים בפיטון׳ בילמ׳
כי ידבר איכם פרעה׳ כלהקורא פסוקים סבור שמא
פילונקיא יש למעלה וכולה פי׳ בל׳ יון מחלוקת פילונקיאה׳
בפ׳ א׳ במשקין בגמ׳ אין נושאין נשים׳

פלם

כה׳ אחד אומ׳ פלס מעגלרגליך׳ וכה׳ אחד אומ׳ אורח חיים
כי הפלס׳ פי׳ פלס מעגל רגליך׳ שקול המצות נראה
אזין מצוה גדולה ועשה הגדולה׳ והדר אורח חיים
כי הפלס כלומ׳ לא השקול ולא הנח הקטנה מפני הגדולה
לא קשיא אפשר לעשות הקטנה על ידי אחרים׳
הנח קטנה ועשה הגדולה׳ ואם לאו עשה הראשונה
הבאה לידך׳ בכר׳ רב׳ בר׳ וישב יעקב פלס ומאזני
משפט לי״י אמ׳ לו הקב״ה אתה שמרה חשודין אבר
מן החי׳ אמי בשעת הקלקלה שוחטין ואוכ׳ וישחטו
שעיר עזים׳ אמרה מזלזלין בבני שפחות וקורין
אותן עבדים לעבד נמכר יוסף׳ אמרה הוציאו
עיניך בבנות הארץ אני מגרה בך הדוב׳ ותשא אשת
אדוניו של הרהיטן נלכד פלס ומאזני כים׳

פלס

בג׳ הזהב בגמ׳ אסימון מאי אסימון פולסא׳ ע״י בע׳
אסימון׳ עשרים שקל לוים הרג׳ עשרין פלס לוואי׳
בפ׳ כיצד הרגל בגמ׳ כעד השן ההוא

פלס

חמרא דאכל נהמא ופלסיה לסלא׳ פי׳ שיבר הסל׳
בהגדה דפ׳ השוכר ומחוה שיתין

פלס

פולסי דנורא׳ בפ׳ יום הכפו׳ הוציאוהו לגבריאל מאחורי
הפרגוד׳ ומחווה שיתין פולסי דנורא׳ ויש כמורק
בפ׳ אין דורשין בגמ׳ ולא במרכבה פי׳ [illegible] פולסי
כגון שוטים שמכים בבן השלטונים׳ פי׳ הגאון
חם נשלם שיש עליו דין למרסטרון להראות לאלישע
שיש לו אחן שהוא עליו׳ בר׳ גמ׳ דפ׳ הזהב אי הוה

פלס

לוי מחין לא כך פולסי דנורא׳
כשאמ׳ לה הממולה בשחר היה לבוש פולטסין׳ פי׳
פילוסין והדרוין שניהן מלבוש בלשון יון׳ בסוט׳ אין
מעמידין בגמ׳ כמ׳ טריה חזקתן אינו בא אלא
מפריטסא ומאספמיא׳ רעמסס תרג׳ ירושלמי׳

פבנע בער׳ שנין
יע שר אבהם

ענ׳ מגש׳ יוסף
הענה באו
בר אדרמו

ענ׳ מהן להציל
הרועה מיד הארי

ענ׳ שמר
בקלבי כי אוריה
החתי כיבר מלחמה
סוי דפה גט בר
בת שבע דאדהבוד
אמה דוד בג׳ עב
אורא זוד טלב
כרד בג׳ שאמ׳ כנ
פגה

ענ׳ הודיעני
אורח חיים

ענ׳ רעמסס

ושני פלטיות של דוד׳ ויבן את נינוה ואת רחובות עיר
ואת כלח׳ תרג׳ ירו׳ פלטוותא שלתוך רחובה ׳בשוקים
וברחובות תרג׳ יון בקירווא ובפלטירתא ובסהאון
פי׳ בלעז פעלץ **פלטויה** בפסן והחדש (פבע)
עבדות וגרות בארץ לא להם ועבדום וג׳ אפי׳ עבד
פלטויה שלהן׳ פי׳ אספלטויה׳ פי׳ מנוחה׳ **פלטנוס**
בב׳ רפבי לגו המים גברן ובל פ׳ כ׳ שלך מנלטאבתן
עבד בהדין פלטנוס וחמתיה חד שמדי׳ וכו׳ פי׳
הר׳ **פלטר** בע׳ ספ׳ ישמעאל׳ אבל
מוליכין עמו פת לפלטר׳ בפ׳ אין מעמידין׳ בגמ׳
ואילו דברים של גויים כאן פלטר כסבורין העם
לומר פלטר גוי׳ ור׳ לא אמ׳ אלא פלטור ישראל בגמ׳ דפר
המנחות והנסכים׳ ובירו׳ בשקלים בפ׳ כל הדוקין׳ ולא
תאמר בחייך׳ זה הלוקח פת מן הפלטור ואנן אמרינן (עי׳ ולא תאמין בחייך זה האוכל פת מן השוק)
קאסמריכא הלוקח מן הפלטר עי׳ בערך דפוס׳
פליוה בס׳ גמ׳ דפ׳ אר׳ עקיבה מאי עטרה
כרמים אמ׳ רב פליוה ביצרי׳ פי׳ רב עטרת כרמים
ששמה כך׳ ואמאבי ומייק ריש ציפרא דדקלא ופי׳
ועשהרתא בדקלא דחד קברא׳ שכל הדקלים יש להן ב׳
לב׳ נכרי שמקיפין אותו באשי חריות שלהן׳ ויש מין (פבע)
אחד שלא יהיה בו אלא כברא אחד שעולה עם כולן׳
פליות בילמ׳ כי התעלפה כי ראה פליות
חיוש׳ והאשקה תרג׳ ירו׳ ופליה חיוש׳ פי׳ ופלגה
חיוש׳ **פליא** בילמ׳ ויקחו אליך פרה אדומה
וכלשעה ריש חזורא ומפליא בעינא׳ **פליוסון**
בפ׳ במה אשה נשן בצלוחית של פליוסון׳ גמ׳
וראשית שמנים ימשחו אמ׳ רב זה פליוסון׳ ר׳ לעזר (עי׳ ור׳ח שהיה שמנים ימשחו)
אמ׳ פוטר בכובלת ובצלוחית של פליוסון׳ בדא
בשים להן בושם וכו׳ בילמ׳ כשהלכם נטע יוי׳
כל פליוסון שאין ריח יפה הימנו של מור ואהלות
למה שני שמן אהלים׳ שהוא כאדרך אהלים׳ בברב׳
פר׳ לה׳ והנה עלה זית׳ לא היה לה בין דבר משובח
או קנמון או פליוסון׳ פי׳ פשלסמון׳ יש מפרשין
דבמה אשה בשמים מעורבים משובחים מסך
ונכבר ושמן כל ושם גאלה׳ **פליום** פי׳ כתב
בכלים נומי סדין והסודרין והטרטים והפליום הן
פלום של ראש׳ בנדה פי׳ הרואה וכן בכלון פי׳
מטפחת שמתכסה בה ובלעז בלינו׳ **פלך**
בהכותב פי׳ בכתובות אפי׳ על מלכה ונעל׳ עם פלך
בפ׳ השותפין בגמ׳ ולא את המורק וחדא ידבא ועבדא
בפלרקי׳ בחלק בענין סנחריב וכפ׳ המדיר בגמ׳ (פבע)
דת יהודית עלם הב׳ לי פלבאי׳ כמו וכיה המבק פלך

בכ׳ רב׳ פ׳ עלי הבשה ראה פלך הודייה׳ הפעם
אודה את יי׳ ועמדו כל מינה בעלי הודייה׳ יהודה
ונכר יהודה׳ רחל והגיבה פלך שהקנות׳ ועמדו בל
בניה בעלי מסוטירין׳ בנימין יכופה וכו׳ **פלך**
בפ׳ לא יחפור בגמ׳ חנות שבחצר שהין מושי׳ לבן
מלמדי תינוקות בכל פלך ופלך׳ בס׳ גמ׳ דפ׳ דייני
העדים בשערין אותה מושיב בתי דינין בכל פלך
ופלך׳ ובכל עיר ועיר׳ אבל בחוצה לא׳ בכל פלך
ופלך אתה מושיב׳ ואי אתה מושיב בכל עיר ועיר
בס׳ גמ׳ דפ׳ אין הן הנולכן וכר׳ פרה חטאת בגמ׳
קדשי קדשים בן לוי שהרג גולה עמלך מפלך׳
ואם גלה מפלכו מלבן קולטו׳ בס׳ ד׳ מיתות בגמ׳
המגדף בשם שנודווג ישראל להושיב בתי דינין
בכל פלך ופלך וכו׳ ובנבאות דוד מים׳ הר׳ ובפ׳ בכי
דור מעבדא׳ התנו את מעריס פנה שבכורה׳ תרג׳
רבני פלכהא׳ פי׳ לשכונה או לה שורות׳ שהן ג׳
מקובצות במקום אחד׳ מרונה והיינו פלך
פלך בס׳ גמ׳ דפ׳ נגמר הדין מחזיין בפלך מאסא
דכתי׳ רק לנות זקנתי חלה את רגלו אמ׳ ר׳ יהודה אמ׳
רב שאחזו פוטגרא׳ **פלכין** בילמ׳ ויהי ברד
ושקעותם [illegible] מהו בחגמל יורד בפלכין׳
וקוצץ האילנות של יונים קורין לברזל פלכין׳
פלמי בב׳ כ׳ כשמבה אין יורדין לבילומא
של פילומא בקעה׳ ויש בה מים ובהחרץ טיט כמו
דבק׳ ואם יקבע ויטבע בן איש יכול לעלות׳ עד
שמתקבצין הרבה בני אדם ומעלין אותו משם׳
ויש מי שאומ׳ הרוחץ באותה בקעה מעטפו ואותן
המים משלשלין את בני מיעיו וזה פי׳ בוקה׳
פי׳ אין יורדין לפילומא משום בוקה׳ פילומא
לשון לעז ממש פלומו׳ בוקה׳ בקעה׳ של מובלעה
שמא יבקע הטיט שבתוך המים ויטבע לשם
ואינו יכול לעלות משם אלא אם כן מעלים
אותו אחרים בטורח׳ פי׳ אין יורדין לקורייטא משום
בוקה׳ וכן פי׳ קוריטא׳ כהר כמו קרמון וסיגה׳ פי׳
קוריטא כמו קרמי דאגמי אין יורדין להוך בשבה׳
שמא יטבע בטיט שבאגם׳ וכולן טעם אחד הן׳
פלמור בס׳ גמ׳ דפ׳ אין מעמידין׳ ובדגים כר׳
שיש לו סנפיר וקשקשת אמ׳ אביי כי תנא ההיא
בפרה דפלמודא דדמי רישיהן לבוטמי׳
פלמטום בפ׳ מי שמתה בגמ׳ האחין השותפין
הר׳ אחד מן האחים שמינוהו גבי או פולמוסטוס
ובכל קרבות בגמ׳ תקיעה משום אחת נצטרכו

עמוד
שאין לה קנס ערא א׳ ובמעשה גר אחד נקראת
תורה
פמוטו׳ **פמליא** בחלק בגמ׳ האומ׳ אין
כל העוסק בתורה לשמה מעלה עליו כאלו משים שלום בפמליא של
מעלה׳ ובפמליא של מטה׳ פי׳ חיילות כלש׳ יון
מחנה פמליא׳ **פמלניא** בבבא פר׳ כו׳
בכלים אנפליא ובי פמלניא ומכנסיים׳ בב׳ רבה פ׳ נא׳
כתנת הפסים זה פרגוד אשר עלו בו פמלניא זה
היא פילניא שבסוף של פרגוד׳ **פמסקא**
בס׳ גמ׳ דס׳ השוכר את הפועלי׳ התם גברי דפי מוסקא
פי׳ גולא׳ דמלכא פי׳ אנשים חזקים גבורים היו
סא מרמא׳ ומכן
מעורין שם׳ **פמרוויה קליקפיא אפלפיב**
בנפתרמא׳
בס׳ יה׳ בשבת סו׳ ופסן אפיסר [illegible] ומות
פן פי׳ מעתיקין התבואה ממקום למקום׳ מנ׳ ופנו
את הביה׳ בפל׳ כל אדם בגמ׳ מונה שלתפט אל הב׳
מאי תלמודא לאמנו ל׳ מדעתכם׳ בגמ׳ דס׳ במה
בראשו
אשה מוכנה מצד אחד פי׳ מוכנה דלא צריך
קרא למכתביה׳ בס׳ [illegible] בתורה מפורש
מאי בין מוכנה מצד אחד ל[illegible] מכאן צריך
לשכינה מוכנה לה עוקה׳ ומצד כרב׳ הבגירון ומצאת
קולכה מריקים שקיבם׳ תב׳ יה׳ פטן׳ בפסו׳ דזכור
אומ׳
ובפסו׳ דעמדה מערכה ערו ערו׳ פטן פטן׳ כמ׳ דאת
והערר כדה׳ בס׳ טהרות יוצאין חוץ לפתח ביה הבד
ומוען לאחורי גדר פי׳ לאו פנות׳ כלומ׳ להעריך הרער
מן הגוף׳ **פן** בפסו׳ דמוכה [illegible] ערער
הפסוק בזה פן ראשו סוסו ולא סוסו ראשו אם
הולכו אם הולכם ערערים לא ערער זה הולכו של
מעשה הולכם זה הולכם של אמותיו׳ **פן**
בב׳ א׳ בכתובות מכאן ואילך אי איכא פנים חדשות
מברך בו לכתו׳ פי׳ אדם שלא היה בחופה או בסעודה
בשעה שאמרו מן כשאין אדם בתחילה לשם קרוי
פנים חדשות׳ וכן לברכה הטוב אי לא הכי לשם ביה
אחר סמעשו׳ ברכה רחבה׳ בכלום שיש לשם בתוך
שבעה עושין מתחילה בפסה רחבה בשביל׳ וכן
מכן [illegible] הולכה רחבה כלו׳ יש איכא משכחת
בנה
לה בפנים חדשות כי הא דר׳ חייה בר אבא מקרי
דריש לקיש הוה שכיב לה ינוקא [illegible] לא אזל
לגבה [illegible] לההוא כד [illegible] מתורגמניה
[illegible] ובירך ברכה רחבה מתחילה׳ בב׳ רב׳
התחיל
פר׳ ב׳ ויתן את פני העיר׳ חנן את הנעם שבעיר
מושלו שם דורות׳ ובס׳ [illegible] והרעב היה על פני כל
היה [illegible] על הארץ׳ למה נרחב על פני כל הארץ

אך שמואל בר נחמן ר׳ א הרחילה הרעב החלה אלא
שמחים
בעשירים׳ פי׳ בזמן שאדם עשיר ישנו פנים
לראות את חבירו׳ ובזמן שאדם עני אינו פנים לראות
את חבירו׳ מפני שהוא מתבייש מחבירו׳ בב׳ ב׳ בנדה
עקיים
כדי שיהבד מן המטה והדיח את פניה פי׳ לשון
ידין
על מקום ההורף׳ כמ׳ כירה בגמ׳ מעשה אמ׳ רבה מניח
כנגד פנין של מטה כאילו כופר בבריתו של אברהם א׳
מכסן
פי׳ שמתבייש מן הבריות שבבשרו משום הכי
שעומדין
כי סלק מותר להניח שלא יראו ערותו בני אדם
על גב הנהר ובירה שאינו רואיהו אחד אסור׳ כי יתיב סבבו
זקני׳ פי׳ רואין כדרך שאין רואהו אחר׳ כי סלק׳ שמא
שלא יראו ערותו בני אדם שעומדין על גב הנהר׳
והמורנא
פן בכל׳ מהרות פר׳ י״א בכלים המין
טמאין איכא דאמרי חמין פי׳ איט שיגם הקבוצים
במוסקא ונכנסין בתוך המורנא׳ ויש אומ׳ הסין
והמורנא הוא הקלוסטרא׳ ובלשון ערבי קפל׳ והמורנא
ככה להוכה המין מצד אחד ומעל ונסגר׳ ומצד אחד
הפין
יש למורנא נקב שמכניסין בו המפתח ומדחין את
לחוץ ונפתח׳ ואותה שעה מוציא את הפין מן המורנא
ויוצא ממנו והפין בלשון קרדון׳ **פנדא** בס׳
גמ׳ דס׳ הרואה ובפונדתו מוכסלה לאחוריו׳ ובפ׳ אלו
קשרים בגמ׳ קושרין דלי׳ ובפ׳ א׳ בפסח בגמ׳ ר׳ יהודה אומ׳
[illegible] ר׳ יהודה אומ׳ כורך עליו פונדא או פסיקיא׳
[illegible] בגמ׳ יה׳ כלים אונקלי ופונדא׳ בגמ׳ דפ׳
הנודר מן הירק׳ הנודר מן הכסות מותר בפונדא
ובפסיקיא׳ בב׳ כט׳ בכלים הפונדא והפטרה׳ בס׳
המציע בגמ׳ המוציא ככר מלא׳ תנן בפל׳ בזמן
שבשיה מונח על ה[illegible] על המוראות׳ בפר׳
המציע ובא מנורתן ופיה למטה בין אפונדתו לחלוקו
גמ׳ הפונדא מעור׳ בפונדתו והוא עניין פסיקיא של עור
ככר בפנדיון
שהוא הב׳ תמורה׳ **פנדיון** ככר׳ בס׳ המקבל בגמ׳
מר׳ [illegible] ככר פי׳ בע׳
אכלה [illegible] מעשה [illegible] בגירוב למה הנקפס
ב׳ מרכים [illegible] ופונדיון לשנה ככר פי׳ בע׳ גרע
בב׳ ה׳ בכלים היתה פונדיון להוך מי׳ יוסי אומ׳ אם
לצמאו טורא׳ פי׳ כשימצא אדם במקום שאין של
מעשיר כסף טהור [illegible] ומיקל ממנו הצמאות׳
כפונקיה׳
בס׳ יבמות לא תהא כוהנת
מעשר
פנדק בס׳ גבדמות׳ ובג׳ גמ׳ דס׳ העוקין לפונדק לפונדקיה
את שהוא נותן לה׳ ואת שהוא נוטל מהמה׳ פי׳ לחנות
בלש׳ ישמעאל פונדק׳ ביה׳ א׳ שהזונה הרג׳ פונדקיתא׳
מפני התורות הרג׳ מפונדקי׳ חותא׳ **פנדק**

ע״ג העוסק בתורה לשמה
ע״ג ומן [illegible] הביה
ע״ג הולך [illegible] הכלים
ע״ג והערר כדה
ע״ג ערון ערו
ע״ג פנה אל הסולה הערער זה תפילת מנשה [illegible] ריקם מצוה [illegible] ערירים יהיו
ע״ג כסוי המורנא [illegible] שור
ע״ג ויתן את פני העיר

ויסעו בני ישראל מרעמסס בארץ רעמסס את סתוס
ואת רעמסס · **פלס** בבר רפ פא מר האוש
הלכה רבנן אמר הוא פילסון הלכה אלון זה ·
פלסטיני בבר רב פר נא ויהי רעב בכל
הארצות בג ארצות בפטקיה ובערביה ובפלסטני ·
פלסלוס בר כלאים השום והשומנית
הבצל והבצלצול התורמוס והפלסלוס · פיר של שום
כרדס שום של מדבר · בצלצול בצל של מדבר
ופלוס פלסלקין · **פלוסופה** בר גמרס כל
כתבי ההוא פילוסופא דהוה בשיבבותיה דרבן
גמליאל פיר חוזה בכוכבים · **פלסתר** בפ
אין עומדין במעשה דחוה ואי אתה עושה הורתך
פלסתר · בפ גמ דלהישן על כתבי פלסתר · בפא בגו
בגמ יום הגלחה סך קירי פלסתר · בויק רב זעירא
תהיה פר ראשו יוד שביד בגעלה שמחלפת קקבה
את לפניו רבות של עולם עיקרו שלמה ועשאו
פלסתר · מילב בר ויקח קרח ידעו את שחנון ורחום
הוא שמא יתמלא רחמים על הלל ויאמרו כל
באי העו פלסתר היא תורתו של משה · **פלפל**
בפ במה אשה במלפל ובגרגר מלח · בפ אר עקיבא
פלפלת של שבות · בר גמ דפאות עוברין בפסח
זנגבילא רטיבא ופלפל אריכתא מה תקייה ובשר
שמן ויין ישן דמעלן לכולה גופא · בפ יום הכפורים
בגמ אבל אוכלין ובגמ דפ כיצד מברכין · שטעם
עצו ופריו שווה הוי אומ זה פלפלין · בפ יום הכפו
בגמ דסמך חטאת · ובר מגלה בגמ קראו · ובפ א
בחגיגה בגמ דסמך הל שמה דישמעאל ודאי זה
פירכא היינו דאמרי טבא חדא פלפלתא חריפתא
ממלא צנא דקרי פיר שמואל שהיא אמורא צנא
וקטן ממלכים · כמו שפלפל קטן מכל מיני תבלין
וחריף מכולן כך זה האמורא חריף מכל הגאונים
שהפילגו עליו · **פליפוס** בפ שמו שרצים יד
מעלה טלפוס · בפ המדיר וכבעל טלפוס פיר בגמ
מאי בעל טלפוס אר יהודה אמ שמואל ריח החוטם ·
במתניתא תנא ריח הפה · **פלצור**
בהכדור יר כג בכלים המדף והפלצור · פיר בלעז
ריטרי והוא ארוך כאמה אחד · **פלק** בויק
רב אמור אה · פר ר אבהו ובילמ כפס נלקחתם
לכסי · אית עיר שהוא לסטאה ואיחבש בפילקי
בספן ויהי בחצי הלילה · ובילמ ויהי חשך · ואחרכן
חבשו בפלקי וזה החשך · פנא לא תצו חבשו
בבית האסורין · פיר בלין בית הסוהר פילקי ·

עי ערך שהלי ושיר דשתי ופיש דשתי
עי פי פלסופיא
עי הב הל שבת
עי עץ שטעם עצו ופריו שווה
עי הנגעים ינ בדבריכם
עי מוציא אסירים בכושרות
עי בית הסוהר בלשון יון פילקי

ובלשון ישמעאל הסון שכותבין בו רגלו בני אדם ·
ברפטות דמי שוחון · **פלקא**
לאהדרי עילויה ופלקו לבי פיר כעטין שאורגין
אוסרין אותו · **פלמס** ... בשן רקמה
לסיסיאות סורפירן · הגה עקילס תרג סוקרטון
סולקטון · **פלש** מבור מפולש פיר מתוך
מב צדדין · בפא הן הנחנקין בגמ חומר בדברי
סופ ביה המפולש לחבירו פסול · פיר אי מתחילה
עבדוה חמשה בתי ופולש חד ביה לחבריה פסולין ·
דהיינו ד בתים · בין דשלא כהלכתא עבדיתן לאו
תפילין דכתיבי באורייתא נינהו כלל והאי לא יגרע
שהוסיף עליו · לא גרוע ועומד מעיקרא דהא פסול ·
האי כדר זירא דאמ ביה המפולש לחבירו פסול ·
פלש במגלה איכה הר לא פלשון אחר
מידת הדין ומידת הדין לא פלשה אחריהן · פסאין
לא חיפשו · **פלתה** בפא דפרה רגלוי
דתרנגולא דמיין לגלגה דנוני · פא להרסופיתא
דנוני פיר קשקשת · **פליקפי**
אחלפיא **פמבי** בפר מי ישמח
בגמ דהשושבינות · תר אינקט עמו בפמבי
ובקש לעשות עמו בצנעה · בעל בבל ישמע
בגמ שאלו לא דיין לרשעים שהן חוטאין ביחוד
על העבירה ואנ מפרסם שאני עד את הוולד בפמביה
שלפשה אלא שמתרחין אותו בגבל כדכי לבטל
בן נשטה · לפי שהעולם כמנהגו נוהג · שהאנשים
מתעברות מן האנשים אלא שעושין
כהוגן פא כגון שמעברין נחשה בכלפ לעשות
פלעגדולה · כדגרסי בבב בתרא עכבר נכסין עתר
סומכי דבר הנראה גדול · לא שמתריחין אותו
כדכתי הונעבם ינ בדבריכם · בילמ בפר כי
תשא · ובוהיה עקב תשמעון לוחות הראשונות על
ידי שניתנו בפומבי · לפי שלטה בהן עין רעה ·
מוציא אסירים בכושרות · תרג דאפיק בית ישראל
דהוו אסירים במצרים על עובדין דאבהתהון
כשירין בפומבי · **פמוט** בפ במה בגמ
מטלטלין עד אר זירא פמוט שהדליקו עליו
באותה שבת לדברי הכל אסור לטלטלו · בפ
גמ דפ כל כתבי סמוכות שלבית דבר מותר
לטלטלן בשבת · בפ הקומץ רבה בגמ ד קב [?]
מנורה ואיתא בגמרא באה זהב באה קנס אינה
באה זהב אינה באה קנס והוא פמוט תמוני
פיר מנורה סתם יש לה קנים · במו אותה בפמוט [?]

שאינה [?]

בכך רב פר׳ מז׳ הפגול ימור בשעה שיוצא למלחמה
עושו לו פיגה פסטון ויוד מלאך והיולן פר׳ ייורב
לפני העיר פסטל ביומ׳ רב לבס׳ כסהלך
דוד לעשות מלחמה כאדוס׳ הועמן לו אטסטור׳
והיה כה רב לבס׳ לגשתון זורז בלעז ססטולא
פססם בויק׳ רבבין כל זובח את אחד
לחברו מה לחיל הרן שליטא אמ׳ לה ההי מסטמא
דילך טבא ולא את לחיל עינה פר׳ הדיבור שלך
יהי טב׳ כלות ההעסק בתורה׳ ואיאתה מהורא מותע
כמו הנשים סוטעתבה פסטר בויק׳ רב
פי אמור אל הכהנים פר׳ מה והרון פסטורך אנא ואי
את מטעמים לו מן הבבלין דאידע מה איתן עריכין
בפגן דהעומר מגריסך אנא׳ וכבר פר׳ בנג מגס
פסיון בלגמ׳ דפ׳ יוס הכפורים שיכלו סיבלי
פסיוני שלו. בב׳ א בקידושין בגמ׳ כל מצוה מאב
יש מאוסל לאוטן פסיוס וטורדן מן העולם בפ׳ גמ׳
דפ׳ שור שנגח את הפרה הרג׳ אלטווס ופסיוני כלאים
גה כגה׳ פר׳ כלבבו סאוני שאל ויבא שלו הרג׳ שאינן
בושרא ואיהו פסיונין קוצים כסוחים פסר
הרג׳ כוסן מפסכין פסכתר בלא מסקהר׳
והנה הוא לפעט׳ פסר מגרדין ומחכלין כבר
פי׳ בנ׳ זבל׳ בפ׳ י״ג בכלים המטלה והמוקדח פי׳
כל ברזל כמין מעצד רחב שהוא מוסלין את העץ
טן ויפסול שני לוחות בפ׳ חלונות דפ׳ הרואה׳ ובגמ׳
דפ׳ השוכר את האומנין מר פסל וקרדום פסל
בפ׳ המוציאין בגמ׳ יין׳ ובפ׳ חזקת הבתים בגמ׳ דסמך
שנים מעידין אבל פסלא לא׳ רבא אמ׳ אפי׳ פסלא
הרשות שבבה ברשותא מן דמריה בר גמ׳ דפ׳ הגורן
גט אגל גיטשאבל פסלא כגון עמוד גבוה י׳ ורוחב
ד׳ או כגון ניו הוצא מחמלה מה׳ טפח מן הכותל רחב
ד׳ אמות על ד׳ אמות׳ וס״ל פסלא כמו פסלה׳ ומה מן
הסוכה פסל בב׳ א בסוכה בגמ׳ יה דכר גזרן בן
מאי שנא הדר׳ דהוי כמו זבין אילן [illegible]
[illegible] ראשון וכל בב׳ כל נשה [illegible]
[illegible] פי׳ שכבר [illegible]
שנעמדין [illegible] אחר [illegible] פי׳ בבשר חזיר
שאין [illegible] פסקדם עיין בנ׳ עמוס
פסקלוא עיין בנ׳ [illegible] פסג
בפ׳ [illegible] פי׳ [illegible]
כגון בעגע במקום שנתחכך בגן שכבר האבני שנתחקקן בעגע
והעדות בדרישה [illegible] ודרשן ובלם׳ כגון אמורים
לשון בעית׳ והיא הדרמתה והשגמות׳ פסע

עז׳ יחזקאל
בלגמ׳ דפ׳ בנו העיר דלו פסעה׳ על ראשי עם הקודש
פי׳ מנהגם לישב על גבי מחילאות בקרקע ומשהלך
שומד׳ עומד מפסע על ראשם פסע מקול
שעבות פרסוה סוסיו׳ הרג׳ מקל מפסועית פסיפס
הרג׳ ירו או חרוס או שרוע פסיפון בפסו
דוהאמר עין אל הנחומא איתן עבדין ואנא עבידית
איתן עבדין ועזבני ואנא עבלית ועזלתם פי׳
חשבון לשער ומר כמיכון פספס בל שבה
מפספסות הכסן פי׳ מפרכין כשן מתוה לרככן
להיות נוח לאכילה׳ כמו כל ידות האוכלין שכססן בגורן
כזיר חוכם ומפספס עיין בנ׳ ססס במגילה אירה
יעיב רבנן אמרי הדיבה מספסין בפ׳ דיני ממונות
בג׳ זה בורר בגמ׳ אילו הן הפסולין׳ ובגון המשחק בפסיפסין
מצומחר חורבן משישברו את פסיפסיהן פי׳ לוחות
מצויירות ששוחקין עליהן פספס בכל פבגדים
פר׳ לא בנגעים קישא שיש בה כסרכסין פי׳ מסך
שיש בן גוונ צביעה לא אבנים קטנים כחוהם על
הטבעה׳ ורועמן כהן חטרותיהן בארץ ישר׳ וכדומה
לכן לבנין בגד ושיש עלין כמו דינרי וקיפור
עז׳ אבן פסיפס אומ׳ בגדר ונהן מנסכת אבוה בוהנה
פסק אבן גזית אבן פסיפס פספס
בלא יענו בגמ׳ בטיולין לא מר אספיק ולא מר אסופיק
פי׳ לא ריסס ולא רבה בר אבוהא אכלן בערב יוס
הכפורים סעודה המפסקת בב׳ אילו טרי׳ בגמ׳ נבלה במטה
מן הצג׳ ואי מחויה פסקיה פי׳ אם הכה הבהמה לארכה
לא מראשה ועד זנבה׳ לא מזנבה עד ראשה
של בהמה שעומד בצרה ומכה באמצעה׳ וגו היא
מכה פסקית׳ ובפ׳ יא בנגעים היתה פסיקה איהי וקשרה
מטמאה בנגעים׳ ר׳ יהודה או׳ אם פסיקה אחת
אינה מטמאה בנגעים׳ פי׳ חתיכות׳ בפ׳ ואילו
מגלחין בגמ׳ ואילו כותבין בב׳ א בקידושין בגמ׳ דסמך
בבאה׳ וכר גמ׳ דפ׳ הנושא את האשה מאי לאו שטרי
פירוסין ממש לא שטרי פסקתא׳ וכד׳ ר׳ יהודה אמ׳ רב
ראום כמה אתה נותן לבנך כך וכך עמדו וקידשו
קנו כן קן הדברים הקנין באמירה עצר ארעא דמירא
פסיקא עיין בנ׳ מלג׳ בפ׳ נגמר הדין בגמ׳ רחוק ל׳
שמות יש לו׳ פסקין שפוסק דברים כלפי מעלה
עז׳ והיה בכתיב בלדרה אורן
סרון כין שמוגר אינו טוחן שוב׳ והיה בכתיב כלדרה
אותן הרג׳ ירו והוה דמפסקת מן דיבדה בכלו והגול
בגמ׳ ואם מיעטן כשר׳ ובפ׳ גמ׳ דיבמות ובפ׳ גמ׳ דפ׳
הלוקח בהמה׳ מודה ר׳ שמעון בפסוק רישיה ולא ימות
עז׳ בעגע אמרם
פי׳ מי שחתך ראשו שלחי והכל יודעין בתהכרת
ראשו ימות׳ ואם אומ׳ איני מתכוון למיתתו אלא

בר' מסכת נזיר בגמ' דבני מערבא הרי"ע נזיר מרא הבית
וכו' ואחר כך אגוזין ואחר כך כונדיקין בלשון לעז
נוכלי' ובלע"ז ישמע' פונדי' והוא שקורין אותו גילור'

פנח בר' גמ' דף שו' אדם מפים אדם עם
בנו ועם בני ביתו פי' לשון פיים שמפייסין לגמר
שיבוא לו חלק זה למי יבוא חלק זה ובלבד ש יהיו
החלקין שוין אבל מנה גדולה כנגד מנה קטנה כלומ'
למי יבוא הפיים יטול הגדול אסור משום קוביא
והיינו דומיא דמשחקין בקוביא דהוי אסמכתא ולא
קניא' וה"ה ל' פר' מנה' פיים' כהיא דאמרי מפיים
וכמו שאמרנו על השכר מיסרן ומפים וכבר פי' בגמ'
פנים' בפ"א בתמיד אם לכן מי שיטלכל יבוא ויפיס'
הפיסו זכה מי שזכה גורלך הפיל בתוכנו תרג' פייסך
ארמא בינתנא פס זימן פסי' ארגוניות
גולגלות צייו בגו' זמנין ולא אמרו קעוברים' לא אמרו
אומות העולם שכן שעברין מן העולם' ולא אומרין
לישראל ברכת יי' עליכם' מה ישראל אומ' ברכנו ואתכם
בשם יי' לא דייכם שכל הברכות הבאות לעולם
בזכותינו הן באות לעולם' ואינכם אומ' לנו טלו לכן
לא שאתם מגלגלין עלינו פסים וימוניות וגלגלות
וארגוניות' בבר' רב' פר' מב' ובויק' רב' פר' ...רבות קש'
ויהי בימי שפוט השפטים' למדינה שהיתה חייבה
ליכפאות המלך' פס בעי בב' השוכר בגמ'
בלשון אותאורה לגוי צא והפס על מנת המלך' פי'
לאגן יום ופרישה' בבר' רב' פר' יח אעשה לו עזר'
ומיך רב' בומי' ימוך אחיך אין פסין לך פורתא ושיבקס'
פס אין יהבין לך טורנא' פס משופני פרנא'
בויק' רב' פר' קדשים אגל ושכרי בקרתא' מאן דאות
פקסו מכוש' פי' בלשו' יון קורין למרא החופרין בה
פס' פס בבר' רב' פר' ל' ויש שמפלטין העליונים
לבלם סדר הוא עושה אלא כמין טרקלין היה לו'
ומן הצד היה פוסקן' פס במגלת ארכה
ורחבה משלם אבל מכל תבשילא חד פס' ויש לו' שהוא
הלבם והקדירה ויש לומ' שהוא כמו פס ידא'
פס סחללה מות יומא תרג' ירו' מפסיהא מתקטלא' וחללת
את שם אחיך' תרג' ירו' ולא תפסון את בריתי הפר'
כי את קדשי יי' חלל' תפרכם את בחלתי בלה מסשי
ובר' אמור אל הכהנים' ל' להלן אין כלצבי ואחבל
שרי קדש' חלל ומחללה תרג' אשום מלפותה' דהם
רברבנהא' בבר' רב' פר' וישב יעקב וישנאו אותן
שקרעו ריסבנויים פסים פסים' פס בר'
יגעים את שעלו לו פסין בר' גמ' דפא בחולין

עי' פיס יש קורעה

עי' ולא אמרו העוברים ברכת יי' עליכם

עי' מחללה מוהירותה

עי' וישנאו אותו

תפשה בשע סיעין וכן שער לבן ופסיון' פי' ואם פשה
המספחה בעור וכו' בבר' רב' פר' פון ויצחיור אלהי
מן הא' תב עץ שהוא מושה על פני כל החיים'
פס בב' השוכר את האומן בגמ' מעשה ולא
מלוא פסיא קניא' פי' בעל גדגד' פס
בכפ' איש עולה פנים' תרג' כפיסה ידא' בר' אהילות
לכפיסה היד ול' כפיסה הרגל' פס בר'
גמ' דף מוחין אלא שקולמוסו פי' שראשו פולט
הרבה מלפנו שקיצם מאחרין פי' שדומה כמו
שנחתך מתוך חתיכה מאחרין והיינו שקל פיסוא'

פסג בר' עוקצין פסיגה של אשכול
שדיקנה שפורד פי' אות שמלא ענבים שמן
אשכול ואם נפסג מתוך מקצת האשכול ונתפזר
מתוך ויש לו כתף ונטף שמן פסיגה' בלוחות
פר' יא בכרה אזוב שיש לו ג' גבעולין ואובדן
וכו' ויבהר אותם בחוץ' תרג' ירו' ופסג יתהון' תהומ
לנתחיו' תרג' ירו' ופסג לפסגו בר' גמ' דבבא קמא
מפסגי אילנות ומפסגי גפנים' בה גמ' דף מרובה
הרועה בין הכרמים מפסג ועולה מפסג ויורד'
פי' מפסג הכרמים והשדות ומהלך בתוכן שאין
שם דרך' אעפ' שמפסיק המקום שמהלך בו'
בר' משקין אין מרדין ואין מפסגין ויש מפרשים
מפסגין זה סומכין האילן שהוא רענן יותר
מדאי'

פסד בר' גמ' דף בכורות
והעליה כמא מפסדא עליה בהאי בית הולהא
לפרק איהו לא הולהא' פי' קסבר ר' נתן דעליה
חמסתיה לבית ודקרות דאי הוה בית בלא
עליה הוה קאים שתין שנין השתא דאית בעלא
ליה קטלה ארבעין שנין ונפל אישתכח לגה
דאפסדא ליה עליה בבית הולהא ושקול בעל
עליה תולתא דליבני וכשורי ושקיל התא'
הדין תולתי' וכן כי זבנו תרויהון אדעתא דהכי
זבנין התחתה והיב תרין חלקין ודרי בתחתאי'
ובעל עליה יהיב הולתא ודר בעליה' ותחתאה
ליה לה רשותא לאישתמושי בעליה' וכי קיבן
דיהבין בדמי מעיקרא הם הכי סלקי לבסוף
דכי נפל לה בידיהו הם לא למובינהו זה פי'
ר' עמרם של

פסדיונה בראשית יוצא
יעקב' פון שיצא יעקב לא יצא עמו דבר בעולם'
ואף לא פסדיה של ויקח מאבני המקום' ואם היה
לו פסדיות לא היה נותן אבנים תחת ראשו' בר'
כספות' ושמא כי סדיות הוא'

פסט

בב' רב' תנו' רב

יו׳ ונתן וחכמה לנה יותר מצוה למשנהו כדי שלא
יהא המלאכה אלא בסוף שבוע וקמץ בה פי׳ וחשב
פועל בכניסתו משלו. כבר פי׳ בע׳ כנס. פי׳ אם
בכניסתו משלו שמשכים לבקר במלאכה ברשותו הוא
ויכול לאחר מלהגיע למלאכתו ביציאתו משל בעל
הבית ללון ברשות הבעל הוא ויכול להחשיך כמה
שרוצה ויבא הבעל בשבתו ששכרו החויב ואחר יצא
אדם לפועל אלא דיכול להאחר עד זריחת השמש
ולהקדים עד ... שמאחר כפ״א אלו נשך
בגמ׳ אין מושיבין חוזי את אבוי כפועל בבעל
אותה מלאכה דבמתניתין פי׳ כגון חייט שהוא
כל בגד בכסף ועם שאין בין מלאכה לבשותלא
יושב ובטל תופר בגד ... שליש כסף שלש שו
כסף נותן לו שני שלישי בשכרו וחלקו בריוח בפ׳
אותן מציאות לא נותן לו שכרו כפועל בטל גמ׳
אמ׳ אביי כפועל בטל של אותה מלאכה דבטל
מינה פי׳ כגון אדם שהוא כתף וסבל שמלאכתו
בנער אם יאמר לו אדם מה אתן לך שתתבטל
ממלאכתך ושב עמי אינו מבקש ממנו אלא
דבר מועט שמלאכתו כבידה אבל מי שמלאכתו
בנחת כגון סופר ומתוך מבקש יותר אם יתבטל

פעל בבר׳ רבה פר׳ סט והנה סולם איזיל
סב פועלא דאבוך. פי׳ פרלא וכבר פי׳ בע׳ פרל

פעם כפ׳ בשוטה בגמ׳ שמשון לפעמו במחנה
דן מלמד שהיתה השכינה מקשקשת לפניו כזוג

פעם כל הכו לפעמון. וכה׳ הבס פעמון זהב
בבר׳ רב׳ פר׳ ע׳ הכו את׳ והגבעה ולהנ והתפעם. כאן
הכרוז בגמ׳ גביה ולהבן חמרא והכרוזא באוגא
כאן עלידי שבוא סמוך לבקר להנ עלידי שהיה

פעפועין בר׳ גמ׳ דב׳ מעורב והתמוס
בכל מערבין מערבין בפעפועין ובחלגלוגות

פער כפ׳ מריחות
קן קן ... ויש בהן מלחות
העור ... לעבור או הוא עבודתו ... דקה
מיסוק לבארים

קלקפיון אחלפיון
בפלבל בבעל בכנס פי׳ הבבלים

פרוד
פו פיראות שעושה לה קעס מכסה לשעלה
לחיצון מכאן בבר׳ רה פר׳ לט ושם חצר מותר
הנא את מקום שהיה שמו חצר מות שהן אוכלין
פרושין ולובשין כלי מרשי והוא כמו מלבלאן
ועושין מכסה קלפן והן לובשין בני חצר מות ויש
אומ׳ פיפריות מין אילנות כמו אפופירות דבלאים
פי׳ בנ׳ אפיר פיפירות דכלים כלי שנעשה מפ״ר

והיא כמין קופה גדולה העשויה כמעשה שבכה
ומחודה שאינה מקבלת תבואה אלא כגון המוחים
ואגסים וריסונים

פפיתא בר׳ גמ׳ רפ׳
ביומו שהתבן הרדב דאפשר דנהר מפיתא
פי׳ מקום ידוע בבר׳ רב׳ פר׳ לח מקמרו שפניא

פפילון בפסו דויהי כיום כלות כבודה
שלבנה שאהא מוהר עמה כפרהסיא לא שבשו
סתבון פי׳ אהל בלא אספה לא עושין לך
פפולבון ואין אדם רואה אותך

פפולסמון
בבר׳ רב׳ פר׳ לד׳ קנמון או פפולסמון ובפר׳ לב
וירח יוי׳ סובא עלוחית של פפולסמון והלך לריחה
ובפ׳ פר׳ לנחה היה זכר הר ״ דומה לצלוחית של פפולסמון ובל

קלקפיד אחלפטו פץ
בפרק גזול שמח בשבת הגוזו את הצמר המלבנו
והמנכצו פטו והמנפסו וכבר פי׳ בע׳ נפס ובגמ׳
הדש תנא הדש והמנפס והמנכס כולן מלאכה אחת
הן פי׳ גאון דל המנפץ את האוכל מתוך עמרוריה
חייב משום דש וכן המנפס כולל שבלים בפ׳ גמ׳ רפ׳
בזמנא איבגבה לה פון עמוריה פי׳ פעם אחה נשכר
עני בן טוביה אצל בעל הבית שלא היה מכירו נותן
לו צמר לנפצו ונעצבה נשכר שהגיע לו הפסירה
והרגיש בעל הבית ואמר לו העיהן והשיב לו מאחר
שנשכר הגה לנפץ הצמר כפ׳ לו יחפור בגמ׳ אם
הבור דמי מריון בריה דרבין נפץ בכיתנא הוו
בר גמ׳ רפ׳ תי עקוות אמ׳ שמואל זו מוצא דם ונפצה
ואין לו תקנה כפ׳ המדיר את אשתו בגמ׳ או שהיא
מוציא על מנה שהיא ממלאה ונומה פי׳ אומרו
כשמשמשה מרשי מותרך והפך יפה יפה כדי שלא
תתעבר אלא תנפץ השכבת זרע ומפור בין
הסון אמור כמעשה עד ואונן שהיו משחיתין השכבה
זרע שלבן כפ׳ גמ׳ דף המפלת היינו דאמרי אינשי
מין מילחא ושדי לכלבא כלומ׳ אם יסיר המלח לא
יעלה אלא לכלב ויאין טל מן הגזה הרג ונפץ טלא
מן גיזתא הגשר. מעפר הרג אותה ויפיכו מעפרא

פץ קדיקה כלי ריק הרג נפטוני כמין ריקס
בפ׳ ערב פסח בגמ׳ לא יפתחו לו ואי פגא מאי הקנביה
כפחה כלון כפ׳ בפ׳ בגמ׳ אין בונין ר׳ חנינא ור׳ יוחנן
הוו קא אזלי באורחא מטו אינהו ההי דירכי חד פע
לפירבתא דע׳ וחד פע לפי הבא דבי נכרה פי׳ לשון
הליכה

פץ בפ׳ חוקת הבתים בגמ׳ האומנין בר
ישראל דובי חמרא לחברים וקא אתרגרי ואנם לה
... דילא הוא דמפצי לה מינה בר׳ גמ׳ רפ׳ מי
שהיה נשור

להוציא ממעדים לדבר עורך אין ממש בדבריו ארא
הרי הוא כמתכוין להחליט ורוצה הוא והיכא פליג
ר׳ שמעון כגון אליה דאיפשר דלא עביד חריץ ואפי׳
עביד חריץ איפשר דלא ניחא ליה וקם להו לרבי
דסקי׳ ליה בכרגא דלא ניחא ליה וקא פ׳ ר׳ לא יגרר אדם
אם לא הבא בגמ׳ דספק דכולי׳ עלמ׳ עקירה ואי איכא
אחר לעביד אחר ולא אבר הבק וקם כולהו הגאונים
דאית ליה הויטא אחריתי אבל פסק רישיה ולא
לספקא דלא ימות ובודאי ניחא ליה היאך היה
פוסק ראשו בר׳ גמ׳ דמגילה ובפ׳ אין בין המודר
בגמ׳ הורס ויבינו במקרא זה פיסוק טעמים ואמרי
לה אילו המסורות ובפ״ק רב פ׳ רבינא ההוה פסוקין
נתנבא בארץ ולא היה בהן כדי ספר ונטפלו שבעהן
ואלו הן וכי יאמרו אליכם דרשו וכו׳ וחביריו ובפ״ק
רב׳ ור׳ ימות פ׳ מות וחיים שהייתם באר עלמ׳
לא הייתם עושין פסקאות פסקאות לעם הזה ותשכח
את רגליך לכל עוברי וכו׳ בר׳ גמ׳ דמשקין הבריכות
והמשיקות פי׳ חדא מילתא הן

פסיקיא

בפ׳ אלו קשרים בגמ׳ חבל ובגמ׳ דפ׳ בכסה כנגן עשו
כונדא או פסיקיא חוטי שבכה של פסיקיא [illegible]
סבכא מפורש ואחת מגורה נקטה הר׳ג ואתרא
דהוה אסרן פסיקיא

פסקתר

בפ׳ עירובין
כופין עלו פסקתר ובעיה סירותנו הר׳ג נעביד
פסכתידוועה פ׳ קן כשן כפופות של נחשת בת
ה׳ בתנמיד וכשבה כופה עליה פסקתר ופסקתר היה
כלי גדול מחזקת לתך בסיפרא בר׳ צו לא תכבה
אף במספעות ומה היו עושין לה כופין עליה פסקתר

פסתקא

דנשדור כבר פ׳ בנ׳ נשדור פסתקא
ופלגו דפסתקא פ׳ בגמ׳ סכן ותן בגמ׳ במעשחה
נוטע
אספקין ואיצרובלין ותן בגמ׳ בכלאים אדם
לוזין ובוטנין מה נפק מיניהו פסתקין

פסים

בר׳ אחרים מי שמתו ובר׳ גמ׳ דלא השה שנפלו לה
נכסים שטר פסים הוא זה ותן שטר פסים זהו לשון
יוני ואמנם כסוסים פי׳ שטר פסים הוא זה שפיסתו
בשעה שפים רוצה לישא אשה שאכתוב לך שטר
סבורין
שדה זו סכורה לך בעבור שיראו אותך והיה
כך שאתה עשיר קונה נכסין ומעולם שוב לא
החזרתה לו ולא שלך היא השדה או שטר אמנה
שמכרתי לך שדה זו על מנת שאאמין לך הדמין
עד זמן שקבעתי ומעולם לא נתתה לי הדמים
ויש פ׳ לא בנ׳ אמן הרוצה שהבריח נכסיו מבעלה
כיצד הוא עושה כותבת שטר פסים לאחר פר׳

עי׳ פועה בן מרים ועי׳ בת פועה

עי׳ אין נביא בא [illegible] פסוק נבואה [illegible]

עי׳ שלשה שמות יש לחיה

עי׳ ומחצה והלפה רקתו

עי׳ וכפט״ש יפוצץ סלע

עי׳ שטר פסים

עי׳ מים אחרונים

עי׳ כל פעל יו׳ למענהו

סד
שמיסה לאחר הקינו נישאתו ואין שיבוא ככסף
בעלה אכתבם לך במתנה ולאחר זמן יגרשני אין
שיהיה אפילו מהן

קלקפ״ב אולפי״ג

פע

בב׳ א׳ בשופרו בגמ׳ ובן לעזין הטובה
פועה זו מרים ולמה נקרא פועה שפועה לולד פי׳
לוחשת לאשה ויצא הוולד כמו אילו [illegible] שקורין
באזני האשה ובפ״ק רב פ׳ יצחק אומר לי הכהנים
ופעלכם מאומה כל ברכות טובות ונחמות שנקבה
מביאין על ישר׳ בשכר פעיה אחת שפעו בסיני כל
אשר דבר יי׳ נעשה ונשמע ר״א ופעלכם מאפע מאה
פעיות שהאשה פועה כשהיא יושבת על המשבר
[illegible] למיתה ואחד לחיים [illegible] שקראו לה חיותא
מחבלתא ומעברא חייתא דהדית מיתה וחייה
מחבלתא דהוית ממשכבא למיתה הא מדאמרינן
אם חבול תחבול מחברא דהוית חבירא למיתה
בבכ׳ רב׳ פ׳ רב׳ כ״ג לאחר שחטו גדי והפשילו לאחוריו
בעל גמועה רץ אחריו ואמר לו פה כידך ולא כלום
אמר לו והלא מפעה אחריך כך קול דמיו אחיך צועקה
בגמ׳ דפ׳ הדר שהם [illegible] אם אוחה דאוגר מפעה
הסוס׳ בפ׳ הזרוע בגמ׳ והמשחה [illegible] בבני הרועה
שהם פ׳ צועק על השקוה בהבעה ומגיד שהבשר
כדאמרי בר׳ גמ׳ דפ׳ כולב פעיתא היא דא. בר׳ גמ׳
דפ׳ ואילו טרפות ונשמע דאוכלה בה ופעיא בה פי׳
טעם
געה בבכורות פר׳ כל פסולי בגמ׳ היה בכור מה
נשקד [illegible] מפשוט דפאשר ומרחשי׳ פלג׳ כיולדה
אשפה

פע

ומחצה וחלפה רקתו הר׳ג פגרים
פוחיה אעברת בדעיה וכפטיש יפוצץ סלע
תר׳ג וכפטיש דמנמנב כיפו. בפ׳ שמו שר עים
בגמ׳ אין שמין היאמר פטפוט ביה [illegible] פי׳
לבורוף בעיים בין בפ׳ השוכחין בגמ׳ כמאן דהא
ברגל קשה אור מתבפעין בנ׳ גד השם בגמ׳ ירך
גדי שבלאו בחלבו אסור לוכל פי׳ מרגלים שנכתב
דמתפעפע פי׳ בהתחומין שם ועבד ומתבלעת
באיברין פי׳ בפ׳ כל הבשר בר׳ גמ׳ פי׳ אחרונים
נוטלין בצונן אבל בחמין לא מפני שמפעפעין
את הידים ואין מעבירין את הזוהמה פי׳ מפעפעין
ממבקעין פלג׳ [illegible]

פעט

בגי[illegible] הינקין המגוטות מקחן [illegible] ומעבירין
מוחר במוסלמות [illegible] ונקרא כבר שנה
כבר שבע ושמונה ותשע ועשר ולא פלגי
כל חד וחד לפום חורפיה

פעל

בר׳ גמ׳ דג׳
אמ׳ להן הממונה כל פעל יו׳ למענהו פי׳ פעל

יו׳

לדבר קישרי אצבעות · **פק** · כס׳ גג׳ דף ע״א
בקדושין מה שהכיק מרגלותו ולחך עפר מר׳ שהותא סידר
לאור מעמרי תורה ... מאמנים · כס׳ גג׳ דף
ומדרכין טוק חדי מאי ... דבר כוון רב ור׳ ימנך
סמך לגרשה חשבתו ומקק להוב גרשך אמ׳ ר״ש
לקישוש אין לך לירק לו נחמו בדברים אמור לו תנא
נפשי עלך ואין לו מה נותן לך · **פק** · ברג׳מ׳
ר׳ יהודה כל המפיק ... בשעת גאוה מר׳ כל המעביר
מגן ומכסה יצא בשאה גאוה בלומ׳ כעת שמתגברין
עלין טומין אותו שלא יתגבר עוגרין והותמין לורות
בגדו ולשון וחוק באותן נותנים יעבור ור׳ יוחנן אמ׳
כל מי שאינו מפיק ... של שוין מעבירין כנגדן
ומכסהו את מגלהו ומפיקסום לנגדו להלחם
ולבשו וזה מאוה היא עוד שכרתם של אדם ר׳ חנינא אמ׳
סבר לכבשן בשינה כדי להעביר את הקונו טופ׳ עדי׳
ור׳ יוחנן אמ׳ חושי שמא ישתקע בשינה וימנע מן
התפילה לא להגלותו כדי להתעסק בדרך וכיוצא בה
כדי להפיג ושמר דך ... טופ׳ עדי׳ · **פק**
ברג׳מ׳ ... ונערבה אחרי כל ומגן כמו אתר
לסקפוקי בלבב ברג׳מ׳ מי שמתן וכעדיות מה
אתמר עדן ... בן הבר שפיקפק בגאולה ידים
בס׳ אין עומדין ... השמן גזירה חדשה היא ואין
מתפקפקין בה · כס׳ ... על וכמתו ... יסור
כיון שנשא אשה עונותיו מתפקפקין של מצא אשה
מצא טוב ויפק רצון מה׳ ... שהיו
מפוק תקות בידו ... ויקרא יעקב ... יברך
... ראשון
... עוין הי
עוין לעול וסבר ומיכור · **פקא** · כס׳ ...
עד עיקא של ... היא טבעית הגדולה ובהגותיקס
מ״ר ... של ... פיקא של
גרגרת ... מן ... פיקא
של צואר מר׳ ... מאחורי הצואר בס׳ טומין
פיקא ... הגונב
בפיקה עד שלא ... פיקא ... ושמע
עלה ובלעו ... עד שלא ... קודם שיהדהו
... שיעורן בפיקא
גדולה ... לא יזה ...
ולא על ... עור של עריסה שהוא מחובר למקום
חיבור בכלי מתכות ... פיקא של
ר׳ עקיבא ... בבכורות ... הנוקח בהמה ...
ליעזר תנן ההם בהטומאה ... באהילות ...

לנבלים מתוחה קבר עד שיבגלן ראש כפיקא מאור
כפיקא אר׳ הונא אמר רב כפיקא של שמר אר׳ יוחנן
ג׳ פיקיות שמעתי אחת של שתי ... ואחת ... פירש
של אשה כשל שתי ישל בבהמה כשל ערב גוש הבא
מבית הפרס ומארץ העמים שיעור כפיקא גדולה
שהוא כחותם המרצופין וישנו בעד עגון של מגופת
החבית הלחמיות פי׳ פיקא כמן כדור בשער פיר
בנ׳ מי כוש׳ ואותו שעשוי לטוות השער קטן ופיקא
של סקאין גדולה מכולם שחוטי השק עבין ועריכין
יותר כובד׳ וארץ העמים כבית הפרס דאמר׳
וכיון דשיעורן ספיקה גדולה חיישי שמא יש באותו עפר
עצם כשעורה פי׳ הלחמיות שעושין במקום הנקרא
בית הלחם׳ ואותו שיעור בעד העגון של מגופת חבית
הקער של מעלה׳ · **פקדון** · בבר רבב ויגש אין
זאן שמה פקדון לא פוקדן׳ · **פקד** · בר׳ עידויות
ובר׳ מדם הנלאותי מפקידה למקידה מר׳ בגויים כרל
דבר שנגנבה לך הפעם הראשונה טומאה ושפ׳
מומים הרבה בהם בעדיות ובמ׳ בנגעים שער
פקודה עקביה בן מהללאל מטמא׳ איזהו שער פקודה׳
מי שהיתה לו בהרת ובו שער לבן והלכה הבהרת
והניחה שער לבן במקומו וחזרה וכו׳ מאירה
ששמה עתנה בעולם משעת פקודה שנפקדה מבעלה
שאין הולד עומד לא לסוף ט׳ ימים וכו׳ ופקידתך שמה
רוחי׳ והרוח את הנשמה׳ ומשעת הפקידה רוחאת הגוף
שין בע׳ יבר ובנ׳ נשם׳ · **פקח** · כבס׳ בפ׳
האשה חוץ מן המפקח בגל׳ · בר׳ ראש השנה׳ שופר
של ראש השנה אין מפקחין עליו את הגל׳ · בכרל
המטלטלין פר׳ ין באהילות המפקח בגל אינו אוכל
בתרומה׳ בר׳ גמ׳ דפר׳ אליעזר אומר אם לא מעין לפיקוח
נפש שדוחה את השבת בתוספת שבת בפר׳ אין
עומדין אר׳ יוסי מעין לפיקוח נפש בהל׳ דכתובות
אר׳ יוחנן מפקחין פיקוח נפש בשבת׳ בס׳ בן סורר ומורה
בגמ׳ הבא במחתרת לא נצרכה אלא לפקח עליו את הגל
בשבת׳ עת ... אומצר׳ תרג׳ עירן בחור למפקחא
דגורא בגן · **פקד** · בס׳ המפקיד בגמ׳ ... היה
שמן לוקח מקבל ... לוג ומחצה שמרים בלא
מקשים׳ פי׳ שמן עכור שהוא לגמלה מן ... ס׳
אך שמורה תרג׳ ברם דורדייהא לפקטוריהא׳
· **פקל** · בס׳ במעשרות ... מי שיפקל
ואם אינו מפקל מאי עכור עמירה׳ כס׳ ...
ההרדל בפוק באגוזים ולפקל בבצלים אינו חייב
פי׳ מי שיפקל מסיר הקליפה מעליהן׳ ולפקל עליו
אחד הרשי׳

עג׳ והמפק׳ לריעב כפשר
עג׳ כאשפק נחלים יעבור
ננה פקידה
עג׳ שער פקודה
עג׳ עידות׳ ר׳ אליעזר בן הגר שפיקפק בנטילת ידים וגג׳ אות בפר׳ קלבי ר׳ זמח
עג׳ מצא אשה מצא טוב ויפק רצון מה׳
עג׳ פיקוח נפש דוחה השבת
עג׳ פקטור ע׳ עכשר
עג׳ ערך שמריה ושמן ושתו

או אתא אימה מערבא לך ארא נפצנא לך הגיך
מדרך רב׳ תרג׳ דמיתפצא מן אורחא בישא להמלך
מאשהדרה תרג׳ דמתפצא מן אורחא חילוניהא
פצה והצילני פוצה את דוד פצה גוים

ענ׳ פוצה והצילני הפוצה את דוד

גיבים תרג׳ פצידין פצידין עבלה עלה אושקין
תרג׳ פצידוהי ולחשוף מים מגבא אפיקים ולגשיוה
תרג׳ לפצידיא נלחילא פצח מכבדין
מוחתה תרג׳ פצחו חברה פצח פצחו שירה
כבר פיר׳ כנ׳ אגל פצח כחס צר על אור
תרג׳ כשתין פצח כחדים אמונים תרג׳ פצירין
קטמנין שקיים וכחדים תרג׳ ראלין כמורין ופיניחין
פצל בשתי הלחם פס׳ פא במנחות ד׳ ל
סניפין של זהב היו שם מפוצלות מראשיהן כאלו
כהן גדול בגמ׳ כהן גדול נשוי פר כל הזבחים עמרא
מיפצל בס׳ עבודת אומרים או שהיה ראש הגנב מפצל
את העינים בסנהדרין יוצא דופן פי׳ אשר הגנב מפצל
ראש החוטים פי׳ מושיתחיל לנקב שבראה כמו
מפוצל בר׳ גמ׳ ככל מערבין ולא אמרן אלא דלא
איפצל ורחא זרחא אבל איפצל זרחא דרחא פי׳ מפצל
הוצא עלין דמיפצלי זרה זרה פצם
המוציא יין חרש כדי ליתן פו בן פצים לחסדין פי׳
בתשובות אילו שמנסרין הקורות לעשות דלתות ועשות
ונסרים ונותנין חרש בין הנסרים כדי שיכנס בהן הרוח
ויעשו מהן מפני שלחלוחין ומעין שמפיס לשון סדק
וקרע דכת׳ הרעשתה ארץ פצמתה וכה׳ האומ׳ אבנה

ענ׳ הרעשתה ארץ פצמתה

לי בית מדות ועליו פי׳ נקרעו חלון והרג׳ וקרע
ופצים לה חרכין ויש לפרש עוד ששם הלחי והמגונה
כצימא בלישנא דרבנן בפ׳ חבית בגמ׳ אין נוקבין
ובפ׳ השותפין בגמ׳ אין חולקין פסח בית סתום ויש
לו ד׳ אמות פורץ את פצימיו אין לו ד׳ אמות קבר
סתום אין מטמא כל סביבו פי׳ אילו הפצימין דהשותפין
שיוור צידדי הפתח לפי כשקורעין בכותל כדי
לעשות פתח משווין הבנין משני צדדין והבנין
הבוא נק׳ פצים כאשר פי׳ כברג׳ נקרע לו חלום וכו׳
וכשמסלקין הפתח לגמרי ומבקשין לסתמן טורסין
אותן השוליים ועושין צידדי הפתח אבנים מזוגות

ענ׳ הטמונה שפרצ שקר

כזיין לכאן ומעלות כדי לחבר הבנין ולא יהיב
שהיה בפתח פתח לפי אם פרץ כפצימין פיגן ראשון
לגמרי בסוגי׳ דלא שסוכה פרק של אבי אבסורה
פצימין פי׳ הגאון לחיים בפ׳ יוקצין ריש בגמ׳ שתי
פרשיות בית שאין בו לא פצים אחד ר׳ מאיר מחייב
במזוזה וחכמ׳ פוטרין משום שצורת דרבנן דסבר סגולות

ור׳ מאיר מאי טעמא וכלי נראין הדורים כי הלחויים בשבול
והחצוצרות והנסרין משום דקן נקראו פצוצין
שהן משוונין ומיושרין פצע כמו
אחרן בתרומות פצועי חולין של שלמי תרומה
בפרק הכל עמלו אדם קודם לפצוע בו אגוזים
כסא דהכל גדול ר׳ יהודה אומר פוצעה בכלי רישה
בכ׳ הערל אי זהו פצוע דכא גמ׳ אמר רבא הוא דקריין
פצוע ולא קריין פצוע פי׳ פצוע בידי שמים
אבל פצוע כמו פצוע דזכות פ׳ פצעה אחרן דבר
שנעשה בידי אדם זה פי׳ רחל׳ נובקע עצם עולה
תרג׳ ירו ופסע קיצין פצע בר׳ גמ׳ דפאת
להן המצוה התמור של חסה מפצע לכאן ולכאן
מה אולה זו קרויה מפצע לכאן ולכאן אף שחר
מפצע לכאן ולכאן ובגמ׳ בית אבטינוס לא היו
יודעין להעלות עשן כמותן שהללו מתמר ועולה
כמקל והללו מפצע לכאן ולכאן ובגמ׳ בית אבטינס
וכולה פי׳ מפצע כמו מפצל פצעל
בפ׳ כירה בגמ׳ מטלטלין ובס׳ גמ׳ דפ׳ משילין באבא
סינה ר׳ שמעון מרבי פי׳ פצעיל המרה נר שמעון
מהן פי׳ בתשובות פאר הגרה שהבעמו כירות
ונמתקין יפה יפה ועדיין לא בשלו ולא נבשו הסורים
פוצעין אותן אחד לשנים בסכין ומעלין אותן לגג
ליבשן ומייבשן ומכניסן לקיום וסבירא לן דכיון
שהעלן לגג ליבשן אקצינהו מדעתיה ואמרינן אין
מוקצה לר׳ שמעון אלא גרוגרות וצימוקין בלבד
סליק פ״צ אחל פ״ן פכ
בר׳ כל הכלים ר׳ אליעזר אומר פקק של החלון פי׳ פקק
כגון מסך מבגד ומזוזה העשוי לסתום החלון
בפ׳ במה בגמ׳ חמור ופוקק לה זוג שבצוארה כדי שלא
הולך חקול בכבשה פצלחין בגמ׳ הבגד מגולה
ובפ׳ כה בפלס כמות מג של גד מפקקין למוך בו
את המרחץ פי׳ שעשחין אלו אחרי ליצם בוהאש
כמלש שיחם ונשבו מפני לנצות העשן מהם
ויש בו מפתחות של בית מוכנים לסתום ולפקוק
בהן את הנקבים הצורה שפלש אחר המוכפקן
שיפוזר שקרא׳ פק בפ׳ המצא השחר בגמ׳
רבן גמליאל ער שהתקיקא שלחלות שמשרדה פי׳
פקעון זה זולבי סקמון זקרות פקעון פלוגתא
כדגרסינן פקק העצון ומפקק פתוח צבען כפוסה
מספק וגוסל שהת מגושיש ומאמורים אדם
ובלע קורתו מתמרות החלונות ונראות פי׳ מפתחות
החלונות מבחוץ מאחוריו ומסתכנות מבפנים ודי גמרן

לחבר

כיצד שרא ר' הסקי' באת השערים · בר' גמ' דפ'
הקורא את המגלה למפרע · א"ר אלכס נדרי כנגד
המקיפי שערים · דבהם שכור גרוע רשע ורם ·
בפ' חבית בגמ' שובר · ושל גרגרות מתיר מפקיע
וחותך · בפ' אין מעמידין בגמ' מתרמי ר' יעקב
חש בפקיעא · פי' מגע בקיעה · והוא בקיע · בלומ' (נ"א פיקח)
מקום שבקיע בתחתיות של אדם · כגון טבעת
למטבעת בגרגרת · וכנה פיקעא להדי מיקעא · פי'
ויוח סדין של גרעינה נגד תפרתו · מקועא עינאה (נ"א סדק)
מה שיש לו בחוץ · התאה מה שיש לו מבפנים ·

פקע

בר' גמ' דפ'
בן סקועה בבר פי' [illegible]
גמ' משעו · מו סקיע ר' [illegible] קושר · פי' כמו בקי'
בפ' [illegible] לקן בשמן פקועות

פקועות

בועא
בכלי' פר' ה' ר' שמעון אותו של פקועות
בקן וכן בפ' עוקצין פי' כעין אבטיחים קטנים
והן מרין ואוכלין מהן שמן ויש מפרשין דלועין
מדבריות · קסורא בבר שלמים

פקל

אשר על הכסלים · זה חלב שעל בין הפקקלות ·
ובפ' טובח השלמים חלב האיך לסבר את החלב (נ"א חלבון האלה)
הסמוך לאליה והחלב שבין הפקוקלות ·

פקר

בפ' גמ' דפ' הקוראת המגלה סמוך השונה שהוא שיב
אברן לפרסה [illegible] הפרנין · בר' גמ' דפ' ולא מגלחין
ותנא לן דאי מתסבקא בשאלתא דבי רב נא · הוב
[illegible] לבמהו · אבל לא בפקרותא · עד דהוא שמתא
עליה לנים · בגמ' שלחו דפסרון לן · יהושב הפקר
שבוע כא לנום לישון הרע הוא מתפרע מן הטובה וכל

פקר

בפ' גמ'
ונהו [illegible] שביהופקרים
דל סדר התשובה [illegible] בהדר יהודאי

פקר

בפ' הערל בגמ' סמנים
פגא עמק דברים ·
דכא מוחין כהמא מ[illegible] רשערי [illegible] לה אבי
פוקריה [illegible] פי' במקום

פקרין

בר' גמ'
[illegible] בפוקר [illegible] נער · פי'
מה ש[illegible] חתרו כלי חמור ·
פגא [illegible] · בבבא ר' [illegible] עומד יעקב · כפרו

פקרס

פוקרא וכל
פורען [illegible]
קדשים [illegible] למלך שהיו לו פקרסין
הרבה וכל [illegible] פי' מלבוש

פקרס

בר' גמ' דפ' סימן
שלכם על הבשר ·
בנות עשירים [illegible] להבוא ששוף

פקרס

בעיקר [illegible] אפיקרסון ובכר [illegible]
[illegible] השפירא [illegible] מילה דקיפרסין

פקתא

וינקהו דבש מסלע ושמן מחלמיש צור ·
כס' גמ' דפ' אין עומדין א"ר אשי חזינא לרבנן דמעברי באגמ
בפקתא · פי' כמו שדה או רחוב · בפ' השוחט אחד
הנה · ומזמנן לה לכולה עפרא דפקתא · בר' גמ' דפ' ברחמה
פר בריה דרבינא הוה קאי בפקתא דערבות
ויהיב [illegible] בר פר כל הכשר לפני פקתא דערבות
כגון אתר דלא שכיחי להו מיא · מיא וריבן מן
עפרא ואתינהו עלהו לכולא יומיא · בר' גמ' דפ' ולא
מגלחין · א"ר חסדא גברא מיא בפקתא דערבות
פי' ארץ ציה רחוקה מן היישוב לצבות מיא כדי
פרנסתו · בפ' גמ' דפ' ג' מינין אסורין בנזיר · נזיר
שהיה כבר איקלא בפקתא דערבות ופסקוה
גנבי לרישיה

סליק פ"ין אחל פ"ר

פר

בגמ' דביצה אכלתו דאיפרה הוא ·
בפ' בהמה המקשה בגמ' דסמך אין להור מאיר ·
ובפ' גמ' דפ' כיס עולין חיבורי אוכלין כמאן דמי פרהן
דאמרו · בפ' נוטל אדם פרורין מחות מרכזתם בר'
גמ' דפ' דרבן של תינוק למרר · ובפ' כל שעה מפרר
עורה ברוח או מטיל [illegible] המלח פי' ענין חתיכה (ע"א אשר על הכסלים)
ושבירה ופרידה ובקיעה · בעיר עפעוי בקטן יהרג (ע"א בי' עפעופי בקטן)
הא כבועי דחויין חורמנין מפרקין · והגזרה הקבוע ·

פר

בפ' כיצד מברכין בגמ' על הירקות ובפ'
חלומות דפ' הרואה ר"ג ס קמים מפרין ורבין כל
גזע של אדם · בפ' איזהו נשך מפרין על שדהו
ואין חוששין משום רבית · ובגמ' מפרש כיצד ·
בפ' כל כתבי בגמ' גבה דליקה ובפ' השותפין בגמ'
כמה יהא סואי פרנסה לינה א"ר פפא פוריא ובי (ע"א פוריא ובי סדיא)
סדיא · ובפ"ג דכתובות בגמ' בתולה כתובתה ר'
מאי פוריא · א"ר פפא שפרין ורבין עליה · בפ' הבא
על יבמתו · לא יבטל אדם מפריה ורביה וכל בפ' (ע"א פירא רבא ופירא זוטרא)
חזקת הבתים בגמ' ר' ישמעאל פירא רבא ופירא
זוטרא איכא בינהו · פי' פירא רבא כגון קישואין
ודלועין ותמר פירא לג' חדשים · פי' פירא זוטרא
כגון ירק דאמר פירא דידיה בחדש אחד בלבד ·

פר

[illegible] בגמ' הפרים וביום החדש
פר בן בקר תמים ושבעה כבשים ואיל תמימים ·
ובראשי חדשיכם תקריבו עולה לה' פרים בני בקר
שנים ואיל אחד כבשים בני שנה שבעה תמימים ·
קשו אהדדי קראי מה אמרינן בראשון באחד
לחדש [illegible] בן בקר תמים · פי' חדש שלם הוא
וכו'

פר

במגלת איכה כל חדשיה השיגוה
פי' בבת [illegible] מרא לגביה · ובגדר דבי ערקה
תורתה בראשה מעריבה לה לכולה מחוזא

ויש מהן פקיעין ערין שלהן ביחד מאה או ל' ראשים·
והראשים תלויין למטה ותולין אותן לבוש· **פקל**
בס' כל היד בגמ' שמור מאן כועי פקולין [illegible]
פי' פקולין ססתן נקי' כלות מי שרוצה לין כורב
פקולין לעולם בדיקות תשמיש· כדתנן היו תשמיש·
בלשון נקי· כי אם הלחם אשר הוא אוכל·
פקקל בפר' רב פר' שלו שנה מן שמה
גיד הנשה שנשה את מקומו· ל' הורו את הדבר
פקוקלתא דגידא שריא· ויש קדושים שהם בן איסור
פי' כדאמרי' וקעקעות שלו סוסין אסורין מדרבנן
פקס [illegible] ושם יו' דבר כמו בלעם יקנע
בפיו ופקמו· ויקר אלהים אל בלעם היה סוקס את פיו
כאדם שנותן כלעם בפי הבהמה ופוקקה· **פקס**
בפ"א במשקין בגמ' ועושה אשה תכשיטיה· הל'
אילו תכשיטי [illegible] כוחלת ופוקסת וכלו· בפר'
המעביר וכן הגודלת וכן הפוקסת גודלת ופוקסת משום
בונה· בפ' כמה אשה בגמ' ועושה אשה והדוה בנדתה
זקנים הרא' אמרו שלא תכחול ושלא תפקוס· בפר'
אילו מגלחין בגמ' המקבר את מתו [illegible] כתובות
מי שהיה [illegible] אין רשאי לבוא את [illegible]
להיות כוחלת ולהיות פוקסת פי' סוקסת מסלסלת
שערה [illegible] בפ' מי שהחשיך בגמ' אין [illegible]
איזהו [illegible] זהו העושה המרובה [illegible]
ופוקס את פיה [illegible] כרשע [illegible] אחת·
פי' פותחת את פיה כגון פוקסת· **פקס**
בר' מעשרות [illegible] שואין [illegible] משיפקסו ואם
אינן מפקס משיעמור עמירה· וכן המשנה בגמ'
בסגמ' דפ"א בשוטה· ובפ' השוכר את הפועלים בגמ'
ואילו אוכלין [illegible] עד [illegible] זהו גרן למעשר
ב' דיעות [illegible] משיפקסו [illegible] משעבל
פקס שלהן [illegible] משיפקסו השוכר העומח בקן
כמו [illegible] קשנים [illegible] נושר·
ונותה השדה [illegible] **פקס** [illegible]
הפיכן ורבר פיל [illegible]
[illegible] ממגדל [illegible] דזכריה·
פקס בפ' אין עומדין בגמ' [illegible] ר' יצחק
[illegible] דפקסיכא [illegible] אחתכהן
[illegible] כל"ם [illegible]
הקבר **פקסן** בפר' רב פר' [illegible] שור
פקסונן [illegible] שמו השור [illegible] כל
מייארדיס· וכן [illegible] תרומה· כף
מהירן פקיעי עמיר· בבר פרב' **פקע**

בפקיע

בפ' פקיעי עמיר אגודות פקיעין באגודות
כגון באגודות בבפ' כפה הגוזל ומאכיל בגמ'
שדה אם לו אגם השיטה פקיע עמיר זה· ובפ'
השוכר את הפועלים רישא' בעל הבית להתיר
פקיעי עמיר לפני בהמתו כדי שלא תשבור
מן הדישה· **פקע** בר' אמ' דפ' א
בוזמא ולא עוד אלא שלוקה מן המהמונה בפקיע
מאי פקיע· א"ר יהודה מדוורדא פי' פקיע
מדוורדא והיא מטורקא והיא כסרן חבל מתחון
העלו' במקל כגון הרצועה שביה דן מכן בהן
פי' המהמונה בפקיע המהמונה לגבות בה הפקיע·
אמאביי הא דתנן [illegible] בן בבי ממונה
על הפקיע· מאי פקיע נגרא· **פקע**
בר' אמ' דפ' כמה מדליקין תנן בל' החלל מבלאי
מכנסי כהנים ומהמייניהן היו מפקיעין ובהן
היו מדליקין נרות מבפנים· מבלאי מכנסי
כהן הדיוט היו מדליקין נרות שבחוץ· כתוב
להעלות נר תמיד· שיעלו לותו אין לך דבר עושה
שלהבת אלא כשתים בלבד מהו מפקיעין רב
ל' מפשילין· בפ' אחרון בגמ' ר' יוסי על לכפרה
[illegible] קבלן עליהן [illegible]
ואמ' [illegible] הפקיע [illegible] זה
שנתכונו של הפתילות [illegible] עם גדול
[illegible] שאמר [illegible] כן
פקע בפטורה [illegible] ופקעתה [illegible]
פר' [illegible] סודר או מטלית ומניחין אותן
בשמש עד [illegible] ומדליקין הבושה
בהן [illegible] עד [illegible] באילן
[illegible] הכדור והפקעת של [illegible]
ובפ"ג החמה שיעורה בפקעות של [illegible]
בבל רב [illegible] דורשין [illegible] כיצד בשעה
שברא הקב"ה את עולמו נטל אחד פקיעות אחת
שלאש ואחת שלשלג· ומתקן זה בזה ומהן נברא
העולם· בר' אמ' דפ' [illegible] דרשי בשעה שברא
הקב"ה את עולמו היה מרחיב והולך כפקעיות של
שתי [illegible] רב [illegible] התולדות השמים
נטל פקעיות של אש וקשרה כנגד הפתח החיצון
הכל נכנסין [illegible] כנגד הפקעיות· בפ' ראשית
הגז בגמ' כמה היא מרובה כפקעיות שלשתי·
[illegible] ולא שיירו [illegible] בורא
באורחים· וסיפא שלשלג דרבנן [illegible]
מובלעות· **פקע** בפ' סדר העבודה

כיצד

ע' נהמצא יוב תשמיש דכת' כי אם הלחם אשר הוא אוכל

ע' וישם יו' דבר בפי בלעם כיצד היה

ע' והדוה בנדתה

ע' בריאת שמים וארץ כיצד היה

פרודה
הפועלין אבל מתגדלין עולה ושלמים וצאן
אחת יש לו בינכם בל' ספרא ... הבן אם
בגמ'
בפרידה אחת בה' שור שנגח אחד וה' שוורים
מכאן
שור של ישר' שתי פרידות טובות יש לו להוציא

פרד

כות המטובה ושמנה והמעולות
בה' המפלת ... שלא ירבו שני
פרידי עפר פי' שני קרטים של עפר שמונחין

פרדא

ברמשות
על קורט אחד של רקב
... שאחד וחמשה כולו פרידה פי' כרונשת
בבר' רבה פר' סא ורבקה

פרדכום

פירא
לבן
אחותו מלבן ר' יצחק אמ' פרדכום פי' פורדכום לבן
ביותר שהיה משונה כמו שאמ' בלבן
לבכרכה

פרדכש

בהגדת דמגילה אמ' קרתה
דההוא
פרדכשא נהוי בה' פרק המצניע בגמ' ... החר
פרדכשא דרחם מלכא ... הלרא פרסי
פרכשאה
בכרגיה פי' פקיד שלמלך בפי' גאון ז"ל כהו

פרדלם

סא ברדלם וכבר פי' במקומו

פרדכת

כבר פי' בעבר אנדריסקי

פרדס

בר' גמ' ד... דורשין ד' בפרדס
כמרדס פי' כמו פרדס ... גן עדן שהוא גינה
שהנשמות
לצדיקים כך ... מקום הוא מקום בגן ...
השדה
של צדיקים עכורות ... בגמ' ...
פרדיסה ... ק... תנא ... הכי
האומ' להביר על מנת בכרם אני מוכר לך ...
בה' איזהו נשך ... פרדיסא ר... פי'
לקטת פרדס ... שנה וקטן קודם
ושמוא
חכמה ... שני ... ולבן
קדח
שני ... פי' שבר כמן ברדאו
לא מיחזי ... דשרי ... במסקא ומודה
רב בתורי פי' ... פרדס ... לנער ולקבצו
הפירות
ולמשן הפירות בשווקים ... שלרכסידין את

פרדקון

בארם פן ביהודה רואין את
הפרדקון כאילו ... פי' ... שמנות
בהגדה דמגלה

פרדשן

וישאום קדר ... קדי
שור פרדשני ... דרגות ...
עשה
וישא משאות ... ... להמריעת
עבד ... מרדכי את משחה ... בשר
וגם
הנאמר בגמ' המונח ... וכשר פרדשני
הדרי ... פי' משלחי ... ולא ... לבן
לפי שקט במשיכה ... פרדשנא כבר
פי' ... חיון מועשין ... הא
פרדשנא להאי דשכא ... מנחה דשכא

פרדשנא אדם גדול כדכה כל שמן וכל איש חיל
בה' בבל מערבין בגמ' מהנה הא

פרהגבן

כפרהגבנא הא כמרי כמהא פי' פרהגבן שבא
לנעוש
כנאדם או לגבות הבים הרי הוא בורח ממעוני
השנוין
שנויה באולים למזרח עירובו למערב בפי' טוסקיוטי
שטן דמר במערב באילן רומאי כבגמ' דס' השוכר את
סבע
חטעבן רא"ע בר שמעון אשכחיה להוא פרהגבנא
דקא ... גבי פי' ממונה מן המלך להרוג את
הגזל
האנשים וכונא בהן בה' הגזל ומעכל בגמ'
שדם קם חד מינייהו מסרא לפרהגבנא דמלכא סא

פרהדיא

פרהגבנא בחלומות דס' ברוחה
וחזא
ונחת בר קשייהו בפרהדיא מדהבא הרהר
בר

פלהדרין

סא בר ... דדהבא
סבעי בתשאגר
יש מוחלפים בהן
ומצא פי' לשון פרהדרין אשרמרם הממונה
לשאוקים ולשון יון הוא

פרהז

במשאת שלח לך
מינבו לה למרהזי נפשיה פי' בלש ישמי קורין לגרי

פרוה

פרביז בס' אמ' לך הממונה הבשוהן
לטרה הפרוה ... מאי פרוה אר' יוסף פרוה מגושא פי'
מגושך
פרוה שם אדם מגושי ויש אן החבם שאומ' שהפר
על מקום שנשמות
של צדיקים צרורה
כן
כהן
מחולה תחת הקרקע בקודש עד שראה עבודה
גזול בום הבכורים והבגישו הכהנים בתמרה
שמו
באותו מקום וחכרו ומצאוהו ונקראת לשכה של

פרוון

ובעתיך על כתף השאנה תרג' על
פרון יתנטלון

פרוונקא

בה' גמ' דס' לולב
ושרבה יומא חד שבקתך ושוריך פרונקא ברגמ'
דס' השוכר את המועלין קריגא דאיגרהא איהו להר
על רב והא
פרונקא בסנה' דס' ד"ב מסעות הימונות והא כידך
בגמ'
דאמ' בפרוונקא כמה לא קבלוניה כב' שכמגודין
מורהבעין
פורפאין ההיא עיבבהא פרונקא דמלכא
על ... שיר
היא פי' ושבריה שמהלך לפני האדם וקורין אותו
פרונקא כך כשיבוא החולד של האדם הוא פרונקא
של מלאך המוה והוא שילוחו ופי' פרוונקא שלוח

פרוור

בה' גמ' דס' שבה שנבפרבה בבבל ובל
פרוורהא בוזכרב בהר דובא וכל בה' המבוא גש קמא
בפרוור
בגמ' ב' מאיר אומר הקונה שדה בסורא בקונה
קרויבין
ירושלם ושדה מגרש עריהם תרג' ירו פרווד
ירצשו מגרשות תרג' יגמעון פרווריא פי' פרוהא
פרווריא
הן קבריך וקן חבוריה ירגשו הוים תרג' יגמעון אותן
בבר' רב' פר' סא שלנו ... שלא ... עוון
ישן בבירור ומוצאן אותו לשב ודן

פרווים

על פרדשנא
ודשנא
בלשון וארם הדקים ומעין שההמשום ... של
ונזהב צהב פרוים דלנכשנא

פרוותא

ערסא ערסתא משום דסירא דכי תורי פי' מחוגא
היה מג' צדדין חומה ומצד ד' לא היה חומה אלא חריץ
שהכניס בו הבהמות ושותה פירא [illegible]
לנחה [illegible] את הבהמות ולא תשיב לה מחיצה
בר' גמ' דף השוכר שבאו לו כספין פירא דשוורי אסור
לה פירא ואמרי לה קרנא פי' חבירה ששם דגים
בס השוכר בתר אין מולין הא פירא דקופרא
ושכך ד' אמות פי' כי יש לו בחורים פירא שהרבן
כמבשל המגורים ושוהין לשוף מתן השכר
השוכר שבן כגון גשה חוץ הפירא **פרבגרין**
בבר רב בכל מה דלשוב סוגיא בלא בן סוכה הארץ
בלא זה פרוזגרון והלך לאוקאומיגה **פרבטא**
בולה בר כי תשא וכספו כי תשא ופנקו את קרנבי
לחמר מהו אילים ר' אבא בר כהנא אמר [illegible]
פרבסאות בר' בר רב עדיין לא בנה
פריבסאות סגן עדיין לא נתן לה פרקטיות בס
ח' נעשה אדם בצלמו מהן אמרין דימוסיות מהן
אמרין פרבטיות **פרבר** בס גמ' דסוכה
מקומו ובגמ' דתמיד היכן דאמר בר חד אחריני
בצדדא הוא דשאיל ויתיב גביה משום דקשיי
עבר זאי [illegible] לפרבר [illegible] רבה בר ר' שילה [illegible]
דאמר בלפרבר **פרג** בחוקותיך אשר [illegible]
הרג בגזירתך איתכרג' **פרג** לא ימרוד
יתרגיה לא יפריג **פרגד** פרגמדרמי
שמסו [illegible] שמן [illegible] אחורי הפרגוד
ברא' דף הזהב אין הפרגוד [illegible] בכספו ובס
[illegible] הנחנקין שסועה [illegible] אחורי הפרגוד השה
לעולה ואין יזחק לעולה ויש מהן [illegible] פי' ויתן
שיש לפני [illegible] ולפני [illegible] המלבים
פרגוד בגמ' דף [illegible] קטנה ונתן שער
בפ' ג' כשקנים אין החולם נכנס לא בפרגוד חבות
ולא במנעל ולא בסנדל [illegible] בגמ' [illegible] כנס
ב' מנעלים [illegible] פרגוד [illegible] בכלים
המעוטרת והפרגוד [illegible] בכרכין בה
כתנת הכמרים זה פרגוד והרגירון פרגוד מצויר
פרגוות ודרמסקין עיין בדרמסקין בס
איש [illegible] בגמ' ר' יהודה אומר [illegible] פרגיוה
שחוטות בן [illegible] לטמורי [illegible] רב [illegible] אשה
לו ובויז רב [illegible] אסור [illegible]
פי' הרגולים [illegible] קריך [illegible] רגוויש
ושאומר [illegible] קטנים
פרגזיות בבר רב [illegible] הרגזיות ששה

פרק הקריאה

[illegible] בגמ' מודה בלגן והלך

[illegible] בחוקותיך [illegible]

[illegible] הסדורות

[illegible] לעולה

[illegible] במעשרות

[illegible] כתונת הכמרים

[illegible] פרגוג

אמר לאשכנזי [illegible] דבירא יהודא פי' [illegible]
[illegible] **פרגיתא** תמרוש דפרוגירא
[illegible] דרומעות פי' [illegible] פרגיתא
[illegible] שבאותו [illegible] והמשבן הן [illegible]
[illegible] אותן [illegible] ואינו רוצה להעתיק ומאחר
[illegible] עמרה [illegible] ומאחר
[illegible] [illegible] ערוכה [illegible] בגני
דמסית **פרגין** לשביעית בס' ב'
[illegible] פי' להן כמון כשן ובגש
ערב [illegible] רמון אבל לא עמור
לא [illegible] זרע כחרדל וכשמכנסין
קורא קשקשים [illegible] הקול מן הנקב ובהן
[illegible] שושן [illegible] כמו [illegible]
פרגל בס כלו כלים [illegible] יד הפרגל
[illegible] עדים [illegible] סכוכין [illegible]
זה כבד זה והכבד השני שכבן כרבל [illegible]
אצבעות ונפרחים כמו [illegible] סכין
קטנות [illegible] מן [illegible]
פרגל [illegible] רב [illegible] המקל [illegible] סביב
[illegible] לוקה [illegible] עליה [illegible]
[illegible] ההר [illegible] הזהב וג'
[illegible] גורדין **פרגמטיא**
[illegible] פרגמטיא [illegible]
חכמי בס גמ' דס [illegible] את הספינה [illegible]
[illegible] בשבת פי' [illegible] הסחורות
מבקשין [illegible] רחמים [illegible] בשבת בל המפקיד
[illegible] המפקיד [illegible] [illegible]
[illegible] בקרקע [illegible] שלא [illegible]
עובר לסוחר [illegible] פרגמטיא פרקמטיא
פרד בתוספתא [illegible] ספרדין רמונין
[illegible] **פרד** [illegible] בשביעית
הסרד [illegible] פי' [illegible]
גרדר [illegible] [illegible]
[illegible] הפשתן [illegible] [illegible]
והפרידן [illegible] בבהמות
[illegible] [illegible] השדין של
[illegible] פרודין [illegible] פרח חד [illegible]
[illegible] פרג פרדו [illegible] **פרד** [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] פרג [illegible] אשה [illegible]
[illegible] פרג [illegible] ופרידתא **פרד**
בס [illegible] פרידין ה' פרידין בס גמ' דס [illegible]

[illegible]

ולא הביא שתי שערות ודעתו [illegible] חשוב כקטן
אעפ שהוא גדול אם יודע [illegible] והוא בן
יג שנה [illegible] [illegible] והאי דשבחו
לאבי [illegible] ואחר כלו שמוא לאו
דוקא [illegible] אלא [illegible] שיש בן ביתה
והוא קטן [illegible] [illegible] [illegible] בברך
לאהינו ובלבד שיברך מי שאכל דגן ולי האומרין
[illegible] [illegible] היא בכל חס [illegible]
כי הא דאמר כחשן קטן היודע [illegible]
[illegible] הא [illegible] דאמ קטן
היודע [illegible] או [illegible] [illegible] לה וחייב
שהוא [illegible] [illegible] **פרק** בהן
[illegible] [illegible] מלאכות הדומה [illegible]
ישתלה [illegible] וישקנה חלב [illegible] לבריכה
[illegible] [illegible] [illegible] ובני יונה **פרק**
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] **פרק**
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ורבו **פרק א**
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] קפרי
[illegible] [illegible] [illegible] **פרק א**
[illegible] [illegible] [illegible] **פרק**
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] העזרה
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] **פרק** [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
חשך [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ר׳ יוסף [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

קא מכוונא לידיה ר׳ יוסף [illegible] כאומר שכר כין
כרחיה שעבדיה רחמנא הוה [illegible] שומר שכר
[illegible] מתוסר [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
אתה [illegible] שעשויה [illegible] בפרוטה **פרק**
[illegible] [illegible] ר׳ יוסי [illegible] [illegible] שהוא [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] **פרק** **פרק**
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] שנים
[illegible] כגון [illegible] שאין [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] **פרק**
בהגה [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
פרק [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
במגלת ארכה ישבו לארץ [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] **פרק** [illegible] ויהי [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] **פרק**
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] המדינה [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] מדינה
פרק [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
פרק [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
פרקים [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] **פרק** **פרק**
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] **פרק**
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
פרק [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] **פרק** [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] קטן היודע [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] שנים יהיה [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible]

בע׳ חרשמע׳ פרוותא דמשמהוג כגנ׳ משמהוג׳
כפ׳ גיד הנשה בגמ׳ שולח אדם התם פרוותא דגוים
החוי ותאיפוהו שכיחי טפי׳ **פרז** כפ״א
בעדם בגמ׳ וחכמ״א אף בדברי הלל שהפריז על
מדותו שלא שנשם הרחקה ויתרה והרחיב את הדבר
כמו פרזות תשב ירושלם׳ **פרוז** אורפתא
כדמפל בגמ׳ אגורפתא׳ **פרזבט** בילמד׳ בר
וארא ואמר אלו משה ואהרן יוס פרזבטיא של
פרעה מה היו אלו מעלבים בין וסנטרין אותו
ובל״א הדברים שבעים לשון שמרים פלבון
שלפרעה שהם יבואו פרזבטים של מלך יהן משיח
עמו כלשון **פרוזבול** כפ׳ שביעית
פרוזבול איננו משנכנס אחד מן הדברים שהתקין
הלל והסכ׳ עד זמן גופו של פרוזבול מוסר אני לכם
אני פל׳ ופל׳ הדיינין שבמקום פל׳ שכל חוב שיש לי
שאגבה כל זמן שאר צה והדיינין חותמין מלמטה
או העדים׳ ומפורש בפ׳ השולח גט בגמ׳ הלל התקין
פרוזבול וכבר פי׳ בע׳ אספרטוג ובע׳ בטי פי׳
פרוז הוא פרוס בקנה הדבר פעמין בורקא דיליהון
פלוג הקנה למלוה שלא יאבד ממונו והקנה לנעני
שמעא דף שילוחן **פרזביע** בכר רב
בסמך ויטלה ויקבו לקח ממון ומאולן ונשלח
פרובין לממון ההוא ויטלה ויעקבו׳ **פרוזדאות**
בפ׳ גמ׳ דתענית ופלונתון בגמ׳ בנות עלמה
יום שבו טל קושב קנה פרוזדאות שהושיב ירבעם
בן נבט על הדרכים כדי שלא יעלו ישראל לרגל
כשאדם ואין מגלין שבוטל פרוזדאות שהושיב
אבל ולכל אוראדגשין כל כהן שעבר לא ונעש
הרע בעיניו רק לא כמלכי ישראל וכל עלה
עלון שלמה ספר אמ׳ לאותן פרוזדאות שהושיב
פי׳ פרוזדאות שומרים׳ **פרוזדור**
פירוש המסדר והפרוזדור והעליה פי׳ עלמה זיוס
השתנה פי׳ רגלים׳ נמצא בפרוזדור ספיקו טמאה׳
בפ׳ לא יחפור בגמ׳ תנו שם נאי הנואה דם פנמתא
בפרוזדור ספיקו טמאה׳ בפ׳ בן אמרו ספיקו טמאין
בפרוזדור כדי שתכנס למרקלין פי׳ פרוזדור
לשון יון הוא והוא בין השער לחדר במלך ועשוש
במקום שוה מספחות שוה׳ שפה פרוזדור׳
פרזבול אינהו דאמרי פרוזבול פרוזדאות
איכא דאמרי פרוזדאות פרוזדור אחיכן דאמרי׳
פרוגמא בילמדנו הנא ויתן לו משה׳
למלך בשרודים פורש פרוגדמא בסוריה ובול׳

ע׳ פרזות תשב ירושלם

ירו׳ כמה אשה המתנצאות פרק מטרא׳

ע׳ כסיס

כמו בשער או בשב המלך ששלח פרוגמא שלו
למדינה׳ נפולה ועכשיו אל הגליון ופרשו את ראשי הם
וקראו אותה כאותם ברחוב והוריבו את הקב״ה
לישראל קריה שתמה פרוגדמא שלו הוא וכפ׳
דבמדרש השלישי לא יהא דברי תורה פרוגדמא
ישנה פי׳ איגרת׳ **פרזמ** בכתאות
אה׳ פי׳ שאתון לגבריא מפרזמי כהו לגרון מינה׳
פרזוגמא בפ״א כסוכה בגמ׳ הדלק
ובראש פ׳ הגוזלות רמי הבילהא לפרזומא
דאפשר פיתה של הלא ערוה באלם אם שרן
כפ׳ אע״ג דבלהכנים של שירי פרנטריאות וקור
מלמלן בשבת פי׳ שירי טלהות׳ **פרזומא**
כפ׳ הגוזל ערב פסח׳ ומה פרזומא באשי מנויה
דרב של סכר האנס ואתר בלהציש מקדש
בגמ׳ מעשה בה׳ נשים הוא גברא דשקלו פרזומא
דשיכרא ובבק לבך איתך ויתמה הקדש׳ לך
בכן פי׳ כל מלא שכר׳ **פרזק** כן הזהב
באמכל מהפס דכי פרזק דופילא פי׳ גזי אגס׳
פרח בהקומץ רבה בגמ׳ ז׳ קני מנורה
כפתור פרח כפתור למה הן דומין לפירחי העמודין
בבל׳ מחבות פי׳ של בבלים קני מנורה טבורה הפרח
והכפים טמאין פי׳ הרחם של מעלה שיושב בו
הער שמו פרח׳ והא מתמני העומר שמא קבא ואותן
ג׳ רגלים שהמנורה עומדת עליהן שמן בפרחין
ומנין שמן דתניא מנורה של חד גבוהה ג׳ טפחים
ופרח שבראשה ד׳ גם מטלטלותה׳ מנורה
שהיתה במקדש לא היתה כזה העניין שהיא
היו לה לקנים והנרות קבועין על גבה׳ כגון כר
גמ׳ דל בנס מדלקין והוא הכין הקבועי ירות לא
סגיא דלא למשקל בקרנסא ואדלוקי׳ ופרחים היו
בקנים ובמנורה׳ **פרח** בגבא פרחי
כבר פי׳ מגבהל׳ לא בגד גדול שמשמשין בל
הן שרשי של ראש וראשון כפר נקרא בלשון פרחי
דאתה בלא גדיל במפריחים אינך ואילך׳
ומשום המשיבת יותר ידבק שהוא למעלה׳
דלאו ואחו ומחוה ואחריו לאחריו׳ **פרח**
בפ׳ אפרירות נסרח בהמה איש מפרח בארץ
פי׳ כמו בהמה הראוין לעבודה אחרי ודברי
כבר פי׳ בע׳ ארם׳ **פרח** בפ׳ ג׳ שאכלו
בגמ׳ נשים של ומתן פרח קטן מנמנים עלון בר׳
רחבלגה שראה עלון צמח שיער נקרא פורח וזה
שאמר ר׳ נחמן פי׳ שהוא כנס בכלל רג׳ שגדה׳

ואהבת

[illegible] מה אגרתי פי' אגיד שהן
פרק [illegible] כל [illegible] בבריתא [illegible] שבהן
[illegible] דף [illegible]
[illegible] חדשה
[illegible] כגון [illegible] והסיא
[illegible] פי' [illegible] ח
[illegible] יש לה [illegible] פי' לשון [illegible]
הוא [illegible] פרק [illegible] והוציא [illegible] בכר פרק בל
פרק [illegible] היתר
[illegible] עומד [illegible] ויש
[illegible] בתוך הים ורוח
אחד [illegible] אלכסנדריה של מצרים
פרק [illegible] שנתגרשה ההוא דאזלה
[illegible] אבן פורצא [illegible] פי'
[illegible] בר גמ' דף [illegible] האשה
פרק [illegible] חובה פורצא [illegible] פורצא
דבעלה [illegible] בכר [illegible]
[illegible] פרק [illegible] מתרתה
[illegible] משם הבא לי
פרק [illegible] בכר [illegible] לבור
[illegible] פורצא דאימיה פי' עניין
[illegible] עקולה פלגה
פרק בכר רב פי' [illegible] את רבקה
[illegible] נשיפוין היו ולא הוו מספריתא
בפה [illegible] ר' אייבו [illegible]
[illegible] בפה פי' מסיים [illegible]
[illegible] כמ' שהושמו מעשה
פרקין פרנס [illegible] פי' סס מקום
בר גמ' [illegible] של הציבור [illegible]
[illegible] אותן לכולה [illegible] חדש [illegible]
[illegible] כל נערה [illegible] בגמ'
זה [illegible] פי' [illegible]
[illegible] כמ' [illegible]
פרנקא [illegible]
בר גמ' דף [illegible]
[illegible] פי' [illegible] של בגד [illegible]
[illegible] בגמ' [illegible]
רב [illegible] פרנקא [illegible]
בגל [illegible] בפרנקא
פי' [illegible] קשרי [illegible]
פרנקיתא [illegible] הרבה בן [illegible] בגמ' [illegible]
[illegible] בן ודמפרקו [illegible] ירו [illegible]

והויין ממוין [illegible] בבהון דמלכיא מדינאי אתא
ומפרקינהו [illegible] פרם כמ' פישה או מנה דמלה
ר' עקיבא פרם פי' חצי מנה [illegible] וכן הגנב
שניהם [illegible] כמ' [illegible] נשקשה
הכבסה ורמזינהו מהא דתנן [illegible] יום אחד
[illegible] ומעורה במקנה פי' שנולד ומעורה
במקנה [illegible] בג' פרקים [illegible] החג
את הלשכה בפרוס הפסח בפרוס העצרת בפרוס
[illegible] של מעשר בהמה [illegible] בבכורות
ב' [illegible] מעשר בהמה בפרוס החג בפרוס עצרת
בפרוס החג דברי ר' עקיבא [illegible] בשקלים
[illegible] דבעינן פרס פלגא ותנא בתוספת דבכורות
[illegible] התוספת שקלים ר' יוסי בר' יהודה אומ' אין
פחות [illegible] יום קודם לרגל ואמרי' בגמ' כמה פרס
ר' יוסי בר' יהודה אומ' אין פורס פחות [illegible] יום [illegible]
[illegible] א"ר אבהו פריסא פלגא פלגא [illegible]
הפסח דתניא שואלין בהלכות הפסח קודם לפסח ל' יום [illegible]
[illegible] בחולין בגמ' [illegible]
[illegible] פרס [illegible]
[illegible] שמן של תרומה [illegible]
שנתערבה בחולין [illegible] ותנן [illegible]
[illegible]
[illegible] ולא מטמאי והשלישי [illegible]
[illegible] המדמע בכזיר [illegible] שלישי
[illegible] על טהרת תרומה [illegible]
מלאכול בתרומה הלא בזיר הדמוע יש בו שמן
של תרומה [illegible] כזיר המדמע אין בזית שמן של
תרומה במקפא של חולין כבדי אכילת פרס לא
משכחת לה [illegible] ואילן עוברין בפסח
דתנן מקפה של חולין השום והשמן של תרומה ורגב
טבול יום במקצתן לא פסלו אלא מקום מגעו מאי
טעמא דאיכא כזית מן השום והשמן בכדי אכילת
פרס [illegible] רבנן [illegible]
הבבלי [illegible] הבבלי [illegible] בכדי אכילת פרס
[illegible] פי' [illegible] בפסח
כותח הבבלי כגון שטובל פיתו בכותח [illegible] שהוא
[illegible] דאורייתא
[illegible] שיעור פרס
[illegible]
פרס [illegible]
[illegible] והוא הדין [illegible]
[illegible] פרס [illegible] פי' [illegible]

[illegible] פרס [illegible] טהרה

מן בהמה להוציא קרבן כדאמרי' שחוטה מפרכסת
כלומ' פתוחה ובמוקדשין בבהמה המקושרת כגון בהמה
שנתחבן דגלה עורות העזים שאמרו הוכא דפרעי
שבחי' כס"ג ד הטעם דאמר דסמך אין הטבחין והתניא
חוץ מן הסמך לעכס דאמר יהודה הרגא דפרעי שבחי'
כס"ג דס ואיל מגלחין פריעת הראש בשבת רשות
פי' צריך לגלות חוטמו ושפמו וזקנו שרוק מכסס
במוצאכלן להודיע כוון אשת בשבת אבל לגלות
ראשו ואינו צריך: **פרת** כב בגמה אשה פורפרת
על המוגן כם הוציאו לו החיצונה סרופה מן הדרום קרסי
ב' הרג פרסין נחש' **פרת** בב"ר רב פר כן ויוסף
הורד … הקבה בעבבורי ומה מורידין ערוכי פר'
לשון לעז פרופריאש' כלומ' אינו מורידין כביינין'
פרפחין דהוה קא מכדר פרפחיניה בי'
בע חלגלוגוה' **פרפל** כם גגדפ ר' אליעזר אומ'
תולין אף יהודה האי פרפלי אודק חדא מדא כקלא
דסכינא שרי' פר' ביום טוב רבא אמ' כיון דמשנו
אפי' טובא והיל כרבא ביום טוב ויש שמוריר כי האר
געשע' בשבת: **פרפס** כם גמ' דס העוונא
ייך האי פרפיסא שרי לטלטולי סור בנא חהל פגא
פרפיסא פיים גדול' כדאמרי' לשטל בין הלבב מאי פיים
אף צרא כרשנו בבליתא זורעין עלו זרעונים שמים
ועלת … ודומה לברור שעלו בו עשבים ולשון
כי להבא מלש פרסי הוא בכבפי … הטוח העזמה
עלו נקרא פר' וזהו פרפיסא וכיון דקאמרי' ריש לקיש
מותר לקנות בו' … ר' כפא דשרי לטלטולה
מתקיף לה מר בקוא אם אמרו לזורע' ואמרו שלא
לזורע' הא קאמרי ריש לקיש מותר לקנח אבר
לטלטולה שלא לזורע לא שאר' והילכך לא צריכא
לדר' פפא שלמא האי פרפיסא הואיל ואתא למיקם
ביה מילתא היה מונח על גבי קרקע והניחו על גבי
יתידות חייב משום תולש כמו ורעין אותן עשוין
לן … כלום כן … אלא שאוים לשב עליו ושיעור
שונחו על גבי קרקע ואפשר שהוא משרש שם ומ'
ומוחבר לקרקע וכמון שמונחו על גבי יתדות הרי
הוא מתעכין … שמתחבר ומשום
תולש … זרע מעיקרא להניחו על גבי יתדות
והיה מונח … הניחו על גבי קרקע קטע …
בשקוע … מחובר …
פרפסט מילא: … לדובש שהיה
ונער … מפיסין בשן החילה' ואחר כך
חלוגה: כך … והקנין בהן

ש"א שחיטה מופרעת
ש"א מוקנים זומת הצדדים
ש"א בה החנק אפע
ש"א ומפרפרין כדר כמרה כמרה
ש"א קרסי נחשת
ש"א כנ' בכורי' כואר … הרגז

ונועדו אליך הנשיאים' ואחר כך העדה לשון לעז
מגמוש הוא לגדול שקורין פרופוסטו **פרפסולה**
בן אעמדה' וכן הפאריס והעבודות בירו' בב כמה
אשה' **פרפר** כר' גמ' דף ב' ביומא כא אבן של
תינוק ומצאו שהוא מפרפר כהתחנק לשון הרגירן
מפרפר קדמוני של מהעגל באפר **פרפר**
בפ' ב' בריצה בגמ' ביה שמאר אומ' ב' תבשילין ושווין
שאם פרפר כיצה ונתן לתוך הדגשה ב' תבשילין
פי' מעכה ומפרפרי' **פרפרת** כם כיצד
מברכין בגמ' בירך על הפרפרת שלפני המזון
פטר את הפרפרת שלאחר המזון בירך על הפת
פטר את הפרפריות פי' פרפרת פת צנומה
בקערה דשתא ביה תוריתא דלחמא דבורא מיני מזון'
וכן הייט דבירך על הפת המוציא' פטר הפרפרת
וכל מיני מאכל' אבל בירך על הפרפרת לא פטר
כבב את הפת אבל מעשה קדירה בולה' פטור כם
שאל אדם ואת פרפרותן פי' מיני לפתן בפר'
ערב פסח עד שהוא מגיע לפרפרת הפת פי' הביאו
לפני השלחן מטבל החזרת בחרוסת ומטבל בורא
פרי האדמה ומפסיק עד שמגיע לפרפרת הפת'
והוא עם אכילת המצה' **פרפריות** בם
עקבין גימטריא פרפראות לחכמה' **פלפירה**
בבר' רב' פר' מו אדרת שנער פורפירה בבלאי כר
ויק' רב' פר' הבן יקיר' וכו' קדושים פר' ויגבה יה' וכסלן
דבי תשאו למלך שהיו לו פורופירין' בילמ' כם וזה
המשפטים' וכשלחך כי תבואו אדרת שנער פורפירה
בבלייקון שהיה מלך בבל לובש ושולט בירותו
פרץ כם גמ' דס בשבת בוא וראה כמה
פרעה טהרה בישראל פי' גדולה' כמו ויפרץ האיש
פרץ כם גמ' דס ביה קורא אין פרץ שלא היה
סיעתן כסיעתו של שאול שיצא ממנו דואג
פי' שפרץ בנוב עיר הכהנים' ואין יוצאת בסיעתן
שלדוד שיצא ממנו אחיתופל פי' שהיה יוצא
וביוצאין … כת מתוך יצא חושב עליך רעה' ואין
צווחה זה אחזי' שהיה מצורע וצווח כדכת' וטמא טמא
יקרא' כם היש' בגמ' שלוח שעוה פרצה קוראה לגנב
פי' כשהגנב רואה פירצה מחשב מיכן אני יכול
לגנוב הכא נמי שעבד סוכה בדיל … סוכה
אמורי גדרה בד … למורכל ולא מעי … חזי לן
עלון למיגנב: **פרץ** פי' זירים ועגבולי
כפר' מל' בנגלא **פרצוף** בגמ' דבבא סדלין
ומספרידו' עבדי' … אושהא' פי' גרעינין …

ש"א פיים
ש"א וארגמן כשלל אדרת שנער
ש"א ויפרוץ האיש עד בזרע שור
ש"א אין פרץ ואין יוצאת ואין צווחה ברחו
ש"א מתוך יצא חושב על ה' רעה

גוזזות

...דיוה׳ ובפ׳ ראשית הגז׳ חמש רחלות מהן דפרס חייבות בפ׳ ראשית הגז קב קב דייתין שהן קב זוזין. בפ׳ גמ׳ דר׳ ראוהו לא יפרוס אדם פרוסה לאורחין אלא אם אוכל עמהן. פי׳ לא יברך לבצוע ברכת המוציא להוציא ידי חובתן שלא פרוסה כלום. אבל לבניו ובני ביתו ... כלום שמלמד להן.

פרס בפ׳ לוקח בהמ׳ הגאון ר׳ שמעון אומר אף פרסות בהמה דקה ... אינן חשיבי אלא כבשר. פרסות פרסות בעל פרס. בפ׳ בהמה המקשה אמר ר׳ שמעון הכרים על גבי קרקעיתייהו ... פי׳ שהילך ... בפרסותיו על הארץ. בפ׳ ה׳ במקוות ובפרסת החמור המעורבת בבקעה פי׳ אם הלך החמור בטיט ונשאר מקומו חפירה ונתמלאת מים והיתה הבקעה מלאה מים מעורב עם מקום רגל החמור אבל ... טובל באותה חפירה. בבר׳ רב כר׳ ... ובב׳ מן ... ולא רק הרגל שלא תרבו פרסותיא פרדיה׳ פ״א נפקנה.

פרס בדיקלא פרסא ככר פי׳ ... לאו בפרסייתא דלא חזיין ... לא בארמייתא פי׳ פרסייתא גמלים שאינן ראויין לאכול עיין בנו ארם. אומר פרסייתא ... בפ׳ ה׳ בשביעית הפרסאות שביעית שלהן ... שביעית שכן עושין לב׳ ימים. פי׳ כן תמרי פרסייתא שכן עושות לב׳ שנים. פ״א מין האנס שעושין אחר שנים לב׳ שנים.

פרס בר׳ אבות על מנת פרס. בפ׳ אין עומדין ... העובר לפני התיבה וטועה דומה לעבד שמבקש פרס מרבו. ... בגמ׳ מרחיקין את הכותל ... כעבד שנטל פרס מרבו. פי׳ ... לדוד ... נושא מנחה הרג׳ נטל פרס.

פרס בפ׳ החולץ בגמ׳ המחזיר ומעיה בפורסי דבבל ... פורסי עיין בפרהדרין.

פרס בפ׳ גט ר״ס מניין פורסא דדרא כל תלתין יומין ... הדס והקנה ... לבחור כל ל׳ יום בין הפרקים ... שנה ומעט ויוצא לב׳ חדשים ... עוד בין הפרקים הבא ... יחזור ... חדשים ... לשנה זה פי׳ רחל בקבלה.

פרס בר׳ גמ׳ ... האי פריצא ... הוא. פי׳ ... שמפרסין לפני התיבה ... לספר תורה פ״א מטפחות שמכסין בספר תורה הוא ... המגלגלין בספר ...

בפ׳ גמ׳ דפא דסוכה לפרסי ונמצותא פי׳ ... ובכרה׳

פרס בפ׳ הקורא את המגלה עומד אין פורסין על שמע ואין עוברין לפני התיבה ... עד פחות מכ׳ ר׳ יהודה אומ׳ כל שלא ראה מאורות ... לא יפרוס על שמע מפני שכתוב ... לא יפרוס על שמע לא יברך ברכת יוצר אור כי הוא יברך ... יפרוס ... ועיקר הדבר ... אין פורסין על שמע פחות מי׳ הקדושה ... בתוך בני ישר׳ ומקשי ... פורסין את שמע ... ותנן אין עוברין לפני התיבה פחות מי׳ ומפרקי ... צריכא ... אין קורין את שמע פחות מי׳ ... וכן כולם השנויין במשנתינו ... ועל כולן אומ׳ ...

פרסור פ״א פרוזדור ... לבית ...

פרסטגמא בבר׳ רב׳ פר׳ ... למלך שעלה ... פרוסטגמא ... פי׳ ... שעלה פורסטיגמא ... פריסטיגמא של קריה ... ג׳ פריסטגמאות ...

פרסקטלין ... פ״א טרוסקלין ...

פרסה בלשון ... לפרסום ... כלם׳

פרספיה ...

פרקפא בבר׳ ר׳ כר׳ פ״א ... ויעקב ...

פרסק **פרסק** ... פ״א אפרסקין בפ׳ גמ׳ ... פי׳ ...

פרסישמנג ... ג׳ דברים ... פורסישמנג פי׳ הדיין הגדול

פרסתק בפ׳ במגלה ... בהגדה ... פריסתקא דמלכא. בהגדה ... פריסתקא ... פי׳ כהבי

פרסקנותא הרג׳ ... פרסקנותהוא

פרע והפרעות ... ופרע ... דבר איש הוא ... פי׳ מקום שפורעין

בן בהמה

שנשוך ולידך אחד הן

של ונשוך ... יני רכבו

פי׳ איגרת

נ״א שנים

של העובר לפני התיבה וטועה דומה לעבד שמבקש פרס מרבו

פרש

קטן פורס

של ... זומה ... בספר ... ר׳ גרשום ...

חולב

כגון מפרק שתי שומים· כמו דפרק להתיר פקיעין חייב משום מפרק· בפ' גמ' דפ' המצניע אבא שאול אומ' נותנין היוש ומוציאין מבהמה טהורה בי"ט ובלבד שלא [illegible] דאיכא דגרע ונקיסבר מפרק כלאחר יד הוא שבות דאיסור סקילה גזור רבנן· יום טוב דאיסור לאו לא גזרו רבנן ביבמות בפ' גמ' דפ' חרש· בפ' אע"פ שאמרו בגמ' מניקה· תנא מריים גונח יונק חלב בשבת מאי טעמא מפרק כלאחר יד ובמקום צערא לא גזרו רבנן·

פרק בפר' נערה שנתפתתה חייב במזונותיה ובפרקונה· אמ' תיקנו מזונותיה תחת מעשה ידיה· דהא שכיח הדיר והא שכיח הדיר· ופרקונה תחת פירות קרקעותיה דהא לא שכיח והא לא שכיח· וקבורתה תחת כתובתה· דהא והא שכיחי פעם אחת·

פרק בר' גמ' דפ' סדר תעניות זקן ופרקן נאה· מאי פרקן נאה· אמר אביי שלא יצא עליו שם רע בילדותו·

פרקד בר' גמ' דפ' היה קורא ובר' גמ' דפ' כל היד· פרקדן לא יקרא קריאת שמע· פי' השוכב על שדרו ופניו כלפי מעלה· וכן פי' ר' האיי גאון ז"ל· ויש מפר' הישן על פניו משום דאורח לאו חמומי· ובעדה מהן שאצורה חוטם הוא ודייקי מפרקדן אפני ובקידה· ור' מנשה בר [illegible] ערבונה היה מפרש אפרקדן [illegible] בפ' שני דלחם בגמ' השלחן· למאן דאמר [illegible]

פרקד [illegible] הוה מפרקידא· בבר' רב' פר' [illegible] בחגור הסלע· למה עקרתני· אהבם בשביל [illegible] ר' עזריה משום ר' חנינה בן יוחנן כדי שתהיה [illegible] על בעלה·

פרקדין והמוסח עיין בערך **פרקדם** אצל [illegible] פרקדם [illegible] פרקדיסן· עמ' פרקדם [illegible] במקומו·

פרקטין עמ' [illegible] בזיבנה מים· [illegible] פרקטין [illegible]

פרקדל [illegible] הוה קנצא [illegible] ביה חד [illegible] וכביה חד פרקדל זה סרגל ופי' במקומו·

פרקלד בפסק' דשובה [illegible]

פרקלט [illegible] בפ' [illegible] העושה מצוה אחת קנה לו פרקליט אחד [illegible] עמו [illegible] בר' [illegible] לפרקליט [illegible] [illegible] כמה [illegible] גדול [illegible] ופרקליטין [illegible] [illegible] ע"ש [illegible]

פרקלמן בפכ"ל [illegible] שמקמל דבר בן פרקלמן·

שנ' הגבר שכח בא

פרקלין [illegible] תרגו' מגן [illegible] ויש מי ש[illegible] תלויסין [illegible] [illegible] פרקלין קן של צפרי חיה ועוף טהור כורתו מדרס של חגבין טמא כורתו נוה של קיינץ מכלום· פי' כלי עור העשוי כצורת יד אדם ומשימו בידו והוכש העוף ששמו באז בלע"ז ושמעאל ובלע"ז אשטורי· וכן יוצאין לצוד חיה או עוף של חגבים לתפוש חגבים של קיינס לשמור הקוצים· פרקלמין ופרקטנין נראין שעניין א' ויש להן

שנ' הב' הג' שבת **פרקלוס** בן פלסלוס בפ' כל הכלים·

פרקמטיא בר' גמ' דמגילה אין מוליכין בפרקמטיא של כלום בר' גמ' דפ' מפנין פרקמטיא נזדמן לו ערבי· זה הוא פרגמטיא שכבר כתבנו במקומו·

פרקופי בבר' רב' פר' וה' עשה צבוע התחלה ר' י' נותן לה פרוקופי שלא הגיח מתנה לעולם הזה וסד ארץ עלמי· ובפ' מצאוס נותן לו פרקופי· והיה מסמך ע' ב' פרקופי חוץ ממנו· ובפ' פר' ע"ז מחלף להן פרוקופיות· בורק רב זאת תהיה בפ' פר' וגמר· בשר ודם נתן פרקופי נותן פרקופי· בולמ' בצורה ונותן להן פרקופי סימן לא ר' דעת גב' ששל לדיין אחד פילוסופו גרמטקו נהו סרקופי השיבו כבוד הוא בלע"ז גרמטקי·

שנ' זקן ופרקן נאה

והקב"ה שנ' פרקד

פרור ירו' בפ' גמ' דפ' כיצד מברכין פיתא ופרור· אומ' על הפרור במקום שהן עושין את הפרור עיקר·

פרורא בר' גמ' דפ' ואילו עוברין בפסח וקולן של סופרים הכא תרגימו פרורא דאושכפי· ומאי קארו ליה קולן של סופרים דסופרים נמי מדבקי ביה עורותיהן·

פרוש בר' כלאים ובאילן האגסין והקרוסטמולין בר' הפרישין והעזרדין אין כלאים זה בזה· בר' מעשרות האגסין והקרוסטמלין והפרישין והעזרדין משיקדרו· בר' עוקצין האגסין והקרוסטמולין הפרישין והעזרדין· בר' גמ' דפ' לולב הגזול· לא מצא אתרוג לא יביא לא פרישין ולא רימון· בר' כלאים ובר' מעשרות פרישין א"ר יונה אוסטרגלין· ולמה נק' שמן פרישין שאין לך אילן פרוש לקדירה אלא זה בלבד· בן סירא קריין סטרגלין ובלע"ז סמרגלי·

יש חכם טוב

פרש בפכ"ח שרצ' בגמ' אבוב רואה אידרי לה כפרשא אבל לא כשורהא כמולתא· בפ' גמ' דיבמות חבל פרישא זריזא דהוה בגומדיתא דשכיב· בפ"א בעין בגמ' אין בונין אלא עקט נפשיה כחד מן פרשי אמ' הישמעאלי לו· בפ' המוכר את הספינה בגמ' השולח אתאן פרשא מסגא מינה לפרשא ולשורינא כבר פי' בערך פרזין·

שנ' כל צדקה וחסד שישראל עושין בעולם הזה

פרוש בפ' היה נוטל את מטרתה אשה פרושה· ומכות פרושין· אשה פרושה כגון יוחני וכבר פי' במקומו·

שנ' משה פרושה וג' פרושות בנשים כמו מודם

מזרע הארץ ומזרע הפירות נקראת פרידא. בר'
תבמות עורפילא אפי' בפרידא לעולם קבא מהם
פי' הפרי שהוא האבן זומה וכן תלמה ... דומה
שהוא האבן שבאשכול שלא ... וכיון שעומה זורה
בבת אחת. בר' ... השוכר את הפועל ... מניה
פרידי דרומנא מותקא. **פרצטק**
בכר רב כר ... שם כן ... ורבא בן פרצטקי.
פרצם בב' המודר פירות בגמ' מרחם ...
... ר' יהודה מודה בפרצומה דמודבן ... פי'
... הכא הוא ... שבקרים בפרצומא הוא
שהוא כגון חומץ ... דאחמיץ בפורצנין שאינו
נמכר אלא בחנויות ... ויושבי כפרים
כדאמרי בכל דוכתא יושבי קרנות. **פרצן**
בב' כיצד מברכין בגמ' דסמך שעל הפת הא ...
בדפורצני וכן בר' גמ' ... ואין עוברין בפסח הא
בדרווקא הא בדפורצני פי' ... מים על החרצנים
ב' וג' ימים ואחר כך סוחטין אותן והיוצא מהן
נק' חמר דפורצני והנותן מים בשמרי יין והסנון
היוצא מהן נק' דורדיא. בב' ג' מינין אסורין בנזיר
ר' יוסי אומר כדי שלא תטעה בזוג של בהמה המזון
זוג והפנימי עינבול. גמ' אר' יוסף כמאן מתרגמי'
מפורצניא עד זוגא ... זהו חוצץ שמעבירין אותן
כר' יוסי דמתני' ופורצני היינו ... הגרגר כמין
פרצוף. **פרצות** בר' גמ' ... עושין כמין
... האדם את העצי' חד אמ' פרצוף פי' גוף.
פרק בר' גמ' דפ' יום טוב של ראש השנה
בראשון מה היו אומ' לה' הארץ ומלואה ... שמים
וארץ ... היום הראשון נבראו ... והארץ
ניתן לבני אדם והוא שליט בעולמו של הכל ... ויושבי
בה. בשני אומ' גדול ה' ומהולל מאד בעיר אלהינו
על שם שחילק מעשיו כדכתי' ויהי מבדיל בתוך
כך חילק העולם בירושלים ונקראת עיר אלהינו.
בג' אומ' אלהים נצב בעדת אל על שם שגלה הארץ
בחכמתו כדכתי' ותראה היבשה ... לעדתו
שקיבלו משפטיו שלא אם לא בריתי יומם ולילה
פי' אילולי בריה שקיבלו ישראל להגות בה יומם ולילה
לא שמתי שמים וארץ. רביעי חמישי וששי
כשנוטלין ... שם מעשיו של הקב"ה
ואחר כך החוזה המעתי' שנחלקה מה ...
... בין הפרקים הללו כלומ' ששה ימים של
שם מעשיו בו מזמור שיר ליום השבת ...
שעתיד להיות כולו שבת. ... שכיבי על

שום מעשין הוכנה השירה וכך פירושה מזמור
שיר ליום השבת על שם ששבת ... ...
... כר' גמ' כל הבשר ... ...
והגלב במקדש עד לפרק לחולין עד לפרק לתרומה
עד לפרק פי' פרקין מקישרי אצבעותיו ... הכף
של יד והפרק והכף של יד והאצבעות מקנה הזרוע
המחוברין בכף היד והוא הנקרא פרק כדתנן בפ"ב
... אבל שיש מקום חוץ עד שמגיע לעצם
... עד שמגיע לפרק וחוץ מקום הפרק של יד
הוא עד מקום המפרק של יד כדתנן בערכים בפר'
האומר משקלי עלי ... ר' יהודה אומר ממלא
חבית מים ומכניסה עד מרפקו ושוקל בשר חמור
וגידים ועצמות ונותן לתוכה עד שתמלא והיא
כל היד מן האצבעות עד המרפק היא הנקראת היד
בפ' ... הידים מטמאות ומטהרות עד
הפרק פי' מקום שמתפרק הזרוע מן היד. בפ'
הזרוע אי זהו הזרוע מן הפרק של ארכובה עד כף
של יד פי' ממקום שמפרקין הטבחים הרגל עד כף
הנקראת בלעז ... בהמה בחיה פרקי ...
... הנשה בגמ' ונוהג בשליל פי' זה שאין
... הירכות מחוברות והחלב בתוכם. אחר
שחיטה בהמה נתחברו הירכות אבל בחיי
הבהמה פתוחות והחלב הזה מגולה היה. וכן
... דאין לבו ... אבל מוסרין לו ראשי פרקים.
בר' גמ' ... דורשין ... לו ראשי פרקים
שהגיעו לפירקן ולא ... כבר ... פרק
אמוראה ... האי ... פרקי ...
במוקדי ... מצרבין ... פי'
שעשב נקובע פרק ומלמד תורה בן ... באו
... מזרח ... למזרח ... ממנו
במוקדי ... שמע שאין ... אילנו הרבה
... שהוא ... ממנו
... ורגל ... לתבוע ... לכן
... ירו ... במזרח ...
... במערב ...
בבר ... פא' ... לפרק
אוכל ... לפרק באגודים ...
לפרק כמו ... באגודים ...
גבי ... אותה ... מפרקין ...
קליפה החיצונה. ...
... לפרק ... נוקח ... בהמה זו
... בהמה אחרת. ... לפרק ...

(margin notes)
ענ' ... חכמ' שדומה לכרי שעומה ... האבן
ענ' ... עד הפרק ... פירושו ... ארוך ... גרון
ענ' אי זהו שיעור יד
ענ' אי זהו הזרוע
סכנ
ענ' השיר שהיו הלוים אומ' בבית המקדש בכל יום ויום כמ' ... עבודה ...
פי' אם לא בריתי יומם ולילה
ענ' מזמור שיר ליום השבת

(bottom note)
... דורשה ... כולו ... חלב זה ... הבשר ... אסור ... חופה אותו ... שתמצא בו החלב ... והבשר ... ואה עד שיקרע הבשר ... הרי זה מותר.

יליף עיסקיה חדא לג' שני מעשר מסכינין עבדין
ביה תלמידין עינא טשא ומלטן אתא ובעא
מזכיה עיסקיה אמ' ל' אית לך שיעורא אמ' ל' לן
טרח פרושין נגעו בו' רמו לתלמידין ואעלוניה
לקלטון והסרוניה חד קרט ונכה עימיה היך מא
דהוה יליף. **פירש** בר' גמ' דף ג' פסח נמצאת
בפרש הכל טהור בפ' שני של אדם בגמ' עושין כל
ערכי' ערוה' פרש על פניהם וג' לאחר ג' ימים כריסן
של אדם נבקעת ונופלת על פניו ואומרת לו טול
מה שנתת בי. בפ' גמ' דף כל הבשר מעמיד שקיבה
בקיבה נכרי ובקיבת שחיטה נכרי ובבשרה
מן הטרפה וכל שכן בקיבת טריפה מאי טעמא
דחלב המכונס בעור קיבה פירשא בעלמא הוא.
פי' כשנולד החמור יש לו עור דק כנגד פניו של
חמור טוהר מאי טעמא פירשא בעלמא הוא.
פי' כשנולד החמור יש לו עור דק על פניו כשיניו
שליא הוא ואין דבוק ממש לפניו אלא כך הוא בריה
בפני עצמו ופרשא בעלמא הוא. וכן נמי יש לו
לאדם כשנולד עור דק ואותו עור אינו לא מן האם
ולא מן הולד. וטהור הוא משום טומאת מתים
במעילה בגמ' דף ו' וכו' חטאת הגזל נפרש שבחצר
של הקדש לא נהנין ולא מועלין. פי' הכא נמי
לא מיקריסיה בהמה בלא פרש שלא יהא לה קצת
פרש בבטנה ומלבוש בה אסור לא דאמ' דמיך
לפורשא דפרש מעלמא אתי לה לבהמה מחמת
מאכלה אף אשלהאי לגמרי מגופה אתי אחרינא
כשמחזור והאכל ולא כגופה דאמר. **פירש**
פרשותא דכולה בבר פר' בגר' כלה. פרשה העיבור
כבר פר' בגז' עבר. **פירש** הלנצח תאכל לנצח
חרב. תרג' הלא פרש תקטול חרבא. אם ישמור
תרג' אם תהוף עלך מחא לאפרשא. למה היה כאבר
נצח ועברתו שמרה. **פירש** אך כל חרם אשר
יחרים איש לה'. תרג' ירון כל אפרשא די אפרש גבר
לשמיה דיי'. כל חרם קדש קדשים. תרג' ירושי כל
אפרשא קדש קדשים. **פירש** בפ' השוכר את
האומנין בשוכר פרה דנקיט פרשא סוסים במלעד
הבקר תרג' פרשת הורע איש את מחרשתו. **פלת**
בפ' במתא בגמ' לשכת הסנהדרין רחובות עיר
זו פרתי דמישון כלה' זו פרת דבור סיף. **פרת**
בפ' כמולין בגמ' חוץ ממגל קציר פרסי דלא נמצאת
סבוע יפה שמסמרים לה בפרתא דאפי' לגוייד גמר
לא מיגדבן בזבחי בר' גמ' דס' המזבח מקדש עושה דהוא

מוריד את הקדבים למטה ומדיחן הירו נעביד
נקריבנהו בפרוהו הקריבהו נא לפחתך. בפ' גמ' דף
ד' טיהרות לפתח הכי דס' מי הוא פי' מי חזית להתם
דס ופרש. **פרתזימואה** בפ' ודמדש השלש
למלך שקידש מטרונה וקבעה פרתזימיאה
כיון שהגיע פרוזימה אמרו הרי שעה שתכנס
מטרונה לחופה. **פליקפיון אחלפית**
פיש בר' גמ' דשבת לצפוף פטור לכתף חייב. פי' ונריקה פרש של פניכם
חוץ לד' אמות למוש חייב לכתף פטור. כיון שיגע
במשאו ומתכוין לעמוד להתרויח ולנוח כדי שיסור
יגיעו זה חשוב כמו הניח המשא שעלין. אבל
לכתף שכוונתו לתקן המשוי שעל כתיפו פטור
דכמהלך דאמר ולא עקר ולא הניח בגמ' דף המניח
משאו לא כשעומד לכתף דאורחיה לא כשעומד
לפוש. פי' עור הבא כנגד פניו של חמור
פיש בפ' במה מדליקין בגמ' על ג'
עבירות הפוש הפרוס אמרה אחד מחטרא ליקוי
פי' ענין משלהו. כלומ' פעמים רבות תחטא
ובאחת יפקד עליה הכל. **פשג** דימים הוות
פגה עין כמו דמס. **פשח** בפ' כשברייה
אינן שנפשח ובן ברכה. בפ' עקצין ייחור של תאינה
שנפשח ומעורה בקליפה. בפ' גמ' דף משאין אמ'
רבא האי מאן דמפשח דיקלא אדעתא דחיותא
כגון דשקל מחד גיסא שרי אדעתא דדיקלא כגון
דשקל מהאי גיסא ומהאי גיסא אסור. בפר' חזקת
הבתים בגמ' בבא בתרא אמ' שמואל האי מאן
דמפשח דיקלא אדעתא דדיקלא קני והיכי דאמר
כגון דשקל מהאי גיסא ומהאי גיסא מחד גיסא
אדעתא דחיותא ולא קני. פי' שזימר הדקל מן הענבים
בפ' יבמות נתלה ביחור של תאינה ופשחו פי'
סידקו ושברו. **פשט** בפ' עושין פסין ד'
דיומדין וד' פשוטין. בפ' גמ' דף ט' משכב כלי שטף
כל עור כלי עצם כלי זכוכית פשוטיהן טהורין
מקבלין טומאה. משנה זו בכלים תמורה פר' ב' ופר' פוון.
ועל אילו המשנה קשיא לה לר' נסים ז"ל הא
דתנא בסיפרא בענין שרצים כלי חרש אין לו אלא תוכו כלי
חרש מעין לרבות כלי נתר. ת"ל וכל כלי חרש
מעין לרבות אוהלין ודין הוא ומה כלי עץ משאוטין
טהור אוהלין אמאי פשוטי כלי עץ טמאין. ונראה
בהך דתנן למודסות קאמ' כגון המטה והכסא
והספסל והקתדרה שכן פשוטין ומקבלין טומאה
והם בכבורות כשבשקין ואין לו תוך מכל שכן
מדאוריי בקבלת טומאה הוא דומיא דשקבעין

ירו' סוטה פרושין כגון המשיא עצה ליתומים לחבריה
מזונות אלמנה ר' שבתאי הות סבורבא בערכסיא
אתון יתמי לר' לעזר אמ' להן ומה נעביד לכון אתון
עמא שטואכר נחתון אודעון לכתובה הכי אמ'
ר' לעזר אמ' להן הכותבא איתחמון סזבנו לכון נכס' כון
היא הכעזה מורנא ומודיא מזונה עבדין קבלמשא
אתקבלת לר' לעזר אמ' סוכה פרושין כגון בן
פרוש שכמי העושה מעשה שכמו שמלן
שלא לשם מצוה פרוש נקפי המהרחק לחוץ
בשאדם בדרכים ונדחק ונוקף עצמו באבנים
פרוש קיזאי כיוצא בו נדחק שלא להקיף
העוברים והשבים ומקיז דם בכותלים פרוש
מדוכיא כלו' כורך בגדיו ומראה
עצמו מהרחק סממגע באדם שלא יטמא
פרוש מה חובתי ואעשנה כלו' לא נשארה בה
חובתי פי' נקפי שהולך כפוף כאילו הוא עניו ואינו
מעיין בהליכתו ומנקף רגליו ולבו רעה מקיז דם
להכתלים כיוצא בו מראה עצמו כאילו הוא עניו ומרוב
ענוה אינו מעיין בהליכתו שלא מכה גחון אן בכתלים
לכותל ויוצא הימנו דם ולא שמים לשום אלא לראות
בני אדם דמשפע כי מדוכיא פי' שמתעטף בטליתו
מעשופע הוא כעין מכתש שהפוך והפה למטה
שראשו אחד של מעלה קצר וראשו אחד של מטה רחב
כך זה שעושה לפנים הולך וטליתו מעשופע סביבין
קצר מלמטה ורחב מלמעלה מה אעשה חובתי
כלו' מה פשעי ואתקן הא מצותיה היא מה חובתי
קצר מלמעלה ורחב מלמטה מה חובתי ואעשנה כלו'
מה פשעי ואתקן הא מצותיה היא מה חובתי
ואעשנה שהוא עושה רעה ואומ' מה פשעי היתי
והבושט חובתי כלו' מי הוא שמגיד לי פשעי ואעשה
כלו' שאין אדם יכול להגיד שום פשע
פרוש מאהבה שמשביל אהבת אדם נעשה
פרוש או בשביל יראת שמים שגדולה העושה מאהבת
שמים מיראת שמים ירו' בפ' הרואה ואהבת את
יי' אלהיך וכו' ודכת' את יי' אלהיך תירא עשה מאהבה
ועשה מיראה מאהבה שאם באתה לשנוא דע
שאתה אוהב ואין האוהב שונא עושה מיראה שאם
באתה לבעוט דע שאתה ירא בועט
עשרה פרושין הן פרוש שכמי
טעין מצות על כתפיה כגון ענים לעשות
אותה וכיוצא בהן פרוש נקפי ואמר עבד מצוה
פרוש קיזאי עבד חדא חובה וחדא מצוה

עי' בפרש שלי מלכים יפה אות

ומקיז חדא לחדא פרוש מה נבייא מה דאית ואעשנה
לי אנא מנכה עבד מצוה פרוש מה חובתי
הרי דא חובה עבדית ונעביד מצוה דכותה
פרוש יראה כאיוב פרוש מאהבה
כאברהם דכת' זרע אברהם אוהבי אין לך חביב
מכולם אלא פרוש מאהבה כאברהם בגמ' דפא
בשבת כיוצא בו לא יאכל זה פרוש עם זב עם
הארץ אסור זה פרוש לאו דברים טמאים אכיל
בפ' אלו דברים בפסח בגמ' אמרו מביאי ואין
טעמן דפרושין נקוס ונפרוש כלו' מדרס
פרושין הוא זה אלא טעמא דהאי קרא הכי הוא
וגבחה בפסח ליוי וכו' בס' סוטה מהה טהרה ופרישות
בפ' אין דורשין בגדי עם הארץ מדרס לפרושין
פי' הן החברין שאוכלין חוליהן בטהרה כשנוגעין
בבגדי עם הארץ כאילו נטמאו מדרס וצריכה טבילה
לאכול חוליהן בטהרה בס' ידים קובלין את עליכם
פרושין פי' פרוש הוא שפורש עצמו מכל
טומאה ומכל מאכל טמא ועם הארץ שאינו מ
מדקדק במאכלו ומעין שהוא כן דקאמרי לגבול
לא יאכל זב עם הארץ ומסקנא בהלכה שלא יהא
רגיל אצלו ואוכלין דברים במי טהרתן מטו
קבין ופרישות פי' בע' קב' בר נדה פירשה והאיה
היא טמאה וכן טהרה פי' פירשה מן מטהר
בפסח בס' פי' האשה הפורש מן הערלה כפורש מן
הקבר בפ' היה קורא בגמ' קרא ולא דקדק בפרש
שדי מלכות פי' כשאתה מפרש ומדקדק
אותן אותיות והתיבות שיש בהן מלכות שדי
דהיינו קריאת שמע מלכים בה אותו איהום
מקום מלכי אומות העו' בה השלג בצלמון
בפ' בקדושין בגמ' עבד כנעני אוכלא דאמ'
גדולה זה זה פירש למזרח וזה פרש לחוץ פי'
עבד גדול היה ומהרנא מר זוטרא דאית מאותה
גדקנה עבד שפחה בן חורין וחזקה דמחיים ולא
כלום לכך החזיק בן בשעה שהוא גוסס והיינו
זה פירש למזרח וזה פרש במקומו לחוץ או
דאמ' עבד קטן היה והחזיק בן לאחר מיתה כאמן
שאול בס' השוחט או בגמ' השוחט את המסוכנת
לא משיפטא זה פרש למזרח וזה פר' לחוץ
בס' פאה מי שיש לו ר' זוז לא יטול לקט
שכחה ופאה ומעשר עני היה לו ר' חסר
דינר אפי' אלף נותנין לו כאחת הרי זה יטול
ירו' בגמ' חד תלמיד מן ר' הוו ר' חסר דינר וכו'

יליף

בע׳ חרש׳ **פשר** בל״ג סה״ד המעוחאת יהד מיתות
מחייב היה ל׳ מאור אפי׳ בפשרה׳ בסוג״ה דפ״ד
זבן חמרא כי מטא לאשקויה סרא פשר׳ פי׳
השמש ונמס תרג׳ פשר׳ **פשר** פישרא
אין בן משוס אסור כבר פי׳ בע׳ חרף עקוב ופשור
כדרכו בע׳ עקב **פשט** בויקרא רבה אמר מוה
פי׳ מה יהרון חמא תרין פשוטין מכתשן דא ודא
קטלה חדא חברתיה דאזלת ואתיית עשבא והבה
עלה ואחייה׳ **פשוש** בתלמוד דמ׳ ארכה
חמיה בתלמא דלית בגמלי פסיס׳ **פשישנא**
בב״ח שר בגמ׳ וכוס העוקרין לית פשיטנא ופשטרא
פי׳ עשב שאינו גס ארחב׳ **פשתיבנא**
דפוס בריתא קאי ליה לאודע דיילא חד חרליה׳ בב׳
המפלה בגמ׳ המפלת שפיר פי׳ אדם בע׳ קורקה
שמוכך **פליקפיאח** **אחלפיוט**
פת בב״ח ביומא בגמ׳ דסמך מסרוהו אינו
דומה מי שיש לו פת בסלו למי שאין לו פת בסלו
פי׳ מי שיש לו פת אינו תאב למאכל כל כך ומי
שאין לו רעב לעולם׳ בב׳ כיוד תרג׳ בגמ׳ כיון דהשין פתותא
אי כבוע אימא לעולם בבבטה ופתותא פי׳
בתוך החרך׳ שמולה כבר פי׳ בע׳ ין׳ **פת**
פת ברג״מ דסנהדרין פת באפריקי שתי ס׳
פתח בב״ו בכנס הבורה אפתח הער׳
פי׳ אבקתוהא בלג׳ אמ׳ והוא כמין כום קטן של ברזל
שתחת חור׳ ומסבבה הדלת עליו׳ ומבמהרה
בבמיתה וסגירה׳ כרכה׳ הדלת הנסוב על צירה׳
וים מפל׳ כמין מפתח כרכה׳ והפותות לדלתות׳ שמתא
תרג׳ ומוגלפיא׳ סדין עשבה **פתגם** והפרכור׳ ופתיחה
תרג׳ פתגא עבדיה וזבנה׳ ועל לבושי יפילו גורל
תרג׳ ועל פתגי ירמון עדבא׳ **פתגותא**
בר׳ ניק׳ רב׳ פו׳ ובגא ישקוט השוחטים במורקיין
מפתגותא בשהם יוצא מפתח אב הגוף **פתח**
ברג״מ דפ הבונה שלמר פתוח מאסר סתום פי׳ יש
דבר שאתה רשאי לדרוש ויש דבר שאי אתה
רשאי לדרוש כגון מעשה מרכבה׳ בפ׳ אילו
נערות בגמ׳ דסמך אילו שאין להן קנס׳ אי דקא
טעין טוענת פתח פתוח הכי גמרי פי׳ טוענת
בתולים׳ הרין אנכי טוענת דמים׳ וטוענת פתח פתוח
יש דמים שאין מוצאים באשה ובתולים מתמעטין
כוונא וארא דיבושין לגמרי׳ והשתא דקתני
הבעולה אין לה טוענת בתולים לענין דמים׳ אבל
לענין פתח פתוח אינה שאבדה ראוי הכתבה להיות

ואין נפתח בכגר כהדרך שהדמים צומקים בבגר בוגרת
לפי ים לעולם טוענת פתח פתוח׳ וכיון דאיכא
דיבשין דמיה לגמרי ואיכא דלא יבשין אמ׳ רב
כגון האי נותנין לה לילה אחת׳ בפ׳ במה אשה
יוצאה בגמ׳ ולא בכובלה׳ פתיגיל פתחים המכבשין
לורי אלה׳ פי׳ אותו מקום׳ פתחן יערה׳ שעשו
פתחיהן כיער׳ פי׳ אותו מקום בלא שער כיער
מלא עצים׳ ברג״מ דפ׳ במה טומנין מוכרין בית
הצואר בשבת אבל לא פותחין׳ פי׳ כשעושין חלוק
חדש לכנס בית הצואר שלו פתוח ולא תפור יחד
שמא יסהר וכורך עליו חוט ושולל׳ וכיון שאינו
הכיר בחלוק ועשוי ערא׳ מותר לשלשלו בשבת
ולהתיר בית הצואר אבל לא פותחין׳ ברג״מ דפ׳ בכל
מערבין עוג מלך הבשן פתחו כמלואו פי׳ שמה
עוג אם יש פתח כמלואו וחישב להוציאו ממנו מטהר
שאר פתחי הבית׳ ואם לאו כל הפתחים טמאין׳
במנחות ברג״מ דכ׳ וימעט׳ והיינו דתנן בשקלים
בפ׳ ח׳ פתחיה על הקדש׳ ולמה נק׳ שמו פתחיה שפותח
דברים ודורשין ויודע בע׳ לשון׳ מלהן בסנהדרין
נמי ע׳ לשון ידעי׳ וסלק עד דהוה כיילו לישני כדאמרה
שעין סוכר אגוזה׳ צריפין דכתי׳ מרדכי בלשן׳ בס׳
גמ׳ דפ׳ אילו מציאות מכוח הפתח שין ליה׳ והכל
בב״ב בכלאים ג׳ הגמים של פתחיך פי׳ מזוזות פתוח
התרים **פליחה** בפי״ד באהילות העטרות
והפיתונים מביאין את הטומאה בפותח טפח ומאכין
פי׳ צירים׳ **פתילה** ברג״מ דפ׳ תנוק
שלחא דרבנן מהימן בבתרי הני מילי בשמתא
אבל פתיחא לא מאי טעמא ממונא חד מחסר ליה׳
פי׳ דבעי למיהב למפרא פשיטרי׳ ולממונא בעין
תרי סהדי׳ ולכך נקראת פתיחא דהכי כתבינן
עלה פתיחה ואחר כך השמתא׳ והיא אחרמתא
והיא נודר חמורא מפתה׳ ואחר כך ארדכתא הרשאה
שמפרע לנכסים׳ ודין אדרכתא כבר פי׳ במקומו׳
פתחת בכ׳ המוכר פירות זה שעשה לו
פתחתו נאה עושה לו סומטה פי׳ בעל הבור ובעל
הבית שגושין סוגר כל אחד לעצמו על פי הבור׳ וכל
אחד מפתח מסגר שלו טרן׳ ולא יהבן לבתום את
הבור עד שיתנבק שניהן נימרתו׳ **פתיא**
בפסח בפנ״ה פושה ובהגדה דמגלה אמ׳ לכן עשא
פסא ואמלה פתגא אנכמא׳ פי׳ טפח׳ כדאמרינן
שחור לא ישא שחורה שמא יצא מהן טפיח׳ ומפני
שהוא קדר ושחור׳ ומהם הוא קקיה׳ דתנן

גל׳ פשרה מה לשון הוא
גל׳ פתחיהן יערה
גל׳ מוכרין בית הצואר בשבת אבל לא פותחין
גל׳ פתחיה היו יודעין ע׳ לשון
גל׳ והפותחות לדלתות וכו׳
גל׳ מאמר פתוח ומאמר סתום
גל׳ טוענת בתולים
גל׳ שחור לא ישא שחורה שמא יצא מהם טפיח

דמטלטל מלא וריקם׳ ופרקי׳ בהנך דחזו למדרסות
פי׳ דאמא מקבלן טומאה מדאורייתא ׳והכא נמי
בפ׳ במה אשה שנינו כסא ססמכות שלו טומאת
מדרס׳ ואמרינן לענין פ׳ במה מדליקין טמאין מדרס׳
והא לאו להילוכא עביד׳ אמר אחא בר בר עויה שכן
הסייד מניחן ברגלו ומטייל בין עד שמגיע לביתו׳
וגמרא [illegible] להילוכא טמא מדרס׳
אבל שאר פשוטי כלי עץ דלא עבידי למדרס
ולא מיטלטלי מלא וריקן כלי עץ העשוי לנחת
הוא׳ וכל כלי עץ העשוי לנחת אינו מקבל טומ׳
דבעינן דומיא דשק׳ ובגמ׳ דפ׳ כל הכלים ניטלין
בשבת שנינו קנה של זיתים אם יש קשר בראשו
מקבל טומאה ׳ואמרי׳ עלה בגמ׳ אמאי פשוטי
כלי עץ נינהו וכו׳ והתם בפ׳ כל חומר בקודש
לענין שולחן אקשי׳ כלי עץ העשוי לנחת הוא
וכו׳ ופירקנו מלמד שמגביהין אותו וכו׳ ואיתא
במנחות בפ׳ שתי הלחם ׳וכוותיה אמרי׳ נמי
במגילה בפ׳ בני העיר׳ והתם בבבא בתרא בפ׳
המוכר את הבית אמרי׳ לענין דף של נחתומין
שקבעו בכותל׳ ר׳ אליעזר מטהר׳ שכן פשוטי כלי
עץ דרבנן׳ דאמא מדאורייתא טהורין׳ נמצאו
פשוטי כלי עץ תרי גווני׳ מאן דחזי למדרס מקבל
טומאה וכל כלי עץ העשוי לנחת אינו מקבל
טומאה מדאורייתא אלא אם כן דרכו להיטלטל
מלא וריקן׳ כדקאמרי׳ מחור פשוט כבר פי׳ בע׳
כף בפ׳ אחרון דכתובות הפוסק מעות לחותנו
ופשט לו הרגל׳ כלומר שאמר לו טול רגלך שאין לו
המעות שפסק ליתן לך לשון בעאדם הוא׳

ע׳ נוחלו לאדם שלא נברא יותר משנברא

ע׳ ויסודתו בהררי קדש

פשך בר׳ גמ׳ דסוכה מעשה כמה הוי שיעורן
פושך בי׳ טפח סביב׳ הרג׳ פשכא סחור סחור׳

ע׳ טפח סביב

פשל בפ׳ בני העיר ואין מפשילין אותן חבלים
בפ׳ ג׳ בזבחים ומפשילין בחבלים׳ בפ׳ אלו הן
הגולין בגמ׳ להיכן גולין מפשילין להוכן חבלים׳
בהל׳ ג׳ דפ׳ כל שעה׳ וכם כלאים והענין מפשילין
לאחוריו במקל׳ בפ׳ המביא כדי יין המולך
את האבן לא יפשיל את הקופה לאחוריו׳ בפ׳ כיצד
הרגל בגמ׳ כעד השן היה קופתו מופשלת
לאחוריו׳ בפ׳ דפ׳ כל קרבנות הציבור׳ לאחר שהשלים
מלאכתו הפשיל כלו לאחוריו׳

פשן פישון הגמל במורה כפשה מדד כל כנגד כפש׳

פשן בבר׳ רב׳ פר׳ טו שם האחד פישון שהוא
מגדל פשתן׳ ראו׳ מוריין הנלבין בשפר׳

ע׳ שם האחד פישון

פשע בפ׳ השולח גט בגמ׳ דסמכו העדים
העדים חותמין דההוא מקרי דרדקי דארביה רב
ארבא דהוה פשע בינוקי והדריה רבינא דלא אשכח
דייק כוותיה׳ ויש נמי בפ׳ אילו הן הלוקין בגמ׳
דסמך אכל נבלות פי׳ שהיה מכה יותר ביותר׳

פשפש בפ׳ [illegible] בגמ׳ משום ר׳
ישמעאל [illegible] וגמרו נוחלו לאדם שלא נברא
יותר משנברא׳ ועכשיו שנברא יפשפש במעשיו
ואמרי לה ימשמש ממעשיו מעיקרא שיהא זהיר
מן החטא׳ אם חטא יפשפש במעשיו ויחזור
במעשיו לפני בוראו׳ או שיזכה לחזור עד׳

פשפש בגמ׳ דפ׳ הרואה כתם׳ יהא פשפש
זה ארכו כרחבו לענין כתמים׳ שאם הכתם
הגדול עד דשפשפש הולה בו ולא יותר דהוא הוי
ארכו כרחבו׳ ואי הוי כתם טפי מהאי גוונא׳
טפי טעמן כריחו לענין תרומה דתנן בפ׳ ח׳
בתרומות או שטעם טעם פשפש לתוך פיו׳
הרי זה יפלוט׳ פי׳ אע״ג דאסור לאבד אוכלי
תרומה משום דממאיס׳ ומנא ידע דטעם
פשפש לתוך פיו משום דטעמו כריחו׳ ואכתי
מנא ידע שטעמו כריחו שבריה כרובא לו
שכל הסולם מריח בו וזה פשפש רמש הוא׳ ויש
בודם הרבה ומצוי במשכבות ובלע״ז ציומצי׳

פשפש בפ׳ ז׳ בשקלים ושני פשפשין הוו
לו׳ בפ׳ א׳ בתמיד נטלו את המפתח ופתח את
הפשפש פי׳ שער קטן בתוך שער גדול׳ בפ׳ן
דעניה סוערה׳ ובהגדה הלין יסודתו שהיה
הקב״ה לעשות שער מזרחי הוא ושני פשפשין
אבן אחת של מרגלית׳ בפ׳ הניזקין בגמ׳ המטמא
ודילמא דחזינא בפשרא קשיא׳ בס׳ גמ׳ דפ׳ אלו הן
מקומן לא דגביהו אותו הפשפשין ח׳ מעבר
כל השערים שקון שם גבהן כ׳ ורחבן י׳ פשפש
שאני׳

פשפש בפ׳ כותא בגמ׳ ומקטיר
ורמינהי הא דתנן בפ׳ מדות והשיקן פשפשין
מבדילין בין קדש לחול׳ פא פשפשין׳ פי׳ שהיו
ראשי הקורות יוצאות מן הכותל עד אותו שהיה
קודש׳ והיה יודע איזה קודש ואיזה חול כדי לאכול
קדשים בקדש׳ פא ענין אמרין ובלע״ז מירולי׳

פשקיא ברא׳ דפ׳ המוכר את הספינה
אתא פישקא ובלעיה לתנינא׳ פי׳ עורב נקבה׳

פשר בפ׳ כירה עבו הדו לתוכן או להוך הכים
כדי להפשירן כם דחרשין ולא כם דמבשרין בכר פי׳

בנחרש׳

מכבד מכבדיו ומזלזל
מבקרי חצליחי לערוך
ערך שבקרי ועדתי
ושכילני בערך תמניסר

צא

בגמ בקידושין בגמ הרעיב יתר ויצא מעמיך הוב
אלי שמעון אם הוא נמכר בין נמכרין מיכן שרבן
חייב במזונות בנו אם כשנאשה הוא ויצ"ו עבמ
אם הוא נמכר שאבן נמכרה מיכן שהחייב
במזונות אשתו ומיפה וכלל מיכן שהמוכר ש"ל
שכפ נקראה שבי ועבדו משה ועבדו קול במחנה וכ"
בשמנה פ"ק בובמ והחיפה פ"ק
צאא מלוג ובדי עין כרמל איתן עבדי מלוג אם
מכח מתה לה ואם הולידו הולידה ואילון עבדי
עין כרמל שהיו לה מאחר שהולידו לה
המקבל פיר כגון בר ישראל שנתן לחברו ק' צאן בד' ויארין
וכלונלות והעשיר שחלם יהיו חולקין למחצה לשלש
ולרבע עד ג' שעם הן חסר הן יתר ואם מהו
זה הצאן חייב באחריותן אמר להא אגר נטר לי
פק צאן ברזל שהכניסה אשה לבעלה ונשבו אצל
אותן בלעם שלא מדעתו לשלם. בפ' אי זהו נשך אבל מקבל
ואפ' בלה אפטורים לשלם. בפ' אי זהו נשך אבל מקבל צאן
צאן ממש רשב"ם שהוא דומה שאב מקבל צאן ברזל
ברזל מן הגוים. בפ' החובל בגמ מרש אם אמרו
בובסי מלוג שאמרו בעבדי צאן ברזל צאלה
בשאר מטלטלין בגמ' שבעבדים דאמרי להוציא חיוב
דהוה קא יאכלי ואזבי להאי אמר מיה משמש ובא
צאלה בפ' החומץ בגמ' דף ה' מאריא בבובא
דאויה לעבדים לא נבדקים אחרים ואי מאן
דאמרי מטלטלי לא נבדקים אחרים לעבדים ק"ל הכי
דאמר אחר שקיבל עליהן אחריות אין לבעל
וקיבלו עשה בן יציבות לא עשה קלום. מאי מעמי
דאמר דאמרה שקבלו עליהן אחריות. ונתחייב
כמאן דהוה ציבה אחריות הבעל ונשא צריך ל
לפטרן בפ' מי שהחזיק מטלטלין קשה גזל והנן במי
מהמקום בזמן שהקניו מטלטלין וימין אחרי
דאמרי מטלטלי לא נבדקים אחרים ואי מאן
דאמרי מטלטלי לא נבדקים אחרים לעבדים ק"ל הכי
דאמר אחר שקיבל עליהן אחריות אין לבעל
וקיבלו עשה בן יציבות לא עשה קלום. מאי מעמי
דאמר דאמרה שקבלו עליהן אחריות. ונתחייב
כמאן דהוה ציבה אחריות הבעל ונשא צריך ל
לפטרן בפ' מי שהחזיק מטלטלין קשה גזל והנן במי
מהמקום בזמן שהקניו מטלטלין וימין אחרי
דאמרי מטלטלי לא נבדקים אחרים ואי מאן
דאמרי מטלטלי לא נבדקים אחרים לעבדים ק"ל הכי
דאמר אחר שקיבל עליהן אחריות אין לבעל
וקיבלו עשה בן יציבות לא עשה קלום. מאי מעמי
דאמר דאמרה שקבלו עליהן אחריות. ונתחייב
כמאן דהוה ציבה אחריות הבעל ונשא צריך ל
לפטרן בפ' מי שהחזיק מטלטלין קשה גזל והנן במי
מהמקום בזמן שהקניו מטלטלין וימין אחרי

מליץ פא

שאויה כל שויה ושרי

אחל פב צב

בגמ דפ"ש בכל הש
ובפ"ש טרי בגמ אחות דס כל מעשה בראשית
לקומתן נבראו לעבדן נבראו פיל לקומתן נבראו
מלאכים וקטנים שהיו לגדל לעתיד נבראו ונמ
כדעת הסוברים לעבדן נבראו להאדון כגון
בימות עכ"ל צאשר ופיל לעבדם. פ"ש כל מה
שעתיד להיות לו לאחר זמן נברא עמו וכשנברא
בין בהמה בין אדם הרשע נברא תחילה
הרשע היו קרנים בראש ואחר כך נבראו הפרסה
היינו לקומתן לעבדן הקבה שלקח רעובים
שנברא אברהם ונמ אברהם לעבדה הרגירו ונמ
למיסך ורעוע תמימי דרך הרג ועבי בחיקן
דהמומין באורחא צב בפ' העור והרומח
העור.
ונים אומ"א הפשיט העור ונשאר עטין כשיר בשר
ונגעו"ם בריך שהוא כמיס היוצא מן בשר עבה
טומאן. צב בפ' דכהובות ונתתי צבי בארץ
חיים ארץ שיעבדון בה מוהה חיים. ודלמא
הסיקאמ מויתינא קא עלך מלבא דקלטך כטבא
בעבאות בא באולת השדה אמלטן הקבה לשרל
אם אהם משמרין את השבועה מוטב ואם
אינאיהן את מסרכם כעבאות ובאילות השדה
צב והבשן בשך בתוכן הרג ויתנן בשך
בעיבין נאצב גלטה העלתה הרג ומלבמא יפ
עיבין צב אילן לעיבין ולטיהוה ואיל
לאסתריסן עיבין עיבין שלך עונה צב
אבל שתש ציה עיבי לתלן בה שין בע חנש. פיל
כגון הדם ומיאה: בפ' סדר העבודה האילן בגמ' מעשה
שאמ לן חנוך כיאשא דהא עיבי. בר"ג דף כ"ב
מעמא דחצבו משקה עציהא וכל עצבר
הלא עוד מעט מעט מעשה. הרג הלא עוד עצבר כי
עוד מעט מעיר ומקיבי. צב עמעז
אפא עיין בפ"ק דכל פרז ר' הונא בשם רב
מתני' האבות זה פוטיפר שלך לוכן המבושם בן שסה
מיני עבודות כמנין שסה רב צב בפ' כיצד הרגל בשבת
והמעמיד באחד כך והיה נוטל ומעמיד
המניח והמעמיד באחד כך והיה נוטל ומעמיד
והגזוז אמ שמשום ס' או ע' דיין אומ משבון יפה
משהין

עין עבודות יש בין שסה מיני עבודות כמנין ימות החמה כפ"ש בשם עבב

עין כלמעשה כל ששה נקומתן נבראו לעבדן נבראו לע"ש כאן הנב

שבקרוייה והוא דלי בלום עבה שחור כמין משל׳
ואחד עשׂ כרעו׳ ורבים פרואתא [illegible] ר׳ בב״ק
מעמידין באגמ׳ נוזות׳ אמר רב הט מתואתא דבי מספ׳
כיון דלא כבשי טובא מכשמשן ואינו חושש׳
ברפואות דפ מי שאחזו לשגרונא ליתר פתרא דמיוני׳
פי׳ לחולי הנקרא גוטא ליתר דפ מלא ציר שלראס
פתיא בחלק בגמ׳ שכבוים׳ ובכל רבבל
כח ואראה בפתאים אלו השכבוים׳ אמר רב לוי
בערבא עוחין למוניקא פתיא׳ סא פגבו ונשק
הוון **פתי** בב׳ הרואה בגמ׳ דסמך על הזיקין
ואת פתור הראש אומרין דיין האומר׳ פי׳ מי שאין
ראשו סגלגלת שלא רחבה מלא רחב ארוך יתר פתאור
ארוך׳ **פתך** בר׳ גמ׳ דשבועות אימור
דשמעה ליה לר׳ עקיבה בפיתוך׳ בר׳ נגעים הפיתוך
שבשלג כיין המזוג בשלג׳ בב׳ תמיד בגמ׳ שחטו
שלא לאכלו דפרוכי מולים׳ בבר׳ רב מר׳ נטלה הקבה
ב׳ פקעיות אחת שלאש ואחת שלשלג ופבכן זה
בזה פי׳ עירבן׳ **פתכא** בפאילו מציאן
בגמ׳ מצא שק ההוא גברא דהוה דרי פתכא דאופי׳
בר׳ גמ׳ דפ כל הבשר פגע ביה באריסיה דדרי פסבא
דאופיה׳ פי׳ חבילה שלחריות שלדקל׳ **פתכא**
חומרי כהבירתא עיין בע׳ חמר׳ **פתכמר**
כמות שלואות׳ הרג׳ במן [illegible] והבוסר [illegible] ושין
המספתות׳ הרג׳ ועבן פה׳ כימרין׳ **פתכר**
וקלל במלבן הרג׳ פתכריה טעונה׳ קובה מלבבס׳
פי׳ קובות פהבדרן בר׳ [illegible] המשכנים במלבס׳
פתל בב׳ במה מדלקין לא בפתילה׳ העידן
[illegible] חמר׳ מעשה גדול ובמלאן מהובן פי׳
בע׳ שעטנז׳ בר׳ גמ׳ דפ ר׳ אליעזר אומ׳ האורג שוה לי
לבשל פתולה׳ מה לי לבשל סממנין׳ פי׳ פתולה של
אבר שמבשלין בזקן של מחוורבוש ויפה בישול
סממנין דהאור במשכן׳ בב׳ כיצד הרגל בגמ׳ כיצד
השן דקאמר ר׳ חייא בפתילה דאספספתא׳ פי׳ קשיה
שלאספס הן שהוא ארוכה כפתיל וכ[illegible]
בחוץ פשט דידע כי אכלה בהמה מה שבחוץ [illegible]
גורדתמה שבפנים לחוץ משום הריח פטור לבחוץ
פטור׳ **פתום** בשלאו בת פתום [illegible] בעאב
פתום בפא׳ בסוטה באגמ׳ [illegible] ענבנים
ואת רעמסס׳ פתום שמו ולמה נק׳ שמה רעמסס
שראשון ראשון מתמוטטים׳ וחד אמ׳ רעמסס שמה
ולמה נק׳ שמה פתום שראשון ראשון פי׳ התהום בולעת
פתין בב׳ י״ג בנגעים ראשו ופתין פי׳

עי׳ האבן שבקרוייה כמשל לכהל של
עי׳ גוטא
עי׳ [illegible] בפתאים אלו השכבוים
עי׳ [illegible] [illegible] בפנים בת[illegible] [illegible]
עי׳ פתום ורעמסס

אותה האבן או אותו העץ ראש ואותן אבנים ועצים
שמנדבך זה במערב אותו ומנדבך אחר במזרח
אחת שמן [illegible] **פתק** בחלק בגמ׳ מלכים
ירבעם [illegible] של ירושלם׳ פי׳ [illegible]
הדהב לצדיקים לנהוג לבוא שיהיו ושמחו ירוש׳
דכתי׳ כל הכתוב לחיים בירושלם׳ בפא׳ בסוטה
בגמ׳ זקן לנעיין׳ מוכן לנשים צדקניות שלא היו
בפיתקה שלחוה׳ פי׳ [illegible] שנתחבה על חוה בעבעב
הבלי בנים׳ [illegible] דבר הקבה
עשה משה בשעה שאמר לו הקבה פקוד כל בכור
בכר בבני ישרא׳ אמ׳ [illegible] מקבלין מהן חמשה
שקלים [illegible] כל פיטקין וכתב
עליהן לוי׳ והביא [illegible] עליהן חמשה שקלים
והטילן [illegible] להן בואו וטלו פיתקיכם׳ בכל
שעלה בידו לוי אמ׳ להן כבר פדאך בן לוי׳ וכל
שעלה בידו ה׳ שקלים אמ׳ לו ומה אעשה מן השמים
הוא׳ מהיב תנא לחבריה הגיע לעצמך סבלין
כתן לוי׳ אמ׳ לו ומעשה כן היה ומסורגין עליו׳
פתק בר׳ גמ׳ דפ״ט בשבת׳ פותקין מים
לגינה׳ מערב שבת׳ במסורה [illegible]
אין מים שאובין פוסלין למקוה והן טהורין׳
בר׳ גמ׳ דפ מי שאחזו׳ ובב׳ [illegible]
פתקיה באורכא מאה פרסי׳ [illegible]
פתקה לוי בתהומא׳ בפאילו טרי׳ בגמ׳ שנפלה
מן הגג דפתקי גבבי׳ פי׳ שמשליכין הבהמה
מעל הגדר לחוץ כמו שכל[illegible] [illegible]
פתק ביה גירא׳ **פתר** פתורא פתורא׳ כבר
פי׳ בע׳ תגבורה׳ פתורא [illegible] עיין בע׳ [illegible]
בפאילו טרי׳ בגמ׳ עד כמה הבחסר [illegible] פתורא
פי׳ שולחני׳ **פתך** בב׳ גמ׳ דפ כל [illegible] בהליכה
הא במרדי׳ פי׳ גלימא קומקי׳ [illegible] בגדים
מלבשין [illegible] [illegible]
בגדים מלובשין הכלורין ולא גלימא׳ **פתר**
בפ׳ אחרון דכתובות באמתא אמ׳ [illegible]
כולי האי׳ **פתרון** ובשר כחוש משמן הרג׳
ובשר פתרון מלמלהד פטים׳ וישלח רזון בנפשם׳
תרג׳ ושדר מחרוא בנפשתהו השמנה [illegible]
תרג׳ [illegible] **פתשגן** אוריתא
חדא׳ תרג׳ משנה התורה הזאת׳ והוא פתשגן כתב
הדת ופרושו שמתחיל הכתב הנכתב בשם המלך
ונחתם עליו שלח עד האחשדרפנים׳ זה הוא
נוסחתו׳ ושניהם דיבור אחד הן׳

מרכב

פי' כשיבא לו מעות יחזיר מה שאכל מן הפירות
ר' יהודה מתיר ותנא קמא סבר בכו' יוחסין בגמ' נר
האסורין ועקמה בפה ג' שנים ויום אחד ואפי' כדר'
שמעון בן יוחאי אם כן מצודה חברה בפי' רחול
כה אם כן מצמודה הבדם ופי' ממקום תיוון ביוונה
משום שבירתה שממעט ממנה עצמה פרוכת
צד בסנהד' ר' אלעזר אומר אם לא הביא בנוק
דר' דימי אתיליד ליה ינוקא ובא ליום שביב יתיב
קא מצטבי עילויהו אמ' אבוה צודניתא קא בעירה
למירכב בפ' אילו מגלחין בגמ' הקובר את מתו מר
עוקבא שכיב ליה בר חמוה סבר למיהב ליה ז' ול'
על ארעא ר' הונא אשכחיה אמ' ליה צודניתא קא
הניא לך בר' גמ' דפ' סנהד' מעברין ובר' גמ' דפ' בגז
מעי לא יחרוך רמיה צידו לא יחיה ולא יאריך ימיה
צייד הרמאי יחרוך כלום לא יחרוך בהמה ולא לא
יחרוך כלום ודאי יחרוך ושהמר בידו שלמה בר מצוה
שחוט לרבו איני רוצה ללמוד עוד ואינו עושה לא
שרוצה לחזור תלמודו פי' כל לא יחרוך רמיה צידו
כלומ' אם לא יחרוך כנפי העוף רמיה צידו ועושה
ממנו כך דברי תורה אם לא יחזיק בהן בטוב ויעסק
ממנו לא יחייה ולא יאריך ימים בויק' רב' אמור את
ולקחתם לכם איה צייד ההוא ליסטאה ואיתכש
ובכי' יאנר צדינן וחבושינן בפולקי בפ' אבר הש
ואם צדה להן נוטלין בידם מקלות פי' אם ארוב
להן אדם כמו ואשר לא צדה ופוחדין ממנו לוקחין
בידם מקלות בויק' רב' ויהי ביום השמיני וצדי ג
מן נשוריא **צד** ולהושיה והגמ' הרג
וכל מולכנא מצטדי ולאוי יהגוב הרג ול' דשאור
מצעדי נצדו עריהם מבלי איש **צדד**
והשם בפוך עינה תרג' וכחלת בצדידא מרביץ
בפוך התכביש בצדידא **צדון** בפ'
ד' בכלים שאלו קטן והצדונין פי' קס בהר אינן
טריטות בגמ' אחנות דם צדונים וקרינן למר שריון
הנא שניר וחרמון שני הרים של ארץ ישראל הס'
מלמד שכל אחד מאומות העולם הלך ובנה לו כרך
גדול לעצמו והעלהו לו שם על שם ארץ ישראל משום
חביבות **צדע** צידעא והצידעא כבר
פי' בה ת צידעא **צדק** בגמ' דפ' הבונה צדק
כפוף צדק פשוט פי' יש צדיק עניו ויש צדיק שאינו
עניו הא כפוף בעולם הזה פשוט וגדול בעולם הבא
בס' גמ' דפ' אמ' לו הממונה צדיק מעצמו פי'
כשנזכר צדיק מתברך הוא בעצמו כדכת' זכר צדיק

וכשנזכר רשע מתקללין כל הרשעים שנ' ושם רשעים ירקב
בר' גמ' דר' השנה ורבה בפ"א בגמ' בכל מקום סלע
זו בצדקה בשביל שיחיו בני ובשביל שאזכה לעולם
הבא הרי זה צדיק גמור כך קיבלנו מר' משה
הדרשן זצ"ל צדיק גמור פי' צדקה חשובין הם אע"ג
שהזכיר שיחיו בני זוכה לחיי עד צדקה הרומם
גוי בב"ב דף י' מפרשינן ובילמדנו כי השמעוני
צדקה בירו' פ"א דפאה וכה פיאה בר' גמ' דחלק
הנא דברא לה צדיקים שעתיד הקב"ה לחדש להן
עולמן עושה להן כנפים כנשרים ושטין על
המים בימים של עכשיו לא נירא בהמיר ארץ
ובמוט הרים בלב ימים ושמא תאמר יש להן
צער ת"ל וקווי ה' יחליפו כח כל צדיקים שנ'
במאום צדיקים כת' עיין בנו ירין **צדק**
עבדנא תמן מונדק לעבדו כבר פי' בה' טהר
צדוק ובויתוס כבר פי' בה' ביתוס **צדר**
בפ' קהלת בגמ' עד מתי אמ' כפא בצדרויתא אבל
מינו השמיטה דיקירן עליה לאו ובגמ' מר
אמ' נפא בצדרוי די הוי ד' לב פי' צדרוי מוכרי
בגדים של בעלי בתים מנהגם להוסיף בכן ד'
אמות לכך שירויחו אותן בס' גמ' דפ' ואילו מגלחין
ובר' גמ' דכהובות והאי דכא נהוג עלמא אפי' בצדרין
בזונא כרגע
סליק פ"ג אחל פ"ד
צהב בר' חולין ובפירקא ואם מן הצאן מחילה
הצהוב בזה ובזה פסול פי' צהוב כדכת' ושער
צהוב והוא קרוב לגוון הזהב בפ' ב' במדות מפני
שמושהן מזהיב בפ' ג' בנגעים הבהקים מטמאין
בב' שבועות ובב' סימנין ובשער צהוב דק
וכפיסין ובס' גמ' דפ' הקומץ רבה ישראל העינים
שמיטמאין בשני סימנין שער לבן ושער צהוב
וכר' הל' צהבו פנין שלו משל הבבלי בב"ר ישמעאל
בגמ' העומד שבק ר' טרפון צהבו פניו שלר' יהודה
בר' גמ' דחולין רעובך סעור אעלי אמ' לו אין צהבן
פנין של ר' חסדא בר' גמ' דפ' הנודר מן המבושל
אמ' לו ר' טרפון היום צהבו פניך בכתובות בס' גמ'
דפ' בעשאה האשה פנין צהובין סימן ויפה לו
פנין ירוקין סימן רע לו **צהב** בפ' ואילו
מגלחין בגמ' דסמכי אין קורעין היוצא במיטה רבים
טוענין עלין של רבים מרגישין ומתעררין
צהב כתלן בגמ' ר' הימסוה משל לב'
כלבים שהין בעדר אחד והין צהובין זה לזה
בויק' רב' כגון בעניין שלום אמרין לה מגירתא
כדו אהין צהובין

עי' עי' זהו צדיק גמור
עי' ר' משה הדרשן זצ"ל
עי' עולם הבא וחי צדיקים
עי' עבלן לא נירא בהמיר ארץ
עי' לא יחרוך רמיה צידו
עי' דברי תורה שנמשלה לעוף שפורח ממנו אם לא יחזיק בהן בטוב
עי' ואשר לא צדה והאלקים אנה לידו
עי' ושער צהוב
עי' צידונים יקראו לחרמון שריון
עי' האוכר שם צדיק צריך לברכו ושם רשע צריך לקללו כמש' בענ' זכר

מראשו של א' מקן· ויודעין שממנו פייס מתחיל·
והממונה לא היה יודע החשבון עדיין· ואחר שנטל
המצנפת מודיעין לו החשבון והוא אומ' להן הוציאו
אצבעותיכם ומונה והולך כל האצבעות· אבל לא
הגופים· שאסור למנות את ישראל במקום שמושלם
את החשבון הוא הגורל· **צבע** בפ' אחרון
דערלה· בגד שצבעו בקליפי ערלה ידלק· בפ' ג'
דשביעית· ממין הסופחין ספיחי אסטים וקוצה'
בפ' מגילה אף מי שהיו ידיו צבועות איסטים לא
ישא את כפיו· וטבלה בדם· תרגו' והצבעון
בדמא· וטבל הכהן אצבעו· בשוטה בפ' גמ' דף היה
נוטלה מנחתה שלא מן הצבועין החומין לפרושין
כלומ' לובשין שחורות למנס· **צבע** בפ' כל
הכלים מ' כה בכלים כלי הקודש אין להם אחורים
ותוך· ואין לקביה הצבועה· עיין בע' בית צבע·
צבועים בפ' חלה ובפ' בכורים אנשי הרי
צבועים· פי' שם מקום· **צבר** בפ' הוציאו
לו צבר את הקטרת על גבי גחלים· בפ' ג' בתמיד
צבר את הגחלים על גבי הרצפה· בפ' כל גגות בגמ'
גג גדול צבור בגחלה ושלח צבור בקטנה יוצאין
ידי חובתן· **צבר** נלו ושפוך עליה קולה
תרג' ולא תצבר עלה· **צבת** בפ' אלו עוברי אומ'
חולין בגמ' מתקן לא נהדרי איניש צבתא· בפ' אם
דכאילו מרי [illegible] שוכרא בצבתא
באורתא דילמא פריש לצבתא [illegible]
ודומה לו· בפ' גמ' דעלו הני [illegible] דחויטי
בחבלא דחרי מדיקן דצבתי· ור' תנא מיונש
ויש מפר' [illegible] וכדומה לו **צבת**
בפ' כל השנה בגמ' כד' [illegible] החויה דחשלה
שלמא טובא אמ' להו צבתי [illegible] בפ' בנות
כותים בגמ' המקדש אשה [illegible] בר אבינא אמ'
ליה לדרבה יהן צבתא [illegible] פי' הכינלן
תכריכין· בפ' אלו נערי בגמ' אחוזת דם· בשוגג דאי
עביד לחמא לא להיבן· **צבת** בפ' שלוש
תבילין [illegible] צבתים או כרוכות במנחות בפ' ר'
ישמעאל לא יעשה אדם כרוכה· אבל מכרכין
צבתים פי' כתן וגם [illegible] מן הצמרים·
צבת בס' ד' מיתות [illegible] בצבת
[illegible] כלבתא
וקלייה בנורא· בהגדה דפ' הניזקין [illegible] צבתא
ושקלינן ליה לדרקון וקטלינן ליה· [illegible]
ובכל מקום שנאמר בגמ' מקום [illegible]

ר' יהודה אומ' אף צבת בצבת עשויה וכו' פי' כדר
הוא שהושיבן בו כל מיני מתכות החמין·
צבת בפ' אבל בגמ' וחכמ' אומ' ובפ'
במה מדליקין בגמ' קמבבה כי זה כל האדם· כל
העו' כולו לא נברא אלא לצבת לזה· בר' גמ' דפר'
החלב ה' וו' אורחא רחיקא וצבחין בסימנא.
בפסח בפ' האשה [illegible] לצבתא· בפ' א'
בבא קמא אמ' כל שחבירו הכס [illegible] דחרש
קא גרים· בפ' המוכר פירות בגמ' הלוקח פירות
אימא בברייתא מצטבתא ברתא כאימא לא
מצטוותא פי' מתחברת· יש ספרים שכת' כהן
לא לצוות בו· לו ג' צבתים האחרונים קרובי עניין
הן **קליקפב אחלפג צד**
בפ' אמ' להן הממונה בגמ' כא לו למזרח דמצדד
אצדודי· פי' לא יהלך תלמיד בצד רבו שהוא כנגדו
ממש שהעושה כן הרי זה בור· וגם המהלך אחורי
רבו הרי זה גם רוח· אלא דמצדד אצדודי· פי' מקצתו
כנגדו ומקצתו לאחוריו· בפ' קוצין לו בגמ' נטל
את הדם כשהוא מזה למעלה מצדד ידו למטה·
פי' נותן כף היד למטה ואצבעותיו כלפי למעלה
ומזה· והחזאה עולה למעלה מן הכפורת כנגד
הכפרת מחוץ לכפרת· וחוזר ונופל למעלה [illegible]
בקרקע· וכשהוא מזה למטה מצדד ידיו למעלה·
כלומ' כף היד למעלה ואצבעותיו למטה· ומזה
כנגד עביה של כפרת שהיא מחצה והיא טפחה
כדאמרי' ארון ט' וכפרת טפח והחזאה יורדת
ונופלת בקרקע מחוץ לארון כנגדו· בר' גמ' דפר'
הבונה אמ' שמואל המצדד את האבן פי' שמושב
אותו במקום הראוי לו [illegible]
דרך הבנאין בסוד מצדדין האבנים [illegible]
ומיישבין אותן· **צד** בפ' [illegible] בגמ'
אין מוכרין [illegible]
לקח [illegible]
פיראס תהיה [illegible]
הרי זו רבית [illegible]
לווה ושנים [illegible]
על [illegible]
זוזי [illegible]
רבית [illegible]
רבית ואפי' לא מקדר [illegible]
כשיחזיר· וכן מוכר [illegible]
לא יחזיר לעולם· רבית על מנת להחזיר ———·

פי' רשיבי

ע"ג אף צבת בצבת עשויה
ע"ג אסור למנות את ישראל
ע"ג הצבועין
ע"ג התלמיד ההולך בצד רבו הרי זה בור
ע"ג הצ' הג' הם
ע"ג [illegible] כורחא
ע"ג מכרכות צבתים צבנים

מצינן בקון. פ"ק מנפשפש. כפ' יוצא דופן בגמ'
כל הנשים מטו לאוקמה שמעתיה דציון כ"ק
ציתיר במגילת איכה היו ציריה
למאוס את כ' אספסיינוס מון קמוי האי ר"פ
עיינוהו את קאים עב"ל ויגלין
קליק פ"ז **אזל פ"ח** **צל**
בגמ"ד כמה מלטקין הוה מהדר מר אמר שהא
דזיהא אמ' האיזיל בהוויה טפי. כפ' במ"ד כמה
אשה כי היכי דצ"ל האי לעיל חמויה לפלניהא
כרפלניתא. כפ' שמונה שרי עיה בגמ' היכמי אמ'
בעירי כהן שדה יין צלוב ומת עלין להך
המשמרה וכ"ל כפ' ערב פסח בגמ' ואפי' עני ש"
ן יוצל בשוהרי. כפ' המפקיד בגמ' אם היה שמן
בכעב הכיה עסיקין דמקא לה בעילה כפ"ק
מעמידין בגמ' מיהרפאין הכי מיא דעיל מישה.
כפ' לאל עור אמ' הונין נותנין מים על גבי
שמיים בשבת שיעלין. כפ"ג דמגילה חרש שנשא
דעהא עיולא היא. **צל** כפ"ג דמגילה כל
איכא בין צל קור. כפ"ג דמגילה בגמ' קרון את
המגלה בישלא כתבא היה קרון לה צל קור.
פיל שצללו בקדירה בלא מים ובלא שום משקה.
צל כפ"ג דפ' שילין עוברין מאי
עד מצלות הסוס עד שעה ש הסוס רץ ומיעל
פיל עד חצי היום. שעושה הסוס צל בעצמו פ'
מרחיצין. בגמ' כל כי השתא ישוב העלעשר שעות
מזורך וכ"ל **צל** כפ"ק מעמידין
בגמ' העובר. כפ' הקומץ אחה המגלה עומד בגמ'
כיום טוב. תניא להן לאסוי ורבא כי נפלא עב
אפי' הן מאלו את עלווי של בא הן טחין עב פעקן
בהדיא בקרקע. אלא מטין עב הצד. **צל**
כפ"ג דפ' היה עומד בתוכה פיל. פיל מראה
עצמה ועורה קטנה שמהמהה. ומאס ונילה
להתגלגל **צל** בזמים בתרפ"ק
פרה תטאה כפ' אילו קשרים בגמ' מקפלין. ובון
בל' כל הכלה השחר למה נק' שמה עילה. שכל
מיומי עולם נעשלו לעשם. כפ' המוכל בגמ' אל
עקבה עלוה במים אדומים והעלויה חרם
בירך. עלען כעופרת. **צלא** כפ' הזורק
שמן הירק בגמ' הנזיר מן המיטה. מאי דרגש
דגרסי' רב התנ"ם בר משבא שמיה הוה שכיח
בשוקא דסלוני מיא. מבני דרגש ערסא דעלא פיל
אילן מרים יש בחקמיון ועושה גלעינין ועושין מהן שמן
ומין סממנין. וכל מי שיש בו ציעה תובה משתמש

ומסגרות מרבות המיטה בחבלים הללו והעור
בהוכן וכ"ן שמעתי"ן אותה ישנין על גבי העור
כגמ' לפ' השותפין ארבע בעלה ואחבעי לעלות.
פיל משלם ר' ספרא לרבינא מה אהה מפקד על
רועא ליטול ממנו את השדה להדבות לן נכסין
צלין פועל שעושה שכירות ועומד בשרב ושמש
ואוכל ד' בכרות ובעל הבית שיושן בצל ואין
עומד בשמש ושרב אין אוכל אלא ד' בכרות
היכך דייך במה שיש לך ועובאת השדה זן
לרועא. פ"ק כי היכי דצ"ל לאו שכיח לאושכף עשיר שהוא
צלין ד' בכרות למעוטין ועושי בית כך צריכין
ד' לעלה לאושכף עני משלאמ"ל כלום מעשה
זה בר מערא איט אלא משוח ועשוב הישר והטוב
ואין זה רועא עני הוא שעשה אוצ"ל להיות
בלא שדה שאם לא יקח עבדיהן שדה זו ופסיד
מעותיהן ואין לו במה יתפרנס משום הכי לא
יכלה לם לוקיה דאין לך ועשיה הטוב והישר מזה
דתשכון ליה למזבן. **צלב** מרג הגוי.
צלבזא כפ"ג דפ' מעמידין. כך
סומע עוברי דגים מאי ניהו צלבזא פיל שהוא דג
שמא. **צלחב** הוג יון שער צהוב מעלהב.
ויבחר כיעקב כאש להבה. הרג ואולקם ביה יעקב
כאשהא דמצלהבא וכלהבה סלהט הים. ומרג
יקיד שלהוביהא דמצלהבא זרדי טוריא. כיון
נתשקלן. הרג כעין נחש מצלהבא. כילקם מר.
צלח בפ"ג דכ"ע
הרג כזחלא דמצלהב. גדול פ' היכי דילמא עבדיה. של לא ניחה ליה
נשמה. דכתי' דשוה בהמה נשמה טפי מעלח עבדיה
שעבען מהעלה ופה יפה ויהיה עבדנו ברי כמוני
אז תצליח שהדרכך. **צלח** בפ"ג דמגילה
עקידה עיטרן כדשהוא למעני תאזי נפלחא. כל
רפואות דפסח שאוחזן לצלחא לפי הרגלא ברא
וכל פיל עבדא דעקיט בחד גיסא דוישיך ושמן כלם
אומרי שלחא. כל מי שיש לן כאב באמצע הגשון
כמו ויבקם עבי עשה. הרג ועלח. בפ"ג דמגילה מפטין
שמע עלחה דכתי' דקא דשבא. על השוכר את האומנין
בגמ' והבוקה. ע' עלוה לעיבוי ועובשה. **צלחית**
כפ' עד שהלו משפך ומוך להוך עלוחי הן. כפ' במה אשה. עי' דרגש
עלוחית של פלטין וכל עניה תרג עלוחי. **צלוליבא**
בפ"ג דמגילה במה מלטקין ונעלו ביא דמר. פיל כתשבורת
שמן

בירו' ויהי בדרך אש ונבדך יהובין זה לזה כיון שבא
זמן מלחמתה של מצריים עשה הקב"ה שלום ביניהן
ובנסכה צרתה הה"ג ומשחסא לה — **צהל**
בב' פרשת מלחמה אל ירך לבבכם מצהלות
סוסים פי' זעק הסוסים נקרא צהלה — **צהר**
בס"גמ' דפ"א בב"מ ודילמא מאירחא עבדא
חגייה דהוה קלפ מזהריה פי' מנקט שנקלפ
דמיהחזי שביום בקלפי מזהריה כמו זוהר בב'
א' בקידושין בגמ' כל מלה ששונה הלכה אמ' להן
לא נהרותן פי' לא נתבררה השמועה כצהרים
לכם לא קימ' לן כל משיח רבה עד שיבורר
חטה ושעורה וחרצן כמתמולה כיד' נה זה גרע חרצן

קליקפי' אחלפה — צן

יון בכר דיע מסוונוה בה זה בורר מנין שאסורים
גוי ליסרה לעבור עבירה מכל מצוה שבתורה
חוץ מעבו' אלילי' עריות ושפיכות דמים יעבור
יהרג הדא דהימר בינו לבין עצמו אבל ברבים
אפי' על מצוה קלה א' ושמעון בן כזבי נמם ולוליעם
אחין שבקע לבן מים בכלי זמבתי צמוע ולא
קיבלו מהן שאמרו לא אתבוון משמרתהן אלא מגבי
צוניין — **צנר** — בפר' ראשית הגז מלובן ולא
צנו כדי לעשות ממנו בגד קטן כבגד כמה כ"ד
בבכורות מין לעקחין מקיסתא צמר עלובין ונצו פי'
לבן ומחום עניי צואה — **צון** — בב' מקיפא
בגמ' ו' דברים יכל לביתים כד אסתתלא עבדין לה
הכי צנוי בב' ערבי פסחים בגמ' לא יפתחו לו אלא חבקיה
לדיקלא סנוגברא וצווה דיקלא ... לו יחסור בגמ'
מרחיקין חורן קבועה בשולמא מקשיין ומדלנין
אבל יחצב בני ביה ומצוויניה פי' שורף ומחבש
לחלוחיתה — **צוות** — בב' כיצד מערבין בגמ'
עיר של יחיד אמ' ל' פפי ... מערב להן וחצי דלא
מצוותה עלאי בבי מדרשאי בס"גמ' אמ' ל' חייה
... קום זיל וחזי דלא מצוותה עלאי בבי מדרשאי
אמ' היום דאמ' לי חביבי חזי דקא מצוותה עלאי
בבי מדרשאי — **צואר** — בב' חולין כל הנוקב
כשר לשחיטה כל הצואר כשר לשחיטה בס"גמ' דף
שני מרוב ... יחן על ראשו ולא ידין על צוארו יחן
על ראשו ולא יחן על גביו יחן על ראשו על ...
ונקיבא דאי קהב רחמי צואר משום דלא שוריה
לבהדי ראשי אבל גביה להדי רישו ראש וכל
פי' צואר היינו גרון — **צוורן** — בב' יוחסין
בגמ' דסמך אילן שהוקי' ומצוק מינק צוורנ צוורנ'

ע"כ מגזהין

ע"כ וגרמה סוסים זרמהם

ע"כ הל' סטר חרע

ע"כ וכנה אצלו ציון כנומקבר רמ"ש ...

ע"כ אוהב יי' שערי ציון שערים המצוינין בהלכה ...

פי' גרודיות חוילות. קליקפה אחלפן

צח — בר"מ דף ח' ... ספר שאי אפשר בלא
צחצוחי שמן בפ"ג מעמידין בגמ' השיאו
לכי שאי אפשר בלא צחצוחי חלב פי' לבשין
סחיטה המה בויק רב נסי יסנק והשכיב
בצחצוחות נפשיך כשהוא נשמך מצוחצחת
לצאת ... מיושבה — **צח** — בב' יום טוב
שלראש השנה בגמ' שופר אבל שולאות מים
ויין מותר כדי לצחצחו בב' גמ' דף השופר את
הפועלין מאימתי גמר מלאכתן ריש לקיש אמ'
משיצחצחן במים בר' גמ' דפ"א דמצה מפני
שצריך לצחצחו בב' המפלת בגמ' אם היה מרוקם
בודקין אותו בשמן שבשמן רך ומצחצחו
צחן — זרמת סוסים זרמתם. הרג' צחנה סוס ועולה
צחנו התו' בפסו' דדברי ירמיהו אדם אוכל צחנה
פי' סירחון — **צחן** — בב' הנודר מן המבושל
הנודר מן הצחנה אסור בטרית טרפה
ומותר בציר ומוריס בב' בהרומות ל' יהודה מתיר
בצחנה שאינן אלא לתוצאת המחמה פי' צחנה
דגים קטנים כבושים ואף מיום בצל שלתחת
תבוכן מישלך את הכבלים והדגים מותרין
שהוא בצל כמרק ולא נהערב עם הדגים
בס"גמ' דפ"א בתוספה האי צחנתא דבי נהרא שריא
בס"גמ' דפ"א מעמידין ההוא ארבא דצחנתא
דאתיא לסירכא — **צחר** — בר"גמ' דפ"א אין
עומדין לא אריך ולא גוץ לא לבוס ולא צחר
פי' לבן כמו צמר צחר

קליקפה אחלפה — צעם

ושיה בעמוד
השחר כמכונא לפרזלא פי' בנגעמא — **ציון**
בב' שקלים ומציינין על הקברות וכו' מוצא דם
קטן פי' עלום ובנה אבן ציון בדרשה רבעי
מציינין אותו בקזזות אדמה ערין אבל חרס
בפ"ג בברכות בם הל' וחכמו אותו אוהב יי' שערי
ציון אוהב הקב"ה שערים המצויינין בהלכה
בס"גמ' דף כיצד מעברין העיר לך ציונים
עשו ציונים לתורה מנא משמע דהאי ציון
לישנא דסימנא הוא דכת' וראה עצם אדם ובנה
אצלו ציון. בפסו' ויהי כאשר כלה משה יצב
מצבות פי' מצויירות — **צוין** — בב'
דחרשין ולא כם דעושרין וכל אבל ציין ליה
לן ביה ... ציין בנ' חרש בפסו' דדברי ירמיה צהל
קולך בבררב פי' לא מצאהם ושם הינוקות

מציגן

ותצמי יה טופרהא· **צם** בנוס׳ רב׳ אמורא׳ ה׳
סמך לפרשה לעולם לא את חמי גב ראמר בשיקא
וכשבניהא· **צמד** בפ׳ מי שאחזו בג׳ מר׳ יהודה
אומ׳ אינטמיד חביביה דר׳ נחמן פי׳ נתחבר השבר
שנשבר כלומ׳ עלתה לו ארוכה׳ בפ׳ המוכר את הספינה
מכר את הצמד לא מכר את הבקר פי׳ הצמד העול
שעומד הבקר למושכו במגילת איכה גדר דרכי
נקיי דמגדלא הוה צמה עוייה קנדילוי בערבותא
ומליק לירושלם כלומ׳ היה מוציא את התורה ולא נשברת
לא חבשהם ירג והבריא לו צמדיהון **צמח**
בפ׳ החובל על בן צמחים מחמת המכה חייב
בחלק בג׳ ר׳ עקיבא נבקו לה צמחיה באפיה בפ׳ אילו
טרי׳ בג׳ הרואה העלה צמחין חוששין לה פי׳
אבעבועות היו כועי **צמח** כהנהקים פי׳
בנגעים הצומח מציל מיד שער צהב דק עב מצמחיא
ביומא בויק רב׳ **צמח** בפ׳ מוציאין את הצמח
והצימוס אי זהו צמח שעלו קטנה צימוס אגנן דומות
לסמג׳ פי׳ גדולות ומקובצות כחד הנא את הצימוק
ואיבעי צימוק ואיסבחגרין חוויא פי׳ שעושין
הלוויות לו למטה· **צמל** פגה בחל ומל ככר
פי׳ בנ׳ בחל **צמם** **צמע** פי׳ למעלה
בצמח **צמצם** בפ׳ אילו הנשרפין בג׳ אילימא
הבהרגין כובש טנא לו אם שמא אם קרא או באיבה
לרבות את המצמצם בפ׳ כיצד אשה אחין בפ׳ ב
סבר לה כר׳ יוסי הגלי׳ דאמ׳ אפשר לצמצם· בפ׳ ב
בבכורות תנן רחל שלא ביכרה וילדה שני זכרים ויצאו
ב׳ ראשיהן כאחד ר׳ יוסי אומ׳ שניהן לכהן של הזכרים
אמר יוסי הגלילי שטעי׳ לה דאמ׳ אפשר לצמצם בג׳
החולין בג׳ המחזיר שרכן לה וצמצימו לה בפ׳
עגלה ערופה בג׳ מצא מכוין ראשי טברנא דר׳ אליעזר
קסבר אפשר לצמצם פי׳ שוה בכיוון שהיהן בכך
רב׳ פר׳ מן וצמצמת פניה וראה שמח והיא לא ראה
במגילת איכה את הדבר למטרונה שכעס עליה
המלך וטרדה חוץ לפלטין מה עשה הלכה וצמצמה
את פניה ועמדה וטל פי׳ כסהה· **צמק** בפ׳
גמ׳ דם בירה מצטמק ויבה לו אסור בר׳ גמ׳ ודם המצטמק
הוצא לו גרוגרות לאכילה ויבשה בג׳ דפאין צריך
היה אכל בעננים והדר והעלו לגג לעשות מהן
צימוקים בפ׳ אילו טרי׳ בג׳ חרוזה הר׳ איזה היא
חרוזה כל שצמקה ריאה שלה׳ בכר׳ רב׳ מר׳ צלב אשר
בארץ יגוע׳ יצמוק **צמר** בהמביר פ״ז
בכלאים ר׳ מאיר אומ׳ אף צמר גפן אסור משום קדש׳

פי׳ מוך ובל׳ לע׳ בומבי׳ **צמר** בפ׳ עירובין ר׳ יוסי
אומ׳ שוק של צמרין היה בפ׳ כ״ט בכלים חוטמאות
של צמרים ושל שוקלי צבורית טפחיים וכו׳
צמר בפ׳ מקום שנהגו בג׳ מושיבין שוכרין
משום דאכתי לא פרח צימרה מינה פי׳ עדיין
החמימות בה והיא המחם הסעיף· בפ׳ הכונס בג׳
ליבתו הרוח ר׳ זורא אמ׳ דצמרא צמורי פי׳ החמה
חמומי שלא שרף בשפרק ולא בער פין ונשם מן
הגורן דהיינו רוח חם· לפי אינו דומה לגורה ורוח מסייעתו
פי׳ שלא היה מלבה בכל כוחו לא מחשם על גבי
הרוח וליבתו הרוח· בפ׳ אין מעמידין בג׳ מתרפאין
האי אושתא צמרתא כמכה של חלל דמיא·
צמר בר׳ גמ׳ דפ׳ השוכר את הפועלין קביל
עליה שורת בצמורתא פי׳ אבן שבמקום גבוה
ושיש יכול להשיל מים לא בעור עלכן בעיד לא
דעויל לבית הכסא להטיל מים היה עושה ברפואות
דפ׳ מי שאחזו לצמורתא לויחי הלת נטופייתא
משחא וכל עד ומעיין בחומרתא דפקא מיניה דמעלתא
לכולהו צמרי צמרי פי׳ אותו אבן שיצא ממנו
כשיהרפא אם ישחוק אותה וישתה ממנו יועיל לכל
אבן שבגוף ויש אומ׳ לכל מיני קדחת׳ וכן מפרש
לצמרא כרא קדחת ששורף אותו ומבחון לצמרא
צמר דוה קדחת ששורף אותו מבפנים·
בפ׳ אילו טר׳ בג׳ נפלה מן הגג אע״ג דמידון וקיימא
צמורתא בעלמ׳ הוא דנקיטא להו פי׳ כאב כהאשה
בר׳ ט׳ בנדה וכמין צמר מורות אוחזין אותה יש
מפר׳ סמר מורות מן סמר מנחד בשרי׳ לבי סחרור
הרג לבו צמרמר· **צמת** בפ׳ בהמה המקשה
וכן שעטל צומת הגידים אמ׳ ממקום שצומתין
עד מקום שמתפשטין פי׳ ממקום שמתקוצצין
חדאמ׳ מצמת צמתי ליה עיין בצאמצא פי׳
מצמת צמתי לה אומרי לחתיכה ומייבשא ליה לדמה
בגוף ואסיר׳ וחד אמ׳ מושב שייבי ליה גומרי לחתיכה
ומציין ליה לדמיה ושרי אמא כל מצמת טוירבש
הוא· בפ׳ החובל בג׳ שור׳ צמתה ידו וסופה לחזור
פי׳ כגון צמתה כבור חור והוא כגון צמקה שאינו
יכול לעשות בה מלאכה ואילו בא למכרו פוחתו בדמים
ושפה לחזור בפ׳ האשה שהלך בעלה בג׳ ר׳ יהודה בר׳
בבא היכא דליכא מכה מצמת צמתי· בפ׳ השולח גט
בג׳ מי שחשן היכי דאמי דלא כליא קרנא כגון
שהכה על ידו וצמתה ידו בסופה לחזור· בפ׳ ח של
מי שנגעה ידו או רגלו צומתה בחוצץ ואינו חושש·

על ריאה שהעלת צמחים
על סוג מהאונה
על צמח וצמם
על או באיבה
על צומת הגידים עד גמ׳ ובקצבי בפ׳ אל לעניין נבורת הירעלו לשון הוא צומת הגידים
על צמתה כבור חוי
על חרוזה לעניין שחיטה

ושמו כלש ערבי כרוב׳ ושמו קורין דקשל כרוב׳

צלם

בסנהד׳ דף הזהב רבא שרא לצלומי אזדי׳ פי׳ לצייר החיים למודן צררי׳ פי׳ לחבוטן ולמעך במקהלות בגדים שחוטן עבה כדי להראות דק׳ לצלומי דיקולי׳ פי׳ לצייר סלי׳ נסרים של ערבה׳ ובעתיק יסור דמיתחזי כחדתי׳ בילמ׳ ואתה תעה כבוד חכמים ינחלו זה דוד ושלמה בית המקדש׳ וכסילים מרים קלון אלו אומות העו׳ שהחריבוהו׳ ראה פה כה י״ו׳ כצייר צלמם הבאי׳ בעיר המשבצות מקום שהצבאים מקבצים הוא נהלה

צלמות

בילמ׳ בם׳ כי תשא כל יאות החול הרשעים נדונין ובשבת אין נדונין ושהסדרין שולמין מלאך ששמו דומה ממונה על הנשמות בא ונוטל נשמתן׳ ההד ארץ עיפתה כמו אופל צלמות מהן צלמות צאו נמות שקבר שלמו הסדרין׳

צלמן

בכ״ד בבאים׳ בם׳ המוכר את הספי׳ בגמ׳ ק״ה ... מעשה בצלמן בא שנטע [illegible] כרמו׳ בב״ן ביבמות מעשה בצלמן בא שאמר אם איש פלו׳ בן איש פלו׳ פי׳ שם מקום׳

צלע

תנא ויצוב הוא הצלע הוא הצא כבר פי׳ בש׳ אמתא׳

צלף

לא נמצלה ולא [illegible] כבר פי׳ בש׳ מתלים ובש׳ כגר ובש׳ כר׳ יודע כמכוון

צלף

לגמ׳ בספר עין קרדומות הרג׳ יעלם בקורנסאי׳ בם׳ ח׳ שרצים בגמ׳ כל האוכלין [illegible] לאיתנור׳ מי צלפים כחומץ׳ כל גמ׳ דלא [illegible] ג׳ עזין קן ושל באומות העו׳ ובל׳ עד ושמומ׳ או צלפ בגולנות׳ כפר במה מדליקין שהודין אותו פרק סבב׳ ישר׳ מועואין פירות בלוס ובלי׳ וכו׳ צדק אחד לה צלף׳ ברגמ׳ דם חזקה כשמשם אכלה ג׳ פירות בג׳ ימיר׳ כגונ אויה׳ שא אכלה ג׳ פירות ביום אחד בגון צלף לזהור חזקה׳ פי׳ צלף יש בו קפריסן צלף ואביונות ואע״ג דאביונות אינון עיקר פירא הני כמה ממרי תבואה בן חשובן וניהור חזקה׳ צלף המגרוש מתעשר ואביונות פי׳ צלף הוא נטעה והוא פרחו והוא שם האילן׳ ובל׳ ישמ׳ אל קפאר׳ ובלע׳ קפרא׳ המזות הן לולבי נצבה וכשהן רכין קרויין שיחה ואוכלין אותן והן שקד ה... שמום [illegible] ועלן ועל העלין שמי בורא פרי האדמ׳ ואביונות שהן יוצאין ממן בן שיקר הפרי וסוברין עלן בורא פרי העץ וגם על הקפרס שהוא שומר לאביונות נמי מברכין בורא פרי העץ שהוא שומר לפרי ונקראו עצן דכרחא ועוד נקראין אביונות בוסיתא׳

צלצל

בב״ה בשקלים בן רצא

על הצל צל׳ בפ״ג בהמוד מעריחו הן שוחטין קול הצלצל בם׳ ב׳ בעדכין והצלצל לחוד׳ גמ׳ סנא הני מילי אר׳ אשי׳ אמ׳ קרא ואסף במצלתים משמיע מצלתים תרי הוו׳ כיון דחדא עבידתא הוא דעבדי וגברא חד עביד בהו׳ קרי להו חד פי׳ צלצל ב׳ ... מכשה ומכן זה אתה ונקרין

צלצל

אותן עימבל׳ ועוד קורין אותן מצלתרי׳ בהגדה דף המוכר את הספינה׳ עתיד הק׳ב״ה לעשות סוכה לצדיקים מעורו של לויתן שנ׳ התמלא בסוכות עורו׳ לא זכה פושין לו צלצל שנ׳ ובצלצל דגים ראשו׳ כלומ׳ על מעל ראשו עושין לו קשיע פי׳ דבר הקושר והוא׳ כנעור׳ שנ׳ והקשרים בגברין׳

צלצול

בם׳ במה אשה בגמ׳ כוכלת ותות חגורה נקבה׳ מקום שהיו חגורות בצלצול נעשה נקבים נקבים׳ בגמ׳ דף ל״ל׳ ... עור שומ׳ האורג הא למה זה דומה׳ לאורג צלצול קטן ב׳ חוטין ברוחב בבה׳ ערין בם׳ גמ׳ דם׳ שרובין ובר׳ גמ׳ דפר׳ כל הבתי׳ שקיבל׳ שמ׳ יהודה בריה דר׳ חייה לא שאנו אמרי אבל צלצול קטן הוי יותר בגדים בם׳ מקום שנהגו בגמ׳ מאיר אמ׳ צלצול קטן ואמ׳ שבכה קטנה׳ בם׳ מנחות הלבישו באונקלי וחגרו בצלצול׳ בב׳ רב פר׳ ב׳ ועשו להם חגורות חגור חגורי חגורות צלצין קולסין סבכין׳

צלק

בם׳ חלונות דף הרואה עד דאצטליק ריש׳ יהוד׳ פי׳ עלתה׳ כלומ׳ בקעו לשנים׳ תרג׳ ויבקע ואצלק׳ בה׳ העור והרוטב בגמ׳ התם דצלקיה מיצלק הרא דעבדיה אִיסטראי׳

צלקת

בם׳ טו בנגעים חזה וחיו אלפ שמקומה׳ צלקת שחזן העור כבשר׳ בם׳ המדיר בגמ׳ כל האומנין שבכן כלום׳ ונעשה מקומו צלקת הרי זה מום׳ פי׳ כשהבריא המכה נקרה צלקה עור נלא נשאר אלא רושם המכה בלבד שמו צלקה הל׳ שחין הא כיצד נתרפא ולא נתרפא מבלל שצלקה נרפא מימש׳ פש׳ נעשה מקומו שומה לבנה׳ ברגמ׳ דם׳ הפדה׳ אומר כר לאנשי בשר נעשה מקומו צלקה׳

צם סליק פה אחל פם

צם

בפסן דראש אשיש כון שנאמר ישר׳ על הר סיני והו מצמצמין את עצמן כבלה׳ פי׳ מקשטין׳

צם

בי׳ מגילה איכה גם׳ מגבוה ויוון מגבון של עולם נהירא אמ׳ לא בגוי לא מעמעמן יהו ומעבר לי מה נעבר לי סבר וכלא הוסיין מלכי ארץ׳

צם

ועשתה את צפורה תרג׳ ותש

והצנה

על כבוד חכמים ינחלו זה דוד ושלמה עה

על כיר כצייר צלמם הבאים

על מלאך ששמו דומה ממונה על הנשמות

על והחגב חגורה נקבה

על המוניו

על עמידת ישראל על הר סיני

על גם מגבוה יוון

על ועשתה את צפורניה הרג׳ יון

שנשחט קשה ליה מעוברין שהם המיטרה מלשון שבבה
נשנה
צנ"ט שמתו כל גדודי מיהודה כך היא הענה של
ן כב' מי שמתו בגמ' בעל קרי וכלבד שלא יציצין סירי
עיין דלא שנו ילמוד לאחריהם כשהוא בעל קרי ודבר זה אינו מיירין
מקלוחות מצטיינים אם למוד אסור ללמוד לא פליגין
צנע משתא מיא בעצם עיין בכדין נסמא בעיניה
ושכני
בגמ' קשורות המלה קריבן ל' שיהין משוכקדירה
פיל ששים קערות במוץ טעמים. ששני חקליהם
צנעצנע בס גמ' דף המוכר פירות
עיין בעל עדן
לחבירו תיפא אונקלוס הגר את כרובים מעשה
פיל כמין צלצלים כלומר שדומין סנהן לעגורים דלהבי
צנע בס
נק שמן כרוב כלומר כרוכא כילד
מרובה בגמ' אין מגדלין ואף היו מרחיצין אלא צוערין
צנע
לעזרה אחבל לעצקה כבר פיל בפ עזר.
בס פר כבשרכין, וצעירי הלויים היו נקראין גמ' ומועדי
הלויים היו נקראין כלומר מסייעי הלויים כשיר. והנן לידן
כיון דקטעים קטנין דק, ומגודפים קנים נעבה. משום הכי
קאמצעירי הלויים. צנע ובשה וניפוץ נשבה
ונק מיא לך שלך נזק גרסי בגמ' דחובל בחבירו
כל הכא עין תחת עין, וסל תחת אשר עוה באומנתו. מה
התם ממון אף כאן ממון. יש אדם מאדם וניזקים
מזיקים. רפוי ושבה ומטורשין דק שבהן וכן ונפוץ יל.
צנע גרסי בגמ' דף החובל, וכם גמ' דף כיצד
הרגל פצחת פצב. לתן יצר במקום נזק בשה. בס
גמ' דף כיצד הרגל ושלחה ידין והחזיקה במכושין
אין חייב על הבושה עד שיקח מהכין.
והחזיקה במכושין
שלג' ושלחה ידה

הבל צפוי והרשות נתונה בכר פיל בע מעד. הנשקף על
כשהיו שמון הרגילו ומצמיחין מן קביל בר גמ' דף מקום
שנהגו המצפה לשבר אשתן וריחים פיל כדי להתרוץ
ממנו מהקולחין משקל המטוה שטווה בכליום. שכר
היחיד שטרחן מסב שובר מועט אינו רואה ימין
בלכה שבל עבדין מלאכה ומנבאין בה משבח בהקרן.
בס הרואה בגמ' לא יקל לא אמרינן מן הצופים ובראשה
פיל מקום הוא שהיה על שערי ומשלח ושמה היה בן
מקום לצופים. ואלו דהנן בס ואילן עוברין בסמח אם
עבר הצופים שהרכן במקומן פיל ובראשה מקום שהמקדש
עבדה משה כמין שמשיח לצנינין שילה קדשים קלים
ומעשר שני שהלחמה בתשובה כפתח בס בתרא אי זהן
צופה הראה ואין מפסיקין צנת בגמ דשבת

בס' גמ' דף כל שעה ר' יוסי אומ' שורן בחומץ וחומץ
צומתן· פתרוש צמית בעיתהא מרפיא במוגלה שויכה
רכתי בגויה· ואיצטמית לבישרא ושלקה בעי· חמר
ואיצטמתין ולאהוהבן דינהן לך ויהבית לך מונה·
בחולין בגמ' עלה קרה ההוא יומא דהוה מצטמקן קמה
ואשקיוהיה חמרא כבר רב פר' כג ועד דהומיה פ'
מצטמתין הוא משכח עיגולא ומהליך ביה· בזוך
רב אמור את פר' מה יהרון ובפקוד עומר ואשע צומר
חילים מורחק ממנה שלפחח ועוג משה וכל
המצטמתין לו· כלומ' ואת יהודה מכבד לצמתר·
שקוא מצמתן לבתי כנסיות ושורין דברי תן כזמאם·
ירו בפ' אחרון בפ'א ויהון כג עד דהוה מצמתלין יוא
מפכן·

קליקפט אחלפי

צין
כפה מן הדמאי הלוקח מן הנחתום מעשר מן
החמה על הצוננת ומן הצוננת על החמה בהגדה·
דהמוכר את הספינה הוגאת הזכר וצינאת הנקבה
פר' מלש כדינה שלג·

צנא
בכ"א מצר בגמ' אספר
ואילו חייבין להכריז הא בכובא· וכי תנא הא בדיבנא
ופ' ר' בגמ' דף הנודר מן המבושל ר' שמעון שקפל
צנא על כתפה· אמ' גדולה מלאכה שמכבדת את בעליה
פר' המלאכה בית המדרש וישבה עליה והכבד
ממנה שאינן יושבים על גבי קרקע והוא כלי שדרכן
לישוב עליהם·

צנו
בר גמ' דף אין עומדין
משום נהפא ועד צווחא דבבל· בפ' אילו מציאות
בגמ' כלי אנפוריא ההוא דין דישקל בישרא ושדתיה
בצוותא דבי בר מרון· בחלק בעיין סנחריב
והרגומא צוויתא דבבלא. בר גמ' דף עושין פסין תנו
רבה בר מרי מרבי רבן יוחנן בן זכאי· שבי המרות
ושבבא בן הנוס ועלה מכיניק עשן ווהיא ששונע
בכ' לולב הגזול עיני הר הברזל כשרות· וזו היא פרחה אשר
של גיהנם· בר גמ' דף הדר רבינא הוה יתיב קמיה דר'
חנייה להקוא גברא דקא קטר חמרה בציניתא בשבתא
וכול פר' הוי קושר חמורו בדקל. בכ' המוכר את הבית
בגמ' ולא מחיצת הקנים קניך האלון דקלים הציצין
ושיין· פר' דקלים המרים גבוהים· האלון שאר אילנות
גדולים· חוצין שאר אילנות קטנים· ציצין דקלים
קטנים·

צנם
בכ' ואלו עוברין בפסח בגמ' כיצד
מפרישין ראויה לפתשן כלאחר יד בצנמא וכול·
בר גמ' דף לא יחמור הכא במאי עסיקי בצנמא·
בס' גמ' דף המוכר את הספינה אבל עושה הוא של
צנמא ושל זכוכית פר' אבן חזקה וקשה מאוד· בכ'
ג' בעדה או זהו ברעלס שצנמא הרי זו כהולת קרקע·

צנם
כפ' כיצד מברכין בגמ' על היוקות· פר'
הצנומה בקרקע פר' פרורה פרודה בקרקע ויונק
עליה· פ"א צנומה יבשה ואינו יכול לאכלה אלא
בקערה במקפה·

צנון
כפ"א בכלאים השומן
נפת וצנונות· בכ' במה מדליקין ולא בשמן צנונות· בכ'
ד' במכשירין צנון שבמערה ערה מדיחתו והוא
טהור· פר' צנון במים שבמערה ובגלישה דרבק שמו
פוגלא ושמו בנש ושמע בגל' ובלע ארמור שא·

צנן
בלמ' כי תשא צנן וחדשה ומגדר
גר' צנן היא צנה חדשה שהקב"ה מחדשה לעתיד לבוא·
ומגדל גר שמשם הקב"ה יוצא ומגדר משורק של
אומות העולם·

צננן
דקזן הר' ירו צנומות
דקות·

צנע
בפ' ן במ' ואי ודגוער בית הלל
כוהגין כדברי בית שמאי· גמ' מהו צנועי בית הלל
כשירי· אמ' ר' חסדא כך שנינו שהכשר קרא צנוע·
בס' גמ' דעירובין מלמדנו מבהמות ארץ צנועה שכורעה ופורה
ומשהרות· ומעוף השמים יחכמנו זה תרנגול ש
שמפייס ואחר כך בועל· למדנו צניעות מחתול·
שבועל בצינעא· פ"א שמכסה צואתו· גזל מנמלה·
שמכינה לחמה בקיץ· ואין נכנסין לחור שאינה שלה
לגזול ערוה מיונה כל זכר הולך אצל אשתו ולא
אשת חבירו· בכ' פעד הרגל בגמ' דמרק או זהו מעיד
אמ' לאבוי זיל אצעינהו· פר' הזהר לבעליהן שישמרו
אותן והושיבו אבוי האמרן בעליהן יגדור גדר ושדרו·

צנע
בכ"א בקידושין בגמ' וחכמ' אומ' בכסף·
סבי דנוזא לא אבי לפרקיה ד' רחסדא· אמ' לבר המנונא
זיל צנעינהו פר' לך גער ופגע בהן· נצונא שם עיר
וקרובה לסוריא· וכשאמרו לו קרונא חם ושלום
לא בזוהו· ולא אמרו לו וכי הדגים חמים הן קרים
הן קרוונא ראוי לומר· בכ' בעה כוהב בגמ' המוציא
כי קא נחא נפשיה דרב אמ' לה ר' אסי זיל צנעיה
מנה· ואי לא יצאית גדריה· כלומ' אם אינו מקשיב
וחוזר בו מעשהו בהכאות פצעים· מלש' לא תתגדדו·

צנת
כנגר בגדיהם תרג' ירו צנבת גוליהון·
על ד' כנפות כסותך הר' ירו על ארבע צנפי גוליך.
בר גמ' דף פר' שאת הראני נזיר· ושמע בני על כשר
כזכור שלמים מהן פר' מהביים אינש בציקרא
מהפוים· אין דילמא בצינעא מוהפוים· פר' בציקרא
במורש והיינו קודם שעוק· בצנעא עלו: ברוש
אמור ברוש צנעא· היינו לאחר שעורק הדם· פ"א
בצנעא פר' בציקרא קודם שעורק הדם שאסור
באכילה ובהנאה· וכן היי הא בשרחולין בצנעא

כמון שקן

הצפינו היאך ר׳ אילעאי צבע׳ כבר פי׳ בערך ערץ צמח
פענח בברר״ב פי׳ צא צפונה מופ״ע ונחוה לן סימ׳
חזקיה את׳ צפונה מומיעו בדעת רוח הבריות מהן ומן
צפן יכול להעביר על ידי צפון פי׳ ספון וכבר
פי׳ במקומו׳ **צפצף** בס׳ לולב הגזול בא׳
ערבה גזולה היא איזהו ערבה ואיזהו צפצפה וכו׳
צפע בכל כת׳ עץ שנחלק פי׳ זו בכלים הקופה
משיעשה כה שם צמוב לרחב שלה והעדק מי עשה
בת צפירה אחת פי׳ שלו לקופה שעושין גדולין ומפרין
אותן ומסבכין אותן ומעין שזה צפירה לשון סביבה
וחזורה הוא של ישוב ועבורי ואומ׳ באה הצפירה׳
צפיר ביומא דף בשירי יום הכפורים משך
צפירה זו העיר חובר דרי סגאין פי׳ מהר יצא שעיר
זה קטן והטאו הדור מרובין סא טה שהוא לצפירה
שמה אהם שוהים השעיר בר׳ גמ׳ דס׳ ואילן עוברין
בפסח ובר... דס׳ מי שאחזו צפירתא דלא אתכה
פי׳ שצפירה שלו נעתה ... שלא ילדה ויש
אות עומות שמיני שלא ילדו׳ **צפור** בס׳ החובל
בגמ׳ ההוקע אם על ציפור נפשו הכהו פי׳ תחת גרון
למעלה מחזה שלה הכהן לידע אם מת מוחמת אותה
מכה׳ **צפור** בפא״ר שקיבא צמורת כרמים בין
רוח בין מחה כל שבוע׳ פי׳ ממינ׳ חגב הוא שמשחק
כדכת׳ התשחק בו כצפור׳ במי שטבל מה במעשרין
העושה צפור כרמים העתיד ואת שבה ביתחן הוספה אין
ואת שבו הרי זה ביתחן ... בקדשים בסוף
תמורה שם ... ברובה כלומ׳ ... שעבר
בשר ... אור ... בציפרתא כגון שאוג טאווהו
נזיר בשר ... עוף דמלוכה חשובה היא הילכך לא
בטיל ודלי׳ **צפורי** כציפורי כפי הושטי פי׳
מביאין סיב של דקל של מראילה והופרין את הספינה
בו ומבנה שמכסין אותו בנקב של ספינה שדומה
לוטה נכנס וקנה מלך וקשה מאד׳ וכפיטורי הבנה
כציפורי ומאי שנא הללו משאר דברים שהללו השוע
בעיטתם׳ פיטורי מפורש במקומו׳ **צפרדע**
כשאמרו לו שנים בגמ׳ ר׳ אליעזר אומ׳ יצא השרץ טמא
וצפרדע טהור ששניהן עורך בהן דאלו קרי בי רב
הוה׳ דשרץ טמא ולא צפרדע׳ **צפורן** בס׳
א׳ בכריתות בגמ׳ המפטם את הקטרת הצרי והצפורן
פי׳ צפורן זו שחלת כדמתרג׳ נטף ושחלת בחלבנא
וטופרא׳ ומושם הוא שעשוי כצפורן אדם׳ באילן
חוצין כט׳ במקומות לגאה שמות הצפורן וצפרן המדולדלת
פי׳ שנדעה במקומו ומשאר הגוף ואינו דבוק עם הבשר׳

ויכנס לה וכן מים׳ בבר רב פי׳ מן כמה בין ראשונים
לאחרונים מה מעט אוקמוה ... כי אלהים ראינו
והגר שפחה ראה ד׳ מלאכים ולא נתראה מהן אלא
אחא צפורן שלאבות ולא כריסן של בנים׳ **צפורן**
בויק רב בצו פי׳ אהבה לבן מולים שנים לבו עלין
ונטלה הצפורן לחסור את אבוי כי לה כר לה פקודי
טה עשה שלוה הצפורן של ברזל והיה מכניסן החרין
אמר מתוך שאני מטלא את הכסים הארדיונטים
כותלי פי׳ כלוע קובלע והוא חד כצפורן שלאדם׳
וכן אמרו לעניין אצבעות שלאדם מכה מה משונות
כירידות בהוספת שבת בס׳ בראשית ר׳ יוסי אומ׳
אף צפורן גחלה׳

סליק פ״ב אחלפי״ג

ציץ בגמ׳ דלא אין דורשין בן עזאי הציץ
ומת׳ פי׳ הוסיף להזכיר שמות להביא באספקלריא
המאירה ומת׳ בר׳ גמ׳ דס׳ כיצד מעברין
כשאדם דומין למשברי השדה הללו עוצין והללו יוצאין
פי׳ כוצצין צומחין כמו ויצץ ציץ׳ כלו׳ מהעשרין
עומדין מפסידין׳ בר׳ גמ׳ דס׳ חמאה יציץ ופרח ישראל
הע״ר יוסף אילו הלכות שבבבל שעושין ציץ
ופרח בתורה פי׳ שמגדילין מדרשות׳ **ציץ**
בפר״ק ר׳ אליעזר אומ׳ אם הביא אילו הן הציצין המעכבין
תשובת ר׳ האיי גאון זצ״ל ואביו ר׳ שרירא גאון זצ״ל
בשר החופה את רוב העטרה דאמריתון אמאי
אקבוה בלשון ציצין כך הוא כל הבשר החופה את
רוב העטרה אינן ציצין אלא אם נטל מקצתן ונשתייר
מקצתן הנה מעט והנה מעט נקראו אותן הנהרין
ציצין מפני שדומין לסנפירים ובה׳ סנפיר ...
בסתמ׳ דס׳ המעטע ציצין שפירשו דוכן כר מוהר
בכלל פטור אבל אסור ובלי בר׳ גמ׳ דס׳ מעשיין אמ׳
להן אביי נקטוה בעודתיה ואסקוה פי׳ בשער. מלש
ציצית הראש׳ בס׳ כל הצלמין בגמ׳ המוציא כלים כל
שיש לו ציצין בין פרקין פי׳ שערות כמון עשה ראשו
בכל כת׳ עץ שנחלק פי׳ זו בכלים סקורטיא משיחסם
ויקב׳ ויעשה את ציציתה׳ נהן דציציתא כבר פי׳
בע׳ נתן׳ ובר׳ ברייתא דר׳ אליעזר למ׳ נק׳ שמן בן
ציצית הכסת שהיתה ציציתו נגררה על גבי כרים
וכסתות פי׳ כל אדם כשהולך דרך ציציתו נגררת
בקרקע וזה כשהולך מפתח ביתו ועד פתח העזרה היו
מונעות כרים וכסתות בקרקע במקום שהולך ציציתו
נגררה עליהן׳ וכן בס׳ החולה העושה ציצית לעצמן
בציונ׳ מה גרן לעשות ציצית לאחר לעשות ציצית
לעשמו׳ נתעטף אסור להתעטף בציצית וכן לולב

פכע
פכע
סכע

[illegible] [illegible] [illegible] [

בכרך
מלא דפריגי ש"מ בגמ' דף הבונה דתניא הנר
יכוה כלשהוא ר' ש"מ עד שיגור אה"נ כולן
עד שיגור כל הצורות וחירשה היא ואיה הוה צורת
איה בית אוהלות דמיקרו חייב משום כותב ואם לאו
חייב משום מכה בפטיש כך חזקה הכתים בגמ'
כדאי בחזקה אמרב הגר צוה בנכסי הגר קנה כמו
כך בכתם ושלצורות טהור מבלעם מיל בגד שיש
בו רוקמי רקב ובו מיני צורות כדי לרשות בלעשות
כמותן בבגד אחר כך אדם לתי כשנגלה הקבה
ע"ת חזקא ושמע"ט הגר אה בית ישר אה הבית שמ' לן
רבון של עולם וכי עכשיו בונין אותה שאמרת
ושמרון אה בל צורתי ואה כל חוקתיו ועשו אותם
אומ' עכשיו יהו קורין בצורה הבית ואני מעלה
עליהן כאילו בניינו הן עסיקין וכן בסדר קרבנות
כס גמ' דף משקין אמ' ל' לברים אותן בני אדם אנשים
שלצורה הן בפ' הנזיר ט בגמ' משיטול כרובים והשרון
בצוויתא הוו קיימי מיל אעג שלא היו הכרובים
במקדש ב' כרובים מצויירים בכותל היו שם אפי'
פיגול טעון צורה כבר פיל בזל פגל המפרגס בפוך
כאדרת מיל בג' הרגס צל בפ' מי שהחשיך
בגמ' הגיב הבעס ויפל השקים מצבורי זיקי מצאין
מעמידין בגמ' המוסצ' חד טוען חיורא דמצרי זיקי
בפ' השוכר את המשלין בגמ' שכרו והוא רוצה בקיומן
הוא דלא [illegible] זיקן פיל עטין בכתובה כדכתי
ומביאים זיתים צל מאי הכי עיר שניני
שלא יוציא שבקתא בס גמ' דפ' מוכין אינן כשם שניני
בית הקברות לפיכך שלא לשאת ולתת והלך עם הסבין
בפיה ופיל אזכינא שמור שלעין שבראו [illegible] הזהב
שמשון שמיה בחוין דומה לשלשרס כמו [illegible]
בשרתי

ומזגה וכל מצות. הני כובשי צוצות שוין בע' כבשין
פי' למה קורין אותו צוצי שיש להן ציצה בראשיהן
כמו שכת' ויקחנו בציצית ראשי' בר' גמר' ההכלה
הר' ציצית אין ציציתא שנ' וכן את' ויקחנו בצי' ראשי
את אבוי וצריך לפרודא כי צוציתא דארמאי. פי'
וצריך לפרר הפתילין היוצאין מן הגדיל בקצוות שיעור
של בלוריות שרבוקה מלמעלה ופרודה מלמטה
כס' גמ' דפ' סדר העבודה האילן חזייה דכסא ואחיך
צוציתא דנורא מאפותא. בר' גמ' דפ' המוכר את הספי'
האי גלא דמיטבע לספינתא. כפקא ליה טצוציתא
דנורא חיורה ברישיה. פי' יש לה כמו אילן שענפים כעין
ציצה ויש לו כעין טעמין דער' **צצלא**
בר' גמ' דפ' המוכר את הספינה וכחלק בגמ' אפיקרוס
השתא ככוותא דצוצלא לא משכחינן' ובכס' דעניה
סוערה אמר כבוותא דשפנינא' בב' המוציאין בגמ'
קנה בוותא דצוצלא מאי טעמא משום דמיטרא
אימא דכדריהא' פי' ביצה של עוף והוא דיציריתא
וממין חורין הוא. **קליקפוג אחלפיר**
צק כס' אחרון דבכורים היונק והבוגל
בר' גמ' דחולין ויצקו זהב דהוה להוך פי' של
אותו רשע' פי' דהוה מלך לא בעא למימר ליה
[illegible] לא בלש' כבדי' כס' ידים אמרו צדוקין
קובלין אנו עליכם פרושין שאתם מטהרין את הניצוק
כל הניצוק טהור חוץ מדבש הזיפים 'עיין בגמ' זיף
ובס' סנר' בב"ר ושמעאל בגמ' לוקחין גבי שמעאל
מועה ניצוק חיבור' פי' יש כלי אחד מלמעלה שמעיין
לכלי של מטה וכלי של מעלה טהור' ושל מטה
ויש בו יין נסך' ואומרין שבין כלי לכלי קורין ניצוק
על שם יציקה' וניצוק משעה שמתחיל להציק
לכלי אינו פוסק עד שיורד בתוך הניצוק והקטפרס
ומשקה טופח עיין בגמ' טמא' **צק** כס' מקום
שנהגו בגמ' ו' דברים משל למלך שהעקה קדירה
בב' השוכר את הפועלין בגמ' מעשה דר' יוחנן הגלנ
לציקי קדירה' בהגדה דפ' המוכר את הספינה' אנ'
ראיתי ציפורי באלוה והיו בה קפ"א מוכרי
ציקי קדירה' כס' גמ' דפ' אעפ' שאמרו ספרים וין
לציקי קדירה' כס' גמ' דפ' במה המקשה בנבלתה'
ולא בעמונות ואדים ובלשד לא נערכה שלא שעשאן
ציקי קדירה' פי' דבר היורד לקדירה' **צק**
כס' ב' שערי עשר טובות שירושלים ונשד הזק
בב' השוכר את הפועלין העלה לראש יצקן ונבלה'
בב' המפקיד בגמ' השוכר פרה אימא לישאן

עג' ויקחו בציצית ראשי

ערוקות וסעיפות יגד ולבאשין

משום

עג' ציקי קדירה

עג' העור בכלי עורה בשבת חייב משום מכה בפטיש

ערלה לראשי צוקן ונגלה [illegible]
[illegible]ים הגבוהין והאבנים והצורן של כסכינין
צקלג כס' א' באטין וצקלג ומדמנה וסנסנה
ל' אתא חמס בה' מי שיש לו צעקת לגמה שופך
כסנה עושה לו דינו' **צקן** כס' ב"יד צולין
הציקון שורפין אותו לפני הבירה בשביל להיפגע
מועצי המערכה' פי' בנאדם צרי עין
קליקפיר אחלפטי צר
כפר' י"ד בכלים ר' מאיר אומ' צרור שבטהורות
צרור עולם טמאות ר' יוסי אומ' כל החמות צרורות טהורות
פי' לבני המלכים עושין חכמי האומות צלמים
ונותנין בידיהן כד' אבנים והחזין סכל גדול של
נחשת ובסוף כל שעה משליך הצלם מידו אבן
אחת להוך אותו הסכל ונשמע קול הסכל בכל
המדינה ויודעין השעה פי' אם היתה החמה
שנאמרה בראש ההלכה קשורה בקשר ואינו
מתוקן ואינו של קיימא והוא לשעה אינו מקבל טומ'
ואם הוא קשר של קיימא ועומד בקשירתו לעולם
מקבל טומאה' ובזה אמרו טמאות' בבמנח פר'
ד' במקוות החוטט בציצר לקבל צרורות פי'
חומר בציצר שיהא רחב שאם יפלו שם צרורות
[illegible]לו להם ולא יסתמו הציצר בר' טובל יום
צרור שבכבר וגרגר מלח הגדול פי' יש מנהג
בכמה מקומות שמשימין סימן בכבר אבן בר'
חולין ככל שוחטין בצרור ובקנה' **צר**
בב' שור שנגח את הפרה בגמ' היתה שמחה' וכס' הגדה
דפ' המוכר את הספינה' וכי למר צרור לוחיהן הוא
צריך' בב' המקבל בגמ' הכושה הני אתרו ותהימו שראי
ושדאי ליה בה דינא דבר מצרו' פי' בר מצר צרור
של כסף צרור וחתום' ואות הניחהו לך עד שיעמדן
במשקלם וימסרו לך וגבשין יבואו' בסנהד' פר' כ"ג
בכלים צרור המרגלית טמא' צור המעות ר' אלעזר
מטמאי' פי' בגד או עור לצור בו מרגלות או מעות
בב' מתנות [illegible] בגמ' המשיא ר' אבהו הוה צאייר
זוזי בסודריה ושדי ליה לאורחיה בב"ר ישמעאל בגמ'
לוקחין גת והאי קא מסמך דידיה דצאירנא ליה בדיה'
כס' גמ' ד[illegible] ובערכים בגמ' דפ' שום היתומים
ר' הונא בריה דר' יהושע אמ' אימור צרר איתפשוה'
פי' שמא צרר של כסף התפיסו המלוה ללוה קודם
מיהן שיפרע חובו מהן' בס' במה בהמה העשוי
יוצאות צרורות ליבש' **צרר** בס' גמ' דפ' כל גדול
אמרינן ליקוש הער בכלי צורה חייב משום מכה בפטיש'

פירעג

מב׳ ומג׳ ומצטרפין מד׳ אין מצטרפין **צרת**
בפ״ט דחגיגה המקמץ והמצרף נחשת והבורסי פטורין
מן הראיה. בפ׳ המדיר אילו שכופין אותו להוציא וכו׳
עד מקמץ והמצרף נחשת. אמ׳ מאי מצרף נחשת אמ׳
רב חשל׳ דודי. כבר פי׳ בער׳ חשל **צרת** בר״ה
מחפורות של צריף כבר פי׳ בער׳ חפר׳ פ״א כלים העשוין
מן האדמה שחופרין ממנה צריף שקורין גלמו אין לה
טהרה עולמית שסופג הרבה. של זבד הא קופה אוכפא
וחיורא שארי. ירוקא אסיר משום דמצרף. פי׳ בירוק
מעורב מאותו צריף שבולע הרבה ואי אית בהן
קרטופס שקן בקעין כולהו אסירי **צרת**
בפ׳ נגמר הדין באמ׳ רחוק: אדרת שנער יאה שמואל
סרבלא צריפא. פי׳ רחז״ל טבלה לבן ער׳ כדמתרג׳
ותרב׳ לך בורית ותסגי לך צריפא. איגו ה׳ מם טוקרוני
עניין **צרצור** בפ׳ פר׳ ב׳ בכלים המסרק של
צרצור ר׳ אליעזר מטהר וחכמ׳ מטמאין. בפ׳ ג׳ במקוות
המערה מן הצרצור מטביל במקומות הרבה. פי׳ ראש
הכלי שדומה כראש הרמון. כשם ששנינו ר׳ אליעזר אומ׳
אף המסרק טהור. וצרצור על כן יש יתרה רשת כדי
שלא יכנס בשם דבר רע. ולכך שנינו מטביל ממקומות
הרבה. ובכלאים שמן בקבוק. שכשאדם שותה ממנו
עושה בקבוק בקבוק ויתן. ובגי׳ ישמעאל שמן בוקל
בחלק באלף ד׳ הראשונות וכיוצא אלו הנראה מואב ויערער
יין המשומר מונח אלה ועדיין לא נאסר יין שמונו
צרצור בפ״א טרי׳ בגמ׳ ובתוספתא והלא
הצרצור הזה יש לו ד׳ כנפים וד׳ רגלים

צת אחלפיו״ן סליקתטו׳

בפ׳ הזהב בגמ׳ כשם שאונאה אין לה מוצאת לא מונה
בפ׳ ב׳ שעורי עד שיצא האור ברובן. מלמ׳ ויצא אש
סיאה צתרי כבר פי׳ בער׳ סאה **צתרי**
עיין בבב׳ בכל כתבי מעתה

החסינו הלויים מפירי גניסר׳
סיועני לעריך ערך תמני סר׳
וכן יצליחו׳ בערך תשע׳ סר׳

קאת
בפ״א טרי׳ באמ׳ סימני העוף קאת זה הקיק ורחמה
זה שרקרק. בפ״א מגלחין בגמ׳ אין קודין קאת ויקוד
הוכבו לראות בשור שבר הבא משבעה פי׳ אש עוטות
רעות ביום לראה נשמתו **קב** בר׳ גמ׳ דפ׳ הדר עם
הנברר ובו׳ גמ׳ דפ׳ החולץ ובו׳ גמ׳ דפ׳ האומ׳ התקבל גט.

ובפ׳ הלוקח בהמה בגמ׳ רשב״ג משום ר׳ אליעזר בן יעקב
קב ונקי. פי׳ מעט ובריר. מכל מקום שקן כפוליהן נקיה
כר׳ שבת בגמ׳ לא יצא החייט במחטו מערה הדיוט שחקב
קב בקבורות לר׳ מאיר בשבת הכי נמי דלא מיחייבי עד
לקח חתיכת עץ וחקק בה כדי שינוח בה הקיטע שוקו
כדתנן בפ׳ האשה. הקיטע יוצא בקב שלו. ופי׳ עושה
דמות רגל מעץ וחוקק בו ומשים בו שוקו כדי שלא
יראה רגלו קטוע. ומשים בו כתותין כדי שלא יכאב
במקום חתיכת שוקו בעץ שהוא קשה. ועוד מכן בער׳
כתות. בר׳ גמ׳ דחגיגה ובר׳ גמ׳ דפ׳ ואלו משקין עלה
רגלים פרט לבעל קבין. בפ׳ י״א בכלים הקב שלה ר׳ טרפון
מטמא גם זה פי׳ ערוך שלה. ובלע הוא כמו קב הקיטע
שהוא כלי ונותן לרגלו. בר׳ גמ׳ דפ׳ מצות חליצה. חליצה
בקב הקיטע ובמוך ובסמוכה הרגלים פי׳ רחז״ל קב
זה מחופה עור. וכן הקיטע יוצא בקב שלו בשבת
בפ׳ דיני ממונות בב׳ בגמ׳ כנגד כיצד דוקן ההוא
דהוו קולפי קב ברישי כלה׳ יש לו חובות מלא קב כב׳
אעפ׳ בגמ׳ הגוזלן. ובב׳ היה נוטל רוצה אשה בקב ותפלות
מט׳ קבין ופרישות. פי׳ כיצד במשנה אשה שלוש עד
לא יפחות לה מב׳ קבין חיטין בשבת ומשמש עמה
והמודר על אשתו מתשמיש מוסיפין על כתובתה
ג׳ דינרין בשבת. ול״ג דינרין עושין י״ח קבין לפי חשבון
ד׳ סאין בסלע כיצד הסלע ד׳ דינרין והולכין ד׳ סאין
בסלע הרי סאה ב׳ דינר ול״ג דינרין ג׳ סאין וג׳ סאין
י״ח קבין הרי נמצאו בשאינו משמש עמה י״ח קבין
וכשהוא משמש עמה ב׳ קבין הרי ט׳ קבין לבלם ב׳ ונקב
זהו שאמרו רוצה אשה בקב ותפלות מט׳ קבין ופרישות
פי׳ רוצה אשה שתהיה בעלה חמר ויהיה מצוי
עמה בכל שבת לתת לה עונתה ולא יביא לה אלא
קב חטים בלבד. ולא יהיה גמל שהולך בדרך רחוקה
ואינו נותן לה אלא עונה לל׳ יום ואעפ׳ שמביא לה
בשכרו ט׳ קבין חביבה עליה העונה בכל שבת וקב
אחד מט׳ קבין ופרישות ל׳ יום. בפ׳ משיאה האשה
בגמ׳ המשיא את בתו הר׳ . המשמא את [illegible]
והמגבה את כריסו והמקבה את שוקו פי׳ משים
קב בשוקו להראות שהוא חגר **קב** בפ׳
במה מדליקין לא יקוב אדם שפופרת של ביצה
בר׳ גמ׳ דסנהדרין. ובב׳ האשה שהלך למדינת הים בגמ׳
נישאת על פי בית דין יקוב הדין את ההר. כלומ׳ יפסוק
הדין בלא משוא. והדר הדא הדין **קבה** בפ׳
הקומץ רבה שהי פרשיות לא ועשנה בקובה
פי׳ קצרה מלמעלה ורחבה מלמטה כאהל בבא בגמ׳

פכנע
קנא קוניא
פכנע
עני׳ אדרת שנער
עני׳ ותרבי לך בורית
פי׳ רוש שנזה החסנה בגעון מגמ׳ מסף דקטות
עני׳ היא מוצאת
פכנע
עני׳ ואת הקאת זה הקיק ואת הרחמה זה שרקרק

אבנא גזאלה של ימין · בפ׳ מנחות הקומץ רבה אמריש
לקיש עד אנבא צרדה · בילמ׳ כמו בוא אל פרעה ושיעור
רצועה של יד משמ׳ ריש לקיש עד אחכם צרדה ומאי
צרדה אמרנייתי פי׳ היא אבנא הערוכה · פא׳ כבור
אצבע · צרדה בפ׳ ערב פסח באמ׳ לא ימרחונן
האי מאן דמקרי אצרדא דיקלא אחראלה רוח צרדא
בר׳ג׳ דכל הבשר לא שקיל מידי מחמרה פי׳ אקיט
אונש כוסא בידיה משום דקשי לרוח צרדה פי׳ דאי
ההוא כוס הוי כוס שני מהדר פרצופיה לאחוריה כההוא
כרבא בר נחמני המורש בפ׳ השוכר את הפועלין

ע׳ במשרק כרך

צראדא בפ׳ אלו טרי׳ בגמ׳ סימני חיטף
צאראדא שארי · צרח בפ׳ כיצד מברכין בגמ׳
דסמך בורא מיני דשאים אבל כל יומא לא · משום
דקשי לצירחא דלבא · ברפואות דפמ׳ שאחזו לצירחא
דלבא לכולם בייני בגנא וכמונא ושומשמי פי׳ כאב הלב

ע׳ בדרמשק דרדל

צרי בגמ׳ דפ׳ במה מדליקין אין מדליקין בצרי
מפני שהוא עף · בפ׳ כריתות לגמ׳ המפטם את הקטרת
הצרי והצפורן · בבר׳ רב מר׳ צב׳ מצפרן צרי קטף וכן דהג׳
פי׳ שרף היוצא מן העץ כיצד הטמון העץ ויוצא
ממנו הצרי · צרך בפ׳ השוכר את הפרה באמ׳

פבע

שטף נהר · אמ׳ ירמיה כאן דאצריכה רבה · פי׳ טעם
בה שפיר ר׳ יוחנן פי׳ גדול היה · ואי לאו דפירשו רב
יוחנן שהוא רב מובהק לאו כל אנש יכול לפרשיה
רבכמות פ׳ ט׳ בעדה האשה שהיא עושה צרכיה
וראית דם פי׳ איש ואשה שעשו צרכיהן בתוך הספל
צרם בפ׳ על אלו מומין בגמ׳ חוטמו צרום
והאמ׳ ר׳ זורא אמ׳ רב בפ׳ כל הבכורים שקיבל בגמ׳
נשפך · הצורם אזן הבכור ואחר כך קיבל את דמו
של נשחט הבכור ... בגמ׳ דפ׳ מי שהקדים ... השולח
גיט בגמ׳ המוכר עבדו אם תמצא לומר צרם אוזן
ומה קנסו בנו אחריו וכול׳ בפ׳ האחד עצים בגמ׳ גזל
מטבעו ואמ׳ רבא הצורם אוזן פרתו של חברו פטור
מאי טעמ׳ פרה כדקיימא לא עבד בה ולא מידי כלהי
שוורים לאו לגבי מזבח קיימי · פי׳ סדק אוזן הבכור
בידו או מרבב ועושה בו רושם · בפ׳ החובל בחבירו
צרם באוזן חרש בשערו · צרן בפ׳ מומין
אילו הגדים והענק גמ׳ תנא שעיניו הרוטות צירניות
דו מעורהדין לפנים ומורדות פי׳ שעגלגלות מקום שהעין
מונח בו · צרע בפ׳ אחרון במכשירין דבש צירעין
טהור ומותר באכילה פי׳ טהור שאינו כו משקין להכשיר
ומותר באכילה כי הצרעין מן הדבורים המדבריות ויש
מפרשין צרעה הוא ערעיתא ... ולמה

ע׳ בצירעה ... ערעיתא ... שמו ערעיתא

קראת שמו ערעיתא שעומדת לקראת אדם ומכה
כדכת׳ אשר קרך בדרך ומתרגמי׳ די ערעך · צרף
בפ׳ א׳ בתוספה העושה סוכתו כמין צריף ובגמ׳ חבוי
קש אמ׳ רבה אמ׳ שמואל הני צריפי דאורבני · כיון
שהותרו ראשי מדבן שלהן כשירין · פי׳ מלון שלא
שומרי שדות ואותן צריפין מסככין אותן בערבות
של ערבה וקושרין את ראשיהן ומשלשלין אותן מהנה
ומהנה בגג׳ וקושרין שור קצותן שלא יסרחו מלמטה
בפ׳ כיצד מעברין בגמ׳ היו שם גדרות יושבי צריפין
יושבי קברות · בפ׳ מה׳ דפ׳ המפקיד הקונן דאפקיד
זוזי גבי חבריה אותביהן בצריפא דאורבני · פי׳ בית
המסוכך בענפי ערבה · בפ׳ השותפין בגמ׳ ... ר׳
יוסף אמ׳ אפי׳ צריפא דאורבני פי׳ צריף המקורה צר
מלמעלה ורחב מלמטה במורבות של ערבה ומי המקורה
שעושין ויורדין ובמורבות הללו בחבר חביריו ויש אומ׳
מין גמי ונקבים כמים עשויין · צרת בפ׳
גמ׳ דפ׳ במה בהמה במתניתא תנא אותו היום שנעשיד
ירבעם ב׳ עגלים · א׳ בבית אל וא׳ בדן · נבנה צריף אחד
ונה היא איטליא של יון · צרת בפ׳ גמ׳ דיהוכבות
צירוף אחד צירוף כבה׳ ועוד בה עשירית פי׳ צרה
אחד צרף כדכת׳ וצורפים כצרוף את הכסף כי נמרך
עותה במי שטבל פה במכשירין המוליך את הספינה
לים הגדול לצורתה המוצא מסמר גשמים לצרפה
פי׳ כשחדד מבקש לעשות סיף או סכין או כלי
כיון שייחמו באור ויעשו בכחמין נוטל בצבת
ונותנו במים והוי צירוף כמעשה דר׳ שמעון בן לקיש
הסיף והסכין והפגיון וכול׳ עד אימתי אמר ... מאימתן
ר׳ יוחנן אמ׳ משיצרפן בכבשן ריש לקיש אמ׳ משיצחצחן
במים והוא כריש לקיש דהודה לר׳ יוחנן והני מילי
בכלי נחשת דצירוף במים · אבל כלי חרש והאי צירופן
בכבשן דתנן בפ׳ רב׳ ד׳ בכלים כלי חרש מאימתי
מקבלין טומאה משיצרפו בכבשן והוא גמר מלאכתן
בפ׳ המביא כדי יין בגמ׳ אין טוחתין כלי חרש מאימתי
מקבלין טומאה משנגמרה מלאכתן דברי ר׳ מאיר
ר׳ יהודה אומ׳ משיצרפן בכבשן · צרת בפ׳
גמ׳ דפ׳ בפסח · ובפ׳ חגיגה א״ר חנן ... אחת עש
זהב מכף הכתוב עשאן לבהמה שבכף אחת מלא צירוף
דאורייתא · בפ׳ ב׳ במעשרות אוכל אחת אחת ופטור
ואם צירף חייב פי׳ אם חיבר שנים יחד · בפ׳ ד׳
במעשר שני לא כמות שהשלחן מרצו ולא כמות
שהוא מצרף באמרנו · פ׳ ג׳ בכריתות צירפאה המעולה
לזמן מרובה · בפ׳ ג׳ במקוות אלא שנצרף לנגן מהם

פי׳ מן והיה כי יעבור אשר ומתרגמינן ארי יקטר קדמי ואקבל
קבורה. בס גמ׳ דף האומר לחבירו צא וקדש שגל לי
גידל קבלה לי יצחק. קבל בס הרואה בגמ׳ גט
ובל שגן קשה גמרי. מצאי היכן קיבלו דכיון הכסא
עיעותא ושתקינהו פי׳ אדם אדם עיעב ושותק
הכסא היכ קמיעבא שיגילנו מן המזיקין קיבלו
דיוסנרי שתיקתא ומיבעי רחמי. בגמ׳ מי שמיגער קבל
קמיערא ממציאתו לשתוק ולקבלם
כפי ויקהל ביום והוה ליה קבלגאחרי בעלי. פי׳ אופב קבנאה
שהיה מקבל פיקדונות ומשמרם. בגמ׳ דף המוכר שדה הסמוכה דהוה ריהט אקונבאה
לשוערא דמחוזא פי׳ עמוד בגש פאתי. פא
אקובאה וכיפאה של חומה ושמם מיחוצי בלגו.
קנבסתן בס ג בקידושין בגמ׳ עבסין שאין קבל
להן שחריות. אמ׳ ליה ר׳ יוסף קבסתן איכא בינא
למשמועין מוח בפ׳ מיתבה בגמ׳ הבא על הנכרי
בעא וכולל עד המערה בעצמו מהו אזל׳ ל קבסתן. פי׳
מכעים. וחזל פי׳ גבבה דעתיו. כדאמר נמצא גבב מבמה
או קבוים פעום. והוא בגש יין מפטה בעיאר בדרך
כאן מב עצמן. פא כתשובות קבסתן בגש ושמעל
קורתיב ברפא ושא ברגש. כאדם שמרגיה את חבירו
דבר מטעות עה אזלת הפכה שכל בחמיעין עד שה גערה
להקיא. ומשלה אזלת אזלו לגרי שמדבר דבריס רחוקים
ועיקר. כלומ היאך אדם יכול להערה את עצמו
לשון זה האדם המרבה במאכל ואכל מאכלים גסה ומ
ומצטער ומגיע לן שלשול מלמטה ויצא מלמעלה
נק בגש ארמי קיבסא. בפי תפלה
השחר. תפלת הערב אין לה קבעם פי׳ בגמ׳ מתיעין לה
קבע. אינה קבע כמאן דאמ׳ תפלת עמידה רשות.
שהלכה כי יהושע. פי׳ ר׳ האיי גאון ז׳ל וחזל מי שלא
התפלל ב׳ יהושע. פי׳ ר׳ האיי גאון ז׳ל וחזל מי שלא
יש בהן מקומן. ובכריתות בס גמ׳ דף ס שמיטה ול
עיקבה כי ילפינן מינה מעשה מחבואה חלב להכי הוא
דילפינן מה להלן בקבעה. אף כאן בקבעה. לאמוקי
טומאת מקדש וקדשיו דעלה ונורד פי׳ תמצית
חלב ואס עבס אחת מהן בגש מזה והיא בקבעה. שלא
נאמבה ואס לאו תגיבידן שה חייב בבשה ושעירה
אבל טומאות מקדש וקדשיו נחת בין שס לא תגיע
ידו. והן בשעה ויורד. כדפרשי בע עלי וחטאת חלב
שגיאין עול לון כוותה כד פרשי בע חלב בפ׳
קבר התוס שגון תפארת התוס
הכסא נקתין רש׳ שגי׳ כאן הכן עיע עיעבד טוה
קיבלה הפ נפש
קבל בס גמ׳ דף ראוהו בתי דין קבעו בלגיא
מילאזלי כל דפה וקבעאה קבעיהס עפס. קבע
קבעא ועדר ויגור. כל המקבץ עוריס להזה יגור
במחיצתי. קבר בס שמעון בגמ׳ מילדין
מגיסמי׳ מערה הקבר[illegible]כי משעה שתשב
על המשבר. בגמ׳ דף המפלט בשיפשר למחיצה
הקבר בגש דס מיפלגי פי׳ כית הרחס. קבל
בס ג בפרק. ובגמ׳ דף הישן ותחתיהן חלב מפני קבר
שגור כין בפיאה ושכיל היחיד ושבל הרבים הקבוע פי׳
שהוה בקיין שקבועה לעולם. בס גמ׳ דף במה אשה
המקבלת בי צים בכותבל פי׳ לאחר שיצאו קאפרוחים
מן הקליפה לוקחין קלחי בי צים ועקבן אוקן ועוטפין
אותן במקבל בכותבל שיחזקו יותן את האפרוחים.
קבע בס גמ׳ דף ראוהו בתי דין קבעו בלגיא
מילאזלי כל דפה וקבעאה קבעיהס עפס. קבץ
קבעא ועדר ויגור. כל המקבץ עוריס להזה יגור
במחיצתי. קבר בס שמעון בגמ׳ מילדין
מגיסמי׳ מערה הקבר[illegible]כי משעה שתשב
על המשבר. בגמ׳ דף המפלט בשיפשר למחיצה
הקבר בגש דס מיפלגי פי׳ כית הרחס. קבל
בס ג בפרק. ובגמ׳ דף הישן ותחתיהן חלב מפני קבר
שגור כין בפיאה ושכיל היחיד ושבל הרבים הקבוע פי׳
שהוה בקיין שקבועה לעולם. בס גמ׳ דף במה אשה
המקבלת בי צים בכותבל פי׳ לאחר שיצאו קאפרוחים
מן הקליפה לוקחין קלחי בי צים ועקבן אוקן ועוטפין
אותן במקבל בכותבל שיחזקו יותן את האפרוחים.
קבר בס גמ׳ דף בחמה המקשה כמאן תלין
קבורה בדיקלא כי האי תנא. ובס גמ׳ דף כמה
אשה כמאן תלין כבשא. בפ׳ דיני ממונות בגמ׳ זה.
שגי׳ שמעון ואל גבי קיבורא ופטרה. בס גמ׳ דשבה
מלין קמן קיבורא בשינה. פי׳ סנסב תמרה. שהן
מכבדות של תמרה. קבר בס גמ׳ דהשוכה
מאה מעין מאה קיברין. בס כמאכשירין הלבין אחר
רב אוכלי מבקיבר ומל פי׳ לחס שאיע לן.
קברנא שרי ומימן קבני דגי׳. בס גמ׳ דף
אן מעמידין פי׳ שס דג. קברנס בס גמ׳ דף
המוכר. בגס שנפטר אבדעה אן סמלוגן כל אמוה
העולה אוי לן לעולם שאבד מהגן. אוי לן לספינה שאבד
קברניטה. בויק רבי אחרי מוה פי׳ לוחז פתר לייה
ובפסל השחרי מוה כי בהתכולה לי אחא פתר לייה
בקברניטין. היך מאן דתמא ויקרב אחן רב החובל
דאל׳ יוחנן לעולם יעשה אדם את עצמו קברנטי
לעשות מעורה פתר לשון לעז הוא קובר נטורי
קברנס בס בסוטה בגמ׳ מי לן גדול ליוסף
לי׳ נתן אמ׳ בקברנס של מלכים היה קבור פי׳ בבית
הקבורה של מלכים.

אינון ועל ביתו ליושב בקובה· פי' אהל שמושיבין
בה הזונות כדכת' ויבא אחר איש ישראל אל הקבה·

קבוה פלגאהיס מה' הר"ג קובעה דאהלא·

קבטין בויק רב בר צן ובפ' דעואה קרבע
למנל שהיה מיסב על קובטין שלו פי' קטע קומא·

קבטרא ירו בר מר בעה עשה קובטרא
דבר שהוא נוק במקום טומנה·

קביא בפ'
א בר הש אילבן הפסולין המשחק בקוביא פי' מתנן
בויקן תנאי אם אנחך הקן לך וכך· וכי הא
גונא אסמכתא היא ונמצאו כגזלן· לפי' כפורין
ויישוב העולם כגון אומנות ועבודת הארץ בפ'
שור אדם וכלבד שלא יתכוין לעשות מנה גדולה כנגד
מנה קטנה משום קוביא·

קביוסטס בפ'
גיד הנשה באמ' ונוהג בבהמה ואוסר שלכר על ה'
וכי גנב אתה או קוביסטוס שאתה מתירא מן השחר·
בר' בכורות באמ' כקנס גנב היה או קביוסטוס· בר'
קידושין באמ' דסמך בכסף· ובר' גמ' דפ' המוכר פירות·
המוכר עבד לחבירו ונמצא גנב או קביוסטוס הגונב
גנב· גונב ממון קוביסטוס גונב נפשות· כתב'
בר' והוה עקב אבלנה קוביסטוס הוא· עכשיו הוא
הולך ומשחק ומאבד את כלנו·

קבל
אם ישלה בית קיבול דמונע טומאה ככר פי' כוס
עגל הבא במידה טהורה מכלום· פי' העשוייה למדוד
בה כטווה· בר' אמ' דף מי שקנך מקבלי קיבולה מתוך
הבאוס אסור· פי' גוים שקיבלו שדה מישראל בדמים
קצובין להקט כל זמן שירצה בתוך התחום בשבת
ויום טוב אסור חוץ לתחום מותר· בר' אמ' דף אעפ
שאמרו· ובפ' דקידושין באמ' דסמך בכסף אוכא
בינהו קבל מסך והילך פי' קיבל כגון שקיבל עליו
הבעל בשעת אירוסין כל ממון שיש בה לעולם אפ'
הכי אינה אוכלת עולה בבית אביה· גזירה שמא ימזגו
לה כוס של תרומה מבית מאיה והשקה לאחיה או
לאחותה· לרב שמואל כיון שאינו יכול לשון טעונה
מומין אוכלת· וכן אם מסרה האב לשלוחי הבעל אין
עמה לא אחיה ולא אחותה אוכלת· לרב שמואל אינה
אוכלת שמא ימצא בה מום והלך פי' אם הלך שלוחי
האב עם שלוחי הבעל לעולם אכלה דלכא אחוה ואחותה
לר' שמואל לא אכלה משום סמפון אם הלך אחיה עמה·
בפ' בתעניות באמ' הגיע יז' במרחשון אומר' מקבלת·
רב אמ' במנחה פי' משנה שיקבל עליו תפילת מנחה·
ואפי' מתעסק במלאכתו אומ' מחר אהיה בתענית·
יהי רצון שתהא תפלתי ביום תעניתי מקובלת·

שאל הקבה יע' ביימוה

פי' משחק בקוביא כמו שאמ' בסנהדרין בהו' גזלה ואבידה בפר' ן

פי' ענין קיבול דר' תענית המשנה בהו' תענית

ושמואל אמ' בהבדלה המנחה צריך להיות כולל את
הדברים בשומע תפלה· אר' נסים ביל ברכה זל
ראיתי בפירוש רבנו הגאונים זל ומתשובותיהם
שאמרו אין אומרין עננו אלא במנחה בלבד אבל
בערבית ושחרית של תענית לא· וקשיא להו דתנן
ל' השביעי ימים· שאין בהן קרבן מוסף כגון שני
וחמישי של תענית ושל מעמדות ערבית ושחרית
ומנחה מתפלל יח' כדרכו ואומר מעין המאורע בשומע
תפלה· דלמא צריך המתענה שיאמ' עננו בערבית
ושחרית ומנחה ואירא לחבריא· בפ' במה מדליקין
ובגמ' דבני מערבא בברכות בפ' ד' ובתענית בפ'
ב' אר' זעירא בשם ר' ירמיה יחיד בתעניות ציבור
צריך להזכיר מעין המאורע· ואיכן הוא אומרה· בין
גואל לרופא· מהו אומ' עננו אבינו עננו בעת ובעונה
הזאת כי בצרה גדולה אנחנו ואל תתעלם מתחינתנו
כי אתה יי' עונה בעת צרה· פודה ומציל בכל עת
צרה וצוקה· כדכת' ויצעקו אל יי' בצר להם וכו'
ב"א יי' העונה בעת צרה· ר' ינאי בשם דבית ר' ינאי
אומרה בשומע תפלה· ר' הונא בשם רב ואפי' יחיד
שגזר על עצמו תענית צריך להזכיר מעין המאורע·
ואיכן הוא אומרה· ר' זעירא בשם ר' הונא אומרה
בליל שבת ובזמן· פי' ערבית ושחרית ומנחה·
ולקמן בהאי פירקא נמי גרסינן אר' שמעון מה הלל
כהן כהן בפעמים· לא מלמד שהלילה מותר והיום
אסור· כי הא דתני להו· אינש די הוי צאים יוסף בצלו·
אר' יוסי בר אבון שיהא צריך להזכירן מבערב והוא
כדאמרי ר' זעירא בשם ר' הונא אומרה בליל שבת·
ואיתה נמי בגמ' דמגילה דבני מערבא בפרק קמ'
בפ' גמ' דף כהן גדול ונזיר· כל שמעתא דתורה אמורה
בבי תלתא קבלנו קמאי ובתראי אמרי מצינו לא
אמרי והכל עד שקיבלו מן הנביאים הלכה למשה
מסיני והכל עד ואילן ומושב וכלב·

קבל
בפ"א בסנהדרין בגמ' סמיכת הזקנים· דאמרי
בר' חלק במימרות דר' לעזר· ואר' לעזר לעולם
הוי קבל וקיים· אר' זירא אף אנן נמי תנא· בית
אפלאין כוהבין בן חלט לראות את נגעו· פי' קבל
כמו חושך· הר"ג חשך קבלו· שהיה עינו נירא
שמיס·

קבל מחוק בגמ' ג' מלכים לא אלהים
לעוברי דרך· אר' יוחנן לקבלא מן התורה· פי'
שראלין הען לזה כנגד הרשע שפוקהלי דאמ'
לא אלהים· כלומר לא יבא עליכם בפורענות·

קבל בפ' ידיס קובלין את עליבי פרושיו:

מר' [illegible] וחוה

אגבא דכרעא קדח פי׳ שורפה רגלה בסוגי׳ דכ׳
הסוס צאן לדיר לא שנו אלא בקודחה אבל בנכפפת
פי׳ כגון אש שקפה ושורפה מלש׳ קדחה באפי אבל
עומדה
הוא נכפת כמו קופות יש ששונין קולחת ופי׳
משמויין
כמו קלה של כרוב נכפפת הולכת ובאה בסמאן
בגמ׳ מחרפאין קידחא ותחילת אוכלא **קדח**
בעי בפ׳ יש מעלא לוקחין אגרדמים אריס קדח
במוקת ובעלה פי׳ עץ שאוכב בפ׳ כל הזבחים
שקיבל בגמ׳ דסמך עלה ואם קדח ממנו דבועיה
מטבילין בו מחשק ומגורות **קדח** בב׳
המקבל בגמ׳ ר׳ פפא קביל ארעא לאס פסתא קדחו
בוה השלי בר גמ׳ דס׳ חזקת הבתים היכי דאמי דקדח
ואכלה דקדח ואכלה פי׳ שצמחה חדק ואכל ועד
סדום
צמחה לה ימים חחכה ואכלה כחלק בגמ׳ אנשי
נקטיה גבך עד דקדחה פי׳ עד שיגדלו אבנו בבל
אינו מציאה בגמ׳ מחרודות ובפ׳ כל הבשר בגמ׳ הכחל
דקדח בהו חולפי פי׳ צמחו בו עשבים הנקראין
והן קימשונים שצומחין בכרמים כלומ׳ ישנים היו
מזמן רב **קדיא** בס׳ מלומות דס׳ הרואה כל
מיני עופות יפים לחלום חוץ מקדיא וקפופא
בס׳ המפלת בגמ׳ המפלת מין בהמה והרי עוף ראין
עיניו הולכות לפניו כשל אדם כוס וינשוף תרגום
קדיא וקיפופא פי׳ עיניו לפניו כמו לאדם אבל
שאר עופות שעיניו בצידי הראש **קדל** תרג׳
ערפך **קדם** משך הקיף כמשך קדילך וחקון
כמשך בבר פי׳ בנחשך ירו׳ בפ״ג בדמאי דרמאי
מלאכין ... בגמ׳ דס׳ כל כספי המוקדשין
מעשר מדבן והתניא במעשר נאמ׳ יגאל ואיש
נמכר הוא מילתא אי קשיא ליה לר׳ ששת באורתא
ושנא בקדמיתא מבריתא במעשר בהמה של
כגון
יתומים עסיקי ומשום השב אבדה ליתומים
את
בה **קדם** בס׳ כל הגט בגמ׳ מקדים כורך
היין בשו ... בקיים בחג בשן ... במכשירין
בשעה הקדים לבוא בהבכרים ... בבלים ונסדקה
מקבלת מדרס פי׳ שריבה ... בגשמים
ונתפתחה שמתמוח גשמים ... הסדק ונסדקה
ואחר כך הרוח ... ונסדקה **קדקד**
בראש דם ... קדקדא דבישרא בלשון ... הוא
פי׳ ... בכר רל ... ... שמשמאל
מה ראה ... ליחם שמו של ... כאן את עלידי
[illegible] של מדבר לגמול חסד לאבון ...
בגו ... אינו בני אדם שנוהגין בשמחות ...
בעו הזה׳

ע״נ כי ... קדחה
הקבה יהלה אותן בקדקדי ראשיהן לעתיד לבוא הה״ד באמי ית מיסעד
אך אלהים ימחץ ראש אויביו כל עמא יימרון וינגל
ההוא גברא בחובה **קדר** נבישי קטיל בקדר
מניחי בכן כס במה רמ״ל בגמ׳ עלה עבירות פי׳
קדר דבר שמשבר עצמו ואינו נבעך **קדר**
בפ׳ לא יחפור בגמ׳ מרחיקין קדרא דבי ... שו והבי
לא הסניפא ולא קקירא פי׳ כל חד וחד סמיך אחבריה
ולא התבשל מתבשל ולא צונן ישאר קדירה כב׳
יומא אי אמשר דלא פגמא פורתא ... בער פגם
ובע׳ נכבל בפ׳ אלו סוגי ... קדום כגון שנו כוכן
מונחין על פי הקדירה פי׳ סנקוס שהמום מונח על
כן קדירה ועוד כן חותא דמתנק בה מוחא
בבל רב לא הנלדה כח שעיר ספר **קדרון**
ר׳ נתן אומ׳ אעין דקדרונין ... ירו׳ בילמ׳
ויורה יור עץ ר׳ יהושע בן קרחה אומ׳ קדרינון וכו׳
קדש ירו׳ בבא הרואה כי אלהים קדושים הוא
קדוש הוא בכל מיני קדושות בס׳ גמ׳ דסוטה שלא
עלמא אמאי מיקיים אי קדושא דסידרא ואיהא
בברכותיה
שמיה רבא דאגדתא פי׳ התורה קרית שאנו
וההבלה ... שמוסיפין האידנא ואומ׳ תהלה לדוד
ארוממך אלהי ובא לציון וקרא זה אל זה ועניין קדושה
וגם קורין משנה או תלמוד ואומרין קדיש ועונין יהא
שמיה רבא מברך עלמין שמוסיפין על התורה בין
מי מקיים עלמא האידנא ופי׳ עלמות ולא סדרים
... ארץ עלמות לפי שאין בה סדרים כגון
קדושא דסידרא ויהי שמיה רבא מיכלליה הוי הכי
סדרים ותופע כמו אור אחרי האפל ... בעלמא
בס׳ החולץ בגמ׳ המחזור ובפ׳ אעפ׳ שאמרו בגמ׳
דסמך ... נולאכות וכס׳ נדרים בגמ׳ דסמך סדרה
אשתו ובס׳ החובל בגמ׳ חרש שוטה כדרבה דאמ׳
רבה הקדש חמץ ושחרור מפקיע מידי שעבוד
פי׳ חמץ כגון ישראל דשיכר חמורו לנכרי וגנב
לגוי
שעת הביעור לא מסרי ... דמשעבר ליה
דהוה
דגוי הוא ... הקדש מידי
אקדושת הגוף ... שעבדא ליה
דשדיוא
דמולתא ... רבא לטעמיה דכיון
הגוף
אמיתרא ... דהוייר לה כקדושת
אבל
... קדושת הגוף הוא וכדרבא
הקדש מידי דלאו קדושת הגוף לא קדושת דמים
והיה
לא מפקיע מידי שעבוד דהוא מקדיש נכסין
עליו כתובת אשה דקא משועבדי ליה הקדש טעון
כתובה
ושקלה בכתובתה ולא מפקיע הקדש לשעבודא
שיחרור׳

ע״נ ... שמשהין
מכש
ע״נ ויורה יורה ... עץ
ע״נ כי אלהים קדושים הוא
ע״נ חולפי הן קימשונים
ע״נ ... יהא שמיה רבא ... עולם ... אבאדון ...
ע״נ עלמות ולא סדרים ... פי׳
נ״א בבאה
ע״נ ... כירין שנה ... כגון מי ... עתיד ... שונד ... בנהנה

והיו שם ארונות הרבה ולא היה יודע משה ר׳ אי זהו
עד שהודיעו מהמטרון ועלה׳ **קבורת**
גמ׳ דפ׳ הקומץ רבה וכראמ׳ דפר׳ המוצא תפילין של
תאנא דבי מנשא נבל ידכה זו קיבורית פי׳ נבל
הזרוע כעור לבן והיינו גובה שליד׳ **קבת**
באלו כלים פי׳ בבלים וכן קבותיה של מוריים
פי׳ קנקנים שדומין לקב׳ **קליפא**
במר כיוד **אחלפב** **קד**
מעברין שמוצי׳ שמקדדין בהרים׳ פי׳ לא צריך
למימשחיה לגובה ההר׳ אלא חזינן להו באוקקוד
ונקשר בלא בנו ועורת לבבון אמ׳ ה״ר אי זה עור
לבוב כל שקורע כנגד הלב׳ וקדוד כמין ארובה
פי׳ ענין נקבה וחתיכה׳ וכן קודד בקומץ׳ וכן
נמי קודד כל האגורות שבו׳ בפ׳ אלו טרפ׳ בגמ׳
ברס הפנימית׳ אמ׳ אסי נקדה כסלע טרפה׳ פי׳
נקבה נקב עגול כסלע׳ בפ׳ גמ׳ דפ׳ בהמה המקשה
קודד כמין טבעת מהו׳ פי׳ נכנח בעצם כמין
טבעה ובפ׳ טנה מנשרטו סותרבו בעצם ומעלה
ארובה נהוא דקנא אותו העצם לידיו׳ והוא לחלומה
וכשאמרתם סותם את הפתח ודוקא בעצם משרטו
אבל ברזל שאוף ואין מעלה ארובה׳ בפ׳ קידושין
בגמ׳ והנרצע באזנו ובדלת קודד ויורד עד שמגיע
אצל החלבה׳ **קד** בר׳ גמ׳ דפ׳ דיני ממונות
שנתחייבו ושפה מתן אם לא דמוקדך יקוד קרן
קרן עלי פי׳ כגון שאמרו של העצף הטהורה אורה
ואשה אשת עמותך לא תמן שכבתך לנואפת אלא
הגיורה הערה שהן אם ל׳ אדמוקדך יקרחון קרך ועל
עד שהאש מקדח לצלויית קרי ראה כמו שמגלגלין
אותו ורוץ וחתוך ועל זה אבה לתמאס אותך יודם
עליה קרי הנו מקדם לצלייתה׳ רוץ ראה ולמוד
כך איש יודע דין נואף ונואפת הא מקרא מלא
הוא יומה הנואף והנואפת ילך וילמוד בפ׳ א׳
בשבת ומחבה את האור במדורת בית המוקד
פי׳ מקום היה בעזרה שמדליקין בו האש המדי
ומשם מדליקין האש על גבי המזבח פי׳ בתלמוד
אלא שהאש יורדת מן השמים מצוה להביא מן
ההדיוט וכן למהות אש מוקד׳ **קד**
בכל כלי עץ פי׳ בכלים ר׳ יהודה אומ׳ אף המגס
יקוד הבבלי׳ בר׳ גמ׳ דפ׳ מי שאחזו קורדייקוס
ובסנהדרין בפ׳ כהן גדול בגמ׳ וממונין למלחמות
ובויק׳ רב׳ בר׳ אחרי מות׳ וזה היה חלקי מכל עמלי
רב ושמואל חד אמ׳ מקלו וחד אמ׳ קודו׳ פי׳ מקלו

שסומך עליו והולך ממקום למקום׳ **קורה** קערה
של חרס שאוכל בה והוא מלשון קערה המפורש בגמ׳
שפסח׳ בפ׳ שבה קשרו את המקידה בגמרא בר׳ גמ׳
דב׳ ואילו נאמרין ובמה היתה שותה במקידה של
חרס׳ ובב״ב בשופה היה מבוא פילא חדשה ישמעו׳
מינה דבר אחד הן׳ **קדה** בב׳ כלאים אין
מרכיבין פגם על גבי קידה לבנה ממני שהוא
ירק באילן וזהו קידה לבנה מין אילן אבל קידה
סתם מין ירק כמפורש בפ׳ בכל מערבין נתנו בר׳
הקנה הקנים והקידים והאורבנין מין ירק פי׳
קידה לבנה קונשטו בלעז׳ ויש לו ריח טוב קידין
מין וקידה חמש מאות בפ׳ הבונה הקודח כל שהוא
בפ׳ י״ג בכלים המכסלת והמקדח שנפגמו שמאין
בס׳ גמ׳ דבבא קמא היוצא מתחת המקדח ובלב׳
הסול והסירה והמקדח עיין בע״פ בפ׳ ב׳ באהילות
ובפ׳ גמ׳ דפ׳ אילו טרפו׳ ובאגודה בית שמאי אומ׳
מלא מקדח באי זה מקדח אמרו בקטן שלרופאים
דברי ר׳ מאיר וחכמים אומ׳ בגדול של לשכה בפר׳ י״ג
באהילות העושה מאור כתחילה שיעורו מלא
מקדח גדול של לשכה בר׳ גמ׳ דפ׳ ראוהו בית דין
קדחו והקצבן יצא׳ פשיטא כולהי נמי מקדח
קדחי אמ׳ אשי שקדחן בצברוהן פי׳ ניקבן בצברוהן
שבתוך הקרן בפ׳ פרה כלירות הכלים הקדוחות חיבור
פי׳ יש כירות הכלים שהן קדוחות במקדח
ובמרצע ובמעקבות׳ והכל בהן בתן ושמן קדחות
ופעמים שהנקב שהוא קתא משוכה כותר ונכנס
בבלי׳ בר׳ גמ׳ דמשקין שהוא לא קדוחי נהר בורעני
פי׳ לפעמים סרטון שבתוך הנהר ששמו בורעני
קדח בר׳ גמ׳ דפ׳ מעברין שלשית ט׳
הקדיחתו במלח׳ בפ׳ גמ׳ דפ׳ אין צדין מהוס מורד
תבלין בקדירתו שלא יקדיח תבשילו בפ׳ גמ׳ דפ׳ אין
עומדין ואם מקרב יותר מדאי חומה לתבשיל
שמקדיחו במלח׳ בפ׳ גמ׳ דפ׳ היה קורא אין פרץ
ואין יוצא כמו פר׳ בע׳ פרץ׳ ברחובותינו שלא
יהא לנו בן או תלמיד שמקדיח תבשילו ברבים
כגון ישו הנוצרי׳ ובחלק בע׳ ג׳ מלכים ונגעו לא
יקרב באהליך׳ שלא יהא לך בן או תלמיד שמקדיח
תבשילו ברבים כגון ישו הנצרי פי׳ שהיה מעמיד
ע״ז בשווקים וברחובות׳ בפ׳ הגוזל עצים נתן צמר
לצבע והקדיחתו היורה פי׳ ענין השחתה הוא׳ כמו
מקדיח תבשילו שמשחיתו ברוב מלח שאינו
סוחמה מלחו׳ **קדח** בגמ׳ דחגיגה

אגרא

אותו בהן ופנים שאוחזין אותו לשון סגירה שכ

ולמסורים כקח קוח׳ **קליק פג אחל פ״ד**

קן כלגמ׳ דפ״א דורש׳ תוהו זה קו ירוק ׳ שמקיף את כל העולם׳

קן בב״א מולין

בגמ׳ דסוכ׳ חסידים אם תאה אדם שמתגלגל ואינו נענה יחזור ויתגלגל שנ׳ קוה אל י״י חזק ויא׳ לבך וק׳ אל׳

קווי בפ״א קשרים בגמ׳ קושרין כלי קיואי מותר לטלטלן בשבת׳ פי׳ כלי אומנות האורג כגון האכסן והכבד שאוריגה מלווה בומלמטה. סטב והכבד שמשטה עליו מלמטה מותר לטלטלן בשבת׳ כפ״ר אשר אומ׳ תולין בגמ׳ אין שורין אמ׳ רבא ועם כלי קואי מותר׳ פי׳ אם היה הבגד שטוח בכלי האורג מותר׳ וכלי האורג נקרא קואי׳

קוור בבר׳ רבפר׳ עד׳ עאן לבן הנוהרות׳ הנוהרות כה׳ מנהון טשין מנהון עקרין מנהון קוורין

קוץ כרגמ׳ דפ׳ הישן זמנין דמתה קווצה ולאו אדעתיה׳ בר׳ גמ׳ דפ׳ לולב הגזול כמוף קוץ סוף׳ בר׳ גמ׳ דפ׳ אילו טרי׳ אי זהו ושט עצמו כל שאחתכו וקווץ פי׳ עצין במוהה׳ וכבר פי׳ בענ׳ הגה כע׳ קוץ קבוץ קרוץ׳ בפ״א בנדרים בגמ׳ בנדרה כשרים וקווצות סדורות לו תלתלים׳ בבר׳ ר׳ פר׳ סן ואנכי איש חלק ר׳ לוי את מקווץ וקרח פי׳ מן קווצותיו תלתלים׳ שיר זו בעל הראשון

קווקי כס גמ׳ דפ׳ כן סבר הב קוקי ודמונקי הכי יהביה לרבון פי׳ מיני תחבות שמעשין בהן אש ומולכן לפניהם כיום איד שלהן ולמה האש עמהן׳ שרי׳ פי׳ קווקי ודמונקי כמו של טוטו דומה לעציץ וכשמתחמם אדם כנגד המדורה ורוצה לישן כופה אותו על הגחלים כדי שלא תיזה האש בביתו׳ דימונקי כלי לעשות בו מלהוות בו גחלים ממקום למקום׳ ובתלבוה פרס היו חברים שלהן מחזירין בכל בתי ישראל ומכבין את הנרות וחותין את הגחלים ומוליכין לבית האור שלהן שהוא ע״ז ולא היו עוזבין לא אש ולא גחלים שאותו בלילה חוץ לע״ז שלהן שהוא בית האור ׳כדאמרי׳ בהמבוא גט׳ ארא ההוא גברא שקלה לשרגא מן קמיהון והין מולכין אותן בקווקי ודמונקי דהוו להן משום ע״ז׳ ואנשי דמשמשי ע״ז הן׳ כיון דלא לשבורי מורא לישנא קא מכוין לא להנאת עצמו׳ מותר לנו לבן

קווק בבר׳ רב׳ פר׳ סה׳ לך משמע כי מאד אם לו כל עצמות שעצמות לא נמנין הדין דלעבד הוו לך קוויקא כדון אית לך קווקא סגיא׳ ובב״ע׳ תה׳ הלא כפירות נחשבנו לו׳ אפשר כן אלא אין

הוה חמר קווקא טבא הוה כסבי׳ שית כבר

קווקתא הרג׳ שית לביך על קיקיון׳ כס גמ׳ דב״מ במשכן קטן כמאן מרלינן האידנא קוותא דרשו׳ בחולא דמועדא כמאן כר׳ יוסי׳ פה כותא פי׳ שבשוקאין מסמרין דעץ של קורה שעל הפתח בחולו של מועד לחוץ ונופלה הקורה׳ מחזירין אותה ותוקעין המסמרין כמרן דהיינו כר׳ יוסי׳ דשארי׳ למעבד בלא שינוי׳

קליק פ״ה אחל פ״ה קז

בכ׳ בבכ׳ ורות׳ בכור שאחזו דם אפי׳ מת׳ אין מקיזין לו את הדם וכול׳ בכריתות בכ׳ דם שחוטה דם הקזה שהנשמה יוצאה בו׳ פי׳ בגמ׳ כל שמקילה פי׳ קיזוי ככר פי׳ בע׳ פרש׳

קזא כר׳ גמ׳ דפ׳ במה מדליקין א״ר יצחק בריה דר׳ יהודה משחא דקיקא פי׳ הוא צמר גרעינין שיש בצמר גפן שעושין בגדים ממנו וכול׳

קזדור סה׳ קסדור׳ ומחור ממקומו׳

קזז כרס רכער מנייעין אותה חרס׳ אדמה פי׳ עפר אדום והוא כולו׳ כבר פי׳ רבנע בבר׳ רב׳ פר׳ מב׳ היה אוכל קזוזות אדמה עד שיעשה פיו ריח רע׳ בפמו ויהי בשלח מקוזזי מן קדמוי מקוזאי מן בתרוי׳

קזם בלגי׳ ויהי העם כמ׳ בר׳ א׳ הולך לעשות קוזמים׳ ואת הולך לעשות כשפים׳ בוהיה עקב פמ׳ לך לגהבי ממטו ואבד קוזמים של כהני אמ׳ לו אני נתתי לך קוזמין אבדה אותן׳ בבר׳ רב׳ פר׳ כ׳ אמ׳ ר׳ כל קוזמרין קוזלרין בתוכן והוא מבקש לישא אשה אחרת׳ ולהכניס לה׳ פי׳ תכשיטין׳ ובדיין שמם בל׳ יון קוזמורי׳ ובברייתא דר׳ אליעזר פר׳ נב׳ קוזמקון בבן אלבן שאמר לבן של׳ הנה יו׳ עובר ורוח גדולה וחזק וג׳ ובי״כר׳ פי׳ נאות׳ פי׳ חוגך

קזמקרטור בבר׳ רב׳ פר׳ נב׳ ורדף ד׳ מלכים קוזמוקרטורין בגמ׳ דכי תשא ג׳ מלכים שולטין מסוף העולם ועד סופו׳ פי׳ בל׳ יון קזמו עולם׳ קרטור׳ תופש׳

קחח שרקים ולבנים׳ תרג׳ קחוחין וחיורין

קליק פ״ה אחל פ״ו

קט בר׳ גמ׳ דפ״א דהון נשך׳ לא תגנוב על מנת למרק כו׳ פי׳ להכעיסו ולהקניטו ואחר כך יחזירהו לו וכול׳

קטב לחטוב עצים תר׳ יון למיקטב קיסין

קטב בס׳ ערב פסח בגמ׳ לא והחהן לו טוהרא תרי קיטבי הוו׳ חד מיקמי טיהרא׳ וחד בתרי וכול׳ פי׳ רוחות הן

קטב כפ״ח בשבועית מרירי ומשריתא אין שם אין׳ ובקטבי׳ פי׳ משימין בבד

אף הוא

כדאמרינן בפ' החולץ א"ר חמא בר גוריא הלוקח עבד
מן הגוי וקדם וטבל לשם בן חורין קנה עצמו בן
חורין וכו'. קדושה ראשונה קידשה לשעתה ולא
קידשה לעתיד לבוא. בפ' אילו הן הלוקין באומר
ביכורים. ובפ"ק דמגילה אין בין שילה. וכו' וגמ'
דחגיגה. ובגמ' דפ' השוחט והמעלה בחוץ. ובפ'
אחרון דערכים בגמ' אילו הן בתי. פי' קדושה ראשונה
שקידשה יהושע לשעתה כשהיו שם ישראל עד
שנחרב בימי נבוכדנצר ולא קידשה לעתיד לבוא
לאחר שנחרב. בפ"ק דכתובות בגמ' וכן באנשים
במה הוחזקו אוכלים בגולה בקדשי הגבול
עשר בגבולין כבר פי' בנ' עשר. בערכים בגמ' דפ'
האומ' משקלי עלי ביד עד האציל. ורמינהי קידוש
ידים ורגלים במקדש עד הפרק וכו'. בר גמ' דקידושין
מעיקרא תני לשנא דאורייתא והוא האשה נקנית
ולבסוף תני לשנא דרבנן האיש מקדש. דאסר לה
אכולי עלמא כהקדש. ובו ההלכה תנן הוא הבעל
גירושין ואת הריאת מקודשת לי נתנה היא ואמרה
הריני מקודשת לך אינה מקודשת נתן הוא ואמרה
היא מקודשת לך חוששין מדרבנן. ובגמ' דביאה כי
יקח איש אשה ובעלה. קידושין המסורין לביאה הוו
קידושי שאין מסורין לביאה לא הוו קידושי ועוד ישנן
בפ' האיש מקדש בו המקדש אשה ובתה. ובגמ'
וכיה הלאום' בפרוטה קידשה בגזל ובחמס ובגניבה
או שחטף סלע מידה וקידשה מקודשת.
ובפ' האומר לחברו בגמ' האומר לאשה קדשתיך המקדש
בבת אחד אין חוששין ואין קידושין קידושין. ואפ'
שאינן מודים. קדש מלמעלה כבר פי' [illegible]
וקדש וחטר ואתני' כל המקדש עצמו בדברי תורה
וחוזר עליהן [illegible] דברי תורה [illegible]
שהוא תרג' הגץ [illegible] כמו חוזר כמו עלץ עלז.
בפ' ז' בפרה המוקדש [illegible] פי' הנותן
אפר הפרה על גבי המים ומקדשן למי חטאות
קדש בפרס ער' [illegible]
[illegible] מקיים [illegible] פי' [illegible]
מן המקדש מן המקדשים. **קדש** בפ' ד' מיתות
בגמ' הבא על הזכור [illegible] לנשכב מעין הב לא
והיה קדש. [illegible] והוא נשכב כמין
אשה. ומנא לן דהאי קדש בזכור קא מיירי דכת'
וגם קדש היה בארץ [illegible] התועבה מואב
זכר לא תשכב [illegible] להלן זכר [illegible] התועבות דהכא
זכור. **קדש** [illegible] והחלשים. תרג'

וקדשיא וחלי והנזירים אשר בה' הר' וקדשיא די
באדניהון **קדשנונא** בס' [illegible]
מעשרודין קדש טובא אסיר **[illegible]**
אחלפג **קח** בס' [illegible]
הרואה קנה חמריך ברומנא. בפ' ערב פסח בגמ'
[illegible] צדוק לקהויה וצריך לסמוכיה בגמ'
דפ' המוכר פירות לחברו פי' סברה חמרא הוה
קיווהא כמלמא הוא. [illegible]
[illegible] ריחא [illegible]
[illegible] **קה** בפ' [illegible] בגמ'
מי שהיה [illegible] פי' מדקדק
בשבועה [illegible] אחריתא כאדם המדקדק הרבה
הרבה בדבר. כדגרסי' ר' יהושע קיהא [illegible]
[illegible] לחזור [illegible] ודיקדק בדבר הרבה [illegible]
וכדגרסי' בפ' הזהב בגמ' ואם היה מכירה האי [illegible]
[illegible] שיש רעה. וכן הברזל [illegible] בן
גובה קיהה הברזל זה פי' [illegible] **קה** [illegible]
רב [illegible] תהיה אם לה הקהיבה [illegible]
קהל בפ' בברכות בגמ' [illegible] קורין את
שמע בערבין העיד ר' יוסי בן [illegible]
קהלא קדישא שבירוש'. בגמ' [illegible] קהלא
קדישא שבירושלם ר' שמעון בן מנסיא וחבריו
ואמרו הלכה כר' מאיר. [illegible] בפ'
ב' עדה קדושה ר' יוסי בן משולם ור' שמעון בן מנסיא
בהגדת קהלת ראה חיים עם אשה. ר' [illegible] עדה
קדושה אמ' קנה לך דברי אומנות עד דברי תורה
[illegible] ראה חיים עם אשה [illegible]
עדה קדושה שהיו מסלשין [illegible]
שליש בתורה שליש במלאכה [illegible]
בתורה [illegible] ובמלאכה [illegible] הקיץ.
קהרמנא בס' [illegible] בגמ' עדים
[illegible] קהרמנא [illegible]
פי' [illegible] בפ' [illegible] בגמ'
שליחיד. כגון [illegible] קהרמנא מדכרי
[illegible] פי' [illegible] שלמקום. **קהת**
[illegible] קפורא [illegible]
קהת בס' [illegible]
[illegible] פי' [illegible]
[illegible] אבן כמין
[illegible]
[illegible] מכניסין [illegible]
[illegible] מכניסין [illegible] חבלים [illegible]

[illegible]

פי' בקש קידוש [illegible]

[illegible] המקדש [illegible] קידושין

פי' בן הקדש [illegible]

התקבל גט
בגמ׳ דסמך קטנה אמ׳ רבא ג׳ מידות בקטן צרור
וזורקין אגוז ונוטלו זה זוכה לעצמו ואין זוכה לאחרים
וכנגדו בקטן מתקדשת למיאון וכו׳ בס׳ ביבמות
גמ׳ דפ׳ נושאין על האנוסה איזו היא קטנה מבת
יא שנה ויום אחד ועוד בת יב שנה ויום אחד
קטנה נערה ובגרות כבר פי׳ בע׳ בגר בפ׳ כל
הגט בגמ׳ המביא גט ממדינת הים אמ׳ רבי ר׳
אשי הא דאבא דקטינותא היא פי׳ זו אמ׳ מדעת
קטנה פי׳ בימי קטנותה ואמרה מקודשת לאותו
פי׳ בגדולים בס׳ מעשרות ר׳ יוסי ומשום הקוטן
פטור מן המעשרות פי׳ מפני קטנותו הוא ושמו
בלע׳ ושמו סגירא ארגמני **קטנית** בפ׳ א׳
משלמין ויונה ושמנים ופלבות וקטנית פי׳ מן
מיני זרעונים ובלע״ז ליגומי ובל׳ ערבי קטניאה
קטן בר׳ גמ׳ דסוכה סוכה העשויה כקיטונית
קיטונות בפ׳ א׳ דיומא בגמ׳ ומקטיר את הקטורת
ורמינהו בפ׳ א׳ דתמיד וה׳ לשכות היו בבית המוקד
פרהדרין [illegible] כבר פי׳ בע׳ [illegible] ספר
לארכון טיקטון שבעה המדינה חדרים מדרים
וביבן ומעברות ויבואו החדרה תרג׳ ירו׳ ועל לקיטונא
ובחדר משכבך ומחדרים אימה **קטן**
ואחוז בקיבון תר׳ ירו׳ בקינותיה **קטן** בפ׳ הקונס
באמ׳ בוצה משלם טוב שהזיקה ר׳ פפא ור׳ הונא
בריה דרב שום דיתבא על גב קטינא דארעא בס׳
גמ׳ דם חבל [illegible] אמ׳ אמי הניח מלא מחט
גובה מלא [illegible] במעשה דקטינא דאוכרי פי׳
קטינא דאוכרי בר׳ [illegible] גברא שהיה כשורי ההוא
מסקי ביה מאה זוזי הוו לה תרי קטוני וכו׳ אמר
[illegible] בקטוני פי׳ שחות קטנה
[illegible] שהיה נשאר בגמ׳ דסמך שום הדיינין אין
[illegible] עמיו אחרים **קטספון**
בפר׳ [illegible] לך ארך ואבד וכלותה חרם ונציבין
וקטספון וכן בתרג׳ ירו׳ בר׳ יומא בגמ׳ בלשכת פרהדרין
רסן זו קטיספון **קטע** בס׳ במה אשה
הקיטע יוצא בקב שלו וקנין מהילסו תר׳ ירו׳ וקטע
והבון בכל רבה פר׳ מה היה אברהם יושב ובוכה כל
היום במה אבדתי אמ׳ לו הקב״ה קטע חדא מן קטוני
ובל׳ דמחדש פנוך [illegible] מלא מלכך **קטערין**
בר׳ מוכשרות [illegible] הקוטעין או מן בצדדין ממה
שבתוך הבטן [illegible] בלע״ז [illegible] המשובחין מן
הצדדין שבמזרח ואוכל בלא מעשר **קטף**

נ״א שלוש מידות [illegible] ושבקטן
נ״א [illegible] בצרי [illegible] אפרסמון

הכופר והקטוף עיין בע׳ כפר פי׳ בלע״ז בלסמו
והוא תרג׳ צרי והוא אפרסמון כמו שפי׳ במקומו
בפ׳ אין מעמידין בגמ׳ השיאו עד לא פליג ר׳ יהושע
עילוויה אלא בקיטפא הגווא אבל בקיטפא דפירא
מודה ליה דתניא א״ר יהושע שמעתי שמעמידין
אותה בשרף העלין אסור מפני שהוא פרי **קטף**
בפ׳ א׳ כפסח בגמ׳ ר׳ יהודה אומ׳ מהוך שלא
היתרתה לו אלא על ידי קיטוף זכור הוא פי׳ קודם
העומר לא קוצרין החטין במגל אלא מקטפין ביד
בפ׳ כל שעה בגמ׳ אילו דברים וחכמ׳ אומ׳ ואת
שלשין מקטפין בו פי׳ האשה מקטפה מן העיסה
ועורכה מן הלחם בפ׳ השוכר את הפועלין בגמ׳
ואילו אוכלין יצא הלש והמקטף והאופה בפ׳ בתר
השוכר את הפועל בגמ׳ כתל את המשכן כיזביתרן
חמרא לגויה קטיפן קטופי אמן קטופה כבר פי׳
בע׳ אמן הקוטפים מלוח עלי שיח בר׳ גמ׳ דע״ז
קטף בר׳ גמ׳ דפ׳ היונקת נהר מקטף מיא אבל
מסרך מיא פי׳ קיטוף וסירוך כגון דיבוק
השיער זה עם זה ואין המים באין בעין **קטף**
בס׳ גמ׳ דכתובות מייכלהו להכלו קטופי דהוו
קיימי כי עגלי פי׳ אשכלות **קטף** במדרש
ספר וידבר בפנים אחרים שר׳ [illegible] וישלחו קטיפות
אין חובבות בצרצרת פי׳ לשון ישמעאל קטיפה
ובל׳ משנה סגום ובלע״ז ביזולה והיא רכה רכה
קטפרס בפ׳ ג׳ באהילות נשפך באויר אם
היה מקולח קטפרס הצוק והקטפרס ומשקה
טופס כבר פי׳ בע׳ טפח בפ׳ הזורק גט בגמ׳ וכן
לענין קידושין א״ר יהודה היה ידו עשויה קטפרס
פי׳ כגון שהעמידה ידה משופעת לא זקופה כמחיצה
ולא פשוטה לקבל את עשויה כמין מדרון במעילה
בגמ׳ דפ׳ קדשי מזבח שפך על הרצפה והיה מקומו
קטפרס **קטפרס** בפס׳ דורך בשלח [illegible] קטופרס
אתה לוקה אל ו׳ מכות ביום רב בגמ׳ פר׳ ראשון בשר
ודם נותן קטופרס והקב״ה נותן קטופרס ההד ארבעים
יכנו וכו׳ **קטר** בר׳ גמ׳ דפ׳ כיצד עולין את כהן
קוטרי פי׳ מקום שזועפין ומגדלין שמירין ונזירין
ובשחות בין אותן ואותן החתך מפסק מאן והוו ליה
כמבואל [illegible] הכא על יבמתן בגמ׳ שומרת יבם
איה לא [illegible] לא א״ר יוסף קטיר קא חזינא הכא
כלו׳ קשר בר׳ גמ׳ דר׳ חש בעסן נמי מישכה שכיחה
קיטרי פי׳ שמהקשרים שמים בעבים ומשוב כמן

אבגד הוז חטי כלמן סעפץ קרשת סבז
ז ז ג ל א

עין גדול הנכבד על הזיתים שבכתף הכד ועל
קוטבי· ועל ראשו הלוראבן גדול· **קטבל**
בפ״ג דשקלים הרס את הראשונה וחי [illegible] קטבליות
פי׳ כל בכלים עור סקורטיא ועור קטבליון· בוש
[illegible] מה באהילות סקורטיא וקטבליא [illegible]
את הפועלים בגמ׳ [illegible] קטבליא· ועל
גבי רישא פי׳ עור שמכסין אותו בני אדם
מלמעלה בלשון יון אכבוליו· [illegible]
קורין אותו קטבלי· ובתורת [illegible]
נטה ושוכבין עליו **קטיגור** בפ״ב
דיומא העובד עבירה אחת קונה לו קטיגור אחד·
בר״ה דף [illegible] אין קטיגור נעשה סניגור· פי׳
מלשון [illegible] בס״ג דכהונות· דור שבן ישי [illegible]
קטיגוריא [illegible] **קטרון** [illegible]
בס״פ ראשו בשר ודם גובה קטריקי והקב״ה
גובה קטריקי [illegible] קטריקי· [illegible]
[illegible] ישראל [illegible] ה׳
שמשכן [illegible] ובכולם נתתי
קטריקי של מצרים נתתי קטריקי· [illegible]
שחירם עליהם שעבוד· [illegible] קטריקי
והגלהו [illegible] ועלאדום נתתי קטריקי
כיאם [illegible] ולכבו [illegible] קטריקי
לא יבוא עמוני ומואבי בקהל [illegible] ואחר כך
קטריקי של [illegible] **קטה** בכל
הבגדים פי׳ [illegible] קטה [illegible]
[illegible] קיטאות [illegible]
[illegible] בספר [illegible] אחרים [illegible]
[illegible] ולקיטיות בפסוק·
[illegible] ר׳
יהושע [illegible] דשישא
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
קירא [illegible] **קטן** [illegible] יהודה
חד פרי [illegible]
ביה [illegible] קטן
דברזל פי׳ [illegible] ומטה של ברזל·
קטוזמא [illegible] בשר ודם
[illegible] ואחר כך קטוזמא [illegible]
[illegible] ואחר כך [illegible]
קטל בפ׳ כלל גדול [illegible] מלאכות

הוי מגן דקטל אספסתא חייב שתים· בס״ג
דיבמות [illegible] לבר ישראל קטול אספסתא
שרי [illegible] ובר״ג [illegible] דינר
[illegible] קטול קני [illegible] כלומר
[illegible] **קטל** [illegible]
בקטלא [illegible] בר [illegible] זהב
[illegible] נזמים [illegible] פי׳ [illegible]
בכלים כל תכשיטי האשה [illegible] של זהב
וקטלאות נזמים [illegible] קטלא [illegible]
[illegible] קטני [illegible] קטנין ונקדשין·
[illegible] קרבן [illegible] קטנין [illegible]
[illegible] קטלא [illegible]
פי׳ הכשיטין [illegible] בצואר האשה והוא רחב
[illegible] בבשר [illegible]
[illegible] בשר [illegible] באר ישר
[illegible] **קטליזה** [illegible]
[illegible] בקטליזה [illegible]
קטלפטה [illegible]
[illegible]
[illegible] קטלפטה [illegible]
קטלת [illegible] בקטלת· פי׳
[illegible] **קטם** [illegible]
[illegible]
[illegible] קטום [illegible]
[illegible]
[illegible] **קטם**
[illegible]
[illegible] קטום [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] **קטן** [illegible]
[illegible] קטן [illegible]
[illegible] קטן [illegible]
[illegible]
[illegible] קטן [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] קטן היודע [illegible]
[illegible]
[illegible] קטן היודע [illegible] חייב
[illegible]

ההקבל
ויקרא
אל משה על [illegible]

קלל

קלל

קלל

ימות הגשמים ורא אגדי לך יום· **קטר** כב״א
בכריתות בגמ׳ המפטם את הקטורת מה הפרש
מגורש דבר שקוטר ועולה וריחו נודף את כל דבר
שקוטר ועולה· בבריתא בפ׳ יום טוב· וכם גמ׳ דמשקין
מאי קיטורא או קיטורא בורי פי׳ לקטרא הבושם
מבית שליד חלוק כשהוא מונח על הכלי· פ״א
מכנסין ומלקטין ומכוונין בית יד של חלוקיהן
ונראה כוון ומעשה אומן הוא ואסור· כר גמ׳
דמנחות· ובכל מקום מוקטר מוגש לשמי· בכל
מקום סלד״ע אילו תלמידי חכמים העוסקין בתורה בכל
מקום· אני מעלה עליהן כאילו מקטירין ומגישין
לשמי· ומנחה טהורה זה הלומד תורה בטהרה·
נושא אשה ואחר כך לומד תורה· בבראשית רבה פר׳ ס״ב
ושמה קטורה שקיטרה מצות ומעשים טובים·
א״ר ברכיה אע״ג דכתי׳ ותלך ותתע· תאמר שנתשבה עליה ברוה הק׳ ושמה קטורה כזה שהוא חותם
ומוציא בחותמה· **קטר** כפ״ב במדות
חצרות קטורות אין קטורות אלא שאינן מקורות·
בילמ׳ בר נלה תולדות יצחק· הריני אומר אותן בכל
קטירין שלא בין שידעו הכל שהוא בנו של אברהם·
בויק רב בפ׳ אחרי מות· ונר בכל קטירין של ולד
בדמות המלאך של תמר היתה מוציאה בכל
קטירין של טור מתוך מטתה ואומרת השתחוה
לזה· **קטרב** כפ׳ י״ד בכלים העור של מתכת
והקטרב פי׳ העור שבראש השוורים פ״א ב׳ עצים
מצד זה העור וכן נקובין ומכניסין בתוך אותן נקב
עץ ושמו קטרוב· וקטרין לזה שלא ישמטו הבקר
פר׳ העור נקוב ב׳ נקבים ושמן כנפים· וממין יצא
הקטרב ונקראין כנפים מפני שכן קנה העוף· ולא
העוף לבד אלא אפי׳ קצות הבגד כדכת׳ בכנף בגדו·
ויש מפר׳ הרצועה שקושרין בה צואר הבהמה ותולה
כליה· ועוד מפן בע׳ כנף· **קטרטון**
בויק רב פר׳ זאת תהיה יום שעתיד בו רוח קטירקטין
נעשה דומטיקוס· **קטרטון** ככר רב פר׳
ל׳ טעד הוא עושה לא כמין קטרקטון היה לו·
סליק פ׳ אחלפ׳ קיט
בגמ׳ דפ׳ כל כתבי בקיטא מותיב להו לרבנן
בשימשא· **קיים** התהלך אברהם אדנין·
תרג׳ ירן תחות קיימיה דאברהם רבונתי· זאת בריתי
תרג׳ דין קיימי· **קיון** וקור עכביש· תרג׳
וקיון דעכובית׳· **קיסטור** במגלת איכה

שנ׳ ובכל מקום מקטר מוגש לשמי

שנ׳ זהו קל וחומ׳ שאין עליו תשובה

איכה ועיב׳ ואיש אחד בכהנים לבוש בדים· שלשה
דברים היה אותו מלאך משמש· ספקלטור· וכהן
גדול· וקיסטור· ספקלטור היך מה דאת אמר החרימם
נתנם לטבח· כהן גדול הה״ד ואיש אחד בתוכם
לבוש בדים· קיסטור הה״ד וקסת הסופר במתניו·
קיית בפ״ג בברה אין בין הקירוי
סליק פ׳ אחלפ׳ קל
לא יקל אדם את ראשו בפ׳ ברכות· פי׳ הוא כמו ויאת
גרון· כלומ׳ לא יהלך אדם בהרמת הראש בקומה
זקופה· לא בכפיפת קומה ובהכנעת ראש· בפ״ב
בנדרים שלא לעשות קלות ראש בנדרים· בפר׳
עקיבה הוי קל ראש· פי׳ דמאי הקלים שבדמאי פי׳
שהוקלו חכמי על פירות האילו בכורים במשנה זו
שהלוקח אותם מעם הארץ אין צריך לעשר· בפ״ג
במעילה הדם קל בתחילתו· זהו קל וחומ׳ שאין
עליו תשובה· בפ׳ אין דורשין בענין אחר· ובגמר
הדין פר׳ ו׳ בסנהדרין א״ר מאיר בזמן שאדם מצטער
מה הלשון אומרת קלני מראשי קלני מזרועי·
גמ׳ מאי משמעותא אמ׳ אביי כמאן דאמ׳ קל
ליה כלומ׳ שאין לו קלות בכאב· ודחה רבה ואמ׳
מי שאין בו קלות כובד· יש בו כבד עלי ראשי·
מיבעי ליה אלא אמר רבה כמאן דאמ׳ קיטל לי
עלמא· ופי׳ הרוח השושה ונעשית קלה מעוטה
כלומ׳ רוחו של אדם נכאב בזמן שנכאב אחד
מן האיברין· בגמ׳ דפ׳ השג יד· ובפ׳ אמר דפ׳
יום היכפורים· הא ונתן את הערכך ביום ההוא
שלא ישהה· שאם מרגליות אין לך לא תקומה
ושבהה הכי כתי׳ בתורת כהנים כיל אם הקדיש
מרגליות ורוצה לפדותה בזה המקום נמכרת בזול
ובמקום אחר נמכרת ביוקר· אין משלחין אותה
לשם אלא מוכרין בשווה במקומה בקל ובזול·
וכן אם ממתינין אותה אלא מוכרין אותה בשווה
בשעתה בזול· פ״א ונתן את הערכך ביום ההוא
שלא יהיה מרגליות לקלים· פי׳ אם האריך עצמו
והוא אדם קל עני ויש לו מרגליות ואין שווה
בידו ובמקומה אלא שקלים מחשבין אותן בשקל
ונידון בהשג יד ופטור· ויש אומרין ושהה עד
שתימכר ביוקר· ולא יהא נידון בהשג יד· ת״ל ביום
ההוא· **קל** ברא״ש דבבא קמא הא תנא
וירושלמי לאחר דתנא לשון קלילא· טוב מעט בצדקה·
תרג׳ קליל בצדקתא· יקח נא מעט מים· תר׳ ירן

שנ׳ והלכנה נטויות גרון

ומשמעין קול בס ויק רבהב ידך עמנא בהדא
מזונא למיכל להדא והמא חדא קולבי סא
למיכל חדא שסתבוינא להדא יהמאי **קלבא**
בכל ליעזר אומאס לא הביא בגמ׳ מועזין רבה
אמ׳ קירא וקלבא עיין בעל אהלא פי׳ חמאור
קלבאי בר גמ׳ דפ׳ השוכר את הפועלין תמן
אמרי באתר דמרי תלא ליה זיינא קולבאי
רשוא קולתיה תלא בחלק בגמ׳ מנשה ובר
ויק רב פר עוד ראיתי סמי שער התנור ששם
חותכין את ההלכה במתלא אמרי הכדי תלא
מרא קולבאי קולתיה פי׳ הדיוט רועה קולתיה
תלא **קלבון** ברגמ׳ דפ׳ משילין ובר חולין
ובר בכורות ובם׳ א׳ בשקלים האחין השותפין
שחייבין בקולבון פטורין ממעשר בהמה ושחייבין
במעשר בהמה פטורין מן הקולבון וכמה קולבון
מעה כסף דברי ר׳ מאיר וחכמ׳ אומ׳ חצי פי׳
האחין השותפין שחייבין בקולבון פטורין ממעשר
בהמה והן שכבר חלקו כדתנן בבכורות בפ׳ אחרון
הלכו וסגרו משהתחילו חייבין בקולבון ופטורין ממעשר
בהמה פי׳ חייבין בקולבון דכיון דחלקו נעשו כרחוקים
והן השותפין עכו ועליך חבירו חייב בקולבון ופטורין
ממעשר בהמה דכיון דחלקו נעשו כלקוחות
והן הלוקח או שניתן לו במתנה פטור ממעשר
בהמה ושחייבין במעשר בהמה שעדיין לא חלקו
וירשו בהמה או קנו ועדיין לא חלקו חייבין במעשר
בהמה דתנן קנו מתפוסת הבית חייבין ואם לאו
פטורין ופטורין מן הקולבון כי ממטון אחד אם הביאו
השקל כי עדיין לא חלקו יש היתה חובת קולבון
היו אחין לא חלקו ממתפוסת הבית אם הביאו
שקלן פלוני פטור מן הקולבון ואמרי ההם בבכורות
פטורין בזה ובזה שחלקו בבהמות ולא חלקו בנכסים
ואעפ׳ שחלקו בבהמה גלו דעתם דלמיפלג קיימי
ולא חייבין בקולבון קמ״ל **קלבן** במומין איזן
בגמ׳ מריש הקישן והעמלין והקילבן הכ״ל
או סכר רגליו או [illegible] יד וכל׳ **קליבסת**
בר גמ׳ דפ׳ שור אדם ויתן השקד׳ או קליבסרה
פי׳ קליבוסתא בין הפרקים כמו תרגם דאקליבוסתא
דגרסי בפ׳ גיד הנשה בגמ׳ ונוהג בשליל אמ׳ שמואל
האי תרבא דאקליבוסתא אסור עם שבעה כפלים
קלבקר בפ׳ כל בכלים וסלה אחד וקלבוקרין
אתה לא נפל עליה גורל אמ׳ הקבה פי׳ סמיכה סא
גלוסקין וכדרש׳ בש׳ גלוסקי **קלבס**

כר מגילת איכה מהו לא נפל עליה גורל אמ׳ הקבה כשעה
שהלכו קלבסים על אומות העו׳ להגלותם לא גלו ואתם
לא גליתם כי דמה בחוכה הית **קלגס** בפ׳
משוח מלחמה אל יראו מפני הגפה הריסין ושיפת
הקלגסים פי׳ המון החיילות **קלגרפון**
בהסיף פר׳ יג׳ בכלים קלגרפון שניטלה כפה טמאה
מפני שינה פי׳ כלי שיש לו ב׳ ראשים האחד משימין
בו הלחם בתנור ורודין ממנו ושמו מוסא בלחשו
ובלע טלא והאחד גורפין בו הגחלים מן הפורני ושמו
רישלו ויש אומ׳ שקורין אותו בלעונס רוטבלו
קלד בסג׳ דפסח ובחלק בגמ׳ עדת קרח וכותי
אקלידי וגולבי דגילדאי קא אקלידי דקולבי דגילדאי
פי׳ אקלידי מפתחות קופי בלעז קרשון גולדא עור
בפ׳ חלק מסר לו אקלידא דמיטרא בהגדה דפ׳ העזקין
כל אקלידי מסר לשמעתיה לבר מרעובי בם גמ׳
דפ׳ אר עקיבה אבל ענים דחזו לכבא דאקלידא
בם כל המנחות באות בגמ׳ ואם החמיצן לא לעולם
במקום אחד וחצי לכבא דאקלידא בם גיד הנשה
בגמ׳ ונוהג בשליל אר הונא אקלידי מיקל דבהון
פי׳ מקום יש בירך שמחובר ומדובק פנימה
על החיצון ובמקום דכרעי מבחוץ פי׳ מפתח בלש׳
יון קלידי **קלודו** בבר רב פר לה אדמה
ועבו״ם עד לעשב עד קלדה יון הדיוט **קלוון**
בבר רב פר סד ויצא הראשון אדא קלוון דאתוון
בב׳ אבפר ה׳ יקוו המים הו אומ׳ אלו לאלו נגד
ונעשה קלוסין שלהקבה בם מגילת איכה עבל
צווריע אדריינוס שחוק עצמותיו אמר קילוסין
קא קלבסין פי׳ שירי קלש יון **קלוון** בם
פסוק דויהי בשלח פרעה לנד קילון ואותביה
תחות חדא אילן קא לגד דקל **קלח** בפ׳ בלשעה
יוצאין בהן ובקלח שלהן כפל אמ׳ בסבה מהלך אוכל
קלחין ובקנה גבעולין פי׳ כשיוצאין בו ג׳ קנים משורש
אחד שמן קלחים בגמ׳ דפ׳ העודרין המבשל
שמול הוא ברזין נבישיה בקלמה פי׳ זה מישים קלה
של כרוב בפיו ובולעו ומפשפש כל בני מעיין
בפ׳ בשורחבין בגמ׳ שירא ש בשלמן בקנים
ובקולמות פי׳ כמו קלה של כרוב קלחים של ירקות
שמתעבן ומתקשו ונעשו יבשין בפ׳ השור והחובל
בגמ׳ בקילמו ומשו יד פי׳ הקנה שלהן כעין קולמוס של
כרוב ומשום יד של כל שרוצה להשתמש בקלחים
הללו בפ׳ טרף בקלפי בגמ׳ קשר ובם גמ׳ דפ׳ הפנים
כאן בקלחת כאן בכבפותם קולמות כאן קודמה

קיל אורך כיצד פרטיא האחרת יעלו כן הקילין ש'
והפלטיות מ"ח וב' אמות לצדדין עולה כ"ב אמות ש'
פירנסתה רוחב התיבה אורך התיבה ש' אמות תעלה
שורה אחת שלש אמות ל' קילין שהרצועה שבקיטוניות
באורך התיבה מראש למטה זו בצד זו ואין בינהן
כלום הפרש כבר פיר' ד' קילין היו ברחבה וכל שורה
ל' קילין ד' טפחים יעלו ק"כ קילין תרגייר ק"כ ושניים
ק"כ יעלו רמ' שלשיים העליונים לא היו אלא ג' שורות
שהיה מיצר ועולה ולא היתה רוחב התיבה אלא מ'
אמות וג' שורות עולין צ' ורמ' הנה של קילין לדברי
ר' יהודה ר' מאיר אומ' תתק' קילין היו קילין אמות על
אמות וג' פלטיות של ד"ד קיל' מיכן וקיל' מיכן וב' אמות
לצדדין פיר' רוחב התיבה נ' אמות וו' שורות של קילין
היו שם וכל קילין אמות עולין לג' אמות וג' פלטיות של
ד"ד וב' אמות לצדדין עולין נ' וכיצד נעשין אילו ו'
קילין ברוחב התיבה ד' חדרים באמצע התיבה ב' לבד
מדובקות מאחוריהן וב' לבד מדובקות מאחוריהן
ובינהן פלטיא של ד' אמות וחדר מיכן מצד השנים
ובינהן פלטיא של ד' אמות וחדר מצד שנים האחרות
ובינהן ד' אמות רוחב הפלטיא וב' אמות מצדי קילין
היחידים פירנסהה רוחב התיבה אורך התיבה ש'
אמות וכל קילין אמות ו' מטמרים נ' עולין ש' כמנאות
השורה של קילין נ' קילין זה בצד זה מדובקין שאין בינהן
הפרש ויש ו' שורות שש בתיבה כל אחת נ' עולה ש'
וכן שניים וכן שלשיים עולין תתק' והקשיא לר' יהודה דר'
יהודה שהיה נותן שורה מן השלשיים ניחא הא דכת'
ול' אמה תכלנה מלמעלה של דשניה דר' חנינא שלא
היה נותן מן הקילין של מעלה מעשל מטה היאך ואל
אמה תכלנה מלמע' ר' נחמיה אומ' קמוטין היתה והכ'
פיר' היאך היו יב' חדש בתיבה המתרין בבר' רב' תנן
משפט דור המבול יב' חדש כיצד בשנת שש מאות
שנה לחיי נח וכו' ויהי המבול על הארץ מ' יום וג' לי' ובחדש
זה שאר מרחשון וכסלו שנשארו מיום מ"ב ונבוי
ויגברו המים על הארץ ק"נ יום הרי טבת שבט
אדר ניסן ואייר ואי אפשר להיות ה' חדשים שלמים
זה בצד זה אלא מכ"ה בכסליו מיום השלמה מ' יום
של גשמים היו ק"נ ימים ותנח התיבה בחדש השביעי
בשבעה עשר יום ונקל' זה סיון שהוא שביעי לירידה
גשמים פיר' מי"ז במרחשון ועד י"ז בניסן ז' חדשים
מכוונים ומראש סיון התחיל [illegible] לחסר דכת'
וישובו המים מעל הארץ הלוך [illegible] הולכים
ושבים ולא חסרו ולא הותירו אלא עמדו בגבורתם

ש"נ עד החדש העשירי זה חדש אב

ש"נ ויהי באחת ושש מאות שנה בראשון זה חדש תשרי

פסוק

פסוק בגע קמור שהיא קובה [illegible] העין והוא בצלעים וזהו צורה קמרון

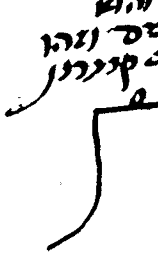

פסוק

ש"נ ותנח התיבה בחדש השביעי זה סיון

ש"נ הלוך ושוב

ויחסרו המים מקצה חמשים ומאת יום כתו' מקצה וסוף
ק"נ יום שהוא סוף אייר התחילו לחסר מתחילת
סיון וכסליו ובמות חסרו המים אורך טו' אמה
שהיו גבוהין על ההרים של והמים היו הלוך וחסור
עד החדש העשירי זה ראש חדש אב שהוא עשירי
לירידה גשמים באותן ס' יום שמראש חדש סיון
ועד ראש חדש אב חסרו טו' אמה אמה לארבעת
ימים טפח ומחצה לכל יום מיכן אתה למד שהתיבה
היתה משוקעת במים יא' אמה כדכת' ותנח התיבה
בחדש השביעי וג' אותן ד' אמות שהיתה התיבה
גבוהה על ההר פתחו בין יום ונחה התיבה על
ההר ועדיין המים היו על ההר יא' אמה גבוה
והתיבה שקועה בהן ואילו יא' אמות פתחו מי"ג
בסיון עד ראש אב שהן מ"ח ימים כת' ויהי מקץ
ארבעים יום ויפתח נח וג' והמתין עוד ג' שבועים
בשילוח העורב ובשילוח היונה פעמים הרי ס'
יום נשלמו אב ואלול ויגיע החשבון עד תשרי
דכת' ויהי באחת ושש מאות שנה בראשון זה חדש
תשרי חרבו המים מעל הארץ נעשית כמטוח
ובחדש השני בשבעה ועשרים יום לחדש נעשית
כגריד לא היה צריך קרא למימר אלא בשבעה עשר
יום לחדש השני יב' הא' ומה הל' בכ"ז לחדש השני
יבשה הארץ אילו יא' יום שימות החמה יתירים
על ימות החמה:

קלא

בפ"ק בגמ' דהמוכר
שחטן שלא לאוכלין שקלקלא פתק ביה ובפ'
גמ' דראש אין מכירין בר' גמ' דתעניות לברציד
דלעולם קלא מהני בסו' דפ' המוכל בירא דשהיה
טינה מוש חרי קלא לא תשדי ביה · בפ"ג בעב"ז
בגמ' אין בונין היהו כלבו דאכלא איתשי' שקלקלא
שדיא בהן פיר' אבן קלא יה' שלחנם לבניהם
לפחי הב' לקומיהון קלא

קלא אילן

בר' גמ' דפ' התכלת הרי טלית שכולה תכלת
כלאים דמשון פטורין בה חוץ מקלא אילן בר'
גמ' ... בקלא אילן דלא הדר ובראשה
אי זהו [illegible] ומראה שתולה קלא אילן בבגדו
תכלתהו פיר' אינדי'

קלב

בפ' מעשה
בגמ' ולא בקולא בקולבה אשר טסמרו והן פיר'
עץ הוא וקובעין אותן ארקבות של ברזל ותולין
בו בשר הקנבים פי' קמיי הטיטו הוא
להשמיע קול בדורך [illegible] ותוקעין במסמרים
פי' העורבין עושין הכפיטין בצוארי גמליהן מחרכות
חרוסה של כסף או של זהב וקובעין אותן במסמרים

במשמעי

כותבה טוב ארא רע׳ פי׳ בקולמוס אחד כמה שכותבין
מעשיהן יכך עושין שאינן יכולין לעשות עמכן שום
פשרה׳ עט שקר סופרים׳ תרג׳ קולמוס דשקר במגילותיהם
בפסוק דוהי בשלח שהיו נותנין גודיות של אש תחת
שיחיהן וקולמוסות שלקנה׳ **קלמוס** תרג׳
והקשורים קולמוסא׳ הפארים והצעדות והקישורים׳
קלמר בכלכל׳ פ״ב בכלים קלמרין המתאסמה
פי׳ לשון לעז הוא קלמרי׳ ובלשון ישמעאל מחברה והיא
שלבלוביה ונוה שוקע להוכו׳ ואם הניחה לצד אחד
לא ישפוך הדין ואחר פה ישלה שממשים הדין׳
ואחר נקב מצדה׳ ומעין שכן דאמרי׳ בפ׳ מקוות
צלוחית שפיה שוקעה אינה טהורה עד שינקבה
על צידה׳ קלמרין אינה טהורה עד שיקבנה מצידה׳
קלמרין שליוסף הצדיק היתה נקובה מצידה ועושין
לה תיק שלעץ ומניחין הקסת בתוכו׳ ואותו התיק
נק׳ שלעץ קלמרין המראות בר׳ ב״ר ב׳ [illegible]
וקונדיון כבר פי׳ בע׳ [illegible] **קלמין** עד שלא
הגיע למחוז מהלך בקלמין׳ פי׳ אדם חשוב
ובבר פי׳ בעל פנו׳ **קלן** בפ׳ ואילו עוברין בפסח
וקולן של סופרים׳ פי׳ מים וקמח מעורבין
ומדבקין בו ניירותיהן הסופרים׳ וכן שמה בלעז קולא׳
ואם אין בו מים קי״ל כן מי פירותיו מחמיצין׳
[illegible] ומלהון [illegible] מים׳ **קלן** בילמ׳
בשוהה תצוה [illegible] היתה קלשן
של הולעים [illegible] שלדרך ואבירים
ונכנסין לתוך שהלבם של ישראל׳ הוראות וכסילים
מרים קלון **קלן** בילמ׳ בשר ואראי לא חגרן
הבאו עלמין קלון׳ אין צפרדעים׳ כבר פי׳ בקל
בל׳ זה הפרק **קלן** בפ׳ גג׳ דף הקורא את המגלה
עומד׳ תנ״ר יוסף בקלון אבן ובקלון אמו׳ כבר
פי׳ בע׳ בן׳ בל׳ גג׳ דף המודר׳ א״ר יהודה את שמעאל
דברים שלקלון׳ פי׳ דבר ערוה׳ וחשופי שת ערות
מצרים תרג׳ [illegible] עריא קלן מצראי׳ בילמ׳ ואר׳
שדי׳ ואמרו זה [illegible] אצל הקלניה שהיא נמכר
שם׳ [illegible] איכה׳ ובהגדה דפ׳ השוקין
[illegible] שחוק [illegible] ג׳ ספירות מגדלת
ישראל [illegible] בקלון וכל׳ ובבר
כתבתי בקל [illegible] הפרק **קלון** בר׳ מושקין
אין מושקין [illegible] ולא ממי הקילון׳
בארץ ישר׳ פה במקוות אמר׳ נהמלא קילון שה
פ״ב במכשירין המטלא בקילון [illegible] טמאין
פי׳ כשבמים מקובצין במקום אחד ודבק [illegible]

להוציא אותן אל שורה אחד עושין לו דרך שיבוא לו
המים׳ ואותה מלאה׳ וסתרתא לאורדלא מוינה מי
גשמים׳ [illegible] כי מדלן מוינה
[illegible] מי קילון וטירחא טולתא.
קלנדס בר׳ עז ואלו הן אידיהן של גוים
קלנדס וסטרנליא׳ גמ׳ מפרש מאי טעמא כיון
דחמא אומתא אמ׳ קלנדס קלון ריאו **קלניא**
בפ׳ לולב וערבה׳ מצות ערבה כיצד מקום היה למטה
מירושלים ונק׳ מוצא׳ גמ׳ תנא מקום קלוניא היה ודוא
דידן מאי טעמא קרי ליה מוצא מאכרגא דמלכא
הודורוס קלניא מתעבד׳ כבר פי׳ בעדיין׳ בר׳ גמ׳
דעג׳ בעונא דהתעביד טובריה קלוניא׳ פי׳ שלא
יתנו הדרים שם מקום׳ **קלין** ופסים ממעל לרגלה.
תרג׳ קולין על למרסת רגלו׳ [illegible] יקוש על כל
דרכיו׳ תרג׳ לנביאיהן קולין על׳ **קלניתא**
בפ׳ לא יחפור מומי רגלים שחוטלה בטמא׳ מזבין
ליה [illegible] בקלניתא׳ בפ׳ גמ׳ דף גיד הנשה׳ וכי איכא
מידי דבקולה ליה בה בשר גדיים ועצמות׳ אמר
שרביה בקלניתא׳ פי׳ עוף שבולן עצמות׳ ואין בו
לא מעט בשר **קלס** דקולסא גברא׳ כבר פי׳ בע׳
[illegible] חלמות [illegible] הרדין וקולס כרוב׳ עיין
חלף׳ קלס הימוח ביד קילום ברגל׳ עיין בע׳ טמח׳
קלס בפ׳ גמ׳ [illegible] דקיסר
לה בקולסי **קלס** בפ״ח של׳ התורה אמ׳ לא
על נבלה׳ ואם אמורה׳ יאכלו אמ׳ לו קלוס׳ פי׳
יפה׳ וכן פליון הוק יפה **קלס** בהרונן ויקראן
לפני עבדך מקלסין קדמוי **קלס** בברכבר
פה ויהי כאשר בא יוסף [illegible] ר״א אמ׳ בקילוס היה
קלס בר׳ גמ׳ דף מי שמתו׳ ובכל מקום שנהגו
[illegible] מקום שנהגו לאכול צלי [illegible] איש רחמני
[illegible] להאכילם גדיים מקולסים׳ בפ׳ כפיה
[illegible] גדי מקולס בלילי פסח׳ [illegible] עושין ר׳
[illegible] קורין גדי מקולס [illegible] גדי מקולס כל
[illegible] כאחד׳ [illegible] אין
[illegible] מקום שכולו חוצה לו שהולה
המגן [illegible] וכובע נחשת׳ תרג׳ וקולס דנחש׳
[illegible] בכובעים׳ [illegible] ומגן וכובע׳ בב״ר פר׳ ה
[illegible] קולסין סבכין **קלסטה** בחלק בגמ׳ [illegible]
[illegible] בן קלסטה של מלך הוא׳ פי׳
קוסטינר [illegible] והוא שר הטבחים׳ [illegible] בגמ׳
אין [illegible] ר׳ חנינה בן הרדיון
וקלסטירון [illegible] לחיי [illegible] **קלסטרי**

ענ׳ עט שקר סופרים

ענ׳ מחברה

ענ׳ וכסילים מוריש קלון [illegible]

ענ׳ [illegible] גדי מקולס

ענ׳ וחשופי שת ערות מצרים

ענ׳ וכובע נחשת

ענ׳ קוסטינר וע׳ שר הטבחים

וככר פי' בע' קרח· בס' גמ' דפ' ראשית הגז אמ' חסדא
א"ר והורה היא דתנן בפ' ג' כשיה· המוכר קולחי אילן
בתוך שלהן· נותן פיאה מכל אחד וא' א"ר יהודה
וכו'· קלח בפ' ב' בטהרות ספק מן הקלוה
כתש' וספק שהקלח נגע בידו פי' כמו מים מקלחין נ"א נאמן
בפ' השוחט א' בעוף בגמ' השוחט בהמה וחיה דבי
ר' ישמעאל ודם חללים ישתה· פרט לדם קילוח
שאינו מכשיר את הזרעים· פי' אין דם הנהרג
חשוב כמשקה להכשיר הזרעים· כדכתי' וכי
יותן מים על זרע· [illegible] שמשמשה חלל כענין
יציאת נשמה· כדכתי' ודם חללים ישתה· אבל
המקלח כמרזב ועוד נשמתו בו אינו מכשיר·
קלחת בר' גמ' דפ' המוכר את הספינה כל
ליום ומהפך לצאנס כבשר בקלחת· קלט
בר' ראש השנה בגמ' ולנטיעה דתנן בפ' ב' בשביעית
אין נוטעין ואין מבריכין וכו' עד ר' יהודה אומ' כל
הברכה שאינה קולטת לג' ימים שוב אינה קולטת·
פי' לדברי האומ' ל' צריך ל' ול' לקליטה ול' לגלות
לו שנה· וכן לדברי האומ' ג' צריך ג' לקליטה· ול' להעלות
לו שנה· וכן לדברי האומ' ט"ו· בפ' כל כתבי בגמ'
מצילין מזון· ובלבד שלא יבא כלי אחר ויקלוט·
בפ' הזורק גמ' בגמ' הוא מלמעלה· כמאן דאמ' קלוטה
כמו שהונחה דמיא· אעפ' שלא הונחה כמה
שהונחה דמיא· בר' גמ' דשבת ובר' גמ' דפ' הזורק
מן היחיד· הו' הזורק מר' הר' לר' הר' ורשות הרבים
באמצע ר' מחייבין וחכמ' פוטרין· פי' קלוטה
כמו שהונחה מטפח באויר· אעפ' שלא הונחה· כמו
שהונחה דמיא· בפ' המוציא תפילין קולט אדם
מן המזחילה· פי' שחוטף בידו ושותה· אבל נוטל
מן המזחילה משהוא נופל ומעביר ידו למזחילה
אסור· בר' גמ' דפ' לולב וערבה· ובמגילה בפ' ולד
חטאת אמ' תמ' ר' אלעזר בר צדוק נראי' קלטו וכו'
בר' גמ' דפ' מקום שנהגו לר' והוקה גבא דחמרא
קלטינהו· פי' שהולכין למקום שכלו על גבי החמור
קולטן גדו של חמור לחייבו בעשור והא החמור
במקומו· ועדיין לא כלו שם· קלוט בפ'
מרובה בגמ' ר' שמעון טהורה מפני מאי כר
מיעברא דאיעברא מקלוט דר' שמעון· פי'
שפרסתו כולה אחת ואינה סדוקה כמו החמור
והסוס· בר' גמ' דפ' בהמה המקשה חד למקור החמור
וחד לקלוט במעי פרה ולרבא דר' שמעון דא"ר
שמעון קלוט במעי פרה אסור הני מילי· היכא

דיצא לאויר העולם· אבל במעי אמו שרי· בר'
בכורות בגמ' מה הן באכילה· הב' רחל שילדה מין
עז· ועז שילדה מין רחל· פטורה מן הבכורה·
ואם יש בו מקצת סימנין חייבה· ר' שמעון אומ'
עד שיהא ראשו ורובו דומה לאמו· איבעיא
להו לאכילה מיבעיא· ר' שמעון היא ורובו וכו'
הא שמעי ר' שמעון אומ' גמל גמל ב' פעמים וכו'
בר' גמ' דף טמאין אילו קלוט וחוטין דליתנהו באדם
בבהמה נמי לא מסלי· פי' חיטין דאדם לא הוי
בגלוים בשל בהמה ולא מסלי באדם· ואי קלוט
דלא בעין מאדם כרסות סדוקות· קליא
בר' גמ' דפ' כל מערבין· מערבין בקליא· פי'
קליא הוא עשב· שורפין אותו ונותנין אותו אפר
בבורית ורוחצין ידיכן· כמו קלם מלך בבל·
ואין הירקות· ירקות השדה הנאכלין הן· ורבי אמון
מערבין בהן· וכמה מלא היד· קליא סבג
ודבש· תרג' קליא ודבש· קלראם ביום
בס' כי תשא משה היה מהלך ברקיע· כקולראם
הזה· עד שעלה אצל הקב"ה· קלווכון בספ'
דויהי ביום כלות הוא דמלכא שרא קיטומין דמומות
לקלוויני· פי' טרדי· אקקובה תרגו' לגו קלא·
קלוים האסכן· כבר פי' בערך אספנין
קליים בית קליים בגמ' מרקולס· קליות
בפ' העור והרוטב קולית המת טמאה· וקולית
המוקדשין הטעבת בין נקובין בין סתומין טמאה·
קולית הנבלה וקולית השרץ הנוגע בהן סתומה
טהור· כבר רב פרי· וכל אצל רוח שם קולית לא
היה מממשלה והוא מתגלגלא וכו' וכב' כג' הנפלים
היו בארץ· רפאים גבורים· קולתן של אחד מהן
אמה· בפ' כיצד עולין בגמ' העצמות· נמנין על מוח
שבראש· ואין נמנין על מוח שבקולית· פי' קולית
החלל ובשום משל צדדין· והוא מלא מוח· והוא
ממשליך שיש בו מוח הרבה· קלמוס
בר' שבת לא יצא הלבלר בקולמוס· בס' גמ' דפ' מקום
שנהגו אוי לי מקולמוסין· פי' שהיו חוקקין חקקי און
בפ' השוחט א' בעוף בגמ' ב' אוחזין בסכין ושחיטה
העשויה כקולמוס· פי' כגון דשחט במקום אחד
ושמיה לסכין ואתא לגואי והוה ליה כקולמוס
פי' שמשטא הושט למטה· ועקם הסכין שבידו
וחתך העור ועלה ושחט את הקנה כקולמוס החמור
בס' גמ' דפסח גזר באומה שכל מעשיו
נכתבים בקולמוס אחד· פי' שלעולם אינו

כותבה

ובגמ' מקום שנעקרה הבו לי קולפא וידון דינא·
סא קופלא ·כל מנחות בגמ' אחת מנחה חוטא ובערכים
בלגמ' דף שור היתומים ·אר' חסדא קולפי טבי בן בלער
בימי דאבימי עלה דהא שמעתא ·פר' שבטט שמכין
בעאדם ורגשו עב' בלגמ' דף אגפ נכקא אבתריה שראשן
מחייה בקולפא דשדאי כלומ' מחייב בשדאי

קשור **קלפנדר** בבר' רב' פר' נט' ה' דייש
סדום· קושקדי· רבשקר רבנכל· מסטהדין קלאפנדר·

קלק בפסו ויהי בשלח ומקלק בשוקא קלק
גרמיך ואן לא אנא מקלק· פר' הייץ מלוכה שפיר

במקומו· **קלקי** בפ' במה אשה בגמ' לא יצא
האיש תר' ושק אין לו אלא שק· פרש' לרבות את הקילקי
ואת החבק· בפ' המוכר את הספינה בגמ' מכר את המרדעת
ואת הקילקי ואת החבק· פר' קילקי שתחת הזנב חבק
שתחת הבטן· פא' קילקי· וחבק· בפ' במה אשה אומ' לשון
יון הוא הקילקי· בגד עשוי משיער של עזים· והוא
קשה ועשוי להצעון תחת הכרים והכסתות· בפ' כט
בכלים האומרין של ערביים הקילקין והסונדא· פי'
חלוק של צמר ויש לו נימין· והוא שק שלובשין אותו
מביה מי שמצטער בעצמו· ובלעז עציצלו· קילקי
הלב והזקן ובית הסתרים· פי' כל איש שאין חלוק
ויש לו שערות כאיש שעיר בבית השחי או בלבו
מודלה על גרונו מן הזינה והן מתקלקלין כקילקין
שפיר עיצוצין· ועוד פר' ט במקומו אילו שאין חוצצין
קילקי הראש· פי' השיער שעל הראש שידבק בו·

קלקי בפ' בנגעים גופה של בהרת כגריס
מרובע· מקום הגריס ט' עדשות ובכל' בפ' י' בכלים בכי
גיים נגעים כגריס הקילקי· בר' מעשרות שום בעל
ובצל של רכפה· והגריסין הקילקין פי' כן שמם קילקי·
ויש אומ' על שם מקומן נקרא· ירן שום בעל בכי
כל שאין לו דרך אחד מקיף את העמוד· רשב"ג אומ'
כל שאין לו [illegible] זהו בצל של רכפה· כל
שעוקצו נמשך לתוכו· רשב"ג אומ' כל שאין לו אלא
קליפה אחת בלבד· אילו הן הגריסין הקלקלין [illegible]
המרובעין· רשב"ג אומ' [illegible] משושלין [illegible]
וגם בם תוספת מעשרות [illegible] אילו הן גריסין קלקלין
עילו המרובעין הני רשב"ג אין מרובע משושלין יותר
ברמשית· התב' ר' ברכיה והא תנן גופה של בהרת כגריס
הקילקי מרובע [illegible] **קלקלון** בגון [illegible]
שמעשבע [illegible] מצע בכנשא כל שהוא לפכר מן
הקלקלון [illegible] חוץ לקולקולון וכל
של אם ביני קלנים הוא [illegible] קלנוביס

כאותן של בית המקדש שהיה גנאי שלא כיון לשם אחר·

קלקנתום בכ' הבונה ובב' הקן את המגלה לכ'
בסם· בסיקרא בקימוס ובקלקנתום· בב' כט בתרה דין וקלקנתום·
קומוס וקלקנתום ·בר' ידים נגב להוכו דין קומוס
בב"א בעיר וכן בגמ' משום ר' ישמעאל דבר אחר יש לו
וקלקנתום שמו· ובר' גמ' דף היה נוטל את מנחתה·

עי' שמונה של דייני סדום

פר' כלען ביטריאולו· **קלר** בב' המוציא יין מים
כדי לשוף את הקילורית· ובגמ' דף ח' שר' טובה טיפה
צונן בשחרית ורחיצת ידים ורגלים בחמין ערבית
מכל קילורין שבעולם· בס' פר' כלהיר בגמ' איזהו אדום·
מעשה והלה' מאיר בקילור· ור' הלה בשרף של שקמה·

עי' קילקי וחבק

בויק רב' זאת תהיה· ובבסן דותאמר ציון ומשקרות
עינים· ריש לקיש אמ' בקילורית אדומה· פר' כוחל
אדום· ודומה לא מראה דם· ומפסיק הדמע· **קלר**
בבר' רב' פר' יט וברך· וכי הקילורין של מלך חסר כלום·
ובב' נג' ויסע משם· ובב' נה לפי שחרב את מקומה של
סדום ופגעו העוברים והשבים· ולא חסר קלורין שלו
כלום· ובב' ס וזה בך את אברהם בכל· ר' אמר ג'
שהשליטן בירדן· נעשה ישמעאל תשובה ולא חסר
קילורין שלו כלום· פר' לשון יון קילורי· ובלע' עלרו·

קלר בויק רב' אחרי מות ובבסן דאחרי מות
ויחזו את הלוים ושתו· וכי קילורין עלה עמקן בסוני·

עי' לבנה נקרא ר' אליעזר בר' קמר

פר' שמענו שיש מקום שקורין לעוגת קמח· ושל
בן נקר' לאיעזר בר' קמח· שאכל עוגה שהיה כת בה

עי' ערך

קריעה ונתפסק· **קלר** בב' האומ' המקדש
גט ובס טירבוליס היתה בקולר ואמ' כתבו גט לאשתו·

עי' שום של בצל בכי ובצל של רכפה

בב' יב בכלים הקולר טמא· בר' גמ' דסנהדרין עשרה
שיושבין בדין קולר תלויה בצוארן כולן· בס' גמ' דיבמות
מעשה בקולר של בני אדם· בב' כתרה מלבי בגמ' בקולר·
על ג' עבירות· חש בראשו דומה כמי שנתנוהו

עי' נתן בגון כליטון יע' ונגיר

נתן בגון כליטים· הרג יהו שנותן בקולר ויתגוהו
בסוגר· הרג ויהבוהי בקולרין **קלש** בר'
עירובין מאי שכא סוכה כשלה דשם קלוי מבור כמי
עמד קלוש· פר' ראה הקורה כאילו היא קלושה· והוא
עלגא דסומכה העשון כאילו עושר מסור ומחרך
וכאילו אינו דומה קורה כולה שהוא חץ מטה דשובה
התחתון כלו בתוך עשרים ולמעלן המבור כשר·
כלומר שהנך מחכן את הקשעות בקש ר' יהודה אומ'
מעבין גמ' מחכין אקלושי· פר' מלכין בעצים
מרחקין זה מזה מעבין ממשמש ממלך העצים זה
לזה· ביבמות בר' גמ' דף חרש פשיטא דחרש דעתא
קלישתא היא· בר' גמ' דף נערה המאורסה· בעל מגז
גויו·

בכ"פ בכורים הקרסטל בה ארבעה קבין שכן דאמרי
קרסטל פי' כתגרסי' ולא סיימי בקרסטלין שבמדם
והוא כלי שלעור ומחזיק' **קלסטר** בב' השוכר
את הפועל בגמ' מעשה מיד נהפך קלסטר פניו של
יצחק ונדמה לאברהם בב' גמ' הכבלת והקפה
נתן בן רוח ונשמה וקלסטר פניו וכו' פי' תואר פנים
קלסטרא בר' גמ' כל הכלים קנים מקנות
וקלוסטרא פי' קלוסטרא היא מנורה בכלים של
וא שאמר ר' יהושע לטלטלה בשבת הוספתא
בכלים בתחילה בבא מציעה קלוסטרא רב
טרפון מטמא וחכמ' מטהרין ברוריה אם שומטה
מפתח ותולה בחבירו בשבת כשאמר דברים לבע
ר' יהושע אמ' יפה ברוריה פי' קלוסטרא קצינצן
בלעז והוא מרובע כמעשה קסת הסופרים אחופה
כדאמרי' גלוסקוס הנעול וקלוסטרא הנעולה ויש
מפר' קלוסטרא נגר כששנינו בב' עירובין נגר
שיש בראשו קלוסטרא והוא כמין יתד ובראשו
עגול כמין רמון וכשיש בפתח שני דלתות עושין
טבעת בפתח אחת ובין בעקרה ומכניסין באותן
הטבעות היתד פי' גלוסטרא וכבר פי' במקומו
קלסקום בכורה פר"ט באהלות כמין
קלוסקום הינוגב בה טבל מקום טמא פי' גלוסקום
וכבר פי' בב' גימל' **קלוסקה** יומא פ"ב גלוסקא גדול
גלוסקי' כבר פי' בג' ושאום פתבג' וישאום לנס
קלסקה בפ' מנחידין אותו קלוסקה
מגולגלין פי' רכים ולחים ורכין בין סבבות
הן סורעות הן רכמות הן רעלות הן מסובלות הן
הזיתים מגולגלין והשלוקין אסורין ר' חייה בשם
ר' יוחנן אומ' והן שן נותנין לתוך חומץ שיהן חלבן
את גלעינין **קלע** בפ"א במשנה קדשי קדשים
נאכלין לפנים מן הקלעים בב' איזהו מקומן של
[illegible] זבחי שלמים זבחי ציבור ואשמות נאכלין
לפנים מן הקלעים פי' וכאן וכאן קדשי קדשים
נאכלין מן הקלעים מכל בב' אמרין דזבחי באן
בשילה נאסרו הבמות וכול עד קדשי קדשים נאכלין
לפנים מן הקלעים קדשים קלים ומעשר שני בכל
הרואה גמ' אר' אבהו אמ' קרא בן פורת יוסף עלי עין
שלא רצתה לינות מחבר שאינן שלו תזכה ויאכל
קדשים במלוא עינה באן לרושלם וכל עד קדשי
קדשים נאכלין לפנים מן הקלעים קדשים קלים
ומעשר שני לפנים מן החומה פי' חומה חומת
ירושלם [illegible] חומת עזרה ומצאי קריבה קלעים

עיי' וערך נעשה ... יקלעש בתוך כף הקלע
עיי' ועה קלעהן ימה סוף
עיי' מנעשה עבות
עיי' ונעשה ונספחת

שהיה במקום קלעי המשכן ועוד כשהיו בונין היו
פורסין קלעים לבונים במקום חומת עזרה ואוכלין
וכה במנחה ובחטאת במקום קדוש וכו' בחול אלא
בל קדשים וכו' ולא אפשר למיפרק עלוהי קלע
קלע בפ"ב שיירי קנין במקלות והוציאן לבית
השריפה גמ' אמר יוחנן כמין קלעה פי' זה הולך
במוטות כמין קלעה כדרכו ואת נפש אויביך יקלענה
בשמואל בפ"ג הקלעות טהורות הקלע שבית
קיבול שלה אורג טמאה ויתקעהו ימה סוף תרג'
ירו וטקעה בב' לולב הגזול בגמ' הדם הגזול תנא
קילוע כמין קלעה ודומה לשלשלת זהו הדם בגמ'
דם הרואה ובב' יוצא דופן בגמ' כת' יש שק לקלעיהם
בעתי מעשה עבות תרג' ירו עובד קטעת
[illegible] בב' מי שמתו בגמ' ר' יהודה אומ' מברך
כי אתא רבין אמ' באשה זה בקילעא דר' הושעיה
בסנהדרין החולק וכו' ומגדלו מענידין ותיבה לומ'
ור' חנינא ור' פפי ור' יצחק אקלעו דר' יצחק נפחא
בר' גמ' דפ"ד נדרים מת לבית קילעא פי' לאהלך
שיר זה בקלע הראשון **קלעלון** בגמ' דפ"ל
נזיר חטאת חדש קלעלון בשדה הקדש מעל
בב' מגילות [illegible] הדש מלעין פי' מין קטנות
קלף קליפי אגוזין קליפי רמונים בב' באהלות
ותרו היה בקליפת השום במעין בערך סנחריב
לבושי שריק קליפה פי' באמצע של טבעת של
שירין והולה קליפה אחת של ברזל כדי שלא יכנס
חוץ לטבעת **קלף** בב' כיצד צולין יקלוף את
מקומו יקלוף את הרוטב ב' בד' במעשרות ובב'
גמ' דב' ביצה המקלף בשעורים מקלף אחת אחת
ואוכל פי' חושף הקליפה בב' בכורים כלי נצרים של
ערבה קלופה בב' על יקלוף את הזפת חשף חשפה
והשליך תרג' מיקלף קלף ורמא שיר זה בקלף
הראשון בב' רב פ"ג כיצד חשפתה את עיני
קליפה בגלות פל בך נגה גליתי מסתרין **קלף**
כף לכתוב עליו פרשה קטנה של תפלין כבר פי' בד'
דוכסוסטוס בקומץ רבה בגמ' ד' פרשיות היה
קלפא ערך למזוזה **קלת** שאתהון סמוהי
תרג' ירו שואת אקלעא ולא קרת נלפתו מספחת הכען
קלפי טרף בקלפי והעלה בגורלות בגמ'
אמרבא קלפי שלעץ היתה ושל חול היתה ואינה
מתוקנת בלשון יווני **קלפה** בב' א' בבריתות
בגמ' המכנים את הקטורת קלופה שעושה פי' לשון שמי
דארמאי **קלת** בב' תמיד דם הרואה תרי קולפי
בצעת

ובגמ'

סרובה
לפני הקושיא שהביא רז' **קמי** בס' גמ' דף
ובס' גמ' דשוטה אבטולס בר יעקב הרחו לו לבמר קומי.
ממי שקרוב למלכות היה. פי' כגון מלכות יון שקוצצין
שער ראשיהן מלפניהן מן האוזן לצד מצח כמו ומניחין
השיער שכנגד העורף ונוטו ומתבזר לאחוריהן.
במעילה בס' גמ' דף קדשי מזבח הלך ראובן בן איסטרובלי
וסיפר קמי והלך וישב לו ביניהן וכו'. בס' הוריות ובס'
אילו מגלחין על כל המהיב כולן רעה מבדיל קמי שמה
שלן רעה אינן מבדיל אבל על אביו ועל אמו מבדיל
פי' מבדיל קמי שמה שקורע בית הצואר ממש אינו
מבדיל שקורע למטה משפה. **קמטר** בס' יג
בכלים כסוי המטרה טהור. פי' ט' באהילות עשויה
כמין קמטרא. בס' גמ' דף ... שמרתו אמר רבא גלימא
אקמטרא ככלי בתוך כלי דאמי. לעשר על המלהחה בס'ע
תרג' לרמונא על קמטרא פי' לשון ערבי חמור ואדומה.
קמט בס' ן בנגעים הקמטים שבצואר ובס' ן
בקטן וולד בקמט וכגלה. בס' פר' ח' במקוות בית הסתרים
ובית הקמטים אין צריכין שיבוא בהן המים. פי'
בגברא תותי שחיו ואיתתא תותי שיחיה ותותי דדיה
ממן קמטין כדתנן בעדה בס' יוצא דופן משיעלה
הקמטו הבית הדדי בס' השוכר את הפועלין בגמ' מעשה
ובס' יש נוחלין בגמ' בנות צלפחד אחר שנתבלה הבשר
ורבו הקמטין נתעדן הבשר ונתפשטו הקמטין בס'
גמ' דס' ר' ישמעאל בגמ' בענ' ובס' יוצא דופן בגמ' כך
הנשיר אמ' ריש לקיש קנה בחוטמו אלא והפיט בן
את הטהור טהור וכו'. בחלק בעיני נשבי בנוב העשיה
וקמטיה והביא תותי בי סדיא. בס' אין דורשין בגמ'
ולא בהרכבה אשר התקנו דורות שקמטו עצמן לגבורה
קודם שנברא העולם. בס' השולח גט בגמ' המוכר עצמו
טוקמטינכן ואותנכן פי' אשר ידיכם ורגליכם
עונותם ולבדען את הרשע. תרג' חבוהי דרשיעיא
קמטין לה. **קמליא** נהר ובורית קימוליא
ואשלג כבר פי' ובנ' אשלג. פ' קימוניא ואשלג. **קמן**
ירן בר' בירה בראשונה הי' סוחטין הקמן מערב
שבת וחוחין בשבת. בוי' רב פי' עשה כי הזריב
את המתין אדם בקמן שעה אחת אינן מת. לשון לעז
הוא קמון. **קמניא** בפ' בנין יוס גמ' סיא כל
דבי למלכא ושח לגבל קימוניא חליה. פי' חמרה
מלאה אבר מנוכה שמשלפים בן חיבי מיתה. ס"א
לבכון הוש. **קמטרים** בס' כל הגט בגמ' ג
דברים אר' ... קמטרים של אורות הגן איש כל
רומן
מה איש כל נהרג ... דקומ' לג גר משיחלני

מהומן מילהא דשייכי בגוה כגון דא אמרי בבית
דין שלנו נהרגא מהומן דעבדי לאחוזי שקרייהו
ענ' אבטולס בר יעקב
קמוס קמום וקלקנתום עיין פע' קלקנתום. גמ'
קומוס קומוס. פי' הוא השרף כמו שאמרנו כל
השרפין יפין לדיו ובלע' גומא. **קמוניתא**
דאומא כבר פי' בע' כמה. **קמום** בס' גמ' דף א'
בכבא קמא שבלד לאחר שעם נעשה קימוס.
קמים כל ויקרב פי' והוא ישקיט ר' ברכיה
אומ' מן הני סבי היה ועלה ונתמנה קומים אספנו סורנין
טרן ובר' אמור אח פר' מה יתרון לי. ו' טב להוא
גברא דהוה עביד קומיס בכסות קוזמוק לבור עביד
בלנא. וספר. פי' קוסכליון של מלך. יק בס' הרואה
בגמ' על הוואות כגן שראה דוד שממון חביב עליו
ענ' לעשר על המלהחה
מינהו הייוסרין שלו על בית המקדש של נגיד על
האוצרות. **קמע** בר' במה אשה ולא בקמיע.
בס' מקוות הכ' דור והאמום והקמיע. בס' גמ' דף אין
מעמידין ובבכורות בר' גמ' דף עד כמה. מעשה באשה
אחת שנישאת לחבר והיתה קומעה לו תפילין על ידן
ניטמה לעם הארץ והיתה קושרה לו קישרי מכס על
ידן. **קמע** בר' גמ' דס' ערב פסח אוכל הרבה ומעיא
קימעא. **קמפון** בהכדור פר' כג בכלים פסורים
שלפום טמא ומושב. מפני שעומדין עליו בקמפון
פי' שדה שמשחקין בו המלכים שמו בלע' קמפו וגב
לשון לעז הוא קומפו. בפ' דויה בשלח הוציא כרוז
ענ' בי סדיא
ואמ' כל עמא יפוק לקמפון בוי' רב כהנא תני עבד
חנם ברעך והוא עד הוציא כרוז ואמ' כל עמא יפקון
לקמפון הביא מולדת וכו'. ובאמור אלהי' פר' ויקח
כר מר שולקט ואוכל מפני שבעירת מהן מחזירין
אותו בקומפון. ס"א קנבון. **קמץ** בס' גמ' דף ב'
האומ' לחבירו ושמה אל מקמצין פי' פלאחד מעיא
קמץ מן החלב שלו שהגיע. והוא שלש מנה שהגיע
לדן עיין בע' יהור. קמץ אחד לעשרון או קומץ א'
לכל עשרונים. בסיפרא ובביאה אל הכהן. בן קמיצה: זו
אצבע. כבר פי' בע' אצבע. **קמץ** בס' המדיר
המקמץ והמצרף נחשת. גמ' ומאי מקמץ. אמ' ר'
יהודה זה המקבץ צואת הכלבים. והנא מקמץ זה
ענ' באמת הפתחים
בורסי קטן. **קמץ** באמת הפתחים. תרג'
בחדא קומציא חוכר גומץ. **קמץ**. בר' גמ' דף
חרואה שדר קוד כת קמצא ונקטה ו...חית לצוריה
בס' ואילו נאמרין בגמ' דסוטה. וכיון שעלה חציין ואונשי
דדמו לקמצי באילני. פי' חגבים. בר' גמ' דיבמות
קמצרא בעלם שכיב לגו ואסק לה שמא פלג

או מיקלס קליס׳ **קלת** בס׳ בכורים בקלתות
של כסף ושל זהב ובס׳ גמ׳ דפ׳ החובל מנא הא מילתא
דאמור רבנן בהר עניא אולא עצורהא דתניא העשירים
מביאים בכורים בקלתות של כסף וכו׳ בס׳ גמ׳ דפ׳
האשה שנפלו לה נכסים עשירות עשוות אותן קלתות
של כסף ושל זהב׳ בר׳ גמ׳ דפ׳ היה מביא אדם מנחה
בתוך ביתו בקלתות של כסף ושל זהב׳ בס׳ המדיר
את אשתו בגמ׳ דת׳ משה דאורייתא קלתא פטור
ואמ׳ דת׳ יהודית׳ אפי׳ קלתא כמו אסיר׳ פי׳ אעפ
שבשוק כמה של ראשה לבדה שרי מדאורייתא אשה
בשוק עד שתתן על ראשה׳ הא אבל בחצר בקלתה
אין בה משום פריעת הראש׳ בר׳ בבא מציעה
בגמ׳ דספק היה רכוב קורה סוכה ניח׳ בס׳ הגוזל
[redacted] לתוך חיקה או זרק קלתה׳ הרי זו מגורשת׳ בספר
דומה
ין בכלים הקלתה משיחסום פי׳ קופות קטנה
לקלתה דגמ׳ **קלת** קולמוה הנא שין [redacted]׳
קלת [redacted] בבבין של המשום ועל הקלתה׳ פן
בכלים הקלתות של בצק׳ כתים שנגבהה עיין בע׳
אוסטרואיל פי׳ בעין סביב שהוא כמין בית קטנה
ובס[redacted] כמו שאמרו לענין לוחים אבל
לא הקלת ופי׳ הקלת כסים לריחים ההתחונה׳

סליק פה אחלפט קס

קס בק׳ העודר בן המבושל הנודר מן החלב מותר בקס
פי׳ היותן נסיוב דחלבא פלוגין ביד׳ ור׳ יוסי אוסר
דקא סבר יש בהן טעם חלב׳ **קס** בס׳
המפקיד בגמ׳ המפקיד פרות׳ שאשה׳ ההס יצאן
דקסקס פי׳ כגון שהסוץ כך ועמור במימותן שונה
בכל מי שמה בגמ׳ בב׳ ורבל מקיימי קוצים היו ור׳
אליעזר לטעמיה דתנן פה בכלאים המקיים קוצים
בכרם ר׳ אליעזר אומ׳ קידש וחכמ׳ אומ׳ לא קידש׳
המנבש
בר׳ גמ׳ ד[redacted]קין ובכלאים הן הגוטן בגמ׳ יש חרש׳
והמסכך בכלאים לוקה׳ ר׳ עקיבה אומ׳ אף המקיים
פי׳ שרואה כלאים גדלים ואינו מבטלן׳ בס׳ אילו הן
הלוקין בגמ׳ טמא׳ ובס׳ גמ׳ דחולין העמא למאן דאמר
קיימון ולא קיימון׳ לא למאן דתני ביטלו ולא ביטלו
כמא דלא שחטה לא עבדיה לאוויה פי׳ קיימו לשים
עשה שבה פטור׳ לא קיים חייב׳ היינו דאיבעא למימר
לחקוב לאו ההוא דאיבעיא לן למאן דתני ביטלו חייב
כגון שהאכיל הנותר לשבים הוא דחייב׳ דהא לא
שהוא
אפשר למישרפיה׳ אבל הכא אם הנותר כמוה
אפשר שלא שרפו איזו חייב׳ מאי איכא למימר פי׳
ההראות ספק שלקח האם על הבנים ומוהרינן לא
רקחיה׳

לן
ריש לקיש אמ׳ כגון זו התראת ספק היא שיהבן
שאחרי שיקחנה ישלחנה והיכי האלו התראות ודאי
תלקה
כגון שבא לשחטה והתרו בו אם תשחוט אותה
התראה
ושחטה ר׳ יוחנן אמ׳ אם ההתראה בלקיחה שאנו
הקימו להן בציץ בין עינין׳ בס׳ גמ׳ דפ׳ האומ׳ לחברו
צא וקדש׳ לי׳ פי׳ שום הציץ בין עיניך והעמידם
שכך היו עושין כשהיה כהן גדול מושח הציץ היו בכל
דהנ׳
עומדין אעמידה מפני השם שהיה כת׳ בו׳ ה׳
בלשון עמידה׳ הקים להן בציץ במקיים כוהו שעוה לא
פלוגו בכך פי׳ בע שער ונזר הכהן׳ ובס׳ גמ׳ דפ׳ כיצד
מברכין ובב׳ בקידושין בגמ׳ כל מצוה האב׳ אמור
לאדם שיהלך ד׳ אמות בקומה זקופה׳ משום מלוא כל
הארץ כבודו׳ כ׳ הוא לא הוה מסגי ד׳ אמות בגילוי
הראש אמ׳ שכינה למעלה מראשי׳ בר׳ גמ׳ דפ׳ כיצד
וחרמש
מברכין קמה׳ תוכיח פי׳ הוא התבואה׳ כדכתב
לא תטע עליקמות רעך׳ ומיובה בברכה [redacted]׳
דכתי׳ ואכלת ושבעת וברכת וג׳ פי׳ קמה היינו
לחם דכתי׳ ארץ אשר לא במ׳ תאכל בה לחם׳ וכתיב
בתריה ואכלת ושב׳ וברכ׳ בר׳ והוה עקב׳ ובס׳ גמ׳ דפ׳
הגוזל אמ׳ קמה׳ עקירה כמה לה לקיש לר׳ יוחנן וכו׳
חייב׳
חורי כמלם וכו׳ עד ספק לקט משום דבחזקת
אבל דבחזקת פטורה קיימא׳ גר שנתגייר והיתה
קיימא׳
לו עיסה וכו׳ עד ספק׳ אעג׳ דבחזקת פטורה
מצוין דעיסה ולחם איקרו קמה׳ **קמא** בר׳ גמ׳
דפסח מאי דקמא פי׳ מאי קא׳ בס׳ מצוות האשה
בגבול המשיא את בתו אמ׳ מאי דקמא אמ׳ לו מאותו
לך קום אכול פי׳ מאי שנא שהביאה לי עכשיו לו
התרנגולת ולא קודם׳ **קמא** בפ׳ שרץ בגמ׳
מאי כום עיקרין אר׳ יוחנן לוידר מחקל קומ—
אלכסנדרית׳ קומוס קומא שיכ׳ בע׳ קומוס **קומא**
בפ׳ בצק בגמ׳ יום גניסא קומא מנקיטו קמא יעש
אדול
כלומ׳ הוא על כל השרים׳ **קמח** בס׳ פר׳ כהן
ונזיר בגמ׳ שלושה הנזיר לא אקמח אקמחו׳ פי׳
טוחנן בריחים ועושין הקמח׳ בכל קרבנות פי׳ ה׳
במנחות ואינו מביא מפוח מפני הקמחים׳ פי׳
קמחין בלשון קנטרי׳ והן לבנים סמך קמחו׳ בס׳ כיצד
הדר
שלמן בגמ׳ חלין אמ׳ לה דדמא לך לא חש לקמחיה
ביה׳ בס׳ גמ׳ דס׳ אלף בקלפי אמ׳ רבא האי מאן דלא
חש לקמחיה סהם ואור כך מחלוקת וכו׳ פי׳
בראור
אפילו להפסיד הולכה שאינו שתובסק בתורה
לה׳ ויש אומ׳ לא שימש כל צרכיה ולא ידע שמש לו
ואתא לברוקי לו לא לא חש לקמיה׳ כלומ׳ לא חושש

נפגן

שנ׳ להך עניא אולא עצורהא

שנ׳ שעה הנחת הציץ על מצח כהן גדול

שנ׳ אסור [redacted] שיהלך [redacted] בקומה [redacted]

שנ׳ קמה

שלכסף כיהודה כמו כואנד הדר רעד ען סרדנ׳ מ׳

שנ׳ ההראות ספק כיצד הוא

פי' מסכת קינין והיו' שבתי פי' כיות כוהים עדה
ופיתחה מכ"ז מעיין כלומ' אלו דברים הן גופי
הלכות וקשים ותקופות וגימטריאות פרפראות לחכמה
כלומ' עידי הן לחכמה כמו פרפרת באדם. בא"ר
דפ' טרף בקלפי ובס' גמ' דכריתות אין קינין שמתדרשות
אלא בלקיחה בעלים או בעשיית כהן. **קן**
בר' גמ' דאמר וקונה ודימונה ועדעדה. כל קן מר
שיש לו קנאה על חבירו ודומם שוכן עדי עד עושה
לו דין פי' גמ' רשומה מאי לשון קינוי דבר המטיל
קנאה בינה לבין אחרים אמר נחמן בר יצחק אין קינוי
אלא לשון התראה וכהא ויקנא יי' לארצו. בר' גמ' דכא
במגילה קנאה אם מעוררת עליו פי' כיון שנכתב
ותקבע לדורות והיו האומות שומעין הדבר הזה
ומתקנאין ואומרין כשלם גמולכם. בחלק בגמ' ג
מלכים. מאן דפרע קנאיה מחריב תיעה. פי'
מי שפרע קנאהו וחמתו מחריב ביתו כמו נבוכד' סבע
כמו שגורש ממקימה. בבר' רב' פי' מה אמ' אברהם הבועל
זה קועין הוא כלומ' קנאי. בס' אילו הן הנשרפין כמון
ארמית קנאין פוגעין בו פי' המקנא לשם שמים
פינחס דכת' בקנאו את קנאתי. **קן** ויתגמן
לצורף תרג' ויהבינה לקנאה וצורף ובזהב ירקרק
מעשה חרש וידי צורף. סדום קניא ומחמה בבר' פי'
בע' סדום. על שם שקנה והקנה בבר' פי' בע' פרק
בר' גמ' ד' הפועל טרה ובס' גמ' ד' יש נוחלין פלוגתא
דר' יוחנן וריש לקיש במנין פירות כמין הגוף דמר'
וריש לקיש אמרי בס' גמ' ד' איזהו נשך והקונה אחין
לעצמו ודאי [illegible] הלכה [illegible] לגוי פי' דהשתא קא
אתו גוי ושקיל להו מינה וקא' כיון דלא מודית לו
דדידי נינהו לא שבקינא להו לך ולא אשקיל לברא
אחריה דהיו קונה אדון לעצמו דהוי כאילו קנאן
שם העדי [illegible] רשאי לגוז משם. בר' גמ' דקידושין
קט קנין [illegible] בב' השואל גט בגמ' וגם
מבני המושבים הגרים [illegible] מהם קטן אותן קונין
מהן ולא הן קונין [illegible] ולא קונין זה את זה וכו'. **קנב**
בס' גמ' דס כל לגדול [illegible] דאו [illegible] לקא חייב
שהם. פי' שחותך הרדין המחוברים בקרקע. בס'
גמ' ד' ואלו קשרים יום הכפורים שחל להיות בשבת
מותר בקניבה ירק. בכ' בכלם כלהלה משיחשוך
ויקנב פי' לאחר שחושך חסימות הכל' ונשרירן
חסמן קונים [illegible] וקוטע שמן קניבה כדגרסי'
בביצה [illegible] ד' יום טוב קניבא שרי פי' לפתח
ראש [illegible] שנעשית בחלה וישאום כמו דבקה

ע"א פרפראות באדם כלומ' חכמה באדם

שהוא עשויה כחררות עצים קטנים אם נותר
בשבת מאותן העצים שלא אחזה בהן האור שארי
קנבס בכ"ב בכלאים הירה שדהו גרועה קנבס
יש או לוף ובפה הקנבס ר' ערטין אומ' אין כלאים
מפרשי' ממינו הכלן הוא כמן שמשימין בקדירה בצה
בכל הבגדים פר' יא הפשתן והקנבס שטרפן זה
פי' מין פשתן הוא ובלעז קנבי. בפרק הקודש בגמ'
יח כנגד הקנבס של פשתן פי' חלוק התחתון שלובשין
אותו על בשרן לא על אונקלי ובלעז גונלא והוא
תחת החלוק שלמעלה. **קנבק** בכ' אבתלה
תחילת הספגנין וסוכה שסתה חויבת בחלה וכן
הק נובקאות חויבת. פי' בלעז מונשתצול: **קנג**
בר' גמ' ד' המוכר את הספינה עתיד גבריאל לעשות
קינוניא עם לויתן שנ' התמשוך לויתן בחכה. בס' אילו
טרו' בגמ' פרטי חיה וכי משה רבנו קנגר היה או
בלסטור היה. בס' גמ' ד' שבע ובדרך חטאים לא עמד
שלא עמד בקינגין. פי' כשהולכין בישרות לדרוך חיות
והוא שוחק להם. בבר' רב' פי' לג והבאים בהן ויקנה
אמ' לו קנייגי אני אנח שמלאו איכפת לך מהבאים
אין כאן כאן אלא הבאים. מאליהן כיוק רב' ויהי ביום
השמיני פי' ר' פינחס בהמות ולויתן הן קניגין של
צדיקים לעתיד לבוא וכל מי שלא ראה קניגי של
אומות העו' בעולם הזה זוכה לראותן לעתיד לבוא.
קנדא קונדא מכריאה עין בע' מכר קונדא
קנדר בס' יום הכפו' בגמ' מי שנעשה בצלא [illegible]
קנדי קנדר קנדרס וכו'. **קנדיטון** בכתו' דבקל
השלשי דברי תורה משולו בקנדיטון. פי' קונדיטון
יש בו יין ודבש ופלפלין כך דברי תורה וכו'.
קנדיל קנדילון עין בעמוד. בס' גמ' ד' פ יש
בקך כעת אמ' רבא הוראה דקט הוה דיקנא נמי דכת'
הקניזי כלומ' שנק' על שם בעל אמו כשם שנק' אדם
על שם עירו שאינן אבין דיקא ל' תיקרא בנה לא
בנים. פי' הוא כלב בגולה **קנח** בכ' ח בברכות
מקנח ידיו במפה ומניחה על השלחן. בפ' כח כלום
לקנח בו את הריחים. פי' בגד שמקנחין בו הריחים.
קנח **קנס** בר' נדרים קונם קונח. בס'
מסכת ידים שמא אקניטא יקר ולכל גריון שלאיסר
ואתו חורב לעלמא בר' גמ' דבא קמצא ובר קמצא
לא מעו רבא אית בהן שמא יקנטו רבו וכו'. עצמן
מעמותי. תרג' תקטן מקנצור. **קנדס** בפ' בכל דסוכה
מערבין נתנו בראש הקנה [illegible] בר' גמ'
נעץ ד' קונדסין. בכתו' ויהי כמה כלות משה היה לגבא

ע"א הקונה וגימטריאות פרפראות לחכמה כלומ' עדים הן לחכמה

ע"א קנאה ישראל כד דכ' כגרפים

ע"א קנאה כלומ' לשון התראה הוא

ע"א ובדרך חטאים לא עמד

ע"א הבועל ארמית קנאין פוגעין בו זה פינחס וכו'

ע"א כלבבן ויפונה הקניזי שאקרא על שם בעל אמו

קמקום פי' בגמ' רה' במה טומנין ואתנה כוזא דמריא אפומא דקומקומא· בב"ג בכל ס' קומקום ועששית בזמה ופי' פי' לשון יון הוא· ולשון לעז ... ואינו יכול לקבל את החמין במלא חמין מחוריות הזמה·

קמר בפ' כיצד משתתפין מבחוץ צריך לקמור· ומבפנים אינו צריך לקמור· בפ' ג' באהילות בית שהוא קמור תחת הבית ובפה כתנור שהוא עומד תחת הבית ומיע קפודה לחוץ· פי' סגורה·

קמר בפ' י' בכלים כמו שתחת הכיבה והקמרון שלה· בפ' יח הקמרון שלה שהוא קבוע חיבור לה· פי' הקופה של מעלה בראש הכיבה שהוא כסוי שלה שמה קמרון· כדאמרי' צב דומות לקמרים הא כענין שש עגלות צב· בפסוק ויהי ביום כלות משה ואר"ל שהי' קמורות שמאקובה שלא ישלוט העין והוא בכרים· וזהו צורת קמרון

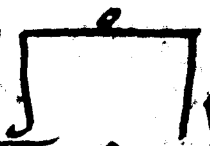

בכל ר' פי' ל' נחמיה אמ' כמין קמרונים הי' ת'·

קמר בס' גמ' דהוריות אמ' ליה רשב"ג לר' נתן נהי דאהני לך קמרא דאבוך למהוי אב בית דין למיהוי נשיא מי אהני לך· פי' קמרא חגורה שחוגרין בה קוצבנטו· אלא שהיא רחבה ויותר מאבנט וקובעין עליה כסף וזהב ומשמשי מלכים לובשין אותה· וזהו דגרסי' בפ' במה אשה א"ר יהודה קמרא שרי איכא דאמ' ארוקתא ואמ' ספרא מידי דהוה אטוטרת מוזהבת איכא דאמ' אניסכא· ואמ' ספרא מידי דהוה אאבנטו של מלכים ופי' רוקתא מטלית שעושין מעשה אורג ומקבעין עליה חתיכות של כסף ושל זהב ומודמין אותם למעלה מוזהבת ומותרת בשבת· ופי' נסכא חוטין שעושין אותן מעשה עבות כשרשרות ומאבנטו וקובעין עליו חתיכות של כסף ושל זהב ומדמין אותן לאבנט של מלכים ומותר בשבת· וכן מעשה דרשב"ג כשביקש ר' נתן לחלוק עליו לנשיאות נשיא שהיה ר' נתן בבלי ובבצרה מקומות אומרי' ר' נתן בבלאה הוא· והיה אביו ראש גולה שבבבל והיו ראשי גליות רא... לובשים חגורות דאיכון קמרי ועומדים לפני מלכי פרס· ועלה ר' נתן לארץ ישראל וקרא אב בית דין לכך אמ' לו אם הועילה לך חגורה של ראש גלות שלבש אביך להיות אב בית דין הלא די לך ... שתהא נשיא· זה פי' ר' שרירא גאון ז"ל· וכעין זה ... פי' בע' נסך· חגור שק' תרג' קמרין שקין על בשרהון·

קמרין בפ' המוצא יין בגמ' דין שורות אחת בקולמוס· ושורות אחת בקמרין· פי' בינן קלמרין שגיר

קמוטין בב"ר פ' עד ... במקומו·

אמרו שעבה כורן עומדין חוץ לזיקא אבל אני מעבי קומתן עלי·

קליפט אחר פי

קן פי' בג' דגיטין שמביא קן קולמוסא וקן מגילתא· פי' אבי' שמביא עמו קבנ"ג כתב בגט למשתן כל שאינו מגרשה ורואה הסופר שלקח הקולמוס והמגילה לכתוב לה הגט לשמה ד"ו נר' הוי"ג גאון ז"ל· פי' קן קולמוסא· שמביא חיתוך הקולמוס וחיתוך המגילה· ומיתוך הסופר לכתוב בה הגט· שכן בלע' ערבי חיתוך הקולמוס קורין קטע קלם· וחיתוך המגילה קיטע דרג· פי' קן קלמוסא דשמביא דאמרן לה לסופר תקן קולמוסך לצורך הגט ותקן מגילתך הקלף· פי' שמביא קולמוס תיקון הקולמוס וקולמוס תיקון המגילה·

קן בירוש' שבועות הדיינין לא פוקי מקנייהו· פי' בפ' ד' בנדרים בגמ' נודר הנאה מפרש ... גברא דאתא לקמיה דמרא ומ"ל עד אימתי קניא מילייא בהון זוני וכו' בס' גמ' רב' כירה קנה של סיידין לא יחזור ואם החזיר פטור אבל אסור· פי' ר' שר שלום קנה של ציידין וטורידין בהן העופות מן האילנות הגבוהין בדבוקה· כדאמרי' באילן מרי דבוקה· אמימר אסר משום רימון איבריך בשגבה· לאמטה· או חסר או יתר אין מגיעין קנה אחד לא או ד' או ה' ומתקנין אותן כדי שיהא נכנס עיקרו של זה בראשו של זה· והעליון שבכולן מלוכלך בדבוקה ומלוכלך בכנפיו של עוף· ומדבקין זה בזה ונוכל ובגין של אותן קנים קל הוא מציד· המנורה אע"ג שאסור· המחזיר קני מנורה בשבת חייב חטאת· קנה של ציידין לא יחזור ואם החזיר פטור אבל אסור· ואמרי' באידך פירקי דבק ... ברוש השפשף שבראש קנה של ציידין· ויש מפר' של סיידין האומנין שסדין את הבית שרוחין לבן ושימין קנה זה על גבי זה שיהו מגיעין למעלה· בפ' י' בכלים קנה של עבי שיש בו בית קיבול של רסר· פי' קנה חלול שותה בו חומר ... פר' יא בכלים קנה מנורה טהורה· ובפ' י"ב קנה מאזנים של פרקות טמא· בגמ' במוקצין קנה של שרשלות ג' טפח· בפ' אילן מרי בגמ' עקם הלב ג' קנה פן חד ריש לרישיה וחד ריש לגיבה וחד ריש לגבריה·

קן בפ' ד' בנדרים מקריב עליו קינו זבין וקיני יולדת· פי' זב בעל ג' ראיות חייב להקריב ב' תורין או שני בני יונה ונלבן מקרשו קיני שנופגין בהן בכל בריכה· ובת' פירקא קן מפור לה· בפ' ג' דאבות קינין ופתחי נדה הן גופי הלכות·

פי' מסכה

הטון
מלא כריך את מעשן החרון ורות מרגישין כך
אומכם ולכא שמעו והחב מלבר מעשל כה
חרג ירו קנקל עובר מצרא [illegible] דריקה **קנקל**
ביום קדושים ההיו המולך [illegible] עשור עלם
היה והיה לפניכם מה קנקנים מי שמקריב עוף
היה נכנס לקנקל ראשון ומלא פי' חדרים **קנקן**
בפב למעשר שני השאל קנקנו למעשר ושני
בפ המוכר פירות קנקנים בשרון בפ בן זומא של
הסהכל בקנקן אלא במה שבתוכו יש קנקן חדש מלא
ישן ואפי' חדש אין בו בפ ובאהילות ביה שחצין נשבר
בקנקנים **קנקן** בפ השוכר את האומנין
הקנקן מגור פי' דקניט פרשא מרדע הוא יל
והוא [illegible] בין את הפרה להלמיה ועושה את השורה
ונשבר הקנקן הוא מושלה דנקי כמו אותו שהולך
לאחר המחרישה של אחריה בידו ומכוחו בקרקע
כדי שיעמוק חרישתו וקנקן הוא המנא והוא אותו
דבר ואת אלו ואת קרדומין במגילת איכה בי רחן
מנאם ובאו בפב בברכות שרי הורך שרי פרנך
בפ עירובין בגמ' הדלה ורמיניהו דלת הנגררת
וקנקן הנגרר פי' קנקן אותו יתד שבמחרישה שוגרין
בו נסרי פתחים ונועלין בקן אותו שאין גבוהין מן
הקרקע ומיבעי [illegible] שיהו גבוהין מן הארץ
קנקנות בנזיר השני בתו [illegible] בבהמה קנקנות
שבה אילו [illegible] עקולה
במקומם **קרנס** [illegible] בכלאים [illegible] כלאים
בכרם בפ א [illegible] עוקרין קרנס [illegible] עכבות
קנשבר בלב וארבע מאות איש עמו
אר' ישמעאל תשבים ויש אומ' תקנשי ברבין
קנשקין בגמ' דפ במה אשה [illegible] השוחט
ר' [illegible] ור' אבי [illegible] קנישקין [illegible]
השוכר בגמ' [illegible] ריש גלותא [illegible]
למשתי [illegible] כוס של זהב [illegible]
של [illegible] קניס
דקין [illegible] ידי הכוס [illegible]
שעם [illegible] ישראל
קודם [illegible] של ישראל
[illegible] ואם [illegible]
ישראל [illegible] גוי [illegible]
שבכן **קנת** בפ אילו הן הגולין [illegible]
מקרח [illegible] ישראל [illegible]
בקנאות [illegible]
והשיקו וג' **קנתל** בפ פרה [illegible] שבקנתל

שרוה
פי' סריס שעשוין להוליך בהן על גבי החמור
או גמלים והן קשורין זה בזה ולחמר קורין לו כלוש
ישמעאל נקל **קנתנית** בבק רב פר שוין
יג' ובב מז והעמור שרי ולא מן הלב והרי היא
קונהתה [illegible] והקנא רחל **קנטר** בר
גמ' דפ ואילו דברים בפסח הרחיל מקנתרן בדברים
בגמ' דפ השוחטין שנדר אנשי גליל קנתרנין היו
בר גמ' דפ כהן גדול ונזיר ובפ האיש מקדש בו
בגמ' המקדש בחלקו [illegible] תלמידי מאיר לכאן
מפני שקנתרנין הן פי' מכעיסין בבק רב פר קה
עד כאן בעלם ובדמות [illegible] קנתרין
בכסו דשמעון [illegible] המדינה היה אומ' לה
שלקנתרין **קלוקפי אחלפיא קם**
בר [illegible] דאמרו אינשי מרי קיסי יבישי וחד
רטיבא אוקדרי יבישי לרטיבי [illegible] עולה תר ירו
קיסין בעצים ובאבנים משועא קיסוי סיתוא
פי' [illegible] מבואר ויש הרודים שלעץ מאוים
מסלה **קם** במגילת איכה הקרא ביום מועד
בעמוד שהיו קוסי טרפיזין והבאתם עצי פי' אוכלי
שולחני בירו כה הקוסס את המטה **קסד** בפ
במה אשה ולא בקסדה בפ [illegible] קסידא [illegible]
פי' [illegible] כרבלתא ושאול אילין קסידין
שבראשיהן כמין קובעין [illegible] הכובע
שהן [illegible] **קסדור** בגמ' דפ במה
ראוה [illegible] בפ כל [illegible] ראוהו קסדור בפ
[illegible] קסדור אחד
פי' [illegible] **קסוה** בפ אילו הן
הנשרפין [illegible] פי' [illegible]
ואת קשות [illegible] **קסט** קיטוסא דמוריסא
[illegible] ערב פסח [illegible]
[illegible] קוסטא דמוריסא [illegible]
דמקדשא [illegible] קוסטא
דחמר [illegible] קסט
[illegible] עגלה
[illegible] ישמעאל
[illegible]
[illegible] **קסטל**
[illegible]
[illegible]
[illegible] **קסטינר**
[illegible]
הדברים [illegible]

שנ' מדבר [illegible] רשת נחשת
שנ' בוה מולך [illegible]
שנ' המנא [illegible]
כבע
שנ' וכרבלתא [illegible]
שנ' השותים במזרקי יין

ד׳ קונטסין ולמהוה שליהן חשבן פי׳ קורות של
עץ כמו שמורין הן ובלשון שמו קונדר פ״א קונדסין
קנטר
בבא מתהרות סר׳ יד בלבר [illegible]
של [illegible] פי׳ [illegible] מטה ושבט של ברזל שהוא של
בנאין להחוך בו את הכותל׳
קנטר
בס׳ יש בכור לנחלה בגמ׳ הסלעים א״ר חנינא בכסף
האמור בתורה סתם סלעים ד[illegible] ליטרין
דכתובים קנטרין חוץ מכסף עפרון [illegible] במר׳
השוכר את הפו׳ בגמ׳ ושקל אברהם לעפרון [illegible] שקל
[illegible] קנטרי ככר זהב טהור תרג׳ ירו׳ קנטר דהב
דכי׳
קנטרינק
בס׳ [illegible] דורסין בגמ׳ בכסף
[illegible] קנטרי [illegible] קנטרינק ב׳ כרוטו׳
קנטרס
בס׳ [illegible] ראשון בגמ׳ יצאו
א״ר יוחנן [illegible] זוגות זוגות קונטרסין קונטרסין
פ״א קנטרין קנטרין של שמונה מאות [illegible]
[illegible] למנין [illegible] שהוא מין
קנטרקוס
בגמ׳ דב[illegible] של קנטרקון הגמון
את רבן יוחנן בן זכאי [illegible] את מוצא וכו׳
קני
[illegible] עלקיב
[illegible] פי׳ שם מקום
קניא
בס׳ כל שעה
בגמ׳ דסמך נכרי שהלוה ובס״א אין מעמידין בגמ׳
גודות [illegible] דקניא [illegible]
בס׳ [illegible] בכתובות [illegible] זבד
בקוניא בס׳ [illegible] בגמ׳ הרואה [illegible] דקוניא
פי׳ קוניא [illegible] חרס [illegible] בקוניא
[illegible] קוניא פליגו בה ר׳ אחא ורבינא חד אמ׳
[illegible] כלי חרס [illegible] טבלא וחד אמ׳ כסוגן
זכוכית [illegible]
קנבי
בברוב פר׳ [illegible]
[illegible] כלי כסף דהו׳ [illegible] קונבי [illegible]
[illegible] שרוחץ בה פניו ורגליו [illegible]
[illegible] פי׳ קונבי כלי [illegible] בין האשה
רבנן אמרי [illegible]
מנורה של ברזל קונבי של נחשת׳
קנביתר
[illegible] קרן הקצה [illegible]
[illegible] על ההדיוט [illegible] בקנדרין
[illegible]
קנמיה
דמרי [illegible] כה׳
קנון
[illegible] גדול בגמ׳ [illegible] בביצה הבערקטון
בקנון [illegible]
[illegible] קונטאיא
בקנון בס״ט [illegible] הקנוים הקטנים הקנונים
הגדולים׳
קנטא
בס׳ [illegible] בגמ׳ [illegible]

שנ׳ [illegible] ורמאי

שנ׳ [illegible] דקוניא

שנ׳ [illegible] כלי כסף וכלי זהב [illegible]

שטרי דחוישי לפירקן והקונטא׳ בס׳ בבא בתרא׳
ובשום [illegible] כן [illegible] רשב״ג
הערב [illegible] עד שמא יעשן קוניא׳
פי׳ [illegible] שהקח [illegible] מן הערב׳
וחוזרת ועושה [illegible] עם בעלה׳
קנס
בס׳ [illegible] בבבא קמא [illegible] קנסא
[illegible] משלם [illegible] קנס הוא׳
בס׳ [illegible] מקדש [illegible] המקדש
[illegible] בר יצחק [illegible] משלם קנס
[illegible] נחמן [illegible] דאביה
יכול [illegible] כי נתקדשה [illegible] ואחר
[illegible] אביה
[illegible] דידה׳ [illegible]
[illegible] דידה לאביה׳ כסבן
[illegible] יהאן
[illegible] לאביה [illegible] אביה משלם קנס
[illegible] הוא [illegible]
דהא [illegible] הוא משלם
קנס [illegible]
קנס
בר״ג דף
במה מדליקין והא הכא [illegible] דמשר
[illegible] בקינסא [illegible] פי׳ [illegible] קיסם׳ בס׳
המוציא [illegible] בגמ׳ [illegible] קנסי׳ בר
[illegible] קינסא׳ פי׳ [illegible]
[illegible] בס׳ [illegible] מעמידין
בגמ׳ [illegible] בה ר׳ אחא ורבינא׳ חד
[illegible] על גבי
קרקע [illegible] שורה [illegible]
[illegible] מדליקין [illegible] בתוך הכלי להתיח
הגמ׳
קנע
הסיר קונעתן [illegible] טורטום
[illegible] טורטום׳
קנום
בס׳ [illegible] מחות
[illegible] ויושב בקינוס [illegible] לאבשלום
[illegible] קינוס על [illegible] בבל
נגרא׳
קנפון
בס׳ [illegible] שעומדין
[illegible] בקנכון׳
[illegible] פי׳ [illegible]
קנקל
[illegible] בס׳ [illegible] דרך קנקילין
[illegible] בסלה [illegible]
[illegible] פי׳ [illegible] קנקל׳ בס׳
[illegible] קבולת [illegible]
פי׳ [illegible] לפשן
[illegible] ענין
[illegible] מה הקנקל [illegible]

[illegible] כלים

מנה השב' הטיר להן מים בספר וקשקע להן בחרנגולין
קעל בכ' שהר הלחם ד' פטפין קערותי' איתן
רחסין קלוק פ"ב אחלפ"ג קת כס
אחרון בשביעית הקפה החנות אינה משמטה
בכ' עקבה והחנוני מקיף בכ' מרובה בגמ' מכרן חוץ
גנב והקיף גנב והחניף בס' גמ' דכא בקידושין אין
מקיפין בחילול השם אחד שוגג ואחד מזיד פי' אין
מפרעין לו עד שיעשה זכות כנגד אותה עבירה
שיש בה חילול השם כדי לרחותה כמו הנוטל מן
החנוני היום ומחר פורע בכ' אילו טרפ' בגמ' הרואה
אקמך אנא בבל רב פפ' מפו וילך למסעין שהלך בבן
חזר אר' אליעזר הלך לשוק בכן הקבותני פי' למפרע
מה שנטל מאשרי וכשרונה בגמ' הרואה אין מקיפין
בבעלי פי' רואה שיש בה צימחי ונמצאת אחת
מהן נקובה ואין ונמצאת קודם שחיטה נקב אין
אחר שחיטה אין אומרין ניקוב לזה נקב האחרת
ונדמה לנקב זה אם דומה לזה הנקב אין כיון שנמצאת נמצא
נקובה טרפה אבל בבני מעים מקיפין אם
נקב בבני מעים ואין ידוע קודם שחיטה או לאחר
שחיטה נוקבין נקב אחר בבני מעים ומדמין
קף בעא בידה ונקצה לה חלה ומקפה וקורא
לה שם בכ' בהרומה ר' יהודה אומ' אף לא מן המוקף
בר' גמ' דחולין ובכ' בב במעשרות בתוספתא ודילמא
עושר עליה ממקום אחר לא נחשדו חברים להרום
שלא מן המוקף פי' אי אפשר לחבר שיעשר מדבר
מדבר שהוא בשתי מקום וצריך מנה על זה כי צריך
להרום מן המוקף מאותו דבר עצמו או מדבר שסומך
לו ומוקף כולו כאחד כדגן מן הגורן וכמ' מן היק'
בכ' המביא כדי יין אין מקיפין שתי חביות לשכות
עליהן הקדירה פי' חבית אחד מכאן וחבית אחד
מכאן לשכות עליהן קדירה ירו' משום בונה בכך
שנים אוחזין בגמ' רואה את המציאה איכא בינייהו איש
דאמר לה עשה אקיפ לי קטן בר' גמ' דיבמות קסבר
האי תנא הקפה הראש שמה הקפה בס' גמ' רב' מר
שאם הוא נזיר ושמע קסבר הקפה כל הראש שמה
הקפה קת העור והרוטב והקופה בגמ' מצאי קופה
אמר רבא פרמא וכבר פי' במקומו ובכ' בזמה השוחט
את הזבח לא כול כזית מן העור ומן הרוטב ומן הקופה
וכולי בכ' העודר מן מבושל העודר מן הבשר מותר
בחטב ובקופה גמ' אמ' ל' אביי לרבא לדידך דאמרת
פרמא הוא עצמו ינתחו עצמות אוכלה לא אר' פפא
אוכלין בכ' בב במיבנלות בשר הקודש שקדם עליהן חבלין נ"מ

הקופה ונגע טבול יום בקופה והיכות מותרות כב'
העור בגמ' הקופה תנן התם הקפה את החלב וגמעון
פי' קרשו כגבינה כדכת' וכגבינה הקפיאני קת
בכ' בהרומה סאה תרומה שנפלה על מגורה וקופה
ר' אליעזר אומ' אם יש בקפוי העלה בא ומאה פי' קפוה
שבטל מעלגבי מקורה כדמהל' ויגף הברגל וקפא אם
יש באותן קטוי קא לבד מהחטופות העלה סאה תרומה
על פני מגורה יקפינה צבור הבואה יקפנה יטלנה מלמעלה
ושמר הריצה הרומה שנפלה ואם לן יכול לפשוט לבמה
אמרו תרומה עולה בק' ובא כשאינו ויודע אם כנגדה
התרומות והחולין או שאינו יודע לאין נפלה אבל בזו
שיודע להיכן נפלה ויודע שאינו בעליונה יקפנה והשאר
מותר ב' קופות וב' מגורות בזו ל' חולין ובזו ל' חולין
ונפלה סאה תרומה לתוך אחת מהן ואינו יודע לאיזה
נפלה נתבטלה מהן והשאר מותר אמ' הן כשתי עיירות
ויש לכן דין זה שיהיו שם ק' ושני מאין אגודות ירק
כשהחלק כל הג' של חולין והאחת שנפלה להורה ומצוה
דרומה בין טמאין בין טהורין ירקבו דכיון דנפלה
לפתות מכואה דמעורבין וכיון דטמאה היתה התרומה
לא חזיא לכהן לא בימי טומאתו ולא בימי טהרתן
ואין לו התר הספק דבחטים לא הדרו להפיק אלא
בשמן דכב' למשחה למשחה ואפי' לדלקה ומכרו
לכהן בדמי תרומה דדמי תרומה מועטין דאין לה
אוכלין אלא לחולין וקרא שם לתרומה מעשר וימכר
גב לכהנים בדמי תרומה ויפדו וימכרו שאר ואכלו
לכהנים ניקודים מהוי ביצה כדי שלא יהא במקום אחר
כביצה דביצה אוכל חולין טמאין אסור ר' אליעזר אומ'
תרום ותשרף שהוא כל הטמאין על בידו וחכמ' אומ'
תעלה והאוכל ניקודים שאינו אוכלה לשם תרומה
והוי כמי שנולד לה ספק טומאה ואינו יכול לשורפה
לאחר שהורו ביה שמאי דאוסרין לביתה הלל דמתירין
ואמרי העלה ר' אליעזר אומ' תרום ותשרף סאה טמאה
שנפלה היא שעלה מדמעת בתרומה ודאי שסאה תחמה
שנפלה היא שעלה אינה מדמעת אלא לפי חשבון שא'
מק' שבה תרומה אין המדמעת מדמעת אלא לפי חשבון
תרומה שיש בו ואין החומץ מעשר של תרומה מחמץ
לא לפי חשבון הרומה שיש בו זו המשנה בפר' ש'
דתרומה איתא דאמרי דתנן שאור של חולין ושל תרומה
שנפלו לתוך העיסה לא בזה כדי לחמץ ולא בזה כדי לחמץ
ונצטרפו עד כדי לחמץ אין מים שאובין פוסלין את המקוה
כדתניא ל' לוגין מים שנפלו לתוך המקוה בין בב' וג'
כלים בין בד' והכלים מצטרפין המקוה יוסי בן חונא אומ'

ענ' קערות
ענ' וכגבינה הקפיאני
ענ' ויגף הברגל
ענ' וילך למסעין
ענ' אין מקיפין בבעלי הריאה
ענ' ... וכדרכה ... שמע בכ' זרעים
נא דהמורה
נה ג' לוגין

קסטרה בפ׳ הגוזל עצים מטבע היו
לו מטבע קסטרה או בת המלך או שגל וכו׳
קסטר בילמ׳ כר׳ ויקחו לי וכו׳ ויקרא אינו
היו יודעין מה המשכן והמקדש יפין לפניהן אבל עתה
וקסטריות מקריבין אותו לשמים פי׳ היינו גנטרא
שפיר מקוימן קסיא בפ׳ י׳ בכלים קסיא
שלזורי גרעה ושל הולכי דרכים פי׳ בלשון
ברומניקא כמו שכתוב פה במכשירין קסיא של
שלחנות פי׳ קערות של שולחנות ויש מדמין לו
קשותיו ומנקיותיו ואונק׳ דגרס׳ במנחות קשוהין
אילו סניפין צלוחיות שלהן הוא כמו קשות הנסך
וכה׳ וקסות הסומר במתנין והוא כלי של דין
קסלפנס בפסו׳ דקוממאורי עתידה ירושלם
לעשות קסולפנס לאומות העולם והן הולכין לאורה
מאי משמע והלכו גוים לאורך הגדה קהלת מעשה
בשלמה מלכות הרשעה אבל פה שיגרו לו קסילפנס
אחד אמה כמה נרות כמה פנסין יש מאירין
למלכות דומה שאין מבקשין אלא שמאיר לבן טנים
שלחו לבן אחר מאיר וכו׳ גדול שבפנסין
קסם בפ׳ במה בהמה לא יצא החייט ולא
הגולר בקיסם שבאזנו בפ׳ במה אשה ואט׳ בקיסמין
שבאזניה בפ׳ גמ׳ דפ׳ יש בכור בערכין אר׳ טרפון
תמיהני אם יש בדור הזה שיכול להוכיח טול
קסם מבין שיניך טול קורה מבין עיניך כלומ׳
יותר תועבות עושה השופט מאשר הנשפט
קסם בפ׳ אילו הן הנשרפין המקלל בקוסם
גמ׳ תנו ר׳ יוסף יכה יוסי קוסם את קוסמו פי׳ מקלל
בן סם של שם המיוחד וכינה השם בקוסמו כמו
כי מקללים להו בעין וכזה הכ׳ לפנן בגמ׳ כהן ששימש
והוא מקלל בקוסם הא תנו ר׳ יוסף יכה קוסם את
קוסמו דמיחזי כמברך השם רבנן ושי הרמ׳
רבא בר ר׳ מרי אמ׳ מבה קוסם לו ולקוש ונקוש
פי׳ מחשב בקוסם לאלוה ומקלל לו חבירו
קסם ועבר עמאונה תרג׳ ירו׳ מתוי בקיסם
קסם ואין בקר ברפתים תרג׳ ולא יהבון סוסוון
מירושלם קסם בפ׳ בכלים שלו קונים
הצירים פי׳ קוסות ממש קן כף וקוף הרחלפין
ונקראין על שם מקומן על צידון רבה שנגשו שם
ודומין לכלים כששוללו אלו הן לכליכין שלשים
שאין יכהוס ויקרוש הדם קסן בפ׳ השולח
המלך בגמ׳ ארשון והא קן נהרי קונמי פי׳ עלה
איתך וכבר פי׳ במקומו ושר ענבים יפסין קסן

ענ׳ קשותיו
ענ׳ קשות הנסך
ענ׳ וקסות הסומר במתנין
ענ׳ והלכו גוים לאורך
ענ׳ טול קסם מבין שיניך טול קורה מבין עיניך
ענ׳ יכה יוסי את יוסי
ענ׳ כף וקוף הזה לא משמשין

קוניראה
קיסניראה ונרדשור עיי׳ בפ׳ ערדשיר סא׳ בהן
זוטרתי ופי׳ פלטים קטנים שגל שעוחקין
קסס בכ׳ד במעשר שני כגון היין שקיסס
בפ׳ המוכר פירות מקבל עליו ר׳ קוססאות לק׳ בר
אה תה עד בכר רב לאחד שהיה לו מרתף של יין
פתח חבית אחד ומצאו חומץ שניה מצאו חומץ
ג׳ מצאו קוסס אמ׳ לו קוסס הוא אמ׳ לו אית הכא
טב מיניה אמ׳ לו לאו פי׳ בלשון קיוהא קוסס והוא
קרוב להחמיץ קסוס בכ׳ה בכלאים האדום
והקיסוס ושושנת המלך ובכ׳ח באהילות האדום
והקיסוס ירוקת החמור בר׳ סוכה הדלה עליה את
הגפן ואת הדלעת ואת הקיסוס מפרש אותה בלעז
אילרא קסר בחלק בעניין משיח עתיד הק׳בה
להקים לישראל דוד אחר וכו׳ עד כגון קיסר
ופלגו קיסר פי׳ מלך ומשנה למלך בן בן דוד בן
ישי מלך ודוד אחר שני לו כי לא ראה נחשך אהי
לפרעה עד בשר ודם עקרתין בשמו קיסר אגוסטא
וכו׳ קסרין בפ׳ אהילות מערת קיסרין
ומערב קיסרין דרום עד רין זהב עד קיסרין
קסרקיט בר׳ מגילה אוכה קריה חנה דוד
קריה שעשאה דוד לקסרקיטון שלו

סליק פי׳ אחל פי׳ ב׳ קע

בפ׳ מעמדין בגמ׳ אין מהרפאין חנה חנה יאה
קועיך לזוגא בפ׳ השוחט ב׳ בגוף בגמ׳ ביארו
מוספמים [illegible] קועיה דמא בפ׳ גמ׳ דבבא קמא
קס׳ ר׳ כהנא שמטיה לקועיה פי׳ גרון קעילה
בר׳ גמ׳ דפ׳ הדר הישן בקעילה שאיש ושאין יושבת
בה פי׳ בקעה קלויה ויש אומ׳ קובה פה דגרסינן
בחלק בגמ׳ ד׳ הדיוטות אמ׳ לו בוא ונעשה עצה
עשה להן קעילה והושב להן זונה כיצ׳ קלעים
קעילה בר גמ׳ דנזיר וכפבן סורר בגמ׳ אכל
כל מאכל ובס׳ גמ׳ דפ׳ מומין אילו אכל דבילה קעילית
ושתה דבש או חלב ונכנס למקדש חייב פי׳ קעילה
שם מקום דכתי׳ היסגרתי בעלי קעילה קעקע
בפ׳ אילו הן הגולין הכותב כתובת קעקע כתב ולא
קעקע קיעקע ולא כתב גמ׳ אסור לאדם שיתן
אפר מקלה על גבי מכתו מפני שנראה ככתובת
קעקע פי׳ מנהג היונים שמשרטין בשרם ונותנין
שם בגמ׳ דסדר המועד בר׳ מקעקע כל הבירה
כולה בפ׳ העושה בגמ׳ על המרוש ביה שמואל אומ׳
מקעקע כל הבירה כולה מקעקע ברעק עיין בר׳
פ׳ר׳ קעקע בפ׳ בקדושין בגמ׳ כרי

ירוות

ולא שכח לעטן דמר רבינא אע"ג דכא כמאן עבוקי
דלא גזל כלום אלא בגון דא ויותר סממנין דחד גברא
ושמר דחד גברא ואהאקיף ונסיב עמר דהאי ובטעיה
בסממנין דהאיך בפ' בבכורות בגמ' מה באכילה
קפה המ"ל וזקיפה לג' שנים וכגון כאן שוקבעה
בס' מפנין בגמ' כותי צריך לשקועיה משום קפה פי'
ל' האי גאון ז"ל עיקר קפא מלש' ארמית מלש' קיפוי כגון
נפיחה והרוח שאוחזת במעים מן המאוכלת נק' קפא
מפני שמגבהת והתנופת סם היא שטורדת אותה
הרוח ולא היה שומה מריחא דחלא מפיתא אלא מריחא
דחלא סקב ומר' קפא דחסא חמא הרוח והניכוח שיש
בחגרת פוקעת ונטורדת בצנון וקפא דחמא אסותיה
כרתי הרוח שבצנון נטורדת בכרישין קפא דכרתי
חמימי הרוח שבכרישין נטורדת במים חמין אהדדי
נחו פי' ועד כה ועד כה' עד שיבואו לו מים חמין
נימא הכי קיפא קיפא דכירנא לכי ולג' בעתך ולה
בלשון דברים אינו אין לכרשין וקיבלא הן כמו לחש שאין
לו פי' ובלחש ובקמיעין את מוצא דברים כאולן
אדם מדבר עם האבן או עם הארץ ובזהר רוחות
שיש באוכלין כי כן כאן בי רוחות עם השידים קשורות
כבן וגם הלחש יכן כל הבל לחש וקמיעין אין אנו יודעין
טעמיהן ומנין נאסרו ור' גרשום ז"ל פי' משום קבא
במקום אירס שבירקות ואבי רבי ומא"ל שם קפא
הולנה כדי שהבחורה וקפא שבירק מן החומץ שבחרוספת
וכן מר דהל"ל קבא הולבה דתניא במתניתא האוכל
הולמים שבעיקר האילנות ואת הקפא שבירק
קפא בפ"ב יחטר בגמ' עבול הנהו עקרא דחבל
דאי ושהבמן בי קפאי בר גוזל דל' אין עומדין לוחדבי
אלויה לב' שמר בר אשי מהגרונא ועד בי קיפאי
פי' [...] פלא בי כותי פי' גשר ויש אומרים דאי שהבחן
בי קיפאי בין [...] כמו קופא סבא דלעיל **קפב**
וישאו [...] בשבים תרג' יו' קופא מוט במדבר
סיני **קפד** בפ' גמ' דס כעד מברכין על המטה
ועל הקופלא מה' עליהן שהכל נב' בבר"ר כר' כ' והנחש
היה ערום חד אמר אירה קופד וכו' [...] חד אומר
למר דקופד מנשר טולדי ובמר סר כי שד בבין קופדא
טבא כמא טבא לבומיה דאבא **קפה** בגמ' דפ
במה מדליקין לא יהא קפדן כשמאי בפ"ב לא הבוישן
למיד ולא הקפדן מלמד בפ"ט במקוות כל המסקיד עכון
חוצץ פי' כל דבר שיש על בשרו או על בגדו ומקפיד
להסירו חוצץ ואם אינו מקפיד אינו חוצץ כל גמ' דפ' כל
הבשר קפידו אמנא קפידא אחזוותא קפידו אשיעורא

אמ' ר' אין פי' קפידו אמנא דאיקיב בכונת משקה לא
נטולהן מינה אחזוותא שיהא להן מראה יפה
אשיעורא שיהא בן רביעית **קפה** הקצור
קצרה ידי מפדות תרג' האיתקפדא איתקפדה הבורתי
קן לא קצרה יד יי' תרג' הא לא מקפדרה הקצור דיימרא
קפד בפ"ב כבמה אשה ולא ברה בעול הקונד בס'
חבבלאים הקנטר וחולדת הסנאין בס' מרובה בגמ' אין
מגדלין וחולות וקופדין שמה קינה קטנ' תר' קיפוד
בלש' ישמעאל קנפד ובלעז ריצ' **קפודקיא**
בס' הלא' דכתובות שמיני גיה לרשב"ג דאמר כתובה
אשה דאורייתא בס' כתובות רשב"ג נותן לה ממעות
קפודקיא כפתורים תרג' קפודקיא **קפה** בס'
במה טומנין הקופה מטה על צידה ונוטל רד"ע וכו' גמ'
הכל מודים שאם נתקלקלה הגומא שאסור להחזיר
פי' קופה מנעה נעורת של פשתן או נסורת של חרשין
ועושה גומא בתוכה וטומן שם את הקדירה ואם
נטלה בשבת חרישי שמא התקלקל הגומא ואינו
יכול להחזיר עד שיעשה גומא מבתחילה בשבת
בס' פאה והקופה נקראת ומתחלקת בפ' השותפין כמו
כמה יהא בעיר יתער קופה של צדקה נגבית בב'
ומתחלקת בג' פי' קופה שיש בה מעות של צדקה
ידוע סכום כלו' ולא כמה יתן אבל במילוק צריכין
לחלוק ולעיין כמה יתנו כלו' ולא כראוי לו ואיתה עבית
לא מערב שבת לערב שבת והיא לעניי העיר
תמחוי הוא כגון קערה שמקבצין בה לחם ומיני
תבשיל להאכיל לעניי עולם ונגבית בכלים בג'
ומתחלקת בג' מפני שגזויה [...] שוות בס' גמ'
דס האוי התקבל גט ר' יוחנן בן נורי קופת הרוכלים
ר' אלעזר בן עזריה קופה של בשמים **קפו**
בבר' רב' פי' [...] עולים ויורדים בו מעלין בו מורידין
בו אמגן בו קופצין בו ובס' כ"ז והיה איש מעברים
גבר קוצ' הה' נגלתו את הירדן לפני המלך וכב' כח
ונס ויצא החוצה קפצו בזכות אברהם כדכתי' ויוצא אותו
החוצה מדלג על ההרים תרג' וקפו על קירא כגון
זכורא דאבהתון דמתילין לטוריא **קפז**
בס' ח' שרצים בגמ' וכוס שקרץ תלתא קטנא שבמוי
בר' גמ' דפ' מילין עוברין הני עשי דידן נבוג לבמירא
קפיזא קמזי פי' כלו' שאינו מחזיק מג' בצים שיעור
שחיב בחלה וכו' הספיגא בס' גמ' דס בטורך אבי
ר' פפא בר שמואל תקין קפה בר תלתא קפיזי **קפח**
כפא בשבת בגמ' יה דבר גזון [...] דתנן בפ' ן באהילות
כל המטלטלין מביאין את הטומאה ב[illegible]עובי המרדע:

ע"ג הקצור קצרה ידי מפדות
ע"ג החרוסת
ע"ג קפא יע הולנות
ע"ג התמחוי
ע"ג וינס ויצא החוצה
ע"ג מדלג על ההרים
ע"ג שיעור חלה מג' בצים הוא
ע"ג קפידו אחזוותא קפידו אמנא קפידין משיעורא

בב' וג' פסלי בד' וה' לא פסלי והא מני ר' יוסי היא עד
שהרבה תרומה לחולין שתכול שם תרומה יותר מיק'
ולא הספיק להגביהה עד שנפלה אחרת הרי זו אסורה
ור' שמעון מתיר רבנן סברי הרמתה מקדשתה וכיון
שלא הרימה עד שנפלה אסורה ור' שמעון סבר ידיעתה
מקדשתה וכיון דהוה ידיעתה ביותר אע"ג דלא הרים
מותר כשם שפחתו מן החולין כך פחתו התרומה מותר
שקודם איסור מעורבת להתר ונעשת של תרומה
מעורבת עם החולין להעלות את התרומה בל'
מעשרות בסותנ' ובתוספת היין משיקפה אע"ג שיקפה
קולט מן הגת העליונה ומן הצינור ושותה בס' גמ' דפ'
השוכר את הפועלין ובגו' בפ' ר' ישמעאל לוקחין גה"ל
משירד לבור ויקפה ר' עקיבה אומר משישלה בחביות
פי' קיפוי הנוטל החרצנין והזגין והקיסמין וכיוצא
בהן שמעלה היין בתוך הגת והן צפין על פי הבור או על
פי החביות ר' עקיבה משישלה בחביות פי' גם זה
קיפוי הוא והוציאן מלוא שולי מלוא השולה דגים
ופי' משישלה משיסיר הקצף שעל היין והחרצנים
ונאם מפי החביות קמא משיקפה משירתיח ויקח
הנוחות שלו באתרא דההוא וגדר אי זהו מקפה
במקום שהוא הטוב שמושך היין מן הבור וירוק
אחר לחביות איזה לוקח הנוחות שלו משעה משיש
לה בחביות משישאב היין מן החביות וירוק אותו
מחביות לחביות בכל הבשר בגמ' הכחל דיכא
דבשרא שק וכי שחו בה המי חלבא גלגלי דמולחא
שכבתה אבל דמא דכבדא קפי פי' קפי עם כדגרסי'
בר' גמ' דפ' כל הבשר הכל שוחטין ואידי דיקירי מיא
שכני להתאי וכי רא קפי מלמעלה בפ' אין דורשין
בגמ' הלל ומנחם דאמרי להן לנשיא אקפאי ירכן
פי' הקפו ידיכם בר' גמ' דפ' חומר בקודש דמיא אקופי
אקפי ליה למעלה בפ' החולין בגמ' [illegible] וכמה אותן
האחין א"ר יוסי קפא התהומות [illegible] לעולם
קת בס' גמ' דפ' ואין עוברין בפסח [illegible] וקותח
וקותח אור שיקר הוא בעולם הזה קמיהא לעו הבא
פי' אור שיקר כלות התורה דכת' כי נר מצוה ותורה
אור וכת' דבר יוי כיה וקר' קפוי הוא מצד הזה לעולם
הבא וכל דבר מצוי ביד רבים כדכתיב והיה אחרי כן
אשפוך את רוחי על כל בשר בגמ' הוא קת בס'
גמ' דפ' ב' אוחזין בגמ' מעשה עבדין כגון דאקפאי
אגמא בכורי פי' גדל הנהר ויצא חוץ לתחומו ובא
לאגם עם הדגים ולבסוף להתמעט הנהר ונתייבש
האגם ונעשו בו הדגים בר' גמ' דפ' ואחסין דאקפר

ענ' ק סאן [illegible]

ענ' והחת חגורה נקטה

ענ' [illegible]

פירא דכוורי פי' שהיתה חפירה סמוך לנהר ונגדר
הנהר ונתמלאת עם הדגים ולבסוף החזירה עם המים
והדגים וחזרו המים למקומן בשבת ונשארו דגים
בחפירה וצדום בשבת פא' דאקפן פירא דכוורי
פי' קפיצה שקופצין הדגים ועולין לביבשה פי' פירא
חפירה גדולה שקובצים בה דגים [illegible]
דאקפאי פי' מלוא קפא התהומות ויצאו שהקיפו
רשהות וצדו הדגים בשבת ופירא מן גרסי' [illegible]
לבאי קת בגמ' דפ' כמה אשה והחת חגורה
נקטה משום שהיו חוגרין [illegible] עקבים
עקמים פי' בגד עקף וגם הוא [illegible] המעוררין
העקבין קת קפו כשורא עיין בעדקה קת
כר' גמ' דפ' ב' מה מדליקין אבל להקפות מותר פי'
להעבות ראש הפתילה כדי שירבה האור קת
בפ' כל הבשר בגמ' הכחל קופה סאה סבא [illegible]
בס' המקבל בגמ' ואין לו בקורות קופא סבא [illegible]
בזמן כיון שהמורות הקוץ צריך לנקדן ולשחוט
חדשים לפי נוטל כלבאי קת בר' גמ' דפ' וכפ'
הגואל לו בגמ' שנלאת המחרה אחין הכהנים
בקפאו והוא מתכפר או בקפא מתכפר פי' אין
אחין הכהנים בהר כהן גדול עד שלא הקפה
הוידוי וכשמתקבצין בזמן הכהונים להעד
בטובה שעה מתכפרין [illegible] קודם לכאן
המנורה או [illegible] קת בפ' כל הבשר
בגמ' הכחל קורבן קפא בקפאו ואכולו [illegible]
לו הכבד עם הריאה והקנה והלב [illegible]
קת בר' גמ' דפ' הרואה ולא כילא דשול בקופא
דמחתא בפ' המפקיד בגמ' רשב"ג אומר [illegible]
בדיהא דמעייל כילא בקופא דמחתא כלומ' דבר
שאינו הווי בפ' אילו טרפו בגמ' הריאה [illegible] או
קופא לבר נקוב נקב [illegible] פי' נקב של [illegible]
בפ' י"ג [illegible] נשבר מקומו טהור פי' מקום
שנכנסין [illegible] והוא הנקב קת בפ' אבדים
[illegible] בר' גמ' [illegible]
גמ' דפ' שתי הלחם נעשה כמין [illegible]
הגוזל עצים בגמ' [illegible] או כמין [illegible] בהן
קופי פי' כגון [illegible] קוף [illegible] סממנין
שאין צבוע [illegible] דמי ויש אומ'
דצבע בהן קופה של עורים [illegible] סממנין וקופה
של מרים וצבע [illegible] בסממנין [illegible] מהדר [illegible]
קופה [illegible] דמי ויש [illegible] דצבע
בהן דגוון קוף של נגזל דקוף הוה [illegible] וקוף לסוף

ולא שכח

קיפות הפיל והקוף והקיפוף עיין בקף בזה הפל חוץ מקדיש וקיפופא עיין בעל קרוא׳

קפיפיום בב׳ הלוקח בהמה בגמ׳ ר׳ אלעזר כול עדולאות משיראין קפיפיום וכול עד כך היו מפרשין בראש כפרה זו שבורעת להציל מיטתה׳ ונראית פיקה ברוך פיקה

קפץ בבר׳ כיצד על [illegible] ובמוקדשין קופץ בקומץ׳ בפ׳ אין צרין שוקל אדם בשר כנגד הכלי או כנגד הקופץ׳ [illegible] ערוטה ושורפין אותה בקופץ משחיטה׳ בהלוקח פג׳ בבכורות השוחט את הבכור עושה מקום לקופץ מיכן ומיכן בפא׳ [illegible] דברים בגמ׳ ונאכלת לשני ימים׳ קופץ כמו האחוז לחגיגה של קופץ כמו סכין גדול רחב וחידודו כולט באמצעיתו׳ בבשול ובלבות תרג׳ בקופץ ומפסלת

קפץ דיוסטר׳ בהנזקין פ״ה בגיטין כן בהורא רפט אמ׳ קופץ ו[illegible] קפץ בכמרי שאחזו בגמ׳ כשמתחיל לא הולכו בן אחר רמונותם ואחר קטעותיו יפל חרש רומו ונרמז בר און בעין׳ שיכול לישא ולתת ברמיזה׳ קופץ ונקפץ שיכול לישא וליתן ברמיזה הפה׳

קפץ בר גמ׳ דף מי שהוציאוהו׳ ובר׳ גודף האשה שהלכה היא ובעלה׳ אי נמי קאזיל בקטעה׳ פיר עלודי קמיה׳ [illegible] בדאמרי׳ בחלק בענין סנחריב קקפצה לו הדרך ונה הדבר במה היה עשה׳ יוש לפרש [illegible] אדם גבור שיכול לקפוץ למעלה מן [illegible] ויוצא חוץ לתחום בקפיצה׳ בפא׳ בנדה בגמ׳ ואם ראה אר׳ הונא קפצה וראה קפצה וראה קבעה לה וסת׳ בב׳ על אילן ומוסין בגמ׳ יעקב׳ תנא קפץ העלין ולא קפץ התוכו כבר פי׳ בע׳ ערקוב׳ [illegible] בגמ׳ עכר [illegible] שהוא עב הרבה בבר׳ פר׳ סוד אין לון קבצין קרבה על חד [illegible] אין לון מקים׳

קפלאמסאות בוי״ק רב׳ פר׳ [illegible] אמ׳ ר׳ יוחנן קפלאמסאות גתנו בינהן שארץ [illegible] בו׳ אל׳ יוחנן המשביע [illegible] משביען אלא [illegible] הטובר [illegible] הלאו תהא הסייף הזה עוברת על צוארו

קפרן בוי״ק רב׳ וכי ימוך אחיך פר׳ אשרי משטל חמין שקין חמין כרעין חמין קפרן [illegible]

קפרס בפא׳ [illegible] המרכוס

קפש את הקמרתין [illegible] עיין בב׳ אבותות [illegible] טובשה וקפשה [illegible] אמ׳ [illegible] אף הוא קילקול לעצמו ותיקן לאחרים׳ פיר׳ חטכה ייש ולא כהן׳ ירו׳ קילקל לעצמו דאכלה [illegible] ותיקן לאחרים דאינון אכלין [illegible] ביה׳ אית תנאי תנן

תיקן לעצמו אבל מכל מקום קילקל לאחרים דאונן סברין שהוא פטור והוא חייב׃

סליק פי״ג אחלפי״ו

קץ בפ״ח בשביעית האוכל של שביעית קוצץ אותן במוקצה אבל קוצה הוא בחורבה׳ בר׳ גמ׳ דף [illegible] מיציאות׳ ובפ״ג במעשרות מוצא קציעות בדרך אפי׳ קצה שדה קציעות בפ״ב במעשרות ובפ׳ גמ׳ דף השוטח והשוטח את הטוען לקצות בהאונס וכול בפ׳ גמ׳ דף המביא כדי יין׳ ובפ״ב במעשרות זה לאוכל וזה לקצות חייב וכול לבר פי׳ בע׳ מוקצה׳ בפ׳ ט׳ במקוות ר׳ יהודה אומ׳ של קייצין כיוצא בהן׳ פיר׳ סודר שמשימין לפניהן וצוי האנשים ללובשן כדר הבגדים׳ בפ״ז בנדה האוכל על מנה לקצות כשר וחסיקה פסול היה אוכל והותר וזרק מה שבידו בתאונה או לחות [illegible] וכול בפ׳ חזקת הבתים כנס את קייצין בסנדל פר׳ כן בבלים וכוב׳ אצבעות טהורות חוץ משל קייצין׳

קץ בשביעית בפ׳ וכן בעלים הקיטעים׳ פיר׳ הנא כלן בקייץ׳ ירוש׳ קיטנאי קיץ וחורף תרג׳ קיטא וסתוא׳ בקונס״י פר׳ ח׳ בנדרים עד שהקייץ עד שיהא הקייץ עד שיהסקו העם להכנס בבלבלות גמ׳ כלכלה של תאנים ולא כלכלה של ענבים׳

קץ בר׳ גמ׳ דף רוינו בפ׳ [illegible] הדרך גולות ומקיצין בהן את המזבח׳ ונהן ששנע ד׳ בשקלים ומותר פירות קיץ למזבח׳ בפ׳ ט׳ החלול ומקריב את הכל גמ׳ לשהוא קייץ המזבח׳ בפ״א בשבועות בגמ׳ היה ר׳ שמעון אל׳ יוחנן מקיצין בהן את המזבח תניא נמי הכי מה הן מביאין מן המותרות קיץ בבעות שבע לאדם׳ פי׳ מקריבין אותן שלא המידין אלא כמו מיני מגדים שאינן מעיקר הסעודה אלא לקינוח סעודה׳ כך עניין קייץ המזבח׳ תניא נמי הכי מה הן מביאין מן המותרות קייץ למזבח שבע לאדם שכן באות חוזרת לאדם שאוכלין אותן לקינוח סעודה׳ בפ״ב במידות בגמ׳ מידות הלח ואם לאו מקיצין את המזבח וקייץ גופתן׳ שולות בשם לבם ושורות לכהנים׳

קץ בפ״ד בשביעית׳ שגדה שנתקוצים הזרע לסותאי שביעית׳ ובבכורות בפ״ב פסול בגמ׳ החורש׳ ובפ׳ השולח גט בגמ׳ המוכר עבדו פיר׳ נכוש מתוך הקוצים׳ פר׳ משקין בגמ׳ ויוצאין אף על הכלים ויוצאין לקוץ את הדרכים פר׳ לפנות הקוצים שבדרכים׳ בבר׳ רב׳ פר׳ מן ויבא אלהים אל׳ חנינא הקיצאין הללו אינן לא עבושין ולא נזרעין׳ מאליהן הן מתמרין ועולין׳ פיר׳ הקוצים הללו אין

פיר׳ דקוצים קללן [illegible]

כהגדיה
אל טרפון אקפח את בני שהלכה זו מופקחת הוא
רא׳ השוכר את הפועלין ר׳ איקלע לאתריה דר׳ טרפון
אמ׳ להן יש לו בן לאותו צדיק המקפח את בניו בר׳
גמ׳ דפ׳ כל כתבי הקן אקפח את בני שאם יבואו לידי
אני שורף אותן ואת אזכרותיהן הרג וערכתיה והקפיה
בפ׳ מנחות מלחמה ורשות היה לו לקפח את שוקיו
בס׳ גמ׳ דפ׳ חבית קפח ג׳ שבטים בפסח בר׳ גמ׳ דפ׳
האשה אין לך כל נביא ונביא שלא קיפח ד׳ מלכים
במנין בס׳ נזק אין הקב״ה מקפח שכר כל בריה
בר׳ גמ׳ דפ׳ שור שנגח ד׳ וה׳ אין הקב״ה מקפח שכר
שיחה נאה וכו׳ בס׳ גמ׳ דפ׳ כל הגט אמ׳ רבין קפחינהו
לספרא וכו׳ בר׳ גמ׳ דפ׳ כהן גדול ונזיר ובפ׳ האיש
הלכה
מקדש בגמ׳ המקדש בכהן ולא פתוהו בדבר
כן באין בפ״א בכריתות בגמ׳ המפטם את השמן
כמין
וכוה רב בס׳ עז כיצד עשו הבאו עיקרין וישראלים
והניח עליהן שמן וקלט את הריח וקפחו בר׳ ויק״ר פ׳
ועוד ראיתי נפש כי תחטא למה קיפח על הנפש
קפח בבר׳ רב׳ פר׳ לג ויהי כי החל האדם
קופח על ראשו של נמרוד ואמ׳ זה המרידן עליו
קפקט ובמדים במגדלותיך תרג׳ קטוקטקאי
במגדלך כפתורים היוצאים מכפתור תר׳ קטוטקאי
דנפקן מקפוטקאי קפל בס׳ במה אשה
טוטלה הבגד שקיפלה לשון קפילה הוא וכן בפר׳
אלו קשרים מקפלין את הכלים בס׳ גמ׳ דפ׳ חבית היוצא
בטלית מקופלת פי׳ כגון מוכרי כסות שמקפלין
ומפשילין אותן על כתפיהן חייב חטאת וכן הלכה
בפ׳ ג׳ באהלות קפילין זו על גבי זו פי׳ כסלין ואחד
ויש
הן וכן בפ׳ הא׳ ויש ששונין כפיות ומפרשי׳ סגום
לו אירקה ושמו בלשון יון קפיל ומי ששונה כפיות
מל׳ כופה בפ׳ כל כתבי הקן בגמ׳ מטלטלין [illegible] כאן
בבא להקטיל וכאן בבא להניח פי׳ בבא לקפל כגון
שמקפלין ונוטל מתוך הבית ממקומות הרבה בבסנה
שלש אין לו להוציא ג׳ עמודות בכלי אחד שנוטל
כלן אמרים שם ל׳ סעודות שרי בקונסיין פר׳ ח
בנדרים עד שיעבור הקיץ עד שיקפלו המקצעות
פי׳ עד שמקפלין הסכינין שקוצצין בהן האנים
ומצניען אותן פי׳ שחוזרין הקציעות בקיסמין שקורין
סיבמי קפל אלף קפל עמודים כבר פי׳ בגב
טופס אוק׳ רב׳ קדושים תהין בפים מלמטה וקילון
מלמעלה כך התורה נדרשת לפניה ולאחריה ביובל
והיה עקב פי׳ כי תאמר והיה עם אנטונינוס לגיון
נאה מאדים ראשיהן מגיעין קופלין שלעמודין

שגהון הנ׳ שחי

עניין היוצא בטלית מקופלת בפ׳ [illegible] בפ׳ שבת

סבע

עניין מנדריא

קפל בר׳ גמ׳ דפ׳ השותפין קיפולא מידע ידיע
בגמ׳ דפ׳ כל שעה ומקפלי ביה לטוניא בר׳ גמ׳ דפ׳ אלו
טריפות התם דאיקפול איקפולי פי׳ שנקפלו ונקפלו
הכא נדלדלו וכן מעורין בבשר אלא דאיפרוק איפרוקי
הושט מן הקנה כדאמרי׳ והוא דאיפרוק מהדדי
ושומדין קפל מאי אלה קפל כבר פי׳ בנג אלה
קפל בבר׳ רב׳ פר׳ מלו היפלו מיני לאחר שהיו
בדין שתי קופליות הולכין אצל נמרוד כלו בויק׳ רב׳
אחרי מות מלמד שנתן הקב״ה רמ״ח קופליות של
ברזל על רמ״ח איבריו שבו פי׳ כל ערבי קורין
לקינטרין קופלי קפל בס׳ גמ׳ דפ׳ שני הנבו
קפולאי דהוו קא מקפלי בארעא דר׳ נחמן בר יצחק
פי׳ חופרין קפל בס׳ כל הבשר בגמ׳ הכחל
הכא נמי ליטעמוה קפלה פי׳ מבושל בבר׳ רב׳
והנחש היה ערום שעשו אדם שנכנסו לקפולין פי׳
שם מקום ששם מבשלין ומוכרין כל תבשיל
קפלט בפ׳ ב׳ במעשר שני דגים שנתבשלו
הכרישי׳
עם הקפלוטות בפ״ה נודר מן המבושל הנודר מן
מותר בקפלוטות פי׳ עוקצין שרשי השום והבצלים
והקפלוטות פי׳ כרישין שיש להן ראש קפלוטות בל׳
יון קורין לראש קפל קפלארגיא בילמ׳
בר׳ ויקי ביום השמיני אינו עושה לקפלארגיא הון
לא איש דברים אנכי קפנא בר׳ גמ׳ דפ׳ הבונה
שונה עייל שותא בקופינא דסדרא בר׳ גמ׳ דפ׳ המניח
את הכד לפדא דסדרא ולקומיתא דסדרא מאי כבר
פי׳ בגב פדא קפנס בר׳ מידות קוטונוס
מן המערב משמש לכנסה ויציאה פי׳ שם שער הר
נכנס
הבית המערבי משמש כניסה ויציאה בלומ׳
ויצא ממנו קפנדר בס׳ ברכות לא יעשנה
קפנדריא בבית העיר אין עושין אותו קפנדריא פי׳
זה
בית שיש לו ב׳ פתחים נכנס בפתח זה ויוצא בפתח
וכן מפורש בתלמוד אדמקיפנא בהאי איעול
אידרי בהא והוא לשון יון קפנדר בילמ׳
ידים
בר׳ קדושים ואם פירשה מהנעלמה קפנדר מהא
שאינו מניח בעין הראשון קפסא בפר׳ יו׳
בכלים קפסא טומן בפ׳ במה אשה בגמ׳ ולא בכובלת
המוציא
ומניחה בידה עד שמגעת לקפסא בר׳ גמ׳ דפ׳
כלי קופסא דחייבין בציצית פי׳ כלים שמניחין שם
אותו
המשוטין ומכסין אותו קפיפה בפר׳ איזהו
הולכין בסודרין ובקפיפה מצרית בפ׳ כן בכלים ר׳ יהודה
אומר אף קפיפה מצרית פי׳ כמונים בפר׳ ישמעאל בגמ׳
פל
העומר מהיר פי׳ שכלים קפיפה מצרית כבר פי׳ בגב

קיפוף

שקיצען פי' שחיהבין **קצע** בכ' יב בהמנים
שעקן קצועין שעקן חולצין פי' מקלפין השיטאון הסיד
שהוא טוח על הקיר שנ' יקציע מבית סביב ומתרגמ'
יקלפון **קצע** בר' גמ' דפ' השותפין קציעה
שהיתה ריחה נודף בב"א בבכורות בגמ' פיטום הקטרת בלא
מור וקציעה שבולת נרד וכרכום מור ואהלות
יון קסיאה **קצף** בהגדה דפ"א במגלה ובבר'
כר' מנא הקציף הקב"ה מלך על עבדיו לעשות רצון צדיק
קצר בפ' מקום שנהגו קוצרין ועודשין בפסח
וב קוצרכם את קצירם א"ר ורדימוס בר' יוסי ר[illegible]
מה ראה הכל ליתנה בשלשה הרגלים פסח ועצרת מוכן
וראש השנה ויום הכפורים מוכן אלא לומר לך שכל
מי שמניח לקט שכחה ופאה מעלה עליו כאילו בית
המקדש קיים והוא מקריב קרבנותיו בתוכו וכול
בויק רב זאת תהיה לכם וזכור עד קציר נדרתה עליכם
קצירן של מלכיות קצירן של מלאך המות קצירן של
יסורין **קצר** בכ' הרואה בגמ' הכנס
עמ' שמואל שני אבא לבהל' עלמא קצירי בפ"א
בשבת בגמ' לא יצא כי אולין מהרין דר' אלעזר שלישית
בקצורה פלג חנשאי פלא הפרחא' בפ"א בר' הש' בגמ'
בד' פרקים א"ר יוסף כמגאן מתלין האידנא קצירי
ואמריבו כמאן כר' יוסי' בר' גמ' דפ' היוצא המבואל מן
אמ' רב מאן חולין רבין רבא לפוטנא דאמ' רבא
כמאן מתלין על [illegible] ועל מנירא קצירי קצירי ממש
מעיני רבין **קצר** במגמן אותו בזבבכורות
רוח קצירה באה עליו פי' בלוע רעות **קצר**
בפ"ק בפלגש עלה קצרה ונפש כרעיה מטמא פי'
המשל המנוחה בן הקנחה נעלה' המוטה בז' דורות **קצר**
בר' גמ' דערכין באן קצרה ושינה של שערה פי'
מדינה היא המקפה חומה מרחב' ויהושע בן נון והיא
ישינה **קצר** בס' גמ' דס' יעמוד משבבה רבן
מאן דיהב סמא לקצרא בפסח ונתהבא במשח
ונים קול גנים איטופוא אסמיה דמתחיה איבצר אופסירה
דכוויה פלו בצר לא גרע בה כלום לא תהוך טמאן
מלג גידם טמי אפסיא ביה כלום דמתחיה והוא
קרוב להשבר בר' גמ' דפ' המוכלה ר' יהודה מסר לה לקצרא
פי' מסר גמייק עם הכלה לקצרא ומשום שיזהר שלא
יקלקל מראה הכלה שמשיך לה מסמי סיני פוך הכלה
בחוטין אחרים כדי שלא ישנה מראיהן וחוט מחמט
הוטון בפלגש בס' גמ' דפ' המגל ומאכל קצרא שמיד
וקצרא שקולא לה' פי' הוב הוסיין ג' שמורין שמן של
גבי לבן קצרא שמיה שכך קורין להו בספל דבר קצר

ומעוסו' וקצרא שהוא כובס שקיל להו דהבר **עולין**
במניין תכלת' פי' דבעינן לשלשלות התכלת בכוס
הטלית כמלוא קשר גודל א"ר יהודה ואלו חוטין
דשמיהו קצרא עולין במניין מלא קשר גודל ויוצא
בריה הוס קשר ולא הוה מתמיס בחשבון מלא קשר
גודל זה טר' התכל' ור' משה הדרשן מעיר ערבונה שנה
לשון קצרא שחיה וקצרא שקיל לה פי' הוא הכובס
שם שם אותן הקוטין לשמר חוטי הבגד שלא יצאן
והוא לוקחן אחר כביסתן והן מצאוהו אלעזין רוגל
תרג' לשון קצרא שדה כובס תרג' תקל מושר קצריא

קליקפיוי אחלפטו קק

בכ' בכה' מדליקין ולא בשמן קיק' רח' הנל' במטל
קאמ' זה הקיק והרגילו קקא' וכן בכ' איל טרי' בגמ'
סימנים העוף קמא זה הקיק' ריש לקיש אמ' קיקיון דיונה
פר' יש לו פרי שעושין ממנו שמן **קק**
בכ' מי שמתו בגמ' העומדין בשורה דמוין לבלא
ככקי חיורי פי' אווזים לבנים בר' גמ' דכ' הכותב
לאשתו ואמ' זכ גמליך מהוס בכ' מי שאחזו קקי
חיורי משלחי בלשון ראדורשי פי' אווזים לבנים כלומ'
אנשים קשים בבל' שיבה מכשרעין בגדי אנשים
נרשן הדברים שלם אילו עוסות כמתן כענכים
של מעלה וכול שוין בכ' מומין אותן בגמ'
קק בעל גבר הקיק והגובתן בעל קיק כבוציר כלומ'
שבונין משולכים בוהר' **קק** בכ' סתר העגונה
בגמ' נעשה אתה עבדי שדי **קק** ליה פודרא בקקיה
והוא מצעורה ליה' בכ' גמ' דכ' שור שנגח את הפרה
דהאי אריך קקיה והאי גוסא קקיה לא מעבר גמלא
טייער נמלא כרסא דהאי אלים קקיה והאי קטין
קקיה הכי נמי דכשאים זה בזה פי' קועיה והוא הצואר
והתל כר' שוקיו בכ' איל טרי' בגמ' **קק** סימני
העוף שמ' אבוי קוקי וקוקאי אסורי קיוקיתא שרא'
קקביטין בכ' ראש קרבנם לחמי מהו לחם
המזה לא אכלתי חונא בר וינואמ' לחם
קקבוטין פי' לחם לחם' **קקל** בכ' ערב פסח
בגמ' דסמך מנגא ליה דאכל קקולי אקיקלי דמתא
שכבו פי' מי שמתגא לקנות בשר שמן באשר אי
ואוכל מתחבא בעליות מפסד הקצב שהוכנו זה פי'
דאוכלא אכא כושי במילתא והחג לאוכל קקולי
שכן ירקות השדה שמבכין בלא דמים ואם קונין
דהיכן מיעט ויושב ואוכלם שבשוק ואינו חושש
שאין מי שנושם בו **קקל** אקיקלי דמתא שכב
ברסתות רבמי שאחזו ונכלעהו אקיקלי דמתא'

ענ' קצרא ישב גמגור

ענ' יק'ט' כובס סביל יע' בהר אשר

ענ' ר' משה הדרשן מעיר ערבונה היה

ענ' אצלעין רוגל

ענ' שדה כובס

ענ' קקי חיורי

ענ' קועיה כלומ' צואר

ענ' לחם המזה לא אכלתי

ערב פסח בגמ'

1

אדם ... הקרקע שלהן ולא ארעין מאיליהן נזמני

כך כגר׳ אבל שרה בחוטה הזה וכול׳ מן הקוצין ומן

הגדרן כבר ... בגדר בפ׳ יוחסין בגמ׳ כל האסור

ועשו להן מקצתן כהני במות מן הקוצים בעם כלומ׳ — מקצותם כהני במות

הרשעים בפ׳ דפלחות שמם משה ... אין בישר׳

קוצין בני קוצין בגמ׳ דם השוכר את הפן יבוא בעל

הכרם ויכלה את קוצין **קץ** בפ׳ הקומץ רבה בגמ׳

שהי פרשיות לא נערכה אלא לקוצו של יוד של

כתרו שליוד לדרוש על כל קוץ וקוץ פי׳ של כל כתר

וכתר בונך רב זאת תהיה פר׳ ראשו קוצו ר׳ אליעזר ור׳

יהושע פי׳ דורשין כתרי אותיות **קץ** בפ׳ בנ

העיר בס׳ גמ׳ ואל הקוץ בהוכחתו אל העשם קוצים — פירוש ואל הקוץ בהוכחתו

פי׳ עניין חתיכות כלומ׳ אל תתחכם אלא כולן כאחד

בפ׳ ב׳ בחלה ובפ׳ ג׳ בנדה האשה יושבת וקוצה לה

חלתה ערומה מפני שיכולה לכסות את עצמה בגמ׳

דפאין דורשין אחד קיצין בנטיעה פי׳ שכיון

המקום ההוא פרדס את קיצין בנטיעה כלומ׳ דבר

מעלה בפ׳ ד׳ במדות בגמ׳ המגרף את ראש לקוש כל

המגבה ... על חבית וכול׳ שר׳ הוא קצא ירא בפ׳ — על אלבריס סאה קצוצי הפילו נמצאו בראש החגי ביה חב

אלו הן הלוקין בגמ׳ יש חורש ולוחשוב כמי הקוצין

בהרתו ואגררתו מהכא השמר בנגע הצרעת בפ׳

גמ׳ דפ׳ ב׳ בכתובות שאכלן בקצנה של בהמה כיצד

קצנו וכול׳ מה בשיבה חולין וקוצה ... כבר פי׳

... בפ׳ איזהו נשך בגמ׳ הלוה אלא במאיכן נכול

בקצותא היכי דאמר קיצה וכו׳ בפ׳ ג׳ ביומא בגמ׳

ומקטיר את הקטורת ... מקצוע

פי׳ מוקצה היתה מקרנס ולא היתה מקצוע צפונה

מערבית ולא במקצוע מערבית דרומית אלא

באמצע רוח דרומית מערבית מאן דאמר מצפון

שלא היה מוצאה בצפון מוציא בדרום ומאן דאמר — על הרגל בקצה אינו בא לידי כאב הלב

מדרום כיון שלא היה בדרום מוציא לה בצפון

ומסתברא אלא שלא היה בקרנס ממש לא היה

בקרן בחצי רוח מערבית אלא יותר מקורבת למערבית

דרומית ממאי מדרמינן זה פי׳ קיבלתי מר׳ משה

הדרשן מעיר נרבונה בפ׳ ג׳ בכלים ר׳ יוחנן בן נורי — על משה הדרשן מעיר נרבונה היה

אומ׳ מן הקצוות פי׳ מלא קוצץ כתלים אורה טהור

עים הרג׳ ירוש׳ מקיצא רבני יתהקינן **קץ**

בס׳ גמ׳ דפ׳ ר׳ ישמעאל בנן ממונה הבא לקיים וכר

עבים קבועים לשר׳ זה הבא לשחור כגון לשחרית

או לערבית או לצהרים גריעותא הוא דכיון דיש לו זמן

קבוע יודע הוא לעצמו יודע לשחור את עצמו אלא

שאין בו קיצים **קץ** כר׳ גמ׳ דפ׳ הגוזל עצים

עבדיהו קצוצי הא קצ׳ פי׳ שעושין ממנו צנור

קץ בפ׳ ד׳ מיתות בגמ׳ בעל אוב מגדף מטור

מג׳ עשה איכא הקצה שפתן האור מעשה לא

עקימת שפתיו פי׳ שמעקם ומנענע שפתיו וחגיר

קץ בפ׳ גמ׳ דפ׳ כל פסולי שהכניס קצה כהן

בכן הדמים כגון נבלות וטריפות שקצים ורמשים

דברים שהנפש אין קצה בהן בשר בכור וכול׳

קץ בפ׳ מי שמתו בגמ׳ היה עומד לאקושא

סוף בר עונה כאן בקיצה בפ׳ היישן בגמ׳ אוכלין

אבל לא ... תר׳ שכח ושימש מיטתו בהבינן

אינו אותו לא ברצונה ולא בקיצה עד שיגולו ידין

בפ׳ י״ח בכלים התפלה ד׳ כלים התיר קציצה ראשונה

ותיקנה טומאה טומאה מה זכן שניה וכן ג׳ וכול׳

פי׳ יש לתפילה של ראש ד׳ בתים ומכנים לתוכן ד׳

פרשיות שמע והיה אם שמוע קדש לי והיה כי יביאך

וכל בית שמו קציצה לפי שהוא קצוצה מחברתה

פי׳ קציצה היא הטבלה במגלה איכה איכה ועיב

ובפ׳ [illegible]ה דפ׳ העזקין מ׳ קצוצי סאה קצוצי הפולין

נמצאו בר׳ החגי ביה חב׳ **קץ** הדלתה שבמוקצה

כבר פי׳ בע׳ מקצה **קצב** בפ׳ העזקין בגמ׳

אין מוצאין ר׳ חנינא אמר לפי שאין קצובין בפ׳ ג׳

בביצה ביה שמאי אומר אין נוטלין את העלו לקצב

עליו בשר **קצה** ספיתי אסטום וקוצה עיין

בנ׳ אוסטים וקוצה הוא הפואה המפורש במקומו

ובלעז חיא **קצח** בפ׳ ב׳ בברכות ליום הקצח

והשומשום והפלפל בפ׳ עוקצין הקצח ביה שמאי

מטמאין ובית הלל מטהרין בפ׳ הקומץ רבה בגמ׳

שתי פרשיות הנא טבולה בקצח ובשומשמין ובכל — מנלות

מיני תבלין כשירה בפ׳ כיצד מברכין בגמ׳ על היקותא

הרגל בקצח אינו בא לידי כאב לב וכול׳ עד ריחא

קשה טובמא מנגלי והמין קצח וסמון ורנוק פי׳

קצח דומה לכמון אלא שהקצח שחור ובלעז ניילן

קצע בפ׳ ב׳ במנשרות על מנת שאוכל

בה לעת הקציעה ולאחר הקציעה פי׳ האוסם שעושין

בהן קציעות מניחין אותן במוקצה וכותשין אותן

ועושין אותן כמין ככרות בפ׳ ד׳ בתרומות בדורם

לנוטרא קציעות על פי הכוי בפ׳ מי שהפך ומחפין

את הקציעות בקש בפ׳ גמ׳ דהבונה לנוטרא קציעות

דרכה על פי עיגול בני קוצץ קציעות כברש בע

אגב **קצע** בפ׳ כ״ז בכלים המקצע מכונן טמא

טמח טמא בפ׳ העור בגמ׳ המפשיט במקצע ובא

דרך סביבותיו בר׳ גמ׳ דפ׳ מרובה הכא במאי עסיקי

מקיצען

קר מביאין כרי מוקר פי' גדרא יקירתא
בבר' רב' פר' כ' שמונה של רשעים דומין לכלי קוריס
מה כלי קוריס כל זמן שאתה משתמש בהן הן
עומדין הנחתם מן מתרפין ובמ' עז אף הניכר
מאחורי קוריס היו סנכנות ובה' בפסק דדור בשלח
מה דין דכתי' שמלתך לא בלתה מעליך שמא כלי
קוריות היו מהלכין עם ישראל במדבר יח בבר כל
הכלים מהן לטולטלן כלי קוריס בשבת **קרא**
כס' אמ' רחוקין קורא גבר לאיגר מחוב **קרב** ובמ'
ד' בהמיר עמלות קרבים **קרב** במ' השותפין
בגמ' כותי' למי קרוב בהיכ' הן אובן פי' המצר
הסמוכה לחומת האיש עותה יותר במשלה במ'
גמ' דפ' חטאת העוף כל איש אשר יקרב מנחה
בכל הקדשים הכה' מדבר יכול יהוא חייבין ה"ל
אשר יקרב על לטור וכיוס נוגע שהוא חייב הא
כיצד כל דבר שיש לו מתירין אינו חייב עד שיקרבו
מתירין וכול במ' גמ' דפ' ואלו קרובים נעשו רחוקים
ובויק' רב' זאת תהיה פר' נכור אלין עינא דהוה חמיין
מרחוק כדו אף מרחוק לית אינון חמיין קרובות נעשו
רחוקות אילין אודנא דהוו שמעין איתיה בהגדה קהלת
האב ומטיל שלום בטלה האוה שהיא מטילה שלום
בין איש לאשתו במ' גמ' דפ' כיצד אשת אחיו אדם
קרוב אצל עצמו ואין אדם משים עצמו רשע פי'
אילו העיד על אחיו שהוא רואה [illegible] כוסלו קל
וחומר על עצמו יוח בר' גמ' דפ' הרואה אשר לו א' קל' ב'
קרוב בכל מיני קרובות ברגמ' דפ' נגמר הדין בערב
פסח הלווהו לישו הנצרי וכרוז יוצא לפניו מ' יום וכול'
עד שאמו ישו הנצרי דקרוב למלכות היה פי' היה
יודע למלך שהיה באותו שעה איה דאמרי קרוב
המלך מפני היה קרוב קרור והנוי קרוב ופשט עין
מגו ... בכל מקרא שהוא דרשו ופוטו
קרבס דרגש מהיר קרביטין פי' רצועתן
קרבן במ' בנדרים נדר
עין בפ' גד' לא בקרבנות מלבים
בקרבן [illegible] נדר [illegible]
במ' בגמ' דפ' השוכר ר' יהודה שדר קורבנא לאביו
דארבא בוס אירס בר' גמ' דחולין באוטמי דקיימין
לקרבנא פי' בסכין של עבודי ידיכוש שלמתם שאוכל
לשלם מנחה הפקידן ומנגנין מלשלם ולא כהנה
ר' במעשר שני המונא ובמ' עלו ק' קרבן מ' מעשר וכול
ר' דמ' [illegible] מבבל ת' תרומה וכול' עד ליוסף(?) ...
שמות אדם קרבן קרח מ' משה ר' דוד טוריה ...
קרד בבצה בליל ...
כלום שלהן הן וחולין

ובכ' ג' בעידיות והגמ' דפ' דפסח אין שוחטין הבהמה שה
עדם שעושה חבורה אבל מקרצין פי' קירוד
במגרודות שעושה דקים ונכנסים בבשר בהמה
ושושה חבורה קירצוף במגרודה שעושה עבים
ואין עושה חבורה ויקח לו חרש להתגרד בו הרג
לאיתקריצא ביה פי' קירוד כמין תולעים והוא רמש
כגון יאוכא שנושכין בבשר בהמה ומן קטנים
ואין נכרין מבהמה שלא עשייה חבורה כגון
הוא עצמו שאין שולבין אותה מן השיער אינו
בקושי והפרדה הגדולים עושה קירצוף וכב'
עובר קורין להולכה קוראד
קרדינא
בפ' אלו טרי' בגמ' עד כמה החסר ובעיא מונאי
דינרא קורדינא לשעורי ביה טרטנאי פי' טאורן
מקוס במ' ז' בגיטין מה שאחזו
קרדיקוס
קורדיקוס פי' רוח הדופקת בלב נקראת קורדיקוס
והוא לשון יוני
קרדום במ' המוציא כדי יין לא
בקורדום ולא במגל'
קרדן בר' גמ' דפסח המוקדש מושך שנור ולמ' ועלה אם במיטר
קורדניתא אין חוששין לקידושין פי' חכמים
בזרים שכן קשים אנשי דורא לומר אין
מחמשין כין דלכהן ולא שמרן בשעה להריכן
שמא החמיצו ואין ברשותן לבדוק בואו האושה
קרדקיום בר' גמ' דפ' מקום שנהגו
יוצאין בקרדקיוסין בשבת ובבית אין יוצאין
בר' גמ' דפ' מצות חליצה לא יטול אדם קורדקיוסין
בתוך ביתו בלילה והיה עקב על כי כריה
מקום שנהגו לצאת בקורדקיוסין מותר ומקום
שלא נהגו אסור שמ' ריש לקיש ונמצאו עוברין
משום לא תתגודדו ובויק' רב' פר' זאת תהיה ובמ'
איכה סוף פרשה ובגמ' דוהאסור עין הלוך וטופף
הלכה בשעירה אחת מהן ארוכה היתה מלבאה
בקנחה ג' פתאון לא מיבתן כדי שתיראה ארוכה
קרן פי' בלשון פטירי ובבר פי' בזו עכס
בבר' רב' פר' פן ויראו אדונו שמ' מה יוסף מבינם
חבן בעבריים קרנין בבתר חנוה קורן בדמשק
קשים במוריס באשר דתרשין חרשין אתמהא
קרח קרח כד חייבו כבר פי' בער חר'
בפ' ד' בכלאים ובר' גמ' דעירובין קרחת הכרם
פי' מקום שאין בו גרח מלשן בקרחתו ברש
שעושרות העשרדין משיקרחו ירו כל הלשון כגון
אילן שנפרתא משיקרחו לחוגה בר פפא אמר
משיתחיל קרחות לבעתו [illegible] נמר כשיסלקו הגן

שנ' שמונה של רשעים דומין לכלי קוריס
פלוג
שנ' קורא גבר והירושלמי אומר בשון קרא וג' במר שחיר גרמית
מגמ' טר' קורדיקוס מ' עד מודע ... שוד
שנ' אין אדם משים עצמו רשע
שנ' אשר לו אחים קרובים אלו
שנ' ישו הנצרי ... שחן
שנ' הלוך וטופף הלכנה ... פי'
שנ' בקרחתן

בכ״א בכריתות בגמ׳ המקטר את הקטורת על קיקלי
דמתא מחסיא תיבו ועל לא אתרע כוס כדיתנא׳
שער החרסית תרג׳ תרע קיקלתא׳ חבקין אשכחות׳
תרג׳ גיכון קיקלתא׳ בפסו׳ דשמעון חך הכוס קיקלא
קיקלא שמה׳ הן ארץ כשדים זה העם לא היה הנואי
לא היה׳ קקני בפ״ח שרצים בגמ׳ אוכין
למאי אכלו לה לקוקני׳ בפ׳ כיצד מ״ב בגמ׳ חוץ אבל
קימחא דשערי כגון דקיש לקוקני וכו׳ בפ׳ אלו דפא
פר׳ אך שישא בריה דר׳ אידי קוקני אסירי׳ פי׳
תולעים׳ קקרא בפ״א בשבת בגמ׳ אין שורין
ובפ׳ אלו דפ׳ הנזקין באילו ואוכרי כולי עלמ׳ לא פליגי׳
כי פליגי בלוחי וקוקרי פי׳ מסגרות שעושין להתפוש
הדגים ושמן בלשו׳ ערבי קוקלא׳ קלוקפ׳ טון
צחלפיין קר בגמ׳ דפ׳ בנו העיד׳
הני מילי לענין דקארי ותני׳ אבל לענין דיותבי ליה
שיעורא פי׳ קורא או תנא אבל דיותבי שמעבתא ליה
לה שיעורא׳ קר בגמ׳ דפ׳ בתה מדליקין
קירותא שעוה׳ פסולתא דדובשא בפ׳ במ׳ דפח של
הלכתא קמוי קירא דשעוותא׳ פי׳ שעוה שנעשית
מאותן דבש שגב מן הכוורת כשהיא מלאה׳
קר מתלתין מפזר הקר כבר פי׳ בער בר׳
בג׳ דפ׳ במה אשה ויעשן בקרירי וריעא דריען בחמימי
קר בפ׳ שלשה מברכין בגמ׳ חוץ מן היין ובגמ׳
דפ׳ ובכל מערבין קורה ר׳ יהודה אומ׳ בורא פרי האדמה
ושמואל אמ׳ שהכל נהיה בדברו׳ בפ׳ כ׳ כיצד מברכין
בגמ׳ ... על המוגמר הלא לה קורא לדבר אחר
והוא לדידיה אמי׳ פי׳ הלא לה קורא לדבר אחר דליכא
והוא לדידיה אכל ואכיל צואה׳ פי׳ קורא הדקל שהוא
רך׳ בויך רב׳ אם ההיר בס׳ פי׳ דתאנו מאן דאכיל היא
קורא ילקי בהדין קורא פי׳ מי שאוכל של דקל אם
אינו שומר מראו׳ לוקה בקורתו של דקל׳ קר
בכר רב פי׳ ... רק כמו׳ והא הדין קורא פי׳ לבראה
דמקוריה ארוך ויהיב מקוריה ואמרי׳ פי׳ עוף הוא
וכן שמנקר בן ארוך בחור׳ קל בהגדה
דמגילה׳ ובפ״א בסוטה בגמ׳ שמשון היינו דאמרי אינשי
אייהן בקרי ואתתיה בצוציו׳ פי׳ האיש אם לא
ימצא אשה לנותה עקב בקרא נקב קטן לנעות בו׳
וכן האשה אם לא המצא גבר תעשה מקישור מקום
גברות לנעות בו׳ בפ״א בכריתות בגמ׳ המפטם את
השמן אמ׳ גמרי השתא דאמרו לפתיכנו מילתא היא
יהא נויל למרחץ ברישא שתא קרא וחזיא כרתי ויסלקא
ארוזא ותמרי סימן יוד כסוהי׳ קר בפ״א בכ׳

השנה בגמ׳ בד׳ פרקים העולם שאירע בה קרי און אונס׳
פי׳ קרי בידי שמים כמו מקרה לילה אונס בידי אדם
קר בגן הללה ג׳ דברים מזכירין עונותיו של
אדם קיר נטוי פי׳ כנוי לנפול כלומ׳ רעוע והולך
זה ויושב החתן סומך בזכיותו להינצל וכו׳
המעיין בתפילתו שתתקבל והבוא שאדן וסומך
בצדקתו וכן המוסר דין על חבירו כלומ׳ אני צדיק
ומוסר דין להפרע ממך׳ דאמ׳ ר׳ חנן המוסר דין
על חבירו הוא נענש תחילה שאומ׳ לפניו מה
זכיותו שלזה שעושה כך והלא יש בו עון כך וכך
קר בפ״א במועד קטן ומקרין את הפרצה
במועד רמ׳ כיצד מקרין ר׳ יוסף אמ׳ בהוצא ודפנא
במתעבה תנא עד בזרוך ואינו טח בטיט׳
קר בפ׳ הבית והעלייה התחתון נותן את
היקרה והעליון נותן את המעזיבה פי׳ הקנים
הקרשים שמקרה בהן את הבית נקראין הקירה
והטיט שנותן בה ומעגל במעגלה נקראת מעזיבה
לא בגז מעבב׳ קר בגמ׳ דפ׳ לשער אומ׳
תלין ולמר בריה ד׳ רבינא ולמאי מקנחי ביקורה
בלגא בר ואב שמנה למה אין שמותיהן של שבטים
שוין בכל מקום לא מצינו שמקדים זה לזה וזה
מקדים לזה לפי שהן הקרן של עולם והמתקן
הקרה כמו נותן עובלים על הקרה זו בצד השנייה
שלאחרה ומיצן שהן הקלה של עולם של שמנגן
אב יעקב וישראל מקוראו׳ קר בפ״ט בכלאים
ירחמו של תאומה לתוך החצוב שהוא מקירין פי׳
לשון על ויש אומ׳ לשון קור הם׳ אלו ד׳ קר קרובי
עמי הן׳ קר בטהרות פ׳ ט׳ בכלים
קורה המטה׳ טמאה ושלאסירים טהורה׳ פי׳
מלגו כמטורה לחוץ וכן במגלה ארבה דרך קשרין
ושיתין כמטורה לחוץ רבנן דהמן אמרו לאספריסא
רבנן דהלא אמרי בקורה המסים שהכל מקושין
בה והוא עומדת׳ קר בפ״ג ביום טוב של
ראש השנה איכא בינייהו דיתו אקראי׳ פי׳ מקום
שאין שם חבק קבוע ומכשיו נדמה שם אורחין׳
קר סך קירי פלסטר כבר פי׳ בע׳ סך בכל
גמ׳ דפ׳ שלוח הקן ואומרין קירי קירי בגד פי׳
בגמ׳ בפ״ג דפ׳ אין מעמידין מקח ... קירי
שמע לי׳ פי׳ אדונים׳ ובכל רב פי׳ עשו והנה שם
שלשה עדבי עמא אלו קירוויי פי׳ ג׳ אדונים של בית
הכנסת׳ קר בכ׳ שואל בגמ׳ עשין כל ערבי
המת כל לו יתנוי סגאו לאותוי הא דתנן רבנן

מבואן

ער׳ קיקלה לילה אונס בידי שמים
ער׳ שער החרסית
בפסוק קיקלון
עונותיו של אדם
ער׳ המוסר דין על חבירו כיצד הוא
ער׳ קוקלא
ער׳ הקרה והמעזיבה ... וישבו ... ירושלם עד החומה
ער׳ לפנה שמות של שבטים פעם מקדים זה ופעם מקדים זה
ער׳ כמטורה לחוץ
ער׳ ב מישלמות מרד וגן רע

קורטפס
וקרטומי' האי מנא דקונא ולא מגזיאות בהן
כולהון אסירי עיין בע' קונא פי' בקעים וחבורות:
בוין רב אמור אל הכ' פי' סביב:

קריאות

יש קול קריאות לטובה וישמע יוי את קול דבריכם
ויש קול קריאות לרעה וישמע יוי את קול דבריכם

קרויה

וקנזוף והוא בס' כל הכלים האבן שבקרויה
בלה בכרה קרויה שהטבילוה במים בפ' אין טוה
בגמ' נשתברו רגליה והטילבה חוט הירוק של קרויה
פי' אבן שבקרויה מביאין קרא יבישה ומוציאין את
מעיה ועושין אותה חללה ועושין אותה כמין דלינקי
לדלות בה מים מן הבור והיא קלה ואינה שוקעת בבור
במים אלא היא צפה ואין יכולין למלאות בה מים מן
ובשרוצין להכבידה נותנין בתוכה אבן מרובעת
בדפנותיה שלא תהיה מתנדנדת וממלאין בה [illegible]
הבורות דכין דאיתה נופלת האבן והיא דומה קרויה

קרויה

בס' גמ' דסוטה נותא בביתא כקרויה
לשושמא פי' כמו החלב והרקב בשומשמין שמכלין
אותן בזמן קרוב כן הזנות מכלה את הבית ומחרבת
אותו פי' [illegible] ואודי ואודי [illegible]

קרויה

בב"ר רב גם היא מנאפת [illegible] רעה דמולכא
פי' יט ונשא על הדרס על אבנן טובי לקרויה
שנשביעה פי' כפר בלשון רומי כודיצו והוא קרטע

קרוים

בס' גמ' דפ' ג' שאכלו שבסוף זה הפרק
לרבנן דאמ' [illegible] לחולין מים [illegible] שלו בורא
פי' הם לבנוי חזי אר' זירא לקורוטי פי' [illegible] סא
לערבו בבשמים ולעשות ממנו טוריקא ויש שמפרשין
גוזריס ואמרו קוריטי הוא עקלס הוא האטר בלא

קלבון

גמ' נתלין לעשות ממנו קוריטי
בב"ר רב פי' [illegible] למלך ואברהם שהיו בין רובין בוין
רב בר [illegible] והיתה מועצה דם עד שאמ' לאה
את כל הקרובין ובאטור פי' ודסקין למלך שהיה
הוא ובנו של הקרובין פי' לשון לעז הוא קרובצא

קרינא

בפ' אין מעמידין בגמ' חומץ אמ'
ריש לקיש קרינא אין בו משום גילוי סמי קריוטא

קרים

אמ' לא בהן חמרא חווא דאתרא סבי אסיא
בחליון האניט השמים בבטי דקרים [illegible]
חסרין חרג משל דקרים גטר נבגות חסיקי [illegible]

קרם

ארון חוץ ארץ חרג מן קדם קירים
בר' שבת נלא הורה עלגבו גחלים לא כדי שיקרמון
פניה אף אלעזר בר' שיקרום התחתון שלה פי' שעלה
על פני הלחם קלוף מחמת האש בס' הבל בגמ' פטור
דהא נהו למעטוי מאי למעוטי קרום שעלה מחמת מכה

בריאה ממקום אחד דלא ממקום לבוהא פי' אם היה
מכה בריאה ומחמת המכה שלה שם קליפה וסתם
הנקב לא הועיל כלום כנקובה דמיא והני מילי באומץ
דלא במקום לבוהא פי' שאינה נרבעות על הדופן
אבל ראוות שהן נרבעות על הדופן ושם מקום
אם עלה שם קרום מחמת מכה ונסתם בדופן
כשירה וכן מכן באילו טרי' בגמ' הריאה באילן
חוצין כגון במקוות קרום שעלה מחמת מכה טמא
ומטמא פי' כשהתרפא המכה ועלה קרום כדאמ'
ה' קראמי אורכא בחוטה וכת' ויקרם עליהם עור

קרם

בס' ב' בשבת מעין חנוכה ובפ' ג' בסוטה
בגמ' כרם עלה שיטרא בקרמין ובמדינין בס' גמ' דפ"א
במשקין שרא לבסכוסר קירמיה פי' רבגדים חשובים

קלם

דקים בקרום בה וכקרום של מעלה
בר' גמ' דשבת או אטור לקורה שלקנר שלא יעלו
למעלה מי' טפ' פי' מה שמשתייר מן המחצלת
כשמתקנין אותה בגמ' דכ' כל הכלים אמ' שמואל
קרומית של מחצלת מותר לטלטלה בשבת פי'
שיורי מחצלת שבלן בב"ק בחולין בגמ' השוחט במגל
ובפ' האיש מקדש בן בגמ' המקדש בערלה בכל
שוחטין בין במגל בין בזכוכית בין בקרומית יוני
בפ' הסומא ה' דברים נאמרו בקרומית של קנה וכול
עד ממנו שרוח רעה שורה עליו בס' אלו טרי' בגמ'
שנשברו רגליה רחל היתה במסכותא שנקדר קנה שלה

קלם

ועשו לה קרומית של קנה וחיתה בס'
עשין פסין בגמ' מותר לקרב מי שלמו להם קרעמר
דאגמא בכל כל שהן בגמ' אילו דברים ר' יוחנן אמ'
קרמה חייבת בחלה פי' עשב כדאמרי קורמר

קרמיד

דאגמא בב"ר רב פי' יג' וטרוש
בב' הרואה בגמ' של קרמיד וכמה גשמים יורד
והא אדם צריך לברך ר' חייה בשם ר' יוחנן אמ' בתחילה
כדי רביעה ובסוף כדי שירוחו טפח הקרמוד
בספרא כגר נגעים ונקחו אבנים אחרות יכול אמ'

קרמיון

קרמידין ואמ' לבנים פי' בלעז קעקיקה
מי קרמיון ומי פיגה עיין במ' בבן ובפ' סג' פ'
קרמיון נהר הוא בדרך דמשק והוא אמנה פיגה הוא
מי בעים מלוחים באותו ירמוך נהר הוא בדרך דמשק

קרמן

בגמ' דכ' ר' לשון אומ' הולך אפמיטה
אפורה בדקר מנאי פי' היא מיטה של מרסויר
ראמרי בס' גמ' דסנהדרין ולא יסבן להחזירה אלא אם כן
יתקעו לפי שמלבעתה וכרחיה רחוקים ואין שלבין
לא אם ותקעו כהן ומן שיתקעם בברזל בב"ר

ענ' האבן שבקרויה דהשאר כהל שכה
ענ' חמשה קרומות מי כה בחוטם
ענ' נוה מכלה את הבית ומחרבת אותן
סבא
סבא
ענ' האנציג השמים
ענ' [illegible] אמנה ופרפר
ענ' קרום שעלה מחמת מכה בריאה

קרח שאין לו שיער קורחה וגבחת כבר פי' בגב
גבח בפ' מומין אילו הקרח פסול. כל שאין לו שיטה
של שער מקיפו מאוזן לאוזן ופסו' בפ' בגמ' בכורות
בגמ' ר' מאיר אומ' בא בגלגל אם כן אין דומה כל
חכמי ישראל לגבי בקליפת השום מן הקרח הזה
ומנו ר' עקיבה בן יוסף ור' יהושע בן קרחה הוא בן
של ר' עקיבה הקרח כדגרסי' התם בנדה בפ"ב אמ'
לו ר' יהושע בן של ר' [illegible] של ר' עקיבה
קרחיים בפ"ח במנחות קרוחיים והמשונים
אלפא לוי פי' מקומות הן קרט בפ"ב
בע"ז וקורט של חלתית בפ"ג מ' דפ' כירה במנאר
עסיקי דאית ליה קרטין פי' גרגרין של לבונה
של לבונה שלא שלמה בין האור בר' גמ' דפ' נגמר
הדין היוצא ליהרג משקין אותו קורט של לבונה כדי
שהיטרף דעתו עליו. בר' גמ' דפ' היה מביא את מנחתו
כדתנן בפ"ב במנחות ובספרא והביאה אל בני אהרן
הכהנים קמץ ועלה בידו צרור או גרגר מלח או
קורט של לבונה פסול. בפ"ג מ' דפ"ק דשבועות ובר'
גמ' דפ' כל הבשר ומשהבהו כי קורטא בבורא
בכאן מעמידין בגמ' ועורות לבובין אם יש שם
קורטום אסור בר"גמ' דפ' אילו טרי' אמביה ובדקיה
ואשכח עליה תרי קורטי דמא ובגמ' דשחיטת
חולין אחילפא לא קשיא כאן בעלין כאן בקרטין
בר' גמ' דפ' בהמה המקשה ההוא נשבר העצם ויצא
לחוץ דאישתייר קרטיה מעם מלא קורט של
לבונה קרט בבר' רב' פר' י"ו שם האחד
פישון כו' וב' בפ' ויהי ביום השמיני על שם
נבסא קורטא קרטיב תושבא במגילת איכה דרכי
ציון אבילות מעשה בכלבא אחת קורטיה שעלתה
לראש הסלע ושימשה עם זכרך קרטב
בהמנחות פר' י"ב במנחות ובפ"א בר' השנה בגמ'
ולנדרים ובפ' גמ' דפ' הנושא את האשה כל מדות
חכמים כך הוא בת סאה הוא טובל. בפ' חסר קרטוב
אינו טובל בפ"ג במקוות מקוה שאין בו מ' סאה
ונפלו בו ג' לוגין אפי' חסר קרטוב כשר בפ' גמ' דפ"ג
בחולין ובר' גמ' דמכות דתנן ג' לוגין מים חסר
קרטוב יין ומראהן כמראה יין וכו' בפ' גמ' דפ' [illegible]
[illegible] הספינה אחד מח' בשמינית זהו קרטוב פי' כמה
בשמינית מלוג קרטבל בפ' המוציאין
בגמ' עור ההוא בקרטבלא פי' עור. שאין עושין
בכתבים והוא קטבלא שעל במקומה קרטם
בפ"ג במעשרות כמבר שהיא זורעה בחצר ומקרטם

בהמה
כלה עולה ואוכל כי' ילחך כלחוך השור ראשי
אחרת לא כל הבהמה כשהיא רועה מקרטמת
עשב אחד שור קופה הכל פי' כמחק כמון נקטם
ראשי קרטל בפ' גט דפ' המפקיד אחביהו
בקרטליהו ואיגנבהו בר' גמ' דפ' המוכר את
הספינה מאי בעיתון בהאי קרטליהם פי' טנא
כלי ושמעיה קרטלי וכלים קרטלאה קרטם
ודקורטמי קאמרת כבר פי' בג' טורינא בר' גמ' דפ'
אלו עוברין בפסח הולתא שערי [illegible] קורטמי
קרטמן עי' בגב' ולרקן קרטון
כלגם וטרא כבר אמר לי קרטון עי' בגב' גם וטרא
קרטין בפסו' דוויקי ביום כלות משה
ובבר' רבה פר' ע"ג נתן אחים שכרי ומבני יששכר
יודעי בינה לעתים מהו לעתים ר' תנחומא אומ'
לקירטין סוא לקירסין פי' בלע' ורומי קירקס
מועדים בלע' ורומי גירטין קרטם
בפסו' דבחדש השלישי למלך אחשורוש [illegible] את
בהן ונקבע קרטיסין בום ואלו בני רומי לא יתבון
לסוריא ובני סוריא לא יסקון לרומי וכו'
קרטים בר' ע"ז ומטרגלא וקרטיסים אמ'
מאי קרטיסים אמ' שמואל יום שתפשה בו רומי
מלכות והוא בלע' יון הבישה קרטום
בבר' רב' פר' נ"א ולוט היה ארבי קרטוטו שלהן פי'
ראש דיינים קרטים והגנונים והסדינים
פר' ומתחילא וקרטוסיא קרטים בויק' רב'
וכי ימוך אתא רבן יוחנן בן זכאי לגבי הון אמ' להון
כמה אפיקתון אמרין הא קרטוסיא [illegible] וכו'
בקדושין בפר' האומ' למנחם זו וקדש [illegible] דינרין איתן
בקורטים פי' שטר ולשון לעז ממש כגון קרטא
קרטם ברפואות דר' מי שאחזו קורדיקוס
וקירטסא ומוריקא פי' [illegible] שלעשב קרטם
בפ' כלים קירטסן ושמן [illegible] טמאין [illegible]
ושמאן חלקן השלחן בקרטם טמאין וכו'
קרטע בפ' בהמה המקשה בגל השורש
המקרטע [illegible] בפ' דרך שקרה [illegible]
הדוך דאבא מקרטע בחדא רפיתא בבר' רב' פר'
[illegible] וישבו שם [illegible] בכל מקום שהוא מוצא
[illegible] מקרטע
בהעלותך וכן שהוא [illegible] את הנער מיד
הוא מתחיל שמח ומרקטע פי' [illegible] דילוג נה
קרטפן בכתוב בגמ' שבת [illegible]
קר' ותופני בראשיה [illegible] עד ולא [illegible] מתני

וקרטופני

עי' למה אמר כלחוך השור ולא בהמה אחרת
עי' מאן זהו קרח
עי' כן עלאי שאוק כלחב אמר ישראל דומין לגבי בקליפת השום
עי' ומה כתב יששכר יודעי בינה לעתים
עי' ולבען הדין דאבב
וסב

צפון ועפונה
עסול אדם חשיה מזרחה ודרומה לא מערבה
שהלך באלכסון לשני רוחות וכל אחת מהן טריגוניא
כלומ׳ יש לה ג׳ זויות לכל א׳ מהן יש לכל א׳ מהן עורא
ונראה שמש ייבש הערגה ישקה מן הנהר והאי
דקא אמר גיסא דשדה קאי לא כלהורא דמשיך עורא
חד גיסא קרי ליה ושונא בן נגרא ׃ **קרנות**
הסואה והאיזוב והקורנית עיין בגמ׳ סאה **קרנס**
בפ׳ הבונה אף המכה בקורנס על הסדן בשעת מלאכה
בפ׳ כל הכלים קורנס לכתוש בו את האגוזים דמוחיה
בקורנסא ו... עיין בגמ׳ טורש פי׳ קורנס מ׳
מקבת קטן שלברזל מטיש גדול **קרנס**
בפ׳ אילו טרפ׳ בגמ׳ שהכרו רגליה ס׳ מאני דפרזלא
הלו לבקא בקורנסיה פי׳ בקרני ובטרקים בכלים שלהן
לפי מה שהן קטנים כך כליהם קטנים וכך שנורהין
ראשים ׃ בפ׳ בנדרים בגמ׳ דסתם **קרנסא**
נדר באושי קורנסא לא אמ׳ כלום אלמ׳ אית כינוי
לקרבן **קרנס** בבכ׳ רב כר׳ נפל בקירה ארבעם
שהיא עולה בקורנסין של ארבנים כרותים ארזים
תרג׳ קרונתהון דארזיא הכותרות אשר על העמודי׳
תרג׳ קרנותהון **קרס** בפ׳ ב׳ לעוזר אומ׳ האורג
העושה שני בתי נירין בנריים ובקירוס ובנבה׳
בפ׳ בצא בכלים בנירוס ובקירוס ובחוטי אמ׳
מאי קירוס אמ׳ יהודה מלובריהא
פי׳ כלי שאורגין אותו מן הסיב או מגולדתן
מסנגן לו ודומה לו לצבתא מכגבין וקורין אותו
מסנגת פי׳ אומנות שעושין אותו מקנים דקין
חלקים שבו אורגין אורגי בידים והוא קלוע כשתי
כמו הערים עצמן ודומה לו וקא מבלבל סוטבה על
עוברא **קרס** בפ׳ עבד מברכין בגמ׳
דבר שאין גידולו מן הארץ וכו׳ אגדה המוכר פירות
לפשוטו שלפומה שפשטו ועל היין שהקרים ועל
הבשול שעיברת צורתו אומ׳ שהכל נהיה בדברו
בפירוש שומרי בגמ׳ החומץ האי חמרא דאקרים
גיותר משום יש בו משום גילוי פי׳ בבפ׳ פרעם
כוסות
בפ׳ רב נפ׳ יב׳ לגמלך שחין לכובוע **קרס**
ריקים אמ׳ אם אין בהן חמין נקבעין עונן מקרוסין
אחו לנהרים ר׳ הכוהנא שהרא לקורסין **קרס**
פט׳ לקורסן פט׳ לעיבורין פט׳ לקירסין וכבר פר׳
בתשרתי **קרסטל** ברג׳ מד׳ בנזה בהמה
הוא קרסטל לבהמה בשבת בפ׳ השוכר את הפועלים
בגמ׳ ואילו אוכלין מביא מאורו המין ותולהלו בקרסטל
שבפניה בבכ׳ רב כר׳ פט׳ ר׳ ירמיה שלולו לו לזעירא

חד קרסטל דתאנים פי׳ היינו קרסטל והוא סל
קרסטמל בפ׳ כלאים ובכל מינשרות ובל — ענ׳ טריגוניא
עולקין האגסין והקרוסטמלין פי׳ אגרוסמל פט׳ אגסין
פירא פלוני פט׳ התפוחים קטנים שחומין לעפציר
השקמין מיניי **קרסל** בפ׳ אילו טרפ׳ וארבע
כנפים וקרסולים בפ׳ אחילות עשרה בקרסול על
גבוהן ... ולא מעדן קרסולי **קרסל** קימוק — ענ׳ ולא מעדן קרסולי
וחוח במדבריה תרג׳ קרסולין וחוחין **קרסם**
בפ׳ ב׳ בפיאה ובמנחות בפ׳ ... דפר׳ ישמעאל
קירסמוה נמלים שבלחה הרוח עיין בע׳ זרד פי׳
חוחבין ששבלה לבדה ושאר הקנין עומד ויש אומ׳
שנוטל הענבים שייבשו והוא כמון זימור שבל
זימור בכרם וקירסום בשאר אילנות כי יחסלנו — ענ׳ כי יחסלנו הארבה
הארבה תרג׳ ירו וקרסם יהיה גובא **קרסם**
ירו בפ׳ היה קורא די לא ילכו בר נש קורסם לא אכיל
לסתרא דקוטר פי׳ היינו ברזל שכירשנו בסקומון — ענ׳ כחל
קרץ בפ׳ ד׳ בכלאים שולי קרצות פי׳ כלי
חרס שאין לו שולים לשבת לא יביאן כלי חרס
אחרת ומושיבין הקרוף זה עלון ויש אומ׳ כעין קץ
וקראין כלב׳ בגמ׳ קורטי **קרפדאי**
בפ׳ אילו טרפ׳ בגמ׳ סומם העוף אמ׳ אבי בוצות שבשעות
קיפוף בוצות שבשרצים קרפדאי פט׳ איש בדדה
קרפטא בר׳ גמ׳ דס׳ וחסין כתיב מי ... אקרפוטון — ענ׳ מלובריהא
אמ׳ ל׳ מי ספר לה לבר למימר ספסל דאמור ל׳ רבנן
או איסטבא כדאמרי אינשי **קרפסא**
בילני בר׳ בהעלותך מנורות של זהב קורפסא פי׳
קונכר שלזהב הוא וכלי **קרפף** בפ׳ כיס — סכב
מעברין אותו כרכף לעיר בפ׳ המוצא כדי ... מן
הקרפף ואפי׳ מן המכוער פי׳ מקום שמוקף מחיצות
בלא קירוי כמו חצר׳ **קרץ** בפ׳ אם לא המוחה
קרצו ומורק אחר שחיטה על ידו אמ׳ מאי קרצו אמ׳ — ענ׳ קרצו ומורק אחר
שלא לשנא קטלא כדכה קרץ מעמן בא בא׳
בפ׳ ד׳ בנגעים שתי שערות וכו׳
קרץ לקרצו בזוג׳ פט׳ בא סימן שתי שערות וכו׳
אומ׳
עד ר׳ אליעזר אומ׳ כדי לקרוץ בצפורן ר׳ עקיבא
כדי שיהו נוטלות בזוג פי׳ עניין המעשה בפ׳ ח׳
במקוות קירצה שפוותה ולא נכנס מים בפיה כמין — מי רוש יודע ... ביה לנהרים
לא טבלה פי׳ הדביקה שפוותיה ולא נכנס מים
בפיה באילו לא טבלה כדאמרי כלשאינו ראוי — ענ׳ נהש הני שב
לבילה בילה מעכבת אותו אבל אם היה בפה פתוח
כאומ׳
ויכול לכנס בו המים אין חושש אם לא נכנס
כל הראוי לבילה אין בילה מעכבת בו׳ בפ׳ ז׳ במנחות

כעד הרגל בגמ' דסמך מנידי הרחבס קרמנאי הון
דיירי בה' פי' מדקדקי והנגבי פשתן ובלע"ז קרמטוורי
בנזיר בר' גמ' דף בית שמאי כיאסור בתורע דקרמנאי
פי' הם האנשים שהיו באותם השנים בבבל מארץ
קירמאן שהיא אחורי פרס והיתה מלאכתן שיש לכן
שוורים שמכשירין אותן לחרישה ולא היו בודקין
לא שוורים שאין בהן בקרות שחורות כי הלבן יפה לחרישה
אבל עורו השחור עדיף ולעולם אוכסנא בחיורא מעלי
חוץ משל חרישה בלבד' **קרן** בס' גמ' דף כרה
קרן עגולה חייב' קרן פשוטה פטור' פי' ר' שר שלום
קרנו מכלל שיר היא והוא של חצוצרת ויש בהן פשוטות
ויש בהן עגולות וקן נדבקות זו בזו כשמזמרין בהן
והיא של קרן ממש כדכתי' קל קרנא משרוקיתא
והעגולה קשה להדביקה יחד עם הפשוטה ... מחזיר
קרן עגולה חייב' וקרן פשוטה פטור אבל אסור ונתן
בכלים מכלים הכוש והאיסנא וכולם עד קרן עגולה
טמאה ופשוטה טהורה' בס' פרה קרן של בהמה וקרנים
של מאי דרכים פי' קרן של בהמה קופה של מתים
עושין לה קרן של ברזל לקשר המה ... וכל קרנים
של ושאר דרכים קרני בהמה או חיה שמוציאין עמהן
ויצאו דרכים למנוע בהן מים ולשתות שלא לשבר
בס' גמ' דברכות קרנא קריא כוחמר בר טובין האיב
וכל פי' רגילין ברומי להכריז בקול קרנא משרוקיתא
ולמכן בן מוכר האנוס מכור פרנס באבד' ואל
תשנה מאמלעתו כי טוב לך' בר' גמ' דף ... של ...
גולה לה קרנא בעיעה פי' קרן של בשר ...
בס' גמ' דף ... קרן הפוך אמרי דבי רישא קרנא
דיקרש פי' קרן של חיה ששמה קקש לקוראו היא
כלומ' אינו ... שיש בו אוון אלא כי כורכמא
רישקא ב[illegible] קרן כרכום ורישקא שהוא
חושב [illegible] כרכום' בס' א' בנדה
וכקרן כרכום בצרור שבן כפר פי' בלע"ז בר' בבר
רב פ' ... נא מסתכל הוית בקרנא וארו
קרן אחר[illegible] זו מלכות הרשעה ... קרנא
קדמיתא אילין ג' מלכיות הראשונות וארו עינין
כעינין אנשא בקרנא דא זו מלכות הרשעה שמרכבת
עין רעה בממון של אדם וכל שבעה שופרות היובלים
תרג' קרן דכריא' **קרן** מאי קרני בגוי
ככרמל בנע' ... בכ' מי שהחשיך בגמ'
הגיע כי קאמר הונא בקרנא ... דלא חזיא
פי' שמונחין בו חרדל ואפי' לטלטולן בשבת בס' אין
ין הלשון בגמ' אבל ג' בלוח האי מאן דשרי בקרנא

עי' קל קרנא משרוקיתא

עי' קרן הפוך

עי' וכקרן כרכום

פסק

דאומנא קא' עובר משום ולא תשקעו בס' גמ' דף
כלהיד שקלו לה קרנא קמיה לאמימר' חריה
אדם אדום דהכן כי האי' **קרן** בגמ' דף
בפסח שיש בקרנתא קאי' פי' כבשה ששיפוע במזרע
רקיע עומדת ואינה נוטה לא למזרח ולא למערב
לא עומדת בין קרן מזרחית לקרן מערבית ואי
אכלה בששית ימתין דסברי שעדיין היא בטוי
למזרח וכבר נוטה למערב' והרי שעה שביעית
בס' גמ' דכתובות אמ' אביי במורי בגלל לא חזינא
קבל דמשיחא תרגומא הונא ונקתה לה קרנא דשיבוהא
פי' קרן זוית ששם עומדים מקבלו של משיח
בר' גמ' דף המניח את הכד ורוחץ אמ' בקרן זוית
פי' כגון דקיימא חביה במקצוע רשות הרבים
דלא מיס לעיני ומיזל ואנוס הוא' בס' גמ' דף יומא
שיהו קורין במנחה בשבת משום יושבי קרנות
כוותה דסנהדרין אלא משום יושבי קרנות פי'
אינשי דלא עיילו לבית המדרש אלא רגילין
שיושבין בקרנות העיר ועוסקין בדברי שיחה
כי ההוא בתחלת השחר דמעלי' נהורא ולא
שמת חלקי מיושבי קרנות שעמוקין בדברי שיחה
ושיחתי יושבי שער הרג' ומללון עלואי והבי
בית קרנתא' ועוד יש מחבר על סח ונע' בדם'
קרן בגמ' דרא' בכמה קרנים מודו לו' פי'
אורה סדין של הקב"ה ... כמוני' קרן עור
פנימה' ושם חביון עוז אמתכב שם אצל המקום
עוזו כלומ' הוקפאורה גדולה אצל הקב"ה ירד מאצל
צדיקים' **קרן** בר' פאה והקרן קיימת לו
לעולם הבא' אשם מרגירן קרן ומשאצות מן
בראש ... **קרן** בפ' בכלאים היו שב
בקרן [illegible] בס' גמ' דף א' בכתובות
נבלעת בקרנות ... ... נבלעת
בשעת קרנות בחירה לכהונה בהגדה דף השגן
ס' קרנות מלחמה שנתנו לבכן בית חר' בסר'
ויחסן בגמ' אסטורמיא ויושבין בקרנות של זהב
ומהלכין בראשי גייסות פי' עגלות של זהב' ולא
קרוי' **קרונה** בר' גמ' דמגילה ודרש
בקרונה של עיפורי פי' מים נובעים וקרים'
קרנזול בכ' המקבל בגמ' דסמך המקבל
שדה מחבירו לשנים מועטות מלגו ביה בקרנזול
בכ' השותפין בגמ' ולא את השדה פלגו לה בקרנזול
פי' שדה אשר מגרחה ונבנה מושך עשק נהר
ומערבה ודחם מושך עשק נגרא חולקין השדה
בקרנזול

ועשלאחס

קרקעותיהן או בדפנותיהן שהן הצדדין שיעור שיש
בו במקום שלא מסומרין ויכולין לקבל אף כשהוא
עדיין מקבלין טומאה ולא נאמ' בפי' כמה שיעור
קבלתן ושיעור שלאותן כלי' כשהיה שלם למטה
כדי סוכת קטן למעלה עד לוג מלוג עד סאה ברביעית
פי' הכלי כשהיה שלם מחזיק למטה לוג למעלה
עד סאה וכו' ונשתייר ממנו כדי רביעית עדיין
עומד במקומו ויכול לקבל טומאה בזה נתן לקבל שיעור
בכלי כשהיה שלם למטה ולמעלה ובשיור כשנשתבר
וכן מסאה עד סאתים בחצי לוג אם היה כלי שהיה
מחזיק בתחילה למטה סאה ולמעלה עד סאתים
ונשבר ונשתייר ממנו שמחזיק חצי לוג מקבל טומ'
וזה שבראש המשנה יושבין ולא מסומרין ולא פירש
כמה מחזיקין יש לומר הואיל וכשהיה שלם שיעורן כדי
סוכת קטן שיורי כשנשתברו כדי סוכת אבר קטן
שלקטן בן יומו כמפורש בגמ' דפ' המוציא יין לגמי
הוצאת שבת וישלום ולמד סתום מן המפורש פי'
לוג בסאתים חלק א' מגן חלקים וכן רביעית בסאה חלק
א' מגן חלקים גם אילו הכלים אם ישאר להן תוך הן
יכולין לקבל חלק א' מגן חלקים בלוג מקבל טומאה
כדאמרינן בבל' מקום סמכו עיניו לו והו אמרי' [illegible]
בסוטה והוא הדין לרישא בפ' ח' בכלים התנור בה מטה
טהורה עד שיגמור את קורקרותה ובפ' ט' באהילות
כנגד קורקרותה טומאה בוקעת ועולה בוקעת ויורדת

קרקש בפ' הרואה בגמ' לא
פי' קרקשיהם
יקבל מקרקשא ליה והו' בפ' ערב פסח בגמ' לא ימחתן
לו ולא בקרקיש בתמצא אחצבא בפ' הזהב לא שרן
בגמ' הניח פרות אי פיקח מקרקיש ליה זוזי והדר עבד
ליה שטרא בשמים בפ' השולח גט בגמ' דסמך
אשעשען דהני מקמיע ליה אפיטרופא ומקרקיש
ליה זוזי וכתב ליה גיטא דחירותא על שמיה

קרש בפ' המזור שמאן ויתקוע ויקרש
הדם בפ' ג' בטהרות קרשו הרי אילו שנים חברון
ונחות בפ' א' בסוטה בגמ' זה הכלל ואימא יין קריש
הבא משעה שדומה לנעול דבשלה פי' הא דגרסי'
בר' גמ' דפ' המוציא יין תנא יבש כותי' למשה כלפור
מן באר אש וישלו ראה בתרג' ירוש' וקרח בעלה
וקרושא בלבנא

קרש בפ' אותן טרפ' בגמ'
סימני בהמה קלוש תביא דבי עילאי פי' יש
בחיות בליות גדולות כמו העקרב בבני האדם
והן במקומות כלי

קרשן קרשינו בבלייתא
סא' כרשיני וכבר פי' בער' פריס

קרתן

בפ' ו' בדמאי כדתנן שקיבל שדה מירוש פי'
בלשנא דערבי קורץ לבמר א' קריה

סליק פ"ו אחל פי"ז

קש בפ"ז בבכורות המקיש בקרסולין פי' כשהולך מקיש
קרסוליו זו בזו ומשמיע הקול והוא הקישן שבגמ' על
ושוקיו מן דא לדא נקשן בפ"ד בזבין זבל שהקיש
כסוסטרה פי' הכה כאותה ששנינו הקיש בקנה
בפ' כל קרבנות וכפ"א בסנהדרין בגמ' מפריחי בנקיש
הלא מילתא פי' שספק כפיו זו בזו להפריח יונים
ויקדים לאידך זוגו אמ' ואנא לגמוקש טפי ולא גמר
ומקני הילכך פסקו שכל התולה בדעת עצמו כגון
משחק בכספים דלא בכח תליא מילתא אמינא
גמר ומקני קמלך בפ"ג דפ' הזהב במשלם שערי
מיכרא נקיש ואתי היגרא פי' בהפנות התבואה מן
הכלי כלום נשאר הבית ריקם מן המזון דופקה המריבה
ובאה בהגדה דפ"א במגילה בן קיש הקיש על דלתי
רחמים ופתחו לו פי' דפק בפ' שור שנגח את הפרה
בגמ' כפהן כראוי מהו דה"מ איבעי ליה לנקושי
עלה קמלך פי' לדפוק בר' גמ' דעירובין ואינקש
בה סיכתא וחבריה חבריה והתקע את היתד' תרג'
ונקשת ית סיכתא והתקע בוהד דנלה בפ'
ד' מיתות בגמ' בעל אוב ובפ"ג בכריתות בגמ' המחלל
הקשה זרועותיו הוי מעשר פי' שמקשקש בזרועותיו

קש בר' גמ' דסוטה בריכא או באקשא כבר
פי' בנאקש

קש בר' גמ' דפ"א עוברין
בפסח ובר' גמ' דפ' כל המנחות באות מצה דחמץ גמור
לא הוי נוקשא בעלמא פי' עוקשא כגון עמילן של
טבחים וזומא של צבעים וקולן של סופרים שנתחמץ
מעיליהן מלא שאור

קש בפ' גט פשוט בגמ'
כותבין גט היא' היא קשה ליה' הנ"ל ובגר לה קלא'
בפ' המקבל בגמ' בשנים מעוטות ההוא גברא דקביל
פרדיסא לעשר שני' וקש לחמש שני' בס' גמ' דפ'
מי שהיה נשוי דההוא גבלא דמשכנן פרדיסא לי'
שני וקש לה שני פי' זקן מלש' קשיש וישיש
ואתם ישישים תרג' ואתון קשישין קש דינא כבר
פי' בפ' זקן

קשקש הרי קיטקושי הון
חד אברוי אילו כבר פי' בפ' אבר' יש מפרש קשקוש
היין שדור לא שדרור כגפנים קשקוש בזיתים עם

קשקש בפ' בהמה המקשה בגמ' השוחט
הבהמה ומצא בה שליא כאגוז המתקשקש לקלפתן
בפ' גיד הנשה בגמ' שולח אדם לא יאכל אדם לביה
האבל ובדו לגן המתקשקש בכיעור והרוטב בגמ'
קולית המתי

שנ' בן קיש

שנ' ואתם ישישים

שנ' קורש כמו שאמ' דני' אמן

אם נקצצת עד האשכול פי' אם נתאחזות ומדבקת

ברא"ג דם הדר או קרצתן טנה לא גרסי' **קרץ**

ביבמות בפ' כה"ג שמאי בגמ' הממאנת

מהוך דמכרה בקריצותין וברמיזותין פי' כמו קורץ

עין **קרץ** בהגור שחרצו פה בכלאים

השרץ בתוכו והקרץ בינתים פי' ככר עגול

שמו קרץ חלה מכנה הר' גריץ פרוץ בתוספת

חלה בפ' יוחנן אמ' משהעשה מקרצות בר' שהרות

ובר' טרבולוס מקרצות עשכות זו את זו וככרים

כושבין זה את זה והאנכה חריטה על גבי חמיטה

בכ"ז בכלים מתקינן להיות קורץ שלו פי' לערוך

עליו הלחם ויש אומ' לחתוך עליו הבצק מלשון

מחומר קורצתי גמ' **קרץ** בס' הרואה בגמ'

מקום שנעקרה אבל קור צוה בי מלבא' פי'

קראו עליו מלשונות וכן הרג' קרא בגרון אבל

קרץ בויקר' קחשים מהין איקרצת לא

אחשבת פי' אין הגעת לשרחר לא הגעת לגברי

ובאמור פר' סבוב עד זמן קרץ כונגש אצל שומר

ותקס בכרס יתר' והרג' וקמת בקרוצתא מה

זאת השקפה כמו שחר הרג' כמו זוזוהי עובדי

אומה קרא בקרוצתא בסגולה טובה ספקן עליך

כמס קרץ ונביי' ובגדר דרכי לא הוה כר עש

קרץ לתאונה דעמרי' **קרצל** בר"מ דף

את הסכינה דקאי עד קרצוליה במים ועבידנא

אכסים מי קרצולין **קרצף** אבלמקרצף

ככר פי' קרעת בס' המודש בגמ' כהב בכהב

ידן מאי קרעה אמ' אביי ריבתא דבינ כפי ככר

פי' בעל דרבי **קרקז** בפ' הנודר מן המבושלת

מאי הקמונה אמ' ש מאי קרי קרקוזאי פי'

דיעבן עגולין **קרקא** בר"מ גמ' דף מצורה

חלצם והוא קורקא מקרי פי' מנעל של עור והוא

עור עב ופעמ' ועושין מן שתי עורות ומדבקין בקונג

של קופרים ומלמטה עור עב והוא כעין סוף של

שבכוץ המרהיען מן העץ וקורקא החיצון עור עב

קרקבן בפ' אלו טרי' ניקב הקרקבן

ובגמ' סימני העוף כולה טעונה טהור קרקבנו

קולף בס' הרואה בגמ' בכל לבבך קרקבן טוחן

קרקן בפ"ג דף הנודר מן המבושל בקורקני

דאומי פי' בתרנגולת אמי' **קרקס** בר'

מעשרות ד' מעיר אומ' את הקירקס ירוש' אינו כן

הקירקס כל שעוקציו משוכין והלקטין מרובין

מה דמי לה א"ר יוסי כאן אינו קוניהא פי' כמשמע

נ"א בבי קרקסאות

נ"א קרקע שונה היה

נ"א מחומר קורצה גמ' ...

נ"א מי שאינו מניח ... קרצא ...

נ"א הרא"ש

נ"א מהרעדין

נ"א נפתחו לא דייק

בלשון ערבי קרקוס והוא מחיצה שסביב מקום חג

קרקם בר' בריתא דר' לעזר קורקסי שמים

במוריי אוקיינוס אוחזין ועשוי' קרקסי נחשה בכר

רבפר' יט אבי' קורקוסין של זהב עשה לו **קרקס**

עיגא דקורקסא כבר פי' בע' טרס **קרקס**

בתי קרקסאות ובתי האטריות פי' בע' האטריות

קרקע בס' גמ' דף בן סורר מאמר קרקע עולם

היתה פי' אסתר צדקת היתה ולא שמה דעתיה

לעבירה וכקרקע זה לא זזה ממקומה לא כאבן

שאין לה הופכין **קרקף** בס"מ דף במה

אשה אקרקף דארי ואאוג דאוריתא על חוטם

של כמר במושרא דברת פי' בעוגה של כרושין

חבטותה כגון חוטבין בלועא דחמרא חטרתה

פי' בלחי החמור הסתין כבחוטרא' בפ"א בר הש

בגמ' בד' כרקים טושו ושרא בגופן מאי ניהו אמ'

רב קרקפתא דלא מנח תפילי' בס' הערל בגמ' מערי

ואדומי וכו' עושין פסין בגמ' ר' יהודה אומ' היתה

קרקפתא חזירה לרושך אבי' עמודי כי אמר ר'

יוחנן לא שמעתא פי' אדם גדול ראויה ראשון

העמודין של בית המדרש פה בגלגלות גולגולת בחלה

נקראת קרקפתא' בפ' חגיגה בידם בגמ'

בדק בחזקת כרגא **קרקפל** מנח אקרקף גברי בגמ' בפ"ב בגמ'

יום הגלחת ומוציאין קרקפלן שלו

ישמעאל בראשו בפ' העור בגמ' ופני שיוצבין

ולא מתמה שהרי קרקפלן של ר' ישמעאל מונח

בדרומי פי' עירוה שהופשט מן העור שלראש אדם

נקראין קרקפלן בלשו יון **קרקר** בפ' בנו יסמך

בגמ' מרחיקין את הסולם אמרי' לו קרקר מוכסא

פי' ירכמו העורבים ורעקתם וכסגמ' דרבנות

מרקקר שלהן כתרנגולת שמקרקרת על בניה

מקרקר קיר ושוע אל ההר בפ' אלו טרי' בגמ' דרוסה

הזאב איזהו נמי מקרקר פי' מהריעין וזועקין

בלשון נהי חירך וכמו ויהי מחץ הכלה עד דעכם

קירקור קשה זה לבן יותר מהשחתם' בלשו' י

עקתם **קרקר** בבר' רב' פר' שיהיה סובב לבן

למקומו חזר לדורין מלמד שנכנסו לספינים כמין

והיו מקרקרין כל הלילה מקרקר קיר **קרקר**

בפ' אלו טרי' בגמ' עד כמה הש' מההיך הבן בפ"ב

בכלים הרקין של כל חרש קרקורותיהן ודפנותיהן

יושבין שלא מסורבין ונטל פי' הכלים הקטועס אם

נכרתו ונשאר בשוליהן שלהן קרקשותיהן והינן

קרקשותיהן

קליק פיז אחלפיה קמ

בגמרא ס"ש שעה קליחו כטיש ונרזיהו בזורא. בס"א לה המכוש כדי יב בגמ' לשועל. ושעל דחזן לקמחא דגרי וחציר. בס"א מלבן ומחסא כגמ' מלבן ומחסא דגרי וחציר. בתר קמחא קמ בסמוכות ד' ושבות בקדרה. בהחרם פלך בכלים היתה מוטה של עזה כמין קדרה. וכס כלי עגלה קן העשויה כסמיכה כמין עגלה עשויה כספסל והוא כסא והוא כורסי והוא גוהלקא. מבע עגלה בלעז דס והחבל ועגא קהדדאה הלו שם כנגד עגלה ונקשה. בטכיד מכרסין בגמ' הקבן אורחים ויושבין עב גזי קפסלים ועל גבי קהדדאה בכל רב פלה ויקחלן שתפלאה שלדעתיה דל יהודה לחדין ודין כל קבל דדין קחל בחגדה דפ' במולה וישנה ואה שנרושה נשמוע אות קהל דחציר. בפ' אין מעמידין אין בחולין בגמ' הכל שוחטין ונתן שחטין ובריס מלאים כל טוב קהל דחציר. פיל בלעז פרפוש. פ"א שבגמ' חחידות שכ בשר שמן מבשר חציר שעושין אותן מן קמח וסולת ושק קהלי. ובטיות כתב וישמעו האדמולה קדל דחציר. ומפרשי טורפ שכ חגדה בלעז. כאשר שכחסו. קחלוכום בילמ' ויקרא עקב למלך שעשה לאותם קהלוכום שכ השמיע עכ האוצרות שלו. ירו בשקלים בפ"ק דשקלים הן הממונין תכא משנה קהולין קחולן בפ' טרף בקלפי והיום מן הקיתון שכ זהב. בפ' כל הישן נשכח לפנין. בפ"ד מיומה בגמ' מצוה הנשופין לומה תלמי חכמ דומה לבעל עם הארץ בתחלה דומה לקיתון שכ נתב ובכל קחר בילמ' והרי הארץ מחקנת לכם קחרץ ולכם קחרץ ואת ארצכם כלחושה. קחר וישימון כפלע בירמ' ומג' ועבדין לאחר בירא קיחרץ. קחלוס עיין מעבירת קחרום שעל פרכת קולחולין. ע"ש בפ' קולמוס. קחלוס אדרבא. ע"ש בגמ' אדר. קחלוס וחלב ויין מי שרחחה. ותוג קחרום ושבובא קחרוס שנתב כסא נתרץ ושלב

נשתלמו לקרר עקבים תשעה עשר
ערבים. ניצוח למנצח לבני קרח.
ולפנים אלף עיזת גדיקת. ערך קוף
כחגבן לונקף.

בס גמ' דפ' הבא על יבמתו הוא קיים לה בורה כחץ. והוא לא קיים בן יורח כחץ. בסגמ' דערך בעלה הבא נמי היא גופיה אמרה. ה"ד דכתיב ידע בעלה בורה בחץ ומשום הכי משקרתא. קחל בויקרפ פר לשון אם אתה עושה ויש דלת אתה מחויב אתה כל העון כולן. כגון לא תשתחוה לאל אחר. ואם עשית דלת ויש אתה מחויב אתה העון כולן כגון יוי אחד. וכן אם עשית בכ' כ"ב. הח' חה'. בל חולין ההם מוריא ואמרה כדבי רב ליכול חמימא. המוריה בפ' רבן בגמ' דפ' הדר. רא בל פואה המאה והבתרים מכן בפ"ג בתגיגה הויאין אין בן שיעור למעלה אבל יש בן שיעור למטה ולכל עד אבל וחכמי אומה הוראיה מעה כסף. וחגיגה בכסף ועוד מכן בעלה מלאות נגעים כבר פי' בע"ד. בשילה אוכלין קדשים קלים בכל הרואה פי' העומד בשילה כל מקום שרואה משא עינו מועד לאוכל שם לקמ. נע"ל ושנה ואה נע"ל והיה בפס קלפי ומעשר שני. ונמה בבלהרואה מכן בפ' קלפי. בפ' נערה בגמ' האב. ואה בפס לבעל שלם עלישראל. כיון שבפס למשך שלום עלישראל דלא אתי לידי חלפה ויבום. בילמ' בפ' אלה הולכן נע"ל ולבני בפס שלום עלישראל בחשאי ידעינן. דעתי כי כל תוכל לך והוא אומ' ורדי לראותה שה העיר אל בגמ' על הכוותה שלא יהו אומרין שוטה אל אל ראשך שלך. והוא עד אין ראה אין ידעינן. בגמ' דפ' בברכות ראובן אמרה נאה ראין מה בין בפ לבין חמי דאיתן בן חמי אעלך דפרעוניה ובשמה בבוראיה ליעקב חצ מה איקרי בית דכתי עשון לך אבל בפ אעלך דבעל כרעיה אי שהקיל בוראיה דכתי בשובן בית ישראל. מי הוא הכבוד ובחגגן יצוה אבין נתנה בכוראו ליוסף וכולם ומלך. מכן בפ' בתגיגה הויאין אין בן שיעור למעלה ואבל יש בן שיעור למטה ולכל עד אבל וחכמי אומה הוראיה מעה כסף. וחגיגה בכסף ועוד מכן בעלה מלאות נגעים כבר פי' בע"ד. בשילה אוכלין קדשים קלים בכל הרואה פי' העומד בשילה כל מקום שרואה משא עינו מועד לאוכל שם לקמ. נע"ל ושנה ואה נע"ל והיה בפס קלפי ומעשר שני. ונמה בבלהרואה מכן בפ' קלפי. בפ' נערה בגמ' האב. ואה בפס לבעל שלם עלישראל. כיון שבפס למשך שלום עלישראל דלא אתי לידי חלפה ויבום. בילמ' בפ' אלה הולכן נע"ל ולבני בפס שלום עלישראל בחשאי ידעינן. דעתי כי כל תוכל לך והוא אומ' ורדי לראותה שה העיר אל בגמ' על הכוותה שלא יהו אומרין שוטה אל אל ראשך שלך. והוא עד אין ראה אין ידעינן. בגמ' דפ' בברכות ראובן אמרה נאה ראין מה בין בפ לבין חמי דאיתן בן חמי אעלך דפרעוניה ובשמה בבוראיה ליעקב חצ מה איקרי בית דכתי עשון לך אבל בפ אעלך דבעל כרעיה אי שהקיל בוראיה דכתי בשובן בית ישראל. מי הוא הכבוד ובחגגן יצוה אבין נתנה בכוראו ליוסף וכולם ומלך. נע"ל ויצא אתה בפ' ומלך

רא בילמ' בפ' קדושים ויצא אתו בפ' ומלך אמ' הקבה ויצא אתה בפ' ומלך. אעפ שאמרתי לך שתמלוך כבוד למלכותי. אם אמרו לך שתמלוך אחריהן. אפי' אות ומופת אל תשמע לך. ואם תהרגו ממנו שאני ממלכי עליהן. שכ ויצא אתה בפ' ומלך לבן עם אותם כשנתב ומשתחוים ונעשים מוכיחי אל תתגרה. ראיה בילמ' בפ' אמרה אמרה והלך לנאה חלב וחור הופך אתה אוני ואוזי חולב אתה בעלב ואיה בן שובב הופך אתה ויחתה הופך אתה אחומי אות לבד אלה מכשפותה הטריחה. בעלב שמואה שם שקרא בן אמון אומרתו. והקבה קרא בן ה' שמואה

נע' בפ' ומלך
נע' בעלב

כגון דטיבא כזית מוח המקשקש׳ קיש קיש קריש׳
פי׳ כיש כיש קריש׳ כבר פי׳ בערכש׳ **קש** בפ׳
גמ׳ דלקטא דומה לשבולין סימני אהרן אליעזר בר
צדוק אלו מישהן שקשו הדדים ואם שמחו לבד
שערות פי׳ נתגדלו כל כך שנוקשות בזו ראשן
הדברים שזה וערך למעלה לזה וראשן שוכב
בהדי הדדי׳ **קש** בפ׳ אעפ׳ שאמרו בגמ׳
ומעקה צנור שעלה בו קשקשים׳ בפ׳ הם עירובין
צינור שעלו בו קוצים וקשושית דורס ברגליו
בעינה כדי שיצאו המים בפ׳ המוכר את הספינה
בגמ׳ חלות דבש כגון שגב של גבי קשקשים׳ פי׳
שנפל על השבר פי׳ עשב שמשימין על גבי המכה
כלו דבש שלשו שמניחין על גבי השבר שלא יתפשט

קשקש בר׳ גמ׳ דפ׳ השוחט ג׳ בעוף עוף
שגבל רא[illegible] מן הרקין המכשירין בסימן ג׳ והדג שיש
קשקשים כרגלו כדגים׳ בפ׳ אילו טרפה בגמ׳ ובחגבים
תנן התם בפ׳ כל סימן כל שיש לו קשקשת ויש לו ס׳
סנפיר׳ אלו הן הקשקשים הדבוקין בו׳ וסנפירין
הוא שפורח בהן׳ ת״ מנא דקשקשת לבושא הוא
דכת׳ ושריין קשקשים הוא לבוש׳

קשבא חצב קשבא כבר פי׳ בע׳ חצב׳ **קשב** בפ׳ הכונס
צאן בגמ׳ כגד שלמות טה שהזיקה ההוא גברא דקץ
קשבא מחבריה׳ פי׳ קשבא עץ׳ והוא מין דקל והוא
דיקלא שמעולה ושמן ודיקלא ארמא הוא קל
[illegible] דקץ תאלא מחבריה פי׳ ג׳ דיקלי קץ
טנה לדידי חזו לי דהכהן דקלים דקץ וג׳ גבקינא הוו
קיימי שהיו עומדין ג׳ דקלים בשורש אחד וקץ אחד
מהנהו ג׳ **קשב** בהגדת דפ׳ העזקין ועשלון
בן תלמידו ראיתו קשבי דחייה קלנו פי׳
עמק וחדק תלמידו בשיטה דלהוי משור שק
וידעין שהחיק׳ **קשות** בפ׳ גמ׳ דטנב
וערבה ריהודה אומר ב׳ קשואות היו שם פי׳ כלים
כעין כסוה שבהם כנ׳ קס׳ **קשט** בפ׳ א
בכוריות בגמ׳ [illegible] את הקטורת הקושט שעם
שסד הקושט והחמס עין בע׳ חמס׳ פי׳ בשורא
פי׳ בשיא דרבן ולשון קושטי **קושט** בתעג
פי׳ כי בכלים במכבש שלחרש ובקשטנה טהור׳
והעוש פי׳ כגון קשת העשוי על המקור הקטן שמן קושטנא
פי׳ קשת שעל גבי כלו הנכבד והרש בן עקב הפתחים
שרים עץ קשטנית במגילה איכה איכה ויעיב
פי׳ אפים קשטים קשט מה הקבה מקשט פסנום
ובנות **קשיתא** בפ׳ יום הכפורי בגמ׳ הארכ

עי׳ סו מוצע בגרות
עי׳ גרעינין שבמעשות
עי׳ במה שבשר העוף בסימן אחד כמו שבעל דקין על בשר אדם
עי׳ שלשה שנמשו בתיבה ונקו
עי׳ ומדרש אגדה בותרו בבתי כנסיות ובבתי מדרשות

היא דאמרי אינשי הרי קב תמרי קבא דקשיותא
וסרוח בפ׳ אילן פורי בגמ׳ הריאה ההיא קשיותא דאשתכח
במררתא פי׳ גרעינין של תמרים או של זיתים׳

קשיטה בר׳ גמ׳ דר׳ ראוהן ביחדין בכרכי
הים קורין למעה קשיטה׳ בבר׳ רב׳ פ׳ אשאל בו
מרגליתך אשאל לו קושטך׳ אמר הדא אומרתא
למרעיא׳ אפיק הדא קשיטה למרעיה׳ ומגנו ליה איש
קשיטה אחת הרג׳ ויהבו לה אינש מינא׳ איכא
דאמרי מרגליתא׳ ואיכא דאמרי חורפא׳ **קשן**
הקישן והקולבן כבר פי׳ בערכה **הקשקן**
בקשק׳ ואכרואר׳ פי׳ בע׳ אכרואר׳

קשר
רבה בר פפא אמר קושרי כבר פי׳ בע׳ אנך עולין קושר
פואה כבר פי׳ בע׳ פואה׳ בפ׳ ג׳ בשבועות ליתר את
משיקשר פי׳ משעושה קשרים קשורים׳ כיון
שנתקשר קשר הצבון [illegible] בפ׳ אחרון
במקוות אלו שאינן צריכין שיבואו בהן המים שיר
חעני פי׳ הקשרים שבבגד העני אינו צריך להדיח
בשעה שטובל הבגד כי קשרים שיש לבגדים
כמו שיש לבגדי אנשי המלכות בגדים נסגרים
ונפתחים ויש לשים עדי כלה קשורה וכו׳ והצעדות
והקשורים והתרגומו וקלמומסיא בפ׳ כל מתן בגמ׳
תינוקת אמה על קישרי מבעורהיה של הגלה בחלק
דור המבול ג׳ שימשו בתיבה ונסן לקו ואלו הן
כלב ועורב וחם כלב נקשר עורב רק חם יצא
מעורו כוש שלקה בעורו [illegible] בע׳ מרוס׳ **קשר**
בבפא דאחרי מות ובוית רב בר אחרי מות׳ ובב׳
ימוך פי׳ אשרי משכיל [illegible]
מאן דאמ׳ קודיה מאן דאמ׳ קוציה מאן דאמ׳ קושרה׳

קשת על הקשת כשרואה אותה מברך ב[רוך]
זוכר הברית נאמן בבריתו וקיים במאמרו
בר׳ גמ׳ דמלך כל המסתכל בקשת קשתו נמצרת
של עריה העור קשתך פי׳ קבורה [illegible]
אשה קשתו של נערה אבר שלה שמתקרה הראשון
של עריה העור משמע בלוה אם מסתכל [illegible]
בערוה העור קשתך בפ׳ גמ׳ דפ״א בבכורות מהך דסור
מאי טעמא לא וכלו עד שיהא אלפי קשתות שנתנו
על בנות ירושלים נשים בלין עני בבר׳ רב׳ פ׳ [illegible]
ויירש זרעך את שער אויביו זה הדמור [illegible]
עד כחרבן ראשון העמידה כ׳ אלפים קשתים [illegible]
פי׳ בששים קשתים לא יורה שם חץ הרג לו
יקשור הכהן גיר׳ **קשתא** בפ׳ חזקת הבתים
בגמ׳ כל חזקה הוו לא גברא דדר בקשתא דשלחא׳

סירקשת

ואין לך מכוון רעבלהשמש ארא ראתן וכו' לקה
פרשה הרשב'
קליקנא אחלפב
רב
ירו' בפרא בכתובות לא הילכו
למורדת הדין למימון לא אחר הרוב רוב המדבר יומא
שבלשון כבר פי' בלב לשון בסג' דמסכת
ריבוי ז' ומשיחה ז' פי' ריבוי ז' כהן גדול בגדים המ'
ז' ימים משיחה שמושחין אותו ז' ימים מושחין
ואחר כך הוא כהן גדול משוח בשמן המשחה ומרבה
בגדים ... משוח בב' השותפין בגמ' אין
חולקין את החצר עד שיהא אחד מבוי שביקש
לפתוח כנגד פתחו בני מבוי מעכבין אותו מפני
שמרבה עליהן הדרך פי' אם ביקש לפתוח
אותן ד' אמות שיש לו בחצר להקיף אותן פיתוח
פי' כגון שיש לראובן חצר בסוף המבוי וביקש
לפתוח כנגד פתחו מכלל המבוי בני המבוי מעכבין
עליו שאומ' לו עד עכשיו כשרבין בני אדם במבוי
דוחקין ונכנסין מבוי עד סופו ומעתה סותמבה
הרבה עליו רגל בני אדם כדורסין במבוי
בפ' חזקת הבתים בגמ' לקח בית ... טעמ' מפני
שמרבה על השותפין דריסת הרגל של אותן שהיו
דרין באותה חצר מה שלא היה שבקודם לכן
בפ' מי שמת בגמ' האחין השותפין מסייעא ליה
לר' הונא דא"ר הונא ברכת הבית מרובה כבר פי'
בע' ברך בפ' ערובין ובפ' סוכה רובו ומקצתו עלין
חוץ פי' דברי תורה אם יקשר רוב שערו של
טמא כל שער ושער בפני עצמו והוא מקפיד
עליו להיות חוצץ בינו ובין המים אם לאו והיינו
פה בבבא מציעא אי זהו נשך ואי זהו תרבית
בה בפ' ... המוכר את הבית בגמ' המוכר
את ה... מתאו בתוס' ... שנעשה לגוי
... סנטר מותר להלוות ממנו ברבית
בפ' ... דהיה ניטלאה מנוחה כי
רבים חללים הפילה זה תלמיד שלא הגיע להוראה
ומורה כמו שאמר בע' קטן ועצומים כל הרוגיה
זה תלמיד שהגיע להוראה ואינו מורה בפ' א' בתמורה
בגמ' אין המים חשובין שהשאובה מיעוטה ...
בריבה ובהמשכה פי' אם רובה וכן כא לא היו
שאובין אלא מי גשמים שרובין לבטלה לכל השאובין
חוץ מאלו ממלא הכרם מן השאובין יותר סאה
ונותן למקוה וזורקן לחוץ אבל המקוה ועושה חריץ
כשר ... פי' הוי מושלח
כי רב מאד מחנהו כי עצום עושה דברו מה

שיין זה לזה אמ' הקב"ה שהמרשטם קשים ומוקשה מהן דוד
עצום עושה דברו מי שמקיים תורתו הוא כהן
במסן דסעחוה ר' חסדא מטה כלפי חסד ויש מפין
זה בע' כבש ובע' ראש בב' שולחן הגולן בגמ'
ומכוונת ר' מאיר אומ' הוא מדבר עצמו עליהן
שנ' וזה דבר הרוצח וכו' אמ' לו הרבה שנוחה עושה
כלומ' ויותר מועיל כיבוד ב' חלמ' חכמ' שהן שולחן
בית דין מדברי הרוצח בפ' ב' באהילות רוב בניין
ורוב מניין שלמה אעפ"י שאין בהן רובע טומאה
וכמה אין רוב מניין הקב"ה בפ' כהן גדול ונזיר בגמ'
השדרה וביה הצלעות מן הגויה מרוב הבנין או מרוב
המנין הואיל וישנן במספר ידים ורגלים בפ"א
בפסח בגמ' ועוד ובע' לולב וערבה בגמ' מצות ערבה
אמ' רחבה א"ר יהודה הר הבית סטיו כפולה היה פי'
היה מספקא ליה אי משום ר' יהודה והיה מדקדק שלא
יחליף השמועה והיה שונה רבי ואמ' רבינו יחי לעד
אותך לא היה אומ' רבי לא היה אומ' לא רב ולא רבי
ואינה סולה כללו ואינו אומ' טעם ולא כבוד לו
וכן אמ' יחי לעד כי רחבה לא ראה ר' יהודה מעולם
אלא רב יהודה ומופר טעה וכת' ר' יהודה והוא הגאונים
בזמן הזה שאין באותן הדור רבי ואומ' כך אותן דברי
רחבה ונפק' הראשון מניין סוגי' בפ' מקום שנהגו
בגמ' כותא בו א"ר ספרא נקוט דרב הונא בר איקא
בידך דדייק וגמר שמעתא מפומיה דרבה ברחבה
דפוס בדיבא וכו' בפ' השולח גט בגמ' עבד ובב'
השור והרוטב בגמ' הלטאה רב תנא הוא ופליג
פי' ר' האי גאון ז"ל לשון דייקא דפומא דרובאתא
מצאתי ר' אבא בב' מקוואות חדא בפ"ג שאכלו בגמ'
נשים ר' אבא אמ' צריך שיאמ' הודאה תחילה וסוף
ואידך בב' האשה שנתגלה ר' אחא אמ' שאלו את
סומכוס ובשבת בפ' אתהר אומ' אם לא הביא רבי
ראבה אמ' הטבילה ואחר כך ילדה ואבא הוא
כאשר פי' בע' אבי' פי' רב הונא מכלל לו וכר
קראו ר' ישמעאל בר' ורבן גמליאל בר' שהן תנאין
ואחד הוא מכלל אמוראין כגון שמואל ור' הונא קראו
נולהם ואין בריתא דוחה דברי' לפי שהוא תנא מוחק
עם הנאי בפ' ב' בבתובות בגמ' דסמך האשה דסכ'
ביה דאמ' לא רבנא אשי ואמורא פי' שעשא ונתן
עמהן ויש דבר ... והס' ורבנא אשי ודאי הוא
לא משוי נפשיה כבית דין חשוב בפ' גט' דפר"א
בסנהדרין רבן שבבבל רבן שבארץ ישראל ראבה
כגון דא עדיפא רבא עד בע' עך' ויקראו לשמן אבדך

פגע
ס"א כי רבים חללים הפילה ועצומים כל הרוגיה
ס"א כי רב מאד מחנהו כי עצום עושה דברו זה שמקיים תורתו
ס"א ויקראו לשמן אברך

על שמו של משכן ראויה שהראה הקב"ה לישראל
שהוא מתוקן מבראשית לעשות את המשכן
שבכל שהוא בא להעמידו יחה שנתן חותמו
של הקב"ה על ישראל אחוותי שאותה ישראל להקב"ה
להר שהעמיד הוד והדר שהוא הדרן של ישראל
ור' חייא בר אבא אמ' להר שהדל שבשבטים נדוונגן
לו של' ואותו אהליאב בן ג' וג'

ראמות

וכדכוד נהנו בעזבונך הרגאתך טבן ומרגלית

ראש

כבא"ב כל הש' בגמ' בר' פרקים הנא
דבי ר' ישמעאל מעביר ראשון ראשון וכך היא
המידה ט"ר אדם ישר תמים בדרכיו אם נכשל
ועדיין לא בא חטא עליו מעביר אותו החטא
הקב"ה כוהם עליו ולא מעבירו וכך היא מידתו
של הקב"ה שלא לחובו מתחולה בדבתי פעמים
שלש עם גבר אמ' רבא ועון עצמו אינו נמחק
לא תלוי ועומד עד שעת מיתתו אם כמוצא
זכיותיו מרובות מעונותיו עברו ראשון ראשון
והלם לך ויהיה במחיצתן של צדיקים ואם רוב
שנות מתחשב גם הראשון תלוי ועומד בכלל
העונות שעשה אחר כך וקימ"ל דהכי כולי האי
שמה בלא תשובה אבל אם עשה תשובה הקב"ה
מוחל לו כל עונותיו של רשעתו שלא יכשל
בו ביום שובו מרשעו פי' והיא המידה היא
המידה השביעית שבור עבר שנקראו י"ג מידות
והאורב חסד בית הלל אומ' מטה כלפי חסד
של ר' ישמעאל מעביר ראשון ראשון מרבה
החסד החמס וראשי בשמים שון בנ' חמס
ראשי בשמים בלבנ' כנן מוסקתו בס"א בדינו
ממונות בגמ' דינ' נפשות קח את כל ראשי העם
והוקע אותם לה' אם העם חטאו ראשי העם מה
חטאו אמר אמ' לו הקב"ה למשה חלק להן בתי
דינין מאי טעמ' ששם דינו שנים ביום אחד והא
אמ' חסדא לא שנו אלא בשתי מיתות אבל במיתה
אחת דינין כדי שישוב חרון אף מישראל ראש
השנה אסור בתענית מהכא יוכן בגמ' דשכ' סדר
תעניות האלו שבן מונין כל השנה מרחשון אבל
לא מתענין בשאב"ר הש' בגמ' על ז' חדשים שלפנין
הנטפלו דהוה יום של אחר ראש השנה

בתשובת הגאון רב שלום כת'

בראש השנה בשתי חרש ושיבות אומ' בתפלה
בין בקידוש היום מועדים לשמחה חגים וזמ' לששון
כבא"ר עקיבא בגמ' מעין לגרוגר מ"לא תנן בס"ג

עי' מעביר ראשון ראשון עד כאן

עי' י"ג מידות ושרוש רב חסד

עי' קח את כל ראשי העם והוקע אותם לשון נבוה

עי' וזמ' לששון איתא רגעים אדונים וזה היה

בכלאים היה ראש תור גרן ונכנס לתוך שדה
ירק מותר בהשידה פר' י"ח בכלים כיצד מודדין
אותו ראש תור בר' גמ' דסוכה אותו טפח היכן
מעמידו רב אמ' כנגד היוצא פי' סוכה זו יש לה ב'
דפנות מערבית ודרומית ורוח מזרחית ורוח
צפונית פתוח והטפח עומד ברוח מזרחית
צפונית כנגדה היוצא מסוף דופן דרומית כדי שיהא
לדופן מזרחית כצורת פתח ויהיה הכל לפתוחה
ומעמידו כנגד ראש תור בזווית של רוח צפונית
מערבית כדי שיהא חוט מזווית צפונית מערבית
לסוף דופן דרומית באלכסון שהיקרב פי' כנגד
היוצא כנגד קצה החוץ היוצא והוא ודאי מקום
הפתח אמ' לו ר' כהנא ור' אסי לרב דקא אמרת
לאוקומי בקצה כלפי חוץ במקום הפתח כדי שיהא
כנגד היוצא אי אפשר דמוקים ליה גואי והוא כנגד
היוצא בראש תור דאינו ובריבוע אינו כנגדו
באלכסונא ישנו כנגדו ובהירא מילתא דהכי הוי
ראש תור באלכסון מדקאמרי התם בר' המ'
דף המוכר את הבית מצר לו מצר אחר ארוך
ומצר אחר קצר אמר רב לא קנה אלא כנגד הקצר
אמ' לו ר' כהנא ור' אסי לרב ויקנה כנגד ראש תור

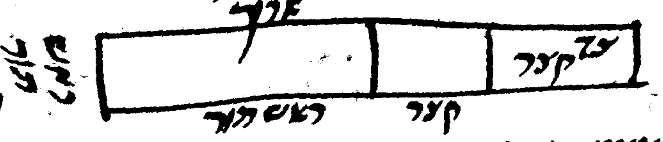

והכי משנין סוכה כך הוויה דופן ארוכה ודופן קצרה זו
לזו כנגד ראש לכנס וכנגד היוצא לחוץ שהפתח
דר' יהושע בן לוי לא פליג על מאן דאמ' שמעמידין
כנגד ראש תור אלא הכי קאמר שמעמידין
כנגד ראש תור ורחוק מן הזווית פחות מג' טפחים
שהוא כלבוד וכמי שיש בזוויתו דמי וקא
הואי כמי הכירא טופח ואחר מ"מ הכשר סוכה
דהוא ז' טפחי' והאחל ופחות מן הג' הזווית וטפח
שאחר שמעמידין ועד פחות מג' מאחריו כמי
שלפני הפתח כלבוד דאמרי' נמצאו ז' טפחים
בו בתים פר' וג' בנגעים בית הבנוי ראש ופרץ
של אותה האבן או אותה העץ נקרא ואותן
אבנים ועצים שמנדבך במזרח אחת ומנדבך
אחד במערב אחת שמן פתיו

ראתן

כס' רפואות דף כד' שמחון ובפ' כל היד בעלי
בית שמש הגיון שושן ושמשון הוזין להן
בנס בעלי ראתן בכל רש' פר' ס"ט והגבונו אחר
רג"גדו' ובויג' רב באות אמ' רשב"ג מעשה זקן אחד
טוב שהיה בציפורי ואמ' לו כדי מה שהיה הוך

ואין לך

שקנה בהן כל השדות ושמואל אמ' רביע בקרקע שהן
שליש במעות פי' מחזיר הלוקח לבעלים ק' אמה
שהן רביע של כל השדה ונשארו ביד הקונה ש' אמה
בש' דינרין דמיהן לפי מה שקנה ק' דינרין לכל ק'
אמה שלוקח בעל השדה דמיהן ק' דינרין שהן שליש
המעות שקנה בהן השדה [illegible] כמאי כלי גזר' הונא
סבר נמי חומשא בין כלומ' מוזיל ומזבין סיקריקון
מההיא ששוה ה' בארבעה אותה שהוזיל הסיקריקון
מחזירו לבעלים ושמואל אמ' נמי ריבעא וכך
הפי' האותה [illegible] שכבר ביארנו חשבון אחר
ר' הונא סבר מחזיר חומש בקרקע או רביע
במעות קסבר נכי חומשא סבר פי' מה ששוה
בק' קנה בפ' כשנותן לו כ' נמצא שנותן לו רביע
השמועם שקנה בהן קרקע שהן רביע הקרקע
שנשאר בידו ושמואל סבר נכי חומשא רבעא זבין
פי' קנה במנה מה ששוה מנה הילכך נותן לבעל
השדה כל שהן דמי רביע כל השדה שקנה ושליש
המעות שנתן לסיקריקון ומותבינן על שמואל מן
המשנה ראשונה בית דין של אחריהן אמרו וכול'
עד ר' הושיב בית דין ונמנו שאם שהה בפני
סיקריקון יב' חדש כל הקודם בקנין זכה ונותן לבעלים
רביע בקרקע ורביע במעות קשיא לשמואל שאמ'
שהן שליש במעות ופרק ר' אשי כי תנא ההוא
מתניתא רביע במעות לאחר שבאו מעות לידי
של בעל השדה כגון האמה בש' דינרין ונתן גם
לבעלים ק' דינרין נמצא ק' דינרין רביע במעות
שנתן הלוקח לסיקריקון ולבעלים דדמי שדה זו
שהשוה דמי רביע הקרקע כל ק' אמה בק' דינרין
והוא כר' אשי ההוא בתרא ומתרץ מתני' אליבא
דשמואל הוא דרביע בקרקע ושליש המעות שלקח
בגמ' [illegible] כתב בו [illegible] וכמ' בברייתא
אם הלכה [illegible] עד ה' שיהו בדינר [illegible] עד עמדו
קנין בו ביום [illegible] חצי דינר בכסף
ולא [illegible] קרי רבעתים [illegible] לא
שלשונם [illegible] קורא [illegible] דינר רבעתים
דהשתא [illegible] נשבע
ורקן [illegible]
ורבק [illegible] שהן שני רבעים של סלע
שלקח ב' דינר [illegible] שנשבע [illegible]
[illegible] דרבנן
דמפרש [illegible]
[illegible]

כדי שיהא נשכר את הזויות לר' אליעזר ושמשם חיה
ארכה יותר על ב' ברחבה אמ' ק' אמה אמהיא מרובעת
לא שארי למעבד בה דבר משהבח לה באלכסונה
מזויות לזויות משהבח טפי מן שנים ברחבה
כר' חנינה בן אנטיגנס דאמ' בה יהיה לבם גבול
לזה אתה נותן מאוה ואי אתה נותן פאות [illegible]
שבה ואיבו ר' יוסי דאמ' אפי' ארכה בשנים ברחבה
מרובע דילוף ממשכן דהוא ארכו ק' ורחבו נ' שנעשית
ארכו מרובע בשנים ברחבו אע"ג דאלכסון טפי
מן שנים ברחבה שרי כר' אחא דאמ' כר' הר' [illegible]
חייב עד שיעבור הן ואלכסון ואמ' ר' פפא בדיק
לן רבא עמוד בר' הר' גבוה י' ורוחב ד' מי בעין הן
ואלכסון אי לא ופשטיה מהא דתני ר' חנינה בנה
יהין כל שיבתו שבה אם קנה הל' כר' עקיבא והל'
כר' יוסי והרויחו לקולא דאמ' אריך וקטין ואמ' לא
יש בה שומרה ולא בית דירה שרי כל' באהילות
רובע עצמות שנדקדקו ואין בכל א' וא' עצם כשעורה
כסמל כהן גדול ונזיר חצי קב עצמות אין רובע עצמות
לא היכי דמי וכול' עד לא אקמח אקמוחי בפ'
כל בכלים הרובע וחצי הרובע מטמא הרובע לא
מטמא חצי הרובע פי' חביכות עץ ויש בה ב'
מידות במדרה הא' מחזיק רובע הקב' והשני חצי
רובע אם נטמא אחד מהן לא נטמא האחר
בר' גמ' דלמה קורא לאמר ור' אסי מטמאו עד רביעתא
פרגאון מטהרתה זו אין לה בלעה כל עיקר
אלא טועם ומשליך ואין צריך ברכה לא לפניו
ולא לאחריו ודאי לא [illegible] בכל טעימה וטעימה
כדי רביעית או בום כולו בכמה פעמים עד
כשיעור זה ומן הכלל למדנו דאכילה ושתייה
הוא דקבל עליה והא לא קא אכיל ושתי' אבל הנאה
לא קביל עליה אע"ג דקא מתהני אין בכך כלום
הילכך טועם ואין בכך כלום ודר' אסי דהוו טעימות
עד רביעיתא אם תאמ' כך היה מעשה שכל זמן
ענ' רביעית [illegible]
שהן מבקשין וטועם שהן מכניסין לטעום בתוך
שהם הראשון צריכין לבך אך כי כחות מיכן הרבה
מאוד בבואן אצלכה הרי הטעם נודע אלא שאמ'
שאין טועמין אוה הטעם כולו מכל המינין בכמה טעמים
אלא עד רביעית אבל יותר מיכן לא ואין זה מותר
עד שמתכוון מעיקרא לטעום שהוא נודר מביה
בלבבו שלא יבוא לידי כלום בפ"א בקידושין בגמ'
נכסין שאין להן אחריות [illegible] בהן רובע סמוך [illegible]
פי' הך וקנה שדה בת גריעת רובע הקב'

תרג' ירו' רב בחכמה זעיר בשנין · רבב · בר המיד
והחבן שומרי שם · כלגמ' דסוכה שכן בבבל קורין
לינוקא רביא · בסוטה פ' ארוסה בגמ' מעוברת
והזוקנה שנשא עקרה והנערה טובת מראה הר' ירו'
רביתא שפירת חזו' בחורים סחון נשאו · תרג' רובין
ריחוק נכסין · רבב · דלא מקום רביתא פי'
רבועתא · עין מורבעת · וכבר פי' בע' קרס · רבב
בפ' בגיטין בגמ' ר' מאיר אומ' ובפ' מי שמתה בגמ'
שייר קרקע דתנן בפ' ג' בטאה חוץ מאחד מרבוא
שבקן פי' אפי' אמ' חוץ מריבוא מאחד לאו כל כך
דוקא דצריך לפומיה הכי לא אמ' אחד מריבוא לא
יצא בן חורין דמיסתברא דאותו אחד מרובא אדידיה
האי · יש ששונין חוץ מאחד מרובו ופי' חוץ מדבר אחד
שהוא קרוב בלאמ' דפ' אד הנשה · ובגמ' דמס' תמיד
סדורה דתנן בפ' שקלים ומשמונים ושתי ריבוא
נעשית · פי' כל קצרין כא ומשמונים ושתים רבות
כלומ' כ"ב בתולות וראה · רבב · בפ' גמ' דפ"א
בשבת שלזפת ושל גפרית של רבב ושל גבבה · בפ'
המוצאין בגמ' המוציא חבל רבב כדי לשוף תחת
אספוגיה קטנה · בפ' גמ' דהאין קושרים כל הלכמ' חכמ'
שנמצא רבב על בגדו פי' רבב שומן וקרא ושמנא
וזפת וכיוצא בהן · שם נמצא על בגדו שלחכם חשוב
מתמשנאי הורה שאין בני אדם דביקין בו שלא ולבלוך
מלבושם ממנו · פי' רבד דם יבש כמו ריבדא
דכוסילתא · אמ' ראמי בר חמא האי ריבדא דכוסילתא
עד ג' יומי לא חייץ · מיכן ואילך חייץ · והלמ' חכמי
שנמצא דם על בגדו העלונה הרי זה מכוער · בפ'
לא יחפור בגמ' והאיכא רגלים אמ' רב בכל עושין מחיצה
חוץ ממלח ורבב · בפ' אין מעמידין בגמ' עדות · גוי
רובבין ויש' עוון להוכן יין שעושין מעט יין בצאת
בשנדלק הנוצה כמו לינינו · בפ' גמ' דשוטה אמ'
לעא בר ברכיה לשנא הבלבן שלדוד היו כלו ישראל
מוכרי רבב · שלא שירתה יי' מורה להם · פי' כמוה שעוה
הם ומפני שהזכיר שבפתל נופת צופים בא להודיע
שלא נשאר להם לא פסולה של שעוה · פי' מוכרין
דבר מאוס מרוב עניות שלא שירתה יי' מורה להם ·
התפלל להקב"ה שיעשרם שיירשו בני אדם מהם ·
ומאדם עשיר מתחיראי · רבובה · עבד לה
רבובה לבריה · כבר פי' בע' ארוס · רבובה
בפ' ג' במידות וכבש היה לדרומו שלמזבח ל"ב על
רוחב ט"ז ורבובה היתה במערבו והיו שם נותנין פסולי
חטאת העוף · רבג · בפ' גמ' באהלות · וב'

ס' בבל קורין לינוקא רביא

נ"א מקום רבועתא כה' שבת

סבט

שג' התלמידי חכמים שנמצא דם על בגדו העליונה הרי זה מכוער

טו"ש שירתה יי' מורא ליה

אנשים שור הביעית שלהורה חוכעים עורתו כה' בגמ'

סבט

גמ' דפ' הישן וכן מרבג של אבנים וכן סואר של קורה
בפ' גמ' דפ' כל הכלים פעם אחת הלך רבי למקום
אחד ומצא מרבג שלאבנים · פי' מרבך · פי'
מרבג כמו בעין של אבנים זה על גבי זה · כדתנא
בר' הורה כהנים לעניין גריקה וכותל יהא גורק
ורובג' ומ' שורף על אחד ואחד כמו מרבך של
אבנים · רבד · רבדא דוסיפתא · כבר פי'
בע' כסף ובע' סגר · רבד · בפ' טרף בקלפי
טרלס של הרובד הרביעי שבהיכל · בפ' במדות
בית המוקד כיפה בית גדול היה מוקף רובדין של
אבן וכפ' ד' התחתונה חמש ורובד שש והאמצעית
שש · ורובד שש והעליונה · וכפ' ג' רום מעלה חצי
אמה ושילחה אמה ורובד אמה · פי' מעבות.
רבך · בגמ' דמסכת תמיד אר' ירמיה לחם
חמין לרבוכה · פי' מין מורבכת תבוא · במגי'
איכה בכה תבכה בלילה · למה בלילה שלא היה
חלך קולך ביום מקול הרבוכה היום · רבל
בפ' אילו טרי' בגמ' הריאה מורבל דרבילה ביה כבר
פי' בע' ערבל · רבע · בפ' גמ' דפ' ע
בפסח רמיני בקדש כן ושא שנאמ' בבשר קדש בכנף
בגדו שנגע בו שרץ ונגע בשר זה בכנף בגדו
הטמא ונגע עור הבשר בלחם או בנזיר או ביין
או בשמן ונגעו אילו אל מאכל · נמצא הכנף
שלבגדו שנגע בשרץ ולד א' והבשר שנגע בכנף
ולד ב' והלחם והנזיר שנגעו בבשר ולד ג' ושמן
שנגע בכנף אילו ולד ד' ושלום היקדש כלום:
היפסל · בפ' בפ' סורר ירוש' פי' בע' בשר ·
בפ' בתרא מדלקין בגמ' על ג' עבירות רביעות דם
נתנו בכם וכלל בר' גמ' דסוטה ומה יש שיש בו
כמה רביעות · רוח קימטנה עוכרתו · אדם שאין
בו אלא רביעית אחת על אחת כמה וכמה · פי'
הוא הדם הבלול שבלב שממנו משקה הלב
אבן אלא משקל כח כסכים שהוא רביעית הלוג
ירו' בפ' המוציא יין רביעית של תורה
אצבעים על אצבעים על רום אצבע ומחצה
ושליש אצבע · רביע בקרקע ורביע במעות בבבר
פירבע ויתר · בפ' הגוזקין בית כק של אחריקן
של הלוקח מסיקריקון נותן לבעלים רביע · גמ' אמ'
הונא רביע בקרקע שהוא רביע במעות · פי'
כגון שקנה מסיקריקון שדה ארבע מאות בפ'
דינר שחזר לבעלים פ' מאה בשלה דינרין רביע
בקרקע הנשאר שלקונה שכן רביע נמי במעות

שקנה

ברא"ש דף הכונה שכן מרדכי טסי המשכן שעשו כו'
בפ' העור בגמ' עור שיש עלו כזית כדאמר פסח שלם
במרחדד הכא נמי במרודד פי' דק פשוטו דבר ורדידו
יצלח לארח מעל העור ולאכלו כמו הרג וירקון
ובן פי' הם דברי רא"ש מרחדד בפ' אילו טרפות בגמ'
טחול הכבד כל מאי דהיה דקה ופשוטה ואם בתיקן
תתחבר ע"ג כו יהיה בכללה כזית ועלה
ברא"ש דף קמ"ט עכבים נמי בכלל האוכל כמו
מירודן מיקצץ בידא פי' כשהן דקין העקצים
שלא שבולות מקצתן ביד בלא סכין. לד
בפ' כל כתבי נומי הסגוס והרדוד רדידי בלש"נ
ישמעאל כדא' והוא צעיף דק שמכסה האשה על
ראשה וצעיף תרג' ירו' רדידא ותכם בצעיף והת'
ויש שפירשו לן נשאו את רדידי מעלי והצנפות
והרדידים ותרג' ובינתא וזה פי' תירגם בתרגום
לפסף: לד אסקרדא שי' בתוספו' לד
ברא"ש דשבת הדביק פת בתנור בשבת במזיד הזיד
לו לרדותה קודם שתאפה כדי איסור סקילה
לא שהאופה מאבות מלאכה הוא ולא אפשוטא
וקשיא לן מכדי רדייה הפת חכמה ואינה מלאכה
דגרסי' בפ' כל כתבי תנא דבי שמואל כל מלאכה
עבודה לא תעשו יצא תקיעת שופר ורדיית הפת
שהיא חכמה ואינה מלאכה וכיון שאינה מלאכה
אמאי לא חשבו לה לגזרה ואם רסול' שקיבלתם
מרבן כי בביאו לן להתיר בפטור ומותר היא לא
לן הפשיטא ויש אומ' כי רדייה הפת האסיה ויא
חכמה … אבל רדייתה בשוא עושה הפת
קודש… מלאכה היא הלא הבאה
הא … בפנים וכיוצא בהן אבל
העושה … אפשר לרדותה לא בידים שמוציא
כמו … ומרחק … ואינו מקלקל למבחר
לא הזכירו … הא דתנא דבי שמואל
כלל לגמרי … אינו דומה לגו בה בבהלה רבי
אליעזר אומר … הרודה ונותן בכל הסל מערכן בחלה כל
ובפ' אין עומדין … בגמ' … מכריעין ועבדין
כר' אליעזר דתנן ר' אליעזר אומ' וכו' בפ"ג בפסחים
הרודה פת … ונתנה על … חבית וכו' בגמ' דף חטאת
תמיד והרודה חלות דבש בשבת בשוגג חייב
פי' שעוקת הרודה הדבש כדכתי' כי מעוית האריה
רדה הדבש ושמו וירדהו אל כפיו … ונקמית
ומשום בכי קורין … לספר שבוקו … לאי
… בפ' המוכר את הבית בגמ' המוכר את
הדלת

ובפ' המוכר את הספינה בגמ' חלות דבש א"ר אליעזר הדבש
מאי טעמא דר' אליעזר דכת' ויטבול אותה ביערת דבש
מה יער התולש ממנו בשבת חייב חטאת אף
הרודה ממנו בשבת חייב חטאת לד בפ"ג
בכרה כ' וסראותא של הטבע מקום למינים לרדות
אלא הוא נוטל ומקדש ברא"ש דף טרף בקלפי שלה
בשמא מה שחוירן למינין אם להן את הטבע מקום
למינין לרדות פי' לרדות ממנו למנוא להן רשות התשובה
להשיב לו כלום כיון שהטעו כך ואמרו כי שאול
אחרת היא מיהו אחת גדולה לפי הוצרך לכבדן
בימין שהוא משובחת וכן אין יודע כי גורה הכה
קן ואין לך להרהר על זה לד בפ' כל כתבי
בגמ' מנלן מאן … הצול פת נקייה אינו מצוה כפת
הרדאה בפ' כל שעה בגמ' אלו דברים יוצאין
נקייה והרדאה פי' לחם עב ולשון לגה ממש הוא
אכדן וכו' לד רשע יורד עמו לחיין ע"כ
באחיו בפ' נערה שנתפתה בגמ' האב מגלגל אדם
עם בנו עד י"ב שנה מיכן ואילך יורד עמו לחיין
פי' מגלגל אדם עם בנו ומלמדו שלא בנער מיכן
ואילך מלמדו הרבה ומכה אותו בשבטו עד שילמד
כא למקרא מבן ה' וספי לה כי הורא ולמישנה במשנה
ובתלמוד עד י"ב שנה מיכן ואילך מקנה היום
מלמדן אומנות כדי שיחיה ממנה בגמ' דפר
הזורק כי הוי דלא לידו קרשים פי' אם הם ב
אמות ומחצה שאפשר שישמטו ויורד הקרש ולא
יכון לד בפ' … כשהוא ג' קונין הוצך מסוס
העו ועד סומן וכל עד ויש אומ' עד רידיש פי' זה
דומה לרידיא דתעניות בפ' ג' דף סדר תעניות האילו
ושם מפורש דדמי לעגלא תולתא והיינו וקול התור
נשמע בפי' תור היינו שהוא שור ועגלה
תולתא בן ג' שנים לד בפ' המניח את הכד
בגמ' שור שוה מנה למה סבור לרדיא פי' שחורש
בן לקחל זמן שהוא אינו ואין מעלה שכר לנזק
בפ' החובל בגמ' … אי הכי הם נמי לדיינה דונג
ממשנה בר שא ונשתלם מרידייה וכל עד …
אמורות … עלה דמורא היא כלום … משתלם מרדיה
היו מעליה ולא מגופו הוא ברא"ש דף המוכר פירות
בתר רובה אזלינן ורובא לרידיא נבני ושמואל אמ' בה
אזלינן בתר רובא לאיסורא וכו' בפ' השותפין בגמ'
ולא את השדה מאי אר' יוסף מירדין יומא פי' כשיעור שעשה
גריעבים אחר … בחצי יום מה
הפועל בשאר היום ישב … ומצא גרעא

ע"נ והרכם בצעיף והתעלף
פי' כל מלאכה עבודה לא תעשו
ע"נ וקול התור נשמע בארצנו
ע"נ כי מעויה האריה רדה הדבש

ט

רבע בר"מ דף המוכר את הספינה וחוץ
כי מרבעתא דכוכבא וכי מרבעתא דרישיה פרסא
ופלגא' ויברך הגמלים' תרג' ירו' וארבעתהון ברכות
שוים ורחם' תרג' ירו' ומעיא דרביא בגויהון

ש"א ויברך הגמלים

רבע בפ' סנהדרין הרובע והנרבע כו' ג'
רובע בהמה זכר הבא על האשה כדרכה ואשה לא
תעמוד לפני בהמה לרבעה' נרבע בהמה שרבעה
אדם' בפ' אחרון במשנה' ובפ"א בתעניות בגמ' עד מתי
שואלין' ובר"מ דפ"א מאימתי' ובזיתים משהרד
רביעה שניה ושם בתענית בתוספת שביעית
ר"ש בג' אומ' גשמים שירדו ז' ימים זה אחר זה ולא
פסקו יש בהן כדי רביעה שניה' ובפ"מ דף קונם
יין גשמים שירדו ז' ימים זה אחר זה אתה יורע
בהן רביעה ראשונה וכו' וא' כמאן כר' יוסי' פי' כל
הגשמים שירדו במרחשון עד יום י"ז נעשה בהן
רביעה ראשונה' למה אם רביעה שירד ביום י"ז
הוא ראשונה' כש"כ קודם לכן מוקדמת ועד כ"ג היא בינונית
מכאן ועד ראש חדש כסלו היא אפילה' עכשיו
כשהתחילו הגשמים מחצי יום י"ז וגמרו בקצי יום
כ"ד שהן ז' ימים מיום ליום אתה מונה בהן רביעה
א' ובפ"ג א"ר אבהו מאי לשון רביעה שרובע את
הקרקע כד' יהודה' דא"ר יהודה מטרא בעלה דארעא
של' רבע כאשר ירד הגשם והשלג וג'

ענ' רביעה ראשונה ושניה ושלישית עד לכן

ענ' במרחשון שנהר [illegible]

רבע בפ' [illegible] ורבעתן של ארץ [illegible] פי' לוחות
של ארץ רביעיה של אלוה [illegible] פי' בע' אלוה
ובמעשרות ובמלקות תרג' ורבעתן ובאלבע
רבץ בפ"ג במסורין המרבץ את הבית
פי' המרבץ מים בתוך ביתו [illegible] שבת' אשה
חכמה [illegible] בשבת
רבצל בפאים פ"ב בכלים ר' יהודה [illegible] הרבצל מצרה
כל שהן [illegible] פי' כמין [illegible] קטן בזוהר שיש
לבושים להן לו בשמים רבק בפר' שאין
פסין ומעין [illegible] של רבקות של' גג' בקר' בר'
גמ' [illegible] [illegible] עשויות בגמ' מצא כסות
המכוסה לרבקה ודישה כשורה' בפ' הניזקין בגמ'
המטמא [illegible] שהכניסה לרבקה על מנת שיטפך
[illegible] פי' רבקה [illegible] פרים שעומדות ביחד ג'
או' לדוש' כמ' מרבקה' לפטומים' [illegible] עגלי מרבק
[illegible] [illegible] שמניח והדוש פסולה' [illegible]
כיון שנתכוון לדושה פסולה [illegible] מתוך מרבק
תרג' של רבקה'

ענ' והגבשושים והרמש הארץ

ענ' ואשה עגל מרבק [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

סליק פרק אלפ"ב

רג לא תרגזו' תרג' לא תרגזו' וכל

מחמדיע' תרג' וכל רגוגנא' חמדי רשע' תרג' רשיעא'
רשיעא' רבג בפ' כל הקרבנות שניה לזה
רבג בעבר הירדן' רגיא בס' א"מ דף א'
בבכורות' עין ימה בפסוק עין רעה בשקל' בינונית
בירגיא' אמ' רבא הי"ל בירגיא רגיל הכא רגיל הכא
והיכי פי' רגיא דרגיל הכא ורגיל הכא' כלומ' קרוב
לזה וקרוב לזה' ששלש זוזין לא נחסר מסלע אלא
והיא יותר משקל אלא זוז' רגל בפ' מי שמתו
מוטלין לפניו בגמ' בבעל קרי' אבל שונה הוא בהלכות
פי' דבר שהוא רגיל לשנות בכל יום שלא יזולזל
לאנסו פי' שראה קרי באונס שלא בתשמיש' אבל
בחולה המרגיל שראה קרי באונס מחמת תשמיש
פי' פסח' בר"מ דף יש מותרות זו היא מרגילה וזה
היא מרגליתו' פי' אמונה לבהן גדול גרושה וחלוצה
לכהן הדיוט' הואיל והוא פסולה היא מחזר אחריה
והיא אינה' מחזרת אחריו הוא מרגילה שיתעשה
בו' לבני' ונותן לה כתובה' אבל שניות מדברי סופרים
הואיל והוא לא פסולה וילדה לא פסול היא מחזרת
אחריו ומרגילתו שתתעשה לו לבני' עבדה כתובתה'
רגל לא עקיד ולא רגל כבר פי' [illegible]
בפ' העור המרגיל כולו חיבור לטומאה' פי' את
הפשוטה כדי לעשות נוד שלם להוציא רגליו מעורין'
בבכורות בפ' כל פסולי המוקדשין בגמ' כיון שמטו' ובגמ'
דף ו' חשוה תו' בתוספת ביצה אין מרגילין ביום
טוב' כותנין בין מרגילין במגל בכבור וכולי
עד שתעשה כמין פונדק בבשר' תרגו' רגליו
והקרב והכרעים' רגל בפ' כל במשנה
ובהלכות [illegible] מנחה בכל הקרבנות [illegible]
במקומות [illegible] מביאין מן הרגלים [illegible]
פי' [illegible] רגולא בכלל גדול פ"ב
במסכתות [illegible] [illegible] פי' עשב [illegible]
ובלשון ערבי שמן רגלו' רגש והגבשוש והרמש
תרג' [illegible] [illegible] [illegible] עמי' תרג'
[illegible] [illegible] מתרגמין [illegible]
בבר' [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
ודרייגושם [illegible] [illegible] סליק פרק אלפ"ב
רד בס' גז' [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
וירדו בשלג [illegible] [illegible] [illegible]
מרדין [illegible] [illegible] [illegible] על הארץ
פי' [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
ואומ' וירד של הכרובים' ותרג' וירקום [illegible]

בר"מ דף הבונה

לפי שלא היה יכול לעשות ר״ה שהיה שולח החשבון
אחר מלאכים ולכן העמידו ברוש **רוש** בס׳
בברכות בגמ׳ וחכמי אומ׳ מאורות אמ׳ ר׳ יוחנן
שבחה ויצא מגונה דוד שריוהו להקב״ה שירות
ותשבחות **קליק פז אחל פז**
רז בר״ג דף סדר תעניות האילו הא
דאתא ניחא הא דאתא רזיא בס׳ גמר הדין [illegible]
ואם לאו עטלאות האבן ובה״אילו הן הלוקין [illegible]
המרכבה כי דאתי׳ מרזוא פי׳ בכס׳ **רז**
בב׳ מדה המוכר את הספינה וקורנה רזי פפא
פי׳ מורה ר׳ פפא שחושב כרזי לבן [illegible] למורק היין
קורין בלשונם רזן חרש לאמר הרגבורג למימר
ולבוא בלט הרג ועלת רות ברז׳ **רזבנות**
בס״אילו פרי בגמ׳ ובחגבים הערזובה והרזבונות
רזינקא בס״סדר תעניות האילו בגמ׳ מעשה
אזיל ואבכון לה רזינקא פא איזיל איתן בגווא
שבורא בר עדי טייעא בחורא לה רזינקא רחיטו
בג׳ פרסי כבר פי׳ בנע עדי **קליק פז**
אחל פח **רחב** ברכה רחבה כבר
רחים בביצה בפ׳ יום טוב הריחים
פי׳ בס׳ ברוך [illegible]
של שלפני טמואה משום ג׳ כלים וכול פי׳ כלי
עץ חקוק ובאמצעיתו פס של ברזל קבוע במסמרים
קבוען מלמטה והוא נקוב נקבים דקין כמין
כברה והעליון משופה לוכנס בתוך התחתון ומ׳
ומצופה ראשו של עליון ברזל עשוי כמין פטפטין
בולטין קטנים ונותן הפלפלין בתוך הברזל התחתון
באמצע החקוק לארכו הנקוב ככברה ושוחקין
בעליון שראשו מצופה ברזל כמין פטפטין קשים
גסים במועט מן הנקבים ונותן הפלפלים מן
הברזל השחוקים [illegible] שלהן וגרסינן בי רוש
של הברזל העליון השבבה ונותן בעליון וכשנשחק
יורד מן הנקבים למטה ויש בה קערה התחתון
נקבה בעל [illegible] כמנורה כוחו ונוטל הפלפלין
השחוקין ומהם בגמ׳ שלהן וגם כך פי׳ ברז התחתון
משום כלי קיבול העליון משום כלי מהבוה
אחרי משום כלי כברה דיחם בנואר ועוסק
בתורה ולו פליגי הא לך והעלון בהא קידושין
בגמ׳ תלמוד תורה פי׳ הא לך לבני בבל דאית
כבש ושמנו ונפק ברין לנאות המזונות גושא
ואמר כך לומר הא לבו לבני ישראל דלית להון שחה
ומצויות מרגאתי ודאי אשה רחים בנואר
רחם בס׳ הערל בגמ׳ מתגיירה כהונה

ובריאשון וגומלי חסדים **רחמ** וטוענין
רחיצת ידים כבר פי׳ בנע טחן **רחק** בס׳
הערל השבס ויצא שלא הרחק כבר פי׳ בנע חשך
בילבי ויאמר משה לחובב כי הנה רחיקך יאבדו
מי שרוחק מהקב״ה שלא לעשות תשובה אבד מן
העולם ואם עשה תשובה קרבת אלהים לי טוב
מי שמתקרב לו אשרי תדיב ותבו עלי׳ שנתקרב
להקב״ה בכה להורות למשה שאלו איה תמנה וכו׳
רחש בס״הכיה במשנה נוקבין אוספי ודעי
ביול של תרנגולין לא אתי לאוסופי משום רוחשא
פי׳ שלא יכנס שם רחש ויאכל התרנגולים בהאשה
פח בתרומות ובר׳ גמ׳ דחולין כדי שיעלה הרחש
ממקום קרוב וישהה שרץ הרג רוחשא כגון הנחש
והלטאה וכיוצא בהן **רחש** בס״מדבר מותות
חגיה לאיתהא דהוה קא מרחשן שפוותיה מרחשה
דאתא מרחשושי הכה כבר פי׳ בנע חב **רחש**
בבר רב פר׳ מגבלה תולדות השמים לרחושה הקנים
שלא היה אדם יכול לכנס בתוכה פי׳ יער הר חורשא
ויבוא דוד חורשה **רחת** בס׳ כל הכלים
הרחת ואת הספגלג בב׳ כון בכלים רחת של גרוסות
טמאה פי׳ כדכת׳ אשר זורה ברחת ובמזרה ויש
לו שם אחר בתלמוד עתה יש כבר ויעזר ישבך
קליק פח אחל פרק ט **רטב**
בס׳ כל עולין נטף מרוטבן הרוטב והקיפה עיין בנע
קף ומרק בגולם בלים הרג ורטוב מגולין במשניות
סא ורטף על כן מפרש רוטב מרק והקף לשדי
הרג איתהא רוטב שרבא דקיטא לעלמא ובגמ׳
השור והרוטב מפרש חלא דקרוש **רטב**
בחלק בגמ׳ ד׳ הדיוטות ובר׳ גמ׳ דעוך מאי טוענות
רשב״ה סוסוא אמ׳ להו אשראי ברטיבא פי׳ כשעשב
לח דרך בני אדם להשליך שם הסוסים **רטב**
בטיבוליום בס׳ כלדות הערים רטובות כל שהוא
רונה למין בפ״ב בעוקצין גלוסקא של רוטב אשם
שלא יצא מעטרפה פי׳ להסקרים שהן מבושלה
ברוטב קורין כל ושמעאל רוטב **רטב**
בהבדור פי׳ בג׳ בכלים האוכן ורטוב והכלים פי׳
של עידן הן **רטם** בס׳ עירובין מחזיר
רטייה במקדש חיל מותר לצאת בה ואחבה מחזיר
בר לאשי פר׳ בלוע כרונאי **רטן** בס׳ קבית
בגמ׳ מי שנשרו רטונין יוצאין בסודר שעל כתפו
פי׳ הרעים יוצאין בסודר שעל כתפיהן מקובין ולא
מעולם בעולם יבכון לרוץ **רטן**

מן כי הנה רחיקך יאבדון

עד ויבא דוד חורשה וגו׳ ויצ בישה חסוי

סטו

נא שמונה

סטג

לא הוו הכי יומי כרבא ופרקי׳ אי בעינן אימא יומא
זרעא והאי דאמרת לא הוו הכי יומי כרבא ופלגא
והוד הכי דבר יב׳ שר דשלם יומי׳ ופי׳ בנהר אימא
כרבא וכשיבוא לזרעה חורשו ובחזירתו עוד מושך
המחרישה על הקרקע וזורע והן פי׳ דורש לה
בהרודי והוא חורש הרג׳ והארדי אשר אמרו לנבשן
שחי ונעבורה מה היו עושין הן מרבצין להן
במלטיות ומעבירין רידין עליהן עיין בע׳ תבן

לרוות הרידו וסראהאותן מרכבותן רדוורה
לרם בס׳ ואילו נאמרין בגמ׳ שבבוים עד רעה
רודס אחן רודס לאורדים רדס נרדמו לא יאבלו שהים
עיין בע׳ גס׳ **לרם** יונו רודסיות עיין בע׳ ...
לרדת ולכו בלא כח לפני רודף עיין בע׳ גא׳
בס׳ בן סורר אילו שמצילין אותן בנפשן הרודף אחר
חבירו להרגו וכו׳ בס׳ החולין בגמ׳ וכן שארכל...
הרי שהיתה רודפה לילך לבית אוששהיה לה כנגם
מבעלה וכו׳ בפסח בר גמ׳ ריש האשה ובכתובות בר
גמ׳ ... המדיר כאן ברודפה כאן בשאינה רודפה וכו׳
עד לרודפה להגיד שבחה לבית אביה ושאר הרגלים
אינה רודפה פי׳ כיון שנכנסה בבית בעלה ונמצאה
שלמה רגל ראשון היא רודפה לילך להגיד שבחה
לבית אביה ושאר הרגלים אינה רודפה ירושלמי
זהו רגל רודפים אר׳ יוסי בר אבון רגל ראשון שאביה
רודפה לבית בעלה **סליק פרק אחלפה**

להט בס׳ המוציא יין בגמ׳ ... רהוטא
מיסחא א״ל ... פי׳ לא מוכסא ... עצמן אלא
שמש שהוא עומד לפני כדרכו וחמשה איש רצ׳
ומחפשין מי נתן המכס ונתלהק שר׳ ומי שלא
נתן ... שהרהגו למוכס ... במעילה
בס׳ כל הנהנה ... אורתא להיטו והכי הדר בבירה
מערה רהיט בגפא והובליש עיין בערך גפר
להט כפ׳ במעשר בגמ׳ הגוע יו׳ ומצאן
דורשין בגמ׳ כל המסתכל אבני ביהן וקהיתו
בירן שלאדם מעידין בו שנ׳ כי אבן מקיר ת׳ וג׳
להפוא בס׳ כל דמכרכין בגמ׳ חוץ מן היין
אמ׳ רבא רהטא דסקלו פי׳ מאכל שעושין לקדירה
משמן ודבש וקמח במחתא שהין עושירים
מרבים הרבש דחקלא שהן אומר כבר וכן עשים
מרבים הקמח **להטון** בפאין מעסידין
בגמ׳ דסמך עלבל רהטון ורהטון בגמ׳ לן לו
לוגין עיין שוגרי רהיטו בס׳ גמ׳ דף הארץ לפי
שאפשר לו הר׳ שלקם במלקט וברהיטני בס׳ גמ׳ דף

הגזל ומעכיר והיוצא מרהחה המקדח ומתורה
הרהיטני פי׳ בלעז דריסורא ויש שורמהן בע׳
מלקט ויש פי׳ בע׳ נגסטר **להן** בס׳ הוספת
מעשר שני ואין מרהינין אותו לא יאמלן הילך
מעשר זה יהא בידך והן לו עלין חולין ויש מהן בס׳
הירהון והן צריכין להיכתב כאן **סליק פרק אחלפה**
רו בר׳ גמ׳ דף בתלת
מדלי שבקיה לריוא דמנפשיה **לוח** בס׳
במה מדלי מפני רוח רעה פי׳ שד׳ ויש אומ׳
מחשבה רעה שמעלה לו מדורה שחורה רוח
צפונית מנשבת בחצי הלילה עיין בע׳ כנור בס׳
רב׳ אמנה שחנה לא טען אמאי יכולין למחות
יכולין למחות ברוחות בר׳ גמ׳ דף השותפין בשקנו
מידן ברוחות פי׳ קנו מידן להיות חצר חצר לו
במזרח לכל וחצר חצר במערב לכל בילמהנה
אבין חולה רוח איש יכלכל מחלהו כל ימי שאדם
משמש בנערותו לום שמשמשין לו ועושין
לו הנאה אשה שהוא מזיקין ובא לידי חולי יש
בו כח לקבל אבל אם היה מטורף בנערותו אם
מזקין ובא לידי חולי אין בו כח לקבל החולי כך
אתה מוצא ליעקב אבינו לפי שהיה מטורף וכו׳
לוח כי רוח מלפני יעטוף פי׳ רצון
וכבר פי׳ בע׳ גוף **לווח** בר׳ גמ׳ דף ואילו
מגלחין כי פלגא להרווחא פי׳ להעשיר כלומ׳
לסחור ולהרויח **לווק** בע׳ ערב פסח בגמ׳
ואפי׳ מן ההמחור עד החוק הדר בכרך ואינו
חוטא בס׳ קידושין ר׳ יהודה אומ׳ לא ירעה רווק
בהמה ובחורים כשול ישן הרג ורווקי שיעור
לווק בס׳ גמ׳ דיבו הני רווקי דארעא וכו׳
פי׳ מסמרות שליין ... ושמנבל ... משמרה
ראון **לוון** הא בדרוק הא בדכור מבע׳
כבר פי׳ בע׳ פרע וכו׳ **לומה** בס׳ ...
בגמ׳ הוריתי לרומה לאיסור **לום** בס׳ גמ׳
דף אילו מציאות אחד מנו ... במעל ונבן רום
פי׳ מה רום כמטחוי קשת ולמה לי במשמוע
לאון רום והוא הרום חשבון הוא מאותם
ושש ... שמאותם ... הן כמטחוי
ומנהו ... [illegible]
ה׳ הרי ... מאות ... ושתים ... [illegible]
לך הרי ... [illegible]
לג׳ ... הרי ... פחות ... הם האלפים
אמה שבמטל ... חסרין החמשה ... יקשר

עשו שלם

ע׳ אשר אמרו לנבשן שחי ונעבורה
ע׳ שם בשמנין עיר רודר
ע׳ רוח איש יכלכל מחלהו
ע׳ רגל רודפים
ע׳ וחמשה איש רצים
ע׳ כי אבן מקיר תזעק

בפ' היה נוטל את מנחתו בגמ' רשע ערום מסתברא
כר' אחא בר יעקב מי שלא שימש תלמ' חכמ' הרי זה
מגדף דאמ' רטין מגושא ולא ידע מה תני תנא
ולא ידע מאי אמ' פי' כמה דאמ' גושא רטין ולא
ידע מאי רטין כן הוא תנא ולא ידע מאי פירושה
בשביל שלא שימש תלמ' חכמ' ולא פירש התלמודין
ולא סברא והג' וחובר חבר ורטין רטין **רטע**
בר' ילמדנו מין עור כאהרן עד שלא נגמר עורם
הולד יפה היא מרטטה ועוקת פי' הוא מקרטע
כמו שפי' בע' קרטע **רטש** בס' המפקד
בגמ' רשב"ג ובין מקדישין סל בברכין נקרית
רטושי רטושין פי' בגמ' דהמפקד

קליק פט' אולפי רך

בסנה' דף מרובה כי קימא בית עשבים מירכב רכא
לשון ריכוך פי' מידרכא שוטחת עצמה על גבי
עשבים ונעדה באורך יתר לארכה ולא ברכבה
כבר פי' בע' דין **רכב** בר' כלים לאיעלה מן
המרכב משכב ששוה מגע למשא ובס' הכדור
והבמק' מה בין מרכב למושב מרכב חלק משאו
פי' שמשאו מטמא בגדים ומגעו אין מטמא
בגדים ומושב לא חלק מגעו ממשאו פי' אלא
אחד מטמא בגדים והכין תנא בסיפרא והנושא אותם
מה הל' שכולאין מטמא במשאו מרכב בלבד
משכב ומושב מנין ודין הוא ומה אם מרכב שאין
מגעו מטמא בגדים משכב ומושב שמגען
מטמא בגדים אינו דין שיהא משאן מטמא בגדים
וכול' ה"ל והנושא אותם לרבות מרכב ומושב
וכדומה לו מי חטאת שחלק נמי מגען ממשאן
שמי חטאת שאין בהן כדי הזייה מטמאין במגע
אבל לא במשא כד' מפרש בנדה ובזמתן ובהמה
טמאה נמי לא מגעה ממשאה ונעשאה אב הטומאה
לטמא אדם ולטמא בגדים שהבהמה הטמאה
הנוגע בה אין מטמא בגדים והנושא מטמא
בגדים זה פי' ר' נסים ז"ל כדאמ' דפסח בזכר קראו
מרכב ובאשה קראו מושב פי' מרכב פיסוק
רגלים ודרך גבר לרכוב באשה אבל ברכיבה
זמן וכיוצא בו שהוא מושב פחד שמתיירא שלא
תיפול אי אפשר להרכיב רוכבת רכבה כה'
ואם תאמ' לכתוב ושבת חס' ו' לא אשכחן ושבת
חס' לא למדרש או לדמו שכל יושבת מלא יושבת בלא
בארץ עוץ יושבת בהר החור לפיכך רכבת
קרא'ה בלא יחסר ג' מן השכב שהן ד' מן הרכב

פי' שכב ריחיים מן התחתונה ויש בעין עכבר
סביבותיו פתח רכב העליונה המורכבת תלויה
דהלכתא דף כ' יד ממון מעבדין ורכבי אתנותא
אילן הלמ' חכמ' שמהלכין מעיר לעיר וכול' ולחור
שעושין אותן כעהרים וכול' מרכיבין דקלים כל
היום כבר פי' בע' כסן ברגמ' דף המוכר את
הבית לא אמרן אלא דאיכא עליה ריכבא דדיקלא
והוי טוקבן כד' המוכר את הספינה בגמ' ק"ק
ובה הוא למברו ריכבא דדיקלא מאי הוי פי'
משימין אילן בתוך אילן פי' דקלים דמכים
רכל מ"ב במסעות הרוכלין המתירין
בעירות בכ"ש עקיבה וכו' גמ' דף המוציא
המוציא קופת הרוכלין בס' גמ' דף הבא על יבמתו
רבים היו כנעני רוכל פי' מוכר בשמים
מלש' מכל אבקת רוכל **רכן** בס' תרומות
הרכינה ומצאת הרכן התרומה נתוני על ראשיהם
מלחמה תרג' מרכן על רישיהון **רכס**
בס' השוכר את הפועל בגמ' ואלו הן פירות המרכסות
בתבואה בכונסת לקלפה שאינה נידושה כשאר
התבואה **רכס** ברגמ' דף השותפין הני מילי
בטינא לא ברכסא טטרשוטר פי' בעירות
קטנות וכטיט לקשור האירחים כטיט שלא
יפגמו בכותל **רכס** ברגמ' דף השותפין
נכתבה בגני שפיר אילו דאטר מירכס
בגמ' דף חזקת הבתים ובר' גט משוט ואמ'
ליה הב לי שטרי ואמ' ליה אירכס ברגמ' דף אגב
אחריות אורכסא כתובתה וכול' עד או הכי ניל
כה לה כר' זמ' דסחרש אירכסו לה מכתיחותה דבי
מדרשא פי' נאבדו לה מפתחות בית המדרש
בד' הדרש בה אמ' לה לישנא דלדבר פלי ומלא
וכול' פי' לך הולך באותו מקום הינוקות שמשחקין
שם ואם ימצאם יביאום **רכס** בר' ילמדנו
אומרת רכס הקב"ה שמים ביום השני פי' ענין
כמו וירכסו את החשן **רכת** עבר שחקים
תרג' שורכבה ענין קבלין התומים בשמים
רכפא דמיין כאעורין המון רבה **רכפא**
בס' בשביעית וסוגין הרכפות הסוגה והרכפה
פי' כלש' ושמיבל ... מרים וכן עיקרין שחופרין
את הארץ ושולקין אותן ושותין המים ומי שאינן
הולכים בבטן יגועו ויש מפרשין **רכפה**
ברגמ' דף אגב שאומרין ובה מר אומר בגמ' שיהי
קרקע אורכבוה תגזורישה פי' הרכיבוהו על ... פיס

בלום

רעם בכל דף סי' ופשט בגמרא מי יתבונן

אלא הוכא המעשה הזה בשוגג שהוא יוצא בתיקונו אע"פ
כל בריות ויולה לשמוד לפשוט מי מתבונן אין כח אדם
מי יתבונן

רעת בכל המוכיח כתיב אע"פ מעלמין
את הרשעים. כל כל המוכחות משמה רוחח ושמה
רעמים. מל כן כל חרש שעל התיקרה ובכלל כל
וא זיתין של הקבה שיי רעמים והקישו זה לזה ויצאת
האור ובריך עלוי וכל עוד מטבעה מקבלין על הגר
במוצאי שבת מפני שהוא מחילה בזיונה. רעץ
בס גמ' דף כהן גדול נהוך לקן לרעץ כיון שחטאו מ"ש
עבר להכי, מ"ש אין כיץ שחטאו נהפך לקן לרעץ מל
מעשה הגר ויצץ ורעיץ כלומ' בקושי כמו דבר נעים ודשן

פרק שלישי אחלות משנה יח

רעי בכל דף סי' ופשט בגמרא מי יתבונן
תלי סר רוטר כעבי, כבר מיל בעל כעך ברגמ'
והיון
דף ג שאכלן כרכי ויפהא בהדי הדדי מיל היון מה
והרכיפות
נהמא. רעא בהעשה מי יבא הילות הסיגות
מעטרפות מל רפפות אוילן של לקטיות רעב
בעלחיה מל מן בפרה הרפפות טהורות לקדש לתרומה
ולחטאת מל מקוה שיש בה מים שיש בתוכה רעג
גמרי דף אוכלי דברים. זה בתוספתא שבת בעלין דרבי
השמורי שלבניה ושן גמלא לא הין אומרין מדרבא
בביה המדרש מיל לא הין אומרין למה העמידו
המדרש אסקתן. מפני ביטול בית המדרש. בס"ד
מעמידין מהן ריפוי מפני שאבל לא ריפוי עשוי ומפני
בגמ' ריפוי מעלין דבר שאין בו סכנה וכלך עד ריפוי
בהמתו ריפוי נפשות בגוכל בס"ד בין המדר' ומרשהן
רפואות העשוי שאבל לא מעלין גמ' אלא רפואה עשוי תוכל
רפואות מעלין בהמתן רעיד דף דהתוכות
מחוסרי רפידים. ל' יעוזר אמר רפידים שמה ל' אחבות
אומ' של שריפין ידיהן מדברי תורה וכהאי לא הפיל
ואחרין מעלין רעה דף ל'
תרגום מרכבת ורכבן רוח רעט
גיעור אומ' הולין ולא תניא אלא במשנה מעלין בתוספת. בס"ד
בגמ' דף שאין שמהותיהן של זקנים מותרפטות כבר מל
בע' מרפכו. בגמ' דף בני העיר ואי תיבעי דאורייתא
מל תיבה שעתחלתה. ממו מעגל המעופר רעיא
לקרקעותיהן כמו מל בע' אלקחתיו. ויבאו שדה
מוצב ויהיו שם. תרגם נהוו תמרין רופלין רפ
בפ' רפ מל כל ופל לקן מה כל יקום. לגוי
בשם ויש לקן שו[illegible] הלוי ברפין ובא מבול
ושטף. ומחאה כל יקום. בגמ' ומשר שן ונחל
טמאין בבגדים. ואומרת ירדן בימי יהושע על האומרי

רפו בכל דף סי' ופשט בגמרא מי יתבונן
מי יתבונן
מערכין דלהוי לרטיבא ריפא לבי דוכתיה. פיל
מי שרוצה לחבירו מחפש שלעין לח שופ בדעתו
שמא רוצה להכות אותו מה עשה. לכך שרי אותו
מה עשה ומדקדק אחריו. סא רפסא לבי דוכתיה
שמא במקומו דבר מטוו רפא בס"ד השובר
את האומרין בגמ' אשגרוץ משום רפסיא דקפיזה. עי' למה מברכין שב
חבילות. כל האומ' לחבירו בגמ' האומ' קדשתי את
בתי הא שמעתא דידי מרפקא אגרי כיל מרעיין
הגדות רפב בס"ד דף הקומץ רבה. מקום
שמוחו של היונק רופס כיל מרפקי רפג
בס"ד דף גמ' משוט לך ההרפס והב רעיך שם
מעלין בו ההרפס ורעיך
מעלין לך ביד הדר לן כיסהיד. רפד
בס"ד סדר העבודה
בסמ"ק ושמיה. רפה דקא רפיק ריפקא. בס"ד
האומן בגמ' מעשה שנשכחוה
גמ' דף מעשה שנשכחוה ומפיקה. בס"ד
גרוניא דחולפי. כיל בפי חפרי שדות גדישי דשאים.
בס"ד השוחט בגמ' השוחט רפו
בנמי. אע"פ שאין רפוף שאין בגמ. בס"ד בעיני. מעשין
בהרפ"ק בס"ד דף כל שלין פרפה רפז
בלבה ואמרה איני ניזקקת לביתי עוד. לפי
תביא קרבנה מרוסק ונקחה שרוי הוריס. רפח
כרפי המיחה אחה הכד בגמ' השוכך אחה המים ונמ
והא אמא ברופשי. כיל מלש ופש וטיט. רפט
בגמ' דף השוכך סרה אשגר דקא מרפשא ואזיל
קמיה. כיל מרפק ומפחה הארץ לפני החורש ומחפיה
הקשה. כדי שיהא נוחל מרושה. בכל רכבו ויגש
אצל רמז למעשה רפש חד רפש עשה כל המורין
ויטוש על המחנה. תרגומו רפש על משריתהון.
רצ בגמ' דף בפסחי ורפה ונולין
ומחבין כיל מקום דיורה לבהמות

פרק שלישי אחלות משנה כ

רצא בכל דף סי' ופשט בגמרא מי יתבונן
שטעה. ומחאה כל מקום. בגמ' ומשר שן ונחל
בשם ויש לקן שו[illegible] הלוי ברפין ובא מבול
גמ' דף גמ' משוט לך ההרפס והב רעיך שם
מעלין בו ההרפס ורעיך
מי יתבונן
מערכין דלהוי לרטיבא ריפא לבי דוכתיה. פיל
מי שרוצה לחבירו מחפש שלעין לח שופ בדעתו
שמא רוצה להכות אותו מה עשה. לכך שרי אותו
מה עשה ומדקדק אחריו. סא רפסא לבי דוכתיה
שמא במקומו דבר מטוו רפא בס"ד השובר
את האומרין בגמ' אשגרוץ משום רפסיא דקפיזה. עי' למה מברכין שב
חבילות. כל האומ' לחבירו בגמ' האומ' קדשתי את
בתי הא שמעתא דידי מרפקא אגרי כיל מרעיין
הגדות רפב בס"ד דף הקומץ רבה. מקום
שמוחו של היונק רופס כיל מרפקי רפג
בס"ד דף גמ' משוט לך ההרפס והב רעיך שם
מעלין בו ההרפס ורעיך
מי יתבונן
מערכין דלהוי לרטיבא ריפא לבי דוכתיה. פיל
מי שרוצה לחבירו מחפש שלעין לח שופ בדעתו
שמא רוצה להכות אותו מה עשה. לכך שרי אותו
מה עשה ומדקדק אחריו. סא רפסא לבי דוכתיה
שמא במקומו דבר מטוו רפא בס"ד השובר
את האומרין בגמ' אשגרוץ משום רפסיא דקפיזה. עי' למה מברכין שב
חבילות. כל האומ' לחבירו בגמ' האומ' קדשתי את
בתי הא שמעתא דידי מרפקא אגרי כיל מרעיין
הגדות רפב בס"ד דף הקומץ רבה. מקום
שמוחו של היונק רופס כיל מרפקי רפג
בס"ד דף גמ' משוט לך ההרפס והב רעיך שם
מעלין בו ההרפס ורעיך
מי יתבונן
מערכין דלהוי לרטיבא ריפא לבי דוכתיה. פיל
מי שרוצה לחבירו מחפש שלעין לח שופ בדעתו
שמא רוצה להכות אותו מה עשה. לכך שרי אותו
מה עשה ומדקדק אחריו. סא רפסא לבי דוכתיה
שמא במקומו דבר מטוו רפא בס"ד השובר
את האומרין בגמ' אשגרוץ משום רפסיא דקפיזה. עי' למה מברכין שב
חבילות. כל האומ' לחבירו בגמ' האומ' קדשתי את
בתי הא שמעתא דידי מרפקא אגרי כיל מרעיין
הגדות רפב בס"ד דף הקומץ רבה. מקום
שמוחו של היונק רופס כיל מרפקי רפג
בס"ד דף גמ' משוט לך ההרפס והב רעיך שם
מעלין בו ההרפס ורעיך

למן בל גמ' דס"ד הבונה בגון דבוצע ברמצע דמרזנא ושבקיה בגויה שיש בב' אשלג. פיל חתיכה של ברזל שהוא עגול וחד כמסמר גדול **למומקום** עוי בב' קטיר קון ובפ' זאת התהיה ומך המקרה נעשה אורימתקום. **סליק פ"א אחל פ"ב**

לן בל ברכות בגמ' וחכמי אומות העולם שלאדם נשמעת אז בבית הכנסת שכל לשמוע ל' הורה ול' התפילה במקום רעה שם תהא תפילה שלו במקום קיבוץ עם שמשיחין ומרעין שם תהא תפילה.

לן בס"ג בברכות בגמ' בשחריב רע עקרה לא ילדה. רבי נקמה ישראל שזומה עם.

לן בס"ג בברכות בגמ' רבן גמליאל הוה קאי בשעת הבלה השחר בגמ' כנגד כל שנותיה כנגד כל תורה שחר שלמה בשעת שהקהל מתפללין לפני קדש הקדשים. ולן כל שלמעלה כנגד כל תורה שכתב בתר שלמה רצה תפלה תחינה. בס"ג במה מדלי בגמ' המכה ובס"ג מדלי משקין שמ' כל רעות ולא נעשה.

לנגל בס"ה בגמ' מתחילי ודילמי לונגי בעלמא. בס"ו יש בוחלין בגמ' בזוות עלמא שמ' לונגר בעלמא. פיל בל פארסי לון יום. גר שכיר. בלים בלמ' שמא שכיר יום הוא.

לנק בס"ב מפני שהיא הוכחה עצמה הוונקי. בס"ג רונקי. פיל הירקומבש משמשאות לצדיק להמציאה מהן מים יקרא רומקי. וים שומ' כשהן שולקין שה הירקות מוציאין אותן מן הצדיה ונותנין אותן לתוך שמן רונקי.

לנק בהסיוף פ' יגבבלם. והרוכב ש בגוף עצמה.

לנק בספר במדבר סיני בשהוא מדרש וישלחו את הרונקין חוברין בציציות

סליק פ"ב אחל פ"ג

לם בס"ה מוציא שון ושעורין ריסי עינין כמו ששחקים. ירעפו טל. תרג' ועננ' רס טללו. וימצאו רביבים. תרג' ושומהגבנן רסיסי. רסיסי לילה. הדין ריסא לביתי מי שיה אלו רסיסי. פיל הדין ריעוע שבגג

לם בס"ה מוציא אלו רסיסי לילה שיי בס"ב בב"ה המוציא יין שה היה עבה או מרוסק. בפר' ב' דיוקין האגוזים והשקדים חיבור משיריסם מפ. פיל כמו קנה רצון. המפקם מוציאנא בשבה שיי בס"ב מפיק. בגמ' דק מי שאחזו למרסא שנבקעו מרסמא. באהלו העלונא. כמה שוויה תרג' כמותא מרסמא.

לם בס"ה מוציא שון ושעורין ריסי עינין כמו

מפני מראיות העין. כב' על שולין מחמין ריסי של עין שניקב. סג' חרין שלשן שניקב פיל בג' תורת בגמ' ברא דעיעה והיון עור שעל העין בפ' בקדושין כל מצות האב את בן מבין ריסי עויך שהה ניכר שבן אמתה שהה. בהפרה פ"ח בנגעים בשתי ריסי שין אעפ מדבקין זה לזה טהור. פיל יש שחלן בגמ' אחד הבן עד שנשתרו ריסי עינין **לם** עד פנה שער הסוסים מזרחה. תרג' עד זויות תרע בית ריסן דמלכא מזרחה. הוא שמך המלך תר בית הוא ריסן דמלכא. **לם** בס"ג דפ' בחשה. ובר"ג דחולין עדשין לעשות מקן רסיסין. שיין זה בעל סוסים. **לסן** רונסין קב חיטי כבר סלי בעי עדי. **לסק** בשעל פ' בתרומות תחוח שניסקן ונגול עד משיסרק. פיל כשמבקשין לרדות הדבש סק הכוורת חולקין בסכין ומוציאין חלות ושמן ריסוק כמו שאמרנו תחוח שריסקן בגמ' מי שהתשיך אין מרסקין לא שה השחה בעקבין חלות דבש מאימתי מבטלין משוש משקה ומלל עד משיסרק. בס"ג דפ' בחה טומנין אין מרסקין לא שה השלג. בס"ו הלוקין בגמ' שכל נבילות ריסק פ' נחלש והבישן שחר והשלמון לבזיים עקה כפהס. ן' פיל עטין כתישה וכתידה. משלך קרוח תרג' מוכין קורחיה פלג הין ריסוקין **לסק** רשוקא אי אחלה מפתחיתא. כבר פיל בעל נסך. **לסנק** בס"ג דפ' השוכר את האומנ' דמהקא דמחונא שכיחי אינשי פיל שוין.

סליק פ"ג אחל פ"ד

לע אלא אשר יהיה שמה הרוח בלטמי תרג' לאחל דהוה תמן רוחה למיזב לא חפצתי לקחתה. מ' לא רעיש למיקבא. **לע** בס"ג דפ' סוד תעלומה האולם קולשא רעיש אע שעיניים ניסוך המים שעב המים וניסוך היין המשכין מנקב הסמוך המוזכח כדאיתי' האולם אל תהום קורא לקול צנוריך. **לע** בס"ג דפ' בגול עויס מאפה הושט מאבצין והמוכסין השוכרין קשה פיל רועה בחמה דקה. **לע** בס"ג בלשם חביה שתרועה. כמו תרועם בשבט ברזל **לע** ואה פרשם. תר' יח רעיוני. וקרנו ובשן. **לעה** בעלותיה מל' וג' בפרה הרעדות שמעלה לחטאתה של מים שיעשין מין הקיקיון סוכה בחל שוה בלא כלי. **לעך** בל מכשולין המרעיד את האילנות. **לעך** ובריכה כשלה תרג' ובבן דרעלן

רעה

בפ' דם חטאת בגמ' כלי נחשת פוחת והא כלי אמ'
רחמ' ולאו הוא כלו דרציף ליה מירצף בכל רב' פ"ג
רצוף רצפך דהיא טבא בגולפנא· פלו' רבוע לך
ושמח עמך בארץ **רציצא** כפ"ג
בבכורות בגמ' היוצא מן הטרפה· רציצא דמותה
בביעתא בהי נפקא רוחיה· אמ' להן בהין דעיל
פי' אברות שלביצה **קליקפוי אחלפוז**
רק בסוגמ' דף ביבד אשת אחיו רק למעלה
שהכלה אמ' הואיל ומכוער הדבר תצא· רקקה
למעלה מן הכלה איכא לאומר ששכבה
פרקדנית רקקה למעלה זה פי' מגאונה ואומ'
ליחלא פי' רק שהיה זרוק בכח ועלה למעלה מן
הכלה שזה ודאי כח איש ולא כח אשה והיה מספר
כמשל גר אחד חזר לביתו וראה רוק למעלה
ממטותו· אמ' לאשתו מי רק שם אמרה אני שמ'
לה עשר בן לבני ולא יכלה והרגיש מה שעשתה
וכן מצינו בפרק החולץ כחלק בגמ' הלוחש על
המכה רוקא דחמה קא חזינא הכא פי' שידה ששמה
חמה ושורה על אותו כלי שרוק שלוחשין עליו
בפ' כל היד בגמ' בית שמאי עריכה עד שהרוק בתוך
הפה עגום והלך לו פי' עד שהלחלוחית של
השמנים בתוך הפה נגמרה אותו הטיפה והלבה
לב' **רק** בסוגמ' דף הנודר מן הירק אם היו
העלים שלבן אסורין וגדול מבטל השקר הוריקין שבן
כמו כמושין ומוכלמין מותרין ואין חשובין גידולין
רק בגמ' דשבת ... היא דתנן בפ' שורף
אם היה רקק מים ורשות הר' מהלכת בו וכו' בר
בגמ' דף השוחט א' במוף עוף שנברא מן הרקק חכשירון
בסירון אחד ... קטטקונא ... שהרי
עופות יש לה קשקשים כדגים פי' רקק
מים שהוא קרובה לארץ ... רחל רקק מים שאין
בהן טפח ... בהלך רקק מים פחות מן טפח
... שיש שם מים פחות מן טפחים כיבשה הן
חשובין **רק** בפ' לא יחפור בגמ' ואם היה ...
רקיק אינו ממעט בחלון פי' קיר ... דחלון טפח
מביא את הטומאה לבית חברו· כשיש בבית
אחר וחלון טפח על טפח בכותל ... מביא
לשם הטומאה ... כל מה שבהוכן ואם
באותו חלון ... רקיק שהוא כמו רקיקין וכל שכן
... וצריך ליטול ... מטומא
בחלון ... רואין אותו כמי שאינו ...
במי פירות כמו שמן וכיוצא בו שאין מכשירין

את האוכלין וכן כל דבר המקבל טומאה אינו חוצץ
בפני הטומאה **רק** בכל רב' פר' מג' ירק
חניכיו בכל זין הוריקן כדכתי' והרק חניכיו ופתר
וריש לקיש אמ' באבנים טובות ומרגליות הוריקן
ההר' שאוברותיה ... קרקע קרוץ· ... בעינ'
חניכין שמם אברם בשמו בס' גמ' דף ד' נדרים
מפני מה נענש אברהם אבי' ונשתעבדו בניו ד'
מאות שנים מפני שעשה אנגריא בתלמידי חכמים שנ' וירק
את חניכיו ... רב ושמואל חד אמ' שהוריקן
בתורה וחד אמ' שהוריקן בזהב **רקד**
בגמ' דף הנודר מן המבושל למחר ש ... חמרא
ברקודי ... קום רקוד ... מגילה איכה
בשירים על לב רע כל דזמר זמרא לא עייל באודניה
דרקדא כל דזמר זמרא ברקא דטפשא לא שמעי
רקד בפ' כל גדול השחן והמרקד פי' משו'
אוכל וכסולת בכברה אם הכסולת כמין עכורית
היש יוצא בכברה ונשאר האוכל ואם האוכל דק
והכסולת עבה כמין תבן יוצא האוכל ונשאר הכסולת
רקד בס' גמ' דף מפני מה דמשחקים ג'ג'
בקופה ברקודי דהרגנא· פי' כמו שעושין אחר נמץ
והן קטנות וניטלו ג'ג' בקופה בב' גמ' דף השוחט את
הפועלין ... ד' ... ברקודי דהרפנאי
רקם ... המוציא מן הרקם בפ' דם
הנדה כל הכתמים הבאין מרקם טהורין פי' קדש
ברנע ... רקם ... **רקם** בפ' ...
בגמ' ... שום רוקמה ונקבה מטמא
בבעדשה בפ' העור והרוטב ... המרוקמה
טהורה נקבה כל שהוא טמואה בפ' המתלת אם
מרוקם חשב לזכר ולנקבה פי' אם היתה אורגה
החתיכה מרוקמת מצוירת האדם ואין בה סימן
זכר ולא סימן נקבה סופרת לזכר ולנקבה ובס' ה'
רקמתי בתחתיות ארץ רקמו לא עמ' ... רקמתי פי'
לא נגמרה ריקום הצורה אלא במדור התחתון שהוא
תחתיות ארץ המחושכה ברקמי ... כבר פי' כמ'
רם בס' גמ' דף באלו מן גדול רוקם מעשה מחט
נמי ... אחד חשוב מעשה אורג ... פרצוף
רקן בהסיף ... בכלים ... עגלה עשע
טהור ... פי' ... נתן בתוך העץ והוא
... הנסרים והוא ... ובפ'
ישמעאל שמן רוקם ובלע דרבורא **רקע**
בס' גמ' דף הגוזל מודה רב ברקועיהו פי' מטלפין
מקונק שחורים ומקונק ... **רקע**

טומאה׳ מפני שהן משקין והמשקין אין צריכין הכשר
כדאמרי׳ שהן עלולין לקבל טומאה׳ **רץ**
בפ״ק דקידושין בגמ׳ עבד עברי ההוא להרצאה אדון
וכו׳ פי׳ להרצעה אדון הוא דאתא פי׳ הרצאה אין
עבד נורש׳ **רץ** בגמ׳ דפ״ק דורשין הרצאות
הן חטעה ... חכי נשי הרצה וכריכ לפני ר׳ עקיבה
פי׳ כמו הרין אימא חכי אילן ד׳ רץ קרובי עניין
רץ בפ״ק טרי׳ שריצה בהמה היא
מרכסת׳ אם שהתה מעט ... ושחטה כשרה׳
פי׳ יש קנה רצוץ ורצוצו ורוצצו כהדר כת׳ בטהרות
אם מסר לו היבה מלאה בגדים בזמן שהיא רצוצה
טומאה׳ פי׳ דוחקה׳ **רצח** בהנא״ד פ׳ כל שעה
ובס׳ גמ׳ דפ׳ בן סורר לאותו כי כאשר יקום איש על רעהו׳
וכי מה למדנו לרוצח מנערה מה מלמד לרוצח מן
הנערה׳ וכו יש לומר אם יקום איש על רעהו ורצחו נפש
אין לו דין מות׳ אלא זו הנערה באה ללמד מאחרים
ונמצאת היא למידה׳ הוקשה לרוצח׳ מה רוצח יהרג
ואל יעבור׳ כך נערה מאורשה אם ואמר לה השמעי
לי ואם לאו את הורגך׳ יהרג ואל תשמע לו׳ ואם
הנשה ונחנק ... לה חטא מות׳ ונהו דשאלות
וכל זו ההלכה׳ ואי לא ניתן להצילו בנפשו מנא לן וכו׳
עד דכי רב תנא׳ הקישא היא כי כאשר יקום איש
על רעהו ורצחו נפש וכו׳ מה למדנו מרוצח מנערה
הרי זה בא ללמד׳ ונמצא למד׳ פי׳ מה ילמד נערה
מאורשה שהיא אנוסה וכטורה מרוצח שהוא מזיד
וחייב׳ בא ללמד הרוצח לנערה׳ ונמצא למד
מה נערה המאורשה ניתן להצילה בנפשו שהרואה
מי שרודף אחריה לבועלה אם אינו יכול להצילה
בענין אחר אלא בנפשו של רודף יהרוג הרודף להצילה
דכת׳ ואין מושיע לה׳ בכל מה שיכול אף רוצח ניתן
להציל נרדף בנפשו׳ וזה שבראש הלכה מה למדנו
מרוצח ושבסוף הלכה מה למדנו לרוצח ובשתי ענינים
דרשו הפסוק והנא דבי ר׳ **רצם** בפ׳ גמ׳ דפ׳
אין צדין שפוד שנרצם אסור לתקנו ביום טוב׳ ובפ׳
המפלת בגמ׳ המפלת סנדל ת״ר סנדל דומה לסנדל
דג שלים ולד הוא מתחילתו אלא שנרצם׳ פי׳ סנדל
ולד שנתמעך ואינו ניכר אם זכר אם נקבה׳ שלשון ... ברצון
אמו שוב ולד אחר ובא שני וקלקל צורת הראשון
ולהכי קרי לה סנדל שעשוי׳ ... שנתקלקל
ואע״ג דקי״ל לן אין האשה מתעברת וחוזרת ומתעברת
קודם שתלד׳ הני מילי לעיבור הרחוקין ... אימא
אבל חוזרת ומתעברת ומקלקל של את הראשון

ע״ש שלום ברצאות

ע״ש קנה רצוץ

ע״ש סנדל ... ולד שנתמעך ואינו ניכר ... כמו סנדל

ובן המפלת שיריא שלבן דאין בה שער השבט לזכר
ולנקבה דחיישי׳ שמא היה עמו ולד לדג שלם
שהוא רחב ורק וחד כלפי ראשו שנרצם שנתקלקל
כגון שפוד שנרצם׳ **רצן** בס׳ גמ׳ דפ׳ המוכר
את הספינה ר׳ נחמן אמ׳ בא׳ רצינתא׳ פי׳ שמא
ואשלנה הולבים׳ **רצע** בפ׳ במה בהמה ולא
ברצועה שבצוארה כפ׳ במה אשה ולא ברצועה שבראשה׳
רצע בפ׳ מקום שנהגו ר׳ יוסי בר יהודה
אומ׳ אף הרצעין׳ בפ׳ במה אשה בגמ׳ סנדל כעא
מינה הבוא רוצענא מר אמי׳ פי׳ האושכף לבר
שמלאכתו במרצע נק׳ רוצען׳ ויש אומ׳ לפי שמלאכתו
ברצועות נק׳ רוצען׳ **רצף** בר יומא עומד
והפך אחת על הרצפה׳ בפ׳ ד׳ בשקלים מעשה בכהן
אחד שהיה רואה את הרצפה משונה וכו׳ בר המגיד
הגיע לרצפה והפך כין לצפון בגמ׳ דכ׳ הקן את הסוגלה
עומד רצפה של אבנים הוא׳ וכדתניא ואבן משכית
לא תתנו לך עליה עליה איזה משתחוה׳ של אבנים
שבמקדש׳ וכדתניא דאמ׳ לא אסרה תורה רצפה
של אבנים׳ ואמרינן לא אסרה תורה אלא פישוט
ידים ורגלים׳ ולמה נק׳ שמה רצפה שהיה עשוי
קרקע העזרה מאבני שיש חשובין קטנים מגוונין
הרבה׳ והן רצופין ונראין רצופין כאחד׳ במאחרין
באהילות הרוצף בית הכרם באבנים שאינו יכול
להסיקן׳ פי׳ שוטח שם אבני שיש׳ כדרכו ואם היה
הוריד לא על מרצפת אבנים׳ ואומ׳ נגד העושים אשר
לחצר הפתח ונגד הרצפה׳ בפ׳ הבהמ׳ כר״א בנוגע
שכיון אם היה רצוף מטומא פי׳ לא היה כשמסיך
המסכת מאסכן ומגלגל על מנור האורגים׳ כר
גמ׳ דפ׳ כל היד׳ דאישתכח מאכילת רצפה אימור
שמש רצפה פי׳ דחקה׳ בפ׳ חזקת הבתים בגמ׳ אר
ושמואל אבל רצופין אין לו חזקה מכרן רצופין אין
לו קרקע׳ פי׳ קרובין נטועין זה כנגד זה׳ בפ׳ בלא
הפרש ביניהם׳ כלומ׳ מעורבין זה לזה דרצפיתא
מירצף שישבן מהלל למען דאמ׳ שמא לא יקבע
בכדי טהרה ... למען דאמ׳ שמא ואמרן
טבילה בב׳ יומא עולא׳ אורחא דרצפיהו כמו
מאוסלת רצופה׳ בפ״ק בשבת בגמ׳ י״ח דבר אינן
ביניה דרצפיה מרצף פי׳ כגון שפוד שנרצם
שישקע כמו הכל בתוכו׳ ונעשה כאילו נתחבר
כתלו׳ אמרי דחיישי שמא יקבע בכדי טהרתו׳
אע״ג דרצפיה חויש ועדיין טומאה ישנה שלון
לרבא פרחה טומאתו דהא רציף ולאו כלי הוא׳

בפ׳ דם
חטאות

רישמן **רשאן** כמ"א בגמ' ובתוס'
עלמעה האי הוי החוקים חקק אונן. הגה דרשמן
הגיון השלחני רשם. לאי קרחה קרחה והתורת תין
חורן חבורה מהם. הגיון ורשמין רמחם חבורה
מיכני. פי' כגון הרושם בחותם על השעוה
מקום החקיקה ומקום הבולט נשאר כמו שהיה.
מיתרצן מ"ג מדסליה עלמא מיחה
רישמן עכל לא עשה ולא בנוס. פי' שימתק
המגילה יפה ולא ישאר רישום המגילה לבתילה
כל עיקר. כמ"ל מיחה בא"י מעשה התוקין מה
מיחה השמנה בידי שמים אין בם רושם. פי'
הרי כשהתאדים שלם בגופו אין בו חבילה. ומחה
חבורה
חתורה נקפה. הגיון ורשמין רמחם חבורה מהם
הגיון השלחני רשם. לאי קרחה קרחה והתורת תין
רישמן **רשאן** כמ"א בגמ' ובתוס'

סלעם זה רשון. בב' המפלרת בגמ' אם היה מרוקם
תלי אי זהו שטיר מרוקם שבין שאול אומר התילה
בריוה הוי כר שון ושני עינין כשתי סיפי שלזבוב והלב
בויך רצ בלי אשה כי תזריע בשומי עין לבושו
זה הישטר. ושרפל חהולהו זו השפא **רשע**
בלגמ' דפ' מי שהיה נשוי ובפ"ק דמ"ק עוחלין ובפ'
גמ' דפ"ק משוט. ובפ"ג דפ' שום היומום. והא שמ'
אי זהו רשע ערום זה המשיא עצה למכור בנכסין
כרשבג כיש עוחלין העיד ושם מפורש דתניא בפי
לך. ואחריך לכל וירד השטן ראשון ומכר ומכל
השני מנוניא מיד הלקוחות דברי רשבג אומ'ין
לא מה ששייר הראשון פ"ג דפ' אין בין המשרתין
אין לך שני שבישראל אלא רשע ערום ופל עד אי
זהו עם רשע ערום זה המשיחה בתן בעורה. פי'
משחה בהו בוגרת עני דאין לן מילה לשון שפוח
ורשע שמעבירה מלה שישה שמא תלך והוה
שמתערם ממעשך יהיה. בל' מל"ד מיחוה בגמ'
דמיך זן מעוה השקלין אלי אשי האי מאן קיימ
רשיעא בר רשיעא כמאן כי האי תנא דאמ' שה
שביה היא מחלוקת שאם היו יהודה בן קודש עבדין
בן חוק כבוד עבדין בן בזיון אומ' אור שה וש
אורך שה גדל אורך שזה ואין מחלוקין. בברכות
בפ' שמרון בן שנים בגמ' אלי שקיבל משחה לה
ברשע בין רשע ובלב **רשף** בפ"ג דברכות
אלי יתחין כל הקורא קריה שמ' על מטתן מיקין
בדילן היומן דכפ' ובני רשף יגביהו עוף לשי
עוף אלא תורה לדברי שב התניף עוירך בן ואיניו
אין רשף אלא תורה. בפ"ק דסוכ' פסח בגמ' ולא יפחדון
דברי גמרי רישפי. **רשף** בפ"ח שלבגמ'
והפל עיקרין ומהפל ג"ו אלא כמאן רישקין בפ"
המקבל בגמ' לזורעה שעורים. דכל פורתא תזי
כרכום ש"ה מישקין כסף וישקל אויצטלין. עי'
כתים עם עדיס. ותג כתרין שם רישקין. עי'
ובדוה. תג' וישקו ומוריקו **רשש**
בפ' טמאין הבואה חזק למהי דהוין חילקו עי' מיתה האמורה
פי' המשברין הבואה חזק למהי דהוין חילקו בידי שמים
רשש בפ"א בגיד אי זהו בחלה. הלי
אי זהו בחלה קרקב כל שמעלה רששין. של בשחורשין קרקב
אוחה מעלה המחרישה חתיכה חתיכה אדמה **רשות**
אין עתה תוסח בגדאי שלא נעבדה. בפ' הזהירין עי' על ההגדב
בקע באבוה. ול' ההודב מלשוה. בפ' הזהירין בישוה

בחרומות דמגילת אסתר קמיץ שחיק איה לך ואית
בה כד מרקעין אתחזיא מן הכא ומתקטע מן הכא
פי' חלוק כלוי ויש לך וכו כד טרלואים אותה תיפר
מצד אחד ומקרע מצד אחד ונעלות כלות ומשולשות
תרג' כלך ומרקעין הוו למתדכות כסהות פי' דמקטעין
רקעי חשך פי' לשון ושמעת מהו כה כנגד הספירה
על הקרע שמה רוקעה כל לא יחפור בגמ' ואת מי
הגלים משלשות חזו למרקע לבושו **רקע**
בפ' משקלה וכר' גמ' דף אחרון דכתובות מן הר
התרומה מה היו עושין בה ריקועי זהב ציפוי לבית
קדש הקדשים בפ' כל הצלמין בגמ' כל הכלים ובתמורה
בפ' כל האסורין בגמ' נתן לה מעות הל' מתהיון אלין
פרט לפרה שאינה באה לבית דברי ר' מאיר וחכמ'
אומ' לרבות את הרקועים מאן חכמ' ר' יוסי בר
יהודה היא ר' נתן לה זהב ר' יוסי בר' יהודה אומ' אין
עושין רקועין אפי' אחורי בית הכפרת פי' אפי'
אחרי בית הכפרת מבחוץ לטוח את הקיר דההם
נמי קרין ביה בית יי' **רקע** בס' גמ' דף ואילו
מגלחין מאן חשיב מאן סכון מאן רקיע כלום מי
יוכל להתפשט ולהתגבר באותה שעה וכול'
רקע רקבן המרוקעין ככר מר' בערגוב'
רקע בר' גמ' דף כיצד מעברין ההרים
לכחמין הרקיעו נהבין פי' הבית הפנימי שבח
אותן חלש טטרוגי מטטרגי להן הרקיעו לזהבים
שבק אותן להיות לוחשות כמראה זהב ועשו לב
בהן שני עורות והן שכור שנקרא כך שבן מעדין
בעלבוה העיהות את זו עם הגולה הוא פי' אח
ההריגן הודיעון באחרוני הנחמה הרקיען הנשאן
הגסלס למוץ שטי וירקעו **רקת** בפ' הישן
בגמ' שילוחי מצוה גני ארקתא דסורא בפ' המביא
כויין בגמ' ואין גורסין מן ארקתא דערה סמוטין
בר' גמ' דמגילה רקתן טבריא ולמה נק' שמה רקת
דמודלא כרקתא דנהרא פי' גבוהה כשפת הנהר
לאגדוהין כאן והירדן מלא על כל גדותיו והוא כמין
טיט על שפת הנהר מקום דלא הוא בר השמש הוא
בפ' אלו מציאות בגמ' והתרבות של בשר רקתן דנהרא
לא הוו סימן דאמרי לה כו היכי דאוושנות חביריך
נמי אנה **קליקפיון אחלפיות**
רר בס' גמ' חו' בהמה המקשה דיליב' הוס דקני
משרכא רירין פי' במקום שנמשך בעצם ריר
ומילא מקום בשבר שהריר בתוך העצם חשוב
כבשר אבל העצם שלא נמשך אלא ריר' והוא

הלחלוחית אין העור חשוב כבשר נקדד כרבני
טבעה וכול' פי' כנקד כר' בבקעים עלי בעלה
ובעלבעה אם יש בהן ריר פי' בין בעלים בעלים
קטנים ריר כמו וורד דירו לוקטו כירא דיעא
כבר פי' בנו דף כם גמ' דף המדיר ואת נדי דירא
מפומיה **רקש** בפ' יש נוחלין בגמ' יש נחלות
ואמרו ירושת כליטה לבעמין פי' התנא שבכם
במיתק על עסק ירושה ואחר כך נתנו להן סליטה ורק
התנו שאותן הנשים שיחשבו כל בנות שהוא יורשת
אביה שלא היה לה אח לא תירש נחלה אביה אלא
תשאר ליורשי אבי אביה שלא הסוב נחלה משבט
אחר לבנימין **רש** בס' גמ' דף סדר התעניות
כיצד ובמנחות בר' גמ' דף ושמעאל מריש ירחא
דניסן עד המועא ביה איתוקם תמידא די לא
למספד שהיו הצדוקין אומרין יחיד מתנדב ומביא
תמיד וכול' בס' ער' תקפה הבתים בגמ' דף המרבב
בריש כל מרעין אנא דם בריש כל אסון אנא חמר
בס' דיני ממונות בגמ' סוחרי שבעיה ריש נהרא
אתי למהא בר' גמ' דף ואילו נאמרין רישיה קטיעא
ומתבל' פי' להכי קרולה ריש קטיעא לפי שקראו
משה יהושע כלום שמן ראש קטוע לפי שהיה
את קטועה הוא בס' גמ' דף השוחט אחד בעוף
אי אינשי אמרי דלא מידחי להאסיר ואי לא אמר
לרישיה דהך פי' אם הגיד עלם הוא שאמ' מגן
הבהמה מכרתה לי וישר' אינו וכול' לדחותו
בהמה אחרת נעשה כאילו יש בגיד שוקמורה
ואסיר אבל אם אין הגיד עלם וישר' וכול' לדחותו
לבהמה אחרת מותר בס' גיד הנשה בגמ' עוהך
בשלול אר' יהודה ריש מעיא באמתא סמך לכרבא
פי' מעי הנמשך מן הקיבה ולמטה דקימא לן
עקבה תוהב וקרוב ונקלט כמו החלב וזהו
חלב שעל הדקין רישא בכבשן תלה אברה השחוטה
שרי מעדדין אסיר אנחיריה אירצביה מידי
ומחוה כדי שיצוב מותר וכו לא אסיר מן הילב'
רש בתמורה בגמ' דף יש בקרבנות ובמק'
רב פו וכי ימוך פו' אשרי משכיל אל דל רש זה
שרש בתורה איש הכבים זה שאשה סדר אחד
וכול' עשיר זה שהוא עשיר בתורה וכול' ד"ר רש
זה שרש בנכסים איש הכבים זה שהוא עושה
בפועל וכול' לא עשיר ורש נפגשו זה שהוא עשיר
בנכסין וכול' **רשי** ורשו אנא לה עלוהי
פי' ירושת אדם אחד אין עלם כמואנא כפול

רשותא

[שוליים: עמ' ונעלות כלות ומשולשות / ע"ש הוי למתדכות]
[שוליים: על ריש קטיעא ממשה יהושע ע"ה]
[שוליים: פי' קשה]
[שוליים: ע' רקת זו ציפורי]
[שוליים: ע' והירדן מלא על כל גדותיו]
[שוליים: ע' רש איש הכבים]
[שוליים: עשיר ורש נפגשו]

הנה עשה בהן מעשה ונסתלקה הורה כלי מעליהן
ואין צריכין לא הזאה ולא טבילה כי כגון מעשה לגולם
תורה כלי מעילה מעשה לקלקל כגון שברה וכיוצא
בהן אבל רותך שהוא תיקון ותיקון לכלי מתכות
אין מעשה לטהר ולא מקבל הטומאה מעל הטבעה
פי׳ רותכן באור והשר קליפתן ועדקדקו ואחר כך
הטבילן במים באין עליהן מכל צד ולא כא חציצה ולפי׳
זה הפי׳ אפ׳ לאחר יכול להטבילן. בפ׳ אבשבה בגמ׳
והדבר נתמצא כל כלה ושברתן ונתתן לצורף ורותכן
ועשאן כמו כלים פי׳ רותכן זה כמו הרתיך וכן
הוא דגרסי׳ בעו׳ בפ׳ ישמעאל בגמ׳ עג׳ של נכרי בעה
ר׳ המנונא רותך כלי נעו מהו פי׳ שיבחו והתיכן
ועשאן כלי למתחילה **רתם** בר׳ גמ׳ דף במעכר פי׳
את הספינה עושבי סמרתי הוו אומרי דירתמא
גחלים של רותם שאין כבין מהרה **רתע**
בגמ׳ דף הדר ר׳ חסדא מרתם ממתניתיק דר׳ ששה
ור׳ ששה מרתע מפילפולה דר׳ חסדא בפ׳ גמ׳ דפרה
ומכה את הזכר ונרתע לאחורין והשב אחר׳ תרגו׳
ורתעה לאחורא השיבו׳ אחור׳ תרג׳ ורתעו קדל קודם
בעלי דבבי׳ **רתת** בפ׳ ש׳ בפסח וכמה אמרו
שתי שורות במרתף בתוספת בבא מציעא בפ׳ סר
השוכר את הפועל השוכר בית מחבירו מעמיד בן
ריחים שלו׳ לא מרתף על גבי ין׳ מפני שמועין
את הכתלים׳ **רתק** בפ׳ המקבל בגמ׳ הבואה
דעביד לה שורא ורתיקא מה שורא חומה ריתקא פיצ
שעל החומה׳ **רתק** בפ׳ דאחרי מות בויק׳ רב פר
לדוד כי בתחבולות תעשה לך מלחמה לבנואה אמ׳
צריך אדם לשקע עצמו במשנאות שאם ירתיקו יבחנו
לו ר׳ לעזר ור׳ יהושע בן לוי עמוד ברזל משנה׳

נואי תפארתו נח באפריון נמרים
והגירה
רבן
חיול למשמעתו מלים לשום
אבוקין
חלת זקוקיו לשרים
הלבה
עוצם
לערוך ערך עשרים
כן
כמו
ישכילני יחיד ומיוחד
כסדר
לערוך ערך עשרים ואחד׳

שן כב׳ גיד הנשה בגמ׳ ונוהג בבהמה לחיה
נק׳ שמו גיד הנשה שנשה ממקומו ועלה וכהא נשתה גבורתם
היו לנשים׳ **שן** שרי לבזוייה באמת׳ ושין ככר
פי׳ בנסך שקלה לעי׳ ואותבה כשין והיו שלך מר בשרך
והחהשה כדכתי׳ וחשופי שת מצרים ופי׳ מקום
השתות מי רגליה תחת מקום הצואה **שא**
כבאם אין מכרין וכב׳ גמ׳ דפסח משיאין משואות
פי׳ לשון יהודה ולהוב כדכת׳ וישאם דוד ואנשיו ותרג׳
ואוקידינון דוד׳ **שא** נשואת כתיב על גבה
ראשיהן חוץ מכהן גדול׳ **שאב** בפ׳ במה
מדליקין בשבת שתהא שואבת בפ׳ במקוות היה השאוב
במעצע פי׳ המים השאובין באמצע המקוות
שאל י״ם בחול שוהו ואוכלו על פין ככר פי׳
בע׳ דמאי ובגע חזר בג׳ גמ׳ דיבמות מה לנדיר מעורע
שכן ישנו בשאלה פי׳ יתבן לו שישאל על נדרו ויתירהו
חכם ונמצא שלא היה נדיר לכי לגו שאן קל הוא׳
ולפי׳ עשה חמורה בפ׳ גמ׳ דב׳ השואל אמ׳ ר׳ נחמן שואל
בטובן שבעולם פי׳ יש לשואל להשתמש בכלי שישאל
בטובה שהתניק למשאיל כשהשאילו והע מיכו
בתשמיש שאינו מכלה את הכלי ואם קנה מן המשאילו
לשואל להשתמש בו בכל מלאכה שיחפוץ יש לו
להשתמש בו בכל מלאכה שיחפוץ ואפי׳ שהוא
חסר וכלה ואם לא נשאר ממנו לא ומחזיר
קרנה בפ׳ גמ׳ דחלק חיל שושביניה דאחאב הוה
אלהו ואחאב כשתאילה טעמא קוסס וזקן
תרג׳ משאיל וטב׳ **שאול** בפ׳ היה קורא
בגמ׳ קרא ולא דקדק באותיותיה מאי דכתי׳ שאול
ועוצר רחם וכול׳ **שאר** בפ׳ בשא כהן גדול
ובשוטה בפ׳ אין נאמרין ועל שאר תבלה מכו בגמ׳
שאר בפ׳ נערה שנתפתתה בגמ׳ חייב במעוררה
שארה אילו מזונות וכה׳ ויוחשר אלו שאר ערות׳
שאת בכל שעה בגמ׳ ואילו דברים בגלא
הוכל שארת׳ ואין שאת אלא אכילה שנ׳ וישא משאות
שב **אחלפב** **קליקפא**
בפ׳ גבעבוה ואת כל הרוחות שבעולם באות
ונושבות בן כמו משיב הרוח׳ **שב**
בספילתן בוא אל פרעה תושב ושכיר לא יאכל בו
תושב זה גר תושב׳ שכיר זה גוי׳ בספרא אמרו אם
ולגר לא יאכל קדש הכתוב׳ תושב זה קנוי קנין עולם
שכיר זה קנוי קנין שנים׳ ואילו ישרא׳ ומכו ברנג׳ דף
הערל׳ בפ׳ הרואה בגמ׳ לא יקל אדם׳ משמש נשב לו

ע״כ להוה נק׳ שמו גיד הנשה כמו שאמ׳ כי נשה
ע״כ וחשופי שת מדרים
ע״כ וישאם דוד ואנשיו [illegible] בלוונד
ע״כ חיל שושביניה דאחאב הוה כמו ש׳ [illegible]
ע״כ שארה
ע״כ כי לא תוכל שארו לשון אכילה הוא וגב׳ וישא משאות
ע״כ משיב הרוח מי באמיד [illegible] כה מושיב הרוח
ע״כ תושב ושכיר

ברשות חולה של רשות כדגמ׳ דשבת פי׳ מה
שמעלילין עלילות על בני אדם ׳יבכ׳ שונאי אדם בגמ׳
מכשירין דייקא מתני׳ כוותיה׳ דשמואל דתנן כמ׳
ב׳ במכשירין עיר שישראל וגוים וכו׳ עד אם יש
בה הרשות רוחץ מיד׳ מאי הרשות א״ר יצחק בריה
דר׳ יהודה אם יש בה אדם חשוב שיש לו ג׳ עבדים
שמחממין לו ג׳ קומקמין בבת אחת רוחץ מיד׳
בס׳ גמ׳ דיומא והרשות מקבלת את בעלה׳ ערום
נכנס לה׳ וערום יצא ממנה׳ ולואי שתהא ביאה
כיציאה׳ בפ״א בע״ז בגמ׳ אין בונין לבלוקה שתי בעות
הב הב׳ הוו כל שתי בעות וכו׳ עד קול גיהנם שצועקת
ואומרת הבא לי ב׳ בנות שאומרות בעו׳ הבא הבא
הבא׳ ומאי ניהו המינות והרשות׳ בכ״ג דברים מעבירין
את האדם על דעתו ועל דעת קונו וכו׳ עד למיבעי
עלייהו רחמי מלפני הקב״ה שיצילהו מהן׳ דלא ליהוי
לעבור על דעתו ועל דעת קונו שמעבירין אותו על
כרחו לעשות מה שאינן רשאי ולעבור על המצות
וגם דקדוקי עונות מביאין את האדם לידי גזל
וגניבה וכזב׳ כדכתי׳ פן אורש וגנבתי׳ והרשות שאין
משמרתו השלטונים שבן המיד בפחד ואימה ומתיראין
על נפשם בחייהן תלויין לנגדם׳ ואילו ג׳ ייסורים
קשים אי אפשר שישלהן כפרה׳ דקדוקי עונות וחונק
משום והרשות׳ והרשות נתונה כבר
רשות
פי׳ בע׳ קעד׳ בס׳ גמ׳ דס׳ בכל מערבין אנא אקרא
חדתי אמורא זמן אמ׳ לו רשות לקרא מיבעי אלא
חובה׳ פי׳ זה שאתה מברך שהחיינו על קריאה ודילונין
רשות הוא ואינן חובה׳ אני שאמר על החובה׳
רשות בהמור מ״ג בכלם הרשות והמכמורות׳
קליק פ״ח אחלה״ס רת
בכ׳ הרוצה׳ בגמ׳ דסמך מקום שנעקרת הרה ויורדת
הכבד׳ פי׳ קיבה׳ לא הקיבה שבבהמה גדולה היא
אלא שבבהמה קטנה שמעמידין בה את הגבינה׳
רת היינו חתיכה רכה ולבנה של בשר שיש
בכבשים קטנים שעדיין יונקין חלב הוא על פי
כלשון צואר חתיכה יתירה ונהו הרה וקורין אותה בלשון
אנ״מלו׳ והרה הכבד באשמעה מרפאין בה את
בעלי שבורין שבעצמות פי׳ ר׳ האיי חמון ז״ל פ״א
בע׳ הרה מספרא [illegible] הוא יסוד או לא׳ **רת**
בסיפרא העזרים לאמר ה״ויין הן לישרף אלא
שהיתה הכת לארץ׳ בבר׳ רב׳ פר׳ כ׳ לרוח היום ועד
דעתיה דזבריה ריתחא עלן פי׳ הנח לו׳ כדאמרי׳
רתוי לן׳ פי׳ נוח לן׳ בס׳ גמ׳ דפ״א בקידושין אינ׳

והתן באין דורשין כל המסתכל [illegible] דברים רתוי לו
כאילו לא בא לעולם׳ מה למעלה ומה למטה׳ מה
לפנים ומה לאחור׳ כל שלא חס על כבוד קונו רתוי
לו כאילו לא בא לעולם׳ פי׳ ראוי לו׳ פי׳ טוב ממנו
הנפל שלא בא לעולם׳ בס׳ גמ׳ דפ״א אתן מכירין
רתוי לו שיכול יב׳ חדש במוטה **רת** בפ״א
כמוטה בגמ׳ ששם משקין השוטה והתוות פי׳
משקין כפ׳ גט פשוט בגמ׳ דסמך כותבין גט דר׳
אחא בר אדא דריתא והיה היום צופה כבר״ג
בחולין בגמ׳ הבשר לכהנים א״ר חנינא עד שיורתת
פי׳ אינו יכול לעמוד בחזקה לא ברתיה וברעידה
איברים׳ מלש׳ רתת ובזיוע׳ בגמ׳ דפ׳ הדר ר׳ ששת
מרתתא בגופיה׳ **רת** ר׳ הונא בר נתן הוה אסיר
ריתא פי׳ בע׳ הדר׳ פ״א ריתאה׳ וכבר פי׳ במקומו׳
רתח אדרתחא קידרך שפוך כבר פי׳ בע׳
רתן׳ בכ׳ כירה הלכם והקדירה שהעבירן מרותחין
בס׳ ערב פסח בגמ׳ ושט מן התמחוי ג׳ אין חייבין על
הרתחתן והרתחן ואשע הדעת א״ר יוסף כולהו
איתנהו ביה׳ נעזוב חמה׳ תרג׳ ושבוק ריתחא׳
בר גמ׳ דפ״א גהו נשך ואי זהו תרבית׳ ובמשורה
שלא ירתיח׳ פי׳ מסורת קבלה בידינו שהמרתיח
ומודד כל דבר לח מוספת המדה כשמרתיח
על המדה בענין חלק אחד מלג בלוג צהרתח
ויש מפרש כשממלא המדה מדבר לח בכח׳
עולה הקצף למעלה ונראית מלאה וכשהקצף נוח
נחסרת׳ בס׳ גמ׳ דהתפלה השחר׳ לא תירתח דלא
תיחטי׳ מורכבת הביצה׳ תרג׳ ירן מרתח ירעתה׳
וכן מרחשת׳ בר [illegible] ים רתיחה גריסין שלפול
ראשונה׳ ורתיחות יין חדש׳ פי׳ רתיחה מלש׳ שנה
והרג׳ קצף על פני המים׳ כריתחא על אפי מיא׳
וכן הא דאמרי׳ במשורה שלא ירתיח׳ ובלשון
דרבנן חומץ׳ **רתך** בס׳ כמה בהמה
וטובל במקומו׳ מתי׳ אמרי׳ הא אירכא חליצה׳
ומרק ר׳ אמי בשריבן פי׳ ריתבן באורך
ובעורם השירין כמו גמעם לחשות הטובלין
והמים בשן עליהן מכלל דלברא חציצה ואמר
האי פרוקא דר׳ אמי דלא כר׳ יצחק נפחא היא
דאי איבא דר׳ יצחק טובעת של בהלה יורדן לקבל
טומאה עמם וחשב עלה להיות טבעת של אדם
וטבעת של אדם אינו עולה מידי טומאה להיבטל
מעלה תורה כלי׳ אלא בשיבוי מעשה׳ דוקן כל
הכלים יורדין לידי טומאתן וכו׳ ואי בשרי הכי

הנה עשה

סגנ

ע׳ לבלוקה שתי בנות הב הב

ע׳ דקדוקי עונות

ע׳ לא תירתח דלא תיחטי

ע׳ גרמה מלך שומרון כקצף על פני המים ישעון כף

ע׳ הגזרים לאמר

ע׳ רתוי לן פי׳ נוח לן

וכו'

הגוזל עצים. האי פירות ושבח פירות הכי דמי
כס"ג דף ח הגוזל עצים ובס' שנים אוחזין בטלה בגמ'
מצא שטרי ובס' חזקת הבתים בגמ' האומנין שבח
המגיע לבהמה מן עצים והגיעו להיבצר
ולא שאם של רמונין **שבט** בס"ג דף כלל
גחל המוקדח והשובט פירשו ראשונים שבט
זה המכבס בקשת כמו יש לו לאורך עץ שראשו חד
ונקרא כרכוד ודומה לקוץ מעביר אותו על גבי
השתי כשהוא מתוח לפניו ושובט בו את החוטין
ומקרב את הקנים שמבדילין בין שני החוטין
העליונים והתחתונים ומיד עולין להתברר העליונים
מן התחתונים ונפתח שער לערב בעתק חוט
הערב ואין זה אב אלא בכלל מיסך הוא **שבט**
בבר"ר פ' לד והנה עלה זית ובו' ר' טור אומר
מן ונדקתך ראובא אמ' משבטותין שבארץ ישראל
הבאתו ביום אלהורא אברם **שבט** מוגף ויצא
עשן השבטים סביבו שכלמי שעושה שם
מחלקו של שוצא הגורל כגון דן מהם וכהאי שבטו
הדע מבקש לו נחלה כי לא נפלה לו עד היום הזה
כה ש' יש בכ' וכה ויעל גורל בעדן וכל כמן נחלה
לו נחלה אלא שהוציאוהו **שבטא** בגמ'
דכל כהני הקודש ובס' האיש מקדש בן רבא מלח
שיבוטא. בס"גא דף שור שנגחות הפרה ובפר"ד
מיתות בגמ' ממגמו הורג בסייף ובשיבוטא
מחו' פיר' שיבוטא דג גדול כמין בהמה גדולה בים
בכל הבשר מהו הכחל חזיר מותא דשיבוטא
שבך בס' מקום שנהגו משיבין שובכין
להרגולי בס' ח' באהילות הזיזין והגזוזטראות השובכות
והיו כיונה מקנן בעבורי עבר פתח הרג אמו עונה
דשבקה כוס שבקלה וכיונה מוצן אשר הגזיונה
להיות לגו שובכה מן המגדלים שלוניה. ברגמ'
דל משוח מלחמה כה שובך וכה שובך ולמה כך
שמו שובך שמשתי בשובך וחד אמ' שובך שמו
ולמה כך שובך שכל הרואה אותו נשפך כקי הכן
שביל בס"ב בתוס שביל הרבים ושביל
היחיד שביל בית גלגל עין אור גלגל בס"מ דף
מרובה מהלכין בשבילי הרשות עד שתרד רביעה
שניה פי' שביל שכן רשות לכל אדם ללכת
אינן מפקחין לרבים אלא יש לכן בעלם או' כמין השבילין
שלון אפי' אלו קשי לו ומשירתה חלקלקות וכיוצא
הן כמו עקרים בשלגים. בס"גא דף א בעיר מראי
גזיר כמרין הלקטי קייץ ומניין שביל שמטה

מן הלקטי הייתן קעועה כלום כשמרגיז האנשים
בשדה לבושין בהמה הן הרבה ושנין לה שבילין
הרבה שהולך בהן כדי להפלין ואין חשבון לאורך
שבילים ובן נמי את כמניין שבילה שמטה אין
חשבון לאורך שבילין לפי שבשלה שמטה אדם
שדהו וכרמו ועושה אותו הפקר ולכל אדם נכנס
לשם ולכל צד שרוצה עושה לו שביל ונכנס **שבל**
בס"א במשירין העומן פירותיו לשיבולת הנהר להבואין
מן עיקרו מן שביל של מים מן שבולת מים שמטרין
שבל בס"ב בכריתות בגמ' המכשב שיבולת
ערך וכרכום ושחלה וחלבנה מן ירו שובלת מריע
מן סמנין פטום וקורין אותו בלשון אישפיקא עד
שבל בר' כלאים השעורים ושיבולת שועל
בס' כל שעה מבוסמין ובשבולת שועל פי' סינקו
ויש אומ' מין העשויה כזנב שועל **שבלול**
בר"מ דף המוציא יין שבלול לכרכה כמו שבלול
המוס והולך כבר פי' כמו אשת **שבלול**
כונן דשבלולותא בנבק כפאן מעמידין בגמ'
והשלגות כמו שבלולהא פי' זרע הלבן **שבץ**
בכל הבגדים פרי"א בגעים ושבים של פקנה דכה
והשביסים והסהרונים ירו בלבנה אשה השביסים
שרטטה כמו דהוא שבים של שבכה **שבע**
בס"גא דף מרובה ובס"גא דף חזקת הבתים שבוע
לבן פי' לבית המילה ישוע בן פי' הבן יום לידה
בחכה והמלכשה זכר ישוע ומילות אחד הוא
והיה מנהגם לכנס לכבד אבי הבן כבשורה בן
זכר אמ' אבוי לא ידעי אחרי והלכה שבועים דאורך
שבעים נחתך על עמך פי' חשוב מגדול עזקיה
עד גלות טיטוס ע' של גלות בבל ומה של בעין
את שני הרי ת"ע שנה שעשו ע' פעמ' שבוע
שנחתך ונגזר על ירושלם להחריב ולכלה מקום
מזבח שהיו מקבצין שם חטאות ואשמות לכפר
עונם ולהשלים בניין ירושלם שהוא בית עולמים
כמו עד כי יבוא שילה ולמשוח קדש קדשים
שלא יהיה שם שום משיחה בעולם ומחרבן ראשון
היתה גזירה לחרבן שיני והיו דרכי שבועים
שבעים א' ומיכן יכול לידע אימתי חורבן שיני והוא
והיו ימיו מאה ועשרים שנה ואומ' כשנה שש מאות
שנה לחיי נח מלמד שהיתה גזירה גזורה קודם
המבול ק"כ שנה והאי וכנגד ששים וחמש שנה
יחזקיהו ואומ' בשנה ארבע לאחז אפשר שאי
כן אלא שהיתה גזירה גזורה מימי עמוס שעה הרעש

עי' שובי שובי השולמית
עי' וישב משה
עי' שבבים יהיה עגל שומרון

תשב והשתמש. פי' כשאדם רוצה לעשות צרכיו משמש
תחילה באותו מקום אם יש בו עורא טנופת וסירכה.
ואחר כך ישב. ואל ישב במקום ואחר כך ימשמש
שמשהו תחתיו וגזירה דהא מילתא מהניא בכשפים.
על מושב שבחוץ מן הקורא גם זה מנהג שמועה
אמוריה. שהישיבה על הקורה והשכיבה על הקרקע
בזמן שאין שם מחצלת ולא מצע חוצין יש בו
דבר רע. ואמ' הגאון ולא פירש לנו מהו מה לאו
קאמרי משום זוזי ב' ביצים וב' קישואים וב' אגוזים
ודבר אחד הלכה למשה מסיני וגזרו רבנן על כולהו
שני זוגי משום דבר אחד להודיעך דהני מילי [illegible]
מפי נביאים. ואית בהו הלכה למשה מסיני.
בס' מי שאמרו בגמ' העומד בשורה שב ואל תעשה
שאני. פי' אמ' הקב"ה למיטמא ובטל מלעשות
הפסח. לא עשו מת לטהור כרת. ולמי שלא היה
בדרך רחוקה ובטל ולא עשה פסח ולא עבד המיטמא
אלא מי שגרם לבטל הפסח ויכול לעשות פסח שני.
וזהו שב ואל תעשה שאני. כלומ' קל הוא זה. ומפני
כך דאתו כבוד מת מצוה. אבל לאו דכלאים ויוצא
בן שבאו לאו גמור הוא אתו נדחה מפני כבוד הבריות.
וקא' לן דסדין בציצית וכבשי עזרה ולולב ושופר
וערל והזאה ואונן כולהו שב ואל תעשה נינהו
וק' בס' פר' האשה בפסח ובהאשה רבה דיבמות זה
פי' רחול. ור' האי גאון ז"ל פי' האי בריתא של
הולך לשחוט את פסחו למול את בנו ומצא אלא
[illegible]ר אדם והולך פסח מצוה עשה. ולעניין
מת מצוה נאמ' לן שב ואל תעשה פסח. ולפי שהיא
[illegible] שהיא קלה דחויא ליה בשביל כבוד
הבריות אבל כלאים שהוא לא תעשה לא דחי
בשביל כבוד הבריות ומפורש בה[...] אשה רבה
דיבמות דסדין בציצית וכבשי עזרה וכל שב
ואל תעשה אינו ולא קשין על מצות לא תעשה
פי' מבואר שב ואל תעשה שע להכי יכול לבטל
מצות פסח משום כבוד מת מצוה. דלאו איסורא
גמורה דעביד בידים היא דלא עביד כלום. אלא
יושב ומתבטל ממצות עשה דפסח. אבל כלאים
דעביד בידים אין דוחין אותו משום כבודן. בס'
כיצד הרגל בגמ' ואם נחית' ר' חייא בר אבא נתחייב ישב
בדבר. פי' ישב ועיין בדבר ולא עמד על בוריו.
אמ' עדיין צריך עיון. שב זוהיא שיבה וזו
היא באה כבר פי' בתחילה פר' ער' [illegible]. שבע זיעתו

עי' מצוה רבא זה פדיון שבויים
עי' שובבית עי' אלמנה
עי' ספיר גורהם

כבר פי' בג' דע' בכל רב פר' ס"ל ויתן לך. שובי
השולמית ד' פעמ' כנג' שובי כנגד ד' מלכיות שישראל
נכנסין בתוכן בשלום ויוצאין בשלום. שב
כבאר שיבה בגמ' מעין לפולמות. וישב משה הדברים
שמשבבין דיבתו של אדם. פי' ששוברין לבו של
אדם. מן כי שבבים יהיה עגל שומרון. בס' גמ' דפר'
במהאשה. ולו שיבר מו' כשורה. בס' גמ' דסנהדרין
ובר' גמ' דהוריות. ר' הונא כי הוה נחית לדינא מן
מכניס עשרה. ור' אשי בטריפתא מכניס לכולהו
טבחי. אמ' כי היכי דלימטיין שיבא מכשורא.
פי' חתיכה קטנה מן הקורה. בס' יום הכפורי' בגמ'
סכין נבואות ואומ' דקא מתבר ליה בשיבי. בס'
חוקים הבתים בר' הלכ' ישמעאל מימר אמ' כל
שיבה דכרבא לעול ביה. פי' חורה של מחרשה
ויכנס בה. ברא' גמ' דפ' כיצד צולין ונשר של דקל מין
דאית ביה שיבי מפקין מיניה. פי' חריות כמין שורה
יש בנין **שב** בס' ח' של בגמ' דועזר
ולשקלה לשיברא בשיבבי. פי' בין השמשות. בא
בין שכיניהן. ותרג' משכנתה. משיבבתיה. בס' בב
שיבבי. פי' בבית הקברות. **שב** אנחיה
אגוזוי מושב שיבן עיין בע אמן בס' גמ' דפר'
מ[...] אתי זיקא ושייב מיניה. פי' ענין שאיבה.
שב בזבחי' בגמ' דפ' קדשי קדשים ענין
ושב בשני ובגע שבהות תרגיון שבין שבהות.
שב בס' אלו דפ' השותפין מאי מצוה רבא
פדיון שבויין. בס' גמ' דפ' השוכר את הכן אגל שבי
שמעיה מיושב. בס' גמ' דפ' היה נוטל אלמנה שבבית
בדרכי לבה שהיא ענוה בבית לא הולכת
בשווקים וברחובות. ומן אלמנה שובבית משום
דסבבה שום בית. פי' שאומרת חוזרת בתשובה
שאינה עושה מעולם. לא השאלתי נפשי כל ימי חיי
לפי דבר שאינה יכולה לעמוד ושיבבך נלכה
הערים לחטוא הרבה. **שב** בגמ' דפ' קדשי
קדשים שביבי הוה משדרא כורסיה שביביה דינור.
שבהרי עטרה תפארה שיבה. תרג'
כללא דשבהירא שיבורא. והמארה בגוס אמתהם.
תרג' ושבהורהון דבניא אבהתהון. והמארתן עבור
על פשע. תרג' ושבהיריה להתבלא ביום מחר.
תרג' לא תשתבח ביומא דלמחר. **שבזין**
ספיר גורהם. תרג' שבזין פרטמיהון. נופך ספיר
תר' איזמרגדין שבזין. **שבח** בר' גמ' דפ'

[illegible]

ושמן בלא ערבי חרמל ומירק שלן עושין פתילה
ואין שמעין שקורין אותו בלעז מרולא׳ **שברירי**
ברירי רירודי כבר פי׳ בער ברר׳ בע״ז דאמר מר
שאחזן לשברירי דבלעא פי׳ מי שאינו רואה בלילה
לשברירי דימא פי׳ כדאמרי׳ בצ״ס סך׳ סכי שמש׳ שברירי
שברר בע״ז דאמ׳ לבן המתונה
דשימשא קשי משימשא פי׳ השמש הנכנס מן
החור וטוצא בו **שבש** בפ״ב בברכות בגמ׳
והכא אמ׳ מאי טעמ׳ לא יהיב מר שבישתא לאריסיה
פי׳ אמורות של כרם אמאי לא יהבת לאריסיה אמ׳
להו ומי שבקו לי כלום הם לקחו בלא ידיעתי לפי אם
לוקח מהן אמ״ל וכי טוב לך לגנוב אחד משלך מאחד
הגנב וזה איני עושה אותו אלא הרוצה לטעום טעם
מתיקות הגניבה כדתנ׳ מים גנובים ימתקו וכדאמרי׳
בתר אוני׳ גנבא גניב׳ וטעמ׳ טעים כל אם
אתה גונב מגנב אדם דבר שהוא גזול לאחר טועם
טעם הגניבה שהיא אסורה׳ בפ׳ איזהו נשך בגמ׳
אין פוסקין אמ׳ להן שמואל להנהו שבשי שבשאי
פי׳ בעלי בתים דיהבין חטי לאריסי סייעו בהדייהו
בארעא דאי יהבין לכו טפי פורתא על חולקיהון
לאתי דלהוא דקא טרחיתון בהדייהו בארעא
ולא מיחזי כרבית׳ פי׳ דקא זבני שיבשי המקדימין
פירות לבעלי כרמים בזמורות בכך וכך המישור
ובעת שאומרין הכרמים שא המישור יותר אמ׳
שמואל לבקועות הכיכו בקרקע הכרם דליהוי כמאן
דקני להן קרקע הכרם לזמורות שבו׳ עד שיוהבין
ולא הוו להו הני דמי הלואה׳ ואסיר למישקל טפי בדברי
המון דתני׳ בי יבמות [illegible] וידעתם שזו מדינה
מעשבשת בגלופונה׳ **שבש** בפ׳ יום הכפורי
בגמ׳ מי שקפץ אמר דיתיב כהאי גוונא ומשבשלה
באמגוזי׳ פי׳ ומקשקיש לה באמגוזי׳ בס׳ גמ׳ דעקרים
אתא ר׳ אחא בר הונא ושבשיה ואנסבה איתתא׳
פי׳ פיתה אותו בדברים עד שנשא אשה׳ פרוחות
יה׳ ואמרי הוא שבישתא יה׳ ואישתבשיה׳ **שבת**
בהשולח גט בגמ׳ מי שחציו עבד וחציו בן חורין
נותן לו שבת גדולה ושבת קטנה פי׳ שבת גדולה
הוא העני כדאמרי׳ שמטין אותן פעמי׳ שבת קטנה
כאילו שומר קישואים כל׳ שבת גדולה היא דמי
עמותה ידו והוא נזק ושבת קטנה שכר בטלה
והוא ככל הראשון **שבת** בס׳ שוושנך
שמעון אמת מקום שהרוח לך חבר משלך שתמלך
שלא הרוו לך אלו משום שבות ומכן בגמ׳ בפר

משילין אילן הן משום שבות׳ ומכן בגמ׳ בל אילן שומרין
בפסח ולשבות שביתת הרשות יחזור מיד יהוש
ולשבות שביתת הרשות לשבות אמר רבן אושעיא
מי שגדול ממנו גדול השלום שהוקש לשער דברים
שחייבין עליו כרת׳ מילה ושחיטת הפסח׳ **שבת**
בפ׳ כיצד מברכין בגמ׳ על הירקות ובפ׳ בא סימן בגמ׳ כל
שהוא חייב בפאה וכס׳ עוקצין השבת משנתנה טעם
בקדירה אין בה משום תרומה בפ״ד במעשרות ובפ״ד
בצג בגמ׳ ר׳ ישמעאל ר׳ אליעזר אומ׳ השבת מתעשרת
זרע וירק וזירין בפ״ג בפאה ומודים חכמ׳ לר׳ עקיבה
בזורע שבת או חרדל בג׳ מקומות פי׳ אינון ואם
זרען בג׳ מקומות נותן פאה מכל א׳ ולפי שדרכן
לזרע שורות שורות ונותן פאה מכל אחד וא׳
שבתא בפ׳ יום הכפורי בגמ׳ אסור ברחיצה
וכל גמ׳ דל כל הבשר וגזרו עליו שיא בל בשתי ידיו
מאי טעמ׳ אמ׳ אביי משום שיבתא בר גמ׳ דל סדר
תעניות האילן אי דאמרי מילתא דשיבתא הנה
פי׳ בתשובות רוח רעה שאוחזת בתינוקות בעורף
במפרקת בגידים שאחרי עורף ומתייבשת לו אותן
מתנועה יהולך עד שימות׳ ושמה בלשון ארמית שיבתא׳
וזמן זה מבין ב׳ חדשים ומדרגא קטן מתנה עד
ג׳ שנים ומה היה בשעה שאמן באה מבית הכסא
או מן הנהר ומשקה בנה לאחר כל ביה לחה דוולות
שיבתא רוחא הוא דשרי על ידים דאינשי ההוא בליליא
ומאן דנגע במיכלא בלא משיגא ידא שריא
רוחא על מיכלא ומסכנא ומשום הכי שארו רבנן
למימשא ומיסמא לינוקא וישמור מילתא
דשיבתא דתעשות משקה על רפואה **שביתה**
בב׳ נדרים שבותה שבוקה נדר במוהא הרי
אילו כעין לשבעה׳ **שבותה** בפ״ב
במעשרות ר׳ מאיר אומ׳ עד שמגיע למקום
שביתה פי׳ מקום היישוב׳ **קלוקפב**
אחלפג **שגא** בפ׳ מסיין בגמ׳
הכסא דשגא פי׳ כסא של עץ שעמו ההדר׳
כדאמרי׳ בר גמ׳ דל אם אינן מכירין ובס׳ המוכר
את הספינה הדהר שגא והשאר שורביכא׳
שגא בס׳ גמ׳ דל הבא על יבמתו אומ׳ חבריה
לבבל שגא נבל מקבל שוחדא הרץ יתיב **שג**
ולא נפקו ממנו איש׳ הרג ולא שגא ויפקדו עבדי דוד
הרג ושנא **שגדן** בר אילו טרפות בגמ׳ נפלה של
יימר האי שגדונא שקטו פירחות היגעתה עליך
לב׳ מושכת כרעא בהרותא ויש מפר בלעז גוקבו׳

וישראל גלה וגלה מעל אדמתו והרע והשכיל'
מוצא דבר להשיב ולבנות ירושלם עד משיח
נגיד שבועים שבעה אילו שעשו בגולה ועלו.
ושבועים ששים ושנים שעשו בארץ ושבוע
אחד מקצתו בארץ ומקצתו בחוצה לארץ והעיר
והקדש ישחית עם נגיד הבא וקיצו בשטף ועד
קץ מלחמה נחרצת שוממות: פי' והרע והשכיל
ממוצא דבר כשתצא ממקומך כא' שנה
שטעית עדיין לא הלכו ישראל מג' שנה שלגלות
אלא שבועים שבעה שהן מ"ט שנים ונותרו כא'
להשלים לע' שנה עד שיבוא משיח נגיד והוא
כורש שנ' עליו כה אמר ה' למשיחו לכורש ונעה
כבר עברו שבעה שבועים משבועים שבעים
שנחתך על עמך: חשוב מעתה ס"ב שבועים
ושבעה שעברו ס"ט שבועים עד תכלית ס"ב
שבועים תרשב ירושלם ותבנה רחובותיה
שהן כלה ונחרצה ואותו של בית שני במצור ובמצוק
היו ישראל שעשו מלחמות הרבה כמ'שכת' בספר
יוסף בן גוריון ולאחר השבועים ס"ב יכרת משיח
שנחרב ירושלם ונשחתה נגיד הבא זה טיטוס
שישטוף הכל ועד קץ מלחמה גוג ומגוג תהיה
נחרצה שוממה: והשבוע האחד שנחסר שלא
נשלמו ע' שבועים לפי שבתחלת השבוע האחרון
הגביר טיטוס ברית עם אומות אחרות לבוא על
ירושלם חצי השבוע צר עליהן ולא היה יכול
עליהן ובחצי השבוע היה בירושלם רעב גדול
עד שאכלו שקצים ורמשים ואז המשיך והקרימה
והחריבה והשבית זבח ומנחה ולפי שבא ל"ח ש'
בתחלת השבוע נחשב כאילו נחרבה מיד.
כל בכורות: ובבכ' ר"ב מר כ"ג נחש מולד לז'
שנים של ארורשתה מכל הוח' אם מהבהמה
נתקלל שחיה לא כל שכן אלא למ' לך כשם
שהבהמה מחויב אחד לשבע ואי זהו חמור
מחתול כך נתקלל הוא מבהמה אחד לשבע
דהוו להו ז' שנים מחתול לנ"ב יום בהמה טמאה יוסה
לנ"ב חדש: בג' שעד שאמרו שהמורדת על בעלה
פוחתין על כתובתה ז' דינרין בשבת. בבל' ר"פ נג'
למה ז' דינרין מפני שהיא מתחייבת לעשות לו
ז' מלאכות טוחנת אופה מכבסת ומבשלת
ומניקה את בנה ומצעת את המטה ועושה בצמר
וכן המורד על אשתו מוסיפין על כתובתה ג'
דינרין בשבת למה ג' דינרין מפני שהוא חייב

עג' שבעה משקין הן

עג' משיח נגיד זה כורש

עג' יוסף בן גוריון

עג' יתומים שאוכלין ממון שאינו שלהן ימותו

עג' ששכח תלמודו מחמת אונסו אין נוהגין בו מנהג בזיון ותורתו

עג' נחש מולד לשבעה שנים

עג' חתול מולד לנ"ב יום בהמה טמאה יוסה לנ"ב חדש

עג' כמה מלאכות חייבת האשה לעשות לבעלה כמשמעות בהל' אישות

עג' המורד על אשתו למה מוסיפין על כתובתה ג' דינרין בשבת בהל' אישות כמ' שנת'

לה ג' דברים: שארה כסותה ועונתה: בס' ד' מיתות
בגמ' המגדף: ובבכ' רב מר ויצו ה' אלהים על האדם
לאמר: צוהו על ז' מצות וכול' בפ' ז' בשקלים א"ר
שמעון ז' דברים התקינו בית דין וזה א' מהן
גוי ששלח עולתו וכול' בס' ב' כזבין בז' דברים
בודקין את הזב עד שלא נזקק לזיבה במאכל
במשתה וכול' בס' מכשירין ז' משקין הן הטל
והמים והיין והשמן והדם והחלב והדבש.

שבע בתשובת ר' שר שלום משמע וירב
יהודה גאון אמרו הנשבע בעשרה הדברות ובספר
התורה אין לו הכירה לעולם: **שבע** מר
דיע ממונקה ב"ג זה בורר בגמ' כיצד אדם עשוי
שלא להשביע את עצמו פי' שלא להיוות את
עצמו עשיר בפני אחרים: **שבץ** בס' גמ'
דפא בחולין נשבץ לגרר לברכס להטיח בכינם.
פי' עיין ושבצה: **שבק** כרגמ' דתמיד
שבקיה לקרא דהוא דחיק ומוקים נפשיה פי' שבקיה
לקרא כיון דלפי דרשא אחרינא הוא רחוק ומוקים
נפשיה הכי בבא' זהו נשך בגמ' שמץ כדה יתמי
דאכלי דלא דידהו ניזלו בתר שבקיהון פי'
יתומים שאוכלין ממון שאינו שלהן ילכו אחרי
אביהן ימותו גרושה מר' יון משבקה ונדר אלמנה
וגרושה: **שבר** בס' גמ' דף השותפין ובס' גמ'
דף שתי הלחם אשר שברת ושמתם בארון: תני
ר' יוסף מלמד שהלוחות ושברי הלוחות מונחין
בארון מיכן להלמ' חכם ששכח תלמודו מחמת
אונסו שאין נוהגין בו מנהג בזיון וכול' אמ' ריש
לקיש כתגמ' שבטולתורה זו היא יסודה דכת' אשר
שברת: יישר כוחך ששברת: פי' ג' שברים ג'
יבבות ובוא אחר ט' שברים בתחלתא והכסף בינונים.

שבור ב' יש שמלין בגמ' סדר נחלות ובס'
מקום שנהגו בגמ' מקום שנהגו להדליק אמ' רבא
אמינא מלתא דלא אמרה שבור מלכא ומנו
שמואל אמ' קרא הוא ענה דמשיקרא פי' חשוב
שמואל בישראל כשבור מלכא בין האומות אהיה
מלך: **שבר** מרות ובלידעתמה הרג
שברתא ולא ידעת מזרתא וארג במרמים הרג
שברי: **שברא** בס' במה מדליקין ולא
בפתילת המדבר גמ' פתילת המדבר שברא פי'
בתשובות לתת סימנין שלא אפשר אלא ממינו
זרעונים הוא ואינו נאכל וקרעו מין ממנו הוא
ונח מוהר נשותה אותו מי שיש לו צנה ושמן

עג' הנשבע בעשרה דברות ובספר התורה אין לו הכירה כמו שאמ' בספר המצוה בהל' שבועות

עג' [illegible]

תיבה

שדה בפ׳ כל כתבי הקודש על גבי שידה
ומגדל פי׳ דומה לתיבה כדכתי׳ שידה ושידות
ואע״ג דבגמ׳ לאו פירוש גונא דגרסי׳ בר׳ גמ׳ דף מי
שאתא שידה ושידות הכא תרגימו שידה ושידתן
קימ״ל אין מקרא יוצא מידי פשוטו בכל המעורב
כן במקווה השידה והתיבה שטים פירוש ישבים
כלים כדי לרחוץ ונתמלאו מים **שדה**
בס״ג מ׳ דשוטה משחרב בית רעשן בטלה שידה
ומרידה וכוכית לבנה **שדון** טלמברה
ואלה המשפטים למען תדעון שדון שדין כתיב
שדך וישבו המים פי׳ תרג׳ ירו ושדכו מיא עד
אשר תשוב חמת אחיך תרג׳ ירו עד זמן דתשתוך
והארץ שקטה תרג׳ וארעא שדוכה בבר׳ רבה פ׳ ויחן
את פני העיר נבק אשכח מיפא משדכן **שדך**
בפ׳ עקיבה מעין לנרוגה שאע הוה דאיכא בארץ
שדכא פרגאיך זהב שדי עלן רחבין שאותין
ורווחין ונבנסין בא״י עדגרס׳ בפ׳ המוציא תפלין
בגמ׳ שרשין האני הוא אסור להלך על גבי עשבים
בשבת וכו׳ עד והא איכא שדכי׳ הא דליכא שדכי
בפ׳ השוכר את הפועל בגמ׳ היה עושה בתאנים
עשה בריה דר׳ אחדי בשדכא **שדך**
בס״ג מ׳ דר״ש נותנין מהני בשדכא פשיטא פי׳
אדם בטל שאינו מרויח כלום מן הנכסים אבל אחר
שמרויח מאי דעבד עבד בשדכא פשיטא דאין
מתגרנסין הואיל דלית להון הנאה מינה לא מחלי
להו בס״ג מ׳ דלחולה שייך ואזיל דיקלא בשדכא כהכדי ונשל כרין
קיטה דשרבי׳ פי׳ בדקלא מצורק שאלשאין לגבה
כשאר יונים בפי׳ מגאונה כל דיקלא בשאן
קיטה דמקלי׳ פי׳ הקלרע מחשבין אותו עם אילנו סרק
שדל ושובבתיך ונתתי חחים בלחייך תרג׳
ואשדליניך ואתין עני בלסתך בנ״א ומתק חאלה
תרג׳ בריאם משדלך חטאי לא תטבוע ואנה עשיתי
ואין אשתדלת למעבד אשר עשיתי עמך תרג׳ די
אשתדלית עימיה **שדל** בפ׳ מאיר אומר
שזוהיא דרך ישרה ובמקום שאין אנשים השתדל בשעת
להיות איש ובפ׳ בן זומא ואל תשתדל לראותו
בשעת קלקלתו **שדיר** בפ׳ המפקיד בגמ׳ וזימון לך
איכא גלגל ושדריא על שמרים **שדר**
בר׳ גמ׳ דף בא סימן משחדרן גמי ולא הדרה בך פי׳
עשין פילון ויש לה לבלוע כלום נתארכן ונתגדלו
מחוריס פי׳ משחדרן ונפר פר׳ בפ׳ כרם **שדר**
בל גמ׳ דף האוכל להבין בית כור ובר׳ גמ׳ דף אין קדושין

הנהו דארעא מיקרו פי׳ רכס הארץ דכת׳ והרכסים
לבקעה מלשון שדרה בפ׳ אילן פורי בגמ׳ אמר רב
חשמונה בריה בפני עזרה היא שיש לה ב׳ **קרן**
וב׳ שדרות בפ׳ המפלת בגמ׳ וחכמ׳ אומ׳ אי אמר המפלת
בריה שיש לה ב׳ גבין וב׳ שדרות פי׳ בנ׳ שפע בר
גמ׳ דפה עור והרוטב הכא נמי בשדרה ומשום שומר
פי׳ שדרה שיבולת של חטים **קליק פד׳**
אחלפה שה שהיה דרסה כבר
פי׳ בנ׳ גרס׳ פילוגא הרמחמהע תל׳ ירן אולני
דאשהיוץ אל האחרון אורי בפ׳ בתרא המקשה בגמ׳
השוחט משהה הוה שדי ושתיק לה פי׳ משהה הוה
לה ריש לקיש לר׳ יוחנן ושתיק עד דגמר שמעתיה
והדר פליג עילויה ור׳ אסי כמיך לברא קודם שיגמור
דבריו אורכא דאמר משהה הוה שאתי ריש לקיש
לר׳ יוחנן להא שמעתא וקודם שיגמור לשתוק
כפק ר׳ אסי **שה** בפ׳ בברכות בגמ׳ וחכמ׳ אומ׳
הני בורכי דשחיין מינהו פי׳ הברכיים שמתשעויים
תרני המזיקין שסומכין עליהן **שהה** בהגדה
דמגלה דמכקי לה לשתא בשקי פיהי פי׳ מהעולכין
עלולים להיבטל ממלאכה המלך ואומרין שבא היום
כפק היום **שהיא** בל גמ׳ דכל לאימור אומ׳
הארץ וכל גמ׳ דל אין צריך ומטוטלה בחד שהיא
פי׳ כגון ריצה אחת ואינו צריך לפרש בו ביום
קליק פה אחלפה שו
ועובר עלה תרג׳ נשוור ברי סליק הא מעל משכבו
תרג׳ מעלוני שוויה מרבדים רבדתי ערשי תרג׳
באשוור הא שוויתי ערסי והחיק לה אמה תרג׳
והשויתא לה אמתא **שו** ויעפלו תרג׳ ואשתוי
למתב ובחר על דברי תרג׳ ומשתו לקבל כתגמי
שוף בפ׳ בתרא בגמ׳ חבילי קש כיון דנהגן
שויכיהו שביק להו ונביק סא עליהו **שול**
פי׳ גמ׳ דל הזורק זורקין בנמאר לשולחן פי׳ משרויותהון
בפ׳ ערב פסח בגמ׳ ואמי עני פתנא ההוא בשולא
דנגרי בפ׳ המניח את הכד בגמ׳ המפקיע שולא
דנכחי קני בפ׳ הגדם דף העזקין שעין עינין באשת
רבו ושולא דנגרי הוא פי׳ תלמיד **שולנא**
בפ׳ גמ׳ דף ואלו הן הנשרפין לא כזבי שמה אלא
שולנאי בתער שמה בין קני לאורבני שולנאי מאי
בעיא פי׳ שלשם שזינתה נקרא שמה זונה כשמה
בין קני לאורבני כלומ׳ במקום ויחוד לא אובלן אא
משום זנות קן היא לא בארה בין ישראלא משום
בהדי קני דקני שולנאי גסתה לאמה בין קליבי

עי׳ והרכסים לבקעה

עי׳ שדה ושדות

עיי׳ השמונה כמ׳ שמונה בנ׳ שסע וגם בנון שסע

עי׳ שירוק ועי׳ קראר ודג׳ עשו תרג׳ מסב ומשקוט הארץ תרג׳ ושדולת ארבעה

עיי׳ ועוברי עלה

פבנ׳ בנ׳ כגר כבות חבר

פבנ׳ בנ׳ גדולה פי׳ קנקנים וגולגלי ולחבות וכדים אחד קן זקן שלחרש

סבט

שגל · כרפואות דמר שאחזו לשיגרונא ליתי וכו'
ישגלנה ושכבנה כבר פיר' בע' דבון · בר' גמ' דר' השג
(ע' בבראשית רבא לעולם שגל מלכתא היא · ורבא בר
לי מנא להא גמרא גמיר [illegible] ומאי קרי ליה שגל
שהיתה חביבה עליו כשגל · פי' נמי שהושיבה
במקום שגל · **שגר** בס' הפלת השחר אם
שגורה תפלתו בפיו · פי' אם סדורה התפלה בפיו
מלשון שיגר אחריו · ויש אומ' ענין סחיבה ודי"ע
כמו תרג' נבלה אויבינו משגרא · בב' לא יחמור ל'
יהודה אומ' ביתה ארבעה כורין מלא שוגר יוונ
פי' שילוח · מלש' שגר בהמ[redacted]שלחן כבין
שליהם · **שגר** בר' [redacted]הן הממונה
שלהי קייטא קשה מקייט[redacted]תורא שגרא — (הערת שוליים: ע' שדים נכח ושעך עמח זה משה ואהרן)
ובשרו והשיקו בנשך תרג' ויהון שגרין ומסח פיר'
שלהי דקייטא אחרית הקיץ · כלומ' העולם כולו
חם · ואמ' מוסיף עבשין מעט המות שורף ·
שגרא בס' גמ' דפ' האשה שנפלו לה נכסין
אר' אבא אמרי בי רב ואמ' שגרא דחמרי · פי'
כובס של חמרים · **שגם** בכלי מתכות — (הערת שוליים: ע' המבליג שד על עג)
פר' יש בכלים עושין כמין או בשגמין · פי'
זמורות שמורדין מקיר אל קיר ושוטחין עליו
בגדים · ויש אומ' עץ כמל שהן תולין אותו ולא
ישאר והוא עץ רך ואינו משתבר בין לח בין יבש
ובלש' תלמוד שגם · בהשלחן מר' כד' בבלי — (הערת שוליים: ע' שעם)
שלין שבמרחץ ששגמן בבר' רב' מל כד' לא ידון
רוחב בו לעון כשגם וג' הרינו משגמן בייסורין
אר' איבו מי גרם לכן שימרדו בי · על שלא
שיגמתי אותן בייסורין · אתמהא הדלה הזו · כמר
מעמידן שגמין · פי' ענין קישור ועיגור ·
שגש בס' גמ' דפ' השותפין כי לא משגשגש
אורחתא דאומתא · פי' למה לא שמן מש[illegible]
שגרם לה להגלות לפני ר' ששת ואמרה לו ראה
השדיים שלי שיונקתה מהם · כלומ' אני חשובה לך
כאם מינקת · **שגש** ובאין נרגן ישתוק
מדון תרג' והיכא דלית בה שגושא ישתוק דינא
דברי נרגן כמתלהמים · תרג' מלוור דשגושא וכול'
קליק פג' אחל פו' שד
בר' גמ' דפ' המוציא תפילין חוצץ נמי לרמן אדעתא
דגלימא שדנהו בשזוני · צרפואות דפ' מי שאחזו
דזוהריתא דשדיא [illegible] בת דומה · בפ' בבא בתרא
המקרה מוכרין למותב עליה ולשויא אשפה [illegible] — (הערת שוליים: ע' אשמדאי בזורע שדים אמר)
למותב עליה דאויר הוא לישב עליה · ולשוותה [illegible]

או מעבן או קנבס · לא שרא למי שבל המטווה עירך
לו שבגד הטווה על גבי מקום גבוה כדי להפשיל
וירד למטה · וכשאוקמיה ארוכה או קצרה של שרץ
ברעים וסומכין אותו בכותל ויושבין עליה ובבלע
חשובה · אשר שאינה מטה על מה לנתה · לבני
מיטמאה ומטהרה אוברים אוברים · בפרק
אמה דיושבי בנוב הוה קא שדיא ודן ייון
מאוזל הרג' ודן ויון שדינך · **שד** בס' גמ' דפ'
ד"נ ממונה בג' גה שמואלי אילו כן דשדיכן
דקל וקמיתך שה' פי' דמייתי דיקל כלומ' בשעת
קושיות והידוריאתם · **שד** בלומ' והבאנה
אל רעוך אביהן וכי לא היה הקב"ה לכתוב אלא שדים
נכוח ושל עמח · אלא שדים זה משה ואהרן שנ' כהן
שש שדיך כשני עפרים תאומי צביה ושוקך עמק
הגיע הקץ · אלא שאת ערום וערוה ממעשים טובים ·
שד בס' גמ' דפ' כל הגט שדיא נשיב · פי'
רוח הקדים משבה כמו עד וער מכל רוח ·
תרג' כאושדיות אילני · **שד** בר' גמ' דפ' המון
יין המבליג שד על עג פי' שד חלב כמו ומשאדרמה
שד בפ' חזקת הבתים בגמ' זה אומ' של אבותי
ומאי שנא מיהא דאיתמר · בס' גמ' דפ' מי שהיה נשוי
שי שטרות היוצאין ביום אחד רב אמ' חולקו ושמואל
אמ' שודא דדייני · פי' רחלבין יכול לעשות שודא — (הערת שוליים: שודא דדייני כגון ר' נחמן שהיה בדורו)
דדייני · אלא דיין מומחה לרבים · אמר ר' נחמן שהיה
בדורן דהא ר' ששאמרנא חבה הוה [illegible] ליה ר'
נחמן איניך דיין ודהאו מלעשות שודא דדייני ·
ואין דין דן שהוא שודא דדייני אלא במקרקעי אבל
במטלטלין לא דאמרי' ממון המוטל בספק חולקין ·
בר' גמ' דפ' המוכר את הבית אמרי לה להאי גיסא
ואמרי לה להאי גיסא שודא דדייני · בר' גמ' דפ' שבועת
הדיינין אי נמי לשודא דדייני · בס' הכותב לא שתן
בגמ' הנים פירות · שעין שכינים קרובים · שנים
תלמ' חכמ' מאי שודא דדייני · בס' גמ' דפא בגיטין
וחכמ' אומ' יחלוקו מספקא להו · ובן אמרינן מה
שירצה שלש ועשה סבר שודא דדייני עדיף ·
כלומ' נתנו לאחד מהן עדיף מחלוקו · פי' למה
שהוא נוטה דעתו לדעת באוהבים שהוא שלו יתנהו
לו · **שד** בבר' רב' פר' לג וימן בביכה ובסוף רב'
פל' והוא ישקיט מאן נסק בגיע שוה שודא אשמדין
רבהון דרוחתא · **שדה** בר' שביעית שדה
האילן ושדה הלבן · בס' סיפרא והיה השדה בצאתו
ביובל וכול' מלמד שהשדה קדוש על שם זכאי

שדה

בלגמ' דשבת בשוחה' פי' כתוך כדכת' הרכוב כה רג'
בר' גמ' דף השוחט אחד בעוף ממקום ששח חטויו'
פי' מלש' שחו ושבורה' **שח** בס' גמ' דף כמה
אשה נכנסת בתרים שיח שיח' פי' הסם המק'
בבר' רב' כר' נ"ה ל' תשלח ירך אל הנער וגו' וסכין איבן
הוא נקלו דרגות מסלאכי השרה עלה ושחה'
בו"ע רב' אחרי מות פ' ויתרון ארץ נתנהו בקערה
וכמה דהרין שיח הדין שח עד שעמד על עיקרן
ופרח וחס השמש ונמס תרגום שיח גלה חציר וכ'
דשא' תרג' שחא עמירא ואותחזי דיתאם' **שח**
בפ' חנקת הבשם והבורות והשיחין כבר פי' בער'
חרץ יקבי המלך' תרג' שיחי מלכא' **שח**
גלים נעים תרג' גלים דשחי' **שח** בל גמ' דכל
נ"א מה — יום הכפורים' ובל גמ' דף משוח מלחמה דאגה בלב
איש ישחנה' ל' אמי ול' אסר חד אמ' ישיחנה מדעתו'
וחד אמ' ישיחנה לאחרים' פי' כדי שיבקשו עליו
רחמים' **שחד** בל גמ' דף ב' דייני גזילות אמ'
רבא מאי טעמ' דשחד' כיון דשקיל מיניה מידי
הוה ליה בגופיה ואין אדם רואה חובה לעצמו' מאי
שוחד שהוא אחד' בס' גמ' דף השותפין ושוחד בחיק
חמה עזה' פי' ושוחד מבריק של על כופה חמה
עזה' **שחז** בס' במה בהמה הרחלות יוצאות
שחוזות' פי' בגמ' שאוחזין אליה שלהן למעלה' כדי
שיעלו עליהן זכרים' ירו איה תנ' שנות כמ' ד"ג אמ'
שיתצונה' מאן דתני שחוזה כמ' ד"ג אמ' משחיזין
את הסכין' בפ' בכל השחיז את הסכין' בס' אין
עדין משחיזין את הסכין' בפ' מהדות כד"ה בכלים
חסכן משוש מזונה' תרגו' ולבוש' תרג' סיי' ושחז'
פי' משחזת נקראה בשביל שמשחזין ולוטשין בה
את הסכין ובלעז אקוט' **שחט** בס' השוחט
הטוב את הראש בבהמה אחת מנגו הע מחל' ממקרא
חץ שחוט לשונם' פי' משוך כמו חוט' צריך להוליך
ולהביא הסכין על הצואר של בהמה' ואם לא הוליך
ויביא זוהיא דרסה וכו' … פי' ביון פ' …
אין לשון שחיטה אלא לשון משיכה של זהב שחוט'
…הד והגל' בגמ' דסוף כל הנשים' הרי שנה
שחוט לבניך' כלומ' הרי הכתב מוכח לבנין שוש
שם … שאין דומה למעלה לעה' שבמעה לעה
נ"א דס — אין … דה' אלא חשש הוא שנאה למורע רעותה'
… בפ' ומקבל בגמ' לבנים מושאות בי מסית שסטה
…ים הא מקשה לי' … קרה כל התלמוד וידעת
…רא הבא תמקשי לי' שביון הכל תרגיש והבין

ע"נ הלכות השחר כעגמון השחר ראשון
הטעם שאומר' **שחר** אחת יורד אימת השחר
ואחד פותחו כיון עיין בל' כיון פי' מוריד ידו עד
ופותח בלש' שמעל' אבט' ובלעז … באורגה
בעומדין לשחר כבר פי' בל' מסך ובלעז עדר'
שחל משחילין פי' והדק ארוכה גמרא'
מאן דתני משחילין לא משתבש' דתנן בכל
בבכורות השחול והכסול שחולה שנשמטה יריכה
כלומ' נשכה ממקומה' בס' גמ' דף הישן חצבא
דשחילא בפ' יום הכפור בגמ' אסור באכולה' מאי
טעמייהו שקל שחיל' פי' שואבין המים ומקיאין
אותן לחוץ ונמצא המעין רוחץ גופו במים'
ע"נ וקבר המות — כמושחל בירתא מחלבא' עיין בעיבן' פי'
כמשיכת נימא של שער מתוך החלב' בפ' מת
ע"נ דאגה בלב איש ישחנה — פי' יאו בכלים מן השחולה ומן הגרורות' פי' שנבטל
שנשתיירן והשחיל מן הכלי' **שחלא**
בהלכות גדולות בס' שבת חמרא דשפיא בשחלא'
דהוינן דהיינו כפיפה מצרית' **שחלא**
בס' גמ' דף שור שנגח את הפרה ל' ספא אמ' הא טוענא
חדא ביעא בשיחלא' והא טוענא טובא בשיחלא'
ע"נ ושוחד בחיק חמה עזה — פי' אוזבר טוענא בועתא ודוגרת עלים' ואוז
של יישוב טוענת ביצים הרבה ויולדת אותם' ועוד
ממלאות שבול של ביצים טובא ויולדת ודוגרת
עליהן טובא בפ' אילו טרי' בגמ' נשתברו רגליה הכא
במאי עסקי' בשיחלא קמא' כלומ' פי' הריון ראשון
חביצים שנתקשרו בשלל עד שתלד כולם'
שחלא דעברי לה לשיחליא עיין בלע חרגול
כלו' עכר שאוחז אוזן ושמן בל' אחרי שיחליא'
ע"נ חרבו ולשוש — ודומה לחגורת לחה' ויוצאת ממנה מים של לחה סרוחה'
שחלים בס' במעשרות השיחלים
והגרגר' בר' גמ' דף בכל מערבין השחלים והגרגר
ע"נ חץ שחוט כלומ' משוך — שזרעו לירק' מעשרין ירק וזרע' בפ' בומא בגמ'
כל … יומיים הדברים מוציאין את האדם לידי טומאה
השחלים והשום ומלח בר' גמ' דף הולכין לשחוק
ולשכרות שיחלים בשבת' בס' חלומות דל הרואה'
ע"נ זהב שחוט כלומ' משוך — ובסאין מעמידין בגמ' מתרפאין הר"ה דברים מחצירין
את החולה מחליו … עד והשיחלים והתגלמת
בהגדה דל העזקין כבר שחלים שהיתה פרנסתן משחלים'
שחלים בס' השוכר בגמ' זה הכלל וכך
הן עושין בערב שבת בציפורי' והיו קורין אותו
קדירת שחלים' **שחלמית** בס' אילו טרי' בגמ' השחלמית
ובחגבים [illegible] להביא את הכרכשת ואת
וכולי' **שחלת** בר' כריתות הפטום את הקטורת

הקנים זונה עשרה לאמה· שמונה שם· פי׳ גאון
ומושהנה ביה סאה פי׳ שמשהנת מים ושפכין
עד בית סאה· ודתני ר׳ יוסף קבר שלה כינוי הוא
לרחם שלה· ודאמ׳ ר׳ שש׳ מפי שמועה אמרו כי
כן היה שמה שולנאי· ואשר אמרו בין קני לאורבני
שולנאי מאי· בגוא שמעה במשל הקדמונים
על גדולה של זונה שם זה· וזה שאמרו המושלים
שולנאי למזבי הין מתכוונין· ותרון המושלים כך
הן אומרין בין קנה לגומא· מה זונה מבקשת גדולה·
כלומ׳ שלא ישבה כאן לא אוהבת לגנות· כעניין של
איפה לא שוכבת על דרכים ישבת והאחר כך
פתרון עם קליפה שלקנים נאפה שולנאי את אמה·
ואינה חוששת וכלמת הקנה חשוב אצלה·

שוסקי בפ׳ מי שהיה טמא במ׳ הפסח הבא
בטומאה ודילמ׳ שוסקי עבדינהו· כלומ׳ עלץ אותם
ממעיע מאכל ואכלום·

שור בל׳ גמ׳ דפ׳ מרובה
שור בן יומו קרוי שור· דכת׳ שור או כשב או עז כי·
איל בן יומו קרוי איל· דכת׳ ואיל אחד לא אכלתי·
אילים הוא דלא אכל הוא טלאים אכל· אלא שמע איל
בן יומו קרוי איל·

שוור בל׳ גמ׳ דפ׳ הרואה
שור ג׳ אמין· בפ׳ חשר בגמ׳ ואבוב רואה· ואי לא
לשוור נגרא· בל׳ ערב פסח בגמ׳ ואפי׳ מן ההמחור לא
תשוור נגרא· בפ׳ המוכר בגמ׳ מרפס ושמואל אמ׳
חמרא דאכפא דגבדי שוור· פי׳ כשנושאין אותו
מבית מוכר מדלג ומפיק טעמו ממנו· בפ׳ ב׳
מיתות בגמ׳ הנותן מזרעו· רבא אמ׳ כמשוורתא
דפוריא· פי׳ אל׳ יהודה אינו חייב עד שיעבירנו דרך
העברה היכי· אמ׳ אביי שרגא דליבני בי מיצעי
נורא מהאי גיסא ומהאי גיסא· ומעבירו באל אותה
שרס׳ וחוזר ומעבירן עד שתכנס בו האור ונפל
לתוכו פי׳ משוורתא בית קפיצא· פי׳ אדם בזמן
שהוא קופץ אומ׳ קא שוור· ואם קפץ אומ׳ שוור ליה
והקי כיון שרגיל בקפיצה קרויין שורא· ואפי׳ היין
בזמן שהוא ממהר להחמיץ אומ׳ קפץ· ובלאר מי
אומ׳ משל חמרא אפפא דגברי שוור· בפ׳ [illegible]
חס הפורים· מנהג בכל העולם כי הבחורים
עושין צורה כדמות המן· ותולין אותה על גגותיהם
ד׳ ה׳ ימים· וביום הפורים עושין מדורה· ומשליכין
לתוכה אותה צורה· ועומדין סביבה· ומזמרין· ויש להן
טבעת תלויה בתוך האש שנתלין בה· וקופצין מצד
האש לצד האש· אותה טבעת נקרא משוורתא·
כלומ׳ בית קפיצה· וכן נמי בסוסה שתולין אותה

בחמור ובסוס· שהרוכב מניח בה רגלו· וקופץ באחרת
ועולה על גבי הבהמה נקראת משוורתא· וקצת עושה
זה מקפץ בן עלה· וחוזר ומקפץ עד שעושה שחוק
של תענוג ונופל בה· בגמ׳ דחלק שוור בר שוור·
שוור נבוזראדן שוור דמטא דמרכא· בפ׳ עגל בגמ׳
המניח את הכד· אמ׳ רבא חמרא שרי רופמ׳ שוורי·
יש׳ פי׳ קופצים ובוגים· מקפץ של הגבעון תרג׳
ושוור על שעבודא קץ שנים על צדקתא דאימהתן
דמתילן לגבעתא·

שווש בכ״א בפורה
הב שוושי ושוורי מסכבין בהו· פי׳ שמות עץ
השדה· ושוורי מפורש בגמ׳ שריתם רע·

סליק פא אחל פא שגז

ורחצת קרבו וכרעיו· תרג׳ ותשוג בגו גווא· רחץ
בפים· תרג׳ ירו שוג במיא·

שזף בכ׳ כלאים
חשיזפין והרימון אע״פ שדומין זה לזה· כלאים זה
בזה· ירו׳ תנ׳ גני שהרכיב אגוז על גבי פרסק· אע״פ
שאין ישראל רשאי לעשות כן· נוטל ממנו· ויחזור
ונוטע במקום אחר· מה נפיק מינהון קידרא כריסקא·
הרכיב תדיר על גבי דרכון אע״פ שאין ישר׳ רשאי
לעשות כן נוטל ממנו זרע וזורע במקום אחר· מה
נפיק מינהון כרוסי לבנון· והדא לשון יון ובלשון ה׳
אטריפיזי ורגון נלמד· מה נפיק מינהון כפרוסילון
ורגון לשון ישמעא׳ ולשון קדש שרית גפן לוזין
ובוטמין מה נפיק מינהון פיסטקין· זיתים ורימון
מה נפיק מינהון שיזפין·

שזל בר׳ גמ׳ דפ׳
המורא תבילין כשזירין שזירן נמי אדעתא ד׳
דסיפתא [illegible]· בפ׳ בא לו כהן גדול בגמ׳
כהן גדול חד לגוביה דכיתנא וחד פיהן שזורין·
בל׳ גמ׳ דפ׳ כל הזבחי׳ שקיבל בל׳ חוטין כפול ו׳ הווה
קא שזרא· [illegible] שדא· וכבר פי׳ בער שד·

שזר
כאילן טרי בגמ׳ נשברה השידרה· פי׳ ר׳ היא העצה·
כדמתרג׳ לעומת העצה לקבל שזרתא· בכ׳
עוקצין ושזרא של שיבולת· פי׳ אב השיבולת· ושדרה
היא השדרה·

קליק פא אחל פא

שח בר׳ גמ׳ דפ׳ משוח מלחמה שח בין
תפילה לתפילה· פי׳ בירך על תפילין להניח תפילין· ולבש
תפילין של יד· ושם שיחת דברים והפסיק· ואחר כך
לבש תפילין של ראש זו היא עבירה· דאביי ורבא
דאמרי תרוייהו לא שח בין תפילין של יד לתפילין
של ראש מברך אחת· שח מברך שתים· כמנסוב פ׳
גמ׳ דפ׳ הקומץ רבה· על תפילה של יד הוא אומ׳ להניח
תפילין· על של ראש אומ׳ במצות תפילין· **שח**

בל׳ גמ׳ דשבת

להשחיר· וכן השיחה תבולת עהריס כדה המסורה
לו שאבין מאוברהם שקוס ונגמור· שלום אברהם
קיום המצות ועדיין לא נתנה תורה· ואין לנו ללמוד
אלא ממנהג הנביאים כגון דניאל וכיוצא בו· מסוף
שנהגו כהלכה במעשה מסיע· בפ' כיצד הרגל בגמ'
ואם נהוית משום שחרא דאשיתא פי' כיון
שמשחרים בבית מטוכין הקורות וראשי מושקרין
שנים והוא מבקש לגבות ממנו דמי בשין חדש·
לפי מנעו מלהשתמש בו· בר' יבמות בגמ' וכון
שמתו· אפי' לר' יהודה דאמר עד שירבה שחור על
הלבן בפאולו נערוה בפ' הל' הבא על אחותו אחד
מדוהבה מתשנתנו שתביא שתי שערות דברי
ר' מאיר ר' יהודה אומר עד שירבה שחור על הלבן
פי' עד שיהיה רוב השער שחור· כלא עד שירבה
עיקר השער שהוא השחור על ראשו של שער
שהוא לבן· אולו פי' רח"ל· פי' עד שירבה שיקף
השיער השחור על הבשר שקוא לבן בפ'
אמ' דפ' הבונה· ובל המביא גמ' שני בגמ' בצל בוהבין
בשחור ובשיחור· פי' שחור כלי ברזל· כדתנן ר'
בהסייף פרק ג' בכלים השחור וזוג של מספריים
שנחלקו ורושם בו את המגילה· פי' שיחור פחמים
בבוויס· גופה באש פחם· תרג' בשיחוריין· ובגל
בפחם· תרג' ונפח בשיחורים· בפ' ג' בברה שחור יש
בו אמר כותשין אותו· פי' בבור שחור אם יש בתוך עצמו
אמר· **שחל** בפ' מש ולין מאי דתנו משחירין
לא משתמשי· דתנן השיחור וזוג של מספריים· פי'
מספרים· ולמה נק' שמו שחור שמשחילין את השיער
והם קטנים· וזוג של מספרים הוא גדול מן השיחור
ובלעז כור פצי· ויש אומ' אולו של נחים הן להחתך בהן
כל מיני מתכות· מספרת· ובוא דרור של ברזל ויחודו
אותו משני צדדין ומכפלין אותו לצד אחד· ושמן
משפל ה'· ויששום מספרים תער· תער· תרג'
מספר· **שחר** בפ' חזקת הבתים בגמ'
עדים אין לו חזקה· הוה ממטי ליה לדידיה ולחמריה
לשחרו· פי' היה מוסרו לעבודת המלך כגון אנגריא·
כלומ' לא חמרא דחד מנהון שחריה· בפ' עקביה בן
מהללאל הוי קל ראש ונח לתשחורת· **שחת**
...ין מפסיקין כל ב' הקוצר לשחת מפסיקין· בפר'
חזקת הבתים בגמ' חזקתן ג' שנים· א"ר יוסף אכלה
ש... לא הויה חזקה· פי' דלית גמר פירא הוא· שכך
...ורעין התבואה כדי להאכילה ירק לבהמה
וקוצרין אותה כשהיא לחה קודם שתעשה· גזי

שיחתא
המלך· תרג' והיא צימוח דערך בתר דאית גזיזה
דמלכא· בב' האומ' לחברו בגמ' המקדש את האשה
שחת דבי כבשק· פי' שאשה מי המטך· אבל
בשחת דבי שקוא פי' שדה שמשקין אותה בארעקא·
שהונא ברכות מי שאמן לישקהא
לזהי אקיקא· פי' תרומונות: **מליקפח**
אחלפט **שט** בב' ומבלים
חבית של שיוטים· פי' עושין בני אדם חבית כדי
ללמוד בה לשוט על ידי המים· כאשר יפרש השוחה
לשחות: תרג' כמא דפרש שייטא למישט· **שט**
בפ' גמ' דפ' המביא כדי יין אין שטין אותן במתלות·
בפ' השוכר את הפועלין בגמ' ואילו אוכלין· אין שטין
את האלנה בתנור· ואם שטו כל הפת אסורה· פי' כת
בשין וקודין בשין ומהו שטין שפין **שט**
בר' גמ' דפ' המצניע שיטתא שוטו אוירי פי' מטה
שיושט אדם עמו בחוץ להביא ריוח בביתו· כמו
תרג' המשענה· סא שיטתא שטותא· פי' ענף של
הדס שמשחקין בו למשתה· משום הכי נק' שוטיתא
כנמין שטות בר' גמ' דפ' ואילו מגלחין לשוט דברי הכל
אסור· פי' לשוט בעולם ולראותן שלא לצורך· כמו
משוטט בארץ כמטיול· כמשמעשע· בפ' גמ' דפר'
ואילו מגלחין אחור ליה שוטי דנוראי· פי' וידע
דהוא מלאך המות· בר' גמ' דפ' ב' דכתובות· שהיה גוטל
בד של הדס ומרקד לפני הכלה וכולי עד אמר ליה
שוטיתא לסבא· ואמרי ליה שוטירים לסבא· בפ'
א' בקידושין בגמ' ובית הלל אומ' בפרוטה· ההוא גברא
דקדיש בשוטיתא דאסא בשוקא· בפ' גמ' דפ' המדיר
הא בשוטיתא במה· פי' שמפרסן אותן בשוטים
כדכתיב אבי יסר אתכם בשוטים· המשענה אשר
בידן· תרג' שוטירא די בידיה· קצה המטה דיהונתן·
שט בתוספת דמאי לא ישוט אדם כוסין
לעיר· **שט** פה בא שביעית· ובפ' לולב הגזול
בגמ' הלוקח מעבי· הפיגם והרבשין והשוטין והחלגלוגית
פי' פינקולי· **שט** בפ' ב' בנזירים שני נזקים
זה בצד זה· שיטה של שיער· מפסקת בינתיים·
שט בר' גמ' דפ' ראובן בית דין א"ר יוחנן כל
שיטה ושיטה שנטלו גוים מירושלם עתיד הקב"ה
להחזירן לה שנאמר אתן במדבר ארז והדס ועץ שמן מדבר
אלא ירושלם שנא' ציון מדבר היתה ירושלם שממה·
בלמ' בר' פרא המשל אומ' מן שטיא ליה הנאה
לא מן קציה· פי' מן עצי שטים אין לאדם הנאה ממתן
שאינו עושה פרי· אלא אם קצצו ויעשו ממנו כלים·

סמים הרי׳ נטף ושחלת וחלבנה היא חמישי׳
שחם בב׳ המוכר את הספינה שחמרירת
ונמצאת לבנה׳ אמ׳ אל כפא שמ׳ מוכ׳ שמשא סומקתא
היא׳ פי׳ התנה ערבו להם לא חטים אדומין שנראה אדומין
מחמת החמה הזורחת עליהן ועל שם׳ החמה
קרויין שחמות בפ׳ הגוזל עצים בגמ׳ גזל פרה
שחמי׳ ועבורנהו חדתא לאקני׳ פי׳ אדומים ישנים
בפ׳ אלו טרפ׳ בגמ׳ חרותא איזהו משיכב׳ שחמו׳
בלאן מעמדין בגמ׳ עדות אמ׳ רב עוירא הע׳ חעבר
שיחמי דארמאי׳ כיון דלא בלעו טובא משכשכן
במים ומותרין׳ ויש אומ׳ שחם שחור הקודרים מני
קדח תרג׳ דשחימין ציבתא עליהון אותחייל תלגא׳
וכל חום תרג׳ וכל דשחום׳ שחם בפ׳
שור שנגח את הפרה בגמ׳ משלם דמי כל היכא
דסליק בולד שיחמא הוא מקום החלב לאפוקי
ידיה ורגליה דלא סליק בה שיחמא לולד׳ ויעאן
לדיה פטור׳ שחן בפ׳ הזהב לן בגמ׳
ומסגלן שהוא שחונה וגו שומה׳ בפ׳ גמ׳ דפ׳ מחובה
הר׳ הדברים שאמרו בשום משביע ומשחין ומרבה
זרע וכו׳ בפ׳ בכתובות בגמ׳ בתולה כשובלה ר׳
ובפ׳ רפואות דפ׳ מי שאחזו קורדייקוס תמרי משבעא
ומשחנא משלשלן מאשרא ולא מפקנן׳ פי׳ בגג
אשר בגמ׳ דפ׳ לולב הגזול ובפ׳ הגוזל עצים בגמ׳
נבן עמר והאיכא עצים דמשחן פי׳ עצים הנותן
שמדליקין בהן התנור לאחר שריפת העצים
לאפות בו הפת והעשויין להתחמם בהן בני אדם׳
הנותן ובעורין שוורך׳ שהעצים והאדם מתחממים
בהן בעדכום בב׳ המוכר שדהו בגמ׳ אין מונין
לו ולימ׳ נה אגא שחין נורא מקמך׳ פי׳ לרבא בראשון
אותו שקנה בפן באדר ראשון לאותו שקנה
שלאדר שני׳ אנא קדים שחין נורא׳ כלומ׳ אני
היסקתי אש במדורתי קודם שהיסקת אתה בסבך
שאני קניתי קודם׳ מפני מה נחלט לך עורך קודם׳
משיחלוט אותם שלו שקניתי קודם דאמ׳ לא׳ עיה
לעיבורה שקנייתן חדש העיבור בפן באדר ב׳
גלית עצמך חשוך דשנה מעוברת רוצה
לחשוב הילכך לא אורה שנתך עד פן באדר
א׳ ולא יחס לו תרג׳ ולא שחין לו׳ בבב׳ רב כי יע׳ משנת
הדיוט עבד מלך כמלך דבוק נשחין וישחין לך
כחום יום תרג׳ כשחין כיומ׳ שחן בכ׳ גמ׳ דפ׳
מוצאת האשה כדבעי ביה למעבד לא עבד דאמרי
אינשי לגמ הגמלא שיחנאי בפ׳ גמ׳ דפ׳ העושה את

ע״נ שחין מצרים בי״ד היה

ע״נ הקודרים מני קרח

ע״נ לשמשם בקמיהם

ע״נ ולא יחס לו

אמ׳ לה היין לפום גמלא שיחנא׳ בפ׳ א׳ בבוטה בגמ׳
מי לנו גדול ממשה תנא דבי ר׳ ישמעאל לפום
גמלא שיחנא׳ פי׳ לפיכך למשה סוטנו הקב״ה ליכנס
לארץ׳ מפני שהיה אדם גדול דיקדק עליו׳ בבר׳
ר׳ ב׳ והנחש היה ערום תנא דבי ר׳ ישמעאל
לפום גמלא שיחנא׳ פי׳ שחן משוך בלע ערבי׳
שחין בפ׳ גמ׳ דפ׳ על אילו מומין שחין
תלתא גווני הוו׳ דקרא יבש בין מבפנים בין
מבחוץ׳ דמערים לח מבחוץ ויבש מבפנים
דכתב בבעבועות׳ דמתני׳ לח מבפנים ויבש מבחוץ
שחת בפ׳ גמ׳ דפ׳ ח׳ של ולתר שמטר דקניא
ושדי התם דכי אם שמעי׳ קנה׳ פי׳ קליפת
הקנים׳ בפ׳ המכלה בגמ׳ סנדל האי סנדל מיכרך
כריך נה לולד אחריה ומשחיף למיזל כלפי
רישיה׳ פי׳ אותו באמעירתן׳ ולפי שהסנדל ראשו
חדין מלמעלה ולמטה נשמט הסנדל ועולה
למעלה׳ כשהולד אוחז באמצעיתן׳ בר׳ גמ׳ דמשכין
לשחוט נחלא׳ פי׳ לעקור ענפי אילנות הגדילין
בנהר׳ שחת בפ׳ גמ׳ דפ׳ ארוסה ושומרת
יבם שחוף מקנין על ידו׳ פי׳ רחל שחוף הנועל
כדרכו ואינו מוליע׳ דתניא איזהו מרוח אשר
זה הקיטוס שנכנס רוח באשכין דברי ר׳ ישמעאל סטא
ר׳ עקיבה אומר זה השחוף שחת על גחון
תלך׳ תרג׳ ירך על מעך תהי שחיף ואל מקומך
שואף תרג׳ ולאתריה שחוף׳ שחין בכ׳ במרה
אישה בגמ׳ כוכלה אנשי ירושלם׳ אנשי שחין
היו׳ בפ׳ גמ׳ דפסח בדקן אמרין ומצאו שחוף מסוב
ר׳ כסלה מנשכה כדרכה לשמעה בקמיהם׳ שחין
מסוב גסות רוח והיינו שרבלבי פא שחן דבר ערוה
ועני כדרכה לגמרה בקמי׳ ושיהן כמולין לכהונה׳
כדתנן בפ׳ מנחות הכהנים ששימשו בבית חונין
לא יקדשו במקדש בירו׳ וכיון דבית חוניו דפסול
כש לגזי׳ שלא יעלו כהן במוהא מזבח י״י׳
שחץ גסות רוח ונפיחת לשון כדעת אנשי
ירושלם לאנשי שחץ׳ שחק בפ׳ כל היד בגמ׳
בית שמאי שחקי דקיטנא׳ פי׳ כלאי בגדים שחוקים׳
שחר בפ׳ בנדרים הנודר משחורי הראש
שאין נקרא שחורי הראש אלא׳ באנשים להן המרובה
עלוריה דאברהם מפני משחרי כותלי׳ פי׳ תבלת
ראובות כותי׳ ולא הזכיר אברהם לא מפני שהוא
שקר׳ וסליג׳ כי לשון משחרי משנה שיכנס
במערב׳ ובאמה העגה מתחילין הכתלים

להשחיר

שכות· פי' כגון שיש לקוסות הרה אוגנס ומשכות
מן הענבים וכולטין משקין· פא שיושך אדם משכול
ומוציאין ממנו משקה פי' שנוספות שאוין בולטות
משקין ובמתכוין לאותו משקין· **שך** בסג'
דף בשבת· מאי לבש· שירא דארא· **שכב**
גמ' השכב שקוד מן הרכ· שייבע רכב· שכיבה
וישיבה· פי' כל משכב ומושב שאין רוכו שלזב
נושא עליו אין מטמאין משום משכב ומושב· שא
משום מוגב· מה בין משכב ומושב לטומאת מוגב·
מגע אין הנוגע בו טעון כיבוס בגדים· וטומאת
משכב ומושב טעונה כיבוס בגדים· **שכב**
בסג' דף נגמר הדין כגון שוכבי דהרפניא פי'
בהרפניא מלוין ממזרים והכריזן עליהם כי קנס ביום
וכולה אורדין לו כגר ומשלכמין· **שכלי**
כיבלו· ססיוני ושלון· בר' גמ' דף יוס הכתן· בגולה· ופי·
תרג' משכלתא בשוכרי· **שכם** נסיב דכבדא
ומגאי גזר שייבע מגבאי· **שכן** דמא
שכן· כבר פי' בע' כף היד· בר' גמ' דף חזקת הבתים
ובסג' גמ' דף מי שמהאנא בשכונ גוואי הוואי· פי' אמ'
המערער מעולם לא מכרתי אותה לך· ולמה לא
החזקתה בה· ויהר אמר דהוא בשכונ גואי בגה
הואי ברוכה ולא חששית לכה שאתה הההדר
בשכונ בדאי· אגר נהו כאושון עוי· תרג' ירוש
שכבנא בבבא דעיתא· **שכר** בס' גמ' דף ואילן
עוברין בפסח כותח הבבלי ושכר המדי· גמ' דרסון
בה מי שערי· **שכר בזאי** בחלק
יומא חד נכה לשכר בזאי· אכמא שמן אורדמי לה
כטיבין פי' שכר רשת כמו כל עושי שכר אג'
ונין בלש ין באו· כלום לצוד חיות ועופות ברשת· ונין
עיין בע' זיידין· **שכשך** בל דף חטאת
בגם אחד הבגד זימנין סאיו קיימא קמי' דרב
נשכשב לה מסעה· בס הקומץ רבה בגמ' משדב
קומצה משכשבן בשירי הלב ומעלה· בפאין מעפורין
בגמ' אורה דבר שאין מכניסו לקיום משכשכין
במי סגון ומהרין· בספ' ושמעתא בגמ' לוקחין גה·
חוה המורא שלא שרא בים ידיה ומשכשיך ביה·
בע'
שכתא לא משום שוכסא כבר פי'
בה ארעא· **סלוק פניא** **אחל פניב**
של משום לא בחבית כבר פי' בע' קף **של**
ומגדף הוזה קף חירק שאני קומנה הואיל ואי בעי
של שלפוף לשאלו לבכם ומהדיה נדרו **של**
... פירות פי' משלשבין· משלחין משחירין

מעשירין מכשירין כולן פי' אחד הן לשון הורדה ושלשול·
בר' גמ' דישבה ששלשל ידו למטה מגג· בר' גמ' דפר
טעד משתתפין לזה בשלשול ולזה בשלשול היינו
חריין שבין שתי חצירות· בר' סוכה המשלשל דפנות
מלמעלה למטה· משלשלא מעשרה פי' בנאשר·
והורידם בחבל תרג' ושלשלהון באטונא· ושלחה
מבירתן· תרג' ירן וישלנה מביתיה· **של** בס
גמ' דף נגמר הדין לדבר אחר בשלי· אר' יהודה אמ' רב
על עסקי שלי פי' שאילה שאלו בעניין החליצה·
כדכבר של נשיך· אדמת במה היא חולצת אמ' לו
בשינה· אמ' לו הראה לי היאך· כששחה להראות לו
הכהו בחומש· **של** בר' גמ' דף וארבו ואמרין
וכהו שם האלהים על השל· חד אמ' על עיסקי שלו
פי' בשגגה· דכתי' ויאחז בו כי שם· אמ' הקב"ה למוצא
עונא נושאין נושא· עימין לא כלשהן **שלב**
בס במה אשה בגמ' ולא בקטלא בסולם הלך אחר שלבותיו·
פי' אולין חיוקים שעושים בן כדגרסי· בר' גמ' דף
חלון סולם ששלבותיו פורחות· ומהו פורחות שמרוחקות
זו מזו· וקאמ' אילו שלבותיו שני עצים שבצידי
הסולם לבדם מה טומאה מקבלין פשוטי כלי עץ
הן· אלא מה גרם לו להיות כלי ולקבל טומאה שלבותיו·
לפי' הלך אחר שלבותיו· פא הלך אחר שלבותיו אם
הם מחוברות מקבל הסולם טומאה· ראשון מעשור
לה כלי· ופשוטי כלי מחוברות מקבלת טומאה· בר'
גמ' דפאילן קן הגולן היה עולה בסולם ומשתכוה
שלבה מתחתיו· **שלב** בפאילן קשרים בגמ'
וקדירה של בשר ראיה לה שלבא כגון דדי הכור
שמקלחין המים אע"ג דיכול לאחוקי המרק מן
השלבה· מותר להתירה· **שלגא** שמיה·
עייבע אשלג· **שלד** בפ' ואלו מגלחין בגמ'
אין קורעין כאן בשלד קיימתא· כאן בשאין שלדו
קיימת· בס' המכלה בגמ' שולבא מה שנשרף ושלדו
קיימת טמא· בר' גמ' דף דם הנדה הני זבוגי דמסוגא
כישלדן קיימת טומאין· פי' השדרה ועצמותיה הן
שלדן· בס המניח את הכד בגמ' דסמך לה בסביבון
אר' פפא דמסקיה לאורחיה בשלבא פי' כגון שפשט
ידיו ורגליו לרחבה של דרך ופסקה מלעבור אדם בה·
ומפטר עליהון בלשון תרג' ושחות עליהן מטרן
ופני להבים דסורעבותא בשלדיה **שלהב**
טעמם תרג' שלהבין אפיהון· **שלהי** בפ' אי זהו
נשך בגמ' כיון דלקח אר' כהנא מה התכוונא בשלהי
פירקיה דרבא· בפ' אלמנה לבהן גדול בר' גמ' והיב רבין

כן פרעה מולך מצרים אותו רשע אלא דלקותו **שטט**
בר' בכורות פסח לשון שטים ר' יונתן אומר שטים שמה
ר' יהושע אומר על שנתעסקו בדברי שטות **שטוח**
בפ' הבית שוטחן בחמה בפ' העור בגוי ואילו שעורותיהן
כבשרן ובפ' [illegible] דם הנדה [illegible] **שטה**
עורות [illegible] שוטחין בפ' בשלש [illegible] עורות
העשוי לשטיח טמא מדרס בפ' כל [illegible] עורות
טמאין מדרס עור שחישב עליו לשטוח בפ'
כל [illegible] שעשאו שטיח ושטיח שעשאו [illegible]
בפ' העור והרוטב בשטיח כדי אחיזה פי' המפשיט
מן העור עד כדי אחיזה וכיוצא פחות מחבור הוא
ואם נטמא העור מן השרץ נטמא הבשר [illegible]
[illegible] ונהו [illegible] שומר לבככם ולהוציא [illegible]
[illegible] יותר מכדי אחיזה טהור המפשיט בבהמה
ודרך המפשיטים לשטוח להתחיל מצוארה
כדרך שעושים לשורים ולחמורים כלומר אם רוצה
העור לתוך [illegible] שמפשיטו העור שלם כורך
חשוב חיבור עד שיפשיט את החזה מפני שהחזה
קשה להפשיטו יותר מכל הבהמה וכיון שהפשיט
החזה שוב לא בטומאה ולא בטהרה המרגיל כולן
חיבור פי' המתחיל להפשיט למטה מרגליה כיון
שחזה מפשיטו לשטוח כולן חיבור לטומאה הנוגע
בעור מחמת הבשר אם היה נבלה או טמאה ואם
היא טהורה ושחוטה ונגע שרץ בעור נטמא הבשר
במגילה איכה [illegible] ויגרס בחצץ שני
כן כל [illegible] מהו ר' חייא בר אבא אמר חמה קערה
ושטיח וכל אחד ואחד משמש ב' דברים ונתנה [illegible]
ראשון קערה אוכל בה [illegible] ב' שטיח [illegible] עליו
וישן עליו **שטח** [illegible]
[illegible] עליו **שטף** בפ' ה' בזבין הנוגע
בזב או שהזב נגע בו [illegible] הזב [illegible]
[illegible] אוכלין ומשקין וכלי שטף [illegible]
אבל לא במשא [illegible] בחולין [illegible]
הטהור בכלי חרש [illegible] ולא [illegible] ואפי' [illegible]
שטף [illegible] כלי עץ [illegible]
[illegible] נחושת [illegible] נחושת בן [illegible]
שטף בפ' [illegible]
מים [illegible] ולא [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
בפ' [illegible] רבנן לר'

[illegible] ואוקמוה [illegible] בפ' רב' פר [illegible]
[illegible] עקרי [illegible] [illegible]
[illegible] כלומר [illegible] עוד [illegible]
[illegible] **שטף** [illegible]
[illegible]
[illegible] **שטר** [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] השוכר את הפועלים [illegible]
[illegible]
[illegible] **שטה** [illegible] ברורי [illegible]
[illegible]

סליק פ' ש' אחל פ' שיול

[illegible]
[illegible]
[illegible] קבר [illegible]
[illegible] הקבורה [illegible]
[illegible]
[illegible] **שיור** [illegible]
[illegible]
שיות [illegible]
[illegible]

סליק פ' אחל פ' יא **שך**

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] **שיור** [illegible]
[illegible] השוכר את [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
שך [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

העשק

שלחת בגמ' פ"ק דשבת (ד' ט"ו ע"ב) המעות
כתובה לאשה פא של רחבל דלא סבירא לך אלא יהודה
באישות הין בותבין לבתולה ל' יום שהיו נותנין לה
כתובה שתכנס, ולפי לא היו השוים נעשים או לא,
ומסתייע הדין מיל מדקאמר לקמן לא יאמר לה הרי
כתובתך מונחת על השולחן, אלמא כל נכסי אחראין
לכתובה. ירו שמעון בן שטח והתקין שיהא אדם
עושה ונותן בכתובת אשתו, בפ' האומר לחבירו צא
וראה אם השלחן איזה מוקדשת, פיל על השלחן
שלחנו. והוא המוכר מטבעות ולפי שהשלחן לפניו
תדיר, ומזכל וקונה על השלחן, לפי נקראו שולחנים.

שלחת בפ' גמר הגורן (ד' ל"ו ע"ב) משלחתי. פיל זה יושב אחורי זה בלכסון ממעט או
זה וירעהו מהוחה למערב, זה ירעהו מהוחה
לצפון בפ' ואילו מציל בגמ' (שם ד' ל"ג ע"ב) המעות
משלחתי שאתה חייב להכריז, פיל אם היו
משלחתי אחרים מיושבים והן שגבו זן, אין מוקצה
טוב ומוקצה שיש טובה, אלא ממעה. בגמ' (ובזמ'
כנסי הכרובים, כדגרסיבפ' המוכר פ' חה בגמ'
ודלמ' שלחתי הון, משלחתי ידאי, פיל שלחתי הון
משלחתי בנפ על כנפ, שכלאתי ידין, תרגימו
לידוקי מנדלמיכרך בריך ליה, אחרציך ומשלחיך
ליה כלפי רישיה, פיל דאמרין לה עד מתינו, ומשם
חכמתה ומשלחתי, פיל שלחתי בה שוים
שלחתי קודמין, פיל חבית מיוחדת היא ומחזקת
כמו הגיפה, כדאמרי' האיטה והבית תוכן אחד, וקא
משמע לן שקיבה בית הדוב קודמת היא כדי שיהא
חק הדוב אחורים לה. **שלח** ונמצר
חבמתתיו, הרגשילחתי רקמיתה. **שלף** בפ'
בבא מציעא (ד' ל"ג ע"ב) ומשלף מיקום שמי גשמים
עמן לידי, פיל יהודה אמר שמואל מיקום שמי גשמים
שלקן, פיל יורדין ושקין, מלמ' כי יושלן ירדין. ואית
ומה שולחת השולחה מן העבדים, לי יוחנן אמר אמרה
חמים ממחלקת שלשלמה, פיל כשהתלמן שומרה
מתחלקין בדותים סביבותיה. בגמ' דפ' אילן מעשרות
שמוש שלשים ומחלוקתן שלעזר פיל מיקום ריצוה
חוצה. **שלם** פ' גמ' דפ' העוקין שנינו שכבן
מלא שנאו עליה [illegible] ומנאן דרבן [illegible] מלא
שלא מלכים, ומלכו, ומנאן דרבן [illegible]

שמעתי שאבל אשה אין לה שלוים לעבד דמיה
בפ' העור והזוטבבגמ' קונה, ובפ' יש באהילות
ונראה דרך שלוח, בפ' גמ' דפ' השוכר את הפרה שמא את מדבין לי בשוק פרה. **שלי** אלף שלי שטפדאוה
עיין אבל טוף **שלוח** בפ' המפלה בגמ'
סנדל אן שלוף, גמ שליה תחילתה דומה כחוט של
ערב, וסופה כחוטעוק וחלולה כחצוצרות, ואין שליה
פחורה ומשפחי, זה שיעורן טפחי שליה, שופר, ושדרן
של אולב וכלי בני חמש, בפ' בהמה המקשה השוחט
את הבהמה ומעבה שליה נפש היפה האוכל פיל
כדכתי' ושלוחיה הוציאה. **שלוח** בבוא שולחים
כשואה פחדכם, תרג כזויתי כשליה דלוחיי כלן
לא תדרא מפחד פתאום ומשואת רשעים כתרג
דרשיעי. לא תחלב מן דלוחיא דמין שיבא ומן חופן
פתאום יבוא אידן סמיב ושבל, תרג מן שיבא ומה
תקריה ומן שיבא ניתבכו **שלול** בפ'
בזבחי השוחט קמוקדשין לאכול שלול אן שלוחן
בחון לא מיגל בפ' גיד הנשה בגמ' ונתגבשלול ר'
יהודה אומ'אין נוהגבשלול, פיל העובר של בהמה טוב
ממון הנפל, תרג אמרית בשמיהון דטב מיוה
שלוח דלא חזאי עלמא הדין. **שלך** בפ'
גמ' דפ' כיצד מעבירין שנוכחי הכלך לבוא, פיל ראתה
לומ' שכיניתי אוכלך חלבאן אמ' לה שלוכה תיכלך
אריה. **שלך** בפ' גמ' דפ' בהמה טומטם תנן בפ'
ב בעוקצין שלך הכובסין והבגד שהוא תחוך בשלוים
חיבור עד שיתחיל להיות. בפ' פרה שלשלת המפתחות
ושלך הכובסין והבגד שהוא תחוך בשלוים חיבור
לטומאה, ואין חיבור להיות, פיל מנהג הכובסין
כשמכנס הבגדים אם הם תתיכות קטנות מיחד
כ"ה ביחד ותוכן, ואיכ תופרן בכובאם מכלב
כדגרס' שם גמ' דפ' ואילן מגלחין שלכל המרובה כולן שלוך
בשם גדולים אשכולבוניס קטנות. **שלל**
בפ' בבא מציעא הנחל והשלל תחלק בפ' גמ' דפ' הנזק
עמן לידי, פיל יהודה אמ' שמואל מיקום שמי גשמים
שלקן, פיל יורדין ושקין, מלמ' כי יושלן ירדין. ואית
ומה שולחת השולחה מן העבדים, לי יוחנן אמר אמרה
חמים ממחלקת שלשלמה, פיל כשהתלמן שומרה
מתחלקין בדותים סביבותיה. בגמ' דפ' אילן מעשרות
שמוש שלשים ומחלוקתן שלעזר פיל מיקום ריצוה
חוצה. **שלם** פ' גמ' דפ' העוקין שנינו שכבן
מלא שנאו עליה [illegible] ומנאן דרבן [illegible] מלא
שלא מלכים, ומלכו, ומנאן דרבן [illegible]

ור׳ יוסף בשילהי פירקיה דר׳ נחמן ער׳ בפ׳ הפרק ובאחריתו
שילהי קייטא עיין בע׳ שגר׳ בר׳ גמ׳ דר׳ השנה דכי
מטו לה שילהי אדר בתראה׳ בר׳ גמ׳ דפ׳ האשה שהלכה
ההוא גברא דשילהי הילולה אותביה נורא׳ בפ׳ אין עושין
בגמ׳ שתכח רגליך משכחת לה בשילהי כספי׳

שלה ונעו מים עד ים׳ תרג׳ וישתלהון התשלפנה?
הבהלות תרג׳ ושהלבין **שלווש** משולבות׳
תר׳ יח משולווין׳ **שלח** בפ׳ א׳ בחולין בגמ׳
הבשר בכחוס תרג׳ כהנא זקן לעשות שלחן
עיבור ולרד לפני התיבה ולישא את כפיו׳ בפ׳ המביא
גט שני בגמ׳ דסמך ועל הקן שליחות לך קבלה מדעתה
איתה בעל כורחיה וכו׳ בר׳ גמ׳ דפ׳ האיש מקדש
שליחות מנא לן דתניא שלח מלמד שעושה שליח
ושלחה מלמד שהיא עושה שליח ושלחה מלמד שמשלח
עושה שליח אשכחן בגירושי׳ בקידושי מנא לן וכו׳
עד מניין ששילוחו של אדם כמותו של׳ ושחטו אותו
בקעיבה׳ וכי כל הקהל שוחטין אלא אחד׳ מיכן ששילוחו
של אדם כמותו וכו׳ והיל שלח נעשה עד׳ ובמכילתא
ויקחו להם א׳ ש׳ לב׳ ש׳ ל׳ וכי כולן לוקחין אלא מיכן ששילוחו
של אדם כמותו וכן ושחטו אותו כל קהל׳ בכל רבפל
לה ויברכם יהושע וישלחם׳ מה ת״ל וגם כי שלחם
יהושע לאהליהם ויברכם׳ אלא בתחילה נטלו רשות
מיהושע ויברכם עוד שהוא ימים וחגרו ונטלו
רשות ממנו׳ וכן ביום השמיני שלח את העם ויברכו
את המלך׳ מה ת״ל ביום כג לחדש השביעי שלח את
העם ויבא את המלך׳ אלא נטלו ממנו רשות המקריב
עוד ונטלו ממנו רשות פעם שניה׳ ובפ׳ מ״ט לעתיד
לבוא אברהם יושב על פתח גיהנם ואינו מניח אדם
מהול מישראל לירד בתוכה׳ ואותן ששחטו ונתר מדאי
מעבד את הערלה מעל גבי תינוקות שמתו שלא
מלו ונותנה עליהן ומורידן לגיהנם שלח ידיו בשלומיו
חלל בריתו׳ במגילת איכה שלחהב בבלה. שולחהב׳
כתיב׳ **שלח** בפ׳ גמ׳ דפ׳ אעפ שאמרו׳ האר
תנא שליח ערטיל וסיים מסאניה׳ בפ׳ א׳ בסוטה בגמ׳
היתה מכוסה לבנים מהו דתימ׳ בהכי איתא ביה
בזיון טפי כדאמרי אינשי שלח ערטול וסיים
מסאניה פי׳ תרג׳ ופשט וישלח׳ תרג׳ ערום ערטול
כלומ׳ בזיון יתר לאדם שהוא ערום ומנעלים ברגליו
כך הסוטה היתה אומ׳ כנגד אותה שהייתה ערומה
ערטולה כלום ועליה כלי זהב׳ **שלח** בפ׳ במה
טומנין [illegible] שלחין פי׳ ערות שעושין ניטול
ערוך [illegible] נעבדין׳ בפ׳ אתא שלח פי׳ אומן

פושט עורות׳ בפ׳ ה׳ במכשירין החובט את השלח
פי׳ המכה העור אחר רחיצתו כדי לנער מן המים
שרחצו בו׳ בפ׳ גמ׳ דפ׳ הקומץ רבה כלהיכא דכי
מצליה בשילחא פי׳ כשאוחז בו בעור הבתים
ומושכו אליו והדר חלבס שחור העור ועומד במקומו
חדשותו והיינו עור ישן אם אינו חוזר העור היינו
חדתא׳ **שלוח** מחלף יינן מאת העם
הזה את מי השילוח פי׳ יוסף אתלא תרגום דהאי
פסוקא לא ידעינן מאי קאמר חלף דקצו עממא הדין
במלכותא דבית דוד דמידברין בהון בניח כמי
שילוחא דנגדין בניחו׳ והורדתם אותו אל גיחון׳
תרג׳ לשילוחא׳ **שלח** משקין בית השלחין
במועד׳ פי׳ שדה שעומדת בהר וצריך להשקותה
ואם אינו משקה נפסדת׳ גמ׳ מאי משמע דהאי
בית השלחין לישנא דצהובא הוא׳ והוא עי׳ תרג׳
והא משלהי׳ בפ׳ המוכר את הבית בגמ׳ המוכר
את העור׳ מאי שלחין באגי דרבי ושלח מים
על פני חוצות וכו׳ עד מי סברה מאי שלחין
באגי לא מאי שלחין גינונא׳ דכתי׳ שלחיך
פרדס רמונים׳ בפ׳ המוכר פירות בגמ׳ מר שישלן
גינה אמ׳ שמואל אמה השלחין אני מוכר לך נותן לו
ב׳ אמות לתוכה׳ ואמה מיכן ואמה מיכן אגפיה
אמה׳ בית הקילון אני מוכר לך נותן לו אמה אחת
לתוכה וחצי אמה מיכן וחצי אמה מיכן אגפיה׳
בפ׳ ב׳ במידות רום מעלה חצי אמה ושולחה חצי
אמה׳ פי׳ ורחבה חצי אמה׳

שלחן
בהאשה פ״ח בכתובות וכן לא יאמר לאשתו הרי
כתובתך מונחת על השלחן פי׳ במעות שעבר
השולחן שמתעסק בהן שולחני׳ ועוד טובה קמ״ל
דלא אמ׳ לה הכי שמא יגנבו או יאבדו׳ היכא דמייחד
לה׳ פי׳ אלא מייחד לה הכלים שמשתמש בהן על
השולחן׳ ובגמ׳ בפ׳ תניא נמי הכי בראשונה
היו כותבין לבתולה ר׳ ולבעולה ק׳ פי׳ בלא אחריות
היו מזקינין לא היו מוציאין נשים׳ התקינו שיהיו
מניחין אותה בבית אביה לכשהיא כועס עליה קלה
בעיניו להוציאה׳ אמ׳ לה לכי אצל כתובתיך׳ התקינו
שיהו מונחין אותה בבית חמיה׳ עשירות היו עושין
אותה קלתות של כסף ושל זהב׳ ועדיין שעושין לא
יאמר לה הרי כתובתיך מונחת על השלחן ומסייע
לפי׳ שני׳ עד שבא שמעון בן שטח והתקין שיהא
כותב לה כל נכסי אחראין לכתובתיך׳ ואחר [illegible]
ונוטל בכל נכסין ואינה מיוחדת לה כתובתה׳ קשורה

עי׳ ... השילוח
עי׳ בי״ת השלחן
עי׳ שלח שנעשה עבד
שלחיך פרדס רמונים
עי׳ שלח ידיו בשלומיו חלל בריתו
פרע

בעינין

ג' מידות בקטן ערוד וזרקן ואגוז ונוטרין זוכה לעצמו ואין זוכה לאחרים וכו' כמ' כיצד הרגל בגמ' איזהו תם הרי אלו ג' עדיות והן עדותא להזמה פי' כגון דאתו תרי סהדי אסהידו בפני ביה"ד ובפני בעלים דהלין תורא נגח דראובן בחד בשבה במקום פל' ואתו אחריני ואסהידו דבתרין בשבה נגח תורא דשמעון במקום פל' ואתו אחריני ואסהידו בתלתה בשבה נגח תורא מועד מעכשיו כל מה שנגח משלם נזק שלם מן העליה ונמצאת כשאקרה זוממות כגון שבאו עדים ואמרו להן עמנו הייתם בההוא חד בשבה במקום פל' רחוק מן המקום שהעידו כי ראן העדות באותו מקום יותר ממהלך יום בעל השור פטור הוא משלם נזק שלם שעדיין אין השור מועד הוא ונמצא שלא נגח אלא ב' נגיחות בלבד ועדיין תם הוא והעדים פטורין מלשלם עד המועדות כי לאחר שהוקמו העדות ג' כיתות מתחייב במועדות וכולן שמקדימין הזמן ומקדימין לו הזמן כשם שפטורין כי שלא הוזמו כך פטורין משהוזמו וזה דומה לשלשה עדים שהעידו והוזם אחד מהן והב' לא הוזם שעכשיו פטורין לפי אמרה הבריתא והן עדות אחת להזמה כלומ' אין חייבין עד שיזומו שלשתן וכענין הזה השניה והשלישית ואעפ' שהראשונה כשהוזמה פטורה מלשלם עד המועדות שבנגיחה רביעית משלמת ההמות שחייבתו לשלם לראובן מועדת וכן דין השניה וכן דין השלישית אבל אם הוזמו אלו ג' הכיתות כולן משלמת הראשונה משחייבתו בעדותם לשלם לראובן והשניה משלמת משחייבתו לשמעון והג' משחייבתו לשלם ללוי ושלשתן מושלמות עד מועדת שבנגיחה רביעית ועל זה אמ' ושלשתם לו כאשר זמם לעשות לו ועוד שמשלמות גם עד ההמות שברביעית הכי דמי כגון שהורה בנגיחה רביעית וקימ"ל פלגא ניזקא קנסא ואין אדם משלם קנס על פי עצמו וכו'. שהעידו הג' שהוא מועד נתחייב על עדותן. בפ' חזקת הבתים ג' ארצות והאחד מיצטרף עמהן הרי אלו ג' עדיות והן עדות אחת להזמה כל ראובן שמעון ולוי ג' אחין וכלב נכרי העיד ראובן וכלב בראשונה ושמעון וכלב בשניה ולוי וכלב בג' הרי זו חזקה ונמצא ג' אחין בחזי וכלב בחזי אחר והן עדות אחת להזמה ההוא שטרא דהוו חתימי עליה תרי סהדי שכיב חד מינהו אתא אחוהי דקא' וחד נכראה לאסהידי אחתימא ידיה דמיתנא. והאי דקא' מסהיד אחתימא ידיה דנשיק כי הוי מקיימי

דהאי האי שטרא דקא נפיק פלגו דממונא אפומא סהדא דהוא חד ופלגו אחרינ' נפיק אפומא דאחוה דאהי' חי ואפומא דההוא נוכראה דמסהדי אחריתא דמיתנא אשתכח דקא נפיק האי ממונא כוליה דהכי בשטרא נכי ריבעא אפומא דחד היכ' בהאי כתב כל אשי דפסיל פ' הרי אלו ג' עדיות שעל כה שמעיד אחוה אין מעיד אחוה וכשר הוא הוא העדות והן עדות א' להזמה הואיל וכל א' מצטרף עם זה הנכרי עם הוזם זה נמי או א' מן העדים שמצטרף עמו בטל כל העדות של חזקה הואיל וזה נכרי מעיד עם כולן אין הכרעה שלישית מכרעת כבר פי' בעל כרעי. כמ' נגעים ג' טהרות במצורע וג' טהרות בולדת. ג' מגלחין וגלחתן מצוה הנזיר והמצורע והלוים וכולן שגילחו בלא תער או ששיירו שתי שערות לא עשו כלום. בויק' רב' בכ' אחרי מות ובפסוק דאחרי מות ובפס' דפרה ובזאת חקת פר' לווה רשע וג' ג' חופות קשר לו הקב"ה לאדם הרא' בגן עדן ההד בעדן גן אלהים היית וג' בכ' מעשרות התבואה והגינים משיביאו שליש או' זירא כת' עשר תעשר את כל תבואת זרעך דבר שהוא נזרע ומצמיח יצא פחות משליש שאינו נזרע ומצמיח. בפ' איזהו נשך בגמ' אין מושיבין מוהר שליש בשכרן פי' כל מה שיעלה בריוח עד כנגד שליש בקרן נחלוק בשוה. והמותר מן הג' יהיה לך לבדך בשכרך. כגון דהוו קרן ש' זוזי אמ' כל מה דהוי בריוח טפי מן זוזי הוא אגרך. עד שלשי משלי כבר פי' בע' הידור. בפ' איזהו נשך ומגדלין אותן עד שיהא שלישין. פי' עד שיהא בעגל כשליש בשור ובסיח כשליש בשור ואחר כך יטול השומר חצי השבח כמ' בשביעית וכות הלבאות

שלשל

החרובין משישלשלו פי' משיתחילו להכביד דמהדר ולהתלות לשון שלשלת כמ' גמ' דפ' ב' בכתובות ליה למהא שושילתא כלבא זוגא וחוטא פי' שושילתא כגון שרשרות של זהב והולך בה זוגא שהוא הרג' פעמון וחוט וכלב קושרין לשלשלת וכשהכר אשה נכשלת בשלשלת ומתעדרת ונקש הענבל בזוג וחוט וכלב צועקין ומתעוררת המשמרות. בכל' מתכות פי' יד בכלי שלשלת של משוחות פי' אלו שמושחין ומודדין הקרקע יש שעושין בחבלים ויש שמושחין בשלשלאות של ברזל כדי לצאת ממה שגרסנו ולא תעשו עול במדה זו מדידת קרקע.

שלשול

ע' ג' מידות בקטן

ע' שלשה הגלחות הגלחת מצוה

ע' שלשה חופות קשר להן הקב"ה לאדם הר' בגן עדן

ב' ע' שיח ע' ב' ר' גור

ע' ע' במידה

בזבחי' בל גמ' דף טיבור יום שלמים יקריבנו. כל
קרבנות שהוא מביא כשהוא שלם מביא ואינו
מביא כשהוא אונן בסיפרא ואם זבח שלמי קרבנו
שלמים שהכל שלמין בהן הדם והאימורין למזבח
החזה ושוק לכהנים העור והבשר לבעלים. בבר'
פר' ט' ויתן לך השולמית שמשים לה שלום בכל
שנ' וישם לך שלום ושל בסיפרי וישם לך שלום
בכניסתך שלום וביציאתך שלום וכול' בגז פר' זובח
גדול שלום שכל הברכות כלולות בו. שלומית כת
דברי כבר פי' בנדבר. **שלם** בפ' דגיטין
בגמ' דסמך ר' יהודה אומ' אם שלמים וכן רבים. אם
רואה אדם שמזונותיו מצומצמים יעשה מהן צדקה
וכול' עד יפה מזקה. **שלף** בגמ' דף במה
אשה שלפי השמד היו. פי' שהיו נמלטין מן השמד.
בפ' האשה שהלכה היא בגמ' בית הלל אומ' אומ' שמו
שלפי קציר חטים היו. כלומ' במוצאי קציר חטים.
ירו' למה קציר. אר' מונא דאנסא שבחי. שאין חמה
קופחת על ראשו שלאדם אלא בשעת קציר. כדכתי'
ויצא אא"א. אר' יוסף בר אבון סכורה לראשי ביום ב'
ביום שהקציר נושק מן החורף. **שלק** בפ'
גמ' דף המוציא יין ובר' גמ' דף כל הבשר ולא שלק
לכו ירקא ואכיל לבו מבושא דאסר גינאה. בר'
עירובין בגמ' ואם ישלו ניעשו שדנה. בפ' גמ' דף
שור אדם שליפה תוכחה פי' סרים שנשלפו וחככן
ביגון אתה מוכיחן. ויש אומ' הכי קאמ' לה סרים תוכחה
את עושה עמך ולא מצוה. בר' גמ' דף הגוזל עצים
שיער דהדר למולדה הוא דאיבני משלשף להון.
בפ' השוכר את הפועל בגמ' ואילו אוכלין אע"ג דקא
משליף קטיני מבוני אלמי. בר' גמ' דף מצוה חלי'
שלבתיה לנויבאי דקאי לרקאי. בר' גמ' דף השולח
גט כל מילתא דמיתעבידא באנפי בי עשרה צריכא
בי עשרה למשלפי. בר' גמ' דף הזורק גט דעויק לה
חרציה ושלפותיה וחלצה שעלו תרג' ירו' והשלוף סנדלה.
בפ' האשה שהיא עושה ערבה בגמ' ג' נשים שהין
רישא דגניא בגבא [illegible] דמשלפי שלט פי' רישא
במשולבות כמו מעין צבתים צבתים סיפא בשיאין
משולבות. בפ' כלפרת שמצאר בגמ' ב' אחים בעבדר
שלציון דעבדי שלופדין פי' היתק לה והיטגן. ענג'
כלומ' עזוב הלוה ותפוש הערב. **שלות לויח**
עיין בע' אשלג. לא יתרצה תרג' ירו' ולא
ישליפינה. **שלף** [illegible] בקידושין בגמ' עבד
כנעני. ובר' גמ' דף כיצד הרגל [illegible] שעלה בשלשה.

ענ' שלמים יקריבנו

ענ' וישם לך שלום

ענ' אילו דברים של גוים אסורין ואין איסורן איסור הנאה. ענ' סכורה לראשי ביום נשק

ענ' שלוש בתולות הן

ענ' ג' דברים נאמרו בצפרנים

ענ' לעולם ידבק אדם בשלשה ויתרחק מן השלשה

ענ' וחליצה נעבד

ענ' שלשה דברים עשו בית דין של מטה והסכימו עליהן בית דין של מעלה

ענ' שלשה משקין אסורין משום גילוי

ובפ' הגדה דף המוכר את הספינה בר' גמ' דף מר שהחשיך
בשלפי זוטרי פי' טעונות קטנה שיכול לעשות
הכרים מתחתיהן. **שלפוחית** שלזכר והוו תמרה
עיין בע' חסר. **שלפוחית** האם היא טרפה
היא שלפוחית עיין בע' אם בפסו' דהאמר [illegible]
רב' זאת תהיה שלפוחית של תרנגולת פי' זפק. **שלפק**
אבעבועות תרג' ירו' שלפוקין. **שלציון**
בר' גמ' דף אין עדין אמ' ר' נחמן בר אדא שלוציין
בעבדי שלופדין פי' שמנהגם לעשות כך.
פא שלוציין הינו שלופדין. **שלק** בפ' כיצד
מברכין אכל שלק והוא מזוני שר' ירקות שלוקות
או זיתים שלוקין ומבושלין הרבה. השרב משישלק
עיין בע' אמן. בפ' ה' בכלים מוסיף ירה של שולקי
זיתים פי' מנהג שולקי זיתים עושין שפה סביב
היורה שיכול ליתר. בר' מעשרות אבטיח משישלק
פי' כשנגמרין הן ירוקין כמין דבר השלוק. בפ' א'
בע"ז אילו דברים שלגוים אסורין ואין איסורן איסור
הנאה חלב שחלבו גוים ואין ישראל רואיהו הפת
והשמן שלהן ושלקות [illegible] דיני היתר [illegible]
בר' בכורות בגמ' זכר ונקבה צריך ליה בשולקי סיאון.
פי' נותן לכהן ירקות שלוקין כשווי שלבכור ופודהו.
שלש בר' נדה בגמ' אי זהו בתולה
ג' בתולות הן בתולת אדם בתולת קרקע בתולת
שקמה וכול' עיין בע' בתולה. בפ' כל היד בגמ' ביה שמאי
ג' דברים נאמרו בצפרנים נורקן רשע שורפן חסיד
קוברן צדיק פי' משום הכי נק' חסיד ואע"ג דרב
ששריפת צפרנים מזיק לגופו מכל הכי שורפן. שלא
יהא בעולם למכשול. קוברן צדיק שזה דינו.
בפ' ביה שמאי בגמ' ב' אחין לעולם ידבק אדם בג'
בה באת שלום והפרת נדרים וחליצה. והרחק מן
ס"ג מן המיאונין ומן הערבות ומן הפקדונות. ובר'
ויגש [illegible] בבר' רב' [illegible] דף דאילו יין הלקוחין. ובבר'
רב' פר' ויחי יעקב וכה ברכות ירוש' ג' דברים עשו
בית דין מלמטה והסכימו בית דין של מעלה עליהן
מקרא מגילה. ושאלת שלום בשם. והבאת מעשר
וכול'. בפ' גמ' דף אי זהו מקומן היו אשם שלישר
ושלשה ודאי אין מלמדין. בהלא בחולין תני ההם
בפ"ח בתרומות ג' משקין אסורין משום גילוי המים
והיין והחלב. ובילמ' ויקח קרח מה קחאת המטה יש
להן סמך מן התורה מים דכת' לרוקע הארץ על המים.
חלב דכת' ויקחאת נוד החלב ותשקהו. יין דכת'
כלי פתוח. בפ' התן כל גט בגמ' דף קטנה [illegible]

ג' פעמים בקיטון

שלם. בפי' מסכת אבות [illegible]

פי' ארוכים ודקים· בפ' גמ' דל מומין אילין באריכא
שמוטא קניא· פי' ארוך ורק הסינר לראות·

שמט ניתר מילק אבל החסיל תרגומו פרחא
אבל שמטא· חסילא יהיה·

שמיכה
בנזק רב אמרי מנה והבסהו בשמיכה רבנן דתמן
אמרי בסודרא· רבנן דהכא אמרין במשיכלא·
אמרים לקיש חוזרנו על כל המקרא ולא מצינו
כלי ששמו שמיכה· מהו שמיכה בשון כה מעיד
שמי על ועל שלא נגעבה סיסרא·

שמים
ביבמות בפ' גמ' דפ' בית שמאי· ובפ' נדרים שמים
בישלםנך ועשו דרך בקשה פי' שאינו יורה כחץ
ועשו דרך בקשה כלומ' ועשו ורמים· פי' שמים
שפכתו ביה ושנך שאין שכבת זרעך יורה כחץ
שארגיש בה ואתעבר ועשו דרך בקשה שמבקשין
ממנה שלא תחשוש שאינה מצוה על פרים ורביה·
בר' ולמ' ביום לא ברא הקב"ה את שמי השמים· הן
הן שמים· הן הן שמי השמים והיכן זה לקראת
שמי השמים משנברא הרקיע הזה בשני·

שמכא
בפ' אעפ' בגמ' ומניקה אמ' שמכה והרקנא· בר' גמ'
דר' האומ' משקלו על באתרא דתקנו שמכי ספר
נפשיה אמ' בשמט·

שמין
בר' גמ' דפ' האומר
כיצד שמין אמ' חסדא נבעל פי' אם העידו על
האשה שגירשה בעלה ונתן לה כתובה והוזמן
אין משלמין אלא לפי טובה הנאתה כתובה כמוסף
בפ' הסובל בגמ' חרש שוטה וקטן פי' בבעל אומרין
כמה והא אדם רוצה ליתן לבעל אם תמות אשתו
יורש בעלה כתובה יגבנה הלוקח ממנו· וזה דבר
מועט הוא כיון שאין לו אלא סגירה חדא· ר' נתן
כך הנשיעך את האשה פי' אומרין כמה יהא
אדם רוצה ליתן לאשה אם תאלמן או תתגרש
יגבנה הלוקח ויותר דבר יתן הלוקח מן האשה מהלוקח
מן הבעל שיש לו ב' פרכות· ר' פטן המיס ודאי יתן
לה יותר שיש לה ב' פורעות אלמנות וגרושין כדאמרת
ועוד לא לאבד לקם שטר כתובתה מידה ויש לו יותר

שמן
חזקה· בפ' במה מדליקין ולא בשמן זפק
אמ' מאי שמן שריפה אמ' רבא שמן של תרומה
ואמאי קרי ליה שמן שריפה משום דלשריפה קאי
וכבר פי' בנ' דפ'

שמן
יק' בלא בשבת
ובפ' שמן ר' נחה איזו הנדון· רבא אבל את שם
שמנא אסל ולא אנא כמה דבא אמ' זקן ממרא·

שמן
בבר' ר' פ' פט מה משמני הארץ יתן
שמינא דארעא· פי' עשרים משך דוכסין וגו'

שמן שלהן מעייל דוכסין ונותנין לו שוחד·

שמונה עשרה ...
ומברך עשה לו ברכות עיין בער' שאר· על התורה כדרך
שמברכין בבית הכנסת לאשר בחר בנו וכול'
וחותם הבוחר בתורה שכך פי' ארון· על העבודה
שאומר לברך בירא כעבוד· על ההודאה
לך להודות· על מחילות עון מוחל עונות עמו ישראל·
על המקדש הבוחר במקדש· על ישראל הבוחר
בישראל· בפ' ויהי ביום השמיני· אין אנו יודעין
אם שמיני לחדש אם שמיני למנין כשהוא אומ'
פי' שבעת ימים וגו' ויהי ביום השמיני הוי אומ'
שמיני למנין ולא שמיני לחדש· אותו היום נטל ר'
עטרות וכול' עד ראשון לחדשי חדשים ומצאנו
לומדין שבב' גמ' דבאדר קרבן המילואים ונשלמן בא

שמן בעסן
בפרוטות לשומן עיין בער'
הדרך·

שמע שמועות הללו מהמעשות והולכות
שיין בעונן· בפ' כל הדר בגמ' האחין השותפין ואר'
יוסף לא שמיעא לי הא שמעתא מפורש בנדרים
בגמ' דפ' אין בין המדר· ר' יוסף חלש איעקר ליה תלמודיה
אהדריה אבי קמיה ובכל דוכתא· היינו דאר' יוסף לא
שמיעא לי הא שמעתא ואמ' ליה אביי את אמרת
ניהלן·

שמע תחילה שקלים בפ' באדר משמיעין
על השקלים· ירוש' מהן משמיעין ר' הונא אמ' מכריזין
וכהא ויתן קול ביהודה ובירוש'·

טמעון
בפ' לחבטהרות שמעון אחי עזריה אומר לא כך ולא כך·

שמן בסול כבר פי' בע' שחן· בפ' גמ' דפ' הקורא
את המגלה בדקו אחרין ומצאו בן שמן בסול· בר' גמ'
דפ' יוחסין אם ראיה שהב משפחות שהתגרות בן בזן
שמן פסולים באחת מהן· בפ' אין מעמידין בגמ' החומץ
בשלמא חמרא משום שמנא אלא שיכרא מאי
טעמ' שימנא דשימנא· פי' שימנא משום מגע
שימנא דשימנא גזירה שכר אטו יין·

שמר
בגמ' דפ' המוכר פירות אמ' אחד שמרים ואחד [illegible]
שעורים ואשמרי יין מה על הן שהכל נב' וכן היל'
ופני מיל' דרמא תלתא ואייתי תלתא ופלגא· אבל
רמא תלתא ואתו ארבעה בורא פרי הגפן· בפ' לא יעזר
אמ' תנאין ואין נותנין לתלויה בשבת· גמ' איבעיא להן
שימר מאי היכי דמי לשמר כבר פי' בער' חלק·

שמר
בפ' ה' בכלאים שבכרם· בפ' המוכר את
הבית ואם השומרה שאינה עושה אבל טל
בית דירה שעושין לשומר השדה אם עשויין
או בקש או בעצים דירת שומר הגן ונמכרת עם
השדה ואם עשויה אבל טיט ונעשית קבועה בבית

ירא קסמים ורבכהן בשמיכה ... דמשבר לה
פי' נהי ביום השמיני
של מחלוקת נהרד ... השמיש
ראשון
של שומר הרומה
של זקן ממרא אין כשר בשבת קול הלכה ושוד ממרא של מורה

בס' גמ' דפ' אם אינן מכירין ובב' כר הצלמין בגמ'
השומט המוצא לעבדם אפי' שלשול קטן כמו' בס' גמ' דפ'
א' בעינן לשם מירכא השר הגדול לשם שלשול קטן
שבים' בס' גמ' דפ' אלו טריפות הולך על גחון זה נחש'
כל' לרבות את השלשול ואת הדומה לשלשול.

קליק פ"ב אחלפ"ג שם

שואלין את שלום חבירו בשם ככרפו' כגו' עתי
בכ"ד מוחות המגדפין אינו חייב עד שיפרש את השם
גמ' תנא עד שיברך שם בשם' פי' עד שיברך
עד שיקלל כלומ' ויזכיר שם ויברך אותו שם בשם'
בס' גמ' דפ' בבא אשה הוא בשמה והיא בשמו'
אין בו משום דרכי האמורי' פי' אם קורא איש
אשתו בשמה ואשתו קוראה אותו בשמו' בס' גמ'
דפ"א בבא שמו טבלן לתרומות מעשר פי' כיון
שנקרא מעשר ראשון חייב להפריש ממנו תרומת
מעשר' שמות מובהקין בכר פי' בגו' הרמיז' כעורין
בלמ' כר ואלה שמות יש בני אדם מעשיקן
ונשמותיהן נאין וכו' בר' גמ' דחלק נתן אברהם מה שידים
שמסר להן שם טומאה פי' מכשפים ומעשה
שם ומלכי צדק כהן שלם' הר' ירו שם רבא'
שם בפ' השוכר את הפועלין בגמ' לא עד
שיתחילו וחכמ' אומ' משמשין ביניהן' פי' מחשבין
הגדול שבשכירות וקטנות שבשכירות וקולו זה
עם זה ועושין חצי של שעין עהו ביניהן' בפ' ב'
בבכורות ר' עקיבה אומ' משמשין ביניהן' בפ"א
בבבא מציעא איגרות שום' פי' שומת בית דין
עיין בגו' איגרת' בגול רב זובח בר ושם דרך א' בב'
בס' בה' ר' שאים אורחא סגי שני' שם
בשומא מצויה בבל' גיט קא מיפלגי עיין בער' גר
הג' שמא או ספחת' הרג' ירו שומא' ונשאה ולספחת'
שם בס' מעשרות שום בעלבכי פי' שום
חריף שאוכלין סודמני' בס' תוספת מעשרות' אי זבן
שום בעלבכי כל שאין לו אלא דור א' המקיף את
העמוד' בר' כלאים השום והשומניות' ירו' תומניתה'
שמאבר בבל' רב' פר' מלב' שנאב'
שהיה שואב ממון' שמאבר שהיה סורח ומביא
מרעין שמאי בר' עירובין בגמ' ושם היה לו
ובהקורת רבה בגמ' ב' פרשיות כי תבוא הארץ בביתחי
שימאי' פי' אומ' בלע' ושמעאל בלד א' שאר' והוא
ארץ ושל' דלמטה תקרה פי' דרך הסרחים בעליה
שעושין על גבי תקרה לשכבי הגגים במסיבת סבקחי
שערים לפנין מן החמה ומן הגשמים' ובבתחי

עג' כל הולך על גחון זה נחש

עג' בה' יום ... יוסי רבה אומ'

עג' ... שעושין שני ימים טובים של גליות

עג' נתן אברהם מה שהוא זה שם טומאה כשמעה כמ' שמע' אלקחטו

שאין מלכי צדק ... שם כהן

עג' שאת או ספחת

עג' שום בעלבכי המעשרות בגומן

עג' השמעים ... שמוטי

שימין אין דרכן לעשות תקרה ואחריה אמ' אין
דרכן לעשות משקוף לפתחיהן שמאל
בילמ' באלה שמות וכל צבא השמים עומדין שלו
מימינו ומשמאלו' וכי יש שמאל למעלה' אלא
מימינים אלו שהן מטין לכף זכות' משמאילין
אילו שמטין לכף חובה' שמגז בפ"א במ'
בגמ' עיר שיש בה ע"ז' וברפואות דפ' מר שאמר
נשקיות דביבהון דחלא שמגז' שמד
בפ"א בבבא זמנין דגזרי שמדא ואתי לאיקלקולי
פי' מאי טעמ' עבדין הרי יומי בגולה' משום
דשלחו מארץ ישראל הזהרו לעשות ב' ימים טובים
כמנהג אבותיכם' ושכחו דחיישי שמא יגזרו שמד
חשבון קביעות ויבואו לידי קילקולי' טוב בפ' יום
של ראש השנה בגמ' העובד' פי' יוחנן שעת השמד
שמד' יה תקעו בתפילת השחר' והאומות סברו
שעולין הולכין ועמדו עליהן והרגום' ותיקנו
בתפלת מוסף מגן רחמים לון דקרן קיות שמע
ומעלקקן בהורה אהיר ומלך והדר תקינו'
אמרין במוסיהן עמיקין' בפ' גיד הנשה בגמ'
ונוהג בטהרה' אל אמ' רבא שמדא הוה ושלחו
דיומא דכפורי דהא שתא שבתא הוא' פי' שמדא
הוה לשדורי עיבורי' ושלחו להון דהא יומא דכפורי
דהא שהוא בשבתא נהוי דלא בזמנו' וכו'
דאשכחיתו בשני דרבא דשלח ליה אתוה זוג
בא מרקת והמשו נשר וכו'' לא בגמ' אמ' ר'
יוסי הג' הזהיר בשבת ושגג ביום הכפורים'
פטור מן הקרבן בשעת השמד שלא היו יודעין
שביום הזה יום הכפורים וקיבלו איסור שבת
לבדו ועשה מלאכה בזדון' ואחר כך ידע שהוא יום
יום הכפורים בשבתנו' ואם אילו היה יודע
הכפורים היום לא היה עושה מלאכה ר' עקיבה
אומ' חייב בקרבן שהרי שגג ביום הכפורים' ר'
יוסי הג' אומ' כי מאחר שקיבלו עליהן השבת לא
היו יודעין שיום הכפורים הוא שקיבלו עליהן
אין איסור זה וזה בבת אחת' שמט
בר' גמ' דפ' חזקת הבתים רמי שמוט הוא דקא
שמיט ואכיל' בס' גמ' דפ' המקבל מעשרין ומרה
שומטו מנעל' גט' בנין' בב' גט פשוטו בגמ' שנים
שהיו' שני אחים דשמטי מהדדי בנדרים בגמ'
דל השותפין דהוה שמיט כוס דכיתנא' פי'
דכיתנא פי' עניין חטיפה' שמט בפ"א ...
בגמ' ומניקם ומשמשא על ארעא הוו להן בבה'
שמוטי

פי' ...

לכהן כל השנה למלאת שאינו הגון כאילו זורק
אבן למרקוליס. **שלישי** בגמ' דס סדר תענוית
עימהן וזעירס וחזרו ושנו כל כמאן שמת
הרג תימה ושנו שערוריות עשרה מאד. בפאולין
הנשרפין בגמ' כל חובבי מיתות שיבוא לא תימנו
לשבח הכי. בגמ' דס כל היד שיבוא אחוז באמה
והשתקמים לחנן כל מחודד בתלמוד מלמד תינ
שחוש לשונם. ויש שומר גחול השיבם. בס גמ' דס פאולין
תן הנשרפין שלף שנה והניחה באונקלב שבן כל
ברזל המחודד. להבת חניתו תרג שבא דמוך עתה.
שלישי בפ' באהילות השנים והסכבות והטבעת
כל לשון הסבב מהעבר מזה. **שבעה** עין
בגמ' בל בשר רב כל לח. ובמגילה איכה. שבעה שיעורה
מן המעזה לא הדומה ולא מעשר ולא שביעית. **שבעה**
שמחים בתשמיש ולא נר ובלא מזחין. שבעה שרים
מיתים שנים. שבעה שעוריה מביטין אחורה כשבן
נשרים. **שבעה** בס כלים עשוין עכים של
גמ' שכתיה. בס מקוות ושבעה של מגדל בפאולין מצאתם
מצאבל כיסא בתר שיבעי. בסגמ' דס מעשה חליצה
וסנדלא בתר שיבעי. בל גמ' דס המעניע וכון הכים
שבעים מפרק לה עד טומיה. כל כום של שבעה
שיש קשור אחת יש בן שבעים מלמעלה ומלמטה
ומכבסין באותו שבע חוט שמשיחה. ויש שמכבסין
רצועות וכשעתין בהעלות שוכבו. ואין ציריך לקשרן
אלא מתרחץ לאותו חוט והוא מתקשר מאליו ומהפתלת
ואין. ופעמ ויש לכים כ' בריס. וכולן נפגעין בהמין
יחד. וכן של הגאון שכתי דהמעניע והא אידא שבעי
דאיתן לגאותה דאגי דיעד שלש בחדי חדדי. והיכי
אמרת דיאפקיה דיך שו הכי נמי דמחייב דאיבעי
שקיל ושיטול גיטיה קודם שבת והא לית מצי
למשדיה לרשות אלא מכלפי שלשה דיעד עיין
להועתן כוס וחזרין בדלקמן שבעים אי נמי איכא
כי ומיכבי עם סומיה ואיתן עקרין ית הא
שמונה אותאשר התעלבו הרגין ית הא
דשבקת בשבעים. והתחתם שותן הרג ושתקתן לא
ירחם בשבתך בא ירד עשדיך. תרג כד תיזיל
השלישי אחרך. כפן תרג עוקה. בדוגן עליכם עזה
שבעה. כמו מיחיקן שמש אל יבזן מעשיך.
והדרך קל הגא הביקר ואפקיהו קרא בהדא מילתא
גזיל שעם גזילם לי. דבעים בחרין לן כי חוטו לא
יקראו גזיל ואין גזיל שהוא עבוט כמוהו משום גזילם.
ונמצאו לי. ונהנו פלי עשיהן גזיל ומלוה מהוכין

אחלף פשו **שש** בס' אילו הן הנשרפין
שיסה בן כלב שיסה בן נתש. **שמע**
השמועה בריה בסנ' עצמה היא עין בע' שדי. ירשון
בגמ' דהתולה דבאש בהמה שמור באכילה. באשה
אינו ולד. וכי האי גונא אינה מתקיימת בעולם
אלא במעי הבהמה ממאכלה ומשתה באכילה. ושמע
וחזרי אוהו. או טוך עמך לבדון ופשתים לבדון
ושערין בי סוכין זה עם זה. כונגם הא בפסח. אין
כאיבה
מעבירין על המדות אלא בשבת. ראש חדש שבה והא לית מצי
אמרת דיאפקיה דיך שו הכי נמי דמחייב דאיבעי
שקיל ושיטול גיטיה קודם שבת והא לית מצי
למשדיה לרשות אלא מכלפי שלשה דיעד עיין
להועתן כוס וחזרין בדלקמן שבעים אי נמי איכא
כי ומיכבי עם סומיה ואיתן עקרין ית הא
שמונה אותאשר התעלבו הרגין ית הא
דשבקת בשבעים. והתחתם שותן הרג ושתקתן לא
ירחם בשבתך בא ירד עשדיך. תרג כד תיזיל
השלישי אחרך. כפן תרג עוקה. בדוגן עליכם עזה
שבעה. כמו מיחיקן שמש אל יבזן מעשיך.
והדרך קל הגא הביקר ואפקיהו קרא בהדא מילתא
גזיל שעם גזילם לי. דבעים בחרין לן כי חוטו לא
יקראו גזיל ואין גזיל שהוא עבוט כמוהו משום גזילם.
ונמצאו לי. ונהנו פלי עשיהן גזיל ומלוה מהוכין

שבעה **שבע** בס' אילו הן הנשרפין
שיסה בן כלב שיסה בן נתש. **שמע**
השמועה בריה בסנ' עצמה היא עין בע' שדי. ירשון
בגמ' דהתולה דבאש בהמה שמור באכילה. באשה
אינו ולד. וכי האי גונא אינה מתקיימת בעולם
אלא במעי הבהמה ממאכלה ומשתה באכילה. ושמע
וחזרי אוהו. או טוך עמך לבדון ופשתים לבדון
ושערין בי סוכין זה עם זה. כונגם הא בפסח. אין
כאיבה
מעבירין על המדות אלא בשבת. ראש חדש שבה והא לית מצי
אמרת דיאפקיה דיך שו הכי נמי דמחייב דאיבעי
שקיל ושיטול גיטיה קודם שבת והא לית מצי
למשדיה לרשות אלא מכלפי שלשה דיעד עיין
להועתן כוס וחזרין בדלקמן שבעים אי נמי איכא
כי ומיכבי עם סומיה ואיתן עקרין ית הא
שמונה אותאשר התעלבו הרגין ית הא
דשבקת בשבעים. והתחתם שותן הרג ושתקתן לא
ירחם בשבתך בא ירד עשדיך. תרג כד תיזיל
השלישי אחרך. כפן תרג עוקה. בדוגן עליכם עזה
שבעה. כמו מיחיקן שמש אל יבזן מעשיך.
והדרך קל הגא הביקר ואפקיהו קרא בהדא מילתא
גזיל שעם גזילם לי. דבעים בחרין לן כי חוטו לא
יקראו גזיל ואין גזיל שהוא עבוט כמוהו משום גזילם.
ונמצאו לי. ונהנו פלי עשיהן גזיל ומלוה מהוכין

שבעה **שבע** בס' אילו הן הנשרפין
שיסה בן כלב שיסה בן נתש. **שמע**
השמועה בריה בסנ' עצמה היא עין בע' שדי. ירשון
בגמ' דהתולה דבאש בהמה שמור באכילה. באשה
אינו ולד. וכי האי גונא אינה מתקיימת בעולם
אלא במעי הבהמה ממאכלה ומשתה באכילה. ושמע
וחזרי אוהו. או טוך עמך לבדון ופשתים לבדון
ושערין בי סוכין זה עם זה. כונגם הא בפסח. אין
כאיבה
מעבירין על המדות אלא בשבת. ראש חדש שבה והא לית מצי
אמרת דיאפקיה דיך שו הכי נמי דמחייב דאיבעי
שקיל ושיטול גיטיה קודם שבת והא לית מצי
למשדיה לרשות אלא מכלפי שלשה דיעד עיין
להועתן כוס וחזרין בדלקמן שבעים אי נמי איכא
כי ומיכבי עם סומיה ואיתן עקרין ית הא
שמונה אותאשר התעלבו הרגין ית הא
דשבקת בשבעים. והתחתם שותן הרג ושתקתן לא
ירחם בשבתך בא ירד עשדיך. תרג כד תיזיל
השלישי אחרך. כפן תרג עוקה. בדוגן עליכם עזה
שבעה. כמו מיחיקן שמש אל יבזן מעשיך.
והדרך קל הגא הביקר ואפקיהו קרא בהדא מילתא
גזיל שעם גזילם לי. דבעים בחרין לן כי חוטו לא
יקראו גזיל ואין גזיל שהוא עבוט כמוהו משום גזילם.
ונמצאו לי. ונהנו פלי עשיהן גזיל ומלוה מהוכין

שבעה **שבע** בס' אילו הן הנשרפין
שיסה בן כלב שיסה בן נתש. **שמע**
השמועה בריה בסנ' עצמה היא עין בע' שדי. ירשון
בגמ' דהתולה דבאש בהמה שמור באכילה. באשה
אינו ולד. וכי האי גונא אינה מתקיימת בעולם
אלא במעי הבהמה ממאכלה ומשתה באכילה. ושמע
וחזרי אוהו. או טוך עמך לבדון ופשתים לבדון
ושערין בי סוכין זה עם זה. כונגם הא בפסח. אין
כאיבה
מעבירין על המדות אלא בשבת. ראש חדש שבה והא לית מצי
אמרת דיאפקיה דיך שו הכי נמי דמחייב דאיבעי
שקיל ושיטול גיטיה קודם שבת והא לית מצי
למשדיה לרשות אלא מכלפי שלשה דיעד עיין
להועתן כוס וחזרין בדלקמן שבעים אי נמי איכא
כי ומיכבי עם סומיה ואיתן עקרין ית הא
שמונה אותאשר התעלבו הרגין ית הא
דשבקת בשבעים. והתחתם שותן הרג ושתקתן לא
ירחם בשבתך בא ירד עשדיך. תרג כד תיזיל
השלישי אחרך. כפן תרג עוקה. בדוגן עליכם עזה
שבעה. כמו מיחיקן שמש אל יבזן מעשיך.
והדרך קל הגא הביקר ואפקיהו קרא בהדא מילתא
גזיל שעם גזילם לי. דבעים בחרין לן כי חוטו לא
יקראו גזיל ואין גזיל שהוא עבוט כמוהו משום גזילם.
ונמצאו לי. ונהנו פלי עשיהן גזיל ומלוה מהוכין

שבעה **שבע** בס' אילו הן הנשרפין
שיסה בן כלב שיסה בן נתש. **שמע**
השמועה בריה בסנ' עצמה היא עין בע' שדי. ירשון
בגמ' דהתולה דבאש בהמה שמור באכילה. באשה
אינו ולד. וכי האי גונא אינה מתקיימת בעולם
אלא במעי הבהמה ממאכלה ומשתה באכילה. ושמע
וחזרי אוהו. או טוך עמך לבדון ופשתים לבדון
ושערין בי סוכין זה עם זה. כונגם הא בפסח. אין
כאיבה
מעבירין על המדות אלא בשבת. ראש חדש שבה והא לית מצי
אמרת דיאפקיה דיך שו הכי נמי דמחייב דאיבעי
שקיל ושיטול גיטיה קודם שבת והא לית מצי
למשדיה לרשות אלא מכלפי שלשה דיעד עיין
להועתן כוס וחזרין בדלקמן שבעים אי נמי איכא
כי ומיכבי עם סומיה ואיתן עקרין ית הא
שמונה אותאשר התעלבו הרגין ית הא
דשבקת בשבעים. והתחתם שותן הרג ושתקתן לא
ירחם בשבתך בא ירד עשדיך. תרג כד תיזיל
השלישי אחרך. כפן תרג עוקה. בדוגן עליכם עזה
שבעה. כמו מיחיקן שמש אל יבזן מעשיך.
והדרך קל הגא הביקר ואפקיהו קרא בהדא מילתא
גזיל שעם גזילם לי. דבעים בחרין לן כי חוטו לא
יקראו גזיל ואין גזיל שהוא עבוט כמוהו משום גזילם.
ונמצאו לי. ונהנו פלי עשיהן גזיל ומלוה מהוכין

אין נקנין בטמילה עם השדה עד שיקננה בפירוש
בפ' המוכר בגמ' היה מושכו כדרך שמקנין משיכה
בלקוחות כך תיקנו משיכה בשומרין. שמיר
הסוגיא לך ממס מגור החלמיש הב"ג ירוש שמיר
טינרא ושמן מחלמיש צור. שמרקע בפ'
עוקצים שמרקועין ופטריות פי' [illegible] בלשון
שמש שימש תלמידי חכמים כבר פי' בע' רטן
בפ' ג' שאכלו בגמ' והכותי אחרים אומ' אפי' קרא
ושנה ולא שימש תלמידי חכמים הרי זה עם הארץ. אר' הגר' נרה
הונא הל' כאחרים. בפ' אילו טרי' בגמ' ופסוקת
בלמד שקרא ושנה ושימש תלמידי חכמים והוא [illegible]
לעצמו עליו הכת' אומ' וגו' כמך כי הבא ז"ל. הר"ג
לשרה לשמשן. משמש [illegible] כבר פי' בע' מה
בפ' כל יד בגמ' בית שמשי אסור לשמש מטתו בחם
ש' והעולה אמ' הורה גבר' ריש לקיש אמ' מהכא בוזה
דרכיו יומת. שמש בגמ' דפ"א דשבועות
שמש בשבת צדקה לעניים. שמש בויק' רב'
ויהי ביום השמיני למאן שמשמשין דעייעין למבי
חכלילות עינים. שמש בהלכות דפ' מר
שאחזן לשמשא בה יומא פי' לקרחת הדירה בפ'
יום ויום. פי' שבאותו יום התחילה עליו. שמשך
בפ' ח' שר' בגמ' איזוביון פי' אמ' שמשך פי' הוא
איזוב הכל [illegible]. שמשם בפ"א כ' הש' חסר
בגמ' ירקות ובפ' [illegible] האשה כביצה
שומשום אינו מטמא טומאת אוכלין פי' [illegible]
[struck] ובלוז [illegible] ירקות הן
שמת פי' גדרים ואילין מגלחין מאי שמתא
אמרי שם מיתה. ושמואל אמ' שם תהא. פי' שם מיתה
מיתה בה. שם תהא. שם תיהי כדכת' ובאה אל ביתו
הגנב וגו'. בפ' אי זהו נשך בגמ' דסמך אין מקבלין
ולא מקבלין עליה שמתא דרבנן פי' לגון מי שנתחייב
בבית דין וסרב ונסמותיהן בית דין או נשא ונתן
במעות ולא משך וחזר בו וקיבל עליו מי שפרע אין
וסותא בהן אבל הטוען על חבירו בבית דין ונתחייב
שבועה ונשבע לא אמר רבנן בר' גמ' דבר ליעזר
אולי חדא דר' ליעזר שמותי הוא פי' מבורך הוא פא
מהלמודי שמאי היה. מליקפיג אחל פיוד
שן בפ"א בקידושין בגמ' וחכמים אומ' בכסף אר'
כתב' רחמנא שן הוה אמינא אפי' דחלב גו' פי' של
תינוק יונק וחלב שחוזר מחמת שחלים עשו. שן
של מעבד עיין שנ' מעדר' כר' גמ' דפ' המדיר הוא
נותן אצבע בתוך שינה פי' משל הוא. באדם

שם הלסנ שמרה

שם אי זהו עם הארץ

שם ועוד כמשך כי תחרך אשוך ז"ל זה ששימש תלמידי חכמים

שנא סוף עש מחש מיטה ביום של והלוה אה"ג

סירוש שמתה

שם העמיה נרפתה ב שב וה שבת אגיאדבוד מלעה [illegible] רבהה בוד בג' שהמ בל רב

שנותן אצבע בין שיני חבירו דאמרין למה נתנה
אצבעך בין שיני [illegible] נמי כון דנדרה ולא הפר לה
יוציא ויתן כתובה. דאמרין אמשא לא הפרת לי.
פי' שבמות [illegible] חוץ מן השיניים והשיער והצפורן
שין בע' גדס. בפ' ג' דפ' המוציא יין. ובפ"א בחולין
בגמ' השוחט במגל והמקנת שינן בדבר שהאור
שולט בו. שינן נושרות ועשבים ובשמים
וקדומות שלקיה אור שולטת בו מהרה. שני
שני דברים שלמד דוד מאחיתופל בגמ' דב"ב
מערבא בפ' כל ישר' יש להן חלק אחיתופל אדם
גיבור בתורה וכו'. וירכיבו את ארון וגו' ואמ"לן ולבני
קהת לא נתן כי עבודת הקדש עליהם. ובשעה שכרה
דוד שיתין למחן לכתוב שם בחספא ולמשדי
באפי תהומא. בפ"ג במנחות ב' מינין שבנזיר וג'
שבפרה וכו' פי' מינין חלות ורקיקין. ג' שבפרה
עץ ארז ואזוב ושני תולעת. ד' שבתודה חלות מצות
ורקיקי מצות וסולת מורבכת וחלות לחם חמץ. ד'
שבמצורע שתי צפרים עץ ארז ואזוב ושני תולעת
ד' שבלולב פרי עץ הדר כפות תמרים וענף עץ
עבות וערבי נחל. שני הזאות שבפרה שי"ב בפרה.
ז' הזאות שעל בין הבדים ביום הכפורים מדם
השעיר ומדם הפר. ב' פרשיות שבמזוזה שמע
והיה אם שמוע. ארבע פרשיות שבתפילין קדש
לי. והיה כי יביאך. שמע. והיה אם שמוע. שני
דברים המחוורין מעלין כבר פי' בע' מעל. קסבר
ליהודה שני כתובים הבאין כאחד מלמדין. בפ"ג
דכ"ד מיתות. ובפ"א בקידושין בגמ' דסמך כל מצוה
לא תעשה. ר' מאיר סבר שני כתובין הבאין כאחד
אין מלמדין. ג' מלמדין. פי' היה האחד למד מן
האחד לא בא השני אלא להוכיח שאין בזה הדין אלא
אותו בלבד. ולא ללמד מהן שאילו היה האחד
למידין כל התורה ממנו בא השני לבטל דין זה.
בלמד ויאמר משה לחובב מיכן סמכו הדורות שהיו
מתענין בשני ובחמישי כשעלה משה בחמישי
עלה. ובשני ירד. ויבין מ' יום והתקין שיהו מתענין
בעליתו ובירידתו. ועם שונים אל תתערב שונין
בע' רז. בבר' רב' פ' כל [illegible] כשעלה נמיה מן הגולה
נתפחמו וכו' עד הוא שמלאכי אמ' ונשא שונה
תשעשו שעה לשערים אמ' הקב"ה קיבל מכן בכור
ואנחם משונה והמסחה ובמלחמה ונקה למנה
אתם משלחה. שני בני יצהר זה אהרן ודוד בפימחמו
בין זית משחה. שן בפ' הזרוע בגמ' השוחט

לבהן

שכינה
כלומ' שנעשה גבית המקדש ויושב כאן והיוה
עמהן כדקאמרי בבבל היכא שריא שכינה רב
אמ' בבי כנישתא דהוצל ושמואל אמ' בכנישתא דשף
ויתיב בנהרדעא וכנישתא דהוצל קרובה לעיר
המקדש של עזרא הסופר למטה מנהרדעא בר'
גמ' דס' השותפין אבנו גזית אבנא דמשתריין בס'
כסא שמן בשוכן כמאן בס' הגוזל עצים בגמ'
גזל מטבע אבל שכיח בשוכינא חסורי חסרה
ושבת אותו טמון הרג' ושכיח והיק בשוכינא לא
הפצירה כס' הרג' שוכינא בויק רב' מר ועוד דאיתי
חין לבנין ב' שבלים א' שפור וא' מלא קוצים ועזרורה
ואורח צדיקים סלולה הרג' ואורחא דהריצי שפירא
שה"ז בס' שעם אוסין בגמ' מרא שטרי
אנא איקום ואישפר בס' אי זהו נשך בגמ' דסמך אי
מקבלין מבייקין גברא דמשמי נכסיה בס' גט
פשוט בגמ' מי שנתחק לימי לה בעל חוב שוף לה
ואיקום בה מר שופלי בשוקי כדגרסי' בס' האשה
שנתאלמנה בגמ' העדים והוא שאכלום בעלייהן ג'
שנים ובשוקי בס' הנזקין בגמ' יתומים לא למכור
עבדים ולוקח שדות דילמא לא משייפין והנה
אומעת אלו הרג' ירו והא לחנון שפין לקבלי בס' מי
שאחזו בגמ' הרי זה גטיך אמ' ליה שפיל ליה דהא
קבילה עלך כל אונס מר זיל רקעה בנוחותא בפר'
בנות כותים שופה מן הצער ולא מן הדם מר גיזה
מן הצער שה"ז בויק רב' וכי ימוך אחיך
למוכא דשהא אנא משוני לבון מן בן חוה לה
לשומא לכן לרעבאם זכיהם לרעבו ויעלב ואם לאו
לשברי עינא שה"ז בס' ר' אליעזר אומ' תולין בגמ'
ומסיין דבר ר' פפא שאפי שיכרא בס' הגוזל בגמ'
זה בא בחביתו אכשר דמתהגרא ידי אפומא דחביתא
ושאפי ליה בס' גמ' דל החזהב השולחני למודיו ופיר'
עניי הרק שמן תורק בס' גמ' דל מסייני דילמ' שמעלה
בתרע אומנא בויק רב' בויהי מר ר' עזריה עבדין שפיין
בית עלם שמעון דאגריא פיר' מורקיין כלומ'
לוקחין ומוכרין פה עבדין ביבחר חמרין למיעבד
לחהיש קרחא בס' גמ' דס' שולן מרי לא לישפי איניש
לה שיכרא בעיבתא בס' כל הבשר בגמ' הכחל שבין
עד דניח ושפי לה שה"ז בס' ב' באימין שפור
ונשמה חיה ונשמתה פיר' חור לדעתן שה"ז
בס' גמ' דס' מרובה ובס' גמ' דל חביה והעטרה כדשתא
עשוי כרגל בגמ' אדם ובגנ' בבמה זה שייך בפר'
שוני שה"ז רוויין ושותיין היו ולא הוי ספרין

ארצא במה עיין בע' פרק בבר' רב' פר' כן מן האדמה אבורים
לא באן כוון בימי בע' אדם שפוקין לא בעדם
ובס' נב' מתנהגן מה השולחש פופא וגם זה שייך
בע' שיני ובס' כג' הלוא אם תיטיב ללסטים שפוף
שהיה יושב במרשה דרכים בס' אילון הנחנקין
בגמ' דסמך חזר לעירן אי זהו בן העולם הבא ענוהן
ושפל רוח שייף נכיך ובס' בס' כל הזבחי' בגמ' הפסח
יושב דשייף מושף שה"ז בר' גמ' דבל אילן
מעשה משום דמתנשפא פיר' מתגלגל בר' גמ'
דמגילה ובחלק לנשוף מדוכתיך דאמורה שה"ז
בס' כל כתבי בטומרייה דר' יוסי ר' אבהו יתיב
מתכתקא דשגא ומשייף נורא בבר' רב' פר' ב'
בריות לדורה לזמרים אומ' בשעה שרב רוחא
שופא נשמה בחתך בס' גמ' דס' כל כתבי אמ' עולא
וכול בנשומין בן פיר' כמו שאפה רוח שאפן רוח
כהנים שה"ז אי' דאמ' דחד שיפא בבר' פיר'
בע' דלתי ונחם מעין ושנה הרג' ושייפא מגו
מרישא שה"ז בר' גמ' דס' הנזקין מאי עודית
שפאו עודית פיר' נשחתה והיא פחותה מן הזיבורית
שה"ז במי שטבל פת בחבושין והשיפה
של לבעים אינן בכי יותן פיר' מחצלת שבה מכסין
הלבנים שלא יזיקם המטר והיא כמו הא דגרסינן
בס' גמ' דפ"א בסוכה מחצלת של [illegible] נים
פיר' כמין חלף ממין גמי עיין בע' לולב שה"ז
בס' כל הבשר בגמ' הכל אורחלה שייפא וע' בדן
לה ביועצ פיר' אוירת לה סם ושחקוהו בקערה
שה"ז בס' בסוטה בגמ' ואמ' לה דברים ובס' גמ'
דפר' החובל בחבירו ובס' גמ' דפ"א אלו הן הגולין על
אבריה לשפא פיר' ארון כדגרסי' בס' גמ' דפ"א בקידושין
מאן גדר לה לאו עמוהא והב ליה שופא דדינרי
זה הפיר' למען דגרים לא הוה מיגל איבריה לשפא
ופיר' גרועו היה עומד חוץ לארון ואחר כך נכנס
ולמען דגרים היו עצמותיו מתגלגלין פיר' חזוה איברין
במקומו כמה האי מוקא ואטמא דשף מדוכתיה
שה"ז הדריינא טוריינא שופא עיין בע' הדריינא
שה"ז בר' גמ' דפ' הזהב דשוורי וסומכי שה"ז
שפה מנזיות לזוויות כבר פיר' בע' זוית מאוד אחת שפה
שפכם ולא כלום כבר פיר' בע' כגר שה"ז
ודברים אסדים הר' יה לשון הקודש שה"ז
בויק רב' ואת תבואתיה יען כי גאון בנות ציון דהא שייפין
בחוחין ומהלכין בגסות הרוח שה"ז בבר'
חוגה הבתים בגמ' אל ישמעאל האי מאן דזבין

(Margin notes:)
עי' אי זהו בן העולם הבא
עי' הפצירה פים כף שמות כגר
עי' אתכתקא דשגא בע' שגא ועי' בגמ'
עי' נזכים מעין ושנה
עי' שבה אחת יע' לשון הקודש כמ' שאמ' פה וג' מ' משיח הר' שמצאתי ג' זלה שמו ז' ותשובתו
עי' שם בקבון בעות שחן

שפיל ואזיל בר אווזא עיין בע' טוף. בס' גמ' דף המוכר נפלה
פירות מרא אשפלוה לארעיך. בס' [illegible] יבמות בגמ'
למים אימור גלי אשפלוה. בס' אילו טריפות בגמ' נפלה
מוא הא דאשפלוה. בפ' כל הצלמים בס' הל' הגוים
למא דקמיה קא סגיד וקמאי שפילהון. בפ' א' ועוד
בברכות בגמ' מאימתי קורין את שמע בשחרין
שפיל לסיפיה שטיא. שטיא שפיל לסיפיה דקרא.
בהאשה פ"ט בנדה חוששת משום כריסה ושופלה
מושה. בפ' הערל בגמ' ר' אליעזר כל שאין לו שיפולי
מושם כנשים. בחלק בגמ' מלכים הוות נקיט
שיפולא בירך ורקיט. בר' גמ' דף יש בערכים קבליה
בשיפוליה עד התומא. פי' שולי מסביבות שרשין
ולמטה עד תהום. ס"א משפוריה. וכבר פי' בע' נגוע
שפר. ולערהר המשכן תרג' ירו' שיפולי דמשכן.
בקצהן תרג' ירו' שיפוליהן. בהושע תחת הר החרמון
תרג' שיפולי טורי. שפון בר' כלאים
הכוסמין והשיפון עיין בע' דשר. שפנין תור
וסים עגור תר' ושפניא וכורכיא וסניתא. בעתא
דשפניא עיין בע' צוצלא. שפנר שאין לו כמהות כבר
פי' בע' כמה. שפע בס' ב' בדמאי אילו הן
המשפיעין במדה גסה כגון הסיטונות ומוכרי
תבואה. פי' [illegible] ושפעת מים תכסך. במשום מלחמה
ושפעה הן נעלין. בפ"ט בנדה ושופעת. שפע
בר' גמ' דף ר' אליעזר אומ' הולכין. ובס' עירובין בגמ' שופעים
אוהלים כאהל דאמרן בפ"ג באהלות כל שפופי אהלים
כאהלים. אהל שהוא שופע ויורד וכלה עד באצבע.
פי' כל שהוא יורד ויוסיף רוחב ומלמעלה עד כאצבע. נמר
בר' גמ' דשבת כדאמר רבא בכותל משופע הכא
בכותל משופע בהנחקים פר' י"ג בנגעים אי זהו
קרחת מן הקדקד השופע לאחורין. ערפקה של
צואר. ואיזהו גבחת מן הקדקד השופע לפנים.
אשדות הפסגה תר' ירו' שופוע [illegible] שפוך
הוא אסא שפטותי דיקא [illegible] דכתי' [illegible]
הערים הבצורות אשר ביהודה. פי' וכי כל הערים
[illegible] בעין והלא [illegible] שבצינח כך יש לומ'
אל [illegible] שמינחו. ס"א דיקא נמי דכתי' ויאמר ליהודה
נבנה את הערים. מכלל דערים הוו מעיקרא שנא'
בר' גמ' דף האשה [illegible] מאי תיקן פי'
עדיין לא נשלמה כראוי [illegible] שלהם
בתקן ולא תיאבן שפפלת בלגמ' דף המסכת
הרואה [illegible] בשפופרת [illegible] השפופרת
בתוך החדר באותו מקום [illegible] שפופרת

ואינו נוגע בבשרה. בפ' ן' בפרה. ובפ' לולב הגזול בגמ'
ר' מאיר [illegible] השופרה לשוקת כסותו לך גמ' דף
קושר בקודש. ובפ"ה בפרה. ובתוספתא שפופרת שהרכב
למחטאת. פי' קנה חלול מתוקן להדליק בו האש של פרה
[illegible] אומ' הנה יש לו [illegible] מצד אחד שמתוקן להשים
בו אפר פרה. בפ' מהכות פר' י"ג בכלים השופרות רגלים
המשמיעות את הקול בפאונן שרי בגמ' נשתברה
הרגולה שנשמטה ורך שלה ועשו לה שפופרת של
קנה והיתה. שפפלת לא יקובא דשפופרת
שלמה. שפרפר בויק' רב ויהי ביום השמיני
פי' [illegible] ויהלך במישרים סוף שאשהן שפרפרא
אומרת לו כשושנה אחמה ראיתי ואינו פורש. ד"א
יתהלך במישרים סוף שעושה ביהן שפרפר. פי'
מישור שהוא [illegible] ואין בו כלום. שפרפר
אז יבקע כשחר אורך תרג' והגלי בכין כשפרפרא
עד יצא כנוגה צדקה תרג' עד דיתגלי כשפרפרא נהורא. ושפר
שפר בפ"ב אותין בגמ' מצא שטרי שבח
ושיעבוד צריך להימלך בפ"א במוטה בגמ' וכן למניין
שפרה זו יוכבד. ולמה נקראת שמה שפרה שמשפרת
לולד. ד"א שפרו ורבו ישראל בימיה. פועה זו מרים
שהיתה פועה לולד. ד"א פועה ברוח הקודש וירא
אלהים את האור כי טוב. תרג' ירו' ארום שפר יתקן
שפר בס' גמ' דף אין מעמידין שפרנונא
אסור. וסימנך קדש לו. פר' שם דג'. שפר
בפ' גמ' דף [illegible] שאמרו הוה משקלה באופר [illegible] כי
האופר כוס של [illegible] ארוך שיעור טפח או יותר
וקורין אותו בר זיינא פאותן שבשרנוסבר זיינא
לציבורא. אם זה קורין אותו שופר דינא וכשקראתה דהוה
משקלה באופר זיינא [illegible] זרועותיה. ומלה
שפר בפ"ו במשקלים י"ג שופרות היו במקדש
פי' היבות היו שנותנין בהן המעות. בס' פ' הנחנין
בגמ' מערבין ההוא שיפורא דמניקרא הוה בי ר' יהודה.
פי' תיבה שנותנין בה מעות המתקבצה בישיבה.
וכשמתקבצה רבה [illegible] ראש ישיבה [illegible]
התיבה לביתו וכן בולס. בגמ' דף בכל מערבין עד
שיבין כל המעות [illegible] פי' גם זו התיבה שנותני
בה מעות. שפר בויק' רב באמור פי' לשעלם
תקעו בחדש שופר. חדשו מעשיכם. כך אמ'
הקב"ה בני אם שיפרתם מעשיכם אני עושה לכם
כשופר שמכנים בזה ומכנים בזה. בס' גמ' דף [illegible] כותם
[illegible] דתאגרים פי' שמשעה שבית דין התקנו
כשופר ומקדשין את החדש [illegible] דבר

עי' ותהלך במושרים
עי' ולערהר המשכב
עי' אז יבקע כשחר אורך
עי' שפרה ופועה
עי' אשדות הפסגה
עי' התקעו בחדש שופר

דיקרא לחבריה קני ליה בשימושיה עד התהומא·
פי' אע"ג דחד דיקלא הוא ואין לו בשדה קנין קרקע
שהוא עומד בו עד התהום· ואם נקצץ יש לו לשוב
אחר במקומו· שפוד שפחות וגומות רב מלכין
פי' שמועות של רב מלכין· שפוד בס'
גמ' דמאי עדין שפוד שצלה אסור להקנו ביום טוב·
שפחות במ' אע"פ שאמרו אפי' הכניסה
לו ק' שפחות כופה לעשות בצמר וגומה במ' בא
סימן בגמ' התינוקות· אע"פ שאין שם שערות· ואילו שלש
רב מלכיה בלוריה וגבינה· כע"ז כמ' אין מעמידין
בגמ' אין מסתפרין· גר המסתפר מישראל כיון
שהגיעה לבלוריתו שומט את ידיו· וכמה אמ' רב
ג' מלכיה ג' אצבעות לכל רוח· גבינה פי' כאין מע'
יהושע מפני מה אסרו גבינה הגוים רב מלכיה
וג' מפני שמחליקין פניה בשומן חזיר· אפר
מקלה במ' אין קן הגולן בגמ' הכותב כתובה לאשתו
א"ר מלכיה א"ר אדא בר אהבה אסור לאדם שיתן
אפר מקלה על גבי מכה וכו' מתניתא מלכתא
ושפחות בלוריה אפר מקלה וגבינה רב מלכיה·
שאילו ד' מתניתא הן ושפחות וגומות שמעתא רב
מלכין במ' על אלו מומין ופין דומה של חזיר· גמ'
לא תימא דשפיר ופרס פי' חד כשפוד כמו של
חזיר· פרס שפתו עקומה למעלה כמשל חזיר·
שפח עשאן שפחות מרובעות שי' בע'
כבן ר' יוסי ביר' חנינא אמ' העלה של ראשון שלחות
משפחות של בנים· בכסו דוהאמר שין ופרח
יוד קדקוד ... אין ספח אלא לשון צרעת כמ' דתימ'
ולשאת ולספחת· ר' יוסי אמ' שיפה שישפחוהו
שלא יתערב בזרע קדש בנמי הארצות· שפיחלא
במ' גמ' דכו' יוחנן רב איקלע לבי שפיחלא פי' שם
משפחה· שפט במ' החובל בגמ' דסמך
ריפוי לקטועה ידיו בשפטו עסיקי ובמ' המפקיד
בגמ' ר' יהודה אומ' בשפטו עסיקי דייקבי בכלא
הרבא וכו' בר גמ' דה' הזהב בשפטו עסיקין דנא
קפדי עם ... חכם המגירו שפטא ורבא
חכימא לא בשוטים בהגדה דקהלת פי' עוין
רע שפטא של תולה לטובתן של אדם לצוד
תורה ושכח· שפוא במ' בחולין השוחט מסוכן
הטבעת והי' משפוי כוכב ולמטה כשירה פי'
כמין כוכב בפי הקנה ואינו בשר אלא לבן כגון
הסחוסין ומונח עליו כתבה של הדס ומפרש בין לבין
הוושט כשגועה· שפא במ' אד הנשה ... ועבר ...

ר' יהודה אומ' גוממו עם השפוי· בר מר שי' מעמידין
בגמ' דסמך ולא תתיחד השן והעליה ר' יוחנן
אומ' שן ועליה כעור והעליה דסמיכה לאליה ר'
אלעזר אומ' שן וחזה והעליה דמתחי לחזה עילוי·
שן קאי פי' סולפא בלעז· שפי במ' אין
בסוכה בגמ' שמשון בשוק חיגר ברגלו אחת דכת'
וילך בשפי· שמשון בשתי רגליו דכת' שפיפון עלי
אורח· שפין בר' כלאים חרדל ואפונים
השופין ... זרעים· פי' קטנים· שפיר
ככר פי' בע' ראשון יש מפר' חתיכה של בשר ויש בה
צורת אדם· ויש מפר' לפי נ"ך שפיר שהוא כשפופרת
של ביצה· שפך בר' גמ' דה' השותפין עד
להקן שכותבאי ובגמ' כותל חצר אחזיק לנטופי
ולא אחזיק לשפוכי· פי' תיקרה שהוא מקורה
ברעפים שמנטפין מן התקרה בחצר חבירו· אם
בא לעשות לחת מרזב בתיקרה· להיות כל מי התיקרה
נשפכין במרזב אין לו כח· בפ' לא יחפור בגמ' ואם
מי רגלים ההם בשטכין· פי' מים הנשפכין מכלי
ויוצא בו· אבל השתא קיימא כדתנן לא יפתח
אדם כנגד כותלו שלחבירו אלא אם הרחיק ממנו
ג' טפח וכו'· בר גמ' דה' המוצא יין מודים חכמ' לר'
שמעון במוציא שפוכין לר' הר' ששיעורן ברביעית
פי' משקין· מאוסין העומדין לשפיכה· במ' ב' במשקין
פי' שטכוב שירדו עליהן גשמים פי' מים מאוסים
ששפכין· בר' גמ' דה' כל הבשר האי דלא יתבי
תותי מרזיבא משום שופכין הוא· פי' מי גשמים
שנשפכין מן הגג במרזב· בפ"ז בפאה בזמן
שהוא שפכו לא בו ישב· פי' זיתים· ששופכין שמן
הרבה שזיתים מבושלין בטוב· בישן ובישן
שאינן עושין שמן ... ממקום ששמן בו של
כמו חומץ ובישני· לא בושב שהוא מבייש את
חבירו שהוא עושה כפלים מחבירו· ירו שמכונו
שהוא עושה שמן הרבה· בושע את דבריו ...
וכו' בכ"ה שוכר את הפועל בגמ' דסמך מעשה
אבוה דר' אחא בריה דרב איקא הוה שפיך חמרא
לגוים פי' גוים שהיו לוקחין חביות שלו מושך
והיה שופך אותן חביות לבלוק של גוים· והיה
מעבירן הנהר בספינה· ונותנין לו בשכרו כדים
ריקנין· ובגמ' נשלאה המושך אמ' להן רבא להנך
שפוכאי כי שפכיתון חמרא לגוים· פי' מושך
כלי שמשימין בפי החבית· ושופכין היין דורך
בחבירה· שפל ודיקולא שפלו עיין בנ' דקל·

שפך
ושגיר

(מדהבי)
קטנים· נגדו איש נאכרין למען כי נתגברה
ולמ"ה אין חייבין במעשר עד שיגדלו· **שקט**
בב"ב מוכר אילן וראשון שקוט ושקיפס· פי' בג"מ
תנא שקוט מלפנין· ויש מפל' שראשון בולט (קדבה)
לפנין ויש מפל' שאינו בולט כלל כענין שקיפס
מאחרין שאינו בולט מאחורין והוא מחוסר· כמו
שנחתך ממנו חתיכה מאחריו· והיה שקיל כמוה
וכן שצוארו שקוט· ומר' בגמ' רחבים· מוחבם שהוא
מחוסר שצוארו קצר· ומשופע בין כתיפין (בנדר')
בגמ' ר"א עזר צוארה נאה שקוט הוא· **שקטנאי**
ארוכי שקי עיין בערך מרזמתא· **שקל** בר'
בג' דבבא קמא· ובסיפרא פר' חטאת נשיא שקול (קמא)
ויבואן שעהם· פי' מכדי דין השן והרגל שוה דזה
יש הנאה להזיקו· וזו הזיקה מצוי אין אחד מכריע (של)
חבירו באיזו דרך אתה יכול לרבות א' ולמעט א'·
אי אפשר לך לא לרבות את שניהן· בר' בג"מ דפ' עגלה
ערופה· ובר' גמ' דסנהדרין בית דין שקול מוסיפין (עליהן)
עוד אמרו עושין בית דין שקול לכתחילה· פי' שיש
שעם אחד יותר זכאי ואם אותו חייב כיון שאין מבר
שמכריע ביניהן נמצא הדבר שקול וכן ארבעה (לשם)
ששה אין עושין בית דין זוגות אלא עד שיהיה (אחד)
מכריע שלאחרי רבים להטות· היכי דאמרי שקול
הדעת א"ר פפא הכי תנאי ואמוראי דפליגי איבא
דהדדי ולא איתמר הילכתא לא כמר ולא כמר· וסוגיין (דעלמא)
בחד מינייהו ואזל איהו ועבד היינו שיקול הדעת· (בגמ')
דאין עומדין מתוך ששקולה כתחיית המתים קבועה
בתחיית המתים· [illegible] כשם שתחיית המתים חיים
לעולם· כך ירידת גשמים חיים לעולם· ר' חייה (בר)
ווה שמעלה אין הדא יחייא מוומים ונדעה ירדתה
לדעת את [illegible]· בר' בג"מ דפ' פרת חטאת ויתן דוד לארנן
במקום שקלי זהב משקל שש מאות וכת' ויקן דוד
את הגורן ואת הבקר בכסף שקלים חמשים הא (כיצד)
גבה מכל שבט נ' שהן תר' ופרקינן אהדדי· (התם)
זהב והכא כסף הכי קאמר גבה כסף במשקל תר'
זהב· לאות משום אבא יוסי בן דוסאי בקר ומקום
מזבח בנ' ולבהמת בתר' ר' אליעזר בן שמוע אומ'
בקר ועצים ומקום המזבח בנ' וכל הבית בתר'·
שקל בפא' בתעניות דלא שקיל שורפתא·
בגמ' דף אין דורשין מהיכן שיקול א"ר יהודה אמר רב
מזיע חיות שקל קלא עיין בבקלא· **שקל**
בלגמ' דפ' כל הבשר הנהו שקולאי דהוו רמו חביתא דחמרא·
בפ' השואל בגמ' השואל פרה ושלחה לו ביד בנו הנ"ב

(אבלושי·)
שקולאי דבתרי חביתא דחמרא· פי' סבלים הן
שקע עצמות ששה שוקע בכר פי' בנ"ק מר·
בב"ב בכלאים מאותה הוא כיראתם משיקע עלבן
בעוכרה· הרג אישתקען· בפ' אין מעמידין בגמ'
דסמך סלקות הא מיא בשקעאי' טבול· בפ'
בג' דעל משום דמחזייה לגו דדעתיה לשקעיה·
בפ' המגלח בגמ' הסכלה ליום מ"א אדם מניח אבטבן
עליה שוקע לכאן ולכאן· בבלבלת הקודש תר' ירו
כד מישקע· בנין רב נאה היה כל לפאר שקערורות
שקא בתא באילן לוותיי בתורת כהנים שקערו
ירקרקות או אדמ' שוקעות ומראיהן ירקרקות או
אדמדמות· הירוק שבירוקין והאדום שבאדומין·
ומראיהן שפלים מן הקיר ולא מנוגע· **שקען**
בכר רבפר פ"א' יעקב בכל שעה היה יוחנן וריונתן
מקפרן חייא ואמ' להון כל שקועין דאתון עבדין בחולא
עבדין בשבתא ביום ג' שקל להיות בשבת· **שקף**
בפ' פר' ג' באהילות· ובר' גמ' דב' היישן ומודה בשקיפין
ובנקיקי הסלעים· פי' הן הן חוורין דכת' בסעיפי
הסלעים· ומתרג' תחות שקיפי כיפא· ונקיקי הן דומין
דשקיפים את אחד נעשה על ידי מטר ואחד נעשה
מאיליו· או נמי חרוהו חית השדה מיהא שעק (שלו)
על ידי אדם· **שקף** בר' גמ' דפ' הנודר מן הירק
ולא עוד אלא שמשקפין אותו בקרקע של' ונשקפה עליה·
כורס קיר· תרג' כדרמות דשקיף בכותל· **שקף**
אידרא דנרא דלא משקף עיין בנ' אדרא· **שקף**
בפ' העור בגמ' קולטו ובפ' י"א באהילות· מכנגד
השקוף ולפנים הבית טמא· בפ' איזו הן השרפים
בגמ' הגונב את הקפוה· ואחר שבא מלאך והגביה
את השקוף· בפ"ב במידות כל השערים שהיו שם
היו להן שקופות· פי' מן משקוף היו שתי אבנים
מונחות זו על גבי זו וכך צורתן· 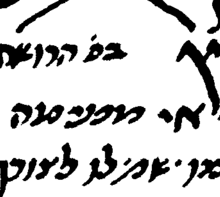 **שקיפס**
עיין במעלה בשקט· **שקץ** בפ' הרואה בגמ'
על הזיקין אומר ז"ל שא לך טהרה אי מהמנותא בראש
הקב"ה שקצים ורמשים בעולמו· אמ' לו לצורך נבראו
בשעה שהבריות חוטאין הקב"ה מביט בהן ואומ'
ומה אם אילו נבראו שלא לצורך הרי אני מקיימן
אילו שנבראו לצורך על אחת כמה וכמה· ונמצינו
עוד יש בהן צורך זבוב לצרעה פשפש לעלקה
נחש לחכמה שבלול לחשות שממית לעקרב·
קליק פיט אחלפב שר
בר' שבת אין שורין דיו· בפ' כל שעה אין שורין את
הוורסין לבר נאלין· בפ"ב במעשר שני· ובפ"א [illegible]

ענ' עלבן בעוכרה
ענ' בבלגע את הקודש
ענ' שקערורות
ענ' ובנקיקי הסלעים
ענ' שיקול הדעת
ענ' שקצים למה נבראו בעולם

ואט למעוברת׳ וכיון שחסען בתחילה כו דאמי כמן
שהוש לנין לכלכו. שלו שוסרות׳ כלו חדשים דאמר
מרקונרי ואפי׳ בתחילת כו ולדה דאין לה אלא יום
אמא דבעל שופר בוהדין אגלכן׳ בר׳ גמ׳ דף האשה
שנתאלמנה ושיתא אלמ׳ שיפורי׳ **ששפשת**
בפ׳ המוצא יין דבן כדי ליתן בראש השמשבה פיר
בלעז בסקטא׳ כיצד עושין מביאין גוד קנה
וקושרין אותן זה על גבי זה׳ וכו׳ הקנה העליון מניחין
כנף ארוך של עוף׳ וטחין את הכנף בדבק׳ והיינו
דקאמ׳ בראש שפשף שבראש קנה של ציידין ויש
שקורין שבשבת והן זמורה דמתרגמ׳ שבשתא׳
ונועצו בקרקע ובראשו דבק וכשנח עליו העוף
נדבק ונתפש׳ **שפת** בר׳ גמ׳ דף הבונה שייל
שופתא בקופינא דמרא׳ פי׳ מי שמתקן יד קרדום
בעפשן שופתא דמרא גיורי עיין בש׳ גוגמא בפ׳ גמ׳
דף כל הגט שופתא בסורא דכיא פי׳ של גוון מהובש
ומחתלתו. **שפת** בפ׳ אבמושוק בגמ׳ וכן
לעניין ובאותן שובהות שתי קדירות׳ פי׳ כמו שפות
הסיר׳ ובפ׳ גמ׳ דף כיסוי הדם ישפתו לה קדרה
בכליס׳ **שפת** בפ׳ א׳ בכובה וכן לעניין
ומולכות אצל בעליהן לעדה עד ונזקקויות לה
בין שפתים כשכך שהשכבתן בין שפתים זכן לכשר
יונה׳ **שפת** בפ׳ ל׳ ט׳ של אומ׳ הולכאם לא
הביא תוספין בריה ובחושי בשופתא דתלמבא׳
פה בבריא דתלמבא׳ **שפתן** שפות הבקר׳
תרג׳ גובין דתלמי הורין׳ **סליק פיז**
אחל פיח **שין** אין אוכלין של
שלבין בשיפוד עין בש׳ כף׳ בפ׳ ואיגו תגמלין באו׳
ואין קורעין כו נס עשים דר׳ מתרגשיא שונן ליקלע
שוצי׳ **שין** בר׳ גמ׳ דף המוכר את הספינה
ושילא קטפרא בין שיצא לשיצא דבוורא בן סגייר
לסנגיר׳ **שין** בב׳ ב׳ פ׳ עם ויאמר שלחני
שיימת סייבתה׳ לא אשלחך כי אם ברכתני׳ וכל
ועקב׳ תרג׳ ושיעי׳ **שינוית** בפ׳ כל שעה בגמ׳
אילן דברים שעבש דמיש הכחן בוני כולניה [illegible]
פי׳ מין סורקין פי׳ מין כולבירתן פרדן [illegible] הנא׳
והוא [illegible] כמו בחר ובמובה זרעי׳ [illegible] שעירתא׳ סקור
מלנירה מוקלי׳ **שיצנא** בפ׳ חמור במב׳
השולח את הפרה ונשלחה אומ׳ שמואל הוירוגן דגלו
שופרא דמבגרי׳ פי׳ אומר׳ כמו מרכדות של חמורה
קליק פיח **אחל פיט** **שען**
בביצה בפ׳ יום טוב וסין שמשיקין את החרים והל[illegible]

פי׳ ממרא כלי אבן מים וותנין בחים החיים שיהיו
נוגעין המים למים וטהרין׳ אבל לא מטבלין כלים
טמאין לטהרן על גבי מימיהן׳ משיקין [illegible] ושק
ידי לפי׳ והשיקן היקבוס׳ בפ׳ כל שעה בגמ׳ האוכל
תרומה מי החג שנטמאו השיקן ואחר כך הקדישן
טהורין׳ הקדישן ואחר כך השיקן טמאין פי׳ שיקען
במי מקוה לטהרן אעם שנכנסו תחת המים
שנמצאו בגרעין במקוה לא עלתה להן טהרה׳ שעי׳ ל׳
גריעה מטהרת בהקדש בר׳ גמ׳ דף הבא על יבמתו
אפ׳ שמואל הערה או נשיקה וכולה בר׳ גמ׳ דף ארוסה
פרט לשקירנא לה בנשיקה׳ **שקן** בפ׳ המוציא
תפילין בגמ׳ שרשין׳ ובפ׳ הבא על יבמתו בגמ׳ לא
יבטל׳ ולא אישך תשוקתך׳ מלמד שהאשה משתוקקת
על בעלה בשעה שיוצא לדרך׳ בבר׳ רב׳ פר׳ כ״א ד׳
שוקין הן׳ אין שוקה של אשה אלא על אישה שנ׳ ואל
אישך תשוקתך׳ אין שוקו של גשמים אלא על הארץ
שנ׳ פקדת הא׳ ותשו׳ אין שוקו של יצר הרע אלא על
קין וחביריו שנ׳ תשוקתו׳ אין שוקו של הקב״ה אלא על
ישראל שנ׳ ועלי תשוקתו׳ פי׳ משתוקקת פי׳ תאוה
מרובה שפקדה סמוך לצאתו׳ בפ׳ גמ׳ דב׳
אעם שאמרו שמתה ושוקוי הדברים שהאשה משתוקקת
על בעלה׳ ומאי ניהו תכשיטין׳ **שקן** מקשקשין
לפי׳ מן חוטך עיין בפ׳ תג׳ ירח בפ׳ גמ׳ דף במה
מדליקין׳ ובבר׳ רב׳ פר׳ י״ד כאשה או שמקשקשת עוסתה
במים ומגברת חלבה מבינתים כך בתחילה ועד
ועלה מן הארץ׳ ואחר כך וייצר יי׳ אלהים׳ **שקן**
בפ׳ אחרון בשקלים חוץ משל שוק העליון׳ בבר׳ רב׳
פר׳ י״ח ובויק׳ רב׳ [illegible] ושוק המותן [illegible] בגון
שקקי׳ ובפ׳ טה עושא אותו החותם [illegible] לעולם
הוללין [illegible] לה שקקי דשוריא [illegible] עד לא
עשה ארץ ותנומה׳ [illegible] הרואה בגמ׳ על הזוקין
שמעו [illegible] שקקי דשוריא בשקי׳
דנהרדעא קרתי׳ ברחובות [illegible] קולי תרג׳ ובשקקי
והבה קלה׳ **שקן** בפ׳ קיטס שני שוקין שנ׳
חלבים׳ **שקדן** בפ׳ [illegible] השקדים
בפ׳ שני באבות הוי שקד ללמוד תורה׳ בפ׳ אמעשרן
בגמ׳ [illegible] הבדים [illegible] ר׳ יוחנן [illegible]
בר׳ גמ׳ דכתובות שקח חכמ׳ על התנה בנות ישראל׳
בב׳ גמ׳ דף [illegible] שקיד [illegible] שמואל׳
פי׳ [illegible] שקד [illegible] שוקד על [illegible]
שקדים בפ׳ מעשרות ובפ׳ חולין המוב [illegible] משוקדים
המוכר [illegible] פי׳ [illegible] כאלבן [illegible]

ענ׳ [illegible] ובני׳ [illegible] אלא שבת
ענ׳ שבשבת [illegible] בכל שבט
ענ׳ ואל אישך תשוקתך
ענ׳ [illegible] שוקין הן
ענ׳ שפות הסיר
ענ׳ בין שפתים
ענ׳ שפות הבקר
ענ׳ ויוצא אותן החוצה
ענ׳ שמואל שקוד

קטנים

פי' שאינו מזיק שדכן מהו דתימא לשדורי קא מיכוין
כשה סירבע' סך פי' ארץ אשב תרג' ירק שריקן ובריקן'
שרך בב"ק בר"פ תנא שרכך את הסכך' שרך
זה סנהדרין למה נקראו שרך את השרד בתוך המעיהן
שלאדם פי' סנהדרין יושבין בלשכה הגזית שהוא
באמצע העזרה ובו' **שר** בחלק בגמ' הלוקח
שרי שמן שרי בניס' פי' שרים שאין בהן בשמן
ובבנים' מותר לשאול בהן בחול דלא מסכני' ואם
השמן בכלי מחשיבן עלן לרפואה דלא מסכן אבל אם
היה ביד ולוחש בו מסכני' בפ' כל היד בגמ' בית שמאי
שר הירך בבהמה המשתאה פי' שר גדול שעשה
חרבה בבית המשתה ומשתכר ומתבזה ואמ' לה
העגל שעושין מעשים מכוערין שמרגשין שלון אף
בבית המשתה כמו והרגע בקהלכם' **שרב**
בר' ולמעלן בבר' רב כחום היום תנו' ושמש בזמנם
השמש ונמק ד' שעות' אתה אומ' בד' שעות' אין
אינו אלא בשש' כשהוא אומ' כחום היום הרי ו' שש
שעות אימור או חילוף לא בר' שעות כולא דשימשא
שרב' פי' מקום שיש בו שמש חם' ומקום שיש על
קריר' בין שעות כולא ושמשא שריב' פי' כל מקום
שהוא חם' בין בשמש בין בצל זה פי' מיהא דגרסי' השמש
בר' גמ' דם תפלת השחר מאן תנא לבא דרב' וחם'
ונמס ובול' פת חריבה' תרג' לחמא שרבתא' **שרביט**
בפ' ב' בסנהדרין אין משתמשין בשרביטו' בפר' אש
בנוקין' שרביט תמרה שריקין טהור' פי' כמו את שתיקן
שרביט הזהב' אע"ק מיסר של תמרה שתלויין בו
התמרים מיבן ומכבן' שלשה שרגים' תרג' ירו
שרביטין' כל אשר יעבור תחת השבט' תרג' וירוש
שרביטא' ובי יכה איש וג' בשבטו' **שרבט**
בפ' אלו בגמ' ומשום בענוב' שהנגר מסריח את
הסך' ומשרבט את השכתוב' פי' מנכה כמו אין מ'
משרבטין את הבהמה' וכבר פי' בע' חגרא'
שרבט בפ' מרובע בגמ' את תמר לא בבהמה נ"א משרח
שרבב חיה ועוף דמשרבבא נפשיהן'
בסוכה דף הבית שרביבן להן למטה מסתפים' בפ'
[illegible] בגמ' בתוך הגג והא אשתרבובי אשתרבוב
[illegible] בלגמ"ד הלואה' אל תקרא שיברת' אלא
שירבבתא' וישלחו את ירמיהו בחבלים' תרג' ושרבבו' שגא'
שרבינא והאשור שרבינא עיין בע'
בלגמ' דפו' שאחזו לדמא דרישא נהי שורבינא'
שרג בפ"ב מו' בגמ' אקונת הדש שרגא
בפי' הרא לאור תהעץ דמסר לה אוגא סילתא'

ושרגא בכר פי' בע' גז' כי נר מצוה ותורה אור' תרג'
סיטוות שרגא הוא פוקדנא' נר רשעים ידעך' תרג'
שרגא דרשיעיא' **שרג** בפ' נחבא כדיין
בגמ' בית סולא פרוק' שרגינא ודאי עקצינא שרגא
דליבני כמעני כבר פי' בע' שוד' **שרג**
בפ"ג סוטן בגמ' סתם עורות' כיון דלית ביה חוטא
שריג ואזיל בפ"ג דם השוכר את הפועל שריג חדא
מינהון' כם כל הבשר בגמ' הכחל דהא מושרג שריג'
פי' עניין ירידה' אוש חמם מפתה רישון' תרג' גברא
חטובא משרגג חבריה' ופסיעות בשפתיך' תרג' ורגירון
ותשריג בשוטרך' ואל תקח ביבעפעפיך' הרג' ולא
תשרגגך בגבינתא' **שרגש** בר"ג מ"ד בבל
מערבין הרי שרגשור גימ' פי' מודה ידועה שהיתה
בפוס בדיתא ובו' **שרד** ואת בגדי השרד
אמרו בגדי כהונה לא שתרגם משונותיהן של ישראל
שריד ופליטה' שמואל בר נחמני אומ' בגדים שגורדין
אותן מבוריהן עיין בע' גרד' בר' גמ' דמגילה אוהבי
שרידים' יושבי קרקס' פי' אוהבי אילן הלבנה' חכמי' יושב
במדרש של טבריה' **שרוול** בסנדל כריכון
בכלים השרוולין טמאין פי' בית יד שלעור דחוק
שמשימין על ורעותן שלא ינבלו הרחבים ובו'
ידין ויעכבוהן ובו' ונחר היד שורא' **שרון**
בפ"ב בכלים מלא הסל השרוני פי' בקעה' סם והיה
העקוב למישור' בשבל ידוע שהוא בעיר בהרים'
ונשתנד ממנה אל המישור כגון לוד וחברותיה כקל'
שרון' של הדר הכרמל והשרון' ויש אומ' מקום ידוע
בארץ ישראל' **שרח** ויהי אפרים כונה
כותה אין לב' תרג' כוונה שריחתא דאיתנסיבן בברא
ונפתלה לב' האשה המרכבה של מוהה ונשרחה ומתחבבת
מפני קורין לה בלה' ושמבט שלומה שרחה לחויה'
וחרבה של בשר שהיא עבה נראה לבלתה שחרבן
אותה בסכין שבטל שהוא יפה וקורין אותה
בלע"ז ושמע שריחה' **שרט** שריטה עדירה
אחת היא כבר פי' בע' קרט' **שרטט**
בפ' מ"ד בגלל גדול אפיק חדא מינייהו ושייל שרטוט'
בפ' החולין בגמ' מצוה בגדול מר זוטרא משרטט'
ובמ"ה קיש' ובמ"ג דף מצות חליצה מר זוטרא
משרטט ובב"ל הפרשה כולה' מתקיף לה מר בר
רב אחדי' והא לא איחייבן לאו כתובי' והיל כספר
זוטרא' בגמ' דקידושין וכתב לה בלא שרטוט'
ואל ימחק ב' כותבין גאון כתבין' פי' סרגול בכתבתא
תנא ב' אין כותבין גוותבין מגילה ערכה שרטוט

כהר
שור טוב׳ אלא עטלין מהעפר המרווח בשפת
סרה שהוא כעין טיט׳ ומרינין אותו מערב יום טוב
ובוסקין את התנור׳ בס׳ גמ׳ דפ׳ השוכר את הפועלין
באתרא דההוא שריך איהו משלי׳ בס׳ גמ׳ דפ׳ לג
בשבת בין שריך ובין לא שריך בס׳ גמ׳ דנדרים
אנסביה איתתא ושרקיה מינא׳ בס׳ השותפין בגמ׳
אם רצה אישתא נמי שריך לה בפ״א׳ מעמידין
והחותם שריקא וחתימה הוי חותם בתוך חותם׳
בס׳ גמ׳ דפ׳ מרובה מר זוטרא חסידא שקיל ואזיל
ואמ׳ לשמעיה צל שרקיה׳ כמו עניין טוחה ונסתימה׳

שרק בר׳ גמ׳ דפ׳ כיצד מברכין יתיב דירבא
אפומה ושריק פי׳ מחליק הזבוב ונופל מרוב
השמנונית של פירות׳ בזבחי׳ בגמ׳ דפ׳ קדשי
קדשים׳ הר״א וזהו כרכוב בין קרן לקרן מקום הילוך
רגלי כהנים אמה מבו כהנים בין קרן לקרן הוא
דמסקנא אילו׳ ומקום הילוך רגלי כהנים אלה׳
והא כתי׳ ושלמוטה עד חציו אמ׳ נחמן בר יצחק
בין קומה הוא [illegible] לעשר יחד שלו ושרקן כהנים׳
בפ״א טור׳ בא״ח נולה כל דחביט חוישי׳ כל
דשריק לא חוישי׳ בפ׳ המנחות הכל בגמ׳ המוציא
הבט׳ ר׳ אשי אמר הבט וקישו הכן דמשריק׳ בר
גמ׳ דנדה מאי שרקי פי׳ לא שרקי׳ בס׳ המפלת בגמ׳
אן שולא ולך דאית ביה חוותא שריק ונפיל׳

שרק בפ״ח שר׳ בגמ׳ אין עושין שירקא סוויא
שרי׳ פי׳ מים של מעי אבטיח שמוציאין אותן
במשמרה ושותין אותן לבדן וכן לשלשול׳ פ״א
מותר לשרוק בשר צלי בשמן בשבת׳ ואעפ״י דמתחזי
המאכל׳ סוויא מלש׳ טוי כור׳ בס׳ אילו דברים בגמ׳
ומיחוי קרבא׳ גמ׳ מאי מיחוי ר׳ חייא בר רב אמ׳
שירקא דמעיא׳ פי׳ ר׳ האיי גאון ז״ל שומן רך כמו
מוח וקרוב להיות רעי׳ והשורק שדומה למוח באמ׳
בלש׳ מחים דנפיק אגב דוחקא פי׳ אין מתבררין
מן בני מיעים אלא עד יגרדם בסכין טיהא שמנוני
מדבקי׳ וחרבות מיחוש׳ ומהר״ג ר׳ יוסף ונבסי׳
רשומא נדיקיא וחסמין׳ כי נקרא שורקא הן רשועא
כמו הרעצים שדוחקין ומשתרגין ואינן מתבודדין
אלא בעבר׳ בפ״א טור׳ בגמ׳ נקבה הראה מאי
להה אמ׳ כהנא שירקא דמעיא׳ דנפיק אגב דוחקא׳
ויש בה ואילו מגלחין בגמ׳ [illegible] הקובר׳ **שרק**
בפ׳ המצניע בגמ׳ נק׳ הגודלת אשה לא תעבי׳ ר׳
שרק על פניה מפני שצובעת׳ פי׳ שרק בשון
פי׳ של עמר גמים שצובעין אותן בחריע ומעבירין

מספר
אותן על פני כלות שנראות אדומות ונקרא שרק׳
שדומה כמו שהוא טח׳ כי הטובה בלש׳ ארמי משרק׳
כדאמ׳ בר׳ זה עין׳ והמעביר כן בשבת עובר
הוא ונהו טיטול כדגרסי׳ בר׳ גמ׳ דפ׳ ואילו עוברין בפסח
לאו עזר אומ׳ אף תכשיטי נשים לא אימא אף
טיפול נשים וכו׳׳ בפ״א דמשקין ועושה אשה
תכשיטיה במועד׳ גמ׳ הל׳ אילו הן תכשיטי נשים — עי׳ אילו הן תכשיטי נשים
כוחלה ופוקסה ומעבירה שרק על פניה׳ בתוספת
שבת בפ׳ המוציא לאועזר אומ׳ לא תקנח אשה פניה
בבגד שיש בו לא כחל ולא סרק ולא פורכס עיי׳ בנא
כחל **שרק** בפ״א טור׳ בגמ׳ סימני העוף — עי׳ למה נק׳ שמו רחם
רחם זה שרקרק׳ א״ר יוחנן למה נק׳ שמו רחם כיון
שבא באו רחמים לעולם׳ פי׳ מטור א״ר ביבי והוא
דיתיב אמירי ושריק רקרק ומירי דאי ויתיב אאיגרא
ושרוק אתי משיחא שנ׳ אשרקה להם ואקבצם וג׳

שרק בר׳ גמ׳ דפ׳ הגוזל׳ ובפ׳ השולח גט בגמ׳ המוכר
עבדו לגוים שאני התם דקא משתרשי ליה׳ פי׳
דמי המעשר עצמו חשבו לו כאלו ונמצא מחוכן
שנושב לפי׳ לחת הדמים שחישב לו קנאי במעשר
להתם ללוי׳ בס׳ גמ׳ דפ׳ המפקיד והא קא משתרשי
לה רב חמא בריה דרבא אמ׳ דהוה שיכרא חלא׳ בר
גמ׳ דפ׳ מי שהפך כיון דשקלי איגרא שרשוי קא
משרשי וליתה בה׳ פי׳ ריוח הוא דקא אפשר בהדיהו לא
חשיב מלאכה׳ בס׳ מרובה בגמ׳ אין הגונב מכני מה
אמרה תורה טבח ומכר משלם תשלומי ד׳ וה׳ מפני
שנשתרש בחטא כמו ותשרש שרשיה רחז״ל פי׳
נקנה בלומ״ש מכירתו מכירה׳ וכן מה שכתב׳
כי הוא דגרסי׳ בר׳ גמ׳ דפ׳ השולח גט מי שנשבע
באמת כך׳ נשבע בשקר על אמת כמ׳ וכמ׳ ומאי
טעמ׳ נעשה משום דאשתרשי לא מקום דינר׳

שרשר החרובין משושרשן׳ פ״א
משושלשלו׳ ושרשרה ושלשלת אחד הוא׳ עיי׳ בנב
גרע׳ בפ׳ ג׳ [illegible] דות ושרשרות של זהב היו קבועות
בתקרות האולם׳ **שלהוע** בבר׳ רב׳ פר׳ כח
ויהי יד את יוסף עד שנתנה שרתוע של ברזל תחת
צוארו ובלמ׳ שכור של ברזל׳ **קליק פ״כ**
אחל פכא **שש** בפ׳ ב׳ במדות
וטבלא של שיש וטבצא קבועה בה׳ ובר׳ גמ׳ דס׳ היה
שם אמה על אמה וטבלא של שיש׳ בפ״א מ׳ להן המטמונה
בגמ׳ ה׳ טבלוה שערי דמקדש כיון דשוישא ניכא
באבני שישא כוחלא ומרמרא עיי׳ בנו׳ כחל השלחן
והדלפקי׳ שנכחתן או שחיפן בשיש עיין בע׳ דלפק׳

באמורה של תורה כבר פי׳ בפאורה׳ **שרטון**
בס׳ הראק בגמ׳ מפרך עב׳ פרעה דמוסקה שרטון
ושבחה מרי מר פסיקא ליה לסורא בזיזי׳ אי
לא חיישי׳ שמא יעלה שרטון עיין בע׳ אזל
בס׳ המוכר הבית בגמ׳ אשפה גזירה שמא תינטל
האשפה ויעלה הים שרטון׳ בס׳ג׳מ׳ דפ׳ במה בהמה
יורד גבריאל ונעץ קנה בים והעלה שרטון ועליו
נבנה כרך גדול של רומי׳ בס׳ המוכר את הספינה
בגמ׳ הגריפין וליחוש דילמא אסקיה שרטון וקדרו
בס׳ג׳ בדי אילנות פי׳ [illegible] דילמא נפקי מן הגמ
ג׳ חוטרי ומתכניש עפרא תותי הקנא איכן ומיכסי
עיקרו הנא חוטרי ומיתחזי כאילן מן הדין קב
שרחון ויטעון הלוקח ג׳ אילנות [illegible] ליה לקרקע׳
פי׳ יש שתולן בגמ׳ אחד הין דיקלא ואלפ׳ ארבעה
ומסיק שירטון דכולי עלמא לא פליגי דשקיל פי׳
כגון שהיה מקום אשבורן והיו המים כונסין בתוכו
ועמקן בתוכו עפר ונידחו המים׳ והושב המקום
כריעה׳ בס׳ג׳ דהמדיר ושיוי מאינה חוורייתא פי׳
לה בחלבא דצברתא דסריקא לה בירדא וקברו לה
הכא ומסיק ימא שירטון קירא עבדא פירא לא
עבדא וכול׳ פי׳ לוקחין הגרעינין שלתאינה חיוורתא
ומושחין אותו בחלב כדי שידבקו הגרעים [illegible]
ונוטעין אותן באשכלות עץ עושין ולא פירות [illegible]
ומעלה כל כך ענפים מהן אין אדם יכול
למשכן אחד באשרי׳ **שרוורן** בר׳ גמ׳ דמי
סיד עלי ראינא שמ׳ דלא לאסמיך נמי חנינה
אסורי׳ דלית ביה שורויקי דרכי בפ׳ אילו טריפה
בגמ׳ בריאה אי אית בהן שורויקי סומקי טריפה
בס׳ גיד הנשה בגמ׳ ונהג בשלש לא אודע
שריקי אתא ידעינן אי אית בהן שורויקי סומקי
אסירי׳ כל שכן דאית בה שורויקי סומקי עיין
בע׳ כרכשי׳. **שרכא** בס׳ אילו טרי׳ בגמ׳
דרוסת הזאבי [illegible] שרכא דספידרוסה׳ ובי
ירס קיני [illegible] ואחד ירים שרכה׳ ואומר עם
קני אגמי׳ הרג ומורית עם הקלי ושרכא [illegible]
שרנקא בפ׳ אלו טרי׳ בגמ׳ סימני העוף
[illegible] בר הוריה אמר אביי שרנקא׳ **שרע**
בתורת כהנים באמור׳ שרוע שנשמטה ירכו׳ קלוט
שפרסותיו רגליו כשל סוס׳ שפרסות רגליו דומה לשל
חמור׳ **שרע** בר׳ גמ׳ דפ׳ המתנחמת הכד׳ [illegible]
ר׳ אחא בריה דרב משכחת לה כגון דעבד שרעה
דנהרא פי׳ שפת הנהר׳ כמלקלקות באותה הרג

שלא הסיך יוה ... ממון כל חולה
שנ׳ בשמוע במות ובמשרפות אבותיך
שנ׳ שרוע נקלוט

כאשרווין בן [illegible] שם האחד בוטן ושם השני סנה
הרג׳ שום חדא משרוניתא ושום חדא מדרומיתא.
שרט בפ׳ [illegible] מגשמידין כהן שדעתו [illegible]
שורטה חיה׳ בס׳ג׳ דס׳ סדר תעניות [illegible] וכו׳
בכריתות בגמ׳ דפ׳ דם נדה בשעה שהשחיטה [illegible]
מושרטת׳ פי׳ שואב הלב מדם הבהמה ומהן דם
הוי בכרת בר׳ג׳מ׳ דפ׳ ג׳ מינין או דקא שריף מושרף.
שרף בס׳ג׳ דפ׳ כל שעה כל שישבו שרף וכן
מרכסין פי׳ כשחותכה העץ יוצא ממנה לחה
כחלב׳ בפ׳ ד׳ במעשרות הקוצע זיתים שיצא
השרף פי׳ הדמע והשמרים׳ **שרק** בס׳
א׳ בנידה בגמ׳ [illegible] קטנה [illegible] שירקה מצור
פי׳ כבר התחלה לראות דם טמא והחזקתה מן
הטמאה והבתולה אין שירפה מצור [illegible] זאת
תהיה ומסיר [illegible] כל חולה בן שירפא **שרק**
בס׳ג׳ דפ׳ כיצד מברכין כל סעודה שאין בה שרוף
אינה סעודה׳ פי׳ שרוף שמטבל את המאכל
שבטעמים׳ **שרק** בפ׳א׳ בעבב׳ בגמ׳ כל מקום
שיש בה שריפה יש בה [illegible] שורפין על המלכים
ולא מדרכי האמורי שנ׳ במשום המלך ובמשרפות
אבותיך׳ וכשם ששורפין על המלכים כך הן
שורפין על הנשיאים׳ ומה הן שורפין מטתן וכלי
תשמישן׳ **שרפרף** בפ׳ב׳ בכלים שרפרף
שניטל אחד מראשו טמא׳ פי׳ ספסל קטן וכן כסא
של פני קתדרה ספסל קטן לפני ספסל גדול׳ בס׳
[illegible] כיצד מברכין רבא קלא שרשיפא׳ בס׳ כל שעה
בגמ׳ לא יסיק אמר רמי בר חמא בשרשיפא׳ פי׳
כסא או ספסל שעשה מעצי איסורא דאיתהני בעיסור
בעיניה אסור ליהוות [illegible] ברג׳מ׳ דפ׳ אין דורשין
שורפו להדיוט רגלו׳ ושעו בס׳ג׳ דפ׳ א׳ דיני ממונות
כלפני שמתן בגמ׳ היה עומד מונח להן בשרפשיפא׳
בלאטיק בגמ׳ מזיגת הכוס שפסל [illegible]
דביתיהו בידא דשמאלא וכול׳ עד ר׳ כסא אשרשיפא׳
בס׳ חגיגה [illegible] בגמ׳ חלון [illegible] המה בת
שרשיפא [illegible] **שרק**
בפ׳ ר׳ב׳ [illegible] ויען תבן והשרק מגופי תורה׳ [illegible]
דמון מטמא כבשרו לא מריבוי המקרא׳ רב
שמעון בן יוחאי טומאת הטמאה ר׳ אלעזר בר יוסי
אומה [illegible] **שרק** בס׳ המביא כדי יין
בגמ׳ אין שוברין שרק לא התורא׳ פי׳ טחין [illegible]
התגור [illegible] כאשר [illegible] הצד בתוכו
ארקתא [illegible] אין [illegible] טיט

ביום טוב

הגוזל ומאכיל בגמ' הגוזל שדה ההיא שיתא
[illegible] מינצו עלה ביתרו פי' שיתא שיתאם מולאות
הארגי'
שותם נתמו כלומ' במנודתם נתפשום
שהם
הג' תשתן עם המסכה תרג' בנושהיהא
בר' גמ' דס' כיצד צולין דתנן בכל כלי בעבי כל יד
בכוס ושתי אמות היו בשושן הבירה וכלי' פי' ש
מי שאומ' מקום היו בנוי בבית המקדש צורת
שושן הבירה ועשו בה כעין אמה אחת במידה משה
ר' שעשה בה כלב נקדש ותוספת חצי אצבע
בקרן מזרחית צפונית כמין אמה ואחרת יתירה
בקרן מזרחית דרומית וממנו במנחות בפ' שתי הלחם
בגמ' ר' סעיפי ויש מי שאומ' מידה שתי אמות
של כסף או של זהב כגון שרביט היו עשויות
ומונחות באותו מקום ולכן היו משערין ונותנין
אומנין ולוקחין בפ' אלו עוברין בפסח בגמ' כיצד
מפרישין לקה שתים על אכילתו וג' על בישולו
כא' טבעור אש שלא לצורך אכילה ב' מבשל גדי
הנה
גוס טוב שאינו בר אכילה ג' וכן מבשל בשר בחלב
ג' בבישולו ב' באכילה אוכל גיד ואוכל בשר
בס' פר' בכל מערבין בגמ' ר' אליעזר אומ' אמר רב
הלכ' זקנים הללו ו' בא דר' אליעזר דאמ' שתי לחשות
הן ר' שמעון ור' ישמעאל ור' יוחנן בן ברוקא ור'
אלעזר בן שמוע סתמתאה ור' יוסי בר יהודה סתמתאה
בס' המוציא יין בגמ' חלב תנא כמו קשר מוכסין
שהיו אומרים פי' אותו קשר שהיו מכירין אותו
באותו כרך שכותבין אותו שתי אותיות בכתב
יוני שהן גדולות מאותיות שלנו **שהם** בס'
ו' במקווה כותל שבין מקווה שבדק לשתי פי' כל
מחיצה דקיר ארכן שהוא גבוה שמו שתי באורך
הבגד ורחבו שמו ערב וכן כל דבר כדאמ' בגמ'
לעניין מי שמוציא במדבר **שהם** בר' גמ'
דס' הבונה כיון דמשתכרי לא עבדי הכי בפ' אילו
טרי' צגמ' מנא בגל לא צריכא דאי שהוך טפי פי'
עלה בהן סיע הרבה כלומ' משעה רבות נתהן
בזו המקום לפי כך עלה בהן סיע הרבה בפ'
לא יחפור בגמ' מרחיקין את הגפת סלנים היה
שעמיהו דלא קים ליה הפם משום משתכר לקווה
לא דמשתכר בר' גמ' דס' א' בהמעות אם ישוך
מנחש בלא לחש אם ראית דור שהשמים משתכין
כנחשת מלהוריד טל ומטר פי' ישוך מנחות
נחש עושה כלומ' שהעש חלודה כנחשת בלא לחש
ואין מי שיתפלל **שהל** שהלא טובחא

כפ' ר'
שהם כפר כו' כנ' אמן
אומנא ככר כיר כנ' אמן
אליעזר אומ' בגמ' אין עושין האי ונוקא דלא מנושרים
טר' שאינו יכול להשתין **שהם** כס' ע'
כדי שיסתום ויפתח ויגב' פי' שיכול לנקוב ל'
המגונה שלך העשויה כמוט או כסיד ויפתום
אותו נקב ויגב הפתימה ושתום פתוח כדכתי'
שתום העין ומתרגמי' דשפיר חזי והיא פתוח
במגילה האוכה כל שיתפלל לאחר הציבור מעשין
כפרטים הד' שתם הפלגי' שתם כתי' **שהן**
בפ' כיצד מברכין בגמ' גבלות דתנן כל דמאור
הקלין שבדמאי השיתין והרימין וכול' עד שיתין
אמר רבה בר חמא על יוחנן מזון המנה **שהם**
ונ' בחכמה יסד ארץ תרג' אלהא בחכמה שאשתיה
דארעא בחוקן מוסדי ארץ תרג' וכדסם שהסוה
דארעא וצדיק יסוד עולם **שהם** בפר' בכל
מערבין ומשהכין כיצד משהה מין בתחומין
שתסך להולך תרג' ירד ומתך אשר בי' **שהם**
בפ' יוחסין ואילו הן שתוקי כל שמכיר את אמו
ואינו מכיר את אביו בס' גמ' דף הנושא את האשה
אם לא אישתיק אמ' ל' אישתיקן פי' דבי אומרה היה
בן קמיה שיתקן דלא סבירא ליה הכי או אשתיקן
קאמרה כלומ' שנשתק כנם בשביל חבירות השעם
שנתקבל לפניו זה פי' הרב שלחכמי מגאונצא
כא לא מתי המורה אשתיקן קאמרה דשתק ולא
אמ' הכי או אשתיקן קאמ' שכששלו היתה שותה
ואהדבר וצאת וכשסורתה לא מצאתו ולא ידעתה
אי אמ' הכי או לא בס' גמ' דס' נערה המאורשה אמ' ל'
שהות אשתקיין קאמ' אי אשתקיין קאמ'
בס' כיצד מברכין בגמ' דסמך שנל הפת שתוהא
רב אמ' שהכל נב' ושמואל אמ' בורא מיני מזונות פי'
לוקחין תבואה שלא הביאה שליש ומייבשין אותה
בתנור ועושין מאכל מן הקמח כא בנ' קנב' בס'
רפואות רמר שאחק מיניה לה כונא דשפיתא
דלעספחי ובס' גמ' דס' אין מעמידין **שהות**
בס' גמ' דס' המוכר את הספינה ל' ושהכר יותר משהות
פי' בתשובות והקשה לכם או באגר גדול לי
אפי' פחות משהות חם ושלום לא מיד לד' והכי
אמ' שמעל המוכר חכין לחבירו באמונה ואמ' כבן
ובל לקחתי ושלא מן הדין לבנות שהות ואין בו גזל
ואונאה והילכך היא מזקעבדו בה' מעשה באתריה
דר' יהודה דדמי מה בדנא כשמפורש בה המפקיד
אבל מכר לו סהס ולא הודיעו בטוה לקח מוהר
לקח ממנו כדי דמיו

שה' ש' שתום העין
ער' אמות

שה' תרגום יסד בחכמה יסד ארץ

פי' קשר של מוכסין כמו שאמ' בה ל' שבת

שה' גם ישוך הנחש בלא לחש

[illegible] [illegible] [illegible] [

מקום של כבא דלי הונח בתיבות.

תבלא ליהיו בגמ' והובלגן מגלגן גמ'. בכל הנשבעין אלו שמעון האי מאן דעקם

והובלגן עיין בשל גזם. בל גמ' דלי חזקה הבתים גמ'

חזקתן אלא יהורה האי מאן דנקיט מגלגא והובלגן

סיל בהשבועות מיהא דגרסי בפ"ג דלי המוכר את הבית

הכא מיבר

אמר רב כל שעמדין אותן בחבל הוי שיור.

לן שדהן הוכא לשמ"ל חוץ מן האילנות והיו בה

אילנות גדולים וקטנים. רבי אומר שבזה ואין עולין

בה אלא בחבל. כמין דלתות שבכפל שעולין בהן

בחבל ושמין התובעני. כל אחת היא מאן דחזיה דניקיט

מגלגא והובלגא. כי ההוא אילן הוי שיור. שבקטפה

וגדולים לא הוי שיור. ונקנין שלגבי קרקע. כשהעוף

שב מתכישה כופשה אילנות קטנים לא הוי שיור.

ואם גדולים. סיל כבי גודדי תמרים. פיא תובלגן בעיר

ואשמעה. סיל בבי שחוא בגד שמורשין תחת הדקל

ופיא גדולים. סיל כבי גודדי תמרים. פיא תובלגן בעיר

כדי שיפלו עלין התמרים ולא יטמון שמפר. פיא

מי חכמי מגאנצה לפי שהזקפים הן גבוהין כשוועין

נלקוט התמרים מביאין מגלגיוך ומשימין התמרים

שהוא סל בראש עין ארוך. ומגביהין הסל כנגד

ותוהבין אותן במגל ונופלין התמרים בסל כדי שלא

יפלו ויהפלטו ויהבקעו. **תבלב** בל גמ' דפ'

המוקפל בשנא דתיהבן אריעאי. סיל שיהאף החתן

שמש תייר בת לבעל הבן אחה מכנים לעפרים

עיין בגי יוחב ובגי כרע. בל גמ' דפ' יחפור הבן קבר

חזי לבהמתן בתיבנא סרוא. סיל שהופסד הבעל

ריחן. **תבלג** בל גמ' דס"ל מיתות בגמ' הנודר.

כתבנוס עצמות. סיל כתבניהם כדמי הס דמות

עלם הין עושין בזיוקין שלבעל. **תבלד** בפ"ב באהילות דבעיית דם ובעיית דם תבוסה

סמוך אחד. ל' טיקבם אומ' מיב מתים. בס' נזיר ובפ'

ון באהילות ובפ' גמ' דפ' המוצא פירות נוטע זאת

תבוסתן. גמ' מעין להבוסה אל יהורה דאמ' קרא

ונשאתם ממצרים. טיל עמי ובמה שיעור התבוסה

ל' שיעור אומ' נוטל עפר הוחח וחופר בבהולה ג'

אצבעות בס' הגוזל עמים בגמ' נתן עמר. ובעיה בפ'

השף בגמ' הטבילן מיקל רביעית שנן בדם התבוסה

דרבין סיל דם מעורב בשאר משקין שבעולם אינן

דם שהופש ויצא בן. בפ' תינוקת בגמ' ל' יהורה. הלל

אף זהו דם התבוסה לשנוי בין יהורה אומ' הרוג שיצא ממנו

רשיית דם ובלל ל' שמעון אומ' יעלה שיהיה יוצא

עלהארץ ודמו שותת על הארץ ונמצא התחתין בבעיית

הדם מעלה. **תבלטו** בגי' דס' לו נא. אשר

תעשה אותה. אלו ירקן גם וזה שניד אחד למוך

והד אורך הבגין במדה המשונה אשר אמרתי. ורחבן עשרים

ואמה היין

תבלטו.

מגלה העגינה יגל מגלגל יפה ובגר ונגב בלקח טוב

עגל רבע ההין היינו גלונין

מלוין עלך שוין
עטו אונאה.
שווה אלמלק. עלמות שאין לך עב אונאה. אין לך
הוי יודע שחכין זה אינו מוכר לך כל שאינו יודע
וכדי שיראה להגר אין לקרובין. פוס היכה עמון
ומשכחון כאן שאינו בפ הזהב המונאה ל בסף

נקדש בממנות הרשישין.
נערץ בסוד קדושין.
וישר חילו כאישושין.
לעלוך עלך שוין.
ולכתוב כמדר בכתבי.
יעצימני בערך דנון.

ת"א יציע צלע והתז כ"כ פ"ל בגמ' אפהא ובגמ' יציע. בפ"ד מיתוה. ובפ' הנשואין בגמ' ויה מהלך כותל ההיכל שש. וכותל ההיא חמש.

ת"א בגמ' דפ' פתח מערבין מאי דאוכלין חלבאי שיל בנאי.

ת"ש בפ' מי שמת בגמ' לא ישכך. הולך להשטראות שנ"א שורש בגמ' לא ישכך. בפ"ק דגיטין לפקח עלעסקי דיים לקרקעות שלהן. בפ"ג דבבא קמא בגמ' בשבתי בפ"ו במגילה בגמ' אבל בזמן הזה כיבוסי אילן השטראות שלהן. בפ"ק דבבא בגמ' אין אומנין דגר אין הולכין להשטראות ולקרקעות בל מגילה אי כה. ובחוי"ת שחוק. ישיחו וישבו שער אולן אומות העו שהן וישבון בכתבי קרקעות ובבתי השטראות. בבל רב פל פ"ו ויהי כהיום הזה. ל' נחמיה שומת יום השטרין היה והלבון הכל לראות. פל בלש ומי קורין לגבלה השטרון. קרקעות בכתי בפאות בלשון גרמטיקין קורין השטרון למקום שיושבין שם בנאדם. ראוי לן השחוק שעושין למאמה בין בכיאדם. בין בחוה ישמה ועד היום קורין לקוף סיאן אין השטרון כי באורץ המערבית היו יושבין שם בניאדם. והעב גבוה ולא היו מובנין הרואיה אחד מהבירון. היו תאלן שחוק שעושין למאמה בתי קרקעות ובניינות שבתי שכר. ומהיהן לשעלין לשעות בתי קרקעין. תאלל אפ פל החובל בגמ' דממך אעפ"י שחסיא ונגלי דקיימי אי גופיי בפ"ק דמ"ק חמר בגמ' מוחיקין אה הסנגר. לי ונסף הוא לה הנך ושאל יבא לך דיקלן ושאלן הוצין ועיין עיין בגיטין. תאלם לוקחך. ופומנה"א בבר פ"ל בפ' כונסין ת"א. תאם בפ' זבבהוחאין בזדקין

ענ"ק תשמיש בשורה

ענ"ק בחור בהולה

ענ"ק וישיחו וישבו שער

ענ"ק קרקעות

ענ"ק לשון הכונס דיבר הוצעתין

הען

מן המהאימות ולפנים. פ"ל שיטויס הגדולים בסוף הלחיים ששם אוין נראה המוק בבר רבי והה תאומים בבטנה. מלא הוא שיהין צלקים תסר"א יצויק ונו רשע. תאן בבר"ק ויתארן עלה תאנה שהבשלן תאנה לעולם. בראש עיר נבין וכל סוכה תאנה בגורה להוציאה שבת. פ"ל שאם הוציאה בגורה בשוגג חייב חטאת. במזיד עונש כרת בשלא הוהרו בו. ונסקל בשהוהרו בן. תאלף אחלפך תב בפ' במה אשה שן הוחבת פ"ל שנפל ממנה של (לוקחה) שנפל משום שחר ומושיבה במקומה שן שלכסף דברי הכל מותר לבשן שלזהב. וישב יעקב. תרג ויהיב יעקב. תב בפאולן פרי בגמ' הויאה הוחב (וקלף) ונקלף. פ"ל הוחב העשוי בכוכב (ומכתה כשמלה. היא שמלתן. תרג היין הוחביה. בפ' חביה בגמ' כל שלא בא במחשבי שמחר בנא מחשבי הוחבאו. בלגמ' דפ' מציעה האשה. ואל פני הי הוחבאי דמיכסי פ"ל שמלוה. תב בלגמ' דמשקין מאי משמע בעל לי שכן דמוחבאה הוא. דהכי כי ושעל בחול בחולה לג ומתרג כמאן דמי הוחב עונש עם בחולה ויוחבון בניך. ואריך תבעל תרג ואריך הוחב זה שיוך בעצי. תב שלשונה מאוה חלב תרג ומהבאב שלידי מוציאה והגיוס שלידי חרב. תרג והבבצון שלידי קטוף. תב כהשהה שכור בקיטון. תרג כמאן דשתי יומי ותלתא ומשתרש בחוביה. סכלב שב עלקי. תרג הוך בלבא דהפוך שלחוביה. בויק רפ בפ' רשאר בשאה תהיה הזר תובא לחוביא. ההד לכלב שבעלקיון. תב בפ' בחולה בגמ' אבשלנוס דקויב ריסיה לגבי חובה. פ"ל סגר האשן לגחון. תב בלגמ' דפ' ב דיוני גזילות אסי הכי הוה מבטיט לה. שלי דעבשן טמה לן כדשמה מילתך והוה מחחידן. עבד תיבה ויהלא בעגל בני היכי דלא לחזי שה ונא לכבשות מועק. בלגמ' דקשחה הלחם איהמר לחם והמגיס כיכר עושין אוכלין. לחינואה כמאן תיבה פרוסה פ"ל שנ"ל הקיר השלחן ושחי קיוה שלמרכה מיומין ומיכאן ואילך נשאר בה כי אם החחחונם ושחי קיוה שלרחבה כך לחם הפנים מקפלין אותו משעלה ברחשן מיומין ומיכאן ומיכאן ספינה רוקדת פ"ל שהיא חלקה ואשוחין משופעין ועולין למעלה ואומרים נמוכה. תב בלגמ' דפ' כל כתבי תרגמה ל'

חסרה

טומאות התהום הרי זה מרעה׳ בס׳ נזיר ואם טומאת
התהום הוא אינו טוהר׳ אמ׳ הט מיני א״ר אלעזר דאמ׳
... וכי ימות מת עליו׳ במחגורת עלמ וכל׳ עד לא הוא
... אלהן טומאות התהום כל שאין מכירה האדם עד
סוף העולם׳ קליק פר אחלפה תוח
בס׳ שואין מעמעין והחסמים בדרך ג׳ אבא בר
כהנא אמ׳ בשעה שהולך בדרך עושה לבו תוהים׳ תוהים
... רב פר ונכור והמחויב בדרך ר׳ אבא בר כהנא
אמ׳ חירותה שלדרך נטלה עלכן ר׳ לוי אמ׳ התחיל מתוה
תוהים בדרך אמ׳ לבו אמר כל לה כי מהלך׳ כל
גמ׳ דס׳ מקום שנהגו מאי טעמ׳ תוהי ביה אינשי׳
הרג ויחרד יצחק והוק יצחק תוור בבר׳ רב׳
פר׳ וג׳ כצד הארץ שוחה ר׳ נחמיה שמ׳ מאין תוניב
בהדין קבריא דמרבי וקבר׳ רבנן אמרי כמין תוורי׳
פי׳ נהר הוא בבבל ושמו תווי׳ תווך בס׳
הגוזל דג׳ המוכר את הספינה׳ ובג׳ מי שמת בגמ׳
שויר קרקע אקנינהו ניחלה לר׳ שמעו ברא חא אגב
אסיפא דבירתה פי׳ אתא נפק לשרה עד תווך פי׳ ויחזיק
כהיכי דלקדוש וליקבלנהו לצור עד דעייל
בההוא אסקופא דאקני לה דקימלן אקני ליה מטלטלי
אגב מקרקעי מקרקעי ועגב מטלטלי׳ כלומ׳
כיון שגבה הקרקע זכה במטלטלי ואין יכול לחזור
בו׳ ופי׳ תוך שם מקום כדגרסי׳ בר׳ גמ׳ דס׳ בנות
כותים ר׳ פפא אית ליה לתוך אמ׳ איכא צורבא מדרבנן
הכא׳ דעמל שקבל אמ׳ וכו מגאנצה שוכן אגב
אסיפא דבירתה פי׳ אגב חצרו שהיה לסוף תחומי
כיאתא רב ושמואל נפק ר׳ פפא לאורה יען לקראתן
סרוב השמחה שמצא לן משורין עד אותו מקום׳
תווך בל׳ גמ׳ דס׳ כל חד יהודאי בתווכה דבא
יתבו פי׳ בחדרי הלב יושבין כלומ׳ יודעין התורה
חדר בחדר דרג הוון בגו תוך תזז בפסו׳ דסרה
רוח תזזית פי׳ רוח רעה קליק פה אחלפו
תחבול בס׳ גמ׳ דג׳ בלעז׳ ובמושב לצים
לא ישב׳ שלא ישב בתחבולות פי׳ שמתקבצין וישבו
ברחוב ועומדין בב׳ מהן ועושין מלחמה לשחוק
בתחבולות׳ תחח בלא הלכות בח׳ שמעו אמר בהונה
אף האשפתות ונעבר התוחח פי׳ מקום שאינו ולשון
אלא כגון ארץ חרושה שעפרה מדבקת ברגלו טופח
רגלו עליה עושה גומא כמהלך על החול בראשונה אין
מי רגלים בלים לא בישיבה ובנעבר תוחח אפילו
בעמידה׳ תחל בס׳ הזהב בגמ׳ עד מאי כהנה
טומאה שהמילה הקדש וכל כעיר בל... מאי

מאי טעמ׳ דביה שמעו דילפינן תחילת הקדש מסוף
הקדש׳ מה תמורה אינה בטעות אף הקדש אינו
בטעות׳ בס׳ גמ׳ דסוכה דורשין תחילות קא מיפלגי
פי׳ האי קרא חד דאוקימתא לגופיה תחל
בס׳ גמ׳ דפ׳ מעשקין כוורא תחלה וחלבא׳ פי׳ תמרים
שלא בישלו כל צרכן׳ בגמ׳ דפ׳ אין דורשין אכול (עי׳ והמחוחים בדרך)
תוחלנא ושרי קשיותא לבר׳ פי׳ אכול תמרה ושרי
גרעינה׳ אפשא דתוחלא עיין בערך אפשא׳ תחל
בפ׳ חשר בגמ׳ יעזר לבטל התחלה חיורתא ברמזות
ד... שאחזו לא מהותי לשבח ליה חבריה החלה
חיורתא פי׳ שקלים לבנים׳ בפ׳ אילו קשרים בגמ׳
מקמלן ההוא גברא גראשתא ואכל התחלה יקדחו
לה׳ בס׳ אנשם בגמ׳ מעיקה דאכלא תחלא הוו להו (עי׳ דאכלא תחלא הוו להו בני דילפני התשמי׳ בע׳ דלף)
בני דילפני בס׳ המקבל בגמ׳ המואה הני תחלה דבי
כותנא אין בהן משום גזל פי׳ השחלים הצומחין
בתוך הפשתן הזרוע׳ המלקטם מתוך שדה פשתן
מהנה הוא לפשתן לפי׳ אין בהן משום גזל ואם יבשו
שהגיעו להיתלש וליקח הזרע שלהן לזרוע כבר
מערבה אין מפסידין בפשתן לגופיה אסור משום
גזל תחלם במגילת איכה איכה ויעיב
ולמה קורין אותה כפר שחלם דהוו מרבין בינק
באילן התלמוני׳ תחם בס׳ כיצד הרגל
בגמ׳ ואם נהנה אמ׳ לן ר׳ חסדא לרמי בר חמא לא
הוית גבן באורתא בתחומא׳ בס׳ חזקה הבתים
בגמ׳ ולא לאושב אמ׳ לן ר׳ נחמן לר׳ הונא לאבוה מר
גבן באורתא בתחומא פי׳ בבית המדרש שהוא
התחום של תורה׳ בס׳ גמ׳ דפ׳ כשם שהמים בודקין
במאי קא מיפלגי ר׳ עקיבה סבר התחומין דאורייתא
ור׳ אלעזר סבר התחומין דרבנן׳ יען התחומין מהדרי
כבר פי׳ בע נגי׳ תחר קן לריב ומעל התגר
הא לתחרה ולמרון׳ תחש בגמ׳ דפ׳ במה מדליקין
התחש שהיה בימי משה בריה בפני עצמה היא
תחת בס׳ בנות כותים הכותים מטמאין וכלי (עי׳ ובמושב לצים לא ישב)
משכב התחתון כעליון׳ אמ׳ מאי משכב התחתון
כעליון אי לימ׳ דאי איכא י׳ מצעות זו על גבי זו
והזב עליהן מטמא להון מסיטא דקא רחם לכלהו
אלא שהיא התחתון אין מטמא נדה כעליון שלזב
מה עליון של זב אינו מטמא לא אוכלין ומשקין
אף התחתון שלבועל נדה אינו מטמא לא אוכלין
ומשקין ועליון שלזב מנא לן וכל׳ ולמה אמרו ונו בעליון
שלזב׳ ולא אמרו כעליון הנדה׳ והלא עליון נדה וזב
שוין שמטמאין אוכלין ומשקין׳ ולא אדם וכלים׳

תבר בס׳ כיצד מברכין בגמ׳ בית שמאי אומ׳
אין נוטלין מחלוקת בעלי אבל בסתרא גברא דברי
הכל מותר׳ בר׳ גמ׳ דתעניות וקרו ליה יום תבר מגל׳
פי׳ מעתה אין אנו צריכין מגל׳ לחתוך עצים שמיום
ט״ו באב תשש כח השמש ושכורתין עצים מן
היער אין מתייבשין ונשאר בהן לחלוחית ומתליעין
וכל שיש בו תולעת פסול לגבי מזבח צריכין ואילך
מט״ו באב כל המוסיף במשנתו מוסיף בלילה
ליום ששונה גם בלילה יוסיף לו הקב״ה ימים
עושר וכבוד ודלא מוסיף [illegible] כל הלילה יאסף
[illegible] שאינו מבקש חיים שהתורה כל בה
כי היא חייך ואורך ימיך׳ בר׳ גמ׳ דס׳ שור שנגח
הפרה כשנה זו לא כשנה זו פי׳ [illegible] שבועה היא
שנשבעת היא שנשבע׳ כדגרסי׳ בס׳ אילו מגלחין
בגמ׳ דסמך הנזיר מאי תברא אמ׳ ר׳ יצחק בריה
יהודה תברי ברי׳ לא [illegible] ושבועה [illegible] ומי
ששנה לא שנה זו [illegible] הולדה [illegible]
[illegible] פי׳ אינה קושיא [illegible] תניא
הרגירן [illegible] תבר בס׳
בכלים בית שמאי אומ׳ [illegible] פי׳ [illegible]
לו [illegible] ובית הלל אומ׳ [illegible] שקרבה אומ׳
[illegible] על הדלת בס׳ כה ר׳ מאיר אומ׳
כל שיש לו [illegible] פי׳ [illegible] כגון שעושין
למוכנסיים והיא בית כנסת [illegible] ולכן יש [illegible]
הרבה [illegible] בטוית [illegible]
כדאמרי׳ [illegible] ועושה בה ד׳ [illegible] והולדה
אותה [illegible] ואמ׳ הגאון אנו קורין [illegible]

קליקפ״ב אחלפ״ג תג
בפר׳ [illegible] באבות ודישתמש בתגא חלף בס׳ בני
העיר בגמ׳ וחכמ׳ אומ׳ תנן התם ודישתמש בתגא חלף
אמ׳ ריש לקיש זה המשתמש במי ששונה הלכות
שהוא [illegible] כתר של תורה [illegible] בר׳
מגלה [illegible] איבא [illegible]
[illegible] רבה [illegible] מאי [illegible]
ליה [illegible] הקב״ה [illegible] תשובה [illegible]
כתר׳ [illegible] כתר [illegible] ושני [illegible]
ברישיה׳ תגל [illegible]
הרג׳ירו [illegible] תגר
בגמ׳ דס׳ [illegible] לבורכא [illegible]
[illegible] ברישא׳ בר׳ גמ׳ [illegible]
יוחנן [illegible] עם הארץ׳
[illegible] דמי [illegible]

בס׳ הבא [illegible] בגמ׳ [illegible] מגניא ליה [illegible]
ומרמיא ליה [illegible] פי׳ [illegible] בשדה [illegible]
קרקע ומביאה לו [illegible] דבר׳ [illegible]
הרג׳ [illegible] יסוד [illegible]
תגר בר׳ בכורות בגמ׳ דסמך [illegible]
הנהו [illegible] בלוני [illegible] בתיגרא׳
פי׳ כל [illegible] תגר [illegible]
הרג׳ [illegible] שדים [illegible]
הרג׳ [illegible] ותדין [illegible]
קליקפ״ג אחלפ״ד תנק
בר׳ גמ׳ דס׳ הדר [illegible] ר׳ לעזר׳
אמ׳ [illegible] ר׳ אלעזר׳ בס׳ [illegible] בגמ׳ ר׳
שמעון [illegible] ר׳ לעזר׳ בר׳ [illegible] הגזל [illegible]
[illegible] ומי מקבלין עדות [illegible] בעל דין
[illegible] תנה בס״ט בנדרים בגמ׳ נדרי כשרין
היכן [illegible] כשהן נודרין כשהן [illegible]
[illegible] נזירות [illegible] בר׳ גמ׳ דס׳ נדרים
ההוא [illegible] לקמי׳ דר׳ אסי׳ אמ׳ ליה [illegible]
[illegible] בס׳ גמ׳ [illegible] אמ׳ ריש
לקיש [illegible] על [illegible]
[illegible] עשה [illegible] קדם [illegible]
כי [illegible] על [illegible]
בר׳ אחרי מות [illegible] הקב״ה [illegible] תנה
בבר׳ [illegible] הארץ [illegible] בר׳
גמ׳ דתעניות [illegible] מטר׳
תנה בר׳ גמ׳ דס׳ [illegible] קרנא [illegible]
[illegible] פי׳ [illegible]
[illegible] פי׳ [illegible]
[illegible] ומעייל [illegible]
[illegible] שמקבין [illegible]
[illegible] על הנקב [illegible]
[illegible] אם [illegible] ואם [illegible]
בס׳ לא יחפור בגמ׳ חנות [illegible] אמ׳ [illegible] על
[illegible] ליה [illegible] בס׳ ח׳ [illegible]
[illegible] תהב בס׳ כיצד [illegible] שמן
של [illegible] עד בית [illegible]
[illegible] בס׳ כהן משיח [illegible]
[illegible] בס׳ [illegible] בר׳ גמ׳ דס׳ [illegible]
[illegible] בגמ׳ [illegible]
[illegible] קרקע [illegible]
פי׳ [illegible] בר׳ [illegible]
[illegible] תהם בס׳ כיצד [illegible]

[illegible] יום [illegible] בט״ו באב השמש [illegible] כוחו

[illegible] בתורה [illegible] ט״ו באב [illegible]

[illegible] תניא [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] התם

ובורטות
מאחרין · ודוחה מקום הכתב בוריכות
החקיקות
מלפניו · ודיעבד זהב הירכות במלטות ותוקן
כללא דמילתא כל דבר שעושה מעשה בירכות
שמתי בין חקיקה מלפניו כגון האות מקום הדיו בין
בחקיקה מאחרין ובליטה מלפניו כתובה היא · כמ׳
יש נוחלין בגמ׳ המחלק נכסיו כל תוך כדי דיבור
דאמרי · בר מעה ואין דורשין · כמ׳ נדרים בגמ׳ נדרה
אשתו והילתוך כדי דיבור כדי צבור דאמרי · חוץ
ממגדף ועז ומקדש ומגרש · פי׳ לענין מהדר
ענין
קאמ׳ דאי בעי למהדר · ואעפ שעסוקין באותו
ואעג דקיימין עדים והקרובת עז כין דאותפים
דבר לעז מאעליה דאיחייב ליה ואסור בהנאה
שחזר
וכן דין מכיר את השם · ונתן גט לאשתו מוכפ
בתוך כדי דיבור ואסורה לכהן · כמ׳ מרובה בגמ׳
כדי
גנב עלט שעם תוך כדי דיבור הוי חד
כדר
שאילת הרב לתלמיד · והיינו שלום עליך · וחד
שאילת התלמיד לרב והיינו שלום עליך רבי ·
במ׳ יומא דוכן בגמ׳ כת יגא שנה איבעיא להו תוך
זמן כלפני זמן או כלאחר זמן · פי׳ תוך זמן שנה
יב׳ לתינוקת ושנה יג׳ לתינוק · בהבגד של כן
בכלים כלי חרש מטמא משום כלי קיבול · וכל
כל
שאין לו תוך בכלי חרש אין לו אחוריים · פי׳
כלי חרש שאין לו תוך אינו מטמא מאחוריו ·

תוך במ׳ כיצד מברכין בגמ׳ על הירקות אמ׳
אבוי · והוא דיהיב עבי תוי ועביד תוך תוך · פי׳
כשמהבשלת הקדירה בטוב נעשה טוב טוב ·

תכא במ׳ ערב פסחים בגמ׳ ולא ימחהו לוי
דכולי עלמא הרי אתכא וחד בבר תכא לא מעטורי
מהו · מעשה דרבה בר נחמני · פי׳ זה המעשה
מפורש בגמ׳ הנדה בכ׳ השוכר את הפועלים קריבו
הכא קמיה ויהבו לזה הרי כאסר ודלויה לתכא
מברכין
מקמיה והדר כר זופיה לאחוריה · כמ׳ ס צד
בגמ׳ הין לבעו אנן אתכא דריש גלותא סמוכין
כמ׳ הבא על יבמתו בגמ׳ לא ויבנה היכי דאמר
ומקשטא
אשה רעה · [illegible] מקשטא ליה תכא
לה פומא · רבא [illegible] מקשטא ליה תכא וכו׳ · פי׳
שולחן

תכך כמ׳ דבבא קמא מאי ארוג
היכי תכי חלילתא [illegible] פי׳ בעל קלוע ·

תכך בבא׳ עקיבה בגמ׳ מקק ספרים אמ׳ יהודה
שנעשה
מקק דספרי תכך דשוראי · פי׳ התולעת
מן השיר · אין יושבין בקופא ימים רבים ·
במ׳ חלומות דפ׳ הרואה חבור

תכל

תכל תכלא דנפל באצבעתה · פי׳ תולעת ·
בכ׳ אילו דברים בגמ׳ בכמ׳ בגמ׳ לב׳ ימים · אמ׳ אבוי
תכלא לימא כי האי מילתא · בכמ׳ אעפ בגמ׳
המדיר אמר אינשי דמלתא תכלא לא בהדיא ·
פי׳ המלומדה להיות שכולה אין לה בושת ·

תכל ו בכ׳ גמ׳ דפ׳ החובל שיבין וחד
תיכלי מכויה לסבא דקל חבריה שמע · פי׳ אחד
ושנים מכאובות משוגין לאיש ששומע קול
אכילה שחברו אוכל והוא אינו אוכל ·

תכלת בל גמ׳ דפ׳ מי שמתו הוה קא גרדא תכילתיה דר׳
יוחנן עילוי קבריה · בר גמ׳ דיבמות והכלה עמרא
הוא ומתאר דהכלה עמרא הוא מדשש כיתנא
הכלה עמרא · בכמ׳ בברכות בין תכלת ללבן
שבה
גמ׳ תנא בין תכלת ללבן שבה · פי׳ שיש לה ן
קונון של צמר לבן וב׳ חוטין של צמר הצבועין
בתכלת ואחד מאותן השנים · הוא שכורך על
השאר · ואינו ניכר אלא ביום · ירוש׳ כוע מתניתא
בין תכלת שבה ללבן שבה · מה טעמון דרבנן
ורואים אותו · מן הסמוך יו׳ · ומה טעם דר׳ לעזר
והכלה
ורואים אותו · כדי שיהא ניכר מן הצבועין
וכהנים שניהן עבוע בשש מינין · בכמ׳ אחרון דכלאים
תנן אין הכהנים לובשין לשמש בבית המקדש
אלא צמר ופשתים · שה מינ׳ תכלת וארגמן והולעת
שני שלשתן צמר הן ונבוע באילו ג׳ מינין וה פי׳
ר׳ דנ׳ [illegible] ברמ׳ דפ׳ יוחנן ובבל רב מר לב׳ חביל
יומא הכלתא בבבל · פי׳ תכלת כלום מה תכלת
מובחר שבגוונים כך זו מובחרת של ארצות של
בבל · כנא אחריה בבל ·

תכל ויבטחו בך
הרג ויתבלו בסברותך · ישכון לבטח · הרג יח׳ ישרי
בתכי׳ ·

תכם בכ׳ כלאים התוכף התכמה
אחת · וישא בר גמ׳ דיבמות ובר גמ׳ דפ׳ ההכלת
פי׳ קשר הוא הקושר קשר אחד בשבה אינו חייב ·
ולענין חיבור אינו מתחייב עד שיעשה · בכ׳ כיצד
מברכין בגמ׳ היו לפניו מינין · וביו׳ בכמ׳ הלא דברכות
ג׳ תכיפות הן · תכף לסמיכה שחיטה · תכף לנטילה
שחיטה
ידים ברכה · תכף לגאולה תפלה · תכף לסמיכה
דכתי׳ וסמך ושחט · תכף לנטילת ידים ברכה דכתי׳
שאו ידיכם קדש וברכו · תכף לגאולה תפלה דכתי׳ יהיו
לרצון אמרי פי׳ וכתי׳ ומה כתי׳ בתריה יענך יי׳ [illegible]
מקום
בר גמ׳ דפסחי׳ תכף לטבילה שריפה · בכמ׳ב׳ מידות
שמורכין שוחטין דתכף לסמיכה שחיטה · בגמ׳
דפ׳ אילו מגלחין הכפנהו אבלין זה אחר זה · פי׳

עי׳ שעה ויך
דרך מי רסד
בר כסי כמי
בינד ריבגד
עוזי מי כורך
ואו נמי כורך

עי׳ כדי דיבור כתי׳
שאמרכם הכלאה

טבע בנ׳ כדה

שנעשה
רעה

והחמוס שווין שמטמאין אדם ובגדים' לכן אומ'
כעלמון שלזב שבועל ידה זכר' למדין דינו כל
הזב שהוא כמותו' אבל עלמון של בועל נדה אינו
מטמא' והבא על הנדה כבהמה עטמא אדם ובגדים
והכל' בפ' אילו טרפ' בגמ' נקובת הגרגרת החתונה
שהיא עליונה פי' החתונה במעי בהמה כשהיא
תלויה שהיא עליונה כשמעמידה הטבח לנופסק'
בפ' ג' בכלים התחתית העורפים טמאה' פי' כלי
שיש לעורף תחתיו כשעפל ממנו פיסקא של
זהב הוא נופל לתוכן' ואותן כלי שמן התחתית ואותן
חתיכות שמן גרוטי' בחלין בגמ' חר המבורך
התחתים שעים ומעלים' התחתים לזבל ממעיים
לבהמה' עליונים לאדם' בפס' דפרה אדומה ובויק' האחרים
רב' אמור אל הכהנים' למה נענש אבנר על שהקדים
שמו לשם דוד ההד' וישלח אבנר אל דוד התחתין
לאמר למי ארץ' תחתא בפ' אילו טרפין
בגמ' סימני העוף רוקתא שריא במערבא מלקי
עלה נקרו להו תחותאי' קליק פוז אחל פוז
תיובתא דהל' תיובתא' אומרין הרבנים
כל היכא דאמ' בתלמוד תיובתא דהל' תיובתא'
בטלן דברי מי שהתיובתא עליו לגמרי' אבל היכא
דשלמא בקשיא לא בטלו דברים של מקשה דאמ'
לא הוה בידיא להון דבטלה שמועה זו לגמרי' אלא
לא אשכחו לה פירוקא בההיא שעתא ונתיא וקיימא
והיכא דאקש' תרווייהו אהדדי בטעמיהו ולא
מפרק קשיא עבדינן כי הא בדוכתא וכי הא בדוכתא
ולא חיישי' לא אשכחו בהו טעמא ולפרוקיה הן
כגון הא דאמ' שמואל' ומודה לי אבא שאם מת
האחין להביא ראיה שאינן האונות והשטרות
מן המשון … הן לא כהא מילתא עבד'
כשמואל והמ' רחל' בפ' חזקת הבתים בגמ' ולא
לאשה' ובפ' האשה שהלכה היא וב' כנס שניה.
אבל היכא דקתני קשיא לה לא בטלו מימרא
דאמרי שאין בה ראיה מיה פרוקא ולא בטלה
לגמרי ועלתה בקשיא' תיוה והחלבית
שין בלא חלבית' תיוהא בפ' ג' … המשובש
תיוהא סגיה ביה' פי' רעיון' תיים בפ' גמ'
דס' לולב הגזול נחלקה התימרה פסולה' וישנו בפ'
הגזול בגמ' גזל … פי' התימרה גבא דהוצא
דתמרים להן לשון עידי העלה' ומשם להוחד כי כל
אחת ואחת כפולה לשנים' והתומה מצבה אם נפרדין
הוסן זה מזה ועמד כל אחד כשהוא כמו לשעם

והתימרה שלהן קיימה כשר' ואם נחלקה התיומה
הויקן פאיטו נפרץ העלין ונסוב' ובגמ' נסרין
ויש אומ' אף התיום פי' ר' האיי גאון זל' התיום שיש
ב' פנים ב' דכין בבריתן' וא שהוא ב' חציין חלוק
מלמעלה ומחוברין מלמטה כל שהוא מן ראיה
קדמוניה שאות בראות אותן זה התיום' תיורקא
בפ' אילו טרפ' בגמ' אחוזת דס' הלעיטה חלבית
אן שאכלה הדרסא ותיורקא היינו תיה של
מעלה' תייור בפ' הגוזל … בגמ' שטף
נהר' שכרו התייר לפניהן מחשבין אף לפי נפשו
בפסן דאוכר' ובתוגילה אמרה שמעון כי יש לו עני'
כי בא ישראל דרך האתרים' אל תיקרא אתרים אלא
התרים' אמרו מה התייר הגדול שביה מהלך לפניהן
בפסן דבמדבר תייר טוב קולהכור' עיינם [illegible]
לעור' תרג' תייר היותי למסכינא דד[illegible]
תיורא בפ' חזקת הבתים בגמ' בלא
בחזקה' פי' פסא כד אזיל ההוא תיירא דהוי והדר'
פי' כמו שהולך צמד בקר של מחרישה בתלם
אחד וחוזר ועושה תלם אחד כשיעור אותן תלמים
קנה ולא יותר' קליק פוז אחל פוח
תך כמי בולי יוס' פי' ב' בזבחים ניתך
הבשר אף השורף מטמא בגדים' בפ' ב' במעילה
ומועלין בהן בבית הדשן עד שיתך הבשר' פי'
שלא כהיתוך כסף בתוך כור' ויתכו כמים שאגוהו'
בל' כהן גדול ונזיר בגמ' שעל שלש והתכן כמו
לטהר' בלגזרד במה מדל' חלב שותך וקירב
דגים שנמוחו' פי' חלב מבושל.
תך בר' גמ' דל' כיצד עולין קוריהן תוך כרי פי' עוקן
כרובו שקן מבחוץ לתוכן' ויש ששונין תוכבר'
ומדמין לו וחמש צלן עשרות' תרג' תלברות.
בפ' המביא גט שני בגמ' בבל' כוהבין הא דחק
תוכחות' והא דחוק ירכות' פי' הא דתנן שהחקיקה
כתיבה כחקק ירכות' והן מקום הדין ראשי' מה
הכתב שמושך הלבלר עלין הדין' והא דתנן
שהחקיקה אינה כתיבה' כשחקק מקום החלק
ונשאר מקום הדין בולט ועומד כמות שהוא
ומקש' וחקיקות תוכחות אינה כתיבה' ורמינהו
לא היה קבבן של ציץ שוקע' ויש אומ' אף פרשה
קוטה אלא בולט' והוא דיוקי זהב כשמוטט אותן
במטבע החלק שבתוך האות שוקע והאות בולט.
ומקי' בדינר זהב דבולטות היו כותי ולא בדינר
זהב דהאי שלא היה שוקע אלא בולט שהיה מכה

מאחרין

הלכה כדבריו· פי' רחזל קמ' [illegible] לן הי' שונה
ולא משום דהכי במתני' הי' [illegible] כדבריו·
דהדריא קמ' מן אין למדין הלכה מפי תלמוד
ומה מעשה· אלא משום דהכי לה על גבי הי' כ'
ספיקה בפורקין קמא בהל' בתרא אופי' אל' לעזר עונש
שנחלקו בית שמאי ובית הלל במנה מודין שאין
ממזר וכול' ותנן בקידושין סתם בה' האומר
לחבירו כל מי שאין לה עלו קידושין אבל יש לה
קידושין על אחרים הוולד ממזר· ואי זה זה הבא
על אחת מכל העריות האמורות בתורה· ירו'
בה' החולץ בגמ' מאי טעמ' שעיה היא העדה· שאין
בה שאר בשר· כלומ' אין ממזר· בב' א' מורין אבל
חלב בגמ' ר' לעזר ביד מנשה· בה תלמוד· וכול' אפי'
משנה הל' ולהורות· פי' ר' יוסי בי' יהודה אומ' וכו' אפי'
תלמוד הל' ולהורות· שמעי' מכל יוסי בי' יהודה
שקריאת התלמוד אינה הוראה כמאן [illegible]
הא דתניא יצא שרץ טמא· ונמדע טהור· ששנוי
יין מורין בהן הוראה· עמד ר' יוסי בי' יהודה היא דקאמ'
קריאת התלמוד אותה הוראה· ומקשי' עלה דרב' מרי אמ'
רב הלכה כר' יוסי בי' יהודה· והא רב לא הוה מוקים
אמורא מיומא טבא לחבריה· פי' כיון שהיה שותה
יין ביום טוב· רב לא הוה מוקים אמורא כלומ' לא
היה דורש אפי' בדברים שעושין ביום טוב שני· וכיש
לעולם מכלל דסבירא ליה דשתוי יין אסורין לקרות
בתלמוד כי הוראה היא ומקי' רב לא הוה מוקים [illegible]
אלא מן הבוראה· ואמרי' ולוקים אמורא לא שמועי'
תלמוד ולא יורה· נפרקי' כל היכא דמוקים רב אמורא
לא סגי ליה בלא הוראה· כלומ' לא יתכן לרב להשמיע
דברי התלמוד בלא הוראה· בס' גמ' דפ' הישן מקרא ומשנה
תלמוד הלכות והגדות· בס' גמ' דפ' אילו מציאות הוי
רץ למשנה יותר מן התלמוד· בחלק בגמ' ר' עקיבא אומ'
כלימי עם רעים אילו בעלי תלמוד· וטוב לו משבה
תמיד אילו בעלי משנה· רבא אמ' איפכא· בס' גמ'
דב' משום מלחמה הכן בחוץ מלאכתך זה מקרא
משנה ותלמוד· ועתדה בשדה לך אילו מעשים טובים·
אחר ובנית ביתך בוא ודרוש וקבל שכר· בס' ל
הגוזל עצים בגמ' [illegible] אם הקרן ולא גזילה ועושק
אבידה ונקדון· יש תלמוד ויש תלמוד קאמ' מור
דמשמע ויש תלמוד מן היורשין דילפי' מירושה דקרא
יש תלמוד קא מוקי לא דיכתב קרא והשיב את הגז'
אשר גזל [illegible] מה כת'
רחמ' גזילה ועושק פקדון ואבדה· שמעי' שהיורשין

משלמין קרן בר' גמ' דה' מי שמתה קרינן בזיר ושמע
אמ' לך הוב' לא שבקת רווחא לתלמודא· **תלמיד**
בב"א בקידושין בגמ' כל מצות האב כל תלמ' חכם
שאינו עומד מפני רבו נקרא רשע וכול' **תלם**
בס' ב' בכלאים בית שמאי אומ' עושה ג' תלמים של
פתיח פי' תלמים כמין מעלה עבודתן פתוח כמין
פתוח המחרי· **תלמיותא** בס' גמ' דכריכות
ובס' גמ' דקידושין לעולם ילמד אדם את בנו אומנות
נקייה וקלה· מאי היא מחטא דתלמיותא· פי' מחט
של סידקים שאינה של תשרה אלא שמאחין בה את
הקרעים ודקה היא במחט· ונקב שלה צר· והוא מחטא
דתלמיותא· ולמה ילמד אותה שהוא נקייה וקלה מעגל
וקלה דלית בה חסרון כיס· **תלקר** בכר בפלג
זו הני סר' **תלע** ביכור' ופרעם הקהב' אל הוראי
תולעת ועקב' למה נמשל ישר' בתולעת· מה התולעת זו
אינה מכה את הארזים אלא בפה והיא רכה ומכה את
הקשה· כך ישראל אין להן אלא תפלה· שהאומות נמשלו
בארזים שנ' הנה אשור ארז בלבנון· **תלת תלפיות**
תל שהכל הפיות מתפללין עליו בברכות
בונה ירושלם בקרייה שמנו פורס סוכת שלום עלי
ישר' עמו ועל ירושלם· בהלכה אלהי דוד ובונה ירו'
בס' כר' הסלת השחר ורנש והוא ההיכל לפני ההיכל
שכל הפנים פונים לו· **תלש** באילו בהרות· בס'
בנגעים התולש סימני טומאה והכווה את המכוה
להעבירה ביד עובר בלא תעשה של השמר בנ' הצ'
אמא לא תעבירהו בידך· **תלשמיה** בחלק בגמ'
דור המבול כולן סגרן בתשובה חוץ מהתולש רבי פי'
שגוזהו ולא חזר בתשובה אלא רובע הכל כדגרסי'
בס' אילו טרפ' בגמ' סימני העוף ק' ספיקות חובה הותא
סוגה והורינגא תולשמוי· **תלת** הלכה מתלת
אושיתא שמיה· כבר פי' בגב' חצוצרה· בר' גמ' דס'
החולץ הי' כוותיה דריש לקיש בהני תלת ושם מפורשין
בר' גמ' דפ' ראשית הגז אמ' נחמן בר יצחק האידנא
נהוג עלמא בהני תלת סבר כר' אלעאי בראשית הגז'
דתניא ר' אלעאי אומ' ראשית הגז אינו נוהג אלא בארץ
כר' יהודה בן בתירא בדברי תורה· דתניא ר' יהודה בן
בתירא אומ' אין דברי תורה מקבלין טומאה כר' יאשיה
בכלאים· דתניא ר' יאשיה אומ' לעולם אינו חייב
עד שיזרע חטה ושעורה וחרצן במפולת יד· קשיא
לה לר' נתן בר יעקב זל' מוכרי חטה ושעורה ב' בכלאים
משלמין קן והגורעין באחת חייב· דתנן בב"א
הגורע חטה ושעורה באחת הרי זה כלאים עד שיהיו
בחטים ושעורה וכול'

ע"ל כל התלמידי חכמ' שאינו עומד מפני רבו נקרא רשע

ע"ל ביד מנשה

ע"ל כל [illegible] רעים

ע"ל הכן בחוץ מלאכתך

ע"ל אין דברי תורה מקבלין טומאה

ע"ל כלאים עד [illegible]

קודם שישלים ומי אבל זה מת אחר· וכן עוד בתוך
ימי אבלו זה מת לו מת אחר· **תכתק**
דשגא עין בע שגן· בס׳ כל כתבי בגמ׳ הכשגא מימריות
דר׳ יוסי· ר׳ אבהו הוה יתיב ומתרגם דשגא ומשיף
נורא· בס׳ מגדים עד כמה שמע דקא אתן קטיר להן
ת׳ התקרי׳

סליק פח אחל פט

תל בס׳ ר׳ אליעזר אומר תולין בגמ׳ אין שורין
חייה בראשי האי תנא דבשרא שורי לטלטולי·
דטורי אסיר· פי׳ יתד של עץ לתלות בו בשר·
ופעמים שתולין בו זולפין· אבל העץ שתולין בו
דגים כיון שהדגים ריחו רע וקשה אין תולין בו·
דא ומסיחין דעתן מהמן· ומוקצה מחמת מיאוס
הוא ואיסור· תנא לחמא קשי לעבורא כבר פי׳
בע סלתי· בס׳ ג׳ בשרירות טוב של מתכת שלבעל
בתים ונטלו הסגרירות ויש בס׳ יצ׳ בכלים· פי׳ איתן
אבנים או טסי של ברזל או נחשת שכן בשביל
המרחץ ואולירין העומדין לשמרות את בני האדם
וגוררין בהן רגליהן· כדגרסי׳ בשבת מגררתא דכספא·
בגמ׳ המוצא יין ג׳ אבנים כדי לעשות לנפה ולכברה
ובס׳ יב׳ בכלים כל התלויין שמאן קוץ מתבלור(?)
מנפה וכברה· בס׳ השולח גט בגמ׳ הלל התקין· אמ׳
רבא ותלו בס׳ עד דאמ׳ הכי· פי׳ מכהו והולכה
הלוה למלוה עד דאמ׳ אתפסי׳· בנדה בר׳ בגמ׳ דהאשה
אמ׳ לאין תולין מה טעם לפי שאין תולין כמו זה
ויש בשבת לפי שאין מלקין ובכל פי׳ בגל לפני·

תל בס׳ בכתובות בגמ׳ העדים שאמרו דתנן
חתם בס׳ ו׳ בשחיטת החולין הקרובות בין לענד
בין לדרך· פי׳ כמו הר קטן· מן והיתה תל עולם·
בס׳ הקומץ רבה בגמ׳ שבי פרשיות· אמ׳ לו אדם אחד
ועקיבא בן יוסף שמו עתיד לדרוש על כל קוץ וקוץ תילין תילין
של הלכה· עדי מסכתות· תרג׳ ירו׳ קרויין הלנין· ע׳
הבמחנים אם במבצרים· ערים גדולות ובצורות·
וכן תשא עינך השמ׳ תרג׳ יר׳ [illegible] טוניכין· קול
רס׳ תרגו׳ קלהלי· ובבונתן עולה שמים· תרג׳
תלין שמיא· בר׳ גמ׳ דפ׳ ויחסין ואילו העולין מחצ׳ עד לנו
תלין· אילו בני אדם החמין מעשיהן למעשה סדום
שנהפכה לתל מלח· תל חרשא זה סקורא אבין ואמן
משתקתו ולא יכלו להגיד בית אבותם וזרעם·
זה אסופי שנאסף מן השוק· **תל** בויק׳ רבה פר׳
כג׳ הלא אם תיטיב שאת· אין יצר הרע מהלך עלדדין(?)
אלא באמצע פלטיא· ובשעה שרואה אדם משמש
בעינו מתלה בעקבו מתקן בשערו ואומ׳ הדין דידי·

[ודע]

[עי׳ שעה דברים שנטלו מאדם הרא׳ בפ׳ שמה במ׳ אדם נח]

[ודע]

[עי׳ והיתה תל עולם]

[עי׳ עדי מסכתות]

[עי׳ תל מלח ותל חרשא]

[פי׳ רגלו מר שדה על אשר כדה שלא טלה בעקבו]

תלא אילן בל׳ במה מדליקין בגמ׳ כל היוצא
ר׳ נחמיה מכסה אחד והיה ערומה כמין תלא אילן
והוא תלא אילן שמא הוא פר בחשו ובות חיה
קטנה כמו חתול ומרחיק הוא ויש בו גוונים הרבה
ונקרא הוא· ושמעתי שמגדלין כן בסקילות כס עגלדין(?)
בהן שמגין ובלע׳ ארמ׳ שמו שוסקא· ובל׳ ערבי
זבבגי· ובל׳ יון תלא אילן **תלביש** בס׳ א׳
כומן בגמ׳ בשלכה הסנהדרין תלמוד בנה תלבוש·

תלדות בכו׳ רב׳ פר׳ יב׳ אלה תולדות השמ׳
והא׳ בהבראם· כל תולדות שבמקרא חסירין בר מן
ב׳ אלה תולדות פרץ והדין· ולמה אינון חסירין ו׳
כנגד ו׳ דברים שנטלו מאדם הר׳ ואינן חוזרין
להיקונן עד שיבוא בן פרץ לפי מלא ואילו הן·
חיין· זיוקוממיות· פרי הארץ ופרי האילן ומאורות·

תלג בר׳ מגדות מר שאחזו לתלגא בישרא
שמינא·

תלה בפ׳ אין טרי בגמ׳ דחסת
הגאב ובגמ׳ אחוזת דם· מיתלחא ונפלא תילה הילה
פי׳ מתנגחת ונופלת איברים איברים· בגמ׳ דפל׳
הלחם פניםן למה לי אגבין קרא דלחם הפנים תלה·
ושסעו אותו תרג׳ ירו׳ ויתלב יתיה·

[עי׳ ושסעו אותו]

תלמוד
בס׳ יש נוחלין בגמ׳ איש כל יורשין· הר׳ אין למדין הלכה
לא מפי תלמוד פי׳ רהלל מפי תלמוד שבכה זה
במשנה והלל כדבריו· כגון האדתנן בתג׳ עדה
ר׳ אליעזר אומ׳ ד׳ נשים דיין שעתן והלל עד אכל
הל׳ כדבריו· ותנן עוד המקשה כמין תשפה והיא
זבה מעת לעת דברי ר׳ אליעזר והל׳ כדבריו· ותנן
עוד זב וזבה שבדקו עצמן יום ראשון ומצאו
טהור וכול׳ עד והל׳ כדבריו· אמ׳ ר׳ יהודה אמ׳ שמואל
הל׳ כר׳ אליעזר בג׳ והני תלת מינהון ואקשי׳ מאי אהא
לא שמעינן בכולהו תנא בהו הלכה כדבריו בנתני׳
ופרקי׳ אין למדין הלכה מפי תלמוד· ולימא שאמר
שלמא הלכה כדבריו של ר׳ אליעזר בהני לא הוה
הלכה מיהו קמ״ל מתני׳ כיוצא בהן בבכורות· אי
זהו ממזר מכל שאר הרמנו אומ׳ כל שחייבין עליו
כרת בידי שמים והלכה כדבריו· ולימא שאמר
בתלמוד הל׳ כוותיה לא סמכינן אמאי דכתוב הל׳
במתני׳· ירוש׳ בר׳ פיאה אין למדין מן ההלכות ולא
מהגדות ולא מתוספתות אלא מן התלמוד· פי׳
לאו דסמכא הוא אלא אם יסמכו בו אנשי התלמוד
ויורו כן· בס׳ החולץ תנן אי זהו ממזר כל שאר
בשר שהוא בלא יבוא דברי ר׳ עקיבא· שמעון
התימני אומ׳ כל שחייבין עליו כרת בידי שמים·

[עי׳ אי זהו ממזר עד לנו]

ורבה דברה

ותרג׳ למיזקן לזוהי׳ מי שיש לו מזון שתי סעודות
לא יטול מן התמחוי׳ תמחוי נגבה בג׳ ומתחלק בג׳
ובכך פי׳ בנ׳ קפה׳ כבל׳ מתכות כד׳ יד׳ בכלים
הסומך והמחגר והתמחוויות פי׳ הגמחויות כמו
קערה קטנות יש לעוף והוא ראש העוף והוא חלק
על צוארי השווריס׳ בשבת פר׳ כלל גדול בגמ׳
היודע שהוא שבת׳ ובר׳ כריתות בגמ׳ האוכל חלב
כגון שאכלן בשני תמחויין ור׳ והושע הוא דאמ׳
תמחויין מחלקין׳ בפ׳ אמרו לו אכלת חלב׳ ובסיפר
בנ׳ כהן משוח אל׳ והושע שמעתי באוכל מזבח
אחד בד׳ תמחויין בהעלם אחד שהוא חייב על כל
אחת ואחת׳ בפ׳ אין בין המודר׳ ואוכל עמו על
השלחן אבל לא מן התמחוי׳ אבל אוכל הוא מן
התמחוי החוזר לבעל הבית׳ פי׳ קערה גדולה שמשימין
בה מאכל לפני האורחין׳ ואם שמן אורח לפניהן
אוכלין בה ביחד׳ שבשביל שניהן מרובין מקבל
ונמצא זה מזה׳ אבל אוכל הוא מן התמחוי החוזר
הבית׳ מפרש׳ שכך היה מנהג׳ שלאחר שסדרן
לפני האורחין מביאין תמחוי אחד לתוך בעל
הבית ובני ביתו מחזירין אותו בשביל כבוד לפני כל
אחד ואחד׳ אם רוצה לאכול׳ יאכל׳ ואחר כך מחזירין
אותו לפני בעל הבית ואם רוצין לאכול ביחד המודר
והמדיר מאותו התמחוי יכולין לאכול׳ שלא הושם בו
כתחילה המאכל לפרסם׳ בר׳ ביצה בגמ׳ אין
מולכין אפי׳ בקנין ואפי׳ בתמחוי׳

תמלה

בפ׳ כל שעה בעולין ובהלכה יא׳ אמ׳ רבה בבקעה
המבכב שמה׳ פי׳ קרחה׳ ויש אומ׳ מרוין׳

תמליוס

בר׳ רב׳ ויאמר אל׳ יהי אור׳ הדליק
נרות ופנס לידע היאך הוא קובע המליוס׳ בילמ׳
כי מראש צורים׳ היה חוצב יורד ומבקש המליוס׳
פי׳ קן השתות [illegible] וקן היסודות והמלשון
יון׳

תמן

בס׳ גב׳ ד׳ המוכר את הספינה
קב וחצי קב׳ רביע׳ תומן ועוכלא׳ בגמ׳ בסוטה
בגמ׳ בסוטה׳ תומן וחצי תומן ואפ׳ עוכלא פי׳
תומן קב שהוא חצי רובע׳ שמונה׳ תרג׳ תמני׳

תמן

בר׳ גד׳ ד׳ מורין תנא פזיור וחלבנה
וחרוסנו וחמן [illegible] פי׳ דעת לוק ריסי עינים
כלל׳

תמניתא

בפ׳ ערב פסח בגמ׳ ואפי׳
עני אל׳ יוחנן תמניתא קרמיהא דהות בציפורי דהות
יתירה על דין רובע׳ ובה משערין רביעית לפסח׳
פי׳ מידה ובה משערין רביעית כלומ׳ מה שיעור
עד דא הוי רביעית בפסח׳

תמר

תמרי
מקמי נהמא כי נרגא לדיקלא׳ פי׳ האוכל תמרים
קודם ריקנות שוברין את הגוף כמו הגרזן לאילן
והאוכלין אחר הסעודה מתקנין הגוף כמו הבריח לדלת׳
שיין בע׳ נרג׳ המורייא דתוני נורא ככר פי׳ בע׳
רין׳ פי׳ התולה בבכורים של כל פירות כשמתחילין
לבשל כל פירותיהן קורין אותו בלש׳ ארמי תוונותא
בין לתמרים בין לשאר פרות׳ בפ׳ אלו הן הלוקין
בגמ׳ המקיף מנא לן דאכיל תמרי בארבעה לא קרי
פי׳ דרך בני אדם לאכול התמרי כשהן בארבעה
ואם אכלן אדם שם ואינן מעושרין׳ מי יודע
שהותרה בו ויהיה חייב מלקות׳ שמן זית ודבש׳
תרג׳ ירון המוריא תלין כדבשא׳

תמר

תמורות ואביונות וקפרס פי׳ התמרות הן לולבי
גפנה׳ ואוכלין אותן כשהן רכין משום דאדעתא
דהכי נטעו להו מברכין עליהן בורא פרי הע׳ אבל
לולבי גפנים דלא אדעתא דהכי נטעי לולבי נפנער
להן מברכין שהכל וכבר פי׳ בע׳ עלף פ׳ ב׳ בשבועות
הזימונות שלהן׳ פי׳ הציץ קודם שהוא פתוח דומה
לתמרה׳ כלומ׳ נקטם ראשו ועלה בו תמרה׳
בפ׳ ד׳ במעשרות׳ ר׳ גמליאל אומ׳ התמרות של תלתן
ושל חרדל ושל פול המצרי חייבות במעשרות׳ בג׳
אין בברה אין מזין לא בונקות ולא בתמרות׳ פי׳
כמין גרגרים קטנים שיש בראש האזוב׳

תמר

בס׳ פ׳ כיצד מברכין בגמ׳ והוא אומ׳
מאי מנהג׳ מברכין על המוגמר משתעלה תמרתו
פי׳ עשנו׳ בפ׳ כל הבשר בגמ׳ הכחלאין מעחין בו
תחת מבשר עד שילה כל מראה אדמומית שבו׳
מנא ידעינן אמ׳ מר זוטרא משמיה דר׳ פפא משתעלה
תמרתו פי׳ כגון שיעלה מן הבשר עשן נעלה והולך
והוא שורה שומן הוא׳ בס׳ א׳ מ׳ לקן התמונה בגמ׳
ברת עבטיום הין יודען לכנס כמותם ולא הין
יודעין להעלות עשן כמותן׳ שהללו מתמר ועולה
כמקל והללו מפזע לכאן ולכאן׳ בר׳ אמ׳ ד׳ אמ׳
לקן התמונה ר׳ אומ׳ אינו דומה המימר שלחמה
להימור שללבנה׳ מתמר ועולה כמקל׳ הימור שלחמה
מפזע לכאן ולכאן׳

תמר

בר׳ גד׳ ד׳ המצויין
יין מאי שנא האי מסורא דהרנגלא דמידלי לעיל
משום דהוי אזי בתמרי׳ פי׳ גלגל עינו׳ פא מפסגה
ב׳ פעמים של מטה קן פן העין שלתרנגולת שעולין לו
עלהקין ומכסין העינים׳ פי׳ שעולין בהם שעל הירה

ואפי׳ לר׳ יהודה חטין ושעורין ב׳ מינין הן וחת׳ שמ׳
לא תני כל כלאים והוא ב׳ וחטה וחרצן כלאים ושעורה
וחרצן כלאים מאי טעמא אר׳ יאשיה אינו חייב עד
שיזרע חטה ושעורה וחרצן במפולת יד ולא עוד אלא
אפי׳ זרע חטה ושעורה בכרם אחד לר׳ יאשיה פטור
עד שיזרע שלשתן במפולת יד כדגרסי׳ אמ׳ לך
לא יהודה סבר כר׳ יאשיה וכל׳ ומאי מצאתני
טעם מפורש בגמ׳ דבני מערבא כה׳ לא תזרע כב׳
תלמוד שאינו חייב עד שיזרע ב׳ מינין בכרם הברה
ר׳ יאשיהו ר׳ יונתן אמ׳ אפי׳ מין אחד על ענבה דר׳
יונתן כה׳ שדך לא תזרע כלאים לא יזה דבר כאמ׳
לא תזרע כרמך כלאים חבריה אמרין להתראה
שאם הזרו בו משום שדך לוקה משום כרמך לוקה
ודנא סבר כ׳ יאשיהו מדכת׳ קרא לא תזרע כל כלאים
דאמר אינו חייב עד שיזרע כמו מעיקרא כלאים
ונזרע חטה ושעורה וחרצן במפולת יד׳ כי הני דינקוור
ב׳ מינין נכרם׳ בפ׳ אילו דברים בפסח בגמ׳ הקטר
חלביו ר׳ יוסף בונא דעצרת עבדו ליה עגלא תולתא
פי׳ ג׳ לבטן שהוא מובחר מכל ולדות הפרה כי
הראשון כחוש הרבה והשני מובחר ממנו והג׳
טוטב מכולן׳ בסו׳ מיתות בגמ׳ בעל אוב איברי
להן עגלא תולתא פי׳ רך וטוב כמו עגל ג׳ לבטן׳
בר׳ גמ׳ דפ׳ עשרה יוחסין נחלת שלשין בכומקא
אר׳ יוחנן בן חרן חדוב ונגב׳ בולשתן שמושלין
ומשתעבדין בבן פרסיים היינו בכומק ובן שינה
היינו דפעמי׳ פולטבן שאין משתעבדין בהן בדבר
שבין שינון עומד לפולטבן׳ בויק׳ ר׳ סל ויהי ביום הש
פ׳ ר׳ עזריה כל האילנות נקרא שלשם פירותיהן
תאינה פירקי תאינה רימון פירקי רימון סיגור
פירקי חיזור הדא גופנא אית בה תלתא שמהן
פירקי גופנא דנפיק מן גופנא ענבים דנפיק מן
ענבים חמר׳ לומ׳ לך מה ענבים הללו אם אין
מטרפין בד׳ אי אב׳ מוציא יין כלום׳ כך כל
השותה יין הרבה סוף שהוא מקיא כל מה שבמעיין
תלתן בפ׳ ב׳ בכלאים וכן תלתן שהעלה מיני
עשבים׳ בפ׳ א׳ בר״ה בגמ׳ ולרקות הן התם בל
מעשרות התלתן משתצמח׳ יק כדי שתזרע ותצמח
פי׳ חשוב פרי משתצמח לזרעים׳ שאם תזרע ויצמח
כיצד בודק נוטל מלוא קומצו ומטיל לתוך ספל
של מים שקערוביה חובה ואוקימנה ברוב כרל
פרידה ופרידה כלומ׳ כיון שסקעה יש בה עיקר פרי
שלכן הוא כבידה והשאום והצרים מאיבאן שליש׳

שג׳ עשר העשר

שג׳ חולבה

שג׳ עגלא תולתא

שג׳ ותלת׳ שלשין בכומקא

שג׳ הכל בוגר חוזה הגרל

שג׳ ותל׳ ... יע׳ גוון פאו הא

על כגון ג׳ פשטים במעשר׳

הפרי כשיגמר ישבו ישקל
כיון שתביא משקל סלע חייב
מגא ל׳ אר׳ זירא עשר העשה
את כל תבואת זרעך כלומ׳ עשר מדבר שאם הזרעתו
תעשר פירותיו כגון דבר שזורע וצומח פר׳ כו
לפרוט משלש שאינו צומח פר׳ תלתן חולבה בגמ׳
ישמעאל והוא מין הזרעונים כמין עדשים
והוא מר בתחילתן וכששורין אותן במים נמתק׳

קליק פט אחל פי תם

בר׳ גמ׳ דפ׳ מי שאחזו קדר מורם יחידאה פי׳ שום
שאין לו בן אלא יחידי׳ **תם** בס׳ גמ׳ דפ׳ הזהב מעמרא
תוכי לסרבלא פי׳ ניתן רמעוה לסרבל ולתקן לו
עניה ונראה יפה׳ **תם** שלחו מהתם׳ פי׳
מארין ישלא לבבל׳ **תם** בר׳ גמ׳ דפ׳ כיצד
משתתפין ד׳ אמות ההם תירמי פתוח פי׳ אמות
הבא לא ג׳ ושירמי׳ בר׳ גמ׳ דס׳ הבית והעליה מודה
ר׳ יוסי בגדיה פי׳ אעג׳ דאמ׳ ר׳ יוסי על הניזק להרחיק
את עצמו מודה היכא דממש עביד להו איהו
הזיק על המזיק להרחיק׳ והכא כמו דכי משא האי
ידיה נפל מיא של התחתון איהו ממש עביד להן
הזיקא ועל העליון לתקן דתירמי והדר עולה׳ פי׳
דפסקי והדר נפלי פי׳ דלא נפלי מהדיא מידיה
של התחתון אלא איהן מאי היכא דלא אי פרדהא
מעזיבא ואזלו מיא עד דמטון מקום הפחת ונפלי
עליו׳ **תמא** בפ׳ ג׳ דחולין תמא מהן אמ׳
רבא לא ידע האי גברא דשוף טהור פי׳ חייב שלוחן׳
תמא פי׳ הוא הגורל׳ תרג׳ תמא הוא עדבא׳
תמד בס׳ מעשרות המתמד ונתן מים בשמרים
עיין בע׳ פרען׳ **תמה** בר׳ גמ׳ דס׳ הכלבה המשנה
הכלבה לסדינין ברן אונו עמו מן המתמהין׳ פי׳
תמהון עמו בעבודה אותן שאין יודעין שהותר׳
תימוהא איכא איסורא ליכא׳ **תמה** שמנה
ושעורה תרג׳ תמה ושעי׳ **תמהא** בפ׳ אילן
פורי בגמ׳ נפלה תמהתא חוושי פי׳ עכביש
תמוז תרג׳ ציים׳ ורבעון שם ציים ופגשן
ציים׳ **תמחוי** בס״ן כבטס כלומ׳ עץ
שנחלק לשנים טבור׳ חוץ משולחן הכפול והמחור
המזרע פי׳ קערה גדולה שהביא לאכולה מזון׳ ויש
לבעוזים חשובים קערה גדולה ויש בתוכה של קערה
מגורות מגורות ודומין לקערות קטנות בתוך קערה
גדולה ויש בהן כל מיני מגדים׳ ומאן מינין בגון
גני כדכתו׳ וכל זני זמרא ורב׳ בשמרים וגנים׳

והרגל למורגן

תפח ר״ל אמ׳ רס״ג שאכלו ואיתפח ר׳ זירא
בפ׳ השוכר את הפועלין בגמ׳ דסליק עד שלש
יתבו עד דלשעב לא הוה דאחלש ואיתפח.
אמא אלשעב בעי רחמי ואיתפח פי׳ קם מחליו.
בפ״ב בבכורות בגמ׳ היוצא מן הטמא דלי
כרובא דקניא וכי מטוית התם זיקפא סירתחי
דקא מיתפחי בפ׳ אילו מציאות בגמ׳ אמצא שם
ההוא גברא דהוה דרי פתכא דאופי אותביה הן
וקא מיתפחי פי׳ יגיע והניח משאו לארץ כדי
לנפוש. תפוח היה בא מרובע המזבח
עיין בע׳ גומא בגמ׳ דפ״ב במעילה אותמר העטה התפוח
מאפר תפוח שעל גבי המזבח וכו׳ פי׳ אפר
היה לאחר שגרים הדשן ושמו אצל המזבח למטה
והנשאר בדשן שעל גבי המזבח היה צובר ביחד
ועושיהו עגול כמין תפוח וגבוה כמין כובע.
ואחר כך פושט בגדיו ולבש בגדים אחרים קרועים
מן הראשונים והיה מוציאו למחנה לבית הדשן
וממט קאמרו העטה מאפר תפוח ור׳ יוסי סבר כון
דצריך הוצאה דשן בגדי כהונה דכת׳ ולבש בגדים
אחרים אע״פ שפחותים מן הראשונים בקדושתיה
קאי ומועלין בו׳ בפ״ד במנ׳ לוקחין את בעוטה מן
הנכרי אע״פ שנוטלה דן ונותן לתוך התפוח פי׳
קיבוץ עגבים נקרא תפוח בפ׳ הקומץ רבה בגמ׳
ז׳ קני מנורה כפתורים למה הן דומין לתפוחי
הכרתיים פי׳ כמין תפוחי הכרתיים שלעביין
בפ׳ גמ׳ דפלל המנחות באות וכשהבצק נותן לתוכן
דומה לתפוחי הכרתיים פי׳ כמין תפוחי הכרתיים
עגולכותן חוץ ממקום הבינוס תפא על כפי
ועל הכון סם טעם וכער פי׳ בע׳ טעם תפי
בפ׳ כיצד מברכין בגמ׳ על הירקות הכי ועביד תוך
תוך בב״ג גמ׳ דפ׳ המוציאין משום דראייה אבי תפי
בבל רב״כ יוח ובויקרא בוכי ימוך ומכב׳ בל ויקהל.
עם ההוא קירוהל הפיה תנור וכירים הרג׳ ירן
תפוין שפות הסיר הרג׳ מר דודו ועצמותו כמו קד
עמקו הרג׳ ואבריו הואך תפוחרין תפל
בפ׳ מפנין בגמ׳ סבוב קש הא׳ דג מלח מותר לטלטלו.
דג תפל אסור. תפל בפ״ג בשופטה המלמד
את בנו תורה כאילו מלמדו תפלות בפ״ב סוטה דל
האשה נשים ועבדים משום תפלות פי׳ עבירה
כמו קב ותפלות תפל בפ״ג מקוואות לא בתפלה רוצה
ולא בקומע בפ׳ מקוות ותפלה של ראש בזמן שהיא

ענ׳ תפלה ותפילין
פי׳ תפלה היא של ראש או של יד׳ תפילין שהם
הן של ראש ושל יד׳ בהשוחט פ׳ יוח בבלים
תפלה ד׳ כתים הוד קצוצה ראשו וכו׳ בם
ענ׳ העושה תפלתו עגולה כאגוז סכנה
מגלה העושה תפלתו עגולה וכו׳ פי׳ תפלתו
עגולה כאגוז סכנה ואין בה מצוה פעמים שנופל לאדם
על פניו ברחוס ותגון וירצון מוחו וזה הוא סכנה
ואין מצוותן לא מרובעה בם ההכלת בגמ׳ תפלה
אלו׳ד אר׳ שעשה כל שאין מנח תפילין עובר בה
עשה. תפלין כתב רח״ל בס׳ אן כאמרי
נא לפרש
בהלכתא ברכה לכהנים ומצאתי ר׳ נמשון גאון ז״ל
ענין תפילין בראשו וספר תורה בזרועו
הא דאמרי רבנן תפילין בראשו וספר תורה בזרועו
זה ספר תורה שאמרו כגון שכתבו מן אנכי יוי
אלהיך עד כל אשר לרעך שהן תרי״ג אותיות זה
כנגד תרי״ג מצוות שבתורה ומר רב משה גאון
אמ׳ מאן דעייל לבי עשרא ושכח עבורא דגמרא
פסוקא דזמרי אומ׳ ברוך שאמר והם [illegible]
ומתהלה לדוד וכו׳ ומזמור והללויה הללויה וכו׳ וחותם
בישתבח ומהרה וגו׳ עם הציבור אבל
ענ׳ ולבש בגדים אח׳ כה׳ שהם פחותים
לא׳ פסוקי דזמרא אחר תפלה לא דקודם [illegible]
תפל בר׳ גמ׳ הברכות תפלה סמוך לסעודה
פי׳ שלא ישאר לו דבר מלאכה לעשות ויהיה לבו
טרוד עליו אלא מאחר תפלה אשוב על סעודה
לאכול ד״א שתהא תפלה קודמת לסעודה שאם
ענ׳ כפתורים למה הן דומין
מקדים מטתו לתפלה יהן מתירא שמא
תחטפנו שינה ואדרם ונמצאת ויישן בלא
תפלה ד״א שיהא מקום תפלה סמוך למקום מטתו
כי שוקין עניים מצויין שם אצל תפלה.
תפיני בפ׳ אלו דבר ההכלה וכרזין בתרה בכהנים
הופכי מנחות תאפינה כא׳ ר׳ אומ׳ תאפנה רבה נא
ר׳ דוסא אומ׳ תאפנה נא׳ פי׳ תואפנה נא הא
אסר ולא אפוי כלומר כלומ׳ כשהוא מכוונא
אינה אפויה כל צרכה וכשהוא מכניסה לתנור
חוזר נא חייב תאפינה נא מאפנה רבה כלומ׳
ענ׳ שפות הסיר
תאפינה הרבה אפויות פי׳ דאמ׳ שעושה חלה
רקה ורחבה הרבה תאפינה כשהוא נאה כלומ׳
[illegible] שאם יהיה עשויה תחילה ואחר כך אופה
[illegible] שחורה [illegible] השמן ולא יהיה נאה
תפנך בפ׳ סדר משתמשין ר׳ יהודה אומ׳ אם יש
תפוחרד של בעל הבית אינו אוסר עליו פי׳ דאית
לה לבעל הבית עקצת כל תשמיש באותן בתים
דכון דלא עקר דעתיה מנהון הבוא איש שדר שם.

ואומרא עשויים היה העשן מעורר ואלי ראה
בעפעפי שחר הרג בסמורי קוריתא ועל עפעפי
עלמות הרג ועל הרבורי שולי סוחא·

סליק פי׳ אחל פי׳א תנן

בר׳ גמ׳ דפ׳ דס חטאת בבחרים אמ׳ לה איתותא תניא
בפ׳ השותפין בגמ׳ כוכין גם כי יתנו בגוים עתה
אקבצם אם אראה אותם כי יתנו תורה התלמוד
עתה אקבצם ואם לא יתעסקו אלא המעט יחלו
ממשא מלך ושרים כלומ׳ יבלו ממשא מלך ושרים
פי׳ יחלו ובטלו כמו לא יחל דברו הרג לא יבטל
בפ׳ גמ׳ דפ׳ הישן מקרא ומשנה במתנלתא תנואי
בר מתמנלתא בר׳ גמ׳ דפ׳ המוכר פירות כל
תנא בתרא לפטור מולתא קאה והאנא תינא
פי׳ ותנא שנשה כלומ׳ שנינו במשנתינו כשמעתה
ושנהו הרג והתעונן ויגד לנשיאיו כחוץ הרג
ירו והגי וגם אתה לא הגדת לי ונכנה שמה
כסף טעוריה הרג ויתנהון תנן במורי הקראי
אומר הרג היתיעתון לסולחני

תנן

להתעסם
על השעריה בבר מ׳ל בע׳ סע׳ בכ׳ ב׳ בבהוגות
בגמ׳ העדים תנאי היו דבריע מהן

תנן

בכ׳ האיש מקדש בגמ׳ האומ׳ לאשה הפק רשי
לי מנה לי ערך תנהן לגל במעמד שלשתן קנה
בכ׳ מי שמת בגמ׳ ראהו הכ תלא מהלי שוי נהו
רבנן בהל בלא נהל עד מתנלי כי בירך תנהו
לסלי

תנב

בפ׳ יום הכפן בגמ׳ חולה
אימור הורבא בעלמא נקיט ליה וספק נפשות
נחקל בפ׳ בנות כותים בגמ׳ קישות ג׳ ימים והא
הורבא בעלמ׳ הוא דסקיט ליה קמל פי׳ כמין טיט רות
דעה בעלמא הוא דנקיט לה קמל כיון דשפה
מן העור טמיעה זכה והמתו חותו לחם הרגן
מן תורבא דנקיט ליה מרחקא שמטיה מגונא·

תנוק

בירו׳ רב בר א״ר יוסי מפני מה
מתחילין לתינוקות בתורת כהנים יתעסקו להן
מבראשית אמ׳ הקב״ה הואיל וקרבנות והתינוקות
טהורין יבואו הטהורין ויתעסקו בטהורין·

תנור

בפ׳ בכלאים תנור שהוסק מאחוריו
או שהוסק שלא לדעתו פי׳ תנור שהדליקו בו אש
מאחרין כדי להתחמם או שהוסק שלא לדעת בעל
מוסף העור פי׳ תוספת התנור שעושין על התנור
שאם ישאר מן הלחם שלא יכוין התנור אותם·

תנייתא

בבב׳ רב׳ בל׳ ויה׳ מקן׳ המת

עד הנה משמש הארץ

עד גם יתנו בגוים עתה אקבצם

עד לא יחל דברו

ועד כף בן יסי במרקחה

בקמרא תניתא דבנתיה דפקעה·

סליק פי׳א אחל פי׳ב תסוור

בבר׳ ר׳ל סוף הנה משמש הארץ כגון דהיסוורא
חסרין מה נעביד ונמלא יתחין ובפ׳ כ״ג אליו
עירם למה נקרא שמו עירם שעתיד לערם
הסוורות של מלך המשיח בר׳ וארגמן בתלמ׳
והין למלך הסוורות בכל מדינה בסר דבחודש
השלישי פירתן לו הסוורות ואיברותא ברג
חרון הרג והי סווריתא מלין אובריזון בגן
מזוין מלאים הרג הסברתא·

תקל

בפ׳ אילו טרי׳ בגמ׳ סימני העוף הסיל כסול כחורין
וכשר בבע יונה שום מין יונה הוא בר׳ חולין בגמ׳
העוף בשר ר׳ ירמיה יונה על גבי ביצי הסיל והסיל
על גבי ב״ס יונה מהו בפ׳ המגרש בגמ׳ כתב
כל העופות כסולין במי חטאת חוץ מיונה והסיל
ומורה

תסם

בפ׳ גמ׳ דהעמות נבפ׳ בן סורר
בגמ׳ מאימתי ובפ׳ אין מעמידין בגמ׳ חוטין
הר׳ יין הוסס אין בו משום גלוי ולמה הסיסתן ג׳
ימים בילמ׳ א״ו יבדיל משה אמ׳ לו הקב״ה למשה
היאך אתה כותב ודמו הוסס של קול דמי אחר
וג׳ בר׳ מגילה אירכה והעצמות יחד אתה מוצא
בשעה שגלו ישרא׳ היו גורן הפסח כדהא מירקחהא·

תעם

התעבה הוגה אתה בא בבר מ״ל
בעבהל

סליק פי׳ב אחל פי׳ג

תנן

בר׳ גמ׳ דפ׳ יונא דמן אתא שולה לרבא
אמ׳ ליה רואה הוויא אתא שמלה לר׳ יוסף אמ׳
לה רואה הויא אתא לקסריה דר׳ יוסף אמ׳ ליה
בדוקא והדרי תפי׳ בפ׳ הגוזל בגמ׳ טבד אתא שיילה
לאביי אמ׳ לה מתערן היא אמ׳ ליה כוברן
בדוקא והדרי הפתו פי׳ כולכם ברוק אחד הרוקן·
בפ׳ שבועת בגמ׳ ר׳ כל מיא לצורי לך הוף שרי
הוף שרי פי׳ שויק חקך והשלבו מסרך

תפח

בכ׳ גמ׳ דפ׳ המצניע הוציא חצי לחגורה
לחבורה ועפוקה וחגרה והפחה בפ׳ ג׳ בטהרות
העשן בגמ׳ ... ונפחו טומאין בפ׳ בצוקבין
בשר העגל ... ורלה פי׳ עגין נפיחה והיסוד
פתו בפ׳ הזהב בגמ׳ כשם ששונאה אף בנך
שבירו אשה תפח פי׳ לא החמיץ אדבן אלא
תפח כאילן שאור עלום כדגרס בבנה הבן
והלבוש ... פי׳ בע׳ לבוש בר׳ גמ׳
דשבת כיהוין ... בבריה דר׳ יוחנן למנוחה
בתפרחה פי׳ תפלה

תפח בפ׳ גמ׳
דר׳ ג׳ שמרון

[illegible] ומתקיע חייב בד' דברים. פי' נזדמנו לו
[illegible] על כריסה שלאשה ובא עליה חייב בד'
דברים בנזק ובצער בריפוי ובשבת. אבל
בבושת אינו חייב עד שיתכוין כדמשמע במימר
טקמה דזה פי' הבא על. בפרק ביבמות בג"ה
שמאי בגמ' ב' אחין המקיע עצמו לדבר הלכה
פי' כל האומ' אין לו אלא תורה שאומ' אין לו עסק
בכל המצות אלא בקריאת התורה בלבד אין לו שכר
תורה כלומ' אפי' שכר קריאת התורה אין לו. דכת'
ולמדתם ועשיתם וכ' כלומ' המתעסק בעשיית
המצות יש לו שכר מצות ושכר לימוד תורה
אבל המתעסק בקריאה בלבד אע"ג דמיגמר
לאחרינ' ואגו' ועבדי מצות איהו לית ליה אגרא
בהגדה דפ' השוכר את הפועלין אמרה לו אשל
פי' תקוע' **תקע** בגמ' דפ' כיצד הרגל
ובפ"א בקידושין בגמ' וחכמ' אומ' בכסף האמ' רמי
בר יחזקאל הרגול שהושיט ראשו לאויר כלי
זכוכית והקיע בו ושברו וכול' עד תקע באזנו
וחרשו פטור תקע באזנו וחירשו חייב ובגמ'
בכסף בית שמאי אומ' ובפ' אמ' דף יש בכור ובר'
תמ' דף שור שנגח ד' וה' שוורים תנן התם בפרק
החובל בחבירו התוקע לחבירו נותן לו סלע ולא
תימא סלע ד' זוזי אלא פלגא דזוזא דקרו איניש
לפלגא פלגא דזוזא וכול' תנן בישא חנן בישא
תקעיה לההוא גברא וכו' פי' תקיעה בקול באזנו
ולא בהכאת יד כדאמרי' המעברת את חבורו פטור
מדיני אדם פטור תקעו באזנו וחירשה
ותקע וחירשו פטור והכא כשאחזו ותקע בו ולא
הניקו' **תקוע** אלא לשמא ירא היא רי' תרג'
פיר' דמתקוע' **תקף** בפ' עקביה בן מהללאל
ובס' גמ' דף שתי הלחם יבול אפי' תקפה עליו משנתן
בפ' אי זהו נשך בגמ' ביד לקח ואין איניש תקיפא
הוא וכול' פי' אדם חזק בניכסות שאינו מוותר
לאדם בפרוטה. הילך ר' זעירי אחבירא דחמרא
איתקפיה ברשותך פי' אם החמורה ברשותך
בפ"ב אוחזין בגמ' זה ישבע ר' זירא תקפה אחד
בפניע מה **תקף** בפ' עקביה בן מהללאל
ובס' גמ' דף היאך גזירות שוות תקופות ואי מעשרות

סליק פ"י   תחל פטון   תל

בפ' כל הנשבעין בגמ' והרגו באהליכם תולתם
ותליתם באהל של מקום לא שכינה **תר**

בפ"א במגילה קדושה שולה יש אחריה התר'
קדושה וקדושה אין אחריה וכול' **תר** המוותר
על דברי נביא עיין בפ' נחר וכול' **תר**
היתה בו ותורה עיין בפ' יתר **תר** בפ'
תמיד בגמ' השוחט את הפסח ובר' גמ' דשבועות
ובס' גמ' דף אותו ואת בנו התראת ספק לא שמה
התראה **תר** בפ' כל הגט בגמ' המביא
גט ובס' גמ' דף ב' אוחזין אי' דאמ' היכן דתרן
להנא וכול' בתוספתא דפ' מי שאחזו ועצויה
בשוקתא ועצויה במוזא. בפ' אין מעמידין
בגמ' והשלקות ותרן בה גר' ג' ישהא ולמשרה
ענבים תרג' וכל מחרות עבבין **תר**
בס' המוציא תפילין בגמ' שרשין והאקא נהרי
פרר בגמ' דפ"ט בבבא קמא כור עביד לנהרי
פי' ישר העפר והקירוי ויפתח פי הבור בפקו
ויהי בשלח מהרהר עברא פי' מעלך עמד
ונבל בעלה כולם רגג ונהרא כמוהל טרף
תר בס' הקורא את המגלה בגמ' ומהרהס
ובר' גמ' דף הבא על יבמתו ובס' ערב פסחי בגמ' אור
יוסי נהנמנו היכי דמי מהגמגמים עם ולא
נס היר ולא היר בפ' אין מעמידין בגמ' וגבינת
בית אוניקי תור הור מיוך שערק משא אורך
שערק ודם שמונה בו באותו בגמ' צריכה הוא
עובדא ושנה לשחיטה מתחילה ועד סוף
תר בס' גמ' דף אל' עקיבה תורידקל אחד
פי' בגברא בר קורא למטה מטע יש בן כמין
אדים ותוכרין בקן ויש מהן ראוי להכור בן פי'
דלעת קטנה וכבישה שעושין בהן ירק לבני שענע
בעעין ה' ועצת שבת תרי דקל אחד שאפי'
אחת ראווי להמור בה פי' דלעת והיגן ריהא
דקא אסר ר' הונא בר נתן **תר** בסנהדרין
בר' גמ' דף כהן גדול אותור בצפר בתלג ימות פי'
אם השור בשחר בשלג ימות מרוב הקור
ובטיהרא בצהרים בחצי היום ודמיך שיישן
מחמ' החמימות בצל הוטנה ושלח משכחה
כלומ' שמחמם עצמו בכותל ומשפשף ומצער
לפי החמימות עד שנפרט עוח זהן עדר גמור
ואם לאו ראיתם וכלהיום הרן ציבה לבורדין
עדר ובריך אותה שנה **תר** בס' עלאשין
מנהג תניץ שלשי אמר רב פפא אמ' תורא ברא דעוינא
פי' שור השחור מן השן שמפון שעקבה גמ'
כפא

מ"ש בשמעתא בקטר' בהוסס
פירוש ומתהם ועשיתם
סטוש
פכט
ש"נ מהנרננס
ש"נ תקדים בשמעתא שבת
ש"נ טיהרא
ש"נ והרגתו במאהליכם

לא אסר עד מאן דאחית עירוב · בפ' השותפין שנדרו
אם יש כאן תוספת יד אסור · וכמה תוספת יד
א"ר נחמן למחצה לשליש ולרביע · פי' שייר
לעצמו למחצה לשליש ולרביע · אבל בבנים
מותר · פי' ששייר לעצמו הבנים שגובין
במרחץ · פי' אם שייר לעצמו מקום במרחץ
כדי להלביש שם בגדים שלו · וכן עיגולין
וקטנים של אצירה שעושין מהן כלי חרש ·
בפ' גמ' דפ' תסריד תפיסא בעלמא · פי' תורת
מתפיסין · פי' כגון צרור ובוצא בן כנגד הכנפה
לגמור על המוני · בפ' גמ' דף יש נוחלין האחין
שקנו אתרוג מתבואת הבית · פי' קודם שיחלקו
האחין בנכסי האב קנה אתרוג מן העזבון של
אביהן קנו מתבואת הבית חייבין כבר פי' בע'
קלבון · בפ' כל הצלמין מפני מה המשרה אסורה
מפני שיש בה תפיסת יד אדם · פי' בגמ' כל שיש
בה תפיסת יד אדם לאיתויי · מאי לאיתויי איון
שנטען ולכסוף עבוד · בפ' נגמר הדין בגמ'
ואם לאו העד השני והא דתניא אין נקברין עמו
א"ר ספא ספי עמן עמן בתכריכין · פי' כל אמות
דילים דתכריכות הנקבר עמה · בפ' כעורה
שנתפרה בגמ' אם השתבאר נפיא לא נתפשה
אסורה · היא הנושה מותרת · פי' לא נתפשה באונס
אלא לרצונה מסרה עצמה לבעל אסורה · בגמ'
דשבת והתוספתא יד ו' פי' דעדיין הוייא כרמלית
אבל למעלה רשות היחיד היא ויש אומ' סנקוס
פטור · **תפר** בפ' כל כלים מפני שהחפר
מחברן · **תפת** ובנו במות התופת אשר
בגיא בן הנם · כבר פי' בע' גיא · **תפתח**
בפ' חזקת הבתים בגמ' חזקתן ג' שנים א"ר נחמן
תפתיחא לא הוי חזקה · פי' שדה שלא חרש אותה
אלא הוגשמה ונשבה הרוח וזרחה השמש והבקיעה
כגון פתחי חרישה וזרע בה כגון זה אינה חזקה
פתחיסוד · **תפית** בפ' כל כלים התפית
של חמור שבוא יושב עליה · פי' בלע' ברדע והיא
של עצמר שעושין ממנו פלטרון · ששמו בלשון
ישמעאל לבד · ויש מפרשין עשה העשוין של
הבחמור למשוי · **סליק פי' י"ג אחל פי"ד**
תק בפ' כל כתבי מצילין תיק הספר עם
הספר · בפ' י' בכלים תיק בכלים וכלי שלו ויצא
מתוך הרג שלו ונפק מן תיקא · פי' כרתיק כלי זמר ·

ע"ג למה במסרת המשרה

ע"ג והיא לא נתפשה

ע"ג ואת הבהמה תהרוגו למה

תק כפירוגין מהן תיקן פי' כמו דבר העומד
בתוך התיק ואין ידוע מה בתוכו ודין היקן כבר פי'
בע' גם · **תקב** בכריתות בפ' אמרו לו בגמ'
כמה ושהה אמרה בר אבוהא בקתבה אחת
פי' כגון שינק בן תינוק אחת במדינה אחת
בכח ולא היה טובה מלבלבם על סיהדד ·
תקל שכר אשבן מתקולתא כבר פי'
בע' עף · בפ' גמ' דבבא קמא ר' חסדא הוה
ליה אריסא דהוה תקיל ויהיב תקיל ושקיל · פי'
כשיעור שהיה שוקל ונותן לר' חסדא היה שוקל
ונוטל לעצמו · ואינו פוחת לעצמו כלל · א"ע ג' דר'
חסדא מריה דארעא הוה תקיל שקיל והוה שקיל
ארעא ופחתא סקלה ושקיל מאי דאית ליה וכו'
וכולי · בפ' איזהו נשך בגמ' מטרין ההוא דודא
דבני מר עוקבא דהוה בי מר שמואל תקיל ויהיב
תקיל ושקיל ארעא ושקיל פחתא · בפ' גמ' דכתובו'
ר' חנינא מתקיל מתקלא פי' היה שוקל הא בנים
והיה מוצאן קלות · כיון ששוקל ונמצאו כבידות
אמ' נכנסתי בגבול ארץ ישר' כדכתי' ארץ אשר
אבניה ברזל · תקלין חדתין תקלין עתיקין שין בע'
כפות · **תקל** בפ' גמ' דפ' המקין ובפ'
חזקת הבתים בגמ' כדאמ' בתחומין האי מאן
דתקל תקלא פי' חופר הקרקע ומשוה כמו דסל
הלאם שוה שוה · **תקל** בפ' מי שמתו בגמ'
הבא על הזכור תקלה וקלון · פי' תקלה כמו
במחשול לפי שבא לאדם התקלה על ידיה שחטא
ונהרג · קלון דבר מאוס הוא וחרפה לבוא שבר
הבהמה · ולזמן שעוברת בשוק אומרין זו היא
שנסקל איש על ידה · בשביל כך וכן היא קלון ·
בפ' שילוח הקן בגמ' עוף טמא לא אמרה תורה
שלח להקלה · **תקן** בר"ג גמ' ר"ה הקנה השוק
תקן כתובה לאשה · כבר פי' בערך שלחן · שלחן
אינו מתוקן כבר פי' בע' חדש · בפ' גמ' דסוף
סדר תעניות טעד · ובפ' גמ' דף ב' בסנהדרין אבל
מה אעשה שמקודם קלקלתו פי' כגון שנתקלקלה
וזימתן בבית אב שלא הוהרי שמש ורבה בית
המקדש אינו משמש עד שיושב בבית דין
של כהונה ומקטוען בין זה יום ישמש · **תקע**
בר"ה גמ' דף כל הכלים גזירה שמא יתקע פי' שמא
יתקע בה מסמר או יתד · בר"ג גמ' ר"ה הבא על
והאמר רבא בפ' גמ' דף כיצד הרגל נפל מראש

הת"ג

כמה
ממח מהן וכול בס׳ כהן גדול ונזיל רקב׳ גמ׳ שיעורו. חזקיה אמ׳ מלא פיסת היד׳ ור׳ יוחנן אמ׳ מלא חפנין וגלג׳ הנ׳ איזהו מת שיש לו רקב שנקבר ערום בשיש לו עלגבי רצפה שלא פסקו׳ אמ׳ עולא אין רקב אלא הבא מן הבשר ומן הגידין ומן העצמות בס׳ כלאים תרווד שהוא נתון על השלחן בס׳ ידים שלא ויעשה אדם עצמות אביו ואמו תרוודות׳

תרלז בר׳ גמ׳ דל שור שנגח את הפרה ואכל חטים הרבה ואת פטור׳ בס׳ השוכר את הפועל בגמ׳ ואית אורכין׳ קיסה אורכלת ומהרזה טוחן שוס דמעלה יוהא לא מעבל לה׳ פי׳ כיון שדוחקה הרוחות בבטנה משלחת תורה׳ בס׳ השוחט באמ׳ השוחט את המסוכנת כמן בשותה כמן במהרזה פי׳ שהטילה רעי׳ כגון קילוח בכוס הרוח׳ בפר׳ אותו נאמרין בגמ׳ ברכות העומד במיקן מוד ערתני פי׳ מהחלחל ומתמלאה בטנו רוח׳ ומשלח תורה מתגרין מהוך פנקטיהון שיינכא פעקסו׳ **תרט**

תרשא ולא קו תרשות׳ ס״א טרותות עיין בע׳ ט׳ תרשא ותגא תרשא כבר פי׳ בע׳ אריא׳ בס׳ הגוזל עצים בגמ׳ גזל מטבע׳ ובס׳ העור והרוטב בגמ׳ עור שיש אפי׳ ט׳ תרשא אמ׳ לא׳ אין׳ אפי׳ ט׳ נמא אמ׳ לו אין פי׳ תרשא משקל רובע חקב׳ בגמ׳ אפי׳ הוסיף על המטבע ט׳ משקל תרשא משלם לו ואפי׳ עשאוה ט׳ כסה משלם לו׳ **תרלי** תרי

תרלי כר חוץ כד רבור עיין בע׳ תר׳ בר׳ גמ׳ דל מי שאחזו קונטרא ליבא תרי סר שני׳

תרלוק בס׳ השר בגמ׳ מבוב רואה אינגרון כנגד ותרוד׳ פי׳ ... שמעבירין אותו ולא ונשקין אותן למי שאחזו חמה׳ ושם אוהו שם תרווקי׳ בס׳ המ׳ דל אין בין המודר חד לנתני יורין ט׳ תרויקא לגופא וכי חיורא לדיקלא׳ פי׳ קוצים שגדלין סביב הדקל שורפין לו שמשמרין פרחתו׳ כך יפה לגוף שסוב נעשה ויהר בריא׳ **תרכום**

בפר׳ כלאים ג׳ תרכוסין הן פי׳ עשן ארגזן מן עץ׳ ויש אומ׳ מן הירקן ובלעז [illegible] **תלמד**

ל״נ שגגה

בגמ׳ דל בטה מדליקין עד דכלא ריגלא דתרמדאי פי׳ עשים שדולקין טוב עצים׳ ולן חיא טרנסתן׳ וכן שוקין בשוק עם רבנא אדם לקנותם׳ בתשובות פי׳ עצים הן שנקראין כך׳ **תרמל** בס׳ גוזלני מדליקין גר שבא במקל ובתרמלו׳ בס׳ ובמה שחוגרה לבן מקלו מנעלו ותרמלו׳ בס׳ בכלים והתרמל חשת קבין הן׳ בס׳ כל בכלים ג׳ תרמלין הן׳ ובמכה חמות

שעשאוה הרעל׳ בס׳ יא בגגמים כל הבגדים והחמת והתרמל נראין כדרך פי׳ כלים של עור ומוש כין כהן מיני תלויות וכלדבר ובילקוט ערג ובתורמלה׳ בס׳ ב׳ בשביעית אפונים

ט״ז וב׳ לקוטי

הגמלונין שתרמלן׳ פי׳ שהקשו ונעשו כמין בוס כמין התרמלן׳ ירח עבדין קינקין **תרמוס** בס׳ תרפען ואת התורמוס היבש מפני שהוא מאכל לעניים׳ בר׳ גמ׳ דל אין צדין תורמוסא מקטע רגליהון של שונאי ישראל של וסים כני ישראל לעשות לך פי׳ ג׳ הועבות כתובות בפסוק זה אפי׳ כתורמוס הזה שלאחר שבע ירקות הוא ומה׳ לא עשאוני לא לאחר ג׳ הועבות עדיין לא עבדוהו׳ **תרנגל**

ט״ז וופסיקן בע׳ ישל לעשות הרע

בר׳ גמ׳ דל הבלה השחר על התרנגול שנסקל בירוש׳ פי׳ שלא תאמ׳ שאין מכל בבהמה נסקל כשיהרוג אדם אלא שור בלבד׳ שפרט הכת׳ השור ויסקל שה לבבמה׳ ואפי׳ העופות שהרי תרנגול בירושלם הרג התינוק שנקר במוחו והרגו ונסקל ירוש׳ בס׳ המוציא הבילין ראשו רוכב הלך ונקרן׳ בר׳ גמ׳ דל מי שאחזו ולא יקיב ליה לא לתרנגולא ברא דמיהמן

מכב׳

אשבועתיק׳ בפ׳ אלו טרי׳ בגמ׳ סימני העוף ובס׳ בא סימן בגמ׳ כל שחייב בפאה תרנגולא דאגמן אסור׳ תרנגולא דאגמא שריא׳ וסימנך עמוני ולא עמוניה׳ מואבי ולא מואביה׳ בר׳ גמ׳ דל המוציא יין דמאו דתרנגולא ברא׳ פי׳ דוכיפת כותלן מדרמן לברקיה שהוא חול של עין ובולבו׳ וסימנך ברא לברא פי׳ כאוב שמחוץ לעין׳ בעטין גבר׳ הרג ירו בכרך תרנגולא׳ **תרנג** בפר׳ רבפסטו אותן שבעים שבע ויעקב אי המה ראשון נעשן כמוטה וכהרנוס של ג׳ רגלים׳ הראה לו ר׳ יהושע בשם ר׳ לוי אתהוא רגלג׳ בקגדה ילד׳ ויקחו לו תרומה עד שלא נבנה בית המקדש היה העולם עומד על תרונס של שתי רגלים׳ משנבנה נתכונס הין ועמד על יישום וכלי עד ושתהי מקום לעמד ונטע וש׳ ויען החרון׳ ונטועים לא ניטלה ונטעה לעולם׳ פי׳ פסא׳ **תרנגולא** שיטא תורניתא בעבל שכבר שטא׳ מהגרם דקופין דבי הוה מהילך ינוקא ארזא וינקה שפלא לתרנגא׳ בס׳ הבקין אינטרוקין אנטר׳ איוטרוקין תורנהא׳ **תרנך** כמון

סבכא

בבכלים הן מכרב ולתרונגן של חין התרנך שערך שפב תיקוה **תריס** בס׳ גמ׳ דל במה מדליקין ועדין חניות פתוחות והריסין מונחין׳ בס׳ ביצה ביה שחאי אומ׳ אין מסלקין את התריסין ביום טוב׳ פי׳

עין שפה כמין

עין שור הבר

סבא

עין ויראו את אלהי ישראל

ענין לא תשם

תורא ברא דשטותיה · פי' עור החיצון · שמה רמון ·
תרג' תורא מרקף · תקות השני · תרג' פורא דחוטא זהוריתא ·

תרב
תרבא דאיידרא עיין בע"ס פסח ובע'
יחד ·

תרבלא
בר' גמ' דלא יותו ואת בני'
לא סתגי רבנן ור' אסי את בשור הבר וכול' עד
דרבנן סברי דמתרג' תור בלא סוגיא דבהמה היא
ורבנן סבר כיון דחשיב ליה בהדי חיות · סוגיא דחיה
הוא וכול'

תרבץ
בס' השותפין בגמ' סמדלן
חד מישור הרבצא · בס' המוכר פירות בגמ' בית
תבן וקנסור וב' על ב' · מאי קנסור תרבץ אפדנה ·
בר' גמ' דפ' כל הגוה פעמי' שזקק לאיסור והיו דמי
לעבדא להדי הרבצא לביתיה ואמרי' לנטורי
תרבציה הוא דעבד · בר' גמ' דהנעות טובא
דשמא דטובה ארמלתא · אי דאמרי דלא דירי
בר הרבצי · פי' חצרות · וכן מכן בס' המוכר את
הבית בגמ' המוכר את החצר · ר' אליעזר אומ' המוכר
את החצר וכול' עד כי פליגי דאמ' ליה דרתא · רב
אליעזר סבר הרבצא · משמע שכן מתרג' חצר
דרתא · שלכך לא מכר אלא אוירא של חצר · וכשטובה
ארמלתא שאורחן גשמים בטובה · שהגשם בונה
לארץ של הולידה והצמיחה · לא בירדי הרבצי · כלומ'
אין מעמידין החצירות שמכמותה אלא שוכבים שם שלא
באו גשמים כדי ליכנס לבית · לא תשם · תרג' לא תבר ·
שלא לאבירי הרבצי · כיון שיש חס ויושבין באויר
החצר לההרויח ברוח · לפי' אין מניח · שאויר החצר ·
פירוח בלא כמאדם · את שוכבים בה · פי' תרבצי
מקומות שנתרבצו המים · כמו המרבץ שדיהן ·
ומרבצין שדה לפני השביעית · וכשיורד יורה
במרחשון וכסלו והשדה מתרבצת · ומתרבש
בטובה חורשין אותה וזורעין · אבל כשיורדין
גשמים אם בטובה אין יכולין לזרוע ובירדי תרבצי ·
פי' תרבצי בתי מדרשות · כלומ' אין חריבות בתי
מדרשות שיכולין התלמידין לבוא שאין מעכבין
לכן גשמים · ובטובה יש לכן סבא · יותר מכל ימות
השנה · איכא דאמרי דלא שקיל שיבנתא כלומ'
לא נסתלק החום אלא ישיבה בכלהים פתוחים
מפני חוזק החום · בס' גמ' דפ' התורה במרבצא אמרי
וכי דבר הלמד בהקש חוזר ומלמד בהקש בכלה
לא איתמר · בר' גמ' דס' איל טריפה אי זהו הרבץ
הנשט יונה אמ' ר' מבלבבא ·

תרבקא
בבר' רב' ע"ד יין עד מקום שהנהר מהלך סס' היא

ארץ ישראל · ואין זו זה הרבוקה ·

תלבות
בר' נזקין בזמן שהן הרבות אינך מוודות ·
נדה טובלת יום שלאחרין ושימשה הריון הרבות
רשה ·

תלבתק
בר' כלאים הרוב
והתרובתור · פי' מין של כרוב הוא ובל' כל ישמע
קונביטו · ומתגדל ועושה זרעונים והוא קוראין
נבדן העלין · ובתלמוד ירו' פי' כרוב דקוק

תרג
התרית לבחרין הרקיתן לזבין שין
בערקעו · וכה ומכורש ·

תרגם
בר' גמ' דפ'
מקום שנהגו כשלמא שכר מתורגמן דמתרגם בשבת
פי' הדורשין שדורשין בשבת בציבור ושושין
לבן פסקה נראה כשוכר שכר שבת · בר' גמ' קדוש
בגמ' המקדש · לבכם · המתרגם פסוק כצורתו
הריזה בדאי · פי' כגון ויראו את אלהי ישראל וחזו
ית אלהא דישראל הרי זה בדאי · שאין הקב"ה נראה
והמוסיף עליו ומחרף ומגדף · וחזו ית מלאכא דה' הרי
זה מחרף ומגדף כבוד מלאך · אלא יתרגם ית יקר
אלהא דישראל ·

תרגימא
בפ' ערב כמחר
בגמ' סמוך למנחה · אבל מטעם בפירו' תרגימא ·
בס' הישן בגמ' ועוד אמ' אליעזר ישנם בפירות תרגימא
פי' מיני כיסנין דתניא בברכות בתוספתא הבוא
לפנין מיני תרגימא מברך עליהן מיני כיסנין ·
בפ' יום הכפו' בגמ' האוכל ביום הכפו' מאי מיני
תרגימא באתרא דלא שכיחי פירי · ואי בבבלא
איטא תרגימא כמו פירי ניניהו ·

תרגם

תרדין
מוסין
דגבורות בס' · תרג' תרגסין
שין כמו סיסין ·

תלה
בר' אליעזר אמ' בגמ'
אין שעשין לה חלוק ליתהון ליה עד דמיבלע ביה
דמיק · בס' גמ' דס' שורש מגלגין אימרה לה צ' יומין ·
בר' מחוכה בגמ' אין מגלגין · עבדה שמואל רב אין
אסי · כפא כבני בתלמין בנשש מיחד וינא אמיק
לה · ומאי נפקה מינה · בר' גמ' דס' מי שאחזו הרהייה
גשם עד דבעיה לבי מדרשא · בר' גמ' דס' אין
מוכרין קן מיהרה סיהרא הרי יומי · בס' התאחר ·

תרוד
בס' יו' בכלים ויש אומ' מידה גסה
מלא תרווד · רקב כמלוא התרווד גדול של רופאין ·
בס' העור והרוטב בגמ' דסמיך קולית כבלה ר'
שמעון אומ' ג' טמאות מרשות · מן המתי ב'
בכולאחת · והג' אין בהן · ואיזו הן מלוא התרווד רקב
ועצם כשעורה ורובע עצמות · מלא תרווד מטמא
במגע ובמשא ובאהל ואינו טמא במגע · והיכן מגען

באחת

אמר תר[illegible] הרנת ומשוען הכן בר׳ גמ׳ דס׳
אכל חלב אמ״ל רבא תרדא הודע גלא הודע תכן
סר׳ שמרה הורד מיר׳ **תרית** מילמ׳ ואהחנן
והיסמרת הורי שערים בגמ׳ דס׳ סער מברכין
ובגמ׳ דפאילו מנחות וקא אורכא עלה הוריה אדנהמא הוא
פי׳ שיש עלה השאר לחם ונכר וידוע כי לחם
אבלאר נמוח ולירא עלה הוריתא דנהמא בורא
מיני מזונות הוא שמברכין עלו ורבינו גרס שטפי
וגרסי הוריתא דלחמא מלעשין אסקלפ כי כן
דרך בס׳ כ׳ ע׳ ח׳ להכלשן הרבה **תלהק**
בפר׳ מוהות בגמ׳ הנודר בשמן את גבסן וארק הרהך
ומאי ניהו כלב וחמור **סליק פסון אחלפין**
תנש בכסו והיו בשלה כל אליעזר אינשש
פיר׳ חלה **תשואות** בר׳ מגילה אורכה
תשואות מלאה אל׳ אליעזר בן יעקב הלשון הזה
משמש ג׳ לשונות צרה מרוגשות אפילה וכו׳
תשע ירו בס׳ עלות השחר בט׳ באב מתפללין
רחסיך אקיע עלוו וכו׳ ט׳ באב אסור ברחיצה
ובסיכה ובנעילת הסנדל ובתשמיש המטה והגאון
אמ׳ יהא בעדור כל מי שעושה אחת מהן בט׳ באב
תשלח בלגמ׳ דק׳ דם נדה ט׳ זבה וכו׳
בס׳ דל הש׳ ובעין רב אמור אלהכהנים סל לעולם
השר׳ סה שתשרי והשבון לחודשין
סליק פין אחל פין תת
בס׳ גטים משה רהר גורשן קיסם שלחות ושברי
זכוכית מקירה משבלש שהתבשל בר׳ גמ׳ דס׳ חביות
המבושל
תורים ורמונים דלא ובני קחוטה בס׳ גמ׳ הנודר מן
כל דבר שדרכו לאכול כגון תורים ומי תורים בפר׳
ג׳ בברכות בגמ׳ היוצאין הפסקא אחול צו׳ יוס׳
ברוך נותן ליעף כח וג׳

וכגון באילן קת׳ פי׳ כלעז מורא **תות** בס׳
איב בעשה לצמ׳ ונהג בבהמה עבדיהן משתבחי בבר
בעשתא דהוכר אמהא פר׳ סחובי ח׳ טובלעה
תתיו אבל הב׳ פר׳ ל׳ אלה הולדה נח ונלם
אי נקי אל׳ חנניה אין ההיה אונקיא אחת היתה
ביד נח פי׳ כחות מאונקיה אחת היתה ביד כרח
מזכיות ההוא מחה כלומ׳ למטה מאונקיה רח
טובלעה ור׳ משה כלכו הל היה אות תניה אונקיואה
היתה ביד נח **תתר** בס׳ במה בהמה זכרים
יוצאין לבובין גמ׳ מאי לבובין אמר הונא הוהרי
פי׳ ר׳ האי הוהרי אמת שעושין לו חבלין וקושרין
אהרגלין זו מזו כדי שיהרחקו פסיעותיו זו לזו
ולא יהרחקו ויבואו לידי רוצה ומן הכר מעיק בה
מלשקירוב פי׳ הוהרי סמרטוטין של רקמה
ועשי שמירפין בה את הבהמה פי׳ הוהרי
קשורים שעל שנים בלעז אקופלטורי
תתר בס׳ אי זהו נשך בגמ׳ אין ט׳
מושיבין ס׳ פלנו בע סוס והוהרי פי׳ העמר שעל
הוורכים שגללו הצאן מסתבכין בו בשעה שיוצא הרועה
מן הלחלוחית והרועים המידאוזין אות הצמר [illegible]
והסגללן נתין בו **תתר** בס׳ מי שמתו [illegible]
[illegible] כמעשה כארס ט׳ שאמרו לו משהו ההרנית
פי׳ חול החומס ויש בה שינה יכולה להריח **תתר**
בס׳ לא יחמור בגמ׳ חמרה נשי אורכא היהורא מכטוען
בס׳ גמ׳ דלאין בין המודר סטא היהורא אים טיוט בס׳
הקומץ רבה בגמ׳ ארבע פרשיות אמ׳ רב היהורא
במבינן הלכה למשה מסיני פי׳ לאחר שהעח
ארבע פרשיות בארבעה בתים כדי שלא יתגלגלו חוץ
עושה תפירה אחת על פני כל הבתים כשין גע׳
וקווי יוי יחליפו כח וג׳

נצח סלה ועד יתאדר בפי כל הבריות מבורך וברוך׳
תוקף ואון ברחמיו עיצמני לערוך ולפרוט בסדר סדר הערוך
נוראות בעשותו לו אקוה שר נחסל להחלימי בלי מרוך׳
בלוב חסדיו כל בא לטהר מקווישן ואמצי בלי פירוך
יגעתי יצבור הסבות הקשות דיבור עם דיגומן היות כלרוך
ריגו גי הושלם בשלושי בתשעה עשור לירח אב לטב יהפוך׳
בשנת ריותסא ליצירה לג ואלף לחרבן בית קדש החרוך׳
ותג ואלף למניין שטרות [illegible] כבש לפני גו[illegible]
[illegible] שנות בשירות [illegible] וחזקו [illegible]
[illegible] כחגבורי בזה כן יגבירו ל[illegible] ואגוף

קרשים שנעשין בית

בלילה׳ וביום מסלקין אותן ומניחין אחרים אוכל
נמי למיטר׳ וכה הלל מהדרין [illegible] מלמעלה
ולהחזירן כדי לאגור׳ בכ׳ בן זומא תשובה
טובים כתרים לפני הפורענות בר׳ אמדק׳ תב׳ השחר
ובבכורות בפר׳ כל פסולי בגמ׳ כלהמומין המרחן
עד שיכנסו בעלי תריסין לבית המדרש׳ פי׳
בעלי תריסין כמו מגן שהן מלבי׳ין מפקידין
עם ישראל לעזור אותן ולהגן אותן על כמו שתרין
גדריהן׳ כלו׳ תלמ׳ חכמ׳ שנושאין אותן במלחמה
שלהורה כבעלי התריס הזה׳ בכ׳ כד בכלים ג׳
תריסין הן׳ הכפוף טמא מדרס׳ פי׳ תריס כפוף
כאותן של בעאדם׳ בכ׳ ובמות לא כך היה מעשה
באושעיה ביר׳ שהתריס עם כה זקנים מאתים
זנה הרג מאותן תריסין׳ לא יקדמנה מגן׳ **תלקות**
בס במה אשה בגמ׳ סנדל מסומר שתים מרכאן
ושתים מרכאן ואחת בתריסותו בר׳ גמ׳ דה ואן
קשרים הוא מעמיד כסנדל שושבין ז׳ אזנים
עד תריסותים שלא לשבר דברין של׳ יוחנן בר׳
גמ׳ דפתמות חליצה הוא של עור ותריסותן של
שיער מהו פי׳ רצועה של סנדלים קן [illegible]
בלג ערבי שוריך׳ **תרעומת** בסגמ׳ דל׳
א׳ בברכות ותמני מה ביטלנם מפני תרעומת
המינין׳ פי׳ שלא יאמרו אין עיקר התורה אלו ז׳ דברים.
ורון מפני טענת המינין שלא יהיו אומרין אילן
לבדם נתנו למשה בסיני׳ **תרע** ביבמ׳ בל
וישמע התרן׳ בכ׳ ויקהל משה תרעתים שמעתים
סוכתים [illegible] לשבה הגזית שמעתים
שהיו [illegible] שומעין הלכה סוכתים שלסהדרין
ברוח הקודש׳ ומו הם המה הקנים הבאים מבני קיש
חתן משה הא תרעתים כמה שישראל נכנסין
בצרה מתריעין והקבה שומעין שמעתים שהיו
שומעין ועומדין מיושבי הגזית סוכתים שהיו מסכין
לכן פי׳ הערוב עינין שמעתי שיש׳ מקומות
שאומרין כל הציבור ברכת עננו בחד לקול אחד
לומר שאומרה החזן והיא התרעה פי׳ החזל קיים
גן דאיתגן לאורחי בתרעומות כל מאו דבעי׳ וכן
מנהג כל ישר׳ עיין בגמ׳ חגי׳ בבל׳ רב׳ כך ע׳ ופרשה
וקדמה את הא תרועיא דימא כמ׳ ואמ׳ עלה המורן
לפנחס׳ **תלת** אחד אדון בהורף וכל עיין
בעל מפס׳ בר׳ גמ׳ דה הרישויר [illegible] בית
שמאי [illegible] רורפיה דההוא גברא פי׳ עיקר דעתן

של זה האי כמו הורף של רהב שהוא העיקר פי׳
גילוי דעתן אם לא עמדה׳ **תרף** [illegible] גמ׳ דף
א׳ בבסח׳ וכס׳ כל פסולי בגמ׳ בכור׳ ובב׳ ק׳ [illegible]
חטת של תרומה שנולד לה ספק טומאה׳ ר״א אומר
אומ׳ אם היה מונחה במקום התורפה ישחנה במקום
המוצנע פי׳ מקום מבוזה שאינו מוצנע׳ בס
בנדה הרואה כתם על בשרה כנגד בית התורפה
טמאה׳ פי׳ מקום בית ערוה ולמטה טמא שחוקקין
את המקור׳ בלגמ׳ דף ב׳ בנדרים כל המסתכל
בעקבה שלאשה ושל עדאמ׳ ריש לקיש עקיבה
דקתני מקום התורף שהוא מכוון כנגד העקב לשון
יונהאי והלעז כמו לדבר שאין הגון קורין יורף׳
בכ׳ מה אשה בגמ׳ דסמך יוצאה אשה כל המולך
באצבע קטנה שלאשה כאילו מסתכל במקום
התורף׳ בפאין מעמידין ההולכין להתרפות מוסר
לשנאה ולבזה ומתן של בעל קרי לה תרפה לשון
גנאי כמו תורפה שלאשה מקום מטונפת׳ לגנג
וקלס הרג מאיך נותא ותרפותא׳ בברייתא דר׳
אליעזר פר׳ לו׳ ומה הן התרפים שוחטין אדם בכור
ומולקין את ראשו ומולחין אותו במלח ובשמים
וכותבין על ציץ הזהב שם רוח טומאה׳ ומניחין אותו
תחת ראשו ומניחין אותו בקיר ומדליקין לפניו
ומשתחוים׳ ולכן היה מדבר עמהן ומניין שמדבר
שנ׳ כי התרפים דברו און׳ לכך גנבתם רחל שלא
יגידו ללבן שברח יעקב׳ ולא עוד אלא להכרית ע״ז
מבית אביה׳ בבלא יחפור בגמ׳ ואה מר רגלים
גרוגרות הא חזן כשהתריפו פי׳ הורקבו שאינו ראויה
לאכילה׳ **תרת** בפאילו נערות בגמ׳ דסמך
האונס כי תרפו הא דסיבורי פי׳ כהקוה דם
מן המאור׳ **תרת** ושלהן להרוצה כבר פי׳
בגל פר׳ **תרץ** בסנהדרין׳ ולך שוחטין׳ אי
הכי בי תרוש׳ נכר׳ במלום ובמישור הרגק שיטות
מלתא לכא ובתרוצתא׳ כאשר הלך [illegible]
אמר במם לבב ובמישור׳ תרג׳ בן שיטות לכא
ובתריצתא׳ **תרח** גרעין כמין מרקיחה׳
כבר פי׳ בע׳ כלב׳ **תרק** ומשך ותרס׳ תרג׳
יו׳ הקקא׳ בבל׳ רב׳ תרס רבנן אמרי תרקי׳
תרקב בס׳ ה׳ בתמיד והקב [illegible] להרקב קחו
בגמ׳ [illegible] בתענית [illegible] בית כור שומב תרקב
פי׳ תרי קב הנם ג׳ קבין׳ והן חצי סאה׳ **תרד**
בפ׳ המולעים בגמ׳ נבן לא תוחין אמ׳ ל תרדא כי
תניא חסיא דקאמר אמ׳ ל הי לך׳ בס [illegible] ב׳ אותן

עיין עלה המורן לפנחס

בשם ... ספר ש... ברוך ...
... שגיאותי ...
יסלח לי

נשלם זה ספר הנקרא שמו ספר הערוך שחיבר הרב
המובהק המפורסם החכם האלהי דאורייתא בנהורא
דנהורא הגאון רבינו נתן הצדיק העניו זלה"ה כבוד
גדולת קדושת מרנא ורבנא יחו"ש הרב הגאון
זלה"ה כבוד גדולת קדושת עטרת החכם הרב
הגאון רבינו אברהם זצ"ל ברומי בתרין בשבא
דהוא דלת עשרה יומי לירח אדר דשנת אלפא
וחמשי ומאה ותלת עשרה שנין למנין דרגילנא
למימני ביה במדינת ... דהוא קאים על
נהר ... דרבנן קדישי
... עדן

[illegible]

כספר לבנו להחמד ... אורה
מנסתרות נקני
במעשה
אלוהי עושי

[illegible]

בשם ה' נעשה ונצליח

[illegible]

[illegible]

[illegible] ורון בנדיך [illegible] באנג נגנרי גא ראי

הו בנדי מוזמור [illegible] האזינה יי אגר

בשאר כי בגויד סולטאן רוז יא בגויד בארגאן

שטכאן נרויסאן ונירסאניא פלואר האגרה

מרדי בסתאן רוזן ווית עבן ובגור בר שוי אין מוזמור

ג באר דר רג הר רוז וקפבר אומדן אפתאב ווקת פרן

שודן אפתאב ובגויד נוזן בר רוזי תו ופאהאר הן

ועז עכופת כסי רא כי מיתרסד ברוז ושב

מוזמור ז יי ט באתך בגויד אורא בר אב ניך ובשוייד

רוז כור רא אזר דרד לשווש באשד רפואה יאבד

מוזמור ו יי אל בך חסיתי בעיסד אוורא

אוסר מוזמור תא קומה יי באפך ובי אוייד אורא

בר אבר לשתהא כי אב מי גושר ובשוייד מרדי כי

מרדיש בפסה בוד הן כור רא דרואן אב לשותה

רפואה יאבד מוזמור ח יי אדונינו אגר לואר

כי לבואת שוד מיאן ב כסי בגוי אין מוזמור אבר

לשפהה דר כאסהי ספלין עו נבריז אן בר סר אישאן

ושוזן אישאן כי [illegible] שוד מוזמור ט אודה

יי בכל לבי אגר באשד הורא המבשר ומי הרסי

אז [illegible] כי בברד סולהן בגוי אין מוזמור למה יי

רוזי באמדאד ואר [illegible] בסתבי [illegible] חוף [illegible]

מוזמור יי [illegible] ברחוק [illegible] אגר כאפר

בתרסכד אז הו דושמנאן הן [illegible] אז הן

אין מוזמור [illegible] הר רוז באמדאד [illegible]

מוזמור יא [illegible] אגר מי הרסי [illegible]

הן בגוי אין מוזמור [illegible] הר רוז באמדאד ג באר

[illegible] כואנה [illegible]

מוזמור יב הושיעה

יי כי גאור חסיד אגר כסי המי הרסד אז [illegible]

[illegible] דושמנאן אין מוזמור [illegible]

ג באר ומשיאן [illegible] מוזמור יג עד

אנה יי אגר הרסי [illegible] דושמנאן בגוי אין מוזמור

ג באר בר [illegible] ובכתב בר [illegible]

[illegible] דר פיש [illegible]

מוזמור יד [illegible] בגוי [illegible]

אז [illegible] דר [illegible]

[illegible]

בפיש [illegible] מוזמור [illegible] בגוי [illegible]

[illegible] ג באר ג [illegible]

[illegible] בדי

[illegible]

[illegible] מוזמור ג [illegible]

ואי מרני מוזמור יח ארחמך יי חזקי [illegible]

אורא בר אב [illegible] ובכתב אורא בר [illegible]

כור אגר דרדמנד באשד רפואה יאבד מוזמור

יט השמים מספרים אורא בר קדחיין [illegible]

ובדיה [illegible] כי [illegible] דרד כונד רפואה יאבד

מוזמור כ יענך יי אגר לואר כי [illegible]

בר מרדי כי [illegible] תן [illegible] בוד בגוי אורא

ג באר [illegible] ובכתב בר כוזי [illegible]

[illegible] מוזמור כא יי

בעזך אגר [illegible] בגוי אורא בר

רוזן [illegible] ובכתב דר [illegible] והיץ מהרס

מוזמור כב אלי אלי אגר [illegible] דושמנאן

[illegible] בדי [illegible] מי הרסי דר

[illegible] כה [illegible] בגוי ג באר

[illegible] מוזמור כג יי רועי לא אחסר אגר

[illegible] כי [illegible] כור

[illegible] ובכתאן אין מוזמור ג באר [illegible]

[illegible] דר [illegible]

מוזמור כד ליי הארץ אגר באשד [illegible] דר

[illegible] מוזמור ז באר דר ז רוז

[illegible] דר [illegible] הרץ

[illegible] הרסי מוזמור כה אליך יי [illegible]

אגר [illegible] דר [illegible] כור

[illegible] מוזמור ג באר

[illegible] מוזמור כו שפטני יי אגר [illegible]

כי בר [illegible] בכתאן אין מוזמור [illegible]

[illegible] מוזמור כז יי אורי וישעי

אגר המי הרסי בשב דר [illegible] אין מוזמור

[illegible] מוזמור כח אליך יי אקרא מוזמור כט

הבו ליי [illegible] כסי [illegible] גרפתה בוד

בכתאן אין מוזמור [illegible] בר [illegible]

[illegible] ובדיה [illegible] יאבד

מוזמור ל ארוממך יי בכתאן אורא בר אב ג

באר ובדיה [illegible] דרד [illegible] רפואה

יאבד מוזמור לא בך יי חסיתי אגר [illegible]

בשב דר [illegible] הרסי [illegible] בגוי אין [illegible]

[illegible] מוזמור לב אשרי [illegible] בגוי

אורא ג באר [illegible] דר [illegible]

והיץ מהרס מוזמור לג [illegible] בגוי אורא

דרד קוליה

חדאר

ומזמור [illegible] לעשות [illegible]
[illegible] באור [illegible]
[illegible] בגדיך [illegible]
[illegible] באו הני
[illegible] לואהי מורא [illegible] מזמור קֹי
[illegible] קרעו בשמו [illegible] רא [illegible]
[illegible] כי סתרה [illegible]
רא [illegible] מזמור קֹ
[illegible]
[illegible] ברש בדה
מזמור קֹט [illegible]
[illegible] קדרי העולם [illegible]
[illegible] מזמור
[illegible] שעוד
[illegible] מזמור [illegible] ידה יי [illegible]
קֹ [illegible] מזמור [illegible] הללויה [illegible]
קיד [illegible] ישראל [illegible] קטו [illegible] וימיניו יי
מזמור קיו הללו [illegible] מאה
[illegible] מזמור [illegible] בואו [illegible]
[illegible]
[illegible] גרדני
מזמור קיז הודו [illegible]
[illegible] מזמור
קיח אשרי [illegible]
[illegible]
[illegible] מזמור [illegible]
[illegible] על עוכן
[illegible] אשרי [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] שמחה בו
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] מזמור קלב שיר
[illegible]
[illegible] קלה שיר [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] מזמור קלז [illegible]
ומזמור קלח שיר [illegible]

שיר הם [illegible]
[illegible]
[illegible] דר [illegible]
מזמור [illegible]
כי סולח הן [illegible]
מזמור קלג שיר [illegible]
לדוד ומזמור קלד שיר [illegible] ברכו [illegible]
[illegible] מזמור [illegible]
[illegible]
[illegible]
ברוך [illegible] מזמור קלו הללויה
הללו [illegible] ומזמור קלז הודו ליי כי טוב [illegible]
[illegible]
[illegible]
מזמור [illegible]
[illegible]
[illegible]
מזמור קמ על נהרות בבל [illegible] אודך יי בכל לבי
מזמור קמ יי חקרתני [illegible] יי [illegible] קמג
יי [illegible] מזמור [illegible] דוד
[illegible]
[illegible] מזמור [illegible]
[illegible] מזמור [illegible]
[illegible] מזמור קמו הללויה הללי נפשי
[illegible] הללויה כי טוב [illegible] מזמור קמח
הללו [illegible]
[illegible] מזמור [illegible]
[illegible]
[illegible] מזמור קמט שיר [illegible]
שיר חדש מזמור קנ הללויה הללו אל בקדשו [illegible]
[illegible]
[illegible]
ושלום על כל ישראל
ברוך רחמנא

רשות אשרי

אבוא בגבורות שם שוכן רקיעים
במסמרות אהלו במסגרות [illegible]
גדודי שחק אשר שבעתם [illegible]
[illegible] וכנוקם [illegible]
קדמת [illegible]
ונגמר [illegible]

ש שערי עבונג

[illegible] ולפאוס ואבד

מזמור [illegible] דוסת דארד

[illegible]

סר שודי [illegible]

[illegible]

[illegible] אישאן

[illegible] אורא בפיש באר

באר ואו בפיש [illegible] בא ו [illegible] מי כונד

אן [illegible] בא ו בר [illegible] מזמור [illegible]

ה' [illegible] כסי דר עמל סולטאן באשד

ומי [illegible] או בכונד ומי [illegible]

או קטב וחרב סולטאן בכואנד אין מזמור

ג רוז הר רוז ג באר כי אימן גרדד אז [illegible]

וסהם בר [illegible] וסלאמת ואבד מזמור

[illegible] למנצח אגר שכצי דעוי מי כונד בר [illegible]

יא [illegible] יא [illegible] יא מונכר שוד או

[illegible] בכואן אין מזמור ג באר ורסתה שוד

[illegible] מזמור [illegible]

ומזמור למה אלהים בכואן אין מזמור הא

ג באר בר אב רואן [illegible] וכשוי דר אן אב רואן

כסי כי [illegible] באשד ג באר [illegible] רפואת [illegible]

[illegible] שוד [illegible] מזמור [illegible]

הריעו לאלהים [illegible] ומזמור [illegible]

אלהים ומזמור [illegible] אלהים [illegible] כסי

[illegible] כי [illegible] ברוד [illegible] בכואנד

אין מזמור הא [illegible] כי [illegible]

[illegible] גרדד [illegible]

בסיאר [illegible] ואבד

מזמור [illegible] ומזמור [illegible]

אלהים [illegible] ומזמור [illegible] רועה ישראל אגר כסי

[illegible]

בגויד אין מזמור הא [illegible] רסתה

שוד מזמור [illegible] לאלהים מזמור [illegible]

אלהים [illegible] מזמור [illegible] אלהים [illegible]

אגר כסי [illegible] אין מזמור

הא ג באר [illegible]

כרדה שוד [illegible] מזמור [illegible]

[illegible] אורא [illegible] בר [illegible]

ורסתה ואבד מזמור רצית ה' ארצך

ומזמור [illegible] ה' אזנך ענני מזמור [illegible]

יסודתו בהררי קדש [illegible]

בר [illegible] בכואן

אין מזמור הא [illegible] בגדי [illegible]

[illegible]

[illegible]

ובכר בר [illegible] אין מזמור [illegible]

[illegible] בר [illegible]

[illegible] ואבד מזמור [illegible]

אלהי ישועתי ומזמור [illegible] חסדי [illegible] כסי

[illegible] דר [illegible] דר [illegible]

[illegible] רוז [illegible]

[illegible] מזמור הא [illegible] בר [illegible]

ה' [illegible] כונד דר [illegible] ואבד [illegible]

[illegible] מזמור [illegible] ה' [illegible]

[illegible] מזמור [illegible] יושב בסתר עליון [illegible]

[illegible] בר [illegible] ובאשד [illegible] דר [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] ה' [illegible]

[illegible] אין מזמור הא ורסתה שודה [illegible]

מזמור [illegible] טוב להודות לה' מזמור [illegible]

מזמור [illegible] אל נקמות ה' מזמור [illegible] לכו נרננה

לה' אגר [illegible] באשד [illegible]

[illegible] שוד [illegible] אין מזמור הא ג באר [illegible]

בר [illegible] שוד מזמור [illegible] שירו לה' שיר

חדש מזמור [illegible] ה' מלך [illegible] אגר כסי

[illegible] מזמור הא [illegible]

בר [illegible]

[illegible]

[illegible] מזמור [illegible]

שירו לה' שיר חדש ומזמור [illegible] ה' מלך ירגזו

עמים [illegible]

[illegible] אין מזמור

[illegible] שוד [illegible]

[illegible]

[illegible]

אשירה מזמור [illegible]

[illegible]

[illegible]

אין מזמור הא [illegible] ג באר [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

בינן

זה נוסח איגרת של צדקה ששלח
הרב ר' שבשי דראוונדי ביד הזקן
ר' שלמה גולאמי·

כה אמר יי שמרו משפט וגו'
על צדקות פרזונו בישראל ובא לציון גואל
נלכד בפח·
[illegible]שה אח· אלון פריס:
מגב המעוואי· מיד מוק שו:
הצל נפשו· מה ילד יום·
כולא הרע·
ונפדוי יי ישובון וגו'
שלומות שלא יתמו וברכות משופעות
של[illegible]רמו ונעימות מאוסים ונוכחות
בעניני מקובבים· עד רמה והקפה
מזונה· וגאל ועלצון באהבה ורצון· ושם
טוב והקלה· גם ארוכה ימים וחיים
ארוכים ונעימים· ושקט ושלוה ואורה
וחדוה להדרת יקירת חשובינו דורשי
שלומינו ובעלי שלותר ברקלה קהלה
הרותר[illegible]· כי במדינה כאשר נזהרה
מקמנם ועד גדולם ישל[illegible] רבות
יקובלו לקיים עלהם קרא דכתיב
לקדושים אשר בארץ המה וגו' ועוד
עליכי עמיר כאספן וגו' ועד שלומות
בבית מאין חקר בכל שעה ערב ובקר
יקובלו כל קהלות של [illegible] עד קהל
עיר יזד מפרסם ועד כולם יקובלו
[illegible]לום מאדון השלום· עושה שלום
שלום· ומן הורק [illegible]קדושה המתייחד
שכל גבורות שלום לקיים קרא דכת
[illegible] עושה וגו' ועוד נקיים על משלמת
נפש בפ[illegible]רס וגו' וגו' ועוד לקיים
עליכם קרא דכתיב ותשועה צדיקים מיי וגו'
ועוד לקיים עליהם לא ירעבו ולא יצמאו וגו'
ויודע לרבותכם כי סיבה
[illegible] חריפה גדולה רשומה נשתהן
[illegible] בשביל באיש הזקן הלזה המסכן

הדל והלזה· ששמו שלמה בר ר' ישי המשוע
לומסי [illegible] מהולכה גולאן שם מגורת אלו·
וחולה [illegible]· נרשום לו אולן כמה מגדים
פדי שיקוית לו למחיי· מפני ביוש [illegible]
שאין יכול לפרש מקוה הלשרהו ומאורעותיו
מיק חובה לכתוב ולהודיע לכבי כוגה
מן קהל משכבר הוא והרי ראיתי גם את
אבין בינזכר נ"ע וגם את אחיו ר' אלעזר
שעדיין הוא רב לקהלו· וחסד נדיבים היו
ועל כבוד· חסנו שאוהבים את גרים
ואת תלמידי חכמים ביותר מכבדים·
ועוד שמעתי כי מאשר סבור לשבים
משבי יהודה ו[illegible]יחום הם·
עכשיו והגה[illegible]לגל [illegible]
וירד מינכסין· כמו שכתוב בגל[illegible]
הוא בגלגל אלא בגלגל· שהגלגל מגלגל·
ונעשה רש ענו ונסף· ובתוך כן מכרת·
וכי ימוך אחיך [illegible] עמך והחז'
בו וגו' כי מעולם היה עשיר ונאמר
עשיר ורש נפגשו וגו' כלומ' הולך גם
בנכסים אצל עשיר בנכסים ו[illegible]
רק לו פרוטה· והוא אומ' לו חמי
חמי שקיל חמי אפקוריא [illegible]
הקבה אומר לו דייך שלא [illegible]
לו ממק שנתתי לך· לא ירא [illegible]
לו עם רעה· לבריך והוליד בן ואין בידו
מאומה מכל מאי דהוה [illegible] שבח
קולם יוי· כל מי שעשה לב עשיר
ובל לעשוק עני· ומי שעשה לזה
עני· יכול לעשות עשיר
עשיר מאוריך [illegible]
צדקה בכל שלום [illegible]
ועוד כן מעוע שבקשה [illegible] צדקה
בעני[illegible] בבכונו [illegible] ואם מורה
למחיו כמו של ביודעהו מציון אשר
יצא מהבשו ואה בורק את יין לשתות
דבריו· לרשות [illegible] וגו' [illegible]
[illegible] ויי ושלום לשעה [illegible] על כל
[illegible]

ויש
בוית
אל גז
מגבתא
פניהם
קדומה

יו' עש[illegible]

[illegible]

זקנים אתם [illegible]

[illegible]ים

בעל [illegible]

[illegible]ים

[illegible]ודים [illegible] כ[illegible]

[illegible] ויסף [illegible] הן [illegible]

[illegible]ים [illegible]

[illegible] כלן ולא מן [illegible]

[illegible] טרם ונדיבים [illegible]

פרש [illegible]

דור [illegible] לרדוף בדרכי [illegible]

קדשם [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] מאושר [illegible] רעים

[illegible] אשר [illegible] הלך [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] מריעים

רכב אלהים [illegible]

קדושים [illegible]

[illegible] רוכבי [illegible]

[illegible] יזהירו [illegible]

[illegible] כשרפים [illegible]

שמחו [illegible]

נחלת [illegible]

[illegible] לב [illegible]

למען [illegible] הירן וגם [illegible]

[illegible]

יה [illegible] יהודה [illegible]

[illegible] כשלג [illegible]

חשבו [illegible] כאור [illegible]

[illegible]

ועד עוד [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

גמולם ישלם חסד [illegible]

רגל [illegible] לדורשין [illegible]

[illegible] כמו חנוך ומשה [illegible]

[illegible] זיע וג[illegible]

[illegible] מבור [illegible]

חי עולם [illegible]

[illegible] כמו [illegible]

יחד [illegible] השר מרכבת

[illegible]

[illegible] יזכור [illegible]

[illegible] וסרו

[illegible] וקראו שם המקום [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] מקדש [illegible]

קרא [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

רשות [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

עליו ... [illegible] שהצדקה מאריך
ומוסיף על שנותיו של עושה[illegible]
ואת [illegible] שאחד מאריך
[illegible] וכן [illegible] חקר [illegible]
בדי[illegible] [illegible] לכור[illegible]

[illegible] הדל האומר שמעו הקטן
[illegible] שבידו אלא ביד הקב״ה גראה
[illegible] [illegible]

[illegible] משה [illegible]

[illegible] איש [illegible] ישר
[illegible] [illegible] ידר לו
אל האומר לו למה חטאו
נרשב במעל שבב [illegible] תשרה
[illegible] [illegible]
[illegible]

[illegible] בן [illegible] לנים
[illegible] שבוא [illegible] תמוז
[illegible] [illegible]

[illegible]

[illegible]

מעע ששלה עופה טמאים
[illegible]
הנשר יע [illegible] הפרס יע [illegible]
יע [illegible] יע [illegible]
עורב [illegible]
החמס [illegible] של העופות [illegible]
שחף [illegible]

[illegible]

שמעון [illegible]
[illegible] בבחור [illegible]
[illegible] בן משה טוב
[illegible] מ״ר שמואל
[illegible] כך היה
[illegible] חבורך הדין [illegible]
[illegible] והחקור עד [illegible]

לווה מהרת

ויצאו משמיהן גם בירידת המן היה
מוסיף לפתח אהליהם של צדיקים.
ולשאר הארץ היו מגלגלין ומלקטין שנא'
שטו העם ולקטו וגו' ומן מצינו
נמי ר' יהודה אומר גדולה צדקה שמקרבת
הגאולה שנ' שמרו משפט ועשו צדקה כי
קרובה ישועתי לבוא וגו' הוא היה
אומ' י' דברים קשים זה מזה וכו'
ובמעשרה שם שהן אומ' חושך המות
קשה צדקה מצלת שנא' ויציל [illegible]
בינם עברה ותנא. ר' חייא בר אבא
דאמר כתו' לא יועיל הון ביום עברה
שהיו צדקות הללו אחת מצלת
מדינה של גיהנם ואחד מצלת
ממיתה משונה איזו היא צדקה
שמצלת מדינה של גיהנם [illegible]
ואינה יודעת ממי נוטלה [illegible]
ואינו יודע למי נותנה [illegible]
על קופה של צדקה כר' חנינא בן תרדיון
וכו' ואמר דתניא ר' אליעזר אומר
דכתי' וילבש צדקה כשריון וגו' מה
שריון זה מגין על בעליו במלחמה
אף צדקה מגינה על עושיה מדינה
של גיהנם. ד"א מה שריון כל קליפה
וקליפה מצטרפת לשריון גדול אף
צדקה כל פרוטה ופרוטה מצטרפת
לחשבון גדול ר' חנינא אומר
מהכא וכבגד עדים כל צדקותינו
מה בגד זה כל נימה ונימה מצטרפת
לבגד אף צדקה כל פרוטה ופרוטה
מצטרפת לחשבון גדול ודתניא
ר' יצחק אומ' הנותן פרוטה
לעני מתברך בשש ברכות
והמפייסו בדברים מתברך באחת
עשרה הנותן פרוטה לעני מתברך
בשש מנא לן דכתי' הלא פרוס
לרעב לחמך וגו' וכת' [illegible] הבקש
בפתחם אמרינן וכת' בתריה הקרא
וה' יענה וגו'

[illegible] והמפייסו בדברים מתברך בי"א
ברכות מנלן דכתי' ותפק לרעב
נפשך וגו' ונחך ה' תמיד וגו'
ובנו ממך חרבות עולם וגו'
ר' יצחק מאי דכתי' רודף צדקה וחסד
ימצא חיים צדקה וכבוד. משום
דרדף צדקה ימצא חסד. הכי קאמר
כל העושה צדקה הקב"ה ממציא לו
מעות לעשות בהן צדקה. ר'
נחמן בר יצחק אמר הקב"ה ממציא
לו בני אדם המהוגנין לעשות להן
צדקה לקבל עליהן שכר. רבה [illegible]
דוק [illegible] [illegible] מתחילה
דרגא ממתוק בעיא למיעבד חבר
[illegible] השתא הוה מקיים
[illegible] סקילה כעובדי עבודה
וכוחלים שבחזה בפרסים אמר [illegible]
חיים [illegible] [illegible] והשגחתם עיניך
ממון. דתניא ר' יהושע בן קרחה אומר
כל המעלים עיניו מן הצדקה כעובדי
עבודה זרה דכת' השמר לך פן יהיה דבר
עם לבבך בליעל וגו' וכת' התם
יצאו אנשים בני בליעל וגו' מה להלן
עבודה זרה אף כאן עבודה זרה. תניא אמרו עליו
[illegible] [illegible] מונח על קופה
[illegible] [illegible] מחה באשה אחת ולא
[illegible] [illegible] בשפע בצורה אחרת לו
פרנסתי אותה [illegible] העבודה שאין בתוכה
כלום אמרה לו [illegible] אין [illegible]
הרי הוא וז' בניה מתים ברעב עמד
ופרנסה משלו [illegible] חלה ונטה למות
אמרו מלאכי השרת לפני הקב"ה רבונו
של עולם אמרת כל המקיים נפש אחת
מישראל [illegible] קיים עולם מלא. [illegible]
הצדיק שקיים אשה וז' בניה ימות
בשנים מועטים
הללו מיד [illegible] לו [illegible] כ"ב שנים

[illegible] לחסיר [illegible] לבחרו בלשון המתקיים
[illegible] דוגמות ובחנו כי [illegible] עמוק דבריו עד
[illegible] כי ואנצה מוגנה

ערכתי אערך

[illegible] להשיר מלבות שיר כתולה כי בשומור בריתי
[illegible] יכון [illegible] ובשחק [illegible] נאמן לשום תבלה
[illegible] עד לא ינקה אף בהתעסם נם ואיש
[illegible] גברו והצלחו ויודעי בינה לעתים
לשונם ושרים דברים עתיקים גבורי החיל אנשי
צבא למלחמה יצאו ורוכח ומזריה

ערכי

פנהם לדבר עדות אל לפני מלכים [illegible]
נשאים לפני ההרים למהר בלע עיקש המכשול
ההרים תלוין בשערה מקרין מועטו והלכות מרובות
[illegible] על מה שיסמכו [illegible] מעתיקים והלוים
מדקדקים והשופטים [illegible] והמלכים מצדיקים
וכל העם משתקים נקיים ועמק כולם צדיקים
והן באמונתם נמקים חלקו המותו בקקום
בוקקים כי לא מנקחת מעוקים ויגלה עלהם
להקים ועזרא הכהן לבבו לדרוש [illegible] ללמד
בישראל משפטים וחוקים מורשה [illegible] והנחיל
שיגן ולמוד תורה על פה והמסורה [illegible] טובחה שבחה
מסלה וינה אף ערכה שלחנה באור החקוקה
בכתב ברשום מפורש שוה שבלב וביטו אשר והעד
[illegible] אבות

וערוך

בלשון אחת ושפה אחת לכולם מאין נודד כנף
ופוצה פה ומצפצף [illegible] שם זכרונו האדיר
העושים צדוק [illegible] עשות [illegible]
החמם למטה [illegible] מאז התורה
יה ונמצאו בזו דבריו [illegible] מרו [illegible] אחרונה קדשון
חלפו חוק הפרו ברית [illegible] בני קדושים [illegible]
ישרה נחלו סגולה אותם מעולמה

ווערכו

בשער בת רבים ברוב ומרי [illegible] דור הולך ודור בא
עד שוב משפט לצדק ואחריו כל ישרי לב וחשך
וענן וערפל קדרותו [illegible] אחריהם תרבות אנשים
חטאים גם הוא קם [illegible] מרעים והשיב רשע
והוללות בלבבות הכסילים ומעשיו חשך ולא אור
ויתעם כשכור כבודו [illegible] עצמו
הלכו מגבן סדום [illegible]
עניי רוש ואשכלות מררות [illegible]
יעקב ונחלת בני אלהים [illegible] מלאכו [illegible] נגלו
[illegible] כרם חמד צמוקות [illegible] שמעתים
[illegible] שמעון שערי הצדק ואיש סוכו הסוטר

ברוח הקודש וסיבתו [illegible] וישבי הדרך
[illegible]
אחריהם [illegible]
עבודתו [illegible] עמוד [illegible]
על מצפה [illegible] לנגיד ממנו
ישב לצרף כסף [illegible] סיגי לברר
וללבן שבעתים [illegible] טהור ומאור כתם [illegible]
עשות [illegible] לחלוס ראש קוץ בתלתלי [illegible]
ומעריב ומתאכזר כעורב עפה [illegible]
מסובב [illegible] וקיבר ולא חלוה מעולות עשים
המה [illegible] ועצמות [illegible] ערך [illegible]
צפה [illegible] לחם חול [illegible] לחם קדש [illegible]

מערכות שש המערכה

[illegible] וחיצונית על השולחן הטהור לפני יה
[illegible] ושירו מנגד להודות בין קודש לחול
להודיע בין [illegible] הטהור ומזון [illegible]
ישראל השרישו והפריחו [illegible]
מחוקים מדבש ונפת צופים [illegible]
משמרת ראשונים הסיכמו [illegible] ועמם
עד מכלס שונם [illegible] שונים
עד רוח שמש צדקה [illegible] ברב
אשר על שם [illegible] מזבחו [illegible] האמירו
קדוש והוא האמירו לו [illegible]
ומרפא בכנפיה בבינה [illegible] וכל חפרי
המבנה [illegible]
ישראל משולם [illegible] היבל
יה המה הם השונים [illegible] במלבות
מלכים [illegible] ועקד
לבני כמער [illegible] הין הלך וגדל
[illegible] ראשי [illegible]
[illegible] לתנות צדקות
ישבו על מדין [illegible]
[illegible] ואסר
יה צדקות [illegible] עשמים
[illegible] בשעם [illegible]
[illegible] בשלש
[illegible]

בשם אל עושה גדולים

בשמיה לחמי וחננא די עלך רחצנא

וצופה ברוך בשולחן רם מקודש׳

סעד משכיל במתק חיך והואל

וחכמת רב גאון הדור יחידי׳

שמו נתן בנו הרב יחיאל

למור וקנה לך דעת קדושים׳

בחידושי בנו אגור שמואל

ועין נראה ברומי מלבנים׳

שרן יצא ושמלה בכם אל

אריך הזהיר׳ כלך בהיר׳

להיות מבנים ברוך׳

מן נות ביער׳ עוז דת מבצר׳

לנחול חיי עולם מרוך׳

ובשום המיד׳ עליך צמידי׳

נועם אמרי לקח ערוך׳

ערוכה

בכל ושמורה׳ ראשית דרכי אל קדם ממעלו מטש
לאלף דור׳ אצלו אמון שעשועים יום ליום להשתעשע
בחוקה׳ אומן ואמונין פרגוג ולימודין לשעשע
נפשותם בעודם בחיים על ארץ׳ להקים ממדר
יחפניה׳ לבונן מטעות כנויה׳ שלא תמוט והתמוטטו׳
ובשוב רוחם אל האלהים אשר נתנה׳ וממחצב החיים
קורצה׳ תחי ומנוחה תמצא׳ ולה יותן מהלכים בין
העומדים לפנין כפי עבודתה׳ ועונש מלאכתה׳
גם שם תשתעשע עם בני עליה

מערכות

אלהים חיים׳ ובאור פני מלך תתעדן ותתענג
מזיו שכינתו׳ כמפת פעולתה׳ ומאורה יגיעה תנוח
והאור בנוחת מן הכתות הדומות לחמה׳ וללבנה׳
לרקיע׳ ולכוכבים׳ לברקים׳ ולגשמים׳ למנורה
הטהורה׳ ובת קול מפוצצת [illegible] המגמות ערכתי
כל המזומנין יבוא נגזל [illegible] מעלו׳

כי ערוך

[illegible] עדן׳ והפתה [illegible] קריית ראשיתו ורשע
שובבים לנגד חיים ומות ושוב ורע

מערכה

לקראת מערכה והנותר משחת נפשו מילבו יצבם
למוב הכפון מעולם לא שמעו ולא האזינו עין לא
ראתה אלהים זולתך׳ והחכם קמבלו השוה ערון האשר
דבר מלך שלטון וכו׳ והנער לא מדור מן מדורי שלהבות
כי אשר הוא רפואתו׳ ומנחתו הנחלתו׳ אבן היא להציל
מדין פערה פה לבלע חוק׳ כי דרכיה דרכי נועם

לנקיים המתייגעים בה׳ לעבור כי בכסף וזהב
לא יוכל להצילם ביום זעם ועברה׳ והיא ממרקת ומעלה
אבן לא

יערכנה

זהב וזכוכית׳ ולא יערכנה
פטדת כוש׳ בכתם טהור לא תסלה לא ידע אנוש

ערכה

לפי שלא תמצא למחרנן׳ והגר׳
המתרפין בדמות וצורה׳ ולא תמצא בארץ החיים
רק באנשים שמכניס עצמו באהלה יחלה שנאמר
כן נתנו חסור במתנה׳ לפי שמסדר את נפשו
ותקבצה מושה עדרו מבקר [illegible] היון
ויוציא בכסף וזהב׳ גמול עבדי העולם מיני׳
ותחכם [illegible] שוטיהם׳ עהגם בשם תפארתם
לנהלם למקום חפצם׳ להשמיע רוח קודש׳ וכתוב
עוגת חפצם באשר׳ זכה לכם בשלשים׳ שנים
ב׳ מתנות טובות׳ משובח נוטריקון׳ נתקדש
בענן למורה [illegible] ושתיק שבמועין׳ ונתעלה
בזוהר הרקיע׳ להיותו מן העליונים באלו שיבא
יצרה להשיב [illegible] שומר׳ ראשונה למד׳ ושניה
הפגיע׳ ובשלישית [illegible] ושנה וסיים בכפרה׳
ומחילה הוא למדה מפי הגבורה משכן ומסגרו
וקנה סגולה׳ ויהי בישורון קיבלו מסיני׳ ושנן ושילשן
למודה׳ יום לשנתו יום לשנה׳ ונגנז עליו׳ ואת למורה׳ ואת
משרת אהלו קיבלה ממנו ועל כן עומד לפרש

ערוך

כאיש למלחמה ובכל יודעי שתורתו
של משה ראש ברוח משפט בשערה׳ להשיב מ׳
בשערה [illegible] לגמור לימודו

ערכנו

[illegible] המצוה׳ והזקנים
[illegible] למודם לשון
למודים׳

ויערכו

[illegible] מלחמה בספר
מלחמות ה׳ כל ימי הבחירה אשר בשילה׳ ומנין
שלשלת עד שעל מרכן [illegible] אחורונת אחר הפגי׳
ודגל הרמתי הורם להשתדל עם שני תאומי צביה
כהן קוראי שמו׳ בבמותו [illegible] ידבר אליהם
בשם [illegible] עד הוא סידור

מערכת

לחם השולחן הטהור חג [illegible]
ועז שלמן [illegible] ואלה [illegible] למספר [illegible]
ואזכרתם׳ [illegible] המלוכה׳ [illegible]
המעה [illegible] כן יה להסב המלוכה לגוועה
אמנם [illegible] ברכת אב [illegible] ומתקן זמנים
דבר עבדו [illegible] משוכן ושלום [illegible] קורא את
הדורות מראש׳ אלה [illegible] הדואה׳ [illegible] עבור
שנשמעתו לא נבשרת גם לא יצלח להקרים׳

ולומד לקרב בנשיאי הרבנים עושה רומי
קשת [illegible] אחרב מלומדי מלחמה [illegible]
[illegible] העורכים [illegible] שולחן
[illegible] עליהם [illegible] במעמדי
דגלים ויגדל האיש [illegible] בכל ארץ אשר
בדורו ומקום [illegible] והנחיל [illegible] ורבותינו
להתגדר בו [illegible] ויעקב
[illegible] ורכסים לבקעה ערך
לחם יי' [illegible] כנגד כל הבאים אחרין והעצמים
צפיחית בדבש לחם אבירים מן הנבלע [illegible]
[illegible] דת ודין לכל [illegible] ומבין בתורת
באלהי ויודע [illegible] המלמד עולה כנגד
[illegible] בהזכירו שמועותיו ומתענג במערכ[illegible]
[illegible] ומדיבב שפתותיו בשפתי כהדביב
[illegible] עבים אתה רבי ואומר תערוך
לפני שלחן מלא משמנים ותענוגות ואערכה
לפני תבואות ברכות וזכרון אלו שלומות
יקדמוני [illegible] ויחנך עד תקיץ לקץ הימין
בעיני [illegible] העמוד [illegible] והקי היא תשיחך
ואני הצעיר [illegible] חבא מן המערכה
בנן אמרי [illegible] אמרי חכמות [illegible]
מערכה בלבב שלם בדת בבל
ואנשי [illegible] לשולחנות המערכת
לשולחן ושולחן [illegible] מערכת זהב כולה וגולה
על ראשה ושבעה [illegible] חכמות בנתה
ביתה חצבה עמודיה שבעה שבעה ושבעה
מוצקות לנרות מזוקק שבעתים [illegible] פנים
לטהר [illegible] אהבה [illegible] שולחן הפנים [illegible]
מצאה לחם [illegible] חן ופנים [illegible]
[illegible] מתוק [illegible] עירו [illegible]
מראות [illegible] באוכל
במראות [illegible] אגנה [illegible] חמדי
מחוה [illegible] ואני [illegible] השיר [illegible] פרחו
[illegible] בשכבות [illegible] ובזמורות נטשו
[illegible] עצים ריקו והורש
[illegible] לאזנו להעירני
[illegible] ויבא עלי זה
[illegible] שלה
[illegible] ילך [illegible]
[illegible] הערך [illegible]
[illegible] את ערכן
[illegible]

את המנורה והערכות נרותיה: והנבואות
צוני להוסיף על המערכת לבוני [illegible]
והיתה ללחם לאזכרה רעיוני עוררתי
ולמעיני פעמי אמרתי ערכן מגן
וצנה וגשו למלחמה ותבוא [illegible] רוח ברחמי
שמים ובזכות אבותי ועזרה [illegible]
חלף עבודתי ושכר [illegible] קניתי
ממלא רחמים סליחה וכפר רצות [illegible]
כח ואל ידבק באש דת רצון [illegible]
מאשמות [illegible] זעמו בבא ואומר רחמים [illegible]
וצא זה [illegible] לודם במלבן דת [illegible]
ועור בהתעורר [illegible] בנים יזכה לטוב
הצפון לאור [illegible] חיים [illegible] חיין נבל
המנורה הטהורה [illegible] את הנרות לפני יי
תמיד [illegible]

Library
Theol. Seminary

AUTHOR _____

TITLE ARUK

_____

_____

_____

_____

IMPRINT _____

NO. 2927

RR _____

הועתק והוכנס לאינטרנט
www.hebrewbooks.org
ע"י חיים תש"ע

These images are from the collection of the Library of the Jewish Theological Seminary (JTS). JTS holds the copyrights to these images. The images may be downloaded or printed by individuals for personal use only, but may not be quoted or reproduced in any publication without the prior permission of JTS.

CALL NO. ENA 348

DATE MICROFILMED _____

FILMED FOR THE JEWISH THEOLOGICAL SEMINARY OF AMERICA

XEROX University Microfilms, Inc.
A SUBSIDIARY OF XEROX CORPORATION